

NOUVI :.
ZAKON
ALI
TESTAMENTOM
GOSZPODNA NASEGA
JEZUSA KRISZTUSA
ZDAJ OPRVICS
GRCSKOGA NA SZTARI
SZLOVENSZKI JEZIK OBRNYENI
PO
STEVAN KÚZMICSI SURDÁNSZKOM.
F.

anno 1776 in Teplon
Janos & nak Gomyerl

May die 8^a in Laopis

Francis Michael
Lokofon

St. Benedikt

Polsohujus libri 8^{ti}

Johannes Teplan

Anno 1785 die 18. october

Alexander Teplan

Alexander Teplan
et alii 1834.

R 231 b

Anna Josephina
Ano 1791. Die 5. Nov.

Wolfgang Joseph
Wolfgang Joseph

Rid 31 b

Nr 24.350/1965

Hayn m. onf. m. 1783
A MI URUNK
JESUS KRISTUSNAK
II TESTAMENTOMA.

SZ. MATE

SZ. JÁNOS

SZ. MÁRK

SZ. LUKÁCS

Ima! hamar el-jövök,
és az én jutalmam én
velem, hogy meg-fizassék
kinek kinek, az ő tselene-lete
szerint Sz. Ján Jelen. XXX. 1783.

*fel'do deo Jan 13, 16. Trifojovij 2. 2. 14
 vinnai. (Doma) 4, 16. (2 Kor) cin lab 2. 6, 10*

*Abor-
 2. 14, 18.
 jed' sa-
 va 2. 11, 18
 2. 11, 18
 4. 1, 6.*

*Abor-sav, fel 3, 6. - Jan 4, 3. 2. 22
 de' pomau fozjati, 2 kor 9, 10. - Kol 4, 16. Kol 1. 10.
 mitov'ba 4. 18. 2. 12. Otvani 1 kor 6, 11. Lid 10, 20.*

PREDGOVOR

*Dei' Kivra 1 kor 1, 14. z'rod, z'rod, jug da 12. 24, 17.
 vaga on. 6, 9. Kobran, p'vni. Lid 4, 9.*

Vszákomi, kí bode eta steo
 Krsztseniki, miloscso, mér, blagosz-
 lov, i zdrávje vu Goszpodni nasem
 Jezusi Krisztusi. Amen!

*Luk 7, 8. f'akti nap n'arod - pred 2. 11, 12, 20
 1. 11, 12, 20. 2. 11, 12. 2. 11, 12. 2. 11, 12.
 2 kor 1, 12, 13. S'obran' h'v'lini - Ivan mal 07. 15.
 2 kor 10, 6. 2. 11, 12.*

Dvouje csúdovanya vrejdno Bo'ze ve-
 like szkrbí, kotero on ma'na Sztá-
 roga i Nouvoga Zakona ono pís-
 , vu sterom je szvojo szvéto volo od cslo-
 sán'szkoga národa, jáko 'zmetno szprávle-
 ga, zvelicsanya vö nazvejszto, sze nahája
 kse szvedocsán'sztvo: da nám je na obouje
 vouje potrejbno nej szamo szkrblivo paziti;
 go i du'zni szmo, kak za to prvo, tak i za to
 on, Bougi nasemi szpunoga szrczà vszig-
 yvalo dati.

2 kor 9, 14. Lid A 2. 11, 12. 2.

PREDGOVOR.

§. 2. To prvo je eto: kaj je šzvojo šz. rejcs, kak jo je dáo gori zapíšzati, vu šztárom Zákoni po Prorokaj "Zidovšzki, vu Nouvom Zákoni pa po Apostolaj Grcski, vtelikom vrejmeni i vtelikájšem premínyávanyi šzveczkoga dugoványá notri do našega 'zivlejnyá, czejlo i csíšzto obdr'zao. To drúgo je pa eto: kaj je ešcse vřzákšem vrejmeni mo'záke zevřzákšega národa zřzlocsnimi jezíkmi gucsé-csega pobúdo; kí šzo šz. pířzmo Šztároga i Nouvoga Zákona z'Zidovřzkoga i Grcškoga, níki vřze, níki pa kákší táo šzamo, na šzvo-jega národa lařzivni jezik obrnoli.

§. 3. Bilou jš je iřztina nej malo: kí šzo eto šz. pířzmo, štero mí, vřpavšš šze vu iřztini, právimo, ka je od zacsétka máo notri do našega vrejmena czejlo i csíšzto obdr'záo, zřřzakojacskim tálom zácsali grízti i nyégo-vo popolnořzt ino csíšztoucso vu dvojnořzt zvati i tajiti.

§. 4. Na ime, ka šze Nouvoga Zákona kníg dořztája, znáo jánořzt oni; kí šzo od práve csíšzte křřzřsánřzke vřre kraj zavdarili: kak vnořokrát šzo namínyáváli zmenkanye šz. pířzmá kázati. a) Znáo i oni vu našem vrejme-

a) De Artemonianis ait Euseb. Hist. Eccl. L. 5. c. 25. Manus irreligiose divinis scripturis injecerunt, dicentes se illas emendasse - - Si quis cujusque i"

vrejmeni bodouci szlejšo szrešnoszt; a) ki šzo brezi prebránya i rázuma vřzakojšacsko med řzebom protivno i rázločsno řtejnye (variantes inter se lectiones) Nouvoga Zákona vkůpe prinášali cři gli, kak řtimam, nej zhůde, dōnok znezrele náklonoszt; ğeto řztoga nyihovoga dela řzhája eto, liki dabi řz. písžmo nebi bilou popolno.

§. 5. Ali ni ovi řzvojom jálnosztjom, ni eti řzvojom řzrešnosztjom, řzo nej li řzamonikaj nej mogli skouditi cřiřztouci Nouvoga Zákona písžmi: nego bole etak je nyegova cřiřztoucsa i popolnoszt zkmicze, vřteroj je vu řzrejdnyem od Křiřtufovoga rojšztva vřjemeni (tempore medii ævi) le'zšla, na řzvetlořzt i prvo řzvojo prošztoucsa czilou pošztávlena b.)

A 3

§. 6.

rum exemplaria inquirere & inter se conferre voluerit: inveniet illa admodum discrepantia. De eisdem Theodoretus hæret. Fabul. L. 2. c. 5. p. m. 221. Qui hanc hæresin conflagunt, inquit, divinam scripturam interpolare ausi sunt & quædam amputare, quædam adjicere. De Marcionitis idem agere ausis varia disputat Clericus Art. Crit. P. III. Sect. 1. c. 14.

a) Nimiam Criticorum superioris seculi in observandis & notandis N. Test. variis lectionibus diligentiam & temeritatem, modeste tamen, accusat & carpit Pritius Introd. in lect. N. T. c. 28. §: 6. 7.

b) Quo plures codices inter se conferuntur: eo certiores reddimur de textus originalis integritate. Magnas agimus gratias iis, inquit Ven. Hoffmannus:

PREDGOVOR.

§. 6. Mámo, bojdi Bougi hvála, 'znyego-
ve miloscse oboujega dvoujega, tak Sztároga,
kak Nouvoga Zákona exempláre, brezi zmen-
kanya, glíhne zonim píszmom; stero je opr-
vics bilou píszano. Naj bole pa, ka sze Nou-
voga Zákona kníg dosztája, tak sze szprvim
sz. Apostolov píszmom glíha i proušzto vje-
dinya: da niscse vu nyihovoj cšiztoucei i czej-
loszti zrázumom kre isztine nemore dvojit. a)

§. 7. I tak, zvún ti sztári, ni ti nouvi vez-
dásnyi sz. píszma razkladácske nikaj sztras-
livo-

qui hanc collationem tanto studio tantoque labore
in se susceperunt. In notis ad Pritii Introd. c. 29.
§. 5. p. 383. Merito! Ex hac enim collatione pa-
ret: quam exilia & pauca sint; quæ in tot millibus
variarum lectionum N. T. occurrunt, quamve stri-
cte vigilaverit divina providentia in integritate hac
facta te&aque conservanda.

a) Sit ita: quod deperdita sint avtographa N. Test.
Supplet sane eorum vices 1. tantorum numero exem-
plarum N. T. hinc Mss. hinc typis editorum mira
consensio. 2. versionum antiquissimarum tantoque
numero in variis lingvis exstantium tam manifesta
cum textu originali harmonia. 3. optimorum Cri-
ticorum confessio. Inter hos auctor Præfationis
Novi Test. Oxonii 1675. editi præfixæ inter cœtera
ait: Providentiâ divinâ Sacræ Scripturæ ita feliciter
invigilatum est; ut in tanta, quæ profertur, lectio-
num varietate vix unus occurrat locus sic luxatus
& male habitus, ut alicui fidei articulo fraudi sit
futurus. Vid. & Præf. in N. T. Christoph. Starke
§. 15. 18.

PREDGOVOR.

livoga nemajo: zakojbi ne fzmeli na drügi jezik vu prizpodobnoszti Dühà fšvétoga rázuma eden táksi Nouvoga Zákona exemplár obracsati; fteri je od moudri mo'zákov pouleg dšsnevejšzi od vŕze hšdoubè zcsšfceni i fšprvim Dühà fšvétoga píšzmom zglšhani. a)

§. 8. I eto delo, na keliko fze je od vnougi fš. mo'zákov na hafzek vnougoga národa, fteri zrázlocsnim jezikom 'zivè, zácsalo i efcse vezdásnyem vrejmèni fze, geto tak 'zelejpotrejbcsina, zacšnya, je drügo Bo'ze fškrbí, kótero na fš. píšzmo mà, kcslovecsánfšzkomí národi fšvedoufšzto.

§. 9. Zagvšsno etoga vezdásnyega cslovecsánfšzkoga národa fštálnofšt je tákŕa: da vékŕi táo nyega more zadovolen biti fštíŕštim jezikom; fšteroga fze je vu onoj krajini, vu kóteroj 'zivè, nšczati i na fšvoj hafzek obracsati od májnczena návcsò. Ár je nej vŕzákomí dáno Bogà po fš. píšzmi, ali 'Zidovfšzki, ali Grcski, fšzebom gucsécsega razmeti: fštero je vu vezdásnyem vrejmèni ni nej hafšnovito; niti tákfega kaj nám nej trbej csakati.

A 4

§. 10.

a) Qui vel commemorata Oxoniensi græci textus N. Test. aut Masfrichtiana, aut denique Bengeliana editione, collata insuper versione Syriaca, in adornanda interpretatione, sive versione N. Test. in alienam linguam utitur: is ipsis Apostolorum autographis usus fuisse merito censendus est.

PREDGOVOR.

§. 10. Geto je pa potrejbno vszákomi vszá-
koga jezika i národa csloveki isztino Bo'zo vu
sz. píszmi bodouco na zvelicsanye znati, i
od toga znánja nikoga nej trbej kraj vracfati
ino vò zapirati: zâto ni nevoscšeni tak nemo-
remo biti; kabi komi ono skér, štera na tou
pela, bránili; nego bole nátom bojdmó; da
šze nyim vrokè dà. Kotero i Goszpodin Boug
szám fcsè: geto šze je doszéga máo tak szkr-
blivo pascso za obracsanye prvoga píszma
na razlocšne cslovecsánšzkoga národa jezike;
da, liki je oprvics zsz. Dúhom i za toga zro-
ka volo nadehno szvoje Apostole, gda je je
kvšzejm národom pošzlaó szvoj sz. Evangye-
liom glášzit, kabi vszakojacskimi jeziki
gúcsali; *) tak, geto je tè dár jezikov henyao
i Kánon od sz. Bo'zi mo'zákov je zvršeni bio,
je nej šteo, kabi li v'Zidovšzkom i Grcskom
jcziki, da szo ga vszi lidjè nej znali, ošztalo;
nego 'zelejoucši vszákfega csloveka vu vszá-
kom národu szvojem lašztivnim jezikom gu-
csécšega zvelicsanye, je pobüdo vu vszákom
národu vszakojacške jezike znajoucse mo'záke,
po koterí je szvojo prvo rejcs (textus origi-
nalis) oboujega Zákona dáó na drúge jezike
razkládati; naj ga po vszem szvejti vszi ná-
rodje razmijo.

§. 11. Tà zvelicsánšzka i na právo teliko
náro-

*) Act. 2, 4.

národa ino jezikov blázensztvo obrnyena
 fzkrb Bo'za fze je vō fzkázala po Kriztuf-
 voga vnébo zafztoplennyà vrejmeni nejlí fza-
 mo med onim lúsztvom; ftero okoli fzuncse-
 noga gori hoda 'zivè, geto je Nouvi Zákon
 od Apoftolſzki mo'zákov hitro na Siriánſzki
 jezik a) kákſi je teda, fzKaldeánſzkim vkūp
 zlo'zeni, povfzud raférjeni bio, obrnyeni:
 nego i med onimi lidmí, kí fzo priti fzuncse-
 nomi záhodi, je Boug eto fzvojo fzkrb vō vja-
 vo i fzvojo fz. rejcs z'Zidovſzkoga i Grecskoga
 po pobo'zni i moudri mo'zákov gyedrnoſzti
 na lafztivni fzvojga lúsztva jezik obrnyeno
 dáo ſteti.

§. 12. Vtom táli fzo naj prednyejſi Vlahi,
 ali Taliánje (Itali): kí fzo nafzkori po fzmrti
 Apoftolov, neznamo od koga, doubili Vlasko,
 ali, kak zdaj naſi Szlovenye gucsíjo, Deacsko
 czejlo Biblio; ftero fz. Ágoſton za Italiánſzko,
 fz. Hieronymus pa za obcſínſzko i proufzto,
 zovè. b) Tou fzo nafzle dúvale po vō razgla-

A 5

fenom

a) De Siriaca verſionis antiquitate & accuratone vid.
 poſt Pocockium in Præfat. ad Micham doctiſſimum
 Prideaux in connexione V. & N. Teſt. P. II. c. 1.
 p. m. 62. De reliquis etiam ſuccedaneis in Oriente
 verſionibus, utpote Arabica, Perſica, Armena Co-
 ptica &c. proluxe agentem le Long Biblioth. Sacr.
 P. I, c. 2. Sect. 5. ſeqq.

b) Sunt verba b. Carpzovii Crit. Sacr. V. T. P. II.
 c. 6. §. 2. p. 664.

PREDGOVOR.

šenom Evangyeliomi vu Europi, na dr'zéle i rázlocsne jezike gledoucs, vnouge drúge vdrúgom jezíki na teliko: da sze 'ze szkoro níkfi národ okoli szuncsenoga záhoda prebívajoucsí ne nájde; kíbi vu szvojem jezíki Bo'za zmo'z-na dela vnašem vrejmeni šteti i na szvoj hafzek obrnouti nemogao. a) Ali i na tou je nase lídí pobo'zna gyedrnofzt i gyedrna pobo'znofzt nadignola: da szo Bo'zo sz. rejcs vu Indio, Malabario, i Americo med pogane nejlí szamo 'zívo nefzli; nego, geto szo jí vnogo jezero na Kríztušovo szpoznanye vnougi mejsztaj pripelali, i sz. píszmo szo na nyihov jezik obrnyeno nyim vrouke na zvelicsanye dáli. b)

§. 13. Meo je i mà escse Gofzpodin Boug vszígár, kakti na vefz cslovecsánfzki, tak i na vefz Szlovenfzki národ vu etom szvojo Bo'zánfzko szkrb: da, líki je od szrejdnyega mour-ja notri do Bejloga vszo Dalmátzio, Ísztrio, Slavonio, Boznio i Bulgáριο, Horvacski, Krajnfzki,

a) Post hanc Latinam versionem quæ qualesve N. T. pro diversitate linguarum occidentalium versiones lucem publicam hæctenus viderint: pluribus persequitur citatus le Long in Biblioth. Sacr. P. II. c. 4. Art. 1. seqq.

b) Plura de versionibus N. Test. Mexicana, Brasiliensi, Malaica &c. Dabunt le Long l. c. Art. 8. p. m. 448. & Bockius in Mission-Geschichten cap. 4. §. 17. 18. item cap. 6. §. 5. seqq.

PREDGOVOR.

szki, Stajerszki, Vogrszki, Moraszki, Csefszki, Polaszki i Moskovitánszki ország'znyim napu-
no; a) tak je i vszakšem toga národa rázloc-
kom jeziki níke nadigno; kí szo na szvojo ma-
terno rejcs, vsferoj szo sze poroudili, sz. pís-
mo obrnoli. b) Te drúge zdaj tà nibávfi za-
dofzta nám bode: cfi sze szpomenémo szKrájn-
czov i zdolnyi Stajerczov; kí szo, kak stíma-
mo znafimi Vogrszkimi vu 'Zeleznoj, Szala i
Somoczkoj sztoliczi bodoucimi szloveni vrét
ofztánki ovi Vandalufov; koteri szo po Krisz-
tusovom rojstvi na pět sztou (sæculo V.) ze-
te králevcfine Vlaski i potom Spanyolaszki or-
szág, odnut pa prejk mourja vAfriko odpla-
vali. Med tífztimi je 'ze vleti narodjenoga
Krisztusa 1562. Primus Truber, Bo'ze rejcsi
vu Aurachi, kak sze szám zove, szluga, Nou-
vi Zákon po Krajnaszkom jeziki zGlagolszki-
mi píszkmi vð dào. Na drúgo leto pa, tou
je

a) Præter ipsam id testantem experientiam confirmat
diplomate ab Alexandro illo Magno Macedonum
rege Slavis ob egregiam in domando mundo ipsi
navatam operam, dato ad occupandas in Meridie
& Septentrione potissimas Europe partes, Adamus
Bohorizh in Præf. Grammat. Carniol. præfixa, Wit-
tebergæ 1584. in 8vo.

b) Slavos primos fuisse, qui ante omnes Europeos in
materna sua lingua verbum Dei lectitaverant, asse-
rentem vid. Georg. Conrad. Rieger in seinem Salz-
bund P. I. p. 19.

PREDGOVOR.

je 1563. Dalmata Antoni, Stevan Isztviánszki i Júri Jurjavics, dájo štámpati znouvics vtom jeziki vednom táli štiri Evangyeliste, vdrúgom pa Apostolov Djánye zLisztmi i sz. Ivana Oznanosztjom vrét v Tibingi z Glagolszkimi i Czyruliskimi píszkmi, kak nasi exemplárje ká'zejo, in 4to. Po eti ide Dalmatina Júri i czejlo Biblio, tou je, Sztároga i Nouvoga Zákona vszo píszmo, obrnè na Stajerszki jezik zvelikim, kak právi, trúdom; i dájo vò štámpati vu Wittebergi v. 1584. leti zVlaskimi, ali szi bojdi zDeacskimi píszkmi in folio. Hvále je vrejden i Franczel Miháo: ka je vu Luzátzii bodoucsim Szlovenom, ali Vandalusom, Evangyeliom sz. Mátaja i Marka 1670. sz. Pavla kRimlánzczom i Galátánzczom líszt pa 1693. i potom czejli Nouvi Zákon 1706. darúvao vBudissi in 8vo. Koteroga szo naszledúvali drúgi štirje moudri vucfitelje rejcsi Bo'ze vu našem vrejmeni: i vò szo dáli vsze Sztároga i Nouvoga Zákona knige vleti 1728. vu Budissi in 4to. a)

§. 14.

a) Melchior Junius tum ob alias virtutes, ministro Ecclesiae dignas, tum ob eximiam linguae Vandalicae cognitionem iudicio & consilio D. Lutheri ad Ecclesiae Senftebergensis, quae multas, ut dici solet, filias, seu suboppidanus Parochias habet, solius illius linguae peritus, gubernationem est adhibitus. Quae in functione ita sese gessit: ut non modo viva voce suis

PREDGOVOR.

§. 14. Sto de tak kráto našim med Múrom i Rábom prebívajoucíim szlovenom tè sz. Bo-
 'ze knige na szvoj jezik, po šterom szamom
 li vu szvoji Prorokov i Apostolov píszmaj gu-
 csécsega Bogà razmijo, obracsati? geto je i
 nyim zapovidáva Goszpodin Boug šteti; da
 je moudre vcsiníjo na zvelicsanye po vóri vu
 Jezusi Krizztusi; tou pa ni szTruberovòga,
 ni Dalmatinovoga, ni Frenczelovoga, niti zni-
 kakséga drúgoga obracsanya (versio) csakati
 nemorejo. Ar tej naši Vogrszki szlovenov je-
 zik od vszej drúgi dozta túhoga i szebi lafz-
 tivnoga mà. Kakti i vu naprej zracúnani sze
 veliki rázlocsek nahája. Zâto je potrejbno bi-
 lou táksemi csloveki naprej szroupiti: kíbi
 vetom delao Bougi na díko, a' szvojemi ná-
 rodi pa na zvelicsanye. Liki je i Goszpodin
 Boug na tou nadigno Stevan Kúzmicsa Sur-
 dánškoga Farara: kí je zGrcskoga pouleg
 premoucí i pomáganya Dúhà szvétoga zve-
 likom gyedrnofztjom na ete, kákséga štés i csú-
 jes, jezik czejli Nouvi Zákon obrnyeni i sztros-
 kom vnougi vòrni dúsicz vò zostámpani i tebi
 rávno

prodesset; sed etiam conversis in linguam illam
 partibus quibusdam librorum sacrorum & Eccle-
 siasticis cantionibus, laudabilem post se reliquerit
 memoriam, ait Joh. Pappics in invitatione ad Exe-
 quias P. Melch. Junii filii, quæ est præfixa defuncti
 Orat. 1. III.

rávno tak za toga zroka, za šteroga volo ti je 'ze pred temtoga od nyega šzprávleni *Vôra Křsztsánřzke Krátke Návuk* i vHalli 1754. štámpani, vroké dáni.

§. 15. Premišzli tak, vôren Křsztsenik, ki eta štés: kak veliki i zvelicsánřzki hafzek bude eto delo vu Bo'zoi Czérkvi escse pri tvojem odvejtki melo; i dáj hválo Bougi tvojeji za nyegovo ocfinřzko řzkrb, štero řzka'zúje křzvojoj vu 'Zidovřzkom i Grcskom jeziki bodoucoj, etomi řzvejti vô dánoj i do našega vrejmena zdr'zánoi, rejcsi; geto je nejdopúřzto; kabi escse edna piknyicza 'žnyè prejšla.

a) Razmis řztoga obilno: keliko hvále i poniznoga řzrczá řzvedouřztva nyemi mores dati: kaj je vsřákom vrejmeni vu vsřákom národí tákse mo'záke, kotere je zjezikmi, zgyedrnořztjom i řzpobo'žnořztjom gori ořznáj'zo, na preobrácšanye řz. pířzma gori nadigno; da řze řzkoro vteliki rázlocšni jeziki, keliko ji je na řzvejti, vsřej vídijo tē řz. knige. I tak řzvojega řztrána ocsiveřzno ká'zejo: ka řzo řze řzpunila řztároga Zákona prorokúvanya b) i na naše vu Meřřiášovom vrejmeni bodoucse blá'zenřztvo glédajoucsa nazveřcsávanya. c)

§. 16.

a) Matth. 5, 18.

b) Přal. 19, 4. 57, 6.

c) Ef. 35, 5 - 7. Zach. 14, 7. 8.

PREDGOVOR.

§. 16. Obfzlejdnym razmisi eto ; kí ete Nouvoga Zákona fz. Szlovenfzke knige vtvojem maternom jeziki ftés, ali je ftéo bodes : fzkak veliko hválo-dávanyem tvojega Bogà dobrou to czilou nezracsúnano mores zvilávati i csefztiti ; eti knig fzpravitela pa, za nyegovo, ftero je ktebi i ktvojemi lúfztvi fzkázao, fzkrblivoftz vkáksem poftenyej i vrejdnofztí fzi du'zen dr'zati ; ka fze ti tè od fzrebra i zláta dragí kints, brezi ftérogá fzo tvoji fztaríftí bilí i fztebomvrét od vnogo vrejmena 'zelno csakali, zdaj brezi vftzega vúpanya ino trüda tvojega vu tvoje rokè dà ; da tak zednoga fztrána poftzlúsajoucsi, zdrügoga pa ftécsi gucsêcsega tebi Bogà vetom jeziki dobro razmeti, i nyegovo volo razmevftí ktvojemi, naj bole vekivecsnomi, zvelicsanyí ravnati mores.

§. 17. V'zívaj záto ete Bo'zi dár fzpomoucsi Dúhá fzvétoga, vóren Krfzttsenik, v'zívaj ga na právo tvoje dúfe zvelicsanye. Sti tè na tvoj hafzek vó dáne kni'zicze. Csi je fteti neznas : gda fze ftéjo, poftzlúsaj je gyedrno, pobo'zno, neprefztanoma ; i, ka 'znyíh razmis, vftzrczi zdr'zi. Ka pa preczi nemres zapopádnoti : fztvojom i zdrügi pomocsjona zgrúntávaj. Náto te naj nadigáva Bo'za velika fzkrb : ftero on mà, kakti na czejlo fzvétó píftzmo, tak i na eto, kótero pred fzebom
más.

PREDGOVOR.

más. Pouleg toga esce tvoje telovno i dū-
hovno zvelicsanye. Ne zadovoli sze sztejm;
ka razmis ona, sfera te Dūh Goszpodnov po
etoy szvojoj rejcsi vcsí: nego nátom bojdi; da,
ka szi sze návcso, po právoj vōri i szvĕtom
'zítki na tvoj zvelicsánfszki hafzek obrnés.
Etak eto szvéto píszmo, hafznovito ná vcsenyè,
na káranye, na ravnanye i na pobolsávanye,
vu praviczí, vcsíní tebé popolnoga Bo'zega
csloveka i na vsze dobro delo szpodobnoga. a)

§. 18. Ti pa, Goszpodne, dáj: da nám
tvoja rejcs bode na veszeljè i radoszt; ár je
imenūvano ime tvoje nad nami, oh Jehovali
vszej seregouv Boug! Amen. b)

M. TORKOS JO'ZEF prednyeisi
Farar Sopronszki.

a) 2. Tim. 3, 16.

b) Jer. 15, 16, 17.

EVANGELIO M

POULEG PISZMA SZVÉTOGA

MÁT AJA.

PREDGOVOR.

§. 1.

Mátaj z bája 'Zido-ufzke rejcsi, i teliko
ucfni, liki dár Bózi. Nacsi sze
zové *Levi* tou je pridávek ali pridáni.
Luc. 5. 27. Ocsa nyemie bio *Alféus*
Marc. 3. 14. mati *Mária*, *Devicze Marie*
szesztra, ali *teticza zlascharovoga ple-*
mena zmeszta Nazaretha.

§. 2. *Prvle*, liki szejje *Krisztusi poudo*, bio
je *Publikánus*, ali *Vámost. 9 9.* Potom vu-
cšenik *Marc. 2. 14.* *Apostol. 1. 10. 3.* i
Evangyelista. Ár je po *Krisztusevom unébo*

PREDGOVOR.

zastoplenjej *Evangyeliom* predgao v 'Zido-
 vszkom Országi 8. (niki 12, niki czilou
 prá-vijoka 15.) lejt. Od tisztecz je sou v *Ma-
 czedonio, Parthio, Persio, i Ethio*pio: gde je
 i vu 60. leti sz-voje sztarosztí szkr-
 vjom ná-
 vuk sz-voj zapecsáto, pokopani vu *Hierapo-
 lisi*. Ti sztári szo ga z *Ezek. 1, 10.* pod cslo-
 vecsem obrázom kázali. *Hieron. in Ezek.*

§. 3. *Med* štirami je on naj prednyejši
Evangyeliſta záto: kajje 1. naj pr-ve poz-
 váni na tou cséſzt 2. naj pr-veje piſzao
Evangyeliom. Ar ga je na vnougo proſnyo
 ti verni piſzao po *Kriſztuſevom* vnébo zaſz-
 toplenjej vu 8. kak ſcsé *Euſebius*, ali vu 15.
 leti, kak *Niczeſorus* prá-vi, nej 'Zido-
 vszki, liki ſze niſterim z *Papiáſa Jerúzálemszkoga*
Púſpeka drejmle; nego z *Dúhá ſz-vétoga*
 nadigávanya, *Grcski*; geto' *Zido-
 vszka* imé-
 na razkláda *Grcski* 1, 23. 27, 33. 46. i gde
 zſztároga zákona kaj naprej prináſa, najzle-
 dije *Grcski* textus. *Apoſtolje*, idoucí
 po-v-

PREDGOVOR.

po-*vszem* sroukom s*z*vejt*i* predgat E*van-*gyeliom, doli s*z*p*is*zanoga s*z*o s*z*ebom nes*z*li.

§. 4. C*z*io nyego-*v*oga p*is*zanya je pokáza-*t*i; kaj je Krisztus te obe*cs*ani *Messias*. Stero i potrdjá*va* z*e*tim, kaje Krisztus z*t*isztoga.

1.) *Abrámo*-*v*oga pokolejnya; komije *Messias* obe*cs*ani I, I - 25.

2.) z *Meszta* *Bethlebema*; g*de* s*z*e je meo *Messias* pro*di*ti. II.

3.) *Kalauza* je meo; ki je mogao pred *Messias*om pout naprá*vl*ati III.

4.) *Dvanájszet* *Apostolo**v* je meo; liki je p*is*zano od *Messiasa*. IV.

5.) *Prá**vo* je poprá*vo*, *Evangyeliom* glá*s*zo, i csúda csinio. V-XXV.

6.) *Odáni* s*z*-vojmi lú*s*zt*vi* je na kri*z*i brezi zroka s*z*-vojga mr'*u*, ali na tré*t*ji d*e*n je gori s*z*tano, i v*ne*bo zas*z*toupo XXVI-XXVIII.

PRVI (I.) TÁO.

1. Roda Krisztusovoga naprej racsunanye 1-17. 11,
Poprietyé i rodjenyé Jezusa 18-25.

* *Evangy, na Mále Mefse, ali Devicze Márie
rodjenjá den.*

I. 1. **K**nige rojštva Jezus Krisztufa, fziná
Dávidovoga, fziná Abrahámovoga.

Luk. 3. 23.

2. Abrahám je poroudo I'záka; I'zák je pa
poroudo Jákoba; Jákob je pa poroudo Juda,
i brate nyegove. *Sztv. 21. 2.*

3. Juda je pa poroudo Fáresa i Zára zTá-
mare; Fáles je pa poroudo Esroma; Esrom je
pa poroudo Arama. *Sztv. 38. 29-30.*

4. Aram je pa poroudo Aminadába; Ami-
nadáb je pa poroudo Naassona; Naasson je pa
poroudo Salmona. *Racs. 7. 12.*

5. Salmon je pa poroudo Boóza zRáchabe;
Boóz je pa poroudo Obeda zRuthe; Obed
je pa poroudo Jessea. *Ruth. 4. 17.*

6. Jesse je pa poroudo Dávid Krála; Dávid
Kráo je pa poroudo Salamona zUriálove'zené.
2. Sam. 12. 24.

7. Salamon je pa poroudo Roboáma; Ro-
boám je pa poroudo Abia; Abia je pa porou-
do Afa. *1. Kral. 11. 43.*

8. Afa je pa poroudo Josafáta; Josafát je
pa poroudo Joráma; Jorám je pa poroudo
Oziása. *1. Kral. 15. 24.*

9. Oziás

9. Oziás je pa poroudo Joathama; Joatham je pa poroudo Acháza; Acház je pa poroudo Ezekiáfa. 2. *Král.* 15. 7-38.

10. Ezekiás je pa poroudo Manassefa; Manasses je pa poroudo Amona; Amon je pa poroudo Jófiáfa. 2. *Král.* 20. 21.

11. Josiás je pa poroudo Jechoniáfa, i brate nyegove za vrejmena Babilonškoga szeljenya. 2. *Král.* 23. 34.

12. Po Babilonškom szeljenyej je pa Jechoniás poroudo Salathiela; Salathiel je pa poroudo Zorobábela. 1. *Kron.* 3. 17.

13. Zorobábel je pa poroudo Abiuda; Abiud je pa poroudo Eliákima; Eliákim je pa poroudo Azora. 1. *Kron.* 3. 19.

14. Azor je pa poroudo Sádoka; Sádok je pa poroudo Achima; Achim je pa poroudo Eliuda.

15. Eliud je pa poroudo Eleázara; Eleázar je pa poroudo Máthána; Máthán je pa poroudo Jákoaba.

16. Jákoab je pa poroudo Jo'zefa mo'zá Márie zstere je porodjen Jezus, kifze zove Krizztus.]

17. Záto vřza eta pokolejnya od Abraháma notri do Dávida szo štirinájřzetera pokolejnya; i od Dávida notri do Babilonškoga szeljenya je štirinájřzet pokolejny; i od Babilonškoga szeljenya je štirinájřzet pokolejny notri do Krizztusa.

18. Jezus Krizztusa rodjenyé je pa etak bilou; zarocsena mati nyegova Mária Jo'zefi, prvle, lika izta vkúp prisla, nájdena je nořzécša zDuhá švécoga. *Luk.*

1. 27. 554

19. Jo'zef pa nyé mou'z, pravicsen bodoucsi, nej jo je steo ofzramotiti; nego jo je steo szkrivoma odpisztiti. *Racs. 5. 14.*

20. Gda bi pa eta vszebi premislávo: ovo, Angyel Gofzpodnov szeje nyemi szkázao vu szneh, erkoucsi: **Jó'zef** Szin Dávidov, neboifze kfzebi prijéti Mário 'zeno tvojo. Ár kaszeje vnyei poprijalo, zSzvétoga Dúhá je. *Luk. 1. 35.*

21. *Porodi pa Szina, i zváo bos imé † nyegovo Jezus; ár †† on zvelicsa lúsztvó szvoje od grejbov nyegovi. † Luk. 1. 31. †† Dján. 4. 12.*

22. (Tou szeje pa czilou záto zgoudilo: da bifze szpunilo, kaje povejdano od Gofzpodna po Proroki erkoucsem: *Ef. 7. 14.*

23. *Ovo, dejva bode noszécsa, i porodi Szina, i zváli bodo imé nyegovo: Emmánuel, stero je razklajeno; znami Boug.) Ef. 8 8.*

24. Obúdjén pa Jo'zef zefzna, vcsínó je tak: liki je zapovedao nyemi Angyel Gofzpodnov; i kfzebi je prijao 'zeno szvojo.

25. I nej jo je szpoznao: dokecs je nej porodila sziná szvojega prvorodjenoga; i zváo je imé nyégovo Jezus. *Luk. 2. 7.*

DRŮGI (II.) TÁO.

I. *Ti moudri 1-12. II. Od Jo'zefovoga szKrisztusom i zMáriom vEgyiptom be'zanya 13-15. III. Od Betlebemszke diczé vmárjanyá 16-18. IV. Ti pobegnyeni zEgyiptoma vNazarcth prisfztje 19--23.*

* *Ev. Na tri Králov dén.*

1. 1. **G**da sze je pa Jezus poroudo vBethlehemí Júde, vu dnévi Herodes Krála; ovo moudri lzo prisli od szuncsenoga zhoda vJeru'zál'm erkoucsi:

2. Gde

2. Gde je te porodjeni kráo 'Zidovszki? Ár szmo vidili nyegovo zvezdo na szuncsenem zhodi, i prisli szmo ga molit. *Racs. 24. 17.*

3. Tou pa szlisavsi Herodes Kráo, zburkao sze je, i 'znyim vesz Jeru'zálem. *Iv. 5. 7.*

4. I, vküp szpravivsi vsze vládnike popovszke, i piszacse lüsztva szpitávaeo je od nyih: gde bi sze meo Krisztus poroditi?

5. Oni szo pa erkli nyemi: vBethlehemí Júde. Ár je tak piszano po proroki: *Mik. 5. 2. Iv. 7. 42.*

6. I tí Bethlehem, zemla Júde, znikaksim tálom szi nej náj ménša med poglavníki Júde. Ár sztébe bode zhájao voj; steri bode pászao lüsztvo moje Izraelško.

7. Tedaje Herodes szkrivoma zvao temou-dre, i szkrblivo je zvidávaeo od nyih ono vrej-me; vkom szeje szkázala ta zvezda.

8. I, poszlao je vBethlehem, i ercsé: idoucsi szkrblivo szpitávajte od deteta; gda je pa nájdete, nazvejsztite mi, da je i jaz, tá idoucsi, molim.

9. Oni pa poszlúhnovsi Krála, sli szo tá. I ovo, zvezda, stero szo vidili na zhodi, pred nyimi je sla; dokecs pridoucs je sztánola, gde je bilou tó dejte.

10. Vidivsi pa zvezdo, radúvali szo sze jáko zvelikom radosztjom.

11. I idoucsi vu hi'zo, najšli szo tó dejte zMáriom materjom nyegovom: i pokleknovsi molili szo je; i oudprli szo kincse szvoje i da-

růvali szo nyemi dári, zláto, i kadilo, i mirho.
Zolt. 72. 10. Es. 60. 6.

12. I opoumenyeni od Bogá vu szneh, naj
 sze ne vrnejo nazáj kHeroudefi, po drůgój pou-
 ti szo sli nazáj vu szvoje domovine.]

II. 13. Gda szo pa oni odísli; ovo Angyel Goszpod-
 nov szkázao sze je vu szneh Jo'zeši, erkoucfi: gori
 sztánovfi vzemi tó dejte i mater nyegovo i bej'zi
 vEgyiptom, i boj tam, dokecs ti poveim. Át Hero-
 des bode szkáo tó dejte na pogibeo.

14. On pa gori sztánovfi vzéo je to dejte, i mater
 nyegovo vnocfi, i odísao je vEgyiptom.

15. I bio je tam notri do szmrti Herodesove; da
 bi sze szpunilo; ka je povejdano od Goszpodna po
 proroki erkoucsem: zEgyiptoma szam zváo sziná mo-
 jega. *Of. 11. 1.*

III. 16 Teda Herodes gda bi vido, kaj je ospotan
 od ti moudri razrdoszeje jáko, i poszlavfi vojškou
 szpomouro je vszo deczo, vBethlehemi i vu vszej kraj-
 nai nyegovi, od dvej lejt i ní'ze sztaro pouleg vrej-
 mena, štero je pacslivo zeznao od ti moudri.

17. Teda sze je szpunilo ka je povejdano od Jere-
 miás proroka erkoucsega:

18. Gláfz je vRámi szlifani, plac i jocs i czvil vnou-
 gi. Rachel je joukala szvoje Sziná, i nej sze je šteila
 obeszeliti *šáno*; kaj ji je nej bilou. *Jer. 31. 15.*

IV. 19 Po szmrti pa Herodesove, ovo Angyel Gosz-
 podnov vszneh sze je szkázao Jo'zeši vEgyiptomi.

20. Erkoucfi: sztani gori vzemi tó dejte i mater
 nyegovo, ino idi vizraelszko zemlo; Át szo pomtli,
 ki szo szkáli dášo deteta. *Všid. 4. 19.*

21. On pa gori sztánovfi vzéo je tó dejte i mater
 nyegovo, i šou je vizraelszko zemlo.

22. Szšlavfi pa, kaj Archelaus Kralůje nad Judeom
 meštro, vódefa ocsé szvojega, bojao lze je tá idti.

Opoumenyeni pa od Bogá vu fznech, sou je na fztráni Galilee.

23. I, tá pridoucí prebivao je vmefzti, ftero fze velí Náza-reth: dabi fze fzpunilo povejdanye po prorokáj; kaj bode fze Nazarenfzki zváo. *Szol. 13. 5. Es. 11. 1. Zak. 6. 12.*

TRÉTYI (III.) TÁO.

I. *Predganye i křfzt-Ivanov 1-12. II. Křfztusevo okřfztsávanye. 13-17.*

I. 1. **V**u oni dnévi prišao je Ivan křfztiteo predgajoucí vu púfcsávi Judee. *Luk. 3. 3.*

2. I govoréci: povrnte fze; ár fze je priblízalo Králefztvo nebefzko. *Mát. 4. 17.*

3. Ár je eto, kaje povejdano od E'zaiáfa proroka govorécega: gláfz křicsécsega vu púfcsávi, naprav-lajte pout Gofzpodnovo, rávne cfinte fzteze nyegove. *Es. 40. 3.*

4. On pa, Ivan, je meo odeteo fzvojo zgomilfzkoga kořzminya, i remeni pojáfz okouli ledevjouú fzvoji: nyegova hrána je pa bíla, kobilicze i polfzki méd. *Mark. 1. 6.*

5. Teda je vó fou knyemi Jeru'zalem, i vřza Judea, i vřze okouli Jordána le'zajouce dr'zéle. *Luk. 3. 7.*

6. I okřfzcsávali fzo fze v Jordáni od nyega, vad-lávajoucí grejbe fzvoje.

7. Gda bi pa vido vnouge zfarizeufov i zřzaddu-czeufov prihájajouce křzvojemi křfzti, erkao nyim je: zle'zenyé vipere, fto vám je pokázao bej'zati od pri-seřztné řzrditořzti? *1. Thes. 1. 10.*

8. Prináfajte záto řzad vrejdni pokoure.

9. I ne řtimajte efce kaj bi pravili vu řzebi: oco mámo Abraháma. Ár velim vám, kaj je zmo'zen Boug zetoga kaménya zbúdiť řzini Abrahámi. *Iv. 8. 33. 39.*

10. Ze je pa i řzekerá na korenyé drevja polo'zena. Záto vřzáko drevjo, ftero ne prináfá dobroga řzáda, fze vó vřzicse, ina ogea vr'ze. *Mát. 7. 19. Ivan 15. 6.*

11. Jafz isztina křztsávam vász vu vodi na pokou-
ro: kí pa za menom pride, mocsnejši je od méne, ste-
roga soulinczov szam nej vřejden nosziti; on bude vász
křztsávao vSvétom Dúhi, i vognyi. *Džán. 1. 5. 2, 4.*

12. Steri má vejacso vu rouki szvojoj, i sciszti güm-
no szvoje, i vkúp szprávi pšeniczo szvojo vskegyen;
pleve pa ze'zge znevgášenim ognjom. *Mát. 13. 30.*

* *Ev. Na Nedelo po mládom leti.*

II. 13. Teda je prisao Je'zus od Galilee kJor-
dáni k-Ivani da bišze křzto od nyega. *Luk. 3. 21.*

14. Ivan šze je pa odgovárjao erkouci: me-
ni šze je potrejbno od tébe křztiti, i ti kme-
ni přhájas?

15. Odgovoreci pa Je'zus erkao nyemi je:
niháj zdaj; ár šze tak došztája náj šzpuniti vřzo
praviczó. Teda ga je púšzto.

16. I okřzcsen Je'zus preczi je gori sou od
vodé: i ovo, odprlaszo šze nyemi nebésza, i
vido je Dúhá Bo'zega doli idoucsega, liki go-
louba, i idoucsega na nyega. *Iv. 1. 32.*

17. I ovo gláš znebéšz govoréci: ete je
Szin moj, te lúbléni; vkom šze mi je dopadnolo.]
Mát. 17. 5. 2. Petr. 1. 17. 'Zolt. 2. 7.

STRTI (IV.) TÁO.

I. *Křiztusov pošzti i šzkúsávanye. 1-11. II. Křiz-
tusovo šztanyé i zacřetek přejdžanya 12-17.
III. Stiri brátov na Apostolszko zvanýé 18-22.
IV. Vcšenýé i zvracšívanye. 23--25.*

* *Ev. Na, Invocavit, ali na I. pošztno Nedelo.*

I. 1. **T**eda je Je'zus odneseni vu púšcsávo od
Dúhá da bišze šzkúsávao od vrága.
Luk. 4. 1-13. 2. I

2. I da bi sze poszto stirideszét dni, i stirideszét noucsi, potom je ogládo. *Vóid.* 34, 28. 1. *Král.* 19, 8.

3. I prisztoupivsi knyemi te szkúsávecz, erkao je: csi szi Szin Bo'zi, erczi, naj eta kaménya krúh bodo.

4. On je pa, odgovorecsi erkao: píszano je, cslovik ne 'zivé zszamim krúhom; nego vszakov recsjov, sfera zvúszť Bo'zi zhája. *Práv.* 8, 3.

5. Teda ga je vzéo vrág vu szvéto meszto, i posztavo ga je na perotniczo czérkvi.

6. I erkao je nyemi: csi szi Szin Bo'zi; vrzi sze doli. Ár je píszano: kaj Angyelom szvojim zapovej od tebe; i na roké te vzemejo, da kak ne vdáris vu kamen nogé tvoje. *'Zolt.* 91, 11. 12.

7. Erkao je nyemi Je'zus: pá je píszano; ne szkúsávaj Goszpodna Bogá tvojega. *Právd.* 6, 16.

8. Pá ga vzeme vrág na *edno* jáko viszoko gorou, i poká'ze nyemi vsza králesztva toga szvejta i nyih díko.

9. I velí nyemi: eta vsza tebi dám; csi *doli* szpádnovsi me molo bodes.

10. Teda nyemi velí Je'zus odídi Satan. Ár je píszano: Goszpodnoga Bogá tvojega moli i nyemi szamomi szlú'zi. *Právd.* 6, 13. 10. 20.

11. Teda ga je niháo vrág: i ovo Angyelje szo prisztoupšili ino szo nyemi szlú'zili. *'Zid.* 1, 14,

II. 12. Gda bi pa esho Je'zus; kaj je Ivan vroké dáni; sou je nazáj vGalileo. *Mark. I, 14. Lúk. 4, 14. Ivan. 4, 43.*

13. I ofztavivlí Názareth idoucsi je prebívao vKapernaumi vtom pri mourji vu Krajinaj Zabulona, i Nefstalima. *Lúk. 4, 16.*

14. Da bi sze szpunilo povejdanye po E'zaiási pro-roki govorecsem:

15. Zemla Zabulon, i Zemla Nefstalim pouleg pou-ti mourja prejk Jordána, Galilea poganov. *Es, 9, 1. 2.*

16. Lúftvo szedécse vkmiczi, je vidilo szvetlošzt veliko; i tim szedécšim vu dr'zéli i szenczi szmrtnoj, je szvetlošzt zisla.

17. Od tiztoga máo je zácsao Je'zus predgati, i praviti: *pournite sze; ár sze je približalo králešztvo nebeszko.*

III. 18. Hodécsi pa Je'zus kre mourja Galileánšz-koga, vido je dvá brata, Simona, šteri sze zové Peter, i Andrása brata nyegovoga, metajoucsiva vlák vu mourje, (ár Szta ribicsa bilá) *Lúk. 5, 2. Ivan. 1, 42.*

19. I veli nyima: *naszledšjta me, i včšinim váj lúdi ribicsa.*

20. Onedva szta pa preczi tá nihála vlaké, naszle-
dúvala szta nyega.

21. I dale idoucsi odnut, vido je drúga dvá brata, Jáknba Zebedeufovoga Sziná, i Ivana brata nyegovo-
ga, vládji zZebedeufom nyidva ocsom poprávlajouce vlaké szvoje; i zváo nyiva je.

22. Onedva szta pa preczi tá nihála ládjo, i ocsó szvojege, naszledúvala szta nyega.

23. I okouli je sou po vřzój Galilei Je'zus vucšéčší vu šzprávišcsaj nyihovi i predgajoučší Evangyeliom králešztva, i vrácšivlí vřzáki beteg, i vřžako medlov-
nošzt med lúšztvom. *Lúk. 4, 15. 31.*

24. I vó je zisáo gláž nyegov vu vřžo Sirio; i pnočšáli šžo knyemi vřže, ki šžo sze húdou meli, zřž-
locs-

locsnimi bolesznosztmi i mokami obyžéte, i vragometne, i mejszecsne, i z'Zlakom vdárjene; i zvrácsuje je. *Márk. 6, 54.*

25. I nazledúvalo ga je vno'zina lúštvá od Galilee, i desžét mejszt, i Jeru'zálema, i Judee i prejk Jordána bodoucí. *Lúk. 6, 17.*

PÉTI (V.) TÁO.

I. *Od ti blá'zeni 1-12. II. Krsztsanov csészť 13-16. III. Sztálnoszt i rázum desžétere zapouvidi. 17. 48.*

* *Na vszej svécšov dén.*

I. 1. **G**da bi pa vido Je'zus to lúštvó, sou je gori na goro: i gda bi doli sžeo, prisztoupili sžo knyemi vucseniczke nyegovi.

2. I odpré vúšzta sžvoja, včšo je je govorécli:

3. Blá'zeni sžo, ki sžo sžiomáčzke vdúhi: ár je nyihovo Králesztvo nebeszko. *Lúk. 6, 20-23.*

4. Blá'zeni sžo; ki sže 'zalosztijo: ár sže oni obesželijo. *'Zolt. 126, 5.*

5. Blá'zeni sžo ti krotki: ár oni bodo zemlo örokúvali. *'Zolt. 37, 11.*

6. Blá'zeni sžo, ki gladújejo, i 'zėjajo pravico: ár sže oni nazšitijo. *'Zolt. 22, 27. Es. 55, 1. 65, 13. 14.*

7. Blá'zeni sžo ti milosztivni: ár oni milosco dobijo. *Jak. 2, 23.*

8. Blá'zeni sžo oni, ki sžo csisztoga sžrežá: ár oni bodo Bogá vidili. *'Zolt. 15, 2. 51, 12. 17, 15. 1. Ivan. 3, 2.*

9. Blá.

9. Blá'zeni szo ti mirovni: ár sze oni Bo'zi szinovje zvali bodo. 'Zid. 12, 14. Jak. 2, 13. 3, 18.

10. Blá'zeni szo; ki sze za volo pravice pregányajo: ár je nyjhovo Kráľesztvo Nebeszko. Rim. 8, 17. 2. Kor. 4, 9. 1. Petr. 3, 14.

11. Blá'zeni szte, gda vášz pšzúvali i pregányali bodo, i gucsali bodo vřzo hũdo rejcs prouti vám la'zecs, za mojo volo. 1. Petr. 4, 14.

12. Radũjte sze ino sze vezšelte: kaj je vas najem veliki vu nebészaj. Ár szo tak pregányali i proroke: ki szo pred vami bilí.] Jak. 1, 2. Džán. 7, 52. 'Zid. 11, 36.

11. 13. Vi szte szou zemlé: csi sze pa szou szkvarš, szkim sze bode szolila? Nikaj ne valá vecs: nego da sze vř vrže, i szkľácsi od ľudi. Márk. 9, 50. Lúk. 14, 34.

14. Vi szte szvetlořt etoga szvejta. Nemore meřto szkrito biti, řtero je na velikom brejgi polo'zeno. Ef. 5, 8. 9. Fil. 2, 15.

15. Niti ne vu'zg'ęjo pošvejta: naj ga pod korcz denejo: nego vpořzvecsnjek, i szvejti vřzeim, ki szo vhi'zi. Lúk. 8, 16. 11, 33.

16. Tak sze naj švejti švetlořt vafa pred ľidmi: da vidijo vafa dobra dela, i dicsijo Oco vafega, ki je vu nebészaj.

III. 17. Ne řtimajte; kaj řzam priřao razve'zúvat právdo, ali proroke: nej řzam priřao razve'zľivat nego řpunnyávat.

18. Ár zařřtino velim vám: dokecskoli ne prejde néba i Zemla, eden piřk, ali edna piknyicza ne prejde zprávdę; dokecskoli sze vřzane zgodijo. Lúk. 16, 17. 21, 34.

19. Zato, řterikoli razve'ze edno zapovid tejh ti naj ménš, i tak bode veřio ľidi, naj ménš sze bode zváo vkráľeřtvu i nebészkom: řteri pa bode prav csinio i veřio;

té bode sze veliki zváo vkráleštví nebeszkom. *Jak. 2, 10. Mat. 18, 1. 4.*

* *Evang. Na VI. po švétom Trojštví Nedelo.*

20. Záto velim vám kaj, csi ne bode popolna pravicza vafa bole, liki pišzacsov ino Farizeufov, ne bodete sli vkráleštvó nebeszko. *Mát. 23, 25 - 27.*

21. Csúli szte; kaj je povejdano tim sztarifim: ne vmouri; šterikoli pa vmorí; vrejden je szoudbe. *Vóid. 20, 13. Lev. 24, 19.*

22. Jasz pa velim vám; kaj vszáki, šteri sze szrdi † na brata szvojega zamán; vrejden je szoudbe: šterikoli pa ercsé brati szvojemi, lajhár; †† vrejden bode szpráviscsa: šterikoli pa ercsé, blázen; ††† vrejden bode gehenszškoga ognya. † *Zolt. 143, 2. †† Vóid. 18, 21. 22. ††† 1. Ivan. 3, 15.*

23. Csi záto gori prineszés dár tvoj na oltár, i tam sze szpomenés, kaj brat tvoj má kaj prouti tebi: *Márk. 11, 25.*

24. Nihái tam dár tvoj pred oltárom, ino idi, zméri sze prvle zbratom tvojim, i teda pridoucsi prneszi dár tvoj.

25. Boj dobre pámeti kprotivníki tvojemi hitro, dokecs fzi na pouti 'znyim, naj te gda ne dá protivník szodczi, i szodecz te dá hláp-czi, i vtemniczo sze vr'zes. *Mát. 18, 35. Lúk. 12, 58. 59.*

26. Zašztino velim tebi: ne bos vó sou odnut; dokecs ne pláccas te szlejdnyi szoud. *Mát. 18, 34.*

27. Csüli szte, kaj je povejdano tim sztarisim: ne prazntijh: *Právd. 5, 18.*

28. Jasz pa velim vám: kaj vszáki, ki sze zglédne na 'zeno kpo'zelejnyi, 'ze je praznúvao 'znyom vu szvojem szrczi. *Job. 31, 1. Zolt. 119, 37. 2. Petr. 2, 14.*

29. Csi te pa okou tvoje dejšzno szpáka; vö je szkopaj i vrzi je od tébe. Ár je bole tebi: da sze pogibí edna kotrig tvoji; liki, ka bi sze czejlo tvoje tejlo vrglo vgehenno. *Márk. 9, 43. 47.*

30. I csi te dejšzna tvoja rouka szpáka; odre'zi jo i vrzi jo od tébe: Ár je bole tebi: da sze pogibí edna kotrig tvoji; liki, ka bi sze czejlo tvoje tejlo vrglo vgehenno.

31. Povejdano je pa: kaj, šterikoli odpiszti 'zeno szvojo, najji dá razlocsenyá list. *Právd. 24, 1. Mát. 19, 7. 9. Márk. 10, 4. 1. Kor. 7, 10.*

32. Jasz pa velim vám: kaj, šterikoli odpiszti 'zeno szvojo brezi zroka práznoshti, vcsiní jo praznúvati; i, šterikoli odpúšcseno vzerne, praznúje.

33. Páli szte csüli; kaj je povejdano tim sztarisim: krívo ne prizégaj; dáj pa Goszpodni prizšego tvojo. *Vöid. 20, 7. Právd. 6, 13. Jer. 5, 7.*

34. Jasz pa velim vám: ne prizégajte czilou, niti na nébo záto; kaj je Bo'zi throunus. *Ez. 66, 1.*

35. Niti na zemlo záto; kaj je podnogáonicza nyegova: niti na Jeru'zálem záto; kaj je mešzto velikoga krála.

36. Niti na glávo tvojo ne prizégaj: ár nemres ednoga vlášza bejloga, ali csrnoga vcsiniti.

37. Bojdi pa rejcs vaša: tak, tak, nej, nej; kaj je pa višse toga, zhúdoga je. *Jak. 5, 12. 2. Kor. 1, 17.*

38. Csüli szte, kaj je povejdano: okou, za okou; i zoub za zoub. *Vöid. 21, 24.*

39. Jasz pa velim vám: †ne sztante prouti húdomi; nego, †† kíkoli te vdári na dejšznom tvojem liczi, obrni nyemi i to drúgo. † *Pril. 20, 22. Lúk. 6, 29. Rim. 12, 17. 19. 1. Petr. 3, 9. †† Lv. 18, 23.*

40. I ki sze fcsé sztebom právdivati, ino ti szúknyo vzéti: púszti nyemi i pláscs. *Lúk. 6, 29. 1. Kor. 6, 7. Rim. 12, 17.*

41. I kikoli te bode primárjao na edno milo zemlé, idi 'znyim dvej.

42. Ki te profzi; dáj nyemi: i ki fcsé od tébe na poufzodo vzéti, ne obrni sze od nyega. *Právd. 15, 8. 10. Lúk. 6, 34. Sirák. 14, 8. 27.*

43. Csúli szte; kaj je † povejdano: lúbi bli'znye-ga tvojega, i †† odúrjávaj nepriátela tvojega. † *Lev. 19, 18. †† Vóid. 34, 12.*

44. Jasz pa velim vám: lúbte † nepriátele vase; blagofzlávlajte one, ki vász preklinyajo; †† dobro csinte zonimi, ki vász odúrjávajo; i ††† molte za one, ki vász szkúsávajo ino pregányajo. † *Lúk. 6, 27. †† Rim. 12, 20. ††† Lúk. 23, 34.*

45. Da bodete szinovje Ocsé vasega, sferi je vnebé-szaj, ki szuncze szvoje gori zhájati csini na húde i dobre, i dá descs na pravicsne i nepravicsne.

46. Ár, csi bodete lúbili li té, ki vász lúbijo, kákfi nájem bodete meli? Nej li i publikánuske tou csinijo? *Lúk. 6, 32.*

47. I, csi bodete sze poklanyali szamo vasim bra-tom; ka obilnoga vcsinite? Nejli i publikánuske tak csinijo?

48. Záto bojdite vi popolni, liki i Ocsa vas, sferi je vu nebészaj, je popolni. *Lev. 11, 44. Ef. 4, 13. 1. Petr. 1, 15.*

SÉZSTI (VI.) TÁO.

I. *Álmostvo, 1-4. II. Molítev 5-15. III. Poset, 16-13. IV. Kints 19-23. V. Szkrblivofzt 24 - - 34.*

1. 1. **K**ebzújte, álmostvo vase ne csinje pred lidmi; naj sze od nyih vidite: drúgacsi, najma nejmate pri Ocsi vasern, sferi je vu nebészaj. *Már. 23, 5.*

2. *Kor. 9, 7. 9. Lúk. 12, 33.*

2. Gda pa csinis álmoštvo: ne trombõntaj pred te-
bom, liki szkazlivczi csinijo vu szpráviscsaj, i na vili-
czaj; naj sze dicsijo od lúdi. Zaisztino velim vám:
prijali szo nájem szvoj. *Rim. 12, 8.*

3. Ti pa tak csini álmoštvo: naj nezna lejva tvo-
ja, ka csiní dejšzna tvoja.

4. Naj bode tvoje álmoštvo vu szkriivnom meštzi,
i Ocsa tvoj, ki vidi vu szkriivno, on ti povrné vu ocsi-
vešznom. *Lúk. 14, 14.*

II. 5. I, gda molis, ne bojdi, liki szkazlivczi. Ár
lúbijo vu szpráviscsaji na vogláj vilicz sztojécsi moliti:
naj sze vidijo od lúdi. Zaisztino velim vám: kaj szo
vzéli nájem szvoj.

6. Ti pa, gda molis, idi notri vkámro tvojo, i doli
zapri dveri tvoje, i moli Ocsa tvojega vu szkriivnom:
i Ocsa tvoj vidoucsi vu szkriivnom, povrné ti vu ocsi-
vešznom. 2. *Král. 4, 33.*

7. Molécsi pa ne bojdite vnogogucsécsi, liki poga-
nye. Ár štimajo, kaj sze vu szvojem vnogom gúcsa-
nyi pošzlújhnejo. *Ef. 1, 15. Sirák. 7, 14.*

8. Záto ne priľihávajte sze knyim. Ár zná Ocsa
vas, štera potrebújete, prvle; liki ga vi prošzite. *Már.
6, 32.*

9. Záto vi etak molte: Ocsa nas, ki fzi vu nebé-
szaj. Szvéti sze imé tvoje. *Lúk. 11, 2.*

10. Prídi † Králešztvo tvoje: bojdi †† vola tvoja,
kako je vu nébi, tak i na zemli. † *Rim. 14, 17.*
†† 2. *Sam. 10, 12. Lúk. 22, 42. Dján. 21, 14.*

11. Krúha našega vszakdenésnyega dáj nam ga dnešz.
Pril. 30, 8.

12. I odpúšzti † nám dugé naše, káko i mi †† od-
púšcsamo du' znikomnalim. † *Zolt. 32, 5. †† Ef. 4, 32.*

13. I ne vpelaj nášz vu † szkúsávanye: nego ††
ošzloubodi nášz od hūdoga. Ár je tvoje ††† Králešztvo,
i moucs, i dika na veke. †††† Amen. † *Jak. 1,
13. †† 2. Tim. 4, 18. ††† 1. Kron. 30, 11. ††††
2. Kor. 1, 2, 20. 14. Ár,*

14. Ár, csi odpúšťíte lidém presztoplennyé nyihovo, odpúšťí i vám Ocsa vas nebeszki. *Sir. 28, 2. Márk. 11, 25. Lúk. 6, 37.*

15. Csi pa ne odpúšťíte lidém presztoplennyá nyihova: ni Ocsa vas ne odpúšťí vám presztoplennyá vasa. *Már. 18, 35.*

III. 16. Gda sze pa poszťíte: ne bojdte, liki szkazlivczy, 'zalosztnoga obráza. Ár zgrdijo szvoja licza: naj sze vidijo od ľudí; kaj sze poszťijo. Zaiszťino velím vám: kaj szo vzéli nájem szvoj. *Ef. 58, 5. 6.*

17. Ti pa, gda sze poszťis, nama'zi tvojo glavou; i lice tvoje muj.

18. Naj sze ne vídis lidém, ka sze poszťis: nego Ocsi tvojemi, šteri je vu szkriivnom: i Ocsa tvoj, ki vu szkriivno gléda, povrne ti vu ocsivesznom. —

IV. 19. Ne szprávľajte szí kincse na zemli, gde je mol i erja szkvari, i gde je tatjé podkopajo i vkrádnejo. *Már. 9, 21. 'Zid. 11, 26.*

20. Szprávľajte szí pa kincse vu nébi: gde je ni mol, ni erja ne szkvari, i gde je tatjé ne podkopajo, niti je ne vkrádnejo. *Lúk. 20, 33. 1. Tim. 6, 6, 9. 17.*

21. Ár, gde je kincs vas, tam je i szrczé vase. *Lúk. 12, 34.*

22. Poszvejt tejlaje okou. Záto, csi bode okou tvoje proufzto, czejlo tejljo tvoje szvetlo bode. *Lúk. 11, 34.*

23. Csi pa okou tvoje bode húdo: czejlo tejljo tvoje kmicšno bode. Csi je záto tá szvetloszť, štera jo vtebi, kmicza: ta kmicza kelika bode?

Evangy. na XV. po Sz. Trojszťvi Nedelo.

V. 24. Niscse nemre dvōma Gofzpoudoma szlú'ziti. Ár ali ednoga bode odúrjá'ao, i toga drúgoga lúbo; ali sze kednomi pridrú'zi, i toga drúgoga zavr'ze. Ne morete Bougi szlú'ziti i mammoni. *1. Král. 18, 21. Lúk. 16. 13. 2. Kor. 6, 15.*

25. Zátó velim vám: ne szkrbte sze za 'zítek vas, ka bodte jeli, i ka bodte pilí: niti za tejlo vase, ka bodte oblácsali. Nej je 'zítek vecs, liki hrána, i tejlo, liki oblicsalo? 'Zolt. 37, 5. 25. *Fil.* 4, 6. *I. Tim.* 6, 6.

26. Glédajte na fticze neleszke: one ne szejajo, ni ne 'zenyajo, niti ne szprávlajo vu skegnye; i dônok Ocsa vas nebeszki nyé hráni. Nej szte ví vnogo poglavitejsi od nyih? *Job.* 38, 41. 'Zolt. 145, 15. 147, 9.

27. Sto pa zvász szkrblivajoucs more pri-dati kViszokofzti szvojoj eden lakét?

28. I za oblicsalo ka sze szkrbíte? vcsite sze: liliomi polszki kakda raztéjo; ne delajo, ni ne predéjo.

29. Velim pa vám: kaj sze je ni Salamon vu vszoy díki szvojoj nej tak oblácsao; kak ed-no zetih. *I. Král.* 4, 1. *Predg.* 2, 4. 5.

30. Csi pa trávo polszko, sfera dnešz jesz-te, a vútro sze pa vpécs vr'ze, Boug tak oblácsa; nejli vász zvnougim bole, malovôrczi? *Mát.* 8, 26.

31. Ne szkrbte sze tak govorécsi: ka bomo jeli? i ka bomo pilí? ali, ka bomo oblácsali?

32. Ár víza eta poganye szpitávajo: ar zná Ocsa vas nebeszki; kaj ví víza eta potrebú-jete. *Lúk.* 12, 30.

33. Iscsite pa prvo † králesztvo Bo'ze, i †† praviczó nyegovo; i eta ††† víza sze vám privr'zejo. 'Zolt. 37, 4. †† *Rim.* 14, 17. *Lúk.*

17, 21. †† *Rim*, 3, 22. 25. *Fil.* 3, 9. †††
1. *Král.* 3, 13. *Zolt.* 127, 2.

34. Ne šzkrbte ſze záto na útrásnyi dén:
ár útrásnyi dén ſze bode ſzkrbo za ſzvoja.
Zadoſztaje dnévi húdoubá nyegova.]

SZÉDMI (VII.) TÁO.

I. *Szlejpa ſzoudba* 1-5. II. *Cſéſzt dúſevni paſztérov vu ſzlásbi vecſérje i Evangylioma* 6. III. *Nadigávanje na molitev* 7-11. IV. *Regula pobo'znoga 'zivlejnya* 12-14. V. *Krivi provoczke* 15-23. VI. *H'za na pejški* 24-29.

I. 1. **N**e ſzoudte, naj ſze ne ſzoudite. *Luk.* 6, 37.
Rim. 2, 1. 14, 4. I. *Kor.* 4, 5.

2. Ár, ſterom ſzoudbom ſzoudite, ſztifztom bode ſzodjeni: i ſterom merom mejrite, ſztifztom bode vám nazáj merjeno. *Zolt.* 41, 2. *Lúk.* 6, 38.

3. Ka pa glédas trouho vouki brata tvojege: trám pa vu tvojem ouki na pamet ne vzemes? *Lúk.* 6, 41.

4. Ali kákda právis brati tvojem: niháj, naj vŕzem trouho zOká tvojege; i ovo trám je vouki tvojem?

5. Szkazſvecz! vr'zi vŕ prvo trám zoká tvojege i teda pogledni; da vŕ vrzes trouho zOká brata tvojege. *Pril.* 9, 7.

II. 6. Ne dájte to ſzvéto pſzom; níti ne mecste d'zúndze vaſe pred ſzvinyé; naj ga gda ne zaklácsijo znogami ſzvojimi, i vrnoucse váſz rafztrgajo. I. *Kor.* 10, 21. *Zid.* 10, 29. *Ozn.* 22, 15.

III. 7. Proſzte, ſi dá ſze vám: iſcſite, i nájdete: trúpajte, i odpré ſze vám. *Lúk.* 11, 9. 18, 1-7. *Ivan.* 16, 23. *Jak.* 1, 5. I. *Ivan.* 3, 22.

8. Ár vſzáki, ſteri proſzi, vzeme; i ſteri iſcſe, nájde; ino tomi trúpajoucsemi ſze odpré. *Pril.* 8, 17.

9. Ali sto je zvász cslovik, steroga esi bode profzo szin nyegov krúha, jeli nyemi kamen dá? *Lúk. 11, 31-33.*

10. I esi bodega ribo profzo, jeli nyemi kacso dá?

11. Csi záto ví, húdi bodoucsi, znáte dobre dári dávatí deczi vafoj: od koga bole Ocsa vas, sterije vu nebészaj, dá dobra onim, kí ga profzijo. *Jak. 1, 17.*

IV. 12. Vszá záto, sterakoli scséte, naj vám vcsínijo lidjé, tak i ví csinte nyim. Ár je eta právda i proroczke. *Lúk. 6, 31. Mát. 22, 40.*

13. *Idite notri po teszni † vrátaj: ár szo presztrana †† vráta, i sronka je ta czeszta, stera pela na szkvárjenyé, i vnogo ji je, ki po nyej bodijo. † Ivan. 10, 7. 14, 6. Mát. 16, 24. Fil. 3, 17. Sztvor. 28, 17. †† Moud. 2, 6. 12. Gal. 5, 19.*

14. *Ár szo teszna vráta, i vonszka je ta pout, stera pela vu 'zitek: i malo ji je, steri jo nájdejo. Dján. 4, 12. 14, 22. 1. Tim. 2, 5.*

* *Evang. Na VIII. po sz. Trojsztvi Nedelo.*

V. 15. Varte sze pa od † krívi prorokouv; steri †† prihájajo kvám vu ††† ovcseni odejvkaj, znoutra szo pa zgrablívi vuczke. † *Jer. 23, 16. Es. 34, 2-7. 1. Tim. 4, 1-3. 1. Ivan. 4, 1. †† Jer. 23, 32. Ivan. 10, 8. Mát. 23, 13-15. ††† Zak. 13, 4. 'Zid. 11, 37.*

16. 'Znyihovoga † száda je poznate. Jeli beréjo †† sztrnya grozdje, ali zícsetálja fige? † 2. *Petr. 2, 1-3. †† Jak. 3, 12.*

17. Tak vszákse dobro drejvo dober szád prináfa: lagoje drejvo pa lagoji szád prináfa.

18. Nemore dobro drejvo húdi szád prináfati: niti lagoje drejvo dober szád prináfati *memorc. Jer. 13, 23.*

19. Vszáko drejvo, štero ne prináša dober szád, doli sze vszecsé, ino sze na ogyen vr'ze. *Ivan. 15, 2. 6.*

20. Záto 'znyihovoga száda je poznate.

21. Nebode vszáki, kí meni právi, Goszpodne! Goszpodne! notri sou vu králesztvo nebeszko: nego kí csini volo Ocsé mojega, šteri je vu nebeszaj. *Of. 8, 2. Mát. 15, 8. Jak. 1, 22-25.*

22. Vnogo ji bode pravilo vonom dnévi: Goszpodne! Goszpodne! nej szmo vu tvojem iméni † prorokúvali, i vu tvojem iméni †† vragé zganyali, ino vu tvojem iméni ††† zmo'znofzti vnoúge delali? † 1. *Král. 22, 22. †† Dján. 19, 13-16. ††† 2. Thes. 2, 9.*

23. I teda nyim vadlúvao bodem: kajszem vász nigdár nej poznao: odíte od méne csinécsi nepravdenofzt.] *'Zolt. 6, 9. Mát. 25, 41.*

VI. 24. Záto vszáki, šterikoli csúje ete moje ricsíh, i csini nyé, priglihávao bom ga kcsednoma mou'zi, šteri szi je † hi'zo na †† pecsíni poczimpraó. *Lúk. 6, 47. 48. † Ef. 2, 20-22. 1. Kor. 3, 16. †† 1. Kor. 10, 4. 1. Petr. 2, 5-7.*

25. I doli je prisla † ploha, i sli szo †† potoczke, i píhali szo ††† vótrovje, i †††† szpadnoli szo konoj hi'zi, i nej sze je podrla: ár je na pecsíni tundálivana. † *Pril. 28, 3. †† 'Zolt. 93, 3. Ozn. 17, 15. ††† Ef. 4, 14-16. †††† Sztv. 19, 4. Dján. 6, 8-15. 7, 1-60.*

26. I vszáki, šteri csúje ete moje ricsíh, i ne csinšje, priglihávani bode kbláznomi mou'zi, šteri je szvojo hi'zo na pejszek poczimpraó. *Lúk. 18, 11. 12.*

27. I doli je prisla ploha, i sli szo potoczke, i pí-

hali szo vđtrovje, i vdarili szo vhi'zo ono, i szpádno'la je, i bio je szpadájnyé veliki. *Lúk. 8, 13. 2. Tim. 4, 10.*

28. Izgoudilo sže je, da bi szkoncsao Jezus ricst etc: csúdivalo sže je lúšťtvo nad vcsenyejm nyegovim.

29. Ár je je vcsio, liki oblášťt majoucsi; i nejj liki píšťácske. *Iv. 7, 15, 46. 1. Kor. 2, 3-5.*

OUSZMI (VIII.) TÁO.

I. *Od gobavecza i Kapernaumszkoga sztotnika 1-13.*

II. *Petrovo puniczo i vnouge drúge zvrácsi 14-*

17. III. Gucsi zdvóma od szvojega naszledú-

vanya 18-22. IV. Ftisa mourje 23-27. V.

Od Gergezenuski vragometni i szviny nyibovi,

28-34.

* *Evang. na III. po tri Králi Nedelo.*

I. 1. **G**da bi pa on doli zgoré sou: naszledúvalo ga je vno'zina lúšťtva. *Mát. 5, 1.*

2. I ovo eden gobavecz pridoucsi, molo ga je erkoucsi: Goszpodne, csi scsés, mores me ocsíšťtiti. *Mark. 1, 40. Lúk. 5, 12.*

3. I vđ vtégnovfi rokou, dotekno sže ga je Jezus, erkoucsi: Scsém ocsíšťti sže. I preczi je ocsíšťscena goba nyegova.

4. I velí nyemi Jezus: vidi, da nikomi ne poveis; nego idi poká'zi sže popi, i neszi gori on dár, šteroga je zapovedao Moj'zes, na szvedoušťtvo nyim. *Lúk. 17, 14. Lev. 14, 2.*

5. Gda bi pa Jezus notri vKapernaum sou, príšťtoupó je knyemi eden sztotnik prošťécsi ga. *Lúk. 7, 1.*

6. I erkoucsi: Goszpodne, szlúga moj le'zí vhi'zi *mojoj* 'zlakom vdárjeni, i jáko sže mantrá.

7. I velí nyemi Jezus: jaz bom sou, i zvrá-
csim ga.

8. I odgovorécsi te sztotnik erkao je: Gofz-
podne, nej szam vrejden; ka bi pod mojo
sztreho sou; nego szamo *edno* rejcs povej, i oz-
drávi szluga moj. *Lúk. 15, 19. Zolt. 107, 20.*

9. Ár szem i jaz pod oblásztyom bodoucsi
cslovik, ki pod szebom mám vítéze: i csi
ercsém etomi, idi, ino ide; i drúgomi, prídi,
i príde; i szlugi mojemi, csini eto, i vcsini.

10. Szlisávfi pa *eta* Jezus, csúdivao sze je,
i erkao je tim nazledúvajoucsim: za sztino
velim vám, niti vu Izraeli szam tákse vóre
nej najšao.

11. Velim pa vám: kaj vnougi od *szuntse-
noga* zhoda i záhoda prído, i doli szi szédejo
zAbrahámom, i zI'zaákom, ino zJákobom vu
králesztvi nebeszkom. *Es. 49, 12. Mal. 1, 11.
Lúk. 13, 28.*

12. Szinovje *etoga* Králesztva sze pa vó vr'ze-
jo na vúnejsnyo kmiczo: tam bode joukanye
i zobno skrípanye. *Dján. 13, 46. Rim. 9, 27.*

13. I erkao je Jezus tomi sztotniki: idi i, li-
ki szi vórvao, tak ti bojdi. I ozdravo je szlu-
ga nyegov vu onoj vóri.] *Mát. 15, 28.*

14. Igda bi príšao Jezus vu Petrovo hí'zo, vú-
doje puniczo nyegovo le'zécso vu tréslíki. *Márk. 1,
29. Lúk. 4, 38.*

15. I dotekno sze je nyé roké, i nihála jo je tréslí-
ka: i gori je sztánola, i szlú'zila nyim je. *Mát. 9, 15.*

16. Gda bi pa vécser grátao: príneszli szo nyemi
vragometne vnouge, i vó je vrgao te dühé li zrics-
jam

jom, i vŕze, ki ſzo ſze hûdou meli, je zvráeso. *Márk. 1, 32. Lúk. 4, 40.*

17. Da bi ſze ſzpunilo, ka je povejdano po E'zaiafi proroki govorécsem: *on je nemocnoszati nase na ſzé vzéo, i betege nase je on noſzo. Es. 53, 4, 5.*

III. 18. Gda bi pa Jezus vido vnogo lûſztva oko-
li ſzébe, zapovedao je vucsenjkom idti preik mourja.

19. I priſztoupivſi eden piſzács erkao nyemi je: vu-
esiteo: naſzledûvao te bodem; kamakoli bos sou, *Lúk. 9, 57.*

20. I veli nyemi Jezus: *liſzicze lûknye májo, i ſticze nebeſzke gnejzda; ſzin cſlovecsi pa nejma; gde bi ſzi glá-
vou nagnó. 2. Kor. 8, 9.*

21. Drûgi nyemi je pa zvucsenſkov nyegovi erkao: *Gofzpodne, dopûſzti mi prvle nazáj domou idti, i po-
kopati oco mojega. Lúk. 9, 59.*

22. Jezus nyemi je pa erkao: naſzledûj mené, i
niháj tim mrtvim pokápati ſzvoje mrtve. *1. Tim. 5, 6. Ozn. 3, 1.*

* *Evang. na IV. po tri Králi Nedelo.*

IV. 23. I gda bi on ſztoupo vu ládjo, naſz-
ledûvali ſzo ga vucseníczke nyegovi. *Márk. 4, 35. 36.*

24. I ovo veliko zburkanye je poſztanolo
vu mourji tak; dabi ſze ládja pokrivala od vá-
lovja: on je pa ſzpáo. *Jon. 1, 4, 5. Dján. 27, 41.*

25. I priſztoupivſi vucseníczke nyegovi
obûdili ſzo ga, govorécſi: Gofzbodne, zdr'zi
náſz, pogíbamo *Zolt. 35, 23. Mát. 14, 30.*

26. I veli nyim: ka ſze bojíte? malovôr-
czi! Teda gori ſztanovſi poprejšto ſze je vó-
trom i mourji: i vcsinyeno je veliko ſcifanye. *Zolt. 65, 8.*

27. Lidjé szo sze pa csüdivali, govorecsi: kákli je ete, kaj szo nyemi i vótrovje i mourje pokorni?]

V. 28. I gda bi prejk prisao vu Gergezenusov dr'zelo, príbej'zala szta knyemi dvá vragometna, zgrobov vò idoucsa, beszna jáko, tak; da je niscse nej mogao hoditi po pouti onoj. *Márk. 5, 1. Lúk. 8, 26. 27.*

29. I ovo krícsala szta govorecsa: ka je nám sztebom Jezus, szin Bo'zi? prisao szi sze pred czajtom mantrati nász? *Márk. 1, 24. 5, 7.*

30. Bio je pa dalecs od nyih eden veliki sereg szviny, stere szo sze tam pašle.

31. Ti vra zjé szo ga pa proszili govorecsi: csi nász vò vr'zes; dopúszti nám idti vte sereg szviny.

32. I erkao nyim je: idte. Oni pa vò idoucli, sli szo vu te sereg szviny. I ovo gnao sze je vesz sereg ti szviny na szkakouv vu mourje, i zginole szo vu vodáj. *Lúk. 8, 32. 33.*

33. Steri szo je pa pašzli, od bej'zali szo; i pridoucsi vmeszto, oznanili szo vsza, i od ti vragometni.

34. I ovo, víze meszto je vò slo pred Jezusa, i geto szo ga vidili, proszili szo ga, naj odide 'znyihovih krajin. *Mark. 5, 17. Lúk. 13, 31. Dján. 16, 39.*

DEVÉTI (IX.) TÁO.

I. 'Zlakom vdárjenoga ozdrávlanye 1-8. II. Má-taja pòzványe 9-13. III. Poszt 14, 17. IV. Jairusa csi gori sztáne 18-26. V. Dvá szleipa, eden vragometen, i drúgi, po predgi sze zvrá-esijo 27-35. VI. Veli prosziti dí'zovne 'znye-cze. 36-38.

* *Evang. na XIX. po sz. Trojsztvi Nedelo.*

I. 1. I sztoupó je Jezus vu ládjo, prejk sze je pelao, i prisao je vu lasztivno meszto, *Márk. 2, 1. Lúk. 8, 40.* 2. I

2. I ovo prineszli szo nyemi *ednoga* 'zlakom vdárjenoga na poszteli le'zécsega. I gda bi vido Jezus nyih vóro, erkao je *tomi* 'zlakom vdárjenomi: vúpaj sze szinek; odpúscseni szo tebi tvoji grejhi. *Márk. 2, 3.*

3. I ovo, nisteri zpíščacsov erkli szo vu szebí: ete preklinya.

4. I vido je Jezus miszli nyihove, i erkao je: zakaj miszlite ví hůda vu Szrezáj vafi?

5. Ár ka je le'zi povedati: odpúscseni szo tebi grejhi; ali erczti: sztani gori i hodi?

6. Naj pa znáte; kaj oblášzt má szin Cslovecsi na zemli odpúscsávati grejhe, (teda je erkao *tomi* 'zlakom vdárjenomi:) sztani, vzemi tvojo posztelo, ino idi vhi'zo tvojo. *Iv. 5, 8.*

Dján. 9, 34.

7. I sztanovfi odifao je vhi'zo szvojo.

8. Gda bi pa *tom* lúšťvo vidilo: csůdivalo sze je, i dícsili szo Bogá, ki je tákso oblášzt dáó lidém.]

II. 9. I krajidoucsi Jezus odnut, vido je *ednoga* csloveka szedécsega na máuti po iméni Mátaja, i veli nyemi: nazledůj me. I gori sztanovfi nazledůvao ga je. *Márk. 2, 14. Lúk. 5, 27.*

10. I zgoudilo sze je; gda bi on szedo pri sztoli vu hřzi: i ovo, vnougi publikánuske i grejsniczke pridoucsi, szeli szo szi křztoli z Jezusom i zvucseníkmi nyegovimi. *Lúk. 15, 12.*

11. I gda bi vidilifarizenske, erkli szo vucsenikom nyegovim: Zakaj jej vas Vucsitel szpublikánusmi, i zgrejsnikmi?

12. Jezus pa szlifavfi erkao nyim je: ne potrebůje ti zdravi vrácsa; nego ti beté'zni. *Lúk. 5, 31.*

13. Idoucsi pa vsite sze, ka je eto: szmilenoiszt fcsém, i nej áldov. Ár szam nej prifao zvat te pravicsne: nego grejsnike na pokouro 1. *Sam.* 15, 22.

III. 14. Teda szo prisli knyemi vucseniczke Ivana *krsztitela* govorécsi: zakaj sze mí, i farizeuske doszta posztimo, vucseniczke tvoji sze pa ne posztijo? *Márk.* 2, 18. *Lúk.* 5, 33. 18, 12.

15. I erkao nyim je Jezus: jeli sze morejo szinovjo 'zenidve 'zalosztiti; dokecs je 'znyimi 'zenin? Prido pa dnévi; gda sze od nyih vzeme 'zenin: i teda sze bodo posztili. *Ivan.* 3, 29.

16. Niscse pa ne mecse nouvoga szüknya záplato na sztári gvant: ár sze doli vtrgne *ták* záplata od nyegovoga gvanta, i hűsa déra sze zgodí.

17. Niti ne vlejvajo nouvo víno vu sztáro poszoudo: naci sze raszpráscsijo te sztáre poszoude, i víno sze vò vlijé, i poszoude sze pogibíjo: nego nouvo víno vu nouvo poszoudo vlejvajo, i obouje sze zdr'zi. *Márk.* 2, 22.

* *Ev. na XXIV. po Sz. Trojsztvi Nedelo.*

IV. 18. Gda bi pa on eta nyim gúcsao: ovo eden poglavnik pridoucsi molo ga je govorécsi: Csi moja je zdaj mrla; ali hodi polo'zi rokou tvojo na nyou, i 'zivejla bode. *Mark.* 5, 22. *Lúk.* 8, 41.

19. I sztánovfi Jezus nazledúvao ga je, i vucseniczke nyegovi.

20. (I ovo edna 'zena vkrvávom otouki bodoucsa dvanájszet lejt pridoucsa odzajaj doteknola sze je krajíne gvanta nyegovoga. *Lev.* 15, 25.

21. Ár je právila vszebi: csi sze li doteknem gvanta nyegovoga; tak ozdrávim. *Mark.* 5, 25. *Mát.* 14, 36.

22. Jezus sze pa nazáj obrné, i vidoucsi nyou erkao je: vŭpaj sze csí moja; vŭra tvoja te je zvrácsila. I ozdrávila je ta 'zena od oneĵ vŭre.) *Lúk. 8, 48. 17, 19.*

23. I pridoucsi Jezus vu hi'zo toga poglavníka, vido je 'zvegláre i lŭsztvo szmecseno.

24. Velí nyim: ódsztoupte; ár je nej mrla ta deklícska, nego szpí. I szmejáli szo sze 'znyega. *Iv. 11, 11.*

25. Gda bi pa vŭ vr'zeno bilou to lŭsztvo: notri idoucsi prijao jo je za rokou; i gori je sztánola ta deklícska.

26. I vŭ je razisao té glász po vszoz onoj zemli.]

V. 27. I idoucsi odnut Jezus, nazledŭvala szta ga dvá szlepca, kricsécsa i govorécsa: szmiluj sze nad nama szin Dávidov.

28. Gda bi pa sou vu hi'zo; priztoupila szta knyemi tiva szlepca, i ercsé nyima Jezus: jeli vŭrjeta, kaj morem tou vsiníti? velíta nyemi: kapa Gofz-podne, vŭrjeva.

29. Teda sze je dotekno oucsi nyidva govorécsi: pouleg váj vŭre bojdi vama, *Mát. 8, 13.*

30. I odprle szo sze nyima ocsi. I jáko nyima je zapovedao Jezus govorécsi: vidita, da niscse ne zvej. *Marc. 7, 36.*

31. Onedva pa vŭidoncsa, razglászila szta ga povszoz onoj zemli.

32. Gda bi pa onedva vŭ odisla: ovo prineszli szo nyemi *ednoga* csloveka nej moga vragometnoga. *Mát. 11, 22. Lúk. 11, 14*

33. I, gda bi vŭ vrgao vragá, guesao je te nejmi. I csúdivalo sze je lŭsztvo govorécsa: kaj sze je nigdár nej tak *csúдно delo* szkázalo v Izraeli.

34. Farizenske szo pa pravili: vu vraj'zem poglavníki mecse vò vragé. *Mát. 12, 24. Lúk. 11, 15.*

35. I okouli hodécsi Jezus po vszej mejštaš i vszej veszniczaj vucsécsi vu szpráviscsaj nyihovi i predgajoucsi Evangyeliom králesztva, i vrácsó je vízáki beteg, i vszáko medlovnoszt med lúštvom. *Mát. 4, 23. Márk. 6, 6.*

VI. 36. Vidoucsi pa to lúštvo, szmilšvao sze je nad nyim. Ar szo rozpúsceni, i razegnani bíli, liki ovczé, štere nejmajo paštéra. *Mark. 6, 34. Racs. 27, 17. Zak. 10, 2.*

37. Teda velí vucsenikom szvojim: 'zétve je došta, ali delavczov je malo. *Lúk. 10, 2. Iv. 4, 35.*

38. Profzte záto Goszpodna te 'zétve; naj posle vò delavcze vu 'zétvo szvojo. *Mrak. 3, 14.*

DESZÉTI (X.) TÁO.

I. *Ti dvanájšet Apostolov iména, i cséšt vu prvom predganyi 1-15. II. Vucsenikov na šzvejti'zivlejnye 16-42.*

I. 1. **I** kšzebi prizvavši ti dvanájšet vucsenikov szvoji, dáó nyim je oblášzt nad necššztimi dšhovmi; da bi je vò metali, i vrácsili vszáki beteg, i vszáko medlovnoszt. *Mark. 3, 13, 6, 7. Lúk. 9, 1.*

2. Ti dvanájšet Apostolov iména szo pa eta: prvi je Simon, kí sze zové Peter, i András brat nyegov: Jakub šzin Zebedeufov, ino Ivan bratnyegov. *Dján. 1, 17.*

3. Filip, i Brtalan; Tomás i Mátaš publikánuš: Jakub šzin Alfeufov, i Lebbeus po iméni Thaddeus. *Mát. 9, 9.*

4. Simon Kananinšzki i Judás Iskariotes, šteri ga je i *oudao.*

5. Eti dvanájšet je pošzlaó Jezus zapovedavši nyim govorecsi: na pout poganov nejdte, i vmešzto Samaritánufov nejdite.

6. Nego bole idite ktim pogiblénim ovczám hí'ze Izraelszke. *Mát. 15, 24. Dján. 13, 46.*

7. Idou-

7. Idoucsi pa prejdajte govorécsi: kaj sze je priblízalo kráľeštvó nebeszko. *Lúk. 9, 2.*

8. Nemocsne vrácte, gobave ocsiscávajte, mrtve zbúdjávajte, vragé zgányajte: zobsztom szte vzéli, zobsztom dájte. *Lúk. 10, 9.*

9. Ne szprávlajte na ládanye zláta, niti szrebra, niti meda, vu mosnyé vase. *Mark. 6, 8. Lúk. 9, 3. 22, 35.*

10. Ni turbe na pout *szí ne vzezte*, ni dvej szúknyi, niti obúteri, niti palicze: ár je vrejden delavec sz hráne szvoje. *Lúk. 10, 4. 7. 1. Kor. 9, 7. 1. Tim. 5, 18.*

11. Vsterokoli meszto pa, ali vész, bodete notri szli; szpitávajte, što je vnyei vrejden: i tam osztante, dokacs vó idete. *Lúk. 10, 8.*

12. Idoucsi pa vhi'zo, poklonte sze ji *Mark. 6, 10.*

13. I csi bode hi'za *ona* vrejdna, osztáne mér vas nad nyouv: csi pa nebode vrejdna; mér vas sze nazáj povrné na vász.

14. I kikoli ne príme vász, niti ne poszlújne ricsi vase: vó idoucsi zhi'ze, ali zmeszta onoga, doli sztepte prájh noug valí. *Lúk. 9, 5.*

15. Zaisztino ve'im vám: le'zi bode Sodomšzkoj i Gomorszkoj zemli na szoudnyi dén, liki meszti onomi. *Mát. 11, 24.*

16. Ovo jaz vász pošlam, liki † ovczé na szrejdo med vuké. Bojdite záto †† szpametni, liki ††† kacse, i †††† proufzti liki goloubje. † *Lúk. 10, 3. †† Rim. 16, 19. ††† Zolt. 58, 5, 6. †††† 2. Kor. 1, 12.*

17. Varte sze pa od lúdi. Ár vász dájo vu szoudnicze i vu szpráviscsaj szvoji bodo vász bicsúvali. *Mát. 24, 9. Iv. 16, 2. Dján. 5, 40. Oz. 2, 10.*

18. I pred poglavníke esese i krále pelani bodete za mojo volo na szvedouštvó nyim ino poganom. *Mark. 13, 11. Dján. 24, 10.*

19. Gda pá vász tá dájo: ne szkróte sze, kakda, ka bodte gúcsali. Ár sze vám dá vu onoj vóri: ka bodte gúcsali. *Lúk. 12, 11.*

20. Ár nebudete ví gucsali: nego dŭjh Ocsé vafega bode gucsao vu vami. *Amos. 4, 13. 2. Sám. 23, 2.*

21. Dá pa brat brata na fzmrt, i ocza fziná: i prouti fztáno fzinovje roditelom *fzvojom*, i vmorijo je. *Mik. 7, 5. 6. Lúk. 12, 51.*

22. I bodete odŭrni vszeim za mojega iména volo. *Ki pa do koncza ofztáne: téfze zvelicša, Lúk. 21, 17. Ivan. 15, 18.*

23. Gda bodo pa váfz preganyali vu mefzti etom: beiste vdrŭgo. Ár zaíftino velim vám, ne fzkoncsate meífta Izraelfka; dokecs pride Szin colovecsi.

24. Nej je vucsník vífe vucsitela, niti fzluga vífe gofzpouda fzvojega. *Lúk. 6, 40. Ivan. 13, 16. 15, 20.*

25. Zadofzta je vucsníki: najje, liki vucsiteo nyegov: i fzluga, liki gofzpoud nyegov. Csi fzo gofzpoudára Beelzebula zváli: od koga bole dománye nyegove? *Lúk. 11, 15.*

26. Nebojtefze záto nyfh. Ár je nikaj nej *tak* fzkritoga; ftero bi fze vŭ ne nazvejftilo: i fzkrovnoga; ftero bi fze vŭ ne zvedilo. *Márk. 4, 22. Lúk. 8, 17. 12, 2.*

27. Ka vám velim vu kmiczi, tou ví pravte vu fsvetlofzti: i ka vu vŭhou csŭjete; prejdgaŭte na hfznom pokrivi.

28. *I ne bojte fze od tifzti; fteri morejo vmoriti teŭlo, dŭŭŭe pa nemorejo vmoriti: bojte fze pa bole toga, fteri morejo dŭŭŭo i teŭlo pogibiti vu ognji peklénŭskom. Lúk. 12, 4.*

29. Nejli dvá vrábcza za eden 'zukavecz odávajo: i eden 'znyih ne fzpádne na zemlo brezi voule Ocsé vafega? *Lúk. 12, 6.*

30. Vafi pa i vlašké na glávi fzo vszi zracsunani. *1. Sam. 30, 45. Dján. 27, 34.*

31. Záto fze ne bojte: od vnougi vrábczov fite dragfi ví.

32. *vSzáki záto, fterikoli bode me vadlŭvao pred lidmi, vadlŭvao bom ga i jafz pred Ocsom mojtm, ki je vu ne-
bífzaj. Márk. 8, 38. 2. Tim. 2, 12.*

33. Sterikoli pa zataji mené pred lidmi; zatajim ga i jase pred Ocsom mojim, ki je vu nebeszaj. *Lúk. 9, 26.*

34. Ne stimajte: ka bi prisao mér dávat na zemlo; nej szam prisao mér dávat; nego mecs. *Lúk. 12, 49. 51.*

35. Ár szam prisao odlocsávat csloveka, tou je, sziná prouti ocsi szvojemi, i csér prouti materi szvojoj, i szneho prouti szvekrvi szvojoj. *Mik. 7, 6. Lúk. 14, 26.*

36. I nepriátelje csloveka bodo ti dományi nyegovi. *Zolt. 41, 10. Iv. 13, 18.*

37. Steri lúbi ocsó, ali mater, bole, liki mené; nej je mené vrejden: i, steri lúbi sziná, ali csér, bole, liki mené; nej je mené vrejden. *Právd. 33, 9. Lúk. 14, 26.*

38. I steri ne vzeme gori kri za szvojega, i ne nazledúje me odzajaj; nej je mené vrejden. *Márk. 8, 34. Lúk. 9, 23. 14, 27.*

39. Steri najde dúso szvojo; zgibi jo: i steri zgibi dúso szvojo za mojo volo; nájde jo. *Lúk. 17, 33. Iv. 12, 25.*

40. Steri vász gori vzeme; mené vzeme gori: i steri mené gori vzeme; té gori vzeme tisztoza, ki je mené poszlao. *Lúk. 10, 16. Iv. 13, 20.*

41. Steri gori vzeme proroka vu iméni proroka; nájem proroka vzeme: i steri gori vzeme pravicsnoga vu iméni pravicsnoga; nájem pravicsnoga vzeme. *1. Král. 17, 10. 18, 4. Gal. 6, 7-10.*

42. I sterikoli dá piti ednomi zeti máli li eden pehár mrzle vodé vu iméni vucsenika: zaisztino velim vám; ne zgibi nájem szvoj. *Mát. 25, 40. Mark. 9, 41.*

EDENÁJSZETI (XI.) TAO.

I. Ivan krsziteo kKristusi posle vucsenike szvoje 1-6. II. Kristus váli Ivana 7-15. III. Grajá 'Zidove ino szeznyim proti 16-24. IV. Hválo dáva Ocsi za se mále i vsze kszebi zové 25-30.

1. 1. **I** zgoudilo szez je: gda bi szkoncsao Jezus zapovidávati tim dvanájszet vucsenikom szvojim,

jim, sou je odnut vcsit i predgat vu nyih mejszta,
Mát. 9, 31.

* *Evang. na III. Advenszko Nedelo.*

2. Ivan pa szlísavfi vu vouzi dela Krizstufova, pozlao je dvá zvucseníkov sz voji. *Lúk. 7, 19.*

3. Erkao nyemi je: tí szi te pridoucsi, ali pa drügoga mámo csakati? *Právd. 18, 15.*

4. I odgovorécsi Jezus, ercsé nyim i: idoucsa nazvejsztita Ivani, sfera csüjeta i vídita.

5. Szlejpi preglédávajo, i plantavi hodijo, gobavczi sze ocsifcsávajo, i glühi csüjejo, mrtví sze obüdjávajo, i sziromákom sze Evangyeliom nazviscsáva. *Es. 35, 5. 61, 1-3. Lúk. 7, 22.*

6. I blá'zeni; kí sze vmeni ne szpácsi. *Mát. 13, 57.*

II. 7. Gda bi pa tejva odísia; zácsao je Jezus praviti tomi lüsztví od Ivana: ka szte vó sli glédar vu püscsávo? Jeli trszt od vótra gibajoucsó. *Lúk. 7, 24.*

8. Ali ka szte vó sli glédar? Jeli csloveka vmejtkom gvánti oblecsenoga? ovo, ki mejhko odeteo noszijo, vu králeszki hi'zaj szo.

9. Ali ka szte vó sli glédar? Proroka? zaisztino velim vám i véksega od proroka. *Lúk. 1, 76. 7, 28.*

10. Ar je té, od sferoga je píszano: ovo, jaz poslem angyela mojega pred líczom tvojim, sferi pripraví pout tvojo pred tehom. *Mal. 3, 1.*

11. Zaisztino velim vám: nej je pobüdjeni med narodjenimi od 'zén vékfi od Ivana krizstitela. Kí je pa

te náj ménfi vkráľesztvi nebeszkom: vékfi je od nyega.
Lúk. 7, 28.

12. Od dnévov pa Ivana křsztitela do szej doub kráľesztvo nebeszko szilo trpi; i ti szilni je vneszėjo.
Lúk. 16, 16. Fil. 3, 8. 12.

13. Ár vszi proroczke i právda szo do Ivana prozokúvali.

14. I csi sčséte gori vzéti: on je ov Eliás; kí je meo priti. *Mal. 4, 5. Mát. 17, 12.*

15. Steri má vúha na pozslúšanye; naj pozslúša.

III. 16. Komi pa prizpodobim národ ete? Priszpodobni je kdeczi na pláczí szedécsoj, i kricsécsoj tivárisom szvojim. *Lúk. 7, 31.*

17. I erkouesoj: zvegláriliszmo vám, i nej szte plézfali; dreszélne pezsmi szmo vám szpejvali, i nej szte sze joukali.

18. Ár je prisao Ivan *křsztiteo* nej je jo, ni pio; i právijo: vragá má. *Mát. 3, 4.*

19. Prisao je Szin cslovecsi, její pijé; i právijo: ovo, cslovik po'zirávecz, i vinopivecz, publikánušov i grejsnikov priáteo. I szpraviczala sze je modrouszta od otrouk szvoji. *Lúk. 7, 35. 15, 1. 2.*

20. Teda je zácsao na oucsi metati tisztim mejsz-tam, vsteri je náj vecs csúd nyegovi vcsinyeno; kaj szo sze nej povrnola.

21. Jaj tebi korazim! jaj tebi Beth'zajda! Ár da bi vTirusi i vŠidoni vcsinyene bilé té mocsí, sferé szo vu vami vcsinyene, dávno bi vu vrecsi i vpepéli pokou-ro csinili. *Lúk. 10, 13.*

22. Ali velim vám: Tirusi i Sidoni le'zej bode na szoudnyi dén, kako vám

23. I ti Kapernaum, kí szi do nebesz zviseni, notri do pekla sze *dots* vt'zes. Ár, da bi vŠodomi vcsinyene bilé té mocsí, sferé szo vtebi vcsinyene, osztánola bi do denésnyega dnéva. *Es. 14, 12.*

24. Ali velim vám; kaj Sodomškoj zemli le'zej bode na szoudnyi dén; kako tebi. *Mát. 13, 15.*

IV. 25. Vtisztom vrejmeni odgovorécsi Jezus, ercsé: hválo tebi dájem, Ocsa, Gofzpoud nébe ino zémle; ka szi szkrio eta pred † moudrimi, ino szpametnimi, ino szi je nazvejszto tim málicskim. † 1. Kor. 1, 19. 20. *Mát. 23, 7.* †† 1. Kor. 1, 26-28. *Mát. 4, 28-22.* 'Zolt. 8, 3.

26. Zaifztino, Ocsa; ár sze je tak dopadnolo tebi.

27. vsza † szo meni dána od Ocsé mojega; i niscse †† ne pozna sziná, nego li Ocsa; niti ††† Ocsó niscse ne pozna, nego li szin; i csi ga komi scsé szin oznaniti. † *Mát. 28, 18.* 'Zid. 2, 8. †† *Mát. 16, 17.* ††† *Ivan. 1, 18.*

28. Hodte † kmeni vszi, ki sze tridite ino szte †† oklajeni, i jasz vám ††† pocsinek dáam. † *Es. 55, 1.* †† *Mát. 23, 4.* *Dján. 15, 10.* *Es. 53, 4-6.* ††† *Jer. 31, 25.* *Es. 9, 4.*

29. Vzemte na szé † járem moj, i †† vcsite sze od méne, kaj szam jasz krotki i ponizen zSzerczá, i nájdete pocsinek dúsam vasim. † *Sir. 51, 34-35* 1. *Král. 12, 4.* *Mát. 16, 24.* †† *Iv. 13, 15.* *Fil. 2, 6-9.* 1. *Petr. 2, 21-23.*

30. Ár je járem moj basznoviti, i bremen moje je leibko. *Dján. 15, 10.* 1. *Iv. 5, 3.*

DVANÁJSZETI (XII.) TÁO.

I. Vucseniczke vlati trgajo vu Szobotti 1-8. II. Szúbo rokou zvrácsi 9-21. III. Nyegovo vragouu zgányanye farizeuske Beelzebuli pripisújo 22-37. IV. 'Zidovje znamejuye scséjo. 38-45. V. Sto je Kristusova rodbina? 46-50.

1. I. **V**u onom vrejmeni sou je Jezus vSzobotto po szitváj: vucseniczke nyegovi szo pa lacni bilí, i zácsali szo trgati vlati i jefzti. *Lúk. 6, 1.* *Právd. 23, 25.*

2. Farizeuske pa, gda bi je vidili, erkli szo nyemi : ovo, tvoji vucseniczke delajo ; stero je nej szlobodno delati vszobotto. *Vójd. 20, 10.*

3. On nyim je pa erkao : nej szte steli ; ka je csinio Dávid, gda je lacsen bio on, i kí szo 'znyim bili? 1. *Sam. 21, 6.*

4. Kakda je notri sou vu hi'zo Bo'zo, ino je te szvéti kršh jo, stero ga je nej szlobodno bilou nyemi jezti, niti, kí szo 'znyim bili ; nego szainim popom. *Vójd. 29, 33. Lev. 24, 9.*

5. Ali nej szte steli vpravdi : kaj vszobottaj popevje vezérkvi szobotto presztoupijo, i brezi grejha szo? *Racs. 28, 9.*

6. Velim pa vám ; kaj je od czérkvi vékši eti. *Mal. 3, 1. Iv. 2, 19.*

7. Da bi pa znali, ka je tou : milosco scsém, i nej áldov ; nebi oszoudili ete nekrivicsne. *Os. 6, 6. Mib. 6, 8.*

8. Ár je i Szobotte Gofzpoud Szin cslovecsi. *Mark. 2, 18. Lúk. 6, 5.*

II. 9. I odidoucsi odnut prisao je vu szpráviscse nyihovo.

10. I ovo, bio je tam eden cslovik, ki je szúho rokou meo ; i pštali szo ga govorécsi : jeli je szlobodno vszobottaj vrácsiti? dabi ga mogli tou'ziti. *Lúk. 13, 14. 14, 3. Iv. 9, 16.*

11. On nyim je pa erkao : što bode zvánz rákši Cslovik, kí bi meo edno ovczo, i csi bi szpádnola vszobotto vu jamo, jelijo ne popádne, i ne potégne jo vó preczi vszobotto?

12. Zkelikim je pa dragši cslovik od ovczé! szlobodnoje záto vszobottáj dobro csiniti. *Márk. 3, 4.*

13. Teda veli tomi csloveki : vtégni rokou tvojo. I vtégno jo je : i nazáj je grátala zdrava ; liki ta drúga. 1. *Král. 13, 6.*

14. Farizeuske szo pa tanács meli prouti nyemi vóidoucsi : kakda bi ga pogúbili. *Mark. 3, 6. Lúk. 6, 11*

15. Jezus pa zpoznavši odíšao je odnut: i nazle-
dúvalo ga je vnogo lúštvá, i zvráco je je vŕze.

16. I poprejšto ſze je nyim; naj ga vŕ ne vjávijo.
Mát. 9, 39. Lúk. 5, 24.

17. Da bi ſze ſzpunilo; ka je povejdano po E'zaiá-
ſi proroki govorécsem: *Ez. 42, 1 - -*

18. Ovo ſzluga moj, ſteroga ſzam jaſz odébrao, te
lúbléni moj; vſterom ſze je dopadnolo dúſi mojoj.
Polo'zim na nyega Dújh moj, i ſzoudbo bode poganom
nazviſcsávao. *Mát. 3, 17. 17, 5.*

19. Nebode ſze nyevkao, niti krícsao, ni niſcse ne
bode csúo na viliczaj gláſz nyegov.

20. Terſzt nalomleno ne potere, i predívo kadécse
ne vgaſzí: dokecs vŕ ne zpela ſzoudbo na obládanyé.

21. I vu nyegovom Iméni poganye ſze vúpali bodo.

III. 22 Teda je pripelan nyemi eden vragometen
ſzlejpi, i nejmi: i zvráco ga je tak; da je te ſzlejpi,
i nejmi, i gucsao i vido. *Mat. 9, 32. Lúk. 11, 14.*

23. I ſztrſznoloſze je vŕze lúſtvó, i pravilo: nej
je ete ſzin Dávidov? *Mát. 9, 33.*

24. Farizeuske pa ſzliſavſi ſzo erkli: ete ne mecse
vŕ vragé, nego po Belzebuli, poglavniſki vragouv.
Mark. 3, 22.

25. Znajúcsi pa Jezus niſzli nyihove ercsé nyim:
*vŠákse Králeſztvo, ſtero je prouti ſzebi razdeljeno, ſze
opúſzti: i vſzáko meſzto ali bi'za razdeljena prouti ſzebi,
ne oſztáne. Lúk. 11, 17.*

26. I csi Satan ſatana vŕ mecse, prouti ſzebi je raz-
deljen: kakda bode tak ſztalou králeſztvo nyegovo?

27. I, csi jaſz po Belzebuli mecsem vŕ vragé, ſzi-
novje vaſi pokom je bodo metali? záto oni bodo
vaſi ſzodczy.

28. Csi pa jaſz po Bo'zem Dúhi mecsem vŕ vragé:
tak ſze je priblízalo kvám králeſztvo Bo'ze. *Lúk. 11,
20. 1. Iv. 3, 8.*

29. Ali kakda more ſto notri jdi vu hi'zo toga

mocsnoga, i poszoudo nyegovo vneszti: csi prvle ne zvěze toga mocsnoga, i teda hi'zo nyegovo razbije?
Es. 49, 24.

30. Steri je nej zmenom, prouti meni je: i steri ne szpráva zmenom, raszípáva. *Mark. 9, 40.*

31. Záto velim vám: vszáki grejh i preklínyanye sze odpiszti lidém: ali prouti sz. Dúhi preklínyanye sze ne odpiszti lidém. *Mark. 3, 28. Lúk. 12, 10. 'Zid. 6, 4-6. I. Iv. 5, 16.*

32. I, sterikoli ercsé húdo rejcs prouti Színi cslovcesemi, odpiszti sze nyemi: steri pa ercsé prouti szvétomi Dúhi; ne odpiszti sze nyemi, ni na etom szvejtí, niti vu prisefztnom. *Mát. 13, 55.*

33. Ali szádite drejvo dobro, i szád nyegov dober: ali szádite drejvo lagoje, i szád nyegov lagoji; ár sze zszáda drejvo szpozna. *Lúk. 6, 44.*

34. Zle'zenyé viperé; kakda morete dobra gucsati, húdi bodoucsi? Ár zObilnoszti Szrczá gucsíjo vúsztá. *Lúk. 6, 45.*

35. Dober cslovík zdobroga kincsa Szrczá szvojega dobra prinása: naprej: i húdi cslovík zhúdogá szrczá húda prinása. *Mát. 15, 19.*

36. Velim pa vám; kaj od vszákse márne rejcsi, sterokoli lidjé bode gucsali, mesun dájo od nyé na szzoudnyi dén. *Rim. 2, 16. Ef. 4, 29.*

37. Ár zrejcsi tvoji sze szpraviczás, i zrejcsi tvoji bodes szodjen. *Job. 15, 6.*

IV. 38. Teda szo odgouvorili nisteri zpifzácsov i farizeufov erkoucsi: vucsíteo, sesémo od tébe znamejnye viditi. *Mát. 16, 1. Mark. 8, 11.*

39. On pa odgovorécsi ercsé: ete húdi i kurvejski národ zuamejnye profzi; i znamejnye sze nyemi ne dá, nego znamejnye Jonás proroka. *Lúk. 11, 29. 30. Mat. 16, 4.*

40. Ár, liki je bio † Jonás v'zalouczí czet ribe trí dni i trí noucsi, tak bode †† Szin cslovecú vszrczi zemlé trí dni i trí noucsi. † *Jon. 2, 1. 2. †† Mat. 16, 21.*

41. Mo'zjé Ninivinszki sze gori obidíjo na szoudbo prouti etomi národí, i szkvarjúvali ga bodo. Ár szo sze *oni* szpokoutili na prejdganye Jonáfa: i ovo, vecs je eti, liki Jonás. *Jon.* 3, 5.

42. Kralicza júga sze gori obidí na szoudnyi dén zetim národom, i szkvarjúvala ga bode. Ár je *ona* prisla zkrajouv zemlé poszlúfat modrousfz Salamono-vo; i ovo, vecs je eti, kak Salamon. 1. *Kráł.* 10, 1.

43. Gda pa te necsíszti dűjh vűide zcsloveka: okouli hodi po szűhi mejsztaj, íscse pocsinek, i ne nájde ga. *Lűk.* 11, 24. *Ef.* 13, 21. 34, 14. *Ozn.* 18, 2.

44. Teda veli: povrném sze vu hi'zo mojo; odkud szem vű zísao. I pridoucs nájde jo szpráznyeno, pometeno i oznájzeno.

45. Teda ide, i vzeme zszebom szedem drűgi dűhovou hűfi od szébe, i notri idoucsi prebívajo tam: i ta szlejdnya csloveka tisztoza szo hűsa od prvi. Tak bode i etomi hűdomi národí. 2. *Petr.* 2, 20. *Zid.* 6, 4.

V. 46. Gda bi pa escse on gucsao lűsztvi: ovo, mati, i bratje nyegovi posztanoli szo vinej, ízkajoucsi *priliko*, da bi 'znyim mogli gucsati. *Mark.* 3, 31. *Lűk.* 8, 19.

47. Erkao nyemi je pa niki: ovo, mati tvoja, i bratje tvoji vinej sztojijo, ízkajoucsi ztebom gucsati.

48. On pa odgovorécsi je erkao tomi szebi erkoucseni: sto je mati moja? i steri szo moji bratje?

49. I vű stégnovsi rokou szvojo na vucsenike szvoje, erkao je: ovo, mati moja, i bratje moji.

50. Ár, kíkoli csiní volo Ocsé mojega, kí je vu nebészaj, té je moj brat, i Szesztra, i mati. *Mát.* 7, 21. *Jv.* 6, 40.

TRINAJSZETI (XIII.) TÁO.

I. Od szedmére szpodobnoszti a.) Od szemena vctetvéro zemlou 1-23. b.) Od koukola med pseniczo. 24-30.

2.) Od borcsicsnoga 'zrna 31, 32. 3.) Od kvaszá med

(melo. 33-36. a.) Od sekretoga kintsa 37-44. ǵ. Od d'zúnd'za. 4.) Od vrse. 47-52. II. Názarenczi ga zav'r'zejo 53-58.

- I. 1. **V**u onom dnévi pa, vòidoucsi Jezus zhi'ze, szeo fzi je pouleg mourja. *Mark. 4, 1.*
2. I szpravilo sze je knyemi lúsztva vnogo tak; da je *mogas* vládjo idtl i *sam* szideti: a lúsztvo je pa vsze sztalou na brejgi.
3. I gucsao nyim je vnouga vu prilikaj, erkoucsi; ovo vò je sou *eden* Szejács szejjat *szemen*. *Lúk. 8, 4.*
4. i gda bi on szejjao, nístero je szpadnolo pouleg pouti, i prisle szo sticze ino szo je pozobale.
5. Drúgo je pa szpadnolo na pecsino; gde je nej melo dozta zemlé: i preczi je zíslo záto, kaj je nej melo globouke zemlé.
6. Gda bi pa szuncze gori prislo: vò je zgorelo; i da je nej melo korenyá, poszejhnolo je.
7. Nístero je pa szpadnolo med trnye; i gori je zrazlo trnye, i zadavilo je je.
8. Nístero je pa szpadnolo vu dobro zemlo; i pri-neszlo je szád nístero sztou, nístero pa sésztdeszét, nístero pa trészeti krát teliko.
9. Steri má vúha na poszlúfanye; naj poszlúfa, *Mát. 11, 15.*
10. I priztoupivši vucseníczke, erkli szo nyemi: zakaj nyim gucsís vprlíkaj? *Mark. 4, 10. Lúk. 8, 9.*
11. On pa odgovorécsi erkao nyim je: *zato*, kaj je vám dáno znati szkrovnoszti králesztva Nebeszkoga; nyim je pa nej dáno. *Mát. 16, 17. 1. Kor. 2, 10. 1. Iv. 2, 27.*
12. Ar, steri má, dá sze nyemi i obiljávao bode: steri pa nema, i ka má, od nyega sze vzeme. *Mát. 25, 29. Mark. 4, 25.*
13. Záto vu prilikaj nyim gucsim; da vidoucsi ne vídijo, i poszlúfajoucsi ne szlúšijo, niti ne razmijo.
14. I szpuni sze nad nyimi prorosztvo E'zaiása, ste-

ro právi: szlísanyem szlísali bodete, i ne bodte razmeli; i vidoncsi vidili bodete, i ne bodte znali. *Es. 6, 9. 10. Lúk. 8, 10. Iv. 12, 40. Rim. 11, 8.*

15. Ár sze je potúcsilo szrczé lúsztva etoga; i zvúhami szo 'zmetno csúli, i ocsi szvoje szo zaprli; naj gda ne vídijo zOcsmí, i zvúhami ne csújejo, i szrczom ne razmijo, i povrnéjo sze, i zvrácsim je.

16. Vafe ocsi szo pa blá'zene, kaj vídijo: i vúha vafa, kaj csújo. *Mát. 16, 17.*

17. Ár zafsztinó velim vám: kaj szo vnougi pro-roczke, ino pravicsni 'zeleli viditi, ona, sfera vi vídite, i nej szo vidili; i csúti, sfera vi csújete, i nej szo csúli. *Lúk. 10, 24.*

18. VÍ záto poszlúsfajte to prlíko od szejácsa. *Márk. 4, 14.*

19. Vsfáki, kí csúje rejcs králešztva, i ne razmi jo, príde te húdi i vtrgne to, poszejano rejcs vszrczé nyc-govo: tou je; koteró je pouleg pouti szejjano.

20. Stero je pa na pecsíno szejjano; tou je té, kí rejcs csúje, i preczi jo zradoštyom gori vzeme. *Es. 58, 2. Iv. 5, 35.*

21. Nema pa korenyá vszebi; nego do csafza je. Csi sze pa pripeti sztiszkávanye, ali pregányanye za volo rejcsi: preczi sze szpácsi. *Ef. 3, 17. 18.*

22. Stero je pa vtrnye szejjano; tou je té, sferi rejcs csúje, i szkrb etoga Szvejta, i vkanenyé bogáštva zadaví to rejcs, i brezíszáda ofztáne. *Fer. 4, 3. 1. Tim. 6, 9.*

23. Stero je pa vdobro zemlo szejjano; tou je té, kí rejcs szlífi i razmej; kí záto szád prináfa, i csiní nisteri sztou, nisteri pa séšztdeszét, nisteri pa tréšzeti krát zelió. *Szrv. 26, 12.*

* *Evang. Na V. po trí Králi Nedelo.*

24. Drúgo príliko je pred nyé djáo erkoucsi: príšzpodobno je králešztvo nebeszko cslo-veki szejjajoucsemi dobro szemen vu nyivo szvoin

25. Gda bi pa lidjé szpáli: prisáo je nye-gov nepriáteo, i poszejjao je koukol med pse-niczo, i odísao je.

26. Gda je pa gori zráfzla tráva, i szád je prineszla; teda sze je szkázao i koukol.

27. Prisztopivši pa szlugi toga goszpodá-ra, erkli szo nyemi: goszpodne, jeli szí nej dobro szemem poszejjao vtvojo nyivo; od-kud je pa koukol. *Mát. 10, 25.*

28. On nyim je pa erkao: nepriáteo cslo-vik je tou vcsáno. Ti szlugi szo pa erkli nve-mi: scsés zátó, da idoucsi ga vó szplivémo?

29. On je pa erkao: nej; naj kak, pobé-rajoucsi koukol, ne sztrgate vó navkúp 'znyim i pseniczo.

30. Nehájte, naj vkúp razzté obouje do 'zé-tve: i vu vrejmeni 'zétve povejm 'znyeczom: poberte prvo koukol, i zvéste ga vu sznopje na 'zganyé; pseniczo pa vkúp szpravte vu moj skegyen.] *Mát. 3, 12. 2. Tim. 2, 24.*

* *Evang. na VI. po trí Králi Nedelo.*

31. Drügo príliko je dáó pred nyé govore-csi: priszpodobno je králesztvo nebeszko, k'Zerni horcsicsnomi, steroje vzéo eden cslo-vik i poszejjao je je vu nyivo szvojo. *Márk. 4, 30. 31. Lúk. 13, 19.*

32. Stero, isztina, je naj ménše med vsze'm Szeményem: gda pa gori zráfzté, vékse je od *kakšé* zelenjá; i bude tak veliko drejvo, da pridoucse fšicze nebeszke szí gnejšda na-právlajo na vejkej nyegovi.

33. Drügo príliko je nyim gucso: príš-
podobno je kráľesztvo nebeszko k Kváfzi, ste-
roga vzéla 'zena ino ga je zmejšzila vu trí me-
ricze mele; dokecs sze je czilou szkváfzila.
Lúk. 13, 21.

34. Eta je vsza gucsao Jezus vu prílikaj lúšťt-
vi; i brezi prílik je nyim nikaj nej gucsao.
Mark. 4, 33.

35. Da bi sze szpunilo; ka je povejdano po
Proroki govorécsem: odprém vu prílikaj vúšťt-
ta moja, vó povejm szkrita od zacsétka Szvejta.]
'Zolt. 78, 2. Rim. 16, 25.

36. Teda, nihávli to lúšťtvo, sou je vu hí'zo Je-
zus; i príšťtoupili szo knyemi vucsenšczke nyegovi
govorécsi: prelo'zi nám to príliko od koukola nyive?
Mát. 15, 15.

37. Odgovorécsi pa erkao nyim je; ki to dobro
szemen szejja, je Szin eslovecsi.

38. Nyiva je pa ete szvejta; to dobro szemen szo
pa ti szinovje kráľesztva; koukol szo pa szinovje toga
húdoga. *1. Kor. 3, 9. Iv. 8, 44.*

39. Nepriáteo pa, šteri je eta szejao, je † vrág: 'zét-
va je pa †† szkoncsanye szvejta; 'znyeczi szo †††
angyelje. † *Szv. 3, 15.* †† *Joel. 3, 13. 14. Ozv. 14,*
15. ††† *Mát. 24, 31.*

40. Liki sze pa szpoberé te koukol i zognyom sze
sz'zgé: tak bode vu szkoncsávanyi etoga szvejta.

41. Posle Szin eslovecsi angyele szvoje i szpoberéjo
szkráľesztva nyegovoga vize szpáke; i one, ki csinijo
nepravdenošťt

42. I vržejo je vpécs ognjeno: tam bode jouka-
nye, i zobno skrípanye. *Mát. 8, 12. 22, 13.*

43. Teda sze ti pravicsni szvejtili bode, liki szuncze
vkrá-

vkrálesztvi Ocsé szvojega. Steri má vŭha na poszlŭfanye; naj poszlŭfa. *Dan. 12, 3.*

44. Pá je priszpodobno králesztvo nebeszko k Kin-
csi szkritomi vu nyivi: steroga *geto ga je eden* cslovik
najso, szkrio *ga je*, i od radosztí nyega je odísao; i
vsza, ka je meo, oudao je, i kŭpo je nyivo ono.
Fil. 3, 7. Mát. 16, 24.

45. Pá je priszpodobno králesztvo nebeszko k Cslo-
veki tr'zci Iscejoucsemi dobri d'zŭnd'z.

46. Steri, gda bi najšao eden drági d'zŭnd'z, odšdocs
oudao je vsza, ka je meo, i kŭpo ga je. *Pril. 8, 10. 11.*

47. Pá je priszpodobno králesztvo nebeszko kvřš
vr'zenoj vu mourje i zevřzákoga ploda *ribe* vkŭp
szprávlajoucsoj.

48. Stera, gda sze je naptinila, vŭ jo potégnovřš *ri-
bicske* na brejg, i szedécsi ta dobra szo vŭ szpoubrali
vu poszoudo, ta hŭda szo pa vŭ zmetali.

49. Tak bode vu szkoncšanyi etoga szvejta: vŭ
bodo sli angyelje, i odloucsijo te hŭde na szrejdi med
pravicsnimi. *Mát. 25, 32.*

50. Ino je vr'zejo vu pécs ognjeno: tam bode
joukanye, i zobno skřipanye.

51. Velf nyim Jezus: razmeli szte eta vsza? er-
cséjo nyemi: zařztino, Goszpodne, *razmeli szmo.*

52. On nyim je pa erkaó: záto je vsřáki piřzácš,
vucsen na králesztvo nebeszko, priszpodoben kcslove-
ki goszpodári; steri vŭ mecse zkincsa szvojega nouva
ino řztára.

II. 53. I prigoudilo sze je, gda bi zkoncšao Jezus
prřlike ete; odísao je odnut. *Lŭk. 4, 16.*

54. I pridoucsi vu domovino szvojo, vcsio je je vu
szpráviscsaj nyihovi, tak; da szo sze csŭdivali i pra-
vili: odkud je etomi eta modrouřzt, i ta moucs?

55. Nej je ete řzin toga řszácša? ne zové sze mati
nyegova Mária i bratje nyegovi Jakub ino Jo'zes, i
Simon i Júdas? *Lŭk. 4, 22. Iv. 6, 42.*

56. I szesztre nyegove nejli szo vsze pri nász? Od-
kud szo záto etomi eta vsza?

57. I szpácsili szo sze vnyem, Jezus nyim je pa er-
kao: nej je prorok brezi postenyá; nego vu domovini
szvojoj, i vu hi'zi szvojoj.

58. I nej je csinio tam doszta csúd, za volo nevör-
noszti nyihove. Márk. 6, 5.

STIRINÁJSZETI (XIV.) TÁÓ.

I. Ivani krsztiteli sze gláva vzeme 1-12. II. Szpezimá
lejbmi sze vecs 5000. lúszta nabráni 13-22. III.
Peter szKrisztusom po mourji bodi. 23-33. IV.
Vdr'zéli Genezaret doszta beté'zni zvrácsi. 34-36.

I. 1. **V**u onom vrejmeni csúo je Herodes Strták
glász od Jezusa. Márk. 6, 14. Lúk. 9, 7.

2. I erkao je szlú'zbeníkom szvojim: té je Ivan
krsztiteo; on je sztano od mrtvi; i záto ete moucsi
delajo vnyem.

3. Ár je Herodes vlouvo Ivano, zvézao ga je i djáo
ga je vtemniczo za volo Herodiásojczye žené Filipove
brata szvojega.

4. Ár nyemi je Ivan pravo: nej je szlobodno tebi
nyou meti. Lúk. 18, 16.

5. I steo ga je vmoriti; ali bojao sze je lúszta: ár
ga je, liki proroka, melo. Mát. 21, 26. Lúk. 20, 6.

6. Szprevajoucsi pa szvojega narodjenyá dén He-
rodes, plészala je csí Herodiásova na szzejdi; i dopád-
nola sze je Herodesi. Szrv. 40, 20.

7. Záto ji je szpríszegom obecao dati; kakoli ga
bode profzila.

8. Ona pa naprej navcsena od materé szvoje, erkla
je: dáj mi eti vu szkledi glavou Ivana krsztitela.

9. I razdrészelo sze je kráo: ali za volo prízegé i
vkúp szedécsi zapovedao je dati. Márk. 6, 20.

10. I poszlao je ednoga, kí je vzéo glavou Ivan
vtemniczi.

11. I prinesena je gláva nyegova vu szkledi, i dána je toj devojki, i nefzla jo je materi szvojoj.

12. I pridoucsi vucseniczke nyegovi vzéli szo tejlo nyegovo, i pokopali szo je, i idoucsi nazvejsztili szo Jezusi.

II. 13. Stero gda bi Jezus szlísao: povrno sze je od tisztecz vu ládji vpúszto mezto szám. I szlísavši lúszto, nazledúvalo ga je peski zmejst. *Mark. 6, 31. 32.*

14. I vóidoucsi Jezus, vido je vnogo národa: i szmilúvao sze je nad nyim, i zvráco je bete'zníke nyihove. *Lúk. 9, 10. Iv. 6, 5.*

15. Gda bi pa vecsér grátao; prisztoupili szo knyemi vucseniczke nyegovi govorécsi: púszto je eto mezto, i vóra je 'ze prisla: odpúszti to lúszto; naj idoucsi vu vefznicze, szí kúpijo htáno. *Mark. 6, 35.*

16. Jezus nyim je pa erkao: nej je nyim potrejbno idti; dájte nyim vř jefzti. *Lúk. 9, 13.*

17. Oni szo nyemi pa veleli: nemamo eti vecs, nego pět lejbov krúha i dvej ribiczi.

18. On je pa erkao: prineszte mi je efzi.

19. I zapovedao je lúszto doli szejzti na trávo; i vzévši ti pět lejbov krúha i dvej ribiczi zglედnovši sze vnébo hválo je dáo, i vlomivši dáo je vucseníkom te krúh; vucseniczke szoga pa dáli lúszty. *Mát. 15, 36.*

20. I jeli szo vřzi i nazitili szo tze; i poubrali szo zofztanyenoga drobtinya dvanájszet kosárov puni. *Mark. 6, 43.*

21. Ki szo pa jeli mo'zjé; bilou ji je okoli pětjzero brezi 'zén i otrouk.

22. I preczi je primárjao Jezus vucseníke szvoje idti vládjo, i pred nyim idti na drúgo sztrán; dokecs bi odpúszto lúszto. *Iv. 6, 17.*

III. 23. I odpúsztivši lúszto, gori je sou na gorou szám molit. Gda bi pa vecsér poušztao: szám je bio tam. *Lúk. 6, 12, 9, 18.*

24. Ládja je pa 'ze na šzrejdi mourja bíla, i přemetá-
vala šze je od válov. Ar je prouti *nyej* bio vóter.

25. Ob šrttoj šztrá'zi pa te noucsi přifao je knyim
Jezus hodécsi po mourji.

26. I vidoucsi ga vucsenšzke po mourji hodécse-
ga, přeztrafili šzo šze govorécsi: kaj je šzkúšnyáva;
i od šztráha šzo krícsali. *Lúk. 24, 37.*

27. Preczi nyim je pa gúcsao Jezus govorécsi: vū-
pajte šze; ja šzam, ne bojte šze.

28. Odgovorécsi pa nyemi Peter erkao je: Gofz-
podne, csi šzi tí, zapovej; naj jašz ktebi idem po vodáj.

29. On je pa erkao: poj. I vóidoucsi zládje Peter,
hodo je po vodáj idoucsi k Jezusi.

30. Vidoucsi pa vóter mocni, zbojao šze je, i zá-
csao šze je štáplati. Krícsao je záto govorécsi: Gofz-
podne, zdr'zi me. *Már. 8, 25.*

31. Preczi pa Jezus vó štégnovlí rokou přijao ga je,
i erkao nyemi je: malovórecz, zakaj šzi dvojio?
Már. 6, 30. 8, 26. Jak. 1, 6.

32. I idoucsa vu ládjo šrifao je vóter.

33. Ovi pa vu ládji bodoucsi pridoucs molili šzo
ga govorécsi: zaištino Bo'zi Szia šzi. *Már. 16, 16.*

IV. 34. I pelavši šze přisli šzo vzešlo Genezáret.
Mark. 6, 53.

35. I gda bi ga poznali tištoga meštta mo'zjé, pošz-
lali šzo vu ezejlo ono krajino, i princzli šzo knyemi
všze *betšne*, kí šzo šze hūdou meli.

36. I prošzili šzo ga; da bi šze li šzamó doteknoli
kraja gvanta nyegovoga: i, kelikokoli šze ji je dotek-
nolo, ozdrávljeni šzo. *Már. 9, 21.*

PETNAJSZETI (XV.) TÁO.

I. Vucsenike prouti mujuanyi zagovárja. 1-20. II. O d
Kananinšzke 'zené, 21-28. III. Vnougi jze zurácsi-
jo i najzitijo 29-39.

- I. 1. **T**eda fzo prifztoupili k Jezusi Jeru'zalemskí pifzácske i Farizeuske govorécsi: *Mark. 7, 5.*
2. Zakaj vucseniczke tvoji preifztáplajo nazštávlenyà ti Sztarifi? Ár fzi ne mujvajo toké fzoje; gda krüh jejo. *Mát. 23, 25.*
3. On pa odgovorécsi erkao nyim je: zakaj i ví prefztáplate zapovidi Bo'ze za volo vašega nazštávlenyà?
4. Ár je Boug zapovedao erkoucsi: postlij oco tvojegai mater tvojo, ino: ki hüdouguesi Ocsi, ali materi, fzmrtynom fze najvkoucsa. *Vöid. 20, 11. Právd. 5, 16.*
5. Ví pa právite: fterikoli ercsé ocsi, ali materi; fterikoli dár je od méne; háfzni tebi: *té je 'ze fepuno ftrio zapovid*, csi fze gli nigdár nepoftúje ocsé fzojega i materé fzoje. *Pril. 28, 24.*
6. I zavrgli fzte zapovid Bo'zo za volo nazštávlenyà vašega.
7. Szkazlivczi, dobro je prorokúvao od vász E'zaiás govorécsi: *Er. 29, 13.*
8. Eto lúftvo fze kmeni pribli'záva zvúfztami fzojmi, i zlampami me csefzti; ali fzcze nyihovo je dalecs od méne.
9. Ali zamán me csefztijo: da vcsio *sáksé návuke*; ki fzo zapovidi lúdi. *Právd. 4, 2.*
10. I prizvajoucsi lúftvo erkao nyim je: szlifajte i razmejte. *Mark. 7, 14.*
11. Nej to notri idoucse vu vúfzta, ofzkruni csloveka; nego to vö idoucse zvúfzt, ono ofzkruni csloveka.
12. Teda prifztoupivfi vucseniczke nyegovi erklí fzo nyemi: znás, kaj fzo fze Farizeuske, szlifavfi tou rejcs, fzpácsili?
13. On pa odgovorécsi erkao je: *všákse vřzajenyé, ftero je nej vřzádo Ocsa moj nebeskí, vö fze fztrejbi. Iv. 15, 2.*
14. Nihájte je: szlejpi voji fzo ti fzelejpi. Szlejpi pa Szlejpoga csi bode vodo: obá vjamo fzpádneta. *Mát. 23, 16. Lúk. 6, 39. Rim. 2, 19.*

15. Odgovorécsi pa Peter erkao nyemi je: razlo'zi nám eto priliko. *Mark. 7, 17.*

16. Jezus je pa erkao: escse s'zte i ví brezi rázuma?

17. Ne razmejteli, kaj v'sze, notri idoucse vu v'ľs'zta, v'csrejvo ide, i vu ocsifcsávnico s'ze v'ľ vr'ze?

18. S'tera pa v'ľ ido zv'ľs'zt, z'szrczá zhájajo, i ona oszkrunio csloveka. *Jak. 3, 6--10.*

19. Ať z'szrczá zhájajo h'ľda m'ľ zlejnyá, ľudoimorfz'tvo, práznoľzti, kurvejst'vo, tatľja, krivo szvedouľz'tvo, preklinyanye. *Szrv. 6, 5.*

20. Eta szo tá, s'tera oszkrunijo csloveka: ali zne m'ľjvanimi rokami jez'ti, ne oszkruni csloveka.

* *Evang. na Reminiscere: ali-II. po posz'ti Nedelo.*

II. 21. I v'ľidoucsi odnut Jezus, nazáj je sou na krajino Tirusa i Sidona. *Mark. 7, 24.*

22. I ovo edna 'z'ena Kananinszka od krajín tľs'ti v'ľ idoucsa, je krľcsala nyemi govorecsa: szmiluj s'ze nad menom, Goszpodne, Szin Dávidov; csí moja s'ze h'ľdou mantrá od vrága!

23. On ji je pa nej odgouvoroni edno rejs. I przstoupivši vucseniczke nyegovi przľzili szo ga govorecsi: odp'ľs'ti jo; ať krľcsá za nami.

24. On je pa odgovorecsi erkao: nej szam posz'tan; nego kpogiblénim ovczám h'ľze Izraelszke. *Mát. 10, 6. Džán 13, 46. Rim. 15, 8.*

25. Ona pa pridoucsa przľzila ga :c, erkoucsa: Goszpodne, pomozí mi. *Mát. 14, 30.*

26. On pa odgovorecsi, erkao je: nej je dobro vzéti kr'ľh deczé i scsenczom vrcsti. *Mark. 7, 27.*

27. Ona je pa erkla: tak je Goszpodne; ať i scsenczi jejo zdrobtynys, s'tero káple z'sz'tola nyihovi goszpodárov.

28. Teda odgovorécsi Jezus erkao je nyej: o'zena! velika je tvoja vóra: bojdi ti kak fcsés. I ozdrávila je csí nyé od tífzte vóre.] *Mát. 8, 10.*

III. 29. I odidoucsi Jezus od tífztec prisao je kmourji Galileánszkomi: i gori idoucsi na gorou, doli je szeo tam. *Mark. 7, 31.*

30. I prislo je knyemi lúfztva vnogo majoucsi szebom plantave, szlejpe, nejme, rouné, i vnouge drúge: i polo'zili szo je knogám Jezusóvim; i zvráco je je. *Es. 35, 5. Mát. 11, 1.*

31. Tak; da szo sze lidjé csúdivali vidoucsi nejme gacsécse, rouné zdrave, plantave hodécse i szlejpe vidoucese: i dšfili szo Bogá Izraelszkoga.

32. Jezus je pa vkúp zézvao vucseníke szvoje i erkao je: z szrezá mi je milo to lúfztvo; ár szo 'ze trí dní pri meni, i nemajo kaj jeszti; i trejzne je pa odpifztiti nescsem; da kak na pouiti ne pomenkájo *Mark. 8, 1.*

33. I ercséjo nyemi vucseníczke nyegovi: gde bi mi vzéli teliko krúha vu púšcsávi; kaj bi teliko lúfztva nafztili?

34. I ercsé nyim Jezus: keliko lejbov krúha máte? oni pa ercséjo: szedem i *edno* malo ribicz.

35. I zapovedao je lúfztvi doli szejzti na zemlo.

36. I vzéo je ti szedem lejbov krúha i ribicze blagoizbovivši vlomo je i dáo je vucseníkom szvojim: vucseníczke pa lúfztvi. *1. Sam. 9, 13.*

37. I jeli szo vřzi i nafzicseni szo; i nábrali szo, ka je gori osztanolo zlámánya drobtinya szedem kosárov puni. *2. Král. 4, 44.*

38. Bilou ři je pa, kí szo jeli, řiri jezero mo'zouv brezi 'zén i otrouk.

39. I odpářzti li to lúfztvo, řztoupo je vu ládjo, i prisao je vu krajine Magdale. *Mark. 8, 10.*

SESZTNAJSZETI (XVI.) TÁO.

I. Farizéuske i Szadduceuske znamejnye profřijo znéřy

1-4. II. Od nyibovoga kvafzá sže varmo 5-12. III. Apostolov po Petri od Krisztusa szvedoufztvo 13-20. IV. Od Krisztusa i nyegovi verni kri'za 21--28.

1. I. I prifztoupili sžo Farizeuske i Szadduceuske fzkúsávajoucsi profzili sžo ga: kaj bi nyim znamejnye znebész pokázao. *Mark. 8, 11. Lúk. 11, 29.*

2. On pa odgovorécsi erkao nyim je: gda vecsér gratúje; *zak* právite: dobro vrejmenbode; ár je 'zerjá-va néba. *Lúk. 12, 54.*

3. I rano: dnesz zápis *bode*; ár sže 'zerjaví 'zalofzt-na néba. Szkazlívcezi, obráz nébe znáte razlocsávati: znamejnya pa vrejmena nemorete?

4. *Ete* hūdi i kurvejski národ znamejnye profzi, i znamejnye sže nyemi ne dá; nego znamejnye Jonáfa proroka. I niháo je je, i odifao je. *Mát. 12, 139. Jon. 2, 1. Lúk. 11, 29. 30.*

II. 5. I gda bi prisli vucseníczke nyegovi prejk *mour-je*, pozábili sžo *szszebom* krúha vzéti. *Mark. 8, 14.*

6. Jezus nyim je pa erkao: glédajte i varte sže od kvafzá Farizeuskoga i Szadduceuskoga. *Lúk. 12, 1.*

7. Oni sžo sže pa sfúkali med szobom govorécsi: kaj szmo krúha nej vzéli.

8. Gda bi pa Jezus zvedo, erkao, nyim je: ka sže sfúkate med szebom, malovórczi, kaj szte krúha nej vzéli. *Mát. 6, 30. 8, 26.*

9. Jeli escse ne razmite, niti sže ne szpomenéte z-ti *pét* lejbov krúha, szkim sže je pétjezero naszitilo; i keliko kosárov szte nábrali? *Iv. 6, 9.*

10. Niti zti szedem *lejbov* krúha med stirijezero *raz-šejjenoga*; i keliko szte kosárov nábrali? *Mát. 15, 34. 37. Mark. 8, 5. 8.*

11. Kakda ne razmite: kaj szam vám nej pravo od krúha; *gda szam* sže vám varvati *velo* od kvafzá Farizeusov i Szadduceusov?

12. Teda sžo razmeli: kaj je nej pravo varvati *sže*

od kvaszá toga krúha; nego od návuka Farizeufov i Szadduceufov. *Gal. 5, 9.*

* *Evang. na Sz. Petra i Pavla den.*

III. 13. Pridoucsi pa Jezus vu krajíno Cezáree Filippa, pítáo je vucseníke szvoje erkoucsi: koga mené pravíjo lidjé biti sziná csiovecsega? *Mark. 8, 27. Lúk. 9, 18.*

14. Oni szo pa erkli: nisteri Ivana krsztitelá; nisteri pa Eliáša; drúgi pa Jeremiáša, ali ednoga zprorokouv. *Mát. 14, 2.*

15. Velí nyim: vi pa koga me právite biti?

16. Odgovorécsi pa Simon Peter erkao je: *ti szi Krisztus Szin toga zívoga Bogá. Iv. 1, 49. 6, 69. Dján 8, 37. 9, 20. I. Iv. 4, 15.*

17. I odgovorécsi Jezus erkao nyemi je: blá'zeni szi Simon szin Jonása; ár je tejlo i krvnej oznánila tou tebi, nego Ocsa moj, ki je vu nebészaj. *I. Kor. 2, 10. Gal. 1, 16. Mat. 11, 27.*

18. I jazs tůdi právim tebi: kaj szi ti Peter, i na eto pecsíno bom czimprao czérkev mojo, i vráta peklénszka jo ne premorejo. *Iv. 1, 42.*

19. I dám tebi klúcse Králesztva nebészko-ga: i, kakoli zvé'zes na zemli, zvézано bode vu nebészaj; i, kakoli odvé'zes na zemli, odvézано bode vu nebészaj. *Mát. 18, 18. Iv. 20, 23.*

20. Teda je prepovedao vucseníkom szvojim: ka bi nikomi ne pevedali; kaj je on Jezus, te Krisztus.]

IV. 21. Od tisztoga mao je zácsao Jezus oznánvati vucseníkom szvojim: kaj nyemi je potrejbno idti v Jeruzálem, i doszta trpeti od sztarísi, i vládníkov

popovszki i piszácsov i vmoriti sze, i na trétyi dea gori sztánoti. *Már. 17, 22. 20, 17. 18.*

22. I kšzebi ga je vzéo Peter, i zácsao ga je kárati erkoucsi: szmiluj sze nad tehom, Gofzpodne; ne zgou-di sze ti eto. *Mark. 8, 32.*

23. On sze pa obrné i erkao je Petri: odšdi za mé fatan, kšzpáki szi mi. Ár ne razmis štera szo Bo'za, nego štera szo cslovecsa.

24. Teda je Jezus erkao vucsenikom szvojom: *csi što sčsé za menom pojti; té naj szám szebé zataji, i vzeme gori križ szvoj i naszledúje mené. Mark. 8, 34. Lúk. 9, 23. 14, 27.*

25. Ar, šteri sčsé dšfo szvojo zdr'zati, zgibi jo; šteri pa zgibi dšfo szvojo za mojo volo; nájde jo. *Lúk. 17, 33. Iv. 12, 25.*

26. Ár ka baszni csloveki: csi ete czejli szvejt dobi; dšfi pa szvojoj skondi? Ali ka dá cslovik na odreisanye za dšfo szvojo? *Zolt. 49, 9.*

27. Ar Szin cslovecsi príde vu dški Ocsé szvojega z Angyelmi szvojimi: i teda plácsa ednomi všákomi poulez dela nyegovoga. *Job. 34, 11. Zolt. 63, 3. Rim. 2, 6-8. 2. Cor. 5, 10.*

28. Zšifztino velim vám: jezso ništeri eti sztojécsi; šteri ne koštajo szmrti; dokecs ne bodo vidili Szina cslovecsaga pridoucsega vu králesztvi szvojem. *Mark. 9, 1. Lúk. 9, 27.*

SZEDENÁJSZETI (XVII.) TÁO.

I. Od Krist. licza preobrnenyá 1--13. II. Te mejščesni sze zvrácsi. 14-21. III. Kristus szvojo smrt nazvišcsáva. 22-23. IV. Dácsa dáva 24-27.

1. 1. **I** po sšfztom dnévi vzéo je Jezus Petra i Jakuba i Ivana brata nyegovoga; i gori je je pe-lao na edno višziko gorou zoufzeb. *Mark. 9, 1.*

2. I premejno sze je pred nyimi: i szvejto sze je

obrázň nyegov, liki szuncze: gvant pa nyegov je bejli grátao, liki szvetlofzt. *2. Petr.* 1, 16.

3. I ovo szkázala szta szenyim Mojzes, i Eliás 'znyim gucséca.

4. Odgovorécsi pa Peter erkao je Jezusi: Gofzpodne, dobro je nám eti biti; csi fcsés, napravimo eti tri fatore, tebi ednoga, i Mo'zefi ednoga, i ednoga Eliási.

5. Gda je pa efce gucsao: ovo eden szvetli oblák obfzenczao je nyé; i ovo glász zobláka erkoucsi: *ete je moj lábléni Szin, vsterom sze mi je dobro dopadnolo; nyega poslušajte. Mát.* 3, 17. *Právd.* 18, 15.

6. Stero da bi csúli vucseniczke: szpadnoli szo na obrázň szvoj, i zbojali szo sze jáko.

7. I priztoupivši Jezus dotekno sze ji je ino je erkao: sztante gori, i nebojte sze. *Dán.* 8, 18.

8. Prizdignovši pa ocšf szvoje, nikoga szo nej vidili; nego Jezusa szamo. *Dján* 9, 7.

9. I doli idoucsi oni zgoré zapovedao nyim je Jezus erkoucsi: nikomi ne povejte tou videjnye; dokcs Szin cslovecsi od mrtvi gori ne sztáne. *Mát.* 16, 20.

10. I pitali szo ga vucseniczke nyegovi erkoucsi: ka pa pifzácske právjio; kaj je potrejbno Eliási prvle priti? *Mal.* 4, 5.

11. Jezus pa odgovorécsi erkao nyim je: Eliás isztina ptide prvo, i vsza nazáj szprávi. *Lúk.* 1, 17.

12. Velim pa vám: kaj je Eliás 'ze prizao, i nej szo ga poznali; nego szo nyemi vesnili, ka szo steli. Tak i ózin cslovecsi bode trpo od njih. *Mát.* 11, 14. 14, 9.

13. Teda szo razmeli vucseniczke: kaj nyim je od Ivana krštitela gucsao.

II. 14. I ptidoucsi klúštvi priztoupo je knyemi cslovik *niki* pokleknovši pred nyim. *Mark.* 9, 17. *Lúk.* 38.

15. I erkoucsi: Gofzpodne, szmiluj sze nad mojim grinam; ár je mejszecsni, i húdou trpi. Ár doštae št szpadne v-ogycn; doštakrát vu vodou.

16. I prineszo fzam ga vucseníkom tvojim; i nej szo ga mogli zvrácsiti.

17. Odgovorécsi pa Jezus erkao je: oh národ nevďren i pcoobrnyeni! kak dugo bodem zvami? kak dugo bom vášz trpo? prineszte ga meni efzi. *Mark. 9, 19.*

18. I poprejto sze je Jezus, i vď je sou od nyega te vrág: i ozdravlén je te poibícs od tíšzte vďre.

19. Teda prízstoupivši vucseníczke k Jezusi zoušzeb, erkli szo: zakaj fzmo ga mí nej mogli vď vrésti? *Mark. 9, 28.*

20. Jezus nyim je pa erkao: za volo nevórnosťati vafe. Ár zaifstino velim vám: csi bodete meli vďre, liki horsicsno zrno, i ercséte etoj gori: tá peť idí odřzut, i prejk bode sla; i nikaj nebode vám nemo-goucse. *Mát. 21, 21. Lúk. 17, 6. 1. Kor. 13, 2.*

21. Eto pokolejnyc nejde vď; nego po molítváj i pošzti.

III. 22. Gda bi sze pa oni v Galilei vrteli, eresé nyim Jezus: Szin cslovecsi sze dá vu roké lidém. *Lúk. 9, 22. 8, 31.*

23. I vmorijo ga, i na třétyi dén gori fztáne. I razdréřzelili szo sze jáko.

IV. 24. Pridoucsi pa oni v-Kapernaum prízstoupili szo oni, kí didrakmo jemléjo kPetri i erkli szo: vucsi-tel vas ne dá didrakme? *Vďid. 30, 13. Neb. 10, 32.*

25. Veli Peter: kapa. I gda bi v-hi zo prifao, preřřao ga je Jezus, erkoucsi: kafze ti zdí, Simon? Králove ete zemlé od řteri jeniléjo vámo, alí dácsó? Od řzinov řzvoji, alí od tůhéczov? *Mát. 22, 21. Rim. 13, 7.*

26. Veli nyemi Peter: od tůhéczov. Eresé nyemi Jezus: tak szo řzinovje řzlobodní?

27. Naj je pa ne řzpácsimo: idoucsi vrzi vodíczo vmourje, i gori pridoucso tó prvo ribo vď nořřtoji, i odpriji laloke, i nájdes vnyej edno řlattero: vzemí jo, dáj jo nyim za méne i tébe. *Lúk. 23, 2. Rim. 14, 13. 2. Kor. 6, 3.*

OSZENÁJSZETI (XVIII.) TÁO.

I. *Od pouiznoszti i szpáke 1--11. II. Od Bo'ze voule k-greisnikom 12-14. III. Od zmšřjenyá 15-23. IV. Od 10000. talentomov du'znoga služuga. 24, 35.*

I. 1. **V**u onoj vŕori priztoupili szo vucsenšezke k-Jezusi erkoucsi: što je te náj vékši vu králeštvi nebeszkom? *Mát. 5, 19. Lúk. 9, 46.*

2. I prizvavši Jezus edno dejte, posztavo je je na szrejdi med nyimi. *Lúk. 18, 15. Mark. 9, 36.*

3. I erkao je: zaisztino velim vám; csi sze ne obrnéte i bodete, liki decza; znikakšim tálom ne pride-dete vu králeštvo nebeszko. *1. Kor. 14, 20.*

4. Sterikoli sze záto ponízi, liki eto dejte: té náj vékši bode v-králeštvi nebeszkom. *1. Petr. 5, 5. 6.*

5. I, sterikoli gori vzeme tákse dejte vu iméni mojem, méné vzeme gori. *Mát. 10, 40.*

6. Steri pa szpácsi edno náj ménse zeti vŕvjavoucsi vu meni: bole bi nyemi bilou; dabí nyemi mlinszki kamen zvézali na šinyak nyegov, ino bi sze vtou-po vu niourszkoj globocsni. *Lúk. 16, 1.*

7. Jaj etomi szvejtí za volo szpáke. Ár moro pri-ti szpáke: ali jaj tištomí csloveki; po šterom szpáka pride. *1. Kor. 11, 19.*

8. Csi pa rouka tvoja, ali nouga tvoja tebé szpáka: odšzejkaj jo, i odvrzijo od tébe. Bole je tebi idti vu 'zitek plantavomí, ali csonklavomí, liki dvej rokej, ali dvej novej imajoucsemi sze vrcsi vu ogyen vekí vecsni. *Mát. 5, 30. Mark. 9, 43. Kol. 3, 5.*

9. I csi te okou tvoje szpáka: vŕo je szpejhni i vr'zi je od tébe. Bole je tebi zednim okom idti vu 'zitek; liki dvejokej imajoucsemi sze vrcsi vu gehenszki ogyen. *Ec. 33, 15.*

10. Vidite, da ne zavr'zete ni ednoga zeti máli. Ár velim vám: kaj Angyelje nyihovi vu nebeszaj vřizgdár gledajo obráz Ocsé mojega, ki je vu nebeszaj. *Zolt. 34, 8.*

11. Ár je izáto prifao Szin cslovecsi: naj zdr'zi to pogibléno. *Lúk. 19, 10.*

12. Ka ví sfimate? csi bi kákfi cslovik meo sztou ovécz i zabloudila bi li eana 'znyi; jeli ne nihá ti devét defzét devét idoncsi na goré Isese to zablodjeno? *Lúk. 15, 4.*

13. I, csi sze nagodí, ka jo nájde, zaifztino velim vám: ka sze radúje nad nyouv bole; liki nad devét-defzét devétimi nezablodjenimi.

14. Tak nej je vola Ocsé vasega, kí je vu nebéfzaj: naj prejde eden zeti máli. *Ezek. 33, 11. 2 Petr. 3, 9.*

15. Csj pa pregrisi prouti tebi brat tvoj; idi ino ga pokáraj med tehom i med nyim szamim. Csi te poszlúhne: doubó szi brata tvojeqa. *Lev. 19, 17. Sir. 19, 13. Rim. 16, 17. Tit. 3, 9. 10.*

16. Csi pa te ne poszlúhne: vzemi escse k-szebi ednoga, ali dvá; naj vu dvá, ali trej szvedokouv vúfztaj sztojí vsza rejcs. *Právd. 19, 15. 'Zid. 10, 28.*

17. Csi pa nyé ne poszlúhne; povej czérkvi: i, csi ni czérkev ne poszlúhne, naj ti bode, liki pogan i publikánus. *2 Kor. 5, 9. 2. Tbes. 3, 14.*

18. Zaifztino velim vám: kakoli zvézete na zemli, zvézana bodo na nébi; i kako'i odvézete na zemli, odvézana bodo i vnébi. *Iv. 20, 23.*

19. Pá velim vám: kaj, csi sze dvá z-váfz zglíhata na zemli nad káksté dugoványem, sterokoli bodta profzila; bode nyima od Ocsé mojega, kí je vu nebéfzaj. *Iv. 3, 22. 5, 13. Jak. 1, 16.*

20. Ár, gde koli sze dvá, ali trije vkúp szprávijo vu mojem iméni, tam szam *jasz* na szrejdi med nyimi. *Mát. 28, 20.*

21. Teda prifztoupivsi knyemi Peter eresé: Goszpodnc, kelikokrat pregrési prouti meni brat moj, i odpúfztim nyemi? szedenkrát je zadofzta?

22. Erkao nyemi je Jezus: ne velim ti, do szedenkrát; nego szedendefzét krát szedenkrát. *Lúk. 17, 4.*

* *Evang. na XXII. po Sv. Trojštvi Nedelo.*

IV. 23. Zato je prifzpodobno králefztvo nebeszko káslóveki králi: fteri je fteo rácsún csiniti z Szlugami fzvojmi. *Zolt. 143, 2. lv. 9, 1. 2.*

24. Gda bi pa zácsao on rácsún csiniti: prinesen je nyemi eden du'zník, *kí je du'zen bio deszét jezér talentomov.*

25. Gda bi pa nebi meo fzkim plácsati: zápovedao je Gofzpoud nyegov odati nyega, *i 'zeno, i deczo, i vsza, ka je meo, ino plácsati. 2. Král. 4, 1.*

26. Doli fšpadnovši záto te fzluga, molo fze nyemi je govorécsi: Gofzpodne, mej potrplejnye zmenom, *i vsza ti plácsam.*

27. Szmilüvao fze je pa te Gofzpoud nad fzlugom onim, púfzto ga je, *i vefz dug nyemi je odpúfzto. Víd. 34, 6. 7. Lúk. 7, 42.*

28. Vó idoucsi pa fzluga on, najšao je ednoga z-fzebom fzlü'zécsega, *kí nyemi je du'zen bio fztou 'zukavczov; i zgrabivši ga zadávlao ga je erkoucsi: plácsaj mi, ka fzi du'zen.*

29. Doli fšpadnovši pa te 'znyim fzlü'zécši pred nogé nyegove, prošo ga je erkoucsi: *mej potrplejnye zmenom, i vsza ti plácsam.*

30. On je pa nejfteo; nego idoucsi vrgao ga je vu temniczo; *dokecs bi plácsao, ka je du'zen bio.*

31. Gda bi pa vidili ti 'znyim fzlü'zécši, ftera fzo fze zgoudila; *jáko fzo fze razdréšezili; i idoucsi oznanili fzo gofzpoudi fšvojmi vsza, ftera fzo fze zgoudila.*

32. Te-

32. Teda ga je prizvao goszpoud nyegov i ercsé nyemi: hűdi szluga, vez on dug szara ti odpűszto, da izi me profzo.

33. Nej sze je trbelo i tebi szmilűvati nad sztebom vrét szlűzecsím tivárisém tvojim, líki szám sze i jaz nad tebom szmilűvao. *Jak 2, 13.*

34. I razrdo sze je goszpoud nyegov, dao ga je hobárom: dokecs bi plácsao vŕze, ka je du'zen bio. *Mát. 5, 25. 26.*

35. Tak i Ocsa moj nebeszki vesiní vám: csi ne odpiszíte vszaki brati szvojem i zSzrczá szvojega presztoplennyá nyegova.] *Mát. 6, 15.*

DEVETNAJSZETI (XIX.) TÁÓ.

I. *Od'zenitve 1-12. II. Od drouvne deczé 13-15. III. Od bogátoga mladéncza 16-26. IV. Od szvoja i szvojega zarájenja baszka 27-30.*

I. 1. **I** zgondilo sze je: gda bi szkoncsao Jezus ricsi ete: vzéo sze je z-Galilee, i prisao je vu krajne Judee prejk Jordána. *Mark. 10, 1.*

2. I nazledávalo ga je vno'zina lűfatva, i zvráco je je tam.

3. I prisztoupili szo knyemi Farizeuske szkűsava-joucsi ga i erkoucsi nyemi: jeli je szlobodno csloveki odpiszítiti 'zeno szvojo za vszákoga zroke volo?

4. On pa odgovorécsi erkao nyim je: nej szte steli; ka, kí je sztvouro vzaesétki *csloveka*, mo'zá i 'zeno je sztvouro nyidva? *Seru. 1, 27.*

5. I erkao je: za toga volo tá nihá cslovik ocsa mater i pridrű'zi sze k'zeni szvojoj, i dvá bodeta edno tejlo. *Mal. 2, 15. 1. Kor. 6, 16.*

6. Záto nej szta vecs dvá; nego edno tejlo. Stero je tak Boug vkűp zvézo: cslovik je naj ne razloucsi. *1. Kor. 7, 10.*

7. Velsjo nyemi: zakaj je pa Mo'zes zapovedao dati list razpítanya i odpisítiti jo? *Práv. 24, 1. Jer. 3, 1.*

8. Vels nyim: Mo'zes je za volo trdoszti fzrczá vase fega dopúszto vám odpisítiti 'zene vase; ali od zacsétka je nej bilou tak.

9. Velim pa vám: kaj, kíkoli odpisítí 'zeno szvojo, (nego csi za kurvejstva volo) i vzeme fzi drúgo, praznáje: i, kí fzi odpúscseno vzeme, praznáje. *Mát. 5, 32. Lúk. 16, 18.*

10. Velijo nyemi vucseniczke nyegovi: csi je tákse dugoványe cslovecka z'-Zenouv, kaj jo je nej szlobodno odpisítiti za kak sté zroka volo; nej fze je tak dobro o'zeniti.

11. On nyim pa ercsé: ne prímelejo vszi eto rejcs; nego kim, je dáno. *1. Kor. 7, 7. 17.*

12. Ár jezso vkopleni, kí fzo fze zmatere utrobe tak poroudili; i jezso vkopleni, kí fzo od lúdih vkopleni; i jezso vkopleni, kí fzo fze szamí vkoupili za volo králefstva nebeszko. Kí more prijéti, naj príme. *1. Kor. 7, 35.*

II. 13. Teda fzo prineseni nyemi otroczi: dabi na nyé vrgao roké, i molo. Vucseniczkeszo je pa kárali. *Mark. 10, 13.*

14. Ercsé pa nyim Je'zus: nihájte deczo, i ne bránte nyim kmeni prihájati; ár je tákli králefstvo nebeszko. *Mát. 18, 2.*

III. 15. I polo'zéci na nyé roké szvoje odsíao je odnut.

16. I ovo pridoucsi eden ercsé nyemi: vucsitel dobri, ka dobroga mi je csiniti; naj mám 'zítek vekivecsi? *Mark. 10, 17. Lúk. 18, 18.*

17. On nyemi pa ercsé: zakaj me právis dobroga? Nícese je nej dober: nego li eden, Boug. Csi pa ícsés notri idti vu 'zítek: zdt'zi zapouvide. *Lúk. 10, 26. 28.*

18. Ercsé nyemi: stere? Jezus pa ercsé: ete; ne vmouri, ne praznájh, ne kradni, krivo ne szvedocsi. *Yóid. 20, 12-14.*

19. Postúj oco tvojega, i mater; i, lúbi bli'znyeга tvojega, kako szamoga szebé. *Lev. 19, 18. Rim. 13, 9. Ik. 2, 8.*

20. Ercsé nyemi te mladéncz: vsza eta szam zdr'zao od mladofzti moje, ka mi efcse falí?

21. Ercsé nyemi Jezus: csi fcsés popolni biti; idi, odáj tvoje blágo; i dáj szromákóm; i bodes kines meo vnébi; i poj, nazledúj mené. *Mát. 6, 20. Lúk. 12, 13. 1. Tim. 6, 19.*

22. Gda bi pa csúo te mladéncz eto rejcs: odíšao je 'zalofzten; ár je meo vnogo ládanya.

23. Jezus pa ercsé vucsenískom szvojim: zafzstino velim vám; kaj bogat 'zmetno ide vu králefzstvo nebefzko. *Pril. 11, 28. Mark. 10, 24.*

24. Pá pa velim vám: le'zejše je kumili fzkoufz iglé vújhidti; liki bogatomi notri vu králefzstvo Bo'ze idti. *Lúk. 18, 25. Ik. 5, 1--3.*

25. Gda bi pa szlifali vucseníczke nyegovi; fzfzfz-noli szo fze jáko erkoucsi: što fze tak more zvelicsati?

26. Zgledno fze je pa Jezus na nyé, i ercsé nyim: pri lidí je tou, ifztina, nemogoucse; ali pri Bougi szo vsza mogoucsa. *Job. 42, 2. Jer. 32, 17.*

IV. 27. Teda odgovorécsi Peter ercsé nyemi: ovo, mí fzmo vsza ofztavili i nazledújemo tebé; ka nám tak bode za tou? *Mark. 10, 28. Lúk. 18, 28.*

28. Jezus nyim pa ercsé: zafzstino velim vám; kaj ví, kí me zdaj nazledújete, vu preporodjenjej, gda bode fzedo Szin cslovecsi na fztouczí díke fzoje, i ví bodete fzedeli na dvanájszet fztouczí fzdécsi dvanájszet národov Izraelfzki. *2. Petr. 3, 13. Oz. 21, 1.*

29. I vszáki kí ofztávi hi'zo, ali brate, ali fzfzfztre, ali oco, ali mater, ali 'zeno, ali deczo, ali nyivo za mojega iména volo, fztoukrát teliko vzeme, i 'zítek vekivecsni órokúvao bode. *Szrv. 12, 1-3.*

30. Vnogi pa, kí szo prejdnyi, fzfzejdnyi bodo: i ti fzfzejdnyi bodo prejdnyi. *Mát. 20, 16. Mark. 10, 31.*

DVAJSZETI (XX.) TÁO.

- I. Od goricz delavcov pláče 1--16. II. Treatics nazviscsáva szvoje szmrť 17--19. III. Zebedeusevi szinouv prosnya 20--24. IV. Vucsenyov oblásť je nej szveczka 25--28. V. Dva szlepeza sze zvrácsita 29--34.

* *Evang. na Septuagésima Nedelo.*

I. 1. **A**r je príšpodobno kráľšťvo nebesz-ko kcsloveki goszpodari: kí je vó sou vgojdnó raňo najimat delavcze vu goricze szvoje. *Mát. 21, 33.*

2. Pogoudo sze je pa zdelavczmi na dén za eden 'zukavec, i poszľao je je vu goricze szvoje. *Mát. 18, 28. Oz. 6, 6.*

3. I vó idoucsi okoli trétye vóre vido je drúge sztojécse na pláczí manyúkivajoucse.

4. I onim ercsé: idite i vi vu goricze moje; i, ka bode pravicsno, dám vám. *1. Kor. 3, 8.*

5. Oni szo pa odísli. Pa vóidoucsi okouli szédme i devéte vóre, príšpodobnim táom je vcsino.

6. Okouli edenájszete vóre pa vó idoucsi najľao je drúge manyúkivajoucš sztojécse i ercsé nyim: ka eti sztojíte czejli dén manyúkivajoucš?

7. Velijo nyemi: záto, kaj náš je niscse nej náľao. Veli nyim: idite i vi vu goricze moje; i, ka bode pravicsno, vzemete.

8. Gďa bi pa vcsér gráto; veli Goszpoud ti goricz vánczari szvojemi: zovi e delavcze, i ďaj nyim nyihov náľem: zacsni sze pa od szlejdnyega do prvoga. *Djan. 17, 31. Oz. 22, 12.*

9. I pridoucsi oni, kí sžo obedenájszetoj vō-
ti najeti bili, vzéli sžo vszaki po 'zukavczi.

10. Pridoucsi pa ti prvi stima i sžo; kaj
vecs vzemejo: ali i oni sžo vzeli vszaki po
'zukavczi.

11. Gda-bi pa vzéli, mrmrali sžo prouti
gošzpodari

12. Govorécsi: kaj eti zádnyí sžo li *edno*
vōro delali, i knám szi je priglišhne vcsino;
kí sžmo noszili czejloga dnéva bremen i vro-
csino.

13. Odgovorécsi pa ercsé ednomi 'znyih:
priáteo, ne csinim ti kriviczo. Nej szi sže za
eden 'zukavecž pogoudo zmenov?

14. Vzemi, ka je tvoje ino idi: jaz pa sčsém
etomi sžlejdnyemi teliko dati; liki i rebí.

15. Ali nej je sžlobodno meni csini i, štero
sčsém zmojim? ali je tvoje okou lúdo; ka
sžzem jaz dober? *Reg. 9, 21.*

16. Tak bodo ti sžlejdnyí, prejdnyí: i ti
prejdnyí, sžlejdnyí. Ar do z'3 ji je pozváni:
malo ji je pa odebráni.] *Lúk. 13, 23. 30.*
Mát. 19, 30.

17. I gori idoucsi Jezus v-Jeru'zálem kšzebi je
vžeo ti dvanájszet vucseníkov zouřzeb na pouti, i er-
zao nyim je: *Lúk. 9, 22. 18, 31.*

18. Ovo, gori idetno v Jeru'zálem; i Szin eslove.
si sže da poglavnikom popovřzkiím i piřzacsom, i ofzou-
řijo ga na 17mtt. *Mát. 21, 48.*

19. I dájo ga popanom na ofpotávanye i biesřuvanye
i kriřzanye: i na třetyi dén gori řztáne. *Lúk. 18, 32.*
Mark. 10, 33. Iv. 18, 35.

III. 20. Teda je priztoupila knyemí Mati szinouv Zebedeusovi szvojmi szinmí molécsa i profzécsa nikaj od nyega. *Mark. 10, 35.*

21. On pa ercsé nyei: ka scsés? Ercsé nyemi: povej, naj szedita etiva dvě sziná mojva eden na dejšznoj tvojoj, i eden na lejvoj vu králesztvi tvojem.

22. Odgovorécsi pa Jezus: neznate, ka profzite: Jeli morete piti on pehár, šteroga bom jazš pio; i szkršz-tom, szkim sže jazš kršztim, sže kršztiti? velsjo nyemi: moremo. *Mark. 10, 38. Rim. 8, 26.*

23. I velí nyim: pehár, šztina, moj bodete pilš, i szkršz-tom, szkim sže jazš kršztim, sže okršz-tite; ali szcedeti na dejšznoj mojoj i na lejvoj mojoj jazš dati nemorem; nego onim, kim je privprávleno od Ocsé mojega. *Mát. 25, 34.*

IV. 24. I szlšsavš ti dezšét rafzrdili szo sže na tiva dvě brata. *Lúk. 12, 24.*

25. Jezus pa prizvajoucsi nyé ercsé: znáte, ka poglavnczke poganšzki gošzpodújo nad nyimi, i ti veliki ládajo nad nyimi. *Mark. 10, 42.*

26. Ali tak naj ne bode med vami; nego, šteri scsé med vami veliki biti; naj bode vas szluga. *1. Petr. 5, 3.*

27. I šteri koli bode šteo med vami prvi biti, naj bode vas szluga.

28. Liki Szin csloveka je nejprššo; naj nyemi szlú-zijo; nego, naj on szlú-zi i dá dúšo szvojo na odkú-plenyé za vnouge. *1. Petr. 1, 18. 19.*

V. 29. I vò idoucsi z-Jerike nazledúvalo gaje vno-zina lúšzva.

30. I ovo dvě szlepeza šidécsa kre pouti, gda bi szlitala, ka Jezus mšmo ide, kršcsala szta govorecsa: szmilujše nad nama, Gošzpodne, Szin Dávidov! *Mark. 10, 46. Lúk. 18, 35.*

31. Lúšzvo nyidva je pa káralo; naj tiho bodeta. Oneva šata pa ercsé bole kršcsala govorecsa; szmilujše nad nama, Gošzpodne, Szin Dávidov!

32. I sítáne Jezus zezvao je nyidva i erkao: ka
fcséta, naj vama vcsinim?

33. Oneva sítá pa nyemi velela: Gofzpodne, naj
sze nama ocsf odpréjo.

34. Szmiluvavli sze pa Jezus dotekno sze je oucsi
nyidva: i preczi szo preglednole ocsf nyidva; i na-
szledúvala sítá ga.

EDENDVAJSZETI (XXI.) TAO.

I. *Krisztus geizdi v Jeru'sálem. 1-11. II. Kúp-
cze i tr'zce zCzerkvi vó zgoni. 12-17. III.
Figovo drvou poszejbne. 18-22. IV. Pope od
Ivanovoga krszta szpitáva. 23-27. V. Tri prisz-
podobností *) ocsa szvojga sziná vu goricze po-
sila. 28-32. β) vinograda delavczi szluge i szí-
ná szvojga goszpodára bujjejo. 33-41. z) zidár-
je, te naj jaksi kamen zavr'zejo. 42-46.*

* *Evang. na 1. Advenszko i Czvetno Nedelo.*

I. 1. **I** gda bi sze pribli'závali k Jeru'zále-
mi, i prisli bi v-Bethfágo k Olivecz-
koj gori: teda je Jezus poszlao dvá vucsení-
ka, govorecsi nyima: *Mark. 11, 1. Lúk. 19,*
29. Iv. 12, 14.

2. Idita vu eto vész; stera je pred vama:
i preczi nájdeta edno Oszelniczo privézano
izrbé'znyou; odve'zta jo i pripelajta o meni.

3. I, csi bode vama sto kaj pravo, povejta: kaj
Gofzpoud nyé potrebúje, i preczi je odpiszi.

4. Tou je pa vfze vcsinyeno; dabi sze szpu-
nila rejcs po proroki povejdana:

5. Povejte cseri Sionszkoj: ovo Kráo tvoje
tebi pokoren i szedécsi na oszelniczi i †

'zrbéti pod járem navajene *ofzelnicze. Es. 62, 11.* † *Zak. 9, 9.*

6. Idoucsa pa vucseníka vcsínila szta tak : kak je nyima zapovedáo Jezus. *Szto. 6, 22, 7, 5. Vóid. 40, 16.*

7. Pripelala szta to ofzelniczo i'zrbé; i djalá szta na nyidva gvant szvoj i gori szta ga poszádila na nyega. 2. *Kvál. 9, 13.*

8. To drúgo lúsztvó je pa presztéralo gvant szvoj na pout: níki szo pa szekali vejje zdrevja i na pout metali. *Iv. 12, 13.*

9. To lúsztvó pa naprej idoucse i nazledúvajoucse je krícsalo govorécse: Ho'zanna Színi Dávidovomi; blagoszlovleni, kí je prisao vu Iméni Goszpodnovom: Ho'zanna na viszíni. *'Zolt. 118, 25, 26.*

10. I gda bi on notri sou v-Jeru'zálem, genolo sze je czejlo meszto erkoucse: sto je ete? *'Zolt. 24, 8.*

11. Lúsztvó je pa velelo: té je Jezus protok od Názareta Galilee.

12. I notri je sou Jezus vu czérkev Bo'zo: i vó je vrgao víze odávceze i kúpcze vu czérkvi i sztole pejneczov. *Právd. 14, 26. Lúk. 19, 45. Iv. 2, 14.*

13. I ercsé nyim: písano je; hi'za moja sze hi'za molitvena bode zvala; ví szte jo pa napravili na razbojnikov jamo *Es. 56, 7. Jer. 7, 11.*

14. I prisztoupili szo knyemi szlejpi i plantavi vu czérkvi: i zvráeso je je. *Es. 35, 5, 6.*

15. Vidoucsi pa poglavniczke popovszki i písacské ta csúda, šera je vcsino, i deczo krícsécsó vu czérkvi i govorécso: Ho'zanna Színi Dávidovomi, razcsémérili szo sze, *Lúk. 19, 40.*

16. I erkli szo nyemi; csújes; ka eti právjijo? Je-

rus nyim je pa erkao : kapa. Jeli s'zte nigdár nejsteli : kaj zvfúst ti málicski i czechajoucsi szi szi hválo szpravo? *Zolt 8, 3.*

17. I nihávsi je vó je sou zmezta v-Bethánio; i tam je ofztano.

III. 18. Rano pa nazáj idoucsi vu mezto, ogládo je. *Mark. 11, 12.*

19. I vidoucsi edno figovo drejvo kre pouti, sou je knyemi; i níkaj je nejnájso na nyem, nego li szamo lístje; i erkao nyemi je : nigdár s'ze vecs ztébe szád ne roudi na veke. I preczi je poszejhnolo ovo figovo drejvo. *Lúk. 13, 6, 7.*

20. I vidoucsi vucseniczke csúdivali s'zo s'ze govorecsi: kakda je preczi poszejhnolo to figovo drejvo!

21. Odgovorecsi pa Jezus ercsé nyim : zaisztino velim vám; csi bodte meli vóro, i nebudte dvojsli; nejli szamo tou figovomi drejvi vcsiašte; nego i etoj gori csi ercséte: zdigni s'ze i vrzi s'ze vu mourje, zgodí s'ze. *Mark. 11, 23. Lúk. 17, 6. Ik. 1, 6.*

22. I v'za, kakoli bodete proszili vu molítvi, vór vajoucsi vzemete. *Mark. 11, 24. Ik. 1, 5. 1. Iv 3, 27.*

IV. 23. I gda bi on prisáo vu czerkev, prisztoupili s'zo knyemi vucsecsemi poglavniczke popovszki i szatisti lísttva govorecsi: vu káksoj obláztí eta csinis? ísto ti je dáó tou obláztí? *Mark. 11, 27. Dján. 4, 7.*

24. Odgovorecsi pa Jezus ercsé nyim: pitao bom vász i jazs edno rejcs; s'tero csi mi pov'jte, i jazs vám povejm, vu káksoj obláztí eta delam.

25. Krszt Ivana odkud je bio? znébe, ali z'lúdi? Oni pa premislávajoucsi vu s'zebi govorecsi: csi ercsémo, znebfz, ercsé nám: zakaj s'zte pa nyemi nej vórváli?

26. Csi pa ercsémo: z'lúdi, bojimo s'za lísttva. Ar s'zi má'ó Ivana, líki proroka. *Már. 24, 5. Mark. 6, 20.*

27. I odgovorecsi Jezusi ercséjo: neznamo. Ercsé nyim i on: ni jazs ne povejm vám; yu káksoj obláztí eta csinim.

V. 28. Ka sze pa vám vídi? *eden* cslovik je meo dvá sziná, i priztoupivši ktomi prvomi ercsé; szinek, idi, dnešz delaj vu goriczaj moji.

29. On pa odgovorécsi ercsé: *nescsem*; potomto-ga je pa po'zalúvo i odísao je *vu goricze delat*.

30. I, priztoupivši ktomi drúgomi, ercsé *nyemi* rávno tak. On pa odgovorécsi ercsé: *jašz Gofzpodne*. I nej je sou. *Ez. 33, 31*.

31. S crije *ze zmed tejma* dvóma vecšino volo ocsé? povedali szo *nyemi*: te prvi. Ercsé *nyim Jezus*: *zaišz-tino* velim vám: kaj publikánuske i prázniczke bodo pred vami sli vu králestvo Bo'ze. *Lúk. 3, 12. 13. Es. 58, 2*.

32. Ár je prišao kvám Ivan vu pravicze pouti; i neš'te *nyemi* vórvali: publikánuske pa i prázniczke szo vórvali *nyemi*; ví pa vidoucsi nej s'zte sze preobrnoli potom, kaj bi vórvali *nyemi*.

33. Pošlúšajte i drúgo prílika: bio je *eden Gofz* podár cslovik; kí je pošzádo *goricze*, i szplotom je je okouli vzéo, i szkopao je vnyih přeso i poczimprao je tóren i vó je je dáo delavezom i odísao je inam. *Es. 5, 1. Jer. 2, 21. Márk. 12, 1. Lúk. 20, 9*.

34. Gda bi sze pa pribli'závalo vrejmen brátve száda: pošzlao je szluge szvoje ktim delavczom, da bi vzéli szád *nyih*.

35. I delavczi prijavši szlúge *nyegove*, nisteroga szo zbili, nisteroga szo pa bujli, nisteroga szo pa szkamenúvali. *Dján. 7, 52-58. 2. Kron. 24, 21*.

36. Pa je pošzlao drúge szlúge vecs od ti prvi: i vecšnili szo *nyim* rávno tak. *Mát. 22, 4. Dján. 7, 51*.

37. Obšlejdnyim pa posle knyim sziná szvojeja govorécsi: *zaištoupio* sze sziná mojega.

38. Ti delavczi pa, gda bi vidili sziná, erkli szo med s'zebo n: *ete* je te órocsnik, pojte, bujmo ga i ládajmo *nyegovo* órocsno. *Zolt. 2, 8. Zid. 1, 2. Szrv. 37, 18*.

39. I vzéli szo ga, i vó szo ga vrgli zvinograda, i bujli szo ga.

40. Zžo, gda pride Gofzpoud toga vinograda, ka bode esno delavczom onim?

41. Erkli szo nyemi: te hude hudou pogibi; i gorice vó dá drúgim delavczom; steri nyemi notri dájo fráad vu szvojem vrejmeni.

42. Velf nyim Jezus: jeli szte nej steli nigdar vu pšzmi; kamen, steroga szo zavrgli zidarje, vcsinyeni je k-glávi voglá; od Gofzpodna je tou vcsinyeno, i cúdnno je pred ocsmi našimi. *Zolt. 118, 22. Es. 8, 14. 28, 16. Lúk. 20, 17. Djáu. 4, 11. Rim 9, 33. 1. Petr. 2, 6.*

43. Záto velim vám: ka sze kraj vzeme od váfz králesztvo Bo'ze; i dá sze poganom prinášajoucsim fráad nyegov. *Es. 55, 5. Djáu. 13, 46.*

44. I, kí szpádne na ete kamen, vkúp sze zmo'zd'zi: na koga pa ete kamen szpádne; razdrobí ga. *Es. 8, 15. Zak. 12, 3. Lúk. 20, 18.*

45. I szlšavši poglavniczke popovszki i Farizeuske ete nyegove prilike szpoznali szo: ka od nyih právi. *Lúk. 20, 19.*

46. I iszkali szo moudus, kak bi ga prijéti mogli: ali bojali szo sze lúštvá; ár szo ga, liki Proroka, meli. *Lúk. 7, 16.*

DVAJSZETI I DRŮGI (XXII.) TÁO.

I. *Od kráeszkoga Sziná gosztúvanya 1-14. II. Farizeusov pitanye od dáce 15-22. III. Szad-duczeusov pitanye od gori sztanenyá 23-33. IV. Od naj vékse zapouvidi i Kristusa 34-46.*

* *Evang. na XX. po Sz. Trojsztvi Nedelo.*

I. 1. **I** odgovorecsi Jezus pá nyim je erkao vu prilikaj govorécsi:

2. Priszpodobno je králesztvo nebeszko k-csloveki Králi; kí je napravo gosztúvanye színi szvojem. *Mát. 25, 1. Lúk. 14, 16. Oz. 19, 7.*

3. I poszlao je szluge szvoje zvat te pozvane na gosztuvanye; i nejszo steli priti.

4. Pa posle drúge szluge erkoucsi: povejte tim pozvanim; ovo, obid moj szam pripravo, moji gyúnczi i túcsne sztvári szo bujte, i vsza szo gotova; pojte na gosztuvanye! *Pril. 9, 2. 5. Mát. 21, 36.*

5. Oni szo pa nej márali za nyé, i odisli szo, kí na szvojo nyivo, ki pa na szvoje prekúpcúvanye.

6. Ti drúgi szo pa grabili szluge nyegove ospotali szo je, ino szo je bujli.

7. Gdabi pa csú te Kráo: razrdo sze je, i poszlao je vószko szvojo i pogúbo je lúdomorcze one, i mezto nyihovo je zé'zgo.

8. Te la velí szlugom szvojim: gosztuvanye je szztina go ovo; ali ti pozvani szo ga nej vrejdni.

9. Idte záto na kri'zopotje: i, kékoli nájdeté, zovte je na gosztuvanye. *Mát. 10, 5. Lúk. 14, 21. Ef 2, 11.*

10. I vójdoucsi szlugi oni na potí vkúp szo szpravili vsze: sterekoli szo najšli, i dobre i lagoje; i napunilo sze je gosztuvanye sztiní szedécsimi.

11. Notri idoucsi pa Kráo glédat te szedése, vido je tam *ednoga* csloveka: kí je nej bio oblecseni zgvantom gosztuvanya. *Rim. 13, 14. Gal. 3, 26, 27. 2. Kor. 5, 3.*

12. I velí nyemi: priáteo, kákda szí efzi notri priáo, nemajoucsi gvanta szvadbenoga? On je pa zanejmo.

13. Teda ercsé te Kríó hlápczom : zvézte nyemi nogé i roké, vzetega i † vrzte ga vu vûnejsnyo kmiczo: †† tam bode joukanye i zobno skrípanye. † *Mat. 8, 12 25, 30.* †† *Mat. 24, 51.*

14. *Ár ji je doszta pozváni ; ali malo ji je odebráni :] Mat. 19, 30. 20, 16. Mark 10, 31.*

* *Evang. na XXIII. po Sz. Trojštvi Nedelo.*

II. 15. Teda szo sli Farizeuske i tanács szo dr'zali : kakbi ga zamre'zili vu rejcsi. *Mark. 12, 13. Lúk. 20, 20.*

16. I poszlali szo knyemi vucseníke szo voje z-Herodeso vimi szlugi govorécsi : Vuesitel, známo, ka szi pravicsen i pout Bo'zo vu praviczí vesis, i nemáras znikim ; ár ne glédas ofzobo lúdi. *Mat. 16, 6.*

17. Povej nám záto ; ka tí stímas ? jeli je szlobodno dati dácsó Czašzari, ali nej ?

18. Znajoucsi pa Jezus hûdoubó nyihovo, ercsé : ka mé szkûsávale z azlívczí ?

19. Pokáste mi dácsni pejnez ? oni szo pa nyemi podali eden 'zukavecz. *Mat. 17, 24.*

20. I ve i nyim : koga kejp je ete i napíšek ?

21. Ve szo nyemi : Czašzarov. Teda velí nyim : *dajte záto, slera szo Czašzarova, Czašzari ; i slera szo Bo'za, Bougi. Lúk. 23, 1. Rim. 13, 7.*

22. I gda bi eta csûli, csûdivali szo sze : i tá ga nihávsi odísli szo.]

III. 23. Vu onom dnévi prisztoupili szo knyemi Szadduczeusk govorécsi : ka nejga gari sztánenyá, i ptali szo ga. *Mark. 12, 18. Dján. 23, 6. 8.*

24. Govorécsi: Vucsitel, Moj'zes právi; esi sto merjé brezí deczé, naj vzeme brat nyegov 'zeno nyegovo, i zbidi szemen brata szvojega. *Právd. 25, 5.*

25. Bilou je pa pri nász szeden bratov; i o'zeno sze je te prvi, i mrou je, i nemajoucsi szemena niháo je 'zeno szvojo brati szvojemi.

26. Rávno tak i te drůgi, i trétyi, notri do szédmoga.

27. Obszlejdnyim pa vszej mrla je i ta 'zena.

28. Vu gori-sztánenyej tak sferoga bode zti szedem 'zena? Ár szo jo vszi meli.

29. Odgovorécsi pa Jezus ercsé nyim: bloudite, neznajoucsi pšzma, niti moucsi Bo'ze.

30. Ár vu gori sztanenyej ne bodo sze ni 'zenili, ni kmo'zom dávale, nego, liki Angyelje Bo'zi vu nebészaj, bodo. *Lúk. 20, 34.*

31. Od gori-sztanenyá pa ti mrtvi nej szte steli, ka vám je povejdano od Bogá govorecsega. *Všid. 3, 6. 15, 16.*

32. Jasz szem Boug Ábraháma, i Boug I'zaáka, i Boug Jákoaba: Boug je pa nej Boug ti mrtvi; nego ti živi.

33. I, gda bi lúszto eta csúlo, csúdivalo sze je nad vsenyejm nyegovim. *Mát. 7, 28.*

* *Evang. na XVIII. po Sz. Trojszti Nedelo.*

IV. 34. Gda bi pa Farizeuske csúli; kaj je zatekno vúszta Szadduceusom: vkúp szo sze szpravili prouti nyemi. *Mark. 12, 28.*

35. I eden 'znyih právdénik opíta ga szkúsavajoucsi i govorecsi: *Lúk. 10, 25.*

36. Vucsiteo, štera je tá velika zapovid vu právdi?

37. Jezus pa ercsé nyemi? *líbi Goszpodna Boga tvojeza x-ozejloga šerczá tvojeza i zcezejle dúše tvoje, i zcezejle moucsi tvoje. Právd. 6, 5. Lúk. 10, 27.*

38. Eta je ta prva i velika zapovid.

39. Ta drúga je pa priszpodobna ketoj: *lí-bi ili'znyega tvojega, liki szamoga szebé. Lev. 19, 18.*

40. Vu etivi dvej zapouvidaj víšzi czejla právda i proroczke. *Mát. 7, 12.*

41. Gđa bi sze pa vkúp szpravili Farizeuske; pítao je nyé Jezus. *Mark. 12, 35. Lúk. 20, 41.*

42. Govorecsi: ka ví stimate od Kriztusa; koga szin je? Odgovorijo nyemi: Dávidov.

43. Ercsé nyim: kakda ga pa Dávid vu Dúhi za Gofzpouda zové, govorecsi: *'Zolt. 110, 1. Dján 2, 34*

44. Erkao je Gofzpoud Gofzpoudi mojemi: szedi izi na de'znico moio, dokecs polo'zim nepráele tvoje na podnogáoniczo pod nogé tvoje. *'Zid. 1, 13.*

45. Csi záto Dávid nyega zové Gofzpo-da: kakda je szin nyegov?

46. I niscse nyemi je nej mogao odgovoriti *ni edno* rejs: niti szoga nej szmeli kaj vecs od tiszto'ga dnéva szpitávati. *] Lúk. 14, 6.*

DVAJSZETI I TRÉTYI (XXIII) TAO.

I. *Vkom sze trbej Farizeusov dr'zati 1-12. II. Jaj Farizeusom i piszácsom. 13 - - 33. III. Jeruzátema velika okornoszi i kasliga. 34-39.*

1. **T**eda je gucsao Jezus lúštvi i vucenskom szvojom,

2. Govorecsi: na Mo'zefov sztolec szo szi szeli píszácske i Farizeuzke. *Neb. 8, 4. Mal. 2, 7. Dján. 13, 17.*

3. Záto vsza, sterakoli bodo vám pravili, zdr'závati, zdr'závajte i csinte: pouleg nyih dela pa ne csinte. Ar právijio i ne csinijo. *Rim. 2, 19.*

4. Ár 'zmetna i neprenosena brenjena *vkúp* vé'zejo i lidém je na plécsa nakládajo: szamí sze ji pa ni szprtom nešcsejo doteknoti. *Lúk. 11, 46. Es. 10, 1. Dján 15, 10.*

5. Vřza dela szvoja pa csinřjo: naj sze vřdiřjo od ľudi. Raszérřavajo pa szvoje szpoumenke, i velike napřavlajo skřicze gvanta szvojega. *Racs. 15, 38. Právd. 6, 8. 22, 12.*

6. I ľubijo prejdnya szedala pri vecsérřaj i prejdnye sztoucze vu szpráviscsaj. *Mark. 12, 38.*

7. I poklányanye na placzáj, i naj sze zovéjo od ľudi: Rabbi, Rabbi.

8. Ví sze pa ne zovte Rabbi. Ár je eden vas Mester, Krisztus; ví szte szi pa vřzi bratje. *Jak. 3, 1.*

9. I nikoga za vařega ocsa ne zovte ná zemli. Ár je eden vas Ocsa; kí je vu nebeszaj *Mal. 1, 6. Ef. 3, 14. 15.*

10. Niti sze ne zovte za mestre. Ár je eden vas Mester, Krisztus.

11. Kí je pa naj vékři med vami: naj bode vas hlápecz. *Mát. 20, 26.*

12. *Sterikoli pa szám szebé zviřzi, ponizi sze: i sterikoli szám szebé ponizi, zviřzi sze. Ez. 17, 24. Lúk. 14, 11. 18, 14.*

13. Jaj pa vám, piřzácske i Farizeuske, szkazlivczi! Ár zapérate králesztvo nebeszko pred lidmř. Ví szamí notri nejdete, niti notri idoucse, ne piřřtřte notri idti. *Lúk. 11, 52.*

14. Jaj vám piřzácske i Farizeuske szkazlivczi! Ár po'zirávate hi'ze vdovřz pod obrázom dugi molítev. Záto vzemete 'zmetnejřo szoudbo. *Mark. 12, 40. Lúk. 20, 47.*

15. Jaj vám piřzácske i Farizeuske szkazlivczi! Ár okouľi hodite po mourji, i szũhoj zemli; naj ednoga novovřzeza vcsinřte: i, gda je vcsinyeni, napravite ga sziná geňenne dvakrat bole, liki szte ví szamí. *Eřř. 8, 17.*

16. Jaj vám poutikáscezi szleřpi, kí právite: sterikoli

koli prizégne na czérkev, tiszto je nikaj; sferikoli pa prizégne na zlato czérkevno du'zen je. *Már.* 5, 33. 34. 15, 14.

17. Blázni i szlejpi! Ár ka je vékse, zlato, ali czérkev, sfera poszvėti zlato? 2. *Petr.* 1, 9.

18. I sferikoli prizégne na oltár, tiszto je nikaj: sferikoli pa prizégne na dár, kí je na nyem, du'zen je.

19. Blázni i szlejpi! Ár ka je vékse, dár, ali oltár, sferi poszvecsúje te dár. *Všjd* 29, 37. 38.

20. Záto, kí prizéga na oltár, prizéga na nyega i na vsza, sfera szo na nyem.

21. I, kí prizéga na czérkev, prizéga na nyou, i na onoga, ki vnycj prebiva. 1. *Král.* 8, 13. 2. *Kor.* 6, 2.

22. I, kí prizéga na nébo, prizéga na trounuš Bo'zi, i na onoga, kí na nyem šzedi. *Már.* 5, 34.

23. Jaj vám piszácske i Farizeuske szkazlivczy! Ár deszetinijete meticzó i koper, i kún; i niháte ta 'zmetnejša te právde, szoudbo, i milošcsó, i vőro. Eta trbej csiniti; i ona nej niháti. *Mik.* 6, 8.

24. Poutikásczi szlejpi, ki preczidjávate komára, kumilo pa po'zérate.

25. Jaj vám piszácske i Farizeuske, szkazlivczy! Ár sznáj'zite zvůna vas pehár i szklede: znoutra szo pa puna zgrablivofsztyom i znemertúcslivofsztyom. *Lúk.* 11, 39. 40.

26. Farizeus szlejpi! ofznáj'zi prvle to zuotrejsnye pehára i szklede: naj i to vinejsnye nyihovo csiszto bode. *Tit.* 1, 15.

27. Jaj vám piszácske i Farizeuske, szkazlivczy! Ár szte prizpodobni k-grobom obejljenim: kí sže zvůna szvetli vídijo; znoutra szo pa puni koušzti ti mrtvi i vsze necisztouce. *Lúk.* 11, 44. *Djan.* 23, 3.

28. Tak i ví sže zvůna vídite lidém pravicsni: znoutra szte pa puni szkazlivofsztyom i nepravicsnosztyom.

29. Jaj vám piszácske i Farizeuske, szkazlivczy! Ár czimprate grobe prorokov i sznáj'zite pokopálifesa ti právicsni.

30. I právite: da bi mi bili vu vrejmeni nasi ocsákov; ne bi bili tálniczke 'znyimi vrét vu krvi prorokov.

31. Etak szvedocsite prouti szebi: ka szte szinovje oni, kí szo szpomourili proroke. *Mát. 10, 18. Dján. 7, 51.*

32. I ví napunyáivate mero ocsév vali.

33. Kacse i plod vipere, kakda vujdete szoudbi ghenne? *Lúk. 3, 7.*

* *Evang. na Sz. Stevana dén.*

III. 34. Záto, ovo, jazš pošilam kvám † pro-roke, i moudre i pišácse: i 'znvih níke †† bujete i raszpéte, i 'znyih níke ††† bicsúvali bodete vu szprávišcsaj vali, i pre-ganyali je bodete od meštra do meštra. † *Mát. 28, 19. 1. Kor. 12, 28. †† Dján. 12, 2. ††† Dján. 5 40.*

35. Naj príde na † váš všza pravicsna krv; štera je prelijána na zemlo od krvi †† Ábelove toga pravicsnoga, notri do krvi ††† Zaka-riášove Barakášovoga šziná; šteroga szte vmourili med czérkevjav i oltárom. † *Vöid. 20, 5. Sziv. 15, 16. 1. Král. 15, 29. †† Sziv. 4, 8. ††† 2. Par. 24, 21. Lúk 1, 5.*

36. Zaištino právim vam: kaj všza eta prídejo na ete národ. *Rim. 11, 12. 15.*

37. Jeru'zálem, Jeru'zálem, kí vmárias pro-roke i kamenújes one, šteri šze krebi pošilajo: kelikrát šzem šteo vkúp szpraviti otroketvo e; líkí kokous vkúp szpravla pišcsancze šzvoje pod perouti; i nej šzte šte i? *Lúk. 13, 34. Es. 31, 5. Zolt. 81, 11. 13.*

38. Ovo nihá šze vám hi'za vašá púšta. *1. Král. 9, 7. Zolt. 69, 27.*

39. Ar velim vám: ne bodete me vidili od etecz máo; dokecs ne bodete pravili; blágozlovleni te idoucsi vu Goszpodnovom imeni.] 'Zolt. 118, 26. Zak. 14, 5. Oz. 1, 7.

DVAJSZETI I STRTI (XXIV.) TÁO.

I. *Lepota i opúšestávanje czérkvi: 1-2. II. Od pogibelnoszti Jeru'zálemszke &.) ka sze zgodi pred nyouv? 3-14. R.) ka pod nyouv? 15-28. &.) ka po nyej? 29-36. III. Od koncza szevejta 37-51.*

I. 1. **I**võ idoucsi Jezus, gda bi kraj sou od czérkvi: prisztoupili szo knyemi vucseniczke nyegovi, i kázali szo nyemi czimper te czérkvi. *Mark. 13, 1.*

2. Jezus nyim je pa erkao: ne vídite vsza eta? zašztino velim vám: znikakfim tálom sze ne nihá kamen na kamni, ki sze ne porisi. *Lúk. 19, 44*

II. 3. Gda bi pa szedo na oliveczkoj gori; prisztoupili szo knyemi vucseniczke zoušzeb erkoucsi: povej nám, gda eta bodo, i fleroje znamenye tvojeja přisefztyá i šzkoncsanya etoga šzvejta?

4. I odgovorecsi Jezus ercsé nyim: glédajte, naj vász što ne zapela. *Ef. 5, 6. Kol. 2, 18. Jer. 21, 8.*

5. Ar ji dozta přide vu mojem iméni govorécsi: ja šzem Krisztus; i vnouge zapelajo. *Mát. 7, 22. Iv. 5, 43.*

6. Bodete pa csúli boje i bojouv gláfzi: vídite, da sze ne zburkate. Ar morejo vsza biti: ali nebode ešcse konec. *Jer. 4, 27.*

7. Ar šztáne národ prouti národi, i králesztvo prouti králesztvi, i bode glád i pomor i zemlé gíbanye po vnongi mejšztaj. *Es. 19, 2.*

8. Vszá eta szo pa zacsétek bolejzen.

9. Teda dájo vász na moko i vmorijo vász: i bodete odúrni vszejm národom za mojega iména volo. *Iv. 15, 20. 16, 2. Mat. 10, 17.*

10. I teda sže szpácsijo vnougi: i edendrugoga vroké dájó i odúrjávali bodo edendrugoga.

11. I vnougi krivi proroczke sztánejo i zapelajo vnouge. 2. *Petr.* 2, 1.

12. I, da sže povnoufa nepravdenofzt, zmrzne lúbézen vnougi. 2. *Tim.* 3, 1.

13. Kí pa ofztáne do konceza: té szézvelicsa. *Már.* 10, 22. *Oz.* 2, 7.

14. I predgani bode ete Evangyelium králefztva Božega povfzem szvejti na szvedoufztvo vfzemi národí. I teda pride konec *Már.* 10, 18. *Oz.* 14, 6.

* *Evang. na XXV. po Sz. Trojftvi Nede'ó.*

15. Gda bodte tak vidi i to odúrnoft opúscenyá, ftera je povejdana po Dánieli Proroki, sztojécso na szvétom melzti (fteri fté, naj razmi) *Mark.* 13, 14.

16. Teda, kí szo vu Judeji, naj be'zíjo na goré.

17. Kí je pa na hi'znom pokrivi doli naj nejde; ka bi kaj vzéozhi'ze szvoje. *Lúk.* 17, 31.

18. I, kí je na nyivi, naj sže nazáj ne povrné; kabi vzéozszvoj gvant.

19. Jaj pa tim nofzécсам i na dájajoucsam vu oni dnévi.

20. Molte pa: naj nebode be'zanye vase vzími, niti vfzobotti. *Vóid.* 16, 29.

21. Ar bode teda velika tmoka: kákfa je nej bíla od zacsetka szvejta, notri do toga maó; niti je nebode. *Dan.* 11, 16

22. I, dabi ne bíli prikrácseni dnévi oni, nebi bílou edno tešlo z rzano: ali za volo ti odebrani prikrátijo sže dnévi oni.

23. Teda, csi ſto vám bode pravo: ovo eti je Kriſztus, ali eti; ne vörte. *Mark. 13, 21.*

24. Ár ſztánejo krivicsni Kriſztuske i krivicsni proroczke; i dávali bodo znamejnya velika i csúda: naj zapelajo, csi bode mogoucse, i te odebráne. *Lúk. 21, 8. Práv. 13, 1. 2.*

25. Ovo naprej ſzám vám povedao.

26. Záto, csi bodo vám pravili: ovo vu püſcsávi je, nejdte vö: ovo vu kámraj je, ne vörte.

27. Ár liki blifzk zhája od ſzuncsenoga zhoda, i ſzká'ze ſze notri do záhoda: tak bode i príſeſztyé ſziná cslovec ega.

28. Ár, gde bode mrlina, tá bodo ſze ſzprávlali i orli.] *Job. 39, 30. Hab. 1, 8. Lúk. 17, 37.*

29. Preczi pa po moki oni dnévov potemnej ſzuncze, i mejšzecz nedá ſzvetloſzti ſzvoje, i zvezjde bode kapale znebész, i moucsí nebeczke ſze gyſbale bode. *Joel. 2, 31.*

30. I teda ſze zká'ze znamejnye ſziná cslovecsega na nébi: i teda ſze plakali bodo vſzi národje zemlé, i vidili bodo ſziná cslovecsega pridoucsega na obláki nebeczkom zmocsjouv i zdíkov velikov. *Mark. 13, 26. Oz. 1, 7.*

31. I poſle Angyele ſzvoje ſztrombõnte gláſzom velikim: i vkúp ſzpráviſjo te odebráne nyegove od ſtiri vötrouv od *edni* krajouv nebész notri do *drúgi* nyih krajouv. *1. Kor. 15, 52. 1. Tbef. 4, 16.*

32. Od ſigovoga drejva ſze pa vesite *eto* príliko: gda je 'ze vejka nyegova mejhka i liſztye ſzpüſcsáva; znájte, kaje blüzi leto. *Lúk. 21, 28. Már. 21, 19. 20.*

33. Tak i vi, gda bodete vidili vſza eta: znájte, ka je blüzi pred dvérmi. *Jak. 5, 9.*

34. Zafszтино velim vám: znikakfim tálom ne prej-
de ete národ, dokecs sze vsza eta ne zgodjjo.

35. Néba i zémľa prejde: ricšf moje pa nigár ne prej-
do. 'Zolt. 102, 27.

36. Od oni dnévov pa i vóre niscse nezna, niti
angyelje nebeszki; nego Ocsa moj szám. *Mark. 13, 33.*
Djan. 1, 7.

* *Evang. na XXVII. po Sz. Trojsztyvi Nedelo.*

III. 37. Kak szo pa bilí dnévi Noë: tak
bode i prifesztyé Sziná cslovecsega. *Sztv. 6, 4.*
7, 7. 1. Petr. 3, 20.

38. Ár, liki szo bilí vu dnévi pred potopom,
jeli szo i pilš szo, 'zenili szo sze, ino szo sze
kmou'zi dávale notri do onoga dnéva, gda je
Noë vu bárko sou.

39. I nej szo szpoznali; dokecs je prisao
potop i vzéo je vsze: tak bode i prifesztyé
Sziná cslovecsega.

40. Teda dvá bode'a na nyivi: eden sze go-
ri vzeme, i te eden sze tá nihá. *Lúk. 17, 35. 36.*

41. Dvej bodeta mlele vmlíni: edna sze
gori vzeme, i edna sze tá nihá.

42. Veruszťujte záto; da neznate; štero
vóro vas Gofzpoud pride.

43. Eto pa znájte: ka, dabi znao hi'zni
gofzpodár, všteroj sztrá'zi bi tát prisao, ve-
ruszťuvao bi i ne bi dáó podkopati hi'zo szvo-
jo. *Lúk. 12, 39. 1. Tb. 5, 2.*

44. Záto i ví bojde gotovi: da, vu šteroj
vóri ne štimate, Szina cslovecsi pride.

45. Što je tak te veren szluga i szpameten;
šteroga je pošťavo gofzpoud nyegov nad dr'zi-

nov szvojev; naj ji dá ješztviño vu *szvojem* vrejmeni? *Lúk. 12, 42. 'Zid. 3, 5.*

46. Blá'zeni je on szluga: šteroga, gda príde gošzpoud nyegov, ga nájde tak csinécsega. *Oz. 16, 15.*

47. Zaišztino velim vám: kaj ga nadevšezem *blágom* szvojitm pošztávi. *Mát. 25, 21. 23.*

48. Csi bode pa pravo ov lagoji szluga vu szrczi szvojem: midí sze gošzpoud moj príti;

49. I zacsne bitite szebom szlú'zécse, ješzt pa i piti szpiánczi:

50. Príde gošzpoud szluga onoga vu dnévi, vsterom sze ne dovej, i vu vōri, štero nezna,

51. I rafzkála ga i táo nyegov szfkazlívczmi dene. Tam bode joukanye i zobno skrípanye.] *Mát. 8, 12. 13, 42.*

DVAJSZETI I PĚTI (XXV.) TÁO.

I. *Od dešzét devicz 1-13. II. Od delbe talentomov. 14-30*
III. *Od szlejdnje szoudbe 31-46.*

1. **T**eda prišzpodobno bode kráešztvo nebeszko kdešzét deviczam: štere szo vzelé lampasé szvoje i vō szo sle prouti 'zenini.

2. Pét ji je pa 'znyih bilou cšedai, pét pa nouri. *Kor. 11, 2. Oz. 14, 4.*

3. Te noure szo vzelé lampasé szchom; a nej szo vzelé 'znyitni olija.

4. Te cšedne szo pa vzelé oli vpošzodáj szvoji zlam-pasmi szvojmí.

5. Gda bi sze pa midio 'zenin: zadrejmale szo všze i zášzpale szo. *Mát. 13, 25.*

6. Opon noucsi je pa kricsauye pošztanolo: ova 'zenia ide; idite vō pred nyega. *Vōid. 12, 30.*

7. Teda szo gori sztanole vfze one divojke i osznájzile szo lampasé szvoje. *Lúk. 12, 36. 37.*

8. Te noure szo pa tim csednim erkle: dájte nám zolija vasega; ár lampasje nasi vgasújejo.

9. Odgouvorile szo pa te csedne govorécse: nej tak, naj kak zadofzta nebode nám i vám; nego idite bole k-Odávczom i klúpte fzi ga.

10. Gda bi pa one odisle kúpúvat: prisao je te 'zenin; i te gotove szo notri sle'znyim na gosztúvanye; i zaprte szo dveri. *Lúk. 13, 25. Oz. 19, 7.*

11. Potom szo pa prisle i te drúge devicze erkoucsse: Goszpodne, Goszpodne, odpri nám.

12. On pa odgovorécsi ercsè: zaisztino velim vám; neznam váfz.

13. Verusztújte záto; da neznate dnéva, niti vóte, vu sferoj Szin cslovecsi práde. *Lúk. 21, 36. 1. Kor. 16, 13.*

14. Ár liki cslovik na pout idoucsi je zézvao szvoje szluge, i tá nyim je dáo blágo szvoje. *Mark. 13, 34.*

15. I etomi je dáo pét talentomov, ejnomi pa dvá, ovomi pa ednoga, vszákfemi pouleg szvoje premoucsi, i odísao je preczi.

16. Idoucsi pa, kí je pét talentomov vzéo, tr'zo je 'znyimi, i pridelaó je drúgi pét talentomov.

17. Priszpodobnim tálom i kí je dvá vzéo, doubó je i on drúgiva dvá.

18. Kí je pa toga ednoga vzéo: idoucsi zakopaó ga je vzemlo i szkrio je pejneze goszpouda szvojega.

19. Po vnougom vrejmeni je pa prisao te goszpoud oni szlugov; i csiní 'znyimi racsun.

20. I prifatoupivši, kí je pét talentomov vzéo, prneszo je drúgi pét talentomov govorécsi: Goszpodne, pét talentomov fzi mi dáo; ovo drúgi pét talentomov szam doubó 'znyimi.

21. Ercsè pa nyemi goszpoud nyegov: dobroje, szluga dober i veren; nad malim fzi bio veren, nad

vnougim te posztávim. Idi notri vu radofzt goszpou-
da tvojeja. *Mát. 24, 45.*

22. Pridoucsi pa i on, kš je tiva dvá talentoma
vzéo, ercsè: Goszpodne, dvá talentoma szi mí dáo;
ovo, drůgiva dvá talentoma szam doubo 'znyima.

23. Ercsè nyemi goszpoud nyegov: dobro je, szlu-
ga dober i veren, nad malim szi bío veren, nad vnougim
te posztávim. Idi notri vu radofzt goszpou-
da tvojeja.

24. Pridoucsi pa i tiszti, kš je te eden talentom vzéo,
ercsè: Goszpodne, znao szam te, ka szi trden cslovik;
'zenyas, gde szi nej szejiao, i szprávlaš, gde szi nej
rašzipávo.

25. I bojécsi sou szam i szkrio szam talentom tvo-
ju zemlo: ovo más tó tvoje.

26. Odgovorécsi pa Goszpoud nyegov ercsè nyemi:
lagoji szluga, i vtraglívi, znás, ka 'zenyam, gde szam
nej szejiao; i szprávlam, gde szam nej rašzipávo.

27. Potrejbnoje bilou tak tebi dati pejneze moje
minyávczom: i pridoucsi bi jafz vzéo to moje 'zòjom.

28. Vzemte záto od nyega te talentum i dájte ga
tomi, kš má deszét talentomov.

29. (Ár vszákomi, šteri má, dá sze nyemi, i obiljá-
vo bode: od nemajoucsega sze pa i tou vzeme, ka má.)

30. I toga nehafznovitoga szlugo vó vrzte vu vi-
šejsnyo kmiczo: tam bode joukanye i zobno škršpanye.

** Evang. na XXVI. po Sz. Trojštvi Nedelo.*

III. 31. Gda pa príde te Szin cslovecsi vu
díki szvojoj i vszi szvéti angyelje 'znyim: te-
da bode szedo na sztouczi díke szvoje.

32. I vkůp sze bode szprávlali pred nye-
ga vszi národje: i odloucsi je ednoga od drů-
goga; liki paštér odloucsi ovczé od kozlouv.

33. I posztávi ovczé zdejšne szvoje; te
kozle pa zlejve.

34. Teda ercsè te kráo onim; ki szo 'znye-gove deiszne: pojte blagoszlovleni Oc-è mo-jega, òrokújte pripravleno vám králestvo od zacsetka szvejta.

35. Ár szam lacsen bio, i dáli szte mi je-szti; 'zéden szam bio, i napojili szte me; pout-nik szam bio, i gori szte me prijali.

36. Nági szam bio, i odeli szte me; bete-'zen szam bio, i priglednoli szte me; vtem-niczí szam bio, i prisli szte kmeni.

37. Teda bodo nyemi odgovárjali ti pra-vicsni govorécsi: Goszpodne, gda szmo te vidili lacsno-ga i nahránili szmo te? ali 'zéd-noga ino szmo te napojili?

38. Gda szmo te vidili potnika ino szmo te gori prijali? ali nárgoga i odeli szmo te?

39. Gda szmo te vidili beté'znoga, ali vtem-niczí, i prisli szmo ktebi?

40. I odgovorécsi te kráo ercsè nyim: zaiz-tino velim vám; kakoli szte vcsínili ednomi zeti bratov moji ti náj ménli; meni szte vcsínili.

41. Teda ercsè i onim; kí bodo zlejve sztráni: odíte od méne, prekléti, vu ogyen vekivecsni; kí je szprávleni vrági i angyelom nyegovim.

42. Ár szam lacsen bio i nej szte mi dáli jeszti: 'zéden szam bio, i nej szte me napojili.

43. Poutnik szam bio i nej szte me gori prijali; nági szam bio i nej szte me odeli; bete'zeni vtemniczi szam bio, i nej szte me priglednoli.

44. Teda bodo nyemi odgovárjali i oni govorécsi: Goszpodne, gda szmo te vidili lacsno-

lacsnoga, ali 'zédnoga, ali poutnika, ali ná-goga, ali beté'znoga, ali vtemniczi, i nej szmo ti szlů'zili?

45. Teda odgovorí nyim govorécsi: za-íztino velím vám; kakoli szte nej vcsínili ed-nomi zeti náj ménš; ni meniszte nej vcsínili.

46. Iodído eti vu moko vekivecsno: ti pra-vicsni pa vu 'zitek vekivecsni.]

DVAJSZETI I SÉS ZTI (XXVI) TÁO.

Od Kriztufovoga I. Ktrplejnyj priprávlanya 1-35. II. Trplejnya a.) znorejsnyega 36-46. b.) zvlúnejsnyega 47-75.

1. 1. **I** prigoudilo sze je; gda bi szkoncsao Jezus v sze ete ricš: erkao je vncsenkom szvojm:

2. Znáte; kaj po dvōma dnévoma vŭzen bode, i Szin eslovecsi sze tà dà, naj sze rafzpè.

3. Teda szo sze vkŭp szpravili poglavnszke popovszki, i pifzácske, i ti Sztarili lŭsztva vu dvor vifesznye-ga popa, ki sze je zvao Kajafás.

4. I tanács szo meli: da bi Jezusa zgrabili zjálno-sztjom i vmourili.

5. Pravili szo pa: nej vu szvétki; naj zburkanye ne bode med lŭsztvom.

6. Gda bi pa bio Jezus v-Bethánii vhi'zi Simona gobavca:

7. Prisztopila je knyemi edna 'zena, štera je alaba-štrom drágoga mazala mejla; i vđ je je vlejala na glá-vo nyegovo; gda bi pri íztoli szedo.

8. Vidoucsi pa vucseniczke nyegovi rafzrdili szo sze govorécsi: zakaj je eto szkvarjenyè?

9. Ar bi sze lejhko tou mazalo oudalo za vnogo, i dalou šziromákom.

10. Znajúcsi pa tou Jezus ercsè nyim: zakaj za hŭdo mate eto toj 'zeni? Ar je dobro delo vcsinšla zmenom.

11. Ár sziromáke vszigdár szebom máte: menè pa vszigdár ne bodte meli.

12. Ár, kaje ona eto mazalo na moje tejlo vlejála, na moje pokopanye je vcsiníla.

13. Zaisztino velim vám: gdekoli bode predgani ete Evangyeliom vu czejlom etom szvejtí; gucsano bode i tou, ka je ona vcsiníla, nyej na szpomínanye.

14. Teda idoucsi eden zti dvanájszet, kí szé právi Judas Iskariotes, kpoglavníkom popovszkim

15. Ercsè: ka mi scsète dati; i jašz vam ga krokám dám? Oni szo pa nyemi obecsali trészeti szrebrni pejnez.

16. I od tisztoğa maó je szko prlíko: da bi ga vroké dáó.

17. Prvi dén pa brezi kvaszà krúha prisztoúpili szo vucseniczke k-Jezusi govorecsi nyemi: gde scsés; naj ti pripravimo; da jeis vúzenšzkoga ágneczà?

18. On pa ercsè: idite vmeszto k-komi i erczite nyemi: vucsiteo velí; vrejmen moje je blúzi; pri tebi bom jo ágneczà vúzenšzkoga zmojmi vucseníkmi.

19. I vcsiníli szo ti vucseniczke tak; liki je nyim zrendelívaó Jezus: i pripravili szo te ágnecz vúzenšzki.

20. Gda bi pa večsér grátaó: dolí szí je szeo sztimi dvanájszetimi.

21. I gda bi oni jeli, ercsè: zaisztino velim vám; kaj eden zvášz me odà.

22. I drezélni posztánovlí jáko, zácsali szo nyemi praviti vszákli poszebi: jeli szam jašz, Goszpodne?

23. On pa odgovorecsi ercsè: kí namácse zmenom vu szkledo rokou; té me odà.

24. Isztina, Szin cslovecsi ide; liki je píszano od nye-ga: jaj pa csloveki onomi; pokom sze szin cslovecsi vroké dá; bole bi nyemi bilou, da bi sze nigdár nébi porouó on cslovik.

25. Odgovorecsi pa Judas, kí ga je oudo, ercsè: nejli szam jašz, Rabbi? velí nyemi: tí právis.

26. Gda bi pa oni jeli vzéo je Jezus krúh i blagosloviv

lovivši razlomoga je i dáó ga je vucsenikom i erkao je: vzemite, jejte, tou je moje tešlo.

27. I vzéo je te peháar i blagofzlovivši dáó nyim ga je govorécsi: píte zetoga vszi.

28. Ár je tou moja krv nouvoga zákona; stera sze za vnouge vó vlijè na odpúscanye grejhov.

29. Velim pa vám: ka ne bodem pio od eti maó zetoga száda toga tršza notri do onoga dnéva; gda bom ga pio zvami nouvoga vu králestvi Ocsè mojega.

30. I gda szo hválo szpejli: vó szo sli na goro oli-veczko.

31. Teda nyim veli Jezus: vi sze vszi szpácsite vu meni efcse vetoj noucsi. Ár je písžano: zbijem paštára, i raze'zenéjo sze ovczé te csrejde. Zak. 13, 7.

32. Ali po mojém gori sztanenyej pred vami bom sou v-Galileo.

33. Odgovorécsi pa Peter ercsè nyemi: i csi sze vszi szpácsijo vtebi; ja sze nigdár ne szpácsim.

34. Ercsè nyemi Jezus: zaisztino velim tebi; kaj me vu etoj noucsi, prvle, liki bode kokout popejvo, trikrát zatajšs.

35. Veli nyemi Peter: i csi de mi potrejbno sztebom mrejtí; *dónok* te ne zatajim. Priszpodobnim tá-
lom i vszi vucseniczke szo tak erkli.

II. 36. Teda je sou 'znyimi Jezus na mešzto, stero sze veli Gecsemáne; i veli vucsenikom; szedte szi do-
li eti; dokecs idoucsi molim etam.

37. I szebom je vzéo Petra, i dvá szinà Zebedeušo-
va, zácsao sze je 'zalofztiti i omedlejvati.

38. Teda veli nyim; jáko je 'zalofztua dúša moja notri do szmrti. Ofštante eti i verusztíjté zmenom.

39. I naprej idoucsi edno malo, szpadno je na obráz szvoj molécsi i govorécsi: Ocsa moj, csi je mogoucse, naj prejde od méne ete peháar; ali nej, kak jařz scsém, nego kak tí.

40. I prifao je kvucsenikom i najšao je je, kaj szo

fzpáli; i veli Petri: tak nemorete edno vóro verufztúvati zmenom?

41. Verufztújte i molte; da vu fzkúsávanye ne prídete. Dújh je ífztina gotov; ali tejšo je fzlabo.

42. Páli drúgoucs idoucsi je molo govorécsi: Ocsa moj, csi nemore eté peháar prejti od méne, nego, csi ga pijém; bojdi vola tvoja.

43. I pridoucsi nájde je páli fzpajoucse: ár fzo nyihove ocsi zmetne bilè.

44. I nihá je, i odíde, i pá moli tretics tou ífzto rejcs govorécsi.

45. Teda ide kvucseníkom fzvojm i ercsè nyim: fzpíte nadale fno pocsívajte. Ovo pribli zala fze je vóra: i Szin cslovecsi fze dáva vu rokè grejsnikom.

46. Sztante gori, pojdmó: ovo pribli'zao fze je; kí me odá.

47. I, gda bi efce on guesao, ovo Judas eden zti dvanájszet je prífao i 'znyim lúfztva vnogo zro'zjom zdrogmfod vládnikov popovízkí ino fztarífi lúfztva.

48. On pa, kí ga je oudao, dáo nyim je znamejnye govorécsi: fteroga kúsnem, tè je, primte ga.

49. I preczi prífztoupiví k-Jezufi ercsè: zdrav bojdi, mester; i kúfuo ga je.

50. Jezus nyemi pa ercsè: priáteo, zakaj fzi prífao? Teda prífztoupiví vrgli fzo rokè na Jezuffa i prijali fzo ga.

51. I ovo eden zonih, kí fzo bilí z-Jezufom, vó vtégnoví rokou vó potégne mecs fzvoj; i vdári fzlugo poglavníka popovízkoga, od fzcscè nyemi vúhou.

52. Teda veli nyemi Jezus: povrni tvoj mecs nazáj vu mefzto nyegovo. Ár vfzi, kí mecs vzemejo, od mecsa pogíneo.

53. Jeli ftimas; ka nemrem zdaj profziti Ocsó mo-jega, i naprej bi mí políztavo vecs, líki dvanájszet legio angyelov.

54. Kakda bi fze pa fzpunila pífzma: da tak more biti?

55. Vu tisztoj vőri je erkao Jezus tomi lűsztvı: liki na razbojnika szte prisli zro'zjom i zdrogmı me lovit. Vszáki dén szam pri vász szedo vucsécsi vu czérkvi: i nej szte me prijali.

56. Tou je pa vŕze vcsinyeno: dabi fze szpunila pŕszma prorokouv. Teda szo ga vucsensczke vŕzi tá niháli, i odbej'zali szo;

57. Ovi szo pa prijali Jezusa, i pelali szo ga k-Kajásı vŕsesnyemi popı; gde szo vkűp szprávleni bill piszácske i ti sztarisi.

58. Peter ga je pa nazledűvao ouzdalecs notri do dvora vŕsesnyega popa; i notri idoucsi dolı szi je sŕeo zalápczmi; da bi vido konec.

59. Vládniczke pa popovszki i ti sztarisi i czejli tanács szkali szo krıvo szvedoufztvo prouti Jezusi; da bi ga vmourili.

60. I nej szo najsli. *I esi szo gli* vnougi krivi szvedoczke naprej sztoupili; *dőnok* szo nej najsli. Obslezdnym szta pa naprej sztoupila dva krıva szvedoka

61. Erkoucsa: ete je pravo; *jasz* morem razmeta-ti czérkev Bo'zo, i po trej dnévi gori poczimprati.

62. I gori sztanovŕi vŕsesnyi pop ercsé nyemi: nikaj ne odgovárjas? Ka eti prouti tebi szvedocsijo?

63. Jezus je pa múcsao. I odgovorécsi vŕsesnyi pop ercsé nyemi: primárjam te na 'zlvoga Bogà; naj nám povejs, esi szi ti Krısztus, Szin Bo'zi?

64. Velínyemi Jezus: ti szi pravo. Ali velim vám: od széga mao bodete vidili Szinà cslovecsega szedécsaga na deszniczi zmo'znofzti Bo'ze, i pridoucsega na obláki nebeszkom.

65. Teda je te vŕsesnyi pop razpraseso gvant szvoj govorécsi: ka je Jezus preklínyao. Ka nám je vecs potrejbno szvedokov? Ovo zdaj szte csűli preklínyanye nyegovo.

66. Ka sze vám vıdi? Oni pa odgovorécsi ercséjo: vrejden je szmrti.

67. Teda szo plúvali vu obrász nyegov i za vùhš szo ga bili: nški szo ga pa szpaliczami bili

68. Govorécsi: prorokúj nám, Kriztus; šteri je, kí te je vdaró?

69. Peter je pa vinej šzedo na dvouri; i prisztopi knyemi edna deklšeska govorecsa: i tí šzi bío z-Jezusom Galileánšzkiní.

70. Ou je pa tajío pred vřzejmi govorecsi: neznam, ka právis.

71. Gda bi pa vò sou na trnácž, vřdila ga je drůga; i velf onim, kí szo tam bilš; i ete je bío z-Jezusom Názarensžkim.

72. I pà je tajío szpriszegom: ne poznám csloveka.

73. Po malom vřejmeni pa, prisztopili szo niki, i sztojécsi erkli szo Petri: zaiřtino i tí šzi zoni; ár i gucs tvoř te ocsiveřzuoga csiní.

74. Teda je zácsao preklšnyati i prřžégati; kaj ne pozna toga csloveka. I preczi je kokout popejvao.

75. I šzpomené šze Peter zřejsi Jezusove govorecsaga nyemi: kaj prvle, liki bode kokout popejvao, trikrát me zatajis. I vò idoucsi, jáko britko šze je joukao.

DVAJSZETI I SZÉDMI (XXVII.) TÁO.

I. *Kriztus od popov na šmrti ořzodjeni dà šze Pilátusi na Križanye 1. 2. II. Judás šze obejšzi 3. 10. III. Kriztus brezi krivočze šze manřà a. pri Pilátusi, 11-31. B; na pouři 32. Ž; na Golgotši 33-50. IV. Csůda po šmrti 51-54. V. Pokopanye i šzřáza 55--66.*

I. 1. **G**da bi pa rano grátalo: tanács szo dr'zali vřzi vládniczke popovřzki i ti šztarilí lúřtva pronti Jezusi; da bi ga na šmrti dáli.

2. I zvézali szo ga *ino* szo ga odpelali i dáli szo ga Pontzius Pilátusi poglavári.

II. 3. Teda je vido Judás, kí ga je oudo, ka je ořzo-

ofzodjen: po'zalo je i nazáj je povrno ti trézfeti szrebrni pejnez poglavnskom popovszkim i tim sztarilim

4. Govorécsi: pregrejšo szam; kaj szam tó nekri-
vicsno krv oudao. Oni szo pa erkli: ka m' mára-
mo; tí vidi.

5. I vr'ze te szrebrne pejneze vu czérkev: obrné
sre, odide i obejši sze.

6. A poglavniczke popovszki szo pa vzéli te szrebr-
ne pejneze i erkli szo: nej je je szlobodno vrcsi vu
czérkevno ladiczo; ár je krv' czejna.

7. Tanács pa dr'zécsi kúpili szo za nyé *edno* nyivo
loncsárszko na pokopálicse tühénczov.

8. Zató je zvána ona nyiva, nyiva krvi notri da
denésnyega dnéva.

9. (Teda sze je szpunilo; ka je povejdano po Je-
temiás proroki govorécsem: i vzéli szo ti trézfeti szre-
brni pejnez czejno toga vczejnyenoga, steri je vczejnyen
bio od szinou Izraelszki.

10. I dáli szo je za nyivo loncsárszko; liki je zren-
delúvao meni Gofzpoud:)

III. 11. Jezus je pa sztau pred poglavárom; i pítao
ga je poglavár govorécsi: tí szi Kráo 'Zidovszki? Je-
zus nyemi je pa erkao: tí právis.

12. I, gda bi to'zen bio od vládnikov popovszki i
sztarisi, nikaj je nej odgouvoro.

13. Teda nyemi veli Pilátus: ne esújes, kelika prou-
ti tebi szvedocsio?

14. I nej je odgouvoro nyemi ni na edno rejes, tak;
da sze je te poglavár jáko csúdivao.

15. Na szvétek je pa segou meo te poglavár odpisz-
titi lúsztvi ednoga zvézanoga, steroga szo steli.

16. Meli szo pa teda zvézanoga roba *ednoga* zna-
menitoga: kí sze je zváo Barabbás.

17. Zató, gda bi sze vkúp szpravili, ercsé nyim
Pilátus: steroga scséte, naj vám ga pisztim? Barab-
bása, ali Jezusa, kí sze zové Kríztus?

18. Ár je znao; kaj szo ga znáviszti dáli vu rokè.

19. Záto, dabí on szedo na szoudnyem sztouczí, pozlala je knyemi 'zena nyegova govorécsa: nikaj nejmas tí zonim pravicsnim; ár szam jasz dozta trpejla dnešz vu szne za nyega volo.

20. Poglavníczke pa Popovszki i ti sztaríši szo nagnoli lúsztvó: da bi profzili Barabbása; Jezusa bi pa pogúbili.

21. Odgovorécsi pa poglavár ercsé nyim: šteroga šcséte zdvóš, naj vám pišztim? Oni szo pa erkli: Barabbása.

22. Velí nyim Pilátus: ka mo pa csinio z-Jezusom, kí sze zovè, Krísztus? veljšo nyemi všzi: rášzpi ga.

23. Ercsé pa te poglavár: ka je hűdoga vcsino? Oni szo pa ešce bole krícsali govorécsi: naj sze rafzpe.

24. Gda bi pa vido Pilátus, kaj nikaj ne valá; nego vékse zburkanye gratúje, vzéo je vodou, i muje šzi rokè pred lúsztvom govorécsi: csíszti szam jasz od krvi etoga pravicsnoga; ví vidite.

25. I odgovorécsé všze lúsztvó ercsé: krv nyegova nad nami, i nad šzinmí našimi.

26. Teda nyim je pűszto Barabbása: Jezusa pa zbicsúje i tà ga dà; naj sze rafzpe.

27. Teda szo vítéžje poglavára vzéli Jezusa vu práv-daniczo i vkúp szo szpravili na nyega vešz šereg.

28. I, gda bi ga šzlekli, odeli szo ga zerdécsimí plafcsomí.

29. I ztrnya szpleteno korouno szo nyemi okouli na glávo dšali, i tršzť vu dejšzno nyegovo; i naklékajoucsi sze pred nyim spoutali szo ga govorécsi: zdrav bojdi Kráo 'Zidovszki!

30. I plúvavší na nyega vzéli szo nyemi to tršzť i bili szo ga po glávi.

31. I, gda szo ga ošpotali, vó szo ga šzlekli zplafcsá i oblekli szo ga vu nyegov gvant, i odpelali szo ga; da bi ga rášzpili.

32. Vó idoucsi pa najšli szo ednoga esloveka Czire-najšz-

najškoga z-Iménom Simona: toga szo pritiznoli; kaj bi nefzao kř'znyegov.

33. I pridoucsi na meřzto, koterso fze velf Golgotha, tou je, temena meřzto.

34. Dáli szo nyemi piti zcsemérom zmejsani gye-
fzi; i gda bi ga kořtao, nej ga je řleo piti.

35. Gda bi ga pa rářzpili, razdejlii szo řzi gvant nye-
gov metajoucsi fors *na nyega*; da bi fze řzpunilo, kaj
je povejdano od proroka: razdejlii szo řzi gvant moj
i na mojo odeteo szo fors vřgli.

36. I doli řzedécsi varvali szo ga tam.

37. I póló'zili szo obr gláve nyegove zrok nyego-
ve řzmrți piřzani: *ete je Jezus Kráo 'Zidovřki. Mr. 15, 26.*

38. I razpéta řzta 'znyim dvá razbojnika, eden zprá-
ve i eden zlejev řztráni. *Es. 53, 12. Lúk. 23, 33.*

39. Kř szo pa mímó řli: prekřřnyali szo ga kiva-
joucsi řzvojimi glavami. *'Zolt. 22, 8.*

40. I govorécsi: tí razmeřses čzérkev i po trejdne-
vi jo gori napřávis; zdr'zi fze. Csi řzi řzin Bo'zi;
hodi doli zkř'za. *Mát. 26, 61. Iv. 2, 19.*

41. Rávno tak pa i ti vládniczke popovřzki ořpo-
távajoucsi řzpiřřácsmi i řztarismi szo erkli:

42. Drúge je zdr'zao; řzebé ne more zdr'zati: Csi
je Krao Izraelfřki; najde doli zdaj zkř'za, i vřřvali
bomo nyemi.

43. Vřřpao fze je v-Bougi: naj ga ořzlobodř zdaj;
csi ga řřsé. Ar jě pravo: Bo'zi řzin řzam. *'Zolt. 22, 9.
Moudr. 2, 18.*

44. Takářse i tiva razbojnika 'znyim řazpéta, řpo-
tářila řzta fze 'znyega. *Lúk. 23, 39.*

45. Od řésřte vřřre je pa kmicza břla na vřřvoj zem-
li notři do devéte vřřre.

46. Okoli devéte vřřre je pa křřsao Jezus zveli-
kim glářzom govorécsi: Eli, Eli, lama zabachthani;
řou je: Boug moj, Boug moj, zakai řzi me ořřtavo?
'Zolt. 22, 2. Mark. 15, 34. 'Zid. 5, 7.

47. Niki pa zti tam sztojécsi, szllávfí, szo erkli: kaj Eliáfa zové ete.

48. I preczi bi'zi eden 'znyih i vzeme spongio: napuni jo zjefziom i okoli trfzta jo je djáo i napájao ga je. *'Zolt. 69, 22. Mark. 15, 36.*

49. Ti drúgi szo pa erkli: niháj, naj vídimo; jeli ga pride Eliás zdr'závat.

50. Jezus pa, gda bi opet krfsao zvelikim gláfzom, vó je púfzto dúfo. *Mark. 15, 36.*

IV. 51. I ovo zakrivalo czérkvi rafzprafcsilo fze je na dvouje od zgora notri dotéo: i zemla tze je genola, i pecsine szo fze pokale. *Vóid. 26, 31.*

52. I grobovje szo fze odpirali i vnougatejla ti szvéti, ki szo záfzпали, szo gori sztanola.

53. I vó idoucsi zgrobouv po gori sztanenyej nyegovom, sli szo vu szvéto mezto, i szkázali szo fze vnougim.

54. Te sztotnik pa, i, ki szo 'znyim bilí, varvajoucsi Jezufa, vidoucsi zemlé gíbanye, i, ftera szo fze zgoudila, prefztrafili szo fze jáko govorécsi: zafzrtino je Bo'zi szin bio ete. *Mark. 15, 39.*

V. 55. Bilé szo pa tam 'zene vnouge ouzdalecs glédajoucsé: ftere szo nafzledúvale Jezufa od Galilee szlú'zécse nyemi. *Lúk. 8, 2. 'Zolt. 38, 12.*

56. Med tejmi je bila Mária Magdalejna, i Mária Jakuba, i Josefá mati i mati Zebedeufovi szinouv.

57. Gda bi pa vecsér grátao: prifáo je eden bogat cslovik od Arimathie, koga imé je Jo'zef; ki je túdi vucseník bio Jezufov. *Mark. 15, 42.*

58. Tè idoucsi k-Pilátusi profzo je tejlo Jezufa, Teda je Pilátus zapovedao dati to tejlo.

59. I vzéo je to tejlo Jo'zef, závio je je vcsízto rúfenzko plátno-

60. I djáo je je vu nouvi szvoj grob; fteroga je vó zofzekaó vpecsini: i priválavfi kamen veliki kdveram toga groba, odíde. *Es. 53, 9.*

61. Bila je pa tam Mária Magdalejna, i ta drúga Mária szedécse raven groba.

62. Drúgi dén pa, kí je po velikom pétki, vkúp szo sze szpravili vládniczke popovszki i Farizeuske k-Pilátusi

63. Govorécsi: goszpodne, szpoumenoli szmo sze, kaj je ov zapelávecz erkao esce szivoucsi; po trétyem dnévi gori sztánem. *Iv. 7, 12.*

64. Zapovej tak sztráziti te grob notri do trétyega dnéva: da kak pridoucsi vucseniczke nyegovi vnocsi, vkrádnejo ga i pravili bodo lúsztví; gori je sztano od ti mrtvi; i bude tá szlejdnya zbloudnoszt hűsa, od te prve.

65. Ercsè nyim pa Pilátus: máte sztráz'o; idite, sztra'zte, kak znáte.

66. Oni pa odisli zapecsatili szo kamen, i okouli szo vzéli grob z-sztráz'ov. *Dán. 6, 17.*

DVAJSZETI I OUSZMI (XXVIII.) TÁO.

Krifatusovo gori sztanenyè. I. Angyel nazvicsáva 1--10.

II. Sztráz'a právi 11--15. III. Vucseniczke sze posilajo Evangyeliom predgat 16--20.

I. 1. **V** szobotto vecsér pa, kí sze szvejtí na prvi dén tyedna, prisla je Mária Magdalejna, i ta drúga Mária glédat grob. *Mark. 16, 1.*

2. I ovo veliko zemlè gibanye sze je zgoudilo. Ár je angyel Goszpodnov doli prisáo znebész, i prisztoupivší odválao je te kamen od dvéri, ino szi je doli szew na nyega. *Iv. 5, 4.*

3. Bio je pa † pogléd nyegov, liki blízki i gvant nyegov †† bejli, kako sznejg. † *Mark. 16, 3.* †† *Mark. 9, 3.*

4. Od bojznosztí pa nyega szo sze presztralili ti varivácske i vesinyeni szo bilí, liki mrtvi.

5. Odgovorécsi pa angyel erkao je tim'zenam: ne bojte sze ví. Ár znám; kaj Jezusa szga razpétoga sícsete,

6. Nega ga eti: ár je gori sztano, liki je pravo. Pojte, poglednite meszto; gde je le'zao Gofzpoud. *Mark. 12, 40.*

7. I hitro idoucse povejte vucsenfkom nyegovim; kaj je gori sztano od mrtvi; ino ovo pred vami ide v-Galileo; tam bodte ga vidili. Ovo povedao szam vám. *Mát. 26, 32.*

8. I hitro vò idoucse od groba zbojaznosztyom, i zvelikom radosztyom bej'zale szo nazviscsávat vucsenfkom nyegovim. *Mark. 16, 8.*

9. Gda bi pa sle nazviscsávat vucsenfkom nyegovim; ovo Jezus je pred nyé prisao govorécsi: zdrave bojdte. One pa prisztoupivse zgrabile szo sze nyegovi noug, i molile szo ga. *Mark. 16, 9.*

10. Teda ercsè nyim Jezus: ne bojte sze; idite, nazvejszтите bratom mojim; naj ido v-Galileo, i tam me bodo vidili. *Iv. 20, 17. Dj. 1, 3. 1. Kor. 15, 5.*

II. 11. Gda bi pa one sle; ovo níki te sztrá'ze idoucsi vu meszto nazvejsztili szo vládnikom popovszkim vsza, sfera szo sze zgoudila.

12. I vkúp sze szpravivši sztimi Sztarismi, i tanács dr'zécsi zadoszta pejnez szo dáli tim vítézm

13. Govorécsi: povejte, kaj szo vucsenfcszke nyegovi vnocsi prisli, ino szo ga vkradnoli; gda szmo ml szpáli.

14. I, csi bode tou csúo poglavár, ml ga na nyé vmememo, i váfz od szkrbl rejlimo.

15. Oni pa, geto szo te pejneze vzéli, vcsinili szo tak, kak szo navcseni bili. I razglásena je eta rejcs med zidovmi notri do denésnyega dnéva.

III. 16. Ti edenájszeteri vucsenfcszke szo pa sli v-Galileo na on brejg: gde nyim je zlo'zo Jezus. *Mát. 26, 32. 1. Kor. 15, 6.*

17. I, gda bi ga vidili, molili szo ga: níki szo pa dvojjli. *Lúk. 24, 52.*

18. I prifztoupivši Jezus gucsao nyim je govorecsi: dána mi je vsza oblášt na nébi i na zemli. 'Zolt. 8, 7. *Mát. 11, 27.* 'Zid. 1, 2.

19. *Idoucsi záto, vsite vsze národe, křstšávajoucsi j vu iméni Otsè i Sinà i Dúbà švétoga.*

20. *Vucsécsi † je dr'zati vsza; štera šcam vám zae povedao. I ovo †† ja šcam zvami vszáksi déu, notri d-škoncsanya šzvejta. Amen †. Ez. 3, 17. †† *Mát. 18**

20. *Iv. 12, 8. 16, 28.*

EVANGYELIOM

POULEG PISZMA SZVÉTOGA

M A R K A.

P R E D G O V O R.

§. I.

Marko, z-Deacskoga Marcus, po-
vejhnyeni, sze 'Zido-ufzki Mar-
docheus, sznáj'zni, zo-ve, z-Levio-voga
plemena Czireánszki 'Zido-v zmeszta Qua-
bursba. Koga szin je, jeli Sz. Petra Apo-
stola? 1. Petr. 5, 13. ali nyego-ve, ali pa
Barnabáso-ve Szesztrè? Kol. 4, 10. je rá-
no tak neg-vúsnó: liki eto; ka jeli je tisztí,
ki sze zo-ve Ivan, Dján. 12, 12. ali pa
drúgi. Tou je isztina: ka csi je gli nej
zd-vandíszet Apostolo-v; dónok je eden ali
zti 70. vucseniko-v Lúk. 10, 1. ali pa
ztisztí 500. bráto-v, kim sze je Jezus po
szvo-

szvojem gori sztanenyej kcsaszi szkázao.
1. Kor. 15, 6.

§. 2. Ka je bio pr-ule, liki sze je po-vr-
no: neznamo. Pri Hieronymusi niki sti-
majo: ka je Levitánszki pop bio. Geto
sze je pa po Petri k-Krisztusi pripelao 1.
Petr. 5. 13. szeszkousz sze je Petra dr'zao,
liki nyego-v pizács i pomocsnik vu szlú'zbi
bodoucsi. Potom od Petra v-Egyptom
poszlani, gda bi v-Alexandrii lejpi sereg
lúszta Krisztusi zadoubo, i soulo, stera je
escse za Velikoga Constantinusa bila, mla-
denczom na vcsenyè poszta-vo, sou je vu
Lybio, obbodi Marmeriko, Pentapolis i
drúga okouli le'zécsa mejszta z-velikim nű-
czom. Odnut sze nazáj po-urnè v-Ale-
xandrio, popádjeni od pogano-v na nyibo-
ve Szerápis Bogicze sz-vétek vlecseni po
braszkla-voj zemli szemo tà rasztrgani je
vleti po Krisztusovom rojszt-vi 66. Júr-
jescseka 25. dné-va. Venecziánuske sze
bválio: ka szo nyego-vo teslo z-Alexandrie
kszebi doubili. Záto ga, tà nibá-vsi Sz.
Theodora, za sz-vojege Patrouna dr'zijo.
Ti sztári szo ga 2-Ez. 1, 10. pod orosz-
H 3 lánysz-

lányszkiim kejpom za volo vu 1, 3. dáno-
ga zroka, kázali.

§. 3. Szvoj Evangyeliom je píszao na
prosnyo Petro-vi poszlúsá-uczov nej Deacs-
ki, csi gli Deákom, ali Vlahom, liki Pa-veo
szvoj listt Rimlanczom: nego Grcski;
nej z-Szvétoga Mátaja Evangyelioma (ár
je vnougom meszti dugsi i vnouga má, 3, 19.
5, 31. 6, 1. 7, 31. 9, 22-26. Stera
Mátaj nema,) nego z-Petro-vi prejdg pou-
leg nadejbnenya Dúba szvétoga po Krisz-
tusovom rojstvi vu 43. (drúgi prá-vijo,
ka vu 63.) leti v-Aquileji.

§. 4. Nyego-v czio je pokazati: ka je Krisz-
tus za g-vúsno te obecsani Messias. Stero
on ká'ze 'znyego-voga

I. Vcsenya

a.) Od 1; do 2; Vúzma I-II.

b.) Od 2; do 3; Vúzma III-VI.

c.) Od 3; do 4; Vúzma VII-XIII.

II. Trplejnaya i szmrta XIV-XV.

III. Gori sztanenya XVI. 1 - - 18.

IV. Vnébo zasztopenya. 19-20.

PRVI (I.) TÁO.

I. Od Ivana krsztitela csészti i 'zitka 1--8. II. Od Krsztusove csészti zacsetka 9--15. III. Zovè na Apostolsztvo 16--20. IV. v-Kapernaumi po vse-nyej zvrácsi ednoga vragometnoga i Petra puniczo zdrúgimi 21--45.

I. 1. **Z**acsétek Evangyelioma Jezus Krsztusa Szi-
nà Bo'zega.

2. Liki je písano vu prorokáj: ovo jazf pošlam angyela mojega pred obrázom tvojim; kí naprávi pou tvojho pred tobom. *Mal. 3, 1. Lúk. 1, 76.*

3. Gláfz kricsécsega vu púštiní: zgotovte pou Gofzpodnovo, rávne vcsinte szteze nyegove. *Es. 40, 3. Lúk. 3, 4. 6. 'Zid. 12, 13.*

4. Bio je pa Ivan krsztsávajoucsi vu púšcsávi i predgajoucsi krszt pokoure na odpúšcsanye grejhov. *Lúk. 3, 2. 3. Dján. 19, 4.*

5. I vò je sla knyemi vsza Judee dr'zéla i Jeru'zálemczi: i krsztseni szo vszi v-Jordánszkom potouki od nyega vadlúvajoucsi grejhe szvoje. *Mát. 3, 5. 6.*

6. Bio je pa Ivan odeti szrštmi † kunile, i zkou'ze pojáfz je noszo okoli ledevjà, i jo je †† kubilicze ino méd polszki. † 2. *Král. 1, 8. Zak. 13, 4. †† Lev. 1, 22.*

7. I predgao je govorécsi: ide mocsnejši od méne za menom; komi nej szam vrejden, naj sze prignem i foulinczov nyegovi reménya odvé'zem. *Lúk. 3, 16. 11, 22.*

8. Jazf isztina krsztsávam vász vu vodi: ou pa vász bode krsztsávao vu szvétom Dúhi. *Dján. 1, 5. 2, 4. 11, 16.*

11. 9. I prigoudilo sze je vu oni dnévi: prisao je Jezus z-Názaretha Galilee i okrsztsen je od Ivana vu Jordáni. *Lúk. 3, 21.*

10. I preczsi gori idoucsi od vodè vido je odprta nebéfza; i Dúhà, liki golouba, doli idoucsega na nyega. *Iv. 1, 32. 33.*

11. I glász je vesinyen zneběsz; *ti sáz on moj lúbez-nivi Szin; vu kom sze mi je dopadnolo.* Zolt. 2, 7. Es. 42, 1. 2. Petr. 1, 17.

12. I preczi ga je Dújh vò zegnao vu púscsávo. *Lúk. 4, 1.*

13. I bio je tam vu púscsávi štirideszét-dni szkúsá-vani od Satana: i bio je zdívjácsinov; i angyelje szo nyemi szlú'zili. *Már. 4, 11.*

14. Gda bi pa vu rokè dán bio Ivan; prisáo je Jezus vu Galileo predgajoucsi Evangyeliom Králesztva Bo'zega. *Lúk. 4, 15.*

15. I govorécsi: ka sze je szpunilo vrejmen i přiblízalo sze je králesztvo Bo'ze; *povrute sze i uórtie v-Evangyeliomi.* *Mát. 4, 17.*

III. 16. Hodécsi pa kre mourja Galileánšzkoga, vido je Simona i Andrása brata nyegovoga, ka szta vlakè vu mourje metala; (ár szta bilá šbicsa.) *Lúk. 5, 9. 10.*

17. I erkao nyima je Jezus: hodta za menom i vcsinim váj; da bodeta lúdi šbicsa. *Fer. 16, 16. Es. 47, 10.*

18. I preczi nihávši vlakè szvoje nazledúvala szta ga. *Mát. 4, 20.*

19. I naprej idoucsi odnut edno malo vido je Jakuba Szinà Zebedeusovoga i Ivana brata nyegovoga i nyidva vu ládji zaplácsajoucsa vlakè. *Már. 4, 21.*

20. I preczi nyiva je zvao: i *oneva tá* nihávši oco szvojega Zebedeusa vu ládji zdelavczi, sla szta za nyim. *Lúk. 5, 11.*

IV. 21. I notri ido vu Kapernaum i preczi je vu szobottaj, idoucsi vu szprávišce, vcsio. *Lúk. 4, 31.*

22. I sztršznoli szo sze nad vcsenyejm nyegovim. Ár je je vcsio, liki oblászt imajoucsi; i nej liki pišzácske. *Lúk. 4, 32.*

23. I bio je vu szprávišci nyihovom *eden* cslovik vu necššztom dšhi; i gori je szkricsao *Lúk. 4, 33.*

24. Govorécsi: ah! ka je nám sztebom Jezus Ná-zareníže

zarenfzki? prifao fzi náfz fzkvarjúvat? znám te, fto fzi; ov fzvėti Bo'zi. *Mát. 8, 29. Dján. 16, 17.*

25. I postráfao ga je Jezus govorecsi: obnejmi i odídi 'znyega. *Lúk. 4, 35. Dján. 16, 18.*

26. I gda bi ga trgao te dűjh necsfzti kricsėcsi zvelikim gláfzom je vő fou 'znyega.

27. I groza je je obisla vőze tak; da fzo fze fziptávali med fzebom govorecsi: ka je tou? ka je tou za nou vi návuk? kaj zobláfztyom, i tim necsfztim dűhom zapovidáva; i pokorni fzo nyemi? *Dján. 17, 19. Lúk. 4, 36.*

28. Razífao je pa gláfz nyegov preczi vu czejlo okouli dr'zėlo Galilee.

29. I preczi vő idoucsi v-Szprávisesa, sli fzo vu hi'zo Simonovo, i Andráfovo z-Jakubom i z-Ivanom. *Lúk. 4, 38.*

30. Punicza pa Simonova je le'zála vtrėsliki: i preczi nyemi právijo od nyė.

31. I priztoupivfi gori jo je zdigno prijėcsi jo za rokou; i preczi jo je tã nihála trėslika: i fzlű zila nyim je.

32. Vecsėr pa gda bi fzfuncze zajslo, princfzli fzo knyemi vőze hűdou fze majoucse i vragometne. *Mát. 8, 16.*

33. I czejlo mefzto fze je vkűp fzpravilo k-dveram.

34. I zvráco je vnouge; kí fzo fze hűdou meli vu rázlocfni betėgi: i vno go vragouv je vő zgono; i nej je dopűfzto guėfati vragom; ár fzo ga znali. *Dján. 16, 17. 18.*

35. I rano escse trdno vnoėsi gori fztanovfi vő je fou, i odífao je vu pűfzto mefzto; i tam je molo. *Lúk. 4, 42. 5, 16.*

36. I zanyim je fou Simon; i, kí fzo 'znyim bili.

37. I, geto fzo ga najfli, ercsėjo nyemi: vőzi te iscsėjo.

38. I ercsė nyim: hodmo vu bli'znyejsa mejfzta; naj i tam prejdgam; ár fzam za toga volo vő prifao. *Lúk. 4, 43. Es. 61, 1.*

39. I predgao je vu szpráviscsaj nyihovi vu czej-
loj Galilei; i vragè je zganyao.

40. I ide knyemi eden gobavecz profzècsi ga, i pok-
leknovši pred nyega i erkoucsi nyemi: csi scsés, mo-
res me ocsifztiti. *Lúk. 5, 12.*

41. Jezus sze pa szmilúvavši i vò vtégnovši rokou
dotekno sze ga je i ercsè nyemi: scsém, ocsifcsen bojdi.

42. I, kak je on *tau* erkao, preczi je' odísia od nye-
ga ta goba i ocsifcsen je.

43. I trdno sze nyemi poprití: i preczi ga je kraj
zgono. *Mát. 9, 30.*

44. I ercsè nyemi: pazi, da nikomi nikaj ne po-
vejs; nego idi, poká'zi sze popi, i nefzi gori za ocsif-
csanye tvoje; ka je zrendelúvao Moj'zes, nyim na szve-
doufztvo. *Lúk. 17, 14. Lev. 13, 10.*

45. On pa vò idoucsi zacsnè predgati vnouga i raz-
glasúvati to rejcs tak: da je on vecs nej mogao ocsi-
veszno notri vmefzto idti: nego je vinej vu púfzti
mejftaj bio; i prihájali szo knyemi odevszud. *Lúk. 5,
15. Amos 8, 11. 12.*

DRŮGI (II.) TÁO.

I. Od 'zlakom vdárjenoga 1-12. II. Od Mátajovoga
pozványa 13-17. III. Od poszta 18-22. IV.
Vucsenicze vlati trgajo 23-28.

1. 1. **I** pá je *tau* v-Kapernaum po nifleri dnévi: i
csúto je; ka je vu hi'zi domà. *Mát. 9, 1.*

2. I preczi sze ji je vnogo vkúp szpravilo tak: da
szo vecs nej meli presztorà ni pri dveraj. I gucsao
nyim je to rejcs.

3. I prisli szo knyemi z-Bo'zim 'zlakom vdárjeno-
ga nofzècsi nefenoga od stitaj. *Lúk. 5, 18.*

4. I, gda bi ne mogli knyemi príti; za volo lúfzt-
vu, odkrili szo pokriv *tau*; gde je bio, i prédli szo
mosenicze i tak szo doli púfztli to posztelo, na steroj
je te z-'zlakom vdárjeni le'zao.

5. Vidoucsi pa Jezus vōro nyihovo ercsè tomi 'zlakom vdárjenomi: szinek, odpúscávajo sze tebi tvoji grejhi.

6. Bilí szo pa niki pifzácske tam szedécsi i miszlécsi vu szrczáj szvoji:

7. Ka ete tak gúcsi prekléšťva? što more odpifziti grejhe; nego Boug? *Zolt. 32, 5.*

8. I preczi zpoznavši Jezus vu dūhi szvojem, kaj fai tak miszlijo vu szebi, ercsè nyim: ka eta miszlite vu szrczáj vafi? *Iv. 2, 25.*

9. Ka je le'zi povedati tomi 'zlakom vdárjenomi: odpúscávajo sze tebi grejhi; ali pa ercsi: sztani i vzemi tvojo posztelo i hodi?

10. Naj pa znáte; kaj oblášťt mà Szin cslovecsi odpúscávati na zemli grejhe (ercsè tomi 'zlakom vdárjenomi:)

11. Tebi velim; sztani i vzemi posztelo tvojo, i idi vu hi'zo tvojo.

12. I sztano je preczi i vzéo je posztelo i vō je sou predevszejmi tak; da szo sze csūdivali vszi i dícsili szo Bogà govorécsi: nigdár szmonejtáksega *dela* vidili.

11. 13. I vō je sou pà kmourji: i vsze lúšťtvo je slo knyemi; i vsio je je.

14. I doli idoucsi vido je Levija Szinà Alseusovōga szedécssega na màuti i ercsè nyemi: nazledūj me. I gori sztánovši nazledūvao ga je. *Mát. 9, 9.*

15. I zgoudilo sze je; gda bi doli szeo vu hi'zi nyegovoj; i vnougi publikánuske i grejsniczke szo szi doli szeli z- Jezusom i zvucseníkmi nyegovimi; ár ji je bilou vnogo; i nazledūvali szo ga.

16. I pifzácske i Farizeuske vidoucsi nyega, ka je jo Szpublikánusmi i zgrejsniki erkli szo vucseníkom nyegovim; ka je tou; ka Szpublikánusmi i zgrejsniki tej i pijè? *Lúk. 5, 30.*

17. I szlšavši Jezus ercsè nyim: *ne potrebūjejo ti zdravi vrácia; nego ki sze būdou májo. Nej szam prišao zvát te pravicsne; nego grejsnike na pokouro.* *Lúk. 5,*

III. 18. I posztili szo sze vucseniczke Ivanovi, i Farizeusovi; i prisli szo i erkli szo nyemi: zakaj sze vucseniczke Ivanovi i Farizeusovi posztijo; tvoji vucseniczke sze pa ne posztijo? *Mát. 9, 14.*

19. I erkao je nyim Jezus: jeli sze morejo szinovje gosztúvanya, dokecs je 'zenin' znyimi, posztiti? kak dugo szebom májo 'zenina; nemořejo sze posztiti. *Lúk. 5, 34. Iv. 3, 29.*

20. Prílejo pa dnévi; gda sze kraj vzeme od nyi 'zenin: i teda sze bodo posztili vu oní dnévi.

21. I niscse novoga szúknya záplato ne síva na sztá-ri gvant: nacsí vtrgne sze záplata novva od sztároga i húsa déra bode. *Lúk. 5, 36.*

22. I niscse ne vlejva novvo víno vu sztáro poszoudo: nacsí rasztrga novvo víno poszoudo i víno sze vó vlijè i poszouda sze szkvari; nego novvo víno vu novvo poszoudo sze more vlejáti.

IV. 23. I prigoudilo sze je; da bi on sou vszobotto po szitváj: i zácsali szo vucseniczke nyegovi po pouti idoucsi menoti vlatovjè. *Lúk. 6, 1.*

24. I Farizeuske szo nyemi erkli: ovo, ka csínsjo vszobotto; stero je nej szlobodno? *Vöid. 20, 10. Iv. 5, 10.*

25. I on nyim ercsè: jeli szte nigdár nej steli; ka je vsáno Dávid; gda je potrejbcsino meo i lacsen je bio on, i kí szo 'znyim bíli?

26. Kakda je † notri sou vu hi'zo Bo'zo za vrešmena Abjatára vísesnyega popa: i jo je krúhe polozenyà, stere je †† nej bilou szlobodno jezti, nego li popom; i dáo je i onim, kí szo 'znyim bíli. † 1. *Sam. 21, 6. Lúk. 6, 34. †† Vöid. 29, 32. 33.*

27. I pravo nyim je: szobotta je za volo csloveka vsinyena; nej cslovik za szobotte volo. *Právd. 5, 14. 1. Mak. 2, 41.*

28. Záta Szin csloveka je Goszpaud i szobotte. *Lúk. 6, 50.*

TRÉTYI (III.) TÁO.

I. Toga poszejbnjeno rokou imajoucsega zvrácsi 1-12. II. Dvanájszet Apostolov odeberè 13-21. III. 'Zidovom na vragè zgányanye odgovori 22-30. IV. Szo je Kriztusa mati i 'zlájta 31-35.

1. 1. **I** notri je sou páli vu szprávisese: i bio je tam eden cslovik; kí je poszejbnjeno rokou meo. *Lúk. 6, 6.*

2. I pazili szo na nyega; csi bi ga vszobotto vrá. so: dabi ga tou'zili. *Lúk. 14, 1.*

3. I ercsè tomi csloveki poszejbnjeno rokou majoucsemi: sztani i *setoupi* na szrejdo.

4. I ercsè nyim: jeli je szlobodno vszobotto dobro csiniti, ali húdo csiniti? dúso obdr'zati, ali pa vmoriti? oni szo pa túho bilš. *Lúk. 6, 9.*

5. I okouli sze zgliednovli po nyih 7-szrditosztyom, razdreszéljeni nad trdosztyom szrczà nyihovoga, ercsè tomi csloveki: vò stégni tvojo rokou. I vò jo je vtégno. I nazáj je posztánola rouka nyegova zdrava; liki ta drúga. 1. *Král. 13, 6.*

6. I vò idoucsi Farizeuske, preczi szo z-Herodesovimi szlúgi tanács csinli prouti nyemi: kakda bi ga pogúbili. *Lúk. 6, 11.*

7. I Jezus je odísao zvucsenskmi szvojmi kmourji: i vnouga vno'zina od Galilee ga je nazledúvala, i od Judee. *Iv. 6, 1. Lúk. 6, 17.*

8. I od Jeru'zálema, i od Idumee i prejk Jordánã, kí szo okoli Tirusa i Sidona, vno'zina vnouga, szlifsávš, štera je vcsino, prisli szo knyemi.

9. I erkao je vucsenskmi szvojim: ka bi nyemi ede ladjiczo gotovo dr'zali, za volo lúszta; da bi ga ne sztiszkávali. *Lúk. 5, 3.*

10. Ár ji je vnogo zvrácsó tak: da szo kapali knyemi; da bi sze ga doteknoli; kíkoli szo *káks* kastigo meli. *'Zid. 12, 6.*

11. I ti necsľzti dűhovje, gda biga zaglednoli, dolľ szo pred nyega kapali i kricsali govorecsi: ti szi Szin Bo'zi. *Lűk. 4, 41. Dűan. 16, 17.*

12. I jako sze je nyim poprejto: kaj bi ga ocsivefsz-noga ne csinili. *Műt. 12, 16.*

13. I gori je sou na gorou i prizvao je kszebi; sťere je on sťeo: i sli szo knyemi. *Lűk. 6, 12.*

14. I vsino ji je dvanűszet: kaj bi 'znyim bilľ, i kaj bi je posľzao predgat.

15. I meti oblűft vrűcsiti betege i vű metati vragű.

16. I dűo je Simoni imű; naj sze zove Peter. *Iv 1, 4:.*

17. I Jakuba Szinű Zebedeufovoga i Ivana brata Jakubovoga (i dűo nyima je imű Boanerges; tou je, szinovje gtmľajze.)

18. I Andrűsa Filipa i Brtalana, i Műtaja i Toműsa i Jakuba szinű Alfeufovoga i Thaddeufa i Simona Kananinszkoga.

19. I Judas Iskariotefa: kľ ga je i oundao. *Műt. 26, 14.*

20. I idejo vu hi'zo. I pű szeje vkűp szpravilo lűftvo tak: da szo ni krűha nej mogli jefzti.

21. I szľľsavű, kľ szo pri nyem bilľ, vű szo ga sli zdr'űvat. Ar szo pravili: ka je od pűmeti priľo.

III. 22. I ti piľűacske, kľ szo od Jeru'zűlema doli prisli, pravili szo: kaj Beelzebula mű, i kaj vu poglavnűki vragouv zgűnya vragű. *Lűk. 11, 15.*

23. I kszebi je prizvajoucsi pravo nyim je vu prűlkaj: kűkda more Satan Satana vű metati? *Műt. 12, 25.*

24. I, csi sze krűlesztvo vu szebi razdili, nemore sztűti krűlesztvo ono.

25. I, csi sze hi'za vu szebi raztűla, nemore sztűti hi'za ona.

26. I, csi je Satan sztano ptouti szebi i razdejlo sze je, nemore osztűti; nego konecz mű.

27. Nemore niľse posľzoude toga mocsnoga notti idoucsi vu hi'zo nyegovo, raztrgati: nego csi prvľe toga mocsnoga zv'űze; i teda hi'zo nyegovo raztrga.

Kol. 2, 15.

28. Zaisztino velim vám: kaj sze vszi grejhi odpisztijo szinom cslovecsim i preklínyanya, szkejmikoli bodo preklínyali: *Lúk. 10, 12. Racs. 15, 30.*

29. Kí pa bode preklínyao prouti Sz. Dúhi; ne bode meo odpúfcsánya na veke; nego vrejden bode vekivecsne szoudbe. *'Zid. 6, 6. 1. Sam. 2, 25.*

30. Kaj szo pravili: necsístzoga dúhà mà.

IV. 31. Prisli szo pa bratovje i mati nyegova; i zvúna ftojécsi poszlali szo knyemi zvajoucsi ga. *Lúk. 8, 19.*

32. I szedelo je lúsztvó okoli nyega. Erkli szo pa nyemi: ovo mati tvoja i bratovje tvoji vinej, tebè íscsejo.

33. I odgouvoro nyim je govorécsi: što je mati moja, ali bratovje moji?

34. I okouli gledoucsi po rédi te okouli nyega szedéce ercsè: ovo mati moja i bratovje moji. *'Zid. 2, 11.*

35. *Ar, kikoli bode csinio volo Bo'zo: té je brat moj i szesztra moja, i mati moja. Már. 12, 49.*

STRTI (IV.) TÁO.

I. *Od csetvére zemlè 1-23. II. Od rejcsi Bo'ze nature 24-34. III. Od Krizst. ládje 35-41.*

I. 1. **I** pá je zácsao vcsiti kre mourja: i szpravilo sze je knyemi vno'zino lúsztvá na teliko: da je mogao idti vládjo i szedeti na mourji i vsze lúsztvó je pri mourji na zemli bilou. *Már. 13, 1 Lúk. 8, 4.*

2. I vcsio je je vu prilikaj vnouga: i pravo nyim je vu vcsenyej szvojem

3. Poszlúsfajte: vò je son szejács szejat. *1. Kor. 9, 11.*

4. I przigoudilo sze je vu szejjanya: da je niko szpadnolo kre pouti, i prisle szo fíicze nebeszke i pozobalo szo je.

5. To drúgo je pa szpadnolo na pecsinszka *mejsza*; gde je nej melo zemlè vnogo: i preczi je vò zíslo záto; kaj je nej melo globoko zemlo.

6. Gda bi pa szuncze gori zíslo: vò je zgorelo; i, da je nej melo korenyà, poszejhnolo je.

7. I drúgo je szpadnolo med trnye: i gori je zislo trnye, i zadávilo je je i száda je nej dalou.

8. I drúgo je szpadnolo vu dobro zemlo: i dalou je száda gori zidoucse i raztécse; i prineszlo je edno trézfeti, i edno séšztdefzét, i edno *szoukrát teliko*. *Mát. 13, 8.*

9. I velí nyim: kí mà vâha na poszlúsanye; naj poszlúfa.

10. Gda bi pa szamí bill: pítali szo ga; kí szo okoli nyega sztimi dvanájszetimi bill, eto príliko. *Mát. 13, 10.*

11. I velí nyim: vám je dáno znati szkrovnosze králesztva Bo'zega; onim pa, kí szo zvûna, vu prílikaj *sze nyim* vsza právijo.

12. Naj gledoucsi glédajo i ne vídijo: i poszlúfa-joucsi poszlúfajo i né razmijo; naj sze gda ne povr- néjo i odpisztižo sze nyim grejhi. *Es. 6, 9. Lúk. 8, 10.*

13. I velí nyim: neznate eto príliko? i kakda bi vsze prílike znali?

14. Te szejács je tè: kí rejcs szejja. *Lúk. 8, 11. 1. Petr. 1, 23.*

15. Eti szo pa, stero je kre pouti, gde sze szejja ta rejcs, i gda jo poszlúfajo preczi přide šatan i vnelzè to rejcs poszejano vu szrczà nyihova.

16. I eti szo prizpodobni, stero je na pecsínszka *mejszta* poszejano: kí, gda csújejo to-rejcs, preczi jo zradofztyom vzemejo.

17. I nemajo korenyà vu szebi; nego szo do csa- fza: potom *kak* sztáne sztiszkávanye, ali pregányané za volo rejcsi, preczi sze szpácsijo.

18. I eti szo, kí szo vu trnye poszejani, tej szo, *právim*, kí tò rejcs szlifavši

19. I szkrbi toga szvejta i vkanyúvanye bogáštva i okoli drúgoga *dugovûnya* 'zelejnya notri idoucsa za- davijo tò rejcs; i rak nerodna gráta. *Mát. 19, 21.*

1. *Tim. 6, 17.*

20. I kí szo vto dobro zemlo poszejani, szo oni:
 kí

ki poszlúfajo rejcs i notri jo vzemejo i szád princszéjo, niki tréfzeti, i niki séfztdefszét, i niki szton *krát teliko*.

21. I veli nyim: jeli sze záto vu'zge szvejsa; naj sze pod mericzo dene? ali pa pod posztelo? jeli nej záto; naj sze vposzvecsnýek dene? *Lúk. 8, 16. 11, 33.*

22. Ár nega nikse szkrovnofzti; ka bi sze vó ne nafzvejsztila: niti sze ne zgodí kaj szkritoga; fteró bi na szvetlofzt ne prislo. *Iv. 12, 22.*

23. Csi sto mà vúha na poszlúfanye; naj poszlúfa. II. 24. I veli nyim: vidite ka csújete; szfterov metov bodte vi merili, sztisztov bode i vám merjeno; i pridà sze vám poszlúfajoucsim. *Lúk. 6, 38. Rim. 2, 1.*

25. Ár, ki mà, da sze nyemi, i kí nejma, i ka má, vzeme sze od nyega. *Lúk. 19, 26.*

26. I veli: tak je králesztvo Bo'ze; liki dabi cslovik vrgao szemen na zemlou:

27. I szpáo bi i gori bi sztano vnoci i vujdne: i to szemen bi zfslo i vdú'zalo bi sze; gda on nezna.

28. Ár zemla od szébe szád prnáfa oprvics trávo, potom vlát, potom pa puno pšeniczo vu vláti.

29. Gda sze je pa naprej dáó szád; 'znyecz preczi szfzti szrp szvoj vnyega; ár je naprej sztoupila 'zétva.

30. I veli: komi bomo priglihávali králesztvo Bo'ze? Ali vkákfoj priliki bomo je prilikúvali?

31. Liki zrno horcsicsno; fteró, gda sze szejja na zemlo, med vszejm szemenom je náj ménse na zemli. *Lúk. 13, 19.*

32. I, gda je poszejjano, de i od vszákfega zelenýa je vékse, i szpifzti vejke velike na teliko: da sze pod nyegovov szenczov sticze nebeszke morejo gnejzditi. *Es. 2, 2. 3.*

33. I vu vnougi tákfi prilikaj nyim je gúcsao to rejcs: kak bi ga mogli poszlúfati. *Már. 13, 31-34.*

34. Brezi prilik je pa nyim nej gúcsao: od szébe je pa vucsenikom szvojem vsza razkládao.

35. I velí nyim vu onom dnévi; gda bi vécšer grátao: hodmo prejk na drúgo sztrán. *Mát. 8, 23.*

36. I odpisťivši lúšťvo, vzéli szo ga tak: kak je bio vu ládji. Ar szo i drúge ládjiče bilé 'znyim.

37. I szťanc veliki vrtecz vōtra: válovje je pa me-
tao vu ládjo na teliko; da bi sze 'ze napunyávala.

38. I on je bio vzádnym sztráni na zglávniki le-
'zécš; i gori szo ga zbúdiri i pravili szo nyemi: Vu-
csitel, nemas szkrbi na nášz; ka pogšbamo. *'Zolt. 44,
24. 121, 4. Lúk. 8, 23. 'Zolt. 40, 14.*

39. I gori szťanovši pošťrájšao je te vōter i erkao je
mourji: mucsí i obnejmi. I počšino je vōter i vcsí-
nyena je tibota velika. *Lúk. 8, 24.*

40. I ercšé nyim: ka szte tak bojazľivi? kakda, ka
nejmate vōre?

41. I z-bojáli szo sze zbojaznosťtyov velikov, i erk-
li szo edendrugomi: što je záto té; koga i vōter i
mourje bouga? *'Zolt 107, 25 - 29.*

PĚTI (V.) TÁO.

*I. Edno legio vragovv agánja 1 - 20. II. Fajrusova cšš
sze o'zivi, i kcsaszi ukrávom betégi 'zena sze zvrácsi
21 - 43.*

I. 1. **I** prisli szo na drúgi sztrán mourja vu dr'zelo
Gadarenušov. *Lúk. 8, 26.*

2. I gda bi on vō šou zládje: preczi pribi'zi kny-
mi zgrobov eden cššvik vu necššřtom dáhi.

3. Kí je szťanyè meo vu groubji: i niti zľanczmi
ga je nišcse nej mogao zvézati.

4. Ar szo ga vnogo krát vpoto djáli, i zľanczmi zvé-
zali: i razťgali szo sze 'znyega ľanczi, i pota sze je
vkūp zľámala; i nišcse ga je nej mogao szkroutiti.
Job. 41, 18.

5. I vszigidár nous i dén je bio vu goráj i vu gro-
báj kricsécš i rezajoucsi szebè zkaményem.

6. Gda

6. Gda bi pa Jezusa vido ouzdalecs; bej'zao je i doli je poklekno pred nyega. *Lúk. 8, 28.*

7. I Kricsécsi zvelikim gláfzom ercsè: ka mi je ztebom Jezus Szin višesnyega Bogá? primárjam te na Bogá; ne mantráj me. *Iv. 2, 4. Már. 8, 29.*

8. (Ár nyemi je velo: idi vò, neesíŕti dűjh, zetoga csloveka.)

9. I pitao ga je: ka ti je imè? I odgovorí erkoucsi: legio mi je imè; ár naz je doŕta.

10. I proŕzo ga je doŕta: naj ga ne posle vò ztè krajine.

11. Bila je pa tam pri brejgi velika csrejda ŕzviny ka ŕzo ŕze paŕzle. *Lúk. 8, 32.*

12. I proŕzili ŕzo ga vŕzi vrazjè govorécsi: pűfati náŕz vte ŕzvinyè; naj vnyè idemo.

13. I dopűŕzto nyim je preczi Jezus. I vò idoucsi ti neesíŕti dűhovje sli ŕzo vu ŕzvinyè: i ŕzűno ŕze je te ŕereg ŕzviny pouleg ŕztrmcza vu mourje (bilou ji je pa, liki dvej jezero;) i vtoupile ŕzo ŕze vmourji.

14. Kí ŕzo pa paŕzli te ŕzvinyè: bej'zali ŕzo ino ŕzo nazveŕŕztili vmej'ŕtaj i v-vezniczaj. I vò ŕzo sli glèdat: ka ŕze je zgoudilo.

15. I prisli ŕzo k-Jezusi; i vidili ŕzo toga vragometnoga ŕzedécséga i oblecsenoga i ŕzpametnoga, kí je to legio méo: i zbojali ŕzo ŕze.

16. I prepovidávali ŕzo nyim ti vidoucsi: kakda ŕze je zgoudilo ŕztim vragometnim i ŕz-Szvinyámi.

17. I zácsali ŕzo ga proŕziti; kaj bi odíŕo od krajín nyihovi.

18. I gda bi on vu ládjo ŕou: proŕzo ga je tè, vu ŕterom ŕzo ti vrazjè bilí; naj 'znyim bode. *Már. 8, 34. Dján. 16, 39.*

19. Jezus nyemi je pa nej dopűŕzto; nego nyemi ercsè: idi vu hí'zo tvojo ktvojim, i nazviŕcsáva; nyim; ka je tebi Gofzpoud vcsino, i ŕzmilűvao ŕze je nađ tebom. *Vűid. 15, 1. Lúk. 8, 39. 1. Tim. 1, 13.*

20. I odísao je i zácsao je predgati vu ti defzét mejsz-taj ona; sfera nyemi je vcsíno Jezus: i vfi sfo sfo esúdivali.

II. 21. I gda bi sfo Jezus pà na drúgo sztrán prejk pripelao vu ládji: szpravilo sfo je vno'zina lúsztva knyemi; i bio je pri mourji.

22. I ovo, prisao je eden zpoglavnfkov szpráviscsa po iméni Jajrus: i vidoucsi ga szpádné pred nogé nyegove. *Lúk. 18, 41.*

23. I prózo ga je dofzta govorécsi: csi moja je na szkrádnyoj vóri. *Záto proszim te:* da pridoucsi na nyou denes rokè; naj ozdrávi i 'zivè.

24. I sou je 'znyim, i nazledúvalo ga je vno'zina lúsztva, i sztiszkávali sfo ga.

25. (I níka 'zena, sfera je vu krvávom otouki blá dvanájszet lejt, *Lúk. 8, 43. Lev. 15, 19-25.*

26. I vnogo je trpejla od vnougi vrácsov, i vfza je potrofila na szébe, i níkaj ji je nej hafzuilo; nego bole efcsè je na hífse prisla.

27. Gda bi csúla od Jezusa, prisla je med lúsztyom odzajaj: doteknola sfo je gvanta nyegovoga. *Lúk. 6, 19. Dján. 19, 11. 12.*

28. Ár je právila: csi sfo li doteknem gvanta nyevoga; ozdrávim.

29. I preczi je vò poszejhno zdenecz krvi nyè: i szpoznala je na tejli; kaj je ozdrávila od toga bicsa.

30. I preczi je Jezus szpoznao vu szebi; kaj je od nyega vò sla moucs; obrné sfo med lúsztyom i ercsè: što sfo me je dotekno na gvanti? *Lúk. 6, 19.*

31. I pravili sfo nyemi vučenfczke nyegovi: vidis, ka te lúsztvo sztiszkáva, i právis; što sfo me je dotekno?

32. I okouli gledoucsi, da bi vido; ono, sfera je tou vcsínála.

33. Ta 'zena pa bojécsa i trepecsécsa znajoucsa, ka je vcsinyeno na nyej, prisla je ino je pokleknola pred nyega i povejdala nyemi je vfzò ísztinó.

34. On pa ercšè nyej: cšì, vòra tvoja te je zvrácsi-
la; idi vu méri, i bojdi zdrava od bicsa tvojega.)
Lúk. 7, 50. 8, 48.

35. Efcse, gda bi on gútsao, prisli sžo od poglav-
níka szprávisca govorecsi: cšì tvoja je mrla; zakaj
trids Vucsitela?

36. Jezus pa preczi, szlisavši to rejs gucsécso, er-
cšè tomi poglavníki szpraviscsa: ne bojze; li vòri.
Moudr. 16, 26. 1. Tbef. 5, 14.

37. I nej je púfzto ni ednoga szebè nazledúvati:
nego Petra i Jakuba, i Ivana brata Jakubovoga.
Lúk. 8, 51.

38. I prisao je vhi'zo toga poglavníka szprávisca:
i vídi zburkanye; i, ki sžo sže joukali i vnogo plakali.

39. I notri idoucsi ercšè nyim: ka sže burkate ino
joucsete? nej je mrla deklícska; nego szpi. *Iv. 11, 11.*
1. Tbef. 4, 13.

40. I ofzmejjali sžo ga. On pa vò vr'ze vfze i kfze-
bi vzeme ocsó te deklícske i mater, i ki sžo 'znyim
bilš: i notri je sou; gde je bila ta deklícska polo'ze-
na. *Sztv. 18, 12. Dj. 17, 32. 2. Král. 4, 33.*

41. I prime rokou te deklícske, veli nyej: Talitha
kumi! ftero razklajeno vesiní: divojka, tebi velim,
sztani gori. *Lúk. 7, 14. Dj. 9, 40.*

42. I preczi je gori sztánola ta divojka i hodila je
ár je bila dvanájzet lejt sztara; i csúdivali sžo sže zesú
dom velikim.

43. I jáko nyim je zapovedao: naj niscse ne zvej
sou; i velo ji je jezti dati. *Lúk. 24, 41.*

SÈSZTI (VI.) TÁO.

I. Názarenczi Krisztusa zavr'zejo 1-6. II. Apostole
v-'Zidovcsino piszti predgat 7-13. III. Ivani Hero-
des glávo vzéme 14-29. IV. Pérjezero sže ji sepe-
timi krúbi nafsiti 30-46. V. Vucseniczke vládji,
Krisztus na vodi, bodijo 47-56.

I. 1. **I** vò je sou odnut i prisao je vu domovino szvojo i nazledùvali szo ga vucseniczke nyegovi. *Mát. 13, 54. Lúk. 4, 16.*

2. I gda bi szobotta bila, zácsao je vu szpráviscsi vsiti; i vnongi poszlúsavši sztršznoli szo sze govorecsi: odkut szo etomi eta? i kákšá je tà modroušzt, štera nyemi je dána; ka sze i tákse moucsi po nyegovi rokáj godšjo? *Mát. 7, 29. Iv. 7, 15.*

3. Nej je tou te teszács, szim Márie, brat pa Jakubai i Josefai Juda i Simona? I nej szo szesztre nyegove et prináš? I szpácsili szo sze vu nyem. *Mát. 13, 55.*

4. Velo je pa nyim Jezus: kaj je prorok nej brezi poštenyá; nego li vu szvojoj domovini, i med rodbinom i vu biži szvojoj. *Lúk. 4, 14.*

5. I nej je mogao tam nikse moucsi csiniti; nego málo nemocni, položécsi na nyè rokè szvoje, je zvrácsó. *Szv. 18, 32. Már. 13, 58.*

6. I csúdivao sze je za nyihove nevernoszti volo. I okouli je hodo po vészniczaj povšzud vucsécsi. *Lúk. 13, 22.*

II. 7. I prizvao je te dvanájšzete i zácsao je je pošlati po dvá dvá: i dáó nyim je oblášzt nad necsíšztimi džjhmi. *Lúk. 6, 13. 10, 1.*

8. I zapovedao nyim je; kaj bi nikaj ne vzéli na pout: nego paliczó szamo, ni turbo, ni krúha, ni vu mosnyou pejneze. *Lúk. 10, 4.*

9. Nego naj szi obújo souincze; i dvej szúknyi szi ne oblicséjo. *Dján. 12, 8. Ef. 6, 15.*

10. I velo nyim je: gdekoli badete sli vu hižo; tam ofztante; dokecs nebodte vò sli od tiztecz.

11. I kškoli ne primejo vášz, niti poszlújhnejo vášz, vòidoucsi odnut, doli sztepte *esese* prájh, ki je pod nogami vašimi nyim na szvedoušztvo. Zašztino velim vám: leži bode Sodomitánczom i Gomoránczom na szoudnyi dén; liki mešzi onomi. *Lúk. 9, 5. 10, 11. Dján. 13, 51; 18,*

12. I vòidoucsi predgali szo; naj sze povrnèjo. *Dján. 2, 38.*

13. I vnouge vragè szo vò zegnali; i namazali szo zoliom vnouge nemocsne, i ozdravili szo. *Jak. 5, 14.*

14. I csüo je Herodes kráo (ár je ocsivefzno vcsinyeno imè nyegovo,) i pravo je: kaj je Ivan krfztitel od mrtvi gori fztano, i záto delajo tè moucsi vu nyem. *Lúk. 9, 7.*

15. Drúgi szo pravili; kaj je Eliás: drúgi szo pa pravili; kaj je prorok, ali kak eden zprorokov.

16. Szlifavfi pa Herodes ercsè: kaj, komi szam jazf glávo vzéo, Ivani, tè je, on je fztano od mrtvi.

17. Ár, on, Herodes je pozflao i zgrabo je Ivana i zvézao ga je vtemniczi, za volo Herodiáfojczè 'zenè Filipa brata szvojega; kaj fzi jo je za'zeno vzéo. *Lúk. 3, 19. 20. 9, 9.*

18. Ár je pravo Ivan Herodesi: nej je szlqobodno tebi meti 'zeno brata tvojega. *Lev 18, 16.*

19. Herodiáfojczà je pa sùtala za nyim i ftejla ga je vmoriti, i nej je mogla. *Er. 29, 21. Amos 5, 10.*

20. Ár sze je Herodes bojaxo Ivana znajoucsi; kaj je on pravicsen i fzvèti mou'z, i zdr'závao ga je; i pozlúfavfi ga, dozta je csinio i rad ga je pozlúfavao. *1. Sam. 18, 12. 15.*

21. I prigoudo sze je dén pripravni: gda bi Herodes na szvojega narodjenyà dén vecsérjo napravo tim vifesnyim szvojim i jèzernikom i tim prednyejsim Galilee. *Mát. 14, 6. Szsv. 40, 20. Hos. 7, 5.*

22. I notri idoucsa cí Herodiáfojeze i plészajoucsa dopádnola sze je Herodesi, i tím 'znyim fadécsim, i ercsè krao toj divojki: profzi me kakoli fcsés, i dám ti. *1. Král. 3, 5. Eflb. 5, 6.*

23. I prizégno ji je: kaj, kakoli bos me profzila, dám ti notri do polovicze králefztva mojega. *Eflb. 5, 3.*

24. Ona pa vòidoucsa ercsè materi szvojoi: ka bom profzila? ona pa ercsè: gláv o Ivana krfztitela. *1. Král. 21, 7. Oz. 17, 6.*

25. I notri idouca preczi hitro k-králi profzila je govoreca: scsém, naj mi taki dás vu szkledi glávo Ivana krštitela. *Rim. 3, 5.*

26. I 'zalofzten poštanovfi kráo, za volo priszege pa i oni, ki szo 'znyim szideli, nej je steo nyè prosnyo zavrcsi. *1. Sam. 25, 22. Jak. 2, 10.*

27. I preczi je pošlao kráo hohára, zapovedao nyemi je prineszti nyegovo glávo.

28. On je pa odššo, i vzéo nyemi je glávo vu temniczi, i naprej je prineszao glávo nyegovo vu szkledi, i dáo jo je toj divojki, i ta divojka jo je dála mate-ri szvojoj.

29. I gda bi čšli vucseniczke nyegovi: prisli szo i vzéli szo tejo nyegovo i polo'zili szo je vu grob.

IV. 30. I vkúp szo sze szpravili Apostolje k-Jezusi: i nazvejštli szo nyemi vsza, i štera szo vcsnili, i štera szo vcsli.

31. I ercšè nyim: hodte vfi szamf odszébe vu púšzto mešzto i pocsinte szi *eduo* malo. Ár ji je došzta bilou: kí szo prihájali, i odhájali; i niti k-jejšztvini šfcse szo nej meli vrejmena, *Mark. 3, 20.*

32. I odsli szo vu púšzto mešzto na ládji szamf. *Lúk. 9, 10.*

33. I vidilo je je odidoucse to lúšztvo i poznali szo ga vnougi; i peski od vszej mejšzt szo tà vkúp bejšzali i prejšli szo je i kcsafzi szo sli knyemi.

34. I vóidoucsi vido je Jezus vno zina lúšztva; i szmilúvao sze je nad nyim: ár szo šli, liki ovczè, štere nemajo paštéra; i zácsao je je vcsiti vnouga. *Es. 13, 14. Jer. 23, 1. Eze. 34, 2.*

35. I, gda bi 'ze vnogo vór bilou, prišztoupili szo knyemi vucseniczke nyegovi govori: kaj je púšzto mešzto i 'ze je vóra vnouga.

36. Odpúšzi je; da idoucsi vu okouli bodoucse velznicze i mejšzta kúpijo szi krúha: ár, ka bi jeli, nej-
majo.

37. Odgovorécsi pa erkao nyim je: dájte nyim ví jeszti. I velijo nyemi: *jeli* idoucsi kúpimo za dvejšz-tou szodouv krúha i dámo nyim jeszti? *Iv. 6, 7.*

38. On nyim pa velí: keliko lejbov máte? idite i poglednito. I, gda bi szpoznali, povedali szo: pět i dveji ribiczi. *Lúk. 9, 13.*

39. I zapovedao nyim je; kaj bi vsze doli poszá-dili po rédi na zeléno trávo.

40. I doli szo szeli po rédi po sztou, i po pětdefszét.

41. I gda bi vzeó ti pět lejbov krúha i ti dveji ribiczi zgliednovsi vu nebésza blagoszlovo je je i vlomoje te krúh i dáo ga je vucsenkom szvojm; da bi ga nyim dáli: i tivi dveji ribiczi *rúdi* je vszejm razdejlo. *Mát. 14, 19. I. Sam. 9, 15.*

42. I jeli szo vszi ino szo sze nazítili. *Iv. 6, 12. 7. Král. 4, 44.*

43. I nábrali szo drtiny dvanájszet kosárov puni; i, *ka je od ribicz sztano.*

44. I bilou ji je; kí szo jeli te krúhe; liki pětjeze-ro mo'zouv.

45. I preczi je prizilo vucsenike szvoje idti vu lád-jo i naprej idti prejk k-Bethsajde; dokecs on odpisáti lúszto.

46. I geto je je odpúszto, sou je na brejg molit, *Lúk. 6, 12. 9, 18.*

V. 47. I, gda bi vecsér posztano, bila je ta ládja na szrejdi mourja, i on szám na zemli. *Iv. 6, 17.*

48. I vido je je; kaj szo sze mantrali vu plavanyi (ár je prouti nyim bio vóter); i okoli srte strá'ze je knyim prisao hodécsi na mourji i fleo je mímo nyih idti. *Mát. 14, 25.*

49. Oni pa, *šak* szo ga vidili hodécsoga na mourji, šimali szo; kaj je szkázanye: i krícsali szo.

50. (Ár szo ga vszi vidili i presztrašili szo sze.) I preczi je gúcsao 'znyimi i ercsé nyim: vúpajte sze; ja szam; ne bojte sze.

51. I sou je knyim vu ládjo i sfisao je vóter: i jáko trdno szo sze vu szebi sztršznoli i esúdivali.

52. Ar szo nej razmeli od ti krúhov: ár je nyih szrczé obrđjeno bilou.

53. I projk plavávši mourja prisli szo na zemlo Genezareth, i k-brodi szo prisztoupili.

54. I vó idoucsi oni zládje preczi szo ga poznali.

55. I drkajoucsi po czejloj ovoj dr'zéli zácsali szo na poszteláj one, kí szo sze húdou meli, okouli nosziti: gde szo ga esúli; kaj je tam. *Dján, 5, 15. 'Zid. 6, 10.*

56. I kamakoli je sou vu vesznicze, ali mejszta, ali marose, vu viliczaj szo dejvali te nemocsne *berézne*; i profzili szo ga, naj sze li sktieza gvanta nyegovoga doteknejo: i, kíkoli szo sze ga doteknoli, ozdrazili szo. *Mát. 9, 20. 14, 36.*

SZÉDMI (VII.) TÁO.

I. Krizstus kára Farizeuse za volo mujvanya 1-23. II. Kananinszka 'zena 24-30. III. Glúbi i nejmi sze zorácsi 31-37.

1. 1. **I** vkúp szo sze szpravili knyemi Farizeuske i nški pišzácske; kí szo z-Jeru'zálema prisli, *Mát. 15, 1.*

2. Steri, da bi vidili, kaj szo nški zvucsénikov nye-govi zobcsinszškimi rokami (tou je, znemujuvanimi) krúh jeli, tou'zili szo je. *Lúk. 11, 38.*

3. (Ár Farizeuske i vŕzi 'Zidovje, csi do laktà neo-peréjo ronk, ne jejjó, zdr'závajoucsi tadánke ti sztarifi.)

4. I, od placza pridoucsi, csi sze ne operéjo, ne jejjó, I vnouga drúga szo: štera szo gori vzéli na zdr'závanje; liki pranyè pehárov i maszlinov i medenicz ino poszteo.)

5. Potom szo ga pštalí Farizeuske ino pišzácske: zakaj vucséniczke tvoji ne hodijo pouleg tadánkov ti sztarifi; nego znemujuvanimi rokami jejjó krúh?

6. On pa odgovorécsi ercsè nyim: dobro je pro-rókúvao E'zaiás od vász szkazlivczov; kako je písano: *eto lúsztvó me li zvúsztvami cšeszti; szrczè je pa nyibovo dalecs kraj od méne.* *Es. 29, 13.*

7. *Zamán me pa cšesztiyo vucšécsi tákse návuke; ki szo zapovidi cslovecse.* *Mát. 15, 9. Kol. 2, 18-20. Tit. 1, 14.*

8. Ár, tà niháte zapovid Bo'zo, i zdr'závate tadánke lúdi prajoucsi mafzliné i peháre; i drúga prizpodobna tákša vnouga csiníte. *Mát. 15, 2.*

9. I pravo nyim je: dobro, zametávate zapovid Bo'zo; naj tadáneq vas zdr'zíte.

10. Ár je Moj'zes erkao: *poslúj ocsó tvojegá i mater tvojo: i, ki búdou gucusi ocsi, ali materi, smrtvom sje naj škoncsa.* *Vóid. 20, 12. Právd. 27, 16.*

11. Ví pa právite: csi ercsè cslovik ocsi, ali materi; korban (tou je dár,) kí je od méne, hafzni tebi.

12. I nikaj vees nyemi ne niháte csiníti, ocsi szvojemi, ali materi szvojój.

13. Zaprávlate rejcs Bo'zo ztadánkom vašim; šteroga šte naštavili; i prizpodobna tákša vnouga csiníte.

14. I prizvavši víze lúsztvó ercsè nyemi: pošlúšajte me vši i razmite.

15. Nikaj negá od zvúna notri vu csloveka idou-cšega; štero bi ga moglo ofzkrúnoti: nego ta vóidou-csa od nyega; ona szo, štera ofzkrúnió csloveka. *Dján. 10, 15. Rim. 14, 17. 20. 1. Tim. 4, 4.*

16. Csi što mà vúha na pošlúšanye; naj pošlúša.

17. I, gdabi notri sou vu hi'zo od lúsztvá, pítali szo ga vucsenšcáke nyegovi od te prílike. *Mát. 15, 15.*

18. I velí nyim: tak i ví šzte neszpametni? Ne razmite; kaj všze, štero od zvúna notri ide vu csloveka, nemore ga ofzkrúnoti.

19. Ár nejde vu šzrczè nyegovo: nego vu cšvov i vu ocsišcsávníczo zide; štera všzo jejštvino cšízti.

20. Pravo je pa: kaj, štero z-csloveka vó ide, tišto ofzkrúni csloveka. *Jak. 3, 6.*

21. Ár od znoutra z-fzrczà cslovecsega zhájajo hũda mislejnya, práznofzti, kurvejstva, ľudomoršatva. *Jer. 17, 9. Pril. 6, 14.*

22. Tatšja, szkoupofzt, hũdoubu, jálnofzt, hotlivofzt, hũdo okou, preklnyanye, gizdofzt, neszpametnofzt. *Mát. 20, 15.*

23. Vřza eta hũda od znoutra vò idò i ofzkrúnio csloveka.

II. 24. I gda bi odnut gori fztano, odřfao je na krajinè Tirufa i Sidona. I notri idoucsi vu hi'zo, nej je řteo, kaj bi ga řto znao: dõnok je nej mogao řzkršvoma biti.

25. Ár edna 'zena, řtera je mejla csér vu necřřřtom dũhi, kak je zacsũla, pridoucsa řzpádnola je pred nõgè nyegove.

26. (Břla je pa ta 'zena Grecska po národì Sirofeni-esánka): i profřzila ga je; kaj bi toga vragà vò vrgao 'znyè cséri. *Zolt. 50, 15.*

27. Jezus pa ercsè nyej: niháj, naj řze prvle nafřřřtijo otroczi. Ár je nej dobro vzèti krũh deczè i vřcsi řscenczom. *Džán. 3, 25. 13, 26.*

28. Ona je pa odgovorřla i veli nyemi: tak, Gofřpodne; ár i řscenczi pod řřřtolom jejjo zdrťinya otrouk. *Eř. 2, 11.*

29. I erkao ji je; za volo ete rejcsi idi; vò je odřřfao vřág zcséri tvoje.

30. I pridoucsa vu hi'zo řzvojo, najřla je; kaj je vřág vò odřřfao, i csí je na pošřřteli le'zála.

* *Evang. na XII. po řř. Trojřřřřvi Nedelo*

III. 31. I pà vò idoucsi zkrajín Tirufa i Sidona priřřfao je k-mourři Galilee po řzrejdi krajine ti deřřřt mejřřřt. *Mát. 15, 29.*

32. I neřřřli řřo nyemi glũhoga 'zmetnogacsècsega: i profřřřili řřo ga; kaj bi na nye-ga djaò rokou řřvojo. *Lũk. 13, 13.*

33. I vzeme ga od lúštvá odszebe; vrže prízti szvoje vu vúha nyegova, i plúnovfi dotekno sze je jezika nyegovoga.

34. I gori zglednovfi vu nébo zdejhno je i ercsè nyemi: Efata, tou je, odpri sze.

35. I preczi szo sze oudprila nyegova vúha, i razvézalo sze je vezalo jezika nyegovoga i gúcsao je ednáko. *Es. 35, 6.*

36. I prepovedao nyim je: kaj bi nikomi ne pravili: ali od koga bole je on nyim prepovedao; od toga bole szo oni nazvícsávali.

37. I jáko trdno szo sze csúdivali govorecsi: *vsze je dobro vsáno; glúbe je vsáno csúti, i nejme glúcsati.*] *Sztv. I, 31. Lúk. 23, 41.*

OUSZMI (VIII.) TÁO.

I. 4000. sze ji 7. lejbov krúba nasziti 1-9. II. Znamenye proszécsim Farizeusom sze ne dà 10-13. III. Vucsenícze sze stúkajo, kaj szo krúba pozábili vzéti 14-21. IV. Szlepecz sze zvrácsi 22-26. V. Apostolszko od Krisztusa vadlúvanye 27-30. VI. Krisztus szvojo smrti nazvícsáva 31-38.

* *Evang. na VII. po Sz. Trojsztvi Nedelo.*

I. 1. **V**u oni dnévi, da bi jáko vnogo lúštvá bilou, i nebi melo kaj jeszti, prizvajoucsi Jezus vucseníke szvoje ercsè nyim:

2. Milo mi je to lúštvó. Ár szo 'ze trí dní pri meni i nemajo nikaj; ka bi jeli. *Mát. 15, 32.*

3. I, esi je odpisztim laesne vu hi'zo nyihovo, pomenkájona pouti: ár szo niki 'znyih zdaleka prisli.

4. I odgovoríjo nyemi vucseniczke nyegovi: odkut bi mogáo sto ete eti naszititi szkrúhom vu púsesávi? *Racs. II, 22. 'Zolt. 78, 19.*

5. I opítáo je je: keliko *lejbou* krúha máte? oni szo pa erkli: szedem.

6. I zapovedao je lúsztvi doli poszejzti na zemio: i vzéo je ti szedem *lejbou* krúha i hválo zdávsi vlomo je je, i dáo je je vucsenikom szvojim; da bi tà dáli. I tà szo je dáli lúsztvi.

7. Meli szo i *edno* malo ríbiez: i hválo zdávsi velo je tà dati i one.

8. Jeli szo pa i naszitili szo sze, i nábrali szo gori ofztányenoga drtinya szedem kosárov. *2. Král. 4, 44. Iv. 6, 12.*

9. Bilou ji je pa, kí szo jeli, liki stiri, ezeto: i odpúszto je je.]

II. 10. I preczi idoucsi vu ládjo zvucsenfkmi szvoimi prisáo je vu krajino Dalmanuthe.

11. I vó szo sli Farizeuske i zácsali szo sze 'znyim stúkati, profzécisi od nyega znamejnye znebész szkúsávajoucsi nyega. *Már. 12, 38. 16, 1.*

12. I zdejhnovsi vu dúhi szvojem ercsè: kaj et národ znamejnye 'zelej? Ali zaisztino velim vám: esi sze dà národi etomi znamejnye.

13. I niháo je je: idoucsi pa vu ládjo odísáo je prejk na drúgo sztrán.

III. 14. I pozábili szo sz-szebom vzéti krúha; i nej szo meli *vacs* szebom vu ládji; nego li eden *leb* krúha.

15. I zapovedao nyim je govorécsi: vidite, varte sze

sze od kvalzá Farizeusov i kvalzá Herodesovoga.
Lúk. 12, 1. 1. Kor. 5, 6. 1. Tbef. 5, 21.

16. I zgovárjali szo fzi med szebom erkoucsi: kaj krúha nemamo.

17. Stero geto je zvedo Jezus, ercsè nyim: ka fzi zgovárjate, kaj krúha nemate? Efcse ne pametújete, niti ne razmite? Efcse obtrdjeno máte fzcze vase?
Mark. 3, 5. 6, 52.

18. Ocsi majoucsi ne vídite? i vúha majoucsi ne csújete? i ne fzpomenéte sze? *Es. 6, 9.*

19. Gda szam pét *lejbou* krúha vlomo med pétjezér: keliko kosárov szte nábrali puni fzdrtinyom? Velijo nyemi: dvanájszet. *Lúk. 9, 13. Iv. 6, 9.*

20. Gda szam pa szedem med stirihezero *vazdejlo*: keliko kosárov szte *teda* nábrali puni zdrtinyom? oni szo pa erkli: szedem. *Mát. 14, 19.*

21. I erkao nyim je: kakda, ka ne razmite?

IV. 22. I prisao je vu Bethsajdo: i neszéjo nyemi *ednoga* szlejpora i profzijo ga; kaj bi sze ga dotekno.

23. I pršjo je rokou toga szlejpora, vò ga je pelao zmezta, i plúnovfi vu ocsi nyegove: geto je na nyega dijáo rokè *szvoje*, pštao ga je, csi kaj vídi. *Mark. 7, 32. 33.*

24. I gori poglédnovfi ercsè: vidim lidi, liki drevje, hodécse.

25. Potom je pà polo'zo rokè na ocsi nyegove i veli nyemi gori glédati. I zvrácseni je i vido je *dalecs* csifztou vsza.

26. I odpofzlao ga je vu hi'zo szvojo govorecsi: niti vu mezto notti nejdí; niti ne povej komi vu mezti.

V. 27. I vò je sou Jezus i vucseniczke nyegovi vu mejszta Czezáree Filippa. I na poui je pštao vucseni-nske szvoje govorecsi nyim: koga me právijo lidjé biti? *Lúk. 9, 18.*

28. Oni szo pa odgouvorili: Ivana Krštitela, i drúgi Eliáša, drúgi pa *ednoga* z-prorokov. *Mark. 14, 2.*

29. I on nyim veli: ví pa koga me právite biti?

odgovorécsi pa Peter ercse nyemi: et fzi Krifztus.
Mát. 16, 16.

30. I prepovedao nyim je: kaj bi nikomi ne pravili od nyega.

VI. 31. I zácsao je je vcsiti: *kaj je potrejbno Szini cslovecsemi vnonga trpeti ino sze zavrcsi od ti sčatárisi i vládnikov popovszki i piszácsou i vmoriti, i po trétyem dnévi gori szánoti.*

32. I szcsno je tou tejs gúcsao. Peter ga je pa kfzebi vzéo i zácsao ga je strájfati. *Mát. 16, 22.*

33. On sze pa obrné i vidoucsi vucsenlike szvoje, polstrájfao je Petra govorécsi: idi za mē Satan; ár ne razmis, štera szo Bo'za; nego, štera szo cslovecsa.

34. I prizvajoucsi to lúštvó zvucsenškimi szvojimi ercse nyim: *kikoli sčsé za menom pojti; naj zataji szám szebè, i na sčé vzeme kris szvoj, i tak me nasčledúje.*

35. *Ár, ki sčsé dúšo szvojo zdr'zati, zgibi jo: ki pa zgibi dúšo szvojo za volo méne i Evangyeliona; tē jo obdr'zi.*
Lúk. 9, 24.

36. *Ár ka valà csloveki: csi czejli szvejt dobi; i skou-di dúši szvojoj?* *Mát. 16, 26.*

37. *Ali ka za mejno dà cslovik za dúšo szvojo?* *'Zolt. 49, 9.*

38. *Ár, kikoli sze szrameslúje menè i rejcsi moji vu etom národí praznivom ino grejnom, i Szin Cslovecsi sze szrameslúvao bode nyega; gda pride vu diki Ociè szvoje-ga szvojimi szvétimi angyelmi.*

DEVÉTI (IX.) TÁO.

I. Krifztus sze preobrúzi 1-13. II. Kifszvejufzki poj-bics sze zvrácsi 14-29. III. Krifztus nazvisčáva szvojo moko 30-32. IV. Vcsi poniznosz 33-37. V. Néki uragè zgánya 38-50.

I. 1. **I** veli nyim zašztino velim vám: kaj szo ni-šteri med eti sztojécsimi; kí znikakám tálom

ne kostajo szmrti; dokecs ne bodo vidili králestvo Bo'ze pridoucse vu zmo'znostti. *Lúk. 9, 17. Iv. 21, 23.*

2. I po séfztom dnévi k-szebi je vzéo Jezus Petra i Jakuba i Ivana: i vzéo je je na brejg veliki odszebe frame; i preobrázo sze je pred nyimi. *Mát. 17, 1. Lúk. 9, 28.*

3. I gvant nyegov sze je blízkaó i grátao je bejli jáko, liki szneig; káksega farbar na zemli nemre obejliti.

4. I szkázao sze je nyim Eliás z-Moj'zesom: i zgu-
csávali szo fzi z-Jezusom.

5. I odgovorécsi Peter vell Jezusi: Mester, dobro je nám eti biti. Napravmo tak trf satoro, tebi ednoga, i Moj'zei ednoga, i Eliási ednoga.

6. Ár je nej znao; ka bi gúcsao: ár szo bilf pre-
sátrafeni. *Zolt. 126, 1.*

7. I zvrhao sze je eden oblák, sferi je je obszenczao. I prifao je gláfz zobláka govorécsi: *ete je moj Szin te líbezni vi; toga poszlúsfajte. Právd. 18, 15.*

8. I na nágli sze okouli zglednovfi nej szo vecs ni-
koga vidli; nego Jezusa szamoga ízebom.

9. Doli idoucsi pa zbrejga prepovedao nyim je: kaj bi nikomi ne pravili, ka szo vidili: nego gda Szin cslovecsi zmrtvi sztáne.

10. I tou rejcs szo zdr'zali pri szebi szpitávajoucsi sze, ka je zmrtvi gori sztánoti?

11. I pítali szo ga govorécsi: ka pa právijo pízfács-
ke; kaj Eliás mà cfs pivle píti? *Mal. 4, 5.*

12. On pa odgovorécsi ercsè nyim: Eliás íztina pride pivle naj nazáj szprávi vsza; i, liki je pízfano od szinà cslovecsega, kaj bode vnogo trpo i zavr'ze sze. *Er. 53, 3. 4. Dan. 9, 26.*

13. Ali velim vám, kaj je i Eliás prifao (i vesnili szo nyemi kak szo steli) liki je pízfano od nyega. *Lúk. 1, 17.*

14. I pridoucsi kvucsenkom vido je vuo'zina szfítva okoli njih, i pízfácsse szpitávajoucsse nyè. *Lúk. 9, 37.*

15. I preczi vfze lúšťvo, kak ga je vidilo, csúdivalo fze je: i príbej'zajoucsi poklonili fzo fze nyemi.

16. I opítao je te pířácse; ka fze řzpítávate med fzebom?

17. I odgovorécsi eden z lúšťva ercšè: Mester, pripelao řzam řzinà mojega ktebi, kí nejmoga dűhà mà.

18. I gdekoli ga zgrábi, trga ga, i pejni fze, i skríple zobní řzvojmi i řzejhne; i pravo zam vuceníkom svojim, naj ga vď ze ženéjo, i nej fzo ga mogli.

19. On pa odgovorécsi nyemi veli: oh neveren národ! kak dugo bom pri vářz? kak dugo bom vářz trpo? neřzte ga kmeni.

20. I neřzli fzo ga knyemi: i kak ga je vido, preczi ga je te necřřřzti dűjh trgao, i řzpadnovřina zemlo, váľao fze je i peno.

21. I opítao je oco nyegovoga: keliko vrejmena, kaj nyemi je tou vcsinyeno? on je pa erkao: od detinřřzva.

22. I cřeřřtou ga i v-ogyen vr'ze, i vu vodou, da bi ga pogűbo: ali, cři kaj mores, bojdi nám na pomoucs, řzmilujřze nad nami.

23. Jezus nyemi je pa erkao: cři mores vřrvati; *vfza řzo mogoucsa tonji vřrvajoucsimi. Már. 17, 20.*

24. I preczi kriřécsi te ocsa toga pojbara řzkuzami je erkao: vřřjem, Gofřpodne, boj na pomoucs mojoj nevernořřti.

25. Vidoucsi pa Jezus, kaj lúšťvo vkűp bi'řř; pořřrářřao je te necřřřřti dűjh govorécsi nyemi: tí nejmi i glűhi dűjh, jařř tebi zapovejdam: idi vď zetoga i vecs nejdi vnyega.

26. I kriřécsi i dořřta ga trgavři vď je řon: i grátao je liki mřtev tak; da řzo vnougi pravili, ka je mř'u.

27. Jezus ga je pa zgrabo za rokou, gori ga je potégno, i gori je řřtano.

28. I notri idoucsi vu hi'zo přtali řzo ga vuceníczke nyegovi odřzebe: zakaj řzmo ga mí nej mogli vď vycři?

29. I ercsè nyim: eto plemen po nikom nemore vò idti; nego po molstvi ino poszti. *Ivan. 16, 24.*
1. *Ivan. 5, 14.*

III. 30. I odnut vòidoucsi vkùp szo sli prejk Galilee; i nej je steo, kaj bi sto znao.

31. Ár je vcsio vucsenske szvoje i ercsè nyim: *kaj sze Sztu cslovecsi dà vu rokè lùsztvà i vmorijo ga; i vmorjeni na trétyi dén gori sztáne. Lùk. 9, 22. 18, 31. 24, 7.*

32. Oni szo pa nej razmeli to rejcs: i bojali szo sze ga pícati.

IV. 33. I prisli szo v-Kapernaum, i vu hi zi bodoucsi pítao je je: ka szte sze na pouti med szebom szpítávali?

34. Oni szo pa múcsali: ár szo sze na pouti od toga med szebom stúkali; sto de te náj vékfi?

35. I doli szedécsi prizové ti dvanájszet i ercsè nyim: *si sto sesè prvi biti; naj bode med vszejmi náj zadujejsi i vszej szluga.*

36. I vzéo je ednoga pojbcsa, posztavo ga je na szrejdo med nyè i na nárocsa ga vzévli ercsè nyim:

37. *Kikoli ednoga sztáksé diczè gori prime vu mojem iméni, menè prime: i, kikoli menè prime, ne prime menè; nego tisztoza, ki je menè poszlao. Már. 10, 40.*

V. 38. Odgouvoró je pa nyemi Ivan *Evangyelistai* govorécsi: Vucsíteo, vidili szmo ednoga va imén. tvojem zgányajoucsega vragè; kí ne naszledúje nász. i prepovedali szmo nyemi; da ne naszledúje nász. *Racs. 11, 27. 28*

39. Jezus je pa erkao: ne prepovidávajte nyemi. Ár nikoga nega: kí bi csinío moucsi vu iméni mojem, i kí bi mogao, preczi hūdou gúcsati od méne. *1. Kor. 10, 3.*

40. Ár, kí je nej prouti nám, znami je.

41. *Ár, kikoli vám píti dà eden pebár vodè vu iméni mojem záto, kaj szte Krizstusovi, zasztinó velim vám; znikaksm tálom ne zgibi szvoj nájem. Már. 10, 42.*

42. I, kškoli šzpácsi ednoga zti náj ménši, kí vu meni vörjejo, bole bi nyemi bilou zvnougim; da bi šze nyemi mlinšzki kamen okoli šinyaka djáo, i vu mourje bi šze vrgao. *Lúk. 17, 1. 2.*

43. I csi te šzpáka tvoja rouka; odszejka jjo: lepše je tebi csonklavomi vu 'zšteck idti; liki dve j rokej meti, ino idti vu gehenna vu te nevgálleni ogyen. *Právd. 13, 6. Már. 18, 8.*

44. Gde nyih cšrv ne merjè i ogyen ne vgáfzne. *Es. 66, 24.*

45. I, csi te nouga tvoja šzpáka, odszejka jjo: lepše je tebi idti vu 'zšteck plantavomi; liki dve j novej meti ino šze vrcsi vu gehenna, vu te nevgálleni ogyen.

46. Gde nyih cšrv ne merjè i ogyen ne vgáfzne.

47. I csi te okou tvoje šzpáka, vò je vrzi: lepše je tebi edno okou meti ino idti vu králefštvo Bo ze, liki dve j okej meti ino šze vrcsi vu ogyen gehenšzki.

48. Gde nyi cšrv ne merjè i ogyen ne vgáfzne.

49. Ár vřzáki bode zognyom šzoljeni: i vřzáki áldov šze z-šzoljouv bode šzolio. *Lev. 2, 13.*

50. Dobra je šzou: csi pa šzou nešzlána bode; vkom jo ofzolíte? mejte † vu šzebi šzou, i †† pokoj mejte med šzebo. † *Kol. 4, 6. Rim. 12, 18. †† 'Zid. 12, 14. Zak. 8, 21.*

DESZÉTI (X.) TÁO.

I. Šzlobodno je 'zeno odpifštiti? 1 - 12. II. Deczo Kriřtuři neřžejo 13 - 16. III. Te bogáti mladéncz 17 - 21. IV. Kařze za volo Kriřtuřa nibà, povrnu šze 22 - 34. V. Zebedeuřovi Šzinouv prošnya 35 - 45. VI. Bartimeuř preglédne 46 - 52.

I. 1. [odnat, geto šztáne, ide vu krajine Judee prejk Jordána: i vkúp je prislo pà lúřtvo knyemi; i, liki je šegou meo, páli je je vcsio.

2. I priřtoupivři Farizeuřke, pítali šzo ga: csi je šzlobodno mou'zi 'zeno odpifštiti, šzkúřavajouři ga?

Már. 19, 19 3.

3. On

3. On pa odgovorécsi ercsè nyim : ka vám je z^a povedao Mojzes?

4. Oni szo pa erkli: Mojzes je dopůfzto lřft razlocsenyà napřfzati i odpřfztiti. *Právd. 24, 1. Jer. 3, 1.*

5. I odgovorécsi Jezus ercsè nyim: za volo trdo-fti fzrczá vašega je vám tou zapovid přfzao.

6. Ali od zacsétka fztvorjenyà mo'zà i 'zeno je napravvo nyidva Boug. *Sztor. 1, 27.*

7. Zàto tà nihà cslovik oco i mater i pridřũ'zi fze k'zeni fzvojoj. *Sztv. 2, 24. Ef. 5, 31.*

8. I bodeta dvě edno tejlo: zàto fžta nej vecs dvě; nego edno tejlo. *1. Kor. 6, 16.*

9. Ka je zàto Boug vkůp zvézao: cslovik naj ne razloucsi. *1. Kor. 7, 10.*

10. I vu hi'zi szo ga páli od toga vucseniczke nyegovi pítali.

11. I velf nyim: křkoli odpřfzti 'zeno fzvojoj, i vzeme fzi drůgo; praznũje prouti nyej. *Lůk. 16, 18.*

12. I, csi 'zena odpřfzti mo'zà fzvojega i kdrůgomi ide, praznũje.

III. 13. I přinesřzli szo nyemi otroke; kaj bi fze jř dotekno; vucseniczke szo pa kárali one; kř řzo je tà přinášali. *Lůk. 18, 15.*

14. Vidoucsi pa Jezus prouti nyemi je bilou, i ercsè nyim: *přfzřte otroke kmeni přibájeti i ne prepovídávejte nyim. Ář je tákř kráľřřtvo Bo'ze. Mát. 19, 14.*

15. Zañřtino velim vám: křkoli ne vzeme kráľřřtvo Bo'ze, liki dejte; nikako ne bode vnyè sou. *1. Kor. 14, 20. 1. Petr. 2, 2.*

16. I vzéo je je na nátocea, polo'zo je rokè na nyè i blagofřlovo je je.

III. 17. I, gda bi on vř sou na pouť, přibi'řř eden i na koulina fzpadnovřř fzvoja přřao ga je: Vucřiteo dober, ka mám csiniti; naj 'zřtek vekivecsni řrokũjem? *Lůk. 18, 18.*

18. Jezus nyemi je pa erkao: ka me přávis dobrogã?

broga? niscse je nej dober; nego li eden, Boug. *Iv. 5, 40 43.*

19. Zapovidi znás: ne praznújh, ne vmouri, ne-kradni, krivo ne szvedocsi, ne vkani, postúj ocsó tvo-
jega i mater. *Všid. 20, 12.*

20. On pa odgovorécsi ercsè nyemi: Vucsiteo, eta szam všza zdr'zao od mladofzti moje.

21. Jezus sze pa na nyega zglednovši polúbo ga je, i ercsè nyemi: edno ti fals. Idi, kakoli más, odáj i dáj szitromákóm, i meo bos kincs vu nébi; i potom hodi, naszledúj menè, vzévši kršs na sžebe.

IV. 22. On pa razdrefzéljeni nad touv ricsjouv odšao je 'zalofzten: ár je meo dozta ládanya.

23. I okouli gledoucsi Jezus ercsè vucsenškom szvo-
jim: kak 'zmetno ido notri vu králefztvo Bo'ze, ki dozta pejnez májo. *Job. 31, 24. 1. Tim. 6, 17.*

24. Vucsenšczke szo sze pa csúdivali nad ricsmi nyegovimi. Jezus pa páli odgovorécsi ercsè nyim: szinki, kak 'zmetno je tim, ki sze vu pejnezaj vúpajo, vu králefztvo Bo'ze idti. *Zolt. 62, 11.*

25. Le'zej je kumili szkoufz vújh iglè idti: liki bogátomi vu králefztvo Bo'ze idti. *Lúk. 18, 25.*

26. Oni szo sze pa efse bole csúdivali góvorécsi med szebom: što sze tak more zwelicsati?

27. Jezus pa na nyè poglednovši ercsè: pri lidéjh je nemogoucse; ali nej pri Bougi. Ár szo všza mogoucsa pri Bougi. *Lúk. 1, 37.*

28. I zácsao nyemi je Peter praviti: ovo mí szmò tà niháli všza; i naszledújemo tebe.

29. Odgovorécsi pa Jezus ercsè: *zaisztino ve'tm vám; niscse je nej, ki je wibáo b'zo, ali brate, ali szesztre, ali ocsó, ali mater, ali 'zenu, ali deczo, ali nyive, za mojo volo, i za evangyelijoma volo.*

30. Ka ne bi vzéo szoukrát vees zdaj i vu vrejmeni etom, b'ze, i brate, i szesztre, i matere, i otroke, i nyive szpregányanyem vrét, i vu pridoucsój vekivecsnufzti 'zitek vekivecsni. *Mát. 19, 27.*

31. Vnougí pa prvi bodo szlejdnyí: i ti szlejdnyí prvi.
V. 32. Bill szo pa na pouti gori idoucsi v-Jeru'zá-
lem; i pred nyimi je sou Jezus: i presztrálibi szo sze,
i nafzledúvajoucsi bojali szo sze. I k-szebi je vzéo
páli ti dvanájzet, zácsó nyim je praviti: ká sze nye-
mi zgodíjo. *Lúk. 18, 32.*

33. Kaj ovo, praj, gori idemo v-Jeru'zálem: i Szin
cslovecsi sze dá vládnikom popovszkim i piszácsom, i ofzou-
díjo ga na smrt, i dájo ga poganom

34. I ofpoutajo ga, i bicsúvali ga bodo, i oplúnejo ga, i
vmoríjo ga, i na tré:yi dén gori sztáue. *Mát. 16, 21. 17, 22.*

35. I priztoupí knyemi Jakub i Ivan szinovje Ze-
bedeufóvi govorécsi: Vucsíteo, fcsémo; da, kakoli
bomo te profzili, vcsinís nám.

36. On pa nyim ercsé: ka fcséte; naj vam vcsinim?
Mát. 20, 20.

37. Oni szo nyemi pa erkli: dáj nám; naj eden na
defznoj tvojoj, i eden na lejvoj tvojoj szidímo vu díki
tvojoj. *Oz. 11, 4.*

38. Jezus nyim je pa erkao: neznate, ka profzíte.
Morete píti pehár, steroga jazs piém? i sz-krfztom,
fzkim sze jazs krfztim, okrfztiti? *Lúk. 12, 50.*

39. Oni szo nyemi pa erkli: moremo. Jezus nyim
pa ercsé: te pehár isztina, steroga jazs piém, bodte
píli; i sz-krfztom, sterim sze jazs krfztim, sze okrfztíte.
Dján. 12, 2.

40. Ali, szideti zdejzne moje i zlejve moje, nej je
moje dati; nego kim je pripravleno. *Mát. 25, 34.*

41. I szlssavli ti defzét zácsali szo sze szrditi na Ja-
kuba i Ivana.

42. Jezus pa nyè prizovè i velí nyim: znáte; kaj,
kl sze dr'zíjo za vládnike poganov, goszpodújo nad
nyimi; i ti veliki nyihóvi oblázt májo nad nyimi.
Lúk. 22, 25.

43. Nébode pa tak med vami: nego, kikoli bode fleo bi-
ti veliki med vami, naj bo vas szluga.

44. I, kikoli bode steo, zvasz biti prejdnyi, naj bo vszej szluga. 1. Petr. 5, 3.

45. Ár je i Szin cslovecsi naj prisao; kaj bi nyemi szlú'zili: nego naj on szlú'zi i dá dúšo szvojo na odkúplenyè za vnouge. Iv. 13, 14. Ef. 1, 7.

VI. 46. I prisli szo vu Jericho; i on vò idoucsi z-Jeriche i vucseniczke nyegovi i vnogolúštvá, Szin Timeusov, Bartimeus, szlejpi, je szedo kre pouti koudivajoucsi. Lúk. 18, 35.

47. I szlifavši, kaj je blúzi Jezus Názarenszki; zácsao je kršcsati i praviti: Szin Dávidov Jezus, szmiluj sze mi. Lúk. 17, 13.

48. I štrájfali szo ga vnougi; ka bi mucsao. On je pa od toga bole kršcsao: Szin Dávidov, szmiluj sze mi.

49. Jezus pa štáne i velf ga zvati. I oni zovéjo toga szlejpoga govorécsi nyemi: vúpaj sze, štani gori, zové te.

50. On pa doli vr'ze gvant szvoj i gori štanovši sou je k-Jezusi.

51. I odgovorécsi velf nyemi Jezus: ka šcsés; naj ti vcsinim? Te szlejpi pa ercsé nyemi: Mester, naj preglédnem.

52. Jezus nyemi je pa erkao: idi, vóra tvoja te je vdr'zála. I preczi je preglédno i nazledúvao je Jezufa po pouti. Máti. 9, 22.

EDENAJSZETI (XI.) TÁO.

Kristus I. na ofzeluczi v-Jeru'zalem gyejzdi 1-10. II. Figovo drejvo preklinè 11-14. III. Czerkev šcsifzti, 15-19. IV. Figovo drejvo poszejbne 20-26. V. Szpopi sze slúka 27-33.

I. 1. I gda sze pribli'závajo v-Jeru'zalem, v-Bethšágo i v-Bethánio; pouleg oliveczke gorè bodoucsi, posle dvá zvucsenškov szvoji. Lúk. 19, 29.

2. I velf nyima: idita vu ono véšz, štera je pred vama: i preczi, kak bodta notri vnyou sla, nájdeta 'zrbè

'zrbè privézano, na kom je níki cslovík *efese* nej szezdo; odvézta je i pripelajta je.

3. I csi váma što bode pravo; ka csinfta tou? erczita: kaj je Gofzpoud potrebuje; i preczi je efzi posle.

4. Odisla szta pa, i najsla szta to 'zrbè privézano pri dveraj vinej na dvojnoj pouti, i odvézala szta je.

5. I níki tam sztojeći szo nyima pravili: ka csinfta? kaj odvézujeta to 'zrbè?

6. Onedva szta pa nyim erkla, liki je zapovedao Jezus; i odpúsztili szo je.

7. I pripelala szta to 'zrbè k-Jezusi i vrgla szta szvoj gvant na nyè, i poszádila szta ga na nyè. *Iv. 12, 14.*

8. Vnougi szo pa gvant szvoj presztirali na pout: ti drúgi szo pa vejje szekali zdrevja, i metali szo je na pout.

9. I ti naprej idoucsi i nazledúvajoucsi szo křesali govoreći: *Hofanna blagoszloveni, ki ide vu iméni Gofzpodnovom. 'Zolt. 118, 25. 26.*

10. *Blagoszloveno je to idoucese králesztvo vu iméni Gofzpodnovom ocsè nafega Dávida: Hofanna na v'szini.*

11. I notri je sou v-Jeru'zálem Jezus i vu czérkev: i, geto je vsza okouli pogledno, vecserásnyz 'ze bodoucsa vóra, vó je sou v-Bethánio sztimi dvanájszetimi. *Mát. 21, 12. Lúk. 19, 45.*

12. I rano vó idoucsi oni od Bethánie lacšen je grátao.

13. I vidoucsi edno figovo drejvo ouzdalecs majoucese šsztye; sou je, csi bi kaj najšao na nyem száda. I pridoucsi knyemínikaj je nej najšao; nego li šsztye; ár je nej bilou *efese* vrejmen fig. *Lúk. 13, 6.*

14. I odgovoreći Jezus ercsè nyemi: nigdár vecs ztebe na vekke níscse száda ne jej. I csúli szo *totu* vucseniczke nyegovi.

15. I prisli szo v-Jeru'zálem: i notri idoucsi Jezus vu czérkev zácsao je vó goniti te odávajoucese; i kúpivajoucese vu czérkvi; i sztole pejnez minyávczov i sztouce odávajoucsi goloube je szpremetao.

16. I nej je dopůfzto; kaj bi ťto kákso poťzoudo nefzao po czérkvi.

17. I vcsio je govorécsi nyim: *nej je piťzeno; kaj bi za moja bi za molitvena ťze zvála bode od vszej národov; vi ťze pa znyè vcsinili razbojuikov lúknyo?* 1. *Král. 8, 10.*

18. I csůli ťzo ti piťzácske i vládniczke popovťzki; i iťzkali ťzo, kakda bi ga pogůbili. *Ar ťzo ťze ga bojali; kaj ťze je vsze lůťztvo csůdivalo nad vcsenyejm nyegovim.*

19. I gda bi vecsér grátao, vō je sou zmeťzta.

IV. 20. I raao pouleg idoucsi vidili ťzo to figovo drejvo poťzejhnyeno zkorenyà.

21. I ťzpomenè ťze Peter, i veli nyemi: *Mester, ovo to figovo drejvo, ťtero ťzi préklío, je poťzejhnolo.*

22. I odgovorécsi Jezus veli nyim: *mejte vōro Bo'zo. Mark. 4, 40.*

23. *Ar zaťztino velim vám; kaj kíkoli bode velo etomi brejgi: pozdigni ťze i vrzi ťze vu mourje, i ne bode dvojiō vu ťzrczi ťzvojem, nego bode vōrvao, ka ťtero právi, ťze zgotí, bode nyemi; ka je koli pravo. Lúk. 17, 6. Jak. 1, 6.*

24. *Záto velim vám: vsza, ťterakoli molécsi bodete proťzili, vārte, kaj vzemete, i meli bodte. Jer. 29, 12. Lúk. 11, 9.*

25. I gda ťztojťte molécsi: odpůťztite, csi kaj máte prouti komi; naj i Ocsa vas, kí je vu nebéťzaj, odpůťztí vám pregrejsenyè vase.

26. Csi pa ví ne odpůťztite: niti Ocsa vas, kí je vu nebéťzaj, ne odpůťztí vám pregrejsenyè vase.

V. 17. I ido pa v-Jeru'zálem: i gda bi on vu czérkvi okouli hodo, prisli ťzo knyemi vládniczke popovťzki i piťzácske i ti ťztaríi

28. I veliťo nyemi: *ťzkákťov obláťztjov delas eta, i ťto ti je dáō tou obláťzt, naj eta esinís?* *Lúk. 20, 1. Vōid. 2, 14. Dj. 4, 7.*

29. *Odgovorécsi pa Jezus ercsè nyim: pťtao bodem váfz*

vášz i jasz edno rejcs i odgovorte mi; *tak* i jasz povejm vám, szkákfov oblásztyov csinim eta.

30. Krfzt Ivana jeli je znebész bio, ali zľudi? odgovorte mi.

31. I misľzili szo pri szebi govorécsi: esi ercsémo znebész; ercsé: zakaj szte nyemi tak nej vörvali?

32. Csi pa ercsémo: zľudi; bojimo sze ľúšťva. Ár szo vszi za právoga proroka meli Ivana. *Mát. 14, 5.*

33. I odgovorécsi erkli szo Jezusi: neznamo. I Jezus odgovorécsi ercsé nyim: niti jasz ne povejm vám: sz-kákfov oblásztyov delam eta.

DVANAJSZETI (XII.) TÁO.

I. *Od ľúdomorfszki goricsáuczov 1-12. II. Od Czašzarfszke dácsé 13-17. III. Szadduczenfov pitanye od gori sztanenyà 18-27. IV. Od te velike zapovidi i Dávidovoga Szinà 28-37. V. Od Farizenfov gizdofzti i vdovicze pejneza 38-44.*

I. 1. **I** zácsao nyim je vu prľikaj gúcsati: *eden* cslovik je goricze zaszádo i okouli je je zagrádo szplotom, i vkopao je pod pressó kad, i poczimprao je tóren i vó je je dáo delavczom, i odšsao je na pout. *Zolt. 80, 9. Es. 5, 1.*

2. I posľlao je kdelavczom vu vrejmeni *brátve* szlugo: da bi od delavczov vzéo zšřáda ti goricz.

3. Oni szo ga pa prľjali i zdrli i odposľlali szo ga práznoga.

4. I pa je posľlao knyim drůgoga szlugo: i tiszto-ga szo kamenůvajoucsi na glávi vrázili i odposľlali szo ga ospotanoga.

5. I pa je drůgoga posľlao; i onoga szo buľli: i vnouge drůge, zmed koterimi szo nistere abili, nistere pa buľli.

6. Gda bi pa ešcse ednoga ľúblénoga szvojega Szinà meo; posľlao je i tiszto-ga knyim obšlejdnyim govorécsi; zaszto upio sze Szinà mojega.

7. Oni

7. Oni pa, ti delavczi, szo erkli med szebom: ete je órocsník; hodte bujmo ga, i nasa bode ta órocsína. *Szew. 37, 18.*

8. I zgrabivši ga, bujli szo ga, i vð szo ga vrgli zgoricz. *Zid. 13, 12.*

9. Ka bode záto csinio te goszpoud ti goricz? Prðde i pogibi te delavcze i dà goricze drúgim.

10. Nej szte etoga pšzma steli? *Kamen, steroğa szo zavrgli zidárje, té je vsinyen gláva voglà. Est. 28, 16. 1. Petr. 2, 7.*

11. Od Goszpoda je vsinyeno tou; i csúdnó je vu ocséjh nasi.

12. J iszkali szo ga; kaj bi ga pršjali, i bojali szo sze lúštvá: ár szo znali; kaj je prouti nyim tou pršliko pravo; i niháli szo ga i odšli szo.

II. 13. I pošlali szo knyemi níke z-Farizeušov i z-Herodešovi szlugov; kaj bi ga lovili zricsjom. *Mát. 22, 15.*

14. Oni pa pridoucsi velijo nyemi: vucsiteo, známo; ka fzi isztinszki, i za nikoga ne máras. Ár ne glédas obráz lúdi; nego vu isztini pout Bo'zo vcsšs. Jeli je szlobodno dácsó Czašzari dati; ali nej? dájmo jo; ali jo ne dájmo?

15. On pa znávi nyihovo szkazšvošzt ercšé nyim: ka me szkúšáivate? prineszte mi eden szoud; naj ga vřdim.

16. Oni szo ga pa prineszli. I ercšé nyim: koga je ete kejp i napiszek? Oni szo nyemi pa erkli: Czašzarov.

17. I odgovorécsi Jezus ercšé nyim: *dájte, stera szo Czašzarova, Czašzari; i, stera szo Bo'za, Bougi. I csúdivali szo sze nad nyim. Vóid 22, 28.*

III. 18. I prído Szaducezeuske knyemi; kí právi-jo, ka nejga gori sztanenyà; i pítali szo ga govorécsi: *Dj. 23, 6. 8.*

19. Vucsiteo, Moj'zes nám je pšzao; kaj, esi steroğa brat merjé i nihà 'zeno, i diezè ne ofštávi; naj vzeme brat nyegov 'zeno nyegovo i pobúdi szemen brati szvojemi. *Právd, 25, 5.*

20. Szedem záto bratov je bilou: i te prvi je vzéo 'zeno i merjoucsi nej je ofztavo szemena.

21. I te drúgi jo je vzéo i mr'u je, i ni tè je nej ofztavo szemena: i te trétyi rávno tak.

22. I vzélo jo je vfzej szedem i nej szo niháli szemena: obfzlejdnym vfzej mrla je i ta 'zena.

23. Vu gori sztanenyej záto, gda gori sztánejo, fteroga ztejh bode 'zena? ár jo je szedem melo za 'zeno.

24. I odgovorécsi Jezus ercsè nyim: za toga volo ne blouditeli, neznajoucsi píszma, niti moucsi Bo'ze?

25. Ár, gda od mrtvi gori sztánejo, ne bodo sze 'zenili, nsti kmo'zám dávale; nego bodo liki angyelje, vu nebéfzaj. *Lúk. 20, 35. 1. Iv. 3, 2.*

26. Od ti mrtvi pa, kaj gori sztánejo, nej szte steli vu knjigaj Moj'zefovi od fcsípka; kak je erkao knyemi Boug govotécsi: Ja szam Boug Abrahámov, i Boug I'zaákov, i Boug Jakobov? *Vbid. 3, 6. 4, 5. Dján. 7, 32.*

27. Nej je Boug *ti* mrtvi: nego Boug *je ti* 'zvi. Záto ví dofzta bloudite.

IV. 28. I prisztopi eden zpíszácsov, kí je je poszlušáo, gda szo sze stúkili, vidoncsi, kaj nyim je dobro odgovoro, pítao ga je: ftera je ta prva vfzej zapovid? *Lúk. 10, 25. 20, 39.*

29. Jezus nyemi pa odgovorí: kaj je prva vfzej zapovid; *poszlušaj Izrael, Gofzpodin Boug nar, je eden Gofzpod. Právd. 6, 4. 1. Kor. 8, 4.*

30. I; *lúbi Gofzpodna Bogà rvojega zczejloga szrczè rvojega, i zczejle dúse rvoje, i zczejle pámeri rvoje, i zczejle moucsi rvoje.*

31. I ta drúga je ktoj priszpodobna: *lúbi bli'znyega rvojega; kako szamoga szebè. Vékse od eti drúge zapovidi nega. Lev. 19, 18.*

32. I ercsè nyemi te píszács: dobro, Vuositeo, ísztino fzi erkao, kaj je eden Boug, i nejga drúgoga zvún nyega. *Právd. 4, 35.*

33. I lúbiti ga zcejloga szrezà i zcejle pámeti i zcejle dúše i zcejle moucsi: i lúbiti bl'znyega, liki szamoga szebè, je vees od všzej gorécsi i stífani áldovov.

34. I Jezus gda bi ga vido, ka je szpametno odgovoro, erkao nyemi je: nej fzi dalecs od králesztva Bo'zega. I níse ga je nej szmeo vees pítati.

35. I odgovorécsi Jezus ercsè vucsécsi vu czérkvi: kak právijo pízácske, kaj je Kríztus szin Dávidov? *Lúk. 20, 41.*

36. Ár ízám Dávid je erkao vu szvétom Dúhi: erkao je *Gospoud Gospoudi mojemi: szedi fzi zdejszue moje, dokécs polo'zim nepriástele tvoje na podnogáoniczo noug tvoji. 'Zolt. 110, 1. 'Zid. 1, 13.*

37. Zató szám Dávid právi nyega Gospouda: i kakda je tak nyegov Szin? I všze lúsztvo ga je rado poszlúfalo.

V. 38. I ercsè nyim vu vcsenyej szvojem: varte fze od pízácsov; kí fcséjo vu dugi szúknyaj hoditi i poklányanye *meti* na placzaj.

39. I prejdnye sztouce vu szprávícsaj, i prejdnye mészto pri vecsérjaj.

40. Kí po'zérajo hí'ze vdovíc: i tou csiníjo pod obrázom dúgi molítev. Tej vzemejo vékfo szoudbo. *Lúk. 20, 47. 2. Tim. 3, 6.*

41. I szedécsi Jezus pred czérkevnov Ladiczov; da bi vido, kakda bi lúsztvo metalo pejneze vu to ladiczo: i vnaugi bogati vrgli szo doszta. *Právd. 15, 11. 2. Král. 12, 9.*

42. I pridoucsá edna vdovicza szironta vrgla je dvá pejneza, kí je stiti táo *ednoga krajczara.*

43. I prizvajoucsi vucsénke szvoje ercsè nyim: zaíztino velim vám, kaj je eta szironta vdovicza od všzej, kí szo metalí, vcs vrgla vu ladiczo. *Lúk. 21, 2. 2. Kor. 8, 12. Szto. 4, 4.*

44. Ár szo všzi zobílností szvoje metalí: eta je pa szvojeja sziromaštva víza, kà je mejla, notri vrgla, czejlo czeringo szvojo.

TRINAJSZETI (XIII.) TÁO.

I. *Pred Jeruzálemszkim pogúblejnyem ka bodo? 1-13.*
 II. *Ka pod nyim? 14-20.* III. *Ka za nyim do konca szvità? 21-32.* IV. *Záto vóruszúnjmo 33-37.*

1. **I** vóidoucsi on z-czérkvi právi nyemi eden zvu-
 csenkov nyegovi: Vucsiteo, glédať, kákfe ka-
 ménye i kákfe zidíne szo tou. *Lúk. 21, 5.*

2. I Jezus odgovorécsi ercsè nyemi: vídís ete ve-
 like zidíne? ne nihà sze kamen na kamni; íteri bi
 sze ne porúšo. 1. *Král. 9, 7. 8. Lúk. 19, 44.*

3. I szedécsi on na gori o íveczkoj pred czérkeviov,
 pítali szo ga zoufzeb Peter i Jakub i ívan i András,
Lúk. 21, 7.

4. Povej nám: gda eta bodo i ítero je znamejnye;
 gda bodo sze vsza eta szpunnyávata? *Dján. 1, 6.*

5. Jezus pa odgovorécsi nyim zácsao je praviti:
 glédajte, naj vász íto ne zapela. *Jer. 29, 8.*

6. Ar vnougi prído vu ímèni mojem govorécsi:
 íasz ízam; i vnouge zapelajo. *Jer. 14, 14.*

7. Gda pa csúli bodte boje i gláfze bojouv; ne
 preztrafste sze: ár tou more biti; ali efese je íej konecz.

8. Ar gori íztáne narod na národ, i králesztvo na
 králesztvo, i bodo zemlè gsbanya po mejsztaj i bodo
 gládove i zburkanya. Eti bodo zacsétki boleljen,
Es. 10, 2.

9. Kebzúnjete pa ví na vász. Ár vász dájo pred ta-
 nácese i vu szpráviscsa; íbiti bodete, i pred poglaváre
 i krále posztávleni bodete za volo méne nyim na ízve-
 doufztvo. *Mát. 10, 17. 18. Dján. 4, 3-7. 25, 23-24.*

10. *I med vszejmi národmi sze more prve Evangye-
 liom predgati.*

11. Gda bodo pa vász pelali, naj vász vu rokè dájo;
 ne szkrbte sze naprej, ka bodte gúcsali, niti ízi ne pre-
 mislavajte: nego, kakoli sze dà vám vu onój vóri,
 tíszto gúcese. *Ar ítere íej ví, ki gúcsite; nego Dúžb ísvéti.*

12. Dà pa brat brata na fzmrt, i ocsa fzinà, i prou-
ti fztàne decza roditelom i vmorijo je. *Ez. 38, 21.*
Mik. 7, 5, 6.

13. I bodete odùrni vszejm zá volo iména mojega. Ki
pa ofztàne do koncza: tè sže zvelicsa. *Oz. 2, 7-10.*

14. Gda bodte pa vidili odùrnost opùscávà-
nya; štera je povejdana od Dániela proroka, fztójéso,
gde nej trbej (ki štè, najrazmi) teda, ki fzo vu Judej,
naj bi'zijo na gorè. *Dán. 9, 27.*

15. Ki je pa na hi'znom pokrivi: naj doli ne fztou-
pi vu hi'zo; niti naj notri nejde, kaj bi kaj zhi'ze fzvo-
je vzéo. *Lúk. 17, 31.*

16. I, kí je na pouli: naj sže ne povrnè konim; šte-
ra je za fzebom nibáo, ka bi vzéo gvant fzvoj.

17. Jaj pa tim nofzécšam i nadájajoucsam vu oni
dnévi.

18. Molte pa; naj ne hode vaše bej'zanye vzími.

19. Ár bodo dnévi oni táksa moka: kákšè je nej
bilou od zacsétka fztvorjenjà, štero je Boug fztvou-
ro, notri do fzej máo; niti je nebode. *Dán. 12, 1.*

20. I, da bi Gofzpoud ne prekráto one dnéve, ne
bi sže zvelicsalo ni edno tejlo: ali za volo ti odebrá-
ni, štere je odébrao, prekráto je te dní.

III. 21. I teda, csi što vám ercsè: ovo, eti je Kri-
fztus; ali: ovo tam je, ne vörte. *Már. 24, 23. Lúk. 21, 8.*

22. Ár gori fztáno krvi Krišztuske i krvi pro-
rocške: i dávali bodo znamejnja i csúda na zapelá-
vanyc, csi bi mogoucsè bilou, i te odebráne. *Právd.*
13, 1. 2 Tb. 2, 11.

23. Ví pa kebžújte: ovo naprej fzam vám pove-
dao vsza. *1. Tb. 3, 4.*

24. Ali vu oni dnévi, po moki onoj, fzuacze po-
temnej, i mejšzcz ne dà fšvetlošzt fzvojo. *Es. 13, 10.*
Ez. 32, 7. Oz. 6, 12.

25. I zvejzde bodo znebész doli kapale: i moucsi,
štere fzo na nebészaj, gyíbale sže bodo.

26. I teda bodo vidili Szinà cslovecsega pridoucsega vu obláki zmosnofztyom vnougom i dikom. *Dán. 7, 13. 1. Tber. 4, 16.*

27. I teda posle angyele szvoje, i vkúp szprávi te odebráne szvoje od stiri vótrouv, od kraja zemlé do kraja nebész. *Mát. 24, 31.*

28. Od figovoga drejva sze pa vclite priliko: gda ze nyegova vejka mejka gráta i lifztye szpúscsáva; znájte, ka je blúzi leto.

29. Tak i vř, gda bodte vidili, kaj bodo sze eta godřla, znájte; kaj je blúzi pri dveraj. *Lúk. 21, 29.*

30. Zaisztino vclim vám: kaj nikako ne prejde etc národ; dokecs sze eta vsza ne zgodřjo.

31. *Ar néba i zemla prejdo; vicsi moje pa nikako ne prejdo. Zolt. 102, 27. 1. Petr. 1, 25.*

32. Od tisztoaga dnéva pa i vóre niscse nezna, niti angyelje, kí szo vu nébi, niti Szin; nego li Ocsa. *Dján. 1, 7.*

IV. 33. Kebzújte, verusztújte, i molte: ár neznate; gda je vrejmen.

34. Liki cslovik, kí dalecs odřda i osztávi hi'zo szvojo i dà szlugom szvojim oblászt, i vszáksemi delo szvoje, i vratári je zapovedao; naj verusztújte.

35. Záto verusztújte: ár neznate, gda goszpodár hi'ze príde, vecsér, ali opou noucsi, ali za kokouta szpejvanye, ali rano.

36. Da nagyagno pridoucsi ne nájde vářz szpajoucse.

37. *Ka pa vám právim, vszejm právim: verusztújte. Lúk. 12, 41. Rim. 13, 11. Ozn. 3, 3.*

STIRINÁJSZETI (XIV.) TÁO.

I. *Krifztus sze pripravla na moko 1-31. II. Ta moka 32-42. III. Před popmi sze tou'ca i szoudi 43-65. IV. Peter ga zataji 66-72.*

L. 1. **B**io je pa vúzen, i po drúgom dnévi bteřl kvařzà krúhov szvétki; i řřzkali řzo vládnice

niczke popovszki i pifzácske; kákda bi ga vu jálnofzati zgrabili i vmourili. *Lúk. 22, 1.*

2. Pravili szo pa: nej vu szvétki; naj kak zburkanye ne bode lúftva.

3. I gda bi on bio vu Bethánii vu hi'zi Simonovoj toga gobavcza; szidécsi on, príde *edna* 'zena, štera jo mejla alabaštrom punoga csíftoga nárduskoga dráoga mazala; i vkuš sztere te alabaštrom i vò nyemi vlijè na glávo. *Mát. 26, 6. Lúk. 7, 37.*

4. Billi szo pa níki nemirovni vu šzebi i govorécsi: zakaj je toga mazala eto pogúblejnye? *Iv. 12, 4.*

5. Ár bi šze lejko oudalo više za trifztou pejnez š dalou šziromákóm. I razcsémerili szo šze na nyou.

6. Jezus je pa erkao: nihájte jo; zakaj ji drefzélá nofzt šzprávlate? Dobro delo je vcsinla zmenom.

7. Ár šziromáke vřzigdár máte šzebóm; i, gda šcséte, morete nyim dobro vcsiniti: menè pa vřzigdás nemate. *Mát. 26, 11.*

8. Ona, ka je mejla, je vcsinla: naprej je prisla mazat moje tejlo na pokápanye.

9. Zařftino velim vám: gdekoli šze bode predgao ete Evángyeliom vu czejlom šzvejtí; i, ka je ona vcsinla, gúcsalo šze bode na nyè šzpómánanye.

10. I Júdas Iskariotes eden zti dvanářřzet je odířao kvládnikom popovřzkim; da bi ga nyim oudao. *Lúk. 22, 3, 4.*

11. Oni pa, gda bi eto csúli, radúvali szo šze: i obečsali szo nyemi pejneze dati. I izkao je, kákda bi ga pripravno vu rokè dáo.

12. I prvi dén preřřisnyekov, gda bi ágnečza vřzenřzkoga klali, ercséjo nyemi vucsenřczke nyegovi: gde šcsés, da idoucsi pripravimo; naj jejs ágnečza. *Vřid. 12, 7. Lúk. 22, 7.*

13. I pošřlao je dvà z-řřvoji vucsenřkov i ercsè nyima: idita vu meřřto i pred váj príde *eden* cslovik vrce vodè nořřécsi; za nyim idta,

14. I, ge bode notri sou, povejta te hi'ze goszpodári: Vucsíteo veli; gde je ostaršja; gde jejm ágne-
ca zmojimi vucsenkmi.

15. I on vám poká'ze veliko vecsérjeniczo popoje-
no i pripravleno: tam nám pripravte.

16. I vó szo sli vucsenfczkenyegovi, i prisli szo vu
mezto, i najšli szo tak, liki nyim je povedao: i pri-
pravili szo toga ágnecza.

17. I, gda bi vecsér pozštano, prisao je sztimi dva-
nájšzetimi.

18. I, gda bi oni doli szeli i jeli, ercsè Jezus: zaifz-
tino velim vám, kaj me eden zvášz odà, ki zmenom
jej. 'Zolt. 41, 10. Lúk. 22, 22.

19. Oni szo sze pa zácsali 'zalofztiti, i praviti nye-
mi eden po ednom: nejli jasž? i te drúgi: nejli jasž?

20. On pá odgovorécsi ercsè nyim: eden zti dva-
nájšzet; ki namáka zmenom vu szkledo.

21. Isztina Szin cslovecsi ide; liki je píszano od
nyega. Jaj pa csloveki onomi; po kom sze Szin cslo-
vecsi odà: bole bi nyemi bilou; da bi sze nigdár ne
naroudo on eslovik.

22. I, gda bi oni jeli, vzéo je Jezus krúb i blago-
szlovivši vlomoga je i dáo ga je nyim i erkao je: vzemite,
jejte: tou je moje tejšlo.

23. I vzéo je pebár i blagoszlovivši dáo ga je nyim: i
pili szo 'zuyega vszi.

24. I ercsè nyim: tou je moja krv; novvoga zákona;
štera sze za vnonge vó vlijè. Lúk. 22, 19. 1. Kor. 11, 23-25.

25. Zaifztino velim vám: kaj vecs ne bodem pio-
roda tršza notri do dnéva onoga; gda ga pšb bodem
novvoga vu králesztvi Bo zem.

26. I hválo szpopejvavši vó szo sli na brejg Olivecz-
ki. Lúk. 22, 39.

27. I ercsè nyim Jezus: vszi sze szpácsite vu me-
ni vetoj noucsi. Ar je píszano: zbljem paštéra; i
razbi'zijo ovczè. Zak. 13, 7.

28. Ali po gori sztanenyej mojem pred vami bom sou v-Galileo. *Mark. 16, 7.*

29. Peter nyemi je pa erkao : i csi sze vszi szpácsi-jo ; dónok jazs nej.

30. I ercsè nyemi Jezus : zaifztino velim tebi ; kaj dnefz vu etoj noucsi prvle, liki dvakrat bude kokout popejvao, me trikrat zatajís. *Lúk. 22, 34.*

31. On je pa od toga bole pravo : csi de mi sztebom mrejtí ; ne zatajim te. Rávno tak szo pravili i ti *drúgi* vszi.

II. 32. I prisli szo na mefzto, komi je imè Gecsemani ; i velí vucsenikom szvojom : szedite eti do-kecs molim.

33. I vzeme szebom Petra i Jakuba i Ivana : i zácsao sze je sztrafíti i sztifzkávati.

34. I velí nyim : 'zalofztna je dúfa moja notri do szmrti. Ofztante eti ino veruszttújte. *Mát. 26, 38.*

35. I naprej sztoupivsi edno malo, szpadno je na zemlo i molo sze je : kaj, csi je mogoucse, naj prejde od nyega tà vóra. *Lúk. 22, 41.*

36. I ercsè : Abba, Ocsa, vsza szo mogoucsa tebi ; prenefzi ete pehár od méne. Ali nej, kak jazs scsém ; nego, kak ti.

37. I prisao je i najfao je nyè szpajoucse ; i ercsè Petri : Simon szpís ? Ne mores edno vóro veruszttúvati ?

38. *Veruszttújte i molte ; naj ne pridete vu szkúšávan-nye. Dújb ísztina je gotov ; alt tejlo je nemocsno. Lúk. 22, 40. Gal. 5, 17.*

39. I pà odidoucsi molo je to íszto rejcs gucsécsi.

40. I, *gda bi sze povrno, pà je je najfao, ka szo szpáli, (ár szo nyih ocsí 'zmetne bilè :) i nej szo nyemi znali kaj odgovoriti.

41. I prisao je tretics, i ercsè nyim : szpíte na da-le i pocívajte. Zadofzta ; prisla je vóra : ovo Szin cslovecsi sze vu rokè ti grejsnikov dáva.

42. Stante gori pojdmó : ovo, kí me odà sze pri-bízáva. *Iv. 14, 31.*

III. 43. I preczi, efce gda bi on gúcsao, prifao je Júdas eden bodoucsi zti dvanájszet i znyim vno zina lástva zmecsmi i zdrogmí od vládnikov popovfzki i pifzácsov i ti fztarifi. *Lúk. 22, 47.*

44. Dáo nyim je pa, kí ga je oudao, znamenye govorécsi: fteroga jazf kúsnem, tifzti je; primte ga i pelajte ga fzlobodno.

45. I pridoucsi preczi prifztoupi knyemi i vell: Mester, Mester! I kúсно ga je.

46. Oni fzo pa na nyega vrgli rokè fzvoje i prfjali fzo ga.

47. Eden pa tam ti okouli zfztojeći je vó potégno mecs i vdaro je vřsesnyega popa fzlugo, i odzfekao nyemi je vúhou.

48. I odgovorécsi Jezus ercšè nyim: liki na razbojnika fzte vó prisli zmecsmi i zdrogmí; da bi me zgrabili.

49. Vfzákfi dén fzam bio pri vafz vu czérkvi vucšécsi; i nej fzte me prijali. *Ali tak je potrejbno; na fze fzpunio pifzma. 'Zolt. 22, 7. 69, 10. Esa. 53, 12.*

50. I niháli fzo ga vfzi, i odbejzali fzo. *'Zolt. 88, 9.*

51. I eden níkfi mladéncz ga je nafzledúvao oblešeni vrúšenfzkom gvanti na golouti; i prfjali fzo ga ti mladénczi.

52. On pa nihá to rúšenfzko fzrakiczo, nági je odbejzao od nyřh.

53. I odpelali fzo Jezusa kvřsesnyemi popi, i vkúp fzo fze fzpravili knyemi vfzi vládniczke popovfzki i fztarifi i pifzácske.

54. Peter ga je pa ouzdalecs nafzledúvao notri vu dvor vřsesnyega popa. I vkúp je fzedo fzhlápczmi; i fzegrejvao fze je pri ognýi.

55. Vládniczke pa popovfzki i czejli tanács fzo ifzka-li prouti Jezufi fzvedouřtvo da bi ga vmourili; i nej fzo najřli. *Mát. 26, 59. Dján. 6, 13.*

56. Át vnogo ji je krívo szvedocsilo prouti nyemi: ali nyihova szvedoufstva szo sze nej glihala.
57. I niki gori sztanovfi krivicsno szo szvedocsili prouti nyemi govorécsi:
58. Mí szmo ga csúli govorécsega: jazs doli szterem eto zrokami napravleno czérkev; i po trí dněj drúgo brezi rouk napravleno gori poczimpram. *Iv. 2, 19.*
59. I ni tak sze je nej glihala nyihovo szvedoufstvo.
60. I gori sztáne te vísesnyi pop na szrejdo, pítáo je Jezusa govorécsi: ne odgovorís nikaj; ka eti prouti tebi szvedocsíjo?
61. On je pa mucsao i nikaj je nej odgouvoró. Pà ga je vísesnyi pop pítáo, i pravo nyemi je: tí szí on Kríztus Szín toga blagoszlovlenoga? *Es. 53, 7. Már. 16, 16.*
62. Jezus je pa erkao: jazs szam. I vidili bodte Színà cslovecsega szedécsega zdejszne zmo'znofzti Boze, i pridoucsega zoblákmí nebeszkmí. *Dan. 7, 13; Lúk. 22, 69. Oz 1, 7.*
63. Te vísesnyi pop pa razsprafcsivfi szúknye szvoje veli: ka efese potrebújemo szvedoufstva? *Racs. 14, 6. Lev. 10, 6.*
64. Csúliszte preklinyanye; ka sze vám vídi? Oni szo ga pa vízi szoudili: kaj je vrejden szmrti. *Jer. 26, 11. Már. 26, 66.*
65. I zácsali szo nfki plúvati na nyega, i zakrívati obráz nyegov i za vúha ga biti, i praviti nyemi: prorokúj. I hlápezi szo ga szpaliczami bili. *Job. 16, 10. Es. 50, 6. Iv. 19, 3.*
- IV. 66. I gda bi Peter bio vu dvori zdolaj, príde edna zdekéo toga vísesnyega popa. *Lúk. 22, 55.*
67. I vidoucsa Petra, kaj sze je szegrejvao; gléda na nyega i veli: i tíszí z-Názarenszkmí Jezusom bio.
68. On je pa tajio govorécsi: ne znam, niti ne razmím; ka tí právis. I vò je sou vu predvor; i kout je szpopejvao,

69. I deklleska vidoucsa nyega, pa je zácsala praviti tim tam sztojécsim; ka je ete zonih. *Lúk. 22, 58.*

70. On je pa páli tajio. I po malom vrejmeni, páli szo ti tam sztojécsi pravili Petri: zaisztino fzi 'znyih; tr fzi Galileanecz, i gúcsanye tvoje je priszpodobno.

71. On sze je pa zácsao preklinyati i priszégati kaj neznam, *praj*, csloveka toga; koga právite.

72. I drúgoucs je kokout szpopejvao. I szpoumeno sze je Peter zrejcsi; sfero je nyemi erkao Jezus; kaj prvle, liki kokout bode popejvao dvakrat, zatašs me trkrát. vò idoucsi, joukao sze je. *Mát. 26, 34.*

PETNAJSZETI (XV.) TÁÓ.

I. Krisztusa na szmrt ofszoudijo 1-15. II. Vitézje ga ofspotavši vò pelajo, gde razpéti trpi moko 16-37. III. Nad szmrtym csúda 38-39. IV. Pokopa sze 40-47.

1. **I** preczi zránya szo tanács dr'zali vládniczke popovszki sztimi sztarisimi i piszácsmi, i czejli tanács zvézavši Jezusa, odpelali szo ga, i dáli szo ga Pilátusi. *Mát. 27, 1. Lúk. 23, 1.*

2. I pítáo ga je Pilátus: tí fzi kráo 'Zidovszki? on pa odgovorécsi eresè nyemi: tí právis.

3. I tou'zili szo ga vládniczke popovszki jáko.

4. Pilátus ga je pa páli pítáo govorécsi: ne bos odgovárjao nikaj? ovo keliko prouti tebi szvedocsijo?

5. Jezus je pa nikaj nej vecs odgouvoró tak; da sze je csúdivao Pilátus.

6. Na szvétek Vúzenszki nyim je pa odpúszto ednoga zvézanoga; sferoga szo profzili.

7. Bio je pa eden, kí sze je zvao Barabbás zvézani sztimi gori sztanenyimi; kí szo vu sztanenyej ludomoršztvo vcsnili.

8. I, gda bi gori szkršcsalo to lúšztvo, zácsalo ga je profziti: naj nyim pouleg segè vcsiní.

9. Pilátus pa odgovorí nyim govorécsi: šséte, naj vám pisztim krála 'Zidovszkoga?

10. (Ár je szpoznao : kaj szo ga znenávidnoszti dáli vrokè vládniczke popovszki.)

11. Vládniczke popovszki szo pa gori nadignoli lúsztvo : naj nyim bole Barabbása píszti.

12. Pilátus pa odgovorécsi pà nyim vell : ka pa fcséte ; naj vcsinim onomi ; koga právite kralá 'Zidovszkoga ?

13. Oni szo pa páli krícsali : rázpi ga.

14. Pilátus nyim pa ercsè : a ka je húdoga vcsíno ? oni szo pa bole krícsali : rázpi ga.

15. Gda bi pa Pilátus steo lúsztvi zadoszta vcsiniti : odpúszto nyim je Barabbása ; tà je pa dao Jezusa bicsúvanoga ; naj sze rázspè.

II. 16. Vitézje szo ga pa odpelali vu notrejsnyi táo dvora ; kí je právdenicza : i vkúp szo zézvali czejli sereg.

17. I oblekli szo ga vu bárfony i okouli gláve szo nyemi djáli szpleteno trnavo koróuno.

18. I zácsali szo sze nyemi poklanyati : zdrav bojdi kráo 'Zidovszki !

19. I bili szo glavou nyegovo sztríztom ; i plúvali szo na nyega , i nakleknovši koulina molili szo ga.

20. I , gda bi ga ospotali , szlekli szo ga zbársona i oblekli szo nyemi nyegov lašťtiven gvant : i vò szo ga pelali ; da bi ga rázspili.

21. I pripravili szo mímo idoucsega nikaksega Simona Czirenajszkoga (gda bi sou zpoula , ocsó Alexandra i Rufusa :) ka bi nezao krís nyegov.

22. I nezó ga je na Golgothe mezšto : štero je razklajeno , temena mezšto.

23. I dáli szo nyemi piti víno zmirhom zmejšano : on je pa nej vzéo.

24. I gda szo ga rázspili razdejšili szo szi gvant nyegov vr'zècsi na nyega fors , da bi zualí , ki bi ka meo vzéti.

25. Bila je pa vòra trétya ; i rázspili szo ga.

26. I bio je napíszek zroka nyega *šmurti* napíszani : *Kráo 'Zidovszki !*

27. I rášpili szo 'znyim dvà razbojnika: ednoga zdejšzne i ednoga zlejve nyegove *šztráni*.

28. I šzpunilo ſze je pišzmo, ſtero velš: i znepravdenimi je zračšnani. *Es. 53, 12.*

29. I ti mšmo idoucsi szo ga preklínyali, kívajoucsi i glavni ſzvojmi i govorécsi: ha! kí porúšis čšerkev i vu tréj dnévi jo gori poczimpras: '*Zolt. 22, 8.*

30. Zdr'zi ſze i ſztoupi doli zkrí'za.

31. Rávno tak pa i Vládniczke popovšzki ošpotávajoucsi ga, pravili szo ſzpišzáčš edendrúgomi: drúge je zdr'zao, ſzebè nemore zdr'zati.

32. Kríšztus, kráo Izraela, naj ſztoupi zdaj doli zkrí'za; naj vídimo i vórjemo. I 'znyim vkúp rafšpéti szo ga *rúdi* ošpotávali.

33. Gda bi pa bíla vóra séšzta: pošztánola je kmičza po čzejloj zemli notri do devéte vóre. *Lúk. 23, 44.*

34. I ob devétoj vóri kríčšao je Jezus z velikim glášzom govorécsi: *Eloi! Eloi! lama ſabaktani; ſtero je razklajeno: Boug moj! Boug moj! zakaj ſzi me ošztao.* '*Zolt. 22, 2. Mát. 27, 46.*

35. I nški zmed tam ſztojécsimi, gda bi eto rejcs ſzlišali, erkli szo: ovo Eliáša zovè.

36. Bi'zi pa eden i napuni ſpongyio zješzijom i okouli zavšnovš na tršzt napájao ga je govorécsi: ni hájte, naj vídimo; cši ga príde Eliáš doli gyemát. '*Zolt. 69, 22.*

37. Jezus pa kríčšécsi z velikim glášzom zpúšzto je dúšo.

III. 38. I rafšpračšilo ſze je zakrivalo čšérkvi na dvouje od zgora notri do téo.

39. Vidoucsi pa ſztotnik tam ſztojécsi pred nyim, kaj je tak kríčšécsi premíno, eršè: zaišztino ete cšlovik je Bo'zi ſzin bio.

IV. 40. Bilè ſzo pa i 'zene ouzdalecs gledouce: med kejmi je bíla i Mária Magdalejna, i Mária Jakuba toga ménšega i Jošefova mati i Salome. '*Zolt. 38, 12.*

41. Stere szo ga nazledúvale i gda je v-Galilei bio, i szlú'zile szo nyemi: i drúge vnouge navkúp gori idoucse 'znyim v-Jeru'zálem. *Lúk. 8, 2.*

42. I gda bi 'ze vecsér grátao (ár je bio dén pri-právlennyà, kí je pred szobottov.)

43. Prifao je Jo'zef od Arimáthie, posteni tanács-nik, kí je túdi csakao králesztvo Bo'ze; szmeo je no-tri idti k-Pilátusi i profzo je tejlo Jezusa.

44. Pilátus sze je pa csúdivao; csi bi 'ze mr'u: i prizvao je sztotnika, pštao ga je; csi je dávno mr'u.

45. I szpoznavši od sztotnika, dáo je to tejlo Jo'zefi.

46. I kúpo je rúsenfszko plátno i doli ga je vzéo, závio ga je vto rúsenfszko plátno; i polo'zo ga je va grob, ki je bio zofzejkani zkámna, i priválo je eden kamen na dveri toga groba.

47. Mária pa Magdalejna i Mária Josefá glédale szo, gde je polo'zeni. *Mát. 27, 61.*

SESZTNAJSZETI (XVI.) TÁO.

I. *Krisztus gori sztáne 1-8. II. Szká'zo szo 9-18. III. Ide vnebfza 19-20.*

* *Evang. na Vúzenszko Nedelo.*

I. 1. **I** gda bi prejsla Szobotta: Mária Magdalejna, i Mária mati Jakuba i Salome, kúpile szo zácsimbo; da bi ga pridoucse namazale. *'Zolt. 16, 10. 45, 8.*

2. I jáko rano prvi dén po Szobotti prído kgrobi: gda bi gori sfo szuncze. *'Zolt. 5, 4.*

3. I pravile szo med szebom: sfo nám odvála kamen od dvér groba?

4. I nazáj sze zglednovse vídijo; kaj je od válani bio te kamen: ár je bio veliki jáko.

Szv. 29, 2.

5. I notri idoucse vu grob vidile szo mladéncza fzedécséga zdejszno *sztráni*, oblecšenoga vu bejlo szúknyo: i szafzile szo sze.

6. On nyim pa velí: ne bojte sze; Jezusa ífcsete Názareszkgoga toga raszpétoga; gori je sztano, nega ga eti. Ovo je mešzto, gde szo ga polo'zili.

7. Ali idite povejte vucseníkom nyegovim i Petri: kaj pred vami ide v Galileo; tam bodete ga vidili, liki vám je erkao.

8. I vò idoucse hitro szo bej'zale od groba: ár je trepetanye i groza na nyè prisla. I nikomi szo nikaj nej erkle; ár szo sze zbojale.]

II. 9. Gori sztánovši pa rano prvi dén po Szobotti, szkázao sze je Márii Magdalejni; zštere je szeden vragouv vò zgono. *Lúk. 8, 2.*

10. Ona pa idoucsa nazvejšztila je onim, kí szo 'znyim bilš, kí szo sze 'zalosztili i plakali.

11. I oni szlifavši ka 'zivè, i viden je bio od nyè, nej szo vòrvali.

12. Potom pa dvòma 'znyih hodécsima szkázao sze je vu drúgom obrázi; gda bi sla na poule. *Lúk. 24, 13.*

13. I oneva szta sla ina szta nazvejšztila tim drúgim: i niti nyima szo nej vòrvali.

* *Evang. na Krisztusevoga vnébo zasztoplennyà dén.*

14. Obszlejdnym szkázao sze je tim edenájšzetim pri sztoli szedécsim: i na oucsi nyim je metao nyihovo nevernoszt i trdnoszt szrczà; kaj szo onim, kí szo ga vidili, kaj je gori sztano, nej vòrvali. *I. Kor. 15, 47.*

15. I erkao nyim je: *idite pošzom szvejtí, pred-*

predgajte Evangyeliom vszákaj sztvorjenoj sztvári.
Mát. 28, 19. Kol. 1, 23.

16. Kí bode vórvao ino sze okrszti; zvelicsa sze:
 kí pa ne bode vórvao; szkvarí sze. *Dj. 2, 40. 41.*

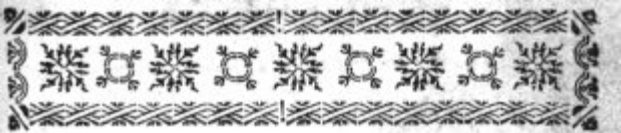
17. Znamejnya pa te vórvajoucse bode eta
 nazledúvala: vu iméni mojem bode † vragè
 zganyali, znouvimi †† jezíkmi bode gúcsali.
 † *Dján. 5, 6.* †† *Dján. 2, 11.*

18. Kacse † bode gori gyemáji; i, csi szmrt-
 noga kaj pili bode, ne bode nyim skoudilo:
 na beté'zne †† bode rokè dejvali i ozdrávijo.
 † *Dján. 28, 5.* †† *Dján. 28, 8.*

III. 19. Gda je záto Goszpoud eta vó po-
 vedao: gori je vzéti vu nébo i szeo je na desz-
 niczo Bo'zo. *Dján. 1, 9.*

20. Oni pa vóidoucsi predgali szo povszud
 Goszpoud 'znyimi delavši i to rejcs potrdjá-
 vavši znazledúvajoucsemi csúdami.] *Dján. 3,*
 16. 14, 3.

EVANGYELIOM

POULEG PISZMA SZVÉTOGA

LÚKÁCSA.

PREDGOVOR.

§. 1.

Lúkács z kákse rejcsi, Grcke? ali Deacske? z bája i záto, ka vcsini? ti moudri sze vezdásnyi dén stúkajo. Ki ga z-Grcke pelajo; tejm vcsini gori vzéti: ki pa z-Deacske; tejm, a luce, szvetli ali szvetloft. Poroudo sze je vu Antiochii Sirie nej od poganszki, nego 'Zido vszki roditelov 'zljáhte sz. Pavla Rim. 16, 21. Pouleg szvojeja laszti vnoga vadlúvanya 1, 2. 3. je isztinejse, ka je ni zdvanájset Apostolov, ni 70. vucsenikov nej

P R E D G O V O R.

nej bio: nego Pavlo ga je na Krisztusa szpoznanye pripelao. Dján. 11, 20-27.

§. 2. Na mestrio gledoucs je bio vrács. Kol. 4, 14. ka bi pa málar bio, kí bi Krisztusa, Diviczo Mário, i te prednyeje Apostole doli zmálao i v-Rimi moliti zapovedao: je kuszto Niczesora zmislejnye; getoszo málare prvi krsztsanye, liki 'Zidovje, med szebom nej trpeli, kak Josefus i Klemens Alexandrinus Szvedocsita. Niti szo je Niczednszkoga II. szpráviscsa ócsáki, kí szo sze za keje gyankali, nej naprej prineszli. Zadoszta, ka je Apostolszki mouz bio i eden zoni, stere je Krisztus po vnebo zasztoplenyej materi czérkvi dao Evangyeliste. Ef. 4, 11. káksi je i vecs bilou Dján. 31, 8. 2. Tim. 4, 11. 6. Nisteri právijo: ka je v-Egyptomi na szvojoj poszteli vu méri ete szvejt osztavo: nisteri pa, ka je v-Efezusi 84. leta szvoje sztaroszti; nisteri pa, ka je v-Bithynii 73. leta vó premíno. Niczesorus

forus pise: ka je v-Grcskom országi od ti neverní na edno Ollvo obeseni; gda bi 80. ali 84. lejt sztar bio. Steroga tejlo je potom z-Acbaje Constantinus, ali nyegov szin Constantius, zapovedao, kak stímajo, v-Constanczinápol vu sz. Apostolov ezérkev pri-neszti. Ti sztáriszoga z-Ez. 1, 10. Oz. 4, 7. pod gyúncseszkim kejpom, ka sze od Zaka-riás popa, kí je pouleg drúgoga i zgyúnczi áldúvao, zacsne, kázali.

§. 3. Gda je pa i gde je szvoj Grcski Evangyeliom píszaó: nej je gvúсно. Ka ga je po Mátaji i Marki, geto je 'ze pri vrejmeni bio, szpíszaó: szvedocsijo na vék-se i sztári i noví vucsitelje. Zvúna ga je na tou nadignó eden plemeniti cslovik z-Antiochie, Theofilus; naj, kaj je 'znyegoví vúszť csúo, i vu píszmi mà: znoutra pa Dújb szvétí. Tou je isztina: ka je doszta lepsé Grcski i csisztejsé, i vecs, i ravnejsé píszaó; liki ti drúgi.

S. 4. *Liki ti drúgi; tak je i on czilou na tou czilao: da bi poszvedocso; ka je Krisztus právi, ocsákom obecsani, Messiás. Záto ga doli szpisiúje*

I. Na rojsztvo gledoucs I. II.

II. Na csészt gledoucs.

a.) *Proroczko: gde naprej dáva*

1. Kakda sze je knyjej priprávlao? III.

IV. 1-13.

2. Kakda jo je zácsao? IV. 14-41.

3. Kakda jo je szpunyávlao,

α, Od 1. do 2. Vúzma IV. 42-44.

V. VI. 1-5.

β, Od 2. do 3. Vúzma VI. 6-49.

VII-IX. 1-17.

γ, Od 3. do 4. Vúzma IX. 18-62:

X-XXI.

b.) *Popovszko: gde od nyego-ve moke i szmrti XXII. XXIII.*

c.) *Králeszko: gde od gori sztanenyà, i vnébo zasztoplenyà XXIV.*

PRVI (I.) TÁO.

I. Predgovor 1-4. II. Od Ivanoga poprietyà 5-25. III. Od Krifstusovoga poprietyà 26-38. IV. Od Márie priglédanya, 39-56. V. Od Ivanovoga narodjetyà 57-80.

1. **D**a szo fzi vnougi krokám vzéli vzéd szpravi-
ti prepovidávanye oni dejl; od steri szmo
gvšni.

2. Liki szo nám naprej dáli; ki szo od zacsetka
švojmi očsmí vidili i šzlugi bili te rejcsi: 'Zid. 2, 3.
Petr. 1, 16. 1. Iv. 1, 1.

3. Vidilo sze je i meni, ki szam vsza od zacsetka
škrblivo vò zgrúntao, zrédom tebi píszati, zmo'zni
Theofilus; Dján. 1, 1. 15. 25. 28.

4. Najzpoznaš gvšnoszt oni rejcs; od steri fzi vse-
ni bio. 'Zolt. 19, 8.

II. 5. Bio je vu vrejmieni Herodesa Krála Judee ni-
zi pop po iméni Zakariás, zréda Abiášovoga, i žena
nyegova z-Aronovi csér, i imè nyè je bilou O'zèbet.
Már. 2, 1. Neb. 12, 4. 17.

6. Bilà szta pa pravicsna obà pred Bougom hodécsa
vu vszej zapovidáj i praviczaj Gofzpodnovi nepoká-
rana. Szrv. 17, 1.

7. I nej szta mela diczè: št je O'zèbet bila netodna; i
obà szta bilà szt ira vu dnévi szvoji. Szrv. 16, 1. 25, 21.

8. Prigoudilo sze je pa: gda bi vu popovszkoj szlù'z-
bi bio Zakariás vu rédi vrejmiena szvojega pred Bougom.

9. Pouleg segè popovsztva na nyega je prisao réd;
ka bi kadio, notri idoucsi vu czérkev Gofzpodnovo.
Vòid. 30, 7. 'Zid. 9, 6.

10. I vsza vno'zina lúsztva je bila molécsa vinej vu
vòri disécsega áldova. Lev. 16, 17. 1. Král. 7, 12.

11. Szkázao sze je pa nyemi angyeo Gofzpodnov'
sztojécsi zdejszne szvráni oltára dicsécsega áldova. 'Zolt.
16, 8. Vòid. 30, 1.

12. I zburkao sze je Zakariás vidoucsi *angyela* i sztrájh je szpadno na nyega.

13. Ercsè pa knyemi angyel: ne boj sze Zakariás; ár je poszlùjhnyèna molitev tvoja; i zena tvoja O'zèbet porodí Szinà tebi, i zvaò bos imé nyegovo Ivan. *Dján. 10, 31.*

14. I meo bos radoftz i vefzeljè; i vnougi sze bode nad nyegovim rofztvom radùvali.

15. Ár bode veliki pred Gofzpodnom: i † vina i za pojétja ne bode pio; i szvétim Dùhom sze napuni efese †† vu utrobi materè szvoje. † *Racs. 6, 3.* †† *Jer. 1, 5. Gal. 1, 15.*

16. I vnouge z-fzinouv Izraelfzki obrnè knihovomí Gofzpodni Bougi. *Mal. 4, 6.*

17. I on bode naprej fou pred nyim vu Dùhi i moucsi Eliásfovoj: naj obrnè szrczà ocsév kfzinom, i neokorne kpametnoftzi ti pravicsni, pripravlati Gofzpodni lùftvo gotovo. *Mal. 4, 5. Már. 11, 9. 14. 17, 2.*

18. I ercsè Zakariás k-angyeli: zkoj tou szpoznam? Ár szam jazf sztar i zena moja je obftárála vu dnèvi szvoji.

19. I odgovorècsi angyeo ercsè nyemi: ja szam Gábriel, kí sztojím pred *liczom Bo'eim*, i poszlani szam ktebi, naj ti eta povejm i nafzvefztim. *Dán. 8, 6. 9, 21. Zolt. 103, 20. Már. 18, 10.*

20. I ovo bodes nejmi, i ne bos mogao gúcsati notri do onoga dnèva, vfterom sze zgodfjo eta, *zàto*; kaj fzi nej vòrvao recsim mojím; ftere sze szpunio vu vrejmèni szvojem.

21. I lùftvo je csakalo Zakariása: i csùdivalo sze je; kaj sze *tak dugo* midí vu ezérkvi.

22. Vòidoucsi pa nej je mogao nyim gúcsati; i szpoznali szo; kaj je zkázanye vido vu czérkvi; i kfvaò je nyim, i oíztano je nejmi.

23. I zgoudilo fze je: da bi sze szpunili dnèvi szlùfenyà nyegovoge; odftào je vu hi'zo szvojo.

24. Po'eti dnévi pa poprijéla je O'zébet 'zena nyegova i szkrlla sze je pét mejszeczov govorecsa:
 25. Da mi je tak vcsno Gofzpoud' vu dnévi; vsteti me je prigledno; da bi odevzéó spót moj med lidmi. Szrv. 30, 23. Es. 4, 1.

* *Evang. na Krisztu sovoga poprietyà dén.*

III. 26. Vu sésztom mejszeczzi pa poszlan je angyel Gabriel od Bogà vu mefzto Galilee, komi je imé Nazareth.

27. Kednoj deviczi zarocsenoj mou'zi; komi je imé Jo'zef, zhi'ze Dávidove: imé pa te devicze je Mária.

28. I notri idoucsi angyeo knyoi ercsè: zdrava bojdi, sfera fzi miloscso dobila, Gofzpoud je sztebom; blá'zena fzi tí med 'zenami.

29. Ona pa vidoucsa, zburkala sze je nad nyegovom ricsjom, i premislávala fzi je; kák si bi tou poklon bio?

30. I ercsè ji angyeo: ne boj sze Mária; ar fzi miloscso najsla pri Bougi. Szrv. 6, 8. 18, 3.

31. *I ovo poprijés vu utrobi i porodís szinà, i zválabos imé nyegovo Jezus. Szrv. 16, 11. Es. 7, 11.*

32. *Te bode veliki, i Szin toga vísasnyega sze bode zváo; i dà nyemi Gofzpodin Boug sztolec Dávida ocse nyegovoga. Es. 9, 6. 'Zolt. 132, 11.*

33. *I bode kralúvao nad bi'zov Jákobovov na vekke i králesztva nyegovoga nebode koncuz. 'Zolt. 89, 37. Es. 9, 7. Jer. 23, 5.*

34. Ercsè pa Mária angyeli: kakda bode tou; geto mo'zà ne poznam?

35. I odgovorecsi angyeo ercsè nyej: *Dújb*

*szvéti pride na tébe i moucs toga vísesnyega te ob-
szencza; záto i to porodjeno szveto sze zvalou bo-
de Szin Bo'zi. Dan. 9, 24.*

36. I ovo O'zébet, rodbina tvoja, i ona je poprijíla szinà vu utrobi szvojoj: i eze je mej-
szecz sészti one, itera sze je zvála nerodna.
Es. 54, 6.

37. *Ar je nej nemogoucsa pri Bongi ni edna
rejcs. Sziv. 18, 14.*

38. Ercsè pa Mária: ovo, szlú'zbenicza Gofz-
podnova; naj mi bode pouleg rejcsi tvoje.
[*odísao je od nyè angyeo.*]

IV. 39. Gori pa sztanoví Mária vu dnévi oni slá-
je vu bré'zno krajino zhitéjnyem vu meszto Judee.

40. I notri je sla vu hi'zo Zakariášovo; i pokloni-
la szeje O'zébeti.

41. I zgoudilo sze je, kak je csúla O'zébet poklon
Márie; szkocsilo je to dejte vu nyè utrobi, i napu-
nyena je z-Dúhom szvétim O'zébet.

42. I zkrfcsala je zvelikim gláfzom ino erkla: blá-
'zena szi tí med'zenámi, i blá'zen je szá'd utrobe tvoje.

43. I odkud je meni tou: naj kmeni pride mati
Gofzpodna mojeza?

44. Ar ovo, kak je vcsinyen gláfz poklona tvoje-
ga vu moji vúhaj szkocsilo je od vefzeljá to dejte vu
utrobi mojoj.

45. I blá'zena, stera je vórvála: ár sze szpunio vfa;
stera szo povejdana nyej od Gofzpodna. *Lúk. 11, 28.*

46. *I ercsè Mária: zvitáva dúša moja Gofzpodna.*

47. *I vefzeli sze dlújb moj vu Bongi zvelicíteli mojem.*
I. Sam 2, 1.

48. Ar sze je zgledno na poniznoszt szlú'zbenicze
szvoje. Ar ovo od eti mao blá'zeno me bodo pravi-
li vlzi národje. *I. Sam. 1, 11. Sziv. 30, 13.*

49. Ár je vcsino meni velika; kí je zmo'zen i szvéto je imè nyegovo.

50. *I miloscia nyegova do národa národov; ki sze ga boji.* *Vöid. 20, 6.*

51. Vcsino je moucs vu rami szvojoj: razegno je te gízdave zmislejnyem szrczá nyihovoga. *Es. 51, 9.*
2. Sam. 22, 28. 1. Petr. 5, 5.

52. Doli je potégno te zmo'zne sztouciov: i zvisio je te ponízne. *Zolt. 147, 6. Job. 5, 11.*

53. Te lacsne je napuno zdöbrim: i bogácze je odpúszto prázne. *Zolt. 34, 11.*

54. Príjao je Izraela szlugo szvojeja: da bi sze szpoumeno szmilenoszti *Es. 30, 18. 41, 8.*

55. (Liki je gúcsao knasim ocsákóm Abrahámi i szemeni nyegovomi) na vekke.

56. Ofztánola je pa Mária 'znyom, liki tri mejszene: i povrnoula sze je nazáj vu hi'zo szvojo.

V. 57. Szpunilo sze je pa vrejmen O'zébete, da bi rodsla: i porodsla je sziná.

58. I csüli szo szoufzidje i rodbine nyè; kaj je zvisio Gofzpoud szmilenoszt szvojo 'znyouv: i radúvali szo sze 'znyouv. *Lúk. 15, 9.*

59. I zgoudilo sze je vu oufzmom dnévi: prisli szo szbrizávat to dejte: i zváli szo je ziménom ocsè nyegovoga Zakariása. *Szsv 17, 12. Lev. 13, 3.*

60. I odgovorécsa mati nyegova ercsè: znikakšim šilom nej; negö Ivan sze bode zváo.

61. I ercséjo nyej: nikoga nega med tvojoj rodinov; kí bi sze sztejm iménom zváo.

62. Kivali szo pa ocšli nyegovomi; kak bi ga šleo rati.

63. I profzécšli tábliczo píszao je govorecšli: Ivan imè nyegovo. I csüdivali szo sze vší.

64. Odprla szo sze pa vúszta nyegova preczi, i ješk nyegov: i gúcsao je blagoszlavlajoucšli Bogá.

Mark. 7, 35.

65. I prisao je na vsze sztrájh, kí szo okoli nyego-
ve hi'ze prebivali: i vu vszoz bre'znoj Judei razglá-
sne szo et: ricš.

66. I vszi, kí szo csúli eta, djáli szo je vu szrczé szvo-
je govoréci: kakoli bude ztoga deteta? I rouka Gofz-
podnova je bila 'znyim.

67. I Zakariás ocsa nyegov napunyen je z-Dúhom
szvétim; i prorokúvao je govoréci:

68. Blá zeni je Gofzpodin Bog Izraela: ar sze je
zgliedno i vesino je odkúplenyè lúštvi szvojemi. 'Zolt.
41, 14. *Mát. 1, 21.*

69. I zviszo je roug zvelicsanya nasega vu hi'zi Dá-
vidovoj szluga szvojega. 'Zolt. 132, 17.

70. Liki je gúcsó po vúštaj ti szvéti prorokouv
szvoji od vekke. 'Zolt. 72, 1.

71. Da bi nász ošzloubodo od nepriátelov naš, i
zrokè vszej oni; kí nász odúrjavajo. 'Zolt. 106, 10.

72. Da bi szmilenoszt veslao zocsákmi našimi, i
szpoumeno bi sze szvojega szvétoga zákona. *Szv. 17, 7.*
1. *Mak. 4, 10.*

73. Zpríszege, štero je prisžégno Abrahámi ocš
našemi, ka nám dà. *Szv. 22, 16. 17. 'Zolt. 105, 9.*

74. Naj brezi sztrabà, ošlobodjeni zrokè wpriátelov
naš, szlú'zimo nyemi. *Gal. 1, 4. 'Zid. 9, 14.*

75. Vu szvesztvi i vu praviczí pred nyim vszo dui 'zit
ka nasega.

76. I tí dejte, bodes sze prorok toga vřsesnyega zva-
lou. Ar bos naprej hodo pred liczom Gofzpodna: naj
priprávas potř nyego've. *Es. 40, 3.*

77. I dás szpoznanye zvelicsanya lúštvi nyegovomi
na odpúcsanye grejhov nyihavi. *Jer. 31, 34. Lúk. 3, 3.*

78. Za volo szmilenosztí Bogà nasega, vřteroj je nász
prigledno zhod zviszíkóští. *Racs. 24, 17. Mal. 4, 2.*

79. Naj sze szká'ze onim; kí szo vu kmiczí i vszen-
czí szmertí szidécsi i ravna nogè naše na pout méra
Es. 9, 2. 42, 7. Mat. 4, 16.

80. To dejte je pa razlo, i krejpilo sze je vdúhi, i bilou i vu pufztinaj notri do dnévvov fzkázanya fzvovejega pri Izraeli. *Lúk. 2, 40. 52.*

DRŪGI (II.) TÁO.

I. *Od Krisztusovoga rodjenyà i obrizávanya, 1-21.*

II. *Od Dev. M. fzpelávanya, 22 - 40. III.*

Od Kriszt. vdvánájfzetom leti dela, 41-52.

* *Evang. na Koledno Nedelo.*

I. 1. **P**rigoudilo sze je pa vu dnévi oni: zisla je zapovid od Augustus Czařzara; da bi sze fzpířzao vefz fzejt.

2. (Eto fzpířzávanye je prvle vefnyeno bilou, liki je řirie poglavár bio Czirenus.) *Dán. 5, 37.*

3. I sli fzo vřzi: da bi sze zapířzali, vřzákí vu lařzivno meřzto.

4. Gori je pa fou i Jo'zef od Galilee zmeřzta Nazaretha v Judeo vu meřzto Dávidovo, řtero sze zove Bethlehem, (ár je i on bio zhi'zei 'zlájhte Dávidove:) 1. *Sam. 16, 4. Mik. 5, 2.*

5. Ka bi sze zapířzao z-Mářiov řzebi zarcenov řzenouv; řtera je nořzecsà bíla. *Mát. 1, 18.*

6. Prigoudilo sze je pa; gda bi oneva tam bíla: fzpunili fzo řze dnévi; vřteri bi ona rodila.

7. I porodila je řzinà řzvovejega prvorodjenoga; i povila ga je vplenicze i polo'zila ga je vjařzli zato; kaj fzo nej meli meřzta vu ořtariji. *Moud. 7, 4.*

8. I bíli fzo pařzterje vu dr'zéli onoj na

pouli verufztúvajoucsi i sztrá'zo dr'zécsl vno-
csl nad csre; dov szvojov.

9. I ovo angyeo Gofzpodnov je prifztou-
po knihim, i díka Gofzpodnova je je okouli
vzela : iz bojali szo sze zvelikov bojaznosztyov.

10. I ercsé nyim angyeo : *ne bojte sze ; ár
ovo nazviscávam vám veiko radofzt, sfera bude
vszemi lúfztvi. Mát. 1, 21.*

11. *Ár sze je naroudo vám dnefz zvelicsitel ;
ki je Gofzpon Krisztus vu Dávidovom mefzti. Es.
9, 6. Dan. 9, 24. 25. 2. Sam. 5, 7. 9.*

12. I tou je vám znamejnye : nájdete deite
vplenicze povíto, polo'zeno vu jafzli. *Vóid 3, 12.*

13. I na nágli pofztáne zangvelom vno'zi-
no vojfzke nebefzke hvaléese Bogà i govo-
récse : *'Zolt. 103, 21. Dan 7, 10.*

14. Díka na † vífzini Bougi, i na †† zem-
li mér, vu ††† lidih pa dopádnjenje. † *Es.
57, 19. †† Rim. 5, 1. ††† Es. 62, 4. Ef. 1, 5-9.*

* *Evang. na II. Koledni dén.*

15. I prigoudilo sze je ; da bi odíslí od nyih
vu nebefza angvelje : ti lidjè pafztérje szo erk-
li edendrúgomi ; pojdmo tak do Bethlehema,
i poglednimo to zgojeno rejcs ; sfero nám je
Gofzpoud oznano. *Vóid 3, 3.*

16. I sli szo gyedrno i najslí szo Mário i
Jo'zefa i tò deite polo'zeno vu jafzlaj.

17. Vidoucsl pa razgláfzili szo te ricsí, sfero
szo nyim povejdane od diteta.

18. I vízi, ki szo csúli, csúdivali szo sze
nad

nad onim; štera szo nyim povejdana od paštérov.

19. Mária je pa zdr'žala vsze etericsí premetávajoucsa nyè vu šzrczi šzvojem. *Sztv. 37, 11.*

20. I povrnoli szo šze paštérje dicsécfi i hvalécfi Bogà za vsza; štera szo csúli, i vidili; liki je nyim povejdano bilou.]

* *Evang. na Nouvo leto.*

21. I gda bi šze šzpunilo ofzem dnévov, ka bi šze obrezalo tò dejte, zváno je imè nyegovo Jezus; liki je zváno od angyela prvle; kak šze je poprijalo vu utrobi.] *Sztv. 17, 12. Mát. 1, 21.*

* *Evang. na Devicze Márie ocšifcsávanya dén.*

II. 22. I gda bi šze šzpunili dnévi nyè ocšifcsávanya pouleg právde Mořzešove, gori szo ga pelali vu Jeru'zálem: da bi ga poštavili pred Gofzpodna. *Lev. 12, 2.*

23. (Liki je pířzano vu právdi Gofzpodnovoj: kaj vszški šzamecz, kí odprè utrobo, šzvéti Gofzpodna bode zváni.) *Všid. 13, 2. Racs. 3, 13.*

24. I dáli bi áldo v pouleg povejdanya vu právdi Gofzpodna, eden pár grlicz, ali dvě mláda golouba. *Lev. 12, 1.*

25. I ovo bio je *cáin* cslovik v Jeru'zálemi; komi je imè Símeon: i tè cslovik, pravicsen i pobožni budoucfi, je csakao obefšeljè Izraela; i šzvéti Dúh je bio nad nyim. *Sztv. 5, 29.*

26. I bilou nyemi je oznanyeno od Dúh,

szvétoga: da nebode vido szmrti prvle; kak bude vido Krisztusa Goszpodnovoga.

27. I prisao je vu Dúhi vczérkev. I, gda bi notri pelali roditelje to dejte Jezusa, ka bi csinili pouleg segè te právde za nyega:

28. I on ga je vzéo vu szvoja nárocsa i blagoszlovo je Bogà, i erkao je:

29. *Zdaj odpúscávas szluga tvojega, Goszpodne, pouleg rejcsi tvoje, vu méri.*

30. *Ár szo vidite ocsi moje zvelicsanye tvoje.* ³Zolt. 98, 2. Es 52, 10.

31. *Stero szí pripravo pred líczom vszega lúsztva,* Es. 11, 10. Dján. 28, 28.

32. *Szvetloszt na oznaniúvanje poganom i diko lúsztvi tvojemi Izraeli.* Es. 42, 6. Dján. 13, 47.

* *Evang. na Nedelo po Koledaj.*

33. Jo'zef pa i mati nyegova szta sze csúdivala nad onim; stera szo povejdana od nyega.

34. I blagoszlovo je je Símeon, i erkao je Márii materi nyegovoj: ovo ete je polo'zen na szpadnenyè i gori sztanenyè vnougim vu Izraeli, i na znamejnye; komi bodo prouti gúcsali. Es. 8, 14. Dján. 28, 22.

35. (I ete tvojo dúšo túdi mecs preszmečne) naj sze vò vjávijo vnougi szrcz premislávanya. Iv. 19, 21.

36. I bila je edna Anna prorokojcza Fanuelova csí zplemena Asseršzkoga. Tà je po vnougi dnévi obštarala 'zivoucsa zmo'zom szedem lejt od devojštva szvojega.

37. I bila je vdovicza, okoli ofzendeszét i stiri lejt: stera je nej odsztoupila od czérkvi szpofztmi i zmolítvami szlú'zecsá noucs i dén. *I. Tim. 5, 5.*

38. I ona je vu onoj vöri prisztoupila i vadlúvala je Goszpodna, i gücsala je od nyega vszeim csakajoucfim, odkúplenýè v - Jeru'zálemi.

39. I kak szo szkoncsali vszakovacská pouleg Goszpodnove právde, povrnoli szo sze v Galileo vu szvoje meszto Názareth,

40. Tò dejte je pa razzlo, i krejpilo sze je vdúhi, napunveno zmodrousztyom; i miloscsa Bo'za je bila nad nyim.] *Lúk. 1, 80.*

* *Evang. na 1. po trí Králi Nedelo.*

III, 41. I sli szo roditelje nyegovi vszako leto vu Jeru'zálem na szvétek vúzenszki. *Vöid. 23, 15. 17.*

42. Igda bi bio dvanájszet lejt sztar, gori idoucfi oni v - Jeru'zálem pouleg návade szvétka. *Právd. 16, 16.*

43. I szpunivši sze ti dnévi, gda bi sze nazáj povrnoli oni: tò dejte Jezus je ofztanoló v Jeru'zálemi; i nej je znao Jo'zef i mati nyegova.

44. Nego szta stímala; kaj je með poutnikmi. Sli szo pa eden dén pouti; i iszkali szo ga með rodbinov i með znánimi.

45. I, gda bi ga ne najšli, povrnoli szo sze v - Jeru'zálem iszkajoucfi ga,

46. I prigoudilo sze je po tréj dnévi najsliszo ga vu czérkvi szedécsega na szrejdi med vuciteli, i poszlúfajoucsega nyè i szpitávajoucsega nyè.

47. Csúdivali szo sze pa vszi; kí szo ga poszlúfali, nad rázúmom i odgovárjanyem nyegovim. *Mát. 7, 28.*

48. I vidoucsi ga leknoli szo sze. I ercsè nyemi mati nyegova: szinek, zakaj szi nám tak vcsíno? Ovo ocsa tvoji i jaz zboleznostvom szva te ízkala.

49. I ercsè nyima: kaj je, kaj szta me ízkala? neznate; kaj je meni potrejbno biti vu oni; stera szo Ocsè mojega?

50. I onedva szta nejrazmela to rejcs; stero je nyima pravo. *Lúk. 9, 45.*

51. I doli je sou'znyima i sou je v-Názareth, i bio je podlo'zen nyima. I mati nyegova je zdr'zála vsze ete ricsí vu szrczi szvojem.

52. I Jezus je gori gyemáo vmódróuszi i viszokóuszi, i vmiłosci pri Bougi i lidmi.]
I. *Sam. 2, 26. Lúk. 1, 80. 2, 40.*

TRÉTYI (III.) TÁO.

I. *Od zacétki cséfszi Ivanove, 1-20. II. Od Krísztsavoga krszta i 'zlájbte, 21-38.*

I. 1. **V**u petnájszetom leti pa Czáfzarštrva Tiberiás Czáfzara, gda bi poglavár bi Judée Pontius Pilátus, i Strták Galilee Heródes, Filip pa brat nyegov Strták Ituree i Trachonitiske krašne, i Lizárijás Abilene Strták,

2. Za víšesnyi popouv Annása i Kajáfása vrejme-
na,

na, je bila rejs Bo'za k-lvani szinej Zakariášovomí
vu púfcsávi. *Iv.* 18, 13.

3. I hodécsi po vŕzej okouli bodoucí dr'zélaj Jordá-
na predgao je křít po vrnenyà na odpúfcsanye grejhov.

4. Liki je píszano vu knigaj ričséh E'zaiás proroka
govorécsega: gláfz kriesécsega vu púfštíni: *priprá-
lajte pouz Gofzpodnovo, rávne čsinte šteze nyegove.* *Es.*
40, 3. *Már.* 3, 3. *Lúk.* 1, 76.

5. *Vszáksí dou šze naj napuni, i vszáka gora i gumila
šze ponizi; i naj bodo ta kríva na ravniczo, i skráblany-
tze na glatke poti.*

6. *I vidilo bude vszáko-rejlo zvelicsánštvo Bo'ze.* *Zolt.*
98, 2. *Es.* 53, 10.

7. Pravo je záto lúštvi, štero je vò slo; da bi šze
křítlo od nyega: zle'zenyè vipere, što vám je po-
kázao bej'zati od přífštne šzrditošti?

8. Delajte záto šzád vrejden pokoure; i ne zacsni-
te *efše* praviti vu šzebi: oco mámo Abraháma. Ár
velim vám, kaj je zmo'zen Boug zetoga kaménya
zbiditi šziní Abrahámi. *Már.* 3, 9.

9. 'Ze pa i šzekera je na korenyè dřevja polo'zena.
Záto vszáko drejvo, štero ne přnáša dober šzád, vò
šze vszicsè, i vu ogyen šze vr'ze. *Már.* 7, 19.

10. I pítali šzo ga lidjè govorecí: ka bomo t k
čsínli?

11. Odgovorecí pa velí nyim: kí mà dvej šzúknyi;
naj dà tomí, kí nema: i, kí mà jejštvino, přifzpodob-
no naj dela. 1. *Iv.* 3, 17.

12. Přšli šzo pa i publikánuske šze okrřtsávat, i
erkli šzo nyemi: vucsiteo, ka bomo čsínli?

13. On pa etcsè nyim: nikaj vecs, od zrendelšva-
noga vám, ne vzemte.

14. Pítali šzo ga pa i vítězje govorecí: i mí ka bo-
mo čsínli? I erkao je nyim: nikoga ne zšíte, nikoga
ne tazvlácsajte, i zadovolte šze zvašov plácšov. *Lev.*
19, 13.

15. Gda bi pa lúšťvo csakalo i vřzi bi řzi miřzili vu řzrcájřzvoji od Ivana, nebili on bio Křiřtus?

16. Odgovori Ivan vřzejm govoreći: jařz iřztina vășz křiřtsávam zvodouv. Ali ide mocnejři od mēne: koga nej řzam vrejden; kaj bi nyemi řoulinczov řemēnya odvėzao: on bode vășz křiřto vu řzvėtom Důhi i ognji. *Dján. 13, 25. Ěs. 44, 3.*

17. Kři mǎ vejacso vu řouki řzvojoj i zcřřzti gůmno řzvoje i vkůp řzprǎvi přeniczo vu skeygen řzvoj, pleve pa zeřzge zognyom nevǎřřenim.

18. Vnouřa zǎto i drůga opominajoući nazviřřšǎvao je lúřtvi.

19. Herodes Strřák je pa kǎrǎn od nyega za volo Herodiǎřojcze řzenė Filippa brǎta nyegoyoga, i za volo vřzega, ka je vcsřno hůdoga Herodes. *Mark. 6, 17.*

20. Prřdao je i tou viře vřzega: da je i Ivana vu temniczo zǎpro.

II. 21. Zgoudilo řze je pa vu křiřtsávanyi vřzega lúřtva, okřiřto řze je i Jezus: i, gda bi mo. o, oudpřla řzeje nėba. *Mǎt. 3, 13. 16.*

22. I doli je řou Důjh řzvėti vtelovnom obrǎzi, liki goloub, na nyega; i vcsřnyen je glǎřz znebėřz govoreći: *ti řzi on moj lůblėni řzin; vtebi řze mi je dopadnolo.* *Mǎt. 3, 17. Ěs. 42, 1. Col. 1, 23.*

23. I on, Jezus, je zǎcsao biti, liki trėřřzeti lejt řřtar, bodoucsi (liki řzo řřřmali) řzin Jo'zefov, kři jebio Elia.

24. Mathata, Levia, Melkia, Janna, Jo'zefa.

25. Matathiǎřa, Amofa, Nauma, Ěřlia, Naggaja.

26. Maatha, Matathiǎřa, Semia, Jo'zefa, Juda.

27. Joanna, Riřza, Zorobǎbela, řzalathiel, Neria.

28. Melchia, Addia, Kofzǎma, Elmodǎma, Ěra.

29. Jo'zia, Eliezera, Jorama, Matathia, Levia.

30. Simeona, Juda, Jo'zefa, Jonana, Eliǎkima.

31. Melea, i Menǎna, Matathia, Nǎthana, Dǎvida.

32. Jeřřea, Obeda, Booza, řalmona, Nařřřona.

33. Aminadǎba, Arǎma, Ěřrona, Ěǎřřa, Juda.

34. Jǎ-

34. Jákoba, I'zaáka, Abraháma, Thára, Náchora.
 35. Sarucha, Rágava, Faleka, Ebera, Salaa.
 36. Kajnana, Arfaxada, Sema, Noa, Lámecha.
 37. Matu'zálema, Enocha, Járeda, Malaleela,
 Kajnána.
 38. Enofa, Setha, Adama, Bogà.

STRTI (IV.) TÁO.

I. *Od Kriztusovoga vu púfcsávi szkúsávanya, 1-13. II. Zacsne szvojo proroczko csészar, 14-30. III. Zgánya vragè 31-41. IV. Moli vu púfcsávi, 42-44.*

1. 1. **J**ezus pa pun sz-Szvétim Dúhom, povrno sze je od Jordána i pelan je vdúhi vu púfcsávo. *Mát. 4, 1.*

2. Gde je firidezét dní szkúsávani bio od vrága: i nikaj je nej jo vu dnévi oni; i, gda bi sze oni szpunili, obfzlejdnyim je ogládo.

3. Erkao nyemi je pa vrág: csi fzi Szin Bo'zi; povej kamni etomi, naj bode krúh.

4. I odgovoro je nyemi Jezus govorécsi: *piszano je; kaj nej sz-szamin krúhom bode 'zivo cslovik; nego vszákóm ricsjom Bo'zom. Právd. 8, 3.*

5. I, gda bi ga pelao vrág na edno visziko gorou, pokazao nyemi je vsze králevcšine toga szvejta vu ednoj pikniczi vrejmena.

6. I ercsè nyemi vrág: tebi dám vszo eto obláfze, i díko nyihovo; ár je meni dána; i, komi jo fcsém, *tom* jo dám.

7. Záto, tí csi bos molo pred menom, vsza bode tvoja.

8. I odgovorécsi nyemi erkao je Jezus: idi kraj od méne Satan. Ár je piszano: *moli Gofzpodnoga Bogà tvojega, i nyemi szatnómi szlú'zi. Právd. 6, 13.*

9. I pelao ga je v-Jeru'zálem, i posztavo ga je na perotniczo czérkvi, i erkao je nyemi: Csi fzi Szin Bo'zi, vrzi sze odauš dolje

10. Ár je' pšfzano: kaj angyelom szvojim zapovej od tebe; naj te varjejo. *Zolt. 91, 11. 12.*

11. I kaj te na rokè vzemejo; da szkákšim tálo.m ne vdáris vkamen nogou tvoje.

12. I odgovorécsi erkao je nyemi Jezus: povejdano je, ne szkúsávaj Gofzpodna Bogà tvojega. *Právd. 6, 16.*

13. I, gda bi szkonesao vsze szkúsávanye te vrág, odššo je od nyega do csafza.

II. 14. I povrno sze je Jezus vu moucsi dŭhà v-Galileo: i vò je zšsao glášz od nyega po czejloj okouli bodoucoj krajšni. *Mát. 4, 23.*

15. I on je vsšio vu nyihovi szprávišcsaj; i vszi szo ga dícsili.

16. I prišao je v-Názareth, gde sze je gori zhráno; i notri je sou pouleg segè szvoje vu dnévi ti szobout vu szprávišcse, i gori je sztano, da bi šteo *pšfzmo. Már. 13, 53. 54.*

17. I dáne szo nyemi knige Ešaiás proroka: i gda bi te knige oudpro, najšao je mešzto, gde je bilou pšfzano: *Es. 61, 1.*

18. *Dŭjb Gofzpodnov je nad menom: záto me je namazao; na nazvišcsávanye Evángyelioma szziromákim me je pošzao, vrácsiti te potrioga szrczà, predgati vouznikom odpúšcsanye, i szlejptim preglédanye, odpšftiti zlámame vu odpúšcsanyi.*

19. *Predgat leto Gofzpodnovo to priétno. Lev. 25, 10. 2. Ker. 6, 2.*

20. I, gda bi zašzšukao te knige: nazáj je je dáo szlugi i szco szí je: i vszej ocsí szo vu szprávišcsi na nyega bilè obrnyene.

21. Zácsao je pa praviti nyim: dnesz je szpunyeno pšfzmo eto vu vŭháj vaši.

22. I vszi szo nyemi szvedoušftvo dávali; i csŭdivali szo sze nad timi milofštivnimi ricšmi; šlere szo szhája-

szájale zvést nyegovi, i pravili szo: nej je ete szia Jo'zefov? *Es. 50, 4. Már. 13, 55.*

23. I ercsé nyim: kapa, liki mi pravili bodete eto priszpodobnost: Vrács, zvrácsi szám szebè. Sterakoli izmo csúli vcsinyena vu Kapernaumi, vcsáni i cti vu tvojoj domovini. *Már. 13, 54.*

24. Ercsé pa: *Záistino velim vám; kaj je ni eden prorok nej priéten vu domovini svojoj. Már. 13, 57.*

25. Vu isztini pa velim vám: vnouge vdovicze szo bilè vu dnévi Eliáfa v-Izraeli; gda je zaprta blla néba trí lejta i sést mejšteczov rak; da je veliki glád grátao na vszoz zemli. *1. Král. 17, 1. 9.*

26. I dónok ni kednoj 'znyih je nej poszlan Eliás: nego vu šarepto Sidona k'zeni vdoviczi.

27. I vnougi gobavczi szo bilš za Elizeufa proroka v-Izraeli: i niscø ji je nej ocšleseni; nego Naaman Siriánszki. *2. Král. 5, 14.*

28. I napunyeni szo vszi szrditosztyom vu szprávisci; kí izo eta szlšáli.

29. I gori sztanovš vò szo ga vrgli zmeszta: i pelali szo ga na vrih brigà, na kom je nyihovo meszto bitou zozđano; da bi ga doli szúnoli.

30. On pa prejk po szrejdi nyih idøucsi odšfao je. *Ju. 8, 59.*

III. 31. I doli je sou v-Kapernaum meszto Galilee, i vcsro je je vu Szobottáj. *Már. 4, 10.*

32. I csúdivali szo sze nad vcsenyejm nyegovim: ár je vu oblázti blla rejcs nyegova. *Már. 7, 28. 29.*

33. I bío je vu szprávisci eden cslovik: šteri je necššztoga vraj'zega dühà meo, i zvelikim gláfzom je gori szkršsao.

34. Govorécsi: Ah! ka nám je sztehom Jezus Názarénszki? Pršfao szí, da bi nášz pogúbo? znám te, što szí: on szvéti Bo'zi. *Lšk. 1, 35.*

35. I poštráfao ga je Jezus govorecsi: obnejmi, N i vò

i vò idi 'znyega. I vrgao ga jete vrág na szrejdo; i vò je sou od nyega; ali nikaj nyemi je nej skoudo.

36. I prisao je sztrájh na vsze; i zgovárjali szo fzi med szebom govorécsi: ka je tou za rejs; kaj v i obláfzi i moucí zapovidáva tim necsístim dühom, i vò idejo? *Már. 4, 23.*

37. I vò je zisao gláfz od nyega vu vsze mefzto okouli bodoucsega dr'zela.

38. Gda bi pa gori sztano vò idoucí zszprávisca, sou je notri vu hi'zo Sšimonovo. Punicza pa Sšimona je veliko tréslika mejla; i profzili szo ga za nyou. *Már. 8, 14.*

39. I posztanovši pred nyouv poštrájfao je to tréslika, i nihála jo je; i preczi gori sztanovši izlú zila nyim je.

40. Doli idoucse pa szuncze, vszi, kí szo meli nemocsne vu rázlocni betégi, pripelali szo je knyemi: on je pa na vszáksega onih rokè gori djáo i zvráco je je.

41. Vò szo pa sli i vrazjè od vnougi krišécsi i govorécsi: tí szo Krisztus ov Szin Bo'zi. I poštrájfavi je nej nyim je dopúfzto gúcsati: ár szo znali; kaj je on Krisztus.

IV. 42. Gda je pa dén grátao; vò idoucí sou je vu púfzto mefzto; i lúfztvo ga je izkalo, i prislišo notri do nyega; i zdr'závali szo ga, da bi ne odhája od nyih.

43. On je pa erkao nyim: i drúgim mefštam mí je potrejbno nazviscávati králesztvo Bo'ze; ár szam náto pošzlani.

44. I predgao je vu szpráviscaj Galilee.

PÉTI (V.) TÁO.

I. Od Petrovoga rib lovlényà, 1-12. II. Od gabaveza ocšifcávanya, 13-16. III. Od'zlakom vdárjenoga, 17-26. IV. Od Mátajovoga pozvanya 27-39.

* *Evang. na V. po Sz. Trojštvi Nedelo.*

I. 1. **P**rigoudilo sže je pa, gda bi sže lúšť-
tvo tíškalo knyemi za pošlúšťanya
rejcsi Bo'se; i on je štáo pouleg jezere Ge-
nezarat. *Mát. 13, 2.*

2. I vido je dvej ládji šttojécsevi kre jeze-
re; ríbicske szo pa vó odíšli 'znyih vlaké práť.
Mark. 1, 16.

3. Sztoupivši pa vu edno ti ládj, štera je bí-
la Símonova; prošzo ga je, ka bi jo od zemle
odpelao *edno* malo; i šzedécsi vcsio je šzte ládje
to lúšťtvo.

4. Gda bi pa hejnyao gúcsati, erkao je Sí-
moni: pelaj na globocsino, i púšťtite vlaké
vafé na lovlenyč. *Iv. 21, 6.*

5. I odgovorécsi Símon ercsé nyemi: Me-
šter, czejšo noucs šzmo delali, i nika; šzmo
nej zgrabili; ali na rejcs tvojo rafšprešťtrém
te vlak.

6. I tou csinécsi veliko vno'zino ríb szo vnye-
ga záprili: trgao sže je pa vlak nyihov.

7. I kivali szo tivárilom vu drúgom ládji
bodoučim; da bi prisli, i pomágali bi nyim:
i prisli szo, i napunili szo obej ládji *tak*; da bi
sže pográ'zale.

8. Vidoucsi pa Símon Peter, šzpadno je k-
Kolenám Jezusovim govorecsi: odidi od mé-
ne, Gošzpodne; ár šzám jašz grejsni cslovik.
Lúk. 8, 37.

9. Ár ga je groza obvzela i vsze, kí szo 'znyim
bíli, nad lovlenyem ríb, štere szo zgrabili.

10. Prizpodobno pa i Jakóba i Ivana Sziní Zebedeusove, kí szo bílí tiváriske Símonovi. I erkao je Símoni Jezus ne boj sze, od eti máo bodes lidí lovio. *Mát. 4, 18. 21.*

11. I pelavši te ládje kzemli, nihávši vfza, nazšledúvali szo nyega.]

11. 12. I prigoudilo sze je; gda bi on bio vu ednom ti mejšt; i ovo eden mouz pun gobe; i vidoucí Jezusa szpadnovši na obráz, profzo ga je erkoucí: Gofzpodne, csi fcsés, mores me ocšifziti.

13. I vtégnovši rokou dotekno sze ga je erkoucí: fcsém, ocšifzti sze. I preczi je ta goba odšla od nyega.

14. I on nyemi je zapovedao, naj nikomi ne povej: nego idi *praj*, ino sze pokázi popí, i áldúj za ocšifcsávanye tvoje, liki je zrendelúvao Mojzes na szvedoušztvo nyim. *Mát. 8, 4. Lev. 14, 2.*

15. Razisla je pa od toga bole ta rejs od nyega: i vkúp sze je szpravilo lúštvá vnogo pošlúšat i vráclit sze od nyega od nemocnoušzt szvoji.

16. On je pa odšiao vu púšcsávo i molo je *Bogá*.

III. 17. I prigoudilo sze je vu ednom ti dnévov, gda bi on vclio: szedeli szo *pred nyim* Farizeuske i právde vuclitelje, kí szo prisli zevšzej mejšt Galilee i Judee i Jeruzálema; i moucs Gofzpodnova je bíla, štera je nyé vrácsila.

18. I ovo mozjé nošzécí na pošzteli *ednoga* csloveka; kí je bio 'zlakom vdárjeni: i íškali szo, kakda bi ga notri nešti mogli, i djáti *pred nyega* *Mát. 9, 2.*

19. I, gda bi ne najšli, kákda bi ga notri nešzli za voló lúštvá, gori idoucí na hízo, po cziglenoj sztrehi szo ga doli púšztili szpošztelov vrét na szrejco *pred Jezusa*.

20. I vidoucí vóro nyihovo ercsé nyemi: cslovik, odpúšcseni szo tebi grešhi tvoji. *Lúk. 7, 48.*

21. I zácsali szo šzi *premislávatí* pišzácske i Farizeuske

reuske govorécsi: sto je të, kí guesf eto prekléšťvo? sto more odpíšťtiti grejhe; nego szám Boug? *Zolt. 32, 5. Es. 43, 25.*

22. Gda bi pa Jezus szpoznao premislávanya nyihova, odgovorécsi ercsè nyim: ka premislávate vu szarczáj vafi?

23. Ka je le'zi ercsi: odpúšťšávajo sze tebi grejhi tvoji? ali povedati: sztani i hodi?

24. Naj pa znáte; kaj oblášťt mà Szin cslovecsi na zemli odpúšťšávati grejhe (ercsè tomi 'zlakom vdárjenomi:) tebi velim, sztani gori i vzemi gori poszťtelo tvojo, idi vu hi'zo tvojo.

25. I preczi gori szťánovši pred nyimi, gori je vzéo ono, na kom je le'zao i odíšao je vu hi'zo szvojo dícsécsi Bogà.

26. I groza je obvzèla vsze, i dícsili szo Bogà i napunili szo sze szťtrahom govorécsi: ne sšmàna dugoványà szmo dnešz vidili.

IV. 27. I po eti je vò sou, i vido je *ednoga* maut-rara, po imèni Levia, szedécsega na mauti i ercsè nyemi: nafzledúj me,

28. I on je tà nihào vsza, gori je sztano i nafzledúvao ga je.

29. I napravo nyemi je veliki máo te Levi vu hi'zi szvojoj, i bilou je došťta lúšťťva publikánusov i drúgi, kí szo bilš 'znyimi pri szťtoli szedécsi.

30. I mrmrali szo píšťácske nyihovi i Farizeuske prouti vucseníkom nyegovim govorécsi: zakaj zpublikánusmi i grejsnikmi jejte i piéte? *Iv. 6, 43. 61.*

31. I odgovorécsi Jezus ercsè nyim: *ne potrebújo ti zdravi vrácsa; nego ti betésni.*

32. *Nej szam príšao zvát pravicsne: nego grejsnikè na šakouro. Lúk. 19, 10. 1. Tim. 1, 15.*

33. Oni szo pa erkli knyemi: zakaj sze vucsenšćke Ivanovi poszťtijo cšššťťou i molitve cššššjo, príšpodbno i Farizeušovi; tvoji pa jejjo i piéjo?

34. On nyim je pa erkao: jeli morete csiniti, naj sze szinovje gosztávanya posztijo; dokecs je 'znyimi 'zenin? *Es. 62, 5. 2. Kor. 11, 2.*

35. Prído pa dnévi, i teda sze kraj vzeme od nyih 'zenin teda sze posztili bodo vu oni dnévi.

36. Pravo nyim je pa i eto prlíko: niscse ne dejva novoga gvanta záplato na íztári gvant; naci i to nouvo razprácsi, i ktomi íztáromi sze ne gliha novoga szúknya záplata. *Mát. 9, 16.*

37. I niscse ne vlejva nouvo vno vu íztáro poszoudo: naci raztrga nouvo vno to poszoudo, i ono vò sztecsè i poszouda sze pogibi.

38. Nego nouvo vno vu nouvo poszoudo vlejvajo, i obouje sze zdt'zfi.

39. I niscse, kí íztáro piè, scsè preczi nouvo. *Ár veli: to íztáro je bougse.*

SÉSZTI (VI.) TÁO.

I. Vszobotto vlati trgajo vucsenczke 1-5. II. Poszejby nyena vouka sze zvrácsi 6-11. III. Dvanájszet szej odloucsi na Apostole 12-19. IV. Bré'zna predga, 20-49.

I. 1. **P**rigoudilo sze je pa vu drúgoj Szobotti po prvoj; da bi sou on po szejtvi: i trgali szo vucsenczke nyegovi vlati i jeli szo je vò menoucí zrokami. *Mát. 12, 1. Právd. 23, 25.*

2. Nski pa z-Farizeusov szo nyim erkli: ka csinite-tou, stero je nej szlobodno csiniti vu szobottáj?

3. I odgovotécsi nyim Jesus erkao je: ni tou szte nej steli; ka je vcsno Dávid, gda je lacsen bio on, i kí szo 'znyim bili? *1. Sem. 21, 6. Mát. 12, 3.*

4. Kakda je notri sou vu hi'zo Bo'zo, i te lebe posztávlenya je vzéo ino jo, i dáo je i onim, kí szo 'znyim bili: stere je nej szlobodno jeszti; nego szamim popom. *Vóid. 29, 33. Lev. 8, 31. 24, 9.*

5. I pravo je nyim: kaj je Szin cslovecŕi Gofzpoud i Szobotte. *Mát. 12, 8.*

II. 6. Prigoudilo sze je pa i vu drúgoj Szobotti; gda bi notri sou vu szpráviŕese i vŕŕio: bio je tam *eden* eslovik i rouka nyegova dejszna je szúha bíla.

7. Kebzúvali szo pa *na* nyega piŕzácske i Farizeuske; csi bi vŕzobotto vrácsó: da bi najŕli to'zbo na nyega. *Lúk. 14, 1.*

8. On je pa vido premislávanya nyihova: i ercsè tomi csloveki szúho rokou majoucsemi: ŕztani gori i ŕztòj na ŕzrejdi. On pa gori ŕztánovŕi, ŕztao je.

9. Ercsè pa nyim Jezus: nikaj bom váŕz piŕtao; jeli je ŕzlobodno vŕzobottáj dobro esiniti; ali húdo esiniti? dúŕŕo obdr'zati, ali pogibíti?

10. I okouli poglednovŕi vŕŕe nyè, ercsè tomi csloveki: ŕtègŕni rokou tvojo. On je pa tak vŕŕŕno: i nazáj je poŕztánola rouka nyegova zdrava, liki ta drúga. *1. Král. 13, 6.*

11. Oni szo sze pa napunili znepametnoŕztyom: i zgucsávali szo ŕzi med ŕzobom; ka májo vŕŕŕniti Jezufi?

III. 12. Prigoudilo sze je pa vu dnévi oni: vò je sou na brejg molit; i bio je, prenoucŕúvajoucŕi, vu molítvi Bo'zój.

13. I, gda je dén grátao, piŕzvaó je vucsenke ŕzvoje: i vò je odébrao 'znyih dvanájŕzet; ŕtere je i Apoŕtole imenúvao. *Mát. 10, 1. Jos. 4, 4. 8.*

14. (Símóna, ŕteroga je imenúvao i Petra, i Andrása brata nyegovoga, Jakuba i Ivana, Filipa i Brtalana.

15. Mátaja i Tomása, Jakuba Szinà Alfeulovoga, i Símóna zvánoga Zelotefa.

16. Júdafa Jakubovoga brata, i Júdas Iskariotefa; kí je i odávecz grátao.)

17. I doli idoucŕi 'znyimi ŕztano je na polŕzkom meŕzti: i ŕereg vucseníkov nyegovi i vno'zina veliko lúŕztva od vŕŕe Judee i Jer'zálema, i pri mourji ŕzto-

Jécsi z-Tirusa i Sidona prisli szo ga poszlúfat i vráclit sze od betegouv szvoji. *Mát. 4, 25. Mark. 3, 7.*

18. I *dofsta* zburkani od necsísti dühouv: i zvráclili szo sze.

19. I vsze lústvo je ízkalo *priliko*; da bi sze ga doteknoti mogli. Ar je moucs od nyega vò zhájala i vsze je zvráclila. *Mát. 14, 36.*

IV. 20. I on prizdignovli ocsi szvoje na vucenske szvoje ercsè: blázeni szte vi szitomáczke; ar je vase králestvo Bo'ze. *Mát. 5, 3-11.*

21. Blázeni szte, kí szte zdaj lacsni: ar sze nafsztitè. Blázeni szte, kí sze zdaj joucsete: ar sze szmejáli bodte.

22. Blázeni bodete; gda bodo vász odúrjávali lidjè, i gda vász odloucsijo, i pszúvali bodo i vò vr'zejo imè vase, liki húdo, za volo Szinà cslovecsega.

23. Radújte sze vu onom dnèvi i vefaelte sze: ar ovo veliki je vas nájem vu nebészaj. Ar szo rávno tak csinli prorokom ocseve nyihovi.

24. Ali jaj vám bogácz! ar máte obefzeljè vase. *Zolt. 17, 14. Lúk. 16, 15.*

25. Jaj vám napunyeni! ar lacsni bodete. Jaj vám; kí sze zdaj szmijéte: ar sze zalosztíli i plakali bodete. *Es. 65, 13. Jak 4, 9-5, 1.*

26. Jaj vám; gda vám vszi lidjè dobro gúcsali bodo: ar szo rávno tak csinli krivim prorokom ocsevè nyihovi.

27. Ali vám právim poszlúfajoucím: lúbite nepriátele vase; dobro cfinte zonimi; kí vász odúrjavajo. *Vòid. 23, 4. Pril. 25, 21. Rim. 12, 14.*

28. Blagoszlávlájte one; kí vász preklínyavajo; i molte za one; kí vász ogrizávajo. *Lúk. 23, 34.*

29. Kí te vdári po ednom liczi; obrni nyemai i to drúgo; i od toga; kí ti plács gyemlé, i szúknye ne bráni. *Mát. 5, 39. 40.*

30. Vízákomi pa, kí te proszi, dáj: i od tistoga, kí

ki ona, sfera szo tvoja, odneszè, ne profai nazáj,
Mát. 5, 42.

31. I kak *scéte*, naj vám csiniyo lidjè; i vi *csinte nyim*
vávno tak. Tob. 4, 16.

32. I, csi lúbite one, kí vász lúbijo, kákسا milos-
 esa vám bode? Ár i grejsniczke lúbijo one; ki nyè
 lúbijo. *Mát. 5, 46.*

33. I, csi *tiszim* dobro csinšte, kí vám dobro csi-
 nio, kákسا milosesa vám bode? Ár i grejsniczke tou
 csinšjo.

34. I, csi poszoudite *onim*, od sferi sze vúpate na-
 záj vzéti, kákسا milosesa vám bode? Ár i grejsniczke
 grejsnikom poszoudjávajo; naj nazáj vzemejo priglih-
 na. *Právd. 15, 7. 8. Mat. 5, 42.*

35. Nego lúbte nepriátele vaše, i dobro cšinte, i
 poszoudite nikaj nazáj ne vúpavši: i bode vas nájem
 veliki; i bodete szinovje toga vísesnyega. Ár je on
 dobrotiven ktim nezahválnim i hšdim. *Zolt. 37, 26.*
Mát. 5, 45.

* *Evang. na IV. po sz. Trojsztvi Nedelo.*

36. Záto bojdite milosztivni; liki je i Ocsa
 vas milosztiven. *Zak. 7, 9. Zolt. 103, 8. 13.*

37. I ne szoudite, i ne bodte oszodjeni: ne
 szkvarjúj e, i ne bodte szkvarjeni. Odpúsz-
 tjt: i odpiztí sze vám. *Mát. 7, 1. Rim. 2, 1.*

38. Dájte i dá sze vám: mero dobro, na-
 kláceno, i natroušeno i prejktekoucsu vu ná-
 rocsa vaše vám dájo. Ár sferov mejrov bodte
 merili, sztisztov bode vám nazáj merjeno.

39. Erkao je pa nyim príliko: jeli more
 szlejpi szlejpoga voditi? nejli obà vu jamo
 szpádneta? *Es. 42, 19.*

40. Nej je vucseník vecs od vucsitela szvo-

jega: popolni je pa vszáki; csi je, liki vu-
cíteo nyegov. *Iv. 13, 16.*

41. Ka pa glédas trouho vu ouki brata tvo-
jega; a trám pa vu tvojem lasztivnom ouki ne
vzemes na pamet?

42. Ali kakda mores erczy brati tvojemí:
brat, niháj, naj vó vr'zem trouho, sfera je vu
ouki tvojem; szám pa vu ouki tvojem trám
ne vídis? Szkazlívecz, vr'zi vó prvle trám
zokà tvojega: i teda glédaj; da vó vr'zes trou-
ho zokà brata tvojega.] *Mát. 7, 5.*

43. Ár je nej dobro *tiszto* drejvo; sfero gníli szád
prinása: niti je nej gallo drejvo, sfero dober szád pri-
nása. *Mát. 7, 17. 12, 33.*

44. Ár vszákse drejvo sze zlasztivnoga száda szpoz-
na: ár ztrnya ne beréjo fige, niti zcsípka ne trgajo
grozdje.

45. Dober cslovik zdobroga kincsa szrezà szvojega
dobro prinása *naprej*: i te lagoji cslovik zlagojega
kincsa szrezà szvojega lagoje *naprej* prinása. Ár zo-
biluofzti szrezà gueszjo vúsztá nyegova. *Mát. 12, 35.*

46. Ka me pa zovéte Goszpodne, Goszpodne, i ne
csinšte, ka velim?

47. Vszáki, kí kmeni príde i poszlúsa riesí moje, i csi-
ní je, poká'zeni vám komi je príszpodoben. *Mát. 7, 24.*

48. Príszpodoben je kesloveki czimprajoucsemi hi-
'zo; kí je szkopao i zgloubao i polo'zo je fundamen-
tom na pecsni: gdaje pa povouden posztánola; vda-
ro je potok vhi'zo ono; i nej jo je mogao genoti: ár
je na pecsni fundálivana bsla. *'Zolt. 40, 3. 'Zid. 2, 1.*

49. Kí je pa szlísao i nej je csinío: príszpodoben je
kesloveki czimprajoucsemi hi'zo na zemli brezi fun-
damentoma; vítero je vdaró potok, i preczi je szpádno-
lá, i vcsinyeni je szpadáj hi'ze one veliki. *Mát. 7, 26. 27.*
'Zid. 10, 26.

SZÉDMI (VII.) TÁO.

I. *Od sztotnikovoga szluga, 1-10. II. Nainszke vdo-
vicze szin gori sztáne, 11-17. III. Od Ivanovoga
szposzlanya, 18-35. IV. Od pokouro csinécse 'zené,
36-50.*

I. 1. **G**da bi pa szpuno vfze szvoje ricsí na poszlu-
sanye lúsztvá, notri je sou v - Kapernaum.

Mát. 8, 5.

2. Nikoga sztotnika szluga pa beté'zen bodoucsi sze
je k-konczi pribli'závao, kí nyemi je bio drági.

3. Szlisavší pa od Jezuffa poszľao je knyemi te szta-
rise 'Zidovov proszéclí ga, da pridoucsi zvrácsi szľugo
nyegovoga.

4. Oni pa pridoucsi k- Jezusí, proszili szo ga gye-
drno govorécsi : kaj je vrejden, komi tou vclíns.

5. Ár ľubi nas národ, i szprávicse nám je on poczim-
prao.

6. Jezus je pa sou 'znyimi. Gda bi pa ne bi dalecs
bio od hi'ze, poszľao je knyemi te Sztotnik priátele
szvoje govorécsi nyemi : Goszpodne, ne trúdi sze ; ár
szam nej vrejden, ka bi notri sou pod sztreho mojo.

7. Záto szam i szamoga szebè nevrejdnoga dr'zao, ka
bi ktebi sou : nego ercsi zricsjom i ozdrávi szľuga moj.

8. Ár szam i jazs csľovik pod oblášt posztávleni,
i mám pod menom vitéze ; i ercém etomi : idi, i ide ;
i drúgomi, prídi, i príde ; i szľugi mojemi : csiní tou,
i csiní. 'Zolt. 101, 2. 6. 7.

9. Gda bi pa eta Jezus csúo ; csúdivao sze je nad
nyim, i obrně sze knaszľedúvajoucsemi nyega ľúsztv-
vi ercsé : velim vám ; ni vu Izraeli szam táksó vóra
nej najšao. *Iv. 11, 21.*

10. Igda bi sze povrnoli ti poszľani našáj vu hi'zo ;
najšli szo toga beté'znoga szľugo ozdrávlénoga.
'Zolt. 46, 2.

* *Evang. na XVI. po sz. Trojszti Nedelo.*

II. 11. I prigoudilo sze je potom; sou je Jezus vu mezto stero sze zove Nain: i slj szo 'znyim vucseniczke nyegovi vnougi, i dozta luszta.

12. Gda sze je pa pribl'zao kvratam toga mezta: ovo nesen je vo eden mrtvi; ki je bio materè szvoje jedinorodjeni szin; i ona je vdo- vicza bila; i vnogo luszta toga mezta je bilou 'znyouv.

13. I, gda bi jo vido Goszpoud, szmil'vao sze je nad nyouv i erkao je nyej: ne jou- csi sze. *Mát. 9, 36.*

14. I priztoupivsi dotekno sze je skrinje (ki szo ga pa nefzli, sztanoli szo) i ercsè: mladéncz, tebi velim; sztani gori. *Mark. 5, 41. Djan. 9, 40.*

15. I gori sze je opravo te mertvecz, i zá- csao je gúcsati, i dáo ga je materi nyegovoj. *1. Král. 17, 23. 2. Král. 4, 36.*

16. Vzéo je pa sztráh vsze; i dicfili szo Bogà govoréclí: kaj je prorok veliki sztano med nami; i, kaj je prigledno Baug luszta szvoje. *Právd. 18, 15.*

17. I vo je získa ta reics vu czejloj Judej od nyega i vu vszoz okouli budoucsoj dr'zéli. } *Mát. 9, 26.*

III. 18. I nazvejsztili szo Ivani vucseniczke nyegovi vsza eta. *Mát. 11, 2.*

19. I gda bi prizvao dva nka vucsenikov szvoji Ivan, pozlao nyiva je k-Jezuli govoréclí: ti szí te pti- douclí, ali homo drúgoga csakali?

20. Gda bi pa ti mo'zjè knyemi prisli erldi szo : Ivan krštiteo je pošlao nász ktebi govoréči : ti szi te pridouéši, ali pa drúgoga mámo esakati?

21. Vu onoj vōri je ji pa došta zvráco od bete-
gouv i bicsov i dūhouv hūdi, i vnougim szlejpim je darúvao pogléd.

22. I odgovoréči Jezus ercsè nyim: idoucsi oz-
nante Ivani, štera vídite, i csūjete; kaj szlejpí preglé-
dávajo, plantavi hodijo, gobavczi sze ocsiscávajo, glū-
hi csūjejo, mrtvi gori sztanyūjo, szitromákóm sze Evan-
gyeliom nazvisáva. *Már. 11, 5.*

23. *I blázen je: ki sze vu meni ne szpácsi.*

24. Gda bi pa odšli nazvisávczi Ivana; zácsao
je Jezus gúcsati klúštvi od Ivana: ka szte vō sli vu
púcsávo glédat? tršt od vōtra vugibajoucso?

25. Ali ka szte vō sli vidit? csloveka vu mejhkom
gvanti oblecsenoga? Ovo, *ki szo vu szvetlom gvanti,*
i vradofzti živéjo, vu králešzki hi'zaj szo.

26. Ali ka szte sli vō vidit? proroka? Zašztine
velim vám, i vékšega od proroka.

27. Tè je, od šteroga je písano: ovo jazš pošlam
angyela mojega pred liczom tvojim; kí pripraví pouš
tvojo pred tehom. *Mal. 3, 1.*

28. Ar velim vám; vékší med porodjenimi od 'zén
prorok od Ivana krštitela je ni eden nej: te náj mén-
ší pa vu králešzti Bo'zem je dōnok vékší od nyega.

29. I vsze lúštvo, štero je eto csūlo, i publikánus-
ke szo pravicsnoga pravili Bogà okrštivší sze z-Iva-
novim krštom.

30. Farizeuske pa i právdeniczke szo tanács Bo'zi
zavrgli prouti szebi, i nej szo sze *dáti* od nyega krštiti.

31. Erkao je pa Gofzpoud: komi bom záto prigli-
hávao lidí národa etoga? i komi szo príšzpodobní?

32. Príšzpodobní szo kdeczi na pláczí šzedecsoj i
kricsécsoj edendrúgomi i govorécsoj: *'zvegláriti šzno*
vám,

vám, i nej szte plészali; placсно pefzen szmo vám po-pejvali, i nej szte sze joukali.

33. Ar je prisao Ivan krsztiteo; ne jej krúha, ni vína ne pijè, i právite: vragà mà.

34. Prisao je Szin csloveci; jej i pijè, i právite: ovo cslovik po'zirávecz i vína pivecz, publikánusov priáteo i grejsnikov.

35. I szpravicsena je modrouszt od vfzej szvoji szinouv. *Már.* 11, 19.

IV. 36. Profzo ga je pa niki z-Farizeusov; naj jej 'znyim. I notri idoucsi vu hi'zo Farizeusovo doli fzi je szeo.

37. I ovo edna 'zena vu onom meszti, sfera je bila grejsnicza, gda bi zvejdila, kaj je Jezus doli szeo vu hi'zi Farizeusovoj, princszla je eden alabastrom maza-la. *Már.* 16, 6.

38. I sztojécsa pri nogáj nyegovi odzajaj plakajoucsa zacsne skropiti nogè nyegove szkuzami; i zvlaszmi glavè szvoje je briszala, i kúsúvala nogè nyegove, i mázala zmazalom. *Már.* 9, 20.

39. Vidoucsi pa eto Farizeus, kí ga je zvao, ercsè vu szebi govorécsi: ete, da bi prorok bio, znao bi, sto, i káksa je eta 'zena, sfera fze ga doticse; ár je grejsnicza. *Lúk.* 15, 2.

40. I odgovorécsi Jezus ercsè nyemi: Simon, mám ti nikaj povedati. On pa velf: vucsiteo, povej.

41. Dvà du'znika je meo niki vóriteo: eden nyemi je du'zen bio pétstou szodouv; te drúgi pa pétészét.

42. Gda bi pa onedva ne mela nazáj dati; obóma je tà darúvao: povej mi záto; sferi ga bode med nyi-ma bole lúbo? *Már.* 18, 27.

43. Odgovorécsi pa Simon ercsè: stímam, kaj ov, komi je vecs darúvao. On pa ercsè nyemi: prav fzi szoudo.

44. I obrnè fze ktoj 'zeni, i ercsè Simoni: vídis eto 'zeno? notri szam prisao vu tvojo hi'zo; vodou

na nogè moje fzi mi nej dáó; eta je pa szkuzami skropfla nogè moje, i zvlaszmi glavè szvoje jè je brífzala. *Szv. 18, 4. 19, 2.*

45. Kús fzi mi nej dáó; eta pa, kak szem notri pri-fao, je nej hejnyala kúsúvati nogè moje. *Rim. 16, 16.*

46. Zoliom glavou mojo fzi mi nej namazo: eta je pa *zdrágim* mazalom mázala nogè moje.

47. Zató, velim tebi: odpúsceni szo nyè vnougi grejhi; kaj je vnogo lúbila; komi sze pa malo odpúsc-ti, malo lúbi.

48. Ercsè pa nyej: odpúsceni szo ti grejhi. *Mát. 9, 2. Lúk. 5, 20.*

49. I zácsali szo ti vkúp szedécsi pri sztoli praviti vu szebi: sto je tè, kí i grejhe odpúscáva?

50. Ercsè pa ktoj 'zeni: vóra tvoja te je zdrzála: di vu méri. *Mark. 5, 37.*

OUSZMI (VIII.) TÁO.

I. *Od vcservéro zemlo szpádnyenoga szemena, 1-18. II. Krifztusova mati i 'zljéba, 19-21. III. Mourje sze fúifa, 22-25. IV. Vragè zgánja, 26-40. V. Fajrusova csi sze o'zivi, 41-56.*

I. 1. I prigoudilo sze je potom toga: i on je hodo po všíej mejsztaj i veszniczaj predgajoucsi t nazvisávajoucsi králesztvo Bo'ze; i ti dvanájsze 'znyim. *Lúk. 4, 43.*

2. I níke 'zene, stera szo bilè zvrácsane od dühouv húdi i nemocsnoszti: Mária, stera sze zové Magdalej-na, zstera je szedem vragouv vó zíslo.

3. I Joanna 'zena Kuzova Herodesovoga dvorsz-koga, i Sufanna: i drúge vnouge, stera szo nyemi szlú-zile zposztva szvojega.

* *Evang. na Sexagesime Nedelo.*

4. Gda bi pa vnogo lúsztva vkúp bílou i zevszej

zevšeje mejšť bi knyemi prihájali, ercsè vu prilikaj. *Mát. 13, 3.*

5. Vò je sou szejács szejjat szemen szvo,e ; i vu szejjanyi je níštero szpadnolo kre pouti, i zaklácseno je i ftríce nebeszke szo je pozobale.

6. I drúgo je szpadnolo na pecsíno ; i vò zidoucse pošzejhnolo je ; da je nej melo vlage.

7. I drugo je szpadnolo na szrejdo med trnye ; i, gda bi sztrnyomí vrét gori razlo, zadifilo je je trnye.

8. I drúgo je szpadnolo na dobro zemlo ; i vò zidoucse prinészlo je száda sztou teliko. Eta gda bi povedao ; gori je szkricšao : kí mà vùha na pošzlúšanye, naj pošzlúša. *Sztv. 26, 12. Mat. 11, 15.*

9. Pítali szo ga pa vúcšeníczke nyegovi govorécsi : káksa ja tà prilika ?

10. On je pa erkao : vám je dáno znati szkrovnosťti králešťtva Bo'zega ; tím drúgim pa vu prilikaj ; naj vidoucsi ne vídíjo, i szlíšavsi ne razmíjo. *Mát. 13, 14.*

11. Eta je pa tà prilika : szemen je rejcs Bo'za

12. Stero szemen je pa kre pouti *szpadnolo* ; tou szo ti pošzlúšavczi ; potom pride vrág i vzeme rejcs od szrczà nyihovoga, naj ne vòrjejo, ino sze ne zvelicsajo.

13. Stero je pa na pecsíno : szo oni ; kí, gda csújo, zradosťtyom gori vzemejo rejcs. I tej korenyà nemajo ; kí do časza vòrjejo, i vu vrejmeni szkúšávanya odsztoupíjo.

14. Stero je pa vtrnye szpadnolo: tej szo; kí poszlúfajo i od szkrblivoszti ino bogaszta i nászloboszti 'zítka idoucsi zadávľajo sze i zreli szád ne prinásajo.

15. Stero je pa vu dobro zemlo szpadnolo: tej szo; kí vu szrczi lejpom i dobrom, szlisavsi to rejcs, obdr'zavajo jo, i szád prinásajo vu trplivoszti.]

16. Nisese pa szvejszo va'zgáno ne szkrije pod poszoudo, ni pod posztelo jo ne dene: nego vu poszvecsnyek jo polo'zi; naj ti notri idoucsi vídiyo szvetloszt. *Mát. 5, 15.*

17. Ár nega *nikajtak* szkrivnoga; stero bi sze vó ne vjavilo, niti zkritoga; stero bi sze ne szpoznalo i na ocsivešznoszta prislo. *Mát. 10, 26.*

18. Glédajte záto, kakda poszlúfate. *Ar, ki má, dá sze nyemi; i ki nema, i ka slima meti, vzeme sze od nyega. Már. 13, 12.*

II. 19. Prisliszo pa knyemi mati i bratje nyegovi; i nejszo mogli do nyega priti za volo lúszta. *Mát. 12, 46.*

20. I nazvejsztili szo nyemi govorécsi: mati tvoja i bratje tvoji sztojjo vinej, i šeséjo te viditi.

21. On pa odgovorécsi ercsé nyim: *mati moja i bratje moji szo eti, ki rejcs Bo'zo poszlúfajo ino jo csinijo. Iv. 15, 14.*

III. 22. I przoudilo sze je vu ednom ti dnévov, i on je sou vu ládjo i vucsenszke nyegovi, i ercsé nyim: hodmo prejk jezere. I púsztili szo sze. *Mát. 8, 23.*

23. Plavajoucsi pa oni zászpao je: i doli je prisao vrtélec vótra na jezere; i kcsaszil szo sze ládje napu nyávale, i pogšbali szo. *Dján. 27, 14. 41.*

24. Prisztoupivsi pa gori szo ga obúdi govorécsi: Meiter, Meiter, pogšbamo! on pa gori sztanovsi poszšáššao je vóter, i válovje te vodé; i hejnyali szo, i vcsinyena je tihota,

25. Ercsè pa nyim: gde je vòra vafa? bojècsi szo fze pa csùdivali govorècsi eden drùgomi: što je záto etc; kaj i vòtrom zapovidáva i vodej, i bougajo ga? *'Zolt. 107, 25.*

IV. 26. I preplavali szo vu dr'zèlo Gadarenufov, stera je prouti Galilei.

27. Gda bi pa on vò sou na zemlo: príbej'zao je pred nyega niki mou'z zmefta; kí je meo vragè *vzèbí* od vnogo vrejmena, i gvanta je na szébe nej vzéo i vu hi zi je nej ofztano; nego vu grobáj.

28. Vidoucsi pa Jezusa i szkriknovlí doli je szpadno pred nyega, i zvelikim gláfzom je erkao: ka je meni iztebom, Jezus Szin vřesnyega Bogà? Prořzim te, ne mantráj me. *Mark. 5, 7. Jak. 2, 19.*

29. Ár je zapovedao tomi necsřztomi dñhi vòidti od toga csloveka: ár je vnogo vrejmena *třřtoga bilou*, kak ga je vkùp potégno; i vézali szo ga zlanzmi i řzpotami i tak szo ga vatvali. Ali raztrgao je i vezala; i gnao fze je od vragà vu pùfcsáve.

30. Pítao ga je pa Jezus govorècsi: ka ti je imè? On pa ercsè: legio. Ár je vnogo vragouv slovnyega.

31. I prořzili szo ga: naj nyim ne zapovej vu prepařt idti.

32. Bila je pa tam edna velika csrejda řiviny, stere szo fze pařzle na brejgi. I prořzili szo ga: naj nyim dopiřzti vu nyè idti. I dopùřzto nyim je.

33. Vòidoucsi pa ti vrazjè od csloveka, notri szo sli vu řzivinyè: i řřinola fze je ta csrejda řiviny kre řztrmcza vu jezero, i vtoupila fze je.

34. Vidoucsi pa pařzterje, ka fze je zgoudilo, odbej'zali szo: i odidoucsi nazveřztili szo vu meřzti i vu veřzniczaj.

35. Vò szo pa sli, da bi vidili, ka fze je zgoudilo: i priřli szo k-Jezusi; i najřli szo řzedècsega toga csloveka, zkotero ga szo vò odřli ti vrazjè, oblecsenoga i řzpametnoga pri nogáj Jezusovi; i preřztrařli szo fze.

36. Nazvejsítili szo pa nyim i ti vidoucsi: kakda je ozdravo te vragometen.

37. I profzila ga je vfza vno'žina Gadarenufov dr'zé-
le; najodide od nyih: ár szo zvelikim sztráhom obvzé-
ti. On pa notri idoucsi vu ládjo, nazáj sze je povr-
no. *Mát. 8, 34.*

38. Molo sze je pa nyemi te mou'z, od steroga sze
vô zisli ti vrazjè: ka bi 'znyim bio. Jezus ga je pa
kraj odpúszto govorécsi:

39. Povrni sze vu hi'zo tvojo, i prepovidávaj; ka
ti je boug vesno. I odšao je po czejloni mešzti pred-
gajoncsi, ka je nyemi vesno Jezus. *Zotr. 126, 2. 3.*

40. Zgoudilo sze je pa, gda bi sze povrno Jezus;
gori ga je prijalo to lúšťvo: ár szo ga vfzi csakali.

V. 41. I ovo prisaó je eden mou'z, korni je imè
Jajrus: i on je bio vládnik szprávicsa. I szpadnovši
knogám Jezusa, prošo ga je; kaj bi notri sou vu
hi'zo nyégovò.

42. Ar je meò jèdnorodjeno esér, okoli dvanájšzet
lejt/szaro; i ona je mrla. (Gda bi pa on sou: lúšť-
vo ga je sztiszkáválo.)

43. I žena bodoucsa vu tekoucí krvi od dvanájšzet
lejt, stera je czejlo szvoje 'zivlejnye na vráese potrosila,
i nej sze je mogla od nikoga zvrácsiti. *Mark. 5, 25.*

44. Príšťoupivši odzajaj doteknola šze je rouba
gvanta nyégovoga: i preczi je sztano tekáj nyè krvi.
Lúk. 7, 38.

45. I ercsè Jezus: što sze me je dotekno? gda bi
pa vfzi tajli; ercsè Peter, i kí šzo 'znyim bill: Me-
šter, lúšťvo te psè i sztiszkáva, i právis: što sze me
je dotekno?

46. Jezus pa ercsè: dotekno sze me je nikák. Ár
šzam jasz szpoznao: ka je moucs vô sla od méne.

47. Vidoucsa pa ta žena, kaj sze nemre szkriti:
šrepetoucsa naprej ide i pred nyéga szpádne; i, ta

kákfi zrok fze ga je doteknola, nazvejštla nyemi je pred vŕzejm lúftvom; i kakda je ozdrávila preczi.

48. On je pa erkao nyej: *vŕpaj csi; vŕra tvoja te je zdr'zála; idi vu méri.* *Lúk. 7, 50.*

49. Gda bi pa efcse on gúcsao; prifao je nŕki od vládnika toga ŕzprávičsa govorečfi nyemi; mrla je eŕf tvoja; ne trŕdi vucsitela. *Mark. 5, 35.*

50. Jezus pa, gda bi tou eŕŕo, odgouvoro je nyemŕ govorečfi: *ne boj fze, li vŕri, i zdr'zi fze csi tvoja.*

51. Notri idoucsi pa vŕižo, nej je dopúŕŕto notri idti nikomi; nego Petri, i Jakubi i Ivani, i oŕfi te deklŕcske, ino materi.

52. Joukali fzo fze pa vŕzi i plakali fzo jo. On je pŕ erkao: ne joucste fze; nej je mrla, nego ŕzp'. *Lúk. 7, 13.*

53. I oŕzmejjali fzo ga: ár fzo znali, kaj je mrla.

54. On pa, geto je vŕze vŕ vrgao, prijao je nyè rokou i krícsao je govorečfi: deklŕcska, ŕztani gori.

55. I povrno fze je dŕjŕ nyè, i gori je ŕztána pre-
czi, i zapovedao je nyej dati jeŕŕti. *Iv. 11, 44.*

56. I eŕŕdivali fzo fze rodjenŕczi nyè. On je pa zapovedao nyim: kaj bi nikomi ne pravili; ka fze je zgoudilo. *Mark. 7, 36.*

DEVĚTI (IX.) TÁO.

I. Dvanájšet Apostolov posle predgat po Judci, 1-6. II. Ivani fze gláva vŕcŕe, 7-9. III 5000. fze ji naŕŕiti, 10-17. IV. Od Kríŕtusove oŕzobe i vŕeobrázenyè, 18-36. V. Zkíŕŕejuoga pojbara vŕg vŕide, 37-45. VI. Sto bode náj vékŕi med vuceníkmi, 46-50. VII. Kríŕtus krotko ide po Samárii, 51-56. VIII. Trijè ŕeŕejo Kríŕtusa naŕŕledŕvati, 57-62.

1. 1. **G**da bi pa vkŕp zérvao ti dvanájšet vucenŕkov ŕzvoji, dáo nyim je moucs i obláŕŕ nad vŕzejmŕ vragmŕ, i betéŕne vrácsiti. *Mát. 10, 1.*

2. I poŕzlao je je predgat králcŕtvo Eo'ze i vrácsŕ te nemocŕne.

3. I ercsè nyim: nikaj ne vzemte na pout, niti paliczo, niti mosnyo, niti krúha, niti pejnceze, niti dvej šáknyi ne mejte. *Mark. 6, 8.*

4. I vu štero hi'zo bodte notri sli, tam ofztante; i odnut vò nejdite,

5. I kíkoli vász ne prímejo: vòidoucsi zmešzta onoga i prájh od noug vaši kraj šztepte na šzvedoušztyo prouti nyim.

6. Vòidoucsi pa sli šzo okouli pò vefzniczaj nazvišcsávajoucsi Evangyeliom i vráclivši povšzud.

II. 7. Csúo je pa Herodes Štrták ona, štera šzo vclinyena od nyega vsza: i zadržávo sze je *záto*, kaj je povejdano od níki; kaj je Ivan zbúdjén od mrtvi. *Mát. 14, 1.*

8. Od níki pa; kaj sze je Eliás vjavo: drúgi pa; kaj je prorok, eden zti šztári, šztano gori.

9. I ercsè Herodes: Ivani šzam jašz glávo vzéo; što je pa ete, od šteroga jašz eta csújem? I šzkaó ga je vidíti.

III. 10. I gda bi sze povrnoli Apostolje: prepoví dávali šzo nyemi; šterakoli šzo csinšli. I kšzebi je vzévlí odíšao je zoušzeb vpúšzto mešzto onoga váraša, kí sze zové Beth'zajda.

11. To lúšztyo pa, gda bi zvedilo nazledúvalo ga je: i prijavši je *kšzebi* gúcsao nyim je od králešztya Bo'zega; i kí šzo zdrávje potrebúvali, zvráco je je.

12. Dén sze je pa zácsao nagšbati. Príšztoupivši záto ti dvanájšzet erkli šzo nyemi: odpúšzti lúšztyo; naj sze idoucsi, vu okouli bodoucsa mešzta i vefznice razpíšztyo ino šzi šscsejo hráno; ár šzmo eti vu púšztyom mešzti.

13. Ercsè pa nyim: dájte nyim vš ješzti. Oni šzo pa erkli: nemamo mi vecs, kak pét *lejhov* krúha, i dvej ribiczi; nego čsi bomo šli i kúpimo na vszo eto lúšztyo hráno.

14. Ár ji je bilou okoli pétjezét mo'zouv. Erkao je

je pa vucsenikom szvojim: doli je pozádite vszáksem szedejnji po pétdeszét.

15. I vcsinili szo tak: i doli szo je pozáditi vsze.

16. On pa vzeme ti pét *lejbou* krúba, i tiví dvejí ribiczi, zglédne sze vnébo, blagoszlovo je je, i vlome je i dáo je vucsenikom: ka bi djáli pred lúsztvo.

17. I jeli szo, i naszítili szo sze vszi: i bilou je pobránoga, štero nyim je osztanolo, drtinja dvanájšez kosárov.

IV. 18. I zgoudilo sze je, gda je on szám zoufzebniolo, znyim szo bilš vucseniczke, i pítáo je je govorečí: koga me právi biti lúsztvo? *Mát. 16, 13.*

19. Oni pa odgovorecsi ercséjo: Ivana křszítela, drúgi pa Eliáša, drúgi pa, kaj je níkš prorok zti sztári sztano gori. *Mark. 6, 14. Lúk. 9, 8.*

20. Ercsè pa nyim: ví pa koga me právite biti? Odgovorecsi pa Peter ercsè: Křsztusa Szinà Bo'zega.

21. On sze je pa poprejšto i zapovedao nyim je; nákomí tou ne povejšo

22. Erkouclí: ka trbejš Szini cslovecsemi vnogo trpeti i zavrcsi sze od ti sztatíši i vládníkov popovszkó i pišzácsov, i vmoriti, i ná trétyi dén gori sztanov. *Mát. 16, 21. 17, 22. 23.*

23. Erkao je pa kvšzejm: *csi što šcsè za menom pojzi; naj zataji szám szebè, i vzeme křis szvoj vszáki dén i tak me naszledúje.*

24. Ár, kí bode šteo dúšo szvojo zdr'zati, zgíbl jo; kí pa zgíbl dúšo szvojo za mojo volo; tè jo zdr'zi. *Lúk. 17, 33.*

25. *Ár ka valà csloveki, csi ete czejši szvejš dobi; szám szebè pa zgíbi, ali zaprávi.*

26. Ár, kí sze szrameslúje menè i moje rejcsi, toga sze i Szin cslovecsi szrameslúvao bode; gda pride vu diki szvojoj i Ocsè i szvéti Anşyelov.

27. Velim pa vám íšztin ško: ješzo eti níkš sztojécsi, kí ne kóštajo szmerti; dokecs ne budo vidíli křššezšezš lešzta Bo'zega.

28. Prigoudilo sze je pa po eti ricsejh, liki na oufzmi dén: i kfzebi vzévfi Petra i Jakuba i Ivana gori je sou na brejg molit. *Már. 17, 1. Lúk. 8, 51.*

29. I prigoudilo sze je, gda bi on molo: pogléd obráza nyegovoga je nácsifi grátao, i gvant nyegov je bio bejli i blifzkajoucfi sze.

30. I ovo dvà mo'zà szta gúcsala 'znyim, steriva szta bilá Moj'zes i Eliás.

31. Steriva szta sze szkázala vu dŕki: i pravila szta vŕidejnye 'zŕtka nyegovoga; kf sze je meo szpuniti v-Jeru'zálemi.

32. Na Petra pa, i kf szo 'znyim bilf, je veliki szem szpadno. Predramivfi sze pa vidili szo dŕko nyegovo, i tiva dvà mo'zà 'znyim sztojécsiva.

33. I prigoudilo sze je; gda bi nyidva odhájala od nyega ercsé Peter Jezufi: Mester, dobro je nám eti biti; i napravmo trŕ fatore, ednoga tebi, i Moj'zefi ednoga, i ednoga Eliási, neznajoucfi, ka právi.

34. Gda bi pa eta on gúcsao: posztano je oblák i obfzenczao je je. Bojali szo sze pa: gda bi nyidva notri vu oblák sla.

35. I gláfz je vcsinyen zobláka govorécsi: *ete je moj lúbezivfi Szin; nyega posztlúfajte. Es. 42, 1. Právd. 18, 15.*

36. I vu bodoucsem gláfzi nájden je Jezus szám. Oni szo pa mucsali i nikomi szo nikaj nej pravili vu oni dnévi; stera szo vidili.

V. 37. Prigoudilo sze je pa vu drúgom dnévi doli idoucfi oni zbregá szpravilo sze je knyemi lúftva vno-go. *Már. 17, 14.*

38. I ovo eden mou'z je gori szkrikno med' lúftvom govorécsi: Vucsiteo, profzim te, zgledni sze na szinà mojega; ár je moj jedinorodjeni.

39. I ovo dŕjh ga zgrábi i taki kricsf i trga ga szpunami; i komaj odsztoupi od nyega vkáp ga sztrvfi.

40. I molo szam sze vucsenskom tvojim; naj ga vò vržejo: i nej szo ga mogli.

41. Odgovorécsi pa Jezus ercsè: oh národ neveren i preobrnyeni! Kak dugo bom pri vász i trpo vász? pripelaj eszi szinà tvojega.

42. Gda bi pa esce knyemi sou: trgao ga je vrág i rafzipávo. Postráifao je pa Jezus toga necsístoga dúbà, i zvráco je toga pojbara, i nazáj ga je dáo ocú szvojemi.

43. Csúdivali szo sze pa vszi nad velikov zmo'z nosztyov Bo'zov. Gda bi sze pa vszi csúdivali nad vszejm, stera je vcsino Jezus; ercsè kvucsenskom szvojim:

44. Vzemte ví vu vúha vafa ete ricš. Ár sze Szin cslovecsi dá vu rokè lúdi. *Mark. 9, 31.*

45. Oni szo pa nej razmeli eto rejcs, i szkrita je bšla od nyih, da bi jo ne razmili; i bojali szo sze ga pítati od té rejcsi.

VI. 46. Zšla je pa miszeo vnyè: ka šteri ji bode véksi,

47. Jezus pa vidivši miszli szrczà nyihovoga, gori je vzéo edno dejte, i posztavo je je pouleg šzébe,

48. I ercsè nyim: kškoli gori prime edno tákse dejte vu iméni mojem, menè primé; i kškoli menè primé, primé onoga, kí je menè poszlaó. Ár kí je náj ménš med vszejmi vami; té bode veliki. *Iv. 13, 20.*

49. Odgovorécsi pa Ivan ercsè: Mester, známo nekoga vu tvojem iméni zmetávajoucséga vragè, i prepovedali szmo nyemi; ár te ne nazledúje znami, *Racs. 11, 27. 28.*

50. I ercsè nyemi Jezus: ne prepovidávajte. Ár, kí je nej prouti nám, znami je. *Mát. 12, 30.*

VII. 51. Prigoudilo sze je pa; gda bi sze szpunili dnévi nazáj vzétjà nyegovoga: potrdó je szvoj obráz; da bi sou v Jeru'zálem.

52. I poszlaó je nazvišcsáveze pred lšczom szvojim; i idou.

i idoucsi sli szo vu véšz Samaritánszko; da bi nyemi pripravili *meszto*. *Ivan. 4, 4. 9.*

53. I nej szoga gori prijali: kajje obráz nyegov šio idoucsi v-Jeruzálem.

54. Vidoucsi pa vučseniczke nyegovi, Jakub i Ivan ercséta: Gofzpodne, šesés, naj povejmo, da ogyen do-li ide od nébe, i pogibi je; liki je i Eliás vsino. *2. Král. 1, 10, 12.*

55. Obravli sze pa poštrájsao je je i erkao je: nez-nate, šteroga dūhà szte vl.

56. Ar je Szin cslovecsi nej prifao dūše lūdi pogibūvat: nego zdr'zavat. I sli szo vu drūgo vešzniczko. *Ivan. 3, 17. 12, 47.*

VIII 57. Zgoudilo sze je pa; gda bi oni sli po pou-
ti; errsè niki knyemi: *našzledūvao te bom, kamako-
li bos soa, Gofzpodne!*

58. I errsè nyemi Jezus: *lišzicze jame mājjo, i šticze
nebeszke guezda; ali Szin cslovecsi nema, gde bi šzi glavon
nagno Mát. 8, 19.*

59. Errsè pa drūgomi: *našzledūj me. On je pa
erkao: Gofzpodne, dopūšztimi; najidem prvle, i po-
kopam oso mojega. Mát. 8, 21.*

60. Errsè pa nyemi Jezus: *niháj te mrtve pokápati
šzvoje mrtve; ti pa idoucsi našzvisšávaj králeszstvo Bo'ze.*

61. Errsè pa i drūgi: *našzledūvao te bom, Gofz-
podne; ali prvle dopūšztimi; naj szlobou vzeššon
od tiszti, ki szo vu hiži mojoj.*

62. Errsè pa nyemi Jezus: *niscse, ki rokou šzvojo na
plūg vr'ze, i gléda na ana, štera šeo odzajaj, je nej šupa-
doben k-králeszstvu Bo'zevni.*

DESZÉTI (X.) TÁÓ.

I. Szedendeszét vučsenikov vó pošzlanve i povrnej-
nye 1-24. II. Od toga med razbojniko šzpád-
nyenega 25-37. III. Od toga ednoga potrejbnoza,
38-42.

1. 1. **P**o etom je pa odébrao Goszpoud i drůgi szedendeszét *vucsenikov* i poszlaó je je po dvá pred liczom szvojim vu vszákí váras i mezto, kama je on bio idoucí.

2. Pravo je záto nyim; *'zétve zaisztino je vnogo: ti delavcov je pa malo; proszite záto Goszpodua te 'zétve; najpizti vđ delavcze vu 'zétvo szvojo. Mát. 9, 37.*

3. Idite: ovo jaz posílám vász, liki agnecze, na szrejdo med vuké.

4. Ne noszte mosnyè, ni turbe, niti csrejvlo, i nikomi sze na pouti ne poklányajte. *Mát. 10, 9. Lúk. 12, 35.*

5. Vu štero hi'zo bodte notri sli, prvle erczite: mér etoj hi'zi.

6. I, csi bode tam szin méra, pocšínè nad nyim mér vas: csi ga pa *nebode*; na vász sze nazáj povrnè.

7. Vu onoj hi'zi pa osztante, jejte i pšte ona, štera szo od nyih pred vász djána. *Ár je vrejden delavecč nájma szvojega. Ne hodte zhi'ze vhi'zo. Lev. 19, 13.*

8. I vu šterokoli mezto bodte notri sli, i vász gori primejo, jejte; ka pred vász denejo. *Mát. 10, 11.*

9. I vrácste one, šteri szo vu nyem nemoesni i povejte nyim: *priblízalo sze je kvám králesztvo Bo'ze. Mát. 3, 2. 4, 17.*

10. Vu štero mezto pa bodte notri sli, i ne primejo vász; vđ idoucí na vilicze nyegove, erczite:

11. I prájh, kí sze je nász zgrabó zmészta vasega, doli vam ga zbršferno. Dónok znájte; ka sze je priblízalo kvám králesztvo Bo'ze.

12. Velim pa vám: ka Sodomitánczom vu onom dnévi le'zej bode, kako onomi mezti.

13. Jaj tebi Korázim! jaj tebi Beth'zajda! ár da bi v-Tírufi i Sidoni vcsinyene bilè tè moucí, štere szo vcsinyene vu vami, dávno bi sze, vu 'zakli i vpepéli szedécsi, povrnoli. *Mát. 11, 21.*

14. Dónok Tírufi i Sidoni le'zejše bode vu szoudbi, kako vám.

15. I tí Kapetnaum, kí szi notri do nébe zvlšeni, notri do pekla sze ponízis.

16. *Ki vász poszlúša, mené poszlúša: i ki vász zavr'ze, mené zavr'ze; ki pa mené zavr'ze, zavr'ze onoga, ki je mené poszlao. Már 10, 40.*

17. Povrnolo sze je pa ti szedendeszét zradofztyom govorécsi: Gofzpodne, i vrazjè sze nám podávajo vu iméni tvojem.

18. Ercsè pa nyim: vido szam Satana, liki blifz-kanyczo, znebész szpádnejoucsega. *Ozn. 12, 8. 9.*

19. Ovo dám vám oblášzt hoditi po kacsaj i skorpii i po vszój moucsi nepriátela; i czilou nikaj vám nebode skoudilo. *Zolt. 91, 13.*

20. Ali nád etim sze ne radújte; ka sze vrazjè vám podávajo: *radújte sze pa bole, ka szo iména vasa gori zapifzano vu nebészaj. Fil. 4, 3. Ozn. 13, 8.*

21. Vu onoj vðri sze je vezelio vdúhi Jezus, i erkaoj je: hválo tebi dájem, Ocsa, Gofzpodne nébe i zémle; ka szi szkrio eta od ti moudri i szpametni, i oznano szi je tim málicskim! Zaisztino Ocsa, ár je tak blá dobra volá pred tehom, *Már. 11, 25. Es. 29, 14.*

22. *Všea szo meni dána od Ocsè mojega: i nifcse nezna, što je Szin; nego Ocsa, i što je te Ocsa, nego Szin, i komi ga fcsé Szin oznaniti.*

* *Evang. na XIII, po Sz. Trojštvi Nedelo.*

23. I obrnoví sze kvucsenškom zoušzeb ercsè: blá'zene szo ocsí, štere vídijo, ká vi vídite. *I. Král. 10, 8. Már. 13, 6.*

24. Ár velim vám: ka vnougi proroczke i králove szo šteli viditi, štera vi vídite, i nej szo vidili; i csúti, štera vi csújete, i nej szo csúli. *I. Petr. 1, 10.*

II, 25. I ovo pravdeník níki je gorí
šztano

sztano szkūsávajoucí nyega i govorécsi: vucíteo, ka mi je csiniti, naj 'zitek vekivecsni ōrokūjem? *Mát. 22, 35. 19, 16.*

26. On pa ercsè nyemi: vu právdi ka je písano? kákda stés?

27. On pa odgovorécsi velí: *lúbi Gofzpodnoga Boga tvojega zczejloga szrczà tvojega, i zczejle dúse tvoje, i zczejle moucsi tvoje, i zczejle páme-ti: i bli'znyega tvojega, liki szamoga szebè. Právd. 6, 5. Rim. 13, 9.*

28. Ercsè pa nyemi Jezus: prav szi odgou-voro; tak csini i 'zivo bos.

29. On je pa steo szpravicsati szebè, ercsè Jezusi: a sto je moj bli'zny?

30. Podzajécsi pa Jezus ercsè: eden cslo-vik je doli sou od Jeru'zálema v-Jericho, i szpad-no je med razbojnikè; ki szo ga i szlekli i ora-nili i odíslí szo i niháli szo ga na pou mrtvogá.

31. Prigoudilo sze je pa; da bi eden pop doli sou po onoj pouti: i gda bi ga vido, ognu sze ga je.

32. Priszpodobno pa i Levíta bodoucí pri tom mezti idoucí i vidoucí ga, ognu sze ga je.

33. Eden Samaritanus pa poutnikúvajoucí prifač je knyemi i vidoucíga, szmilúvao sze je. *Es. 16, 6.*

34. I prisztopivši zvézao je rane nyego-ve, geto je vnyé oli i vno vlejao, i djao ga je na szvoje laztivno 'zivincse, pelao ga je vu ostarío i szkrb je meo na nyega.

35. I vútro vóidoucí vó vi'ze dvà 'zukav-

cza, dío *nyiva* je ostariáši, i erkao nyemi je: mej szkrb na nyega; i csi, kaj vecs potroliš, jasz, gda nazáj pridem, nazáj ti dám.

36. Zató što sze eti trej vidi tebi blízny biti toga szpádnyenoga med razbojniké?

37. On pa ercsè: ki je milofcso 'znyim vcsino. Erkao je zató nyemi *Jezus*: Idi i tí príszpodobno csini.]

* *Evang. na velike Messè, ali Devicze Márie szmerti, dén.*

III. 38. Prigoudilo sze je pa; gda bi oni sli: i on notri idoucsi vu nikso veszniczo; edna 'zena pa ziménom Mártha ga je prijela vu hi'zo szvojo.

39. I tà je mejla szesztra, sfera sze je zvála *Mária*; sfera je i szedécsa pri nogáj *Jezus*fovi poszlúsala rejcs nyegovo. *Dján. 22, 3.*

40. *Mártha* je pa pascsliiva bíla okoli vbougoga szlú'zenyá. Posztanovši pa ercsè: Gofzpodne, ne máras, ka me je szesztra moja szamo nihála szlú'zit? Povej ji zató; naj mi pomága.

41. Odgovorécsi pa ercsè nyej *Jezus*: *Mártha*, *Mártha*, szkrbís sze i pascsis sze okoli vnouga.

42. Edno je pa potrejbno. † *Mária* szi je pa te dober táó odebrála; †† sferi sze ne vze me od nye.] † *Zolt. 27, 4. Mát. 6, 33. Eil 3, 14. †† Zolt. 16, 5. 73, 25. 27.*

EDENÁJSZETI (XI.) TÁÓ.

I. *Krifztus* vcsi vuctenike *Bogá* moliti 1-13. II. *Nej*

moga vragà zgánja, 14-36. III. Farizens ga na obid novè 37-54.

1. 1. **I** prigoudilo sze je, gda bi bio on vu nìkóm mészti molécsi; kak je henyaó; ercsè nìki zvucsenskov nyegovi nyemi: Goszpodné, vclí nász Bogà moliti; liki je i Ivan návcsó vucsenske szvoje.

2. Ercsè pa nyim; gda molite, erczite: Ocsa nas, kí szí vu nebészaj, szvéti sze imè tvoje, prfdi králesztvo tvoje, bojdi vola tvoja, kakò na nébi, tak i na zemli. *Mát. 6, 9.*

3. Krúhá našega vřzakdenésnyega dáj nam ga vsi áki dén.

4. I odpúszti nám grejhe naše; ár i mi odpisztimò vszákomi, ki je nám du'zen. I ne pelaj nász vu szkúšávanye; nego ofzloubodi nász od hùdoga.

5. I ercsè nyim: csi sfo med vami mà priátela; i ide knyemi opou noucí i ercsè nyemi: priáteo, pošzoudi mi trí lebe krúha. *Lúk. 8, 1-5.*

6. Ár je priáteo moj prisào zpouti kmeni; i ne mam, kaj pred nyega djáti.

7. I on znoutra odgovorécsi ercsè: né zaglúšaj mi, ze sfo dveri zaprte, i decza moja je zmenom vu pošzeteli; nemrem gori sztánoti i dati ti.

8. Velim vám; csi i ne dà nyemi gori sztánovli záto, ka je nyegov priáteo: za volo nészrameslivoszti nyegove gori sztanovli dà nyemi; koliko je potrejbno.

9. I ja sz velim vám: *proszite i dà sze vám: iscsite i našzete; trúpajte i odprè sze vám. Mat. 7, 7. Jak. 1, 5. 6.*

10. *Ár vszákí, ki proszi, vzeme: i kí iscsè, našzede; i trúpajoucími sze odprè.*

11. Sto je pa med vami tè ocsa; šteroga szin csi proszi krúha, jeli nyemi kamen dà? i csi ribo, jeli za ribo nyemi kacso dà?

12. Ali pa csi bode jajcze prošzo, jeli nyemi skorpióna dà.

13. Záto csi vi hùdi bodoucsi zmáte dobre dári dáti de-

ti deczi vafoj: od koga bole Ocsa vas nebeszki dà dñ-
hà szvétoga onim; kí ga profzijo.

* *Evang. na oculi ali III. posztno Nedelo.*

II. 14. I zmetávao je vragà, i on je bio nej-
mi. Prigoudilo sze je pa, gda bi vragà v ó vr-
gao: gucsao je te nejmi; i csùdivalo sze je
lúsztvò. *Mát. 9, 32. 12, 22.*

15. Níki pa zmed nyimi szo erkli: vu Beel-
zebuli vragouv poglavníki zmetáva vragè.

16. Drùgi ga pa szkúsávajoucsi szo zname-
nye profzili od nyega znebész.

17. On pa vidoucsi nyihove míszli ercsè
nyim: *vszàko králesztvo, sfero je med szebom raz-
deljeno, opiszi sze, i bi'za na bi'zo szpádne.*
lv. 2, 25.

18. Csi je pa i Satan med szebom razdelje-
ni: kakda bode sztalou králesztvo nyegovo?
kaj právite, ka jazz vu Beelzebuli zmetávam
vragè.

19. Csi pa jazz vu Beelzebuli zmetávam
vragè: szinovje vafi vu kom je zmetávajo?
Zàto oni bodo vafi szodezi.

20. Csi pa vu prszti Bo'zem zmetávam vra-
gè: taksze je priblízalo kvám králesztvo Bo'ze.

21. Gda eden mocsen ro'znáti varje szvoj
dvor: vu méri je poistvo nyegovo.

22. Csi pa mocnejši od nyega, pridoucí,
ga obláda: vsze nyegovo rosje nyemi vzeme,
vu kom sze i: vùpao; i porobe nyegove raz-
dili. *Es. 53, 12. Kol. 2, 15.*

23. Kí je nej zmenom; prouti meni je: i, kí ne szprávla zmenom, razipáva.

24. Gda te necsízti dűjh vŏ zide od csloveka; obhodi szűha mejszta iszkajoucsi pokoj, i ne nájdejoucsi ga ercsè: povrném sze vu hi'zo mojo odkud szam vŏ zisao.

25. I pridoucsi nájde jo pometeno i ofznáj'zeno.

26. Teda ide i szebom vzeme szeden drůgi dűhouv hűsi od szébe; i notri idoucsi prebívajo tam: i bodota szlejdnya csloveka onoga hűsa od ti prvi. *Iv. 5, 14. 2. Petr. 2, 20.*

27. Prigoudilo sze je pa; gda bi on eta gucsao: zdignovsi níka 'zena glász *szvoj* med lűsztvom ercsè nyemi: blá'zene szo one utrobe, stere szo tebè noszile; i przi, stere szi tí czeczao.

28. On pa ercsè: od koga bole szo blá'zeni; kí poszlűsajo rejcs Bo'zo, i varje jo jo.] *Rim. 2, 13.*

29. Gda bi sze pa lűsztvo vkűp szprávlalo; zacsao je praviti: ete hűdi národ znamejnye profzi, i znamejnye sze nyemi ne dà; nego znamejnye Jonas pro-roka. *Már. 12, 39. Jon. 2, 1.*

30. Ar, liki je bio Jonas znamejnye Ninivitanczom, tak bode i Szin cslovecsi národ etomi.

31. Kralicza jůga gori sztáne na szoudnyi dén zmo'zari etoga národa, i szkvarjűvala je bode: kaj je prisla od krajouv zemlè poszlűsat modroust Salamono-vo; i ovo vecs je eti od Salamona. *1. Král. 10, 1.*

32. Mo'zjè Ninive gori sztánejo vu szoudbi zetim národom: i szkvarjűvali je bode; kato sze povrnoli na predgo Jónasovo; i ovo vecs je od Jónasa eti.

33. Níse pa szvejsó, gda jo vusgè, ne dene vu szkrivnoszt, niti pod meticzó: nego vu poszvecsnyek; naj notri idoucsi vu hi'zo szvetloszt vídijo. *Mát. 5, 15.*

34. Szvetloszt tejsa je okou: záto gda bode okou tvoje proufzto, i czejlo tejsa bode szvetloszt. Csi pa húdo bode: i tejsa tvoje kmicsno bode.

35. Záto glédaj, naj szvetloszt, sfera je vtebi, kmicza ne bode.

36. Záto csi je tejsa tvoje czejlo szvetlo, i nema káksega tilsa kmicsnoga; bode szvetlo czejlo: liki gda te szvejsa zbliszkanyem preszvetl.

III. 37. Gda bi pa *escse* gúcsao: profzo ga je niki Farizeus; ka bi obóndivao 'znyim. Notri idoucsi pa ksztolí szi je szeo.

38. Farizeus pa vídoucsi csúdivao sze je: ka sze je prvle nej mujo pred obedom.

39. Ercsè pa Goszpodud knyemi: zdaj vsi Farizeuske to zvúnejsnye pehára i szkledé csíszite; to znotrejsnye vase je pa puno zgrablivosztí i húdoubé. *Mát. 15, 3. 23, 25.*

40. Neszpametni, jeli je nej vesno *tifsi* i to znotrejsnye; kí je to zvúnejsnye vesno?

41. Dónok *zonoga*, sfera szo znoutra, dájte 'znyega álmostvo: i ovo vsza bode vám csíszta.

42. Ali jaj vám Farizeusom; kajdeszctínite meticzó i vendrit, i vszako zelenyè, i prejdete szoudbo i lúbézen Bo'zo. Eta je potrejbno csiniti; i ona nej niháti.

43. Jaj vám Farizeusom; kaj lúbite prvofzidejnye vu szpráviszaj i poklányanye na placzáj. *Mark. 12, 38. 39.*

44. Jaj vám piszácsom i Farizeusom szkazlivczom, ka szte, liki grobovje szkriti i lidjè, kí po nyih hodijo, neznajo. *Mát. 23, 27.*

45. Odgovorécsi pa niki zmed právdénikmi ercsè nyemi: Vucsíteo, eta govorécsi i nász ospotávas?

46. On je pa erkao: i vám právdénikom jaj, kaj po'zmeziávate lúszivo zneprenólenov 'zmécsavov; i

szamí sze zednim prštom vašim ne doteknete 'zmécsave. *Mát. 23, 4. Dján. 15, 10.*

47. Jaj vám, kaj czimprate grobe prorokov; ocseve vaši szo je pa bujli *Mát. 23, 29.*

48. Záto szvedocsite; ka sze vám vídijo dela ocsev vaši: kaj szo je oni íština vmourili; vš pa czimprate nyim grobe.

49. Záto i modroušzte Bo'za vell: poslem med nyè proroke i apoštole i zmed nyimi nške vmoršjo i preganyali je bodo. *Mát. 10, 16.*

50. Naj sze vò zšcse krv všzej prorokov preleána od zacsétka szvejta od národa etoga.

51. Od krvi Abelove notri do krvi Zakariášove vmorjenoga med oltárom i hi'zom. Zaištino velim vám: vò sze zšcse od národa etoga.

52. Jaj vám pravdenskom; kaj szte vkraj vzéli klúcs znánya: szamí notri nejdete, i notri idoucsim prepovidávate. *Mát. 23, 13.*

53. Govorècsi pa on eta knyim, zácsali szo sze pišzácske i Farizeuske mocno prouti dr'zati i špitávájoucsi ga od vnougoga dugoványa.

54. Šutajoucsi za nyim i íškajoucsi, kak bi mogli kaj zvúšzte nyegovi vloviti šzkim bi ga tou'zili. *Moud. 2, 12.*

D V A N A J S Z E T I (XII.) T Á O .

I. Od škazlivofšti varvanya, 1-12. II. Kríštus órocsino ne dili, 13-21. III. Dúševni kínes, 22-34. IV. Dúševno verušezúvanye, 35-49. V. Od okorofšti pošlúštávcaov rejestí Bo'ze, 50-59.

I. 1. **V**eti dnévi, gda bi sze po dešzétjezéro lúšztva vkúp šzprávlalo šak, da bi sze klacsi i, zácsaó je praviti vucenškom šivojim: noš prvo varte šze od kváštá Farizeušov; kí je škazlivofšt. *Mát. 16, 6.*

2. Nikaj je pa nej šak šzkrito; štero bi sze vò ne vjavilo, i šzkroyno; štero bi sze ne zvedilo. *Mát. 10, 26.*

3. Záto, štera szte vu kmiczi pravili, vu šzvetlošzti bude

bode szlissano: i, sfera szte vu vŭha gŭcsali vkamura^l nazvešcsávalo ťze bode na ťztrehaj.

4. Velim pa vŕm priŕtelom mojim: *ne bojte sze ťmi, ki umŕrjajo teťlo, i po ete nemajo vecs kaj csiniti* 1. Petr. 3, 14.

5. Pokŕzem vŕm pa, koga sze bojte. *Bojte sze toga; ki potom, kak je umouro teťlo, oblŕťt mŕ urcsi vu gebenno i dŭťo.* Zaiťtino velim vŕm: toga sze bojte.

6. Neji pŕt vrŕbczov odŕvajo za dvŕ pejeza? i eden zmed nyťh nej je pozŕbleni pred Bogom.

7. Vaŕe glŕve pa i vťzi vlaškkŕ ťzo zracšunani. Zŕto ne bojte sze: od vnuogi vrŕblŕv szte dragsi.

8. Velim pa vŕm: *vťŕŕki, ki bode me vadlŭvao pred lidmi, i Sin cslovecsi bode ga vadlŭvao pred angylmi Bo'zimi.* Lŭk. 9, 26.

9. *Ki me pa zataji pred lidmi: toga zatajim i jaťz pred angylmi Bo'zimi.* Mark. 8, 38. 2. Tim. 1, 12.

10. I vťŕŕki, ki ercsŕ edno rejcs prouti Szini cslovecsemi, odpisťt sze nyemi: ki de pa Dŭhŕ ťzvŕtoga preklŭnŕo; ne odpisťt sze nyemi. *Mŕt. 12, 31.*

11. Gŕa bode pa vŕťz pelali vu ťzprŕviťse i pred vlŕdnike i pred oblŕťti: ne ťzkrbte sze, kakda, ali kak sze bodte odgovŕrjali, ali ka te gŭcsali. *Mŕt. 10, 19. Lŭk. 21, 14.*

12. Ar ťzvŕti Dŭjh de vŕťz vŕťlo vu onoj tiťtoť vŕri, sfera bode potrejbno gŭcsŕti.

13. Erkao je pa nŭki nyemi zlŭťtva: Vucsiteo, ercsi brati mojemi; naj razdilŭ zmenom ōrocsŭno.

14. On pa ercsŕ nyemi: cslovik, ťto me je poťtavo ťzodca, ali ŕelnika med vami?

15. Ercsŕ pa knyim: glŕdajte, i varte sze od ťzko-pouťti, ŕr je nikoga nyegov'zťtek nej vtom, kaj obiljŕva zpoťtvom. 1. Tim. 6, 10. 1. Ivan. 5, 21.

16. Erkao nyim je pa eto priliko govorŕcsi: nŭkomj bogŕtomi csloveki je dobro princŭzlo imŕnye.

17. I premislávao fzi je vu szebi govorécsi: ka bom csinio? nemam *meseta*; gde szprávim vkúp izád moj?

18. I ercsè: tou bom csinio; razmecssem moje skegnye i vékse bom czimprao i tam vkúp szprávim víza zrafenya moja, i dobra moja.

19. I ercsém dúli mojoj: dúfa, más v nouga dobra na vno go lejt szprávlena; pocsívaj fzi, jej, pi, dobro voule boj! 1. Kor. 15, 32. Jak. 5, 5.

20. Ercsè pa nyemi Boug: neszpameten, eto nous bodo dúfo tvojo od tébe profzili, štera fzi pa szpravo, koga bodo? Zolt. 52, 7. 39, 7.

21. Tak sze mi zgodí: kízáam szebi kincse szprávla; i nej je bogat vu Bougi.

22. Ercsè pa vučsenikom szvojim: záto velim vám: ne szkrbte sze za dúfo vašo, ka bodte jeli; niti za tejlo; szkim sze bodte odejvali. Zolt. 55, 23. Már. 6, 25.

23. Dúfa je vecs, liki jejsztvina; i tejlo, liki odeteo.

24. Vzemte na pamet kouvrane; ne szejajajo, niti ne zenyajo, niti kámre nemajo, niti skegnya; i Boug je hráni; od koga bole szte ví bougá od štes?

25. Sto pa med vami more djáti kvizokofzti szvoj eden lakét: csi sze gli szkrbí za tou?

26. Csi záto to nájménše nemrete: ka sze za ta drúga szkrbíte?

27. Vzemte na pamet liliome, kakda rafztéjo: ne delajo, niti ne predéjo. Velim pa vám: niti Salamoni vu vízoi diki szvojoj sze je nej tak odejvao; kako etih eden. Már. 6, 28.

28. Csi záto trávo, štera je dnefz na pouli, vútro szez pa vpécs vr'ze, Boug tak odejva; od koga bole váfz, malovórczi?

29. I ví ne pítajte; ka te jeli, ali ka te píli, i ne zglejújte sze.

30. Ar víza eta pogánye etoga Szvejta szpitávajo? vas Oesa pa znà; kaj eta potrebújete. Már. 6, 32.

31. Nego ífcsite králestvo Bo'ze: i eta vse sze váms priv'zejo.

32. Ne boj sze máli sereg: ár sze je dopadnolo Ocsi vafemi dati vám králestvo. *Mát. 11, 26.*

33. Odájte pošstva vafa, i dájte álmostvo. Napravte szi mo'snyè, štere ne ofštarajo, kincs nezmenkani vu nebélzaj: kama sze tát ne pribli'zf, niti ga mol ne šzkvarí. *Mát. 19, 21*

34. Ár gde je kincs vas, tam je i šzrczè vase. *Mát. 6, 21. Kol. 3, 1.*

IV. 35. Naj bodo vase ledevjè opáfzane i šzvejse gorécse. *Ef. 6, 14.*

36. I ví prišzpodobni bojďte klidém csakajoučim gošzpodára šzvojega; gda sze pišzf zgošztúvanya: da nyemi pridoucsemi i trúpajoucsemi preczi odpréjo.

37. Blá'zeni szo szlugi oni; štere, pridoucsi gošzpodár, nájde verušztúvajoucse. Zaišztino velim vám: kaj sze opáše i doli je pošzadí i preidoucsi szlú'zo bode nyim. *Ivan. 13, 4.*

38. I csi príde vu drúgoj šztrá'zi, ali vu trétyoj šztrá'zi príde i nájde je tak, blá'zeni szo szlugi oni.

39. Tou pa znájte; ka da bi znao hí'zni gošzpodár všteroj vóri tát príde, verušztúvao bi i ne bi dopúšzto podkopati hí'zo šzvojo.

40. Záto i ví bojđiti gotovi: ár všteroj vóri ne ššmate, príde Szin cslovecsi. *1. Theš. 5, 6.*

41. Ercsè pa nyemi Peter: Gošzpodne, lí nám právis eto priliko, ali pa všzejm? *Mark. 13, 37.*

42. Ercsè pa Gošzpoud: što je veren safar i šzpameten, šteroga pošztávi gošzpodár nad dr'zinov šzvojov; naj ji dà vu šzvojem vcejmeni vò zmerjeno ješšztvino? *Mát. 24, 45.*

43. Elá'zeni je on šzluga, šteroga gošzpodár nyegov, gda príde, nájde tak csinécsega.

44. Zaišztino velim vám; ka ga nad všzejm poššvom šzvojem pošztávi.

45. Csi bode pa pravq on šzluga vu šzrczi šzvojem: midí

midi sze moj goszpodár domou príti, i zacne biti szluga i szlúzbenięze, i jefzti i piti i zapájati sze.

46. Príde goszpodár szluga onoga vu dněvi, vftěrom ga ne csáka, i vu vřori štěro ne zna: i raztála ga i táo nyegov štími nevernimi polo'zi.

47. *On szluga pa, ki zuà volo goszpodára szvojeqa, i ne pripraví sze kņeje, niti ne csini pouleg voule nyegove, bit bode zvnougim. Jak. 4, 17.*

48. *Ki pa ne zna, csini pa kaštige vřejdna dela, bit bode zmalim. Vřákomi pa, komi je dáno dořta, dořta sze bude od nyega prošilo: i komi je vnogo porocšeno, vecs bode prošili od nyega.*

49. *Ogyen szam přifao lúcsat na zemlo; i kak fcsém, da bi sze zá'zgao. Már. 10, 34.*

50. *Szkříztom sze pa mám okříztiti; i kak sze šztířkávam, dokecs sze šzkoncsa. Már. 20, 22.*

51. *Sřmate, ka szam přifao měr dávat na zemli bodoucsim? Nej, velim vám: nego bole razdeljenyě. Már. 10, 21. 34.*

52. *Ar bode ji od eti máo pět vu hi'zi ednoj razdeljeni, trijě prouti dvěma, i dvě prouti trějm.*

53. *Razdilš sze ocsa prouti řzni, i řzin prouti ocsi: mati prouti csěri, i csř prouti materi: řzvekrva prouti řznehej řzvojoj, i řzneha prouti řzvekrvi řzvojoj. Mik. 7, 6.*

54. *Erkao je pa i torni lřřřtvi: gda vídite oblák zhájati od řzuncšenoga záhoda, preczi právite; ploha ide; i tak je. Már. 16, 2.*

55. *I, gda jřg plřě, právite: kaj vřěcsna bode; i je.*

56. *Szkazřvęzi, obrářz zemlě i neběřz znáte vardejvati; vřejmen pa eto kakda, ka ne vardejvate?*

57. *Ka je pa, ka řzami od řzěbe ne řzoudite to pravicsno?*

58. *Ar, gda ides řzprotivníkóm tvojim kpoglavnřki, na poui na tom boj; da sze ga ořzlobodřs; naj te kak*

ne privlicsè křzodeczi, i szodecz te dà porkolábi, i porkoláb te vr'ze vu temniczo. *Pril. 25, 8. Már. 5, 25.*

59. Velim tebi: ka ne bos vò sou odnut; dokecs à te szlejdnýi pejnez ne plácsas.

TRINAJSZETI (XIII.) TÁÓ.

I. *Pilatusovo ľudomoršatvo, 1-5. II. Nerodno figovo drejvo, 6-9. III. Páklava 'zena, 10-21. IV. Malo šze ji zvelicsa, 22-30. V. Herodes liszicza, 31-35.*

I. 1. **B**ili szo pa niki vu onom vrejmeni, kí szo nyemi nazviscávali od Galileánczov, šteri krv je Pilátus mejšao 'znychovimí áldovmi. *Iv. 9, 2. 5.*

2. I odgovécsi Jezus ercsè nyim: štimate, ka szo eti Galileánczi krivicsnejši bili od vřzej drúgi Galileánczov, ka szo tà pretrpeli? *Iv. 9, 2. 5.*

3. Nej, velim vám: nego, *csi šze ne pournéte, vszi tak prejdete. Rim. 2, 3.*

4. Ali oni deřzét i ofzen, na štere je szpadno túren vu Siloi i buio je je: štimate, ka szo tej vékši grejsniczke bili od vřzej ládi prebivajoucsi v-Jeru'zálemi?

5. Nej, velim vám: nego, *csi šze ne pournéte, vszi tak prejdete.*

II. 6. Ercsè pa eto prřliko: eden je meo figovo drejvo vu szvoji goriczaj pošzajeno; i priřao je šzád šřzkat na nyem, i nej ga je najřao,

7. Ercsè záto vájczari: ovo trř lejta hodim šřzkat šřzád na etoj figi, i ne nájdem ga; vò jo vřzejczi; da drúgo ne valà, ka li zemlo kvarí. *Rim. 11, 32. 'Zolt. 145, 9.*

8. On pa odgovrécši ercsè nyemi: Gofzpodne, niháj jo i eto leto; dokecs jo okopam, i vr'zem gnoj kuyej.

9 I csi tak bode šřzád prinášala, *dobro*: csi pa nej, potom jo vò vřzejczi.

III. 10. Bio je pa vucsécsi vu ednom ti szprávics vszobottáj.

11. I ovo bšla je edna 'zena, štera je szlabofzti dšhà mejla ofzenàjřzet lejt; i bšla je vkšp potėgnyena, i nej ťze je mogla nikako gori opraviti.

12. Vidoucsi jo pa Jezus, prřzvaø jo je *křzebi* i erkaø ji je: 'zena, odvėzana ťzi od ťzlabofzti tvoje.

13. I vrgao je na nyøu rokė; i preczi ťze je gori opràvila, i dicsila je Bogà. *Mark. 7, 32.*

14. Odgovorėcsi pa vlàdnik ťzpràviřcsa csemeren, kaj je vu Szobotti vràcsø Jezus, velř lřřztvi: řėřt dnř je, vkoteř trbej delati; zàto vu oni prřdte ťze vràcsit, i nej vu Szoboutnom dnėvi.

15. Zàto odgovorř nyemi Jezus i ercsė: řzkazřvecz, vřřàki vřřř jeli vřřzobotto ne odvė'ze gyšncza řzvojsa, ali ofřla od jàřzeø i pela ga napàjat? *Vřid. 23, 5. Ivan. 7, 25.*

16. Eto pa csėr Àbrahàmovø bodoucsø, řtero je zvézao Šatan 'ze ofzenàjřzet lejt, nej je potrejbno bilou odvėzati od vezala etoga vřřzoboutni dnř?

17. I, gda bi nyemi eta povedao, ofřramoutili řzo ťze vřři, kř řzo prouti nyemi řřtáli. I vřře lřřztvo ťze je radšvalo nad vřřřejmi odřcsenimi delami; řtera řzo vcsinyena od nyega.

18. Pravo je pa: komi je prigřřbno kràřřřtvo Bo'ze? i komi je bøm prigřřhàvao?

19. Prřřřhno je khorcsicsnømi zri: řtero geto je *edn* cslovik vřřeo i vrgao je je vu ogràdecz řzvoj; i gori je zřřřzlo i vcsinyeno je veliko drejsvo; i řřicze nebesřke řzo ťze gnejřdile na vejkař nyegovi. *Màř. 13, 31.*

20. I pà je erkaø: komi bøm prigřřhàvao kràřřřtvo Bo'ze?

21. Prřřřhno je kvřřři: řteroga geto je *edna* 'zena vřřela, i řzkřřla ga je vu trř mericze mele; dokacs řze je vřře nej řzkvřřřilo.

IV. 22. I prehødjàvao je mejřřta i vřřřnicze vu-ėcsėcsi i idoucsi v-Jeru'zàlem.

23. Erkao je pa níki nyemi: Gofzpodne, jeli ji je malo, kí sze zvelicsajo? On pa ercse nyim:

24. *Vajújte sze notri idti pa íeszni vrátaj: ár vonugi, velim vám, bodo íszkali notri idti, i nebodo mogli. Már. 7, 13. Fil. 3, 12. 1. Tim. 6, 12.*

25. Od tífztoga máo; kak gori sžeáne te hí'zni gofzpodár, i zapre dveri, i zacnete vinej sžtátí, i trúpati nad dverami govorécsi: Gofzpodne, Gofzpodne, odpri nám; i odzovorécsi ercse vám; neznam vász, o kuda sžte. *Már. 7, 23.*

26. Teda zacnete praviti: jeli szmo pred' tehom íno pill, i vu náli viliczaj szi vsio.

27. I ercse: velim vám; kaj neznam vász odkuda sžte. Odsze od méne vszi delniczi nepravicsnoszti.

28. Tam bode joukanye i zobno sžrípanye: gda bode te vidili Abraháma, Izaáka, i Jákoba i vsze proroke vu králesztvi Bo'zem; vász pa vó vr'zene zvúna. *Már. 8, 12.*

29. I prído od *szuncsenoga* zhoda i záhoda, i sževra i júga; i doli szi sžédejo vu králesztvi Bozem. *Es. 2, 2. Mal. 1, 11.*

30. *I ovo, ki szo sžlejdnji, bodo prejdnji; i ki szo prejdnji, bodo sžlejdnji. Már. 19, 30.*

V. 31. Vu onom dnévi prízstoupili szo níki Farizeuske govorécsi nyemi: idi vó i odídi odnut; ár te Herodes scse vmorití. *Lúk. 5, 8.*

32. I ercse nyim: idoucsi povéjte lísziczi onoj; ovo zmetávam vragè i zvrácsanya oprávlam dnešz i vútro, i po trétyem dnévi sze sžkoncsam.

33. Ali potrejbno mi je dnešz i vútro i potom vsz mojoj *csészti* hoditi. Ár sže ne dopíszti proroka pogibiti zvúna Jeru'zálema.

34. Jeru'zálem, Jeru'zálem, kí vmárjas proroke i kamenújes one, steri sže ktebi pošilajo; kelikokrat szam steq sziní tvoje vkúpe sžpraviti, liki kokons sžvoje písancse pod perouti, i nej sžte steli. *Zolt. 17, 8.*

35. Ovo, nihà sze vám hi'za vasa pùfcsa. Zaisztino pa velim vám; kaj me ne bodte vidili; dokeca ne pride vrejmen, gda bodte pravili: blagoszloveni, ki ide vu i neni Goszpodnovom. 'Zolt. 69, 26. Es. 1, 7.

STIRINAJSZETI (XIV.) TAO.

I. *Vodenyáka vszobotto zvrácsi, 1-15. II. Od velike vecsérje, 16-24. III. Vesi od szvojeja naszledúvanya. 25-35.*

* *Evang. na XVII. po Sz. Troisztvi Nedelo.*

I. 1. **I** prigoudilo sze je; gda bi on notri sou vu hi'zo níkoga vládnika Farizeufov vszobotto jeiszt krúha: i oni szo kebzúvali na nyega. 'Zolt. 37, 32.

2. I ovo, cslovik níki vodenyák je bio pred nyim.

3. I odgovorécsi Jezus ercsè pravdeníkom i Farizeufoim govorécsi: jeli je szlobodno vszobotto vrácsiti? *Mát. 12, 10.*

4. Oni szo pa múcsali. I príme ga *Jezus*, zvrácsi ga ino ga odpisztí.

5. I odgovorécsi nyim ercsè: stto je med vami; steroga oszel, ali gyúnecz esi vu sztúdenecz notri szpádne; i ne potégne ga vò preczi vszoboutni dén?

6. I nej szo nyemi mogli nazáj odgovoriti na eta. 2. *Sam. 3, 11.*

7. Velí pa tim pozváim eto príliko, gda bi na pamet vzéo, kakda szo szi prebirali prejdnyá mejszta, govorécsi knyim:

8. Gda bos zváni od koga na gosztúvanye;

ne szedi ſzi na to prejdnye meſzto; naj kak poſtenejſi od tébe pozváni od nyega,

9. I pridoucsi, kí je tebé i nyega zváo, ercsè tebi: dáj etomi meſzto; i teda ſzi zacnes ſzramoutyov na to ſzlejdnve meſzto ſzejſzti.

10. Nego, gda bos pozváni, idoucsi ſzedi ſzi na ſzlejdnve meſzto; naj, gda príde, kí te je zváo, ercsè tebi: priáteo, idi viſe gori: teda ti bude díka pred onimi, kí ſzo ſztebom vrét pozváni.

11. *Ar vſzáki, kí ſze zviſzi, ponízi ſze: i kí ſze ponízi, zviſzi ſze.*]

12. Erkao je pa i tomi, kí ga je zváo: gda napravlas obid, ali vecsérjo; ne zovi priátele tvoje, niti bra- te tvoje; niti rodbino tvojo, niti bogate ſzouſvide; naj ſzkákſim tálom i oni tebé nazáj ne zovéjo; i nazáj ſze ti povrnè. *Lúk. 6, 33.*

13. Nego, gda goſcsenyè csinís, zovi ſziromáke, rounè, plantave, ſzlejpc. *Neb. 8, 10. Tob. 4, 7.*

14. I blázen bodes; kaj ti ne moro nazáj povrnouti. Ar ſze ti povrnè vu gori ſztanenyej ti pravicsni. *1. Tim. 6, 18.*

15. Szlſſavſi pa nſki navkúp ſzedècsi eta, erkao nyemi je: blázeni je on, kí jej krúh vu králeſztví Bózem. *Lúk. 13, 29. Oz. 19, 9.*

* *Evang. na II. po Sz. Trojſztvi Nedelo.*

16. On nyemi pa ercsè: níki cslovik je veliko vecsérjo naprava i zváo je vnoúge. *Pril. 9, 1. Es. 25, 6.*

17. I poſzlao je ſzlugó ſzvojega vu vóri te vecsérje, da bi povedao tim pozvánim; pojte; ar ſzo 'ze vſza gotova, *Mát. 22, 2,*

18. I zácsali szo sze od ednoga vszi odgovárijati. Te prvi nyemi je erkao: nyivo szam kúpo i potrejbno mi je vò idti, i poglédnoti jo; proszim te, zagouvorí me.

19. I te drúgi je erkao: pét jármov gyűnczév szam kúpo, i idem je vardejvat; proszim te, zagouvorí me.

20. I te drúgi je erkao: 'zeno szam szi vzéo, i za toga volo nemrem idti.

21. I pridoucsi nazáj szluga on nazvejszto je goszpoudi szvojemi eta. Teda raszrdivsi sze te goszpodar ercsè tomi szlugi szvojemi: idi vò hitro na vilicze i potí toga meszta, i sziromáke, i roune, i plantave, i szlejpe eszi notri pripelaj.

22. I ercsè te szluga: Goszpodne, vcsinye-ne je, kak szi zapovedao; i elcse je meszto.

23. I ercsè Goszpoud szlugi: idi vò na potih i *med* plotéh i primárijaj je notri idti; naj sze napuni hi'za moja. 2. *Tim.* 4, 2. *Dj.* 13, 46.

24. Ár velim vám: kaj niscse oni pozváni lúdi ne kosta vecsérie moje]

III. 25. Slo je pa 'zuyim lúsztva vnogo; i obrnovsi sze erkao je nyim:

26. Csi sto kmeni ide i ne odúrjáva ocsó szvojega, i mater, i zeno, i deczo, i brate, i szesztre, elcse pa i szvojo dáso; ne more biti moj vucseník.

27. I, kíkoli ne bo noszo kř'z szvoj i pojde za me-nov, ne more biti moj vucseník. *Mác.* 10, 38.

28. Ár sto je zvász; kí sehè túren czimprati, jeli szi prvle ne széde *doli* i zracsóna sztrosek, csi mà *teliko*, ka ga zgotovi?

29. Naj ga fzkákšim tálom vszi vidouesi ně zacsue-
jo spotati; csi bi ga, polo'žecsi nyegov fundamentum,
ne mogao dokoncsati,

30. Govorécsi: ete cslovik je zacsao czimprati i nej
je mogao dokoncsati.

31. Ali šteri kráo idoucsi sze vkúp pištfi zdrúgim
krádom vu boj: jeli fzi ne šzéde prvle doli i tanács
dr'žl; csi more zdefzét jezérmi pred onoga idti; kí
zdvajšzetimi jezérmi ide na nyega?

32. Csi pa nej; gda je efcse on dalecs, posle po-
szelštvó i prošzi ga ona, štera szo kméri.

33. Etak záto nišese zvášz, kí szlobou ne vzeme
odevšzega šzvojege poštvá, ne more biti moj vucseník.

34. Dobra je Szou: csi pa Szoti obnori, šzkim sze
bode šzolila? *Mát. 5, 13.*

35. Niti vu zemlo, niti vu gnóje je nej hafznovita:
vó jo vr'ze. Kí má vúha na pošzlúšanye, naj pošzlúša.

PETNAJSZETI (XV.) TÁO.

*I. Od mrnranja Farizeusov za volo k - Krizštufi
pribli'žavanya ti grejsnikov, 1. 2. II. Od
zgúbléne a, ouczé, 3-7. B, groša, 8-10. Y,
Šzinà, 11-32.*

** Evang. na III. po Sz. Trojšzti Nedelo.*

I. 1. **P**ribli'žávali szo sze pa knyemi vszi
publikánuske i grejsniczke: da bi
ga pošzlúšali. *Mát. 9, 10.*

2. I mrmrali szo Farizeuske i pišzácske go-
vorécsi: kaj ete grejsnike kšzebi prijímle i jej
'znyimi. *Lúk. 7, 39.*

II. 3. Ercsè pa nyim eto príliko govorecsi:

4. Sto je *takš* cslovik zvášz, kí má šztou ovécz,

i csi

i csi edno 'znyih zgíbí, ne nihà ti devétdefzét i devét vu pãcsávi i ide za tov zgüblénov, dokecs jo ne nájde? *Ex. 34, 11, 16. Mát. 18, 12.*

5. I, gda jo nájde, gori jo dene na plécsa szvoja radüvajoucsi sze.

6. I ptidoucsi vu hi'zo, vküp zezovè priátele i szoufzide govorécsi nyim: radüjte sze zmenov, kaj szem najšao ovczou mojo to zgübleno.

7. Velim vám: kaj tak radofzt bode vu nébi nad ednim grejsnikom pokouro csinécsim bole; liki nad devétdefzét devét pravicsnimi; šterim je nej potrejbno pokoure. *Lúk. 5, 32.*

8. Ali štera je tà 'zena, štera mà defzét grosouv, csi zgíbí eden gros, jeli ne vu'zgè szvej-cse i pomejcse hi'zo ino ga ífcse šzkrblivo, dokecs ga ne nájde?

9. I gda ga nájde, vküp zezovè priátelicze i szoufzide govorécsa: radüjte sze zmenov, kaj szam najšla te gros, šteroga szam zgíbila.

10. *Tak, velim vám, radofzt bode pred angyelmiž Bo'zimi nad ednim grejsnikom pokouro csinécsim.*

11. Erkao je pa: cslovik níki je meo dvà šzinà.

12. I ercsè te mlájli szvojemi ocsi: ocsa, dáj mi vò táo blága; kí sze menè dofztája. I razdejlo nyima je vŕze 'zivlejnye.

13. I po nej vnougi dnévi vküp szpravivši vŕza te mlájli šzin, odíšao je vu daleko dr'zélo; i tam je zapravo blágo szvoje 'zivoucsi oblofzúno.

14. Gda bi pa on vŕza potrošo: grátao je mocsen glád po dr'zéli onoj; i on je zácsao pomenkávati.

15. I idoucsi pridru'zo sze je keduomi mesztáncsari ove dr'zèle; i on ga je poszlao na poule szvoje szvinyè páfzt.

16. I 'zelo je napuniti trbúj szvoj zrogacsiczami; ftere szo jele szvinyè, i niscse nyemi ji je nej dáó.

17. Vu szébe pa idoucsi ercsè: keliko nájimnikov ocsè mojega obilno mà krúha; jasz pa od gláda pogíbam. *Pril. 23, 21.*

18. Gori sztanovlí sou bom k-ocsi mojemi i ercsém nyemi: *ocsa, pregrejso szam prouti nébi i pred tebcm. Jer. 3, 14.*

19. I vecs szam nej vrejden; ka bi sze tvoj szin zváo: *ocsini me, liki ednoga nájimnikov tvoji.*

20. I gori sztanovlí sou je k-ocsi szvojemi. Gda bi pa escse on dalecs bio: vido ga je ocsa nyegov i szmilúvao sze je i bi'zécsi szpadno je na linyek nyegov, i kúsno ga je. *1. Sam. 14, 33.*

21. Eresè pa nyemi te szin: *ocsa, pregrejso szam prouti nébi i pred tebcm i vecs szam nej vrejden, ka bi sze tvoj szin zváo. Lúk. 18, 13.*

22. Ercsè pa te ocsa szlugom szvojim: prineszte to prvo szúknyo i oblejczte nyemi jo, i dájte priztaa na rokou nyegovo i csrejvle na nogè,

23. I prineszte to krmлено tele, zareste je i jedoucsi veszélmo sze.

24. Ar je ete moj szin mrtev bio, i ozlvo je: i zgúblen je bio, i nájden je. I zácsali szo sze veszeli-si. *Ef. 2, 1. 5, 14.*

25. Bio je pa nyegov szin sztatejli na nyivi; i, kak sze je, pridoucsi, priblízao khi'zi, csúo je igranye, i pléczanye.

26. I prizovè ednoga szlugov, szpitáva; ka je tou?

27. On pa ercsè nyemi: tvoj brat je prisao; i zarezo je ocsa tvoj to krmлено tele; ka ga je zdravoga nazáj prijao.

28. Razzerdo sze je pa i nej je steo notri idti. Zató

očas nyegov vò idoucsi profzo ga je. *Mát. 20, 11. 15. Djan. 11, 17. 18.*

29. On pa odgovorécsi ercsè ocsi: ovo teliko lejt szlú'zím tebi, i nigdár ízam zapovid tvojo nej presz-toupo, i meni szi nigdár nej dáo *escse li ednoga koz-lícsa*; kaj bi sze szpriáteli mojmi vezelio.

30. Kaj je pa ete tvoj szin, kí je tvoje 'zivlejnye szprázniiki pojo, ptíšao, zarezao szi nyemi to krmleno tele.

31. On pa ercsè nyemi: szinek, tí szi vszigdár zme-nov, i vsza moja szo tvoja.

32. Trbelo bi sze ti pa vezeliti i radúvati: kaj je ete tvoj brat mrtev bio i o'zivo je; i zgúbleni je bio, i nájden je. *Rim. 10, 1-3. Kol. 2, 13.*

SESZTNÁJSZETI (XVI.) TÁO.

I. *Od jálnoga safara, 1-9. II. Od zblágom 'ziv-lejnja, 10-18. III. Od bogácza i Lázara, 19-31.*

* *Evang. na IX. po Sz. Trojštvi Nedelo.*

I. 1. **E**rkao je pa vucseníkom szvojím: bio je eden bogat cslovik, kí je meo sa-fara: i tè je obto'zen bio nyemi, kako za-pravlács blága nyegovoga.

2. I zové ga záto i ercsè nyemi: kak csú-jem od tébe? dáj racsun safarštva tvojega: ár ne bos vecs safarúvao.

3. Ercsè pa vu szebite safar: ka bom csí-nio; da Goszpoud moj kraj jemlè safarštvo od méne? Kopati ne moren, koudivati *me ja pa szrám.*

4. Znám, ka mi je csiniti; da, gla bom vò vr'zeni z-safarštva, vzemejo me vu hi'ze szvoje.

5. I prízvavši ednoga vsákoga ti du'zníkov goszpouda szvojega ercsè prvomi: keliko szi du'zen goszpoudi mojemi?

6. On pa ercsè: sztou bátušov olija. I ercsè nyemi: vzemi tvoj líszt i szedi doli, i hitro píši pétdefzét.

7. Potom *tomi* drúgomi ercsè: tí pa keliko szi du'zen? On pa ercsè: sztou korušov pšenicze. I ercsè nyemi: vzemi tvoj líszt, i píši oszendefzét.

8. I pohválo je goszpoud toga nepravicsnoga Safara, kaj je szpametno vcsíno. Ár szinovje etoga szvejta szo szpametnejši od szinouv szverlofzti vu szvojem rodi. *Ef. 5, 8. 1. Tbeff. 5, 5.*

9. I jašz velim vám: vcsínte szi priátele znepravicsnoga mammona; da, gda pomenkáte, vzemejo váš vu vekivecsna prebivališcsa.] *Mát. 6, 20.*

10. *Ki je šeren vu naj ménšem, i vu vnogom je veren: i ki je vu naj ménšem nepravicsen, i vu vnogom je nepravicsen.*

11. Csi šzte záto vu nepravicsnom mammoni nej bilš verni: to isztinšzko što zavúpa na váš?

12. I, csi šzte vu lúczkom nej verni, to vaše što vám dá?

13. Nikse dr'zincse nemre dvóma goszpoudoma szlú'ziti. Ár ali ednoga bode odúrjávalo i toga drúgoga lúbilo: ali ednoga bode prestímalo i toga drúgoga zametávalo. Nemrete Bougi szlú'ziti i mammoni.

14. Csúli szo pa eta vsza Farizeuske, kí szo szkoupi bilš; i oszmijávali szo sze 'znyega. *Mát. 23, 14.*

15. I ercsè nyim: vi šzte, kí szpravicsávatc szebè

pred lidmi; Bong pa znà szrczà vasa. Ár, ka je pred lidmi vizoko, odúrnoszt je pred Bongom. 1. Sam. 16, 7.

16. Právda i proroccke szo do Ivana: od tisztecz králestvo Bo'ze sze nazviscáva, i vszáki sze vu nyè sztiszcáva. Már. 11, 13.

17. Le'zi je pa nébi i zemli prejti: liki právde ednoj piknyiczi szpádnoti. Már. 5, 18.

18. Vízáki, kí odpiszi zeno szvojo, i drúgo szizeme, praznúje: i vízáki, kí sziz odpúscseno od mozà vzeme, praznúje. Már. 5, 32. 19, 9.

* *Evang. na I. po Sz. Trojsztvi Nedelo.*

III. 19. Bio je pa níki bogat cslovik, kí sze je oblácso vu skarlat i kment, i gosztio sze je vszáki dén szvetlo.

20. Bio je pa níki szíromák ziménom Lázar; kí je vr'zeni bio kvrátam nyegovim pun mozoulov.

21. I 'zelo sze je nafzititi zdrtinyom; stero je kapalo z-sztola toga bogácza. Ali i pszi pridoucsi lízali szo mozole nyegove.

22. Prigoudilo sze je pa; da bi mr'u te szíromák, i neseni je od angyelov vu krílo Ábrahámovo; mr'u je pa i bogátecz, i zakopan je.

23. I vu pékli, gori prizdignovši ocsi szvoje, bodoucsi vu mokaj, vido je Ábraháma ouzdalecs i Lázara vu nárocsaj nyegovi.

24. I on kriesécsi ercsè: Ocsa, Ábrahám, szmilluj sze mi, i posli Lázara, naj namocsi konecz przta szvojega vu vòdou i raszladí jezík moj; ár sze mantrám vu etom plámni. Zak. 14, 12. Es. 66, 24.

25. Ercsè pa Ábrahám: szinek, szpoumeni

ni fze, kaj fzi tí vzéo ta dobra tvoja v'zítki tvojem, i Lázar príšpodobno ta hűda; zdaj fze pa on obefzeljáva, tí fze pa mantrás.

26. I više vřzega toga med nami i vami je velika prepařzt potrdjena: da, kí řcséjo prejk idti od ececz kvám, ne morejo; niti od tiřzteccknám prejk pridti *nemrejo*.

27. Erkao je pa: prošim te tak ocsa *moj*; naj ga posles vu hi'zo ocsé mojega.

28. Ar mám pét brátov: da nyim pošzvedoci; naj i oni ne prídejo vu eto meřzto te moke.

29. Ercsè nyemi Ábrahám: *májo Moj'zesa i proroke; naj pošzľúřajo one. Iv. 5, 39. 45.*

30. On pa ercsè: nej *tak* ocsa Ábrahám; nego, csi bode řto od mrtvi řou knyim, povrnejo fze.

31. Erkao je pa nyemi Ábrahám: *csi Moj'zesa i proroke ne bodo pošzľúřali; niti, csi bi řto zmrtvi gori řxtano, ne bodo vóřvali.] Mát. 12, 39.*

SZEDENÁJSZETI (XVII.) TÁO.

I. Od řzpáke, 1-10. II. Qd řeszét gobavczov, 11-19.

III. Od přifeřzyá kráľeřtva Bo'řega, 20-37.

I. 1. **E**rcsè pa vucsenikom: nemogoucse je, kaj bi řzpáke ne prisle; jaj pa tomi, po kom přido. *Mát. 18, 7. Rim. 14, 20.*

2. Bole bi nyemi bilou; da bi fze nyemi mliřzki kamen djáo okoli řinyeka nyegovoga i vřgao bi fze vu mourje; liki ka bi řzpáco ednoga eti naj mēnti. *Mark. 9, 42.*

3. Kebzűjte fze. Csi pa pregrisí prouti tebi brát

tvoj, poštrájfaj ga: i, csi sze povrnè, odpúšzti nyemi. *Lev. 19, 17. Jak. 5, 19. 20*

4. I csi szedemkrát eden dén pregrisi prouti tebi, i szedemkrát eden dén sze povrnè ktebi govorécsi: 'zao mi je; odpúšzti nyemi.

5. I erkli szo Apostolje Gofzpodni: *povéksávaj nám vóro. Mark. 9, 24.*

6. Ercsè pa Gofzpod: *csi máte vóro, liki borcsicsno zrno, ercséte pa etoj malini; vrgni sze vó šzkórenyom i vszádi sze na mourji; bougala de váfz. Már. 17, 20.*

7. Sto pa zváfz, kí mà szlugo plú'zécsega, ali pa szécsega, gda notri vhi'zo príde znyive, nyemi preczi vell: hodi i szedi fzi kšztoli?

8. Jeli ne bode nyemi velo: pripraví, naj vecsér-jam, i opászani szlú'zi mi, dokecs jejm i piém; i potom toga jej i pl tí.

9. Jeli zahváli szlúgi onomi; ka je vcsíno ona stera szo nyemi zapovejdana? ne stínam.

10. Tak i ví; gda vcsinite vsza, stera szo vám zapovejdana, erczite: kaj szmo szlugi nebašznoviti; ár, stera szmo du'zni bili csiniti, li tà szmo vcsinili.

* *Evang. na XIV. po Sz. Trojšztvi Nedelo.*

II. 11. I prigoudilo sze je: gda bi on sou vu Jeru'zálem; i on je prejk sou na szrejdi po Samárii i Galilei.

12. I, gda bi on notri sou vu níko véšz, szrelo ga je dešzét gobavi mo'zouv; kí szo poštanoli ouzdalecs.

13. I oni szo pozdignoli gláfz szvoj govorécsi: Jezus, *nas* Mester, szmiluj sze nad nami.

14. I vidoucsi ercsè nyim: idite i pokášte sze popom. I prigoudilo sze je vu odhájanyi nyihovom očsícseni szo. *Lev. 13, 2. Lúk. 5, 14.*

15. Eden pa 'znyih vidoucsi, ka je ozdravo; povrno fze je zvelikim gláfzom dicsécsi Bogà.

16. I szpadno je na obráfz pred nogè nyegove zahválo nyemi je: i tífzti je bio Samaritánus.

17. Odgovorécsi pa Jezus ercsè: nej ji je defzét ocsífcseni? gde ji je pa ti devét?

18. Nej fze ji je najslo, kí bi fze povrno i dáli bi díko Bougi; nego ete tihénecz.

19. I ercsè nyemi: fztani gori ino idi; *vóra tvoja je tebè zdr'zála.*]

III. 20. Pítani pa od Farizenfov, gda príde králestvo Bo'ze, odgovoroto je nyim i erkao: ne príde králestvo Bo'ze tak; ka bi je što várao.

21. Ni ne bodo pravili: ovo eti, ali ovo tam je. *Ár ovo králestvo Bo'ze je vu vami. Már. 24, 23. Rim. 10, 8.*

22. Ercsè pa vucseníkom: prído dnévi, gda bode te 'zeleli ednoga ti dnévov Szinà cslovecsega viditi, i ne bodte ga vidili.

23. I ercséjo vám: ovo eti, ali, tam je: nejdite, niti je ne nazledújte.

24. Ár, liki blífzk, kí fze zblífzne zednoga kraja, kí je pod nébov, i do drúgoga pod nébov budoucsega kraja fze szvejti, tak bode i Szin cslovecsi vu dnévi szvojem.

25. Potrejbno je pa nyemi prvle vnouga trpeti i zavrcsi fze od etoga národa. *Mark. 8, 31.*

26. I, liki je bilou vu dnévi Noa, tak bode i vu dnévi Szinà cslovecsega. *1. Petr. 3, 20.*

27. Jeli fzo, pilí fzo, 'zenili fzo fze, i kmo'zom fzo fze dávale notri do tífztoga dnéva, vsterom je notri sou Noa vu bárko; i prisla je povouden i pogibla je vfze.

28. Prifzpodobno liki je bilou i vu dnévi Lota;

jeti szo, píli szo, kúpivali szo, odávali szo, zafzajúvali szo, czimprali szo.

19. Vsterom dnévi je pa vó sou Lot z-Sodome: szpadno je ogyen i sveplo od nébe i pogábo je vŕze, Szrv. 19, 15-24. Es. 13, 19.

30. Tak rávno bode vonom dnévi; vsterom sze Szin cslovecsi vjavi

31. Vu onom dnévi, kí bode na pokrivi, i poszou-da nyegova vu hi'zi, doli naj nejde; ka bi jo vzéo; i, kí bode na pouli, rávno tak sze naj ne povrne ko-nim; sfera szo odzajaj. Mark. 13, 15, 16,

32. Szpoumente sze z-Lotove zené. Szrvor. 19, 26,

33. Kíkoli bode iszkaó dúŕŕo szvojo obdr'zati, zgibi jo: i, kíkoli jo zgibi, v'ziski jo obdr'zi. Mát. 16, 25. Iv. 12, 25,

34. Velim vám: vtisztoj noucsi bodeta dvà na ed-noj poszteli; te eden sze gori vzeme i te drúgi sze nihà. Mát. 24, 40.

35. Dvej bodeta mlele vkúp; ta edna sze gori vzeme, i ta drúga sze nihà.

36. Dvà bodeta na nyivi; te eden sze gori vzeme, i te drúgi sze nihà.

37. I odgovorécsi erkli szo nyemi: gde, Goszpodne? On pa ercsé nyim: gde je mrlinszko tejlo; tam sze vkúp szprávlajo orli.

OSZENAJSZETI (XVIII.) TÁO.

- I. Nesztanoma trbej moliti, 1-8. II. Farizeus i publiká-nus vczérkvi molita, 9-14. III. Deczo k - Krizstusz neszéjo, 15-17. IV. Od bogdézov zvelicsanya, 18-30. V. Od Krizst. moke nazviszšávanya, 31-34. VI. Bartimeus preglédne, 35-43.

1. 1. **P**ravo je pa i priliko nyim; kak je potrejbno vszelszkoufz moliti, i nej manyúkivati. Eúk, 11, 5. Rim. 12, 12.

2. Govorécsi; bio je eden szodecz vednom meszti; kí sze je Bogà nej bojo, i csloveka sze je nej zafzoupo, Ef. 6, 18.

3. Bila je pa niksa vdovicza vu onom mešti, i sla je knyemi govorécsa: ošzloubodi me od mojega protivníka.

4. I nej je šteo do vrejména. Potom je pa erkao vu šzebi: csi gli šze Bogà ne bojim; i csloveka šze ne zašztoupim.

5. Ali, da mi teliko zaglušanya šzprávla eta vdovicza, ošzlobodim jo; naj, na konec, kméni hodécsa, me ne razdrá'zd'zi.

6. Ercšè pa Gošzpoud: pošzlúšajte; ka te nepravicešen šzodecz právi?

7. *Boug pa jeli ne vesini zadomescsanyè tim odebránim šzvojim kricsécsim knyemi noucs i dén; csi gli je dugo šrpi. Oz. 6, 10.*

8. *Velim vám, kaj nyim vesini zadomescsanyè bitro. Dónok, gda Šzin cslovecsi pride, jeli nájde vóro na zemli?*

* *Evang. na XI. po Šz. Trojštvi Nedelo.*

II. 9. Ercšè pa i níkim, kí šzo štímali vu šzebi, kaj šzo pravicsni i te drúge šzo za níkoj meli, eto príliko:

10. Dvà csloveka šzta gori sla vu czérkev Bogà molit, eden Farizeus i te drúgi publikánus. *Sztv. 4, 3-5.*

11. Farizeus šztoječsi pri šzebi je etak molo: Boug, hválo ti dájem, ka šzam nej, liki drúgi lidjè, zgrablívczi, nepravicsni, prázniczke, ali kak i ete publikánus.

12. Poštim šze dvakrát vu tyédni, i desetino dám zevšzega, ka ládam. *Mát. 23, 23.*

13. I publikánus ouzdalecs šztoječsi, nej je šteo ni ocsi vu nebésza prizdignoti: nego šze je bio vu pršzi šzvoje govorécsi: Boug, štíšaj šze meni grejšniki. *Zolt. 51, 3.*

14. Velim vám, doli je sou ete szpravice-
ni vu hi'zo szvojo bole, liki ov. *Ár vszaki, kí
sze zviszi, ponizi sze; kí sze pa ponizi, zviszi
sze.*] Lúk. 14, 11.

III. 15. Prináfali szo pa nyemi i otroke; ka bi szo
ji dotekno: vidoucsi pa vucsenfzke strájfali szo je.
Mát. 19, 13.

16. Jezus pa prizvajoucsi nyè ercsè: *nibájte otro-
ke idti kmeui i ne prepovedávajte nyim; ár je tákš krá-
lefstvo Bo'ze.* *Mát. 18, 3.*

17. Zaisztino velim vám: *kikoli ne vzeme králestvo
Bo'ze, liki dejte; nemore notri idti vnyè.* *Mark. 10, 15.*

IV. 18. I opftao ga je nfki poglavník govorecsi: Vu-
csiteo dobri, ka mi je csiniti, naj 'zítek yekivecsni
òrokújem? *Mát. 19, 16.*

19. Ercsè pa nyemi Jezus: ka me právis dobro-
ga? *niscse je nej dober, nego eden Boug.*

20. Zaponvidi znás? ne praznúj. Ne vmouri. Ne
kradni. Ne szvidocsi krívo. Postúj ocsó tvojega i
mater tvojo. *Vòid, 20, 12. Ef. 6, 2.*

21. On pa ercsè: eta vsza ízam zdr'zao od mla-
doszti moje.

22. Szlfsavfi pa eta Jezus ercsè nyemi: *escse ti ed-
no fall. Vsza, ka más, odáj, i dáj sziromákom, i
meo bos kincs vu nébi; i poj, nazledúj menè.*

23. On pa szlfsavfi eta 'zaloszten je posztano: *ár
je bio bogat jáko.*

24. Vidoucsi ga pa Jezus 'zalosztnoga vcsinyeno-
ga, ercsè: kak 'zmetno, pejneze majoucsi, notri ido
vu králestvo Bo'ze. *Mát. 19, 23.*

25. *Ár je le'zi kumili szkoufz vùjb iglè idti; liki bo-
gácsi vu králestvo Bo'ze notri idti.*

26. Erkli szo pa, kí szo ga poszlúfali: *što sze mo-
re tak zvelicsati?*

27. On pa ercsè: *stera szo nemogoucsa pri lidéj; mo-
goucsa szo pri Botugi.* *Zak. 8, 6.*

28. Erkao je pa Peter: ovo, mi szmo vsza dá nihá-
li, i nafzledúvali szmo tebé.

29. On pa ercse nyim: zaifztino velim vám, kaj je
ni eden nej, kí je niháo hi'zo, ali roditele, ali brate,
ali 'zeno, ali otroke za volo králefztva Bo'zega:
Pravd. 33, 9.

30. Kí nebi nazáj vzéo zvnougim tálom vu etom
vrejmeni i vu prísefztnoj vekivecsnoszti 'zitek vekí-
vecsni.

* *Evang. na Quinquasima, ali Eslo miki, Nedelo.*

V. 31. Gda bi pa kšzebi vzéo ti dvanájszet
erc è nyim: ovo, gori idemo v-Jeru'zálem, i
szpunio sze vsza, štera szo píszana po proro-
káj od Szinà cslovecsega. *Es.* 53, 4-12.

32. Ár sze dá poganom, i ospota sze, i ofz-
mijé sze, i oplúne sze.

33. I, geto ga zbicsújo, vmoríjo ga: ali
na trétyi dén gori fztáne.

34. I oni szo nikaj nej etoga razmeli, i bíla
je eta rejcs fzkrita od nyih, i nej szo znali;
štera szo *nyim* povejdana. *Lúk.* 2, 50. 9, 45.

VI. 35. Prigoudilo sze je pa, gda bi sze
pribli'závao k-Jerichi; níki fzelejpi je fzedo
kre pouti koldúvajoucsi. *Mát.* 20, 30.

36. Szlífavfi pa lúfztvo mímoidoucse, fspi-
távao je; ka bi tou bilou.

37. Nazvejsztili szo pa nyemi; kaj Jezus
Názarenški ide mímou.

38. I krícsao je govorécsi: Jezus, Szin Dá-
vidov, fzmiluj sze meni.

39. I, kí szo naprej sli, fstrájfali szo ga; ka
bi

bi múcsao. On je pa od toga bole krícsao: Szin Dávidov, szmiluj sze meni.

40. Stano je pa Jezus i zapovedao ga je kszebi pripelati. Gda bi sze pa pribli'závaó, píta ga

41. Govorécsi: ka fcsés, naj ti vcsinim? On pa ercsè: Gofzpodne, naj preglédnem.

42. I Jezus ercsè nyemi: preglédni; *vóra tvoja je tebè zdr'zála. Mát. 9, 22.*

43. I preczi je preglédno i nazledúvaó ga je, dicsécsi Bogà. I vřze lúřtvo, ka je tou vidilo, dalou je díko Bougi.] *Dján. 3, 8. 9.*

DEVETNAJSZETI (XIX.) TÁO.

I. *Zakeus sze povrñè, 1-10. II. Od plemenitoga csloveka szlugov, 11-28. III. Krisztus gyejzdi v-Ferú'zálem, 29-40. IV. Od Ferú'zálemszke pogibelnoszti, 41-48.*

1. 1. **I** notri idoucsi szkouz je sou po Jerichi.
2. I ovo eden mou'z, po iméni zváni Zakeus, kf je bio vládnik publikánusov, i tè je bio bogat.

3. I szkáo je *moudus* viditi Jezusa, što je: i nej je mogao od lúřtva; ár je viřzokofzti mále bio.

4. I naprej bi'zécsi pred nyega, gori je sou na malino; da bi ga vido: ár je po tom mogo mímo idti. *Lúk. 7, 6.*

5. I, kak je prřfao na mezto, gori vř zglédnovři Jezus vido ga je, i ercsè nyemi: Zakeus, řetúj doli idti; ár je dneřz potrejbno meni vu tvojoj hi'zi ofztánoci. *lv. 10, 3.*

6. I řetúvaó je doli idti; i kszebi ga je prřfao zradofztyom.

7. I, kf řzo ga vidili, vřzi řzo mrmrali govorecsi: ka) je k-grejsuomi mou'zi sou notri pocřvat.

8. Sztojécsi pa Zakeus ercsè Gofzpodni: ovo, polovicze posftva mojega, Gofzpodne, dám sziromákóm; i, esi szam koga vkom vkano, nazáj nyemi dám stiri-krát teliko.

9. Ercsè pa nyemi Jezus: *duesz je zvelicsanye etoj bi'zi vcsinyeno; geto je i on szin Ábrabámov. Lúk. 13, 16.*

10. *Ár je prisao Szin cslovecsi iszkaš, i zdr'závat to zgúbleno. 1. Tim. 1, 15.*

11. Szlísavfi pa oni eta prilo'zécsi ercsè eto pr-liko záto; kaj je blúzi bio k-Jeru'zálemi, i oni szo st-
mali, ka sze preczi má králesztvo Bo'ze vjaviti.

12. Ercsè záto: cslovik níki dobroga roda je sou vu daleko dr'zélo pozaimat szebi králesztvo i nazáj sze povrnouti. *Mát. 25, 14.*

13. Prizovè pa deszét szlugov szvoji i dáó nyim je deszét minov; i erkao je nyim: tr'zte, dokecs nazáj pridem. *Edna mina vcsini 30. tolarov.*

14. Mefztáncsarje nyegovi szo ga pa odúrii i posz-
lali szo poszelsztvo za nyim govorécsi: nescsemo, ka bi ete nad nami kralúvao.

15. I prigoudilo sze je, gda bi sze on povrno, kak je pozájao to králesztvo, i zvati veli tiszte szvoje szlu-
ge, kim je dáó pejneze: da bi szpoznao; kakda je steri tr'zo.

16. Pridoucsi pa te prvi ercsè: Gofzpodne, mna tvoja je deszét min pridelala.

17. I ercsè nyemi: vezéli sze dober szluga: da szi nad naj ménfim veren bio; mej oblászt nad deszeti-
mi mejstami,

18. I prisao je te drúgi govorécsi: Gofzpodne, mna tvoja je pridelala pét min.

19. Ercsè pa i tomi: i tš boj nad petimi mejstami.

20. I te drúgi je prisao govorécsi: Gofzpodne, ovo, mna tvoja, stero szam meo vu saczalejgi djáno.

21. Ár szam sze bojo, ka szi trdi cslovik: vzemes, ka szi nej djáo; i 'zenyas, stero szi nej szejjao.

22. Vell pa nyemi: ztvoji vüfzt te szondim, lagoji szluga. Znás, ka szam jasz trdi cslovik: vzemem, sfero szam nej polo'zo; i 'zenyam, sfero szam nej szejjaó.

23. Zakaj fzi nej tak dáó pejneze moje na szto mi-nyávczov, i jasz pridoucsi bi je vzéo z-'zójom.

24. K tim tam sztojécsim ercsè: vzemte kraj od nyega to míno, i dájte jo tomi, kí dšfzét min mà.

25. I ercséjo nyemi: Gofzpodne, tak mà dšfzét mín.

26. *Ár velim vám: kaj vszákomi, kí mà, sze nyemi dá; kí pa nema, i ka mà, vzeze sze od nyega.*

27. Ali te nepriátele moje, one, kí szo nej steli, náj jasz nad nyimi kralújem, pripelajte efzi i špokolte je pred menom.

28. I, da bi eta erkao, fou je pred nyimi gori idoucsi vu Jeru'zálem.

III. 29. I prigoudilo sze je; gdabi sze pribli'závao vu Bethságo i Bethánio k-gori sfera sze zové oliveczka, poszlao je dvá vucsenika szvojiva *Mát. 21, 1.*

30. Govorécsi: idita vu to pred vama bodoucsó véfz, i notri idoucsa nájdeta 'zrbè privézano, na kom je efcse níkš cslovik nigdár nej szedo; odvé'zta je i pripelajta je.

31. I, csi vama bode što pravo: zakaj je odvé'zújeta? tak povejta nyemi, kaj je Gofzpod potrebúje.

32. Gda bi pa odsla tiva poszlana: najsla szta tak, liki nyima je povedo.

33. Gda szta pa odvé'zúvala onedva to 'zrbè: erkli szo nyima gofzpodári nyegovi: zakaj odvé'zújeta to 'zrbè?

34. Onedva szta pa erkla: Gofzpod je potrebúje.

35. I pelala szta je k-Jezufi. I presztrla szta szvoje gvante na 'zrbè, i gori szta poszádila Jezufa.

36. Gda bi pa on fou; presztirali szo gvante szvoje na pout.

37. Gda bi sze pa on pribli'závao k-sztrmczi toga brigá oliveczkoga: zácsala je vsza vno'zina ti vucseníkov,

niski radúvajoucsa sze, hváľiti Bogà zvelikim glá-
szo: vřze *one*, ftere szo yidili, moucsi

38. Govorécsi: *blagoslovleni Kráo, fteri ide vu imé-
ni Gođodnovom; mër vu nébi, i dika vu vřznu.* Zolt.
118, 1. Lúk. 2, 14.

39. I nski Farizeuske szo erkli zľúšťvã nyemi;
Vucsit, poštrãjfaj vucsenske tvoje.

40. I odgovorécsi ercsè nyim: velim vám; kaj,
csi eti bodo mŕcsali, kaménye bode krícsalo. *Hab. 2, 11.*

* *Evang. na X. po Sz. Trojšťtvi Nedelo.*

IV. 41. I, kak sze je pribľ'zo, vidoucsi to
meřto jökao je nad nyim

42. Govorécsi: da bi ti poznalo, i eřce vu
etom tvojem dněvi, ftera řzľisijo kméri tvo-
jemi. Zdaj je pa řzkrito od oucsi tvoji.
Sztv. 32, 29.

43. Ar prídejo dněvi na tébe, i okouľi tébe
vr'zejo nepriateľje tvoji řzpicze i obřzédejo te,
i vkúp te řz řřznejo na vřze kraje.

44. I *zemľou*v te zglíhajo, i řziní tvoje vu te-
bi; i ne nihájo vu tebi kamen na kampi: ka
řzi nej řzpoznalo vrejme prigľédanyã tvojega.
Mát. 24, 2.

45. I notri idoucsi vu *čérkev*, zácsao je vö
metati te odávajoucsa vu nyej i kúpivajoucsa,

46. Govorécsi nyim: piřzano je; *bi'za mo-
ja, je bi'za molitvi; vi řzte pa nyou vcsinili řz-
bojnikov jamo.* *Es. 56, 7. řer. 7, 11.*

47. I bio je vucsécsi vřzáki dén vu *Čér-
kvi*. Vľádniczke popovřzki pa i piřzácske szo
ga řřzkali pogibiti, i ti prejdnyi toga ľľřřã.

48. I nej řzo najřli; ka bi csinili. Ar je vřze
ľľřřã

lúszto vísziło od nyega nyega poszlúfo
Dján. 4, 21.

DVAJSZETI (XX.) T

I. *Krisztusa od Ivanovoga křsta pitánye, 1-8. lúdomorřki delavczov goricz, 9-18. III. řzarove dáce, 19-26. IV. Szadduceu merno pitánye od gori řstauenyà, 27-40. pitánye od Dávidovoga řzinà, 41-47.*

Od
za-
pa-
řta.

I. 1. **I**zgoudilo řze je vu ednom oni da
 bi vesio on lúszto vu czérkvi

gdà
gye-

liom bi nazviscávo: priřztoupili řzo vlá
 povřki, i piřzácske řtími řstariřimi. *Már.*

: po-
23.

2. I ercšjo nyemi govoréři: povej ná
 řoj oblářti eta csiníř? ali řto je řřřari, kř
 lářt dáo? *Mark. 11, 27. Dján. 4, 7.*

kák-
vu ob-

3. Odgovoréři pa ercš nyim: i jařz or
 no rejs ptao, i povejte mi.

řřz ed-

4. Křřt Ivana jeli je znébe bio; ali pa

?

5. Oni řzo pa premetávali med řzebor govoréři:
 kaj ři ercšmo; znébe, ercš: zakař řze pa nyemi
 nej vřřvali?

6. Čři pa ercšmo: zľúdi, vřze lúszto bode nářz
 kamenúvalo; řř za gvúřno vřřje, kaj je Ivan prorok
 bio. *Mark. 6, 20.*

7. I odgovorili řzo: neznamo, odkud.

8. I Jezus ercš nyim: niti jařz ne povejm vám;
 vu kákřoj oblářti eta csinim.

II. 9. Zácsa je pa lúřtvi praviti eto přřliko: eslo-
 vik řřki je zafřádo gorícze i vř je je dáo delavczom,
 i odřřao je i řam je bio zadofřta vřejmena. *Már. 21, 23.*

10. I vu vřejmeni brářve posľřao je křim delavczom
 řřľugo; naj nyemi z-řřáda ti gorícz dájo. Ti delavczí
 řzo ga pa zbili i odpofřľali řzo ga prářnoga.

11. I gori je džao; ka i drůgoga řřľugo posľe: oni řzo

pa

pa i toga zbilli i geto szo ga ospotali, odposzlali szo ga práznoga.

12. I gori je djáo ; ka i trétyega posle : oni szo pa i toga oranili ino szo ga vò vrgli.

13. Ercsè pa Goszpoud ti goricz : ka bom csinio ? Poslem Szinà mojega, toga lùblénoga : lekaj sze toga, vidoucsi, zafztoupijo.

14. Gda bi ga pa ti delavczi vidili, premislávali szo fzi med szebom gøvorécsi : ete je te ðrocstík ; hodte, bujmo ga, naj nafa bode ðrocstina. *Mát. 26, 4.*

15. I vò szo ga vrgli zgoricz i bujli szo ga. Ka bode záto nyim csinio te goszpoud ti goricz ?

16. Príde i pogibl te delavcze i dà goricze drùgini. Steri szo eto csùli, erkli szo : obari Boug.

17. On sze pa zglednovli na nyè ercsè : ka je tak eto, ka je píszano : *kamen, steroga szo zidárje zavrgli, tè je vcsinyeni na glavict voglà.*

18. *Vszáki, † ki szpádne na ou kamen, vkùp sze zmo'ed'zi, na †† koga pa tè kamen szpádne, razdrobi ga. † Es. 8, 15. †† Dan. 2, 34.*

III. 19. I szkali szo vládniczke popovszki i pifzácske gori na nyega tokè vrcsi vu onoj vòri ; i bojali szo sze lùstva : ár szo szpoznali, ka je *prousi* nyim pravo tou priliko. *Lúk. 19, 48.*

20. I kebzùjoucsi na nyega poszlali szo zafzidávcze ; kí szo sze szka'zùvalj, ka szo oni pravicsni. *Mát. 22, 15.*

21. I pírali szo ga govorécsi : Vucsiteo, známo, kaj ednáko gucsís i vcsís, i ne prestímas obráz ; nego vu sztini vcsís pout Bo'zo.

22. Szlobodno je nám Czašzari dácsø dati, ali nej ?

23. Na pamet je pa vzéo nyihovo jálnofzt i ercsè nyim : ka me szkúsávcate ?

24. Pokáste mi *eden* denár ; koga mà keip i napi-fzek ? Odgovorécsi pa erkli szo : Czašzarov.

25. On pa nyim ercsè : *dájte záto, stera szo Czašzareva, Czašzari, i stera szo Bo'za, Bougi.*

26. I nej szo ga mogli zapopádnoti vu rejcsi pred lúftvom: i csúdivajoucsi sze nad odgovorom nyegovim, múcsali szo.

IV. 27. Pridonesi pa nŕki z-Szadduczeufov. (kŕ prouti gucsŕjo, ka gori sztanenyà nejga) pítali szo ga *Mát. 22, 23.*

28. Govorécsi: Vučsiteo, Moj'zes nám je píszao'; csi šteroga brat merjè majoucsi 'zeno, i on brezi deczè vmerjè, naj vzeme brat nyegov to 'zeno, i pobi-dŕi szemen brati szvojemi. *Právd. 25, 5.*

29. Szedem bratov je pa bilou: i te prvi ŕzi je vzéo 'zeno i mr'u je brezi deczè.

30. I vzéo je te drúgi to 'zeno, i tè je mr'u brezi deczè.

31. I te trétyi jo je vzéo: i tè je mr'u brezi deczè.

32. Obszlejdnym pa vŕzej mrla je i ta 'zena.

33. Záto vu gori sztanenyej šteroga tejh bode 'zena? Ár szedem je ji jo melo za 'zeno.

34. I odgovorécsi ercsè nyim Jezus: szinovje etoga szvejta sze 'zenijo i kmou'zi dávajo.

35. Kŕ pa bode vrejdni prestímáni naj ovo vekivecsnofzt vzemejo i gori sztanenyè zmrtvi: niti sze ne bodo 'zenili; niti ne bodo kmou'zi dávali. *Lúk. 14, 14.*

36. Ár niti mrejtŕi vecs ne moro. Ár prigŕhni bodo k-angyelom: i szinovje ŕo'zi szo, gori sztanenyà szinovje bodoucsi. *Mát. 22, 30.*

37. Ka pa gori sztánejo ti mrtvi: i Moj'zes je znamenŕvao pri ŕcsŕpki, gda právi; ka je Gofzpoud, Boug Ábrahámov, i Boug I'zaákov, i Boug Jákovov. *Vŕid. 3, 6.*

38. Boug je pa nej ti mrtvi: nego 'zŕvi: ár vŕzinyemi 'zivéjo. *Rim. 14, 7.*

39. Odgovorécsi pa nŕki szpíszácsov erkli szo: Vučsiteo, dobro právis.

40. Nej szo ga pa szmeli vecs nikaj pítati.

V. 41. Ercsè pa nyim: kakda právijo Krísztuŕa szinà Dávidovoga biti?

42. I on Dávid velf vu knigaj 'Zoltárszki: *erkao je Gofzpoud Gofzpoudi mojemi; szedi fzi zdejšzne moje: 'Zolt. 110, 1.*

43. *Dokecs polo'zim nepriátele tvoje na podnogáoniczo noug tvoji. 'Zid. 1, 13.*

44. Dávid ga tak za Gofzpouda zovè: i kakda je Szin nyegov?

45. Ercsè pa vucsenkóm szvojim tak; da ga je vŕze lúftvo csúlo:

46. Varte sze od pišácsov, kí šesèjo hoditi vu dúgom gvanti, i lúbijo naklányanye na placzej i prejdnye ŕztoucze vu ŕzpráviscsaj, i prejdnye ŕzidejnye vu goscsenyej. *Mát. 23, 3-23.*

47. Kí po'zérajo hí'ze vdovícž pod obrázom dúgoga molenyà. Eti vzemejo 'zmetnejšo ŕzoudbo. *Tit. 3, 11.*

EDENDVAJSZETI (XXI.) TÁO.

I. *Vdovicze álnostvo, 1-4. II. Czérkvi i Jeru'zálema opúšcsávanje, 5-24. III. Od Krisztusevoga príšesžryà znamejnja, 25-38.*

I. 1. **G**da bi sze pa nazáj zgledno vido je te bogate; ka ŕzo metali dári ŕzvoje vu kincsnoladiczo. *Mark. 12, 41.*

2. Vido je pa i niko vdoviczo ŕziroticzo; ka je vrgla tà dvà pejnca;

3. I erkao je: zaišztino velim vám; ka je ta ŕzi-routa vdovicza vecs odevŕzej vrgla. 2. *Kor. 8-12.*

4. Át vŕzi eti ŕzo zobilnoŕzti ŕzvoje metali vu dári Bo'ze: eta je pa zpotrejbcsine ŕzvoje vŕze 'zivlejnye, ŕtero je mejla, tà vrgla.

II. 5. I, gda bi nŕki pravili od czérkvi, ka je zlejpim kaményem i zdármi oŕznáj žena, ercsè:

6. Eta, ŕtera vŕdite, prído dnevi, vu ŕteri sze ne ni-hà kamen na kamni; ŕteri bi sze ne porúšo. *Mik. 3, 12.*

7. Pŕtali ŕzo ga pa govorecsi: Vucsiteo, gda tak bodo eta? i ŕtero je znamejnje *roga*, gda bodo sze eta godŕla?

8. On pa ercsè: glédajte, da sze ne zapelate. Ár vnougi prído vu iméni mojem govorécsi: kaj szam jasz; i vrejmen sze je priblúzilo; záto nejdite za nyimi. *Fer. 14, 14. Már. 24, 4.*

9. Gda bodete pa csüli boje i gori sztanenyà; ne bojte sze. Ár je potrejbno etim biti prvle: ali ne bude preczi konecz.

10. Teda nyim ercsè: Sztáne národ prouti národ, i králestvo prouti králestvi. *Es. 19, 2.*

11. I velika zemlè gšbanya na mejšta i gladŭvanya i pomorje bodo, i sztrasŭvanya i znamejnya znebèfz velika bodo.

12. Pred vszejm etim pa na vász vr'zejo rokè szvoje i preganyali *vász bodo*: dájo vász vu szpráviscsa i temnicze i pelali vász bodo pred krále i vladáre za volo iména mojega. *Dján. 4, 3. 25, 23.*

13. Eto pa vám víze na szvedoufztvo bude szlŭzilo.

14. Polo'zte záto *eta* vu szrczà vasa: ne szkŭbte sze; ka bodte odgovárjali.

15. Ár vám jasz dáam vŭfzta i mŭdroufzt; šteroj ne bodo mogli prouti gŭcsati, niti prouti sztáti vszi prouti vám poštváveni. *Všid. 4, 12. Dján. 6, 10.*

16. Odáte sze pa i od roditelov i bratov i 'zlájhte i priátelov: i nike zvasz vmoršjo. *Mik. 7, 6.*

17. I bodete odŭrni od vszej za mojega iména volo. *Iv. 15, 18.*

18. Ali vlász zgláve vase ne prejde. *Lúk. 12, 7.*

19. *Vu trplivoszti vasoj ládajte dúše vase.* 2. *Par. 15, 7. 'Zid. 10, 36.*

20. Gda bodte pa vidili ka je okouli vzéti od vojškè Jeru'zálem: teda znájte; ka sze je priblŭzalo opŭsčávanye nyegovo. *Már. 24, 15.*

21. Teda, kí szo vu Judci, naj bi'zlo na gorè: i, kí szo na szreidi vu nyem, naj vŭ ido; i, kí szo vu dr'zélaj, naj natti nejdo vnyega.

22. Ár szo oni dr'évi zadomesčávanya; naj sze szpu-
no vsza, štera szo pišvana.

23. Jaj pa tim noszécsim i nadájajoucfim vu tífzti dnévi. Ár bode fztífzkávanye veliko na zemli i fzdítoszt nad lúfztvom etim.

24. I fzpádnejo od ofztricza mecsa, i vrobfztvo bodo pelaní med vřze pogane, i Jeru'zálem bode klácsení od poganov; dokecs fze ne fzpunio vrejména poganov.

* *Evang. na II. Advénfzko Nedelo.*

III. 25. I bodo znamejnya vu † fzfzunczi i †† mejszeczzi i ††† zvizdáj: i na zemli fztífzkávanye †††† poganov vu zmenkanyi táncsa; i sũmlelo bode * mourje i válovje. *Es. 13, 10. † Ozn. 6, 12. 2. Thes. 2, 8. †† Ozn. 6, 12. Dán. 2, 44. ††† Ozn. 6, 13. Dán. 12, 3. †††† Ozn. 6, 15. * 17, 15.*

26. Tak, da omedlejvali bodo † lidjé od fzfztráha i csákanya oni; ftera prídejo na zemlo. Ár i zmo'znofzti †† nebefzke fze gífbale bodo. † *Ozn. 18, 15. †† 2. Petr. 3, 10.*

27. I teda bodo vidili fzinà cslovecsega prídoucsega vu obláki zmo'znofztyom i zvnougov díkov. *Ozn. 6, 16. Mat. 25, 31.*

28. Gda fze pa zacsnejo eta goditi: oprávlajte fze gori i † prizdignite glavé vase. Ár fze pribli'záva †† odkúplenýè vase. † *Es. 40, 26. †† Rim. 8, 23.*

29. I ercsè nyim príliko: glédajte figovo drejvo i vřze drevje: *Mat. 24, 32. 21, 19.*

30. Gda 'ze † popovjé fzfzpũfcsávajo: glédoucsi fzfzami od fzeébe znáte; ka je blúzi †† leto. † *Rim. 11, 25. 26. †† Es. 61, 2.*

31. Tak i ví, gda bodte vidili, ka bodo fze

eta godíla: znájte, ka je blúzi králeštvó Bo-
'ze. 2. Petr. 3, 13. Oz. 20, 4.

32. Zafštvino velim vám: kaj ne prejde ete
národ; dokecs fze vsza eta ne zgodšjo.

33. Néba i zemla prejde; ricsí moje pa ni-
kak ne prejdo. Mat. 24, 34.

34. Kebzújte pa na fzebe: naj fze kak ne
po'zmécsajo šzrczá vafa vu oblošzúnošzti i pia-
nošzti i šzkrblivošzti 'zivlejnya, i hitro na vášz
príde on dén. Rim. 13, 13. 1. Petr. 4, 8.

35. Ár liki mre'za príde na vsze; kí fzdí-
jo na líczy vsze ete zemlè. 1. Th. 5, 2.

36. Záto verušztújte vu vszákom vrejmeni mo-
lécsi; naj vrejdni bodete vuji vszejm etim, štera
fzo prísešzna; i poštanoti pred šzinom cílove-
csim.] Mat. 24, 42.

37. Bio je pa vujdne vu czérkvi, vucsécsi: priti
noucsi je pa vó fou i nocsúvao je na goti, štera fze
zové oliveczka gora. Iv. 8, 12.

38. I vsze lúštvó je vgojčno rano knyemi slo vu
czérkev nyega pošlúfat.

DVADVAJSZETI (XXII.) TÁO.

I. Krifštvís fze znepriátelmi kšzvojoj moki pripravla, 1-
38. II. Moka α , znotrejsnya, 39-46. β , zvúnejš-
nya, 47-71.

I. 1. **P**riblízao fze je pa šzvétek brezi kvaszá krú-
ha, kí fze zové Vúžen.

2. I íškali fzo vládniczke popovšzki i píšzácske,
kakda bi ga vmourili. ár fzo fze bojali lúštvá. Iv. 11,
47. 'Zolt. 2, 2.

3. Notri je pa fou Šatan vu Júdafa, kí fze zové Iska-
riotes, kí je bio zračšna ti dvanájšzet. Iv. 13, 27.

4. I odidoucsi zgucsávo szi je zvládniki popovszkimi i zviteskimi od toga; kakda bi ga nyim vrokè dáo. *Mark. 14, 11.*

5. I radúvali szo sze: i pogoudili szo sze 'znyim; ka nyemi pejneze dájo.

6. I obecao je: i iszkao je dobro vrejmen; ka bi ga nyim vrokè dáo brezi slúštva.

7. Priso je pa dén brezi kvaszà krúha, vsterom je trbelo vmoriti vúzenszkoga ágnecza. *Mát. 26, 27.*

8. I poszlao je Petra i Ivana govorécsi: idita ino pripravta nám vúzenszkoga ágnecza; naj ga jejmo.

9. Oneva szta pa nyemi erkla: gde scsés, naj ga pripravimo?

10. On pa ercsè nyima: ovo, kak bodta notri sla vu mefzto, szrécsa váj eden cslovik vrcs vode nefzécsci; idita za nyim vu hi'zo, vstero bode on notri sou.

11. I erczita goszpodári te hi'ze: Vucsíteo ti vell; gde je ostaria, gde jejm zmojmi vucsenfkmi ágnecza vúzenszkoga?

12. I on vám poká'ze od zgora edno veliko vecsérjaniczto presztrto; tam ga pripravta. *Mark. 14, 15.*

13. Odidoucsa pa najsla szta tak, liki je nyima povedao: i pripravila szta te ágnecz vúzenszki, *Lúk. 19, 32.*

14. I, gda je prisla vóra, doli szi je szco, i ti dvanašzet Apostolov 'znyim vrét. *Mát. 26, 20.*

15. I erkao je nyim: zvelikim 'zelejnyem szam 'ze lo ete ágnecz vúzenszki jeszti zvami prvle; liki mi je trpeti.

16. Ar velim vám: kaj ne bom vecs czilou jo 'znye-ga; dokecs sze ne szpuni vu králeszci Bo'zem. *1. Kor. 11, 26.*

17. I vzéo je pehá, blagoszlovi ga i ercsè: vzemte szi ga i razdelte szi ga med szebom.

18. Ar velim vám: kaj ne bom pio od zrasenyà tršza, dokecs králesztvo Bo'ze ne príde. *Mark. 26, 29.*

19. I vzéo je krúb, blagoszlovivši vltomo ga je i dáo ga

je nyim govorecsi: *eto je moje tejlo, stero sze za vász dà; tou csinte na moje szpominanye.*

20. Priszpodobno i pebár po vecsérji govorecsi: *ete pebár je nouvi Zákon vu mojoj krvi, stera sze za vász prelijè. 1. Kor. 11, 23-25.*

21. Ali ovo, rouka onoga, kí me odà, je zmenom na sztoli. *Már. 26, 21.*

22. I Szin cslovecsi ifztina ide, liki je szkoncsano: ali jaj onomi, po kom sze tà dà. *Zolt. 41, 10.*

23. I oni szo sze zácsali szpitávati med szebom; sto bi bio 'znyfh, kí bi tou vcsfno.

24. Zgoudila sze je pa i pernya med nyimi od toga; steti bi sze ji stfmao biti naj vékfi. *Már. 18, 1.*

25. On nyim pa ercsè: králove poganov goszpodújo nad nyimi; i, kí obláfzt májo nad nyimi, dobrodelniczke sze zovéjo. *Már. 20, 25.*

26. Ví pa nej tak: negote naj vékfi med vami naj bode, liki te naj mlájfi; i steri je voj, liki kí szlú'zi. *Fil. 2, 2 1. Petr. 5, 2-4.*

27. Ár steri je vékfi? tè, kí doli széde; ali kí szlú'zi? Nejlí, kí doli széde? Ja szam pa na szrejdi med vami; líkj, kí szlú'zi. *Iv. 13, 14. Fil. 2, 7.*

28. Ví szte pa, kí szte ofztanoli zmenom vu szkú-sávanyi mojem. *1. Petr. 4, 13.*

29. I jaz zakonim vám, liki je zakono meni Ocsa moj, králesztvo. *Már. 24, 47.*

30. Naj jejte i piète na sztoli mojem vu králesztvi mojem i szidfte na králeszki sztouczej szoudivfi dvánájzet národov Izraelszki. *Oz. 3, 20. 21.*

31. Eresè pa Goszpoud: Sšmon, Sšmon, ovo satan, vász je vò szproszo, ka bi vász szejiao, liki pšeniczo. *1. Petr. 5, 8.*

32. Ja szam pa molo za tšbe; naj sze ne zmenkà vòra tvoja: i tš, gda sze povrnšs, potrdi brate tvoje. *Iv. 17, 20.*

33. On pa ercsè nyemi: Gofzpodne, sztebom szam gotov i vtemniczo i na szmert idti.

34. On pa ercsè: Velim tebi Peter; ne bode po-pejvao dnefz kokout prvle; liki me trikrát zatajfs, ka-me ne poznas. *Mark. 14, 30. 72.*

35. I ercsè nyim: gda szam vasz poszlaó brezi mos-nyè i turbe i csrejvlov; jeli szte kákfe zmenkanye me-li? Oni szo pa erkli: nej szmo. *Mát. 10, 9. 10.*

36. Záto ercsè nyim: ali zdaj, kí mà mosnyo, naj jo vzeme; rávno tak i turbo; i, kí nema, naj odà gvant, i kúpi fzi mecs.

37. Ar velim vám: kaj sze je efese etomi, stero je pífzano, potrejbno szpuniti vu meni, *trbej je znati eto*: i znepravdenfkmi je zracúnani. Ar i ona, stera szo od méne, koncz májo. *Es. 53, 12.*

38. Oni pa ercséjo: Gofzpodne, ovo dvà mecsa eti. On pa ercsè nyim: zadofzta je.

II. 39. I vò idoucsi sou je pouleg segè na goro oli-veczko: nazledúvali szo ga pa i vucsenfczke nyegovi. *Mát. 26, 36.*

40. Gda bi pa tam bio na mefzti ercsè nyim: Mol-te, naj vu fzkúsávanye ne prfdete.

41. I on sze je vtrgno od nyih, liki na *ednoga* kam-na lúcsáj; i pokleknovfi na koulina, molo je

42. Govorécsi: Ocsa, csi fcsés, naj prejde eta pehár od méne, dónok nej moja, nego tvoja vola bojdi. *Iv. 6, 38.*

43. Szkázao sze je pa nyemi angyeo od nébe; steri ga je krepio.

44. I gda bi bio vu boji pobo'znejse je molo. Bio je pa znòj nyegov; liki kaple krví tekoucse naj zem-lo. *Iv. 12, 27. 'Zid. 5, 7.*

45. I gda bi gori fztano od molstvi, pridoucsi kvu-csenfkorn szvojim najfao je je ka szo szpáli od 'zalofzti. *Pefzm. 5, 2.*

46. I ercsè nyim: ka szpíte? Gori sztante i molte: naj ne pridete vu szkúsávanye.

47. Ercsè pa da bi on gucsao: ovo, lúszto, i, kí sze zovè Júdas, eden ti dvanájszet, pred nyimi je sou i priblí zao sze je k-Jezusi, da bi ga kúšno. *Mát. 26, 47.*

48. Jezus je pa erkao nyemi: Júdas, szkúsávanyem Szinà cslovecsega odás?

49. Vidoucsi pa, kí szo okouli nyega *bili*, štero sze je godílo, erkli szo nyemi: Goszpodne, jeli bomo je bili zmecsom?

50. I vđaro je eden níki 'znyšh szlugo vísesnyega popa i odszekao nyemi je tò právo vúhou. *Iv. 18, 10.*

51. Odgovorécsi pa Jezus ercsè: nihájte je notri do etecz. I doteknovši sze vúhà nyegovoga zvráco ga je.

52. Ercsè pa Jezus vládnikom popovszkim i czérkvi vítézom i sztarísim kí szo nad nyega prisli: liki na razbojníka szte vò prisli zmecsmš i zdrogmš. *Mát. 26, 55.*

53. Vízaki dén szam bio zvami vu czérkvi, i nej szte vò vtégnoli rokè na méne. Ali eta je vasa vóra i oblášt kmicze. *Iv. 7, 30.*

54. Vzéli szo ga pa sz-szebom, i pelali szo ga, i notri szo ga pelali vu hi'zo vísesnyega popa. Peter ga je pa nazledúvao ouzdalecs. *Iv. 18, 13.*

55. Znejtivši pa ogyen na szrejdi na dvouri gda bi szi okouli szposzeli oni; szeo szi je i Peter na szrejdo med nyè.

56. Vidoucsa ga pa níka deklšcska szedécsega pri szvetlošzti i vnyega gledécsa ercsè: i ete je 'znyim bio.

57. On ga je pa zatájo govorécsi: 'zena, neznam ga.

58. I po krátkom *vrejmeni* drúgi ga vidoucsi ercsè: i tš szi 'znyšh. Peter pa ercsè: cslovik, nej szam.

59. I liki je edne vóre rázlocsek, drúgi níki je pa potrdjávao govorécsi: zaísztino i ete je 'znyim bio; ár je Galileáneck.

60. Ercsè pa Peter: cslovik, neznam, ka právis. I preczi je, efcse gda bi on gúcsao, szpopejvao kokout.

61. I obrne sze Gofzpoud i zgljedno sze je na Petra. I szpoumeno sze je Peter zrejcsi Gofzpodnove, liki je erkao nyemi: kaj prvle, liki kokout bode popejvao, trkrát me zatajis. *Iv. 13, 38.*

62. I vò idoucsi Peter joukao sze je britko.

63. Ti mo'zjè pa, kí szo dr'zali Jezufa, ospotávali i bili szo ga. *Iv. 18, 22.*

64. I pokrili szo ga i bili szo nyegov obráz i pítali szo ga govorécsi: prorokúj, što te je vdató.

65. I drúga vnouga preklinývajúoucsi pravili szo na nyega.

66. I, kak je dén poufztao, vkúp szo sze szpravili ti sztariši lúfztva i vládniczke popovfzki i pízácske i pelali szo ga gori vu tanácsniczo szvojo. *Iv. 18, 28.*

67. Govorécsi: csi szi tí ov Kríztus, povej nám? Ercsè pa nyim: csi vám g*i* povejm; ne bodte vòrvali.

68. Csi bom pa i váfz pítao: ne odgovoríte mi, niti me ne píftíte.

69. Od etimáo bode Szin cslovecsi szedécsi na defzniczi zmo'znofzti Bo'ze.

70. Erkli szo pa vfi; tak szi tí szin Bo'zi? On pa nyim veli: v*f* velíte, ka szam jafz.

71. Oni szo pa erkli: ka nám je vecs potrejbno szvedoufzta? ár szmo szamí csúli zvúfzt nyegovi.

TRIDVAJSZETI (XXIII.) TÁO.

I. *Kríztusovo pred Pilátusom i Herodesom trplejnye, 1-25.* II. *Zvúna Jeru'zálema, 26-46.* III. *Po szmr*t*i zgojena dugoványa, 47-56.*

1. I sztanola je vfi za nyfš vno'zina, pelali szo ga k-Pilátufi. *Iv. 18, 28.*

2. Zácsali szo ga pa tou'ziti govorécsi: etoga szmo najšli, ka je obracsao lúfztvo, i prepovidávao je Cza-

szari dácsø dati govorécsi: ka je on, Krizztus, szám Kráo. *Dján.* 17, 7.

3. Pilátus ga je pa pítáo govorécsi: tí fzi kráo 'Zidovszki? On pa odgovorécsi nyemi ercsè: tí právis. *Iv.* 18, 33. *1. Tim.* 6, 13.

4. Pilátus pa ercsè vládnikom popovszkim i lúsztví: ne nájdem níksega zroka vu etom csloveki.

5. Oni szo sze pa pokrejpili govorécsi: kaj gori nadigáva lúsztvo vucsécsi po czejloj Judei zácsavli od Galilee notri do técz.

6. Pilátus pa, gda bi szlíšáo Galileo, pítáo ga je: je-li je on cslovik Galileáncz?

7. I, szpoznavli, ka je zobláští Herodesove, posz-láo ga je k-Herodesi, ár je i on vtíští dnévi v-Jeru-'zálemi bio. *Lúk.* 13, 31.

8. Herodes pa, vídoucsi Jezusa, jako sze je radú-vaó. Ár ga je šteø od vnogo vrejmena viditi; ka je csúo došzta od nyega: i vúpáo sze je; ka de kákšé znamejnye vído, štero on vcsíš. *Lúk.* 9, 9.

9. Szpítávaó ga je pa zvnougimi ricšmí. On je pa níkaj nej odgovoro nyemi.

10. Ształi szo pa vládniczke popovszki i píszácske i trdno szo ga tou'zili.

11. Herodes ga pa za níkoj preštímavli sz-szvojev vojškouv i ospotavli oblejkao ga je vszvetli gvant, i nazáj ga je posz-láo k-Pilátusi.

12. Vcsinyena szta fzi pa priátela med szebom Pilátusi Herodes vu tíštom dnévi. Ár predtemtoga szta vu protivnšztví bilá eden prouti drúgomi. *Dján.* 4, 27.

13. Pilátus pa vkúp zezvajoucsi vládnike popovszke i poglavnske i lúsztvo *Iv.* 18, 38. 19, 4.

14. Ercsè nyim: kmeni szte pripelali etoga csloveka, líki odvrácsajoucséga lúsztvo; i ovo jazš szam ga pred vami pravdeno pítao; i nej szam nájšáo vu csloveki etom níksega zroka; za šteri volo ga tou'zite.

15. Ali níti Herodes. Ár szam vafš posz-láo knyemi:

mi i ovo nikaj szmertí vrejdnoga je nej vcsinyeno nyemi od Herodesa.

16. Záto zbicsújem ga i odpisútim ga.

17. Potrejbcsino je pa meo odpisúttí nyim pouleg segè szvétká ednoga. *Iv. 18, 39.*

18. Gori je pa szkrícsala vsza vno'zina govorecsa: vzemi etoga, odpúszti pa nám Barabbása. *Dján. 3, 14.*

19. Kí je za nikaksega posútvlenjá i lúdomorúztva volo, štero je vu mešzti vcsinyeno, vr'zeni vu temniczo.

20. Záto nyim je pa Pilátus gucsó: ár je šteo odpisúttí Jezusa.

21. Onišzo pa krícsali govorecsi: rášzpi ga, rášzpi ga.

22. On nyim pa tretšes ercsè: a ka je húdoğa vcsino ete? níkší zrok szmertí nē nájdem vu nyem. Záto ga li zbicsújem i odpisútim ga.

23. Oni šzo pa prítisúkávali zvelikim gláfšom profšécsi ga, naj šze rafšpè. I premogli šzo gláfší nyihovi i vládníkov popovšzki. *Iv. 19, 12.*

* 24. Pilátus je pa ofšzondo: kaj bode prosnyá nyihova. *Mark. 15, 15.*

25. Púšzto je pa nyim onoga, kí je za posútvlenjá i lúdomorúztva volo vr'zeni bio vu temniczo, šteroga šzo profšili: Jezusa je pa nyim vrokè dáó na nyihovo volo.

II. 26. I, gda bi ga odpelali, zgrabili šzo níkoga Šimona Czirineuskoga idoucséga zpoula, na nyega šzo djáli te kri'z, da bi ga nefšao za Jezusom.

27. Nasúledúvala ga je pa vnouga vno'zina lúšztva i 'zén; štere šzo šze bile i joukale šzo ga.

28. Obrnovší šze pa knyim Jezus ercsè: cserš Jerušálemszke; ne joucšte šze nad menom; nego nad šzebom šze joucšte i nad šzinmí vašimí.

29. Ar ovo prído dnévi, vu koteri bodo pravili: blá'zene šzo te neporodne, i utrobe, štere šzo nej rodile, i pršzi, štere šzo nej nadájale. *Es. 54, 1.*

30. Teda zacsnete praviti brigom: szpadnite na nász; i, gumilam, pokríte nász. *Hof. 10, 8. Oz. 6, 16. 9, 6.*

31. Ár, csi sze eta csinio nad szirouvím drejvom, nad tim szúhim ka sze bode godílo? *Pril. 11, 31. I. Petr. 4, 17. 18.*

32. Pelana szta pa i dvà drúgiva húdolelnika: ka bi sze 'znyim navkúp vmourila. *Es. 53, 12.*

33. I, gda bi prisli na mešzto, štero sze zovè temen, tam szo ga rášzpili i tiva húdodelnika, ednoga zdejšzne, ednoga pa zlejve *sztráni. Iv. 19, 17.*

34. Jezus pa ercsè: Ocsa, odpúšzti nyim; ár neznaajo, ka csinšjo. Rašztálali szo szi pa gvant nyegov i vrgli szo šots *na nyega. Djáu. 3, 17. 7, 60.*

35. I sztalou je to lúšztvo glédajoucse. Ošpotávali szo ga pa i poglavncszke 'znyim vrét, govorécsi: drúge je zdr'zao; naj zdr'zi i szebè; csi je on Kríštus te odebráni Bo'zi. *Mark. 15, 29.*

36. Ošpotávali szo ga pa i vítézje, pridoucsi i gyešzi ponúhajoucsci nyemi

37. Govorécsi: csi szi ti kráo 'Zidovszki, zdr'zi sze.

38. Bio je pa napiszek napšzani obr nyega z-Grcskimi i Rimšzkimi i 'Zidovszkimi pššzkmi: *eto je te kráo 'Zidovszki.*

39. Eden pa ti gori pøvejšeni húdodelnikov ga je preklinyao govorécsi: csi szi ti Kríštus; zdr'zi šzám szebè i náš.

40. Odgovorécsi pa te drúgi kárao ga je govorécsi: ni ti sze ne bojšs Bogà; geto szi vu ednákoj szoudbi?

41. I midva isztina pravicsno. Ár vrejdna, štera szva delala, jemléva: ete je pa nikajnej vcsino *búdogo.*

42. I ercsè Jezusi: *szpoumeni sze zméne, Goszpodue; gda prides vu králestvo tvoje.*

43. I ercsè nyemi Jezus: *zašztino velim šebi, dnešz zmenom bodes vu paradízomi.*

44. Bila je pa liki vōra sēszta: i kmicza je posztānola na czejloj zemli notri do devēte vōre. *Iv. 19, 14.*

45. I potemnelo je Szuncze i raszprafcsilo sze je zakrivalo czérkvi na szrejdi.

46. I kricsēcsi zvelikim gláfzom Jezus crsē: Ocsa, vu rokē tvoje porácsam dūšo mojo. I eta erkouēsi, vō je pūszto dūšo. *'Zolt. 31, 6.*

III. 47. Vidivši pa sztotnik, štero sze je zgoudilo, dicso je Bogā govorecsi: zašztino je ete cslovik pravicsen bio.

48. I vsze lūszto, štero sze je vkūp szpravilo na glédanye etoga, vidoucse, štera szo vcsinyena, bilo sze je vprzi i povrnolo sze je. *Lūk. 18, 13.*

49. Sztáli szo pa vszi znānczi nyegovi oazdalecs: i 'zene, štere szo ga *zdrūgimi* navkūp nazledūvale od Galilee, glédale szo eta.

50. I ovo eden mou'z po imēni Jo'zef, tanácsnik bodoucsi, mou'z dober i pravicsen. *Iv. 19, 38.*

51. (Ete je nej bio vkūp zlo'zeni vtanācsi i vdeli nyihovom) od Arimáthie mešzta 'Zidovšzkoga; kí je i szām csakao králesztvo Bo'ze.

52. Tē je sou k-Pilátusi i profzo ga je tejlo Jezusovo.

53. I, geto ga je doli vzéo, závio ga je vu lelahen i polo'zo ga je vu zkamna vō zoszejkani grob, všterom je *efese* nišcse nigdár nej le'zao.

54. I bio je dén pripravlenyā i szobotta sze je 'ze zafzvcjtila.

55. Nazledūvajoucse pa i 'zene, štere szo 'znyim prisle z-Galilee, glédale szo te grob, i kakda je polo'zeno tejlo nyegovo.

56. Povrnole szo sze pa i pripravile szo zácsimbo i mazalo: i isztina vszobotto szo pocsivale pouleg právde. *Všid. 20, 10.*

STIRIDVAJSZETI (XXIV.) TÁO.

I. *Krisztus gori sztáne, 1-12. II. Dvã ideta vu Emanus, 13-35. III. Krisztus sze vecsér sžká'ze Vucsenikom, 36-47. IV. Ide vu nebšza, 48-53.*

I. 1. **P**rvi dén pa po szobotti vgojdno rano sžo sle k-grobi i nešzle sžo sžebom zácsimbo, štere sžo pripravile; i nike drúge ešce 'znyimi. *Iv. 20, 1.*

2. Najsle sžo pa kamen odvaljeni od groba. *Mark. 16, 2.*

3. I notri idoucse nej sžo najsle Gofzpon Jezufa tejšlo.

4. I zgoudilo sže je, gda bi sže one zadržávale nad tejšm: ovo dvã mo'zã sžta poštanola kre nyšh vu blíškajoucsem gvanti. *Iv. 20, 12.*

5. Gda bi sže pa one bojale i nagnole bi obráz vu zemlo, erkla sžta nyim: ka šícsete toga 'zivoucsega med mrtvimi?

6. Nega ga eti, nego je gori sžtano. Szpoumente sže, ka vám je gúcsao ešce bodoucši vu Galilee. *Mšc 16, 22. 23.*

7. Govorécsi: ka je potrejbno Sziná csloveka dati vu rokè grejšni lúdi, i rafzpéti ga i na trétyi dén gori sžtãnoti

8. I šzpoumenole sžo sže 'znyegovi rejcsi.

9. I povrnole sžo sže od groba i eta všza sžo nazvejšztile tim edenãjšzetim i všzejm tim drúgim.

10. Bilè sžo pa Mária Magdalejna i Johanna i Mária, Jakubova mati i te drúge 'znyimi: štere sžo pravile eta Apostolom.

11. I vidile sžo sže pred nyimi, liki zbloudnošzt, ricš nyihove; i nej sžo nyim vórvãli.

12. Peter pa gori sžtanovšli bejšzao je k-grobi: i nagnovšli sže vido je prtš polo'zene šzame, i odisao je pri sžebi sže csúdivajoucšim nad tejšm, štero sže je zgoudilo. *Iv. 20, 3. 6.*

* *Evang. na Vúzensrki Pondejšlek.*

II. 13. I ovo dvã 'znyšh sžta sla vu onom dnévi

dnévi vmeszto, sfero je na sésztdefzét bi'zá-
jov od Jeru'zálema, komi je imè Emaus.
Mark. 16, 12.

14. I onedva szta szi zgucsávala med sze-
bom od vszej tiszti, sfera szo sze zgoudila.

15. I prigoudilo sze je, gda bi szi zgucsá-
vala i szpitávala; i szám Jezus sze pribli'zav-
si *knyima* navkúp je sou 'znyima.

16. Ocsi nyidva szo pa zár'závane bilè;
da bi ga ne poznala.

17. Ercsè pa nyima: kákse ricsí szo tou,
stere prouti edendrúgomi mecseta hodécsa, i
szta 'zalosztna?

18. Odgovorécsi pa eden, komi je imè Kleo-
fás, ercsè nyemi: tí szi szám túhénecz vu
Jeru'zálemi i neznas, sfera szo sze zgoudila
vnyem veti dnévi?

19. I ercsè nyim: sfera? Oneva szta pa erk-
la nyemi: Od Jezusa Názarenšzkoga, kí je bio
proroczkí mou'z zmo'zen vu deli i vrejcsi pred
Bogom i vszejm lúšztvom. *Iv. 4, 19. Dj. 2, 22.*

20. Kakda szo ga tà dáli vládniczke po-
povszki i poglavniczke nali na szoudbo te
szmerti i rášzpili szo ga.

21. Mí szmo sze pa vúpali, kaj on bode,
kí odkúpi Izraela. Ali zevszim etim ete je te
trétyi dén 'ze dnesz; kak szo eta vcsinyena.
Dján. 1, 6.

22. Ali i 'zene nške znášz szo nász szafzi-
le, sfero szo vgojdno rano pri grobi bilè.
Mát. 28, 8.

23. I, geto szo nej najsle tejlo nyegovo, prisle szo govorécse: ka szo videjnye angyelov vidile, kí szo pravili: ka on 'zivé.

24. I odísli szo niki onih, kí szo znamí, k-grobi; i najsli szo tak, liki szo i te 'zene povedale; nyega szo pa nej vidili.

25. I on nyim je erkao: oh neszpametní i vúkoga szrczà vórvati vsza, sfera szo pravili proroczke! *Gal. 3, 1.*

26. *Nejli je potrejbno bilou tà trpeti Kríztusi i tak notri idti vu díko szvojo? Es. 50, 6. 53, 11.*

27. I zacsnoví od Moj'zesa i od vszej prorokov razkládao je nyim vsza ona píszma, sfera szo od nyega píszana. *Sztv. 3, 15. 'Zolt. 22, 1-22. Es. 53, 1-12. Zak. 11, 12.*

28. I pribli'závali szo sze kmeszti, vstero szo sli. I on sze je dr'zao, liki dabi dale fleo idti.

29. I pripravlala szta ga govorécsa: ofztani znamí; ár je szuncze 'ze kvecséri, i dén sze je nagno. I notri je sou; *da bi 'znyima ofztano. Sztv. 19, 3. 'Zid. 13, 2.*

30. I zgoudilo sze je, gda bi fzi doli szeo 'znyima: vzéo je krúh, blagoszlovo ga je vloga je i dáó ga je nyima.

31. Nyidva ocsi szo sze pa oudprile i poznala szta ga: i on sze je nevidoucsj napravo pred nyima.

32. I erkla szta eden drúgomi: nej je náj szrczè gorelo vu nama; gda je nama gúcsao na pouti, i gda nama je razkládao píszma? *'Zolt. 19, 7.*

33. I, gori sztanovli vu onoj vđri, povrnola szta sze v - Jeruzálem: i najsla szta vkúp szprávlene ti edenájszet, i kí szo 'znyiimi bilí.

34. Govorecsi: kaj je gori sztano Gofzpoud zaíztino i szkázao sze je Símoni. *I. Kor. 15, 4. 5.*

35. I oneva szta prepovidávala, sfera szo sze na pouti zgoudila, i kakda je szpoznani od nyidva vu lámanyi Krúha.]

III. 36. Gda bi szi pa eta oni gúcsali: Jezus szám je posztano na szrejdi med nyimi i ercsè nyim: mér vám bejdi. *Iv. 20, 19.*

37. Přesztralivli sze pa i bojècsi vcsinyeni stfmali szo, kaj dűhà vđlijo.

38. I ercsè nyim: ka szte sze zburkali, i zakaj zhájajo gori miszli vu szrezáj vafi? *Mark. 4, 40.*

39. Glédajte rokè moje i nogè moje, kaj szam jazf. Slátajte me, i glédajte. Ár dűh mezà i koufzt nema; liki menè vđdite meti. *Iv. 20, 27.*

40. I eta govorecsi pokázao nyim je rokè i nogè.

41. Gda bi pa efese ne vđrvali od radofzti i csűdivali bi sze; ercsè nyim: máte kaj jeísztvine eti? *Iv. 21, 10.*

42. Oni szo pa poudali nyemi eden táo pecsene ribe i mésztovnoga medű.

43. I vzéo je i jo je pred nyimi.

44. Ercsè pa nyim: ete szo one ricší, sferè szam vám gúcsao, gda szam efese zvami bio; kaj sze je potrejbno szpuniti vszemi, sfera szo přizana vu právdi Mojzelovoj i vprorokáj i v Zolátri od méne.

45. Teda je oudpro nyim pamet; da bi razmeli přizma. *Dján. 16, 14.*

46. I ercsè nyim: kaj je tak přizano i tak je potrejbno bilou trpeti Krisztusi i gori sztánoti od mrtvi na trétyi dèn. *'Zolt. 22, 7.*

47. I predgati vu iméni nyegovom pokouro i odpúscanije

nye grejbov med vszejmi národmi zacsnovsi od Jeru'zálema. *Es. 2, 3.*

IV. 48. VÍ szte pa szvedoczke vszega toga. *Dján. 5, 31-32.*

49. I ovo jazs poslem vám obečsanye Ocsè moje-
ga. VÍ pa szejdite vu mešti Jeru'zálemškom: do-
kacs ne bodte oblecseni zmo'znoštyom od viššne.
Ivan. 14, 26. Dján. 2, 4.

50. VŃ je je pa pelao vu Bethánio: i pozdignovši
rokè szvoje, blagoszlovo je je. *Dj. 1, 12. Rács 6, 23.*

51. I vcsinyeno je, gda bi je on blagoszlávlaó:
odlouco sze je od nyih, i gori je neseni vu nébo.
Mark. 16, 19.

52. I oni szo ga molili i nazáj szo sze povrnoli v-
Jeru'zálem zvelikov radoštyov.

53. I bili szo vszefškousz vu czérkvi hvalécsi i bla-
goszlávajoucsi Bogà. Amen!

E V A N G E L I O M

POULEG PISZMA SZVÉTOGA

I V A N A.

P R E D G O V O R.

§. 1.

Ivan, (nej János, szta d'vã bilã, eden krjztiteo Mát. 11, 12. Zakariášov i O'zébete szin. Lük. 1, 17-60. drúgi pa Apostol, Evangyelista i Prorok.) z'Zido'vszkoga, Jebo'va chanan, zbája i teliko vcsini, liki Goszpoud je miloscso szkázao, milosztiven je bio, pun miloscse Bo'ze. Ár, liki je on Krisztusa, tak je Krisztus, i escse bole, nyega lúbo. 13, 23. 21, 20. Krisztus nyemi je i brati nyegovomi Jakubi eto czouno dáo; ka nyi'va je Boanerges, 'Zido'vszki Bnebargem, tou je grmlajcze szinov je, z'váo. Mark. 3, 17. zedne sztráni záto: ka szta v'roucse i nágle

nature bila Lúk. 9, 54. zdrúge sztráni, za nyid-va viszokoga gúcsa i píszanya volo. Od ti verni sze je i Theologus, tou je, Bogaznánecz, z-úáo. Ozn. tit.

§. 2. Ocsa nyego-ú je bio Zebedeus. Mát. 4, 21. mati Salome, szesztra Jo'zefo-va Krisztusovoga bránitela, z Bethsajde valon. Zsteroga plemena pa ti d-úvanájszet szinou-ú Jákob Pátriárcha: je neg-úúсно.

§. 3. Pri ocsi je bio ríbics i na-úkúú v-úcsenik Ivana Krsztitela eden ztiszti, ki szo k-Krisztusi poszlani bill. Mát. 11, 2. 3. Potom pa Apostol, Evangyelista, i Prorok. Ar geto je Devicza Mária, stero je Krsztus na krízi nyemi porouco 19, 27. po Krisztusovom v-únébo zasztopenyej na 15. leto, sz-voje sztaroshti pa v-ú 63. leti, mrla: po Jeru'zálemszkom szprá-úviscsi Dján. 15, Gal. 2, 9. i, kak niki stímajo, zrúsenyej Lúk. 19, 44. je sou v-Partbio, i odnut v-Ázio. Smyrna, Pergama, Thyatira, Sardis, Filadelfia, Laodiozea i v-nouga drúga meiszta szo po nyem Evangyeliom notri v-úzela. Z-úúúú toga, ka sze je doszta tri-
dio

dio za volo lúšťva zvelicsanya, je na za-
 povid Domicianus Czašzara vu vrejli oli
 vr'zeni: liki piše Tertullianus Præscr. c.
 36. stero drúgi tajijo. Ali, gda bi nyemi
 nikaj ne bi skoudo, vu záton Patbmos, kí
 je zdaj Palmoza, ga je zegnao. Ozn. 1, 9.
 Za Czašzarštvá Nerve je pa nazáj sou
 vu Efezus. Geto, gda bi 98. ali 101.
 štar bio, na Vúzenszko Nedelo sže dá v-
 czérkev neszti i po Bo'zój szlú'zbi zetimi
 ricsmi, szinki, lúbte sže med szebom,
 od gmajne szlobou vzeme. Ar je, veli szpi-
 távajoucsim, zakaj tou teliko právi, tou
 mojega Goszpouda szlejdnya zapo-
 vid; i, csi tou edno szpunité, zadosz-
 ta je. Etak znikimi ide kszvojemi zkamna
 vó zrejzanomi grobi; odprè ga i doli sže
 szlicsè i notri idoucsi gori zdigne rokè i czér-
 kev krszcsánszko Bougi preporoucsi. Na
 stero nyemi ti nazoucsi bodoucsi odgovori-
 jo: Amen. Na konec veli tam sztoje-
 csim: mér vám bojdi; i tak lipou tibo,
 liki da bi zászpaó, vu Goszpodni preminè
 pouleg obečsanya. IV. 21, 21-23. Ti sztá-
 ri šzo ga vu orla kejpí 2-Ez. 1, 10. záto
 kázali: ka, liki orlove, ednáko k-szunczi

letijo, tak je i on od pravice szuncza naj globse piszao.

§. 4. Po szmerti nám je nibáo E-vangye-liom, tri listi i Odkri-vo-szti, ali Ozna-vo-szti, knige Grecski. Na 'zido-vo-vo prou-ti Krisztusi bisznejnye (ár szo tajili, ka bi on bio Messias) Cerintbusa, Ebiona (steri-va szta Krisztusovo Bo'zanszt-vo tajila) Valentinusa (vucsécsega, ka je Krisztus szebom znebész prineszao sz-voje tejlo) Do-czeto-vo &c. (pripisú-vo-vo Krisztusi cor-pus phantasticum, szkazajoucse tejlo) zapelá-vo-vo, szo ga proszile: ka bi nyim vúsztá zatekno. Stero je on vo sz-vojoj sztarosztá vcsino i dosztá med tejm, siera szo ti prvi trije vó nibáli, naj bole szlobou Goszpodno-vo od 13-17. tála, gori djáo.

§. 5. Káksi czio je pa meo sz-vojege E-vangyelioma: ká'ze na 20, 31. Tou je: ka je Krisztus 1.) te obečsani Messias. Stero potrdá-vo sz-vedouštvom Ivana Krsztitela i drúgi 1, 6 52. 3, 4. 44. i szpi-szmom vo nyem szpunyenim 2, 17. 12, 15. 38-40. 19, 24. 28. 36. 37. 2.) Szin 'zi-vo-ga

voga Bogà. Zàto sze preczi od nyego-
 ve Bo'zànszke natùre zacsne 1, 1. 2. 3. i
 kà'ze, kakda je cslo-vecsànszko na szè vzeo
 1, 14. 3.) vkom vòrvajoucsi zado-
 bijo 'zítek vekivecsni. I tak tri tàle
 mà. Vu

I. Dela prinàsfa naprej i kà'ze

a.) Kakda sze je knihim priprá-
 vlao I. II-12.

b.) Kakda je je zacsao i obrédo,

α, Od 1. do 2. Vúzma II, 13-IV,
 1-54.

β, Od 2. do 3. Vúzma V, VI, 1-71.

γ, Od 3. do 4. Vúzma VII-XI, 1-57.

δ, Pred Vúzmom vszlejdnymi sészti dné-
 vi do vlovlenyà, XII-XVII.

II. Moko i szmrt szpisúje XVIII. XIX.

III. Gori sztanenyè nazviscsáva, XX.
 XXI.

PRVI (I.) TÁO.

I. Od vekivecsne Rejsi, 1-14. II. Ivana krsztitela petero od Krisztusa szvedoufstvo, α , 15-18. β , 19-28. γ , 29-31. δ , 32-34. ϵ , 35-52.

I. 1. **V**u † zacsétki je bila †† Rejcs, i tá Rejcs je bila pri Bougi, i Bong je bila tá Rejcs. † Mik. 5, 2. †† 1. Iv. 1, 2. 5, 7.

2. Eta je bila vu zacsétki pri Bougi. Szrv. 1, 1. Pril. 8, 22. 'Zid. 1, 2.

3. Vfsza szo po nyej vcsinyena: i brezi nyè je níkaj nej vcsinyeno; fteró je vcsinyeno. 'Zolt. 33, 6. Kol. 1, 17. 'Zid. 1, 2.

4. Vu nyej je bio 'zstek, i te 'zstek je bio szvetlofst lúdi. 'Zolt. 36, 10. 1. Iv. 5, 11.

5. I tá szvetlofst vu kmiczi szvejt; i kmicza io je nej zapopádnola. Es. 60, 2.

6. Bio je eden cslovik od Bogá poszlani; fteroga imè je Ivan, Már. 3, 1.

7. Ete je prisao na szvedoufstvo: ka bi szvedocso od te szvetlofsti; da bi vszi vórváli po nyem. Kol. 1, 28.

8. On je nej bio ta szvetlofst; nego da bi szvedocso od te szvetlofsti. Ivan. 5, 35.

9. Eta je tá ísztínszka szvetlofst; ftera preszvejtí vszákoga csloveka pridoucsega na ete szvejt. Ivan. 3, 19. 8, 12.

10. Na tom szvejtí je bila, i te szvejt je po nyej vcsinyeni i te szvejt je nyou nej poznao. 'Zid. 1, 2, 11, 3.

11. Vu lasztivna szvoja je prisao; i ti lasztivni szo ga nej gori prijali. Es. 8, 8. Már. 21, 38.

12. Ki szo ga pa gori prijali: dáó je onim obláfst; naj szinovje Bo'zi bodo, tim vórvajoucsim vu iméni nyegovom. Es. 56, 5. Rim. 8, 15.

13. Ki szo nej † zkrvi, niti zvoule †† tejsla, niti ††† zvoule mó'zá; nego †††† s-Bogá * porodjeni. † Rim. 8,

33. 39. †† Iv. 3, 6. Gal. 4, 23. ††† Szrv. 17, 19.
 †††† Iv. 3, 3. 5. 1. Iv. 5, 4. * 1. Petr. 1, 23. Jak. 1, 18.

14. I tá Rejcs je † rejlo vcsinyena, i †† prebivata je med nami, (I ††† vidili szmo nyè diko, liki dikó jednorodjene od Ocsè) puna milosçbe ino* isztine. † Gal. 4, 4. Es. 7, 14. †† Zak. 2, 10. ††† Mát. 17, 2. 1. Iv. 1, 2. †††† Mát. 4, 23. 15, 30. * Kol. 2, 9. 17.

II. 15. Ivan je szvedocso od nyega i krícsao je govorécsi: tè je bio, koga szam pravo; zamenom je pridoucsi, ali pred menom je bio; ár je prednyejši bio od méne. Mát. 3, 11.

16. I mi szmo vszi 'znyegove punosztí vzeli, i milosçso za milosçso.' Kol. 1, 19. 2, 9. Es. 12, 3.

17. Ar je právda po Moj'zeši dána; milosçsa pa i isztina je po Jezusi Krisztusi vcsinyena. Vöid 20, 1-12.

18. Bogà je † niscse nigdár nej vido, te †† jednorodjeni Szin, ki je vu ††† krili Ocsè, * on nám ga je nazvejszo. † Vöid. 33, 10. 1. Tim. 6, 16. †† Iv. 6, 46. ††† 1. Iv. 14, 10. * Mát. 11, 27.

* *Evang. na IV. Advenszko Nedelo.*

19. I eto je szvedoufztvo Ivana, gda szo poszlali 'Zidovje z-Jeru'zalema pope i Levite, da bi ga pítali: tí sto szi? Iv. 5, 33.

20. I vadlúvao je i nej je tajio, i vadlúvae je: kaj szam jasz nej Krisztus. Djan. 13, 25.

21. I pítali szo ga: ka szi tak? Jeli szi tí † Eliás? I ercsè: nej szam. Jeli szi tak †† prorok? I odgovori: nej szam. † Mát. 11, 14. †† Pravd. 18, 15.

22. Ercséjo záto nyemi: sto szi pa; naj odgovor dámo onim, kí szo nász poszlali; ka právis od ízébe?

23. Ercsè: jasz szam glász kricsécsega vu pís-

csávi ; ravnajte pout Gofzpodnovo, liki je velo E'zaiás prorok. *Es.* 40, 3. *Mát.* 3, 3.

24. I ti poszlani szo bílí z-Farizeusov.

25. I pítali szo ga i erkli szo nyemi: zakaj tak krfztsávas, csi fzi tí nej Krifztus, niti Eliás, niti prorok?

26. Odgovorí nyim Ivan govorécsi: jazz krfztsávam zvodom ; na szrejdi je pa med vami poufztao, sferoga vi neznate. *Mát.* 3, 11.

27. On je, kí za menom ide, ali pred menom je bio ; sferoga szam jazz nej vrejden, naj odvézem nyegovi 'zoulinczov reménye.

28. Eta szo vu Bethabari vcsinyena prejk Jordána ; gde je Ivan krfztsávao] *Szod.* 7, 74.

29. Te drúgi dén je pa vido Ivan Jezusa kfzebi idoucsega, i velí : ovo, ágneecz Bo'zi, ki noszi etoga szvejza grejb. *Vóid.* 12, 3. *Es.* 53, 7. 1. *Ivan.* 2, 2.

30. Tè je, od sferoga szam jazz pravo: zamenom príde eden mou'z, kí je pred menom bio ; ár je prednyejlí od méne bio.

31. I jazz szam ga nej znao : nego, da bi sze szkázao Izraeli, záto szam jazz prífao, vu vodi krfztsávajoucsi. *Ivan.* 7, 4.

32. I szvedocso je Ivan govorécsi: vido szam Dúhà doli idoucsega, liki golouba znébe ; i ofztano je na nyem. *Mát.* 3, 16.

33. I jazz szam ga nej znao : nego, kf me je poszlao krfztsávát vu vodi, on mi je pravo ; na sferoga bos vido Dúhà doli idoucsega, i na nyem ofztánejoucsega, tè je ; kí krfztsáva vu szvétom Dúhi. *Es.* 42, 1.

34. I ja szam ga vido, i szvedocso szam ; ka je tè Szin Bo'zi.

35. Te drúgi dén je pa sztáo Ivan i zvucsenskov dvà.

36. I vidoucsi Jezusa hodécsega ercsè: ovo ágneecz Bo'zi.

37. I csúla szta ga tiva dvà vucsenska *eto* govoréscga, i nafzledúvala szta Jezusa. *Mát. 11, 2.*

38. Obrnovli sze pa Jezus i vidoucsi nyidva nafzledúvajoucsa veli nyima:

39. Ka iscseta? Oneva szta pa erkla nyemi: Rabbi, (stero sze zovè razklajeno, vucsiteo) gde sztojís?

40. Ercsè nyima: hodta i poglednita. Sla szta *szto* i poglednola szta; gde mà sztán. I tizti dén szta pri nyem ofztanola. Bilou je pa tou okoli deszète vòre.

41. Bio je pa András, brat Simon Petra, eden *zri* dvòj, steriva szta csúla *eto* od Ivana: i nafzledúvala szta ga. *Mát. 4, 18.*

42. Ete nájde *náj* prvle brata szvojega Simona i ercsè nyemi: najslí szmo M^óšlíasá, stero je razklajeno, Kriřtus. *Dán. 9, 24. 26.*

43. I pelao ga je k-Jezuff. Gda bi ga pa Jezus vido, ercsè: tí szi Simon, szin Jónasov; tí bos sze zváo Kefas, stero sze razkláda Peter. *Mát. 16, 17.*

44. Te drúgi dén je steo Jezus vò idti vu Galileo; i najšao je Filippa i veli nyemi: nafzledúj me.

45. Bio je pa Filip od Bethšajde zmeszta Andrása i Petra.

46. Najšao je Filip Nathánaela i velf nyemi: od steroga je pšzao Mojzes vu právdi i proroczke, najslí szmo ga, Jezusa Szinà Jo'zefovoga od Názaretha. *Saru. 3, 15. Es. 7, 14. Dán. 9, 24. Zak. 6, 12.*

47. I ercsè nyemi Nathánael: z-Názaretha more kaj dobroga biti? Veli nyemi Filip: hodi i pogledni. *Mát. 2, 23. Ivan. 7, 41.*

48. Vido je Jezus Nathánaela idoucsega křzebi i ercsè knyemi: ovo, právi Izraelita, vu kom jálnofzti nega. *Zolt. 32, 2. 73, 1.*

49. Ercsè nyemi Nathánael: odkud me znás? Od. gouvoro je Jezus i erkao nyemi je: prvle, líki te je Filip zváo, gda szi pod Figov bio, vido szam te.

50. Odgouvoro je Nathánaeli ercsè nyemi: Rabbi, ti fzi Szin Bo'zi, ti fzi kráó Izraelszki. *Zolt. 2, 7.*

51. Odgouvoro je Jezus i erkao je nyemi: kaj szam erkao tebi; vido szam te pod figov, vörjes; véksa bos od eti vido. *Iv. 20, 29.*

52. I ercsè nyemi: zaifztino, zaifztino velim vám; od eti máo bodte vidili nébo odprto i angyele Bo'ze doli idoucse i gori idoucse na Szinà cslovecsega. *Szv. 28, 12. Lúk. 22, 43. 24, 4.*

DRŮGI (II.) TÁO.

I. *Od Kánánszke szvádbe, 1-11. II. Krisztus oprvics ocsiscsáva czérkev, 12-25.*

* *Evang. na II. po trí Králi-Nedelo.*

I. I. **I** na trétyi dén je gosztúvanye bilou i vu Káni Galilee: i bíla je tam mati Jezusova.

2. Zváni je pa bio i Jezus i vucseniczke nyegovi na gosztúvanye.

3. I, gda bi fze zmenkávalo víno, ercsè mati Jezusova nyemi: nemajo vína.

4. Ercsè ji Jezus: ka je meni sztebom, 'ze-na? nej je *escse* prisla vóra moja. *2. Sam. 16, 10. 19, 22.*

5. Ercsè pa mati nyegova szlugom: kako-li bode vám velo, vcsinte.

6. Bilou je pa tam séfzt kameni vejder polo'zeni pouleg ocsiscsávanya 'Zidovszkoga, šteri je vřzako dr'zalo dvej ali trí mericze. *Mark. 7, 3.*

7. Ercsè nyim Jezus: napunte ta vejdra zvodom, i napunili szo je strihoma.

8. I ercsè nyim: zájmlite 'ze i neszte sztarisíni. I neszli szo.

9. Gda bi pa koštao sztarisína to na víno obrnyeno vodou (i nej je znáo, odkecz je bilou: szlugi szo pa znali, kí szo vodou zajímali) zovè 'zenina sztarisína

10. I ercsè nyemi: vszáki cslovik oprvics dobro víno polo'zi *pred gofzti*; i gda szo sze napójili, teda to lagojeje. Tí fzi pa zadr'zao to dobro víno notri do eti máo. *Sztv. 43, 34. Hagg. 1, 6.*

11. Eto prvo csúdo je vcsíno Jezus vu Káni Galilee; i vð je vjavo szvojo díko, i vðrvali szo vu nyem vncseníczke nyegovi.] *Iv. 4, 46. 11, 45.*

12. Potom je doli sou vu Kapernaum on i mati nyegova i bratje nyegovi i vucseníczke nyegovi, i tam szo ofztanoli nej vnogo dní.

13. I blúzi je bio vúzen 'Zidovszki; i gori je sou vu Jeru'zálem Jezus.

14. I najšao je vu czérkvi kí szo odávali gyñncze i ovczé i goloube i pejnezov minyávcze szedécse. *Mát. 21, 12.*

15. I napravo fzi je bics zmotvozczo, i vsze je vð zgono zczérkvi i ovczé i gyñncze, i ti minyávczo pejneze je vð szipao i nyli sztole je szpremetao.

16. I tim goloube odávajoucsim ercsè: vzemte eta od etecz; ne napravljajte hi'zo Ocsè mojega na odávanya hi'zo.

17. Szpoumenoli szo sze pa vucseníczke nyegovi; kaj je pšzano: pobo'znoszt hi'ze tvoje me je pojejla. *Zotr. 69, 10.*

18. Odgouvorili szo záto 'Zidovje i erkli szo nyemi i štero znamejnye nám poká'zes, kaj eta esinís? *Mát. 12, 38. 16, 1.*

19. Odgouvoroje Jezus i erkao nyim je: zrúšte eto czérkev i vu tréj dnévi jo *nazáj* gori posztávim. *Már.* 26, 61.

20. Erkli szo záto nyemi 'Zidovje: stírideszét i sészt lejt je czimprana eta czérkev i tí jo vu tréj dnévi gori posztávis?

21. On je pa pravo od czérkvi tejla szvojega. *1. Kor.* 6, 19.

22. Záto, gda je gori sztano od mrtvi, szpoumenoli szo sze vucsenszcke nyegovi, ka je eto nyim pravo; i vórváli szo píszmi i toj rejsi, štero je erkao Jezus. *Lúk.* 24, 8.

23. Gda bi pa bio v- Jeru'zálemi vu vúzenszkom szvétki: vnougi szo vórváli vu nyegovom iméni vi- divlí nyegova znamejnja, štera je vcsíno.

24. On pa, Jezus, sze je nej zavúpao na nyè: ár je on vsze znao. *Iv.* 6, 64. *Ozn.* 2, 23.

25. I, nej nyemi je bilou potrejbno: ka bi nyemi što szvedocso od kákšega csloveka. Ar je szám znáo: ka je bilou vu csloveki. *1. Sam.* 16, 7. *'Zolt.* 139, 1-4.

TRÉTYI (III.) TÁO.

- I. *Krifztus szi zgucsáva z-Nikodemusom*, 1-15.
 II. *Od zvelicsanya*, 16-21. III. *Pítanye od ocsícsávanya*, 22-26. IV. *Ivana krjztitela sészto szvedouszto*, 27-36.

* *Evang. na sz. Trojsztova Nedelo.*

I. 1. **B**io je pa eden cslovik z-Farizeušov po iméni Nikodemus vladnik 'Zidovszki. *Ivan.* 7, 50. 19, 39.

2. Tè je príšao k-Jezusi vnocsi, i ercsè nyemi: Rabbi, známo; ka szi od Boga príšao vucsíteo. Ár nícsse ta znamejnja ne more csíniti;

niti; sfera tí csinís: nego, csi je Boug 'znyim.
Djan. 2, 22. 10, 38.

3. Odgouvoro je pa Jezus i ercsè nyemi: zaisztino, zaisztino velim tebi; *csi sze slo ne porodí odzgora; ne more viditi králesztva Bo'ze-ga. Tit. 3, 5.*

4. Ercsè pa nyemi Nikodemus: kakda sze more cslovik poroditi sztári bodoucsi? Jeli more vu utrobo materè szvoje drûgoucs notri idti, ino sze tak poroditi?

5. Odgovorí Jezus: zaisztino, zaisztino velim tebi; *csi sze slo ne provodí zvodè i Dûhá; ne more notri idti vu králesztvo Bo'ze. Ex. 36, 25. 'Zid. 10, 23.*

6. Ka je porodjeno † ztejla tejlo je: i ka je porodjeno †† z-Dûhá dûjh je. † *Job. 14, 4. 'Zolt. 51, 7. †† 1. Ivan. 3, 9. 2. Petr. 1, 4.*

7. Ne csûdi sze, ka szam ti pravo: potrejbno sze je vám poroditi odzgora.

8. Vôter, gde scsè, píse, i gláfz nyegov csûes: ali neznas odkud ide, i kama odhaja. Tak je vszáki porodjeni z-Dûhá. *'Zolt. 135, 7. 1. Kor. 2, 11.*

9. Odgovorí Nikodemus i ercsè nyemi: kakda more eto biti?

10. Odgovorí Jezus i ercsè nyemi: tí szi vucsiteo vu Izraëli, i eta neznas?

11. Zaisztino, zaisztino velim tebi: kaj, ka známo, gucsímo; i, ka vídimo, szvedocsímo, i szvedoufztvo nase ne vzetete gori. *Iv. 7, 16. 8, 28. 1. Iv. 5, 7. 8.*

12. Csita zemelszka vám právim, i ne vörjete: kakda, csi bom vám pravo ta nebeszka, bodte vörvali?

13. I niscse je nej gori sou vu nébo: nego, ki je znebe doli prisao, Szin cslovecsi; kí je vu nébi. *Mát. 28, 2. Ivan. 6, 62. Ef. 4, 9.*

14. I liki je Mojzes zviszo kacso vu püs-sávi, tak je potrejbno zvisziti Szinà cslove-csega. *Racs. 21, 8. 9. Dán. 7, 13.*

15. Naj vszáki, kí vu nyem vörje, sze ne zkvari: nego mà 'zítek vekivecsni.]

* *Evang. na Ríszaoszki Pondjlek.*

II. 16. Ár je tak lúbo Boug ete † szvejt: da je Szinà szvojega jedinorodjenoga dáo, da vszáki, kí vu nyem vörje, sze ne zkvari; nego mà 'zítek vekivecsni. † *v. 18, 1. Iv. 2, 2. Rim. 5, 6-10.*

17. Ár je nej poszlae Boug Szinà szvojega na ete szvejt; naj szoudi ete szvejt: nego naj sze zdr'zi szvejt po nyem. *Lúk. 9, 56.*

18. Kí vu nyem vörje, ne szoudi sze: kí pa ne vörje, 'ze je oszodjeni; kaj je nej vörvao vu iméni jedinorodjenoga Szinà Bo'zega. *Iv. 5, 24. 6, 40.*

19. Eta je pa ta szoudba, kaj je szvetloszt prisla na szvejt; i lidjè szo bole lúbili kmiczo, liki szvetloszt: ár szo nyihova dela húda bilà. *Iv. 1, 9. Ez. 13, 9.*

20. Ár vszáki, kí lagoja dela csiní, odúrjá-va szvetloszt: i nejde na szvetloszt; naj sze ne kátajo dela nyogova. *Ef. 5, 12.*

21. Kí pa ísztino csínf: ide na szvetlošzt; naj ocsiveszna bodo nyegova dela; ka szo vu Bougi vcsinyena.] *Ozn.* 21, 26. *Ef.* 5, 8. 9.

III. 22. Po tom je prišao Jezus i vucseniczke nyegovi vu Judajšzko zemlo: i tam je prebivao 'znyimi i krfzcsávao je. *Ivan.* 4, 1-2.

23. Bio je pa i Ivan krfzcsávajoucsi vu Enoni blúzi pri Sálemi záto: kaj je vnogo vodè bilou tam: i prihájali szo tà i okrfzcsávali szo sze. *1. Sam.* 9, 4.

24. Ar je *esce* Ivan nej bio vr'zeni vu temniczo. *Mát.* 14, 3.

25. Vcsinyeno je bilou záto šzpítávanye od vucseníkov Ivanovi z-Zidovmi od ocsícsávanya.

26. I prisli szo k-Ivani i erkli szo nyemi: Rabbi, kí je bio sztebom prejk Jordána, komi šzi ti szvedocso; ovo tè krfzcsáva i v'zi ido knyemi. *Mát.* 3, 13.

IV. 27. Odgouvoro je Ivan i erkao: ne more šzi cslovik vzéti nikaj; nego csi nyemi je dáno znébe. *'Zid.* 5, 4.

28. Ví szamf szte meni szvedoczke, kaj szam pravo: nej szam jazš Kríštus; nego, kaj szam pošlani pred nyim. *Mát.* 11, 10.

29. Kí má zárocsniczo zárocsnik je: priáteo pa zárocsnika, kí šztoš ino ga csúje, zradofštyom sze radúje nad glášzom zárocsnika. Záto eta moja radofšt sze je šzponila.

30. Nyemi je potrejbno rášzti; meni pa doli jema-ti. *Dján.* 6, 7.

31. Kí odzgora príde, víše v'šej je: kí je z-zemlè zemelšzki je i z zemlè gucsi. Kí znebéšz príde: víše v'šzega je. *Ivan.* 8, 23. *1. Kor.* 15, 47.

32. I, ka je vido i csúo, tou szvedocsi: i szvedoušztva nyegovoga niscse gori ne vzeme. *Ivan.* 5, 20.

33. Kí gori vzeme nyegovo szvedoušztvo: zape-csa o je; kaj je Boug íšztinšzki. *Rom.* 3, 4. *1. Iv.* 5, 10.

34. Ar, koga je Boug pošlao, ricsí Bo'ze gucsi.

Ar nyemi ne dá Boug po meri Dúhá szétszótogatva. Kol. 2, 3. Ef. 4, 7.

35. Ocsa lúbi Szinà, i vřza je dao vu rokou nyegovo. Már. 11, 27. 'Zid. 2, 8.

36. Kí vörje vu Színi, mà 'zítek vekivecsni: kí pa ne vörje Színi, ne bode viđo zítka; nego řzrd Bo'zi ofztáne nad nyim. 1. Iv. 5, 10. 1. Tbef. 1, 10.

STRTI (IV.) TÁO.

I. Kriztus z-Samaritánszakov 'zenouu gucsi, 1-27. II. Samaritánszke řze povrnéjo. 28-42. III. Kriztus Galileánczi gori primlejo, 43-45. IV. Kráľszkoga csloveka Szinà zvrđcsi, 46-54.

I. 1. **Z**áto, gda bi řzpoznao Gofřpoud, kaj řzo csúli Farizeuske, kaj Jezus vecs vucsenřkov esini i křřszsáva, liki Ivan. Ivan. 3, 26.

2. (Csi gli je Jezus řzám nej křřřto; nego vucsenřszke nyegovi.)

3. Nihao je Judeo: i odřřao je páli vu Galileo.

4. Potrejbno nyemi je pa bilou idti prejk Samárie.

5. Prřřao je záto vu meřřto Samárie, řtero řze právi Síchár blúzi křřřtoř dr'zéli, řtero je dáo Jakob Józeři řřni řzvojemi. řřř. 33, 19. 48, 20. řřř. 24, 32.

6. Bio je pa tam řřřřenecz Jákobov. Jezus záto, gda bi obrřřdo na pouti, doli řzi je řřeo tak přř řřřřenczi: bilo je pa řto, liki okoli řřřřte vřre.

7. Prřde edna 'zena z-Samárie zalmat vřdou. Veli pa nej Jezus: dáj mi piti.

8. Ar řzo nyegovi vucsenřszke odřřli vu meřřto: kaj bi kaj hráne kúpili.

9. Veli nyemi záto ta 'zena Samaritánszka: kakda řř, 'Zidov bodoucsi, od méne piti přřřř; geto řřam řřř Samaritánszka 'zena? Ar 'zidovje ne zivéjo Samaritánczami. Lúk. 9, 52. řřř. 50, 28.

10. Odgouvoru je Jezus i ercš nej: dá bi znála řřř Bo'zi, i řto je ře, kí tebi veli: dáj mi piti, řř bi přřřř-

profzila nyega i on bi ti dáó 'zivo vodou. *Jer. 2, 13.*
Ivan. 6, 35.

11. Veli nyemi ta 'zena: Gofzpodne, ni zaimala
nemas i sztúdenecz je globoki; odkud záto más 'zivo
vodou?

12. Jeli fzi tí vékfi od ocsé naféga Jáakoba: kí je
nám dáó té sztúdenecz; i szám je 'znyega pio i szino-
vje nyegovi i márho nyegova?

13. Odgouvoró je Jezus i erkao ji je: vszáki, kí
pijé zete vodé, o'zéja páli. *Ivan. 6, 58.*

14. Kí pa pijé zvodé, štero nyemi jazš dáó: ne
o'zéja na veke; nego ta voda, štero nyemi jazš dáó,
bode vu nyem sztúdenecz vrejouce vudé vu 'zitek
vekivecsni. *Ivan. 6, 27.*

15. Veli nyemi ta 'zena: Gofzpodne, dáj mi tou
vodou; naj ne zéjam, niti ne hodim eszi zašmat.

16. Veli nyej Jezus: idi zovi mo'zá tvojegá i prádi eszi.

17. Odgovorí ta 'zena i ercsé: nemaš mo'zá. Ercsé
nyej Jezus: dobro velš; kaj mo'zá nemas.

18. Ar fzi pét mo'zouv mejla: i šteroga zdaj más,
nej je tvoš mou'z: tou fzi šztino právila.

19. Veli nyemi ta 'zena: Gofzpodne, vidim, ka fzi
tí prorok. *Prav. 18, 18.*

20. Ocsevje nafi szo ná etom brejgi molili Boga:
i ví velšte, kaj je v-Jeru'zálemi mešto, gde trbeš mo-
liti. *Prav. 12, 5. 6. 1. Král. 8, 29. 9, 3.*

21. Veli nyej Jezus: 'zena, vđri meni, kaj práde
vđra; gda ni na etom brejgi, ni vu Jeru'zálemi ne
bodeš molili Ocoš. *Sof. 2, 11. Mal. 1, 11.*

22. Ví molite, šteroga neznate: mí molimo, štero-
ga známo záto; kaj je zvelicsanye z-'Zidovov. *Már. 10,
22. Es. 2, 3.*

23. Ali práde vđra i zdaj je; gda ti šztinšzki molite,
várje molili bodo Ocoš vu Dúhi i vsztini. Ar i Ocaš
šakšé šfcše: naj ga molijo.

24. *Bong je Dújb; i, ki ga molijo, vu Dúbi i vifztini ga morejo moliti. 2. Kor. 3, 17. 1. Tim. 2, 8.*

25. Vel' nyemi ta 'zena: znám, kaj Meššias príde; kí sže vel' Krišztus. Gda on príde, nazvejšti nám vřza.

26. Vel' nyej Jezus: jařz řzam, kí řztebom gucsřm.

27. I nad tejm řzo prisli vucsenícžke nyegovi; i csúdivali řzo řze; kaj je z'zenouv gúcsao: dónok je niřse nej erkao, ka řzpítavas, ali ka gucsřs 'znyouv?

II. 28. Nihála je zátó ta 'zena řzvoj vřcs, i odsřla je vu meřzto, i vel' tim lidém:

29. Pojđte, poglenite csloveka, kí mi je vřza povedao, kakoli řzam vcsinřla; jeli je nej on Kriřztus?

30. Vó řzo sři zátó zmeřzta i prisli řzo knyemi.

31. Med tejm řzo ga pa prořzili vucsenícžke govořeři: Rabbi, jej.

32. On nyim pa ercšé: mám jařz jeřzti hráno; řtero ví neznate.

33. Pravili řzo zátó vucsenícžke eden drúgomi: jeli nyemi je řto priněřzao jeřzti?

34. Vel' nyim Jezus: *moja brána je; naj csinim řiřztoga volo, řteri me je pořz'ao i dokoncsam nyegovo delo.*

35. Ne právite vř; kaj řzo eřse řtirje mejšzecř, i potom 'zětva príde? Ovo velim vám, prizđgnite ocsř vase i glédajte dr'zéle: řr řzo 'ze beřle k'zetvi. *Már. 9, 37. Prav. 16, 9.*

36. I, kí 'zenya, nájem vzeme i řzprávi řzád na 'zřtek vekivecsni: naj řze, i kí řzeřja, kcsařzi radúje, i kí zenya.

37. Ar vtom je ta reřcs iřztinřzka: kaj je drúgi, kí řzeřja; i drúgi je, kí 'zenya.

38. Jařz řzam vřřz potřzłao 'zet, řtero řzte nej ví delali: drúgi řzo delali; i ví řzte sři notri vu nyřhovó delo.

39. Zmeřzta onoga řzo pa vnongi z-Samaritánuřov vóřvali vu nyem za volo reřcsi te 'zeně, řzvedocšcšc: kaj mi je *praj* vřřza povedao, řtera řzam vcsinřla.

40. Gda bi zátó prisli knyemi ti Samaritánuřke; prořzi-

profzili szo ga, naj pri njih ofztáne. I ofztano je tam dvà dni.

41. I dofzta vecsji je vòrvalo za volo rejcsi nyegove.

42. I toj 'zeni szo pravili: kaj nej vecs za tvojeja guca volo vòrjeno. Ár szmo szami csùli, i známo, kaj je ete zaifztiño te zvelicsitel szvejta, Krisztus. *Ivan. 17, 8.*

III. 43. Po dvòma dnévoma je pa vòj sou od tisztec z i odísao je vu Galileo. *Mát. 4, 12.*

44. Ár je szám Jezus szvedocso: kaj prorok vu lafztivnoj domovini nema postenyà. *Mát. 13, 57.*

45. Záto, gda bi prisao vu Galileo, prisjali szo ga Galileánczi: liki, ki szo vsza vidili; ka je vcsíno v-Jerusálemi vu szvétki. Ár szo i oni prisli na szvétek.

IV. 46. Prisao je záto Jezus pá vu Káno Galilee: gde je vcsíno zvodè vno. *Iván. 2, 1. 8.*

* *Evang. na XXI. po sz. Trojsztvi Nedelo.*

I bio je níki kralicsni cslovik, steroga szin je bete'zen bio vu Kapernaumi.

47. Tè szlísavsi, kaj je Jezus prisao z-Judee vu Galileo: sou je knyemi i prof o ga je; ka bi doli sou i zvráco bi Szinà nyegovoga; ár je 'ze vmirao.

48. Ercsè záto Jezus nyemi: csi znamešnya i csúda ne vídite, ne vòrjete. *I. Kor. 1, 22. 14, 22.*

49. Velí nyemi te kralicsni cslovik: Gofzpodne, hodi doli prvle; liki merjè szin moj.

50. Velí nyemi Jezus: idi, szin tvoj 'zìvè. I vòrvaó je te cslovik toj rejcsi, stero nyemi je Jezus erkao, i odísao je. *I. Král. 17, 23.*

51. Gda bi pá 'ze doli sou: szlugi nyego-

vi sfo pred nyega pribej'zali i nazvejsztili sfo *nyemi* govorecsi: szin tvoj 'zive.

52. Zvidjavao je zato od nyih vōro, vu sferoj nyemi je le'zej gratalo. I erkli sfo nyemi: vcsera, okouli szedme vōre ga je nihala trislika.

53. Szpoznao je zato te ocsa; kaj je vu onoj vōri *tou bilou*, vu sferoj je nyemi velo Jezus: kaj szin tvoj 'zive. I vōrvao je on i hi'za nyegova czejla. *Djan. 18, 8.*

54. Tou je pa drūgo znamejnye vcsino Jezus: gda je prisao z- Judee vu Galileo.] *Ivan. 2, 11.*

PÉTI (V.) TAO.

I. Od 38 lejt beteznoga, 1-16. II. Od Kriztus, kaj je v-Szobotto vracso, zagovarjanya, 17-47.

1. **P**o eti *duvi* je bio svētek 'Zidovszki: i gorl je sou Jezus vu Jeru'zalem. *Lev. 23, 2.*

2. Je pa vu Jeru'zalemi pri ovcsi vrataj jezera; sfera sfo v-ili 'Zidovszki Bethesda, i pēt trnāczov mā.

3. Vu tiszti je lezalo veliko vno'zina bete'znikov, szlepcrov, plantavi, i szūhi csakajoucsi te vodē gihanye.

4. Ar je angyeo pouleg vrejmēna doli sou vu jezero i zmouta je nyē vodou. Zato, ki je prvle notri sou po zmoutanyi te vodē, ozdravo je; kakšē beteg szi je meo.

5. Bio je pa tam nški cslovik; ki je ofzentrēszeti lejt bio bete'zen.

6. Toga, gda bi vido Jezus le'zēcsega i szpoznavši, kaj je 'zedugo bete'zen, ercsē nyemi: sčsēs zdrav biti?

7. Odgovoro je pa te nemocsen; Goszpodne, cslo- veka nemam, ka bi me, gda sfo voda zmouti, vu je-

zero vrgao; dokecs pa jasz idem, drůgi pred menom ide doli.

8. Velf nyemi Jezus: fztani gori, vzemi posztelo tvojo i hodi. *Már.* 9, 6.

9. I preczi je zdrav grátao te cslovik: i vzéo je posztelo szvojo i hodo je. Bila je pa Szobotta vu onom dnévi. *Ivan.* 9, 14.

10. Pravili szo záto 'Zidovje tomi ozdrávenomi: szobotta je, nej ti je szlobodno nosziti posztelo. *Právd.* 5, 13. *Fer.* 17, 21.

11. Odgouvoro je pa nyim: kí me je zdravoga vcsáno, on mi je erkao: vzemi posztelo tvojo i hodi.

12. Pštali szo ga záto: što je tifzti cslovik, kí ti je erkao; vzemi posztelo tvojo i hodi?

13. Te zvrácseni je pa nej znao, što je. Ár sze je Jezus mekno med lúsztvó; štero je vtifztom mefzti bilou.

14. Po eti najšao ga je Jezus vu czérkvi i ercsè nyemi: ovo, ozdravo fzi; vecs ne grejši, naj sze ti kaj húšega ne zgodí. *Már.* 12, 45.

15. Odššao je te cslovik i nazvejšto je 'Zidovom: kaj je Jezus *tifzti*; kí ga je zdravoga vcsáno.

16. I záto szo preganyali Jezusa 'Zidovje i šfzkali szo ga bujti: kaj je eta vcsáno v-Szobotto.

17. Jezus pa odgovorí nyim: *Ocsa moj došzéga mao dela, i jasz delam.* *Iv.* 14, 10.

18. Záto szo ga efcse bole šfzkali 'Zidovje bujti: kaj je nej šzamo Szobotto prelomo; nego i za lašztivnoga Ocsó je pravo Bogà, szebè glšhnoga csinécshi Bougi. *Ivan.* 7, 29 30. 8, 37. *Fil.* 2, 6.

19. Záto je odgovoro Jezus i erkao je nyim: zašftino, zšftino velim vám, ne more Szin csiníti od šzébe nikaj; nego csi kaj vídi Ocsó csinécsega. Ár, štera on csiní, tifzta i Szin rávno tak csiní.

20. Ár Ocsa lůbi Szinà, i vřza nyemi ká'ze, štera on csiní: i véksa od eti poká'ze nyemi *efcse* dela; naj sze ví csúdiete. *Ivan.* 3, 35. 11, 43.

21. Ar, liki Ocsa zbúdjáva mrtve, i o'živáva; tak i Szin, koga fcsè, o'živí. *Dján. 10, 41.*

22. Ar Ocsa ne szoudi nikoga: nego je vszo szodbo Szfai dáó

23. Naj vřzi postújo Szinà, liki postújo Ocsó. Kí ne postúje Szinà: ne postúje Ocsó; kí ga je pozlao. *'Zid. 1, 6. Fil. 2, 10. 11.*

24. Zaisztino, zaisztino velim vám: kaj, ki rejcs mojo csúje, i vörje onomi, ki je mènè pozlao, mà 'zitek vekivecsni; i vu szoudbo ne pride; nego je prejšao z-Szmrti vu 'zitek. *Lúk. 23, 43. Iv. 8, 57.*

25. Zaisztino, zaisztino velim vám: ka prfde vóra š zdaj je; gda ti mrtvi csúli bodo gláfz Szinà Bo'zega; i, kí ga csúli bodo, 'ziveli bodo. *Rom. 6, 4.*

26. Ar, liki Ocsa mà 'zitek vu szebi, tak je dáó i Szfai; naj mà 'zitek vu szebi.

27. I dáó nyemi je obláfzt i szoudbo csiniti záo; kaj je Szin cslovecsi. *Dján. 10, 42.*

28. Ne csúдите sze nad teju. Ar pride vóra: vs šteroj vszi, ki szo vu grobáj, csúli bodo gláfz nyegov. 1. *Tof. 4, 16. 1 Kor. 15, 52.*

29. I vó bodo sli: ki szo dobra csinili, na 'zitka gori sztáenyè; ki szo pa búda csinili, na szoudbe gori sztáenyè. *Dán. 12, 2. Már. 25, 46.*

30. Ne morem jasž csiniti od fzebe nikaj. Kak csújem; tak szoudim; i szoudba moja je pravicsna záo; kaj ne iššem mojo volo, nego volo Ocsè, kí me je pozlao. *Ivan 5, 19. 6, 38.*

31. Csi jasž szvedocsi n od méne: szvedouštvo moje je nej šztinfko. *Ivan. 8, 14. 18.*

32. Drúgi je, kí szvedocsi od méne: i znám, kaj je šztinfzko nyegovo szvedouštvo, štero szvedocsi od méne. *Es. 42, 1. Már. 3, 17.*

33. Vi šzte pozlali k-Ivani: i on je szvedocso od šztino. *Ivan. 1, 15. 19.*

34. Jasz pa ne jemlém od csloveka szvedoufztvo: nego [tá] právim; naj sze ví zvelicsate.
35. On je biö gorécsi i szvetécsi poszvejt: ví szte sze pa steli *li* do vöre veszeliti vu szvetloszti nyegovoj.
36. Jasz pa mám szvedofztvo vékse od Ivana. Ar dela, stera mi je dáó Ocsa, naj je dokoncsam, dela, stera jasz csiním, szvedocsijo od méne: kaj me je Ocsa poszlaó. 1. *Ivan. 5, 9. Ivan. 10, 25.*
37. I, kí me je poszlaó, Ocsa: on je szvedocso od méne. Niti glász nyegov szte nej csüli nigdár: niti obrász nyegov szte nej vidili. *Mátz 3, 17. 1. Tim 6, 16.*
38. I rejcs nyegovo nemate obfztojécsó vu szebi. Ar, steroga je on poszlaó, tomi vi ne vörjete.
39. *Zbrojávajte písma: ár vi tak stimate, ka vu nyik 'ziték vekivecsni máte; i ona szo, stera szvedocsijo od méne. Es. 8, 20. Právd. 18, 18.*
40. I vi *dönok* nescsete prídti kméní: naj 'ziték máte.
41. Díko od lüdi ne jemlém.
42. Ali spoznaó szam vász: kaj lübeznofti Bo'ze nemate vszebi.
43. Jasz szam prisáo vu iméni Ocsè mojecha: i ne vzemete me *gori*. Csi drügi príde vu szvojem iméni: onoga *gori* vzemete. *Dján. 4, 7. Mik. 2, 11. 2. Kor. 11, 20.*
44. Kakda morete ví vörvati: geto díko eden od drügoga jemléte; i díko, stera je od szamoga Bogà; ne íscsete? *Ivan. 12, 43. Rim 2, 29.*
45. Ne stimate; kaj bi jasz tou'zo vász pri Ocsi. Je, kí vász tou'zi; Moj'zes, vu kom sze ví vüpate. *Dján. 15, 21. Ivan 12, 48.*
46. Ar, da bi vörvali Moj'zefi, vörvali bi i meni: ár je on od méne píszaó. *Právd. 18, 15.*
47. Csi pa nyegovomi píszmi ne vörjete: kakda bi mojím ricsém vörvali?

SÉSZI (VI.) TÁO.

I. Pétezer sze ji nafzíti, 1-15. II. Krisztus zno-
gami bodi po vodi, 16-27. III. Kapernai-
tanczi sze od telovnoga kdúbovnomi krúbi pe-
lajo, 28-51. IV. Nad Kriszt. vcsenyejm sze
stúkajo, 52-71.

* *Evang. na Letare ali IV. posztno Nedelo.*

I. 1. **P**o eti je odísao Jezus prejk mourja
Galileánfzkoga, stero sze zove Ti-
beriasovo.

2. I nafzledúvalo ga je lúszta vnogo záto;
kaj szo vidili nyegova znamejnja, stera je vcsí-
no nad timi nemocsnimi.

3. Gori je pa sou na brejg Jezus i tam je
doli szeo zvucsénikmi szvojimi.

4. Bio je pa blúzi Vúzen szvétek 'Zidov-
szki. *Všid. 12, 18. Lev. 23, 5.*

5. Prizdignovši záto Jezus ocsí, i vidoucsi,
kaj dozta lúszta ide knyemi, velí Filippi:
odkud kúpimo krúha, naj e i jejo? *Mát. 14, 14.*

6. (Tou je pa pravo szkúsavajoucsi nyega:
sr je on znáo; ka nyemi je csiniti.)

7. Odgouvoru je nyemi Filip: za dvejsztou
szodouv krúha ne bode nyim zadofzta: csi
gljeh ji vszaki malo kaj vzeme. *Mark. 6, 37.*

8. Velí eden vucsénikov nyegovi, András
brat Simon Petra:

9. Je eti eden pojbičs, kí má pét lejbov krú-
ha gyecsménoga i dvej ribiczi; ali ka szo eta
med telike? *2. Král. 4, 43.*

10. Ercsè pa Jezus: vcsinte lúszto doli poszejšzti. Bilou je pa tráve došzta na tisz-
tom mešzti. Záto doli szo szeli mo'zjè zra-
csunani okoli pétjezér. *Mát. 14, 19.*

11. Jezus je pa vzéo ti pét lebov krúha i bla-
goszlovivši dáó je je vucsenikom; vucseniczke
pa tim szedécsim. Prizpodobno i zti ríbicz,
keliko szo steli. 1. *Sam. 9, 13. Ivan. 21, 13.*

12. Gda szo sže pa našztili; velo je vucseni-
kom szvojm: vkúp poberte to drtinye, štero je
gori ošztanolo, naj kaj ne prejde. *Mát. 15, 37.*

13. Vkúp szo poubrali záto i napunili szo
dvanájšzet kosárov zdrtinyom zti pét gyecs-
méni krúhov; štera szo gori ošztanola od oni,
kí szo jeli.

14. Ti lidjè záto, gda bi vidili tou znamej-
nye, štero je vcsíno Jezus, ercséjo: kaj je ete
zašztrino te prorok; kí mà prídti na ete szvejt.
Pravd. 18, 15.

15. Jezus záto szpoznavši, ka šcséjo prídti,
i nyega zgrabiti, naj ga krála posztrávijo,
odíšao je páli na brejg on szám.] *Ev. 18, 38.*

16. Gda bi pa vecsér grátao: doli szo sli vu-
cseniczke nyegovi na mourje. *Mát. 14, 22.*

17. I notri idoucsi vu ládjo prisli szo prejk mou rja
vu Kapernaum. I kmicza je 'ze posztránola; i neš je
prisao knyim Jezus.

18. Mourje je pa, gda bi veliki vóter pšhao, posz-
tanyúvati zácsalo. *Zolt. 107, 25.*

19. Gda bi záto plavli liki na pétdvajšzeti, sli
tréšzeti bi'zájov: vidili szo Jezusa hodécséga na mour-
ji i blúzi kládji idoucséga; i zbojali szo szo.

20. On pa velí nyim : jasť szam ; ne bojte sze.

21. Steli szo ga záto vzéti vu ládjo : i preczi je ta ládja posťtánola pri zemli, vstero szo sli.

22. Te drúgi dén pa lúšťtvo sztojécse prejk mourja, vidoucse, kaj je drúga ládja tam nej bila ; nego edna, vstero szo notri sli vucseniczke nyegovi, i kaj je vkúp nej sou zvucsenikmi szvojimi Jezus vu ládjo, nego vucseniczke nyegovi szo szami odsli.

23. Prisle szo pa drúge ládje z-Tiberiáša blúzi ktomí mešťti : gde szo krúh jeli ; steroga je blagosťlovo Gosťpoud.

24. Gda bi záto vidilo lúšťtvo ; kaj je Jezus nej tam, niti vucseniczke nyegovi : notri szo sli i oni vu ládje i prisli szo v-Kapernaum íšťkajoucsi Jezusa.

25. I, gda szo ga najšli prejk mourja, erkli szo nyemi : Rabbi, gda szi ešťi prisťo ?

26. Odgouvoró je nyim Jezus i erkao : zaíšťtino, zaíšťtino velim vám ; íscsete me nej záto, kaj sťte vidili znamejnya ; nego kaj sťte jeli zkrúhov i nazítíli sťte sze.

27. Delajte, nej za jeíšťtvino, sťera prejde : nego za jeíšťtvino, sťera ofťtáne na 'zťtek vekivecsni, sťero vám dá Szin clovecsi. Ár tou je zapecsato Ocsa, *ki je Boug. Iv. 3, 16. 2. Petr. 1, 17.*

III. 28. Erkli szo záto nyemi : ka nám je csiniti ; naj delamo dela Bo'za ?

29. Odgouvoró je Jezus i erkao nyim je : *tou je delo Bo'ze ; naj vóřjete vouom, sťeroga je on posťlao. 1. Iv. 3, 23.*

30. Erkli szo nyemi záto : ka za znamejnye csinís tak tť, naj vídimo i vóřjemo tebi ? ka delas ? *Mát. 12, 38. 16, 4.*

31. Ocseve nasi szo manno jeli vu púšťsávi ; liki je plízano : znebéšť nyim je dáó krúha ješťti. *Vóid. 16, 13. 14. 1. Kor. 10, 3.*

32. Erkao nyim je záto Jezus : zaíšťtino, zaíšťtino velim vám ; nej je vám dáó krúha znebéšť Moj'zes ; nego Ocsa moj dáva vám, krúh znebéšť íšťtinšťki.

33. Ar je krúh Bo'zi té: kí je znebész prisao doli, i dáva 'zšteek tomi szvejtí.

34. Erkli szo nyemi záto: Gofzpodne, vszigdár nám dáj etoga krúha.

35. Ercsè pa nyim Jezus: *jasz szam te krúh 'ziska. Ki kmeni pride, ne bode lacsu: i, ki vu meni vörje, ne bode 'zéjao nigdár. Es. 55, 1.*

36. Ali velim vám; kaj szte me i vidili; i dónok szte nej vörvali.

37. Víze, stero mi dà Ocsa, kmeni pride; *i, ki kmeni pride, ne vr'zem ga vó. Ivan. 17, 9.*

38. Kaj szam doli prisao znébe; *prisao szam nej záto, naj csinim volo mojo; nego volo onoga, kí je menè poszlaó. Már. 26, 39. 'Zolt. 40, 9.*

39. Eta je pa vola onoga; kí me je poszlaó, Ocsè: naj vsze, stero je meni dáó, *obdr'zim i nikaj ne zgibim 'znyega; nego je obidim vu szlejdneyem dnévi. Ivan. 10, 28. 29. 17, 12.*

40. *Eta je pa ta vola isztoja, kí me je poszlaó, da vszáki, kí vidi Szinà i vörje vu nyem, mà 'zšteek vekivecsni, i jasz ga obidim na szlejdneyi dén. Már. 7, 21. 1. Ivan. 5, 11.*

41. Mrmráli szo záto 'Zidovje na tejm, kaj je erkao: *jasz szam te krúh, kí je szám znebész doli prisao.*

42. I pravili szo: *jeli je nej ete Jezus Jo'zefov Szin? Jeli nyemi neznamo Ocsó i mater? Kakda záto velf ete: kaj szam znebész doli prisao? Már. 13, 55.*

43. Odgouvoró je záto Jezus i erkao nyim je: *ne mrmrajte med szebom.*

44. *Niscse nemre kmeni pridti: nego csi ga bode Ocsó, kí je menè poszlaó, vlejkaó; i jasz ga obidim na szlejdneyi dén. Pefem 1, 4.*

45. Plízano je vu prorokaj: *i bode vszi vucseni od Bogà. Vszáki záto, kí je od Ocsè, csúo i vcsio sze je, kmeni ide. Es. 54, 13. Jer. 31, 33. 1. Tb. 4, 9.*

46. Nej ka bi Ocsó sto vido; nego, kí je od Bogà, té je vido Ocsó. *1. Tim. 6, 16. Ivan. 1, 18.*

47. Zaisztino, zaisztino velim vám: *ki vu meni vórnje, mà 'zitek vekivecni. Ivan. 3, 16. 18.*

48. *Jasz szam te 'zitka krùh. Š. 35. 51.*

49. Ocseve vasi szo jeli manno vu púfcsávi i mrlí szo. *Vóid. 16, 15. 1. Kor. 10, 5.*

50. Ete je te krùh, kí je znébe doli prisao: da, kí bode 'znyega jo, ne merjè.

51. Jasz szam te 'zívi krùh, kí szam znébe doli prisao. Csi bode sto jo zetoga krùha: 'zívo bode na veke. I te krùh pa, steroga jasz dâm, je moje tejlo, stero jasz dâm za etoga szvejta 'zitek. *'Zid. 10, 5. 10.*

IV. 52. Borili szo sze záto med szebóv 'Zidovje govorécsi: kakda more ete nám dati *sevoje* tejlo jeszti?

53. Ercsè nyim záto Jezus: zaisztino, zaisztino velim vám: csi ne bodte jeli tejlo Szinà cslovecsega, i píli nyegovo krv; ne bodte meli 'zítka vu szebi.

54. *Ki jej tejlo moje i pijè mojo krv, mà 'zitek vekivecni: i jasz ga obidim na szlejányi dén. Iv. 4, 14.*

55. Ar je tejlo moje zaisztino jejsztvina, i krv moja je zaisztino pítvina.

56. Kí jej moje tejlo i pijè mojo krv; vu meni osztáne, i jasz vu nyem. *Iv. 15, 4.*

57. Liki je menè poszlao te 'zivoucsi Ocsa; i jasz 'zívém po Ocsi: *tak i, kí jej menè, i ou bode 'zívo po meni.*

58. Ete je te krùh, kí je znébe doli prisao: nej, líki szo jeli ocseve vasi manno i mrlí szo. Kí jej ete krùh: 'zívo bode na veke. *1 Kor. 10, 3. 5.*

59. Eta je erkao vu szpráviscsi vucsécsi vu Kaper-naumi.

60. Vnougí ráto zvucsenskov nyegovi, gda bi csúli eta, erkli szo: trda je eta rejcs; sto jo more poszlúfati?

61. Znajoucsi pa Jezus vu szebi, kaj szo mrmrali od toga vucsensczke nyegovi, ercsè nyim: tou vász szpáka?

62. Ka pa: csi bodete vidili Szinà 'cslovecsega go-riidoncsega; gde je prvle bio? *Mark. 16, 19. Ef. 4, 8.*

63. *Dújb je, ki o'zivi, tešlo ne valà nikaj: te ricši, ftere jasz vám gucsim, szo dújb i 'zitek. 2. Kor. 3, 6.*

64. Ali jasz zvasz nski; kšne vörjejo. Ar je znao od zacsétka Jezus: kí bodo, kí ne bodo vörvali; i, što je, kí ga odà. *Ivan. 2, 15. 13, 11.*

65. I velo je: záto szam erkao vám; kaj *niscse ne more pridti kmeni, nego, csi nyemi je dáno od Ocsè mojega. 8. 44.*

66. Od eti mao szo vnougi vucsenškov nyegovi ta nazaj odišli, i nej szo vecs 'znyim hodili.

67. Erkao je záto Jezus tim dvanájšzetim; i ví scsète odšti?

68. Odgouvoró je pa nyemi Šimon Peter: *Gospodne k-komi bomo sli? Ricši 'zitka vekivecsnoga más. Džán. 5, 20.*

69. I mí szmo vörvali i szpoznali; kaj szi tš Krifztus Szin 'zšvoga Bogà.

70. Odgouvoró je nyim Jezus: nej szam jasz vász dvanájšzet odébrao; i eden zvasz je vrág? *Lúk. 6, 13,*

71. Pravo je pa Júdasa Šimonovoga Szinà po iméni Iskariotefa. Ar je tš bio: kí ga je mišzlo odati, eden bodoucsi zti dvanájšzet.

SZÉDMI (VII.) TÁO.

I. Krifztus na švétek kešnej od rodbine ide, 1-10. II. 'Zidovje szi od Krifztusa zgovárjajo i sestjo ga prijéti, 11-53.

1. 1. **I** hodo je Jezus po etom vu Galilei: ár je nej šteo vu Judei hoditi záto, kaj szo ga íškali 'Zidovje bujti.

2. Bio je pa blúzi švétek 'Zidovšzki, hūtifštánek. *Lev. 23, 34.*

3. Erkli szo záto nyemi bratje nyegovi: odšdi od etecz i idi vu Judeo; naj i vucseniczke tvoji vldijo dela tvoja, štera csinš. *Mát. 12, 46.*

4. Āt niscse ne csinŕ kaj vu szkriwnofzti: kŕ iscse vu ocsivefznofzti biti. Csi eta csinŕs: szká'zi fze fzevejtŕ.

5. Ār fzo ni bretje nyegovi nej vŕrvali vu nyem. *Mát. 3, 21.*

6. Velŕ záto nyim Jezus: vrejmen moje je efese nej tŕ; vafe vrejmen je pa vŕzigdár gotovo. *Iv. 2, 4.*

7. Ne more fzevejt odŕjávati váfz: menè pa odŕjáva záto; kaj jaŕz fzedocsim od nyega; kaj fzo nyegova dela hŕda. *Ivan. 14, 17. 15, 18.*

8. Vi idte gori na tè fzevétek: jaŕz efese nejdem gori na tè fzevétek záto; kaj fze je vrejmen moje esce nej fzepunilo.

9. Eta pa nyim erkoucsi ofztano je vu Galilei.

10. Gda fzo pa gori sli bretje nyegovi: teda je i on gori sou na fzevétek nej ocsivefzno; nego, liki vu szkriwnofzti.

11. 11. 'Zidovje fzo ga záto fŕzkali vu fzevétki i pravili fzo: gde je ov? *Ivan. 11, 56.*

12. I doŕza mrmranya je bilou od nyega med lŕfztvom. Niki iŕztina fzo pravili, kaj je dober: drŕgi fzo pa pravili, nej je; nego zapeláva lŕfztvo. *Mát. 21, 46.*

13. Dŕnok niscse je nej ocsivefzno gŕccsao od nyega za volo fzeŕháha 'zidovov.

14. Gda bi pa 'ze polovicze fzevétká minoulo: gori je sou Jezus vu Czerkev i vcsio je.

15. I c'ŕdivali fzo fze 'Zidovje govorècsi: kakda znà ete pŕŕzma, geto fze je nej vcsio? *Mát. 13, 54 56.*

16. Odgouvoro je nyim Jezus i erkao: návuk moj nej je moj; nego onoga, kŕ je menè poŕzla. *Ivan. 8, 28.*

17. Csi ŕto fceŕ volo onoga csinŕti: fzepozná znávuka; jeli je z-Bogà, ali pa jaŕz fzeám od fzebe gŕccsim. *'Zolt. 50, 23.*

18. Kŕ od fzebe gŕestŕ, fzevojo laŕztivno díko iscse: kŕ pa iscse díko tiŕztoga, kŕ ga je poŕzla; tè je iŕztinŕzki i nepravicsnofzti vu nyem nega. *Ivan. 5, 41.*

19. Nej je Moj zes dáo vám právdo: i niscse ne csinŕ zváfz právdo? Ka me ŕcsete bujtŕ? *Vŕbid. 20, 1. 24, 3.*

Djan. 7, 53.

20. Odgouvorilo je *pa* to ľúftvo i ercsè: vragà mäs; što te iscse bujti? *Ivan. 8, 48.*

21. Odgouvoró je Jezus i erkao je nyim: edno delo szam vcsfno; i vřzi řze csúdíjete.

22. Záto vám je dáó Moj'zes obrizávanye (nej, ka bi z-Moj'zesa bilou, nego z-Ocsákov;) i vu Szobotti *dónok* obrizávate csloveka. *Sztv. 17, 10.*

23. Csi obrizávanye vzeme cslovik vu Szobotti *tak*; da ne prelomi právdó Moj'zesovo: *zakaj řze* csemerřte na méne; kaj szam czejloga csloveka zdravoga vcsfno vu Szobotti? *Ivan. 8, 8. 9.*

24. Ne szoudite pouleg videjnya: nego pravicsno szoudbo szoudite.

25. Pravili řzo záto níkl z-Jeřu'zálemczov: nej je ete; řteroga řzo řřkali bujti?

26. I ovo ocšiveřzno gucsí i nikaj nyemi ne právi-jo. Jeli řzo řřtinřzko řřpoznali poglavniczke: kaj je ete za řřtino te Krifřtus?

27. Ali etoga známo, odkud je: Krifřtus řpa, gda príde, níscse ne bode znao, odkud je. *Már. 13, 55.*

28. Krřcsao je záto vu cřérkvi Jezus vucsécsi i govorécsi: i méné znáte i znáte odkud řzam; i od méne řzam nej prířao; ali je řřtinřzki, kí me je pošřlao, koga vř neznate. *Ivan 8, 42. 55.*

29. Jafř ga řpa zaám *řáto*: kaj řzam od nyega; i on me je pošřlao.

30. řřkali řzo ga záto zgrabiti: i níscse je nej vřřao na nyega roké *řáto*; kaj je nej prířla eřcse vřřa nycgová. *Mark. 11, 18.*

31. Zľúřřtva řpa vnougi řzo vřřvali vu nyem i právili: kaj Krifřtus, gda príde, jeli vcs znamejnya od eti bode csinio; řtera je ete vcsfno?

32. Csúři řzo řpa Farizeuske to ľúřřtvo mřřmrajou-cse od nyega eta: i pošřřlali řzo Farizeuske i vládniczke popovřřzki řřluge; naj ga zgrábijo.

33. Erkao nyim je záto Jezus: eřcse malo vřřjmena

szam zvami; i potom odhájam konomi, kí me je posz-
lao. *Ivan.* 13, 33. 16, 16.

34. Iszkali me bodte i ne najdete me: i, gde szam
jisz, ví ne morete tá idti. *Ivan.* 8, 21. 13, 33.

35. Erkli szo záto Zidovje med szebom: kama bo-
de ete sou; ka ga mf ne nájdemo? Jeli bode koním
sou; kí szo med Grkmi razstepemi, i Grke bode vcslo?

36. Ka je tou za rejcs, stero právi: iszkali me bo-
dete, i ne nájdete me? I: gde szam jisz, ví ne mo-
rete tá idti. *Ivan.* 16, 18.

37. Vszlejdnyem dnévi pa toga velikoga szvétka
sztáo je Jezus i Krícsao je govorécsi: csi sto 'zéja; naj
hodi kmeni i pijè. *Lev.* 23, 37.

38. *Ki vu meni vörje, liki písamo právi: potoczke
zcsrvá nyegovoga bodo tekli'zive vodè. Es.* 44, 3. *Jocl.* 2, 28.

39. (Tou je pa erkao od Dühà; steroga szo meli
vzeti vörvajoucsi vu nyem. Ar je esce nej bio Dühj
szvéti; da je Jezus esce nej bio odíceni.)

40. Vnougi záto zlístvtva, szlístvtvi tou rejcs, szo pra-
vili: ete je zaisztino te prorok. *Pravd.* 18. 15 18.

41. Drúgi szo pravili: ete je te † Kríztus: drúgi
szo pa pravili: jeli † z-Galilee príde Kríztus? † *Zolt.*
2, 2. † *Iván.* 4, 42.

42. Jeli ne právipíszmo; kaj z-szemana Dávidovo-
ga i od Bethlehém meszta, gde je Dávid bio, príde
Kríztus? *Zolt.* 132, 11. *Mik* 5, 2.

43. Razfcsesznenyè je záto med lístvtvom posztano-
lo od nyega.

44. Niki 'znysh szo ga pa steli zgrabiti: ali niscè
je nej vrgao na nyega rokè.

45. Prisli szo záto ti szlugi kvládnikom popovszkim
i Farizeusom; i ercséjo nyim oni: zakaj szte ga nej
pripelali?

46. Odgouvorili szo pa ti szlugi: nigdar je nej tak
cslovik gúcsao, liki tè cslovik.

47. Odgouvorili szo záto nyim Farizeuske: jeli szte
i ví zápelani?

48. Jeli je sto zvládnikov popovszki vörvao vu nyem, ali z-Farizeusov? *Est.* 28, 9. *1. Kor.* 1, 20.
49. Nego lúztvo eto, štero nezna právde, prokleta.
50. Vels nyim Nikodemus, kí je vnocsi prisao knyemi eden bodoucsi znyšh: *Ivan.* 3, 1 2.
51. Jeli právda nasa szoudi csloveka; csi prvle ne csúje od nyega i szpozna, ka csiní? *Všid* 23, 1. *Lev.* 19, 15.
52. Odgouvorili szo i erkli szo nyemi: jeli szi i tš z-Galilee? Zbrojavaji vidi; kaj je prorok z-Galilee neš sztano. *Jouás* 2. *Král.* 14, 25. *Eliás* 1. *Král.* 17, 1. *Nabum* 1, 1. je sztano.
53. I sou je vszaki vu hi'zo szvojo.

OUSZMI (VIII.) TÁO.

I. *Vu práznofzti zapopádjena 'zena sze pred Krisztusa pripela, 1-11. II. Krisztus od svébe szvedocsi, 12-20. III. Krisztus vu cšérkvi α, kára, 21-24. β, vcsi od Ocsé, 25-29. γ, baszek vcsenyà, 30-59.*

1. 1. Jezus je pa sou na brejg oliveczki. *Mát.* 26, 55.
2. Vgójdno je pa pà prisao vu cšérkev: i vŕze lúztvo je knyemi prislo; i geto szi je doli szeo, vcsio je je.

3. Pripelali szo pa pišzácske i Farizeuske knyemi edno 'zeno vu práznofzti zapopádjeno: i posztavší jo na šzrejdo

4. Ercséjo nyemi: Vucsiteo, eta 'zena je zapopádjena ocšiveszno praznŕvajoucsa;

5. Vu právdi je pa námš Moj'zes zapovedao tš tákse kamenŕvati; tš zátoka vells? *Lev* 20, 10. *Est.* 16, 38.

6. Tou szo pa pravili szkúsávajoucsi nyega: da bi ga meli tou'ziti. Jezus sze pa doli nagnovší pišzao je sz-prštom na zemli. *Fer.* 17, 13.

7. Gda bi ga pa nepresztanoma pštali prizdignovší sze ercsé nyim: kí je brezi grejha med vami; tš naj prvi kamen na nyou licší. *Rom.* 2, 1.

8. I pà sze doli prignovli píšao je na zemli.

9. Oni pa szlísavsi i od dšsnevejšzti kárani vđ sže sli eden za ednim zacsnovli od sztarisi notri do szlejđnyí: i niháni je Jezus szám i ta 'zena na szrejdi sztojécsa.

10. Gori sze pa opravivli Jezus i nikoga nej vidivli szvün te 'zenè ercsè nyej: 'zena, gde sžo oni tvoji to'z-
ezi? Niscse te je nej ofzoudo?

11. Ona pa ercsè: niscse nej, Gofzpodne. Erkao je pa nyej Jezus: ni jazs te ne ofzoudim: idi i vecs ne grejsi. *Ivan. 5, 14.*

11. 12. Záto nyim je pà velo Jezus govorécsi: *jasz szam szvetlofsz szvejsa; ki menè nafszedúje, ne bode boda vu kmiczi; nego bode meo szvetlofsz zítka. Es. 42, 5. 6. 16. Dján. 13, 47.*

13. Erkli sžo nyemi záto Farizeuske: tš szám od szébe szvedocsis; szvedoufsztvo tvoje je nej isztinfzko.

14. Odgouvoro je Jezus i erkao nyim je: i csi jazs szvedocsim szám od méne: isztinfzko je szvedoufsztvo moje záto; kaj znám odkud szam prisao, i kama odhájam. Ví pa neznate, odkud idem; i kama odhájam. *Ivan 5, 31.*

15. Vípouleg tejla szoudite: jasz nikoga ne szoudim.

16. Csi pa i szoudim jasz: szoudba moja je isztinfzka záto; kaj szam nej szám; nego jasz, i, kí me je poszlaó, Ocsa. *š. 29.*

17. I vu vašoj právdi je píszano: kaj je dvà csloveka szvedoufsztvo isztinfzko. *Pravd 17, 6. 'Zid. 10, 28.*

18. Jasz szam, kí szvedocsim szám od szébe: i szvedocsi od méne, kí me je poszlaó, Ocsa. *Mát. 3, 17.*

19. Pravili sžo nyemi záto: gde je tvoj Ocsa? Odgouvoro je Jezus: niti menè neznate, niti Ocsó mojega. Dabi menè znali: i Ocsó mojega bi znali.

20. Ete ricsš je gúcsao Jezus pri ladiczi, vucsécsi vu czérkvi. I niscse ga je nej prisjao: kaj je efcse nej prisla vóra nyegova.

111. 21. Erkao nyim je záto páli Jezus: jasz odhájam;

jam; i ízkali me bodete; i vu grejhi vafi merjéte. Kama pa jaz odhájam; ví tã ne morete idti. *Iv. 7, 34.*

22. Pravili szo zãto 'Zidovje: jeli sze búje, kaj právi; kama jaz odhájam, ví tã ne morete idti?

23. I erkao nyim je; ví szte zti'zpodányi; jaz szam zti zgorányi. Ví szte zetoga szvejta: jaz szam nej z: toga szvejta.

24. Velim vám zãto: kaj vu vafi grejhi merjéte. Ár, csi ne bodete vörvali, kaj szam jaz, merjéte vu grejhi vasi. *Mark. 16, 16.*

25. Pravili szo zãto nyemi: sto szi tí? I erkao nyim je Jezus zacsétek, od steroga vám i gucsim. 'Zid. 1, 1. *Sztv. 1, 27. Ivan. 1, 3.*

26. Vnougã mám od vász gúcsati i szouditi: ali, kí me je pozlao, ísztinszki je; i jaz, ka szam csüo od nyega, tã právim na szvejti. *Rim. 3, 4.*

27. I nej szo szpoznali: kaj nyim je od Ocsè pravo.

28. Erkao je nyim zãto Jezus: gda zviszite Szinã eslovecsega; teda szpoznate, kaj szam jaz; i od méne nikaj ne csinim: nego, liki me je vsio Ocsa moj, tiszta gucsim. *Racs. 21, 9.*

29. I, kí me je pozlao, zmenom je. Nej me je niháo szamoga Ocsa zãto; kaj jaz nyemi ta vugodna csinim vizigdár. *Ivan. 14, 10.*

30. Eta gda bi on gúcsao; vnougi szo vörvali vu nyem. *Ivan. 7, 31.*

31. Pravo je zãto Jezus konim 'Zidovom; kí szo vu nyem vörvali: csi ví ofztánete vu mojoj rejcsi; zaisztino szte moji vucseniczke. *Iv. 7, 17. 15, 10. 14.*

32. I szpoznate ísztino; i ta ísztina ofzlobodí vász. *Rim. 6, 16. Gal. 5, 1.*

33. Odgouvorili szo nyemi: Ábrahãmovo szemen szmo i nikomi szmo nej szlú'zili nigdár; kakda tak právis tí, kaj ofzlobodjeni bodete. *Már. 3, 9.*

34. Odgouvoró je nyim Jezus: zaisztino, zaisztino velim vám; kaj vszãki, ki csini grejb, szluga je grejba. *2. Petr. 2, 19. 1. Job. 3, 8.*

35. Szluga pa ne ofztáne vu bízi na veke : szin pa ofztáne na veke. *Gal. 4, 30.*

36. Csi vász záto szin ofzlobodi : zaifztino ofzlobodjeni bodete. *Rim. 8, 2.*

37. Znám, kajfzte Ábrahámovo szemen : ali ífcsete menè bujti, kaj sze rejcs moja ne príme vu va ni.

38. Jasz, ka szam vido od Ocsè mojega, tou gucsim : i tak ví, ka szte vidili od ocsè vasèga, csinfte. *Ivan, 3, 11. 7, 16. 12, 46.*

39. Odgouvorili szo ino szo erkli : ocsa nas je Ábrahám, Velsnyim Jezus : da bi Ábrahámovi szinovje bil; dela Ábrahámova bi csinfli. *Rim. 2, 28. 9, 7.*

40. Zdaj pa ífcsete menè bujti, táksega esloveka, kí je vám ísztino gucsao, stero je od Bogà csúo. Tou je Ábrahám nej csinio. *Ivan 17, 17*

41. Vicsinfte dela ocsè vasèga. Erkli szo nyemi záto : mí szmo nej zpráznofzti porodjeni ; ednoga Ocsó mámo, Bogà.

42. Ercsè nyim záto Jezus : da bi Boug vas Ocsa bio, lúbili bi me ; ár szam jasz z-Bogà zifao i idem. Ár niti szam szám od szèbe nej prífao : nego on me je pošlao. *Mk 5, 2. Ivan. 16, 27.*

43. Zakaj gucsa mojga ne poznate : kaj rejcsi moje ne morete pošlúfati ?

44. Ví szte zocsè vragà i po'zelejnya ocsè vasèga fcsète csiniti. *On je lúdomorecz bio od zacétkà i vu ísztini je nej ofztano záto, kaj nega ísztine vu nyem. Gda gucsi láz, zlafztivni szvoji miszèa gucsi ; ár je la'zecz i ocsa lázi. 1. Ivan. 3, 8. Szv. 3, 4. 2. Kor. 11, 3. 2. Král. 22, 22.*

45. Jasz pa, kaj ísztino gucsim, ne vórjete mi.

* *Evang na Judica ali V. poštno Nedelo.*

46. Sro me more zváfz kárati za volo grejha ? Csi pa ísztino velim : zakaj mi ne vórjete. *1. Pet. 2, 22.*

47. Kí je z-Bogà; ricsí Bo'ze pozlúsa: za toga volo ví ne pozlúfate; kaj szte nej z-Bogà. 1. *Ivan.* 4, 6.

48. Odgouvorili szo záta 'Zidovje ino szo nyemi erkli: jeli ne velímo mí dobro, kaj szi tí Samarítánus in vragà más?

49. Odgouvro je Jezus: jaz vragà nemam: nego postújem Oco mojego, i ví ne postújete menè. *Ivan.* 6, 18.

50. Jaz pa ne ífcsem díko mojo: je, kí jo ífcse i szoudi.

51. *Zaisztino, zaisztino velim vám: csi bode sto rejcs mojo zdr'závao, szmrti ne bode vido na veke. Moudr.* 16, 12.

52. Erkli szo záto nyemi 'Zidovje: zdaj szmo zpoznali, kaj vragà más. Ábrahám je mr'u i proroczke; i tí právis: csi bode sto mojo rejcs zdr'závao, ne kosta szmrti na veke.

53. Jeli szi tí vékfi od ocsè našega Ábraháma, kí je mr'u? i proroczke szo mrli? Koga tí szebè csinís? *Sztv.* 25, 8. *'Zid.* 11, 13.

54. Odgouvro je Jezus: csi jaz dícsim szám szebè; díka moja je nikaj. Je Oca moj: kí menè dícsi, steroga ví právite, kaj je vas Boug.

55. I nej szte ga poznali: jaz ga pa znám. I, csi ercsém, kaj ga neznam, bodem prizpodboben kvám la'zecz. Ali znám ga i rejcs nýegovo zdr'závam.

56. Ábrahám oca vas sze je veszelio; da bi vido dén moj: i vido ga je i radúvao sze je. *Sztv.* 17, 1. 2. 18, 1.

57. Erkli szo nyemi zšto 'Zidovje: pětde-
fzét lejt efcse nemas, i Abraháma fzi vido?

58. Erkao nyim je Jezus: zaisztino, zaisz-
tino velim vám; prvle, liki je Abrahám bio,
jafz szam. 'Zolt. 102, 28.

59. Popadnoli szo zšto kaménye: kaj bi na
nyega lúcali. Jezus fze je pa fzkrio: i vó
je sou zczérkvi prejk idoucsi po fšrejdi nyih,
i tak je prejšao.] Lúk. 4, 29.

DEVĚTI (IX.) TAO.

I. Od narodjenoga fšlejpoğa ozdrávlennyà, 1-14. II. Od
toga ozdrávlennoga fšpitávanya, 15-34. III. Grejs-
ničke fšo fšlejpi, 35-41.

I. 1. **I** mimo idoucsi vido je ednoga osloveka fšlejpo-
ğa od fšvojegoga rojštva. Djan. 3, 2.

2. I pítali szo ga vucseničke nyegovi govorécsi:
Rabbi, što je pregrejšo; tš, ali roditelje nyegovi, kaj
je fšlejpi porodjeni? Lúk. 13, 2.

3. Odgouvoro je Jezus: ni ete je nej pregrejšo, ni-
ti roditelje nyegovi; nego, naj fze nazvejštijo dela
Bo za vu nyem. Ivan. 11, 4.

4. Meni je potrejbno delati onoga dela, fšteri me je
pozlaó, dokecs je dén; pride noucs, gda nifse ne bo-
de mogao delati. Ivan. 5, 17.

5. Dokecs szam na fšvejti; fšvetlošt szam fšvejta,
Ivan. 1, 9. 8, 12.

6. Eta govorécsi plúno je na zemlo i napravo je
blato zšljaoe, i namazao je fštejm blatom ocsi toga
fšlejpoğa Mark. 8, 23.

7. I erkao nyemi je: idi, muj fze vu jezeri Siloám
(fštero razklajeno vesini, pozlani.) Odfšao je zšto
i mujo fze je i prisao je gledécsi. 2. Král. 5, 10.

8. Szoušzidje zšto, i kí szo ga prvle vidili, kaj je
fšlejpi bio, pravili szo: nej je ete, kí je fšedo i profšo?
Djan. 3, 2

9. Drůgi szo pravili; kaj je tē: drůgi pa; kaj je prízpodoben konomi. On je pa velo: jašz szam.

10. Pravili szo nyemi záto; kakda szo ti odprte ocsf?

11. Odgouvoro je on i erkao je: *tecslovik*, kí sze velf Jezus, je blato napravo i namazo mi je ocsf i erkao mi je: idi vu jezero Siloám i muj sze. Idoucsi pa, gda bi sze mujo, pregledno szam.

12. Erkli szo záto nyemi: gde je on? Velf: neznam.

13. Pelajo pa k-Farizeufom toga, kí je pred temto-ga szlejpí bio.

14. Bšla je pa Szobotta, gda je blato napravo Jezus i oudpro nyemi je ocsf. *Már. 12, 1.*

II. 15. Záto pá szo ga pítali i Farizeuske: kakda je pregledno. On pa nyim ercsē: blato je polo'zo na ocsf moje; i mujo szam sze, i *tak* glédam.

16. Pravili szo záto z-Farizeufov níki: tē cslovik je nej od Bogá, kaj Szobotto ne zdr'záva. Drůgi szo pa pravili: kakda more grejsni cslovik tã znamejona csiniti? I razšcsejizanye je bilou med nyimi. *Ju. 7, 12-43.*

17. Velfjo tomi szlejpomi pá: tí ka právis od nyega; kaj ti je oudpro ocsf? On je pa erkao: kaj je pro-rok. *Lúk. 7, 16.*

18. Nej szo záto vŕvali 'Zidovje od nyega: kaj bi szlejpí bio i *kabi* pregledno *tecsáfz*, dokes szo nej prízvali roditele toga, kí je pregledno.

19. I pítali szo nyéh govorēsi: ete je Szin vas, štero-ga ví velfte, kaj je szlejpí porodjeni; kakda tak zdaj vídi?

20. Odgouvorili szo nyim roditelje nyegovi i erkli szo: známo, kaj je ete nas Szin i kaj je szlejpí porodjeni:

21. Kakda pa zdaj vídi, neznamo, ali što nyemi je oudpro ocsf, mš neznamo. Szám má víšz; nyega pítajte: on bode szám gúcsao od šzébe.

22. Eta szo erkli roditelje nyegovi *záto*: kaj szo sze bo ali 'Zidovov. Ar szo sze vkúp djáli 'Zidovje: kaj, cš ga što vadlávao bode za Krisztusa, vŕ ga zvr'ze-jo szprávisca. *Ivan. 7, 13.*

23. Za toga volo szo roditel, nyegovi erkli: kaj vřřt mà, nyega přtajte.
24. Zváli szo zátó drůgoucs toga csloveka, kí je bio szlejpi í erkli szo nyemi: dáj díko Bougi. Mí známo; kaj je tē cslovik grejsnik. *Ivan. 7, 18.*
25. Odgouvoró je zátó on í erkao je: csi je grejsnik, *jafz tou nezamam*; edno znám, kaj fzani szlejpi bio, zdaj *pa* vídim.
26. Erkli szo *pa* nyemi *pà*: ka tí je vcsřno? Kakda je oudpro tvoje ocsí?
27. Odgouvoró nyim je: 'ze fzam vám povedao í nej fzte csůli? Jeli í vřřcēte nyegovi vucsenřczke bití?
28. Zopřřvávali szo ga zátó í erkli szo: tí řzi vucsenřk nyegov; mí řřmo *pa* Moj'zeřovi vucsenřczke.
29. Mí známo, kaj je Moj'zeř Boug gůcsao: toga *pa* neznamo odkud je.
30. Odgouvoró je te cslovik í erkao nyim je: eto je csůdno delo; kaj ví neznate, okud je; í on mí je oudpro ocsí.
31. *Známo pa, kaj grejsnike Boug ne pošřlůjbne; nego, esi řto Bogà řřlů'zi í volo nyegovē csini, toga pošřlůjbne. Pril. 28, 9. Job. 27, 9. Es. 1, 15.*
32. Vekvckouma je nej bilou csůti: kaj bí řto oudpro ocsí narodjenoga szlejpora.
33. Da ne bí bio ete od Bogà: ne bí mogao csiniti nikaj.
34. Odgouvorili szo í erkli szo nyemi: vu grejří řzi řze tí czejli poroudo; í tí veřřs nářř. Í vō szo ga vřřgli. *Ivan. 16, 2.*
- III. 35. Csůo je řa Jezus, kaj szo ga vō vřřgli: í, gda bí ga najřao, ercšē nyemi: tí, vōřřes vu Szřni Bo'zem?
36. Odgouvoró je on í erkao je: řto je, Gosřpodne; naj vōřřem vu nyem?
37. Ercšē nyemi *pa* Jezus: í vídis ga; í, kí gucsř řřtebom, on je. *Ivan. 4, 26.*

38. On je pa velo: vörjem, Gofzpodoe. I molo ga je.

39. I ercsè Jezus: na szoudbo szam jasz na ete szvejt prifao, naj ti nevidoucsi vřdijo; i ti vidoucsi szlejpi bodo *Mát. 13, 13.*

40. I csüli szo nřki z-Farizeufov eta: kí szo 'znyim bilř, i erkli szo nyemi: jeli szmo i mř szlejpi?

41. Ercsè nyim Jezus: da bi szlejpi bilř, nebi meli grejha: zdajpa velřte, kaj vřdimo; zato grejh vas ofřtanc. *Ivan. 15, 22. Ozn. 3, 17.*

DESZÉTI (X.) TÁO.

I. *Od ovcšárnice vrát i vratára, 1-10.* II. *Od dobroga paštéra i ovécz, 11-21.* III. *Od onoga, ka sze je zgoudilo v-Salamonovom trnáci, 22-42.*

I. 1. **Z**ařřtino, zařřtino velim vám: kí nejde notri po † dveraj vu †† ovcšárnice ovécz, nego gori ide od drúgecz; on je ††† tát i razbojnik. † *Jer. 23, 32.* †† *Es 32, 18.* ††† *Mát. 23, 13-15.*

2. Kí pa notri ide po dveraj, paštér je ovécz. *Iv. 14, 6.*

3. Tomi vratár odprè i ovczé gláš nyegöv csüjo. I lařřtivne ovczé zovè po imèni i vö je pela. *Es. 43, 1.* *Zolt. 147, 4.*

4. I, gda *szvoje* lařřtivne ovczé vö 'zene, pred nyimi ide: i ovczé ga nařřledüjo, kaj znájo gláš nyegov.

5. Drúgoga pa ne nařřledüjo; nego bi'zijo od nyega *zato*: kaj neznajo tihénczov gláša.

6. Eto prřliko je nyim erkao Jezus: oni szo pa nej szpoznali, kabi tou bilou ka nyim je gúcsao. *Mark. 9, 32.*

7. Zato nyim pa velř zařřtino, zařřtino velim vám; kaj szam jasz dveri ovécz.

8. Vřzi, kí szo pred menom prisli, tatjè szo i razbojniczke: ali nej szo je pošřřřfale ovczé. *Jer. 23, 2.*

9. Jasz szam te dveri: po meni csi řto bode notri řou, zdr'zi řze; i notri bode řou i vö bode řou i *dobro* pašřo nájde. *Zolt. 13, 1.*

10. Tát ne príde; nego naj vkrádne i zakole i pogibi: jazš szam príšo; naj 'zšteck májo i obilno májo.
2. *Petr.* 1, 4. *Ivan.* 1, 16.

* *Evang. na Misericordias, ali II. po Vu'zmi Nedelo.*

11. Jazš szam ov † dober paštér: te dober paštér dūšo szvojo polo'zi za ovczè.
† *Sztv.* 4, 4. *I. Sam.* 17, 33. *Zolt.* 23, 1.
Ez. 34, 11. 23.

12. Nájimnik † pa i ki je nej paštér, koga szo nej laštivne ovczè, vídi †† vukà idoucsega i nihà à ovczè i bi'zi: vúk pa trga i razgánya ovczè. † *Ez.* 13, 19. †† *1. Petr.* 5, 8.

13. Te nájimnik pa bi'zi, kaj je nájimnik; i nema szkrbi na ovczè.

14. Jazš szam te dober paštér: i poznam te moje i szpoznam sze od ti moji. *Zid.* 13, 20.
2. *Tim.* 2, 19.

15. Liki poznamenè Ocsa; i jazš poznam Ocsa; i dūšo mojo polo'zim za ovczè. *Ivan.* 6, 46. *Mát.* 11, 27.

16. I † drūge ovczè mám, štere szo nej zete ovcšarnicze: i one mi je potrejbno *eszi* pripelati; i gláfz moj bodo pošzlúšale; i bode edna csrejda i †† eden paštér. † *Ez.* 56, 8.
Ef. 2, 11-17. †† *Ez.* 37, 22. *Ef.* 1, 22. 23.

17. Za toga volo me lūbi Ocsa: kaj jazš polo'zim dūšo mojo; naj jo pà *gori* vzemem.

18. Ničsa jo ne vzemè od méne: nego jazš jo polo'zim szám od šébe. Obláfz jo mám *doli* polo ziti: i obláfz jo mám pà *gori* vzéti. Eto zapopid szam vzéo od Ocsè mojega. *Ivan.* 2, 19.

19. Razsesznènyè jé záto pà vsinyeno med 'Zidovmi za volo eti rejcsi,

20. Pravili szo pa vnougi znysh: vragà má i blázni; ka ga poszlúfate? *Ivan. 7, 20. 8, 48.*

21. Drúgi právjio: ete ticsi szo nej vragometnoga, Jeli vrag more szlejpi ocsi odprejti? *Zolt. 94, 9. 146, 8. Psil. 70, 12.*

III. 22. Bilí szo pa czérkvi poszvecsenyà szvétki vu Jeru'zálemi i bila je zíma. *1. Mak 4, 59.*

23. I hodo je Jezus vu czérkvi po trnáczí Salame-novóm. *Djan. 3, 11.*

24. Ókouli szo ga vzéli záto 'Zidovje i pravili szo nyemi: kak dugo dr'zís vu dvojnoszti dúšo naso? Csi fzi tí Krizstus: povej nám ocsivešzno?

25. Odgouvoró nyim Jezus: povedao szam vám, i ne vörjete. Ta dela, štera jazš esinim vu iméni Ocsè mojega, totà szvedocsijo od méne.

26. Ali ví ne vörjete záto, kaj szte nej zovécz moji; liki szam vám erkao

27. *Ovczè moje moj glász poszlúfajo: i jazš poznám nyè; i onè me naszicidújo.*

28. *I jazš nyim dáam 'šitek vekivecsni, i ne šekvarije šze na veke, i nišese je ne utrgne zrokè moje. Iv. 6, 39.*

29. *Ocsa moj, ki je je meni dáo, véksi je od vszej: i nišese ji ne more utrguosi zrokè Ocsè mojega.*

30. Jatz i Ocsa szva edao. *Es. 54, 5. 1. Job. 5, 7.*

31. Zgrabili szo záto pá kaménye 'Zidovje: da bí ga kamenúvali.

32. Odgouvoró nyim je Jezus: vnouga lejpa dela szam vám pokazao od Ocsè mojega; za šteroga sztejh dejl me kamenújete?

33. Odgouvorili szo nyemi 'Zidovje govorécsi: za dobroga dela volò te ne kamenújemo; nego za volò preklinyanya; i, kaj tí cslovik bodoucsi, szám šzebè Bogà csinšs. *Lev. 24, 14.*

34. Odgouvoró nyim je Jezus: nej je píszano vu vašoj právdí; jazš szam erkao, Bogovje šzte. *Zolt. 82, 6.*

35. Csi je one pravo Bogè, kim je rejs Bo'za vcsi-nyena, i ne more tze razvèzati pífzmo:

36. *Zakaj tak od isztoga*, koga je Ocsa poszvèto i poszlae na ete szvejt, ví velíte: kaj preklinyas, kaj szam pravo, Szin Bo'zi szam? *Ivan. 5, 17.*

37. Csi ne csinim dela Ocsè mojega; ne vòrte mi. *Ivan. 15, 24.*

38. Csi pá csinim, i dõnok mi ne vòrjete: tim delam vòrte; naj znáte i vòrjete, kaj je Ocsa vu meni i jazs vu nyem. *Ivan. 14, 11. 17, 21. 22.*

39. Iszkali szo ga zátò pá zgrabiti: i vò nyim je odísao zrokè nyihove.

40. I odísao je pá prejk Jordána vu mefzto; gde je bio Ivan oprvics krfztsávajoucsi: i tam je ofztano. *Ivan. 1, 28.*

41. I vnougi szo slí knyemi i pravili szo: kaj je Ivan isztina nikaksega znamejnja nej vcsínò; vsza pa, kà je pravo Ivan od etoga, isztinszka szo bilà. *Iv. 5, 33.*

42. I vòrvali szo vnougi tam vu nyem. *Iv. 8, 30.*

EDENÁISZETI (XI.) TÁO.

I. *Od Bethániánszkgoga Lázara betegs, szmertii i gori sztanenyà*, 1-44. II. *'Zidovje scsèjo Krisztusa umoriti*, 45-57.

I. 1. **B**io je pa eden beté'zni La'zár z-Bethánie zme-
szta Márie i Márthe nyè szesztre. *Lúk. 10,*
38. 39.

2. (Bila je pa tou tà Mária: stera je namázala Gofzpodna zmazalom i brífzala je nogè nyegove zvlaszmf szvojimi, stere brat Lázár je betezen bio.) *Mát. 26, 7.*

3. Poszlale szo zátò te szesztre knyemi govorécse: Gofzpodne, ovo, steroga lúbis, je jáko nemocsen. *Ivan. 13, 23.*

4. Szlífavli pa Jezus ercsè: éta nemocsnoszt je nej kszmrti; nego na Bo'zo díko, naj tze dicsi Szin Bo'zi po nyem. *Ivan. 9, 3. 4, 40.*

5. Lúbo je pa Jezus Mártho i szezftro nyè i Lázara.
6. Gda bi pa csúo; kaj je nemocsen: teda ifztine je efcse ofztano, vu sferom mefsti je bio, dvà dní.
7. Po tom ercsè vucseníkom: hodmo pá vu Judeo.
8. Velljo nyemi vucsenícke: Rabbi, zdaj fzo te ífz-kali kamenúvsti 'Zidovje, i pá ides tà? *Iv.* 8, 59. 10, 31.
9. Odgouvoró je Jezus: jeli je nej dvanáífteta vóra toga dnéva? Csi íto hodi vu dnévi; ne potekne fze: ár ízvetloft etoga ízvejta vídi.
10. Csi pa íto hodi vnocsi; potekne fze ár ízvetlofti néga vu nyem. *Ivan.* 8, 12.
11. Eta ercsè i potom nyim vell: Lázár, nas priáteo, je záfzpaó; ali idem, naj ga obidim. *Már.* 9, 24.
12. Erkli fzo nyemi záto vucsenícke: Gofzpodne, csi je záfzpaó, ozdrávi.
13. Erkaó je pa *íou* Jezus od ízmrí nyegove: oni fzo pa ífimali, kaj od ízpanyà ízna právi.
14. Teda záto nyim ercsè Jezus ocívefzno: Lázár je mr'ú.
15. I vefzelim fze zá váfz volo; naj vórzete, kaj ízam nej bio tam. Ali hodmo knyemi.
16. Erkaó je záto Tomás, kí fze tovè dvojník, kvucseníkom: hodmo i mí, naj 'znyim merjémo. *Iv.* 20, 24.
17. Gda bi záto Jezus prífao; najfao je; kaj je 'ze ífiri dní bio vu grobí.
18. (Bífa je pa Bethánia blúzi k-Jeru'zálemi, líki na petdnáíftet bí'zájov.)
19. I vnougi z-'Zidovov fzo prísli knyima k-Márthi i Márii: da bi je trouftali nad nyidvi bratom.
20. Záto Mártha, kak je zacsfili, kaj Jezus ide, pred nyega je bej'zala: Mária je pa vu hí'zi ízèdejla.
21. Erkla je záto Mártha k-Jezufi: Gofzpodne, da bi eti bio, brat moj ne bi mr'ú.
22. Ali i zdaj znám: kaj, kakoli bos profzo Bongá, dà ti Bong.
23. Velí nyej Jezus: gori íftáne brat tvoj.

24. Veli nyemi Mártha: znám, kaj gori sziáne vu gori sztanenyej na szlejdnyi dén. *Dan. 12, 2.*

25. Ercsè nyej Jezus: *jasz szam gori sztanenyè i 'zitek; ki vörje vu meni, i csi merjè, 'zivo bode. Iv. 14, 6. 1. Iv. 5, 10.*

26. *I vszaki, ki 'zive i vörje vu meni, ne merjè na veke. Vörjes tou?*

27. Veli nyemi: kapa, Gofzpodne. *Jasz szam vörvala, kaj szi ti Krisztus ov Szin Bo'zi, na szvejt pridoucsi. Mát. 16, 16.*

28. I, gda bi eta erkla, odsla je i zvala je Mário szesztro szvojo szkrfvorna erkoucsa: *Vucsiteo je tu i zové te.*

29. Ona pa, kak je csula, taki je gori sztánola i sla je knyemi.

30. (Nej je pa esese prisao Jezus vu meszto: nego je bio na meszti, gde je pred nyega pribej'zala Mártha.)

31. Zšto 'Zidovje bodoucsi 'znyouv vu hi'zi i troustajoucsi jo vidoucsi Mário, kaj je hitro gori sztánola i vö sla, nazledúvali szo jo govorécsi: kaj ide kgrobi; naj sze tam joucse.

32. Záto Mária, kak je tà prisla, gde je bio Jezus, vidoucsa ga, szpádnola je pred nogè nyegove govorécsa nyemi: *Gofzpodne, da bi eti bio, ne bi mr'u moj brat.*

33. Jezus záto, kak jo je vido plakajoucsa i 'znyouv pridoucsa 'Zidove plakajoucsa, zaskripno je vu dúhi i zburkao sze je.

34. I ercsè: gde szte ga polo'zili? Velsjo nyemi: *Gofzpodne, hodi i pogledni.*

35. *Zaszku'zò sze je pa Jezus. Lúk. 19, 41. 'Zid. 5, 7.*

36. Pravili szo záto 'Zidovje: ovo, kakda ga je lúbo!

37. Niki pa 'znysh szo erkli: nej je mogao ete, kí je oudpro ocst toga szlejzoga, vcsiniti; da bi i ete ne mr'u? *Ivan 9, 6. 7.*

38. Jezus záto pa zaskripnovli vu szebi, sou je kgrobi. *Bila.*

Blla je pa lüknya, i kamen je bio na nyou djáni.
Már. 27, 60.

39. Ercsè Jezus: vzemte te kamen. Veli nyemi szesztra toga mrtvoga, Mártha: Gofzpodne, 'ze dis; ar je 'ze strtoga dnéva.

40. Veli nyej Jezus: nej szam ti pravo; kaj, csi bos vörvala, vídila bos díko Bo'zo?

41. Kraj szo vzéli záto te kamen: gde je bio te mrtvi polo'zeni. Jezus je pa gori zdigno ocsi i erkao je: Ocsa, hválo ti dájem; kaj fzi me poszlújhno.
Mark. 7, 34.

42. Jasz szam pa znao; ka me vszigdár poszlújhres: ali za volo lúszta okouli sztojécsoga velim; naj vörjejo, kaj fzi me tí poszlaó. *Ivan. 12, 30.*

43. I eta govorécsi, zvelikim glászom je krícsao: Lázár, hodi vö. *Ivan. 5, 28.*

44. I vö je sou te mrtvi zvézane nozè i rokè majoucsi zpovijalom; i obrász nyegov je szbrízácsov obdáni bio. Veli nyim Jezus: odvé'zte ga i púsztité ga, najde. *Ivan. 20, 7.*

45. Vnougí záto z-'Zidovov pridoucsi k-Márii i vidoucsi, sfera je vcsíno Jezus, vörvali szo vu nyem.

46. Níki 'znyih szo pa sli k-Farizeusom i povedali szo nyim: sfera je vcsíno Jezus.

II. 47. Vkép szo szpravili záto vládniczke popovszki i Farizeuske te veliki tanács i pravili szo: ka csi nímno? Ar ste cslovik vnouga znamejnaya csni. *'Zolt. 2, 1. 2. Már. 26, 3.*

48. Csi ga tak nihámo: vszi bodo vu nyem vörvali i prido Rimlánczi i vzemejo nám i mefzto i lúszta.

49. Eden pa níkák 'znyih Kajafás vsesnyí pop bodoucsi vtísztom leti ercsè nyim: ví níkaj neznate.

50. Niti ne premfzlite: kajje nám bole; naj eden cslovik merjè za vsze lúszta, i vsz národ sze ne pogibí. *Ivan. 18, 14.*

51. Tou je pa szám od szébe nej pravo: nego vsesnyí

nyi pop budoucsi vtíztom leti prorokúvao je, kaj bi Jezus meo mrejtí za vész národ.

52. I nej za tē národ szamo: nego naj i sziní Bo'ze, kí szo rafztepeni, vkúp szprávi vu edno *csrejdo*. *Ef. 2, 16.*

53. Od tístoga dnéva záto tanácsivali szo szí: naj ga bujejo. *Már. 12, 14.*

54. Jezus je záto nej vecs ocsiveszno hodo med 'Zidovmi: nego je odšáo od tístecz vu dr'zélo blúzi kpús-sávi vmészto, štero sze zovē Efraim; i tam je prebívao z-szvojimi vucsenkmi, 2. *Kron. 13, 19.*

55. Bio je pa blúzi Vúzen 'Zidovov: i slo ji je vno-go gori v-Jeru'zálem zone dr'zéle na vúzen; da bi sze ocsíztíli.

56. Íszkali szo záto Jezusa i pravíli szo eden drúgo-mi med szebom vu czérkví sztojécsi: ka sze vám vídi; kaj je nej príšao na szvétek? *Ivan. 7, 11.*

57. Dáli szo pa i vládnícške popovízki i Farizeuske zapovid: kaj, csi bi što znao, gde bi bio, povedao bi; da bi ga zgrabíli.

DVANÁISZETI (XII.) TÁÓ.

I. *Zdrágim mazalom sze Krisztus namá'ze, 1-11. II. Jezus na ofzelniczi ide v-Jeru'zálem, 12-23. III. Od vzemlo vr'zene psenicze, 24-26. IV. Krisztusa Ocsa csúdnó dícsi, 27-36. V. 'Zidovszke nevernosz-ti zrok, 37-50.*

1. 1. **P**ríšao je záto Jezus pred vúzom sešztími dnévi vu Bethánio: gde je bio Lázar te mrtví, šteroga je gori obúdo zmrtví. *Már. 26, 6.*

2. Napravíli szo nyemi záto tam vecsérjo: i Mártha je szlú'zila; Lázar je pa eden bio zoni, kí szo vkúp do-li szeli. *Mark. 14, 3.*

3. Vzéla je záto Mária eden fúnt zprávoga nardusa dráge maztí i mázala je nogē Jezusove i brízala je zvlaszmi szvojimi nogē nyegove. Híza je pa napunyena zdísejnyem te maztí.

18. Za toga volo je i pred nyega slo lúšťvo; kaj je csálo; kaj je tou znamejnye vcsálo.

19. Farizeuske szo zátó erkli szamí kšzebi; vidite, kaj nikaj ne valáte? Ovo, vezš szvejt za nyim ide. *Ivan. 11, 47.*

20. Bill szo pa níki Grki zoni, kí szo gori sli; da bi Bogà molili vu szvétki. *Dján. 8, 27.*

21. Tej szo zátó sli k-Filippi, kí je bio od Bethsajde Galilee; i profzili szo ga govorécsi: Gostpodne, sesémo Jezusa viditi. *Ivan. 1, 44.*

22. Ide Filip i povej Andrásí, i páli Andrés i Filip ercséta Jezusi.

23. Jezus nyim je pa odgovoro govorécsi: prisla je vóra; naj sze odcsi Szin cs'ovecsi. *Iv. 13, 32. 17, 1.*

III. 24. Zaisztino, zaisztino velim vám: csi zrno psenicno ne szpádne vu zemlo, i zegnijè, ono szamo ofz. táne; csi pa zegnijè, vnogo száda princszè. *1. Kor 15, 37.*

25. Kí lúbi dúšo szvojo, zgíbl jo: i kí odšrjáva dúšo szvojo na etom szvejti, vu 'zitek vekivecsni jo zdr'zi. *Mát. 10, 29.*

26. Csi što meni szlú'zi: menè naj nazledúje; i, gde szam jazš, tam bode moj szluga; i, csi što meni szlú'zi, postúvao ga bode Ocsa. *1. Tbes. 4, 17.*

IV. 27. Zdaj sze je zburkala dúša moja; i ka právim? Ocsa zdr'zi me zvóre etc. Ali za toga volo szam prisao vu tou vóro. *Mát. 26, 38.*

28. Ocsa, odcsi tvoje imè. Prisao je zátó gláfz znébe: i odcsó szam i páli odcsim.

29. To lúšťvo zátó sztojécse i szlísavse erklo je: grmlajeza sze je zgodla. Drúgi szo pa pravili: angyeo nyemi je gúcsao.

30. Odgovoro je pa Jezus i erkao: nej je tè gláfz za mojo volo vcsinyeni; nego za vašo volo. *Iv. 11, 42.*

31. Zdaj je szoadba etoga szvejta: zdaj bode poglavnik etoga szvejta vó zvr'zeni. *1. Ivan. 3, 8. Kol. 2, 15.*

32. I jazš, csi sze zvfšzim od zemlè, vfze bom za szebom vlejkaó. *Racs. 21, 9.*

33. (Tou je pa pravo znamenúvajoucsi fzkáksov simtyov nyemi je mrejtí.)

34. Odgouvorilo nyemi je pa lúšťtvo: mš fzmó ešúli zprávde, kaj Kríšťtus ofštáne na veke; i kakda tí právis, kaj je potrejbno zvršfenomi bi i Sžfni cslovecsemi? Sto je te Sžin cslovecsi? *Zolt. 45, 7. Dan 2, 44.*

35. Ercsè nyemi záto Jezus: escse malo vrejména je ta fžvetlošft zvami; hodite, dokecs fžvetlošft máte, naj vász kmicza ne zapopádne. I, kí hodi vu kmiczi, ne zna, kama ide. *Ef. 5, 8-10. 1. Thes. 5, 4.*

36. Dokecs fžvetlošft máte; vóрте vu fžvetlošfti; naj fžinovje fžvetlošfti bodete. Eta je gúcsao Jezus: i odidoucsi fžkrio fze je od nyih.

V. 37. Csi gli je pa teliko znamejnja vesino pred nyimi: *dšnok* fžo nej vórvati vu nyem;

38. Naj fze fžpuni řejcs Efaiás proroka, kí je erkao: *Gofžpodne, što je vórvao nafemi predganyi; i rama Gofžpodnova komi fze je oznáúila?* *Es. 53, 1. Rim. 10, 16.*

39. Za toga volo fžo nej mogli vórvati; ár pa ve-
ll Efaiás: *Es. 6, 9. 10.*

40. *Ofzlejpo je nyib ocsi i obtrdo je nyibove fžrczè; naj ne vidijo zocsmi i ne razmijo fž-fžrczom i pournéjo fze i zvrácsim je.* *Rim. 11, 8.*

41. Eta je erkao Efaiás: gda je vido dško nyegovo i gúcsao je od nyega. *Es. 6, 1-3.*

42. Prifžpodobnim tálom i zvládnikov fžo vnougi vórvati vu nyem: ali za volo Farizeušov fžo ga nej vadlúvali; da bi fze zšžprávifcsa vó ne vrgli. *Iv. 9, 22.*

43. Ár fžo bole lúbili dško lúdi; liki dško Bo'zo. *Ivan. 5, 44.*

44. Jezus je pa krícsao i erkao: kí vu meni vórije, ne vórije vu meni; nego vu *onom*, kí me je pošzlao. *1. Petr. 1, 21.*

45. I, kí menè vídi, vídi onoga; kí je menè pošzlao. *Ivan, 10, 30. 14, 9.*

46. Jafz fžam za fžvetlošft na fžvejt prifšao: naj

všákí, kí vu meni vörje, vu kmiczi ne ofatáne. *Es.* 42, 6. 49, 6. *Dján.* 13, 46.

47. I, csi što ne bode poszlúšao ricsí moje i ne bode vörvao, jašz ga ne szoudim. Ar szam nej prisao záto; naj szvejt szoudim: nego, naj szvejt zdr'zim. *Mark.* 16, 16. *Ivan.* 3, 17.

48. Kí menè zavr'ze i ne vzeme gori ricsí moje: má, kí ga szoudi. *Ta rejcs, stero szam gúcsao, ona ga bode szoudila na szlejányi dén.* *Ivan.* 3, 18. *Tit.* 3, 11.

49. Ar szam jašz szám od szébe nej prisao: nego, kí je menè poszlao, Ocsa, on mi je zapovid dáo; ka morem praviti, i ka gúcsati. *Pravd.* 18, 18.

50. I znám: kaj je zapovid nyegova 'zítek vekivecsni. Záto, ka jašz gucsim, líki je velo meni Ocsa, tak gucsim. *Ivan.* 17, 2. 3. *Fil.* 2, 16.

TRINÁJSZETI (XIII.) TÁO.

I. *Od nong mujvanya, 1-20. II. Potom od pri sztolé zgovárjanyá, 21-38.*

I. 1. **P**red vúzmenim szvétkóm pa znajoucsi Jezus, kaj je prisla nyegova vóra, naj prejk ide zetoga szvejta k-Ocsi, lúbo je te *szvoje* laštivne na szvejtí; i *tak je je* do konceza lúbo. *Mát.* 26, 2.

2. I gda je vecsérja vcsinyena bfla (gda je 'ze vrág vrgao vu szerczé Judás Iskariotesa sziná Šimonovoga, naj *ga odá*) *Lúk.* 22, 3.

3. Znajoucsi Jezus, kaj nyemi je vsza dáo Ocsa vu rokè, i kaj je od Bogà zšfao i k-Bongi ide, *Mát.* 28, 18.

4. Gori je sztao od vecsérje; i doli dene gvant i vzeme brifzacso, i opáše sze 'znyouv.

5. Potom vlijè vodou vu mujváoniczo i zácsao je mujvati nogè vucsen'kov, i brifzati zbrifzacsov, zšterov je bio opáfzani.

6. Príde záto k-Simon Petri i velfnyemi on: Goszpodac, ti bos meni mujvao nogè? *Mát.* 3, 14.

7. Od

7. Odgouvoró je Jezus i erkaó nyemi je: ka jazs esinim, tí zdaj ne znas; szpoznas pa potom.

8. Veli nyemi Peter: znikakim tálom ne bos mujvao nogè moje na veke. Odgouvoró nyemi je Jezus: csi te ne bom mujvao; nej mas tála zmenom. *Es. 1, 16. 'Zid. 1, 3. 9, 14. 1. Ivan. 1, 7.*

9. Veli nyemi Simon Peter: Gofzpodue, nej li nogè moje szamo; nego i rokè i glavou.

10. Veli nyemi Jezus: kí je mujti; nej nyemi je potrejbno; nego, naj li nogè mujje; ár je csíszti czejli, I ví szte csíszti: ali nej vszi. *Ivan. 15, 3.*

11. Ár je znao, što ga odà: za toga volo je pravo; nej szte vszi csíszti. *Ivan. 6, 64.*

12. Gda bi záto mujo nogè nyihove: na szébe je vzéo gvant szvoj. I doli szedécsi pá nyim veli: znáte, ka szam vám vcsíno?

13. Ví zovéte menè, vucsiteo i Gofzspoud: i dobro velíte; ár szam jazs. *Már. 23, 8. 10. 1. Kor. 8, 6. 12, 3.*

14. Csi záto szam jazs mujvao vase nogè Gofzspoud i vucsiteo: i ví morete eden drúgomi mujvati nogè. *Rim. 13, 8. Gal. 6, 2.*

15. Ár példo szam vám dáó: naj, liki szam jazs vcsíno vám, i ví csiníte. *1. Petr. 2, 22. 1. Ivan. 2, 6. Szod. 7, 17.*

16. Zaisztino, zaisztino velim vám: nej je szluga vékfi od Gofzspouda szvojega, niti te poszlani je nej vékfi od onoga, kí ga je poszlao. *Már. 10, 24. Lúk. 6, 40.*

17. *Csi eta znáte: blá'zeni szte, csi je csiníte. Már. 7, 24.*

18. Ne právim od vlzej vász: jazs znám stere szam odébrao: nego, naj sze píszmo szpuni: kí jej zmenom krúh, on je, kí je gori zdigno petou szvojo prouti meni. *'Zolt. 41, 10. 1. Ivan. 2, 16.*

19. Zdaj pa velim vám: da prvle, liki bode, naj, gda bode, vórjete; kaj szam jazs. *Ivan. 14, 29. 16, 4.*

20. Zaisztino, zaisztino velim vám: kí gori vzeme ríszzoga, stero ga jazs poslem, menè vzeme; kí pa me-

nè vzeme, vzeme onoga, kí je menè pofzlao. *Mát.* 10, 14. 40.

11. 21. Eta gda bi Jezus erkao; zburkao fze je vu dùhi i szvedocso je i erkao je: zaifztino, zaifztino velim vám; kaj me eden zváfz odà. *Mát.* 26, 21. *Dj* 1, 17.

22. Glédali fzo záto eden na drùgoga vucseníczke, dvojécsi, od koga bi pravo.

23. Bio je pa le'zécsi eden ti vucseníkov nyegovi vu Jezusovom kríli, fteroga je lùbo Jezus. *Iv.* 21, 20.

24. Kívao je záto tomi Símon Peter: ka bi fzpítá-vao; fto bi bio, od koga právi.

25. Notri fzpadnoví pa on na prfzi Jezusove ercse nyemi: Gofzpodne, fto je?

26. Odgovorí Jezus: on je, komi jafz te namocse-ni falácsecz dám. I namocsví falácsecz dáo ga je Judás Iskariotesí Símonovomi fzíni,

27. I po falácseczi teda je notri fou vnyega Satan. Vell záto nyemi Jezus: ka csíns, hitro csíni.

28. Tou je pa níscse nej znao ti fzedécsi; k-komi nyemi je velo.

29. Ár fzo níki fšmalí, da je mosnyou meo Júdas; kaj nyemi vell Jezus: kùpi, ka fzo nám potrejbna na fšvétek; ali, ka bi kaj fziromákóm dáo.

30. Vzéví záto on te falácsicsek, preczi je vò fou, Bila je pa nous.

31. Gda bí záto vò odffao; vell Jezus: zdaj je odí-esení Szín cslovecsi, i Boug je odícseni vu nyem, *Ivan.* 16, 14.

32. Csi je Boug odícseni vu nyem: i Boug ga bo-de dícsó fzám vu fzebi, i preczi ga bode dícsó. *Ivan.* 12, 22. 17, 1.

33. Színkí, efese fzám edno malo zvami. Ifzkali me bodete: i, líki fzám pravo 'Zidovom, kaj; kama jafz odhájam, ví ne morete idti, i vám tak velim zdaj, *Ivan.* 7, 34. 8, 21.

34. Zapovid novou dám vám; naj eden drùgoga lùbite:

lúbite: liki szam vász jasz lúbo; tak i ví lúbite eden drúgoga. *Már. 22, 39.*

35. Vtom szpoznaio vszi: kai szte moji vucsenszke; csi lúbézen máte eden k-drúgomi. *Iv. 2, 5. 4, 7.*

36. Velí nyemi Simon Peter: Goszpodne, kama odhájas? Odgouvoró je nyemi Jezus: kama odhájam; tà me ne mores zdaj nazledúvati; potom bos me pa nazledúvao. *Ivan. 7, 34. 21, 18. 2. Pet. 1, 14.*

37. Velí nyemi Peter: Goszpodne, zakaj te zdaj nemorem nazledúvati? Dúso mojo za tébe doli denem. *Ivan. 10, 12. 15.*

38. Odgouvoró nyemi je Jezus: dúso tvojo za méne denes doli? Zaisztino, zaisztino velim tebi; ne bude kokout popejvao; dokecs me trskrát ne zatajis. *Már. 26, 34.*

STIRINAJSZETI (XIV.) TÁÓ.

I. *Krisztus nadale tróusta vucsenike, 1-4. II. z-Ocsom je edno, 5-21. III. Vucsenikom obejcse Dúbà Sz. szvoj mér, i szamoga szebè, 22-31.*

I. 1. **N**aj sze ne zburka szrczè vase: vórzete vu Bougi, i vu meni vóрте. *Iv. 5, 46. 12, 44.*

2. Vu hi'zi Ocsè mojega je doszta prebiválics. Da tak ne bi bilou; povedao bi vám: idem szprávlat vám meszto. *Már. 25, 34. 2. Kor. 5, 1. 'Zid. 8, 2.*

3. I, csi bom sou i szprávim vám meszto, pà pridem, i vzemem vász kszebi: naj, gde szam jasz, i ví tam bodete. *Ivan. 12, 26. 17, 24.*

4. I, kama jasz odhájam, znáte, i pout znáte.

II. 5. Velí nyemi Tomás: Goszpodne, ne znamo, kama odhájas; i kakda bi mogli pout znati?

6. Velí nyemi Jezus: *jasz szam ta † pout, i †† iszina, i ††† 'zitek; niscse * ne pride k-Ocsi; nego pomeni. † Es. 30, 21. 1. Pet. 2, 21. †† Ivan. 1, 14. 2. Kor. 1, 20. ††† Ivan. 1, 4. 11, 25, * Efes. 2, 18. 'Zid. 7, 25.*

7. Da bi poznali menè; i Oceso mojega bi poznali: i od eti máo ga poznate; i vidili szte ga. 1. *Iv.* 2, 3, 4.

8. Velí nyemi Filip; Goszpodne, poká'zi nám Oceso; i zadofzta nám je. *Ivan.* 17, 3.

9. Velí nyemi Jezus: teliko vrejmena szam zva-mi; i nej fzi me poznao? Filip, kí menè vídi; vídi Oceso: i kakda tí právis; poká'zi nám Oceso? *Iv.* 12, 45.

10. Ne vórjes, kaj szam jazs vu Ocsi i Ocsa je vu meni? Ricsf, stere jazs vám gucsim, szám od szébe ne gucsim; nego Ocsa, kí vu meni prebívá, on csiní tà dela. *Ivan.* 10, 38. 5, 19. *Dján.* 2, 22.

11. Vórte mi, kaj szam jazs vu Ocsi, i Ocsa je vu meni: csi pa nej; za volo ti dejl vórte mi. *Ivan.* 5, 36. 10, 25. 38.

12. Zaisztino, zaisztino velim vám: kí vu meni vórje; dela, stera jazs csinim, i on bode csinio; i véksa od eti bode csinio záto; kaj jazs k-Ocsi mojemi idem. *Dján.* 2, 6.

13. I, kakoli bodete profzili vu iméni mojém, tou vcsinim: naj sze dícsi Ocsa vu Szfni. 1. *Ivan.* 3, 22. *Ivan.* 16, 23.

14. Csi bodete kaj profzili vu iméni mojém; jazs vcsinim.

15. Csi me lúbite: zapouvidi moje zdr'zavajte. *Ivan.* 15, 10. 1. *Ivan.* 5, 3.

16. I jazs bom profzo Oceso, i drúgoga obeszelite-la dà vám; naj ofztáne zvami na yeke. *Rim.* 5, 5.

17. Dújh te † isztine, steroga †† szvejt ne more vzéti záto, kaj ga ne vídi, niti ga ne ††† pozna. Vi ga pa poznate: ár pri vász ofztáne, i vu vami bode. † *Iv.* 15, 26. †† *Moudr.* 1, 4-5. ††† 1. *Iv.* 3, 1. 6.

18. Ne nihám vász sziroute: prídem kvám. *Ivan.* 26, 16. *Fer.* 51, 5. *Zid.* 11, 5.

19. Efcse malo, i te szvejt me vcs ne de vido: ví pa me vidili bodte záto; kaj jazs 'živém, iví bodte 'živeli. *Ivan.* 8, 51. *Gal.* 2, 20.

20. Vu onom dnévi zpoznate ví: kaj szam jašz vu Ocsi mojem i ví vu meni i jašz vu vami. *Iv. 17, 21, 23.*

21. Kí má zapouvidi moje i nyè † zdr'záva; on je, kí lúbi menè: i kí menè †† lúbi, lúblen i bode od Ocsè mojega; i jašz ga bodem lúbo, i ††† vò sze nyemi vjavim. † *Sir. 2, 18.* †† *Iv. 5, 10.* ††† *Zolt. 95, 10.*

III. 22. Ercsè nyemi Judás (nej te Iskariotes:) Gofzpodne, kaj je, kaj szenám vò vjavis, i nej szvejtí?

* *Evang. na Ríszáofzko Nedelo.*

23. Odgou voro je Jezus i erkao nyemi je: *csi slo menè lúbi, rejcs mojo bode zdr'záva; i Ocsa moj de ga lúbo, i knyemi pridemo i sztanyè szi pri nyem napravimo. Pril 8, 17. Sir. 2, 16. 1. Kor. 3, 16. 1. Ivan. 5, 2.*

24. Kí menè ne lúbi; ricší moje ne zdr'záva: i ta rejcs, štero csújere, nej je moja; nego onoga, kí je menè pošlao, Ocsè.

25. Éta szam vám pravo pri váfz bodoucsi.

26. Te obefzeliteo pa, Dújh szvéj, šteroga posle Ocsa vu mojem iméni, on váfz bode vřza vcsio, i na pamet bode vám prinášao vřza, štera szam vám pravo, *Lúk. 24, 49. 1. Iv. 2, 20. 27.*

27. Mér nihám vám, mér moj dám vám; nej, líki szvejt dáva, jašz vám dám: naj sze ne zburka szrczè vaše, niči sze ne bojí. *Rím. 5, 1. 14, 17.*

28. Csúli szte; kaj szam jašz vám erkao: odháam i pridem kvám. Da bi me lúbili, radúvali bi sze, kaj szam pravo: idem k-Ocsi; ár je Ocsa moj vekší od méne. *Iv. 10, 29.*

29. I zdaj szam vám pravo; prvle, liki bode: naj, gda bode, vörjete. *Ivan. 13, 19.*

30. Ne bom vecs dozta gücso zvami. Ar je prisao etoga szvejta poglavnik; i vu meni nema nikaj. *Ivan. 16, 11.*

31. Nego, naj szpozna szvejt, kaj ljubim Ocsó, i, liki je zapovedao meni Ocsa, tak csinim. Sztante gori; hodmo odnut.] *Mát. 26, 46. 'Zid. 10, 5.*

PETNÁJSZETI (XV.) TÁO.

I. *Od pravicsnoga trfsza, 1-16. II. Od trousta vu odürjávanyi szvitá, 17-27.*

1, 1. **J**asz szam te isztinszki † trfsz, i Ocsa moj je goricz †† delavec. † *Právd. 32, 32, †† 1. Kor. 3, 9.*

2. Vszáko rozgo, stera vu meni ne prináfa száda, kraj jo vrejze: i vszáko, stera száda prináfa, ocsíszti jo; naj vecs száda prináfa. *Mát. 15, 13.*

3. Ze szte ví csíszti za volo rejcsi; stero szam vám gücso. *Ivan. 13, 10. 2. Kor. 7, 1.*

4. Ofztante vu meni i jasz vu vami. Liki rozga ne more száda nefzti száma od szébe; nego csi ofztáne na trfszi: tak ni ví, csi vu meni ne ofztánete. *Iv. 6, 56.*

5. Jasz szam trfsz, ví szte rozgè: kí ofztáne vu meni, i jasz vu nyem, tè dozta száda prináfa. *Ar bresz méne nikaj ne morete csiníti. 2. Kor. 3, 5.*

6. Csi fto ne ofztáne vu meni: vò sze vrze, liki rozga, i poszejhne, i vküp je poberéjo i vu ogyen je vrzejo i zgurí. *Mát. 3, 10. 7, 19.*

7. Csi ofztánete vu meni i riczi moje vu vami ofztánejo: kakoli bodte steli, proszte, i bode vám. *Mát. 7, 7.*

8. Vu etom sze dícsi Ocsa moj: naj vnogo száda prináfate, i bodete moji vucseniczke. *Mát. 5, 16.*

9. Liki je lübo menè Ocsa: i jasz szam tak lübo vášz. Ofztante vu mojoj lübéznofzti,

10. Csi zapovidi moje bodete zdr'závali, ofztánc-
te vu mojoj lúbéznofzti; liki szam jazf zapovidi mo-
jega Ocsè zdr'zao i ofztánem vu nyegovoj lúbéznofzti.
Ivan. 14, 15. 1. Ivan. 5, 3.

11. Tà szam gúcsó vám: naj radofzt moja vu va-
mi ofztáne; i radofzt váfa sze fzpuni. *Ivan. 16, 24.*

12. Eta je moja zapovid: naj edendrúgoga lúbite;
liki szam jazf váfz lúbo. *Mark. 12, 31. 1. Thef. 4, 9.*
Ef. 5, 2. 1. Ivan. 3, 11.

13. Vékse od ete lúhéznofzti niscse nema; liki, csi
fo dúfo fzvojo polo zi za priátele fzvoje. *Rim. 5, 7-8.*
Ivan. 10, 12. 15.

14. VÍ fzte priátelje moji; csi csiníte; ka vám jazf
zapovidávam.

15. Vecs váfz ne právim fzluge záto: kaj fzluga
nezna; ka csiní nyegov Gofzpoud. Váfz szam pa
pravo priátele záto: kaj szam víza, ftera szam csúo od
Ocsè mojega, vám na znánye dáó. *Ivan. 8, 26.*

16. Nej fzte me ví odébrali: nego jazf szam váfz
odébrao, i pofztavo szam váfz; najidate i fzád priná-
fate, i fzád vas ofztáne; da, kakoli bodete profzili
Ocsó vu iméni mojem, dà vám. *Es. 43, 22. Már. 28, 19.*

II. 17. Tà vam zapovidávam: naj edendrúgoga
lúbite. *Ivan. 13, 14.*

18. Csi váfz fzvejt odúrjáva: znáte, kaj je menè
prvle, liki váfz, odúrjávao. *1. Pet. 4, 12.*

19. Da bi zszvejta bilí; fzvejt bi, ka je nyegovo lafz-
tívno, lúbo: da fzte pa nej z-Szvejta, nego szam váfz
jazf odébrao z-Szvejta; za toga volo váfz odúrjáva
fzvejt. *1. Ivan. 4, 5. 2. Pet. 2, 20. Ivan. 17, 14.*

20. Szpoumente sze fzte rejcsi; ftero szam vam jazf
pravo: nej je fzluga véksi od gofzpouda fzvojega. Csi
fzo menè preganyali; i váfz bodo preganyali; csi fzo
rejcs mojo zdr'závali; i vafo bodo zdr'závali. *Már.*
10, 24. 24, 9.

21. Ali eta víza bodo vám csiníli za volo iména
moje-

mojega: kaj ne znajo onoga, kí je menè poszlaó. *Ivan. 16, 3.*

22. Da ne bi prisao i nyim gúcsao; grejha ne bi meli: zdaj pa zágovora nemajo od grejha szvojega.

23. Kí menè odúrjáva i Oceso mojega odurjáva.

24. Csi tá dela nē bi csinio med nyimi, štera je nisese drúgi nej csinio; grejha ne bi meli: zdaj pa i vidili szo i odúrili szo i menè i Oceso mojega.

25. Ali *tau je záto*; naj sze szpuni rejcs pšzana vu právdi nyihovoj: kaj szo me zobšztom odúrjávali. *Zolt. 35, 19. 69, 5.*

* *Evang. na Exaudi ali VI. po Vúzmi Nedelo.*

26. Gda pa príde te Obeszeliteo, šteroga vám jasz poslem, od Ocsè (Dújh te íštine, kí od Ocsè zhája:) on bode szvedocso od méne. *Lúk. 24, 49. Ozn. 22, 1.*

27. Ali i ví szvedocsili bodete: ár szte od zacšetka zmenov. *Dján. 1, 8 5, 32.*

SESZTNAJSZETI (XVI.) TÁO.

I. *Krisztus dvouje pobúšanye odvračšije, štero zhája a, szvejšta odurjavanya, 1-4. B, z-Szvojega odbájanya, 5-7. II. Od Dúhà Sz. csészti, 8-15. III. Od troušta vu šzkúšávanyi, 16-22. IV. Od molitvi, 23-33.*

1. **E**ta szam vám gúcsó: naj lze ne szpácsite. *Mát. 11, 6.*

2. Zíszpráviscs vášz vó † zgonijo. Ali príde i vóra: da vszáki, kí vášz †† buje, bode štímao; kaj Bougi szlú'zbo vcsiní. † *Mát. 24, 9.* †† *Mát. 10, 17.*

3. I eta vcsiníjo vám *záto*: kaj szo nej poznali Ocsó, niti meñè. *Iv.* 15, 21. *1. Kor.* 2, 8.

4. Ali eta szam vám gúcsó; naj, gda príde vóra, sze zpomenéte zeti, kaj szam vám jasz erkao: eta szam pa vám od zacsétka nej povedao; ár szam zvami bio.] *Mát.* 9, 15.

* *Evang. na Cantate ali IV. po Vúzmi Nedelo.*

5. Zdaj pa odhájam konomi, kí me je posz-lao; i niscse me zvasz ne píta: kama ides? *Ivan.* 7, 33.

6. Nego, kaj szam vám eta gúcsó, 'zalofzt je napunila szrczè vase.

7. Ali jasz † isztino velim vám: dobro je vám, naj jasz odídem. Ár, csi ne odídem, te †† obeszeliteo ne príde kvám: csi bom pa fou, ††† poslem ga kvám. † *Ivan.* 8, 46. †† *Ivan.* 14, 16. ††† *Lúk.* 24, 40.

II. 8. I, gda on príde, kárao bode ete szvejt od grejha, i od pravicze, i od szoudbe. *Dj.* 2, 23. 30.

9. Od grejha *záto*; kaj szo nej vórváli vu meni. *Ivan.* 17, 25.

10. Od pravicze pa; kaj kmojmi Ocsi idem, i vecs me ne bođete vidili. *Rim.* 10, 3-6. *Fil.* 3, 9.

11. Od szoudbe pa; kaj je poglavnik etoga szvejta oszodjeni. *Ivan.* 14, 30. *Ef.* 2, 2.

12. Escse vám dozšta mám praviti: ali zdaj ne morete nosziti.

13. Gda pa on príde, Dújh to isztine; pe-
lao

lao de vášz vu vřzo iřtino. Ár ne bode gú-
cso řzám od řzébe: nego, řterakoli bode csúo,
gúcso bode, i tã pridoucsa vãm nazveřřti.
Ivan. 14, 26. 1. Kor. 2, 10.

14. On bode me dícsó: ár zmojega vze-
me i nazveřřti vãm. *Gal. 4, 6.*

15. Vřza, řtera mã Ocsa, moja řzo: za to-
ga volo řzam erkao; kaj zmojega vzeme, i
nazveřřti vãm.] *Ivan. 17, 1.*

* *Evang. na Jubilate, ali III. po Vúzmi Nedelo.*

III. 16. *Edno* malo i ne bodete me vidili:
i pãli *edno* malo i vidili bodete me *zãto*; kaj
jařz odhãjam k-Ocsi. *Ivan. 7, 33. 13, 33.*
Mãt. 26, 11.

17. Erkli řzo zãto níki zvucseníkov nyego-
vi eden kdrúgomi: kaj je tou, ka nám právi;
edno malo i ne bodete me vidili, i pãli *edno*
malo i vidili me bodete: ino; kaj jařz odhã-
jam k-Ocsi. *Ivan. 7, 36.*

18. Pravili řzo zãto: kaj je tou, ka právi,
malo? Ne znamo: ka gucsi.

19. Szpoznao je pa Jezus; kaj řzo ga řteli
pítati: i ercsé nyim; od toga řzpítãvate eden-
drúgoga; kaj řzam erkao: *edno* malo i ne bo-
dete me vidili; i pã *edno* malo i vidili me
bodete?

20. Zãřřtino, zãřřtino velim vãm: kaj
řze vi bodete joukali i plakali, řzvejt řze pa
bode radúvao; vi řze pa zãřřřtili bodete; ali
zãřřřt vãřa řze obrně na radořřt. *Zãřř. 30, 12.*
126, 5. 6. 38, 20.

21. 'Zena, gda rodí, 'zalofzt má, kaj je pris-
la nyè vóra: gda je pa porodila dejte, ne
szpomené sze vecs zdrefzélnofti za voło ra-
dofzti; kaj sze je cslovik poroudo na szvejt.
Es. 26, 17.

22. I ví záto zdaj ifztina 'zalofzt máte: ali
pá bom váfz vido, i radúvalo sze bode Szrczè
vafe, i radofzt vafó nifese ne vzeme od váfz.
Es. 35, 10.

IV. 23. I vu onom dnévi me nikaj ne bo-
dete pítali.]

* *Evang. na Rogate, ali V. po Vúzmi Nedelo.*

Zaifztino, zaifztino velim vám: kaj, kako-
li bodete profzili Ocsó vu iméni mojem, dà
vám. *Ivan. 14, 20. I. Ivan. 3, 22.*

24. Do eti mao fzte nikaj nej profzili vu
iméni mojem: profzíte, i vzemete; naj radofzt
vafa puna bode.

25. Eta fzam vám vu prifzpodobnoftaj gú-
cso: ali príde vóra, kaj vám vecs ne bodem
gúcsó vu prifzpodobnoftaj; nego vám ocsi-
vefzno bodem od Ocsè nazviscsávo.

26. Vu onoj vóri vu iméni mojem bodete
profzili: i ne velim vám; kaj bom jafz pro-
fzo Ocsó za váfz. *Ivan. 14, 20.*

27. Ár fzam Ocsa lúbi váfz: kaj fzte ví me-
nè lúbili i vórvali fzte, kaj fzam jafz od Bogà
zifao. *Ivan. 14, 21. 17, 8. 25.*

28. Zifao fzam od Ocsè i prifao fzam na
ete szvejt: pá nihám szvejt, i fou bom k-Ocsi.
Ivan. 13, 3.

29. Velljo nyemi vucseniczke nyegovi: ovo, zdaj ocsivefzno gucsís i prílike nikakse ne pravís.

30. Zdaj známo; kaj vsza znás i nej je potrejbno, naj te fto píta: vu tom vörjemo; kaj fzi od Bogà záfao.] *Mik. 5, 2.*

31. Odgouvoró je nyim Jezus: zdaj vörjete?

32. Ovo príde vöra, i zdaj je prisla: da fze † rafz-tepéte vszáki vu fzvoja lafztivna i mené fzamoga ní-háte. I nej †† fzam fzám: ár je Ocsa zmenóm † *Mát. 26, 56* †† *Ivan. 8, 16. 29.*

33. Eta fzam vám gúcsó: naj vu meni † mér máte. *Na fzevji †† nevoio máre; ali vüpaajte fze, jafz fzam oblá-dao te fzevjt. † Ivan. 14, 27. †† Job. 14, 1.*

SZEDENAJSZETI (XVII.) TÁO.

Krifztusova popovszka molitev. I. Za fzebe, 1-5. II. Za vucsenike, 6-19. III. Za Mater czérkev, 20-26.

I. 1. **E**ta je gúcsao Jezus, i † prizdigno je ocsí fzvo-je vu nebéfza i erkao je: Ocsa, prisla je vöra, †† odíesi Sziná tvojega; naj i Szin tvoj tebé díesi. † *Mark. 7, 34.* †† *Ivan. 12, 28.*

2. Liki fzi nyemi dáó † obláfzt nad vszáklím tejlóm: naj nyim †† vszákami, fteroga fzi nyemi dáó, dà zít-tek vekivecsni. † *Mát. 28, 18.* †† *Ivan. 10, 28.*

3. *Ete je pa te zítek vekivecsni: naj fspoznajo tebé fzamoga ifztíufzkoga Bogà; i, fteroga fzi pošzáo, Jezusa Krifztusa. 1. Ivan. 5, 1 20. Dján. 9, 22. 18, 15.*

4. Jafz fzam te dícsó na zemli. Deló fzam fzkon-csao, ftero fzi meni dáó; naj je vesinim. *Ivan. 4, 33. 13, 31. 19, 30.*

5. † zdaj me odíesi tí Ocsa pri tebi fzamóm fztífz-tov díkov; ftero fzam méco prvle, liki je te fzevjt bio, pri tebi. *Fil. 2, 6. Dján. 3, 13.*

II. 6. Ozuano fzam tvoje imé lidém; ftere fzi me-

ni dáó zetoga szvejta: tvoji szo bili i meni szi je dáó, i rejcs tvojo szo obdr'zali. *Ivan. 6, 37.*

7. Zdaj szo szpoznali, kaj szo vsza, stera szi meni dáó, od tébe.

8. Ar szam te ricst, stere szi meni dáó, nyim dáó: i oni szo je *gori* vzéli; i szpoznali szo zaistino, kaj szam od tébe zísao, i vórváli szo, kaj szi ti mené posz-
lao. *Ivan. 16, 27, 30.*

9. Jasz za nyè proszim: ne proszim za te szvejt; nego za one, stere szi meni dáó, kaj szo tvoji.

10. I moja vsza szo tvoja i ta tvoja szo moja: i odsesen szam vu nyth. *Ivan. 16, 19.*

11. I nej szam vecs na szvejti: ali oni szo na szvejti; jasz pa ktebi idem. Szvéti Ocsa, zdr'zi je vu iméni tvojem, stere szi meni dáó: naj bodo edno, liki mš. *Ivan. 10, 30.*

12. Gda szam bio 'znyimi na etom szvejti: jasz szam je zdr'zao vu tvojem iméni. Stere szi meni dáó, obarvao szam je: i níscse je 'znyth nej zgübleni; nego te pogibelnoszti szin; naj sze pszmo izpuni. *Ivan. 6, 39. Zolt. 108, 9.*

13. Zdaj pa † ktebi idem i eta gucsim na szvejti: naj mám †† radoszt mojo napunyeno vu nyth. † *Ivan. 16, 5. †† Ivan. 15, 11.*

14. Jasz szam nyim dáó rejcs tvojo: i te szvejt ja odsúrjavao nyè, kaj szo nej zetoga szvejta; liki jasz szam nej zetoga szvejta. *Ivan. 15, 18. 19. 18, 36.*

15. Ne proszim; naj je vzemes zetoga szvejta: nego, naj je obdr'zis od hüdoga. 2. *Ibesi. 3, 3.*

16. Zetoga szvejta szo nej: liki szam jasz nej zetoga szvejta.

17. *Poszvéti je vu isztini svojoj: rejcs svoja je isztina. Zolt. 93, 5. 119, 160.*

18. Liki szi mené posztlao na ete szvejt: i jasz nyè poslem na ete szvejt. *Már. 28, 19.*

19. I za nyè jasz poszvecsüjem szám szebè: naj i

oni bodo posvčeni v isetini. 1. Kor. 1, 2. 30. 'Zid. 2, 11.

III. 20. Nej pa za tš szamo profzim: nego i za one; kš bodo vörvali po rejcsi nyihovoj vu meni. Iv. 20, 31.

21. Naj vŕzi edno bodo; liki tš, Ocsa, vu meni i jazš vu tebi: naj i oni vu nami edno bodo; naj vörje szvejt, kaj ŕzi me tš pošlao. Gal. 3, 28. Ivan. 10, 28.

22. I jazš szam tš diko, štero ŕzi meni dáo, nyim dáo: naj bodo edno; liki szmo mš edno.

23. Jazš vu nyih i tš vu meni; naj bodo popolni vu ednom: i naj szpozna te szvejt, kaj ŕzi tš menš pošlao, i lübo ŕzi je; liki ŕzi menš lübo. 1. Kor. 6, 17.

24. Ocsa, štere ŕzi meni dáo, † šesém: naj, gde szam jazš, i oni tam bodo zmenom; naj vŕdijo diko mojo, štero ŕzi dáo meni, kaj ŕzi me lübo pred †† zacsétkom szvejta † Ivan. 12, 26. †† Ef. 1, 4. Es. 66, 18.

25. Ocsa pravicsni, te † szvejt je tebe nej szpoznao; †† jazš szam te pa szpoznao: i ††† tej šzo szpoznali, kaj ŕzi me tš pošlao. † Ivan. 15, 21. †† Ivan. 7, 29. ††† Ivan. 16, 27.

26. I oznano szam nyim imš tvoje; i oznánim je: naj lübezen, szšterog ŕzi menš lübo, vu nyih bode i jazš vu nyih. Ivan. 15, 9.

OSZENÁJSZETI (XVIII.) TAO.

I. Krizstusa zgrábijo, 1-12. II. Pred Annás i Kajafášom trptš, 13-27. III. Pred Pilátusom ga tou'zijo 28-32. IV. Pilátus ga pita, csi je kráo 'Zidovški 33-40.

I. 1. **E**ta gda bi Jezus erkao: vö je sou zvucsenškmí szvojimi prejk Kedron járka; gde je bio eden ográdecz, vu šteroga je notri sou on i vucsenšczke nyegovi. Mat. 26, 36. 1. Sam. 15, 23.

2. Znao je pa i Judás, kš ga je oudao, tš mešto: kaj ŕze je došzta krát vküp szpravo Jezus tam zvucsenškmí szvojimi.

3. Záto Judás vzeme fereg vítézov i od vládnikov popovfzki i Farizeusov fzluge, ide tà fzfopfzvejtom i zlampasmi i zro'zjom. *Mát.* 26, 47.

4. Jezus záto znavfi vfza na sfébe pridoucsa vò idoucsi ercsè nyim: koga fscsete?

5. Odgouvoriли fzo nyemi: Jezufa Názarenfzkoga. Veli nyim Jezus: jafz fzam. Sztáo je pa i Júdas, kí ga je oudao, 'znyimi.

6. Gda bi nyim záto erkao; jafz fzam: názdrt fzo sli i fzfpadnoli fzo na zemlo.

7. Záto pà je je pftao: koga fscsete? oni fzo pa erli: Jezufa Názarenfzkoga.

8. Odgouvoro je Jezus: erkao fzam vám; kaj fzam jafz. Csi záto menè fscsete, púfztite ete odhájati.

9. Naj fze fzfpu ni ta rejcs, ftero je erkao: kaj, ftere fzi meni dáo, nej fzam 'znyih zgúbo ni ednoga. *Iv.* 6, 39. 10, 28. 17, 12.

10. Simon Peter záto majoucsi mecs vò ga je potégno, i vdaro je vífesnyega popa fzlugo i odfzekaó nyemi je dejizno vùhou. Bilou je pa imè fzlugi Malkus. *Mát.* 26, 51.

11. Erkao je záto Jezus Petri: vtekni mecs tvoj vu no'znicze. Jeli te pehář, fteroga mi je Ocsa dáo, ne bom pio?

12. Záto vítéžje i fztotnik i fzlugi 'Zidovfzki vzéli fzo Jezufa i zvézali fzo ga.

11. 13. I odpelali fzo ga k-Annáfi naj prvle. Ár je bio téfzt Kajafása: kí je bio vífesnyi pop vtifztom leti.

14. Bio je pa Kajafás tè: kí je tanácsivao 'Zidovom; kaj je bole ednomi csløveki mrejtí za vřze lúřtvo. *Ivan.* 11, 50.

15. Nafzledúvao je pa Jezufa Simon Peter i te drbgi vucseník. Tifzti vucseník fze je pa znao zvfesnyim popom: i kcsafzi je foa z-Jezusom vu dvor vífesnyega popa.

16. Peter je pa fztao pred dverami vinej. Vò je

sou záto te drůgi vucsenk, kí sze je zvisesnyim popom znao: i ercsè vratáriczi i notri je pelao Petra.

17. Velf záto ta diklcska ta vratáricza Petri: nej fzi i tšzvucsenkov etoga csloveka? vell on: nej szam.

18. Sztáli szo pa szlugi i dvorniczke vongelje za zigávajoucsi záto, kaj je mraz bio, i szegrejvalr szo sze. Bio je pa 'znyimi Peter sztojécsi i szegrejvajoucsi sze.

19. Pftao je záto te visesnyi pop Jezusa od vucsenkov nyegovi i od návuka nyegovoga.

20. Odgouvoró nyemi je pa Jezus: Jasz szam ocsivefzno gúcsao szvejtí. Jasz szam vszigdár vcsio vu szpráviscsi i vu czérkvi: gde sze zevfzega kraja 'Zidovje vkúp szprávlajo; i vu szkrivnoszti szam nikaj nej gúcsao. *Ivan 7, 26.*

21. Ka menè pftas? Pftaj one, kí szo me poszlúfali; ka szam nyim gúcsao: ovo, tej znájo; ka szam jasz pravo.

22. Eta pa gda bi on velo; eden ti hlápčov tam sztojécsi je za vúha vdaro Jezusa, erkoucsi: tak odgovárjas visesnyemi popi? 1. *Kral. 22, 24. Dj. 23, 2. 3.*

23. Odgouvoró nyemi je Jezus: csi szam húdou gúcsó; poszvedocsi od húdoga? csi szam pa dobro: ka me bijes?

24. Poszlao ga je záto Annás zvézanoga Kajafási kvfšesnyemi popi.

25. Sztáo je pa Símon Peter i szegrejvao sze je. Erkli szo nyemi záto: nej fzi i tšzvucsenkov nyegovi? On je pa tajio i erkao je: nej szam. *Már. 26, 58.*

26. Velf eden zvisesnyega popa szlugov rodbina bodoucsi onoga, komi je Peter vúhou odszekao: nej szam te vido vu ográczí 'znyim?

27. Páli je záto tajio Peter: i preczi je kokout popejvao.

III, 28. Pelajo záto Jezusa od Kajafása vu pravdeno hi'zo. Bilou je pa rano: i oni szo nej sli notri vu pravdeno hi'zo; da bi sze ne ošzkrunili; nego da bi

jeli ágnecza vûzenfzkoga. *Mát. 27, 2. 2. Kron. 30, 24. 35, 7-9.*

29. Vð je sou zátó Pilátus knyim i erkao je: kákfo, to'zbo máte prouti etomi csloveki?

30. Odgouvorili szo i erkli szo nyemi: da ne bi bio ete hûdodelnik; ne bi ti ga dáli vu rokè.

31. Erkao nyim je zátó Pilátus: vzetmte ga ví i pouleg právde vase ga szoudite. Erkli szo nyemi zátó 'Zidovje: nám je nej szlobodno nikoga vmoriti. *Dj. 7, 5-7.*

32. Naj sze rejcs Jezusova szpuni, sfero je erkao znamenûvajoucsi fzkákfov szmrtyov mà mrejtí. *Mát. 16, 21.*

IV. 33. Notri je sou zátó vu pravdeno hi'zo pá Pilátus i prízvaó je Jezusa i erkao nyemi je: tí szi Kráo 'Zidovfzki? *Mát. 27, 11.*

34. Odgouvoro nyemi je Jezus: szám od szébe tí tou velis; ali szo si pa drûgi pravili od méne?

35. Odgouvoro je Pilátus: jeli szam jasfz 'Zidov? Tvoj národ i vládniczke popovfzki szo te meni vu rokè dáli; ka szi vesfno?

36. Odgouvoro je Jezus: *Králesztvo moje je nej zetoga szvejtá. Da bi zetoga szvejtá bilou Králesztvo moje; szluzgi moji bi sze vojfzkuvali, da bi sze ne dáó 'Zidovom: zdaj pa Králesztvo moje je nej odurt. Ivan 6, 15. 1. Tim. 6, 13.*

37. Erkao nyemi je zátó Pilátus: dônok kráo szi tí? Odgouvoro je Jezus: tí velis, kaj szam jasfz kráo. Jasfz szam ná ete szvejt narodjeni i náto szam prisáo ná ete szvejt; naj szvedocsim od ifztine. Vsfzáki, kí je zifztine, poszlúfa moj gláfz.

38. Velí nyemi Pilátus: ka je ifztina? I tou erkoucsi páli je vð sou k-'Zidovom i velí nyim: jasfz nikaksi zrok ne nájdem vu nyem. *Mát. 27, 23.*

39. Máte pa ví ségou: naj vám ednoga odpifztim vu Vûzmi. Jeli fcséte zátó: naj vám píftim Krála 'Zidovfzkoga?

40. Krícsali szo zátó pá vszi govorecsi: nej toga; nego Barabbása. Bio je pa Barabbás razbojnik. *Dj. 3, 34.*

DEVETNAJSZETI (XIX.) TÁO.

I. *Pilátus scsè Kriztusa zbicsúvanoga pifztiti, 1-12. II. Kriztus ofzodjeni sze vò pela i rafzpè, 13-16. III. Od rafzpétoga Kriztusa 'zlájte i szlejdnji rejcsi, 16-30. IV. Od po smrti Krizt. zgojenoga dugoványa, 31-42.*

1. 1. **T**eda záto je vzéo Pilátus Jezusa i zbicsúvao ga je.

2. I vítéje szo fupleli korouno fztrnya i polo'zili szo jo nyemi na glavou, i gvant erdécsi szo vrgli okouli nyega. *Már. 27, 26.*

3. I erkli szo: zdrav bojdi Kráo 'Zidovszki! I dáli szo nyemi sa vùba plúszke.

4. Vò je sou záto pà Pilátus i velí nyim: ovo, vò vám ga pelam; naj fzpoznate, kaj vu nyem niksi zrok ne nájdem. *Ivan. 18, 29*

5. Vò je sou záto Jezus nofzécsi trnavo Korouno i erdécsi gvant. I velí nyim: ovo cslovik!

6. Gda bi ga záto vidili vládniczke popovszki i hlápzi; krícsali szo govórecsi: ráfzpiga, ráfzpiga. Veli nyim Pilátus: vzemte ga vfi i ráfzpíte ga; áz jafz ne nájdem vu nyem *nikakfega* zroka.

7. Odgouvorili szo nyemi 'Zidovje: mí † právdo mámo i pouleg právde nase more mrejtí; kaj je fzebe †† Szinà Bo'zega vcsíno. † *Lev. 24, 15. 16. †† Ivan. 5, 18.*

8. Gda bi záto csúo Pilátus tou rejcs: bole fze je zbojao.

9. I notri je sou vu pravdeno hí'zo pà i velí Jezusi: odkud fzi tí? Jezus nyemi je pa nej dáo odgovora.

10. Veli nyemi záto Pilátus: meni ne bos gúcsao? Ne znas, kaj obláfzt mám te rafzpeti i obláfzt mám te odpifztiti?

11. Odgouvoro je Jezus: ne bi meo obláfzti nikakse nad menom; da ti ne bi bilou dáno od zgora. Za

toga volo, kí je menè tebi vu rokè dáo, véksi grejh mà. 'Zolt. 47, 4. *Mondr.* 6, 4. *Dj* 2, 23. 4, 27. 28.

12. Zetoga je íszkao Pilátus odpísztiti ga. 'Zidovje szo pa krícsali govorécsi: csi toga odpíszts: neį szi priáteo Czařzarov. Vřákí, kí řzebè Kralà napráv-
la, je prouti Czařzari. *Djám.* 17, 7.

11. 13. Záto Pilátus řlísavři tou rejs, vò je pelao Jezusa i řzeo szi je na pravdeni řztolecř na meřzi, řte-
ro řze zovè Lithořtroton, 'Zidovřki pa Gabbatha.

14. Bilou je pa pripravlenye k-Vúzmi okoli řéřzte
vòre; i velí 'Zidovom: ovo kráo vas.

15. Oni szo pa krícsali: vzemi ga, vzemi ga, rař-
pi ga. Velí nyim Pilátus: Krála vařega bom rařpi-
nyao? Odgouvotili: szo vládnicřke popovřki: nema-
mo Krála; nego Czařzara. *řev.* 49, 10.

III. 16. Teda ga je záto nyim vrokè dáo: da bi řze
rařpno. Vřéli szo pa Jezusa i odpelali szo ga. *Mát.* 27, 26.

17. I nořécsi krřř řřvoj vò je řou vu temena meřzto;
řtero řze velí 'Zidovřki Golgatha.

18. Gde szo ga rařpili i 'znyim dvà drúgiva, ednoga
zedne, drúgoga pa zdrúge řztráni, Jezusa pa na řzeřdi.

19. Napřřřao je pa i titulus Pilátus i dřáo ga je na
krřř. Bio je pa přřřani: *Jezus Nazareuřřki kváo*
'Zidovřki.

20. Ete titulus szo záto vnougi 'Zidovje řteli: kaj
je blúzi kmeřzi bilou to meřzto, gde szo Jezusa rař-
pili. I bio je přřřani 'Zidovřki, Greřki, Deacřki.

21. Pravili szo záto Pilátuřři vládnicřke 'Zidovřki
popov; ne přřř, kráo 'Zidovřki; nego, kaj je ou ve-
lo, kráo řzam 'Zidovřki.

22. Odgouvoro je Pilátus: ka řzam napřřřao, na-
přřřao řzam.

23. Vitéřje záto, gda szo rařpili Jezusa, vřéli szo
řvant nyegov (i včřřnili' szo řtiri tále 'znyeга vřák-
řemi vítéři eden táo) i řřúknyo. Bila je pa řřúknya
nyegova ne'řívana, od vřřka řzetkana čzilou.

24. Erkli szo záto edendrugomi: ne raszprázkajmo jo, nego vr'zmo fors na nyou, steroga bode; da bi sze szpunilo píszmo, stero právi: rasztálali szo *szí* gvant moj med szebom i na szúknyo mojo szo fors vrgli. Tà szo záto vcsínili ti vitézje. 'Zolt. 22, 19.

25. Sztáli szo pa pouleg krí'za Jezusovoga mati nyegova i szefztra materé nyegove Mária 'zena Kleofášova i Mária Magdalejna. *Mát. 27, 61.*

26. Jezus záto gda bi vido materi vucsenška pouleg sztojécsega, steroga je lúbo, velf materi szvojoj: 'zena, ovo je tvoj szin.

27. Potom velf vucsenški: ovo mati tvoja. I od tífzte vóre jo je *kszebi* vzéo te vucsenšk vu *szvoja* lafztivna. *Mát. 12, 50.*

28. Potom znávli Jezus, kaj szo sze 'ze vfza szkoncsala; naj sze szpuni píszmo, etcse: 'zéjam.

29. Bšla je pa tam *edna* polzouda polo'zena puna zjeziom. Oni pa napunivši spongio zjezsiom i okouli hi'zoupa jo zasžúkavši priteknohli szo jo nyemi kvúsztam.

30. Gda bi záto vzéo te jezsi Jezus, erkao je: szpunilo íze je. I nagnovli glavou, tà je dáo *Ocsi szvoj* dűjh. 'Zolt. 31, 6.

IV. 31. 'Zidovje záto, naj ne ofztáno na Krízi ta tešla v-Szobotto, geto je pripravlanyè bilou, (ár jè veliki tífzti dén bio Szobotte) profzili szo Pilátusa: naj sze nyim szterejo nyihove golejni i doli sze vzemejo.

32. Prisli szo záto ti vitézje i tomi prvomi szo íszti-na sztrli golejni, i tomi drugomi, kí je 'znyim navkűp bio raszpéti.

33. Pridoucsi pa k-Jezusi, da bi ga vidili 'ze mrtvoga, nej szo sztrli nyegove golejni.

34. Nego eden vitézov zdárdov szvojoj je szmekno vnyegovo rebro: i preczi je vó-sla krv i voda. 1. *Ivan. 5, 6.*

35. I, kí je vido, szvedocso je, i ísztiníszko je nyegovo szvedoufztvo: i on zná, kaj ísztino právi; naj ví vórjete.

36. Ár szo eta vcsinyena, naj sze pšzmo šzpuni: nyegova koušzt sze naj ne šztere. *Všid. 12, 46.*

37. I pa drůgo pšzmo velš: vidili bodo ga, všteroga szo šzimeknoli. *Zak. 12, 10. Oz. I, 7.*

38. Po eti je pa prošzo Pilátufa Jou'zeš od Arimathie *bodoucsi* vucsensk Jezusov, šzkrivni pa za volo šztrahà 'Zidovšzkoga: da bi doli vzéo tejlo Jezusovo. I dopušzto je Pilátus. Pršao je zátó i doli je vzéo tejlo Jezusovo. *Mát. 27, 57.*

39. Pršao je pa i Nikodemus (kš je pršao k-Jezusi † vnocsi oprvics) i prineszao je zmejšanye †† myrrhe i aloesá, okoli šzton šuntov. † *Ivan. 3, 2.* †† *Szv. 50, 1.*

40. Vzéli szo zátó tejlo Jezusovo i zavšli szo je vprté z-zácsimbov vrét; liki je šega 'Zidovom pokápati. *Szv. 50, 26.*

41. Bio je pa vtom mešzti, gde szo ga rášzpili, *eden* ográdecz, i vu ográczí grob nouvi; vu šterom je *escse* nigdar nišcse nej bio polo'zeni.

42. Tam zátó, za volo pripravlenyà 'Zidovšzkoga, kaj je blůzi bio te grob, szo polo'zili Jezusa.

DVAJSZETI (XX.) TÁÓ.

I. *Gori šztányenoga Kršztuša vgrobi išcso Márie, 1-18.*

II. *Apoštolom sze dà Sz. Důjb, 19-23.* III. *Tomáš nevórvani vóšje, 24-31.*

1. 1. **P**rvi dén pa po Szobotti ide Mária Magdalej. na rano, gda bi *escse* kmicza blša, kgrobi, i zaglédne kamen odvaljeni zgroba. *Mát. 28, 1.*

2. Bi'zí zátó i pršde k-Simon Petri i ktomi drůgomi vucsenski; šteroga je lůbo Jezus, i ercsé nyima: odnešzli szo Gofšzpouda zgroba i ne znamo, kama šzo ga djáli. *Ivan. 13, 23.*

3. Vó je sou zátó Peter i te drůgi vucsensk i pršla šzta kgrobi.

4. Bejšzala šzta pa obà kcsafzi; i te drůgi vucsensk je prebejšzao hitrej Petra, i pršao je prvle kgrobi.

5. I nagnovši sže vido je ležecse prti, notri je pa nej sou.
6. Pršde záto Šimon Peter nazledúvajoucsi nyega i notri je sou vu grob i vido je prti ležecse.

7. I brifzacso, štera je bšla na nyegovoj glávi, nej šzprtmš ležecso, nego od sžebe vkúp zafšúkano, vu ednom mešti.

8. Teda záto je notri sou i te drúgi vucsenfk; kí je prvle pršao kgrobi: i vido je i vórvao je.

9. Ar sžo efcse nej znali pššmo; kaj nyemi je potrejbno zmrtvi gori šztánoti.

10. Odišla šzta záto páli kíšvojem *tiva* vucsenfka.

11. Mária je pa šztála pri grobi jocsécsa vinej. Gda bi sže záto joukala: nagnola sže je vu grob.

12. I vídila je dvá angyela vu bejli *odrvkaj* šzidécsa ednoga pri glávi i ednoga pri nogáj; gde je ležalo tejlo Jezusovo. *Mark. 16, 5.*

13. I oui nyej velijo: 'zena, ka sže joucses? Veli nyim *záto*: kaj sžo odnešzli Goszpouda mojega, i ne znam, kama sžo ga djáli.

14. I eta erkoucsa obrnoula sže je nazáj i vídi Jezusa šztojécsega: i nej je znála, kaj je Jezus. *Már. 28, 9.*

15. Veli pa nyej Jezus: 'zena, ka joucses? Koga ššcses? Ona je pa ššmala, kaj je ogracsár, veli nyemi: goszpodne, csi šzi ga ti odnešzao; povej mi, gde šzi ga djáo; i jašz ga vzemem.

16. Veli nyej Jezus: Mária. Obrně sže pa ona i veli nyemi: Rabbuni, štero sže veli, vucsiteo.

17. Veli nyej Jezus: ne dotekni sže me. Ar šzam efcse nej gori sou k-Ocsi mojemi. Idi pa kmojim bratom i erczi nyim; gori idem kmojem i Ocsi, i kvasemi Ocsi; i kmojem i Bougi i kvasemi Bougi. *Zolt. 22, 23.*

18. Šla je *záto* Mária Magdalejna i nazvejšztila je vucsenfkom; kaj je vídila Goszpouda i *kaj je eta nyej* erkáo. *Már. 28, 8.*

*. *Evang. na Quasimodogeniti ali I. po Vúzmi Nedelo.*

II. 19. Gda bi pa vecsér bio tífzti dén, kí je

je prvi po Szobotti, i dveri bi zaprte bilè, gda szo bilí vucseníčzke vkúp szprávleni za volo sztrahà od 'Zidovov: prisao je Jezus i posztano je na szrejdi i velí nyim; mér vám *bojdi*. *Lúk. 24, 36.*

20. I tou erkoucsi pokázao nyim je rokè i rebro szvoje. Radúvali szo sze záto vucseníčzke; ka szo vidili Goszpodna.

21. Eresè nyim záto Jezus páli: mér vám *bojdi*. Liki je menè posztlao Ocsa: i jász vász poslem. *Es. 61, 1.*

22. I tou erkoucsi píhno je i velí nyim: *vzemte Dúbhà szvétoga.*

23. *Sterikoli grejbe odpiszíte odpiszíte sze nyim: sterikoli je pa zadr'zíte zadržíte sze.*]

III. 24. Tomás pa eden zti dvanájszet, kí sze zové dvojník, nejje bio znyimi; gda je prisao Jezus. *Iv. 11, 16.*

25. Pravili szo nyemi záto ti drúgi vucseníčzke: vidili szmo Goszpodna. On nyim pa ercsè: esi ne bom vido vu rokáj nyegovi znamejnja czvekouv i vr'zem prszt moj vu znamejnye czvekouv i vr'zem rokou mojo vu rebro nyegovo, ne bom vórvao.

26. I pó onšmom dnévi szo pá vkúp bilí vucseníčzke nyegovi i Tomás znyimi. Prisao je Jezus, dveri szo pa zaprte bilè, i posztano je na szrejdi i ercsè: mér vám *bojdi*.

27. Potom velí Tomási: neszi prszt tvoj eszi i vidi rokè moje; i neszi rókou tvojo i vr'zè jo vu rebro moje; i ne boj nevórvani, nego vórvani. *1. Iv. 1, 1.*

28. I odgovorí Tomás i ercsè nyemi: Goszpod moj i Boug moj. *1. Král. 18, 39.*

29. Velí nyemi Jezus: kaj szi me vido, Tomás, vórvjes; blá'zeni szo, kí ne vídijo, i *děnok* vórvjejo. *1. Petr. 1, 8. 'Zid. 11, 1.*

30. Vnougá zátó efcse i drúga znamejnya je vcsfno Jezus pred vucsenfkmi fzvojmi; ftera fzo nej popířzana vu eti knigaj.

31. Eta fzo pa pířzana: naj vřjete; kaj je Jezus, te Kriřtus, Szin Bo'zi; i naj vřvajoucsi máte zřtek vu iméni nyegovom. I. *Ivan. 5, 13.*

EDENDVAJSZETI (XXI.) TÁO.

I. *Kriřtus fze tretics fšká'ze, 1-14. II. Petra v-Apoftoľszro nazáj dene, 15-17. III. Nazviřsá'va řzmrř Petri i Ivani, 18-25.*

1. 1. **P**o eti dnévi fze je pa fškázao Jezus vucsenfkom pri mourji Tiberiářovom: fškázao fze je pa etak.

2. Bill fzo vkřp Šimon Peter i Tomás, kí fze zov'e' dvojnřk, i † Nathánael od Káne Galilee, i řzino'vje †† Zebedeuřovi, i dvá drúgiva řzucsenfkov nyegovř. † *Ivan. 1, 45.* †† *Mát. 4, 11.*

3. Velř nyřm Šimon Peter: řou bom ribe lovf. Velfřo nyřmi: i mř bomo řli řztebom. Vř fzo řli zátó i gori fzo řli vu ládřo precři; i vu onoj noucsi fzo nikaj nej zgrabili. *Lúk 5, 5.*

4. Gda hi pa 'ze rano bilou: řřtáo je Jezus na brejgi; vucsenfczke fzo pa nej znali, kaj je Jezus.

5. Velf nyřm zátó Jezus: řzinki, řeli kaj kjeřřřtvini máte? Odřovoriřli fzo nyřmi: nemamo.

6. On nyřm pa ercřé: vrřte na deřřřno řřřřn ládře te vlák i nářdete. Vrřřli fzo zátó; i nej fzo ga vřcs mogli vřlejři od vno'řina řřb.

7. Velř zátó on vucsenřk, řřřřga je lřbo Jezus, Petri: Gořřřřd je. Šimon Peter zátó řřřřřřř, kaj je Gořřřřd; řřřřřřř na řřřřř řřřřřřř (ár je nářř bio) i vrřře fze vu mourře. *Ivan. 13, 23.*

8. Tř drúgi vucsenfczke fzo pa řli zřládřov (ár fzo nej dalecs bill od zemřé, nego liki na dveřřřřřřř řakři) vřřřřřřř te vlák řřb.

9. Gda bi zátó vó sli na zemlo : vidili szo 'zerjávó vougelje nalo'zeno i ribo gori djáno i krúh.

10. Velí nyim Jezus : prineszte zrib, ftere szte zdaj vlouvili.

11. Gori je sou zátó Simon Peter i vlejkaó je te vlák na zemlo punoga sztou pétdeszét i iztréjmi velikimi ribami. I, csi gli ji je teliko bilou, dónok sze je nej razprašeso vlák.

12. Velí nyim Jezus : hodte, obōšudite. Niscse ga je pa nej szmeo vncsenškov pštati : ti što szi ? znajoucsi kaj je Gofzpoud.

13. Pršde zátó Jezus i vzeme te krúh i dà ga nyim ; i ribo rávno tak.

14. Sztejm sze je 'ze tretšes szkázaó Jezus vucsenškom szvejim : kak je gori sztano od mrtvi, *Ivan. 20, 19. Lúk. 24, 36.*

II. 15. Gda bi zátó odobōšdivali , velí Šimon Petri Jezus : Šimon, Jonašov szin ; jeli me lūbis vecs od eti ? Velí nyemi : kapa, Gofzpodne, tí znás, kaj te lūbim. Velí nyemi : pášzi ágnece moje.

16. Velí nyemi pá drūgoucs : Šimon, Jonašov szin, lūbis me ? Velí nyemi : kapa, Gofzpodne, tí znás, kaj te lūbim. Velí nyemi : pášzi ovczé moje. *Ec. 34, 8. Djáu. 20, 28.*

17. Velí nyemi tretšcs : Šimon, Jonašov szin, lūbis me ? Razdréšzelo sze je Peter, kaj nyemi je tretšcs velo, lūbis me ; i velí nyemi : Gofzpodne, tí † všza znás, tí vejs, kaj te lūbim. Velí nyemi Jezus : pášzi †† ovczé moje. † *Zotr. 139, 1-4.* †† *Iv. 10, 3.*

III. 18. Zašztino, zašztino velim tebi : gda szi mlá-di bio, szám szi sze opasūvao, i sou szi, kama szi šteo ; gda pa oštáras, vó razšprašztrés rokè tvoje i arūgi de te opasūvao, i pelao, kama ne bos šteo. *Djáu. 12, 3.*

19. Tou je pa erkao znamenūvajoucsi szkáššov šimrtyov bode dšeso Bogà.

I tou erkoucsi, velo nyemi je : nazšledūj me. *2. Pet. 1, 14.*

20. Nazáj sze pa obrně Peter; zaglédne vucsenfka, šteroga je ihbo Jezus, nazledúvajoucsega, ki je i le'zao pri vecsérji na pršzaj nyegovi, i erkao je; Gofzpodne, što je, kí te odà?

21. Toga vidoucsi Peter, velí Jezusi; Gofzpodne, ete pa ka?

22. Velí nyemi Jezus: csi scsém, naj ofztáne, dokecs prídem; ka tebi záto? Tí nazledúj menè,

23. Vò je zšla záto eta rejcs med brate; kaj on vucseník ne merjè. I nej je erkao nyemi Jezus, kaj ne merjè: nego, csi scsém, naj ofztáne, dokecs prídem, ka je tebi záto?

24. Ete je te vucsenfk, kí szvedocsi od etih, i pšzao je eta: i známo, kaj je isztinfzko nyegovo szvedouštvo. *Ivan. 15, 27. 19, 35.*

25. Jeszo pa i drůgavnouga, štera je veslno Jezus: štera, da bi sze pšzala po ednom, ni, kak štimam, ete szvejt ne bi zapopadno oni kníg, štere bi sze napšzafzale. Amen. *Ivan. 20, 30.*

SZVÉTI APOSTOLOV
DJÁNYE.
PREDGOVOR.

§. 1.

Apostolov, ali Apostolszko, djánye szezo vè eto naszledùvajoucse písma záto: ka, liki to prednyejsje vszebi zdr'záva czejli Gószpon Jezusa 'zitek doli szpíszani, tak i eto nám naprej dáva; ka szo Apostol je po Kristusovom vnébo zasztopenyej delali. Ár csi gli sze nej vszej, nego li Petrovo i Pavlovo delo naj bole, naprej prindsa: dónok sze sztoga lejbko razmi; ka, csi szta dvà teliko vcsinila, keliko tak vszi!

§. 2. Píszács toga je bio Sz. Lúkács tiszti, kí je Evangyeliom píszao: liki sze tou nej szamo 1, 1. nego i zsegè gucsa (Stylusa) lejbko szpozna. Sto ga je pa zvúva na tou nadigno, jeli Parveo, liki scsè Dorotheus;

Z ali

ali pa Theofilus, komi je piszao, ali pa sto drugi, je negvúsnó. Tou je isztina: ka, liki je zdávnýa prorosztvo nej zcslovecse voule zbájalo, nego Sz. Bo'zi lidjè szo gúcsali nadignýeni po Sz. Dúbi 2. Pet. 1, 21. tak je i eto piszmo od Bogà vdejnýeno. 2. Tim. 3, 16.

§. 3. *Meszta i vrejmena, ka gde? i gda? je piszao, pravicsno neznamo. More biti, ka je je vnougom meszti, gde je z-Pavlom bodo; more biti, ka je je vednom po Pavlovom drugom robsztvi, piszao. Ar sze ztoga szpomina i Pavleo: ka je Lúkács esce teda 'znyim bio; gda sze je ob drugim pred Nero Czaszara posztavo 2. Tim. 4, 11. stero sze je zgoudilo po Krisztusovom rojsztvi okoli 63. ali, pouleg Hieronymusa, 70. leta.*

§. 4. *Czio pa toga Apostolszkoga dela i djánya doli szpisúvanya je pokazati:*

a.) *Kakda je Sz. M. Czerkev krszt-sánszka po Apostolov gyedrnóm deli na czejlom szvejtí Kol. 1, 6. kam szo vó poszlani predgat Mark. 16, 15. naj bole pa v-Jeru'zálemi, Samárii, A'zii, Maczedonii, Græcii,*

cii, ali Grckom, Itálii, ali vlaskom, Hispánii, tou je, Spanyorfszkom orszá-
gi notri do Illyriuma, szlovenszke kra-
jine, Rim. 15, 19. szvoj zacsétek vzéla,
brezi vsze szveczke modrouszti 1. Kor. 1,
27. szile vinejsnye 2. Kor. 10, 4. prilizá-
vanya 1. Thes. 2, 4--8. jálnoszti vrajze
2. Kor. 1, 17. 18. li szamo z-Bo'ze rejcsi
szemena 1. Kor. 2, 1-4. i kakda je rájzla
med vnougim proti vinsztvom, pregánya-
nyem i krvi prelevanyem, nám na troust;
da, geto vidimo, ka sze i vezdásnyem vrej-
meni nám tak godi, ztoga szpoznajmo, ka
szmo vu právoj M. czérkvi gori poczim-
prani na fundamentum Apostolov i Proro-
kov, koga vogléni kamen je Jezus Krisztus
Ef. 2, 20. i zato sze ne dájmo od vszako-
ga vótra kakstè návuka vu jálnoszti na
zapelávanye okouli goniti i premetavati,
kako czeczátja decsicza Ef. 4, 14. nego go-
tovi bojmo z- Apostolmi ráj vu temniczo
i na szmrt iti. Djan. 4, 3. 5. 18. 12, 1-4.

β.) Kákso lúbézen szo meli prvi krjzt-
sanye k- Jezusi i kedendručomi na teliko; da,
liki szo za Krisztuja vsze tà niháli Mat. 19,
27. i za govno dr'zali Fil. 3, 8. tak szo

vszi vkúp bili i vsza szo meli obcsinszka
 Dján. 2, 44-47. nám na vcsenyè; naj
 i ní knasemi Jezusi vu vòri i 'znyè zhaja-
 joucsim dobrim delom tákjo lúbéznosztz szka-
 'zújmo; da nász ni szmrt, ni 'zitek, ni au-
 gyehe ni poglavniczke, ni zmo'znosztz, ni
 vezdásnya, ni prísesztna, ni viszina, ni
 globocsína, ni niksa drúga szt'vorjena szt'vár
 od lúbéznosztz Bo'ze, stera je vu nasem
 Goszpon Jezus Krisztusi, ne odloucsi. Rim.
 8, 38-39. i edendrúgoga lúbimo nej li sza-
 mo zricsjom i zjezikom, nego i zdelom i
 zisztinom, 1. Ivan. 3, 18. edendrúgoga od
 szébe za vékse prestimajoucsi, ne glédajmo
 vszákfi szvoja; nego i tà, stera szo ti drú-
 gi. Fil. 2, 3-4.

S. 5. Tála mà dvà:

I. Ká'ze; kakda szo Apostolje pri-
 právlani bili k-Sz. M. czérkvi zacsétki.
 I, 1-13.

II. Ká'ze; kakdaje Sz. M. czérkev
 krsztsánszka gori poczimprana

a.) v Jeru'zálemi I, 14-VII.

β.) v Judei i Samárii. VIII-XII.

γ.) v A'zii i v-Europi. XIII-
 XXVIII.

P R V I (I .) T Á O .

I. Predgovor, 1 - 3. II. Krisztusovo vnébo zasztoplenyè, 4 - 11. III. Apostolje Matyasa med sze vze mojo, 12 - 26.

* *Epistola na Krisztusovoga vnébo zasztoplenyà dén.*

I. 1. **T**o prvo isztina rejcs szam vcsino od vszega. oh Theofie! stera je zácsao Jezus i csiniti i vcsiti, *Lúk. 1, 3.*

2. Notri do tisztoza dnéva; *sterom* je gori vzéti *po tom*, kak je zapovid dáo po Sz. Dúhi Apostolom, stere je odebrao. *Lúk. 24. 50. 51.*

3. Sterim sze je i szkázao živoucsega po trplejny i szvojem vu † vnougi znamejnyaj, geto sze je stiridezét dní nyim zka'zúvao i gúcsao, ona, stera szo od †† Králesztva Bozega. † *Ivan. 20, 27. 1. Kor. 15, 5. 8. †† Lúk. 17, 20.*

II. 4. I vkúp szprávlenim je zapovedao; naj sze od Jeru'zálema ne odloucsio: nego csákajo obecsanye Ocsè; stero szte, praj, csúli od méne. *Lúk. 24, 49. Ivan. 16, 7.*

5. Kaj je Ivan isztina † krszto zvodom: ví sze pa okrsztite vu †† szvétom Dúhi nej po vnougi eti dnévi. † *Ivan. 1, 26. †† Es. 44, 3.*

6. Vkúp sze szprávivti záto pírali szo ga govorecsi: Goszpodne, jeli vu etom vrejme ni nazaj gori posztávis Králesztvo Izraelszko? *Lúk. 24, 21. Oz. 11, 15.*

7. Erkao nyim je pa: nej je vase znati vrej-

mena i dnéve; štere je Ocsa polo'zo vu lašz-
tivno oblášzt. *Mark. 13, 33. Oz. 10, 7.*

8. Nego vzemete † moucs pridoucsega Dů-
hà šzvétoğa na vášz: i bodete mi šzvedocz-
ke vu Jeru'zálemi i vu vszoz Judei i Samárii i
notri do †† šzlejdnýe zemlè. † *Dján. 2, 1-4.*
†† *Kol. 1, 6.*

9. I eta erkoucsi, gda bi oni *na nyega* glé-
dali, gori je prizdignýeni: i oblák ga je odev-
zéo od oucsi nyihovi. *Lúk. 24, 51.*

10. I, gda bi oni *za nyim* vu nebészza idou-
csem glédali, ovo dvě mo'zà šzta priztoup-
pila knyim vu bejlom gvanti. *Lúk. 9, 30.*

11. Šteriva šzta i erkla: mo'zjè Galileánšz-
ki, ka šztojíte gledécsi vu nebészza? Ete Je-
zus, kí je od vášz vu nébo vzéti, tak bode
pridoucsi, líki šzte ga vidili vu nébo idoucse-
ga.] *Lúk. 21, 27. I. Tbes. 4, 16.*

III. 12. Teda šzo šze povrnoli vu Jeru'zálem od *one*
gorè štera šze zovè oliveczka, štera je blůzi k-Jeru'zá-
lemi, na eden šzoboutni hodáj.

13. I, gda bi notri sli, gori šzo sli vu vœsérniczo,
gde šzo bilí prešívajoucsi Peter i Jakub i Ivan i An-
drás, Filip i Tomás, Brtalan i Mátaj, Jakub Alfeušov
šzin i Šimon te zelotes, i Júdas brat Jakuba.

14. Tej šzo vszi bilí šztálni ednáko vmolštvaj i vpros-
nyaj z'zenami i z-Máriov máterjov Jezusovov i zbrat-
mi nyegovimi.

15. I vu oni dnévi šztano je Peter na šzrejdi med
vucsenkmi i ercšè: (bilou je pa lůšztva po iméni na
šiztom *meszi*, líki šztou dvajšzeti.)

16. Mo'zjè bratje: potrejbno šze je bilou šzpuniti
etomi pšizmi; štero je naprej povedao šzvéti Důjh po
všiztaj

vůsztaj † Dávidovi od Júdasá, kí je bio †† vodecz
enib, kí szo zgrabili Jezufa. † *Zolt.* 41, 10. †† *lv.* 18, 3.

17. Ár je zracúnani bio med nász i vzéo je táó
 szlů'zbe ete.

18. Tè je záto szpravo † nyivo szte nepravicsno-
 szti nájima i †† preszúnovli sze raszpocso sze je na szrej-
 di i vò szo sze *nyemi* vlejala vsza csrejva nyegova.
 † 2. *Sam.* 17, 23. †† *Már.* 27, 5.

19. I znano je vcsinyeno vszejm prebivajoucsim
 v-Jeru'zálemi na teliko, da sze nyiva ona zovè po
 lasztivnom nyihovom jeziki Akeldama, tou je, nyiva
 krvi. *Zak.* 11, 13 *Már.* 27, 7. 8.

20. Ár je píszano vu 'Zoltárszki knigaj: † naj bo-
 de prebiváiscse nyegovo pűcsa, i ne bodè prebiva-
 joucsi vnyem. I: †† pűspekűjo nyegovo naj drűgf
 vzeme. † *Zolt.* 69, 29. †† *Zolt.* 109, 8.

21. Potrejbno je záto, naj eden ztejh mo'zouv
 (kí szo znami bili v-vszákóm vrejmeni, vsterom je
 notri i vò hodo med nami Goszpon Jezus

22. Zacsévli od krszta Ivanovoga notri do *risztoga*
 dnéva, vsterom je kraj vzéti od nász,) bodè szvedok
 gori sztaenyà nyegovoga znami vrét.

23. I posztavili szo dvà, Jo'zefa, kí sze zovè Bar-
 sabás, kí sze czounije Jusztus, i Matyasa.

24. I molécsi szo erkli: tí, Goszpodne, vszej szercz
 znánecz, poká'zi zetiva dvà ednoga, steroga szí odé-
 brao. *'Zolt.* 7, 10.

25. Naj vzeme fors szlů'zbe ete i Apostolsztva; od
 steroga je odsztoupo Júdas odidoucsi na meiszto la-
 sztivno. *Oz.* 21, 8. *Lúk.* 16, 28.

26. I vrgli szo fors na nyidva, i szpadno je fors na
 Matyasa; i vszej voulov je zracúnani med ti edenűj-
 szet Apostolov. *Pril.* 16, 33.

DRŮGI (II.) TÁO.

I. Sz. Dűbà ns Apostole vò vltánye, 1-13. II. Petrove prve od Krisztusa predge baszek, 14-47.

* *Epist. na I. Riszáofzki dén.*

I. 1. **I** vu szpunnyávanyi Riszáofzkoga † dné-
va, bilí szo vszi edne pámeti †† na ed-
nom meszti vkúp. † Lev. 23, 15. †† Dj. 1, 14, 15.

2. I vcsinyeno je na nágli znebész sűmlej-
nye, † liki mocsnoga vòtra †† idejnye: i
napuno je czejlo hi'zo, gde szo bilí szedécsi.
† 1. Král. 19, 12. †† Ivan. 20, 22.

3. I vidili szo sze nyim razdeljeni jeziczke,
liki ogyen: i szeo je na ednoga vszákoga nyih.
Mát. 3, 11.

4. I napunyeni szo vszi † z-Dűhom szvé-
tim: i zácsali szo gúcsati †† zdrűgimi jezik-
mi; liki je Sz. Dűh dáo nyim gúcsati. † Dján.
11, 15. †† Dján. 10, 44.

5. Bilí szo pa vu Jeru'zálemi prebívajoucsi
'Zidovje, mo'zjè pobo'zni zevszákoga národa:
kí szo pod nébov. Dján. 13, 26.

6. Gda bi sze záto ete gláfz zgoudo: vkúp
je szprisla ta vno'zina i zmejsala sze je. Ar
je je csűo vszáki po szvojem lasztivnom jeziki
gucsécse. 'Zolt. 87, 6.

7. Sztrfznoli szo sze pa vszi i csűdivali szo
sze govorécsi edendrűgomi: ovo, nej szo vszi
eti, kí gucsíjo, Galileánczi?

8. I kakda je tou: ka je mí csűjemo vszáki
po

po laštivnom našem jeziki, vsterom szmo sze poroudili, gúcsati?

9. Parthi i Medi i Elamitánczi i kí sztojijo v-Mefopotámii, v-Judei, i vu Kappadoczii, Pontusi i A'zii. *Szto. 10, 22.*

10. Frígii i v-Pámfilii, v-Egviptomi i vtáli Lúbie pouleg Czirene i prísavczí Rimfzki 'Zidovje i poganye povrnyeni.

11. Cretánczi i Arabiánczi csújemo je gúcsati znasimi jeziki ta velika dela Bo'za.

12. Sztršznoli szo sze pa vszi i dvojécsi eden ktomi drúgomi je velo: ka fcsè tou biri?

13. Drúgi szo je pa spotali i erkli: ka szo zmoštom napunyeni.]

II. 14. Sztojécsi pa Peter sztimi edenájszetimi, prizdigno je gláfz szvoj i erkao nyim je: mo'zjè 'Zidovje i sztojécsi vu Jeru'zálemi vszi, tou vám znáno bojdi, i vu vúha vzemte ricsi moje.

15. Ár szo nej, liki ví stínate, eti pijani: ár je trétya vóra dnéva.

16. Nego eto je; ka je povejdano po Joel proroki. *Joel. 2, 28.*

17. I bude vu szlejdnymi dnévi (velš Boug:) vò vlijém † od Dúhá mojega na víze tejlo; i prorokúvali bodo szinovje vafi i †† cseri vase, i mladénczi vali bodo videjny*vidili, i tim sztarissim valim bodo sze szenya szenyala. † *Dján. 10, 45.* †† *Dján. 21, 9.*

18. I na szluge moje i na szlu'zbenicze mole vu dnévi oni vò vlijém od Dúhá mojega, i prorokúvali bodo.

19. I dám csúda vu nébi od zgora i znamejnaya na zemli zdolaj, krv i ogyen i dána szpár.

20. Szuncze sze preobrnè na kmiczo i mejšzecz. na krv prvle: liki pride dén Goszpodnov te veliki i znameniti. *Joel. 3, 4.*

21. I bode; da vszáki, kí bode zezávao imé Gofz-podnovo, zdr'zí sze. *Rim. 10, 13.*

22. Mo'zjè Izraelitánczi, poszlúsfajte ete ricsí: Jezúfa Nazarenszkoga, mo'zà od Bogà, pokázanoga med vami žmocsní i zesúdami i znamejnými, štera je vcsíno po nyem Boug na szrejdi med vami, liki i szamí znáte. *Dján. 10, 38.*

23. Toga, † szkoncsanoga tanácsa i naprej szpoz-nanya Bo'zega vò dánoga, szte vzéli po rokáj nepravicsni; i gori ga †† poveszivilí szte vmourili. † *Lúk. 22, 22.* †† *Dján. 5, 30.*

24. Steroga je Boug † gori zbúdo odvézavilí †† bolezní te szmrti. Liki je i nej bilou mogoucse: ka bi sze od nyè zdr'zao. † *Dján. 3, 26.* †† *Zolt. 18, 5. 6.*

25. Ár Dávid velí od nyega: † vido szam Gofz-podna pred menom vszefzkoufz; ár mi je †† zdejsz-nemoje; naj sze ne gyenem. † *Zolt. 16, 8.* †† *Es. 50, 8. 9.*

26. Záto sze radúje szrezè moje i veszef sze jezik moj: escse pa i tejlo moje bode pocsívalo vu vùpanyi.

27. Kaj ne nihás dúšo mojo vu pekli; niti ne dás tvojemí szvétomí viditi szprjhnenyà. *Es. 53, 8. 10.*

28. Znáne szi mi vcsíno potí 'zítka: napunis me zvezeljom pred lícjom tvojim.

29. Mo'zjè bretje, naj mi bode szlobodno gúcsati szresnosztyov kvám od pátriárcha Dávida: kaj je mr'u, i pokopan je, i grob nyegov je med nami do ctoga dnéva. 1. *Kráł. 2, 10.*

30. Prorok záto bodoucsi i znajoucsi, kaj nyemi je Boug szpríszegov obecsao: ka szzáda ledevjouv nyegovi pouleg tejla obidí Krisztufa; kí bode szedo na nyegovom sztoucsi. 2. *Sam. 7, 12.* *Rim. 1, 3.*

31. Eto naprej vidoucsi, gúcsao je od gori sztane-nyà Krisztufovoga; kaj sze ne nihà dúša nyegova vu pekli; niti tejlo nyegovo ne bode vidilo szprjhnenyà. *Zolt. 16, 10.*

32. Toga Jezúfa je Boug gori zbúdo: koga szmo mí vsziszvedoczke. *Iv. 15, 27.*

33. Zdejsznov záto Bo'zov zvfšenyi i obecsanye Dúhá szvétoga vzévfš od Ocsè, vò je vlejšao tou: štero zdaj ví vřdite i csújete. *Dján. 1, 4, 5, 31.*

34. Ár je nej Dávid sou gori vu nebéšza. Velš pa šzám: erkao je Gošzpoud Gošzpoudi mojemi; šzedi šzi na dejšzno mojo; *'Zolt 110, 1.*

35. Dokes polo'zim nepriátele tvoje na podnogao-
niczo noug tvoji.

36. Zagvúšno záto znaj vřza hi'za Izraclšzka: kaj ga je Gošzpouda i Krifštusa Boug vcsáno toga Jezusa; šteroga šzte ví rášzpili.

37. Gda bi pa *eto* šzlišali, prebodnyeni šzo vřzrczi; i erkli šzo Petri i tim drúgim Apostolom: ka nám je csiniti, mo'zjè bratje? *Dján. 9, 6.*

38 Peter nyim je pa erkao: *povrnte šze i okřšzti šze vřz vřzáki vu iméni Jezus Krifštusa na odpúšcsanye grejšbov; i vzemete dár Dúhá švétoga. Már. 3, 2.*

39. Ár je † vám dáno *ton* obecsanye i šzinom vašim i †† vízejm, kí šzo dalecs; šterekoli bode zváo Gošzpodin Boug nas. † *Zak. 12, 10.* †† *Eš. 2, 12.*

40. I zdrúgimi vnougimi ricšmš je šzvedocšo i opomšnao govorécsi: zdr'zte šze ód etoga húdoga národa.

41. Kí šzo záto radi gori vzéli rejcs nyegovo; okřšztili šzo šze: i pridjáno je tiřzti dén dús okoli trijezero.

42. I bilí šzo šztálni vu návuki Apostolov i vu obcsinřzštví, i vu lámanyi krúha, i molřtvaj. *Dj. 20, 7.*

43. Prešztrášila šze je pa vřzáka dúša: ár šzo vnouga csúda i znamejnja po Apostoláj vcsinyena bilá.

44. Vřzi pa ti vòrni šzo vkúp bilí i vřza šzo meli obcsinřzka. *Dján. 4, 32. Pravd. 15, 14.*

45. I ládanya i pořššva šzo odávali i razdiljávali šze je vřzejm: kak je šteri potrejšcsino meo.

46. I vřzáki dén šztálni, edne pámeti, bodoucsi vu czerkvi, i lámavřš krúh po hi'zaj, jemáli šzo jejšzšvino zveřzeljom i šzprouřzštim šzřzcom. *Dján 20, 7.*

47. Hvalécsi Bogà i majoucsi milošcsco pred czejlim lúřz-

lúštvom. Gofzpoud je pa prilo'zo vszáki dén kczérk-
vi; kí bi sze zvelicsali. *Dján. 4, 4.*

TRÉTYI (III.) TÁO.

I. *Te plantavi petlar ozdrávi, 1 - 11. II. Petrova drá-
ga predga, 12 - 26.*

1. **G**ori srta pa sla vkúp vu czérkev Peter i Ivan
okoli devéte vóre; *gda sze molitvi dr'žjo.*

2. I nfki mou'z, † plantavi od utrobe materé szvo-
je bodoucsi, sze je nošzo: šteroga szo vszáki dén pred
czérkevne dveri dejvali *one*, štere sze zovéjo (znáj)zne;
da bi †† profzo álmoštvo od notri idoucsi vu czér-
kev. † *Dján. 14, 8.* †† *Ivan 9, 8.*

3. Steri gda bi vido Petra i Ivana idoucsa vu czér-
kev; profzo *nyidva* je; *da bi álmoštvo vzéo.*

4. Na nyega pa poglednovši Peter z-Ivanom ercsé:
glédaj na náj.

5. On je pa kebzúvao na nyidva štímajoucsi: ka
kaj od nyidva zveve.

6. Erkao je pa Peter: szrebra i zláta nemam; ka pa
mám, tou ti dám: vu iméni Jezus Krisztusa toga
Nazarenszkoga sztani gori i hodi. *Dján. 14, 10.*

7. I priavši ga za dejszno rökou gori ga je opra-
vo. Preczi szo sze nyemi pa potrdili poplatje i glej'znyi.

8. I gori szkocsivši sztáo je, i hodo je i sou je 'znyima
vu czérkev, hodécsi i szkákajoucsi i hvalécsi Bogà.

9. I vidilo ga je vsze lúštvó hodécsega i hvalé-
csega Bogà.

10. I poznali szo ga: kaj je tè; kí je za álmoštva
vošo szedo pri ti sznáj'zni dveraj te czérkvi. I napu-
nyeni szo sztrahom i szaszom nad tejm: štero sze je
'znyim zgoudilo.

11. Gda bi sze pa te ozdráveni plantav Petra i Ivana
dr'vao: vkúp je príbej'zalo kným vsze lúštvó na
trnáci, kí sze zové Salamonov, presztrašeno. I. *Kráh.*
6, 3. *Ivan. 10, 13.*

11. 12. Vidoucsi pa Peter odgovoril lúštví: mo'zjé Izraelfzki, ka sze csúdíjete nad etim; ali ka na náj glédate; liki da bi zlaštivnov náj mocsjouv, ali pobo'znoštyov vesníla etoga hodécsega.

13. Boug Abrahámov i Izákov i Jákobov, Boug ocsákov náši je odícso Szinà szvojega Jezusa: šteroga szte ví vrokè dáli, i zatájili szte ga pred Pilátusovim lícrom; gda bi on szoudo, naj sze odpíšťí. *Vöid. 3, 15.*

14. Vi szte pa toga szvétoga i pravicsnoga zatájili: i profzili szte; naj sze vám mou'z lúdomorecz darúje. *Mát. 27, 20.*

15. Poglavníška 'zítka szte pa vmourili: šteroga je Boug gori obúdo zmrtví; koga szmo mí szvedoczke. *Dján. 2, 24. 32.*

16. I po vöri nyegovoga iména, etoga, šteroga vídite i znáte, potrdilo ga je imè nyegovo: i ta vöra, štera je po nyem, dála nyemi je eto czejlo zdrávje pred vszejmi vami.

17. I zdaj, bratje, znám: ka szte zneznanofzti vesníli; liki i poglavníčzke vafí. *1. Kor. 2, 8.*

18. Boug pa, ka je naprej nazvejšto po vúšztaj vszej prorokov szvoji, kaj Krisztus more trpeti, tak je szpuno. *Lúk. 24, 44.*

19. Povrnte sze záto i obrnte sze na vö zbríszanye grejhov vafí: naj prído na váfz vrejmena razzládjenyà od lícza Goszpodnovoga.

20. I posle vám toga naprej predganoga Jezusa Krisztusa. *Dán. 7, 22. 27.*

21. Komi je potrejbno íština nébo vzéti notri do vrejmena nazájposztavlenyà vszej sztvári: od šteri je gúcsao Boug po vúšztaj vszej szvétí szvoji prorokov od vekivekouma.

22. Ar je Moj'zes íština erkao ocsákom: kaj pro-roka pobídi vám Goszpodin Boug vas zvaší bratov, liki menè; nyega poszlúšajte vu vszem; ka bode vám gúcsao. *Pravd. 18, 15.*

23. Bode pa: *da sze vřzáká dšfa, štera ne bode pošlš-fala proroka onoza, vř štrejbi znároda šzvojega.*

24. Vřzi proroczke pa od Samuela, i potom toga, křkoli šzo gšcsali, i ete dnř šzo nazviřcsávali. *Dj. 2, 17.*

25. Vř šzte šzinovje prorokov i zákona: šteroga je zakono Boug našim ocsákóm govorěcsi Abrahámi: i *vu šzemeni tvojem šze blagosřlovijo vřzi národě země. Šzrv. 12, 3.*

26. Vám je naj prvle Boug gori zbšdo Šzinà šzvojega Jezusa: i pošlao ga je; ka bi vřřz blagosřlovo; naj šze vřzákř obrně od hšdoub šzvoji. *Mát. 15, 25.*

STRTI (IV.) TÁO.

I. Apostolszke M. cžérkvi prvo přegányanye, 1-22. II. Gmajne za Evangelijoma šzrečno naprej idejnye, molitev i nyě obcsinřzvo, 23-37.

I. 1. **G**da bi pa onedva *řcře* gšcsala klšřzťvi: prisli šzo nad nyidva popevje i voj cžérkevni vitězov i Šzaduceuske. *Mát. 27, 65.*

2. *Ar* nyim je prouti bilou: ka šzta lšřzťvo vřřla i nazviřcsávala vu Jezušovom *iměni* od mrtvi gori řztaněnyě.

3. I na nyidva šzo vřgli rokě, i dšali šzo nyidva vtěmniczo do ũtra: *řr* je 'ze vřřřt bio.

4. Vnoui pa, kř šzo csšli tš rejs, vřřvali šzo; i vřřnyen je bio řacsun mo'zouv okoli pětjezero. *Dján. 2, 47*

5. Zgoudilo šze je pa na ũtro: vkšp šzo šze šzpravili nyihovi poglavniřzke i řztariřři i piřřzacske v-Jeru'zalemi

6. I Annas vřřřny i pop i Kajafšs i Johannes i Alexander, i; kř šzo bili řzpopovřzkoza roda. *Lšřk 3, 2.*

7. I pošřtavivřř je na řzrejšdo, řzpitávali šzo je: vu koj moucsi, ali vřkom iměni šzte vřř tou vřřřnili? *Mát. 21, 23. Ivan. 1, 25.*

8. Teda Peter pun Sz. Dúhá ercsè nyim : poglav-
níczke lúšťva i štariffi Izraela :

9. Csi sze midva dnešz szoudiva za toga volo ; ka
szva zetim nemocsnim cslovekom dobro vcsínila ; po
kom je ete ozdráveni : *Ivan. 10, 32.*

10. *Tak* znáno vám bojdi vszejm i vszemi lúšťvi
Izraelfzkomi ; kaj vu iméni Jezusa Kriztusa toga Na-
zarenšzkoga, šteroga szte ví rázpili ; koteroga je Boug
gori zbúdo zmrtví ; vu tištoga *iméni* ete sztojš pred
vami zdrav. *Dján. 3, 15.*

11. Tè je te kamen zavr'zeni od vášz zidárov : tè
je vcsinyeni na glavics voglà. *Zolt. 118, 22. Már. 21, 42.*

12. *I nega vdrúgom nikom zvelicsanya : ár niti je nej
dáno imè drúgo pod nébom med lidmi ; vu kom sze je nám
potrejbno zvelicsati. Már. 1, 21. 1. Tim. 2, 5. Iv. 14, 6.*

13. Gda bi pa vidili Petra šzrcsnofzt i Ivana i zve-
dili bi, ka szta nevcsena csloveka i proušzta : csúdi-
vali szo sze, i poznali szo nyidva ; ka szta z-Jezusom
bilà. *Már. 4, 18-21. 1. Kor. 1, 17.*

14. Toga csloveka pa gda bi ga vidili 'znyima szto-
jécsega ozdrávenoga ; nikaj szo nej meli ; ka bi prou-
ti gúcsali.

15. Zapovedali szo nyim záto ztanácsnicze vò idti :
i premetávali szo med šzebom

16. Govorécsi : ka bomo csinili sztejmi lidmi? Ár,
kaj je znáno znamejnye po nyih vcsinyeno vszejm szto-
jécšim vu Jeru'zálemi, je ocsivešzno, i ne moremo ta-
jiti. *Ivan. 11, 47.*

17. Nego, naj sze vecs ne razglasúje med lúšťvo,
trdno sze nyim poprejtmo : da vecs ne gucsijo vu tom
iméni níkfemi csloveki.

18. I, gda bi je prízvali, zapovedali szo nyim : naj
ezilou ne gucsijo, niti ne vcsijo vu Jezusovom jméni.

19. Peter pa i Ivan odgovorécsa nyim ercséta : jeli
je pravicsno pred Bogom vášz pošlúšfati boše, liki
Boga, szoudite? *Dján. 5, 29.*

20. Ar mí ñe moremo; *ka bi ona*, štera šzmo vidili i csůli, ne gůcsali. *Mát. 11, 4.*

21. Oni šzo šze pa nyim trdno poprejštili i odpůšztili šzo je; da šzo nikaš nej najšli, kakda bi je kaššigali za volo lůšztva. Ar šzo vřzi dšcsili Bogà nad tejm; ka je vcsinyeno.

22. Ar je vcs štirideřzét lejš šztar bio te cslovik; nad kim je vcsinyeno tou znamejnyc zvràcsanya.

11. 23. Gda bi pa odpůšcseni bilš: sli šzo *křzvojm* lařztivnim; nazvejšztili šzo *nyim*; kakoli šzo nyim vlàdniczke popovřzki i šztarilři erkli.

24. Oni pa, gda bi csůli, zednov pámetjov šzo prizdignoli glàřz k-Bougi i erkli: Gofřpodne, tí řzi Boug, kř řzi napravo nébo i zémlo i mourje i vřza; štera šzo vu nyřh. *Sřzv. 1, 1. Eř. 37, 16. 17.*

25. Kř řzi po vřřztaj Dàvidovi dèteta tvoješa erkao: zakaj šzo biřzneli poganyě i lůšztvo je miřzřilo zobřztojna? *Zolt. 2, 1. 2.*

26. Priřztoupili šzo Kràlove zemelřzki i poglavniřzke šzo vkůp řzprisli prouti Gofřpodni i prouti Kriřztuři nyegovomi.

27. Ar šzo vkůp řzprisli zařřztino prouti řzvětomi Šzini tvoješi Jezuři, šteroga řzi namazao, Herodes i Pontius Pilátus řzpoganmi i zlůřztvom Izraelřzkim. *Ivan. 11, 47. Lůk. 23, 12.*

28. Csiniti *ona*, ka je tvoja rouka i tvoj tanács naprej řzkoncsao; naj šze zgodřřjo.

29. I zdaj, Gofřpodne, zgledni šze na prityě nyihovo; i dáj řzlugom tvojim vřřàkov řzřcsnořztyov řgůcsati rejšs tvojo.

30. Na eto řtėgni vř rokou tvojo: naj šze zvràcsůvanya i znamejnyc i csůda godřřjo po imėni řzvětoga Šzinà tvoješa Jezuřa.

31. I, gda bi molili oni, genolo šze je meřzto; vřkoma šzo bilř vkůp řzřàvleni; i napunyeni šzo vřzi řz-řzvėtim Důhom; i gůcsali šzo rejšs Bo'zo řzřcsnořztyov. *Dj. 16, 26.*

32. Te vno'zine pa ti vórvajoucsi je bilou *edno* szrczé i edna dšfa: i nišce je kaj pošlva szvojega za lašzivno biti nej pravo; nego szo nyim vsza obcsinfzka bila.

Dján. 1, 14. 2, 44.

33. I zvelikov mocsjouv szo dávali szvedouštvó Apostolje od gori sztanenyà Gofzpodna Jezusa: i velika milošca je bila nad vszejmi nyimi *Dj. 1, 22. 2, 24.*

34. Ár niti je nej bio potreboucsi što med nyimi. Ár, kikoli szo meli nyive ali hi'zo, oudali szo je i czejao ti odáni szo prineszli.

35. I polo'zili szo jo knogám Apostolov: razdiljávala sže je pa vszákšemi; liki je što potrejbcsino meo. *Pravd. 15, 11. Es. 58, 7.*

36. Joses pa, zdenyeni od Apostolov Barnabás (štero je razklajeno, szin obeszeljà) Levíta, na rod gledoucs Czipriánecz,

37. Meo je edno nyivo, oudao jo je, i princszao je pejne'ze, i polo'zo je je knogám Apostolov.

PÉTI (V.) TÁO.

I. *Anániás z'zenov vrés, za volo lá'zi, merjè, 1--11.*

II. *Apostolje vnouga esšuda csinijo, 12-17.* III. *V-*

zemniczo djáne Boug ofzlobodi, 18-24. IV. *Drš-*

goucs zgrábleni sže zbicšújo i odpisztijo, 25-42.

I. 1. **N**iki mou'z pa po iméni Anániás sz-Safirov 'zenov szvojov je oudao ládanye *szvoje*.

2. I kraj je vzéo od czejne znányom *szvoje 'zenè*: i prineszècsi nškš táó, djáo ga je k-Apostolovim nogám. *Dján. 4, 37.*

3. Eršè pa Peter: Anániás, zakaj je napuno Satan szrczé tvoje; da bi lagao szvétomi Dšhi i odvno od czejne te nyive? *Ivan 13, 2.*

4. Jeli, da bi ofztánola, ne bi tebi ofztánola; i odána vu tvojoj oblášzti je bila? Zakaj szi gori djáo vu szrczi tvojem *eto delo*? Nej szi lagao lidém; nego Bougi.

5. Szlŕsavŕi pa Anániás etc ricsŕ, *doli* ŕzpadnovŕi, *vŕ* je pŕŕŕzo dŕŕfo: i vcsinyeni je ŕztrájh veliki nad v ŕzejmi; kí ŕzo eta csŕli. *Lŕk.* 1, 61. 7, 16.

6. Gori ŕzo pa ŕztanoli mladenczi, vkŕp ŕzo ga zagrŕoli: i vŕ ŕzo ga odneŕzli i pokopali ŕzo ga.

7. Prigoudilo ŕze je pa, liki po trŕ vŕre csafzi: prisla je notri 'zena nyegova neznajoucsa; ka ŕze je zgoudilo.

8. Odgouvoru je pa nyej Peter: povej mi, csi ŕzta za teliko to nyivo tã dalã? Ona pa velŕ: kapa, za teliko.

9. Peter ji pa ercsè: kaj je, ka ŕzta ŕze *tak* zglŕhala vu ŕzkŕsávanyi Dŕhá Gofzpodnovoga? Ovo no gè oni, kí ŕzo pokopali mo'zá tvojega, ŕzo pred dve-rami, i tebè bodo vŕ nefzli.

10. Szpãdnola je pa preczi knogãm nyegovim, i vŕ je piŕzŕla dŕŕfo. Notri idoucsi pa mladenczi najŕli ŕzo jo mrtvo: i vŕ ŕzo jo nefzli i pokopali ŕzo jo pouleg nyè mo'zá.

11. I poŕztano je veliki ŕztrájh nad czejlov gmajnov i nad vŕzejmi: kí ŕzo eta csŕli.

II. 12. Po rokãj pa Apostolov ŕzo vcsinyena znamejŕya i csŕda med lŕŕŕtvom vnouga: (i bilŕ ŕzo edne pãmeti vŕzi vu trŕnczi Salamonovom.) 1. *Krãl.* 6, 3. *Ivan.* 10, 23.

13. Ti drŕgi ŕze je pa niŕŕŕe nej ŕzmeo knyim pri-drŕ'ziti: nego je je zvisãvalo lŕŕŕtvo.

14. Bole ŕzo ŕze pa prilagali, vŕrvajoucsi Gofzpodni, vno'zina mo'zouv i 'zén,

15. Tak: da ŕzo na vilicze vŕ noŕzili te nemocsne i dejvali ŕzo je vu ŕtampete i poŕztele; naj pridoucŕga Petra li ŕzencza obŕzencza ŕteroga 'znyih. *Ivan.* 14, 12. *Djãn.* 19, 1.

16. Vkŕp je pa ŕzprihãjala i tã vno'zina okouli bodoucsi mejŕat vu Jeru'zãlem nefzècsi nemocsne i man-trãne od necŕŕŕŕti dŕhouv; kí ŕzo vŕzi ozdravili.

III, 17. Gori je pa ŕztano te vŕŕesnyi pop i vŕzi, kí ŕzo

fzo 'znyim bili (zonoga, stero je Szadduceusov, jere-
tinfztva,) napunjeni fzo zadomešćavanyem.

18. I vrgli fzo rokè szvoje na Apostole i djáli fzo
je vu obcsinfzko temniczo.

19. Angyeo Gofzpodnov je pa vnoesi cudpro dveri
te temnicze; i, gda bi je vð pelao, ercse nyim: *Dj. 12, 7.*

20. Idite i fztójècsi gúeste vu czérkvi lúfztvi vře
ricsl toga 'zítka.

21. Oni pa, *gda bi eto* csúli, notri fzo sli vgojčno
rano vu czérkev i vcsli fzo. Pridoucsi pa te vřesnyi
pop, i kí fzo 'znyim bilf, vkúp fzo prřzvali tanács i
vře fztariffè fzinouv Izraelszki: i pošzlali fzo vu tem-
niczo; da bi je naprej pripelali. *Dján 4, 5.*

22. Hlápçzi pa odidoucsi, nej fzo je najšli vu tem-
niczi: povrnoli fzo fze pa i nazvejštli fzo

23. Govorècsi: kaj iřtina temniczo fźmo najšli za-
prto vu vřzoy pokojnořtí i varivácse vinej fztójècse
pred dverami; gda fźmo jo pa oudprili, notri fźmo
nikoga nej najšli. *Dján. 12, 6.*

24. Gda bi pa csúli ricsl ete: i vřesnyi pop i voj
czérkevni vítèzov i vládniczke popovřzki zadržávalè
fzo fze od nyh, ka bode ztoга.

IV. 25. Pridoucsi pa nikák, nazvejšto nyim je go-
vorècsi: kaj ovo, ti mořžè, stere řzte vu temniczo djá-
li, fzo vu czérkvi fztójècsi i vucšècsi lúfztvo.

26. Teda ide voj vítèzov zhlápçzmi: pelao je je nej
řz-řzilov, (ar fzo fze bojali lúřtva, naj je ne kamenúje.)

27. Gda bi je pa pripelao: poštavili fzo je vu ta-
nácsi. I přtao je je vřesnyi pop

28. Govorècsi: nej fźmo vám zapotvidjov zapo-
vedali; naj ne vcsřte vu imèni etom? i ovo napunilš
řzte Jeru'zálem znávukom vařim; i řesète na nářz pri-
pelati etoga csloveka krv. *Már. 27, 2.*

29. Odgovorècsi pa Peter i Apostolje ercšèjo: *bola
wbej Boga bougati, kako lidi. Dan. 6, 10.*

30. Bøug ocsákov nasi je gori zblúdo Jezufa: steroga szte ví vmourili povešzivši ga na drejvo.

31. Toga je Bøug na poglavníka i zvelicsitela zvfzø zdejšznov švojov: naj dà povrnenyè Izraeli i odpúšcsanye grejhov.

32. I mí szmo etoga szvedoczke zetimi ricšmš: *pon- leg toga* pa i szvéti Dújh túdi, steroga je dáø Bøug *tejm*; kí ga bongajo. *Lúk. 24, 47. 'Zid. 2, 10.*

33. Oni pa *eto* szššavši, pre'zágani szo: i šteli szo je vmoriti.

34. Gori sztanovši pa nški Farizeus vu tanácsi po iméni Gamálieš právdevucsiteø, pošteni pred všzejm lúšztvom, zapovedo je: najedno malo vø pelajo Apostole. *Dján. 22, 3.*

35. I erkao nyim je: mo'zjè Izraelszki, pazite na szébe za volo eti lúdi; ka vám je csiniti?

36. Ar pred tejmí dnévi je sztano Theudás govorecsi szebè koga biti: kšteromi sze je pridru'zo veliki racsun mo zouv okoli štirizstou; kí je preššao; i všzi, kí szo sze knyemi privrgli, szo raztepeni i vcsinyeni szo na nikoj.

37. Po tom je sztano Júdas Galileánszki, vu dnévi szpisúvanya; i obrno je poredno lúšztva za szebom: i on je preššao, i všzi, kí szo ga nazledúvali, szo sze raztepli.

38. I zdaj, velim vám, odsztoupte od tej lúdi i nihájte je. Ar, cš je zlúditè tanács, ali tou delo, razvéze sze: *Már. 15, 13.*

39. Cš je pa z-Bogà: ne morete je razvézati; naj sze kak prouti Bøugi bojovajoucsi ne najdete. *Dj. 9, 5.*

40. Bøugali szo ga pa: i prizovéjo Apostole; zblšjejo je i zapovejo nyim, naj vecs ne gucsšjo vu Jezufovom iméni; i odpúšztili szo je. *Dján. 12, 19.*

41. Oni szo pa vø šli od šcaza szprávišca radúvali szo šze, ka szo za imè nyegovo vrejdni prestšmani; kí bi nepoštvani bili. *Már. 5, 10. Jak. 1, 2.*

42. I nej szo hejnyali vszaki dén vu czérkvi i po hi'zaj vcsiti i nazvicsávati Jezus Kriztusa.

S É S Z T I (VI.) T Á O.

I. Szeden Diakonufov sze odebrè, 1-7. II. Stevan Sz. Dúbom napunyeni csúda csini, slúka sze i pred tanácsom sze tou'zi, 8--15.

I. 1. **V**u oni dnévi pa, gda bi sze vucseniczke povnou'zali, vcsinyeno je mrmranye Grkov prouti 'Zidovom: ka szo zametávali vu vszakdenésnyoj szlú'zbi nyihove vdovicze.

2. Ti dvanájszet ji pa prizovè to vno'zino vucseníkov i ercséjo: nej je vugodno; ka bi mš tà niháli rejcs Bo'zo i szlú'zili sztolom.

3. Glédajte záto bratje: da zísčete zvász szeden mo'zouv dobroga sávedouštva, pune Dúhà szvétoga, i modroušti; štere poštváximo na eto potrejbcsino. *Váid. 18, 21. 1. Tim. 3, 7.*

4. Mš pa vmolitvi i vszlú'zbi te rejcsi obštojímo.

5. I priétna je bšla eta rejcs pred vszov vno'zinov. I'odébrali szo Stevana, mo'zà punoga vóre i Dúhà szvétoga, i † Filippa, i Prochora, i Nikánora i Tímona i Parména i kvóri obrnyenoga Antiochuskoga †† Mikloša. † *Dján. 8, 5. †† Oz. 2, 15.*

6. Tè szo poštavili pred Apoštole: i molécsi djáli szo na nyè rokè ševoje

7. I rejcs Bo'za je rászla: i napunyávo szo je racsun vucseníkov vu Jeru'zálemi jáko. I vnogo popovšzkoga réda lúštva je pokornoga bilou vóri.

* *Epist. na Sz. Stevana dén.*

II. 8. Stevan pa, pun vóre i moucsi, csinio je csúda i znamejnja velika med lúštvom.

9. Gori szo pa šztanoli nški zšzprávičsa; štero szo zovè Libertínufov i Czirineufov i Ale-

xandriánczov, i oni, kí ſzo z-Czilſzie i Á'zie, ſtúkavſi ſze ſz-ſtevanom.

10. I nej ſzo mogli prouti ſztánoti modrouſzti i Dúhi; ſzkim je gúcsao.

11. Teda ſzo podvrgli mo'zè govorécse: csúli ſzmo ga; ka je prokletne ricsí gúcsao prouti Moj'zeſi i Bougi.

12. I nadignoli ſzo lúſztvo i ſztariſſe i piſzác e, i priſztoupivſi vtrgnoli ſzo ga i pela-li ſzo ga vu tanács.

13. I poſztavili ſzo kríve ſzvedoke govorécse: ete cslovik ne hejnya ricsí prokletne gúcsati prouti etomi ſzvétomi meſzti i právdi.

14. Ár ſzmo ga csúli gúcsécsega: kaj te Nazarenſzki Jezus potere eto meſzto i preminé návade; ſtere nám je dáó Moj'zes. *Mát. 24, 2.*

15. I na nyega ſzo glédali vſzi; kí ſzo vu tanácsi ſzédeli: i vidili ſzo lícze nyegovo; lí, kí lícze *kákſega* angyela. 2. *Sam. 14, 17.*

SZÉDMI (VII.) TÁO.

Stevanova I. predga, 1-53. II. Szmrz, 54-60.

I. 1. **E**rkao je pa te víſesnyi pop: jeli ſze eta tak májo?

2. On je pa erkao: mo'zjè bratje i ocseve, poſziúſajte. Boug dske ſze je ſzkázao ocsi náſemi Abrahámi bodoucsemi vu Meſopotámii prvle; liki je prebſvao vu cháráni. *Szsv. 11, 31.*

3. I erkao nyemi je: idi vð ztvoje zemlè i ztvoje rodbine, ino idi vu zemlo, ſtero ti poká'zem. *Szsv. 12, 1.*

4. Teda vð idoucsi zemlè Chaldeánſzke prebſvao je vu cháráni. I od tiſztecz po ſzmrzi ocsé nyego-

voga princszao ga je vu eto zemlo: vu stero; ví zdaj prebívate.

5. I nej nyemi je dáó órocsné vu nyej ni eden † sztopáj: nego nyemi je †† obecsao; ka nyemi jo dà na ládanye i szemeni nyegovomi po nyem; gda je efese nej meo szinà. † *Právd.* 2, 5. †† *Szrv.* 12, 7.

6. Etak je pa gúcsao Bong: ka bode szemen nyegovo túho vu lúczkojzemli; i pod szlú'zbo je vr'zejo, i húdou bodo 'znyim csinli szirifztou lejt. *Szrv.* 15, 13, 16.

7. Ali *iszto* lúsztvó, steromi bodo szlú'zili, bom jaz szoudo, velí Bong. I po tom bodo vó sli, i szlú'zili bodo meni na etom mefzti. *Vóid.* 3, 12.

8. I dáó nyemi je zákón † obrizávanya. I tè je poroudo †† I zaáka i obrezao ga je na oufzmi dén, i l'zaák †† Jákoba, i Jákob * dvanájizet patriárke. † *Szrv.* 17, 10. †† *Szrv.* 21, 2. ††† *Szrv.* 25, 26. * *Szrv.* 29, 31. 30, 5. 35, 5.

9. I pátriárke nevoscséni bodoucsi oudali szo Jo'zefá vu Egyiptom. Ali Bong je bio 'znyim:

10. I ofzloubodo ga je zevszej nevoul nyegovi: i dáó nyemi je milofeso i modroufzt pred Farao Krá-lom Egyiptomfzkim; i posztavo ga je voja nad Egyiptomom i czejlov hi'zov szvojov. *Szrv.* 41, 40.

11. Prifao je pa glád na czejlo zemlo Egyiptomfzko i Kánaánfzko, i velika nevola: i nej szo najsi hráno ocseve nasi. *Szrv.* 41, 54.

12. Gda bi pa csúo Jákob; ka je szilje vu Egyiptomi: vó je poszlao ocseve nase oprvics. *Szrv.* 42, 1.

13. I ob drúgim szpoznao sze je Jo'zef od bratov szvoji i ocšiveszni je posztano Farao Králi národ Jo'zefov. *Szrv.* 45, 4.

14. Poszlao je pa Jo'zef i prízvao je ocšo szvojege Jákoba i vszo rodbino nyegovo szedemdeszát i pét dúš. *Szrv.* 46, 27.

15. Doli je pa sou Jákob vu Egyiptom i mr'u je on i nasi ocseve.

16. I prejk szo princfeni vu Sichem i polo'zeni szo vu grob: steroga je kúpo Abrahám zcezejnom szrebra od szinouv Emorra, ocsè Sichemovoga. *Szrv. 50, 13.*

17. Gda sze je pa pribli'závalo vrejmen obecsanya; stero je priszégno Boug Abrahámi: razlo je lústvo i povnou'zalo sze je vu Egiptomi; *Vôid. 1, 7.*

18. Dokecs je nejstano drúgi krao; kí je nej znao Jo'zefa. *Vôid. 1, 22.*

19. Tè je zjálnofztyom na nyè vzéo nas národ: i húdou je meo ocse nase tou csinécsi; da szo mogli szvojo decsiczo vò dejvati; naj ne 'zivè.

20. Vu sterom vrejmeni sze je poroudo Moj'zes: i vugoden je bio Bougi; kí je hrányeni trí mejszecze vu hi'zi ocsè szvojega. *Vôid. 2, 2.*

21. Vò djánoga je pa gori vzéla csí Faraova: i gori ga je hránila szebi za szinà. *Vôid. 2, 10.*

22. I vucsen je Moj'zes na vfzo modroufzt Egiptánczov. Bio je pa zmo'zen vu ricséjh i vu delai. *Lúk. 24, 19.*

23. Gda bi pa stirideszét lejt vrejmena sztar bio: prislo nyemi je vfzrczè; ka bi pogledno brate szvoje sziní Izraelszke. *Vôid. 2, 11. 'Zid. 11, 23.*

24. I vidoucsi níkoga nepravicsno trpeti, bráno ga je: i vesíno je zadomescsanyè tomí nepravicsno trpé-csemi *doli* pobiví Egiptáncza.

25. Stímao je pa; kaj razmijo bratje nyegovi; kaj nyim Boug dà ofzlobodjenyè po nyegovoj rouki: oni szo pa nej razmeli.

26. Na drúgi dén sze je pa *pà* szkázao nyim nyef. kajoucsim, i szprávlao je je na mér govorécsi: mo'z-jè, bratje szte szí; zakaj csinšte kriviczo edendrúgo-mi? *Vôid. 2, 13.*

27. Tè pa, kí je kriviczo csinio blf'znyemi, ga je kraj szúno govorécsi: sto te je posztavo poglavníka i szodeza nad nami? *Vôid. 2, 14.*

28. Jeli i menè scsés bujti: liki szí bujo vcsera Egiptáncza?

29. Pobegno je záto Mojzes na eto rejcs; i vcsinyen je tühéncz vu Midiánszkoj zemli; gde je poroudo dvě szlnà. *Vöid. 2, 25. 'Zid. 11, 27.*

30. I, gda bi sze szpunilo stirideszét lejt, szkázao sze je nyemi vu pűcsávi gorè Sinajszke angyeo Gofzpodnov vu scsípka ognyenom plámmi. *Vöid. 3, 2.*

31. Mojzes pa vidoucsi, csűdívao sze je nad videjnyem. Gda bi pa on bli ze sou glédat; vcsinyen je gláfz Gofzpodnov knyemi:

32. Jasz szam † Boug ocsév tvoji, Boug Ábrahámov, i Boug I'zákov, i Boug Jákovov. Prasztralivli sze †† pa Mojzes nej je szmeo na nyega glédati. † *Vöid. 3, 6. †† 'Zid. 12, 21.*

33. Erkao nyemi je pa Gofzpod: odvé'zi csrejvle noug tvoji; ár mešzto, na sterom sztojis, je szvéta zemla. *Jof. 5, 15.*

34. Vidoucs szam vido nevolo lűsztva mojega vu Egyiptomi, i zdihávanye nyihovo szam csűo; i doli szam prisao, naj je ofzlobodim. I zdaj hodi i poslem te vu Egyiptom. *'Zolt. 34, 7. 18.*

35. Toga Mojzesa, steroga szo zatájili erkoucsi: sto te je posztavo poglavníka i szodecza? toga je Boug poglavníka i ofzloboditela poszlao po rouki angye szkoj, kí sze je nyemi szkázao vu scsípki.

36. Totè je je vò szpelao csinécsi csűda i znamejnya vu zemli Egyiptomszkoj i vu erdècsenà mourji i vu pűcsávi stirideszét lejt. *Vöid. 7, 20. i. z. n. 14, 21.*

37. Tou je *tiszt* Mojzes; kí je pravo szinom Izraelškim: *Proroka † vám pobidi Gofzpodin Boug vas zbrátov vasi, liki menè; tisztoga poszlűsajte. † Pravd. 18, 15. †† Mát. 17, 5.*

38. Tè je; kí je bio vu szpráviscsi vu pűcsávi z-Angyelom; kí nyemi je gűcsao na gori Sinajszkoj i ocsém našim: kí je vzéo 'zive ricšh; da bi je nám dáo. *Vöid. 19, 3. Gal. 3, 19.*

39. Komi szo nej steli pokorni biti ocseve naši;

nego szo ga odvrgli i obrnoli szo sze szrczom szvojm
vu Egyiptom Ez. 20, 13. 1. Kor. 10, 7.

40. Govorécsi Ároni: napravi nám Bogè; kí bodo
pred nami hodili. Ár Moj'zeši tífztomi, kí nász je szpe-
lao z-Egyiptomské zemlè, neznamo, ka sze nyemi je
zgoudilo. *Vôid.* 32, 1.

41. I napravili szo tele vu dnévi oni; i pripelali
szo áldov temi bolvani; i veszelli szo sze vu delaj
rouk szvoji.

42. Obrno sze je pa Boug, i dáo je je: da bi szlú-
'zili † vojškí nebeszkój; liki je píszano vu proroczki
knigaj ††: jeli szte mi zarejzana i vusgána áldúvali
stirideszá lejt vu púscávi, hí'za Izraelszka? † *Právd.*
17, 3. †† *Am.* 5, 25.

43. I gori szte vzéli † fator Móloka i †† zvezdo
Bogà vasega Remfána, te kejpe, stere szte szí napravili;
da bi je molili. Záto prejk vász zoszelim zovkraj Ba-
bilona. † *Lev.* 18, 21. †† *Jer.* 32, 35.

44. Sator szvedouštva je pa bio pri ocsáki náší vu
púscávi: liki je zrendelúvao, kí je Moj'zeši gúcsao;
ka bi ga napravo pouleg forme, stero je vido. *Vôid.*
25, 40. *'Zid.* 8, 5.

45. Steroga szo i notri pelali gori ga vzévší ocsevo
náší z-Jezusom vu pogányšzko ládanye; stere je vò
zgono Boug od lícza ocsév náší notri do Dávidovi
dnévov. *Jof.* 3, 14.

46. Kí je † najšao pred Bogom miloščo: i profzo
je; da bi †† najšao fator Jákovovomi Bougi. † 1. *Sam.*
16, 1. †† 2. *Sam.* 7, 1.

47. Salamon nyemi je pa hí'zo poczimprao. 1.
Král. 6, 1.

48. Ali te † náj víšesnyi vu zrokami napravlení
czérkváj ne prešva; liki †† prorok právi: † 1. *Král.*
8, 27. †† *Es.* 66, 1.

49. Néba je meni královškí sztolec; zemla pa pod-
nogáonicza noug moji. Kákšo hizo bodete mi czim-
prali,

prali, velf Gofzpond, Ali fteró je mešzto počšvanya mojega?

50. Nej je rouka moja napravila eta vřza?

51. Trdnoga Sinyeka i neobrežzanoga řzrcà i vřjh, vř vřzigdár řzvétomi Dřhi prouti řztojřte: liki ocseve vaři, řak i vl. *Vřid.* 32, 9. *řer.* 6, 10.

52. řteroga prorokov řzo nej preganyali ocseve vaři? i vmourili řzo je; ki řzo naprej nazviřsávali od priřeřztyà toga pravicsnoga; řteroga řzte zdaj vř ođáv-
czi i lřdomorczi vcsinyeni. *Már.* 23, 34.

53. Kř řzte vzéli právdo vu rédi angyelov; i nej řzte jo zdr'zali. *Vřid.* 20, 1. *Gal.* 3, 19.

II. 54. Gda bi pa eta csřli: pre'zagala řzo řze nyim řzrcà, i skřipali řzo zobmř na nyega. *Dján.* 5, 33.

55. On pa pun bodoucsi Dřhà řzvétoga, gda bi vu nébo glédao, vřde je díko Bo'zo i Jezufa řztojećsega na deřzniczi Bo'zoi. *řv.* 16, 19. 1. *Petr.* 3, 22.

56. Iercšè: ovo, vřdim nebéřza ođprta i řzi-
nà cslovecsega řztojećsega na deřzniczi Bo'zoi.

57. Křicséci pa zvelikim glářzom zatek-
noli řzo vřha řzvojs: i řzřnoli řzo řze zednim
'řlakom na nyega. *Dján.* 22, 20.

58. I, gda bi ga zmeřzta vř vřgli, kame-
nřvali řzo ga. I řzvedoczke řzo doli dřali gvant
řzvoj knogám *ednoga* mladéncza; ki řze je
Saulus zvão. *'řid.* 11, 37.

59. I kamenřvali řzo řtevana, zezřvajou-
csega i govorećsega: Gofzpon Jezus! vzemi
křzebi dřjh moj. *'řolt.* 31, 6. *Lřk.* 23, 46.

60. Pokleknořli pa na koulina, křicsao je
zvelikim glářzom: Gofzpodne, † ne pořz:avi

†† nyim *pred nyéb* ete grejh. I, gda bi tou erkao, ††† zášpao je. † *Lúk.* 23, 34. †† *Zolt.* 90, 8. ††† *Ivan.* 11, 11.

OUSZMI (VIII.) TÁO.

I. *Po pregányanyi sze vucsenicze raztepéjo, 1-4. II. Filip, Peter i Ivan prejdgajo vu Samáriu, 5-25. III. Kandaczeske kralicze kamurnik sze okrszi, 26-40.*

I. 1. **S**aulus je pa privolo knyegovomi vmárjanyi. Vcsinyeno je pa vu onom dnévi veliko pregányanye prouti szprávisci; stero je bilou v-Jeru'zálemi: i vszi szo razisli po dr'zélaj Judee i Samárie zvun Apostolov. *Dján.* 7, 58. 11, 19.

2. Poránili szo pa Stevana mo'zje pobo'zni: i jáko szo sze plakali nad nyim. *Szev.* 23, 2. 50, 10. 2. *Sam.* 3, 31. *Mát.* 14, 12.

3. Saulus je pa opuščávo szprávisce od hi'ze do hi'ze idoucsi, i vlicsési mo'zè i 'zene, metao je je vu temniczo. *Dján.* 9, 1. 1. *Tim.* 1, 13.

4. Kí szo záto razisli: okouli hodécsi gláfzili szo réjcs Bo'zo. *Mát.* 10, 23.

II. 5. Filip pa, pridoucsi vu mezto Samárie, predgao nyim je Krisztufa. *Dján.* 6, 5.

6. Lúštvó je pa zednákov pámetjov poszlúfalo *ona?* stera szo od Filippa právléna: gda bi csúli i vidili znamejnya, stera je csinio.

7. Ar vnougi imajoucsi necsízte dühè kricsécsi zvelikim gláfzom szo vò sli: vnougi pa 'zlakom vdárjeni i plantavi szo ozdravili.

8. I vcsinyena je radoszt velika vu mezti onom.

9. Bio je pa neki mou'z po iméni Símón: kí je pred temtoga vu *onom* mezti csalejro i noro lúštvó Samárie govorecsi; ka je on níkak veliki. *Dján.* 13, 6.

10. Na toga szo pazili vszi od máloga notri do velikoga govorecsi: ete je ta velika moucs Bo'za.

11. Pazili szo pa na nyega záto: ár je je poredno vrejmena zcsalariov noro. *Már.* 24, 24. 2. *Tbes.* 2, 9.
12. Gda bi pa vórváli Filipi nazviscsávajoucsemi Evangyeliom od králcštva Bo'zega i iména Jezus Krištušovoga: okrštsili szo sze mo'zjè i 'zenc.
13. Ali i Simon je vórvao; i okrštseni dr'zao sze je Filipa: i vidoucsi, ka sze znamejnja i mocš velike godijo, šztršzno sze je.
14. Gda bi pa csúli Apostolje; kí szo bilš v-Jeru-zálemi; ka je notri vzéla Samária rejcs Bo'zo: pošlali szo knyim Petra i Ivana.
15. Steriva doli idoucsa molila šzta za nyè; da bi vzéli Dúhà šzvétoga.
16. (Ar je *escse* na nikoga nyšh nej šzpadno: nego šzamo szo okrštseni bilš vu iméni Gofšpon Jezufa. *Dján.* 19, 2.
17. Teda šzta djála rokè na nyè, i vzéli szo Dúhà šzvétoga. *Dján.* 6, 6. 13, 3. 1. *Tim.* 4, 14.
18. Gda bi pa Simon vido; kaj sze po dejvanyi Apostolšzki rouk šzvéti Dújh dáva: ponújao nyim je pejneze
19. Govorécsi: dájte i meni tou obláfšt; da, na kogakoli polo'zim rokè, vzeme Dúhà šzvétoga.
20. Peter nyemi pa ercsè: šzrebro tvoje *si* naj šztehom bode na pogibelnoššt; kaj ššmas, ka sze Bo'zi dáš za pejneze láda. *Már.* 10, 8.
21. Nemas tí tála niti šorša vu etoj rejcsi: ár je tvoje šzrczè nej ednáko pred Bogom.
22. Povrni sze záto od ete tvoje húdoubè i moli Bogà; cš sze ti kak odpifšští šzrczà tvojega mislejnye.
23. Ár te vřdim: ka šzi vu britkoššští 'zúcsa i nepravicnoššští vezali. *Právřd.* 29, 18. 1. *Král.* 21, 20.
24. Odgovorécsi pa Simon ercsè: molte sze vř za méne k-Gofšpodni; naj nikaj ne přide na mè žzoga; šštera šzšte pravili. *Vřřid.* 9, 28.
25. Oni záto, gda bi šzvedocsili i gúcsali rejcs Gofšpod-

szpodnovo, povrnohi szo sze v-Jeru'zálem; i nazviscsávali szo Evangyeliom po vnongi Samaritánszki veszniczaj.

III. 26. Gúcsao je pa angyeo Goszpodnov Filipi govorécsi: sztani gori i idi kpodnévi na pout; sfera dol ide od Jeru'zálema v-Gázo; tà je púszta.

27. I gori vszstanovli sou je. I ovo eden-mou'z Csrnkavec z vkopléni i Kandaczese, Csrnkavec zov Krahcze, kamurnik; kí je bio *poszstavleni* nad vszejmi nyé kincsi, prisao je *Boga* molit v-Jeru'zálem. 1. *Kvál.* 8, 41. *Ivan.* 12, 20.

28. I vu nazáj povrnenyej bodoucsi i szedécsi na kouli szvoji steo je E'zaiás proroka.

29. Erkao je pa Dújh Filipi: prisztoupi i pridrú'zi sze ktejm koulam.

30. Pribej'zavli pa Filip csúo ga je; kaj je steo E'zaiás proroka i ercsè: jeli razmis, ka stés?

31. On pa ercsè: kak bi mogao, nego csi bi mi sto kázao? I zváo je Filipa: ka bi gori sou i knyemi bi szi szeo.

32. Taó pa toga písma, stero je steo, je ete bio: liki ovcza na zarizávanye, je pelani; i, liki égnecz pred brijáctm szvojm neglaszni, tak je nej oudpro vszst szvoji. *Es.* 53, 7.

33. Vu nyegovoj pónsznozsti je zvisena szoudba nyegova: rod pa nyegov sto povej vó? Ar sze vzeme od zemlé 'zitek nyegov.

34. Odgovorécsi pa Kamurnik Filipi ercsè: profzima te, od koga právi tou protok? od szébe; ali od koga drúgoga?

35. Odprè pa Filip vszsta szvoja: i zacsnóvli od toga písma nazviscsávao nyemi je Jezusa. *Lúk.* 24, 45.

36. Gda bi pa sli po pouti; prisli szo kniksoj vodi; i ercsè kamurnik: ovo je voda; sto mi prepovej; naj sze ne okrsztim? *Dján.* 10, 47.

37. Ercsè pa Filip: csi vórjes zeyszega szrczà; more

re biti. Odgovorécsi pa ercsè: vörjem, kaj je Jezus Kriztus Szin Bo'zi. *Már.* 16, 16.

38. I zapovedao je posztánoti koulam. I doli fza sla obà vu vodou, i Filip i Kamurnik; i okrszto ga je.

39. Gda bi pa vò sla zvodè: Dűjh Gofzpodnov je vneszao Filipa; i nej ga je vido vees te kamurnik. Sou je pa po pouti szvojoj zradofztyom.

40. Filip je pa nájdeni vu † Azoti: i okouli hodécsi nazviscsávao je Evangyeliom vszejm mejsztam; dokecs je prisao vu †† Czezário. † *Ivan.* 11, 22. †† *Dján.* 10, 1.

DEVÉTI (IX.) TÁO.

I. *Kriztus sze zká'ze Saulusi, koga Anánias okrszti, 1-19.*

II. *Saulusa v-Damnaskusi i v-Jeru'zálemi pregányajo, 20-31.* III. *Peter Eneása zvrácsi, Tabitbo pa o'zivi, 32-43.*

I. 1. **S**aulus pa escse † pshavfi prityè i lűdomorfzstvo na †† vucsenike Gofzpodnove, odidoucsi kvíscsnyemi popi. † *Dján.* 8, 3. 22, 4. †† *Dján.* 11, 26.

2. Pro'zo je od nyega liszti vu Damaskus kszpráviscsam: kaj, csi bi koga najšao, kl bi tè pouti bilš, mo'zè i 'zene, zvézane bi pelao v-Jeru'zálem. 2. *Kor.* 11, 32.

3. Zgoudilo sze je pa, gda bi sou, i pribli'závao bi sze k-Damaskusi: na nágli sze je szblesznola okouli nyega szvetlofzt odnébe. *Dján.* 26, 13. 1. *Kor.* 15, 8.

4. I szpadnovfi na zemlo csűo je gláfz nyemi govorécsi: Saul, Saul, ka me pregányas? *Dján.* 22, 7.

5. On pa ercsè: što fzi, Gofzpodne? Erceš pa Gofzpoud: jazš szam Jezus; šteroga ti pregányas. 'Zmetno ti je prouti szpiczi brszati. *Dján.* 5, 39.

6. Drgecsécsi pa i trepecsécsi ercsè: Gofzpodne, ka scsés; naj csinim? I Gofzpoud nyemi ercsè: gori fztani, i idi vu mešto, i povej sze ti; ka ti je potrejbno csiniti. *Lűk.* 3, 10.

7. Ti mo'zjè pa, kí sfo 'znyim poučnikúvali, sfo sftáli dřevèni: *ár* sfo csúli gláfz; níkoga sfo pa nej vidili. *Dán. 10, 7.*

8. Gori je pa sftano Saulus od zemlé; i, gda bi ocsí sfovoje oudpro, níkoga je nej vido. Pelavši ga pa za ròkou notri sfo ga pelali v-Damaskus.

9. I bio je tř dní nevidoucsi: i nej je jo, ni pio.

10. Bio je pa eden vucsenfk v-Damaskusi po imèni Anániás; i erkao nyemi je Gofzpoud vu poglèdi: Anániás! on pa ercsè: ovo *szam* jasf, Gofzpodne. *Dján. 22, 12.*

11. Gofzpoud nyemi pa ercsè: sftani gori i idił vu viliczo; štera sfo zovè rávna; i šfcsi vu Júdašfovoj hí'zi Saulufa po imèni Taršinfzkoga; *ár* ovo moli *Dj. 21, 30.*

12. (I vido je *Paveo* vu videjnyi ednoga mo'zà po imèni Anániáša notri idoucsega i na sfoébe ròkou dejvajoucsega; naj preglèdne.)

13. Odgovori pa Anániás: Gofzpodne, csúo szam od vnougi od toga mo'zà; keliko húdoga je vsino tvojim sfvétim vu Jeru'zálemi. *1. Kor. 15, 9.*

14. I eti mà obláfzt od vřesnyi popov zvézati vřze: kí tvoje imè zezávajo.

15. Erkao nyemi je pa Gofzpoud: idi; *ár* mi je † on odebrána pošzouda; kí bode nořzo imè moje pred †† pogaumi i ††† králmi i šzinmi Izraelfzkimi. † *Rim. 1, 1.* †† *Dján. 13, 2.* ††† *'Zolt 119, 46.*

16. *Ár* nyemi jasf poká'zem: keliko nyemi je potrejbno za volo imèna mojega trpeti. *2. Kor 11, 23.*

17. Odřfao je pa Anániás; i notri je sou vu hí'zo; i na nyega polo'zi rokè i ercsè: Saul brat, Gofzpoud me je pošzlo (Jesus, kí sfo ti je šfkázao na pouči, po šteroj řzi sou;) naj preglèdnes i napunis sfo z-Dúhom sfvétim.

18. I preczi sfo doli šzpadnole zoucsi nyegovi, ški lúřke: i preglèdno je preczi i gori sftanovři okřřto sfo je. *Tob. 11, 14.*

19. I, gda bi hráno *kszebi* vzéo pokrejpo sze je. Bio je pa Saul zvucsenkmi vu Damaskufi níkeliko dni.

II. 20. I preczi je vu szpráviszaj predgao Krizztusa; ka je on Szin Bo'zi.

21. Stríznoli szo sze pa vszi; kí szo ga csúli, i erkli szo: nej je tou tè; kí je opúšesávo vu Jeru zálemi one; kí sze zetim iménom zovéjo? I eszi je za toga volo prisao: ka bi je zvézane pelao kvládnikom popovszkim.

22. Saulus je pa *escse* bole pokrejpo: i sztiszkávo je 'Zidove prebívajouce vu Damaskufi szvedocsécsi; ka je tè Krizztus.

23. Gda bi sze pa poredno dnévov szpunilo: tanács szo dr'zali 'Zidovje med szebom, ka bi ga bujli. 2. Kor. 11, 32.

24. Na zvejszt je pa dáni Saulufi tanács nyihov: i sztrá'zili szo vráta dén i nous; da bi ga bujli.

25. Vucsenfczke szo ga pa vzéli vnocsi i prejk zřda szo ga djáli i doli szo ga púštili vu korbli. *Jof. 2, 15.* 2. Kor. 11, 33.

26. Gda bi pa Saulus vu Jeru'zálem prisao; szkúšavao sze je pridru'ziti kvucsenikom: i vszi szo sze ga bojali ne vórvavši; ka bi vucsenk bio.

27. Barnabás ga je pa kszebi vzéo; i pelao ga je k-Apostolom: i prepovidávo nyim je; kakda je na pouti vido Goszpodna; i kaj nyemi je gúcsao; i kakda je vu Damaskufi szrcsno gúcsao vu iméni Jezusovom. *Dján. 11, 25.*

28. I 'znyimi je bio notri idoucsi i vó idoucsi v-Jeru'zálemi i szrcsno gucsécsi vu Goszpon Jezusovom iméni.

29. Gúcsao je pa i stúkao sze je prouti Grkom: oni szo ga pa steli bujti.

30. Stero gda bi zvedili bratje: doli szo ga pelali v-Czezárijo; i odposzlali szo ga vu Tarsus.

31. I tak szo gmajne po vszoz Judei i Galilei i Sa-

márii méř meľe povéksávajoucse ſze i hodécse vu bo-
jaznoſzti Goſzpodnoj i ſztrouſtom Dúhà ſzvétoga
ſzo ſze napunyávale. *Ef. 2, 20. Jud. 5. 20.*

III. 32. Zgoudilo ſze je pa; gda bi Peter hodo po
mejſztaj; priſao je i ktim ſzvétim prebívajoucsim vu
Liddi.

33. Najſao je pa tam ednoga csloveka po iméni
Eneáſa, od oſzem lejt le'zécsega na poſzteli: kí je bio
'zlakom vdárjeni.

34. I erkao nyemi je Peter: Encás, zvrácsi te Je-
zus Kriſztus; ſztani gori i poſzteli ſzi ſzám. I preczi
je gori ſztano. *Mát. 9, 6.*

35. I vidili ſzo ga vſzi ſztojécsi vu Liddi i v-Sáro-
ni: kí ſzo ſze povrnoľ k-Goſzpodni. *Es. 35, 2. 65, 10.*

36. Vu Joppi je pa bíla nſka vucsenícza po iméni
Tabitha; ſtera razkládjena ſze zovè Dorkas. Tà je
bíla puna dobri dejl i álmoſtva; ſtera je csinlla.

37. Prigoudilo ſze je pa vu dnévi oni; gda bi ne
mocna bíla: mřla je. Geto ſzo jo pa ouprali; polo'zi-
li ſzo jo vu zgoranyo hi'zo. *1. Král. 17, 19.*

38. Blúzi je pa bíla Lidda k-Joppi: i vucseníczke
ſzľſſavſi, ka je Peter vnyej, poſzlali ſzo dvà mo'za
knyemi proſzécſi ga; naj nyemi ne bode'zmetno knyim
prejk pſti.

39. Gori ſztanovſi pa Peter ſou je 'znyimi. Steri
gda bi priſao: gori ſzo ga pelali vu zgorányo hi'zo i
okouľinyega ſzo poſztanole vſze vdovicze joukajoucse
i kázajoucse ſzúknye i ſzrakicze; ſtere je delala, gda
je 'znyimi bíla, Dorkas.

40. Vð zgonivſi pa Peter vſze, pokleknovſi na kou-
lina, molo je; i obrnovſi ſze ktejli ercšè: Tabitha, go-
ri ſztani. Ona je pa odprla ocſi ſzvoje; i vidoucsa
Petra, gori je ſzejla.

41. Steroj pa da bi rokou dáó; gori jo je opravo'
i prizvavſi te ſzvéte i vdovicze poſztavo jo je pred
nyè 'zivoucsó.

42. Na znánye je pa vsinyeno *zon* po czejloj Joppi: i vnougi szo vórváli vu Goszpodni.

43. Zgoudilo sze je pa: da bi poredno dní osztano vu Joppi pri níkom Símoni ko'zári.

DESZÉTI (X.) TÁO.

I. Kornelius kšzebi zovè Petra, 1-8. II. Peter ide i Krísz. gláfzi Korneliusi, 9-48.

1. 1. **B**io je pa eden mou'z vu Czezárii po imení Kornelius sztotnik zonoga serega; kšze zovè Vlaski.

2. Pobo'zen i Bogà bojécsi zevszov hi'zov szvojev i csinécsi álmoštva vnouga lúšzti i molécsi Bogà vszefzkoufz.

3. Vido je vu videjnyi ocšiveszno, liki okoli devéte vóre dnéva, angyela Bo'zega doli hidoucsega kšzebi i govorecsega nyemi: Korneli.

4. On pa na nyega gledoucsi presztrafo sze je i ercsé: ka je Goszpodne? ercsé pa nyemi: molštve tvoje i álmoštva tvoja szo gori prisla na szpomínanye pred Bogà.

5. I zdaj posli vu Joppo mo'zè i zovi prejk Símona, kšze zovè Peter.

6. Tè sztán mà pri níkom Símoni ko'zári, kšze mà hi'zo pouleg mou'ja: tè ti povej, ka ti je csiniti.

7. Gda bi pa odšao angyeo; kšze je Korneliusi gúcsao: prizovè dvà zdr'zine szvoje i ednoga pobo znoga vitéza ztíszti; kšze szo sze pri nyem dr'zali.

8. I geto nyim je vsza vò povedao: odpofzlae je je vu Joppo.

11. 9. Drúgi dén pa idoucsi oni po pouti i kmeszti sze pribli'závajoucsi gori je sou Peter na hi'zo molit okoli sészte vóre. 2. Král. 4, 33.

10. Gda bi pa lacsen grátao i steo bi jezti; dokacs szo oni *obid* pripravljali: szpadno je na nyega szasz.

11. I vido je nébo odprto i doli idoucsó kfzebi *edno* poszoudo, liki kákli lelahen veliki na stiri kiklej zvézani i doli púsceni na zemlo.

12. Vu kom fzo bilè vŕze fztvári zemelfzke stiri nogè majoucsé, i zvirne, i lazècsé i letajoucsé fztvári nebeszke.

13. I vcsinyeni je gláŕz knyemi: gori fztani, Peter, koli i jej.

14. Peter pa ercsè: znikakŕim tálom nej, Gofzpodne; ár szam nigdar nejjo kaj † obcsinfzkoga i †† neesfztoga. † Ez. 4, 12. †† Lev. 11, 4.

15. I pà je drúgoucs bio gláŕz knyemi: ŕtera je Boug ocsifzto, tí tou obcsinfzko ne pravi. *Mát. 15, 11.*

16. Tou je pa vcsinyeno trŕkrát: i pà je gori vzé-
ta ta poszouda vu nébo.

17. Gda bi fze pa vu fzebi zadrgávao Peter; ka bi tou zavidejnye hilon; ŕtero je vidò; ovo mo'zjè, posz-
lani od Korneliusa, fzpítávajoucsi hi'zo Sŕmonovo, posztanoli fzo pred dverami.

18. I zavjoucsi zvidávali fzo: csi bi Sŕmon, kí fze zovè Peter, tam fzálafívao.

19. Gda bi fzi pa *efese* Peter premislávao od videj-
nya; ercsè nyemi Dúh; ovo, trijè mo'zátzke te fscsejo.

20. Záto gori fztanovŕi idi doli, i idi 'znyimi nikaj ne dvojècsi; ár szam je jaŕz poszlaó.

21. Doli idoucsi pa Peter ktim mo'zákóm, kí fzo posz-
lani od Korneliusa knyemi, ercsè: ovo, jaŕz szam; ŕteroga fscsete; ka je zrok, za ŕteroga volo fzte eti?

22. Oni fzo pa erkli: Kornelius Sztoanik, mou'z pravicsen i Bogà bojècsi, kí i fzedoufztvo mà od czej-
loga národa 'Zidovfzkoga, opoumenyeni od angyela fzvétoga, ka bi tebè zváo vu fzvojo hi'zo i poszlfúŕao bi *Bo'ze* ricŕi od tébe.

23. Notri je pozovè zúto i dáó nyim je fztán. Te drúgi dén je pa vò sou Peter 'znyimi: i níki bratov od Joppe fzo túdi 'nyim sli.

24. I drúgi dén fzo prisli vu Czezário. Kornelius je

je je pa csakao vkúp prízvavli rodbino szvojo i blíznye priátele.

25. Prigoudilo sze je pa; gda bi Peter notri sou: prouti nyemi idoucsi Kornelius i szpadnovli knogám molo ga je.

26. Peter ga je pa gori opravo govorécsi: gori sztani; i jaz szam szám cslovik. *Djáu. 14, 14. Oz. 19, 10.*

27. I zgucsávajoucsi fzi 'znyim notri je sou i najšao ji je došta vkúp szprávleni;

28. I erkao nyim je: ví znáte, kak † neszpodobno je mou'zi 'Zidovi sze pridru'ziti, ali iti klidém zdrúoga národa. Meni je pa Boug pokazao; naj †† nikoga za obcsinfzkoga, ali necsístoga csloveka ne právím. † *Ivan. 4, 9.* †† *Ef. 3, 6.*

29. Záto brezi proutigucsa szam prisao pozváni. Pítam tak za kákse rejcsi volo szte poszlali po méne.

30. I Kornelius ercsè: od šrtoga dnéva notri do ete vóre szam bio na tefcse, i okoli devéte vóre molécsi vu hi'zi mojoj. I ovo eden mou'z je sztano pred menom vu szvetlom gvanti, *Már. 28, 3.*

31. I ercsè: Kornelius, poszlújhnyene szo tvoje molitvi i álmoštva tvoja szo na szpomínanye prisla pred Bogom.

32. Posli záto vu Joppo i prejk prizovi Šimona, ki sze zove Peter. Tè szálasije vu hi'zi Simonovoj toga ko'zára pri mourji; ki pridoucsi, povej ti, *ka ti je csinuti.*

33. Preczi szam záto poszlao ktebi; i tí fzi dobre vcsino, ka fzi prisao. Zdaj szmo záto ml vszi pred Bogom nazoucsi: naj poszlúšamo vsza; štera szo tebi povejdana od Bogà. 2. *Sám. 3, 9.*

* *Epist. na Vúzenszki Pondejlek.*

34. Teda Peter odprè vúsz a i ercsè: zašztino nahájam; ka je Boug nej ofzob prebirávecz. *Pravd. 10, 17. Rim. 2, 11.*

35. Nego, vu vszákóm národi, kí sže ga bojí i csini praviczó, prieten nyemi je. *Es. 56, 6.*

36. Ka sže dosxtája te † rejcsi, stero je posz-
lao szinom Izraelszkim predgajoucsi †† mér
po Jezus Krisztusi: tē je vszej ††† Goszpoud.
† *Mát. 28, 18.* †† *Rim. 5, 1.* ††† *Es. 1, 22.*

37. Ví znáte, ka za rejcs sže je zgoudilo po
czejloj Judei, zacséta od Galilee po krszti; ste-
roga je predgao Ivan. *Mát. 4, 12.* *Es. 9, 1.*

38. Jezusa od Názaretha, kakda ga je †
namazao Boug z- Dúhom Szvétim i zmocs-
jouv: kí okouli hodécsi je dobro csinio i zvrá-
cso vsze obládané od vrága; ár je †† Boug
bió 'znyim. † *Zolt. 45, 8.* †† *Ivan. 3, 2.*

39. I mí szmo szvedoczke vszega, stera je
vcsino vu dr'zéli 'Zidovszkoj i vu Jeru'zálemi:
koga szo vmourili poveszivši ga na drejvo.

40. Toga je Boug zbúdo na trétyi dén: i
steo je; naj sže szká'ze. *Mark. 16, 14.*

41. Nej vszemi lúsztvi: nego † szvedokom
szvojim naprej odebránim od Bogà, nám: kí
szmo †† 'znyim jeli i pilí po gori sztanenyej
nyegovom od mrtvi.] † *Ivan. 15, 27.* ††
Lúk. 24, 30.

* *Epist. na Riszávszki Pondejlek.*

42. I zapovedao nám je † predgati lúsztvi
i szvedocsiti: ka je on †† zrendelúvani od
Bogà szodecz ††† 'zívi i mrtvi. † *Mát. 28, 19.*
†† *Dján. 17, 31.* ††† *2. Tim. 4, 1.*

43. Tomi vszi proroczke szvedocsijo, ka od-
púšcsa-

púscanye grejbov vzemejo po iméni nyegovom vszi vorvajoucsi vu nyem. Sztv. 3, 15. Es. 53, 5. 6. Jer. 31, 34. Dán. 9, 24. Mik. 7, 18.

44. Escse gda bi gucsao Peter ricsí etc: szpadno je Dúh szvéti na vsze; kí szo poszlúfali eto rejcs. *Dján. 8, 27.*

45. I sztrsznoli szo sze; kí szo bilí zobrizávanya verni; kíkoli szo sz-Petrom prisli: kaj je i na pogane szvétoga Dúhà dár vò vlejáni.

46. Ár szo je csúli gucsécse zjezikmi i vzi-sávajoucse Bogà. Teda je odgouvoró Peter:

47. Jeli sto more prepovedati vodou; naj sze eti ne okrsztijo, kí szo Dúhà szvétoga vzéli; liki i mí? *Dján. 8, 36. II, 17.*

48. Izapovedao je: naj sze okrsztijo vu iméni Goszpodnovom. Teda szo ga profzili: ka bi nikeliko dní pri nyi osztano.]

EDENAJSZETI (XI.) TÁÓ.

I. Peter sze pred 'Zidovmi odgouvárja; kaj je kpoganom notri sou, 1-18. II. Evangyeliom sze prejdga 'Zidovom i poganom, 19-26. III. Agabus glád nazviscáva, 27-30.

1. 1. **C**súli szo pa Apostolje i bratje; kí szo vu Judei oilf: ka szo i poganye gori v zéli rejcs Bo'zo. *Ef. 3, 1. Lúk. 24, 46. 47.*

2. I gda bi Peter gori sou vu Jeru'zálem: razkáfali szo sze prouti nyemi; kí szo zobrizávanya *bilí*

3. Govorécsi: kaj szi kmo'zom nepreokrouzenyé majoucsim notri sou i jo szi 'znyimi. *Dján. 10, 27.*

4. Zacsnovlí pa Peter razlo'zo nyim je zrcdom govorecsi:

5. Jasz szam bio vu meszti Joppe molécsi, i vido szam vu szafzi videjnye doli idoucsó nikakso poszoudo, liki eden veliki prt za stiri kikle púcseni znebész; i prisla je notri do méne. *Dján.* 10, 9.

6. Vu stero gledoucsi na pamet szam vzéo; i vido szam stiri nogé majoucse sztvári zemelszke i zvirne i lazécse i letajoucse nebeszke.

7. Csúo szam pa glász meni govorécsi: gori szta ni, Peter, koli i jej.

8. Erkao szam pa: znikaklim tálom nej, Goszpodne. Ár je nikaj obcsinszkoga ali necsfsztoga nigdár nej slo notri vu moja vúsza.

9. Odgouvoró mi je pa glász obdrúgim znebész: ka je Boug ocsh-to; *zifszto* tí obcsinszko ne *pravi*.

10. Tou je pa vesinyeno trskrat; i pà szo gori potégnyena vsza vu nébo.

11. I ovo, preczi szo trijè mo'zjè posztanoli pred hi'zov; vu steroj szam bio, poszlani od Czezárie kmeni.

12. Ercsè pameni Dúh: idi 'znyimi, nikaj ne dvo-jécsi. Prislo je pa zmenov i eti sészt brátov i notri szmo sli vu hi'zo toga mo'zà.

13. I nazvejszto nám je; kakda je vido angyela vu hi'zi szvojoj sztojécsega i govorécsega nyemi: posli vu Joppo mo'zè i prizovi prejk Símona, kí sze zové Peter.

14. Kí bode ti gúcsao ricsf; vu steri sze zvelicsas tf i vsza hi'za tvoja.

15. Gda bi pa jasz zácsao eta gúcsati: szpadno je szvéti Dúh na nyè; liki i na nász vu zacsétki. *Dján.* 2, 3, 4.

16. Szpoumeno szam sze pa zrejsi Goszpodnove, liki je velo: Ivan isztina je krsztsávao zvodouv; vř bodte pa krsztsávani vu szvétom Dúhi. *Dján.* 1, 5.

17. Csi je záto nyim Boug dáó prřglihni dár, liki i nám vřrvajoucsim v-Goszpodni našem Jezusi Krisztu-fi: jasz pa sto szam; ka bi mogao brániti Bougi?

18. Szlſſavfi pa eta túho szo pozſtanoli i dſcsili szo Bogà govoreći: tak je i poganom Boug dáo pokouro na 'zſtek. *Es.* 60, 3. *Ef.* 3, 6.

II. 19. Kí ſzo ſze pa raztepli za volo nevole; ſtera ſze je pobidſla nad Stevanom; prejk ſzo ſli notri do Fenície i Czíprufa i Antiochie i nikomi ſzo nej gúcsali eto rejcs; nego ſzamo 'Zidovom.

20. Bilſ ſzo pa nſki 'znyih mo'zjè z-Czíprufa i z-Czirene: kí notri idouci vu Antiochio gúcsali ſzo Grecskim 'Zidovom nazviſcsávajouci Goſzpon Jezufa.

21. I bſla je rouka Goſzpodnova 'znyimi; i vnogo vórvajouci ſze ji je povrnolo k-Goſzpodni.

22. Csúta je pa eta rejcs vu vúhaj te gmajne; ſtera je v-Jeru'zálemi bſla od nyih; i poſzlali ſzo Barnabáſa; ka bi ſou notri do Antiochie.

23. Kí tá pridouci i vidouci miľoſcſo Bo'zo radúvao ſze je; i opomínao je vſze; ka bi ſztálnim Szczom oſztali pri Goſzpodni.

24. Ar je bio mou'z dober i pun Dúhà ſzvétoga i vórc. I prilo'zeno je ľúſztva poredno k-Goſzpodni.

25. Vó je pa ſou vu Tarſus Barnabás iſzkat Sauluſa; i, gda bi ga najſao, pelao ga je vu Antiochio.

26. Zgoudilo ſze je pa; da bi czejlo leto bilà ſztíſztov gmajnov i veſíla bi ľúſztva poredno: zváni ſzo naj prvle vu Antiochii vucſeníczke křſztsanye.

III. 27. Vu tej dnévi ſzo pa doli ſli od Jeru'zálema proroczke vu Antiochio. *Dján.* 13, 1. 15; 32. 1. *Kor.* 12, 28.

28. Gori ſztanovfi pa eden 'znyih po iméni Agabus znamenúvao je po Dúhi glád veliki; kí přſeſztni bude na czejli ſzvejť; kí ſze je i zgoudo za Klaudius Czafzara.

29. Vucſeníczke ſzo pa ſzkoncſali: ka bi ji vſzákf pouleg ſzvoje premouci na ſzlú'zbo kaj poſzlao vu Judei prebivajouciſim bratom. *Rim.* 15, 25. 1. *Kor.* 16, 2.

30. Stero ŝzo i vesnuili, pošlavŝi ktim ŝztariffim po rouki Barnabáŝovoj i Sauluŝovoj.

DVANAJSZETI (XII.) TÁO.

Herodes I. Jakuba buje; ali Petra angyeo oŝzlobodi, 1-19. II. Prouti Tírufi i Sidoni ŝze ŝce voŝŝkúvati; ali angyeo ga za vúba vdári, 20-25.

* *Epist. na Sz. Petra i Pavla dén.*

I. 1. **O**koli onoga vrejmena je pa vrgao Herodes kráo roké na níke zgmajne: ka bi nyim húdou csinio.

2. Vmouro je pa Jakuba brata Ivanovoga zmecsom.

3. I geto je vido, ka ŝze je dopadnolo 'Zidovom, gori je djáo: ka dà zgrabiti i Petra. (Bili ŝzo pa dnévi brezi kvaŝà krúhov.)

4. Steroga je i zgrabo i djáo ga je vu temniczo; i dáo ga je ŝtiri csetverám vítézov ŝztrá'ziti: ár ga je ŝteo po vúzmi naprej pripelati kúŝtvi. *Ivan. 21, 18.*

5. I tak je Peter dr'zani vu temniczi: molítev je pa bila neztanoma od gmajne k-Bougi za nyega.

6. Gda bi ga pa ŝteo naprej pelati Herodes: vu onoj noucsi je ŝzpáo Peter med dvóma vítézoma zvézani zdvóma lanczoma; ŝztrá'zarje ŝzo pa pred dverami varvali temniczo.

7. I ovo, angyeo Goŝzpodnov je priŝtoup; i ŝzvetloŝt ŝze je zaŝzvejtila vu hrámi. Vdarivŝi pa vrebno Petra, obúdo ga je govo-
réci.

récsi: sztani gori hitro. I doli szo szpadnoli lanczi znoug nyegovi.

8. I ercsé nyemi angyeo: opasi sze i obűj soulineze tvoje. I vcsino je tak. I ercsé nyemi: vrzi okouli na szè plács tvoj i nazledűj me. *Mark. 6, 9.*

9. I vò idoucsi nazledűvao ga je; i nej je znao, ka je zaisztino tou vcsinyeno po angyeli: stímao je pa; kaj videjnye vídi.

10. Gda bi pa prejsla prvo sztrá'zo, i drűgo: prisla szta ktim 'zeleznim vratam, sfera vmeszto pelajo; sfera szo sze od szébe nyima odprla. I vò idoucsa prejsla szta edno viličzo: i preczi je odsztoupo angyeo od nyega.

11. I Peter sze na pamet vzeme i ercsé: zdaj znám zaisztino; ka je Gospoud pošlao angyela szvojega i ošzloubodo me je zrouke Herodesove i vžega csákanya lűsztva 'Zidovšzkoga.] *Dán. 3, 25. 6, 22.*

12. I premislávajoucs je prisao pred hi'zo Márie materè Ivanove, kl sze zovè Marko: gde ji je bilou poredno vkűp szprávljeni i molécsi. *Dján. 15, 37.*

13. Gda bi pa Peter trűpao pred dverami pri vrátaj; prisla je deklšeska, po iméni Rhode, pošzlűfat.

14. I *poznauš* Petrov gláfz; od radošti je nej odprla vrata: notri pribi'žécsa pa, nazvejšttila je; ka Peter sztojí přéd vráti.

15. Oni szo ji pa erkli: blázniš. Ona je pa potrdjávala: ka je tak. Oni szo pa erkli: nyegov angyeo je.

16. Peter je pa neztanoma trűpao. Gda bi pa odprli: vidili szo ga i sztršznoli szo sze.

17. Křvajoucsi pa nyim zrokouv, ka bi tiho bili, prepovidávao nyim je: kakda ga je Gospoud vò szpelao

lao ztemnicze. Eresè pa: nazvejsztite Jakubi i bratom eta. I vò idoucsi sou je vdrùgo mešto.

18. Gda hi pa dén gráto: bilou je zburkanye nej málo med vítzmi, ka sze je zgoudilo Petri.

19. Gda bi ga pa Herodes štrkao i ne najšao bi ga: ofzoudo je štráze i zapovedao je je *na šmrť* odpelati; i doli idoucsi od Judee vu Czezário, tam sze je dr'zao.

II. 20. Bio je pa Herodes vtom: ka bi sze vojštrkúvao štr-Tirusánczami i Sidonicsánczami. *Oni* šzo pa zednov voulov prisli knyemi, i na nyè šzo vzéli Blafštufa kamurnika králešzkoga profzili šzo *mér záo*, kaj sze je nyihova dr'zéla hránila šzkrálešzke *zemlé*.

21. Na odlocseni dén je pa Herodes, oblecseni v-králešzkom gvanti i šzidécsi na králešzkom šztouczy, gúcsao knyim.

22. Lúštvò je pa gori krícsalo: Bo'za rejcs je *eto* i nej cslovecsa. *Dán. 5, 20. Ez. 28, 2.*

23. Preczi ga je záto vđaro angyeo Gofzpodnov; kaj je nej dáó dško Bongí: i od csrvouv zejdeni šzpúšzto je dúšo. *2. Mak. 9, 9.*

24. Rejcs Gofzpodnova je pa rázšla ino sze je napunyávala. *Es 55, 10. 11.*

25. Barnabás pa i Saulus šzta sze povrnola z-Jeruzálema † nazáj, dopunivši šzlú'zbo i šzebom vzévši i Ivana; kí sze je zváo †† Marko. † *Dán. 11, 29.* †† *Dján. 15, 37. Kol. 4, 10.*

TRINÁJSZETI (XIII.) TÁO.

Paveo i Barnabás I. na prejdganye odlocsena Sergiusa povruéta, Elimáša pa ofzlepita, 1-13. II. Vu Antiochii sze od 'Zidovov z-Evanzyelionom vréš zavr'zeta, 14-47. III. Evanzyelionom poganom na radofzt, šzebi na pregdnyanye prejdgata, 48-52.

1. 1. **B**íl šzo pa níki vu Antiochie gmajni proroczke i vucšitelje, kakti Barnabás i Símeon, kí sze je zváo Niger, i Luczius Cziteneánšzki, i Ma-naen,

nen, kí je z-Herodes strákóm gori zhrányeni, i Saulus. 1. Kor. 14, 1.

2. Gda bi pa oni szlú'zili Gofzpodni ino bi sze posztili; ercsè szvéti Dűh: odloucste † mi tak Barnabása i Saulusa na †† delø; na stero szam nyidva ††† pouzvaø. † *Dján.* 9, 15. †† *Dján.* 14, 26. ††† *Rim.* 10, 15.

3. Teda szo sze posztili i molili i polo'zili szo rokè sivoje na nyidva, odpúsztili szo nyidva.

4. Záto oneva vø poszlana od Dűhà szvétoga slafita vu Szelevcio: od tisztecz szta sze pa odpelala na ladjí v-Czprus.

5. 1, gda bi bilà vu Szalamini: nazviscàvala szta rejcs Gofzpodnovo vu szpráviscáj 'Zidovszki; mela szta pa i Ivana szlugo *szebom*.

6. Obhodécsi pa te záton notri do Páfusa najsla szta níkfega csalejra křívoga prorokra 'Zidova, komi je *bilu* imè Bar Jezus. *Dján.* 8, 9. *Vòid.* 7, 11.

7. Kí je bio znameštnškom Szergius Pavlom zřátnim mo'zom. Tè, prizvavši Barnabása i Saula, zelo je *od nyiva* csüti rejcs Bo'zo.

8. Prouti nyima je pa sztano Elymás csalejt (ár sze tak rafzkláda imè nyegovo) szkajoucsi odvroušti nameštníka od vøre.

9. Saulus pa (kí sze i Paveo zovè) pun Dűhà szvétoga gléda vnyega

10. I ercsè: ô pun vsze jálnofzti i vsze hűdoubè, szin vraj'zi, protivnšk vsze pravice, ne hejnyas odvrcsati rávne poš Gofzpodnovè? *Prav.* 13, 13. *Ivan.* 8, 44.

11. I ovo zdaj je rouka Gofzpodnova nad tebm, i bos szlejpi, i ne bos vido Szuncza do *gušnoga* vrejmena. Preczi je pa szpádnola na nyega temnošt i kmicza: i okouli hodécsi szkao je; kí bi ga za ròkou vodo.

12. Teda vidoucsi nameštnška sze je zgoudilo, vòrvaø je, i csűdivaø sze je nad Gofzpodnovim návukom.

13. Púfztili szo sze pa od Páfusa Paveo, i kí szo oko-
li *nyega* bill, prisli szo v-Pergo Pamfilie. Ivan je po-
odfztoupo od nysh, i povrno sze je v-Jeru'zálem.
Dján. 15, 38.

14. Ovi pa prejk idoucsi od Perge prisli szo
v-Antiochio Pizfidie: i notri idoucsi vu szpráviscse vfzo-
botni dén, doli szo fzi szeli.

15. Po stejnyi pa právde i Prorokov poszlali szo
vládniczke szpráviscs knyim govorécsi: mo'zjè bratje,
csi je rejcs vu vami na opomínanye lúfztva, gúcste.
Mark. 5, 22.

16. Gori sztanovfi pa Paveo i Kívavfi na tihoto zro-
kouv ercsè: mo'zjè Izraelszki, i kí sze bojste Bogá,
poszlúfajte.

17. Boug lúfztva etoga Izraelszkoga je odébrao
ocsáke nase i lúfztvo je † zvfzso; gda bi tihénczi bill
vu Egyiptom(zkoj zemli, i †† zvfzikov ramov je je
vô'znye szpelao. † *Zolt. 9, 14. 18, 48. †† Vóid. 12, 37.*

18. I stirideszét lejt vrejmena je trpo nyihovo segou
vu púcsávi. *Vóid. 16, 37. Zolt. 95, 10.*

19. I doli porúfivfi szedméro národa vu Kánaán(z-
koj zemli sorsom nyim je razdejlo ovi zemlou. *Jof. 14, 2.*

20. I po tom, liki stirisztou i pétdeszét lejt, dáo
nyim je szodcze notri do Samuel proroka. *Szod. 2, 16.*

21. I od tisztecz profzili szo krála: i dáo nyim je
Boug Saula szinà Kifovoga, mo'zà zplemena Benjami-
novoga stirideszét lejt. *1. Sam. 8, 21. 10, 1.*

22. I, gda bi nyega doli djáo, zbúdo nyim je Dá-
vida na krála; komi je i ercao szvedoclivfi: najšao
szam Dávida szinà Jessevoga, mo'zà pouleg szrczà mo-
jega; kí bode csinio vfzo volo mojo. *1. Sam. 13, 14.*
Zolt. 89, 21.

23. Zetoga szemena je Boug pouleg obecsanya obú-
do Izraeli zvelicsitela Jezufa. *2. Sam. 7, 12. Es. 11, 1.*
Már. 1, 6.

24. Geto je Ivan *prve* pred liczom notri idejnya
nyego-

nyegovoga predgao krszt pokoure vszemi lúsztví Izraelískomi. *Már. 3, 1. 2.*

25. Gda bi pa szpuno Ivan bi'záj; erkao je: koga menè stimate, zè szam jasz nej; nego ovo ide za menom; komi nej szam vrejden soulincze *nyegovi* noug odvézati. *Ivan. 1, 20. Már. 3, 11.*

26. Mo'zjè bratje, szinovje roda Abrahámovoga, i kí szo med vami Bogà bojécsi! etoga zvélicsanya rejcs je vám poszlana. *Már. 10, 6.*

27. Ar, kí prebívajo v-Jeru'zálemi i poglavnszke nyihovi, gda bi toga *Jezusa* † ne poznali: ofzoudili szo ga; i tak szo †† ricsí prorokov, íteri sze vszáko Szobotto stéjo, szpunili. † *Ivan. 16, 3. 1. Kor. 2, 8. †† 2. Kor. 3, 15.*

28. I *csi* szo gli níkú zrok szmrti *vnyem* nej najšli: *dónok* szo prozili Pilátusa: ka bi ga dáó vmoriti. *Már. 27, 22.*

29. Gda szo pa szpunyena vsza od nyega *piszana* písma: doli szo ga vzéli zliszà, i polo'zili szo ga vgrób. *Ivan. 19, 38.*

30. Boug ga je pa zbúdo od mrtvi. *Mark. 16, 6.*

31. Kí je vídeni po vnougi dnévi *od onih*: kí szo 'znyim vkúp gori sli od Galileé vu Jeru'zálem, kí szo nyemi szvedoczke med lúsztvom. *Dján. 1, 3. 1. Kor. 15, 5.*

32. I mí nazvícsávamo: ka je Boug tou obecsanye, ítero je vcsinyeno ocsákom, szpuno nám szinom nyihovim; gda je obúdo Jezusa.

33. Liki je i vu drúgom 'Zoltári písano: moj szin szi tš; jasz szam te dnešz poroudø. *'Zid. 1, 5.*

34. Ka ga je pa zmrtvi gori zbúdo, i ka sze vecs nigdár ne povrnè vu szprjhnenyè, etak je erkao: kaj dàm vám szvéta Dávidi ta verna. *Es. 55, 3.*

35. Záto i vu *ednom* drúgom 'Zoltári velš: ne dás szvétomi tvojemí viditi szprjhnenyè. *'Zolt. 16, 10.*

36. Ar je Dávid íština lasztivnómi lúsztví szlú'zé.

csi pouleg Bo'ze voule záfzpaó i polo'zen je kocsákom szvojim i vido je szprjhnenyè. *Dján. 2, 29.*

37. Koga je pa Boug gori obúdo: nej je vido szprjhnenyè.

38. Záto znáno vám bojdi, mo'zjè bretje: kaj za toga volo fze vam grejhov odpúšcsanye nazvišcsáva. *Dján. 10, 43. 1. Ivan. 2, 12.*

39. I od všzej, od šteri fzte fze † nej mogli vu právdi Moj'zefovoj szpraviczati, vetom †† všzáki, kí vórje, je pravicsen. † *Rim. 3, 28. 'Zid. 7, 19. †† Rim. 10, 4.*

40. Glédajte záto: naj ne príde na vášz, kaj je povejdano vu prorokaj. *Es. 28, 14. Hab. 1, 5.*

41. Vidite zametávci i csúдите fze i vgasznite: ár bom jašz tákse delo delao vu dnévi vaš, delo; štero ne bodete vórvali; csi bode vam što gli prepovidávo.

42. Vóidoucsi pa szprávišcsa 'Zidovízkoga profzilí fzo je poganye; ka bi med szoboutov i nyim gúcsali tè riš.

43. Gda bi pa razíslo szprávišcsa; našledúvali fzo vnougi z-'Zidovov i zpobo'zni † prozelitufov Pavla i Barnabása: šteriva nyim govorécsa fza je †† rátala; ka bi ofztanoli vu milošcsi Bo'zój. † *Mát. 23, 15. †† Dján. 11, 23.*

44. Na pršfšztno Szobotto je pa malo nej všze mefzto vkúp prislo pošzlúšat rejcs Bo'zo.

45. Vidoucsi pa 'Zidovje to lúšztvo napunyeni fzo znevoscenoušztyov: i prouti fzo gúcsali tomi; štera fzo od Pavla právlena, prouti gúcsécsi i preklinyávajoucsi.

46. Obszrcsnola fza fze pa Paveo i Barnabás i erkla fza: vám † je potrejbno bilou naj prvle gúcsati rejcs Bo'zo; da jo pa †† zametávate i ne vrejdne vášz szoudite 'zštka vekivecsnoga; ovo obrácsamo fze kpo-ganom. † *Mát. 10, 6. †† Vóid. 32, 10. Rim. 10, 19.*

47. Ár je tak zapovedao nám Gofzpoud: pošztavo szam te na šzvetlošzt poganom; naj *nyim* bodes na

zvelicsanye notri do szkrádnye zemlè. *Es.* 42, 6.
Lúk. 2, 32.

III. 48. Gda bi pa poganye eta csüli: radšivali szo fze i dšcsili szo rejs Gofzpodnovo; i vörvali szo; kíkoli szo bili zrendelšvani na 'zitek vekivecsni.

49. Razglasšvala fze je pa rejs Gofzpodnova po czejloj dr'zéli.

50. 'Zidovje szo pa podbádali te pobo'zne i poštene 'zene i prednyejsš mezta: i pobüdili szo pregányanye prouti Pavli i Barnabáš; i vö szo nyidva vrgli zkrajin szvoji. 2. *Tim.* 3, 11.

51. Oneva szta pa doli sztepla prájh noug szvoji na nyè: i prisla szta vu Ikónio. *Mát.* 10, 14.

52. Vucsenšczke szo fze pa napunyávali zradofštyom i z-Dúhom szvétim.

STIRINAJSZETI (XIV.) TÁO.

Pavla i Barnabáša I. v-Ikónii pregányajo, 1-7. II. v-Lysztri nyiva za Bogè šlimajo, i kamenšžo, 8-20. III. z-Derbe fze povruéta po Lysztri i Ikónii v-Antiochio, 21-28.

1. 1. **Z**goudilo fze je pa vu Ikónii; da bi onedva notri sla vu szprávišese 'Zidovšzko i gácsa-la bi tak; da bi vörvala i 'Zidovov i Grkov vnouga vno'zina.

2. Ti nevörvajoucsi 'Zidovje szo pa pobüdili i razdrá'zd'zili dšše poganov prouti bratom. *Dján.* 13, 45.

3. Dšnok ráto poredno vrejmena szo fze tam dr'zali szresno gncšcsi od Gofzpodna; kí je szvedoušztvo dávaó rejsi szvoje milošese; i dávaó je, da bi zna-mejnja i csüda bilà po rokáj nyihovi. *Mark.* 16, 20.

4. Raztrgala fze je pa ta vno'zina mezta: i eti iština szo bilš z-'Zidovmi; tej pa z-Apoštolmi.

5. Gda bi fze pa zgoudilo szšnenyè poganov i 'Zidovov 'znyihovimi poglavníkmi; ka bi je ospotali i kamenšvali,

6. Zeznavlí odbej'zali szo vu mejszta Likaonie v-Lyftro i Derbo i okouli bodouco dr'zélo. *Mát. 10, 23.*

7. I tam szo nazviscávali Evangyeliom.

11. 8. I nfki cslovik vu Lyftri szlab vnogáj je szedo, plantav od utrobe materè szvoje bodoucsi; kí je zui-kakšim tálom nej *mogao* hoditi.

9. Tè je pozšlúšao Pavla gucsécsega: kí ocš na nye-ga vr'zècsi i vidoucsi, ka mà vóro na zvelicsanye,

10. Erkao je zvelikim gláfzom: gori šztani na no-gè tvoje rávno. I gori je šzkocso i hodo je. *Es. 35, 6.*

11. Lúšztvo pa geto je vidilo, ka je vcsino Paveo, gori zdignovši gláfz szvoj Likaonšzki govorecsi: Bò-govje szo pšgljhi vcsinyeni klidém i doli szo prisli knám *Dján. 28, 6.*

12. I zváli szo Barnabáša Jupitera; Pavla pa Mer-curiusá: ka je on bio voj rejcsi.

13. Jupitera pop pa, kí je pred nyihovim mešztom bio, gyũnce i vejncze pred vráta pripelavlí zšúštvom vrét, šteo je nyima áldúvati.

14. Stero da bi csúli Apostolje Barnabás i Paveo rafcsešznola šzta gvant szvoj, šzkocšila šzta med lúšztvo kricsécsa

15. I govorecsa: mo'zjè, zakaj eta csiníte? I mí šzmo † tákli nevolni lidjè, liki vš, nazviscávajoucsi vám, naj šze od eti †† márnofz obrnéte k'zívomi Bougi; kí je ††† šztvouro nébo i zémlo i mourje i všza; štera szo vu nyih. † *Dján. 10, 26.* †† *1. Kor. 8, 4.* ††† *Zolt. 146, 6.*

16. Kí je vu preminoucem vrejmèni niháo všze pogane hoditi po šzvoji potéjh. *'Zolt. 81, 13. Es. 53, 6. Rim. 1, 24-28.*

17. I dónok šze je nej niháo brezi šzvedoušztva do-brocsinécsi znebész od zgora dávajoucsi nám de'zd'zo-vje i vrejmèna šzád noštrécsa napunivši zjejšz vinóm i zvešzeljom šzrczà nafa. *Rim. 1, 19. 'Zolt. 104, 27.*

18. I tà govorecsi, komaj je ššifao to lúšztvo: ka szo nyima nej áldúvali.

19. Prisli szo pa od Antiochie i Ikonie 'Zidovje: i na nyè szo vzéli lúšťtvo; i kamenúvavsi Pavla, vlekli szo ga vò zmeszta, sšmajoucsi, ka je mr'u. 2. Kor. 11, 25.

20. Gda bi ga pa okouli vzéli vucsenšzke: gori sžtanovši sou je vu meszto; i drúgi dén je vò sou z-Barnabášom vu Derbo.

III. 21. I nazvišsávala sžta meszti onomí Evan-gyeliom: i poredno vucsenškov sžpravivši, povrnola sžta sže v-Lyšto i v-Ikónio, i Antiochio.

22. Potrdjávavši dšše vucsenškov i opomínavši; ka bi ošžtanoli vu vòri; i ka je *po vnongi nevoláj potrejbno nám notri idti vu kráľesžtvo Bo'ze.* 2. Tim 3, 12.

23. Gda bi nyim pa zštégnyenimi rokami sžtarisše po gmajnaj pošžtavila i molila bi sžpošžtmi: prepo-roucsila sžta je Gosžpodni; všterom szo vòrvali. 1. Tim. 4, 14. 5, 22.

24. I obhodécsa Pizšdio prisla sžta vu Pamšilio.

25. I gucsécsa vu Pergu rejs Bo'zo doli sžta sla vu Attálio.

26. I odnud sžta odplavala vu Antiochio: odkud sžta bilà preporoucsena vu milošcsa Bo'zo na delo; štero sžta sžpunila. *Dján.* 11, 20. 13, 2. 3.

27. Gda sžta pa *šà* prisla i vkùp sžta sžpravila gmaj-no: nazvejšžtila sžta *všze*; kakoli je vcsšno Boug † 'znyima; i, ka je oudpro poganom †† dveri vòre. † *Dján.* 15, 4. †† 1. Kor. 16, 9.

28. Dr'zala sžta sže pa tam zvucsenškami nej malo vrejmena.

PETNAJSZETI (XV.) TÁÓ.

I. *Apostolje v-Feru'zálemi sžkoncsajo, ka sže je vecs nej potrejbno obrizávati, 1-29.* II. *Apostolov sžkoncsá-vanye sže vu Antiochii prestè po Pavli i Barnabášu; šteriva sže potom razloucsita, 30--41.*

1. 1. **I**nki, kí szo doli prisli od Judee, vcsli szo brate: kaj, esi sze ne obrejzete po návadi Mojzefovoj, ne morete sze zvelicsati. *Gal. 5, 2. Szrv. 17, 10.*

2. Gda bi sze záto zburkanye i nej malo szpitávanye Pavli i Barnabási prouti nyim pripetilo: zrendelúvali szo; ka bi gori sou Paveo i Barnabás i nki drúgi 'znyfh k-Apostolom i kíztaríssim vu Jeru'zálem za toga pštanya volo. *Dján. 11, 30. Gal 2, 1.*

3. Oni záto szprevodeni od gmajne prejk szo sli po Feniczii i Samárii prepovidávavši povrnenyè poganov: i vcsnili szo radošt veliko vszejm bratom.

4. Gda bi pa prisli v-Jeru'zálem: gori szo vzéti od gmajne i Apostolov i ti sztaríši; i nazvejštali szo; kà je Boug vcsno 'znyimi.

5. Gori pa sztanovši níki zti vórvajoucsi, kí szo z-Farizeuskoga jeretinsztva bill, govórécsi: ka je je potrejbno obrezati i zapovedati naj zdr'závájo Mojzefovo právdo.

6. Vkép szo sze pa szpravili Apostolje i ti sztaríši: da bi eto delo szpoznali.

7. Gda bi sze pa dugo stúkali; gori sztáne Peter i ercsè nyim: mo'zjè bratje, vř znáte; kaj je od zdávnya Boug med nami odébrao; naj po vřsztaj moji csújejo poganye rejs Evangyclioma i vórijejo. *Dján. 11, 18. Mát. 16, 19.*

8. I Boug, kí znà szrcà, poszvedocso nyim je; geto nyim je dáo Dúhà szvétoga, liki i nám. *'Zolt. 7, 10.*

9. I níkší rázlocsek je nej vcsno med nami i nyimi *zvóroš ocsifcsávgjoucsi szrcà nyibova. 1. Petr. 1, 22.*

10. Zdaj záto ka szkúsávate Bogà, *kaj scšéte djáti járem právde na Sinyek vucseníkov; šteroga szo ni ocseve nasti, ni mi nej mtošli nosziti? Mát. 23, 4. Gal. 5, 1.*

11. Nego po milofcsi Goszpon Jezus Krísztusfa vórije-
mo; ka sze zvelicsamo, liki i oni. *Efs 2, 8. 2. Petr. 1, 1.*

12. Tiho je pa posztánola vřza vnozina; i posztúfali

fali szo Barnabása i Pavla prepovidávajoucsa ; stera znamenjya i csúda je vesno Boug med poganmi po nyima.

13. Gda bi pa i oneva tihó bilá ; odgouvoró je Jakub govorécsi : mozjé bratje, pošlúfajte mené.

14. Símon je prepovidávao : kakda je oprvics Boug nagledno vzéti *šebi* zpoganov lúštvó na imé szvoje.

15. I sztejm šze glšhajo ricsí prorokov ; líki je pšfzáno : *Am. 9, 11. 12.*

16. Po tom šze povrném i nazáj poczimpram vkúp szpádjeni sator Dávidov ; i zrúšénja nyegova nazáj poczimpram, i gori je oprávim.

17. Naj šícsejo ti gori ofztányeni lidjé Goszpodna i vszi poganye ; nad šterimi je imé moje zezávano bilou : velí Goszpoud, kí vsza eta csiní.

18. *Znána szo od zacšétka Bougi vsza dela nyegova.*

19. Záto jazf szoudim : ka nej *trbej* zburkávati *one* ; kí šze zpoganov obrács-jo k-Bougi.

20. Nego zapovedati nyim *trbej* : naj šze zdr'závajo od † ofzkrunyenyá bolvanov i od †† práznofzti i od zadávlenoga i od ††† krvi. *f Vóid. 20, 3. †† 1. Thef. 4, 3. ††† Lev. 3, 17.*

21. Ar Moj'zes od dávnyenoga pokolejaya, mà po mejšztaj, kí ga prejdgajo vu szprávišcsaj : gde šze po vszákoj szobotti šté. *Neb. 8, 1. Lúk. 16, 29.*

22. Teda šze je vidilo Apostolom i tim šztariššim zcejlov gmajnov odebráne mo'zè 'znyšh pošzlati vu Antiochio z-Pavlom, i Barnabášom, Júdasa zvánoga Baršabása i Szilása, mo'zè voje med bratmi.

23. Pišzoucsi po rouki nyihovoj etak : Apostolje, ti šztarišši i bratje vu Antiochii i Šfrii i Cziliczii bodoucsim bratom, kí szo zpoganov, zdrávje *'zelejo*.

24. Da szmo csúli ; ka szo vász nkí znášv vó idoucsi zburkali zricsmí porúšavši důšé vaše govorécsi : obrezati šze dájte i zdr'závajte právdo ; šterim szmo *sou* nej zapovedali : *Gal. 2, 4. 1. Ivan. 2, 19.*

25. Vidilo šze je nám zednákov voulov vkúp szprávlénim

lenim odebráne mo'zè poszlati kvám, zľublénimi našimi Barnabásom i Pavlom.

26. Zlidmš, kí szo tà dáli dusè szvoje za imè Gofzpodna našega Jezusa Krištusa. *Dján. 13, 50. 14, 19. Rim. 16, 4.*

27. Poszlali szimo záto Júdasá i Szilása: šteríva vám bodeta i zricsjouv eta nazvišsávala.

28. Ár sze je vidilo szvétomi Dúhi i nám: naj vám níkš bremen vecs gori ne denemo; nego eta potrejbna.

29. Naj sze zdr'závate od bolvanom polo'zenoga i krvi, i zadávlenoga i práznosťti. Od šteri csi sze zdr'závate, dobro csiníte. Oštante zdravi.

II. 30. Oni záto, gda bi sze odpúšťtili, prisli szo vu Antiochio; i vkúp szpravivši to vno'zino, tà szo nyim dáli lšťt.

31. Šteroga da bi presteli: radúvali szo sze nad opominanyem.

32. Júdas pa i Szilás i oneva proroka bodoucsa zvnougov ricsjouv šťta troušťala brate i potrdjávala. *I. Tšef. 1, 1.*

33. Geto dabi eden csasz bilà: odšla šťta zmérom od bratov k-Apostolom.

34. Vidilo sze je pa Szilási: ka bi tam ošťtano.

35. Paveo pa i Barnabás šťta sze zdr'zala vu Antiochii vucsécsa i nazvišsávajoucsa zvnougimi drúgimi túdi rejcs Gofzpodnovo.

36. Po níki dnévi pa ercsè Paveo k-Barnabási: povrava sze; ár je potrejbno naj poglédneva brate naše po všzej mejšťtaj; vu šteri šťva nazvišsávala rejcs Gofzpodnovo; kak sze májo.

37. Barnabás je pa tanácsivao: *ka bi szebom vzéla Ivana; kí sze zovè Marko. Kol. 4, 10. 2. Tim. 4, 1.*

38. Paveo je pa za vrejdno dr'zao: ka bi ga ne vzéla szebom; da je od nyidva odššo z-Pamfilie i nej je sou'znyima na delo. *Dján. 13, 13.*

39. Razcsémertila šťta sze záto na teliko: da šťta sze

sze razloucsila eden od drúgoga: i Barnabás kšzebi vzévi Marka odplavao je v-Czíprus.

40. Paveo je pa odébrao Szilása i vò je sou, prepocseni milofcsi Bo'zój od bratov.

41. Obhodo je pa Sírío i Cziliczio potrdjávajoucsi gmajne.

SESZTNAJSZETI (XVI.) TÁO.

I. *Timotheus sze obrežze, 1-6. II. Dújb ne dà v-Á'zii nego v-Maczedonii, nazvišcsávati, 7-15. III. Paveo i Szilás vr'zena vu temniczo, ka sžta zedne vujvicze vragà zegnala, sze na útrín dèu odpisžtita, 16-40.*

I. 1. **P**risla sžta pa vu Derbo i Lyfstro: i ovo vu csenik nikakli je bio tam po imèni Timotheus sžin nikše verne 'Zidovšzke 'zenè, ocsè pa Grckoga. 2. *Tim. 1, 5.*

2. Kí je dobro sžvedoušžtvo meo od oni bratov; kí sžo vu Lyfstri i Ikonii.

3. Toga je šteo Paveo, ka bi 'znyim vò sou: i vzéo ga je i obrezao ga je za volo 'Zidovov; kí sžo vu oni mejšžtaj bilš. Ár sžo vszi znali ocsò nyegovoga, kaj je Grk bio. 1. *Kor. 9, 20. Gal. 2, 2.*

4. Gda bi pa obhodjávali mejšžta: zapovedali sžo nyim varvati návuke sžkoncsane od Apostolov i sžtarisš vu Jeru'zálemi. *Džán. 15, 20.*

5. Gmajne sžo sže záto potrdjávale vu vòri; i narájale sžo sže vsžáki dèn,

II. 6. Obhodivši pa Frégie i Galáczie dr'zélo, prepovejdano nyim je od Dúbhà sžvétoga gúcsati rejs vu Á'zii.

7. Gda bi pa k-Mí'zii prisli: sžkúšávali sžo v-Bithínio idti; i nej je je niháo Dújh.

8. Mšmo idoucsi pa kre Mí'zie, doli sžo sli vu Troado. 2. *Kor. 2, 12.*

9. I videjnye sže je vnocsi zkázalo Pavlí: mou'ž nki Maczedonšzki je sžtáo *pred nyim* profžécsi ga i govotécsi: hodi v-Maczedonio i pomágaj nám. *Abd. 8. 21.*

10. Kak je pa tò videjnye vido: preczi szmo iszkali vò idti vu Maczedonio gvùsni bodoucsi; ka náfz je Gofzpoud zváo nyim Evangyeliom nazvifcsávat.

11. Odplavavši záto od Troade rávno szmo bej'zali vu Szamothráczio i drúgi dén v-Neapolis.

12. Odnud pa vu Filippisz: sfero je prvo Maczedonfzke dr'zéle, mezto *nej dávno* nafzeljeno. Bilí szmo pa vu tífztom mezti prebívajoucsi nikeliko dní.

13. I szoboutni dén szmo vò sli zmezta kpotoki; gde szo molítvi dr'zali; i szedécsi gúcsali szmo vkúp szprávlenim 'zenám.

14. I nfka 'zena po iméni Lydia skarlat odávajoucsa zmezta Tyatirfzkoga Bogà bojécsa, je pozlúfala; sferoj je Gofzpoud oudpro szrczè; da bi pazila *na ona*, sfera szo od Pavla právlena. *Lúk. 24, 45. Oz 2, 18.*

15. Gda bi pa okrfztsena bíla ona i hí'za nyè; profzila je govorécsa: csi szte me szoudili †verno Gofzpodnovo biti; notri hidoucsi vu hí'zo mojo, ofztante. I †† pripravlala náfz je. *f Sztv. 18, 3. †† Lúk. 14, 23. 24, 29.*

III. 16. Prigoudilo szo je pa, gda bi sli kmolftvam: edna deklfcska imajoucsa dűhà vujvicze, príbej'zala je pred náfz; sfera je dozta hafzka prináfala gofzpodárom szvojim zvujvicsűvanyem. *1. Sam. 28, 7. Dján. 19, 24.*

17. Tà nafzledűvajoucsa Pavla i náfz krfcála je govorécsa: eti lidjè szo szlugi toga vífesnyega Bogà; kí vám nazvifcsávajo pout zvelicsanya.

18. Tou je pa delala vnogo dní. 'Zmetno je pa fztalou Pavla; i obrně sze i ercsè dűhi: zapovidávam ti vu Jezus Krifztufovom, iméni; idi vò 'znyè. I vò je odífao vu onoj vòri. *Mark. 1, 25. 16, 17.*

19. Vidoucsi pa nyè gofzpodárje, ka je odísla vűpazen dobicska nyihovoga: zgrabivši Pavla i Sziláfá, vlekli szo nyidva na placz pred vládnike. *2. Kor. 6, 5.*

20. I pozstavivši je pred voje vítězov govorécsi:
eti

eti lidjé zburkávajo mešzto nase 'Zidovje bodoucsi.

1. *Król.* 18, 17. *Dján.* 17, 6.

21. I nazvišcsávajo návade: štere je nám nej szlobodno gori vzéti; niti csiniti, da szmo Rimlanczi.

22. I vkúp sze je szpravilo lúšztvo prouti nyima i vítézov voji doli sztrgavši gvant 'znyidva zapovedali szo nyidva sibami biti. 2. *Kor.* 11, 25.

23. I gda bi došzta vdárczov na nyidva djáli: vrgli szo nyidva vtemniczo, zapovedavši varivácsi temnicze; kaj bi nyidva szkrblivo dr'zao.

24. Kí, gcto je tou zapovid vzéo, vrgao nyidva je vu notrejsnyo temniczoi i sztisžno nyima je nogé vkladó. 'Zolt. 105, 18.

25. Okoli pou noucsi pa Paveo i Szilás molécsa szpejvala szta pešzen Bougi. Pošzlúšali szo pa nyidva i ti zvézani robje.

26. Hitro je pa veliko zemlé gyšbanye pošztanolo na teliko: da szo sze i fundamentomi temnicze genoli; i odprle szo sze preczi vŕze dveri i vŕzej vežala szo sze odvézala. *Dján.* 5, 19. 12, 7.

27. Zefzna sze pa predramivši varivács temnicze; i vidoucsi odprte dveri temnicze, vŕ potégnovši mecs, šteo sze je vmoriti ššmajoucsi; kaj szo odbejzali ti zvézani.

28. Krícsao je pa zvelikim gláfzom Paveo govorecsi: ne vcsni ŕzi nikaj hšdoga; ár szmo vŕzi eti.

29. Prošzécsi pa szvetloucsó, notri je szkocso: i preztrašivši sze szpadno je pred Pavla i Szilása.

30. I vŕ nyidva je pelao i ercsè: gošzpodna, ka mi je vcsiniti; naj sze zvelicsam? *Lúk.* 3, 10. *Dj.* 2, 37.

31. Oneva szta pa erkla: vŕri vu Gošzpon Jezuff Kríštufi, i zvelicsas sze tí i hi'za tvoja. *Iv.* 3, 16. 26.

32. I gšcsala szta nyemi rejcs Gošzpodnovo i vŕzejm vu hi'zi nyegovoj bodoucsim.

33. I kŕzebi je vzévši vu onoj vŕri te noucsi oupraó nyidva je od vdárczov: i okŕštsen je on i vŕzi nyego- vi preczi.

34. I pelao nyidva je vu hi'zo szvojo, presztro je szto, i veszelio sze je; ka je zevszov hi'zov vörvao Bongi. *Lúk. 5, 29. 19, 6.*

35. Gda bi pa dén grátao; poszlali szo voji vítézov szluge govorécsi: odpúszti lidš one.

36. Varivács temnicze je pa na znánye dáo Pavli tè ricší: kaj szo poszlali voji vítézov, naj sze odpiszta. Zdaj záto vö idoucsa idta vu méri.

37. Paveo nyim je pa erkao: zbili szo náj ocšiveszno neoszodjene, lidš Rimšzke; i vrgli szo náj vtemniczo; i zdaj náj szkršvoma *scšéjo* vö vrcsí? Nej: nego naj prído szamí; i tak náj naj vö pelajo.

38. Nazvejsztili szo pa vítézov vojom szlugi tè ricší: i zbojali szo sze szlšavší; ka szta Rimšzka.

39. I pridoucsi prízvali szo nyidva; i vö nyidva pelavší profzili szo nyidva; kaj bi vö sla zmeszta. *Mót. 8, 34.*

40. Vöidoucsa pa ztemnicze notri szta sla k-Lyddi: i vidoucsa brate potrouštala szta je, i tak szta*sla vö.

SZEDENAJSZETI (XVII.) TÁO.

I. v. *Tbeszszaloniki nad Pavla prejdganyi zburkanye posztáne, 1--9.* II. *Berreánczi pizma zgrúntávajo, 10-15.* III. *Paveo v-Aibeni vcsi, 16--34.*

I. 1. **G**da bi pa prejk sla po Amšipolíší i Apolloníší prisla szta vu Tbeszszaloniko; gde je bilou szpráviscse Zidovszko. *Rim. 15, 19. 1. Tbes. 2, 2.*

2. Pouleg segè je pa notri sou Paveo koyim: i po tréj szobottaj je gúcsao nyim zpíszma.

3. Odpérajoucsi i naprej posztávlajoucsi, ka je Krisztuší potrejbno bilou trpeti i gori sztánoti zmrtvi; i ka je tè Kriszrus, ezus: steroga jazš vám nazvišcsávam. *Es. 53, 5. Lúk. 24, 27.*

4. I níki 'znyšh szo vörvali; i pridrú'zili szo sze k-Pavli i k-Sziláší, i ti pobo'zni Grkov vnouga vno'zina, i zén ti prednyešší nej malo. *Zolt. 119, 130. Dj. 28, 24.*

5. Nenávidni bodoucsi pa ti nevõrvajoucsi 'Zidovje, i kfzebi vzévfí na pláczí nke lagoje mo'zè i vkúp fze vdarivfí † zburkali fzo mefzto : i okouli †† Jázonove hí'ze poštanovfí, ífzkali fzo nyidva ; kaj bi nyidva pelali med lúfztvo. † *Dj.* 19, 29. †† *Rim.* 16, 21.

6. Gda bi pa nyidva ne najšli ; vlekli fzo Jázona i nke brate pred mefztné vládnike kricsécsi : kaj, kf fzo vefz fzevjt zburkali, tej fzo i efzi prisli.

7. Stere je gori prfjao Jázon. I tej vfi prouti Czarovomi fzkoncsanyi csinfjo, govorécsi ; kaj je drúgi kráo, *tau je*, Jezus. *Lúk.* 23, 22.

8. Zburkali fzo pa lúfztvo i mefztné vládnike : gda fzo eta csúli.

9. I vzévfí zadofztojnofza od Jázona i drúgi púfztíli fzo je.

II. 10. Bratje fzo pa preczi vu *onój* noucsi võ pošlali i Pavla i Sziláfa vu Bereo. Steriva, geto fza tà prisla, sla fza vu fzfprávfícfse 'Zidovfzko. *Mát.* 10, 23.

11. Tej pa plemenitejsi od Thefzfzalonicfánčov, gori fzo prfjali rejcs Bo'zo zevfzov gyedrnofztyov, vzfáki dén zbrojávavfí pífzma ; csi bi fze tà tak mela. *Es.* 34, 16. *Ivan.* 5, 39.

12. Vnougí záto 'znyfí fzo võrvali i pošteni 'zén Greski i mo'zouv nej malo.

13. Gda fzo pa zvedili Thefzfzalonicfánfzki 'Zidovje ; ka je i vu Berei nazvfícfávana od Pavla rejcs Bo'za : prisli fzo i tam nagfbajoucsi lúfztvo. I *Thef.* 2, 14.

14. Preczi fzo pa teda Pavla võ pošlali bratje ídítí liki kmourji : ali Szilás i Timotheus fza ofztala tam.

15. Kf fzo pa Pavla fzfprevájali ; pelali fzo ga notri do Athene : kf vzévfí zapovid k-Szilási i k-Timotheufí, kaj bi hitro knyemi prisla, võ fzo sli nazáj.

III. 16. Gda bi je pa Pavco vu Atheni csakao : zofztro fze je dúh nyegov vu nyem vídoucsi ; ka je puno mefzto zbolvanmi. *Ivan.* 11, 33. I *Thef.* 3, 1.

17. Gúcsao je záto vu fzfprávfícfi 'Zidovom i tím pobo'z

pobo'znim, i na pláczí vszáki dén onim; 'szkejmí sze je szreo.

18. Niki pa 2-Epicureuski i Stoikuski Filozofusov szo sze 'znyim stúkali: i niki szo erkli govorécsi; kacsè ete csevkács praviti? Niki pa: túhi dánouv sze vídi nazviscsávecz biti; ka nyim je Jezusa i gori sztanenyè nazviscsávao.

19. I popadnovši ga vu Areopagus szo ga pelali govorécsi: jeli moremo zvediti; ka je tou za nouvo vcsenyè, štero gucsís?

20. Ár nikšo túhíno prinásas vu vúha nafa. Scsémo záto znati; ka scéjo eta biti.

21. (Athenasánczi pa vszi, i tam prebívajoucsi túhénczi, vnikom drúgom vrejmena tak ne trošijo: liki vu zgovárjanyi i pošlúšanyi káké novine.)

22. Sztojécsi pa Paveo nazrejdi vu Areopagi veli: mo'zjè Athenasánfzki, vszegavejcs vášz naj pobo'znejše vldim.

23. Ár, geto szem prehodjávao i preglédávao pobo'znofzi vase, najšao szam i eden oltár, na kom je pšzvano: *neznanomí Bougi*. Záto, šteroga vi neznate i *dónok ga csešzíte*, toga jašz vám nazviscsávam.

24. Boug, kí je šzvouro ete szvejt i vsza, kà szo vu nyim, tè nébe i zémle Goszpoud bodoucsi ne prebíva vu zrokami napravleni czérkváj. 2. *Kron.* 6, 30.

25. Niti sze od rouk cslovecsi ne csešzš; liki † da bi nyemi kaj trbelo: geto †† on dáva vszejm 'zštek i šzapo i vsza. † *Zolt.* 50, 8-10. Szsv. 2, 7. †† *Zolt.* 104, 27-30.

26. I šzvouro je zedne krv' vefz národ cslovecsánfzki: naj prebíva na vszem líczí zemlè, szkoncsavši naprej zrendélávana vrejmena i mejè polo'zivši nyihovomi prešívanyi; *Pravd.* 32, 8.

27. Kaj bi šfzkali Goszpodna; csi bi ga kak oslá-tali i najšli; ako je gli nej dalecs od ni ednoga znáfz. *Es.* 55, 6.

28. Ár vu nyem 'zivémo i giblemo sze i jefamo: liki i ní-

i níki zvasi popejczov szo povedali; kaj szmo i nyegovo plemen. 2. *Petr.* 1, 4.

29. Plemen záto bodoucsi Bo'ze, nej nám trbej stímati; ka je bo'zánstvo príglihno kzláti, ali kfzrebri, ali zmesztríjov vð zrejzanomi kamni i zmislejnyi cslovcesemi. *Es.* 40, 18. 41, 7. 44, 9.

30. *I reda* ísztina je Boug † prejk po vrejmeni te neznanofati glédao: zdaj pa †† nazviscsáva vszejm lidém povszud; naj pokouro csinijo. † *Dján.* 14, 16. †† *Luk.* 24, 47.

31. Ár je polztavo *eden tákfi* dén: vsterom bude szoudo *vesz ere* szvejt vu praviczí po *onom* mou'zi; ovsterom je zrendelúvao vðro dati vszejm; ka ga je zbládo od mrtvi. *Rim.* 14, 10.

32. Gda bi pa csúli gori sztanenyè ti mrtvi: níki szo sze ofzmèjávali; níki szo pa erkli: bomo te poszlúfali páli od toga. 1. *Kor.* 1, 23.

33. I tak je Paveo vð sou szposztrejd 'znyih.

34. Níki mo'zjè szo sze pa knyemi pridruzili i vðrvali szo: med sterhni je bio i Dionszius Areopagita i 'zena po iméni Damaris, i drúgi 'znyimi.

OSZENÁJSZETI (XVIII.) TÁO.

I. *Paveo v-Korintusi poudrúgo leto vcsi, 1-11. II. Gallion 'Zidovom na to'zbo prouti Pavli níkfi odlocsek ne dà, 12-17. III. Paveo sze po vnougi gmajnaj ravna v-Jeru'zálem, 18-28.*

I. 1. **P**otom pa Paveo vð idoucsi z - Athene sou je v-Korintus.

2. I, gda bi najšao níkoga 'Zidova po iméni Akvilo, z-Pontuskoga roda; kf je nej dávno prisao z-Vlaskoga országa, i Priszcillo 'zeno nyegovo (záto, ka je zapovedao Klaudius Czfzar vð idti vszejm 'Zidovom z-Ríma,) sou je knyima. *Rim.* 16, 3. 2. *Tim.* 4, 19.

3. I, da je bio priszpodobne mestřje, osatano je pri nyima

16. I odeгнаo je je od szoudnyega sztoucza.

17. Grki szo pa popadnoli vszi Szosthenesa, szprávisca vládnika, i bili szo ga pred szoudnym sztouczom: ali Gallion je nikaj za tou nej márao. 1. Kor. 1, 1.

III. 18. Paveo pa, gda bi esce vnogo dnš tam ofztano, vzéo je szloboudo od bratov, i odplavao je v Srio; i znyim Prifzczilla i Akvila; † obrio szi je pa glavou vu †† Czenkrei; ár je mco oblúbo. † Racs. 6, 9, 18. †† Rim. 16, 1.

19. Prifao je pa vu Efezus, i tam nyiva je oiháo: on pa notri idoucsi vu szpráviscse stúkao sze je z'Zidovmi.

20. Profzili szo ga pa oni; kaj bi vecs vrejmena pri nyi ofztano: ali nej je na nyè sztano.

21. Nego je szlobou vzéo od nysh govorécsi: potrejbno mi je vszegavejcs prifczetni szvétek v Jeru'zálemi szvetiti; ali pá sze povrném kvám; csi de Bo'za vola. I odifao je z-Efezusa. 1. Kor. 4, 19. Jak. 4, 15.

22. I pridoucsi vu Czezárijo, gori idoucsi vu Jeru'zalemi i pozdravivši gmajno, doli je sou vu Antiochijo.

23. I da bi tam nikeliko vrejmena prebívao, potom je vð sou, i obhájao je po rédi Galaczie i Frigie dr'zélo potrdjavajoucsi vsze vucsenike.

24. Niki 'Zidov pa po iméni Apollos, zle'zenyá Alexandriánecz, mou'z lejpoga gucsa, je prifao vu Efezus, zmo'zen bodoucsi vu pšzmaj. 1. Kor. 1, 12. 3, 6.

25. Tè je bio navcseni na pout Goszpodnovo i bodoucsi vrejluga dñhá gucsao je i vcsio je szkrblivo ona, sfera szo od Goszpodna, znajoucsi li szamo Ivanov kršt.

26. I tè je zácsao sz-szrcnosztyov gucsati vu szprávisci. Steroga gda bi csúla Akvila i Prifzczilla: kšze bi szta ga vzela; i bole szta nyemi vð zlo'zila pout Goszpodnovo.

27. Gda bi pa steo va Achajo prejk idti: opoumenyeni bratje szo pšzali vucsenikom; ka bi ga gori pšjali.

prijali. Steri, gda bi ta prisao, hafzno je dozta tim vovajoucsim po milofcsi.

28. Ar je mocsno 'Zidove premagao ocsivefzno kazajoucsi po pifzma; ka je Jezus, *te obezsani Kriřtus, Lúk. 24, 26.*

DEVETNÁJSZETI (XIX.) TAO.

I. *Paveo v-Efezusi Ivana křřtitele 12. vucsenikov vcsi; 1-7. II. Od preklinyvuzov fze odloucsivfi zvucsenikmi vcsi 2. leti i csúda csmi, 8-12. III. Szevovi fzinovje bñdon zgányajo vragè, 12-17. IV. Czomprifzke knige fze ze'zgejo, 18-22. V. Domiter fzebrñár prouti křřřtsanom zburkanye pobidi, 23-40.*

I. 1. **Z**goudilo fze je pa; gda bi Apollos bio v-Korintuli: prehodo je Paveo zgoránye krañe i prisao je vu Efezus: geto da bi nike vucsenike najfao 1. Kor. 1, 12.

2. Erkao nyim je: jeli fzte vzeli Dñhà fzvètoga potom, kak fze zácsali vovvati? Oni fzo nyemi pa erkli: niti fzmo nej csmi; jeli je fzvèti Dñh. Ivan. 7, 39. Dján. 10, 14.

3. I ercse nyim: na koj fzte tak okřřřtseni? Oni fzo pa erkli: na Ivanov křřřt.

4. Erçsè pa Paveo: Ivan je iřřtina křřřto fzkřřřtom pokoure govorècsi lúřřtvi; kaj bi vtom za nyim pridoucsem vovvati, tou je, vu Kriřřtus jezusi. Mát. 3, 11.

5. Kí fzo pa era csñli: okřřřtseni fzo vu Gofzpon Jezufovóm imèni. Dján. 8, 16.

6. I, gda bi na nyè djao rokè Paveo, prisao je fzvèti Dñh na nyè: i gúcsali fzo zjezikmi i prorokúvali fzo. 1. Kor. 11, 4. 14, 3.

7. Bilou ji je pa vřřzej prejk okoli dvanářřřet mozou.

II. 8. Notri idoucsi pa vu fzfpráviřřce fzfrcsno je gúcszo viřře tri meřřřecze řřřkajoucsi fze 'znyimi řřřtao je je na ona; řřřta fzo od kráľřřřřta Bo'zega.

9. Gda bi sze pa nŕki † obtrdili i nebi vŕovali †† hŕdou gucsécsi toj ponti pred vno'zinov: odsztoupo je od nyŕh i odlouco je vucsenske vszak dén sze stŕkajoucsi vu souli niksega Tirannusa. † 2. *Tim.* 1, 15. †† *Dján.* 13, 45.

10. Tou sze je pa godŕlo viŕŕe dvej leti tak: da szo vszi prebŕvajoucsi vu A'zii poszlŕŕŕali Goszpon Jezusovo rejs i Zidovje i Grki.

11. I csinio je Boug po rokáj Pavlovi moci nej proufzte *Mark.* 16, 20.

12. Tak: da szo na te nemocsne noszili od † tejsla nyegovoga faczalejge i brŕzacse; i †† odsztoupili szo od nyŕh betegovje, i hŕdi dŕhovje szo od nyŕh. vŕ sli. † *Már.* 9, 20. 2. *Král.* 4, 29. †† *Dján.* 5, 15.

III. 13. Zácsali szo po nŕki okouli hodécsi z-'Zidovov vrage zganyajoucsi imenŕvati nad onimi, kŕszo hŕde dŕhè meli, Goszpon Jezusovo imè govorécsi: primárjamo vasz na Jezusa; ŕteroga Paveo prejdga.

14. Bilou je pa Szeve 'Zidova, vládnika popovŕzko-ga, ŕzedem ŕzinouv; kí szo tou delali.

15. Odgovorécsi pa te hŕdi dŕh ercsè: Jezusa poznám, i Pavla znám; ví pa ŕto ŕzte? *Lŕk.* 8, 28 *Jak.* 2, 19.

16. I ŕzpadno je na nyè on cslovik, vkom je te hŕdi dŕh bio, i obládao je je i moucs je vzéto nad nyimi tak; da szo nági i oranyeni odbejzali zhi'ze one.

17. Tou je pa vcsinyeno na znánye vszejm i 'Zidovom i Grkom prebŕvajoucsim vu Eŕezusi: i ŕzpadno je ŕztrájh na vsze one; i zviŕŕeno je Goszpon Jezusovo imè.

IV. 18. I vnougi ti vŕrvajoucsi szo prisli vadlŕvajoucsi i nazviŕŕŕavajoucsi djánya ŕzvoja *Már.* 3, 6.

19. Vnougi pa, kí szo márna dela csiníli, vklŕp szo znofzili knige *ŕŕvoje* i zé'zgali szo je pred vszejmi: i zracŕnali szo nyŕh czejno i najŕli szo, *ka szo valáde pèdeszèt jezèr pejnez.*

20. Etak je mocsno rejs Goszpodnova ráŕzla i potrdjávala sze je.

21. Gda bi sze pa eta szpunila: gori je djáo Paveo vu dûhi, ka prejk idoucsi po Maczedonii i Achaii bude sou v-Jeru'zálem govorécsi: kaj potom, gda bom tam; potrejbno mi je i Rim viditi. *Rim. 15, 25. 1, 15.*

22. Pofalao je pa vu Maczedonio dvà zoni, kí szo nyemi szlú'zili, Timotheusa i Erafztusa; szám je pa ofztano do csafza vu Á'zii. *Rim. 16, 23.*

V. 23. Zgoudilo sze je pa pouleg vrejmena onoga zburkanye nej málo za volo pouti *Gofzpodnove. 2. Kor. 1, 8.*

24. Ár nski po iméni Domiter szrebrnár, je naprav-lao szrebrne czérkvi Diáni; i szpravo je mesterškim lidém dobšcska nej malo. *Dján. 16, 16.*

25. Stere vkúp szprávivši i one, kí szo okoli tákse-ga delavczi bilš, crcsè: mo'zjè, znáte; ka je zetoga dca nas dobšcsk.

26. *Zdaj pa i vldite i csújete; kaj je etc Paveo nej szamo v-Efzusi, nego szkoro po vszój Á'zii vnogo lúšztva na nyè vzéo i odvrno govorécsi: kaj szo nej Bogovje; kí szo zrokami napravleni. 'Zolt. 115, 4. Jer. 10, 3.*

27. Vetom je pa pogibelnošt nej szamo znašega tála; naj sze ne zavr'ze *nasa mestríja*: nego naj sze i te velike Bogícze Diáne czérkev za nikoj ne prestma; da sze i nyè velikoucsa doli potere; štero czejla Á'zia i vefz szvejš cšestš.

28. Eta gda bi csúli i puni bi grátali cšeméra; kí-csali szo govorécsi: velika je Diána Efe'zánšzka.

29. I † napunyeno je czejlo mešzto zmejšanyem: i szúnoli szo sze zednákim tálom na oglejévanya placz, zgrabili szo †† Gájusa i Aristarkusa Maczedonšzke, tiváríše Pavla. † 2. *Kor. 1, 8.* †† *Dján. 20, 4. 27, 2.*

30. Paveo je pa šteo vđ idti med lidš: *ali* nej szo ga púštili vucsenšzke.

31. Nski pa i zpoglavníkov Á'zie, kí szo nyemi priá-
telje

telje bilí, pošlali szo knyemi, profzili szo ga; da bi sze ne dáó na oglejůvanya placz.

32. Níki szo pa tak, níki *szo pa* etak krícsali. Ár sze je smelo lůsztvo, i vékš táó ji je nej znáo: za kák-li zrok szo vkůp prisli.

33. Zlůštva szo pa naprej potėgnoli Alexandra: steroğa szo naprej tiszkali 'Zidovje. Alexander pa křvajoucsi zrokouv na tihoto, steo sze je zagovárjati pred lůštvom.

34. Szpoznavli pa, ka je 'Zidov, eden gláfz je vcsi-nyeni zevšzej *sztráni*, szkoro dvej vđri krícsėcsi: velika je Diána Efe'zánšzka.

35. *Meszni* pišzacs pa geto je doli vtisao lůštvó ercsė: mo'zjė Efe'zánšzki, što je tė cslovik, kí ne zna, kaj Efe'zánčov meszto izlů'zi velikoj i od Jupitera szpádnyėnoj Bogíczi Diáni?

36. Záo, da prouti tomi nícsė nemre gůcsati, potrejbno je vám tiho biti, i nikaj na nágli nej delati.

37. Ár szte pripelali ete mo'zė: kí szo ni czérkev gori nej strgnoli; niti szo nej preklínyali Bogíczo vafó:

38. Csi záo Domiter, i, kí szo 'znyim, mesteršzki lidjė szkim kákšo rejcs májo: právde sze dr'zšjo, i je szo namesztníczke; naj obtou'zijo edendrůgoga.

39. Csi pa kaj od drůgoga *dugoványa* szpitávate: vu porednom szprávišcsi sze naj szkoncša.

40. Ár sze bojim: naj sze ne obtou'zimo za denėnyega sztanenyá volo; geto níksėga zroka nema, z-steroga bi mogli racsun dati etoga vkůp príbej'zanya. I eta erkoucsi odpůszto je lůštvó.

DVAJSZETI (XX.) TÁÓ.

- I. *Paveo po Maczedonii v-Troado ide*, 1-6. II. *Eutichus pod prejdgov vszneb doli zobloka szpádne*, 7-16. III. *Efe'zánšzke farave opomina na szkřblivost za gmajno*, 17-38.

1. 1. **P**o stisányi pa te harabuke prízvao je Paveo vucseníke i geto je szlobou vzéo: vó je sou idoucsi vu Maczedonio 1. *Tim.* 1, 3.

2. Gda bi pa szprehodo one krajine i opoumeno bi je zvnougimi ricsmí: prisao je v-Grecski ország.

3. Í bio je tam trí mejszecze. Gda bi gapa 'Zfidovje zafzidjávali, geto je steo plavati vu Strio: szkoncsao je vszebi; ka bi sze povrno po Maczedonii.

4. Sou je pa 'znyim notri do Á'zie Sopater Bereánfszki, z-Tefszzalonicšanczov pa Aristarkus i Szekundus i Gájus Derbefzki i Thimotheus, Á'ziánfszki pa Tichikus i Trofimus.

5. Eti, da bi naprej sli, csakali szo nász vu Troadi.

6. Mí szmo pa vó plavali po Vúzenszki dnévi od Filippe i prisli szmo knyim v-Troado na péti dén: gde szmo szedem dní bilí.

II. 7. Vu ednoj szobótti pa, gda bi sze vkúp szpravili vucsenšczke na krúha lámanye, predgao nyim je Paveo: ár je steo vó idti drúgi dén; i vtégno je rejcs notri do pou noucsi. *Dján.* 2, 42. 46. 1. *Kor.* 10, 16.

8. Bilou je pa poredno lampasov vu zgorányoj hí'zi: gde szo bilí vkúp szprávléni.

9. Szedécsi pa níki mladéncz, po iméni Evtichus, na okni, gda bi globoki szen na nyega szpadno, i gucsécsi Paveo vnogo, potézeni od szna szpadno je od trétyega réda doli i mrtev je gori vzéti.

10. Doli idoucsi pa Paveo, na nyega je szpadno i obímó ga je erkoucsi: ne zburkajte sze; ár je dúša nyegoša vnyem. 1. *Král.* 17, 21. 2. *Král.* 4, 34.

11. Gda bi pa gori sou i vlomo bi krúh i koštao bi ga: dugo je gucsao notri do zorje; i tak je potom vó sou.

12. Pelali szo pa toga pojbara 'zfvoga: i obéšzeli lili szo sze nej malo.

13. Mí pa naprej idoucsi na ládji, pelali szmo sze do Afsona, gde szmo steli kízebi vzéti Pavla: ár je tak zrendelúvao; kaj bode on do *sifari máto* peski sou.

14. Gda bi fze pa knám privrgao vu Affoni: kŕzebi fzmog vzéli i prisli fzmog vu Mitileno.

15. I odnut odplavavſi drúgi dén fzmog prisli prouti Chiufi: te drúgi dén fzmog pa priplavali vu Számus i ofztanoli fzmog vu Trogillii, i tak fzmog te priſefztai dén prisli vu Miletum.

16. Ár je Paveo namejno plavati mimo Efezusa: da bi nyemi ne trbelo vrejmena troſiti vu Á'zii. Ár je hſto, cſi bi nyemi mogouce bilou, kaj bi na Riſzóſzki dén vu Jeru'zálemi bio. *Dján. 21, 4. 12.*

III. 17. Od Mileta je pa poſzlaog vu Efezus i prejk je kŕzebi zváo te ſztariſſe gmajne.

18. Gda bi pa knyemi prisli, ercſè nyim: vi znáte od prvoga dnéva, vſterom ſzam priſaog vu Á'zio; kak ſzam bio zvami vſzákom vrejmeni.

19. Szlú'zécsi Goſzpodni zevſzov poſznozſztyov i zvonogimi ſzkuzami i ſzkúſávanyem; ſtera ſzo na mè priſla od zaſzidjávanya 'Zidovſzkoga,

20. Tak, da ſzam nikaj nej zamúdo haſznovitoga; ſtero bi vám ne nazvejſzto, i vcsio ſzam váſz ocſiveſzno i po hi'zaj

21. Szvedocſécsi i 'Zidovom i Grkom od k-Bougi pokoure i vóre; ſtera je vu Goſzpodni naſem Jezufi Kriſztuſi. *Mark. 1, 15.*

22. I ovo zdaj jaſz zvézani vu dúhi idem v-Jeru'zálem neznojoucsi; ka fze mi tam pripetí.

23. Nego kaj ſzvéti Dúh po vſzej mejſztaj ſzvedocſi govorécsi; kaj me vézanya i ſztizkávanya csákajo. *Dján. 21, 11.*

24. Ali nikaj ne máram, ni dúſa moja mi je nej drága: naj dokoncsam bi'zaj moj zradoſztyom i ſzlú'zbo, ſtero ſzam vzéo od Goſzpon Jezufa kſzvedocſánſztvi Evan-gyelioma miloſcſe Bo'ze. *1. Kor. 9, 26. Gal. 1, 1.*

25. I zdaj ovo jaſz znám: kaj vecs ne bodte vidili obráza mojega vſzi ví, med ſterimi ſzam, prejk idoucsi, predgao králeſztvo Bo'ze.

26. Záto szvedoosim vám vu denésnyem dnévi: kaj szam jazs cššzti od vszejh krvi. *Ez. 3, 16. Dj. 18, 6.*

27. Ár szam sze nej kraj vlejkao: kaj bi vám ne nazvejszto vész tanács Bo'zi. *Lúk. 7, 30.*

28. Pazite † záto na szébe i na vízo cszejdo, vu šteroj vášz je szvéti Dúh púspeke posztavo; naj †† pazéte czérkev Bo'zo, štero je szebi szpravo po ††† laštivnoj krvi. † 1. *Tim. 4, 16.* †† *Jer. 23, 4.* *Ivan. 21, 15.* ††† *Ef. 1, 7.* 1. *Pet. 1, 19* 5, 2.

29. Ár jazs znám tou: kaj pšido po mojém od vášz odhájanyi 'zmetni vuczke med vášz, kí ne bodo sou-nali cszejdo *Mát. 7, 15.* 2. *Petr. 2, 1.*

30. I zvášz számi posztáno táksí mo'zjè: šteri bodo preobrnyena dugoványá gúcsali; naj-odvrnéjo vucsenfke za szebom. 1. *Ivan. 2, 19.* 'Zolt. 41, 10.

31. Záto vórusztújte i szpomínajte sze: kaj szam tš lejta noes i dén nej hejnyao szszkuzami opomínati ed-noga vszákoga. *Fil. 3, 18.* 2. *Tim. 4, 2.*

32. I zdaj 'ze preporácsam vášz, bratje, Bougi i rejcsi milofese nyegove: kí je zmo'zen gori poczimprati i dati vám órucšno med vszejmi poszvecsenimi. *Ef. 1, 18.*

33. Szrebra, ali zláta, ali gvanta szam nikoga nej po'zelo. 1. *Sam. 12, 3.* 1. *Kor. 9, 12.*

34. Ár szamí znáte: kaj szo potrejbcsini mojoj i tšzti, kí szo zmenom bill, ete moje rokè szlú'zile. 2. *Kor. 4, 12.* 1. *Thes. 2, 9.*

35. Vša szam vám pokázao: kaj tak delajoucsi je potrejbno gori vzéti te nemocsne, i szpomínati sze z-Gofzpon Jezusove rejcsi; kaj je on erkao: bole je blá'zeno dati; líki včert. *Lúk. 6, 38.* 12, 33.

36. I, gda bi eta erkao, poklekno je na koulina szvoja i zevšejmi onimi je molo.

37. Veliko joukanye je pa vcsinyeno vszej: i szpadnovlí na šinyek Pavlov kúšivali szo ga

38. Razdrezéljeni naj bole nad ovov ricsjouv, štero je erkao; kaj vcs ne bodete praj vidili lícza mojega Szprevodilij szo ga pa vu ládjo.

EDENDVAJSZETI (XXI.) TÁO.

I. *Pavlova pout do Cezárie, 1-9. II. Agabus Pavli vézanye nazvifcsáva, 10-14. III. Pavla v-Jeru'zálemi zgrábijo, 15-30. IV. Jezernik ga vtábor odpela, 31-40.*

I. 1. **G**da bi sze pa zgoudilo; kaj bi ml odplavali, odloceni od nyih: ednáko bej'zajoucsi prisli szmo vu Kous, drúgi dén pa vu Rodus, i odnut vu Pataro.

2. I, gda bi ládjo najslf idouco vu Feníczio, vnyou sztoupivfi odplavali szmo.

3. Gda bi sze pa nám'szkázao Cziprus: niháli szmo ga na lejvoj sztráni i plavali szmo vu Sírio i priplavali szmo vu Tirus. Ár je tam mogla odkládati bremen *szvoje ta ládja.*

4. I, najslf szmo vucsenike, i pri nyih szmo ofztanoli szedem dnf: kf szo Pavli pravili po Dúhi; naj nejde gori v-Jeru'zálem. *Dján. 20, 23.*

5. Gda szmo pa tè dnf vò szpunili: vò idoucsi na pout szmo sze vzéli, i szprevájali szo nász vszi z'zenámi i zdiczouv notri do *vodè* vò zmefzta. I pokleknovfi na koulina pri broudi molili szmo. *Dj. 20, 36.*

6. I geto szmo edendrúgoga pozdravili sztoupili szmo vu ládjo: oni szo sze pa nazáj povrnoli *kfzvojinm* lafztivnim.

7. Mí szmo pa plávanye doprnáfali i od Tirusa szmo doli sli vu Ptolemais; gde szmo pozdravili vucsenike, i ofztanoli szmo eden dén pri nyih.

8. Drúgi dén szmo pa *mi* vò sli, kf *szmo bili* okouli Pavla, i prisli szmo vu Cezário: i notri idoucsi vu hi'zo Filip Evangyelista (kf je bio zti szedem) ofztanoli szmo pri nyem. *Dján. 6, 5. 20, 40.*

9. Tè je pa meo ftiri cserf dévojke' prorokúvajoucse. *Dján. 2, 17.*

II. 10. Gda bi pa ml tam bilf vnogo dní: prisáo je nski od Judee prorok po iméni Agabus. *Dj. 11, 28.*

11. I pridoucsi knám vzeme pojász Pavlov i zvé'ze fzi *nyim* rokè i nogè i ercsè: tou právi Dúh fzevíti; mo'zà, fteroga je ete pojász, ga tak bodo vézali v-Jeru'zálemi 'Zidovje, i dájo ga vu rokè poganom.

12. Gda fzmo pa eta csúli: profzili fzmo ga i mi i tífzi, kí fzo bili vtom mefzti; kaj bi nejsou v-Jeru'zálem. *Mát. 16, 22.*

13. Odgouvoro je pa Paveo: ka csiníte, kaj fze joucsete i lámlete *mi* Szrczè moje? Ár fzám jasz gotov nej li fzamo fze zvézati dati, nego i mrejtí vu Jeru'zálemi za Gofzpon Jezusovoga iména volo. *Dj. 20, 24.*

14. Gda bi fze pa ne dáo narátati; niháli fzmo ga govorécsi; naj bode Bo'za vola. *Mát. 6, 10.*

III. 15. Po tej dnévi fzmo fze pa poubrali i gori fzmo sli vu Jeru'zálem.

16. Sli fzo pa znami i nfki vucsenfczke od Czezáríe pelavfi fzebom, pri kom bi fzálafivali, níkoga Mná-zona Czipruskoga fztároga vucsenfka.

17. Gda fzmo pa mí vu Jeru'zálem prisli; radi fzo nász prijali bratje.

18. Te drúgi dén je pa Paveo znami sou k-Jakubi; i vfi fztaríffí fzo tà fzprisli. *Dján. 15, 13. Gal. 1, 19.*

19. I pozdravívfí je prepovidávao nyim je edno po ednom; ka je Boug vcsíno med poganmi po nyego-voj fzlú'zbi.

20. Oni pa; geto fzo *son* fzlíffali, dícsili fzo Gofz-podna, i erkli fzo nyemi: vídis, brat, kelíko jezero 'Zidovov je vórvajoucsi, i vfi fzo gyedrni nafzled-níczke právde. *Rím. 10, 2. Gal. 1, 14.*

21. Povejano je pa od tébe: kaj od fztoplenyè vcsís od Moj'zefa vfe *one* 'Zidove, kí fzo med poganmi, govorécsi: naj ne obrízávajo fzvoje fziní, niti po Moj'zefovoj návadi ne hodíjo.

22. Záto, ka je? Potrejbno je za ífztino vfi voj vno-zíni vkúp pífti. Ár zacsújo: kaj fzi prísao.

23. Zátofeto vcsíni; ka ti právímó: mámo fíiri mo-zè; kí májo oblúbo na fzebi,

24. Tè vřemi kfzebi, pošvėti sze 'znyimi i trofi na nyè: naj szi obrijejo glavè; i zvejjo vszi, kaj je tou, štero szo od tēbe csūli, nikaj nej; nego i tī szám *tak* hodis, *da právdo zdr'závas. Ract.* 6, 9. 18.

25. Od ti vřvajoucsi poganov szmo pa mī pšzali *eta* se szkotsanye; naj nikaj tákšega ne dr'zijo: nego naj sze varjejo od holvánom djánoga i krvī, i zadávlenoga i práznofzi. *Dján.* 15, 20-29.

26. Teda je Paveo kfzebi vzéo mo'zè one, i na drūgi dèn sze pošvėtī 'znyimi *vřet*, i notri idoucsi vczérkev nazvišcsávao je; kaj szo sze vō szpunili dnėvi *nyilovoga* ocsišcsávanya i nikaj *nyim* nej trbej vecs; nega naj sze gori prineszè za ednoga vszákoga nyih áldov.

27. Gda bi sze pa ti szedem dnėvov melo vō szpuniti: zaglednoli szo ga od Á'zie valon 'Zidovje vu czérkvi, vkūp szo szmoutili vsze lūštvo i vřgli szo rokè na nyega.

28. Kricsėcsi: mo'zjè Izraelszki, pomágajte. Eto je tizti cslovik, kí prouti etomi lūštvi, i právdi i mešzi vsze povszud vecsī. Esese je pa i Grke notri pripelao vu czérkev i ošzkruno je eto szvéto mešzto. *Mát.* 26, 6. *Dján.* 10, 14. 15.

29. (Ár szo prvle vidili Ešezánšzkoga Trošimusa 'znyim vu mešzi: šteroga szo ššmali; kaj ga je Paveo vu czérkev pripelao.) 2. *Tim.* 4, 20.

30. I genolo sze je czejlo mešzto: i vkūp je pribejzalo lūštvo; i popadnovši Pavla vlekli szo ga vō z-czérkvi; i preczi szo zaprte dveri.

IV. 31. Gda bi ga pa šteli vmoriti: gori je sou glášz kjezerniki vojszkè; kaj sze je czejli Jeru'zálem vkūp szmouto.

32. I preczi je kfzebi vzéo vitėze i Sztotnike, i do-li je be'zao knyim. Oni pa, gda bi vidili jezernika i vitėze, hejnyali szo biti Pavla.

33. Teda, geto sze je približao jezernik, prišao ga

je i zapovedao ga je zvézati zdvõma lanczoma, i szpitávao ga je, što je, i ka je vesino?

34. Edni szo pa tou, ti drúgi pa eto křesali med lúštvom. Gda bi pa nikaj gvúsnoga ne mogao zvediti od harabuke: zapovedao gaje med vojšzko pelati.

35. Prigoudilo sze je pa, gda bi prisao na sztube: nesen je od vítézov za volo szile lúštva.

36. Ár je slo za nyim vno zino lúštva, křicsécse: pogúbi ga. *Ivan. 19, 15. Dján. 23, 21.*

37. Gda bi pa mogao notri pelani biti med vojšzko Paveo, ercsè jezerniki: szlobadno mi je gúcsati kaj ktebi? On pa ercsè: znás Grecski?

38. Jeli szi nej tí ov Egyptáncz; - kí szi pred tejm dnévi sztanenyè vesno i vð szi pelao vu púcsávo stiri jezero mo zouv vra'zenškov.

39. Erkao je pa Paveo: jašz szam isztina cslovik 'Zidov Taršiski nej pozšlejdnýega mešzta Cziliczie mešztáncsar. Prošzim te pa; dopúšzti mi gúcsati klúšzti.

40. Gda bi nyemi pa dopúšzto: Paveo štojécsi na sztubaj kívao je zrokouv lúšzti. I, gda bi velika tihota vesinyena hšla, gúcsao je knyim 'Zidovšzki etak govorécsi: *Dján. 12, 17.*

DVADV AJSZETI (XXII.) TAO.

I. Paveo sze zagovárja, 1-21. II. 'Zidovje šcséjo; naj sze pogibi, 22-23. III. Jezernik ga ne šzmej ni bicsúvati, ka je Rimláncz, 24-30.

1. 1. **M**o'zjè bratje i ocsáki, pošzljúhnite mojega kvám zdaj zagovárjánya *ricsi*.

2. (Szlišavši pa, ka nyim 'Zidovšzki gucs, tejm rášje szo tiho bilš) i ercsè:

3. Jašz szam isztina 'Zidovšzki mou'z porodjeni vu Taršiši Cziliczie: gori zhrányen pa vmešzti etom pri nogáj Gamalielovimi vucseni zvelikov šzkrblšvošztyov pošleg právde ocsinšzke vrešli bodoucsi vu Bongi; líki šzte ví všzi denésnyi dén. *Dján. 5, 34.*

4. Kí szam eto pout preganyao notri do szmrti: vézao szam i dávaó szam vtemniczo i mo'zè i 'zenc. *Dján. 8, 3. 9, 2.*

5. Liki mi je i vřesnyi pop szvedok i vsze sztarřtvo. Od řteri szam i liřtř vzéo kbratom i sou szam vu Damaskus: ka bi i one, kí szo tam bili, pripelao zvézane vu Jeru'zámlem; da bi sže kařtigali.

6. Zgoudilo sže je pa, gda bi sou ino bi sže pribli'závaó k-Damaskusi: okoli podnéva na nágli znebész zblejšcsila sže je velika szvetlořt okoli méne.

7. I řpadno szam nakla i csúo szam gláš meni govorecsi: Saul, Saul, ka me pregányas?

8. Jasz szam pa erkao; řto řzi, Gofřpodne? I erkao mi je: jasz szam Jezus te Názařenszki; řteroga tí pregányas.

9. Kí szo pa zmenom bili: szvetlořt szo iřtina vidili i přřřtrařili szo sže; gláša szo pa nej csúli, kí mi je gúcsao. *Dján. 9, 7. 26, 14.*

10. Erkao szam pa: ka mi je csiniti, Gofřpodne? Gofřpoud mi je pa erkao: řtani gori, idi v-Damaskus, i tam sže ti povejjo vsza; řtera szo zřendelúvana tebi, naj csinís.

11. Gda bi pa ne vido od dřke one szvetlořti: za řókou szam pelani od oni, kí szo zmenom bili, i přřřao szam vu Damaskus.

12. Nřki Anániás pa, pobo'zni cslovik, řteri je pouleg právde řzvedouřřtvo meo od vszej tam přřřřva-joucsi 'Zidovov,

13. Přřdoucsi kmeni posřtáne *pred menom* i ercšè meni: Saul brat, gori glédař. I jasz szam vu onoj vóři gori na nyega glédao

14. On je pa erkao: Boug ocsákov nafi te je odébrao; naj řzpoznas volo nyegovo, i vřdis toga prävicšnoga, i csújes gláš zvéřřt nyegovi. *1. Kor. 15, 8. 1. Ivan. 2, 1. Es. 53, 11.*

15. Ár nyemi řzvedok bodes přř vszej lidi řřřřtoga; řtera řzi vido i csúo.

16. I zdaj ka sze midis? Sztani gori, okrszti sze i zeperi doli grejhe tvoje zezávajoucsi *na pomoucs* imè Gofzpodnovo. 1. *Kor.* 6, 11. 1. *Petr.* 3, 21.

17. Zgoudilo sze je pa; gda szam sze povrno v-Jeru'zálem i molo szam vu ezérkvi: vsinyen szam vu szafzi.

18. I vido szam ga govorécséga meni: setûj i hitro idi vò z-Jeru'zálema; ár ne prímejo tvojeга szvedoufztva od méne. *Már.* 10, 14.

19. I jaz szam erkao: Gofzpodne, oni znájo, kaj szam jaz vtemniczo metao, i bio vu szpráviscsaj one, kí szo vu tebi vòrvali;

20. I, gda je prelejána krv Stevana szvedoka tvojeга, i jaz szam tam sztáo i privolo szam kíszmrti nyegovoj i varvao szam gvant oni; kí szo ga klali.

21. I erkao mi je: idi; ár te jaz med pogane dales poslem. *Gal.* 1, 15. *Ef.* 3, 8. 1. *Tim.* 2, 7.

II. 22. Pofzlúfáli szo ga pa notri do tè rejcsi i pozdignoli szo gláfz szvoj govorécsi: pogúbi zzemlé toga tákséga; ár nyemi je nej vrejdno živeti.

23. Gda bi pa oni krícsali i gvant tà metali i prájh vu zrák lúcsali:

III. 24. Zapovedao ga je jezernik pelati med vojszko erkoucsi: zbicsúvanyem szpitávajte znyéga; naj zvejm, za kákú zrok krícsfjo tak na nyéga.

25. Gda bi ga pa zvézali zreményem; erkao je *tam* sztojécsemi sztotniki Paveo: jeli je vám szlobodno csloveka Rimfzkoga i *efere* nejofzodjenoga bicsúvati?

26. Stero gda bi sztotnik szlifao, sou je i nazvejszto je jezefniki govorécsi: vidi, ka fcsés csiniti; ár je tè cslovik Rimfzki.

27. Pridoucsi pa jezernik ercsè nyemi: povej mi, csi fzi tí Rimlánecz? On pa ercsè: kapa.

28. I odgovorí jezernik: jaz szam fzi za vnoge pejeze tou pòrgarfstvo szpravo. Paveo pa ercsè: jaz szam sze pa i naroado *vnyem*,

29. Preczi szo zátó odsztoupili od nyega: kí szo ga steli szpitávati. I jezernik sze je zbojao: gda je zvedo; ka je Rimlánecz, i ka ga je dáó zvézati.

30. Drúgi dén pa, gda bi steo szpoznati za gvúšno, ka za koj volo je to'zen od 'Zidovov, odvézao ga je zvezala i zapovedao je práti vládnikom popovszkim i czejlomi szpráviscsi nyihovomi: i doli pripelavli Pavla posztavo ga je pred nyè.

TRIDVAJSZETI (XXIII.) TÁO.

I. Na Pavlovo zagovárjanye sze razcsefzno tanács, 1-10. II. Krisztus Pavla vnocsi trousta, 11. III. Niki 'Zidovje nyemi na szmrz vkúp priszez'èjo, 12-22. IV. Odposle sze v-Cezario, 23-35.

I. 1. **P**aveo pa ednáko na tanács glédajoucsi ercsè: mo'zjè bratje, jazs szam vizákov dobrov dšsnovejsztyov szlú'zo Bougi notri do denésnyega dnéva. 2. *Kor.* 1, 12. *Fil.* 3, 6.

2. Te vřesnyi pop pa Anánias je tim, kí szo pouleg nyega sztáli, zapovedao: naj nyemi vřszta vdárijo. 1. *Kráł.* 22, 24. *Jer.* 20, 2. *Ivan.* 18, 22.

3. Teda nyemi ercsè Paveo: vdári te Boug, si † obeljena sztejna. I tí szidís szoudivli menè †† pouleg právde i ††† prouti právdi me vells biti? † *Mát.* 23, 27. †† *Lev.* 19, 35. ††† *Ivan.* 7, 51.

4. Oni pa, kí szo kre nyega sztáli, szo erkli: vřsesnyega popa Bo'zega pszújes?

5. Ercsè pa Paveo: nej szam znao, bratje; kaj je vřsesnyi pop. Ár je píszano: poglavnski lúsztva tvo-jega hūdou ne gúcsi. *Vđid.* 22, 28.

6. Znao je pa Paveo, kaj ji je eden táo Szadduczeufov, te drúgi pa Farizeufov, szkřscao je vu tanácsj: mo'zjè bratje, ja szam † Farizeus Farizeufov szin; za volo †† vřpanya i gori sztanenyà ti mrtvi sze szoudim. † *Fil.* 3, 5. †† *Ivan.* 11, 26. 1. *Kor.* 15, 19.

7. Gda bi pa eto gúcsao: vcsinyeno je sztanenyè med

med Farizeusmi i Szadduceusmi; i razsesznola sze je ta vno'zina.

8. Ár Szadduceuske právjio; kaj nega gori sztanenyà, niti angyela, niti dùhà: Farizeuske pa obouje szvedocsijo. *Mát.* 22, 23.

9. Vcsinyeno je pa veliko kršcsanye. I gori sztanovfi pšřzmaznánczi sztráni Farizeusov borili szo sze govorécsi: nikšo hùdoubó ne nájdemo vu etom csloveki. Csi nyemi je pa dùh gúcsao, ali angyeo; ne bormo sze prouti Bougi. *Djan.* 25, 25. 1, 39.

10. Gda bi pa veliko sztanenyè vcsinyeno bilou: bojao sze je jezernik, naj sze ne raztrga Paveo od nyšh; zapovedao je vité'zvi doli idti i popádnoti ga od nyšh, i pelati ga med vojškó. *Jer.* 26, 24.

11. Vprššeztnoj noucsi pa pršřztoupi knyemi Goszpoud i ercsè: vùpaj sze Paveo. Ár, liki szi szvedocso od méne vu Jeru'zálemi, tak ti je potrejbno i v-Rimi szvedocsiti.

12. Gda bi pa dén bio: nški 'Zidovje szo sze vkùp szpravili i zapršřégali szo sze govorécsi; ka ne bodo ni jeli ni pili tecsáfš, dokecs ne bujjejo Pavla.

13. Bilou ji je pa vecs štirideszét: kí szo vkùp pršřegli.

14. Tej szo sli kvládnikom popovšřkim i kšřtarišim erkoucsi: mi szmo sze szpršřzegov zapršřégali; ka tecsáfš nikaj ne koštamo; dokecs ne bujemo Pavla.

15. Záto vř zdaj gúcsste zjezernikom i sztanácsom; naj ga vùtro doli pela kvám, liki da bi šřkrblivejše šřteli szpoznati od nyega: mř pa prvle, liki sze pribli'zi, gotovi szmo ga bujti.

16. Szřřšao je pa Szin szřřztrè Pavlove tou zafšřdjávanye: pridoucsi i notri idoucsi med vojškó nazvejšzto je Pavli.

17. Paveo je pa pršřvao ednoga sztotnikov i ercsè; etoga mladéncza odpelaj kjezerniki. Ár nyemi nikaj má nazvejšziti.

18. Zátó ga je on kfzebi vzéo i pelao ga je kjezer-niki i erkao je: te zvézani Paveo *me je* kizebi *dáo* prizvati i profzo me je; ka bi etoga mladéncza pelao ktebi; kf ti nikaj má povedati.

19. Jezernik ga je pa za rokou pršao i odsztoupo je na kraji opštao ga je: ka je, ka mi más nazvejštiti?

20. Erkao je pa: 'Zidovje szo *uká* zlo zili; ka bodo te profzili, naj vútro vu tanács doli pripelas Pavla; liki da bi kajškrblivejšé šteli zvidávati od nyega.

21. Tí nyim zátó ne vóri. Ar ga zafzidjáva 'nyšh vecs štiridešzét mo'zouv: kf szo sze zapršégali, ka ne bodo ni jeli, ni pili; dokecs ga ne bujejo; i zdaj szo gotovi csakajoucsi od tébe odgovor.

22. Jezernik je zátó odpúšzto toga mladéncza i zapovedao *nyemi je*: nikomi vó ne povej; ka fzi mi eta nazvejšto.

IV. 23. I prizové dvà nškiva šztotnikov ercsè: pripravte dvejšztou vítézov; naj ido do Cezárie i konyenikov šzedemdeszét i špiczarov dvejšztou od trétye vóre noucsi.

24. I 'zivincse pošztavte, da gori pošzadšte Pavla, da ga zdravoga pripelajo Felczi poglavári.

25. I napšzao je líšzt veto formo:

26. Klaudius Lfzias zmo'znomi poglavári Felczi zdrávje 'zelej.

27. Etoga Mo'zá, zgráblenoga od 'Zidovov, gda bi ga 'ze bujti šteli, nad nyè idoucsi zvitézmi šzam ga *nyim vó zrouk* vzéo; *geto* šzam zvedo kaj je Rimlánecz.

28. Steo šzam pa znati zrok, zakaj szo ga tou'zili: *zátó* šzam ga doli pelao vu tanács nyšhov.

29. Steroga šzam najšao obto'zenoga od nyšh právde šzpitávanya; nikaj pa šzmrti, ali vouze vrejdnoga bína nemajoucsega.

30. Gda bi mi pa povejdano bilou, ka 'Zidovje etoga mo'zá zafzidjávajo; kmešzti šzam ga ktebi pošz-

lao i zapovedao szam to'zczom; naj, ka' prouti nyemi májo, pred tehom povejjo. Zdrav bojdi.

31. Vitézje záto, kak nyim je zrendelúvano bilou, szo gori vzéli Pavla i pelali szo ga vnocsi vu Antipatrio.

32. Te drúgi dén szo pa niháli konyenikom idti 'zanyim; *ti drúgi* szo sze povrnoli med vojšzko.

33. Ki notri idoucsi vu Czezario tà szo dáli lístz poglavári, i posztavili szo pred nyega i Pavla.

34. Poglavár pa gda bi lístz prestó i pštao bi ga zštere dr'zéle je; geto je i zvedo, kaj je od Cziliczie,

35. Ercsè: poszlúhnem te, gda i to'zczí tvoji szem prídejo. I zapovedao ga je vu Herodesovej pravdenoj hi'zi varvati.

STIRIDVAJSZETI (XXIV.) TÁO.

Paveo I. sze tou'zi i zagovárja, 1-23. II. Feliczi i Druzilli prejdga, 24-27.

I. 1. **P**o pétom dnévi je pa doli sou vřesnyi' pop Anániás šzštarilimi i znikakšim rejcsnikom Tertullusom: ki szo sze šzkázali poglavári prouti Pavli.

2. Pozváni pa on, zácsao ga je Tertullus tou'ziti govorécsi:

3. Da szmo vnogo méra po tebi doubili i *dofzta* dobroga je vsinyeno etomi lúšztvi po tvojoj modroušzti, *štero mi* vřizgdár i povřzud vřzákov hválov vze-memo, zmo'zni Felix.

4. Naj te pa zvnougim *gucsom* ne dr'zim; prošim te, poszlújhni náš *eduo* malo pouleg tvoje pravicsnoszti.

5. Ar szmo najšli etoga mo'zà, kúgo, i nadigáva-joucsoga reberšo med vřzejmi 'Zidovmi povřzem šzvej-ti i naj predoyejšega Nazareuskoga jeretinszta.

6. Kí je i czérkev šzkúsávaeo oškrúiniti: šteroga szmo i zgtabili i pouleg naše právde szmo ga šteli šzouditi.

7. Pridoucsi pa med náš Lizias jezernik zvelikov šzřlov ga je *nám* znalí rouk odpelao.

8. I zapovedao je nyegovim to'zczom idti ktebi: od koga mores szám, szoudivfi ga, od vŕzej tej ſzpozmati; za ſteroga volo ga mí tou'zimo.

9. Prilo'zili ſzo pa i 'Zidovje govorécsi: kaj ſze eta tak májo.

10. Odgouvoro je pa Paveo, gda bi nyemi poglavár kivao, erkoucsi: da znám, ka ſzi od vnogo lejt ſzodecz etoga národa, poſztávleni; ſzrcznejſe bodem od tej, ſtera ſze menè doſztájajo, odgovárajao.

11. Mores i tí znati: ka je nej vecs dnſ, kak dva-najſzet; kak ſzam gori ſou vu Jeru'zálem *Bogà* molit.

12. I ni vu czérkvi ſzo me nej najſli, ka bi ſze ſzikim pregovárajao, ali ka bi vkúp bej'zanye lúſztva ſzprávlao; niti vu ſzpráviscsaj, niti vmeſzti.

13. Niti nemrejo poſzvedocsiti: za ſteroga volo me zdaj tou'zijo.

14. Vadlújem ti pa eto: ka, pouleg te pouti, ſtero právio jeretinfztvo, tak ſzlú'zim ocsákov Bougi; da vŕjem vŕzejm, ſtera ſzo piſzana vprávdí i vu prorokaj

15. Vúpazen majoucsi vu Bougi, ſtero i oni ſzamſ csákajo; ka bode gori ſztanenyè ti mrtvi i pravicsnè inepravicsni. *Dan. 12, 2. Ivan. 5, 28. 29. 2. Kor. 5, 10.*

16. Vu etom ſze pa ſiſzam: naj nevra'zeno dúšno-vejſzt mám pred Bogom i lidmſ vŕzigdár.

17. Po vnougi lejtaj ſzam pa priſao álmoſtva csi niti národi mojemi i áldúvanya. *Rim. 15, 25. Gal. 2, 10.*

18. Vu ſteri ſzo me najſli ocsſcsenoga vu czérkvi, nej zlúſztvom, niti zharabukom, níki od Á'zie 'Zidovje.

19. Kí bi mogli pred teborn poſztánoti i *tak menè* tou'ziti; da bi kaj meli prouti meni.

20. Ali naj eti ſzamí povejjo; csi ſzo kaj najſli vu meni nepravicsnoga; gda ſzam ſztáo pred tanácsom.

21. Nego za ete eden gláſz, ſteroga ſzam krícsao ſztojécsi med nyimi: kaj za volo gori ſztanenyà mrtví ſze jaſz ſzoudim dneſz od váſz. *Djánu. 23, 6. 28, 30.*

22. Gda bi pa eta Felix ſzliſao: odvrgao je je *na dale*

bole zvidávajoucsi od tē pouťi, govoreći: gda Liza-
as jezernik doli pride; szpoznam vala dugoványa.

23. I zapovedao je sztotniki varvati Pavla i meti
lejhkouto odpúscsenyà, i; naj nikomi ne prepovidáva
nyegovim laštivnim nyemi szlúžiti, ali knyemi idti.
Dján. 27, 3. 28, 16.

II. 24. Po nŕki dněvi pa pridoucsi Felix z-Druzillov
'zenouv szvojov, štera je 'zidovkinya bŕla, prizvao je
Pavla i pošlúšao ga je od vŕre, štera je vu Kriřtuři.

25. Gda bi pa on pregovárjao od pravice i zdr'žá-
vanya i szoudbe; štera je pridoucsa: presztrašo sze je
Felix i odgouvoró je; zdaj odŕdi; gda bom pa pri-
licsnejše vrejmen meo, prizovém te. *Rim. 2, 15.*
I. Kor. 14, 25.

26. Kcsafzi sze je pa vŕpao, kaj sze nyemi pejnezi
dájo od Pavla, naj ga piřti: záto ga je i gořtejkřat
naprej zváo zgovárjajoucsi *ŕei* 'znyim.

27. Gda bi sze pa dve j leti szpunili nazledúvao je
vu csěřti Felixa Portzius Fesztus. I, gda bi šteo mi-
loscšo prikázati 'Zidovom Felix, niháo je Pavla zvé-
zanoga. *Dján. 24, 14.*

PĚTDVAJSZETI (XXV.) TÁO.

I. *Popevje prořzijo Pavla v-Jeru'zálem, 1-8. II. Fesztus ga ŕeře tá pošlata: ali Paveo Czařzara zezáva, 9-12. III. Fesztus Agrippi i Berniczi Pavla ozubni, 13-27.*

1. 1. **F**esztus záto pridoucsi vu vladářřtvo po třé-
tyem dněvi je gori sou v - Jeru'zálem od
Czeřarie.

2. Szkázali řzo sze nyemi pa vřřesnyi pop i ti pred-
nyejři 'Zidovov prouti Pavli, i prořzili řzo ga,

3. Ka bi vesřno tou miloscšo 'znyimi prouti nyemi:
naj ga posle vu Jeru'zálem; da bi ga zařzeli i na pou-
ti bujli.

4. Ali Fesztus je odgovoro: Paveo sze obdr'zi vu Czezárii; i on szám bode szkoro tà odhájao.
5. Záto sferi zvász moro, praj, najdo zmenom: i csi je kaj vu tom mou'zi krivicsnoga, naj ga tou'zijo.
6. Gda bi sze pa med nyimi vecs, liki deszét dnš, midio: doli idoucsi vu Czezário dršigi dén szedécsi na pštanom sztouczy zapovedao je Pavla naprej pripelati.
7. Steri gda bi naprej prisao: okoli nyega szo posztanoli od Jeru'zálema doli pridoucsi 'Zidovje, vnougo i 'zmetne bine naprej prinášavši prouti Pavli; stere szo nej mogli poszvedocsiti,
8. Zagovárjajoucsi szebè Paveo; kaj je ni prouti 'Zidovszkoj právdi, niti prouti czérkvi, niti prouti Czašzari nikaj nej pregrejšo. *Dján. 24, 12.*
- II. 9. Fesztus je pa steo 'Zidovom milošco prikázati, odgovorécsi Pavli ercsè: scsés gori idti v-Jeru'zálem i tam sze od eti szouditi po meni?
10. Ercsè pa Paveo: pred szodszkim sztouczom Czašzarškim sztoujim; gde sze mi je potrejbno oszouditi. 'Zidove szam vnikom nej vrázo; liki i ti tou dobro znás.
11. Ár, csi szam krív i vrejdnoga szmrti szam kaj vcsšno, ne bránim sze mrejtí. Csi je pa nikaj nej toga, za sferoga volo me esi tou'zio: niscse me ne more nyim dati. Czašzara zezávam.
12. Teda szi Fesztus zgovárja sztanácsom i odgovorí: Czašzara szi zezávao, k-Czašzari bos sou.
- III. 13. Po nikeliko dnévi pa Agrippa kráo i Bernicze szta doli sla v-Czezário; ka bi pozdravila Fesztusa.
14. Gda bi pa vnogo dnš bilà tam: Fesztus je naprej djáo králi Pavlovo dugoványe govorécsi: níki mou'z jezte niháni od Felixa zvezani.
15. Za sferoga volo, gda szam v-Jeru'zálemi bio; szo sze szkázali vládniczke popovszki, i ti sztariši 'Zidovszki proszécsi prouti nyemi právdo.
16. Sterim szam odgovoro: kaj je nej sega Rim-

lánčovm sa koga volo kákséga csloveka na smrt dati prvle ; liki te obto'zeni na zoucsi má to'zce i meszto na zagovor vzeme od krivicze. *Pravd.* 17, 4.

17. Záto, gda szo oni vszi vkúp prisli, nikakéga odlásanya szam nej csinio ; nego drúgi dén szam doli szez vo szoudnyi sztolec i zapovedao szam naprej pripelati *toga mo'zà.*

18. Okoli steroga sztojécsi to'zci, niksi *sákfi* zrok szo nej prineszli naprej: kákséga szam stímao.

19. Nego nikaká szpitávanya od *szvoje* lasztivne pobo'zností szo meli prouti nyemi i od nikakéga mrtvoga Jezusa ; steroga je pravo Paveo, ka 'zivé.

20. Jasz szez pa zadrgávavši okoli toga szpitávanya, erkao szam: csi bi steo idti v-Jeru'zálem i tam szez od toga szouditi?

21. Gda bi pa Paveo zezávao ; naj szez drzf na Czarovo szpoznanye: zapovedao szam ga dr'zati; dokacs ga k-Czafzari poslem.

22. Agrippa pa k-Fesztusi vell: steo bi toga csloveka i jasz csúti. On pa ercsè: vútro bos ga csúo.

23. Záto drúgi dén pridoucsi Agrippa i Bernicze zvelikov préczimbov: i notri idoucsi vo poszlúsávnico i zjezernikmi i zmo'zmi naj znamenitejimi toga meszta, i na zapovid Fesztusovo pripelan je Paveo.

24. I vell Fesztus: Agrippa kráo i vszi mo'zjè, ki szte znami eti; vídite toga, od steroga me je vsza vno'zina 'Zidovov profzila i vo Jeru'zálemi i eti kricsécsa; kaj nyemi je nej potrejbno vecs ziveti.

25. Jasz pa, gda bi nika j ne najšao, ka bi kaj smrti vrejdnoga on vcsúno i on szám je zezávao Czafzara, tak szam szoudo; ka ga k-Czafzari poslem.

26. Od steroga, ka mi je gvúsnoga pšzati goszpodni, nemam. Záto szam ga pripelao pred vász, i naj bole pred tébe, Agrippa kráo: da szez szpita, i *jasz súdi mám* kaj pšzati.

27. Ar szez meni neszpametno zdí poszlati zvézanoga, i prouti nyemi, zroke ne oznaniti.

DVAJSZETI I SÉSZTI (XXVI.) TÁO.

I. *Paveo sze pred Agrippom zagovárja, 1-23. II. Fesz-tus ga za norcza dr'zi, 24-27. III. Agrippa malo, ka je nej krszsenik, 28-31.*

1. 1. **A**grippa pa ercsè Pavli : dopúsceno ti je, naj szám za szébe gucsis. Teda Paveo stég-novfi rokou *erak* sze je zagovárjo. *Dján. 25, 13.*

2. Od vřzega toga, za šterogà volo sze tou'zim od Zidovov, Agrippa kráo, za blá'zenoga sze dr'zim : ka sze mi je dneřz pred tebom *parrejbno* zagovárjati.

3. Naj bole *zàto*, ka znás vřze 'Zidovřzke i náva-de i šzpítávanya. Profřim te tak ; trplivo me pošlúřaj.

4. 'Zřtek iřztina moje zmladořzti, kákři je bio od za-čštkã med mojím národóm vu Jeru'zálami, znájo vřzi 'Zidovje.

5. *Liki* kí řzo me *efcse* prvle zdávnanya poznali (csi řeséjo řzvedocřiti) kaj řzam pouleg naj trdnejřega réda nařega vadlúvanya řřvo, kak Farizeus. *Dján. 23, 6.*

6. I zdaj za volo vřpanya obečřanyà, řtero je včři-nyeno očřákom od Bogà, řztojím etí pod řzoudbo vřřeni. *Dján. 13, 32. řřrv. 3, 15.*

7. Křteromi *vřpanyi* ka přřdo : dvanářřzeterã po-kolejãya nařã, nepřřřřtanoma noucs i dén Bougi řřlú-šesça, sze vřpajo. Za etoga vřpanyã volo sze tou'zim, Agrippã kráo, od 'Zidovov.

8. Ka ? jeli za nevřřrvano *delo* sze řzoudi pri vařř : eři Boug mřrtve zbúřjãva ?

9. Ja řzam iřztina mejno pri řzebi : ka mi prouti iméni Jezufa Nazarenřzkoga vnouga trbej čřiniti. 1. *Kor. 15, 9. Gal. 1, 13. 1. Tim. 1, 13.*

10. Štero řzam i čřinio vu Jeru'zálami : i vnouga ti řřvéti řzam jařř vu temniczo zápro, geto řzam od vládřnikov popovřřki oblářřt vřéo ; i, gda bi řze meli bujti, i jařř řzam pravó na nyè řentencřio.

11. I po vřřzej řřprãviřřsãř gouřřřtokřãt řřzam je ka-řřtigao

stígaó i priprávlaó szam je preklinyati: i jáko szam beš-no na nyè pregányajoucsi je notri do szlejdnyi mejšzt.

12. Vkom szam sou i vu Damaskus zobláštyov i sz-szlobocsinov od vifesnyi popov *vzétov*.

13. Opodně *pa* na pouti vido szam, ô kráo! ka meje znebész od szvetloštyi szuncza vékša szvetlošat okoli vzěla, i oně; kí szo zmenom sli.

14. Gda bi *pa* mš vřzi doli szpadaoli na zemlo; *csúo* szam glášz meni govorecsi i erkoucsi z-*'Zidov-*zkim jzikom: Saul, Saul, ka me pregányas? *'zmet-*no je tebi prouti szpiczi brřzati.

15. Ja szam *pa* erkao: što řzi, Gofzpodne? On je *pa* erkao: jařz izam Jezus; řteroga tí pregányas.

16. Ali řztaní gori i řztoupi na nogè tvoje. Ár za toga volo szam sže ti zkázao: ka te vcsinim szlůzbenska i szvedoka i oni, řtera řzi vido, i oni, řtera sže ti poká zejo.

17. Ár te vđ ořzlobodim zetoga lůřztva i zpoga-nov, med řtere te zdaj pošlam.

18. *Naj nyim † odprės ocsi nyihove; da sže povrúěje †† od kmicze vu szvetlořzt, i ††† zobláštyi satanove k-Bougi, i vzemejo odpůřesanye grejbov i řrocsino med pošzvecsenimi po vđři řtera je vu meni. † Es. 35, 5. Ef. 1, 18. †† Ef. 4, 18. 3, 9. ††† Ef. 2, 2. 3.*

19. Záto, Agrippa kráo, nej szam bio neveren ne-beřzkomi videjnyi. *Gal. 1, 16.*

20. Nego † v-Damasku ř bodoucsim oprvics i v-Je-ru-zálemi i povřzoy krajíni Judee, *potom* i poganom szam nazvifesávaó: ka bi †† pokouro csinřli i povr-noli bi sže k-Bougi vrejdna pokoure dela csiněcsi. † *Dján. 9, 19. †† Mat. 3, 8.*

21. Za tej volo szo me řteli *'Zidovje*, popádjeno-ga vu czérkvi řzvojmi rokami vmoriti.

22. Ali pomoucs szam doubó od Bogà i notri do etoga dněva řztojim, řzvedouřztvo csiněcsi málomi i velikomi nikaj řvůn toga nej govorecsi, řtera szo i proroczke i Mojzes gúcsali; ka májo biti. *Lúk. 24, 44-*

23. Ka je Kriztus mogao † trpeti i †† prvi zgori sztanenyà mrtvi szvetlofzt nazvifcsávati *etomi* lúfztvi i poganom. *f Es. 53, 5. 6. // Es. 65, 1.*

II. 24. Gda bi pa eta na szvoje zagovárjanye gúcsao: Fesztus zvelikim gláfzom velf: bláznis Paveo; vnon- ga plízma te na bláznofzt obrácsajo. *1. Kor. 1, 18. 2, 14.*

25. On pa ercsè: ne bláznim, zmo'zni Fesztus; nego ifztine i trejznofzti ricsi guesim.

26. Ár znà od tej kráo; pred fterim i szrcsno gu- esim. Ár, ka bi kaj toga fzkritoga bilou pred nyim, ne vörjem: ár je tou nej vkouti vcsinyeno. *Mát. 10, 27. Ivan. 18, 20.*

27. Vörjes kráo Agrippa prorokom? Znám, ka vörjes.

III. 28. Agrippa pa ercsè Pavli: malo, ka me na nyè ne vzemes; naj krfztsenik bodem. *Mark. 12, 34.*

29. Paveo pa ercsè: 'zelejm od Bogà i vu malom i vu vnogom nej li szamo tebe, nego i vfze pozflú- fajoucse menè duefz tákse biti; kákli szam i jafz, zvún etoga vezala. *1. Kor. 7, 7.*

30. I gda bi on eta erkao: goti je fztano kráo i poglavár i Bernicze i kí fzo 'znyimi szèdeli.

31. I na sztrán fzo fze obrnòli gúcsali fzo fzi med fzebom govorècsi: ete cslovik je nikaj szmrti ali vou- ze vrejdno ga nej vcsíno.

32. Agrippa pa Fesztusi ercsè: tè cslovik bi fze mo- gao odpifztiti; da bi ne zezávo Czařzara.

DVAJSZETI I SZÉDMI (XXVII.) TÁO.

Plavlovo od Cezárie v-Rim plávanye I. do Lazee je fzrecs- no, 1-8. II. Od rifztecž do Milète nefzrecsuo, 9-29.

III. Dónok vfzi fze obár'zijo, 30-44.

I. 1. **G**da bi pa ofzodjeno bilou; naj mí v-Vlaski orfzág plávamo: dáli fzo i Pavla i nške dru- ge vouznike fztotniki, po iméni Júliusi, z-Czařzaro- voga ferega. *Dján. 25, 12.*

2. Idouesi pa na ládjo Adramittinfzko, ka bi k. e

mejszt. A'zie plavali: púsztili szmo sze bodoucsi znami Arisztarchus Maczedonszki z- Thefszsalonike valon.

3. Drúgi dén szmo sze pa pripelali vu Sidon. I Július eslovejsztvo zkázavši Pavli dopúszto nyemi je; ka bi sou kpriátelom za volo zadoblenyà sztroska.

4. I odnut szmo sze púsztili i odplavali szmo pouleg Czíprusa záto, ka szo nám vótrovje prouti bilš.

5. I tak ono mourje, štero je kre Czilsczie i Pamšlie, preplavavši, prisli szmo vu Míro mešzto Lyczie.

6. I tam je najšao sztotnik edno ládjo Alexandriáuszko plavajaucso v-Vlaski oršzág djáo nášz je vnyou.

7. Gda bi pa vnogo dnš múdnó plavali, i komaj bi prisli Knšdusi, ár nam je bráno vóter, plavali szmo pod Kreto pouleg Salmone.

8. I komaj jo preplavavši prisli szmo vu mešzto mško, štero sze zové Dober brod; kšteromi je blúžš bilou mešzto Lazea.

9. Gda bi pa poredno vrejména prejšlo i plávanye je túdi kvárno bilou záto; ka je i pošz prejšao: opomíno je je Paveo 2. Kor. 11, 26.

10. Nyim govorécsi: mo'zjé, vídim, kaj zškodom i zvelikim kvárom nej li szamo breména i ládje, nego i našega zštká bode eto plávanye.

11. Sztotnik je pa vecs vórvao ládje ravnácsi, i gošzpodári, liki tomi, ka je Paveo pravo.

12. Nepršlicšni pa brod bodoucsi na zimšzki sztánek, vékš táo ji je tak tanácsivalo: ka bi sze i odnut púsztili; cš bi tak mogli, pridoucsi vu Fenšzio, tam prezšmati; štera je brod Krete gledécsi kpodnévi i kvecšeri.

13. Gda bi pa júg pšhao: ššmalí szo, ka bodo vgori djányi šzrecšni, púsztivši sze od Afšzšona odplavali szo mšmo Krete.

14. Potom pa nej dúgo zdr'u sze je pouleg nyé jáko šzilni vóter, šteri sze zové Eutoklidon. Jon. 1, 4.

15. Gda bi sze pa vnešzla ládja i prouti vótri bi ne mogla

mogla sztáti: púsztili szmo jo i noszili szmo sze *szemio tanno*.

16. Geto szmo pa pod níki záton príbej'zali, kí sze zové Klauda; komaj szmo obdr'zali csún.

17. Steroga szo gori potégnoh szebi na pomoucs, gda szo podpasúvali ládjo; i bojécsi sze, naj sze na pejszecsno meszto ne namejrijo, raszpúsztili szo vótrnicze, i tak szo sze noszili.

18. Gda bi sze pa jáko od szlápa gonili: drúgi dén szo *to lagojejsz* náklado vó zlícsali.

19. I trétyi dén szmo *pá* szvojimi rokami poszoudo ládje vó zmetali.

20. Gda bi sze pa ni szuncze ni zvejzde ne zkázale vnogo dní i vihér bi nej máli posztanyúvao: vsze vúpanye je totá bilou od naséga zdr'závanya.

21. I, geto je doszta sztrádanya bilou, teda sztojécsi Paveo naszrejdi med nyimi ercsé: ó mo'zjé, potrejbno je bilou isztina mené bougati, i nej kraj idti od Krete, i dobiti skodo eto i kvár.

22. I zdaj, opomínam vász, dobre voule bojďte: ár ni ednoga 'zšteak ae prejde; nego li ládja.

23. Ár je prisztoupe kmeni eto noucs angyeo Bo'zi; steroga szam i steromi szlá'zim,

24. Govorécsi: ne boj sze Paveo. Pred Czaszara ti je potrejbno posztánoti; i ovo darúvao ti je Boug vsze; kí sztebom plávajo. *Dján. 18, 9. 23, 11.*

25. Záto dobre voule bojďte, ó mo'zjé: ár vórjem Bougi, ka tak bode; liki mi je povejdano.

26. Vu níki zátom sze pa máno vó vrcsi. *Dj. 28, 1.*

27. Gda bi pa szirinájszeta noucs bíla, kak szmo sze szmo tamo noszili na Adriánšzkom mourji: okoli pou noucsi szo szsmali ládjarje, ka sze nyim pribli'záva níka dr'zéla.

28. I púsztili szo olouvniczo i najšli szo; ka je mourje dvajszeti klastrov globoko bilou: i malo dale idouéši *pá* szo púsztili olouvniczo i najšli szo petoájszet klastrov,

29. Bojécsi sze pa, da bi sze kak na kamena mejzta ne namerili, zrépa szo stiri kotve vò vrgli 'zelej-joucsi, da bi dén bio.

III. 30. Gda bi pa ládjarje steli odbejzati zládje i púsztili bi csna vu mourje pod táklím obrázom; liki da bi steli kotve zpřejnyega tála vò stegúvati;

31. Ercsè Paveo sztotniki i vítézm: csi eti ne ofztáno vládji; ví sze zdr'zati nemrete.

32. Teda szo vítézje odšzekali vajati csúna: i niháli szo ga, da je vò szpadno.

33. Dokecs sze je pa denflo: opomínao je Paveo vsze; ka bi hráno vzéli, erkoucsi; dnešz je stirinájfzeti dén, kak szte csákajoucsi trejni ofztanoli, i nikaj szte nej kšzebi vzéli.

34. Záto opomínam vász; vzemte szi hráno. Ár tou bode vám kvasemi zdr'zavanyi: ár ni eden vlász vám zgláve ne szpádne. *Mát. 10, 30.*

35. Gdá bi pa eta erkao: vzéo je krúh i hválo je dáo Bouži pred vszejmi i vlomivši ga zácsao je jezti. *1. Tim. 4, 4*

36. Szrcsni pa vsinyeni vszi i oni szo kšzebi vzéli hráno.

37. Bilou nász je pa vszej na ládji dvejšztou szez dendešzét i séšzt dús.

38. Nafzicseni pa zhránov zlejhkotili szo ládjo, geto szo vò szipali šaljje vu mourje.

39. Gda bi pa dén grátao: zemlo szo nej poznali; níka nárocsa szo pa na pamet vzéli, štera szo brod mela; na šteroga szo steli, csi bi mogoucse bilou, vò zegnati ládjo,

40. I kotve szo okouli vò sztrgali i púsztili szo sze vu mourje rafzpúsztivši takájše vajati ravnanya i pozdignovši vòtrniczo kvòtri, dr'zali szo sze kbrodi.

41. Gda bi sze pa namerili na mešzto dvoujega mourja: zavdarili szo ládjo na *pecsino*. I goubecz išztina, kak je vézno, ofztano je tak: da sze je ni geno
ncj;

nej; rép sze je pa razspūcsávao od šzile válov. 2. Kor. 11, 25.

42. Vitězov tanáts je pa bio: ka bi vouznike szpocklali; da bi šteri, vó priplavavši, ne odbej'zao.

43. Sztotnik je pa šteo obdr'zati Pavla: *zšto* nyim je prepovedao tē tanács doprneszti. I zapovedao je tištim; kí morejo plavati: ka bi sze vmourje pūsztili naj prvle i vó bi plavali na zemlo.

44. I ti drūgi kí na defzkáj, kí pa na kákšem táli od ládje *utrgnyenom*. I tak je vcsinyeno: da szo vszī zdravi na zemlo *prisli*.

DVAJSZETI I OUSZMI (XXVIII) TÁO.

Paveo I. v-Meliti zimo szprevdja, 1-10. II. v-Rimide, 11-16. III. v-Rimi sze dvej leti dr'zi, 17-31.

I. 1. **I** geto szo etak zdr'záni: teda szo szpoznali; ka sze Melita zovē te zaton. *Dján. 27, 26.*

2. Darbaruske szo pa nej malo cslovejštva meli knám. Ar szo nalo'zili ogyen, i gori szo nász vŕze prjajali za volo de'zd'za, kí je *na nász* prisao i za volo mraza. 2. Kor. 11, 27.

3. Gda bi pa Paveo došzta ro'zdja vkūp szponbrao i na ogyen djáo: edna vipera od toploucse vó idoucsa zgrábila sze je rokē nyegove. *Mát. 3, 7.*

4. Kak szo pa barbaruske vidili višzēcsa tō sztvár zrokē nyegove: pravili szo eden drūgomi: kapa likl ľudomorecz je ete cslovik, koga zdr'zanoga zmourja zadomescsávanye'ziveti ne nihà 1. Kor. 4, 5. *Jak 4, 12.*

5. On je pa doli sztepao to sztvár wu ogyen: i nikaj sze nyemi je nej zgoudilo hūdoga. *Mark. 16, 12.*

6. Oni szo pa čakali: ka otecsē, ali tà szpádne i náglo merjē. Gda bi pa dugo čakali i vidili bi, ka sze nyemi nikaj hūdoga ne pripeti; premejnili szo sze *vpámeti i erkli* szo; ka je on Boug. *Dján. 14, 11. 13.*

7. Okouli onoga mešzta szo pa bilí marofje toga *predo*.

prednyejšega *etoga* zátona po iméni Publiusa: kí nášz je gori prišao i trí dnš nášz je po priateľzkom dr'zao.

8. Prigoudilo sze je pa: da bi oca Publiusov le-
zao tréslíko i 'gri'zo majoucsi. Kšteromi Paveo notri
idoucsi i molécsi *geto* je na nyega polo'zo rokè šzvoje,
zvráco ga je. *Mát. 8, 14.*

9. Stero gda bi sze zgoudilo: i ti drúgi, kí szo ne-
mocsni bil v u zátoni priztoupili szo ino szo ozdravili.

10. Kí szo zvnougim poštenyom nášz pošúvali, i
odhájajoucsim szo nám nadejvali *na ládjo* ta potrejbna.

II. 11. Po trí mejšzeczi šzmo pa odplavali na ednoj
Alexandriánszkój ládji prezímajoucsój vtom zátoni,
štere czimer je bio *Dvojeseti.*

12. I pridoucsi v u Szirakúzo ofztanoli šzmo tam
trí dnš.

13. Odkud okouli plavavši prisli šzmo v-Regium:
i, da bi eden czejli dèn jüg píhao, drúgi dèn šzmo pris-
li v u Puteole.

14. Gde šzmo najšli brate, šteri szo nášz prošzili,
ka bi šzedem dní *tam* ofztanoli: i tak šzmo v-Rim
prisli. *Rim. 1, 7. Ozv. 17, 18.*

15. I odnut bratje, gda bi od nášz csúli, v šz szo
prisli prouti nám notri do Appiusovoga placza i ktrém
krcsmám: štere *geto* je Paveo vido, hválo je dáo Bou-
gi, i vzéo je šzrcsnošz.

16. Gda šzmo pa prisli v-Rim: šztotnik je krokám
dáo vítézov poglavniški vouznike. Pavli je pa do-
pšcseno: ka bi od szebè ofztano zednim vítézom, kí
bi ga šztrá'zo.

III. 17. Zgoudilo sze je pa po trétyem dnévi: v kúp
je zézvao Paveo *one*, kí szo prednyejši bili med 'Zi-
dovmi. Gda bi pa v kúp šzprisli; ercsè nyim: mo'zjè
bratje, *csi gli* šzam jašz nikaj nej vcsíno prouti lúšztví
našemi, ali ocsinšzkim návadam; dšnok šzam rob
z-Jeru'zálema dáni v u Rimlanczov rokè. *Dján. 24,*
12, 25, 8.

18. Steri, gda szo me szoudili, steli szo me odpisztiti *záto*, ka je niksega szmrti vrejdnoga zroka vmeni nej bilou.

19. Ali gda bi prouti gúcsali 'Zidovje: priszilili szo me zezávati Czafzara, nej; liki da bi kaj meo, za koj bi moj národ tou'zo.

20. Za steroga zroka volo szam vász prízvao: da bi vász vido i zvami gúcsao. Ar za volo † vûpanya Izraelszkoga szam zetimi †† lánczmi zvézani. † *Dján.* 23, 6. †† *Ef.* 6, 20.

21. Oni szo nyemi pa erkli: mí szmo ni pšzanya od tébe nej vzéli od Judee; niti pridoucsi sto bratov je kaj nazvejšto, ali pravo od tébe hûdoga.

22. Za vrejdnó pa dr'zímó od tébe csúti; kákse szí pámeti? Ar nám je na znánye dáno od toga jeretinsztva: ka sze nyemi povszud prouti právi.

23. Odloucsili szo nyemi pa *eden* dén, na *steri* dén ji je potomtoga vnogo knyemi prislo na sztán: kim je razdejvao szvedocsécsi králesztvo Bo'ze i rátavfi je na ona, stera szo okoli Jezusa, i z-Moj'zesa i prorokov, od zránya notri do vecséra.

24. I nški szo na nyè sztanoli, ka je pravo: níki szo pa nej vôrvali. *Dján.* 17, 4. 5.

25. Gda bi sze pa ne zglíhali med szebom; razšli szo: geto je Paveo eto edno rejcs erkao, ka je dobro Sz. Dúh gúcsao po E'zaiáfi proroki knafim ocsákom 2. *Petr.* 1, 21.

26. Govorécsi: idi ketomi lúsztvi i povej; poszlúsfajocsi poszlúsfali bodete i ne bodte razmeli, i gledoucs glédali bodete i ne bodte vidili. *Es.* 6, 9. *Mát.* 13, 14.

27. Ar je potúcseno szrcè etoga lúsztva i zvúhami 'zmetno poszlúsfajo i ocsí szvoje szo vkúp sztisznoli; naj kak ne vldijo zocsmí i zvúhami ne szlšfijo i szszezom razmijo i povrnéjo sze i zvrácsim je.

28. Záto na znánye vám bojdi: ka je poganom posz-

pozlano zvelicsánstvo Bo'ze i oni bodo pozlúfali.
Lúk. 24, 47. Es. 52, 7.

29. I, gda bi on eta erkao, odisli szo 'Zidovje i došta szo íze med szebom stúkali.

30. Ofatano je pa Paveo dvej czejli leti na szvojem laszivnom najétom meszti; i kízebi je príjao vsze, kí szo knyemi notri sli

31. Predgajoucsi králeštvo Bo'ze' i vucsécsi ona: štera szo od Goszpon Jezus Krištusa zevszov szrcsnoštyov brezi přepovíští. *Ef. 6, 20.*

SZ. PAVLA APOSTOLA
K - RIMLÁNCZOM
PISZANI LISZT.

P R E D G O V O R.

§. 1.

Paveo z'deacskoga Paullus málicski,
zhája, brezi vsze dvojnoshzi záto: ka
je i mále vszikoshzi i máloga gucsa 2. Kor.
10, 10. i szám pred szvojimi ocsmi, na
veliko poniznoszt gledoucs, máli bio 1. Kor.
15, 9. geto sze je 'Zido'vszki Saulus, szpro-
seni, z'váo; 'Zido'v od 'Zido'vo'v z Ben-
jaminovoga plemena Fil. 3. 5. v. Tarsusi
Cziliczie Dján. 21, 39. liki Rimszki pór-
gar ali mesztáncser Dján. 22. 28. porodje-
ni v'roucsega kolerikusokoga temperamentu-
ma bodoucsi. Cave z-Niczeforusa L.
2. cap. 37. tak pise: ka je Paveo nishkoga
i okrougloga, edno malo prignyenoga teja,
lejpo.

lejpoga 'z'ivoga obráza i mále glá'vè bio. Naj bole nyemi je zoucsi velika miloscsa i vugodnoszt glédala: ozimicze doli sztojé-cse, nousz lipou zaobrnyeni i gouszto dugo bradou, stera je zvlaszmi vrét zácsala szej-ra gratúvati, je meo.

§. 2. Liki pa ocsa; tak i szin Paveo na csészt gledoucsi, je bio Farizeus Dján. 23, 6. vucseni domà, nej li szamo 'Zido'vszki, nego i Grcski; stero ga znamejnje je szententzia Aráto'va Dján. 17, 28. Epi-menideso'va Tit. 1, 12. i Menandro'va, 1. Kor. 15, 33. potom pa v-Jeru'zálemi Dján. 22, 3. Pouleg toga tkálecz, Dján. 18, 3. i veliki preganyávecz Sz. M. Czerk'vi 1. Kor. 15, 9. tou je, ti verni Dján. 8, 3. Gda bi ga pa Krisztus na pouti, stera v-Damaskus pela, csúdnó po'vrno Dj. 9. po szvojem vnébo zasztopenyej vu 1-liki Eus. i Hieron. píse; pouleg Evodiusa pri Nicz. L. 2, c. 3. pa od Stevano'voga kamenúvanya, stero sze je, praj, zgoudilo od Krisztuso'voga vnébo zasztopenya vu 7-leti, na 6. mejszecz Proszincza 25. dné-va, gda bi sztar bio 32. lejt. I tak med Apostole zracúnani je predgao Evangye-
liom

liom' Zidovom i poganom. Rim. 15, 19.
 veľikou gyedrnosťtyou sztrúdom i znó-
 jom vlagojem i v dobrom vrejmeni 2. Kor.
 11, 32 okoli 33. (niki právjio 37.) lejt;
 vsterom nyemi je nouri Nero Czašzar Cza-
 šarsztva 14. leta v Rimi glavou dao
 v-szejcsi vu drúgom Rimszkom robsztvi.
 Nyego-vo szmrt je Boug sztejm zadomejšto:
 ka je nejšzamo po málom vrejmeni v Rimi od
 kúge 30000. ľúšztva mrlo; nego i Nero
 od pörgarov na drúgi mejšzecz nagányani
 sze je vmouro govorécsi: turpiter vixi,
 turpiter moriar: grdou szam' živo, grdou
 mi je mrejtí. Conr. Diet. F. Conv. Pauli.

§. 3. Ka pa od szébe právi 1. Kor. 9,
 22. tou je i vu píszmi szvojem vď szkázao.
 Ar rad tišztoga mešzta i ľúšztva segou na-
 prej prináša; komi píse, i tak píse; da jo
 na dobro obráca i nyé, liki vlicsé po tišz-
 toj od prve búdoube bolvánszke na dobrou-
 to Bo'zo. Dján. 17, 23. 28. 1. Kor. 9, 24.

§. 4. Zetakséga nyego-voga píszma má-
 mo XIV. ľištou v: med sterimi je najprvi
 ov; steroga je píszao Rimlanczom. Ar
 geto je Rim Vľaskoga országa naj vľkše
 mešzto i teda czejloga szvejta gláva, med

sz-voje pogané i 'Zido-ve notri vzéo; ki szo potom, kak szo po Velikom Pompejusi, naj bole pa po Julius Czazari nyemi pod-ur-zeni bili, za volo prekúpcšuvanya tá slisztát, i po Klaudius Czaszara szmrtili, ki je je vó zgono. Dján. 18, 2. pa nazáj púsceni: vcsinyeno je da bi sze i v-Rimi med 'Zido-vmi i poganmi zá zgala rejcsi Krisztusove szvejcsa, nej po Petri, ki jeli je gda pr-ve pred sz-vojo-v szmrtjo-v v-Rimi bio, escse sze moudri zdaj stúkajo; nego po níkákóm drúgom, koga imé je neznano. Tou je g-vúšno: ka je Pa-veo v-vo sz-vojem pr-vom robsztvi szlobodno predgajoucsi tak razglá-szo v-Rimi Krisztusa: da je po Krisztusovom vnébo zasztoplenyej na 24. leto, Rimlanczo-v vóra povszem sz-vejti glaszna bila. Rim. 1, 7. 8.

§. 5. Etak da bi Bo'ze rejcsi psenicza lipou zácsala rászti: szká'ze sze i ete kouko od nepriátela vragà, gda bi lidjè, pasztérje dúševni, na níkeliko zászpali, poszejiani. Mát. 13, 25. ka szo nej szamo búdom zácsali sz-szkrsztsánjszko-v szloboscsino-v 'zivoti. Rim. 6, 1. 2. 14, 15. 15, 18. nego i kri-vi Apostolje szo sze pobúдили. Rim.

16, 17. 18. Zato Paveo vzeme pero i piše nyim z-Korintusa po Krisztusovom rojstvi vu 56. ali 57. leti ete lejpi i od vszega zlata dragši list. Geto kaže

I. ka szo vszi lidjè 'Zidovje i Grk po natúri szrditoszti szinovje. I. II.

II. Szpraviczati sze nemrejo, liki po natúri, tak i po právdi: nego po vóri vu Jezusi III-XI.

III. Csészt ti pravicsni XII-XV, 1-13.

IV. Zaprtek listà XV, 14 - XVI, 1 - 27.

§. 6. Vu etom listi pa najdes ete znamenite vicsi: právda, grejh, milosca, vóra, pravicza, tejlo, dújh &c. Stere naj razmis (brezi nyib rázuma pa nikaj ne valá steti:) tak merkaj

a.) eto rejcs Právda: stero

I. ne razmi po cslovecem, ka bi táksi návuk bila, steri bi zapovida vao, ka nám je csiniti ali nibáti; liki cslovece právde kažejo, gda sze právdi zdelom zadoszta vcsini, csi je gli szrczè nej tam. Boug szou-di pouleg grúnta szrczà: zato i nyego va právda szrczè grúnt 'zelej i zdelom sze ne

P R E D G O V O R.

zadóvoli; nego bole kára dela; sfera szo brezi szrczà vcsinyena, liki szkazli-vojsz i la'z.

2. Odkud sze vszi lidjè la'zczi zo véjo 'Zolt. 116, 11. záto: ka ni eden zgrúnta szrczà szvojege Bo'zo právdo ne zdr'záva, niti jo zdr'zati ne more. Ar vszáki vu szebi nabája ne'zelejnye kdobromi: na búdo pa veliko nagnyenoszt. Ge'ze nega szrczà dobrovolnoga 'zelejnya na dobro: tam sze szrczè zgrúnta ne gliha z-Bo'zo-v právdo-v; tam je i grejh zaszlú'zeno-v pri Bougi szrditosztyo-v; csi gli sze zvúna doszta dobri dejl i postenoga 'zitka szka'zúje.

3. Zetoga eto prinásá vò Sz. Pa-veo 2, 13. ka szo 'Zido-vje vszi greisniczke: i nejposztlúsávczi, nego dela-vczi te právde szo pravicsni pred Bogom. Szkim tou scsè: ka právdi zdelom niscse zadoszta ne vcsini; nego bole nyim tak právi; tí velís; nej trbej praznúvati; i szám dõnok praznújes? Pa: vkom drúge szoudis, vtom szebè szkvarjújes, geto rávno tà csinis, sfera szoudis. Liki da bi eto steo praviti: tí zvúna lipou 'zivés vu právde delaj i szoudis one, kí tak ne 'zivéjo i vsze znás csini-

csiniti. Troubo vdrúgoga ouki vidis : ali trám vu tvojem ouki ne vzemes na pamet ?
Mát. 7, 3.

4. Ar csi gli právdo zvína zdelom zdr'závas ; ka sze bujis kástige , ali scsés meti nájem : dónok vsza csinis brezi dobre voule i lúbeznošzti kprávdí , szílov i ne rad ; i ráj bi drúgacs csinio , da právda ne bi bila. Zsteroga ocsi veszno zbája : ka szi zgrúnta szrczà tvojega protivnik právdi. Ka je tak ka drúge vcsis , naj ne krádejo : geto szi tí vu szrczi szám tát , i zvínejsnyim tálom bi rad kradno ; da bi szmeo ? Kakti i zvínejsnye delo dugo vð ne ofztáne pri táksi szkazlivczy. Etak vcsis drúge : ali szamoga szebè nej ; niti neznas , ka vcsis ; niti szi escse nigdár nej právdo prav razmo. Vísse toga právda narája grejb , liki právi 5 , 20. záto : kaj ji je cslovik od toga véksi protivnik ; od koga vecs potrebúje od nyega taksega , slero ne more doprneszti.

5. Záto právi 7 , 14. ka je právda dúbovna. Ka je tou ? Tou je : da bi právda telovna bila ; tak bi sze ji zdelom zadoszta vcsinilo. Da je pa dúbovna : tak

ji niſcſe 7 adofzta nemre ſcsiniti; nego, eſi ſzpráwoga ſzrczà uſze zbája ka csinís. Ali tákſe ſzrczè ne dà niſcſe: nego Bo'zi Dúb. On zglibáwa ſzrczè z-Bo'zov práwdo-v; da wolo dobi kpráwdi zſzerczà: i nadale nej zbojaznoſt yow i ſzilo-v; negozſzlobodnoga ſzrczà uſze csiní. Tak je práwda dúbowna; ſtero ſztákſim dúbownim ſzrczom trbej lúbiti i ſzpunýáwati; i tákſe ſzrczè potrebuje. Gde toganega wu ſzrczi: tam je grejb, neradoſzt i proti-wiſztwo prouti práwdi; ſtera je wu ſzebi dobra, ſzwéta i práwicſna.

6. Nawadi ſze tak ketomi gucsi: kaj je drúgo práwde delo delati; liki práwdo ſzpuniti. Práwde delo je uſze: kakoli cſlowik pouleg práwde dela, ali more delati, zſzwoje ſzlobodne woule i moucsi. Geto pa podi pouleg tákſega dela wu ſzrczi oſztáne nezelejnye i ſzila kpráwdi: tak ſzo uſza tákſa dela zgúblena i zamán. Tou razmi Paweo 3, 20. gda weli: po práwde deli ſze nikſe tejlo neſzprawicza pred Bogom. Záto eti wídis: ka ſzo ſouſzki pernyáwci i Zofíſztje (ti pametniczi wu wóre deli) zapeláwci; gda wciſjo: ka ſze
zdelom

zdelom moremo pripravlati kmilofcsi. Kakda sze more sto z dobrim delom pripravlati: ki niksega dobroga dela brezi neradoszti i proti-vinszt-va szrcza ne csini? Kakda bi sze dopadnolo takse delo Bougi, stero z taksega neradoga, ne'zelnoga i proti-vnoga szrcza zbaja?

7. Ali pravdo szpuniti je zradosztyom i zlubeznosztyom nyè delo csiniti z dobre voule brezi vsze szile, pobo'zno i dobro ziveti; liki da bi nikse pravde i kastinge ne bilo. Takse 'zelejnye pa szlobodne lubeznoszti da Sz. Dúb vszrczè: liki pravvi s, s. Dúb sze pa ne da, nego szamo vu vóri, z vórov i po vóri, stera je vu Jezus Krisztusi; kak Sz. Paveo vcsi vu predgovori. Ni vóra ne zbaja: nego po rejcsi Bo'zoi, ali Evangyeliomi; ki Krisztusa nazviscsáva; ka je on Bo'zi Szin i pravvi cslovik za naso volo porodjeni, mv'u i gori sztano, kak vu 3. 4. ino 10. táli pravvi.

8. Zetoga je: ka li szamo vóra csini pravicsne i szpunyáva pravdo. Ar ona prinesze szebom Dúbà szvétoga z-Krisztusovoga zaszlu'zenyà vrejdnoszti: Dúb pa vcsini veszelo i szlobodno szrczè; liki pravda

potrebúje. Etak dobra dela li z vòre zbájajo. Tou stima on 3, 30. potom; kak je právde delo zavrgao: da sze vidi, liki da bi právdo steo na nikoj szpraviti po vòri. Ali nej, právi on; nego po vòri právdo gori posztávlamo: tou je, mi szpunyá-va-mo právdo po vòri.

3.) Grejh sze zove vu píszi nej szamo z vùnejsnye delo tejla: nego vsze notrejsnye náklonoszti i mislejnya; stera sze pobúdjavajo i giblejo na vinejsnye delo. Trbej je znati, szrczà grúnt ze vszov mocsjou v tak; da eta rejcs delo teliko vcsini, gda sze cslovik czilou tà szúne i szpádne na grejba csinejnye. Ar niti sze ne zgodí ni edno vinejsnye delo grejba nacsí: nego, da sze cslovik zdúboh i sztejlom tà vneszè. I píszi naj bole na szrczè gléda i na korén i vretino vszej grejbov; stera je nevòra vu szrczà grúnti na teliko; ka, liki li vòra pravicsne csini i dújb ino radoszt prineszè kdobrim vinejsnyim delam, tak li szama ne vernoszt grisi i nadigáva tejlo i pobúdjava 'zelejnye na z vùnejsnya búda dela; liki sze je zgoudilo Adámi i Ejvi vparadi zomi. Gen. 3, 6.

2. Zato i *Krisztus* li szamo ne vóro grejb imenúje, geto veli *Joh. 16, 8.* Dúh bo- de szvejt kárao za volo grejha; ka ne vórijejo vmeni. I tak prúle, liki szo do- bra, ali búda dela, kak dobri, ali lagoji szád, more 'ze vu szrczi vóra, ali ne vóra biti; liki korén, vloga i moucs vszej grejbov, stero sze vu píszmi zato kácsja gláva i to- ga sztároga pozolja vojszkúvanye zo vè; kotero 'zenszko szemen, *Krisztus*, more vkúp sztrti; liki je *Adami* obecsano. *Gen. 3, 15.*

γ.) *Miloscsa i dár sze tak razlocsa- vata; ka sze*

1. *Miloscsa* obszojna zo vè *Bo'za* dobra vola i nagnyenoszt, stero on knám mà: zko- tere je nagnyeni *Krisztussa* i szvojega *Dú- ba* vnász vlejáti. Liki sze tou szpozna 5, 15. geto veli: miloscsa i dár v-*Krisz- tusa* &c. Csi gli sze pa dár i *Dúh* vnami vszáki dén povèksáva i escse szmo nej popolni na teliko; da escse vnami osztáno búda p'zelejnya i grejbi, steri sze prouti dúbi borijo; kak právi 7, 8. *Gal. 5, 17.* liki *Gen. 3, 15.* je nazvejsceno med'zenè i kacsè szemenom proti vinfztvo: dónok mi-

loscsa teliko doprnása; ka sze mi czilou i popolnoma za pravicsne pred Bogom dr-
zimo. Ar sze nyego-va miloscsa ne kála i
ne tála liki dári: nego nász czilou i popol-
noma gori vzeme vu sz-vojo dobro volo
za volo Krisztusa nasega zagovoritelá,
szredbenika, i za toga volo; ka szo sze
dári vnami zácsali.

2. Tak bos razmo VII. Tao, gde Sz.
Paveo szebè grejsnoga vadlúje i dónok vu
8, 1. tak právi: nega níkséga pre-
kléšťva vtej, kí szo vu Krisztus Jezusi;
csi gli szo dári i dúb vnyib nej popolni.
Grejsniczke szmo escse za volo ne vmorje-
noga tejla: ali da v-Krisztusi vóvjemo i
Dúbá zacsétek mámo, Boug nam je tak mi-
losztiven i rad; da tákse grejbe nescse nám
na oucsi metati i szouditi; nego po vóri
vu Krisztusi csiní; dokecs sze grejh vmárja.

3.) Vóra je nej cslo-vecse stímánye i szen;
steroga níki za vóromájo: i csi vídiyo, ka
pobougsánye 'zítka i dobra dela ne naszle-
díjo i dónok od vóre doszta csúti i gúcsati
morejo, spádnejo vu bloudnoszt i právjijo;
vóra je nej zadoszta, dobra dela trbej dela-
ti,

ti, csi fcsémo pobo'zni i zvelicsani biti. Zrok toga je: ka, gda szlifsjo E-vangyeliom, tak tà szpádnejo i napravijo szi zszvoje moucsi mislejnye vszrczi, stero veli: jasz vórvjem. I tou za právo vóro dr'zijo. Ali, liki je tou li cslovecsa náprava i zmislejnye, od steroga szrczè nikaj ne vej: tak nikaj ne dela i nikse pobougsanye je ne naszledíje.

2. Ali vóra je Bo'ze delo vnami: stero nász preobrása i znouvics porodi z-Boga Ivan. 1, 13. i toga sztároga Ádama vmárja i czilou drúge lidi csini znász vszrczi, vpámeti, vszlisanyi i vszvoj moucsi; i pri-neszè Sz. Dúhà szebom. O! isztina vóra je 'zíva, delavna, mocsna, na teliko: da je nemogoucse; ka bi nesztanoma dobro ne csinila. Niti ne píta; jeli trbej dobro csiniti; nego prvle, liki sze píta, je je oprávilá i vszeszkoufz je vdeli. Ki pa táksa dela ne csiní: tè je brezi vóre sláta; i oglejűje sze okouli za vóro i dobra dela i nezna tak, ka je vóra; liki dobra dela; csevkecse i brbecse doszta vnogo od vóre i dobri dejl.

3. Vóra je 'zíva, mocsna i sztálna vűpazen vu Bo'zój miloscí tak gvűsna: ka,
dabi

P R E D G O V O R.

da bi mogoucse bilou, bi ráj jezero krát pou-
 leg nyè mr'u; liki bi jo tá ofzta-vo. I táksa
 vúpazen i Bo'ze miloscse szpoznanye vcsi-
 ní cslo-veka vészéloga i szrcsnoga pred Bo-
 gom i pred vszejmi szt-vojénimi szt-vármi;
 sfero Sz. Dúh dela vu vóri. Ztoga zhá-
 ja: ka je cslo-vik brezi szile i pritiszká-va-
 nya nágli-v i gotov vszáksemi dobro csi-
 niti, vszáksemi szlí'ziti, vszakovacska
 trpeti, Bougi na diko i b-válo; ki nyemi je
 táksa miloscso prikázao tak; da je nemogou-
 cse dela od vóre odloucsiti; liki je nemo-
 goucse gorejnye i szvetloszt od ognya od-
 loucsiti. Záto vari sze od tvoje lasztiv-
 ne kríve miszli i nehasznoviti cse-vkácso-v:
 ki od vóre i dobri dejl moudro scséjo szou-
 diti; i dónok szo ti naj vékfi norczi. Pro-
 szi Bogà; naj on vóro vtebi dela: nacsi na
 veke brezi vóre ofztánes; ako bos gli
 oprávlao i delao, kakoli scsés i mores.

6.) Pravicza je 'ze táksa vóra, i zo-ve
 sze Bo'za pravicza, ali, sfera pred Bogom
 valà záto; ka jo Boug da i racsúna jo za
 praviczó za Krisztusovo, nasegà szredbeni-
 ka, volo; i csiní; da cslo-vik vszáksemi,
 ka je du'zen, dá. Ár po vóri sze cslo-vik
 ofzlo-

ofzlobodi od grejba, i dobi radoszt k-Bo'zój právdi. Po nyej dà díko Bougi: i tak nyemi plácsa; ka je du'zen. Bli'znyemi szvojemi pa rad szlú'zi vkomkoli táli more: i tak nyemi plácsa; ka nyemi je du'zen. Tákso praviczó pa nemre dati ni nátura, ni szlobodna vola, ni telovna moucs. Ár, liki fzi niscse nemre vóre dati, tak nemre od szébe nevóre kraj vzéti. Kakda bi tak mogao kraj vzéti te naj ménfi grejb? i vóga szpraviczati? Záto je vsze lá'z, szkazlivoszt i grejb: kakoli je brezi vóre, ali kakoli sze vnevórnosztí zgodí. Rim. 14, 23. kakstè sze dobro vidi i zdi.

5.) Tejlo i dűh sze tak eti

1. Ne razmi: ka bi tejlo bilou tou, stero telovno po'zelejnye i necsisztoucse zadene; i dűb, ka sze notrejsnyega vszrczi dosztája: nego tejlo zovè Sz. Paveo, liki Krisztus Ivan. 3, 6. vsze, ka je ztejla porodjeno, czejloga csloveka zdűsom i sztejlom, zrá umom i ze vszim szlisanyem záto; ka vsze vu nyem ta telovna iscse tak, da i toga za telovnoga dr'zati mores; ki brezi miloscse od velikoga dűbovnoga dugoványa

ványa doszta právi, vcsi i csevkecse, liki sze tou zdejl tejla Gal. 5, 19. lejtko naučsis; gda on jeretinsztvo i szrditoszt tejla delo zovè. I Rim. 8, 3. vell; ka sze po tejli právda oszlábi: stero sze ne právi od necsisztoucse; nego od vszej grejbov, naj bole pa od nevóre; stera je naj dūbovnejša būdoubá, ali grejh.

2. Pà i etoga lejtko za dūbovnoga zovés: ki naj ménse zvūnejsnye delo csini; liki gda je Krisztus vucsenikom nogè práo; i Peter, gda je ládjo pelao i ribe lovio. Tak da je tejlo cslovik, ki zvūna i znoutra 'zivè i dela tiszto, stero je li na tejla baszek i szveczkomi 'zitki szlū'zi. Dūb je pa: ki zvūna i znoutra 'zivè i dela, stero kdūbi i kprisesztnomi 'zitki szlīsi.

3. Brezi taksega rázuma eti rejcsi ne bos ni Sz. Pavla listi, ni nikse knige Sz. písma mogao razmeti. Zato vari sze od vszej vucsitelov: ki nacsi jemléjo té ricši, sto stè szo szi, csi gli bi Origenes, Ambrús, Agoston, Hieronymus i knyim priglibni, ali escse véksi bilh, D. L. M. in Præf. ad Rom.

PRVI (I.) TÁO.

I. Poklou, 1-7. II. Náklonofzt knihim šzvojo 'káze, 8-17. III. Zrok rú'zne poganfzke zbloudnofzti, 18-32.

1. **P**aveo szluga Jezus Krifztufov zváni Apostol odlocseni na Evangyeliom Bo'zi. *Dj.* 9, 15. 13, 2. *Gal.* 1, 15.

2. (Steroga je naprej obecsao po prorokáj szvoji vu Sz. píszmaj.) *Szvor.* 3, 15. *Es.* 9, 6.

3. Od Sziná szvojega, (narodjenoga z-Dávidovoga fremana pouleg tejla 2. *Sam.* 7, 12. 'Zolt. 132, 11. *Mát.* 1, 1.

4. Pokázanoga, ka je Szin Bo'zi vu zmo'znofzti pouleg Dúhà pošvecsenyà zgori sztanenyà mrtvi) Jezus Krifztufa Gofzpodna nafega. *Es.* 44, 6. *Iv.* 2, 19. 11, 30.

5. (Pokom szmo vzéli milofcso i Apostolfztvo na pokornofzt vóre med vřzejmi poganmi za imé nyegovo. *Rim.* 16, 26.

6. Med sterimi szte i vř pozváni Jezus Krifztufovi.)

7. Vřzejm vu Rími bodoucsim lúblénim Bo'zim pozvánim szvétim milofcsa vám i mér od Bogà Ocsè nafega i Gofzpon Jezus Krifztufa. *I. Kor.* 1, 2.

II. 8. Naj prvle pa hválo dájem Bougi mojemi po Jezus Krifztufi za vřze vášz; ka sze vóra vafa nazviscsáva po czejlom szvejti. *I. Kor.* 1, 4. 5. *I. Tef.* 1, 8. 9. 3, 6.

9. Ar mi je szvedok Boug; steromi szlú'zim szprávoaga dúhà mojega vu Evangyeliomi Sziná nyegovoga: ka sze neprefzstanoma szpomínam zvánš, *Fil.* 1, 8.

10. Vřzigdár vu molstváj moji profzéci; da bi sze mi 'ze gda tak szrecsna pou dála z-Bo'ze voule; ka bi *kvám* priti mogao.

11. Ar vášz jáko † zelejm viditi: naj vám kákfi †† dúhovni dár podilim na potrdjávanye vafe. † *Dj.* 19, 21. †† *Rim.* 15, 29.

12. Tou je pa, da bi zvami vrét potroufšani bio med vami po eden drúgoga vóri i vašoj i mojoj.

13. Nešcém pa, ka bi ne znali, bratje: ka šzam došzta krát gori djáo iti kvám, (ali zádivo šzam meo do šzéga máo;) naj i med vami mám kákli šzád; liki i med drúgimi poganmi. 1. *Tef.* 2, 18. 20. 1. *Kor.* 3, 2.

14. I Grkom i barbarušom i moudrim i nešzpa-
metnim šzam jašz du'znik. 1. *Kor.* 9, 16. *Ef.* 5, 15.

15. Tak, da, ka šze menè došztája, šzam gotov i vám, kí šzte v-Ršmi, nazvišcšavati Evangyeliom.

16. Ár nej me je šzrám *Evangyeliom Krifštušov pred-
gati; ár je † Bo'za moucs na †† zveličšanye vřzákomi vóř-
vajoucseni i 'Zidovi naj prvo i Grki. † 'Zolt.* 19, 8. 9.
Dján. 2, 37. †† *Mark.* 16, 16.

17. Ár šze pravícza Bo'za vu etom oznanúje zvó-
re vu vóro: liki je pšřzano; te pravicsen pa bode zvó-
re 'zivo. *Hab.* 2, 4. *Gal.* 3, 11.

III. 18. Ár šze je oznanila šzrditošzt Bo'za znebéřz
prouti vřzákøj nepobo'znořti i nepraviczi lúdi: kí iřz-
tino vu nepraviczi zdr'zavajo.

19. Záto, ka šze od Bogà znati more, ocsiveřzno
je vu nyřh, ár nyim je Boug nazveřřzto. *Dján.* 14, 17.

20. Ár ta nevidoucsa nyegova od řztorjenjá řzveř-
ta řzti naprávleni, *gda šze razmiřo, šze vřdijó, tou je*
vekivecsna nyegova moucs i bo'zánřřzto; naj neod-
govorjeni bodó. *'Zolt.* 19, 2. 148, 2. *Iv.* 12, 7. 8.

21. Záto, *csi řzo řlib poznali Bogà, dónok řzo ga*
nej, liki Bogà, dícsili, niti hválo dáli: nego řzo már-
ni vcsřnyeni vu premislávanyáj řzvoji i poternelo je
neřzpačetno řzrcžé nyihovo. *Právd* 28, 28. *Ef.* 4, 18.

22. *Gda řzo šze za moudre řzka'zúvali: obnořili řzo.*
Ef. 4, 19.

23. I premejnili řzo dřko neřzkvarjenoga Bogà na
přiglihořřz obráza řzkvarjenoga csloveka i leta oucsi
i cřetvéronouř majoucsi i lazécsi řzřvari. 2. *Křřl.* 17,
29. *Eř.* 40, 17.

24. Zátó je je tà dáó i Boug vu po'zelejnyaj szrcz szvoji na necsifztoucso : naj gnúszijo tešla szvoja *szami* vu szebi. *Zotr.* 81, 13. 1. *Tef.* 4, 4.

25. Kí szo premejnilí ísztino Bo'zo na lá'z i csefztli szo i szlú'zili szo sztvorjenyej ráj, líki sztvoriteli: kí je blagoszlovleni na veke. Amen.

26. Zátó je je dáó Boug vu gnúszne náklonofzti. Ár szo i 'zene nyihove premejnilé prirodjeno szebi 'zivlejnye na ono, sfero je prouti prirodjenyej. *Lev.* 18, 23. *Fil.* 3, 19.

27. Rávno tak i mo'zjè szo tà niháli prirodjeno 'zivlejnye 'zenè, zá'zgali szo sze vu 'zéli szvojoj eden kdrúgomi mo'zki zmo'zkimi rú'znofzt csinécsi, i plá-cso, kákfe szo vrejdni bill, szvoje bloudnofzti szo vu szebi vzéli. *Szv.* 19, 5. 1. *Kor.* 6, 9.

28. I líki szo nej sísmali *za du'zno* Bogà meti vu szpoznanyi: tak je je i Boug tà dáó vu preobrnyeno pamet csiniti tà; sfera sze ne priztája.

29. Napunyeni vszákov nepraviczov, práznofztyov, húdoubov, szkopoufztyov, lagoutov, puni znevošesenoúfztyov, lúdeš orsztvom, nyefkov, jálnofztyov, zlouv segouv. *Gal.* 5, 19-21.

30. Odávczí, ogrízávczí, Bogá odúrjávczí, spotlív-czí, zvisávczí, hválczí, húdoubé zmislávczí, roditelom nepokorni.

31. Neszpametní, nesztální, nelúbezníví, nestoljení, neszmiléní. 2. *Petr.* 2, 12.

32. Kí szo praviczó Bo'zo szpoznali (kaj, kí táksz delajo, vrejdni szo szmrti) dšnok nej lí szamo *szami* ona csiníjo; nego i dobro volo májo vu oni, kí je csiníjo. *Hof.* 7, 3.

DRŮGI (II.) TÁO.

I. Od pravicsne szoudbe Bo'ze 1-11. II. Od paganov pouleg prirodjenyà právde 'zivlejnyà, 12-16. III. Od 'Zidovov pouleg vš dáne právde 'zivlejnyà, 17-29.

1. **Z**áto neodgovorjeni szi, ò cslovik! vszáki: kí szoudis. Ár, vu kom szoudis drügoga, szám szebè szkvarjújes: ár tà delas; sfera szoudis. *Mát.* 7, 2.

2. Známo pa: ka je szoudba Bo'za pouleg isztine nad onimi; kí táksa delajo. *Es.* 42, 3.

3. Stímas pa tou, Ó cslovik, kí szoudis tè táksa delajoucse, i *szám túdi* csinls ona; kaj tí vujces szoudbi Bo'zój?

4. Ali bogásztvo dobrotivnoszti i znásánya i trplivoszti zametávas? Neznas, ka te Bo'za dobrouta na pokouro pela? 2. *Petr.* 3, 9. *Es.* 30, 18.

5. Tí pa pouleg trdoszti tvoje i nepokornoszti szrczá szrávlas szám szebi szrditoszti na dén szrditoszti i oznanenyà pravicsne szoudbe Bo'ze. *Právd.* 32, 35. *Jak.* 5, 3.

6. Kí plácsa ednomi vszákami pouleg dela nyegovoga. *Job.* 34, 11. *Fer.* 17, 10. 2. *Kor.* 5, 10.

7. Tísztim isztina, kí pouleg trplivoszti dobroga dela dsko i postenyè i nelzkvarjenyè sfcsesjo, zstek vekivecsni. *Rim.* 5, 21.

8. Onim pa, kí szo nyetkavi i neokorni praviczí, pokorni szo pa nepraviczí, csemét i szrd. *Os.* 4, 4. *Job.* 24, 13. 2. *Tbes.* 1, 8.

9. Moka i sztiszkávanyè vszákoj dšlí csloveka húdoubo delajoucsega 'Zidovi oprvics i *potem* Grki. *Ez.* 18, 4.

10. Dška pa i postenyè i mér vszákami dobro delajoucsemi 'Zidovi oprvics i Grki. *Zolt.* 149, 9. *Lúk.* 12, 37.

11. Ár nega prímánya oszoub pri Bougi. *Právd.* 10, 17. *Dján.* 10, 34.

12. Ár, kí szo brezi právde grejslí, brezi právde szi i pogibíjo: i, kí szo vu právdi grejslí, po právdi bodo szodjeni. *Mát.* 11, 22.

13. (Ár nej poszlúsávczi právde szo pravicsni pri Bougi; nego delavczi právde bodo pravicsni. *Mát.* 7, 21. 1. *Ivan.* 3, 7. *Jak.* 1, 22. 23.)

14. Ár da poganye, kí právde nemajo, po natúri ona, sfera szo právde, csinjo: *sak szo tej tákfi, ki právde nemajo, ízami szebi právda.*

15. Kí *szejm* kázejo; *ka je* delo právde píszano vu ízrczáj nyihovi: sfero nyim navkúpe ízvedocí dúsnavejst *nyibova* i mífzli; gda edna to drúgo med szebom tou'zi, ali zagovárja.)

16. Vu onom dnévi, gda bode Boug szondo ta ízkrivna lúdi pouleg mojega Evangyelionia po Jezus Kríztufi. *Mát. 25, 31. 1. Kor. 4, 5.*

III. 17. Ovo tí sze † 'Zidov ímenújes i pocsinés szi †† vu právdi i hvális sze vu Bougi. † *Fil. 3, 3. 5. Es. 58, 2.*

18. I znás *nyegovo* volo, i vardejvas ona; sfera sze razlocsávajo, navcseni zprávde. *Fil. 1, 10.*

19. I dr'zís sze za voja ti ízlejpi i za ízvetlofst vu kmiczi bodoucsi. *Mát. 23, 24.*

20. Za voditela ti nefzpametni, za vucsitela diczè: kí más formo znánya i íztine vu právdi. *Rim. 6, 17. 1. Tim. 3, 5.*

21. Záto, kí vcís drúgoga, szebè ne vcís? Kí *drúgim* prejdga, naj ne krádnejo, *szám* krádes? 'Zolt. 50, 16. 17. *Mát. 23, 1.*

22. Kí právis, najne praznújo, praznújes? Kí odúrjávas bôlvane, a *szám* to szvéto Bo'ze ízlácsis? *Mal. 1, 13. 14.*

23. Kí sze vprávdí hvális: po presztopenyej právde Bogá sze nepostújes?

24. Ár sze ímè Bo'ze za volo vász preklinya med poganmi; liki je píszano. 2. *Sam. 12, 14. Es. 52, 5.*

25. Ár íztina valá obrizávanye; csi právdo delas? Csi ízi pa presztoupnik právde; obrizávanye tvoje je neobrizávanye vcínyeno. *Ez. 44, 7. 9.*

26. Csi záto neobrizávanye pravicsnoszti právde zdr'záva: jeli ne bode neobrizávanye *nyegovo* za obrizávanye racsúnano?

27. I szoudilo te bode to zprirodjenyà bodoucese

neobrizávanye, štero právdo dokoncsáva, tebè po pšzki i obrizávanyi pšztopnika právde. 2. Kor. 3, 6.

28. Ār je nej on 'Zidov, kí je *zvůna ráksi i ocsivešzni*; niti je nej tou obrizávanye, štero je *zvůna i ocsivešzno* vu teji: *Ivan. 8, 39.*

29. Nego, kí je vu šzkrivnošzti, on je 'Zidov; i obrizávanye šztcžà je *právo obrizávanye*, štero je vu dšhi, nej vu pšzki; šteroga hvála je nej od lšdi, nego od Bogà. *Právd. 10, 16. Jer. 4, 4. 1. Kor. 4, 5. 2. Petr. 3, 4.*

TRĚTYI (III.) TÁO.

Pavelo I. na dvouje pitanye odgovori, I-19. II. Od grejsnika pravicošzti gucsi, 20-31.

1. **K**a má tak vecs 'Zidov? Ali kákš hafzek je obrizávanya?

2. Vnougí povšzemšzega. Ār oprvics záto; ka szo *na nyè zavšpane ricsí Bo'ze. Právd. 4, 8. 'Zolt. 147, 19.*

3. Ār ka, csi szo niki nej všrvali? Jeli nevernošzť nyihova Bo'zo vernošzť na nikoj šzprávi? *Racs. 23, 19. 'Zid. 4, 2. 2. Tim. 2, 13.*

4. Aja. Bole bojdi † Boug ištinecz, všzáki †† cslovik pa lá'zecz; liki je pšzžano: naj pravicsen bodes vu tvoji ricsěj i obládas, gda sže šzoudis. † *Ivan. 3, 33. †† 'Zolt. 116, 11. 'Zolt. 51, 6.*

5. Csi pa nepraviczá nafa Bo'zo praviczó potrdžáva; ka etcsémo? Jeli je nepravicsen Boug, kí sže záto šzrdi? (po cslovecsem právim.)

6. Aja. Ār kakda bi šzoudo Boug te šzvejt; *da bi nepravicsen bio? Šzvor. 18, 25.*

7. Csi je záto iština Bo'za vu mojoj lá'zi obiljávaja na nyegovo dško: zakžj sže tak jafz efcse, liki grejsnik, šzoudim? *Gal. 2, 15.*

8. I nej (liki sže preklšnyamo, i liki právijo nški, ka mš velsmo) csinmo hšda; naj prádo ta dobra? šteri šzoudba je pravicsna.

9. Ka záto? Prednyejši' szmo? Nej gvšno. Ár szmo prvle tou'zili i 'Zidove i Grke; ka szo vszi pod grejhom. *Gal. 3, 22.*

10. Liki je píszano; kaj nega pravicsnoga ni ednoq ga. 'Zolt. 14, 3. *Pred. 7, 21.*

11. Nega rázumnoga; nega, kí bi szpitávac Bogá. 'Zolt. 53, 3. 4.

12. Vszi szo sze kraj nagnoli, navkúpe neha szno-viti szo grátali: nega ga; kí bi dobro csinfo, nega ga ni ednoga.

13. Odprti grob je nyih grlo: zjezškm i szvojmí jálno gucsijo, csemér vipere je pod lampami nyihovimi. 'Zolt. 5, 10. 140, 3.

14. Kí všzta szo szprekléštvom i szbritkofsztyom puna. 'Zolt. 10, 7.

15. Nogè nyihove szo bištre na krvi prelejávave nye. *Pril. 1, 16. Es. 59, 7.*

16. Zlámanye i nevola je vu nyihovi czeštaj.

17. I méra pouti szo nej pozuali.

18. Nega Bo'zega sztrahà pred nyihovimi ocsmš. 'Zolt. 36, 1. 2. *Szvor. 10, 11.*

19. Známo pa; ka, štera právda právi, onim, kí szo † vu právdi, právi: naj sze vszaka †† všzta zatek-nejo i podáni bode vez szvejt Bougi. † *Gal. 5, 18.* †† *Ez. 16, 63.*

20. Ár zdejl právde ne bode pravicsno ni edno tejló pred nyim. Ár po právdi je szpoznanye grejha. 'Zolt. 143, 2. *Gal. 2, 16.*

21. Zdaj sze je pa brezi právde pravicza Bo'za šaká-zala pošvedocsena szprávdov i szprošokmi. *Jer. 31, 33. Fil. 3, 9. Dján. 15, 11.*

22. Pravicza Bo'za pa po Jezus Krizštušovej vđri vu všze i na všze vđrvajouce. Ár nega rázlocška, *Kol. 3, 11. Gal. 3, 28.*

23. Ár szo † vszi progrejšili i nemajo †† díke Bo'ze. † *Rim. 5, 12. Gal. 3, 22. †† Szvor. 1, 26. Ef. 4, 24.*

24. Szpravicseni pa † zobosztom 'znyegove milofese po † odkúplenyej: stero je vu Krisztusi Jezusi. † Ef. 2, 8. † 1. Petr. 1, 18.

25. Steroga je posztavo Boug na stšfanye po vđri vu nyegovoj krvi na vđ skázanye pravice szvoje po odpúcsenyej predejsnyi grejhov. Vđid 25, 17. 1. Iv. 2, 1.

26. Vu trplivoszti Bo'zov na pokázanye pravice szvoje vu vezdásnyem vrejmeni: ka je on pravicsen i szpravicza onoga, ki je zvđre Jezusove.

27. Gde je tak ta hvála? Vđ je zaprta. Po stetoj právdi? Ti dejl? Nej; nego po právdi vđre.

28. Záto tak dr'zimo: ka sze cslovik zvelicsa po víri, brezi dejl právde. Gal. 2, 16.

29. Ali jeli je Boug li szamo "Zidovov; Boug? Nejni pa i poganov? Zaisztino i poganov.

30. Ár je eden Boug; kí pravicsno vesinš obrizávanye zvđre, i eobrizávanye po vđri. Dján. 10, 35. 36.

31. Jeli tak právdo zaprávlamo po vđri? Aa; nego právdo potrdjavamo. Már. 5, 17. Gal. 3, 21.

STRTI (IV.) TÁO.

I. Ka sze pravicsnoszt po vđri zadobi: z - Abrahámovov pėldov i z - Dávidovimi ricsmi potrdjava, 1 - 8. II. Káze, ka sze tak szpraviczajo vszi drúgi i 'Zidovje i poganye, 9 - 17. III. Doli szpisúje vđro, po koj je Abraham pravicsen, za naso volo. 18 - 25.

I. 1. **K**a záto ercsėmo: csi je Abrahám, ocsa nis, najšo pouleg tejla pravicsnoszt? Es. 51, 2. ²Zid. 7, 16.

2. Ár, csi je Abrahám zdejl pravicsen vesinyeni, má hválo; ali nej pri Bougi. Jak. 2, 23.

3. Ár ka právi písamo? Vđrvaó je pa Akrahám Bougi i zracúnano nyemi je za praviczó. Sztvor. 15, 6. Gal. 3, 6.

4. Tomi delajouesemi sze pa plácsa ne racúna nostri pouleg milofese: nego pouleg du'znoszti.

5. Tomi pa, kí ne dela, vđrje pa onomi, kí pravicsnogi

noga csiní toga nepobo'znoga, sze mi *notri* racsúna vóra za praviczó.

6. Liki i Dávid právi: ka je blá'zenstvó toga csloveka; komi Boug *notri* zracsúna pravico brezi dejl, erkoucsi: 'Zolt. 32, 1. 2. Právd. 23, 12.

7. Blá'zeni, kím szo odpúscene nepravdenofzti, i kím szo zakriti grejhi.

8. Blá'zeni je *on* mou'z, komi *notri* ne racsúna Gofzpoud grejha.

11. 9. Blá'zenstvó záto eto na obrizávanye *li czila*; ali *pa* i na neobrizávanye? Ár právimo; kaj je *notri* zracsúnana Abrahámi vóra za praviczó.

10. Kakda je záto zracsúnana? Vu obrizávanyi *bo-*
doucsemi, ali *pa* *vneobrizávanyi*? Nej *vobrizávanyi*
nego *vneobrizávanyi*. Sztvor. 15, 6. 17, 25.

11. I znamejnye je vzéo obrizávanya, pecsat pravice te vóre, vu neobrizávanyi; da bi *on* ocsa bio vszejm vórvajoucsim *vneobrizávanyi*; naj i nyim *notri* zracsúnana bode pravicza. Sztvor. 17, 11.

12. I ocsa je obrizávanya nej *li* szamo onih, kí szo obrizávanya; nego i onih, kí hodijo po sztopáji vóre; sfera je *bila* *vneobrizávanyi* ocsè nafega Abraháma. Kol. 2, 11.

13. Ár je nej po právdi dáno obecsanye Abrahámi, ali szemeni nyegovomi, naj bou úrocsnik etoga szvejta; nego po praviczi vóre. Sztvor. 15, 6. Gal. 3, 18.

14. Ár csi szo oni, kí szo szprávde, úrocsniczke; sztrejznyena je vóra, i szpráznyeno je obecsanye.

15. Ár právda szrditofzt szprávla. Ár, gde nega právde, nega presztopenyà. 1. Kor. 15, 56. Gal. 3, 10.

16. Záto zvóre je úrocsfna: naj pouleg milofse *bodo* na *mocsno* potrdjenyè obecsanya vszemi szemeni; nej szamo tomi, kí je zprávde; nego i onomi, kí je zvóre Abrahámove, kí je nász vszej ocsa. Gal. 3, 16. 18. Es. 51, 3. Mát. 3, 9

17. (Liki je † píszano: ka szam ze ocsó vnougoga náro-

národa posztavo) pred Bogom, komi je vörvao, †† sferi i o'zivi mrtve i zovè naprej ona, sfera szo nej, liki da bi bila. † Szrv. 17, 4. †† Sid. 11, 18. 19.

III. 18. Kí je kre vüpanya prouti vüpanyi vörvao; kaj bode on ocsa vnougoga národa, pouleg povejdanya: tak bode szemen tvoje. Szrvor. 15, 5. Sid. 11, 12.

19. I nej je bio nemocsen vu vöri, niti je nej glédao szvoje tejlo 'ze mrtvo okouli sztou lejt bodoucsi, i mrtveno utrobo Sáre. Szrvor. 18, 11.

20. Niti je nej dvojió znevernoshzyom vu obecsanyi Bo'zem; nego mocsen vcsinyeni vu vöri diko je dao Bougi.

21. I gvüfen bodoucsi; kaj, ka je obecsao, zmo'zen je i vcsiniti. Zolt. 115, 3. Lúk. 1, 37.

22. Zató nyemi je i notri zracsúnano za praviczó.

23. Nej je pa szamo za nyegovo volo píszano; ka nyemi je notri zracsúnano:

24. Nego i za naso volo; kim sze bode notri rascúnalo, kí vörjemo vu onom; kí je zmrtvi gori zbúdo Jezusa Gofzpodna nasega. 1. Kor. 10, 6. 11.

25. Kí je zá dáni za grejbe nase; i gori je zbúdjeni za volo pravicsnoszti nase. Es. 53, 5. 6. 11. 1. Ivan. 2, 2. 1. Kor. 15, 17.

P É T I (V.) T Á O.

I. Pravicsnoszti csetvéri szád, 1-11. II. Ádama i Krisztusa delo, 12-19. III. Zrok, zakaj je zapovid dána 20-21.

1. 1. **P**ravicsni vcsinyeni záto zvöre m'v mámo pri Bougi po Gofzpodni nasem Jezusi Krisztusi. Ivan. 16, 33. Ef. 2, 13. 14.

2. Po kom szamo i prisztoupanye doubili zvörov któj milofesi; vu steroj sztojimo: i hválimo sze pod vüpanyem dike Bo'ze. Iv. 10, 9. Ef. 2, 18. 1. Kor. 15, 1.

3. Nej szamo tou pa; nego sze hválimo i vu nevo-
láj

láj znajoucsi, ka nevola trplivoszt szpráva; 2. Kor. 11, 30. 1. Petr. 4, 14. Jak. 1, 2.

4. Trplivoszt pa szkúšanye, szkúšanye pa vúpanye;

5. Vúpanye pa ne ofzramotš záto; kaj je lúbezen Bo'za vò vlijána vu szrczáj naši po Sz. Dúhi; kí nám je dáni. 'Zolt. 25, 3. 'Zid. 6, 18. 19. 2. Kor. 1, 22.

6. Ár je ešce i Krizztus, gda szmo mí nemocni bíš, pouleg vrejmena za te nepobo'zne mr'u. 1. Petr. 3, 18. 2. Kor. 5, 15. 21.

7. Geto tesko ešce za pravicsnoga što merjè. Ár za dobroga bi lejko što szmeo mrejtí.

8. Boug pa szvojo knám lúbezen vetom preporácsa: kaj, gda szmo ešce mi grejsniczke bíš, Krizztus je 'ze te za nášz-mr'u. Iv. 3, 16. Gal. 3, 13. 1. Petr. 3, 18.

9. Od koga bole záto, pravicsni vcsinyeni zdaj vu krvi nyegovoj šze zdr'zimo po nyem od szrditošzti, 1. Thes. 1, 10.

10. Csi záto, protivněczke bodoucsi, szmo šze z-Bogom zmérili po szmrti Szinà nyegovoga: od koga bole zmérjeni šze obdr'zimo po 'zštki nyegovom.

11. Nej szamo tou pa; nego i hválimo šze vu Bougi po Gofzpodni našem Jezusi Krizztusi; po kom szmo zdaj zmérjenyè vzéli. Jer. 9, 24. 1. Kor. 1, 30. 31.

12. Za toga volo liki je po † ednom csloveki grejh vu šzvejt notri prisao, i po grejhi †† szmrt, i tak je ††† na vsze lidi ta szmrt prisla, vkom szo †††† vszi pregrejšili. † Szst. 3, 6. †† Rim. 6, 23. ††† Modr. 2, 24. †††† 'Zolt. 14, 3. Rim. 3, 23.

13. Ár je do † právde grejh bio na šzvejti: grejh šze pa ne racšuna notri; gde †† nega právde. † I. Ivan. 2, 16. †† Rim. 4, 15.

14. Nego kralúvala je szmrt od Ádama notri do Moj'zesa i nad onimi; kí szo nej pregrejšili kpriglišnoszti presztoplennyà Adamovoga; kí je példa toga prisěztnoga. 1. Kor. 15, 21. 45.

15. Ali nej je, kak grejh, tak i dár. Ár csi jí je po

ednoga szpadáji vnogo mrlo: od koga bole je miloscsa Bo'za i dár vu miloscsi ednoga csloveka Jezus Krišztusa na vnouge razíšao. *Ivan. 1, 16. 1. Kor. 15, 22. Ef. 2, 7.*

16. Ali nej je tak dár: liki toga ednoga, kí je po szpadáji pregrejšo, *dugovánnye*. Ar íština szoudba je zednoga *szpadája* na szkvarjenyè: dár pa zvnuugi szpadájov na pravicsnoszt.

17. Ar csi je po toga ednoga szpadáji szmrt kralúvala po ednom: od koga bole, kí obilnoszt miloscsa i dár pravice jemléjo, vu 'zítki kralúvali bodo po ednom Jezusi Krišztusi.

18. Záto liki je po ednoga szpadáji na vsze lidi *szmrt prisla* na szkvarjenyè: tak i po ednoga pravicsnoszti je na vsze lidi *miloscsa prisla* na pravicsnoszt 'zítka. *Es. 60, 21. 1. Kor. 15, 22.*

19. Ar liki szo po neokornoszti ednoga csloveka grejsniczke pozstanoli vnougi: tak i po pokornoszti toga ednoga pravicsni bodo vnougi. *Fil. 2, 8. Es. 53, 11.*

III. 20. Právda je pa pouleg toga notri prisla: naj obiljáva grejha szpadáj. Gde je pa obiljávaó grejh: *ram* je bole obiljávala miloscsa; *Gal. 3, 19. 2. Kor. 12, 9. Lúk. 7, 47.*

21. Da, liki je kralúvaó grejh k - szmrti, tak bi i miloscsa kralúvala po praviczi na 'zšteek vekivecsni po Jezusi Krišztusi Goszpodni nasem.

SĚSZTI (VI.) TÁO.

I. *Ka sje brezi dobri dejl szpraviczamo: záto je nej szlobodno grifiti, 1 - 14. II. Da szmo nej pod právdov, nego pod miloscsov: tak hábajmo sje grejba i szvéto 'zumo, 15 - 23.*

1. 1. **K**a tak eresémo? Ofztánemo vgrejhi, naj miloscsa obiljáva? *Gal. 2, 17.*

2. Aja: kí szmo mrli grejhi; kakda bi ešcse 'zivelí vu nyem? *Gal. 6, 14. 1. Petr. 2, 24.*

* *Epist. na VI. po Sz. Trojsztvi Nedelo.*

3. Ali neznate: ka, kíkoli szmo okrsztse ni vu Krisztus Jezusa, vu szmrt nyegovo szmo okrsztse ni. *Gal. 3, 26. 2. Kor. 4, 11.*

4. Zato † pokopani szmo 'znyim po krszti vu szmrt: da, liki je gori sztano Krisztus zmrtvi po diki Ocsè, tak i mi †† vu novoti 'zítka bodmo. † *Kol. 2, 12. †† Ef. 4, 23.*

5. Zató csi szmo vnyega † vczepeni vu priszpodobnoszti szmrti nyegove; tak i †† vu priszpodobnoszti gori sztanenya vnyega vczepeni bodemo. † *Ivan. 15, 5. Kol. 2, 7. †† Eil. 3, 10, 11. 21.*

6. Tou znajoucsi, ka je nas † sztári clovik 'znyim †† vrét raszpéti; naj sze ††† preprávi tejlo grejha; da mí vecs ne * szlú'zimo grejhi. † *Ef. 4, 22. 'Zolt. 51, 7. †† Gal. 2, 19. ††† Kol. 2, 11. 3, 5. * 1. Petr. 4, 2.*

7. Ar, kí je mr'u, pravicsen je vcsinyeni od grejha. *1. Petr. 4, 1.*

8. Csi szmo pa mrli sz-Krisztusom: vórjemo, ka i 'znyim 'ziveli bomo. *2. Tim. 2, 11.*

9. Znajoucsi, kaj Krisztus, gori obüdeni zmrtvi, vecs ne merjë, szmrt nad nyim vecs ne kralüje. *Orn. 1, 18. Es. 53, 10.*

10. Ar, ka je mr'u, grejbi je mr'u ednouk: ka pa 'zivé; 'zivé Bougi. *'Zid. 9, 28. 7, 16.*

11. Tak i ví miszlite: ka szte mrli isztina grejhi; 'zivéte pa Bougi vu Krisztusi Jezusi Goszpodni nasem.] *Kol. 3, 3. 1. Petr. 2, 24.*

12. Zató naj ne kralüje grejh vu szmrtuom vašem tejli;

tejli; ka bi nyemi pokorni bilf vu 'zeláj nyegovi.
Szvor. 4, 7.

13. Niti ne posztávlajte kotrige vase, za rosje nepravice, grejhi: nego posztávlajte szamf szebè Bougi; liki zmrtvi 'zivoucse, i kotrige vase, za rosje pravice, Bougi. *Mát. 5, 29. Lúk. 1, 74. 'Zid. 9, 14.*

14. Ár grejh ne bode goszpodúvao nad vami. Ár szte nej pod právdov; nego pod miloscsov.

II. 15. Ka bomo tak? Grejsili bomo: ka szmo nej pod prádv, nego pod miloscsov? Aja. *Gal. 2, 18.*

16. Neznate; kaj, komi sze posztávlate za szluge na pokornoszt, *szfztoga* szte szlugi, komi szte pokorni, ali grejhi na szmrt, ali pokornoszt na praviczó. *Ivan. 8, 34. 2. Petr. 2, 19.*

17. Hvála pa Bougi: ka szte bilf szlugi grejha; pokorni szte pa grátali szfrczà forme návuki; vstetoga szte dáni. *1. Tim. 6, 3.*

18. Ofzlobodjeni pa od grejha, szlugi szte vcsinyeni pravice. *Ivan. 8, 32. Jak. 1, 25.*

* *Epist. na VII. po Sz. Trojsztsi Nedela.*

19. Po cslovecsem právim za volo nemocsnostzi tejla vasega. Ár liki szte posztavili kotrige vase na szlú'zbo necszfztoucsi i nepravdenoszt na nepravdenoszt: tak zdaj posztavte kotrige vase na szlú'zbo praviczi na poszvecsenyè.

20. Ár, gda szte bilf szlugi grejha, szlobodnyáczke szte bilf pravice. *Ivan. 8, 34.*

21. Kákli záto szád szte meli teda *tejb*; nad kejni sze zdaj szrame'zlújete? Ár oni konecz je szmrt. *Fer. 31, 19.*

22. Zdaj pa ofzlobodjeni od grejha, szlú'zbeniczké pa Bo'zi vcsinyeni, máte szád vás

na poszvecsenyè, konecz pa 'zítek vekivecsni. 1. *Tim.* 6, 19. 1. *Petr.* 1, 9.

23. Ár plácsa grejha je szmrt: dár pa Bogà 'zítek vekivecsni vu Krisztusi Jezusi Gofzpodni nafem.] *Szlv.* 2, 17. 1. *Kor.* 15, 21.

SZÉDMI (VII.) TÁO.

L *Od právde primárjanyà i szkvarjúvanya szlobofcsine, 1-13. Od grejba tejla vu verni, 14-25.*

1. 1. **J**eli neznate, bretje, (ár znajoucsim právdögucsim): kaj právda gofzpodúje nad cslovekom, *dokeos* 'zivé.

2. Ár pod mo'zà *obláfsztyom* bodoucsa 'zena, k'zivougsemi mou'zi je privézena szprávdov: csi pa merjè nyè mou'z; ofzlobodjena je od právde mo'zà. *Szrv.* 2, 24. 1. *Kor.* 7, 39.

3. Záto za 'zivoucsega mo'zà práznicza sze bode zvála: csi bode drúgoga mo'zà 'zena. Csi je pa mr'u nyè mou'z: ofzlobodjena je od právde mo'zà; da je nej práznicza; csi je vcsinyena drúgoga mo'zà 'zena. *Mát.* 5, 32.

4. Tak tûdi, bretje moji, i vî szte vmorjeni právdi po Krisztusovom tejli: da bi bili drúgoga, onoga, kí je od mrtvi gori sztano; naj szád prináfamo Bougi. *Gal.* 2, 19. *Ef.* 5, 31. *Ivan.* 15, 8.

5. Ár gda bi bili † vtejli: náklonofzti grejhov, stere szo po právdi, szo delale vu kotrigaj nali na †† szád prináfanya k-szmrti. † *Gal.* 5, 19-21. †† *Rim.* 6, 21.

6. Zdaj szmo pa ofzlobodjeni od právde; *geto* szmo ji mrlí; vu steroj szmo prvle dr'záni bili: naj szlú'zimo vu novoti dühà, i nej vsztatofzti píszka. *Gal.* 4, 5. *Rim.* 6, 4. 2. *Kor.* 2, 6. 7.

7. Ka tak ercsémo? *Jeli* je právda grejh? Aja. Ali grejha szam nej znao; nego po právdi. Ár i po'zelej-

'zelejnya ne bi znao, *ka je grejh*; da bi právda ne právila: ne po'zeli. *Všid.* 20, 17.

8. Priliko pa vzévi grejh po zapouvidi oprávlao je vmeni vŕze po'zelejnye. Ar je brezi právde grejh mrtev. *Gal.* 3, 19.

9. Jaz szam pa nigda brezi právde 'zŕvo. Ali, gda je prisla zapovid, grejh sze je o'zŕvo.

10. Jaz szam pa † mr'u: i najšlo sze je; ka mi je na 'zŕtek dána zapovid †† száma na szmrt. † 2. *Kor.* 3, 6. †† *Lev.* 18, 5.

11. Ar me je † grejh, *geto je* priliko vzéo po zapouvidi, vkano i po nyej *me ††* je bujo. † *Zid.* 3, 13. †† 2. *Kor.* 3, 6. 7.

12. Záto právda iztina je szvéta i zapovid je szvéta i pravicsna i dobra. 1. *Tim.* 1, 8.

13. Tak to dobro mi je szmrt vcsinyeno? Aja: nego grejh, da bi sze szkázo grejh, po tom dobromi mi je szmrt szpravo; naj bode jáko grejsni grejh po zapouvidi.

14. Ar známo; ka je právda dúhovna: jaz szam pa † telovni, †† odáni pod právdo. † *Rim.* 8, 3. †† 1. *Král.* 21, 20. 25.

15. Ar, ka delam, ne lúbim. Ar nej, ka scsém, tou delam: nego, ka odŕjávam, tou csinim. *Gal.* 5, 17.

16. Csi pa, ka nescsem, tou csinim: privolim kprávdí, kaj je dobra.

17. Zdaj pa nej vecs jaz delam ono: nego vmeni prebívajoucsi grejh.

18. Ar znám: ka ne prebiva vmeni (tou je tou, vu mojem tejli) dobro. Ar scsè sze mi: ka bi pa dobro delao; *ktomi moucsi vszebi* ne nájdem. *Fil.* 2, 13.

19. Ar nej, ka scsém, csinim dobro: nego, sŕero nescséro, hŕdo, tou delam.

20. Csi pa, ka nescsem jaz, tou csinim: vecs jaz ne delam ono; nego prebívajoucsi vmeni grejh. *Szv.* 6, 5. 8, 21.

21. Nájdem tak *vu szebi* právdo: ka, gda scsém csiniti dobio, to húdo sze mi prile'záva. *Job. 14, 4. 'Zid. 12, 1.*

22. Ar sze † vezzelim vprávdí Bo'zój pouleg †† znotrejsnyega csloveka. † *'Zolt. 1, 2. †† 2. Kor. 4, 16.*

23. Vídím pa drúgo právdo *vu kotrigaj moji*; sfera sze bori prouti právdí pámeti moje i pozáimle me právdí grejha, sfera je vmoji kotrigaj *Gal. 5, 17.*

24. Jasz nevolen cslovik! sto me oszlobodí † ztejla ete szmrti? † *Rim. 6, 6. †† V'bid. 10, 17.*

25. Hválo dájem Bougi po Jezusi Krisztusi Gofzpodni nasem. Etak záto jasz szám isztina szlúzím szpámetyov právdí Bo'zój; sztejlom pa právdí grejha. *Ivan. 3, 6. 1. Kor. 1, 4.*

OUSZMI (VIII.) TAO.

I. Oni, ki *pouleg tejla ne hodijo*, blá'zensztvo, 1-10. II. Krisztusovoga vnami prebivanya *haszki*: α) o'zivlenyè, 11-13. β) Szinovcsina, i, ka sze nyè *priszta'ja, úrocsina, 14-17.* γ) Odicsenyè, 18-27. δ) Dúhà Sz. *znamjvrèt delanye, 28-30.* ε) *Gvúsnoszt zvelicsanyà, 31-39.*

I. 1. **Z** diaj tak † níkszega szkvarjenyà *nega voni*: Kí *szo††* *vu Krisztus Jezusi*; kí ††† ne hodijo pouleg tejla, nego pouleg dúhà. † *Es. 54, 17. †† Mar. 16, 16. ††† Gal. 5, 16. 19-24.*

2. Ar právda dúhà 'zstka *vu Krisztus Jezusi* me je oszlobodíla od právde grejha i szmrti. *Ivan. 8, 36. Gal. 5, 1.*

3. Ar ka je † nemogoucse zapouvidi *utiszrom*; vkom je szlaba grátala po tejli; *ton je Boug*, poszlaví szvo'jega Szinà *vu ††* *priszpodobnoszti tejla grejha*, dopr'neszao; i po ††† áldovi za greih oszoundo je grejh *vu tejli. † Gal. 3, 21. †† 'Zid. 4, 15. ††† 2. Kor. 5, 21.*

4. Naj sze pravicza právde szpuni vnami; kí ne hodimo pouleg tejla, nego pouleg dúhà. *Gal. 5, 14 19-24.*

5. Ár, kí szo pouleg tejla, sfera szo tejla, vtiszti szo cshedni: kí szo pa pouleg dűhà; voni, sfera szo dűhà. *Ivan. 3, 31. 1. Kor. 2, 14.*

6. Ár cshednuszť tejla je szmrt: cshednuszť pa dűhà je 'zšteek i mér. *Gal. 6, 8. Rim. 6, 21.*

7. Záto, ka je cshednuszť tejla nepriátelkinya Bo'za. Ár sze zapouvidi Bo'zój ne podà: ár sze ni ne more. *1. Kor. 2, 14.*

8. Kí szo pa vu tejli: Bougi vugodni biti ne morejo. *Gal. 5, 19-21.*

9. Vı szte pa nej vu tejli: nego vu Dűhi; geto Dűh Bo'zi prebva vu vami. Csi pa sťo Dűhà Krisztusovoga nema: tē je nej nyegov. *1. Kor. 3, 16. Gal. 4, 6.*

10. Csi je Krisztus † vu vami: tejlo isťtina je † mrtvo po grejhi; Dűh je pa 'ziv po praviczı. † *Ef. 3, 17. 2. Kor. 13, 5. †† Rim. 6, 6. Prav. 32, 47.*

11. Csi pa Dűh † onoga, ki je zbűdo Jezusa zmrtvi, prebva vu vami: kí je gori zbűdo Krisztusa zmrtvi; o'zivi i † mrtelna tejla vasa po szvojem Dűhi, kí vu vami prebva. † *Dján. 2, 24. †† Ef. 2, 5. 1. Kor. 6, 14.*

* *Epist. na VIII. po Sz. Trojsťtvi Nedelo.*

12. Záto, bratje, du'zníczke szmo nej tejla; naj pouleg tejla 'zivémo. *Gal. 5, 1. 13.*

13. Ár csi bodete pouleg tejla 'zıveli, merjete: csi te pa z- Dűhom dela tejla vmárjali; 'zıveli bodte. *Ef. 4, 22. 5, 3. Gal. 5, 24.*

14. Ár kikoli sze od Dűhà Bo'zega vodijo: tej szo Bo'zi szinovje. *Gal. 5, 18. Ivan. 1, 12.*

15. Ár szte nej vzeli Dűhà † szlűzbe pa na sztrájh: nego szte vzeli dűhà szinovcsine; vkom kricsımo Abba, tou je, Ocsa. † *lv. 15, 15. 2. Tim. 1, 7. †† Gal. 3, 26.*

16. Szám Dűh szvedocsi dűhi nasemi: ka szmo Bo'zi szinovje. *1. Kor. 1, 22.*

17. Csi szmo szinovje; i örocsniczke szmo; örocsniczke isztina Bo'zi, navküpepa örocsniczke Krisztusovi; ako 'znyim navküp trpímo; naj sze i 'znyim odícsimo.] *Gal. 4, 7. 2. Tim. 2, 11. 12.*

* *Epist. na IV. po Sz. Trojsztvi Nedelo.*

18. Ár tak dr'zim: ka szo nej vrejdne trplivofzti vezdásnyega vrejmena prísefztné díke; sftera sze nad nami szká'ze. *Mát. 5, 1-12. 2. Kor. 4, 10. 17. 1. Petr. 1, 5. 6.*

19. Ár *escse* † sztvorjenyà 'zelno csákanye †† vò szkázanye szinovv Bo'zi csáka. † 'Zolt. 19, 1-3. *Oz. 5, 13. †† Kol. 3, 3. 4.*

20. (Ár je sztvorjenyè márnofzti podvr'zeno; nej *szvoje* voule; nego za volo onoga, kí je je podvrgao.) *Sztvor. 3, 16.*

21. Zetaksim vûpanyem: kaj sze i sztvorjenyè † oszlobodi od szlû'zbe szkvarjenyà †† na szlobofcsino díke szinovv Bo'zi. † *Dján. 3, 21. †† 2. Petr. 2, 19. Lúk. 21, 28.*

22. Ár známo: kaj vfze sztvorjenyè zdiháva, i *liki* kporodi sze pripravla notri do eti máo.

23. Nej szamo *sztvorjenyè* pa: nego i oni, kí prvotino dühà májo. I mí szamí vu szebí zdihávamo csakajoucsi szinovcsino, *to je* odkûplenýè tešla naséga.] *Lúk. 21, 28. 2. Kor. 5. 2. 4.*

24. Ár po † vûpanyi szmo zvelicsani. Vûpanye pa, koteró sze †† vfdi, je nej vûpanye. Ár, kí kaj vfdi, zakaj bi sze tífztoğa ††† vûpao? † *2. Kor. 5, 7. 1. Iv. 3, 2. †† Ivan. 20, 29. ††† 2. Kor. 4, 18.*

25. Csi sze pa *rifztoga*, stero ne vřdimo, vřpamo: po řplivofzti je csákamo. *'Zid. 11, 1.*

26. Prifřpodobno pa i Dřh navkřp pomřga nařoj nemocsnofzti. Ar ka † nám je profziti, liki je potrejbno, neznamo: nego †† te Dřh sze moli za nář znezgovorjenim zdihřvanyem. *f Mřt. 20, 22. †† Zak. 12, 0.*

27. Kř pa zbrojřva řrczř: znř, ka je miřzeo dřhř; řr sze pouleg Bogř moli za řzvřte. *1. Kor. 2, 10, 11. Rim. 8, 34.*

28. Znřmo pa: kaj onim, kř Bogř lřbijo, vřřa na dobro řzlřřijo; ki řzo pouleg řzkoncřsanya pozvřni. *Es. 27, 9. 'Zid. 12, 10. Ef. 1, 11.*

29. Řr, řtere je naprej řřpoznřo, tř je i † odřbrao: naj bodo prifřpodobni †† kobrřzi řzinř nyegovoga, i on bode ††† prvorořjeni med vnongimi bratmi. † *Dřřn. 14, 23. †† 2 Tim. 2, 11. 12. ††† Kol. 1, 18.*

30. řtere je pa † naprej odřbrao; tř je i pouzvřo: i řtere je †† pouzvřo; tř je i pravicsne vřřino: řtere je pa ††† pravicsne vřřino; tř je i odřřo. *f Hoc. 11, 1. †† Mřt. 20, 14. ††† Rim. 5, 1.*

31. Ka zřto ercřřmo na eta? Cř je Boug znřmi; řto prouti nám? *Racs. 14, 9. 'Zolt. 56, 12.*

32. Ki je i † lařřivnomi řzini nej engedřřvao; nego ga je za nář vřře tř dřř: kakřa bi nám zřto i řnyim †† vřřa ne darřřvao? † *Ivan 3, 16. †† 2. Petr. 1, 3.*

33. řto bode touřo te odebrřne Bořze? Boug je, ki řřpravicsřva. *Es. 50, 8. Ivan 5, 47.*

34. řto bi je † řřkvarřřvao? Křifřtus je, ki je mřřu: od koga bole pa, kř je i gori řřtano; kř je i na †† defřnicři Bořzoj; kř řze i ††† moli za nář. † *Job. 34, 29. †† 'Zid. 1, 3. ††† 1. Ivan 2, 1.*

35. řto nář o vřřci od lřbeznofzti Křifřtusove? nevřla? ali řřřřřkřřvanye? ali pregřnyanye? ali glřd? ali nřgoesa? ali pogibelnofzř? ali mecs? *1. Petr. 3, 13.*

36. (Liki je přřřano: ka za třebe řze vmřřřjamo cřřřli dřen; i tak řze dřřřimo, liki na klřnye valon ovcřř. *'Zolt. 44, 23. 'Zid. 11, 37.*

37. Ali vu vſzej eti obladújemo po tom: ki je náš ſúbo.) 2. Kor. 2, 14. 1. Ivan. 4, 4.

38. Ar ſzam gvúſen, ka ni ſzmrt, ni 'zſtek, ni An-gyelje, ni poglavniczke; ni zmo'znoſzti, ni zdánja, ni pſſefztna, 2. Tim. 1, 12. Kol. 2, 15.

39. Ni viſzſna, ni globocſna, ni nikſa drúga ſztvár nemre náš odloucsiti od Bo'ze lúbeznoſzti; ſtera je vu Kriſztuſi Jezuſi Goſzpodni naſem. Ozn. 2, 24.

DE V É T I (IX.) T Á O.

'Zidovſzkoga lúſzſzva zavr'zenyè I. 'zalúje, 1-5. II. Ka'ze: ka ſze priſztája Bo'ze α) iſezine, 6-13. β) pravice, 14-29. III. Zrok dáva, 30-33.

I. 1. **I** ſztino právim vu Kriſztuſi, ne lá'zem, (ſtero mi ſzvedocſi i moja dúſnavejſzt vu Sz. Dúhi:)

2. Kor. 1, 23. Gal. 1, 20.

2. Ka mi je velika 'zalofzt i nepreſztálna boleznofzt ſzrczá mojega

3. Ar bi jaſz ſzám 'zelo zavr'zen biti od Kriſztuſa za volo bratov moji: kí ſzo mi rodbina pouleg teja. Vóid. 32, 32. 2. Sam. 18, 33. Gal 5, 4.

4. Kí ſzo Izraelitánczi, kíh je † ſzinovcsina i †† dſka i ††† zákonye i †††† právde dánye, i * ſzlú'zba i ** obecsanya. † Práv. 7, 6. †† Vóid. 40, 34. 35.

1. Sam. 4, 22. ††† Gal 4, 24. †††† Zolt. 147, 19.

* 'Zid 9, 1. ** Szvor. 22, 17. 18.

5. Kíh ſzo ocsáczke i zſterije Kriſztus pouleg teja; kí je viſe vſzega † Boug †† blagoſzlovleni na veke Amen. † Jer. 23, 6. Dján. 20, 28. †† Rim. 1, 25.

II. 6. Nejje pa mogoucſe; ka hi zobſztom † ſzpád-nola vð rejs Bo za. Ar †† nej ſzo vſzi Izraelje; kí ſzo z-Izraela. † Racs. 23, 19. 2. Tim. 2, 13. †† Ivan. 8, 39 Gal 6, 16.

7. Niti záto, kí ſzo ſzemen Abrahámovo, ſzo † vſzi ſzinovje: nego †† z-l'zááka bode ſze ti zvalou zemen. † Gal. 4, 24. 28. †† Szvor. 21, 12.

8. Tou je; nej, kí sfo tešla szinovje, tej sfo szinovje Bo'zi: nego szinovje obečsanyà sze racšúnajo med sžemen. *Gal. 4, 28.*

9. Ár je obečsanyà rejcs eta: pouleg etoga vrejmena prídem, i bode Sára Szinà mejla. *Szvor. 18, 10.*

10. Nej szamo pa: nego i Rebeka je zednoga popriéla, tou je z-l'zááka ocsè nafega. *Szvor. 25, 21.*

11. Ár, gda szta sze efcse nej poroudila, niti szta kaj dobroga, ali hùdoga delala, da bi pouleg odebránya Bo'zega szkoncsanye ofztalo, nej zdejl, nego zvácsa *milofcse.*

12. Ercseno nyemi je: kaj te vékšá bode szlú'zeto mi ménsémi. *Szvor. 25, 23.*

13. Liki je pššzano: Jákoša szam lùbo; Esaua szam pa odùro. *Mal. 1, 2. 3.*

14. Ka záto ercsémo? Nej je nepravicza pri Bougi? Aja. *Pravd. 32, 4. Rim. 3, 3-6.*

15. Ár Moj'zeš právi: szmilujem sze, komi sze szmilujem; i pomilujem, koga pomilujem. *Vòid. 33, 19.*

16. Záto tak nej je nad tom, kí fcsè; niti, kí bi zá: nego nad Bogom, kí sze szmiluje.

17. Ár velš pššzmo Farahovi: ka szam te náto zbùdo; naj poká'zem vtebi zmo'znofzt mojo; i naj sze nazvišcsáva imè moje po vszoz zemli. *Vòid. 9, 16.*

18. Záto tak, nad kom sze fcsè, szmiluje sze; koga pa fcsè potrdi ga.

19. Ercšés mi záto: zakaj sze pa tou'zi; vouli nyegovoj što more prouti šztati? *Zolt. 33, 9. 115, 3.*

20. Ja bole, ô cslovecse! što šzi ti, ka † nazáj odgovárjas Bougi? Jeli †† velš náprava napravlácsi, zakaj šzi me tak nápravo? † *Job. 9, 2-35.* †† *Fer. 18, 6.*

21. Ali nema obláští loncsár nad blatom: ka bi zedne grúde delao pošzoudo eto iština na poštenyè; eto pa na nepoštenyè? 2. *Tim. 2, 20.*

22. Csi je pa šteo Boug šzkázati šzrditofzt i šzpoz-nati

nati zmo'znofzt szvojo: nofzo je vu velikoj trplivofti pofzoudo szrditofti pripravleno na fzkvarjenyè.

23. I naj szpozna bogáftvo díke szvoje nad pofzoudov milofcse, fterò je pripravo kdftki.

24. Stere je i pouzvaò, *toú je náfz*, nej szamo z 'Zidovov; nego i zpogánov.

25. Liki i po O'zeáfti právi: zváo bom lúftvo, *fterò je nej moje, za moje lúftvo*; i ne lúbeznivo, *za lúbeznivo*. *Hof. 2, 23. 1. Petr. 2, 10.*

26. I bode na tífttom mefti; gde *nyim* je erceno: ví fzte nej moje lúftvo; tam fze bode zváli fzinovje 'zfvoga Bogà. *Hof. 1, 10.*

27. E'zaiás pa kricsí nad Izraelom: csi bi racsun fzinouv Izraelfeki bio *sak veliki*; liki je mourfzkoga pejfzka; *li ofztánki fze zvelicsajo*. *Es. 10, 22. 23.*

28. Ár rejs fzkonefávajoucsi i odrizávajoucsi vu praviczí *právi*; kaj zrejzano rejs bode csinio Gofzpoud na zemli.

29. I liki je *efcse* prvle erkao Efaiás: da bi Gofzpoud feregouv ne niháo nám fzemena; liki Sodoma bi vcsinyeni bílí, i liki Gomorra *knyej* prifzpodobni. *Es. 1, 9.*

III. 30. Ka záto ercemo? ka paganye, kí fzo fze nej vganyali za praviczò, vzéli fzo praviczò: ovo praviczò pa, ftera je zvòre.

31. Izrael pa, vganyavlí fze za právdo, na právdo pravicze je nej prifáo. *Rim. 10, 3, 11, 7.*

32. Zakaj? *záto*, kaj *jo* je nej zvòre, nego liki zdejl právde, ifzkao. Ár fzo fze poteknoli vu kamen poteknenyà. *1. Kor. 1, 23.*

33. Liki je † pífzano: ovo pofztávim vu Sioni kamen poteknenyà i pecsino fzpáke; i †† vfzáki, ki vnyem vòrje, ne ofzramotí fze. † 'Zolt. 118, 22. *Már. 11, 42, 44. †† Rim. 5, 5.*

DESZËTI (X.) TÁÓ.

I. Zrok *navr'zenyà* 'Zidovfzkoga, 1-17. gde *káfze a)* fzevo

je za Izraela molitvi czio, 1 β) pobožnosť 'Zidovov, 2. 3. γ) rázlocsek med právde i Evangyelijoma praviczou, 4. 8. δ) vóre baszek, 9-13. i zacsétek, 14-17. II. Nazviscsávanje Izraeli dáno od pogan'skoga gori vzárja, 18-21.

I. I. **B**ratje, isztina, ka dobro 'zelejnye szrczà mo-
jega i molitev k-Bougi za Izraela, nyemi na
zvelicsanye czila.

2. Ar nyim szvedocsim, kaj vrejl Bo'zi májo: ali
nej pouleg právoga szpoznanya. *Dj.* 21, 20. *Kol.* 4, 13.

3. Ar neznajocsi Bo'zo praviczu i szvojo lasztivno
praviczu iszkajoucsi oprávití, praviczi Bo'zój szo sze
nej poudali. *Mát.* 5, 20. *Lúk.* 18, 11. *Fik.* 3, 9.

4. Ar je konec právde Krisztus na praviczu vszá-
komi vórvajoucseni. *Mát.* 5, 17. *Gal.* 3, 10-24.
Ivan. 3, 18.

5. Ar Mo'zes pšfe od pravicze, štera je zprávde:
kaj, šteri cslovik bode oca dela csinio, štera právda 'ze-
lej, 'ziv bode vu nyih. *Lev.* 18, 5. *Gal.* 3, 12.

6. Zvóre pravicza pa tak právi: ne erczy vu tvo-
jem szrczi; što bode sou vu nébo? Tou je Krisztusa
doli pelati. *Právd.* 30, 12-14.

7. Ali: što bode sou doli vglobocsno? Tou je Kri-
sztusa zmrtvi gori pelati.

8. Ali ka právi? Blúzi ti je rejcs vu vúsztaj tvoji i
vu szrczi tvojem.

Tou je rejcs te vóre; štero prejdgamo:

9. Kaj, csi vadlújes vu vúsztaj tvoji Goszpon Je-
zusa, i vórvcs vu szrczi tvojem, ka ga je Boug gori
zbúdo zmrtvi, zvelicsas sze. *Mát.* 10, 32.

10. Ar sze zszrczom † vórvje kpraviczi: †† zvúsztá-
mi sze pa vadlúje kzvelicsanyi. † *Szvor.* 15, 6. *Rim.*
5, 1. †† *Mát.* 10, 32. 2 *Kor.* 9, 13.

11. Ar právi pšzmo: vszáki, kí vu nyem vórvje,
sze ne oszramotš. *Es.* 28, 16.

12. Ar nega rázlocska med 'Zidovom i Grkom. Ar
je

je on vŕzejh Gofzpoud, bogat kvŕzejm; kí ga zezáva-
jo. *Dján* 10, 34. *Ef.* 1, 7. 1. *Tim* 2, 5.

13. Ár vŕzáki, kí bode zezávaó imè Gofzpodnovo,
zvelicsa ſze. *Joel.* 3, 15.

14. Kakda do ga tak zezávali: vkom ſzo nej vŕr-
vali? Kakda do pa vŕrvali, koga ſzo nej csŕli? Kak-
da do pa csŕli brezi predgara?

15. Kakda do pa predgali? csi ſzo *f* nej poſzlani?
Liki je *ff* pŕſzáno: kak lejpe ſzo nogè ti nazviſcsáva-
joucsi mér, ti nazviſcsávajoucsi ta dobra. *f Jer.* 3, 21.
'Zid. 5, 4. *ff Es.* 52, 7. *Nab.* 1, 15.

16. Ali nej ſzo vŕzi bougali Evangyeliom. Ár E'zaiás
právi: Gofzpodne, ſto je vŕrvao naſemi predganyi?
Es. 53, 1. *Ivan* 12, 38.

17. Tak je vŕra zpoſzlŕſanya; poſzlŕſanye pa po
rejſi Bo'zój. 1. *Tbef.* 2, 13.

II. 18. Ali vclim: nejli ſzo csŕli? Kapá. Ja bole
vu vŕzo zemlo je vŕ zſſao gláſz nyihov, i na koncze
ſzvejta ricſí nyihove. *'Zolt.* 19, 5. 2. *Kor.* 2, 14.

19. Ali právim: jeli je nej ſzpoznao Izrael? Prvi
Moj zes právi: jaſz váſz razdrá'z 'zim po lŕſztvi, *ſtero*
je nej *moje lŕſztvo*; po národ neſzpametnom na ſzrdi-
toſzt váſz pobúdim. *Právd.* 32, 21.

20. E'zaiás ſze pa podraſzti i právi: nájden ſzam
od tejb, kí ſzo me nej ſſkali; ſzkázani ſzam vcsinyen
tejm, kí ſzo me nej ſzpitávali. *Es.* 65, 1.

21. Izraeli pa tak právi: czejli dén ſzam vŕ raſz-
préſztro rokè moje *ketomi* nevŕrvajoucsemi i proutigo-
vorécsemi lŕſztvi. *Es.* 65, 2.

EDENAJSZETI (XI.) TÁÓ.

I. Zavr'zenyè 'Zidovov ne bode vſzigdár vrpelo, 1-32.

II. Szarſzzenyè nad Bo'zim csŕduim csinejnyem, 33-36:

I. 1. **P**rávim tak: jeli je Boug zavrgao lŕſztvo ſzvo-
je? Aja. Ár ſzam i jaſz Izraelſta z-Ábrahá-
movoga ſzemena, z-Benjaminovoga plemena. *Fil.* 3, 5.

2. Nej je zavrgao Boug lúšťtvò szvoje: ftero je naprej szpoznao. Jeli neznate; po Eliáfi ka právi píšmo? Kakda sze tou'zi Bougi prouti Izraeli govorécsi:

3. Goszpodue, proroke tvoje szo szpoklali i oltáre tvoje szo razkopali, i jazs szam szám gori ofztano, i ovo *escse* i mojo dúšo *scsejo*. 1. *Kral.* 19, 10.

4. Ali ka nyemi právi odgovor Bo'zi? Niháo szam fzi *escse* szedenjézér mo'zouv; kí szo nej nakleknoli kolena Baáli. 1. *Kral* 19, 10.

5. Tak záto i vezdásnyem vrejmeni je ofztánek, pouleg odebránya milofcse, vcsinyeni. *Rim.* 9, 27. 28.

6. Csi pa zmilofcse, tak nej vecs zdejl; nacsí je milofcsa vecs nej milofcsa. Csi pa zdejl; tak je nej milofcsa: nacsí je delo vecs nej delo. *Szv.* 9, 4. *Rim.* 4, 4.

7. Ka tak? Ka je lízkao Izrael; tou je † nej dojsáo: odebránye ga je pa dojslo; *ti drúgi szo pa †† obtrdjeni. † *Rim.* 9, 31. †† 2. *Kor.* 3, 14.

8. Liki je † píšano: dáo nyim je Boug dūhá drejmnofzti, ocsf, da bi ne vidili, i vūha, da bi ne csūli, notri do denésnyega dnéva. † *Es* 6, 10. † *Lúk.* 8, 10.

9. I Dávid právi: naj *nyim* bode szto nyihov na mre'ze i na zgrablenyé i na szpáko i na nazájdánye. † *Zolt.* 69, 23. 24.

10. Naj potemnejšo ocsf nyihove; da ne vídijo, i nyihov hrbet *nyim* vřezfzkoufz nagfbli. *Lev.* 26, 13.

11. Právím záto: jeli szo sze *zak* poteknoli; ka bi szpadnoli? Aja: nego po szpadnenedej nyihovom je zvelicsanye poganov; naj je na nenávidnofzť razdrá'zd'zijo. *Rim.* 10, 19.

12. Csi je pa szpadnenedej nyihovo bogáfštvò etoga szvejta i nyihovo pomenkanye bogáfštvò poganov; od koga bole nyihova punofzť? *Ÿ.* 25.

13. Ar vám poganom právim, na keliko szam jazs poganov Apostol; szlú'zbo mojo dšcsim. *Dján.* 9, 15. *Tit.* 2, 10.

14. Csi bi kak razdrá'zd'zo moje tejlo i nške 'znyfh bi zvelicsao. 2. *Sam.* 19, 12, 13.

15. Ar csi je zavr'zenyè nyihovo zmérjenyè szvejta: ka bude gori vzétje, nego 'zstek zmrtvi? *Ez.* 37, 10. *Lúk.* 15, 32. *Ef.* 2, 1. 5, 14.

16. Csi je prvotina szvéta; i tiztoui je szvétae i csi je korén szvéti; *szvéte szo* i vejke. *Lev.* 23, 17.

17. Csi szo pa nške vejke vò vlomlene, tí szi pa loska olíva bodoucsa vnyè vcepleni i vcsinyen szi tálnik korenyà i túcsave olíve: *Jer.* 11, 16.

18. Ne hváli sze prouti vejkam. Csi sze pa hvális: ne noszis tí korén; nego korén tebě.

19. Ercsés tak: vò szo zlámame vejke; naj sze jazf notri vczipim.

20. Dobro: za volo nevórnosztí szo doli zlámame; tí pa po vóri sztojs. Ne zvisávaj sze; nego sze boj. *Rim.* 12, 16. 1. *Kor.* 12, 12.

21. Ar, csi je Boug prirodjene vejke nej milúvao, naj kak i tebě ne milúje. 2. *Petr.* 2, 4. 5.

22. Vfdi tak dobrouto i trdnoszt Bo'zo: nad timi szpádnyenimi isztina trdnoszt; nad tebom pa dobrouto; csi osztánes vu dobrouti. Nacsí sze i tí vò vszicsés. *Kol.* 1, 23. *'Zid.* 3, 6. 14.

23. Oni sze pa, csi ne osztáno vu nevernosztí, nazáj vczipijo. Ar je zmo'zen Boug: da je pa notri vczipi. 2. *Kor.* 3, 16.

24. Ar csi szi tí zprirodjene loske olíve vò vszecseni i prouti natúri szi notri vcepleni vu dobro olívo: od koga bole, kí szo zprirodjene, sze nazáj notri vczipijo vu lasztívno olívo. *Ef.* 2, 12.

25. Ar nescsem, ka bi neznali, brátje, eto szkrovnoszt (naj ne budete szamí pri szebi † csedni;) ka je obtrdjenyè Izraela li zedne sztráni vcsinyeno; dokecs †† punoszt poganov notri ne príde. † *Es.* 5, 21. *Rim.* 12, 17. †† *Lúk.* 21, 24. *Ozn.* 11, 15.

26. Itak sze vcsz Izrael zvelicsa; liki je píszano: príde

pride Siona ofzlobodíteo i odvrně nepobo'znošzť od Jákoba *Es. 59, 20. Dan. 9, 24.*

27. I etenyim je od méne zákon: gda nyim odpiszťim grejhe nyihove. *Es. 22, 9. 'Zid. 8, 8.*

28. Pouleg Evangyelioma izťina szo nepriátelje za váš volo: pouleg odebrányá szo pa lúbléni za volo ocsákov. *1. Tef. 2, 15.*

29. Ar szo nepo'zalúvani dári i pozványe Bo'ze. *Ract. 23, 19. 'Zid. 6, 17.*

30. Ar liki szte i vř nigda nej vřrvali Bougi, zdaj szte pa milošcšo dobili za nyihove nevernošzťi volo: *Ef. 2, 11-22.*

31. Tak szo i oni zdaj nevřrvani za szkázano vám milošcšo; naj i oni milošcšo dobijo *Dj. 17, 5. 1. Tef. 2, 16.*

32. Ar je Boug vsze pod nevernošzťi zápro: naj sže nad vszejini szmiluje. *Gal. 3, 22.*

* *Epist. na Sz. Trojšťtva Nedelo.*

II. 23. Oh globocšina bogášťtva i modroušťti i szpoznányá Bo'zega! Kak nezbrojene szo szoudbe nyegove i nenaszľedjene potí nyegove! *'Zolt. 36, 7. Job. 11, 7.*

34. Ar što je szpoznao pamet Goszpodno-vo? Ali što je bio nyemi tanácsnik? *Es. 40, 13. 1. Kor. 2, 16.*

35. Ali što nyemi je kaj naprej dáo: naj sže nyemi nazáj plácsa? *Job. 41, 2.*

36. Ar szo 'znyega i po nyem i vu nyem vsza: nyemi bojdi dika na veke, Amen.] *1. Kor. 8, 6. 'Zid. 2, 10. Kol. 1, 16.*

DVANÁJSZETI (XII.) TÁO.

Ti pravicsni csészť I. k-Bougi I. II. Kszvejti, 2.
III. Kszebi, 3-5. IV. Kbl'znyemi 6-16.
V. Knepriáteli, 17-21.

* *Epist.*

* *Epist. na I. po tri Králi Nedelo.*

1. 1. **O** pomínam tak vášz, brátje, za volo mi o cs Bo'zi: posztavte tejla vafa na † áldov 'zivi, szvéti i priérni Bougi, rázumno †† szlú'zbo vafó. † 1. Petr. 2, 5. †† Rim. 6, 13. 'Zid. 13, 10.

2. I ne priglihávajte sze † ketomi szvejtí: nego sze †† premejte po ponovlenyej pámeti vafe; naj szkúszite, ka je ††† vola Bo'za ta dobra, vugodna i popolna. † 11. Petr. 1, 14. 1. Ivan. 2, 15. †† Ef. 4, 23. ††† Ef. 5, 17. 1. Tes 4, 3.

3. Ár právim po milofcsi meni dánoj vszákomí med vami bodoucsemi: naj ne † razmi víse, líki trbej razmeti; nego naj razmi na trejznofzt; kak je vszákomí Boug †† zmero mero vóre. † 1. Kor. 4, 6. †† 1. Kor. 12, 11. Ef. 4, 7. 2. Kor. 10, 13.

4. Ár líki vednom tejli vnogo kotrig mámo; vsze kotrige pa nemajo lí edno delo: 1. Kor. 12, 14.

5. Tak szmo vnougi edno tejlo vu Krisztufi; eden drúgoga szmo pa kotrige.] 1. Kor. 10, 17. 12, 27.

* *Epist. na II. po tri Králi Nedelo.*

6. Da pa mámo po nám dánoj milofcsi rázlocsne dári; ali prorofztvo, pouleg priglihe vóre naj bo. 1. Kor. 12, 4.

7. Ali szlú'zbo, vu szlú'zbi: ali vucsécsi, vu vcsenyej. 1. Kor. 12, 10. 1. Petr. 4, 10. 11.

8. Ali

8. Ali opomínajoucsi, vu opomínanyi. Kí je na koj posztávleni, vu gyedrnofzti. Kí je na koj posztávleni, vu gyedrnofzti. Kí je szmileni, vu veszeljej. 2. Kor. 9, 7.

9. Lúbezen † brezi szkazlivofzti naj bode. Szafzite †† sze od hũdoga, zgrabte sze toga dobroga. † 1. Tim. 1, 5. †† Zolt. 97, 10.

10. Zbratinszkov † lúbeznoštyov edenkdružomi na lúbezen nagnyeni bojdte, s/ postenyom †† edendružoga prebejzte. † Ef. 4, 3. †† Fil. 2, 3.

11. Vu † gyedrnofzti ne bojdte manyi; vdũhi vroucsi; Goszpodni szlũzėcsi. † Jer. 48, 10.

12. Vu † vũpanyi veszėli; vu †† nevouli trplivi; vu ††† molitvi obsztojėcsi. † Lũk. 10, 20. †† Zid. 10, 36. ††† Kol. 4, 2.

13. Vu † potrejbosinaj szvėczov tálniczke; †† sztán dāvanya nazledniczke. † 1. Kor. 6, 1. †† Zid. 13, 2.

14. Blagoszlávajte one, kí vafz pregánya-jo; blagoszlávajte je i ne preklinyávajte je. Mat. 5, 44.

15. Radũjte sze zradũvajoucsimi: i joucste sze zjoukajoucsimi. 1. Kor. 12, 26.

16. Edne mĩszli bojdte med szebom. Viszika od szėbe ne mĩszlite: nego ktim nizkim sze pridávajte. Ne bojdte csedni szamĩ vszebi.] Fil. 2, 2, 3.

* Epist. na III. po trí Králi Nedelo.

17. Nikomi hũdo za hũdo ne placũjte. Szkrbte

Szkrbte sze za ta dobra pred vszejmi lidmi.

1. *Tef.* 5, 15. 2. *Kor.* 8, 21.

18. Csi je mogoucese, na keliko od vász more biti, zevszejmi lidmi mér mejte. *'Zid.* 12, 14.

19. Za szébe szi † ne zadomescsávajte, lübléni; nego dajte meszto szrdi. Ár je †† píszano: moje je zadomescsávanye; jasz plácsam, velí Gofzpoud. † *Lúk.* 6, 29. †† *Právd.* 32, 35.

20. Csi je záto lacsen tvoj nepriáteo; nahráni ga: csi je 'zéden; napóji ga. Ár tou csinécshi 'zerjavo vougelje *nyemi* szprávis na glavou nyegovo. *Pril.* 25, 22. *Mát.* 5, 44.

21. Ne obládaj sze od húdo: nego bole obládaj vu dobrom to húdo.] *Mod.* 7, 30.
1. *Sam.* 24, 18.

TRINÁJSZETI (XIII.) TÁO.

Kak sze moremo oponásati I. kvádnikom, 1-7. II. Knáms priszpodobnim, 8-14.

1. 1. **V**ízaka dúsa vřsesnyim oblásztam podlo'zna bojdi. Ár nega oblászti; nego od Bogá. Stere oblászti szo pa: od Bogá szo zrendelüvane. *Iv.* 19, 11. *Pril.* 8, 15. 1. *Petr.* 2, 13.

2. Záto, kí prouti sztáne oblászti, Bo'zemí rendelüvanyi sztáne prouti. Kí pa prouti sztáno: szamá szebi szoudbu vzemejo. *Pril.* 24, 21.

3. Ár szo poglavnczke nej na sztrájh tim dobrocsinécsim; nego húdo *delnikom*. Scsés sze pa ne bojati oblászti? to dobro csini i meo bos od nyè hválo. 1. *Petr.* 2, 14. *Lúk.* 22, 25.

4. Ár je Bo zi szluga tebi na dobro. Csi bos pa húdo csinio; boj sze. Ár zobštom ne noži mecsa.

Ar je Bo'zi szluga zadomefztiteo vu szrditoszti tomi húdocsinécsemi. *Zolt. 82, 6. 2. Kron. 19, 6. 7.*

5. Záto potrejbno sze je podati nej sza no za volo szrditoszti: nego i za volo dúšnevejšzi.

6. Ar záto i dácsó dávate: ka szo Bo'zi szlugi vtom ífztom vszígđer pafcslivi.

7. Dájte tak † vszákomi, ka szte du'zni: komi dácsó, dácsó; komi vámo, vámo; komi sztrájh, sztrájh; komi †† poštenyè, poštenyè. † *Mát. 22, 21.* †† *1. Petr. 2, 11.*

** Epist. na IV. po trí Králi Nedelo.*

II. 8. Nikomi nikaj du'zni ne bo dre; nego naj edendrúgoga lúbite. Ar, kí drúgoga lubi, právdo je szpuno. *Gal. 5, 14.*

9. Ar *eta pravda*: ne praznúj, ne vmouri; ne kradni; ne szvedocsi krívo; ne pošzeli; i csi je efcse kákfa drúga zapovid, vu etoj rejcsi sze zdr'záva, vetoj: lúbi blíznyega tvoje-ga, kako szamoga szebè. *Vóid. 20, 12-17. Mat. 22, 39.*

10. Lúbeznošzt blíznyemi húdou ne dela. Záto punošzt právde je lúbeznošzt. *1. Kor. 13, 4.*

** Epist. na I. Advenšzko Nedelo.*

11. I tou *esinte*, znajoucsi † vrejmen; ka je vóra, naj 'ze †† zefzna gori sztánemo. Ar je zdaj bli'ze knám zvelic anye: nego e da szmo vórvali. † *2. Kor. 6, 2.* †† *Ef. 5, 14.*

12. Noucs je † preminou'a; dén sze je pa pribli'zo: odvrtzmo záto ta †† dela kmicze i oblejczmo ro'zjè szvetlošzti. † *Ivan. 1, 5.* *1. Ivan. 2, 8.* †† *1v. 3, 18.* *1. Tes. 5, 4-8.*

13. Liki vu dnévi, pošteno hodmo: nej voblo-

voblošzűnoszti i pianoszti; nej vposztelniczaj i vhotlivosztraj; nej vu nyefki i nenávidnoszti: Gal. 5, 16. 1. Tes. 4, 12. Jak. 3, 14.

14. Nego † oblejczte Gofzpon Krisztus Jezusa; i †† ná tešla tak szkrb ne mejte; ka bi je brániti na po'zelejnye.] † Gal. 3, 27. Ef. 4, 24. †† Kol. 2, 23.

STIRINAJSZETI (XIV.) TÁÓ.

Od szkrštsánškov szlobošsinov 'zivejnya.

1. 1. **N**emocsnoga pa vu vóri gori primte, nej na ofzodjávanye míšzeo. 1. Kor. 8, 9 11.

2. Niki vórije, ka je szlobodno jezti vszáká dugoványa: te nemocsni pa zelenyè jej. Dan. 1, 5-12.

3. On, kí jej, naj ne odúrjáva onoga, kí ne jej: i, kí ne jej, onoga, kí jej, naj ne szoudi. Ár ga je Boug gori pršjao. Kol. 2, 16.

4. Tí što szi: ka szoudis drűgoga hf'zno dr'zincse? Lafzivnomi Gofzpoudi sztojš, ali szpádne. Gori sze pa posztávi: ár ga je zmo'zen Boug gori posztaviti. Jak. 4, 12.

5. Nšteri szoudi; ka je eden dén od drűgoga dnéva bougš: nšteri pa szoudi; ka je vszákí dné ednáki. Vszákš vu lafzivnoj pámeti gvššen bojdi. Kol. 2, 16. Gal. 4, 10.

6. Kí fatrije na dén; Gofzpodni fatrije: i kí ne fatrije na dén; Gofzpodni ne fatrije. Kí jej, Gofzpodni jej; ár hválo dà Bougi: i, kí ne jej, Gofzpodni ne jej; i hválo dà Bougi. Práud. 8, 10. 1. Kor. 10, 31. 1. Tim. 4, 3.

7. Ár nišce nišz szebi ne 'zive; i nišce szebi ne merjé. 1. Kor. 5, 15.

8. Ár, csi 'zivémo, Gofzpodni 'zivémo: i, csi merjémo, Gofzpodni merjémo. Záto, ali 'zivémo, ali morjémo, Gofzpodnovi jezmo. 1. Tes. 5, 10.

9. *Ár je záto Kriztus i mr'u i gori setavo i o'zivo sze je: naj i nad mrtvimii i 'zivimi goszpodúje. Dján. 10, 42. 2. Kor. 5, 15.*

10. *Tí pa ka szoudis brata tvojeqa? Ali i tí ka odúrjavas brata tvojeqa? Ár sze vfzi posztávimo pred lzoudnyi sztolecž Kriztusov. Lúk 6, 31. Már. 25, 23.*

11. *Ár je pšzvano: 'zivém jasz, právi Goszpoud; kaj sze meni naklekne vszako koleno, i vszaki jezik bode vadlúvao Bougi. Es. 45, 23. Fil. 2, 10.*

12. *Záto vszákš nász od szébe dà racsun Bougi. 1. Kor. 3, 8.*

13. *Vecs tak edendrúgoga ne szoudmo: nego tou szoudite bole; da ne dejvate poteknenyè, ali szpáke brati. Már. 7, 1. 1. Kor. 8, 9.*

14. *Znám i gvúšen szam vu Goszpon Jezusi: ka je po szebi nikaj nej necsšzto; nego, ki ššma, ka je kaj necsšzto, onomi je necsšzto. Dján. 10, 15.*

15. *Csi sze pa po hráni brat tvoj razdřezelš: vecs ne hodiš pouleg lúbeznošzi. Ne pogúbi szvojov hránov onoga, za šteroga je Kriztus mr'u. 1. Kor. 8, 11. 13.*

16. *Naj sze tak ne preklinya to dobro vase. Gal. 5, 1.*

17. *Ár je Králeszivo Bo'ze nej jejšzovina i pivina: nego pravica i mér i radoszi vu szvétom Dúbi. 1. Kor. 8, 8.*

18. *Ár, kí vu eti szlú'zi Kriztusi, vugodenje Bougi, i priéten lidém.*

19. *Záto sze tak za tà, kà szo méra, vginyajmo; i za tà, kà szo edendrúgomi na pobougsávanye. 'Zid. 12, 14. Ef. 4, 16.*

20. *Za volo hráne ne szkvári delo Bo'ze. Vszá isztina szo csšzta; ali zlo je csloveki, šteri szpákov jej. Már. 15, 11. Tit. 1, 15.*

21. *Dobro je nej ješzi mešzá, niti piti vnaa, ni nikaj, vu kom sze brat tvoj potekne, ali szpácsi, ali nemocsen gráta. 1. Kor. 8, 13.*

22. *Tí všro más; pouleg szébe ja nej pred Bogom. Blá'zen je on: kí sze szám ne szoudi vonom, štero za dobro dr'zš. 1. Iv. 3, 20.*

23. Te f dvojécsi pa, csi jej, ofzodjen je: ár ne jej zvdre. *Ka je pa ff nej zvdre; grejb je. f Fil. 2, 14. ff 'Zid. 11, 6.*

PETNAJSZETI (XV.) TÁÓ.

I. *Ti mocni szo du'zni szlabe zúásati, 1-13. II. Zrok etoga lisziá, 14-21. III. Obejcie, ka knyim pride, 22-29. IV. Profzi je, naj za nyega molijo, 30-33.*

1. 1. **D**u'zni szmo pa m' mocni nemocnoztí ti nemocni nosziti; i nej, ka bi sze szam' szebi dopadnoli. *1. Kor. 9, 12. Gal. 6, 1.*

2. Ár vszákti nász sze naj bl'znyemi dopádne vu dobrom pobougsávanye. *1. Kor. 9, 19. Fil. 2, 3. 4.*

3. Ár sze je i Krisztus nej szám szebi dobado: nego, liki je píszano; pszúvanya pszúvajoucsi tebè szo ná mè szpadnola. *'Zolt. 69, 10.*

** Epist. na II. Advenszko Nedelo.*

4. Ár stera szo naprej píszana, na nase vcse-nyè szo píszana: naj po trplivoszti i obesz-jej písma vúpanye mámo. *Rim. 4, 23. 1. Kor. 10, 11.*

5. Boug pa trplivoszti i obeszeljà dsj vám tou iszto misziti med szebom pouleg Krisztus Jezusa: *Rim. 12, 6. 'Zolt. 133, 1. Fil. 3, 16.*

6. Naj zednákim tálom zednimi vúsztami dícsite Boga i Oco Gofzpodna našega Jezusa Krisztula. *Dján. 1, 14.*

7. Zato gori primte edendrugoga: liki je i Krisztus gori príjao nász vu díko Bo'zo. *Rim. 14, 3.*

8. Pravim pa: ka je Jezus Krisztus szluga
I i Vcsi-

vesinyeni obrizávanya za volo isztine Bo'ze na potrdjenyè obečsanya ocsákov. *Dj. 3, 25.*

9. Poganye bi pa za volo szmilenoszti dícsili Bogà: liki je píszano; záto vadlúvao bom te med poganmi i iméni tvojami bom szpejvao. *'Zolt. 18, 50.*

10. I páli velí: vezélte sze poganye 'znye-govim lúsztvom. *Právd. 32, 43. 'Zolt. 67, 5.*

11. I pá: hválte Gofzpodna vszi poganye, i gori ga zvisávajte vszi lidjé. *'Zolt. 117, 1.*

12. I pá E'zaiás velí: bode korén Jesse, i gori sztáne gofzpodúvat poganom, vu nyem sze bode vúpali poganye. *Es. 11, 10. Ozv. 5, 5.*

13. Boug pa vúpanya napuni vász zevszov radofztyov i mérom vu vóri náto, *da obiljá-vate vu vúpanyi i vu zmo'znozsti Dúhá szvé-toga.]*

II. 14. Vörjem pa, bretje moji, i jasz szám od vász: kaj szte i ví puni dobroute i napunyeni vszákim zná-nyom, mogoucsi szte i edendrugoga opomínati. *2. Petr. 1, 12.*

15. Szcsnej szam pa vám plízao, bretje, zednoga tála: da bi vász po milofcsi meni od Bogà dánoj opoumeno.

16. Naj bodem szlú'zbenk Jezus Krisztusov med poganmi szvéto vò szlú'zécsi Evangyeliom Bo'zi; naj bode áldov poganov vugoden poszvecseni vu szvétom Dúhi. *Djáu. 9, 15.*

17. Mám záto hválo vu Krisztus Jezusi od onih; sfera szo pri Bougi *vugodna.*

18. Ár nebi szmeo kaj gúcsati, sfero bi ne delao Krisztus po menina bouganye poganov, zricsjom i zde-lom. *Mát. 10, 19. 20. Rim. 1, 15.*

19. Vu moucsi zuamejny i csúd, vu moucsi Dúhá Bo'ze.

Bo'zega tak; da szam od Jeru'zálema i okouli notri do Illyriuma *vsze* napuno *predgajoucsi* Kriztušov Evangyeliom. 2. *Kor.* 10, 15. 16.

20. Tak sze pa pascsim gláfsziti Evangyeliom; nej, gde je imenüvan bio Kriztus; naj na drügoga fundamentum ne czimpram:

21. Nego, liki je píszano: kim je nej bilou nazviscsávano od nyega, vidili ga bodo; i, ki szo ga nej csüli, razmeli ga bodo. *Es.* 52, 15.

III. 22. Záto i zádivo szam meo vñogokrát: ka szam nej mogao kvám idti.

23. Zdaj pa 'ze vecs meszta nemam vu eti krajñaj; 'zelejnye pa mám idti kvám od vñogo lejt:

24. Gdakoli bom *sak*, sou v-Spanyorszki ország; sou bom kvám. Ar sze vü pam, ka vász, prejk idoucsi, poglédnem i od vász bom sze tà szprevájao; csí sze ztála prvle napunim zvami.

25. Zdaj pa idem v-Jeru'zálem szlú'zit tim szvétim.

26. Ar sze je dopadnolo Maczedonszkim i Achainsz-kim: ka bi kákso zbériczo posztlali szizromákóm onih szvétih, kí szo v-Jeru'zálemi. 1. *Kor.* 16, 1.

27. Dopadnolo sze je nyim *právim*, i du'zniczke szo toga. Ar, csi szo vu dúhovnom nyáhovom *dugováný* tálniczke posztanoli poganye, du'zni szo nyim szlú'ziti i *oni* vu telovnom. *Dján.* 11, 17. 1. *Kor.* 9, 11.

28. Záto, gda tou szkoncsam i zapecsátim vnysh ete szád, sou bom po vász vu Spanyolzki ország.

29. Znám pa, kaj gda kvám prídem vu punoszti blagoszlova Evangyelioma Kriztušovoga prídem.

IV. 30. Profzim pa vász, bratie, po Goszpon našem Jezusi Kriztusi i po lübeznoszti Dú'á: da sze zmenomvrét borte vu molstvaj za méne k-Bougi. *Kol.* 4, 11. 12.

31. Da sze † oszlobodim od neverni vu Judei i da †† szlú'zba moja vu Jeru'zálemi priétna bode tim szvétim. † 2. *Tef.* 3, 2. †† *Dján.* 12, 25.

32. Naj vu radofzti přídem kvám po vouli Bo'zój i zvamivrét fzi pocsiném. *Dján.* 18, 21.

33. Boug pa méra bojdi zevfzejmí vami. *Rim.* 16, 20.

SESZTNAJSZETI (XVI.) TÁÓ.

I. *Febo nyim porácsa i te znamenitejše vu gmajni pozdrávla, 1-16. II. Krivi vncitelov lafztivnofzti, 17-20. III. Pozdrávlajo je níki, 21-24. IV. Bougi díko dáva, 25-27.*

I. 1. **P**oráčsam pa vám Febo fšezftro nafo fzlú'zhe-
niczo czérkvi Czenkreánfzke: *Dj.* 18, 18.

2. Naj jo gori vzemete vu Gofzpodni; kak fze dofztája fšveczov; i přifztoupte ji, vu komkoli deli bode váfz potrebúvala. Ar je i ona přifztoupila vnougim, i meni fšamomí. 3. *Ivan.* v. 6.

3. Pozdravte Přifzczillo i Akvila pomocnfke moje vu Krifztus Jezufi. *Dján.* 18, 2. 26. 2. *Kor.* 8, 23.

4. (Kí fzo za dšfo mojo fšvoj fnyek podvrgli; kim nej li fšamo jařz hválím; nego i vfze gmajne poganfzke.) *Dján.* 18, 12. *Gal.* 4, 15.

5. I dományo nyihovo gmajno. Pozdravte Epcneta lšblénoga mojega, kí je prvotína Achaie vu Krifztufi. *Filemon.* v. 2. 1. *Kor.* 16, 15.

6. pozdravte Marío: itera je dofztadela mejlá znami.

7. Pozdravte Andronika i Junia rojáke moje i zmemomvrét robe, kí fzo znameniti med Apoftolmi, i kí fzo *efce* pred menom bířl vu Krifztufi.

8. Pozdravte Ampliáša mojega lšblénoga vu Gofzpodni.

9. Pozdravte Urbána pomocnfka nařega vu Krifztufi i Stáchifa mojega lšblénoga. 1. *Kor.* 12, 28.

10. Pozdravte Apelleřa fškšffenoga vu Krifztufi. Pozdravte te dománye Ariftobnlofove.

11. Pozdravte Herodiona rojáka mojega. Pozdravte te dománye Narcziřřařa; kí fzo vu Krifztufi.

12. Pozdravte Trifeno i Trifoso: ſtere delajo vu Kriztuſi. Pozdravte Perſido lúbléno, ſtera je vnogo delala vu Goſzpodni.

13. Pozdravte Ruſuſa odebránoga vu Goſzpodni i mater nyegovo i mojo.

14. Pozdravte Afzinkrituſa, Flegona, Hermáſa Patrobáſa, Hermiſa i 'znyimi bodoucse brate.

15. Pozdravte Filologuſa i Julia Nerea i ſzeſztro nyegovo, i Olympiſo i vſze ſzvéte, kí ſzo 'znyimi.

16. Pozdravte edendruſoga vu ſzvétom kúſſúvanyi. Pozdrávlajo vaſz gmajne vu Kriztuſi. 1. Kor. 16, 20.

II. 17. Proſzim pa vaſz, bratje; kebzújte na one; kí † rázlocske i ſzpáke csinljo prouti vcsenyej, ſtero ſzte ſze vi vcsſli; i †† ognite ſze ji. † *Mát.* 7, 23. *Fil.* 3, 2. †† *1. Kor.* 5, 11.

18. Ár tákſi Goſzpodni naſemi Jezuſi Kriztuſi ne ſzlú'zijo: nego † ſzvojemi csrejvi; i po †† maſzni ricſéj i lejpom 'zegnávanyi zapelávajo ſzrczà ti nehúdi. † *Fil.* 3, 19. †† *Ez.* 13, 18. 19.

19. Ár vaſega bouganya gláſz je na vſze razíſao. Radújem ſze záto nad vami. Scsém pa iſztina: ka bi † moudri bilſ na dobro; prouſzti pa †† na húdo. † *Jer.* 4, 22. †† *Mát.* 10, 16.

20. Boug pa méra poteri Satana pod nogè vaſe hitro. Milofca Goſzpodna naſega Jezuſa Kriztuſa bojái zvami. Amen. *Rim.* 15, 33.

III. 21. Pozdrávla vaſz Timotheus pomocſnk moj, i Luczius i Ja'zon i Szofzipater rojáki moji. *Dj.* 16, 1. *Fil.* 2, 19.

22. Pozdrávlam vaſz jaſz Tertzius piſzoucsi ete liſzt vu Goſzpodni. *Dján.* 19, 22.

23. Pozdrávla vaſz † Gájus moj goſzpodár i czejle gmajne. Pozdrávla vaſz †† Eraſztus Saſar meſzta i Kvartus brat. † *1. Kor.* 1, 14. †† *Dján.* 19, 22.

24. Milofca Goſzpodna naſega Jezuſa Kriztuſa zovſzejmi vami. Amen.

IV. 25. Onomi pa, ki je zmo'zen vász potrditi pouleg mojega Evangyelioma i predganya Jezusa Kriztufa, pouleg oznanenya skrovnoszi od vrejmenov vekivecni skrite, *Ef. 3, 10. Kol. 1, 26.*

26. Zdaj pa skázane i po písma j proroczki pouleg zrendeluvanya vekivecsnoga Bogà na bouganye vðre med vszejmi poganmi oznanyene. *2. Tim. 1, 10. Rim. 1, 5.*

27. Szamomi moudromi Bougi po Jezusa Kriztufa; komi *bojdi* dika na veke. Amen. *1. Tim. 1, 17. Zid. 13, 15.*

K-Rimlanczom písani od Korinthufa po Febi szlùzbeniczi Czenkreánizke gmajne.

SZ. PAVLA APOSTOLA
I. K-KORINTHUSÁN-
CZOM.

PISZANI LISZT.

P R E D G O V O R.

§. 1.

Korinthus je Grckoga országa dr'zéle po
iméni Achaie med Joniumszkim i Ege-
umszkim mourjom polo'zeno meszto, stero je
nigda vu velikom trstvi, bogásztvi, pré-
czimbi, gizdoszti i vu vszoy nécsisztoucsi
plavalo na teliko; da, liki sze je kurvin-
szke ru'znoszti stala zvrejdnim talom zva-
lou, tak, csi je sto steo na kráczí vszo ne-
csisztoucso protiví VI. zapouvidi vó pove-
dati, je velo: Κορινθίων, po Korintuskom
zivetí.

§. 2. Te najcsisztejsi i nedu'zni Agnecz Goszpon Jezus je pa csisztiti da i po Sz. Pavli tē gnōj vō metati i szebi lejpo ovcsárniczō 'znyega napraviti. Dján. 18, 1-11. Ali, gda bi Sz. Pavleo odísao, pobidi sze med timi vōrvajoucsimi gizdoszt, szvōjega rázuma za veliko prestimanye, pernya, razcsejszanye, práznoszt, &c. Kotero je Pavla, geto je csűo 1. Kor. 1, 11. nadignolo: da je na trétýe leto, kak je od nyib szloboudo vzéo, tou je vu leti Krisztusovoga rojsztva 59. ete liszt nyim píszaonej z-Filipisa, kak szo niki ktomi liszti na konczi pridrgnoli, nego z-Efezusa, liki 16, 5. 8, 19. sze szpozna.

§. 3. Zdr'záva vu szebi tri tále:

I. Napiszek i poklon I, 1-9.

II. Szám liszt; vkom je

a, Strájfa, ka ednoga vucsitela od drűgoga za vėkse májo, geto szo vszi Bo'zi szlugi 10-31. II. 1-16. III. 1-23. IV, 1-21.

β, *Kára, ka szo práznika nej vó vrgli.*
V, 1-13. VI, 1-8.

γ, *Opomina*

1. *Naj sze hábajo práznosztí, 9-20.*
2. *Naj sze ó'zenijo, ki sze zdr'zati nemro VII, 1-40.*

δ, *Vcsi, 1. Od bolvanom aldúvane bráne, VIII, 1-13.*

2. *Od křszcsánszke szloboscsine, IX. 1-27. X, 1-33.*

3. *Od onoga, kak sze májo 'zene i mo'zjè pri Bo'zój szlú'zbi dr'zati. XI, 1-16.*

4. *Od vecsérje Křsztušove, 17-34.*

5. *Od dúbovni dárov XII, 1-31. XIII, 1-13. XIV, 1-40.*

6. *Od mrtvi gori sztanenyà XV, 1-58.*

7. *Od álmostva. XVI, 1-4.*

III. *Zaprtek i pozdrávlanye 5-24.*

P R V I (I .) T Á O .

Paveo I. sže pokloni, 1-3. II. Hválo dà Bougi za Korinthusánczom dáne dári, 4-9. III. Opomina je na vjedofzt, 10-17. IV. Doli szpisúje Evangyeliom, kák si je vu sžebi i za káksega ga dr'zi sževej? 18-31.

I. 1. **P**aveo pozváni Apostol Jezus Kriřztusov po Bo'zój vouli i Sosthenes brat. *Dján. 18, 17.*

2. Gmajni Bo'zój bodoucoj vu Korinthali † pozvećenim vu Kriřztus Jezusi †† pozvánim švétim zevšejmí, ††† kí na pomoucs zezávajo imè Gofzpodna našega Jezusa Kriřztusa vu vřzem meřti i vnyihovom i vnařem. † *Iv. 17, 19. †† Ef. 1, 1. ††† Rim. 10, 11.*

3. Milosca vám i mér od Boga Ocsè našega i Gofzpon Jezusa Kriřztusa.

* *Epist. na XVIII. po Sz. Trojštvi Nedelo.*

II. 4. Hválo dájem Bougi mojemi vřzigidár za v řz nad miloscsov Bo'zov' vám dánov vu Kriřztus Jezusi. *Rim. 1, 17. Ef. 1, 16.*

5. Kaj řzte vu vřzem obogatili vu nyem, vu vřzákoj rejcsi i vřzákom znányi. *Rim. 15, 14. 2. Kor. 8, 7.*

6. Liki je řzvedouřtvo Kriřztusovo potrdjeno vu vami. *Rim. 1, 16.*

7. Tak; da † níksega zmenkanya nemate vnikřem dári †† csakajoucsi oznanofzt Gofzpodna našega Jezusa Kriřztusa. † *Zolt. 34, 11. †† Rim. 8, 18.*

8. Kí vář potrdí notri do konca: da bodeťe nekrivicsni na dén Gofzpodna našega Jezusa Kriřztusa. *2. Kor. 1, 21. 1. Tes. 5, 23.*

9. Veren † je Boug: po kom řzte pozváni na †† obcsinřtvo Sziná nyegovoga Jezusa Kriřz-

Krisztusa Gofzpodna naséga.] † *1. Thef.* 5, 24.
 †† *Ivan.* 15, 5.

III. 10. Opominam pa vász, bratje, po iméni Gofzpodna naséga Jezusa Krisztusa: naj tou ífzto gucsíte vízi; i naj ne bodo med vami razcsejszanyà; bojdte pa vjedšnyeni vednoj pámeti i vednom znányi. *Rim.* 15, 5. *1. Petr.* 3, 8.

11. Ár mi je nazvejscseno od vász, bratje moji, po dományi Chloesovi; ka szo nyefke med vami.

12. Právím pa tou; kaj vász vízáki právi: jazš szam ífztina Pavlov, jazš pa Apollošov, jazš pa Kéfášov, jazš pa Krisztušov. *1. Kor.* 3, 4.

13. Razdeljeni je Krisztus? Jeli je Paveo bio razpéti za vász? Ali vu Pavlovom iméni szte okrfztseni?

14. Hválo dájem Bougi: kaj szam nikoga med vámi nej krfzto; nego Krispusa i Gájusa; *Dj.* 18, 8.

15. Naj što ne ercsè; kaj szam vu mojem iméni krfztsávo.

16. Okrfzto szam pa i Stevanovo hi'zo: vecs ne vejím; csi szam koga drúgoga krfzto. *1. Kor.* 16, 15. 17.

IV. 17. Ár je Krisztus menè nej poszlaó krfztsávat; nego Evangyeliom nazviscsávat: nej vu modroufzti rejcsi; naj sze krfš Krisztušov ne szprázni. *2. Petr.* 1, 16.

18. Ár rejcs kri'za tejm, kí sze szkvaríjo, je bláznofzt: nám pa, kí sze zvelicsámo, je Bo'za moucs. *Rim.* 1, 16. *2. Petr.* 1, 16.

19. Ár je píszano: pogibím modroufzt ti moudri; irázumnofzt ti *rácsumni* zavi'zem. *Iv.* 5, 12. *Es.* 29, 14.

20. Gde je moudri? gde je písács? gde je sfúka-vecz etoga szvejta? Nej je na bláznofzt szpravo Boug modroufzt etoga szvejta? *Job.* 13, 17. *Es.* 33, 18.

21. Ár, da je vu modroufzti Bo'zoj nej szpoznáó ete szvejt po modroufzti Bogà, dopadnoló sze je Bougi po bláznofzti predganya zvelicsati te vórvajoucse. *Már.* 11, 25. *Rim.* 1, 21. 28.

22. Da i 'Zidovje znamejnyc profzijo; i Grki modroufzt ífcsejo. *Már.* 16, 1.

23. Ml pa prejdgamo Kriztusa, toga razpétoga, 'Zidovom isztina szpáko; Grkom pa bláznofzt. *Rim. 9, 33.*

24. Ovím pa tím pozváním i 'Zidovóm i Grkom Kriztusa, *liki Bo'zo moucs i Bo'zo modroufzt záto; Rim. 1, 16. Kol. 2, 3.*

25. Kaj je bláznofzt Bo'za modrejfa od cslovece *modroufzti; i nemocsnofzt Bo'za je mocsnejfa; kak lidjè vu svojoj moucsi.*

26. Ár vidíte, drághi brátje, pozványe vase; kaj je nej vnogo moudri pouleg tejsa, nej je vnogo zmo'zni, nej je vnogo plemeniti pozváni. *Ivan. 7, 48. Jak. 2, 5.*

27. Nego ta blázna etoga szvejsa je odébrao Boug; naj te moudre ofzramotí; i tá nemocsna szvejsa je odébrao Boug, naj ofzramotí ta mocsna. *Már. 4, 18. 21. 11, 25.*

28. I ta neplemenita szvejsa, i ta zavr'zena je odébrao Boug; i tá, stera nej szo, naj tá, stera szo, na nikoj szprávi. *Rim 3, 27. Ef. 2, 9.*

29. Naj sze ne hváli pred nyím nikse tejsa.

30. 'Znyega szte pa i v'í vu Kriztus Jezusi: *ki nám je vsinye od Bogá † modroufzt i †† pravicza i ††† poszve-csenyè i * odkúplenyè. † Kol. 2, 3. †† Jer. 23, 6. ††† Ivan. 17, 19. * 'Zid. 2, 15.*

31. Naj, liki je p'szano, kí sze hváli, vu Gofzpodni sze hváli. *Es. 65, 16.*

DRŮGI (II.) TAO.

I. Paveo je li razpétoga Kriztusa proufzto predgao, 1-18.

II. Pamet Kriztusa ne zapopádne, nego Dújb, 9-16.

1. 1. **I** jaz pridoucsi kvám, brátje, szam prisao nej vu zvl'senyà rejcsi, ali modroufzti nazvl'sáva-joucsi vám szvedoufzto Bo'ze. *1. Kor. 1, 17. 1. Iv. 5, 10.*

2. Ár szam nej szoudo kaj znati med vami: nego Jezus Kriztusa toga razpétoga. *Gal. 6, 14.*

3. I jaz szam vu nemocsnofzti i vu sztráhi i vu vno-gom trepetanyí bio pri valz. *Dj. 18, 13. 2. Kor. 10, 10.*

4. I rejs moja i predganye moje je nej bilou vu rítanyi cslovecse modroufzti ricséjh: nego vu fzká-tányi Dúhà i zmoznoftzi. 2. Petr. 1, 16.

5. Naj vóra vafa ne bode vu modroufzti 'cslove-
csoj: nego vu zmo'znoftzi Bo'zój. Ef. 1, 17. 2. Kor. 4, 7.

6. Modroufzt pa gucsímo med popolnimi: mo-
droufzt pa nej etoga fzvejta, niti poglavnskov fzvejta
etoga, kí fze na nikoj fzprávijo. Job. 28, 21.

7. Nego gucsímo modroufzt Bo'zo vu fzkrovnofz-
ti, tifzto fzkrito: ftero je naprej zrendelúvao Boug
gted vekivecsnoftzyov na dsko náfó. Zolt. 51, 8.

8. Stero je nífcse poglavnskov etoga fzvejta nej poz-
nao. Ar, da bi jo poznali, Gofzpouda te dské ne bi
ráfzpili. Dján. 3, 17.

11. 9. Ali liki je pífzано: kà je okou nej vidilo, i vù-
bou je nej csúlo, i vu fvrceè cslovecse je nej zajslo; tà je
pripravo Boug onim, kí ga lúbijo. Es. 64, 4.

10. Nám je pa Boug nazvejszto po fzdójem Dúhi.
Ar Dúh vfza zbrojáva i tà globouka Bo'za. Mát. 16,
17. 2. Kor. 3, 18.

11. Ar fteri cslovik znà tà, kà fzo vu csloveki:
nego Dúh csloveka, kí je vu nyem? Tak i tà, kà fzo
Bo'za, nífcse ne zna; nego Dúh Bo'zi. Pril. 20, 27.
Jer. 17, 9.

12. Mí fzimo pa nej vzéli etoga fzvejta Dúhà: ne-
gotè Dúh, kí je z-Bogà; naj známo ona, ftera fzo nám
o Bogà darúvanana. Ivan. 14, 16. Rim. 8, 15.

13. Stera i gucsímo, nej vu vcseni cslovecse mo-
droufzti ricséjh: nego vu vcseni Dúhà fzdétoga k-Dú-
hovnim Dúhovna priglihávajocsi. 1. Kor. 1, 17.
2. Petr. 1, 16.

14. Telovni † cslovik pa ne zapopádne ona, ftera fzo
Dúhà Bo'zega: ár fzo nyemi †† noria, i ††† ne more
poznati záto, kaj fze dúhovno fzdúdi † Jud. 8. 19.
†† 1. Kor. 1, 23. ††† Iv. 14, 17. 2. Kor. 4, 4.

15. Te dúhovni cslovik pa vfza fzdúdi: on fze pa od
nikoga ne fzdúdi. Pril. 28, 5. 16.

16. Át kto je szpoznao pamet Bo'zo? Sto bi ga vsio? Mípa Kríztusovo pamet mámo. *Rim. 11, 34. Es. 40, 13.*

T R Ê T Y I (III.) T Á O.

Pavel I. po kóranu Korintbusánczov ká'ze, ka szo vejti B názevščávezi vsi ednáki, 1-9. II. Ka sze na Krístusa, fundamentum vbre, czimpra: ogyen vardené, 10-15. III. Opomina je; naj sze na r. zloctenyé vu vucitelaj ne bodlijo, 16-23.

I. 1. **I** jaz, bratje, nej szam mogao vám gúcsati: liki dúhovnim; nego, liki telovnim, liki czeczátkim vu Kríztusi. *1. Ivan 2, 13. 14.*

2. Zmlejkom szam vasz napájao i nej zmocsnov hránov. Át szte je nej mogli v'zivatí: ali ni zdaj nemorete. *1. Petr. 2, 2. 'Zid. 5, 12. 13.*

3. Át szte esce telovni. Át, da je med vami nenávidnoszt i nyefka i rázlocski, nej szte li telovni i pouleg eslóveka hodite? *Gal. 5, 19. 20. Jak. 3, 16.*

4. Át, gda níki práví: jaz szam Pavlov; drúgipa; jaz szam Apollosov; nej li szte telovni?

5. Sto je záto Pavel? kto je pa Apolios? nego szluggi; po fteri szte vórvall, i kak je ednomi vszákomi Goszpoud dáo. *Dján. 18, 24.*

6. Jaz szam szadio, Apollos je polejvao, ali Boug je dáo rászti. *Jak. 1, 21.*

7. Záto je ní, kí szadf, kaj; ní, kí polejva: nego, kí dáva rászti, Boug.

8. Kí pa szadf, i, kí polejva, szo vsi edno: vszáksi pa laztivno pláeso vzeme pouleg laztivnoga dela. *'Zolt. 62, 13. Jer. 17, 10. Rim. 2, 6. 2. Kor. 5, 10.*

9. Át szmo mí Bo'zi z-Bogomvrés delavczí. *Vi szte pa Bo'za nyiva, Bo'zi czimper szte. 2. Kor. 6, 1. Ef. 2, 20.*

II. 10. Pouleg milofese Bo'ze meni dáne, liki mouder czimprar, fundamentom szam jaz polo'zo: drúgipa na nyega czimpra. Vszáki pa naj gléda, kakda czimpra. *Rim. 15, 20.*

11. Ár drúgoga fundamentoma niscse nemre djáti zván toga: kí je djáni; kí je Jezus Krisztus. *Es. 28, 16. Ef. 2, 20.*

12. Csi záto sto czimpra na të fundamentom zláto, izrebro, kaménye drágo, drva, szinou, sztrniscse.

13. Vszáksega delo ocsiveszno bode. Ár dén pokáze; kaj sze vu ognyi oznáni. I vszáksega delo, kákse je, ogyen bode vardejvao. *Es. 48, 10. Sir. 2, 5. I. Petr. 1, 7.*

14. Csi steroga delo osztáne, stero je gori poczimprao: plácso vzeme.

15. Csi steroga delo zgorí; kváren bode: on sze pa zdr'zj; ali tak, liki po ognyi.

III. 16. Neznate: kaj szte czérkev Bo'za, i Bo'zi Düh prebiva vu vami? *2. Kor. 6, 16. Ef. 2, 21.*

17. Csi sto czérkev Bo'zo szkvari; szkvari toga Boug. Ár je czérkev Bo'za szvéta; stera szte vi. *2. Petr. 2, 1. Ef. 4, 22.*

18. Niscse sze naj ne zapela. Csi sze komi med vami zdj; ka je moudri na etom szvejti: të naj blázen bode; da bode moudre. *Jak. 1, 22. Pril. 3, 7.*

19. Ár modroufzt etoga szvejta je bláznofzt pri Bougi. Ár je pfizano: zgrábi te moudre vu jálnofzti nyihovoj. *Job. 5, 13.*

20. I pá: zná Gofzpoud mífzli ti moudri; ka szo márne. *Zolt. 94, 11.*

21. Záto niscse sze ne hváli vu lidih: ár szo vsza vafa.

22. Ali Paveo, ali Apollos, ali Kéfás, ali zstek, ali szmrt, ali zdánja, ali pfífesztna, vsza szo vafa. *2. Kor. 4, 10. Rim. 8, 13.*

23. Vi szte pa Krisztusovi, Krisztus pa Bo'zi. *1. Kor. 11, 3. Lúk. 3, 38.*

STRTI (IV.) TÁO.

I. Pred czajtom nikoga, naj bole pa dúsevcne pasztéte, ne szoudmo, 1-5. II. Strájsa Korinthusáncze

sáncze za volo gízdoszti i po szpislévanyi Apolstolszkoga nevolnoga zítka, je profzi; naj ga najszledújo, 6-17. Ill. Obejcse szvoje knyim prifesztye, 18 21.

* *Epist. na Ill. Advenszko Nedelo.*

I. 1. **T**ak naj od nász míszli vszaki cslovik, liki od szlugov Krisztušovi, i szkrivnoszt Bo'zi Safarov. *Mát. 16, 9. 2. Kor. 4, 5. Ef. 3, 3. Kol. 1, 26.*

2. Na dale pa potrebúje sze od Safara: naj sze vszaki veren nájde. *Lúk. 12, 42.*

3. Meni je pa za naj menye; naj sze od váz szoudim, ali od cslovecsega dnéva: escse ni szám szebè ne szoudim.

4. Ar nikaj ne vejn od szébe: ali vu etom szam sze nej szpraviczao. Kí me pa szoudi; Gofzpoud je. *Void 34, 7. Zolt. 130, 3 35, 24.*

5. Zató pred vrejmenom nikoga ne szoudte: dokecs ne pride Gofzpoud, kí i raszvetí ta szkrita kmicze i nazvejzíti tanácse szrcz, i teda bode meo hválo vszaki od Bogà.] *Lúk. 6, 37. Dan. 7, 10. Rim 2, 1.*

II. 6. Eta szam pa, bratje, na szébe i na Apollofa po prilíki obracsao za váz volo: najsze nad nami vesíte nej víse, kak je píszano, míszlici; naj sze eden prouti drúgomi ne nadúva za drúzoga volo. *Pril. 3, 7. Rim. 12, 3.*

7. Ar što te za ráksega szoudí? Ka pa más; ka fzi nej vzéo? Csi fzi pa i vzéo: ka sze hvális; liki da bi ne vzéo? *Ivan. 3, 27. Rim 12, 6. Jak 1, 17.*

8. Ze fzte sze nazítíli; ze fzte obogatíli; brezi nász kralújete: i bár da bi kralúvali; da bi i mi zvami kralúvali.

9. Ar

9. Ár tak stímam: kaj je Boug nász szlejdnye Apo-
stole vō pokázao; liki na szmrt odáne: geto szmo glé-
denicza vcsinyeni szvejtí i Angyelom i lidém. 'Zolt.
44, 23. Rim. 8, 36.

10. Mí blázni za Krizztusa volo: ví pa csedni vu
Krizztusi. Mí nemocsni: ví pa mocsni. Ví odcseni;
mí pa neposteni. 1. Kor. 3, 18. 2. Kor. 13, 9.

11. Notri do ete vōre i gladūjemo i 'zéjemo i nágt
szmo, i plúszkamo sze i nindri sztálnoga meszta ne-
mamo. 2. Kor. 11, 27. 2. Kor. 6, 5.

12. I delamo † zlasztivnimi tokami. Csi nász oni
†† pszūjejo; mi je blagoszlávlamo. Csi nász ††† pre-
gányajo, trpímo. † Dján. 18, 3. †† Már. 5, 44. Rim.
12, 14. ††† 'Zolt. 9, 28.

13. Preklinyajo nász oni; mi molimo Bogá. Liki
szmetí szvejta szmo vcsinyeni: vszejm szmo zavr'za-
lo notri do vezdásnyega dnéva. Jer. 3, 45.

14. Ne písem záto eta; naj vász oszramotim: nego,
liki lúbléne moje sziní, opomínam. 1. Tef. 2, 11.

15. Ár, csi deszétjezér vucsitelov máte vu Krizztu-
si, dōnok nemate vnogo ocsév. Ár szam vász jalz
vu Krizztus Jezusi po Evangyeliomi poroudo. Dj. 18, 4.

16. Proszim vász záto: nazlednšczke moji bojde.
Fil. 3, 17.

17. Za toga volo szam poszlaó kvám Timotheusa;
kí je moj lúbléni szin ino verén vu Goszpodni: kí vász
opomené szpouti moji vu Krizztusi; kak povszud i
vu vszákóej gmajni vcsim. 1. Tim. 1, 2. 2. Tim. 1, 2.

III. 18. Liki pa da bi ne meo voute kvám idti; tak
szo sze nadūli níki.

19. Ali prídem hitro kvám; csi bode Goszpod
šeo: i szpoznam, nej rejcs ti nadūti; nego moucs.
Dján. 18, 21. Jak. 4, 15.

20. Ár je nej vrejcsi Králeszvo Bo'ze: nego vmouesi.
1. Kor. 2, 4. 2. Petr. 1, 16.

csíztoucse ino ísztine.] † *Vóid.* 12, 3. *Rim.* 7, 6. ††

11. 9. Píszao szam vám vílftati: ka bi sze ne zmejsávali szpráznikmi. *Már.* 18, 17. 2. *Tef* 3, 14.

10. Ali nej czilou szpráznikmi etoga szvejta, ali szkoupimi, ali zgrablivimi, ali szbolváncsarami: ár bi tak mogli z szvejta vó idti. 2. *Kor.* 3, 15. 1. *Iv.* 5, 19.

11. Zdaj szam pa vám píszao; naj sze znyimi ne zmejsávale. Csi je steri, kí sze imenúje brat, ali práznik, ali szkopecz, ali bolváncsár, ali pszúvecz, ali piá-necz, ali zgrablivecz, ztáklim ni ne jejte. 2. *Tbes.* 3, 6. 14. 2. *Ivan.* 5, 10.

12. Ár ka mi je potrejbno i te vinejsnye szouditi? Nejlí i ví te notrejsnye szoudite? *Már.* 4, 11.

13. Te zvúncjsnye pa Boug szoudi. Vó vrfzte tak toga húdoga zváfz. 1. *1. Právd.* 13, 5. 22, 31.

S É S Z T I (VI.) T Á O.

I. Od právdenyà pred nevernimi vládníkmi, 1-8. II. Kí sze ne zvelicsájo, 9-11. III. Od zobcsínszkim dugoványem 'zivejnyá, 12-14. IV. Od práznofzti neszmrtnoga grejba i kraj vrácsanya, 15-20.

1. 1. **S**zmej sze sto zváfz, steri kákre delo mà prouti drúgomi, právdívati pred nepravicsnimi szodczy: i zakaj nej bole pred szvétimi? *Már.* 5, 40.

2. Neznate: kaj ti szvétí bodo ete szvejt szoudili? I csi bode od vász szodjeni ete szvejt: jeli szte nevrejdní szouditi i ta ménfa? *Mod.* 3, 8. *Már.* 19, 28.

3. Neznate: ka bomo Angyele szoudili? Od koga bole etoga 'zítka dugoványá? 2. *Petr.* 2, 4.

4. Csi záto od k'zítki valon dugoványá szoudbe máte: kí szo naj zavr'zencejfi vu gmajni, tízfte posztavte szodczy.

5. Na szramoto vám právimo. Taklí nega med vami moudroga ni ednoga; kí bi mogao kaj razszouditi med bratom szvojim?

6. Nego brat sže zbratom právdije: i tou *csuňte* pred nevernimi

7. 'Ze tak je došta zmenkanya med vami: kaj právde máte med šzebom. Zakaj bole ne trpíte nepravicsnosť? Zakaj bole škodlivofšt ne vzemete? *Pril. 20, 22. Máč. 5, 39. Rim. 12, 19. 1. Petr. 3, 9.*

8. Nego ka vř nepravicsnosť i škodlivofšt delate: i tã bratom *csuňte*. i *Tef. 4, 6.*

II. 9. Jeli neznate: kaj ti nepravicsni kráľeštva Bo'zega ne bodo ðrokúvali? Ne bloudte: ni prázniceke, ni bolváncsarje, niti kurvejske, niti mejhki, niti šzámczomle'záczke, *Gal. 5, 19-21. Rim. 1, 27.*

10. Niti tatjè, niti šzkopczi, niti piánczi, ni pšřív-czi, ni zgrabľvczi kráľeštva Bo'zega ne bodo ðrokúvali.

11. I † tákli šzte nřki bilř: ali †† opráni šzte, ali pošřvecseni šzte, ali pravicsni šzte vcsinyeni vu Gofřpon Jezusovom imèni i vu Dúhi Boga našega. † *Tit. 3, 3. †† 'Zid. 9, 14.*

III. 12. Vřza † šzo mi šzlobodna; ali ne †† hafřnijo mi vřza. Vřza šzo mi šzlobodna: ali jař me pod nikoga oblářt ne dář. † *1. Kor. 10, 23. †† Gal. 2, 5.*

13. Hrána je csrejvi i csřvou hráni: Boug pa i tou i ovo na nikoj šzprávi. Tejlo je pa nejprázňofšt; nego Gofřpodni i Gofřpoud tejli. *Máč. 15, 17. 1. Třef. 4, 3.*

14. Boug je pa i Gofřpouda obúdo: i vář obidř po zmo'zňofštř šzvojoj. *Džán. 2, 24. 3, 15.*

IV. 15. Neznate: ka šzo tejša vářa křřřtusove kotřige? Záto Křřřtusove kotřige vcsinim práznice kotřige? Aja

16. Jeli neznate: ka, kř sže pridřř'zi kprázniczi, edno tejlo je 'zňouv. Ář, dvã bodeta, prař, edno tejlo. *Sřev. 2, 24. 2. Kor. 6, 16. Máč. 19, 15.*

17. Kř sže pa pridřř'zi Gofřpodni: eden Dúh je 'zňyim. *Ivan. 17, 21. Eř. 5, 30.*

18. Bejzte od práznofzti. Vszáki grejh, steroga sté cslovik vcsinf, zvuána tešla je: kí pa praznúje; prouti *szvojemi* lasztivnoma tešli grisl. 1. *Kor.* 10, 8.

19. Ali neznate; kaj je tejšo vase czérkev vu vami bodoucsega Dúhá szvétoga, steroga máte od Bogà; i nej szte szamf szvoji. 1. *Kor.* 3, 16. 2. *Kor.* 6, 16.

20. Ár szte †† za *d'ágo* czejno kúpleni: dcsite † tak Bogà vu tešli vafem i vu dúhi vafem; stera szo Bo'za. †† 1. *Petr.* 1, 18. *Z'd* 9, 12. † *Fil.* 1, 20. *Tit.* 2, 14.

SZÉDMI (VII.) TÁO.

I. *Od 'zenitve i bi'znikov csészti, 1 - 7. II. Od neo'zenyeni i vdovicz szlobofcsine i rafzpítávanya prepovejszti, 8 - 11. III. Od dvouje vóre bi'znikov, 12 - 24. IV. Od dèvojk szlobofcsine, 25 - 40.*

I. 1. **O**d steri szte mi pa pšszali: dobro je cslovekí nedoteknoti sze 'zenè. *Ÿ.* 26. 35.

2. Ali za volo práznofzti vszákfi szvojo 'zeno mej: i vszákfa lasztivnoga mo'zà mej.

3. 'Zeni mou'z naj du'zno dobrovolo dà: priszpodobno pa i 'zena mou'zi. 1. *Petr.* 3, 7.

4. 'Zena lasztivnoga tešla oblászti nema; nego mou'ze priszpodobno pa i mou'z lasztivnoga tešla oblászti nema; nego 'zena.

5. Ne vlejczte sze eden od drúgoga; nego csi zobój voule do csafza; naj szlú'zita poszti i molitvi; i pa na tou vkúp prídte; naj vász Satan ne szkúsáva za volo nezdr'závanya vasega. *Joel.* 2, 16.

6. Tou pa právim pouleg dopúšcsanya; nej pouleg rapovidi.

7. Ár fcsém vsze lidi biti; liki † szam i jasz. Ali † vszákfi lasztiven dár mà od Bogà; ete isztina tak, ov pa etak. † *Dján.* 26, 19. 1. *Kor.* 9, 5. †† *Mát.* 19, 12.

II. 8. Velšm pa tim neo'zenyeni i vdoviczam: dobro nyim je, csi osztáno, liki i jasz. *Szv.* 2, 18.

9. Csi fze pa nemrejo zdr'zati; naj fze o'zenijo. Ar fze je bole o'zeniti, liki goretí. 1. *Tim.* 5, 14.

10. Tim o'zenyemim pa zapovidávam nej jazf; nego Gofzpoud: naj fze 'zena od mo'zà ne odloucsi. *Mal.* 2, 24. *Mát.* 5, 32. 19, 6. 9.

11. Csi fze pa i odloucsi; naj ofztáne brezi mo'zà; ali fze pa naj zmo'zom zmírí: i mou'z naj ne odpifz-tí 'zeno.

III. 12. Tim drúgim pa jazf velím, nej Gofzpoud: csi fto, brat *bodoncsi*, mà 'zeno neverno i ona mà vo-lo 'znyim prebívati; naj jo ne odpifzti. *Esd.* 9, 1.

13. I 'zena, ftera mà mo'zà nevernoga, i on mà voio 'znyouv prebívati, naj ga ne odpifzti.

14. Ar fze pofzvetí te neveren mou'z po 'zeni: i pofzvetí fze 'zena neverna po mou'zi. Nacsi bi vafa decza necsfzta bila: zdaj je pa fzvéta. *Rim.* 11, 16.

15. Csi fze pa te neveren odloucsi: naj fze odloucsi. Nej je podvr'zeni fzlú'zbi brat, ali sfefztra vu táksem *dugouványi*. Vu méri náfz je pa zváo Boug, *Ef.* 2, 14. 17.

16. Ar ka znás ti 'zena: csi mo'zà ne zvelicsas? Ali ka znás tí mou'z: csi 'zeno ne zvelicsas? 1. *Petr.* 3, 1.

17. Kakfè fzi je; kak je komi Boug vdejlo i kak je fteroga Gofzpoud zváo. tak naj hodi. I tak vu vízej gmajnaj rendelújem.

18. Obrezani je fto pozváni? naj ne navlicsfuje *kon-ziczo*. Vu nepreokrou'zanyi je fto pozváni? naj fze ne obrej'ze. 1. *Mak.* 1, 16.

19. Obrízávanye je nikaj nej i nepreokrou'zanye je *rádi* nikaj nej; nego zdr'závanye zapouvid Bo'zi. *Gal.* 5, 6. 6, 15.

20. Eden vřákfi, vu fterom pozványi je pozváni, vu tifztom naj ofztáne. *Ef.* 4, 1.

21. Szluga fzi pozváni? Ne máraj; ali dónok, csi fzlobodnyák mores biti; ráj v'zívaj. 1. *Tim.* 6, 2.

22. Ar, kí je v-Gofzpodni szluga pozváni, fzlobodnyák

nyák je Gofzpodnoy : príszpodobno i szlóbodnyák pozváni je szluga Krifztušov. *Rim. 6, 18.*

23. Za drágo czejno szte kúpleni: ne bojdte szlugi ľhdi. 1. *Tim. 6, 1. 20.* 1. *Petr. 1, 18.*

24. Vřzákľ, vu kom je pozváni, bratje, vu tífztom naj ofřtáne pri Bougi.

IV. 25. Od děvojk pa zapouvidi Gofzpodnove nemam: moř rázum pa dám, liki řzam milofco doubó od Gofzpodna; naj verem bodem. 2. *Kor. 8, 10.*

26. řřmam tak eto dobro biti za volo nařztojećse potrejbcsine: kaj je dobro csloveki tak biti. *Jer. 16, 2-4.*

27. Zvézan řzi k'zeni? ne řřci řzi odvézanya. Odvézan řzi od 'zené? ne řřci 'zeno.

28. Cři řze pa i o'zenis, ne pregrifřs: i, cři bo kmou'zi řla děvojka, ne pregrifř: ali moko bodo meli tákľi vu teřli. Jafř bi pa vřř rad řounao.

29. Tou pa velim, bratje: kaj je vreřmen prikráčseno. Ka ga je pa eřce: tak 'řivte; naj, i kľ májo 'zene, liki nemajoucsi, bodo. *Rim. 13, 11.* 1. *Petr. 4, 7.* 2. *Petr. 3, 8. 9.*

30. I, kľ řze joucseřo, liki da bi řze ne joukali: i, kľ řze radűřo, liki da bi řze ne radűřali: i, kľ kűřűřo, liki kľ nemajo. *Ez. 7, 12.*

31. I, kľ v'řřvajo ete řzveřt, liki da bi ř ga ne v'řřřali. Ar řř preřde etoga řzveřta obráz. ř 'řols. 62, 11. *Es. 40, 6.* ř *Jak. 4, 14.* 1. *Ivan. 2, 17.*

32. řřřem pa, naj breři řzkrbf bodete. Te neo'zeneni řze řzkrbf za Gofzpodnova; kak bi řze dopadno Gofzpodni. 1. *Tim. 5, 5.*

33. Te o'zeneni řze pa řzkrbf za ta řzveczka; kak bi řze dopadno 'zeni. *Eř. 5, 29.*

34. Rázlocsek je med 'zenouv i med děvořkov. Neo'zenyena řze řzkrbf za tã, řtera řzo Gofzpodnova; naj bo řzvéta i řzteřlom i zdűřov: o'zenyena řze pa řzkrbf za tã, kã řzo řzveczka; kak bi řze dopádno-la mou'zi. *Pril. 31, 10.* ř *Eř. 5, 22. 23.*

35. Tou pa kvasemi hafzki práviun : nej, naj na vášz mre'ze vr'zem ; nego naj sze pošteno i prisztojno k-Gofz-podni pridru'zite , brezi vszega razvlácsanya. *Prav. 4, 16. Lúk 10, 41.*

36. Csi pa što stíma ; ka je nepošteno nyegovoj dě-vojki , csi je zamidila kmou'zi idti i tak more biti : ka fcsè , naj vcsinf ; ne pregrisi , najde kmou'zi.

37. Kf je pa mocsno gori djáo vu szrczi , i nema potrejbcsine , oblášt pa mà nad lasztivnov voulov , i tou je ofzoudo vu szvojem szrczi , ka zdr'zi szvojo deklo : dobro csinf.

38. Záto , i kí kmou'zi dà ; dobro csiní : kf pa ne dà kmou'zi , efcse bole csinf.

39. 'Zena je zvé'zana kprávdí tecsáfz ; dokecs nyè mou z zivè : csi pa merjè nyè mou'z , szlobodna je ; komi fcsè idti , li vu Gofzpodni , najde *Rom. 7, 2. 3.*

40. Blá'zenejsa je pa ; csi tak ofztáne pouleg moje-ga rázuma ; stímam pa , ka i jasf mám Dúhá Bo'zega. *I. Tef. 4, 8.*

OUSZMI (VIII.) TAO.

Od bolvánszkoga áldúva jejsztvine : stera je I. Vu szebi szlobodna , 1 - 7. II. Je pa dónok prepovejdana teda , gda bi szlú'zila tomí nemocnomi vu vóri na szpáko , 8 - 13.

I. 1. **O**d bolvanom áldúvani pa známo : kaj v'zi znánye mámo. *Ali znanofzt nadúva : lú-bezen pa ezimpra. Dján 15, 20-29.*

2. Csi pa što stíma ; ka , kaj zná : *tákfi* je efcse ní-kaj nej spoznao ; kak trbej znati. *Gal 6, 3. 1. Tim. 6, 4.*

3. Csi pa što lúbi Bogà : tè je szpoznani od nyega. *Gal. 4, 9. 2. Tim. 2, 19.*

4. Od jejsztvine tak onoga , stero je bolvanom bí-lou áldúvano , známo : kaj je bolvan † ní-kaj nej na szvejti , i kaj je níscse nej drúgi Boug ; nego *te* eden. † *Rim. 14, 14. †† Pravd. 4, 39.*

5. Ar csi szo gli; kí sze zovéjo bogovje ali vu nébi ali na zemli (liki je i vnogo bogouv i vnogo Gofz'poudov:) 'Zolt. 82, 6. Ivan. 10, 34. 35.

6. Ali nas Boug je † eden, te Ocsa, zkoga szo vsza i mí vu nyem; i†† eden Gofzpond, Jezus Kriřztus, po kom szo ††† vsza i mí po nyem. † Mal. 2, 10. †† Dján. 17, 18 Ivan 13, 13. ††† 'Zid. 1, 2.

7. Ali nej je vu vszej tou znánye. Ar níki vdúsnój veřřtí bolvana za koj dr'zijo i notri do vezdásnýega vrejméná, liki bolvanom djáno, jejjo, i tak sze nyim dúsna veřřt, nemocsna bodoucsa, ofzkrúni. Rim. 14, 14. 23.

II. 8. Jelo pa nářz priétné Bougi ne vcsiní. Ar, csi bomo jeli, nebomo obilnejři: niti, csi ne bomo jeli, sze nám zmenká. Rim. 14, 17.

9. Vídite pa, naj kak eta vafa oblářt, na poteknenýe ne bode tím nemocsnim. Gal 5, 13. 1. Pet 2, 16.

10. Ar csi te řto vřdi tebè ki más znánye, ka řzi do-li řzeo vu bolvanřřkom gofcsenýej: jeli sze dúsna veřřt toga nemocsnořa ne pokuřa na jeřřřtvino onih, řtera szo bolvanom áldúvana? Ozu. 2, 20.

11. I pogihř sze te nemocsen brat za tvojeřa znánye volo: on, za řteroga je Kriřřtus mr'u. Rim. 14, 15. 20.

12. Tak pa grisécsi prouti bratom i vrazécsi nyiho-vo nemocsno dúsno veřřt, prouti Kriřřtuři grířte.

13. Záto, csi jelo řzpáka brata mojega, ne bom jo tákřega meřza na vřze veke: naj ne řzpářřim brata mogeřa. Rim. 14, 21. 2. Kor. 11, 29.

DE V Ě T I (IX.) T Á O.

Káze; kakda je řřvojov řřlobofcsinov 'řivo, I. Vu Apořřtořřřřva preřřřmani, 1-14. II. I vu 'řenitvi, 5. III. Vu pláče jemányi, 6-27.

I. 1. **N**ej řřam Apořřtol? Nej řřam řřlobodnýák? Nej řřam Jezus Kriřřtuřa Gofzpodna nafeřa vido? Nej řřte moje delo vř vu Kriřřtuři? Dj. 22, 14. 18. 9, 3. 12.

2. Csi szam drúgim nej Apostol: dónok szam vám. Ár peccat mojega Apostolsztva szte vi vu Gofzpodni.

2. Kor. 3, 2, 3.

3. Moj zagovor pred tejmi, kí me szoudijo, je tè.

4. Jeli nemamo oblászti jeszti i piti? 1. Tef. 2, 6, 7.

II. 5. Jeli nemamo oblászti † szefztro 'zeno szebom voditi; liki i ti drúgi Apostolje i brátje Gofzpodnovi i †† Kefás? † Gal. 1, 19. †† Lúk. 4, 38.

III. 6. Ali szamo jaz i Barnabás nemava oblászti; naj ne delava? 2. Tef. 3, 9.

7. Sto sze vojszkúje na lasztivnoj szvojoj plácsi gda sté? Sto szadl goricze i 'znyihovoga száda ne jej? Ali sto pazè crejdo i zmlejka csrejde ne jej? Lúk. 10, 7.

1. Petr. 5, 2.

8. Jeli pouleg csloveka eta právim? Ali ne právi i právda eta?

9. Ár je vu Moj'zelovoj právdi † píszano: *ne zavé-
'zi goubeza mlatécsoga gyúncza.* Jeli na gyúncze má szkrb Boug. † Právd. 25, 4. 1. Tim. 5, 18.

10. Ali za nász-volo vsza eta právi? Ár je za nász volo píszano; kaj orácsi vu vúpanyi trbej orati: i, kí mláti, † vu vúpanyi more mlátiti; naj †† táo má szvojege vúpanya. † Rim. 15, 4. †† 2. Tim. 2, 6.

11. Csi szmo mš vám ta dúhovna szejjalš: jeli je veliko delo tou, csi mš vašá telovna 'zenyamo? Rim. 15, 27.

12. Csi szo drúgi oblászti, *stero nad vami májo, tálniczke;* zakaj nej bole mš? Ali † nej szmo v'zívali tou oblászti: nego vsza znáštamo; naj kákšo †† zádivo ne dámo Krisztusovomi Evangyeliomi. † 2. Kor. 11, 9. †† Neb. 5, 14.

13. Neznate; kaj oni, kí vu szvéti *dugoványaj* delajo, szsvétoga jejjo? Kí pri oltári szlúzijo: zoltára táo májo? Racs. 18, 8.

14. Tak je i Gofzpoud zrendelúvao: naj, kí Evangyeliom nazviscsávajo, z-Evangyelioma 'zivéjo. Már. 10, 10. 1. Tim. 5, 18.

15. Jasz szam pa toga nikaj nej v'zívao. Nej szam pa eta píszaó: naj sze meni tak godí. Ár je bole meni tak mrejtí; likí, ka bi sfo mojo hválo na nikoj szpravo. *Dján. 18, 3.*

16. Ár, csi Evangyeliom glálszim, nej mi je hvála: ár szam sztejm du'zen. Jaj pa meni, csi ne bom Evangyelioma nazviscsávao. *Rim. 1, 14.*

17. Ár, csi z dobre voule tou csinim, plácsó mám: csi pa nerad; Saffársztvo je na mē zavúpano. *1. Kor. 4, 1.*

18. Ka je tak moja plácsa? Naj Evangyeliom nazviscsávajoucsi zobsztom nazviscsávam Evangyeliom Kríztusov; naj hūdou ne v'zívam mojo oblászt vu Evangyeliomi.

19. Ár, szloboden bodoucsi od vszej, vszejm szam sze na szlú zbo dáó; najji vnogo dobim. *Mát. 20, 27. 28.*

20. I vcsinyen szam 'Zidovom, likí 'Zidov; naj 'Zidove dobim. Tejm pa, kí sfo pod právdov, likí pod právdov; naj tē, kí sfo pod právdov, dobim. *Dján. 16, 3.*

21. Tejm, kí sfo brezi právde, likí brezi právde (nej, ka bi szám brezi právde bio Bougi; nego szam vu právdi Kríztusi): naj dobim *one, kí sfo brezi právde.* *Rim. 2, 12. 1. Kor. 7, 22.*

22. Tim nemocsnim szam vcsinyen, likí nemocsen; naj te nemocsne dobim: vszejm szam vcsinyen vsza, naj povszud nske zvelicsam. *Rim. 15, 1. 2. Kor. 11, 29.*

23. Tou pa csinim za Evangyelioma volo; naj vayem táó mám.

* *Epíst. na Septuagesime ali VII. po trí králi Nedelo.*

24. Neznate; kaj, kí vu sztávi bí'zíjo, vszi ísztina bí'zíjo, eden pa vzeme plácsó? Tak bejzte; naj jo popádnete. *2. Tim. 4, 7. 'Zid. 5, 18.*

25. Vszáki pa, kí sze bori, od vszega sze zdr'zá-

zdr'žava: oni iznina záto; naj šzprjhlivo korouno vzemejo, mí pa, nešzprjhlivo. *Ef. 6, 12. 1. Petr. 1, 4.*

26. Jaz zšto tak bi'zim; nej, liki na negvšno; tak šze borim, nej liki kí zrak bíje: *2. Tim 2, 5. 4, 8.*

27. Nego podmetávam tejlo moje i vu šzlú'zbo je pelam: naj kak, gda drúgim prejdgam, šzám zavr'zeni nebudem. *Rim. 6, 18. 19. 8, 13.*

DESZÉTI (X.) TÁO.

I. Zidovom je nikaj nej basznolo, šzveštvo^m 'zivlejnye brezi švétoga 'zítka, 1-13. II. Od bolvanom aldúvanoga šze babajmo, 14-22. III. Od šzlobodnim dugovánjem 'zivlejnya, 23-33.

I. 1. **N**efcsem pa, ka bi neznali, bratje: kaj šzo ocsáki nali vší pod oblákóm bíl i vší tzo po mourji sli prejk. *Všid. 13, 21. 14, 22.*

2. I vší šzo po Moj'zeš křštseni vu obláki i mourji.

3. I vší šzo edno dúhovno ráhno jeli. *Všid. 16, 14*

4. I vší šzo edno dúhovno pítvino pili. Ar šzo píš zte dúhovne nye nazledúvajoucse pecsíne. Ta pecsína je pa bíla Křštus. *Všid. 17, 6.*

5. Ali nej šzo šze vnougi dopadnoli Bougi: ár šzo doli pobiti vu púšcsávi. *Racs. 26, 64.*

* *Epist. na IX. po Sz. Trošštvi Nedelo.*

6. Eta šzo pa nám kpéldi vcsinyena: naj húdo.

hűdoga po'zelávczi ne bojdmo; liki szo i oni po'zeleli. *Racs. 11, 34. Zolt. 78, 20. 106, 14.*

7. Niti bolváncsarje ne bojdite; kak níki 'znyih: liki je píszano; *doli* fzi je szelo lűfztvo ješzt i pít; i gori szo sztanoli na zmejno. *Vöid. 20, 3. 32, 6.*

8. Niti ne praznújmo: kakti níki 'znyih szo praznúvali i szpadnolo ji je eden dén trí dvajšzeti jezero. *Racs. 25, 1-9. Zolt. 106, 28. 30.*

9. Niti Krišztusa ne szkűsávajmo: kakti i níki 'znyih szo ga szkűsávali, i od kács szo pogűbleni. *Racs. 21, 5.*

10. Niti ne mrmrajte: kakti i níki 'znyih szo mrmrali i pogűbleni szo od zapraviác a. *Vöid. 16, 2. Racs. 14, 2.*

11. Eta szo sze pa vřza zgoudila nad nyimi na példo: píszana szo pa nám na opomínanye; *liki* na sfere szo konczi toga szvejta prisli. *Rim. 15, 4. Fil. 4, 5.*

12. Záto, kí sfima, ka sztojí, naj vídi; da ne szpádne. *Rim. 11, 20.*

13. Szkűsávanye vářz je *drůgo eřcse* nej zgra-bilo, nego † cslovecse: *Veren je pa Boug, kí ne †† nibà vářz szkűsávati viře, kak morete preneřz-ti: nego vcsini, szkűsávanyem i vó idejnye; da morete zneřzti.* † 'Zid. 12, 4. †† 2. Petr. 2, 9.

14. Záto, lűbléni moji, bejzte od bolvánsztva. *Vöid. 20, 3. I. Ivan. 5, 21.*

15. Líki cšednim právim; szoudite vř, ka vam ve-lim. 1. Kor. 2, 15.

16. Pehár blagoszlóvlenyà, sferoga blagoszlávlamo, nej je vjedšnyanye krví Kriřztušove? Te krűh, sfero-

ga lámlemo, nej je vjedinyanye tejla Krifztufovoga?
Mát. 26, 26. 27.

17. Ar eden krúh, edno tejlo fzmó vnougi. Ar fzmó vfzi ednoga krúha tálniczke. *Rím. 12, 5.*

18. Glédajte Izraela pouleg tejla; kí jejjó áldové; jeli fzo nej tálniczke oltára. *Lev. 3, 3. 7, 15.*

19. Ka tak ercém? kaj je bolvan kaj? ali, kaj je bolvanom djáno kaj? *1. Kor. 8, 4.*

20. Nej: nego, kaj ftera áldújejo poganye, vragom áldújejo i nej Bougi. Nescem pa; naj ví vragouv tálniczke bodete. *Lev. 17, 7. Zolt. 106, 37.*

21. Nemorete piti pehár Gofzpodnov i vragouv pehár. Nemorete tálniczke biti fztola Gofzpodnovoga i fztola vrazzega? *Právd. 32, 18. 2. Kor. 6, 15.*

22. Ali na fzd bomo nadigávali Gofzpodna? Jeli fzmó od nyega mocnejši? *Právd. 32, 19. 21.*

III. 23. Vfza fzo meni fzlobodna; ali ne hafzništó mi vfza. Vfza fzo mi fzlobodna; ali vfza ne poboug-sávajo. *Rím. 15, 1. 2. Siv. 37, 31.*

24. Nifse fzvoje naj ne ffcse: nego vfzáki tou naj ifse, ftero je drúgoga. *Rím. 15, 2. Fil. 2, 4.*

25. Vfze, ka fze vmefzárniczi odáva, jejte, nikaj ne fzpítávajoucsi za volo dúsne vejszti.

26. Ar je Gofzpodnova zemla i nyé punofzt. *Zolt. 24, 1. 50, 10.*

27. Csi vafz pa fto zové ztih neverni i fcséte idti: vfze, ka je pred váfz djáno, jejte, nikaj nefzpítávajoucsi za volo dúsne vejszti. *Lúk. 10, 7.*

28. Csi vám pa fto ercsé; tou je bolvanom aldúvano: ne jejte za volo onoga; kí je notri povedao; i dúsne vejszti. Ar je Gofzpodnova zemla i nyé punofzt. *1. Kor. 8, 7.*

29. Dúsno vejszt pa právim, nej tvojo; nego toga drúgoga. Ar zakaj bi fze moja fzlobofcsina fzoudila od drúgoga dúsne vejszti? *Rím. 14, 15.*

30. Csi fzam pa jafz zhválo dáyanjem tálnik: zakaj

kaj sze preklinyarn; nad sterim szam jazs hválo dáó?

1. *Tim.* 4, 3.

31. Záto, ali jejte, ali pijéte, ali kaj stè csinite, vsza Bougi na diko csinte. *Kol.* 3, 17.

32. Brezi poteknenyà bojdte i 'Zidovom i Grkom i gmajni Bo'zój. *Rim.* 14, 13.

33. Kakti sze i jazs vu vszem vszákomi dopádnem: nej, ka bi ona szkáo, stera meni hafznijo; nego, stera vnougim; naj sze zvelicsajo. *Rim.* 15, 2. *1. Kor.* 9, 19, 22.

EDENÁJSZETI (XI.) TÁÓ.

I. *Kakda more mou'z, kakda 'zèna szvojo glavou nosziti?*
 I-16. II. *Od vecsérje Krifztusove, 17-33.*

I. 1. **N**aszledniczke moji bojdte, kakti szam i jazs Krifztusov. *Fil.* 3, 17.

2. Hválím pa vász, brátje; ka sze zméne vu vszem szpomínate; i, kakti szam pred vász dáó, tadánke zdr'závate. 2. *Thes.* 2, 15.

3. Scsém pa: naj znáte: kaj je vszákoga mo'zà gláva Krifztus; gláva pa 'zenè je t mou'z; gláva pa Krifztusova je tt Boug. t *Ef.* 5, 23. tt *1. Kor.* 15, 28.

4. Vszáki mou'z molécsi, ali prorokúvajoucsi szpokritov glavouv, ospota glavou szvojo.

5. Vizáka 'zèna pa molécsa, ali prorokúvajoucsa znepokritov glavouv, ospota glavou szvojo. Ar je tou teliko: liki da bi obríta bila. *Právd.* 21, 12. 13.

6. Ar csi sze ne pokrísje 'zèna; naj sze obrísje: csi je pa nefznáj'zno 'zeni sze obríti, ali osztrúgati; naj sze pokrísje. *Racs.* 5, 18. *Právd.* 22, 5.

7. Mou'z isztina, ka je nej du'zen pokriti glavou svojo; geto je on kejp i dlka Bo'za: 'zèna je pa dlka mo'zà. *Szrv.* 1, 26.

8. Ar je nej mou'z z'zenè; nego 'zèna je zmo'zà?
Szrv. 2, 22.

9. Ár niti je nej sztvorjeni mou'z za volo 'zenè; nego 'zena je za mo'zà volo sztvorjena. Szev. 2, 18. 23.

10. Zàto je potrejbno 'zeni obláfzt meti na glàvi za volo Angyelov. Szev. 20, 16. 'Zid. 1, 14. Mal. 2, 7.

11. Dónok ni mou'z je nej brezi 'zenè; ni 'zena je nej brezi mo'zà vu Gofzpodni. Gal. 3, 28.

12. Ár liki je 'zena zmo'zà; tak je i mou'z po 'zeni. Tà szo pa vfa z-Bogà.

13. Szamf vu szebi szoudite: prisztàja sze 'zeni nepokritoj Bogà moliti? Dján. 4, 19.

14. Ali i szàma natúra ne vcsf váfz: kaj je mou'zi, csi dúge vlaszé pisztí, nepofteno

15. 'Zena pa, csi dúge vlaszé mà, na dsko ji je záto; kaj szo ji dúgi vlaszkè mezto pokrivala dáni.

16. Csi sze pa sto scsè kuriti: mf tákfo segou nemamo; niti gmajne Bo'ze. 1. Tim. 6, 4.

17. Eto pa gda vam nazvifcsàvam, ne hvàlim: kaj nej na boufse; nego na hùfse sze vkùp szpràviate. 'Zid. 10, 14

18. Ár prvle ifztina, gda sze vkùp szpràvite vu czèkvi: csùjem, ka sze rafzcsèjszanya med vami godfjo; i zednoga tala vòrjem.

19. Ár je † potrejbno i jeretinfzti med vami biti: naj †† ti szkùfšeni ocsivefšni bodo med vami. † Mát. 18, 7. †† 1. Ivan. 2, 29. Lùk. 17, 1.

20. Zàto gda vkùp pridete na tou: nej je tou Gofzpodnovo vecsèrjo jefzti.

21. Ár vfzàki lafztivno vecsèrjo kfzebi vzeme; gda trbej jefzti: i eden 'zéja, te drùgi je pa pijan.

22. Ár ka? nemate h'ze na jefzativno i pftvino? Ali gmajno Bo'zo zametàvate i ofzrameslàvate one, kí nemajo? Ka vám ercsém? Hvàlo bom váfz? Vu etom váfz ne hvàlim. Jak. 2, 16.

23. Ár szam jafz od Gofzpodna vzéo, štera szam i vám dào: kaj je Gospou Jezus vu ono'j uo'nci, vu šteroj je odàn bio, vzéo krùb Mát. 26, 26.

24. *I blagoslovivši vlnomoga je i ercsè: vzenite, jejte; tou je moje tejlo: kotero sze za vász lámle. Tou csinte na moje szpominanye.*

25. *Priszpodobno i pehár gda je odvecsérjao govorécsi: ete pehár je nouvi zákou vu mojoj krvi; tou csinte, kolikokolikrát bode te pili, na moje szpominanye.*

26. *Ár kolikokolikrát jejte tè krúh i tè pehár pi-jete, szmrt Goszpodnovo nazviscsávajte; dokecs prí-de. Ivan. 14, 3. Dján. 1, 11.*

27. *Záto, kí bode jo krúh ete, ali bode pio pehác Goszpodnov nevrejdnó: krv bode tejla i krv Goszpodnove. ý. 18. 22. 29. Lev. 17, 4. Már. 23, 30.*

28. *Záto cslovik naj szám szebè szkúszí: i tak jej etoga krúha i tak pijè zetoga pehára. 2. Kor. 13, 5. Gal. 6, 4.*

29. *Ár, kí jej i pijè nevrejdnó, szám szebi szoudbo jej i pijè: ka ne razszoudi tejlo Goszpodnovo. ý. 27. 31.*

30. *Zatoga volo je med vami vnogo némocsní i beté'zni i szpíjo vnougi. 1. Kor. 7, 39. 1. Tef 4, 13.*

31. *Ár da bi sze szamí razszoudili: ne bi bílí szodjeni. Ef. 5, 11.*

32. *Gda sze pa szoudimo: od Goszpodna sze vesímo; naj sze zszvejtóm ne szkvarímo. Zid. 12, 5. 6. 10. Rim. 5, 9.*

33. *Záto, bratje moji, gda vkúp prídete na jejsztvino, edendrúgoga pocsákajte. ý. 21.*

34. *Csi je pa sterilacsén: domà naj jej; da na szoudbo vkúp ne prihájate. Ta drúga pa, gda prídem, szendelújem. ý. 22.*

DVANÁJSZETI (XII.) TÁÓ.

I. *Dúbà dári szo vnougi, 1-13. II. Tejla kotri-ge szo vnouge, 14-31.*

* *Epísl. na X. po Sz. Trojsztvi Nedelo.*

I. 1. **O**d ti dúhovni dárov pa, bratje, nes-csem; ka bi níkaj neznali.

2. Znáte; ka szte poganye bilí: knejmim bolvanom kak szte pelani; tak szte hodili. *Ef. 2, 2. 12.*

3. Záto na znánye vám dám: kaj † niscse, vu Dúhi Bo'zem gucsécsi, ne právi preklé-sztvo na Jezusa: i †† niscse nemre ercsi Gofz-podna Jezusa, nego vu Sz. Dúhi. † *Mar. 9, 39. †† Rim. 10, 9.*

4. Rázlocski szo pa med dármi; te iszti je pa Dúh. *Rim. 12, 6. Ef. 4, 10.*

5. I rázlocski szo vu szlú'zbaj; i te iszti je Gofz-poud. *Rim. 12, 7. Ef. 4, 11.*

6. I rázlocski szo vu delaj; te iszti je pa Bong, de-lajoucí vsza vu vszej. †. 10. 11. 28. *Ef. 1, 23.*

7. Vszáksemi sze pa dà szkázanye Dúhà na hafzek. *Rim. 14, 19.*

8. Ár isztina po Dúhi sze dà etomi rejcs modrou-szti; tomi drúgomi pa rejcs szpoznanya pouleg tiszto-ga Dúhà. *1. Kor. 8, 7.*

9. Drúgomi pa vóra vu onom isztom Dúhi: drú-gomi pa dári vracšuvanya vu onom isztom Dúhi. *Jak. 5, 14.*

10. Drúgomi pa na *csúdna* dela † zmo'znofzti: drú-gomi pa †† prorokúvanye: drúgomi pa ††† razszo-djavanya dúhouv: drúgomi pa * rázlocnoszt jezikov: drúgomi pa ** razszkládanye jezikov. † †. 6. †† *1. Kor. 11, 4. 5. ††† 1. Ivan. 4, 1. * Dj. 2, 4. ** 1. Kor. 14, 5.*

11. Vsza eta pa dela eden i tiszti Dúh razdiljavajou-csi *szvoja* lasztivna vszáksemi; kak scsè. *Rim. 12, 5. 6.*

12. Ár liki je tejlo edno i kotríg mà vnogo, vsze kotrige pa ednoga tejla, *csi gli ji* je dofzta, dónok szo *li* edno tejlo: tak i Krisztus. *Rim. 4, 5.*

13. Ár i vednom Dúhi szmo mí vszi vu edno tejlo okřsztseni, ali *szmo* 'Zidovje, ali Grki, ali szlugi, ali szlobodnyáčke, i vszi szmo vu eden Dúh napojeni. *Gal. 3, 28.*

II. 14. Ár i tejlo je nej edna kotriga; nego vnonge.

15. Csi ercsè nouga; da szam nej rouka, nej szam ztejla: jeli je záto nej ztejla? *Kol. 2, 19.*

16. I csi ercsè vihou, da szam nej okou, nej szam ztejla: jeli je záto nej ztejla?

17. Csi je czejlo tejlo okou: gde je pozslújh? csi je czejlo pozslújh: gde je pridihalo?

18. Zdaj je pa Boug pozštavo kotrige edno vszáko znysh vu tejlo; kak je steo.

19. Csi szo pa vsze edna kotriga: gde je tejlo?

20. Zdaj je pa isztina doszta kotrig: edno je pa tejlo.

21. Nemore pa okou ercsi rokej; nej mi te trbej: ali pa gláva nogám; nej mi vász trbej.

22. Nego vnogo bole; stere kotrige tejla sze vídijo naj nemocsnejse biti, naj potrebnejse szo.

23. I stere stmamo naj nepostenejse biti tejla, okoli tej naj vékse postenyè csinímo, i ta nesznáj'zna nasa vékso sznájgo májo.

24. Ta sznáj'zna pa nasa ne potrebújo sznajge. Nego Boug je tak zglíhao tejlo: da je onoj kotrige, steroj sze je kaj zmenkalo, obilnejse postenyè dáo.

25. Naj ne bode razscesizanye vu tejlí: nego naj kotrige edna za drúgo szkrb májo.

26. I, csi trpf edna kotriga; vkúp trpsjo vsze kotrige: csi sze dícsi edna kotriga; 'znyouv sze radújo vsze kotrige.

27. VÍ szte pa tejlo Kríztusovo i zednoga tála kotrige. *Rim. 12, 5. Ef. 4, 12. 5, 30.*

28. I nske isztina je pozštavo Boug vu czérkvi prvo Apostole, drúzouc proroke, tretics vucsitele, potom moucsi, szledka dári ozdrávlenyà, pomocnske, ravnácse, vnogo jezikov znáncze. *Ef. 4, 11.*

29. Jeli szo tak záto vszi Apostolje? Jeli szo vszi proroczke? Jeli szo vszi vucsitelje? Jeli szo vszi mo-
csi? *Ivan. 10, 41.*

30. Jeli vszi dári ozdrávlenyà májo? Jeli vszi zje-
zškmi gucsijo? Jeli vszi razskládajo?

31. Vgányajte sže pa za te naj bougše dári. I efcse
od toga jakšo czefzto vám pokázem. 1. Kor. 14, 1.

TRINAJSZETI (XIII.) TÁO.

Od lúbeznošzi I. potrejbcsine, 1-3. II. Lafztiv-
nošzi, 4-7. III. Sztálnošzi, 8-13.

* *Epist. na Quinquagesimæ ali Esto mihi Nedelo.*

I. 1. **C**si bi zcslovicsánšzkimi i zangyelšzki-
mi jezškmi gúcsao; lúbeznošzi bi
pa nemeo: vcisnyen szam brnécsi med, ali
czinkajoucse czimbole.

2. I csi mám † prorokúvanye i znám vsze
szkrivnošzi i vsze znánye i csi mám †† vszo
vôro tak, da brigè prenásam, lúbeznošzi pa
nemam; nikaj szam nej. † *Mát.* 7, 22. ††
Lúk. 17, 6.

3. I csi sziromákom na hráno dám vsza mo-
ja poistva, i csi tà dám tejlo moje, naj zgo-
rim: lúbeznošzi pa nemam: nikaj mi ue valà.

II. 4. Lúbeznošzt je trpliva, dobrotivna, lú-
beznošzt je nej nevošcséna, lúbeznošzt sže ne
hváli, ne nadúvã sže. *Pril.* 12, 10. 1. *Petr.* 4, 8.

5. Ne nefkúti sže, ne ífcse szvoja, ne cse-
merí sže, ne mízli húdo. *Zak.* 7, 9. 10.

6. Ne radúje sže nad nepravicsnošztyov;
radúje sže pa nad íšztinov. *Rim.* 1, 32. 2. *lv.* 5, 4.

7. Vsza zakrívã, vsza vôrje, vsza vûpa,
vsza trpí. *Pril.* 10, 12. 1. *Petr.* 4, 8.

III. 8. Lúbeznošzt nigdãr zšzrczã vô ne
íspad.

szpádne: gero, ali szo prorokúvanya, sze za-
právjó; ali jeziczke, hejnyajo; ali szpozna-
nye, na nikoj prejde.

9 Ár ztála szpoznamo i ztála prorokújemo.

10. Gda pa príde popolnoszt: teda, ka je
ztála, sze na nikoj szprávi.

11. Gda szam dejte bio: liki dejte szam
gúcsao, liki dejte szam miszlo, liki dejte szam
csednúvao: gda szam pa mou'z vcsinyen; tá
szam niháo ta dètecsa. *Ef. 4, 13. 14.*

12. Ár zdaj glédamo, kak † vglédali, vu
temnoj rejsi: teda pa od lícza do lícza. Zdaj
†† szpoznam ztála: teda pa poznam; kakti
szam i jaz szpoznani. † *2. Kor. 5, 7. 3, 18.*
†† *Fil. 3, 12.*

13. Zdaj pa osztáne vóra, vúpanye, lúbe-
zen eta trouja: naj vékfa je pa totej lúbezen.]

STIRINÁJSZETI (XIV.) TÁÓ.

I. *Raszkládanye písma vu czérkvi vcs valà: liki sztú-
bimi jeziki gúcsanye, 1-25. II. Sto, kakda i ke-
liko ji more vu czérkvi vcsiti? 26-40.*

I. 1. **V**gányajte sze za lúbeznoszt: 'zelte pa ta dū-
hovna; naj bole pa, naj prorokújete. *1. Kor. 12, 31.*

2. Ár, kí gucsí sztúhim jezikom, ne gucsí lidém:
nego bougi. Ar ga nícese ne szlí: vdúbi pa gucsí
szkrovnoszti. *Szv. 11, 7. Rim. 11, 9.*

3. Kí pa protokúje: lidém gucsí na pobougfanye
i opomnanye i obeszeljávanye.

4. Kí gucsí zjezikom, szám szebè pobougsáva: kí
pa prorokúje; ganajno pobougsáva.

5. Scsém pa, naj vfzi gucsíte zjezikmi; bole pa, naj prorokújete. Ár je vékfi, kí prorokúje: liki, kí gucsí zjezikmi; nego csi razfkladè; naj gmajna pobougfanye vzeme. *Racs. 11, 29.*

6. Zdaj pa, bratje, csi prídem kvám zjezikmi gucsécsi, ka bom vám valáo; csi vám nebom gúcsao, ali vu oznanenycj, ali vu prorokúvanyi, ali vu vse-nyej? *1. Kor. 12, 8.*

7. Liki, *stera szo* brezi 'zltka gláfz dávajoucsa' dugoványa, ali 'zveгла, ali czithara; csi rázlocska ygláfzi ne dájo, kakda sze szpozna, ka sze 'zveglári; ali igra?

8. Ár, csi negvúsní gláfz dà trombónta, što bode sze szprávlao na boj?

9. Tak i ví, csi po jeziki rázumno rejcs ne dáte, kak sze szpozna, ka je gúcsano? Ár bodte vu zrák gúcsali.

10. Nacfi isztina vnougi gláfzi szo na szvejti, i ni eden med nyimi je nej brezi *rázumnoga* gláfza.

11. Csi záto neznam moucsi gláfza: bodem tomi gucsécsemi barbarus, i te gucsécsi pred menom je barbarus.

12. Tak i ví, geto 'zelejte ta dühovna, na pobougfanye gmajne fcsíte; naj obiljávate. *Mát. 25, 25, 29.*

13. Záto, kí gucsí zjezikom, naj moli: da razfkladè.

14. Ár, csi molim zjezikom, düh moj moli: pamet moja je pa brezi száda.

15. Ka je záto? Molim vdúhi; molim pa i vpámeti: popejvam vdúhi; popejvam pa i vpámeti. *Ef. 5, 19. Kol. 3, 16.*

16. *Nacfi*, csi bos blagofzlávlao vdúhi, te proufzti, kí je tam, kakda ercsè amen na tvoje hválo zdávanye: geto, ka právis, nezna.

17. Ár isztina tí dobro dávas hválo: ali te drúgi sze ne pobougsáva.

18. Hválo dájem Bougi mojemi: kaj bole, liki vfzi ví, zjezikmi gucsím.

19. Ali vu czérkvi fcsém pět rejcsi *váj* fzpámetyov mojav gúcsati; naj i drúge vcsim: liki defzét jezéc rejcsi vu túhi jeziki.

20. Bratje, † ne bojdte decza fzpámetyov: nego †† fzhúdoubov bojdte decza; fzpámetyov pa popolni bojdte. † *Rim.* 16, 19. *Ef.* 4, 14. †† *Zolt.* 131, 2. *Mát.* 11, 25. 18, 3.

21. Vu právdi je píszano: kaj zdrúgimi jezickmi i zdrúgimi lampami bom gúcsao lúfztvi etomi: i niti tak me ne bodo pozlúfali, velí Gofzpoud. *Es.* 38, 11, 33, 19. *Prav.* 28, 49.

22. Záto jezické szo na znamejnye nej tim vórvajoucsim; nego tim nevórvajoucsim: prorokúvanye pa nej tim nevórvajoucsim; nego tim vórvajoucsim. *Mát.* 12, 38. 39. 16, 1.

23. Csi bi sze tak vkúp fzprávila czejla czérkev, ali *gmajna* na edno mefzto, i vszi bi zjezikmi gúcsali; notri bi pa sli proufzti, ali neverni: ne bi erkli, ka norújete? *Dján.* 2, 13. 26, 24.

24. Csi bi pa vszi protokúvali, i notri bi sou kákfi neveren, ali proufzti; pokárao bi sze od vszej, i ofzoudo bi sze od vszej.

25. I tak ta fzkrovna fzcraž nyegovoga ocsiveszna bodo: i tak fzpadnovfi na obráz molo bode Bogà nazviscávajoucsi, ka je Boug záfztino med vami. *Zak.* 8, 23.

11. 26. Ka je záto, bratje? Gda vkúp prídete: vszákfi vász pefzen mà, vcsenyè mà, jezik mà, oznanenyè mà, razfzkládanye mà; vsza na pobougsanye naj bodo. 1. *Kor.* 11, 18. 12, 8. 9.

27. Csi sto zjezikom gucsí: dvà, ali naj vecs trijè naj *guesíjo*, i tou eden za drúgim, i eden razfzkládaj.

28. Csi pa nega, kí bi razfzkládao: tiho naj bou vu czérkvi; szám fzebi i Bougi naj gucsí.

29. Proroczke pa dvà, ali trijè naj *guesíjo*: i drúgi naj razfzodjávajo. 1. *Tef.* 5, 19. 1. *Ivan.* 4, 1.

30. Csi je pa drúgomi *sam* szedécsemi kaj oznanye-
no: te prvi naj tiho bode. *Fil. 3, 15.*

31. Ár morete eden za drúgim vszi prorokúvati:
naj sze vszi vesljo i vszi obeszeliho.

32. I Dúhovje prorokov szo prorokom podáni.

33. Ár je Boug nej zmejsanya *Boug*: nego méra;
liki vu vszej szpráviscsáj ti szvéczov.

34. Zene † vase vu czérkváj tiho naj bodo. Ár je
nyim nej dopúscseno gúcsati: nego †† naj podáne bo-
do; liki i ††† právda vell. † *1. Tim. 2, 12.* †† *1.*
Kor. 41. 3. ††† *Szv. 3, 16. 1. Pet. 3, 1.*

35. Csi sze pa kaj scsėjo vsziti: domà lasztivne mo-
zè naj pítajo. Ár je grdou 'zeni vu czérkvi gúcsati.

36. Ali od vász je bo'za rejcs zísła? Ali med sza-
me vász je prisła?

37. Csi sto stma, ka je prorok, ali dúhovni: naj
szpozna; ka vám písem, kaj szo Gószpodnove zapou-
vidi. *1. Ivan 4, 6.*

38. Csi pa steri nezna: naj szi nezna.

39. Záto, bratje, 'zelte prorokúvati; i gúcsati zje-
zikmi ne bránte.

40. Vsza naj sznáj'zno i pouleg réda bodo. *Kol. 2, 5.*

PETNAJSZETI (XV.) TÁÓ.

*I. Od Krisztusovoga gori sztanenyà gvúsnofzti, 1-
15. II. Od naszega tejsla gori sztanenyà, 16-58.*

** Epist. na XI. po Sz. Trojsztyvi Nedelo.*

I. 1. Na znanye, vám pa dájem, bratje,
Evangyeliom; steroga szam vám
nazviscsávao: steroga szte i vzéli, vssterom i
sztojíte. *1. Thef. 2, 13.*

2. Po sterom sze i zvelicsate: csi, szkák-
sov ricsjouv szam ga vám nazviscsávao, zdr'zi-
te; nego csi szte zamán vörvali, *Rim. 1, 16.*

3. Ár

3. Ár szam vám naj bole *eto* vó dáó, ka szam i *jasz* vzéo: kaj je Krisztus mr'u za grejhe nase pouleg píszma. *Es. 53, 5. Dan. 9, 24.*

4. I kaj je pokopan i kaj je gori sztano na trétyi dén pouleg píszma. *Zolt. 16, 10. Hof. 6, 2.*

5. I kaj sze je szkázao Kéfáfi: potom i tím dvanájszetim. *Lúk. 24, 36. Mar. 16, 14.*

6. Po tom sze je szkázao vecs pét sztou bratom ktsafzi: zsteri ji vnogo escse zdaj 'zivè; níki szo pa 'ze zász pali. *Má. 28, 7. 16.*

7. Po tom sze je szkázao Jakubi: potom vszejm Apostolom.

8. Naj obszlejdnym pa zevszej, liki odporodnoszi, sze je i meni szkázao. *Dján. 9, 5.*

9. Ár szam *jasz* te † naj ménli med Apostolmi: kí szam nej vrejden, ka bi sze Apostol zváo; kaj †† szam preganyao czérkev Bo'zo. † *Ef. 3, 8.* †† *Dján. 9, 3.*

10. Zmiloscse Bo'ze szam pa, ka szam: i miloscsa nyegova vu meni je nej bila zamán; nego szam vecs od nyíh vszej delao. Nej pa *jasz*: nego miloscsa Bo'za; sfera je znamenom.] *Ef. 3, 7. 8. 2. Kor. 11, 5.*

11. Záto, ali *jasz*, ali oni, tak prejdgamo: i tak sate vórváli.

12. Csi sze pa Krisztus prejdga; ka je od mrtvi gori sztano; kakda právjio níki med vami; kaj ti mrtvi gori sztanejá nega? 2. *Tim. 2, 18.*

13. Csi pa ti mrtvi gori sztanejá nega: ni Krisztus je nej gori sztano.

14. Csi je pa Krisztus nej sztano gori: zobsztom je tak prejdganye nase, zobsztom je i vóra vasa.

15. Nájdemo sze pa i krívi szvedoczke Bo'zi: kaj szmo szvedocsili od Bogà; kaj je gori zbúdo Kríztu-fa; sferoga je nej zbúdo; csi sze ti mrtvi gori ne zbidijo. *Dján. 3, 15.*

16. Ár, csi sze mrtvi gori ne zbidjjo, niti Kríztus je nej gori zbúdjeni. *Rim. 8, 11.*

17. Csi je pa Kríztus nej sztano gori: márna je vò-ra vafa; escse szte vu grejhi vafi.

18. Záto, i kíszo zászpali vu Kríztufi, zgúbleni szo.

19. Csi vu etom 'zftki szamo vùpanye mámo vu Kríztufi, nevolnejši szmo od vszej lúdi.

20. Zdaj je pa Kríztus gori sztano zmrtvi: prvotina tej, kí szo zászpali, vcsinyen. *Dján. 26, 23.*

21. Ár, geto je po csloveki szmrt, i po csloveki je gori sztanenyè ti mrtvi. *Rim. 5, 12. 18.*

22. Ár, liki vu Ádami vszi mérajo: tak i vu Kríztufi sze vszi o'zivéjo. *Rim. 5, 15-19.*

23. Vszákfi pa vu lasztivnom rédi: prvotina je Kríztus; potom oni, kí szo Kríztufi vu prífesztyi nyegovom. *1. Tef. 4, 15.*

24. Po tom † konec z bode; gda tà dà králesztvo Bougi i Ocsi: gda na nikoj †† szprávi vsze poglavá-sztvo i vszo oblázt i moucs. † *Mát. 24, 6.* †† *Dan. 2, 34.* *Ozn. 6, 12.*

25. Ár more on kralúvati: dokecs ne dene vsze nepriátele pod nogè szvoje. *'Zolt. 110, 1.* *Mát. 22, 44.*

26. Te szlejdnyi nepriáteo szmrt sze na nikoj szprá-vi. *Ozn. 20, 14.*

27. Ár je vsza podvrgao pod nogè nyegove. Gda pa velf, kaj szo vsza podvr'zena: escsivefzno je; kaj je zvún toga, kí nyemi je vsza podvrgao. *Mát. 11, 27.*

28. Gda nyemi pa bodo vsza podvr'zena: teda sze i szám Szin podvr'ze tomi, kí je nyemi vsza podvr-gao; naj bode Boug vsze vu vszej. *1. Kor. 3, 23. 11, 3.*

29. Nachí ka bi csinlli ti okríztseni nad mrtvimi:

csi bi rejšan ti mrtvi gori ne sztanoli? Zakaj sze pa krlžtsávajo nad mrtvimi?

30. Zakaj pa i mšpogólbamo vszákó vŕori. *Rim. 8, 36.*

31. Vszáki dén vméram po našoj hváli; štero mám vu Krlžtus Jezusi Goszpodni našem. 1. *Tef. 2, 19.*
2. *Kor. 4, 10.*

32. Csi szam sze pouleg csloveka † zdivjácsinov bojúvao vu Efezusi: ka mi valà; csi mrtvi gori ne sztánejo? Jejmo †† i pšmo: ár vŕtro merjémo. † *Dj. 19, 23.* †† *Es. 22, 13.* *Modr. 2, 6.*

33. Ne dájte zapelati: hŕda zgucsávanya szkvaršjo dobre návade. *Ef. 5, 6.*

34. Prebúdate † sze pravicsno i ne grejšte. Ár nški neznajo Bogà. Na †† szramoto vám právim. † *Rim. 13, 11.* †† *Már. 22, 25.*

35. Ali ercsè što: kakda sztánejo gori ti mrtvi? i vkákšem tešli *naprej* prído?

36. Nešpameten: tš, ka szejjas, ne o'zivé sze; nego, csi merjè. *Ivan. 12, 24.*

37. I, ka szejjas, ne szejjas tešlo, štero bode: nego goulo zrno, trbej je znati pšenice, ali pa kákšega drŕgoga *szilja*.

38. Boug nyemi pa dáva tešlo, kak fcsè i vszákšemi szemeni laštivno tešlo. *Szv. I, 11.*

39. Nej je vszàko mešzou ednàcse mešzou: nego drŕgo je cslovecse mešzou, drŕgo je pa govenszko, drŕgo je pa řibje, drŕgo je pa řišcsje.

40. Jefzo i nebeszka tešla i zemelšzka tešla: ali drŕga je ti nebeszki dška; drŕga je pa ti zemelšzki.

41. Drŕga dška je szuncza, i drŕga dika je mejšzeczca, i drŕga dška je zvezzd: ár zvezzda od zvezzde sze razlocsáva po diki.

42. Tak bode i gori sztanenyè ti mrtvi. Szejja sze vu szprjhnyeneyj gori sztáne vu nešzprjhnyenoszti. *Dan. 12, 3.* *Már. 13, 43.*

43. Szejja sze vu nepošteneyj: gori sztáne vu dški.

Szejjá sze vu nemocnoszti: gori sztáne vu zmo'znoszti. *Fil. 3, 20. 21.*

44. Szejjá sze tejjlo telovno, gori sztáne tejjlo dúhovno. Je tejjlo telovno: i je tejjlo dúhovno.

45. Tak je i písáno: vcsínyen je prvi cslovik Ádam vu 'zivoucsó dúšo; te szlejdnyi Ádam pa na dúh o'zivilenyà. *Szv. 2, 7. Rim. 4, 14.*

46. Ali nej je to prvo, dúhovno; nego to telovno: potom pa to dúhovno. *v 45.*

47. Prvi cslovik je zzemlé zemelszki; te drúzi cslovik je pa Goszpoud znebész. *Lúk. 2, 78.*

48. Kákli je te zemelszki; tákli szo i ti zemelszki; i kákli je te nebeszki; tákli szo i ti nebeszki. *Szv. 5, 3.*

49. I, liki szmo noszili obráz toga zemelszckoga, tak noszmo i obráz toga nebeszckoga. *Fil. 3, 21.*

50. Tou pa právim, bratje; kaj mešzou i krv králestva Bo zega šrokúvati nemre: niti szprjhnenyé neszprjhnyenoszt šrokúvati. *Mát. 16, 17. Gal. 1, 16.*

51. Ovo szkrovnoszt vám povejm: 'všzi ifztina ne zaszpímo; všzi sze pa preobrnémo. *1. Tef. 4, 15.*

52. Brs vu ocsnom megnenyi, na szlejdnyo trombónto (ár trombóntivali bodo) i ti mrtvi gori sztáno neszprjhliivi i mí sze preobrnémo. *Mát. 24, 31. Ozs. 10, 7. 11, 15.*

53. Ár je potrejbno, naj to szprjhliivo oblicsè neszprjhliivoszt i to mrtelno oblicsè nemrtelnoszt. *2. Kor. 5, 4.*

54. Gda pa to szprjhliivo oblicsè neszprjhliivoszt i to mrtelno oblicsè nemrtelnoszt: teda sze zgodí ona rejcs, štera je písána; po'zrejta je szmrt vu obládanyi. *Hof. 13, 14. 'Zid. 2, 14.*

55. Gde je tvoj, š szmrt! 'zálec? Gde je tvoje, š peko! obládanye? *Ozs. 19, 20. 21.*

56. 'Zálec szmrti je pa grejh, moucs grejha je pa právda. *Rim. 4, 15. 7, 13.*

57. Ali hvála bojdi Bougi; kí nám je dáó obládanye po Goszpodai našem Jezusi Krisztuš. *Rim. 7, 25. 1. Ivan. 5, 5.*

58. Záto, bratje moji lúbléni, sztálni bojdte, nege-nyeni, obilni vu deli Gofzpodnovom vszigdár, znajoucsi, kaj ne bode zamán delo vase vu Gofzpodni. 2. *Kron.* 15, 7.

SESZTNAJSZETI (XVI.) TÁÓ.

I. *Od zbéricze na Jeru'zálemszki szvéczov potrejbcsino,* 1-5. II. *Od vucsitelov csészzi,* 6-24.

I. 1. **O**d † zbéricze pa tim szvétim na *potrejbcsino* liki szam zrendelúvao gmajnam vu †† *Galácii*: tak i vszinte. † *Dj.* 11, 29. †† *Gal.* 1, 2. 6, 10.

2. Prvi *dén* tyedna vszáki vász tà deni pri szebí szprávlavši; ka sze nyemi dobro vídi: naj sze teda, gda prídem, zbéricze ne pobérajó *Dj.* 20, 7 *Ozn.* 1, 10.

3. Gda pa prídem: sterekoli hodte stímali sípodobne po lísztí; tè poslem; naj neszéjo tou miloscsó vase vu Jeru'zálem. 2. *Kor.* 8, 16.

4. Csi je pa vrejdnó i meni idti: naj pojdo zmenom. *Dján.* 21, 15. 24, 17.

5. Sou bom pa kvám: gda bom sou po *Maczedonii* (ár bom po *Maczedonii* sou.) *Dján.* 19, 21. 2. *Kor.* 1, 15.

II. 6. Pri vász pa lejhko ofztánem; ali i prezimávao bodem: naj me vszszprevodite; kamakoli bom sou.

7. Ár nesceni vász zdaj vu prejkidejnyi viditi: vúpam sze pa; ka nikeliko vrejmena pri vász ofztánem; csi bode Gofzpod steo.

8. Ofztánem pa vu *Efezusi* do *Riszáo*.

9. Ár szo sze mi dveri odprle velike i mocsne, i protivníkov je vnogo. *Dján.* 14, 27.

10. Csi pa príde *Timotheus*: glédajte, naj brezí sztráha bode pri vász. Ár delo Gofzpodnovo dela; liki i jazs. *Fil.* 2, 19. 1. *Tes.* 3, 9.

11. Naj ga záto sto ne zavr'ze. Szprevodte ga pa vu méri; naj príde kmeni: ár ga csákam zbratmi vrét. 1. *Tim.* 4, 12. *Tit.* 2, 15.

12. Od *Apollósa* brata pa *szúsjte*: ka szam ga doszta pre-

profzo; najde kvám zbratmi. Ali nigdár je nej biotè voule; ka bi zdaj sou. Sou de pa; gda prfliko najde.

13. Verufztújte, fztojte vu vóri, moj'zè bojďte i mocni bojďte. *Ef. 6, 10.*

14. Vfza vafa fze naj vu lúbeznofti godfjo. *I. Kor. 14, 1.*

15. Profzim pa vafz, bratje; znájte hi'zo Stevanovo; kaj je prvotina Achaie, i na falú'zbo tim fzvétim fzo fze poudali. *Rim. 16, 5.*

16. Naj i ví podáni bodete tákfm i vfzákomi pomágajoucsemi i delajoucsemi.

17. Vefzelim fze pa nad prífefztyem Stevana i Fortunátusa i Achaika: kaj fzo vafe zmenkanye tej fzpunili.

18. Ár fzo fzpokòjili moj i vas dùh. Záto znájte tákfe *vpostnyej dr'zati.*

19. Pozdrávlajo vafz gmajne A'zie. Pozdrávlajo vafz vu Gofzpodní vnogo Akvila i Prifzczilla fzpřávisom vrét, ftero je vu nyidva hi'zi. *Rim. 16, 5.*

20. Pozdrávlajo vafz bratje vfzi. Pozdravte eden drúgoga vu fzvétom kúfsúvanyi. *I. Tef. 5, 26. I. Pet. 5, 14.*

21. Pozdrávlanye zmojov rokouv Pavlovov *pifzani.* *Kol. 4, 18.*

22. Csi fto ne lúbi Gofzpon Jezus Krifztusa: prekléti bojdi, máran atha. *Zolt. 2, 12. I. Kor. 12, 3.*

23. Milofesa Gofzpon Jezus Krifztusa *bojdi* zvami.

24. Lúbezen moja zevízejmi vami vu Krifztus Jezusi, Amen.

K-Korinthusánczom prvi líst *pifzani* od *mezta* Filipis; *poszlani* pa po Stevani i Fortunátusi i Achaiki i Timotheusi,

SZ. PAVLA APOSTOLA
II. K-KORINTHUSAN-
CZOM.

PISZANI LISZT.

P R E D G O V O R.

§. I.

Korintbusáncze je Paveo vu I. listi;
od vnougi grejbov sztrasno kárao:
nej li szamo sze je nyim grozio; nego je i
zapovedao ednoga, kí szi je lasztivno ma-
csijo vzéo, vò vrcsi. Zato po ednom leti
z-Filippisa nyim píse i trousta i veli toga vò
vr'zenoga po pokouri nazáj vzéti. Eto je
to prvo: stero ga je na píszyne etoga list-
tà nadignolo. To drúgo je: ka, geto szo ga
zácsali níki za nesztálnoga i táksega vò glá-
sziti

P R E D G O V O R.

sziti; ki, ka obecea, ne zdr'zi; tak eti sze zagovárja; zakaj je pouleg obecsanya knyim nej mogao idti.

§. 2. Zdr'zàva tak czejli liszt eto trou- je vu szebi:

I. Predgovor I. 1-10.

II. Materio lisztà, stera je, eta: ka

α.) Szebè zagovárja, ka je knyim nej sou. I-12. II. 1-17.

β.) Szvojga Evangyelioma diko potrdjàva. III-VII. 1-16.

γ.) Na álmostvo opomina. VIII-IX. 1-15.

δ.) Szvojo csészta bráni. X-XIII. 1-6.

III. Zaprtek. XIII. 7-13.

P R V I (I .) T Á O .

I. *Predgovor i poklon, 1-2. II. Bogà buváli za volo trostá
sta, 3-14. III. Zrok ká'ze, zakaj je nejmogao knyina
priti, 15-24.*

1. **P**aveo Apostol Jezus Kriztusov po vouli Bo'zój
i Timotheus brat gmajni Bo'zój, stera je vu
Korinthusi zevfzejmi szvčtími, kí szo vu czejloj Achaji.
1. Kor. 1, 1.

2. Milofcsa vám i mér od Bogà Ocsè nafega i Gofz-
pon Jezus Kriztusa. *Rim. 1, 7.*

II. 3. Blagoszlovlen † je Boug i Ocsa Gofzpodna
nafega Jezusa Kriztusa, Ocsa †† szmilenoszti i Boug
††† vfzega obeszeljà. † *Ef. 1, 3.* †† *'Zolt. 103, 13.*
††† *Rim. 15, 5.*

4. Kí nász obeszeljáva vu vfzój náfój nevouli, da bí
i mí mogli obeszeljávati vu vfzákoj nevouli bodoucse,
po obeszeljávanyi, ízkim sze i mí od Bogà obeszeljá-
vamo. *Kol. 1, 24.*

5. Naj, kak obiljavajo trplejnja Kriztusova vnami,
tak po Kriztusí obiljava i obeszeljávanye nafè. *'Zolt.*
34, 20. Rim. 8, 17.

6. Ali sze pa nevouliemo; na vase obeszeljávanye
i zvelicsanye je; stero sze dela vu znáfšanyi tíšti ne-
voul, stere i mí trpšmo: ali sze obeszeljávamo; na
vase obeszeljávanye i zvelicsanye je. *Kol. 1, 24.*

7. I vúpanye nafè je mocsno za vász, znajoucsi;
kaj, liki szte tálniczke trplejnja, tak i obeszeljávanya.
1. Tef. 2, 13.

8. Ar nescemo, ka bí neznali, bratje, nafè nevou-
le, stera sze je nám pripétila vu A'zii; kaj szmo vò
zmertúka po'zmécsani bíli i víše moucsi tak; da szmo
i v'zivoti nafem dvojsli. *Dján. 19, 23. 1. Kor. 15, 32.*

9. Ali i mí szamí vfzebi szmo'ze szmrti szoudbo me-
li: naj sze ne vúpamo vu šzebi; nego vu Bougi; kí
mrtve gori zbúdjáva. *Jer. 17, 5. 7. Rim. 4, 17.*

10. Kí nász je ztáksé szmrta ószloubodo i ószlobó-
djáva: vkom sze vûpamo; kaj nász i potom ószlobó-
dí. 1. Kor. 15, 31. 2. Tim. 4, 18.

11. Pomágajoucsi i ví zmolitvov za nász; naj zvnou-
gi ószob dár nám dáni po vnougi sze dà hvála za nász.
Rim. 15, 30. Fil. 1, 19.

12. Ár je hvála nafa eta, szvedoušztvo dúsnevejš-
ti nafe: kaj szmo sze vu Bo'zój profztoucsi i csifztou-
csi, nej vu modroušzti telovnoj, nego vu milošci
Bo'zój, obracsali na szvejtí; naj bole pa pri vafz.
'Zid. 13, 18.

13. Ár drûga vám ne písemo: nego tou; ka štéte i
ka znáte. Vûpam sze pa; kaj i notri do koncza zna-
li bodte.

14. Liki šzte i šzpoznali nász zednoga tála: kaj szmo
vafa hvála, liki i vř nafa vu dnévi Goszpon Jezuso-
vom. 2. Kor. 5, 12. Fil. 2, 16.

III. 15. I šztouv vûpaznosztyov szam šteo kvám
idti oprvics; naj drûgo milošco máte. 1. Kor. 16, 5.

16. I po vafz prejk idti vu Maczedonijo i pà z-Ma-
czedonie idti kvám i po vafz sze šzprevájati vu Judeo.
Dján. 19, 21. 1. Kor. 16, 5.

17. Tou záto premislávajoucsi jeli szam zlejhkou-
csov 'zivo? Ali, štera premislávam, pouleg tešla pre-
mislávam: naj bode pri meni tak, tak, i nej nej?
Mát. 5, 37. Jak. 5, 12.

18. Veren je pa Boug: kaj je rejcs nafa kvám nej
břla tak i nej.

19. Ár je Szin Bo'zi Je'zus-Krifztus, kí je med va-
mi po nami predgani, po meni i Szilvánusi i Timo-
theusi, nej bio tak i nej; nego je bio tak vu nyem.

20. (Ár vszáksa obecsanya Bo'za szo vu nyem tak:
vu nyem amen) Bougi na diko po nász. Dj. 13, 32. 33.

21. Tè pa, kí nász zvamivrét potrdjáva vu Kriřt-
tufa i namazao je nász, je Boug. 1. Ivan. 2, 20.

22. Kí je i zapecsato nász i dáó je zádavo Dúhá *szvétoga* vu szrczá nása. *Rim. 8, 16.*

23. Jasz pa szvedoka Bogá zovém na mojo dúso : kaj szam vász milúvao ; kaj szam do eti máó nej sou v-Korinthus. 2. *Kor. 12, 21.*

24. Nej, ka bi † kralúvao nad vašov vórov : nego, ka szmo †† pomocnšczke radošzi vaše. Ár vu ††† vóri sztojšte. † 1. *Pet. 5, 3.* †† 1. *Kor. 3, 9.* ††† *Rim. 11, 23.*

DR Ū G I (II.) T A O.

I. Zrok, zakaj je ráj píszaó, liki ka bi szám sou knyim, 1-4. II. Profzi je, naj toga vó zvr'zenogá grejsnika nazáj vzemejo, 5-11. III. Právi Apostolje szo disanye *Krisztusovo*, 12-17.

I. 1. **E**to szam pa vu szebi szoudo : naj nejdem kvám pá vu dreszélnošzi. 2. *Kor. 12, 20.*

2. Ár csi vász jasz razdreszelim : što je, kí mené obeszeli ; nego razdreszéljeni od méne.

3. I píszaó szam vám tou iszto : naj, *gda kvám prídem*, nemam 'zaloszti od oni, nad šterimi bi sze meo radúvati zavúpavli sze na vász víze ; kaj je moja radošz vízej vász.

4. Ár szam vám zvnouge nevoule i šztiskávanya szrczá píszaó po vnougi šzkuzáj : nej, ka bi sze dreszélili ; nego, ka bi lúbezen šzpoznali ; štero obilno máma kvám. *Fil. 3, 18.*

II. 5. Csi je pa što razdreszelo : nej je mené razdreszelo, nego ztála ; naj vász víze doli ne poté'zim.

6. Zadošzta je tákfemi eto od vnougi káranye. 1. *Kor. 5, 5.*

7. Tak naj pronti bole *nyemi* ví odpiszšte i obeszélite *ga* : naj sze kak šzprevelikov 'zalosztyov ne vtopí té tákfi

8. Záto profzim vász : šzkášte *nyemi* tou lúbezen, 1. *Kor. 16, 14.*

3. Geto je ocsivefzno: ka fzte lífzt Krifztusov po náfój fzlú'zbi fzfpráveni, píszani nej zcsrnílo; nego z-Dúhom 'zlvoga Bogà: nej, na † kameni táblaj, nego na †† mefzni táblaj fzfzcà. † *Vôid.* 24, 12. †† *Jer.* 31, 33. *Zid.* 8, 10.

* *Epist. na XII. po Sz. Troifztovi Nedelo.*

II. 4. Vúpanye pa tákfe mámo po Krifztu-
fi k-Bougi: *Ivan.* 14, 6.

5. Nej kaj bi fzfpodobni bílí fzfami od fzfébe mifz-
liti kaj, líki fzfami zsfébe: nego fzfpodobnoszt náfá
je z-Bogà. *Fil.* 2, 13.

6. Kí je i fzfpodobne náfz vcsino fzfuge †
nouvoga Zákona, nej †† píszka; nego dúhà.
Ar píszk vmorí: dúh pa o'zivi. † *Jer.* 31, 31.
†† *Rim.* 2, 27. 4, 15.

III. 7. Csi je pa fzlú'zba fzfmrta vu píszkaj,
ftera je ofznovlena vkameni táblaj, vu tákfoj
díki bíla; da fzo nej mogli glédati fzfínovje
Izraelczki na lícze Mo'zefovo za vo'lo díke
lícza nyegovoga, ftera je prejdoucia bíla:
Vôid. 24, 12.

8. Kakda bi ne bíla bole fzlú'zba dúhà vu
díki?

9. Ar csi je † fzlú'zba prekléftva díka: od
koga bole obiljáva †† fzlú'zba pravícze vu
díki? † *Ivan.* 5, 45. †† *Rim.* 1, 17. 3, 21.

10. Ar i tò odícseno nej je bílou odícseno vtom tá-
li za vo'lo prevelike díke.

11. Ar csi je tò preminouese odícseno bílou: od
koga bole tou, fterò ofztáne, je vu díki?

12. Imajoucsi záto tákfo vúpazen zvelíkov fzfcsno-
fftyov 'zivémo vgucsí. *Ef.* 6, 19.

13. I nej liki je Moj'zes djáo pokrivalo na obráz szvoj, da bi ne vidili szinovje Izraelszki na konec z toga preminoucsega. *Vöid.* 34, 33.

14. Ali obtrdjene szo pámeti nyihove. Ár notri do denésnyega dnéva pokrivalo nad stejnyem sztároga Zá-kona neodkrito ofztanyúje: štero sze vu Kriřztufi kraj jemlè. *Es.* 6, 10.

15. Ali do denésnyega dnéva, gda štéjo Moj'zefa, pokrivalo nad štrczom nyihovim le'zí.

16. Gda sze pa što obrné k-Gofzpodni: *teda* sze kraj vzeme pokrivalo. *Rim* 16, 23.

17. *Gofzpod je pa Dúb. Gde je pa Gofzpodnov Dúb: zam je szlobofcsina.* *Ivan.* 4, 24. 8, 32.

18. Mí pa vřzi zodkritim lřczom Gofzpodново díko *Jiki* † vglèdali glédajoucsi †† vtřřti obráz sze premi-nyávamo od díke na díko, liki od Gofzpodnovoga Dúhà. † 1. *Kor.* 13, 12. †† *Rim.* 8, 29.

STR TI (IV.) T A O.

I. *Právi, ka ne bejnja glářřzi Evangyeliom: csi gli vnou-gi ne vörjejo, 1-4. II. Kákři szo a.) znoutra i ß.) zvúna právi Apostolje? 5-11. III. Ka nářz na mi-rovno trplejnje nadigávati more? 12-18.*

I. 1. **Z**áto, da eto † řzlú'zbo mámo, liki řřmo †† milofcsa doubili, ne pomenkávamo. † 2. *Kor.* 3, 8. †† 1. *Kor.* 7, 25.

2. Nego odmetávamo řzkřivna *dela* řřramoute i ne hodimo vu jálnofřti; nití ne meřřamo rejs Bo'zo: nego zocřiveřřnofřtyov řřřtine preporácsamo řřřmi řřbè pri vřřoj dúřnojveřřřti lúdi pred Bogom. 1. *Tef.* 2, 3. 5.

3. Csi je pa i zakřiti nas Evangyeliom, pred teřmi je zakřiti; kí sze řřkvarřřjo. 1. *Kor.* 1, 18. 2. *Tef.* 2, 10.

4. Vu řřeri je Boug etoga řřveřřta † ofřleřřpo pámeti řři neverni: naj nyim ne řřveřřti řřřvetlořřřt Evangyelioma ofřke Kriřřtufove; kí je †† Bo'zi keřřp. † *Ef.* 6, 10. †† *Ivan.* 1, 18. *Kol.* 1, 15.

II. 5. Ár ne prejdgamo szamí szebé: nego Krisztus Jezufa Gofzpouda; szamí szebé pa szluge vase po Jezusi. 2. Kor. 1, 24. 1. Kor. 3, 5.

6. Kaj Boug, kí je velo † zkmicze szvetloft szijati, je té, kí je †† szljao vu szrczáj nasi na ††† preszvecsenyè szpoznanya dske Bo'ze vu * obrázi Jezus Krisztusa. † Szzv. 1, 3. †† 2. Petr. 1, 19. ††† 'Zolt. 36, 10. * 2. Kor. 3, 7. 18.

7. Mámo pa té † kincs vu †† csrepnyeni poszoudaj: ††† dosztojnofzt moucsi Bo'za bode, i nej znáfz. † Már. 13, 44. †† Szod. 7, 16-19. ††† 1. Kor. 2, 5.

8. Vu vszem sze sztiszkávamo; ali ne sztisznemo sze: dvojsmo, ali ne zdvojsmo.

9. Pregányamo sze; ali ne nihámo sze: te'zimo sze; ali ne pogibsmo sze. 'Zolt. 37, 24. i

10. Vszigdár vmárjenyè Gofzpon Jezufa vu tejl okouli noszimo: naj sze i 'zstek Jezusov vu tejli nasem szká'ze. Rim. 8, 17.

11. Ár sze mí 'zivoucsi vszeszkoufz na † szmrt dávamó za volo Jezufa: naj †† sze i 'zstek Jezusov szká'ze vu mrtlnom tejli nasem. † 'Zolt. 44, 13. 14. †† ý. 10.

III. 12. Etak tak † szmrt vnami dela; 'zstek pa †† vu vami. † 1. Kor. 15, 21. †† Rim. 6, 5. 8.

13. Da pa mámo toga isztoga Dúhá vöre pouleg onoga, ka je píszano; vörvao szam, záto szam gúcsao: i mí vörjemo, záto i gucsímo. 'Zolt. 1, 6. 10 Rim. 10, 9.

14. Znajoucsi, kaj, kí † je zbúdo †† Gofzpon Jezufa, i náfz po Jezusi zbidí i zvamivrét ††† naprej posztkvi. † Dján. 13, 15. †† Ivan. 5, 27. 28. ††† Már. 25, 33.

15. Ár eta vsza za vase volo bodo: naj milofcsa obiljavajoucsa po vnougi hválo zdávanyi bole obiljava na diko Bo'zo. Rim. 5, 15. Kol. 1, 24.

16. Záto ne pomenkamo: nego, csi fze i vŭnejsnyj nas cslovik zrúsáva, dônok te znotrejsnyj fze ponávla od dnéva do dnéva. 1. *Pet.* 3, 4. 4, 1. *Ef.* 3, 16.

17. Ár ta *ocsnomeguyena lejbkouta trplejnja nasega jáko preveliko vekivecsno 'zmécsavo dike nám szpráva.* *Rim.* 8, 18.

18. Ár mí ne glédamo ta vidoucsa; nego ta nevidoucsa. Ár ta vidoucsa szo do csafza: ta nevidoucsa szo pa vekivecsna. *Rim.* 8, 24.

P É T I (V.) T Á O.

I *Vto nebeszko bi'zo idti trbej 'zeleti, 1-10. II. Pafcsi fze i drúge tá pripelati, 11-21.*

1. Ár známo: kaj, csi fze † zemelszke nase hi'ze fztánek rafzpiszti, czimper od Bogà mámo, hi'zo †† brezi rouk napravleno, vekivecsno vu nebeszaj. † 2. *Pet.* 1, 13. †† *Ivan.* 14, 3. *'Zid.* 11, 10.

2. Ár i vtom zdihávamo: ka fze fcsémo vprebiválicse nále, ftero je znebész, gori oblejcsi. *Rim.* 8, 23.

3. Csi fze li oblecseni, i nejnági, nájdemo. *Mát.* 22, 11. *Gal.* 3, 18.

4. Ár, kí fzmo vetom fztánki, zdihávamo pod bremenom záto, ka fze nefcsemo fzelejcsi, nego gori oblejcsi: naj fze po'zrè mrtelnofzt od 'zitka. 1. *Kor.* 15, 53.

5. Kí je pa † náfz na tou szpravo: je Boug; kí nám je dáo i †† zádavo Dúhà. † *Ef.* 2, 10. †† *Rim.* 8, 16.

6. Vúpamo fze tak vfzigdár i známo: kaj, *dokect* vu tejlj, kak túhinczi, hodimo, dalecs fzmo kraj od Gofzpodna. *'Zolt.* 39, 14. *Fil.* 3, 20.

7. (Ar po vóri hodimo: nej po videjnyj.) 1. *Kor.* 13, 12.

8. Vúpamo fze pa i fcsémo fze bole vò zefzeliti ztejla i prebívati pri Gofzpodni. *Fil.* 1, 23.

9. Záto fze i pafcsimo; ali fzmo vtejlj prebfvajoucsi, ali fze pa vò fzelimo: naj nyemi vugodni bode-mo. 2. *Petr.* 3, 14.

10. Ár sze je nám vszejm potrejbno pred Krizstufovim szodczkim sztoucjom szkázati: naj príme vszákfi, ka je po tešli csinio pouleg toga ka je delao, ali dobro, ali hũdo. *Mát. 25, 31. Rim. 2, 6.*

11. Znajúcsi tak sztrájh Bo'zi, lidš rátamó: Bougi szmo pa ocsiveszni. Vúpam sze pa; ka szmo i vu vaš dũsnivejštaj ocsiveszni. *Job. 31, 23.*

12. Ár ne preporácsamo vám pá szamš szebè: nego vám príliko dávamó hvále nad nami; naj máte kaj prouti tejm, kí sze vu obrázi hválijo, i nej szrečá. *Fil. 3, 4.*

13. Ár ali bláznijemo, Bougi bláznijemo: ali csednújemo, vám csednújemo.

14. Ár Krizstufova lúbeznošt nášz sztiszkáva.

15. *Kakti one, ki* tou szoudimo: kaj, csi je † eden za vsze mr'u, tak szo vszi mrlí. I za vsze je mr'u: naj †† ti 'zivoucsi vecs ne 'živéjo szebi; nego tomí, kí je za nyè mr'u i gori sztano. † *Zid. 2, 9. Rim. 5, 15. †† 1, Pet. 4, 1. Lúk. 1, 74.*

16. Záto mš od etoga máo nikoga neznamo pouleg tešla. Csi szmo pa i szpoznali pouleg tešla Krizstufa: ali zdaj ga vecs ne poznamo. *Mát. 10, 50.*

17. Záto csi je što vu Krizstufi; nouvo sztvorjenýe je: ta sztára szo prejšla, ovo vsza szo nouva vcsinyena. *Es. 43, 19. Oz. 21, 5.*

18. Tà pa vsza szo od Bogà; kí nášz je szebom zméro po Jezus Krizstufi i dáó nám je szlú'zbo zmérenýa. *Rim. 5, 10.*

19. Da geto je Boug bio vu Krizstufi, zméro je ete szvejt szebom i nej nyemi je notri racšnao preztoplenýa nyegova; i polo'zo je vu nášz rejcs toga šššfanya. *Rim. 3, 24. 25. Ef. 1, 8. 9.*

20. Za Krizstufa tak vposzelszťvi hodécsi, líki *da li sze* vam Boug molo po nášz, profšjimo za Krizstufa, zmérte sze z-Bogom. *Es. 32, 7. 1. Kor. 4, 1.*

21. *Ár oňoga, ki je † nej znao grejba, ie za †† nász grejb vsino: naj mi bodemo pravicza Bo'za vu nyem.*
 † 1. *Pet.* 2, 22. †† *Gal.* 3, 13.

SĚSZTI (VI.) TĀO.

†. *Bisztri je na evangyelicsánšzki 'zítek 1-13. II. Prepovidáva nyim sztimi nevernimi tiváristvo, 14-18.*

* *Epist. na I. pošztno Nedelo.*

I. 1. **D**a pa † vkúp delamo: opomínamo vász; naj †† zamán milošco Bo'zo ne vze-mete. † 1. *Kor.* 3, 9. †† *Zid.* 12, 15.

2. *Ár právi: vu priétnom vrejmeni szam te pošzlújhno; i vu dnévi zvelicsanya szam te pomogao. Ovo zdaj je vrejmen priétno; ovo zdaj je dén zvelicsanya.* *Es.* 49, 8.

3. *Nikomi nikše vnikom ne dávajmo † poštikávanye, naj fze †† ne grajà naša szlú'zba.* † *Rim.* 14, 13. †† 1. *Sam.* 2, 17.

4. *Nego fze vu † všzem prepórácsajmo, liki †† Bo'zi szlú'zbeniczke vu vnougom znáfanyi, vu nevoláj, vu potrejbcsinaj, vu szisz-kávanyaj.* † 2. *Kor.* 4, 2. †† 1. *Kor.* 4, 1.

5. *Vu 'zлакaj, vu temniczaj, vu sztanenyáj, vu delaj, vu verušztúvanyaj, vu pošztěj.* 2. *Kor.* 11, 23.

6. *Vu csisztoucsi, vu znányi, vu trplivoszti, vu dobrotivoszti, vu Sz. Dúhi, vu nezkazlivnoj lúbeznošzti.*

7. *Vu*

7. Vu ísztine rejcsi, vu Bo'zój moucsi, po ro'zjej pravícze zdejszne i zlejve íztráni. 1. Kor. 2, 4.

8. Po díki i nepostenyej, po hūdi i dobri gláfzi, liki zapelávczi, i dónok ísztínszki.

9. Liki † neznani, i dónok znáni: liki †† vmérajoucsi, i ovo 'živémo: liki ††† scsukani i dónok nej vmorjeni. † Ivan. 3, 1. †† 'Zolt. 11, 18. ††† 2. Kor. 4, 8.

10. Liki 'zalotztni, vszígdar sze pa radūvajoucsi: liki sziromáczke, vnouge pa obogatívši: liki nikaj nemajoucsi, i vszáksím ládajoucsi.] Eil. 4, 4.

11. Vúszta naša szo sze odprla kvám, ó Korinthusánczi! szrczè naše je rászérjeno. Es. 6, 5.

12. Nej szte voušzki vnami; voušzki szte pa vu szrczáj vaš.

13. Na meszto nřzáj dáne plácse, liki szinom velšm; rászérte sze i ví vu szrczój vaš knám.

14. Ne † voszte lűczki járem znevernimi. Ar kákš táó mà pravícza †† znepravdenoštyov? I kákše je obsínszstvo szvetlošzti i kmicze? † Práv. 22, 10. †† Ef. 5, 11.

15. I kak sze glíha Krízstus z-Beliálom? Ali kákš táó je toga vernoga znevernim. 1. Král. 18, 21.

16. Ali ka je za † zlo zenyè czérkvi Bo'ze zbolvanmi? Ar szte ví †† czérkev 'živoga Bogà: liki je ††† erkao Boug; kaj bom vnyšh prebívao i med nyimš bom hodo; i bom nyimš Boug, i oni bodo meni lűszstvo. † 2. Kor. 10, 7. 14. †† 1. Kor. 3, 16. ††† Lev. 26, 12.

17. Záto † vőidite od nyšh i †† odloucnste sze, veš Gofzpoud, i necsšzstoga sze ne dotekajte; i jašz váš gori vzemem. † Oz. 18, 4. †† Es. 57, 11.

18 I bom vám za Oco i vř hodete meni za Sziní i cserř: právi te vřzamogoucsi Gofzpoud. *Jer.* 31, 1. *Oz.* 21, 3.

SZÉDMI (VII.) TÁO.

I. *I na dale opomina na Sz. 'zitek, 1-3. II. Vefzeli ſze, ka nyim je poſtráňfanyi dúbovno 'zalofzt ſzpravo, 4-12. III. 'Zalofzt nyihova je i Tituſi na radoſzt bila, 13-16.*

I. 1. **Z**áto tákſa obečſanya *da mámo, lúbléni; ocſiſzimo ſze od vřze rú'znofzti † teĵla i dúbà †† dokoncſávajoucsi poſzvečſenyè naſe vu Bogà bojaznofzti. † 1. Kor. 3, 3. 4. †† 1. Ivan. 3, 3.*

2. Primte nář: nikomi ſzmo nepravico nej včſnili; nikoga ſzmo nej ſzkvárili; nikoga ſzmo nej vkanili *Dján. 20, 33.*

3. Ne právim eto vám na ſzkvarjenyè. Ár ſzam 'ze naprej erkao: kaj ſzte vu ſzrczáj nař *tak, da ſzmo gotovi zvamivrét mreĵi i 'ziveti. Fil. 1, 7.*

II. 4. Doſzta ſzrečſnofzti mám kvám *gúčſati, doſzta hvále nad vami; napunyen ſzam zobefzéljom: jáko obiljávam zradoſztyov vu vřzoy naſoj nevouli. Már. 5, 12. Dján. 5, 41.*

5. Ár, gda ſzmo ſli i vu † Maczedonijo, nikři gmajh je nej melo teĵlo naſe: nego vu vřzem ſzmo ſztiſzkávani. Zvúna †† vojſzkúvanya; znoutra *pa ſztráhi. † Dján. 16, 19-23. †† Prav. 32, 25.*

6. Ali Boug, kř te ponizne obefzéljáva, obefzėjo je nář po Tituſa *knám pridejnyi.*

7. Nej ſzamo pa vu pridejnyi nyegovom: nego i vu obefzéljávanyi; ſterim je obefzéljeni nad vami nazvičſávajoucsi nám vaſe 'zelejnye, vaſe joukanye, vaſo lúbeznoſzt, nad menom tak; da ſzam ſze ečſe bole zradúvao.

8. Ár, cſi ſzam vář i razdréřzelo po liřzti, nej mi je 'zao; cſi mi je gli 'zao bilou. Ár vřdim; kaj vář je tiřzti liřzt, cſi gli do cſařa, razdréřzelo. *2. Kor. 2, 4.*

9. Zdaj sze pa radújem, nej kaj szte razdrefzéljeni bíst: nego kaj szte razdrefzéljeni na pokouro. Ár szte razdrefzéljeni pouleg Bogà *tak*; da szte vnikakfo skodo nej prisli po nafz.

10. Ár pouleg Bogà 'zalofzt pokouro na zvelicsanye nepo'zalúvano dela: toga szvejta 'zalofzt pa szmrt dela. 2. *Sam.* 12, 13. *Mát.* 5, 4. *Sir.* 30, 23.

11. Ár ovo tou ífzto, ka szte pouleg Bogà razdrefzéljeni bíst, kákfo gyedrnofzt je delalo vu vami? ktom i zagovor, i cseméa, i sztrájh, i 'zelejnye i vrejli, i zadomefcsávanye? Vu vfzem szte pokázali: kaj szte vtom deli eszfzti.

12. Záto csi szam vám gli pfzao: *dónok* nej za volo nepraviczó delajoucsega; niti za volo nepraviczó trpécsega; nego za *toga* volo, naj sze fzká'ze nafa gyedrnofzt nad vami pri vafz i pred Bogom.

III. 13. Záto szmo sze obéfzelili nad vafim obezfzeljom. Obilnejfe pa efce szmo sze radúvali nad radofztyov Titufa: kaj sze je rafzládo dúh nyegov odevfzej váfz.

14. Ár, csi szam sze vkom pred nyim zvami hválo, nej szam sze ofzramouto: nego, liki szmo vám víza vu fzfzini gúcsali, tak i hvála nafa od Tíufá sze je za ífztinfzko najsla.

15. I fzcze nyegovo je obilnejfe kvám: gda sze fzpomfna vízej váfz bouganya, i kak szte ga zbojaznofztyov i fztrahotov pfjali. *Ef.* 6, 5. *Fil.* 2, 12.

16. Radújem sze záto: kaj sze vu vfzem na váfz zavúpam. 2. *Tef.* 3, 4.

OUSZMI (VIII.) TÁO.

I. *Opomina je na álmoftvo, 1 - 15. II. Imenúje one, po kej sze álmoftvo má pofzlati, 16 - 24.*

1. 1. **N**a znánye pa vám dámo, bratje, milofcso Bo'zo; ftera je dána gmajnam Maczedonfzkim. *Rim.* 15, 26.

2. Kaj je vu † vnougom vardejvanyi nevoule ráz-
la obilnosť radofzti nyihove i pouleg †† globocsne
fziromastvo nyihovo je obiljávalo vu bogáfzti †††
proufztofzti nyihove. † 1. *Per.* 1, 7. †† 1. *Kor.* 16, 2.
†† *Jak.* 1, 5.

3. Ar pouleg premoucsi, fzvedocsim i vife premou-
csi, fzo gotovi bilí. *Lúk.* 21, 2. 4.

4. Zvnougov prosnyov profcécsi nász: kabi milos-
eso i obcsinfzstvo fzlú'zbe na fzvéte dáno kfzebi vzéli.
Dján. 11, 29.

5. I nej, liki fzmó fze vúpali: nego fzo fzamí fze-
bè dáli prvle Gofzpodni, potom i nám po vouli Bo'zój.

6. Naj mf opomínamo Titufa; da, liki je prvle zá-
csao, tak i dokoncsa pri vafz i tou milofcso.

7. Da, liki vu vfzem obiljávate vu vóri i rejcsi i
znányi i vfzákoj gyednosťti i zvašov knám lúbez-
nosťtyov, tak i vu toj milofcsi obiljávajte. 1. *Kor.* 1, 5.

8. Ne právim pouleg zapouvidi; nego naj po drú-
gi gyednosťti i vafé lúbeznosťti csifztoucso vardenem.

9. Ar znáte milofcso Gofzpodna našega Jezufa Krifz-
tufa; ka je za vafz fziromák vesinyen bogat bodoucsi:
naj vf'znyegovim fziromastvom obogátite. *Lúk.* 9. 58.

10. I tanács vám vtom dávam. Ar tou vám valà:
kf fzte nej fzamo csiniti; nego i fleti pred tejm zácsa-
li vpreminoucsem leti. 1. *Kor.* 7, 6. 25. *Mát.* 10, 42.

11. Zdaj pa i csinejnye dokoncsajte: da, liki je goto-
va bíla vola, tak i dokoncsanye ztoga, ka máte. *Fil.* 2, 13.

12. Ar, csi je gotova vola, pouleg toga, ka má, prié-
ten je cslovik; nej pouleg onoga, ka nema. *Mark.* 12,
43. 1. *Per.* 4, 10.

13. Ar nefcsem naj drúgi lejškoucso, vf pa teskou-
cso, máte: nego naj fze zednákcse vu vezdásnyem
vrejmeni vafa obilnosť vu nyihovom znamenanyi
fuká ze.

14. Naj i nyihova obilnosť vám bode vu vašem
znamenanyi kpomoucsi tak; da bode ednákofzti.

15. Liki je písano: kí je vnogo nábrao, nej je obiljá-
vao: i kí je malo nábrao, nej je meo menyé. *Víd 16, 18.*

16. Hvála pa Bougi: kí je tou gyedrnofzt dáó nad
vami vu fzresé Titufa.

17. Kaj je ísztina opomínanye rad písao: gyedr-
nejli pa bodoucsi: z dobre voule je sou kvám.

18. Poszlali szmo pa 'znyimvrét brata: kí má hvá-
lo vu Evangyeliomi po vszej gmajnaj.

19. Nej szamo tou pa; nego i náto je odlocsen od
gmajn; naj naséga poutnikúvanya tiváris bode szúfz-
tov milofcsov, stera sze szlú'zi od nász na tisztoza
Gofzpouda díko i na hválo vafój dobroj vouli. *Gal. 2, 10.*

20. Oszbajoucsi sze toga; naj nász sto ne grajà vu
toj obilnofzti, stera sze od nász szlú'zi.

21. Liki kí dobra *dela* szprávlamo nej szamo pred
Gofzpodnom; nego i pred lidmf.

22. Poszlali szmo pa 'znyimi brata naséga, steroza
szmo szkúszili vu vnougom *ángoványi* vnogokrát gye-
drnoga bodoucsega; zdaj pa došza gyedrnejsega po
velikoj vúpaznofzti kvám.

23. Ali *szí* od Titufa, *bojdi gues*, moj tiváris je, i
med vami zmenomvrét delavec; ali od bratov nász,
Apostolje szo gmajn i díka Krisztufova. *Rim. 16, 7.*

24. Zató szkázanye lúbeznofzti vafé i nasé hvále
nad vami szkáste knyim i pred gmajnami.

DE V É T I (IX.) T Á O.

Od álmostva, 1 - 15.

1. **A**r od szlú'zbe, *stera sze prika'zúje* tím szvétim,
ísztina, ka mi je nej pótřebao vám písati.

2. *Kor. 8. 4.*

2. Ar znám gotovofzt vafó, szkoterov sze od váfz
hválím Maczedonicsánczom; kaj je Achaja gotova od
lájsnyega leta, i vafá pobo'znofzt je vnouge nadigno-
la. 2. *Kor. 8, 10 - 12.*

3. Poszlao szam pa ete brate; naj hvála náfa nad
vami

vami zamán ne bode vtom táli; da, kak szam pravo, gotovi bojčiti.

4. Naj sze kak, csi zmenom prído Maczedonicsán-
czi i nájdejo vász nepriprávlene, ne ofzramotímo (naj
ne eresém vf) vu toj íztálnofzti te hvále.

5. Potrejbno sze mi je záto vidilo opomenouti bra-
te: kaj bi naprej sli kvám, i pripravili bi naprej obe-
csano zbériczo vašo; naj gotova bode tak, liki dobro
volna zbéricza, i nej liki fzkopoufzt. 1. *Sam.* 25, 27.

6. Tou pa velim: kí fzkoupo szejja, fzkoupo bo-
de i 'zeo; i, kí szejja vu blagoszlovi, vu blagoszlovi
bode i 'zeo. *Pril.* 22, 9. *Gal.* 6, 8.

7. Vsfákfi, kak je gori djáo vszrczi: nej x'zalofzti,
ali zprimárjanya. Ár vsz'éloga dávcza lúbi Boug.
Vóid. 25, 2. *Rim.* 12, 8.

8. Zmo'zen je pa Boug vcsiniti; naj vsza milofcsa
obiljáva na vász: da vu vszem vszígdar vszo zado-
volnofzt majoucsi obiljávate na vsze dobro delo.
1. *Tim.* 6, 6-8.

9. (Liki je píszano: rafzípávac je, dáo je fziromá-
kom; pravicza nyegova ofztáne na vekke. 'Zolt. 112, 9.

10. Kí pa † dáva szemen szejjácsi: naj vám dà i
krúha na jejsztvíno; i povnou'za ízejtvo vašo, i vsz-
zi, da rafztè †† rafenyè pravicze vaše.) † *Pril.* 11,
24. †† *Rim.* 15, 28.

11. I vu vszem obogátite na vszo profztoucso; ste-
ra dela po nafz: naj sze Bougi hvála dáje. 1. *Kor.* 1, 5.
2. *Kor.* 4, 15.

12. Ár fzlú'zba toga áldova nej szamo dopuni zmen-
kanya ti fsvéti: nego i obiljáva po vnougi hválo zdá-
vanyaj Bougi. *Jak.* 1, 27.

13. Gda po vardejvanyi ete fzlú'zbe d'fcsijo Bogi
nad bouganyem glfhanya vašega z-Krifztufovim Evan-
gyeliomom i nad profztoucsov obcsinfztva vu nyè i
vu vsze. 2. *Kor.* 8, 24.

14. I vu nyšh móštví za vász; kí vász 'zelejšo za volo obilne mílošcše Bo'ze, štera je vu vami.

15. Hvála pa Bougi za nezgovorjeni dár nyegov.

DESZÉTI (X.) TÁÓ.

I. Zagovárja šze prouti krivim *Apostolom*, 1-11. II. *Mejri šze kmertiki od Bogà dánomi*, 12-18.

I. 1. Szám pa jašz Paveo profszim vász po krotkofzti i míloštvínofzti Kríšťušovoj, kí szám nazoucsi šfztina ponízen med vami, ouzdalecs szam pa šzresen kvám. *Rim* 12, 1.

2. Profszim pa *váše*: naj šze nazoucsi bodoucsi ne podražtím zvúpaznofztyov, zšterov míšlím *ka* šzmejní prouti níkim; kí *tak* míšlijo od nász; líki, *da bi* pouleg tešla hodili.

3. Ar, csi gli vu tešli hodimo; *dónok* šze pouleg tešla ne vojšzkújemo.

4. (Ar ro'zjè našéga vojšzkúvanya je nej telovno; nego zmo'zno v-Bougi na porúšanye trdni mejšzt. *Jer.* 1, 10. *Ef.* 6, 13-17.)

5. Szkim rúšimo † pomíslávanya i vszo vířzokofzt, štera šze zvisáva prouti šzpoznanyi Bo'zemi; i vlovleno pelamo vszo míšzeo †† na pokornofzt Kríšťuši. † *1. Kor.* 1, 24. 25. †† *Rim.* 16, 26.

6. I gotovo mámo zadomešcšávanye prouti vszój neokornofzti: gda šze šzpuni vaša pokornofzt.

7. Tà pred očsmí glédатели? Csi je što gvúšen; *ka* je Kríšťušov: tè šze naj zmířli szám vu šzebi; kaj, líki je on Kríšťušov, tak šzmo i mí Kríšťušovi. *1. Kor.* 14, 37. *1. Ivan.* 4, 6.

8. Ar, csi bom šze i obilnejše kajhválo zrašov oblářztyov, štero nám je dáo Goušzpoud na pobouřfanye i nej na opúřcšávanye vaše, ne ošzramotím šze. *2. Kor.* 12, 6 13, 10.

9. Naj šze ne vldím: líki *da bi* vász šztrašo po lířzěj.

10. Kaj listovje ština, praj, szo zmetni i zmo'zni: ocsivefznoft pa tešla je nemocsna i rejs za nikoj.

11. Kí je tákfi: naj premíszli; kaj, kákfi szmo vrejcsi po listáj ouzdalecs, tákfi szmo i nazoucsi vu deli.

11. 12. Ár sze ne szmejm ktejm dejvati, ali priglihávati: kí sze szamí hválíjo. Ali tífzti, kí szamí szebè vu szebi mejrijo i szamí szebè kfzebi priglihávajo, nikaj ne razmíjo. 2. Kor. 3, 1. 5, 12. Ef. 4, 7. 13.

13. Mí sze pa brezi mertúka ne hválímo: nego pouleg mertúka regule, štero nám je Boug vdejlo na moro; da szmo i notri do vász došzégno. 1. Kor. 12, 11. Rim 15, 19.

14. Ár nej, liki da bi ne došzégno kvám, sze nategújemo: ár i do vász szmo prisli vu Kriřtufovom Evangyeliomi.

15. Ne hválímo sze brezi mertúka vu lúczki delaj: vúpanye pa mámo, kaj, gda zrařtè vóra vašá, po vašmi sze zvfřzimo pouleg regule naše, na obilnoft.

16. Naj sze i tam vtífzti dr'zélaj, štere szo od vász tà prejk, Evangyeliom nazviřcsáva; naj sze vu lúczkoj reguli, liki vtífzti, štera szo 'ze gotova, ne hválímo. Rim. 15, 20. Gal. 2, 7-9.

17. Kí sze pa hváli: vu Gofzpodni sze naj hváli. Es. 65, 16. 1. Kor. 1, 31.

18. Ár je nej tífzti, kí † szám szebè hváli, řzkúřšeni: nego, †† šteroga Gofzpoud hváli. † Pril. 27, 2. †† 1. Kor. 1, 30. 4, 5. Mát. 25, 21.

EDENAJSZETI (XI.) TÁO.

Pavlova I. lúbezen k-Korintbusánczom prouti krivim Apostolom, 1 - 16. II. Pouiznoft prouti gizdořzti krivi Apostolov, 17 - 33.

1. **B**ár da bi me trpeli edno malo vu neřzpařmetnořtí mojoj: liki me i trpíte.
2. Ár milújem vász z-Bo'zím milúvanyem. Ár řzam vász zarouco ednomi mou'zi: da bi vász eřřřto dè vojko

vojko posztaviti mógo Krisztusi. *Lev. 21, 13. Es. 62, 5. Ozu. 14, 4. Zolt. 45, 12.*

3. Bojim sze pa; naj sze kak, liki je kacsá Ejvo vka-
nila vu jálnofzti szvojoj, tak ne szkvarljó mízli vase
zapelane od proufztofzti, sfera je vu Krisztusi. *Szrv. 3, 4. 13. Ivan. 8, 44.*

4. Ár, csi bi sto pridoucs drúgoga Jezusa predgao,
steroga szmo nej predgali; ali bi drúgoga Dúhá vzéli,
steroga szte nej vzéli; ali drúgi Evangyeliom, steroga
szte nej vzéli, dobro bi ga znáffali. *Gal. 1, 8. 9.*

5. Ár † stimam: ka szam vnikom nej ménli od ti
naj †† vékli Apostolov. † *1. Kor. 11, 10.* †† *Gal. 2, 6.*

6. Csi szam pa proufzti vu rejcsi: dónok nej szam
vu znányi; nego vu vřzem szmo ocsiveřzni vřzegavejcs
med vami. *1. Kor. 1, 17. Ef. 3, 4.*

7. Ali grejh szam vcsřno: ka szam szám szebè po-
nřzo, naj sze vř zvřřzite; kaj szam vářn zobřřtom Evan-
gyeliom Bõ'zi glářzo? *1. Kor. 9, 6-12.*

8. Drúge † gmajne szam szlejkao gda szam od nyřř
nájem vzéõ; da bi vám szlú'zo: i pri vářř bodoucsi i
potrebúvajoucsi, nad †† níkim szam nej le'zao. †
Fil. 2, 14. 15. †† Dřřu. 20, 33.

9. Ár zmenkanye moje szo dopunili bratje; kí szo
prisli od Maczedonie. I vřřákóm dcli szam sze *tak*
dr'zao, i *esese na dale* bodem sze dr'zao: naj vám na
'zmécsavo ne bodem.

10. Je isřtina Krisztusova vu meni: kaj sze mi tá
hvála ne zatekne vu krajřnáj Achaie. *1. Kor. 9, 15.*

11. Zakaj? Naj vářř ne lúbim? Boug zná.

12. Ka pa zdaj csinim; i *potom* csinio bodem; naj
nyřř odřřejkam prřřliko, kí řcséjo prřřliko; naj, vu kom
sze hválijó, sze nájdejo *takřř*, káklřř szmo i mřř.

13. Ár szo táklřř řřřvi Apostolje, jálni † delavezi, kí
sze premínyávajo †† na Krisztusove Apostole. † *Fil.*
3, 2. †† Már. 7, 15. 16.

14. I nej je csúdo. Ár szám Satan sze premínyáva na szvetlofzti angyela. *Dján.* 16, 17.

15. Nej je veliko delo *tak*: csi sze i szlugi nyego-vi premínyáva, liki *da bi* szlugi pravice bíli; kí konecz bode pouleg dejl nyihovi. *Fil* 3, 19. *Tit.* 1, 10. 11.

16. Pà velim: naj me što ne stíma neszpametnoga biti. Csi pa dõnok: tak, liki neszpametnoga, vze-me me; naj sze edno malo i jazs hválim.

II. 17. Ka právim: ne právim pouleg Gofzpodna; nego, liki vu neszpametnoszti vu toj podsztavi te hvále.

18. Da sze vnougi hválíjo pouleg tejla: i jazs sze bodem hválo. *Fil.* 3, 4.

* *Epist. na Sexagesime Nedelo.*

19. Ár radi trpíte neszpametne *vi* szpamet-ni bodoucsi.

20. Ár trpíte: csi *vasz* što vu szlú'zbo vr'ze; csi *vasz* što jej; csi *vasz* što vzeme; csi sze što na *vasz* pozdigáva; csi *vasz* što vu lícze bíje.

21. Pouleg nepostenyà právim: liki da bi mí nemocsni bíli. Vu kom *sze* pa što szmej hváliti (vu neszpametnoszti právim:) szmej sze i jazs. *š.* 18.

22. 'Zidovje szo oni? i jazs szam. Izraelitánczi szo? i jazs szam. Szemen Abrahá-movo szo? i jazs szam. *Dján.* 22, 3.

23. Szlugi Krísztufovi szo? (likí neszpa-meten velim) bole szam jazs vu † delaj obil-neji, vu vdárczaj víseji; vu †† temniczaj obilneji; vu ††† szmrti dofzta krát. † *1. Kor.* 15, 10. †† *Dján.* 21, 11. ††† *2. Kor.* 1, 10.

24. Od 'Zidovov szam pékrát stíridefzét vdárczov, brezi ednoga, vzéo. *Prav.* 25, 3.

25. Tríkrat szam zšibami bit bio, ednouk kam enŭvani, tríkrat szam ládje- trtyè pretrpo; noucs i dén szam bio vglobocsíni. *Dján. 16, 22. 14, 19. 27, 41.*

26. Na potěj cšesztou, vpogibelnošzti na vodi, vpogibelnošzti od razbojnikov, vpogibelnošzti od *šzvojega* reda, vpogibelnošzti od poganov, vpogibelnošzti vmešzti, vpogibelnošzti vpŭšcsávi, vpogibelnošzti na mourji, vpogibelnošzti med krívimí bratmi. *Dj. 27, 2.*

27. Vdeli i vtrŭdi, vu vŭrusztŭvanyaj cšesztou, vu gládi i 'zéji, vu pošztej cšesztou, vu mrazi i nágoti.

28. Zvŭn toga, ka sze mi zvŭna godí, prihájanye kmeni lŭšztva vszáki dén, i šzkrb na vsze gmajne. *Dján. 20, 18. 1. Kor. 9, 1.*

29. Sto je nemocsen: ka bi i jaz ne bio nemocsen? što sze šzpáka: ka bi i jaz ne goro? *1. Kor. 8, 13. Rim. 15, 1.*

30. Csi sze trbej hváliti: vtíšzti bom sze hválo; štera šzo moje nemocsnošzti.

31. Boug i Ocsa Gofzpodna našega Jezufa Kríštusa, kí je blagoszlovleni na veke, zná: ka ne lá'zem. *Rim. 1, 25.*

32. Vu Damaskusi doubus Aretás Krála je šztrá'zo Damaskusánczov mešzto, šteo me je vloviti. *Dján. 9, 24.*

33. I šzkoušz obloka vu kofári szam pŭšcsen *doli* po zídi i tak szam vujšáo nyegovim rokám.

DVANÁJSZETI (XII.) TÁÓ.

I. *Paveo sze nescse hváliti vu trétya nebésza zvne-sejnyem, 1-6. II. Od Satanovoga angyela sze bíje, 7-10. III. Kára Korintbusánczov neza-hválnoft, 11-21.*

I. 1. **H**váliti sze me isztina ne prifztája : dő-nok sou bom na videjnya i na oz-nanenyà Gofzpodnova. *Vóid. 12, 6.*

2. Znáám csloveka vu Krifztusi pred ftiri-nájfzetimi lejtmi (csi je vtejli bio neznam; ali je pa zvún tejla bio, *ni tou* neznam, Boug znà) vnesenoga notri do trétye nébe. *Dj. 22, 17.*

3. I znám tákšega csloveka (csi je vtejli bio, neznam; ali je pa zvún tejla bio, *ni tou* neznam, Boug zpà :)

4. Kaj je vneseni vu Paradi'zom i csúo je nezrecsene ricsí : ftere je nej fzlobodno cslo-veki gúcsati. *Lúk. 23, 43.*

5. Nad tákšim sze bom hválo : nad szebom sze pa ne bom hválo; nego vu nemocsnoft-táj moji. *2. Kor. 11, 30.*

6. Ár csi bi sze hváliti fteo : ne bi bio nez-pameten; geto bi isztino pravo. Ali tà ni-hám : naj fto od méne ne mífzli víše *od togs*, ftero vmeni vídi, ali ftero csúje od méne. *2. Kor. 11, 16.*

II. 7. I, naj sze zvifzokofztyov oznanofzti ne zvifzim, dána mi je fzipicza vu tejlo, an-gyeco Satanov, naj me za vúha bíje; da sze ne zvifzim. *Racs. 33, 55. Ef. 6, 16.*

8. Zá-

8. Záto szam tríkrat Gofzpodna profzo: naj odsztoupi od méne.

9. I erkao mi je: zadofzta ti je milofcsa moja. Ár sze moucs moja vu nemocsnofzti fzkoncsáva. Naj ráj bom sze tak hválo vu nemocsnofztáj moji: naj prebíva vimeni moucs Krisztufova] *Práv. 3, 26. Oz. 7, 15.*

10. Záto dobre voule szam vu nemocsnofztáj, vu ofpotávanyaj, vu potrejbcsináj, vu přegányanyáj, vu fzfifzkávanyaj za Krisztufa. Ár gda szam nemocsen: teda szam zmo'zen. *Rim. 5, 3.*

III. 11. Vcsinyen szam nefzepameten: ka sze hválím? Vi fzte me *ktomi* pripravili. Ár bi jazs mogao od váš hválen biti: ár szam vnikom nej zadnyejfi od ti naj vékfi Apostolov; esi gli szam nikaj nej. *2. Kor. 11, 1-6.*

12. Ifztina znamejnya Apostola fzo vcsinyena med vami, vu vfzofj trplivofti, vu znamejnyaj i csúdaj i zmo'znofztaj. *Ivan. 14, 10-14. Rim. 15, 18, 19.*

13. Ár vu kom bi bilfzífífí od drúgi gmajn: nego kaj szam nej nad vami manyúkivajoucsi le'zao? Od-púftite mi tou nepravicsnofzt. *11, 8.*

14. Ovo tretics szam gotov idti kvám: i ne bom vám na 'zmécsavo. Ár ne ífcsem vafa; nego váš. Ár je nej potrejbno; naj decza roditelom fzfpráva bla-go: nego roditelje deczi. *2. Kor. 13, 1. Fil. 2, 21.*

15. Jazs bom pa rad trofo i vő bom sze trofo za dűse vafe: esi gli, od koga bole váš lűbim, od toga menyé sze lűbim *od vášz. Fil. 2, 17.*

16. Bojdi fzi pa; ka szam váš jazs nej 'zmetio: ali jálen bodoucsi szam váš na nyè vzéo. *2. Kor. 11, 9. 1. Tef 2, 3.*

17. Jeli szam po fterom tej; ftere szam kvám poz-lao, kaj z váš potégno? *2. Kor. 7, 2.*

18. Profzo szam Titufa i pozlao szam 'znyim bra-

II. 5. Szamí szebè † szkűszte; csi szte vu vőri, szamí szebè vardejte. Jeli ne poznate szamí szebè: kaj je Jezus Krisztus †† vu vami? nego csi szte zav'zeni. † I. Kor. 11, 28. †† Kol. 1, 27. Ef. 3, 17.

6. Vűpam sze pa; kaj poznate: kaj szmo mí nej zav'zeni.

III. 7. Proszim pa Bogà: naj nikađ hűdoga ne vcsinšte: nej, naj sze mí vardenyeni szká'zemo; nego naj vű dobro csinšte; mí pa, liki zav'zeni bodemo.

8. Ar ne moremo kaj prouti isztini; nego za isztino.

9. Ar sze radűjemo; gda szmo nemocsni: vű szte pa mocsni. Tou pa i'zelejmo, *trbej je znati* vašo popoiaolšt.

10. Záo eta ouzdalecs píšem: naj *mi* nazovesi *bodoucsemi* ne bode potrejbno oštromi biti pouleg obláfzti; fteró mi je dáó Goszpoud na pobougsávanye i nej na porűfanye. 2. Kor. 2, 3. 12, 20. 21.

IV. 11. Obšzlejdnym, bratje, radűjte sze; poprávajte sze, obeszeljávajte sze, edno mšzlite, mér mejte: i Bong lűbeznoští ino méra bode zvami. Fil. 4, 4. Már. 5, 9.

12. Pozdravte edendrűgoga vu szvétom kűsűvanyi. Pozdrávajte vűsz vűzi szvéti. I. Kor. 16, 20.

13. *Milofesa Goszpou Jezus Krisztusa, i lűbezen Bo'za i obcsinfzvo Dűbà szvétoga bođi zevszejmi vami. Amen.*

K-Korinthusánczom drűgi lűszt píszani od Filippis meízta Maczedonie po Títusi i Lűkácsi.

SZ. PAVLA APOSTOLA
K-GALATÁNCZOM
PISZANI LISZT.

P R E D G O V O R.

§. 1.

Galatánczi szo ono lışzt-vo, stero je z-Gal-
lie, kà sze zdaj Franczia, ali Fran-
czuski ország zo-ve, vò slo-vu Grcko zem-
lo i potom prejk csrnoga mourja vu Ázio,
i po vrejmeni med Kapadocio-v Bithynio-v
i Pamfilio-v bodouco dr'zelo, stera je zdaj
Angúria pod Paslagónio-v, potom pa i Pas-
lagónio je obleglo okoli Hálvs vòdè i zsz-vo-
jega iména Galáczió imenúvati zácsalo.
Pausan. Steph. Suid.

§. 2. Pogánszke ne-vernoshzi tak bodou-
csi i vnogo 'Zido-vo-v med szebom majou-
csi

P R E D G O V O R.

csi dáli szo Pavli príliko, more biti, gda je z-Szilásom z-Antiochie sou gmajne glédat Dján. 15, 36-40. 16, 6. na Evangyelioma prejdganye i szvoje povrnejnye 4, 13. Ali, dabi je niki z-Zidoyszko národa na krjztsánszko vóro obrnyeni pouleg Evangyelioma na Mojzeseve právde i czeremonie zdr'závanye, pod zgibickom dúsnoga zvelicsanya, pripravlali, 1, 17. 3. 1. 5. 8. 6, 17. Pavlo, liki dober ocsa, geto je na pamet vzéo, vu kákso bloudnoszt szo zapelani szvoji szinovje, píse nyim ete listt i opomina je; naj sze od tisztoğa nyego-voğa Evangyelioma, steroga je nyim opr-vics predgao, na niksí drúgi návuk, csi bi nyim ga gli on szám, ali angyeo znebész nazviscsávao, ne dájo kraj vtrgnoti. 1, 8. 9.

§. 3. Zgoudilo sze je pa tou, kak Usserius stima, okoli tisztoğa bipa; gda je v-Jeruzálem sou i álmostvo neszao 2, 10. Tou je po Krisztusovom rojstvi vu 61. ali pa 62. leti, z-Rima, liki mà podpíšek.

P R E D G O V O R.

§. 4. Razdili sje pa najlepše na tri tále :
geto je vu

I. Poklon I. 1-5.

II. Argumentum, vkom káze

α.) Ka je nyego-v návuk od Krisztu-
sa. 6-12.

β.) Ka je od Krisztusa pozváni tak i
táksi, liki ti drúgi Apostolje. 13-16.
II. 1-14.

γ.) Kaszmo po vóri i nej prá-vdi pra-
vicsni. 17-21. III. 1-29.
IV. 1-31.

δ.) Opomína.

a. na krsztsánszko szlobofcsino, V.
1-13.

b. na szvétí 'zitek, 14. VI. 1-10.

III. Zaprtek, VI. 11-18.

PRVI (I.) TÁO.

I. Predgovor šzpoklouomvrét, 1-5. II. Kára Galatáncze, ka szo od vóre odsztoupili, 6-12. III. Doli šzpisú-je šzvoje Apostolsztvo od zacštka, 13-24.

I. 1. **P**aveo Apostol (nej od † lúdi, niti po csloveki, nego po Jezus Kriztusi i Bougi Ocsi; ki ga je †† zmrtvi zbúdo.) † *Dján.* 9, 6. †† *Dj.* 2, 24.

2. I zmenom vszi bratje, gmajnam Galácie.

3. Miloscsa vám i mér od Bogà Ocsè i Goszpodna nafega Jezusa Kriztusa. *Rim.* 1, 7.

4. Kí † je dáo szám szebè za grejbe nase: da bi nász †† ofzloubodo zetoga vezdásnyega búdogà šzvejta pouleg voule Boze i Ocsè nafega. † *Mát.* 20, 28. †† *Tit.* 2, 14.

5. Komi bojdi dška na veki veke. Amen. 2. *Tim.* 4, 18.

II. 6. Csúdijem sze: ka szte sze tak hitro kraj obrnoli od onoga; kí vász je pouzvao vu miloscsi Kriztusovoj, na drúgi Evangyeliom. *Dján.* 13, 43.

7. Kí je nej drúgi: nego nški szo, kí vász zburká- vajo i fcséjo preobrnouti Evangyeliom Kriztusov. 2. *Kor.* 11, 4. *Dján.* 15, 1. 24.

8. Ali csš bi i mi, ali angyeo znebész nazviscsávo vām Evangyeliom † zvūn toga, šteroga szmo mi vām nazviscsá- vali, prekléti †† bojdi. † 2. *Kor.* 11, 4. 14. †† 1. *Kor.* 16, 22.

9. Liki szmo prvle erkli i zdaj pà velim: csi bi što vām nazviscsávo Evangyeliom zvūn toga, šteroga szte vzéli; prekléti bojdi.

10. Ar zdaj lidí rátam, ali Bogà? Ali ičsem sze lidém dopádnoti? Ar da bi sze lidém dopadno: Kriztusov szluga ne bi bio. 1. *Tef.* 2, 4. *Jak.* 4, 4.

11. Na znánye vām pa dávam, bratje, te Evangye- liom; kí je nazviscsávani od méne: kaj je nej pouleg csloveka.

12. Ar szam ga ni jasz nej vzéo od csloveka; niti
szam

szam sze nej vsio : nego po oznanofzti Jezus Kriřtu-
fa. 1. Kor. 11, 23. Ef. 3, 3.

III. 13. Ár szte csüli moje 'zivlejnye nigda vu 'Zi-
dovcsini : kaj szam prevacs pregányao czérkev Bo'zo
i opúfcsávao szam jo. Dján. 8, 3. 26, 9.

14. I gori szam vzéo vu 'Zidovcsini viře vfzej vřze-
nřkov vu rodi mojem obilno vřejlibodoucsi vu tadán-
ki ocsákov moji. Fil. 3, 6.

15. Gda sze je pa dopadnolo Bougi, kf me je od-
louco zutrobe materé moje i pouzvaó me je po mi-
lořci řzvojoj, Jer. 1, 5. Rim. 1, 1.

16. Oznaniti řzvojega Szinà vu meni; naj ga naz-
viřcsávam med poganmi; preczi, nej szam řzi zgovár-
jao řztejlom i řzkrvřouv. Mát. 16, 17. 'Zolt. 119, 128.

17. Niti szam nej řou vu Jeru'zálem konim, kf řzó
pred menom bilř Apostolje; nego szam odřřao vř Ará-
bijo, i pa szam sze povřno vu Damaskus.

18. Potom po trétyem leti szam řou vu Jeru'zálem
glédát Petra; ř ofřtano szam pri nyem petnářřet dnř.
Dján. 9, 26.

19. Drůgoga z-Apofťolov szam pa nej vido : nego
Jakuba brata Gofřpodnovřga.

20. Ka pa vám přřem : ovo pred Bogom právim;
kaj ne lá'zem. 2. Kor. 1, 23.

21. Potom szam priřo vu krajřne řirie i Czilicřie.
Dján. 9, 30.

22. Neznani szam pa bio vu ofřzobi gmajnam Ju-
dee; řtere řzo vu Kriřtuři.

23. Nego li csüli řzo : kaj, kf je nářz, prař, prega-
nyao nigda, zdaj nazviřcsáva vřro; řtero je nigda
opúfcsávao. ř. 13.

24. I dícsili řzo vu meni Boga.

DRŮGI (II.) TÁO.

I. Efře dale řepiřuje řzvoje Apofťolřřtvo, 1-14. II. Pra-
viřnosřti návřk napřej dáva, 15-17. III. Ki ne
pela na greřb, 18-21.

1. 1. **P**otom po stirinásizetom leti pa szam gori sou vu Jeru'zálem z-Barnabásom szebom vzévlí Ttusa. *Dján. 15, 1. 2.*

2. Gori szam pa sou pouleg oznanenyà: i pred nyè szam djáo Evangyeliom; steroga prejdgam med poganmi; na íme pa *onim*, *stere szo za vékse* prestímali; da bi kak zobsztom ne drkao, ali *zamáu naj ne bi'zím.* *Dján. 19, 3. 21.*

3. Ali niti Ttús, kí je zmenom bio, Grk bodoucsi, je nej primárjani, naj sze obrej'ze. *Dján. 16, 3.*

4. Tou je pa *vcinyeno* za volo krívi bratov; kí szo notri szplezili i prisli na nasztrejganye nase szloboscsine, stero mámo vu Krisztus Jezuli; naj nász vu szlú'zbo vr'zejo. *Dján. 15, 23. Kol. 2, 20.*

5. Sterim szmo ni do vóre nej odsztoupili, ka bi sze nyim poudali; naj isztina Evangyelioma osztáne pri vasz.

6. Od tizti pa, kí sze za koj stímajo, kákfikoli szo nigda bilí, meni je za tou nikaj. Ofzobe Boug cslovece ne prištmle. Ar szo meni, kí sze za koj stímajo, nikaj nej prídali. *Dján. 10, 34.*

7. Nego bole prouti vidoucsi, kaj je *na mè* zavšpani Evangyeliom neobrizávanya, liki na Petra obrizávanya. *Dján. 13, 46.*

8. (Ar kí je mocsno delao v-Petri vu Apostolsztví obrizávanya: tizti je mocsno delao i vmeni med poganmi) *Rim. 15, 18. 19.*

9. I geto szo szpoznali miloscsó meni dáno Jakub i Kefás i Ivan, kí szo sze za sztebre stímali: dejszno szo dáli meni i Barnabási na tiváristvo; naj mš med pogane, oni pa med obrizávanye *ido.* *Oz. 3, 12. 1. Kral. 7, 41.*

10. Szamo naj sze zšziromákov szpomenémo: stero szam sze i csiniti pascsó. *Dján. 11, 30. Rim. 15, 25.*

11. Gða bi pa prisáo Peter vu Antiochijo: zoucsi voncsi szam nyemi prouti sztano; ár je káranya vrejden bio.

12. Ár prvle, liki szo nski prisli od Jakuba, je zpo-
ganmi jo : gda szo pa *oni* prisli, kraj sze je potégno i
odlouco, bojécsi sze ti zobrizávanya.

13. I 'znyimvrét szkazlivali szo sze i ti drúgi 'Zi-
dovje tak; da je i Barnabás zapelan 'znyihovov szkaz-
livofsztyov.

14. Ali, gda bi vido, kaj rávno ne hodijo k-Evan-
gyeliomfzkoj isztini, erkao szam Petri pred vszejmi :
csi tí 'Zidov bodoucsi, poganszki 'zivés i nej 'Zidovsz-
ki; ka pogane primárjas; naj 'Zidovszki 'živéjo? *Dj.*
10, 28. 1. Tim. 5, 20.

II. 15. Mí szmo po natúri 'Zidovje: i nej szmo zpo-
ganov grejsniczke, *Ef. 2, 3. Már. 26, 45.*

16. Znajoucsi, kaj sze ne szpraviczta cslovik zdejl
právde: nego po vóri *stera je vu* Jezus Krisztusi : i
mí szmo vu Jezus Krisztusi vórváli, naj sze szpravi-
czamo zvóre *vu* Krisztusi i nej zdejl právde; *ár sze zdejl*
právde ni edno tejlo ne szpraviczta. Rim. 3, 28. Ef. 2, 8.

17. Csi sze pa i mí szamí, kí sšesemo, naj sze szpra-
viczamo † vu Krisztusi, grejsniczke nájdemo; jeli je
tak †† Krisztus grejha szluga? -Aja. † *Rim. 3, 24.*
†† *Rim. 6, 1.*

III. 18. Ár, csi bom tà, stera szam razmetao, pa
gori czimprao, szám szebè prefztoplávca vcsinim.
v. 12. 14.

19. Ár szam jasz po právdi právdi mr'u; naj Bougi
'zivém. *Rim. 7, 4. 6.*

20. Sz-Krisztusom † szam raszpéti: 'zivém pa nej
vecs jaíz; nego 'živè †† vmeni Krisztus; kí pa zdaj
'zivém vu tejli, vu vóri 'zivém Száni Bo'zemi, kí me
je lábo, i szám szebè je dao za méne. † *Rim. 6, 6.*
†† *2. Kor. 13, 5.*

21. Ne zametávam milofeso Bo'zo. Ár csi je po
právdi praviczta: tak je Krisztus zobsztom mr'u.
Rim. 4, 14. Zid. 7, 11, 19.

T R Ê T Y I (III.) T Á O.

I. Galatáncze kára, ka szo od vőre odsztoupili, po koj je pravicsnoszt, 1-18. II. Káze, ka je právda dőnok nej zobsztom, niti je nej prouti obecsanyi, 19-29.

1. **O** neszpametni Galatánczi! sto vasz je obajao: naj isztini ne vőrjete: kim je pred ocsmí Jezus Krisztus tak doli szpíszani: liki da bi med vami bio raszpéti? *Lúk. 24, 25. Gal. 5, 7.*

2. Szamo tou sze scsem navcsiti od vász: jeli szte zdejl právde vzéli Dűhá *szvétoga*; ali pa zposztlűfanya vőre? *Rim. 8, 2. 3. Dján. 2, 38.*

3. Tak szte neszpametni: kí szte zácsali vdűhi; *da* zdaj vtejli bodte dokoncsávali? *2. Kor. 3, 6.*

4. Telikájša szte trpeli zobsztom; csi li zobsztom? *2. Pet. 2, 21. 22.*

5. Kí vám tak dà Dűhá i dela mocsí vu vami, jeli zdejl právde, ali szposztlűfanya vőre *csini tou*? *Rim. 10, 8.*

6. Liki je Abrahám vűrvaó Bougi; i notri nyemi je zracúnano za praviczó. *Szrv. 15, 6. Rim. 4, 3. Jak. 2, 23.*

7. Znájte tak; kaj, kí szo zvőre, tiszti szo szinovje Abrahámovi. *Rim. 4, 11. 12.*

8. *Geto* je pa naprej vidilo píszmo; kaj Boug zvőre szpravicsáva pogane: naprej je nazvejtilo Abrahámi; vtebi sze, *praj*, blagoszlovijo vszi národje. *Szrv. 12, 3. Dján. 3, 25.*

9. Záto, kí szo zvőre, *tiszti* sze blagoszlávlajo sztim vernim Abrahámom.

10. Ar, † kíkoli szo zdejl právde, pod preklésztvom szo. Ar je píszano: prekléti vszáki; kí ne osztáne vu vszej; stera szo †† píszana vu knigaj právde, naj je vcsini. † *Rim. 4, 4. 2. Kor. 3, 7. †† Právd. 27, 26.*

11. Kaj sze pa vu † právdi niscse ne szpravicza
O O pred

pred Bogom; ocsivefzno je: ár te †† pravicsen bude
zvôre 'zivo. † Rim. 3, 20. †† Rim. 1, 17.

12. Právda je pa nej zvôre: nego fteri cslovik bo-
de ona csinio, 'zivo bude po nyih. Lev. 18, 5.

13. *Krisztus je pa náš odkúpo zprekléšatva právde;*
gda je za náš vcsinyen † prekléšatvo. Ár je †† písano:
prekléti vszáki, ki víszí na drejvi. † Rim. 8, 3. †† Práv.
21, 23.

14. Naj med pogane. Ábrahámov blagoszlov pride
po Krisztus Jezulí; da obecsanye Duhà vzetemo po
vôri. Szv. 12, 3.

* *Estíšt. na XIII. po Sz. Trojštvi Nedelo.*

15. Bratje, po cslovecsem právim: vejm
cslovecsi potrdjeni testamentom ničse ne raz-
mecse; ali knyemi kaj pridà. 'Zid. 9, 17.

16. Ábrahámí szo pa dána obecsanya i sze-
mení nyegovomi. Ne právi: i szeményi, li-
ki od vnougi; nego, liki od ednoga: i szeme-
ni tvojemí, kí je Krisztus. Szv. 22, 18. Dj. 7, 6.

17. Tou pa právim: kaj testamentom na-
prej potrdjeni od Boga vu Krisztusi, po sti-
rifzou i tréšzetom leti vcsinyena právda ne
zaprávi na doli zbríszanye obecsanya. Vóid.
12, 40. 41.

18. Ár, csi je zprávdé ôrocsína, nej je vecs
zobeCsanya. Ábrahámí je pa Boug po obe-
csanyi darúvao. Rim. 4, 13. 14.

II. 19. Ka tak právda? za volo † prezto-
plenyà je poštávlena: dokecs bi ne prislo ††
to szemen, komi je obecsanye vcsinyeno, zren-
delúvana po ††† angyelaj vu rouki szredbe-
níka. † Rim. 5, 20. 7, 7-9. †† V. 24. †††
Vóid. 19, 3. 'Zid. 2, 2.

20. Szredbeník je pa † nej ednoga: Boug je pa †† eden. † *Ef. 2, 14. I. Tim. 2, 5. †† Práv. 6, 4.*

21. Jeli je tak právda prouti obečsanyi Bo'zemi? Aja. *Ar da bi dána bila právda, štera bi zmo'zna bila o'ziveti: kapa, liki bi zprávdě bila pravicza. Rim. 8, 2. 3.*

22. *Ali zaprlo je píszmo vsza pod grejb: najšze obečsanye z-Jezus Krisztusove vóre dà tim vórvajoucsim.] Rim. 3, 9. 11, 32.*

* *Epist. na Novo leto.*

23. Prvle pa, liki je prisla vóra, pod právdov šzmo šze varvali zaprti na vóro: štera je potom mogla oznanyena biti. *Rim. 7, 6. 16, 25. 26.*

24. Záto nám je právda voditeo bila k-Krisztusi: naj šze zvóre šzpraviczamo. *Mát. 5, 17. Rim. 10, 4.*

25. Da je pa 'ze vóra prisla: nej šzmo vecs pod voditelom.

26. *Ar šzte vszi šzinovje Bo'zi po vóri vu Krisztusi Jezusi. Rim. 8, 15. Ivan. 1, 12.*

27. *Ar, kíkoli šzte vu Krisztusa okršztseni: Krisztusa šzte oblekli. Rim. 6, 3. Ěs. 61, 10.*

28. Nej je ni 'Zidov, niti Grk, nej je ni šzluga, niti šzlobodn'ák, nej je ni mou'z, niti 'zena. *Ar šzte ví vszi eden vu Krisztusi Jezusi. Kol 3, 11. I. Kor. 12, 13.*

29. *Csi šzte pa ví Krisztusovi: tak šz'e Abrahámovo šzemeni pou eg obečsanya óročšnicke.] Rim. 2, 28. 8, 12. 9, 7.*

S T R T I (IV.) T A O.

- I. Rázlocsek pod pravdov i Evangyeliomom bodoucsi, 1-7. II. Obcsinszko káranye i na Evangyeliomszko csisztoucsó nazáj zvánje, 8-20. III. Vóre praviczó zlejpov prilikov ká'ze, 21-31.

* Epist. na I. po Koledaj Nedelo.

I. I. **P**rávím pa : dokecs je ôrocsnik *escse* dejte; vnikom je nej odlocseni od szlugo; csi je gli vszej goszpoud. *Zid. 12, 9. 10.*

2. Nego pod túturmi i szkrbleniki je notri do posztávlenoga od ocsè dnéva. *Gal. 3, 24.*

3. Tak i mí, gda szmo decza bilí, pod píszkmi szvejta szmo bilí na szlú'zbo podvr'zeni. *Kol. 2, 20.*

4. Gda je pa prisla punofzt vrejmena : vò je poszlao Boug Szinà szvojega porodjenoga z'zenè, vcsinyenoga pod právdo; *Sztv. 49, 10. Dan. 9, 24.*

5. Da bi one, steri szo pod právdov bilí, odkúpo; naj szinovcsino vzememo. *Gal. 3, 13. 26.*

6. Da szte pa szinovje: vò je poszlao Boug Dúhá Szinà szvojega vu szrczà vasa kricsécsega, Abba, *ton je, Ocsa. Rim. 8, 15-17.*

7. Záto vecs nej szi szluga: nego szin. Csi szi pa szin: *tak i ôrocsnik Bo'zi po Krisztrufi]*

II. 8. Ali teda isztina, da szte nej znali Bogà, szlúzili szte tisztim, kí szo po natúri nej bogovje. *1. Kor. 8, 4. 12, 2.*

9. Zdaj pa szpoznavfi Bogà, ali bole † szpoznani od Bogà, kakda íze obrácsate pà na te †† nemocsue i sz-

- i fziromaske píszke; sterim pá nazáj szlúziti fcséte. †
 1. Kor. 8, 3. 13, 12. †† Kol. 2, 20.
10. Dnéve zdr'zavate, i mejszecze i vrejmena i lejta.
 Rim. 14, 5. 6. Kol. 2, 16.
11. Bojim sze za vász; da bi kak zobsztom ne de-
 lao med vami. 2. Ivan. 8.
12. Bojdté, liki jasz: ár szam i jasz, liki vf: Bratje,
 profszim vász; nikfo kriviczo szte mi nej vcsnili. 1.
 Kor. 11, 1. 2. Kor. 2, 5.
13. Znáte pa: kaj szam vám vu nemocsnoszti tejla
 nazviscsávo Evangyeliom oprvics.
14. I fzkúsávanye moje, stero je vu teji mojem,
 nej szte za nikoj meli niti szte je nej odúrili: nego,
 liki anyela be'zegá, szte me pršjali, liki Krisztus Je-
 zusa. Mal. 2, 7. Már 10, 40.
15. Záto kakse je bilou teda blá'zenstvo vase? Ár
 szvedocsim vám: kaj, da bi mogoucse bilou, ocš
 vase bi vö fzkopali i meni dáli. Rim. 4, 9.
16. Záto nepriáteo szam vám vcsinyen: ka szam
 vám isztino povedao? Am. 5, 10.
17. Milujejo vász: ali nej dobro; nego vö nász fcsé-
 jo od vász zaprejti, naj nyè milujete. Rim. 10, 2.
 1. Kor. 11, 2.
18. Dobro sze je pa milovati vu dobrom vszigdár:
 i nej szamo teda, gda szam pri vász.
19. Decsicza moja, stere pá zboleznosztyov rodim,
 dokecs ofsznovlen bode Krisztus vu vami. 1. Kor. 4,
 15. Kol. 1, 27.
20. Steo bi pa zdaj pri vász biti i preminiti glász
 moj: ár dvojim vu vami.

* *Epist. na Letare ali IV. posztno Nedelo.*

III. 21. Povejte mi, kí fcséte pod právdov
 biti: právdo ne csűjete? Gal. 3, 25.

22. Ár je píszano: kaj je Ábrahám dva fzi-

nà meo ednoga zdèklè i ednoga zszloboudkinye. *Sztv. 16, 15. 21, 2.*

23. Ali, kí je zdèklè bio, pouleg tejla sze je naroudo: kí je pa † zszloboudkinye bio; po †† obecsanyi sze je poroudo. † *Ivan. 8, 39.* †† *Gal. 4, 28.*

24. Stera nikaj znamenŭjo. Ár szta tejvi ti-va dvà zákona: eden od Sinajszke gore rodí na szlŭ'zbo, sfera je Ágar. *'Zid. 8, 10.*

25. Ár Ágar gora Sinajszka je vu Arábii: gliha sze pa zvezdásnyim Jeru'záemom, szlŭ'zi pa zdèczouv szvojov.

26. Te zgorányi Jeru'zálem je pa szloboudkinya: kí je nász vszej mati. *'Zid. 12, 22.* *Oz. 21, 2.*

27. Ár je píszano: veszéli sze neplodna, sfera ne rodís: juvcsi i krícsi, sfera zboleznofsztyom ne plodís; ár je vecs diczè te opŭscsene; nego, kà mo'zà mà. *Es. 54, 1. 49, 21.*

28. Mí szmo pa, brátje, pouleg l'zàaka obecsanyà decza. *Rim. 9, 8.*

29. Ali, liki teda, kí sze je pouleg tejla poroudo, preganyao je onoga, kí je pouleg dùhà bio, tak i zdaj. *Sztv. 21, 9. 10.*

30. Ali ka právi píszmo? vrzi vò deklo i Szinà nyénoga. Ár ne bode órokŭvao szin deklè zszinom szloboudkinye. *Ivan. 8, 35.*

31. Zàto, brátje, nejszmo deklè decza: nego szloboudkinye.] *Rim. 6, 22. 2. Kor. 3, 17.*

P É T I (V .) T Á O .

Opominanye I. na szedlnofat vu kŕsztsŭszkoj szloboscsini

csini 1-15. II. Na bodbo vu Dúbi, lúbeznošti i pošvecsenyej, 16-26.

1. **V**u † szloboscini tak, na štero nášz je Krisztus ofzloubodo, sztojte, i ne dájte šze † pa vu járem szlú'zbe přezti. † *Iv. 8, 31. †† Dj. 15, 10.*
2. Ovo, jašz Paveo, velim vám: kaj, csi šze obrejzete, Krisztus vám nikaj ne bode valáo. *Dj. 15, 1.*
3. Szvedocsim pa pa vszákonni csloveki obrejzanoi: ka je du'zen czejlo právdno csiniti. *Jak. 2, 10.*
4. Szpráznili šzte šze z-Krisztusa: kškoli vu právdi pravicsni šcséte biti; zmilofese šzte šzpadnoli.
5. Ar mí po Dúbi zvôre vûpanye pravicsnošzti csákamo. 2. *Tim. 4, 8. Tit. 2, 13.*
6. Ar vu *Krisztusi Jezusi niti obrizávanye kaj valá, niti neobrizávanye; nego vóra po lúbeznošzti delajoucsa. Már. 12, 50. Gal. 3, 28.*
7. Bej'zali šzte lipou: što vášz je zadr'zao; naj izštiní ne vôrjeté? 1. *Kor. 9, 24.*
8. Tou narátanye je nej ztoga; kí vášz je pouzvaó.
9. *Malo kvafzà czejlo tífztau šzkváfzi. 1. Kor. 5, 6.*
2. *Tim. 2, 17.*
10. Jašz šze † vûpam vám vu Gofzpodní; kaj ní-kaj drúgo ne bodte mišzlili. Kí pa vášz zburkáva: nošzo †† bode šzoudbo, štokoli šzi je. † 2. *Kor. 2, 3. †† Lúk. 17, 1. 2.*
11. Jašz pa, bratje, csi obrizávanye ešese prejdgam, zakaj šze ešese přegányam? Tak je šzptáznycna šzpa-ka krí'za? 1. *Kor. 1, 23.*
12. Bár da bi šze i odšzekli; kí vášz pobúdjávajo. *Ivan. 7, 25.*
13. Ar šzte ví na szlobofcsino pozváni, bratje; li najszlobofcsino na přiliko tejla ne obrácsate; nego po lúbeznošzti szlú'zite edendrúgomi. 1. *Kor. 8, 9. 1. Per. 2, 1.*
14. Ar šze víza právda vu ednoj rejšci šzpunyáva, vetoj: *lúbi bli'znyega tvojege, kak šzámoga šzebè, Lev. 19, 18. Rim. 13, 9.*

15. Csi te pa edendrúgoga grizli i jeli: glédajte, naj sze eden od drúgoga ne potrošite. 2. *Kor.* 12, 20.

* *Epist. na XIV. po Sz. Trojsztvi Nedelo.*

II. 16. Velim pa: vu Dúhi hodte i 'zelejnye tešla ne szkoncsávajte. *Rim.* 6, 12.

17. Ár tešlo 'zelej prouti dúhi; dúh pa prouti tešli: etiva sze pa zedendrúgím protivíta; nai, štera fcséte, tišta ne csiníte. *Mar.* 14, 38. *Rim.* 7, 15.

18. Csi sze pa od Dúhà vodite: nej szte pod právdov. *Rim.* 6, 14.

19. Ocsivešzna szo pa tešla dela: kákša szo eta; kurvejštvò, práznoszt, necsištoucsa, hotlivošzt. *Kol.* 3, 5.

20. Bolvánštvò, czomprníja, protivinštvò, nyefka, zadomešcsávanya, csemérje, dra'zd'zenyà, razbojne, jeretinštvò,

21. Nevošcsenoušzti, † lúdomorštvò, pianošzti, oblošzúnošzti i ktejm prišzpodobna; štera vam naprej právim, liki šzam vam i naprej povedao; kaj kí †† tákša csiníjo, králešzta vo Bo'zega ne bodo örokúvali. † 1. *Kor.* 3, 3. †† 1. *Kor.* 6, 9. 10.

22. Szád Dúhà je pa lúbezen, radošzt, mér, znáfanye, dobrotivošzt, dobrouta, vernošzt, krotkošzt, zdr'závanye. *Ef.* 5, 5-9. *Tit.* 2, 10.

23. Prouti tákšim je nej právda. 1. *Tim.* 1, 9.

24. Kí szo pa † Krisztušovi: tešlo szo †† rášzpili znáklonošzmi i 'zelámi vrét.] † 1. *Kor.* 25, 23. †† *Rim.* 6, 6.

* *Epist. na XV. po Sz. Trojštvi Nedelo.*

25. Csi 'živémo vu Dúhi: vu Dúhi i hodmo. *Rim. 8, 5.*

26. Ne bojdmo márne díke 'zelávčzi eden-drúgoga drá'zd'zci, edendrúgomi nevoščsenécsi. *Fil. 2, 3.*

SÉSZTI (VI.) TÁO.

I. *Opominanye, kak sze moremo oponášati knemocsnim, vucsitelom i sziromákom, 1-10. II. Dokoncsávanye listá, 11-18.*

I. 1. **B**ratje, csi sze kákšl cslovik † prevze me sžkákšim preštoplejnyem: ví, kí sžte dúhovni, zravnajte tákšega vu dúhi †† krotkošzti; i glédaj sžám sžebè, naj sze i tí ne sžkúšzis. † *Rim. 14, 1.* †† 2. *Tim. 2, 24.* 1. *Kor. 2, 15.*

2. Edendrúgoga bremen nošzte; i tak dopunte právdo Krištušovo. *Rim. 14, 1. Iv. 13, 34.*

3. Ár, csi sze što za koj štíma bíci, geto je níkaj, sžám sžebè znori. 1. *Kor. 3, 18.* 8, 2.

4. Vszákšl pa naj sžám sžvoje delo sžkúšzi: i teda bode sžám vu sžebi meo hválo, i nej vu drúgom. 2. *Kor. 13, 5.*

5. Ár vsžákšl bode sžvoje lašztivno bremen nošzo. 1. *Kor. 3, 8.* 2. *Kor. 5, 10.*

6. Kí sze pa vsí na rejcs *Bo'zo*: tomi, kí ga vsí, naj podilí zevšzej dobrouť sžvoji. 1. *Kor. 9, 7. 8.*

7. Ne † bloudite: Boug sze ne dá ošzmi-jávati. Ár, kákoli †† sžejja cslovik, tišzto bode š'zco. † 1. *Kor. 6, 9.* †† *Pril. 11, 1.* *Zolt. 126, 5. 6.*

8. Záto, kí szejja na tešlo szvoje, ztejla bode 'zco szkvarjenyè: kí pa szejja na Dúh, z-Dúbà bode 'zco zítek vekivecsni. *Pril. 2, 2. 8.*

9. To dobro pa csinècsi ne obrúdmó. Ár vu szvojem vrejmeni bomo 'zeli obilno: esi dobro csiniti ne hejnyamo. *2. Tes. 3, 13.*

10. Záto, dokecs † csasz mámo †† ze vszejmi dobro csinmo; naj ††† bole pa zdományimi vóre nase. † *Ivan. 12, 35.* †† *Pred. 11, 1. Mát 26, 11.* ††† *1. Tim. 5, 8.*

11. Vidte szkelikimi píszkmi szam vám píszao zmojov ròkouv.

12. Kskoli sze scséjo dopádnóti vu tešli: tíszti vášz primárjajo na obrizávanye; li naj sze za volo Kríszťušovoga krí'za ne pregányajo. *Fil. 3, 18.*

13. Ár niti ti obrezani szamí právdó ne zdr'závajo: nego scséjo; ka bi sze ví obrezali; najsze vu vašem tešli hválijo. *Dján. 5, 20.*

14. Od méne pa tou † kraj bojdi, ka bi sze hválo: nego vu †† krí'zi Goszpodna našega Jezusa Kríszťuša; po kom je meni ††† szvejt * raszpéti, i jazsz szvejti. † *Jer. 9, 24.* †† *Lúk. 14, 27.* ††† *Ivan. 2, 16.* * *Gal. 2, 20. 5, 24.*

15. Ár † vu Kríszťus Jezusi niti obrizávanye kaj valà, niti neobrizávanye: nego †† nouvo sztvorjenyè. † *Gal. 5, 6.* †† *2. Kor. 5, 16.* 17. *'Zolt. 51, 12.*

16. I, kskoli ponleg té regule hodišo, mér nad nyimi i szmilenošzt, i nad Izraelom. Bo'zim. *'Zolt. 125, 5.* *Fil. 3, 3.*

17. Na dale mi pa nísešè dela ne csni: ár jazsz vorczane Goszpodna Jezusa vu mojem tešli nošzim. *2. Kor. 4, 10.*

18. Milošesa Goszpodna našega Jezusa Kríszťuša zdúhom vašim, bratje. Amen. *Fil. 4, 23.*

Galatánczom píszani z-Ríma.

SZ. PAVLA APOSTOLA
K-EFE'ZÁNCZOM

PISZANI LISZT.

P R E D G O V O R.

§. 1.

Efezus je ménse Ázie Ikónie dr'zéla po Jeru'zálemi i Antiobii nigda najvékse meszto bilou: i nej szamo na sztaroszt, trstvo i szveczko modrouszt, liki i domovino Heraclita i Pythagora gledoucs, plemenito: nego i za volo Diáne Bogicze lejpe czérkvi, stero je czejla Ázia 200. lejt naprávlala. Dján. 19, 24. Zdaj je nevolna vész tam, stero Törcki zo véjo Aja-alik.

§. 2. Sto je tam najprvéle Evangyeliom glászo; Hedingerus za negúšno dr'zi:
drúgi

drúgi pa Pavla stímajo. Tou je isztina; ka je Pavlo tri lejta tam predgao Dján. 20, 31. i doszta trpo. 1. Kor. 15, 32.

§. 3. Vu tom meszti bodoucsim krsztse-
nikom píse Pavlo ete lizt z-Ríma Ef. 3, 1-
4, 1. malo pred szvojojv szmrtyov vu 32.
leti szvojega Apostolsztva: gda bi sze, kak
sze nikim vidi, bojao; naj sze po szvojega
zempláka Heraclita i Pythagora szveczkoj
modrouszti ne zapelajo na tou; liki da bi
sze i po nyibovom vcsenyej lejko zvelicsa-
li brezi Krisztusa.

§. 4. Czila pa vtom liztí náto: da bi
je potrdó vu vóri, i vpobo'znoszti mále i
velike zdr'zao.

§. 5. Má tri tále.

I. Je predgovor. I, 1-2.

II. Argumentum, gde je

P R E D G O V O R.

α.) od vekiv ecsnoga vu Krisztusi odlocsenyà. 3 - 23.

β.) od cslov ecsanszke pred povrnejnem nevoule, po povrnejnji pa blàzensztva. II, 1 - 22.

γ.) po szvoje Apostolszke csészii naprej prinásanyi moli za nyè. III, 1 - 21.

δ.) opomina, kak nyim je

a. obcsinszko vu vszem 'zivoti, IV. 1 - 32.

b. obszojno vszàkssemi po szebi, V. 1 - 33. VI. 1 - 9.

III. Zaprtek, ki sztoji

α.) zopominanya na boj i molitevu prouti vràgi, 10 - 22.

β.) zblagoszlova, 23 - 24.

P R V I (I .) T Á O .

I. Predgovor i poklon, 1-2. II. Hválo dávanye za Bo-
'zi zvekivecsnoga odebránja zbahajoucsi dobroti, 3-23.

I. 1. **P**aveo Apostol Jezus Krisztusov po vouli Bo-
'zoi tim szvétim, kí szo vu Efezusi, i ver-
nim vu Krisztus Jezusi. 1. *Tim.* 1, 1.

2. Miloscsa vám i mér od Bogà Ocsè nasèga, i Gofz-
podna Jezusa Krisztusa. *Rim.* 1, 7.

II. 3. Blagoszloveni Boug i Ocsa Gofzpodna nasè-
ga Jezusa Krisztusa, kí nász je blagoszlovo vu všem
blagoszlovi dùhovnom vnebeszki dugovánaj vu Krisz-
tusi. 2. *Kor.* 1, 3. 1. *Pet.* 1, 3.

4. Liki je nász † odébrao vu nyem †† pred funda-
mentomom szvejta; naj ††† bomo szvéti i nepoká-
rani pred nyim vu lúbeznošzti. † *Ivan.* 15, 16. †† *Ivan.*
17, 24 ††† *Lúk* 1, 75.

5. Zrendelúvavši nász naprej na szinovcsino po Je-
zus Krisztusi vu szebi pouleg dopádnennyà voule szvo-
je. *Rim.* 8, 15. 19. 30.

6. Na hválo díke miloscsè szvoje, všteroj nász je
vugodne vcsno vu tom lúbeznivom. *Mát.* 3, 17.

7. Vu kom mámo † odkúplenýè po krvi nyegovej,
száá pa odpúscsanye presztoplennyà pouleg †† bogáštva
miloscsè nyegove. † *Kol.* 1, 14. †† *Rim.* 2, 4.

8. Stera je obilno razšla na nász vu všioj modrou-
šzti i csednoušzti. *Kol.* 1, 9.

9. Geto nam je na znánye dáó szkrovnoszt voule
szvoje pouleg dopádnennyà szvojeja; štero je naprej
vu szebi gori djáo. *Rim.* 16, 25.

10. Da bi šze vu dokoncsávanyi † punosztí vrej-
mena †† všza pod edno glavou vkúp potègnola vu
Krisztusi i tà, štera szo vu nebészaj, i tà, štera szo na
zemli. † *Gal.* 4, 4. †† *Štev.* 49, 10. *Dau.* 9, 24.

11. Vu nyem, vkom šzmo i šrocšno vzéli *mi* na-
prej zrendelúvani pouleg gori djánja toga; kí všza csi-
ni pouleg tanácsa voule szvoje. *Dján.* 26, 18. *Rim.* 8, 17.

12. Naj bomo na hválo díke nyegove mí, kí szme sze prvle vúpali vu Krisztusi. *Gal. 3, 23.*

13. Vkom sze i ví vúpate, da csúete rejs te ísztine, *ten je*, Evangyelioni zvelicsanya vaséga, vkom szte i *potom*, kak szte vórváli, zapecsácseni zobecsanya Dúhom sztim szvétim. *Rim. 8, 16. 2. Kor. 1, 22. Ef. 4, 30.*

14. Kí je zádava ôrocsine nase na odrejsenyè toga radoblenoga na hválo díke nyegove. *Rim. 8, 23. 2. Kor. 5, 22.*

15. Záto i jazs, szlísavli vóro vaso, sfera je vu Goszpón Krisztusi i lúbeznošt kvšzejm szvéczom, *Kol. 1, 4.*

16. Ne hejnyam hválo dávatí za vász szpomínavšé sze zvász vu molítvaj moji, *Rim. 1, 8. 9.*

17. Naj vam Boug Goszpodna naséga Jezusa Krisztusa, Ocsa te † díke, dà †† Dúhá modrouští i oznaští na nyegovo szpoznanye † *Rim. 6, 4. †† Es. 11, 2.*

18. I preszvecsene ocsí pámcí vase; naj znáte, sfera je vúpazen ti pozváni nyegovi, i sfero je bogáštvo díke ôrocsine nyegove vu ti szvéti. *2. Kor. 4, 4.*

19. I sfera je ta nezmera velikoucsa moucsi nyegove knám vórvajoucsim pouleg delanya moucsi zmožnoszti nyegove. *1. Kor. 2, 5. Kol. 2, 12.*

20. Stero je delao vu Krisztusi, gda † ga je gori zbúdo zmrtví, i poszádo ga je na †† deszniczo szvojo vu ti nebeszki † *Dján. 2, 24. †† Zolt. 110, 1.*

21. Víse vízej poglavníkov i oblášť i moucsi i goszposztva i vszega iména, sfero sze imenúje nej szamo na etom szvejtí; nego i príšesztnom. *Fil. 2, 9.*

22. I † vsza je podvrgao pod nogè nyegove i nyega je dáo; naj bode †† gláva nad vszejm te czérkvi; † *Zolt. 8, 7. 8. †† Ef. 5, 23.*

23. Stero je nyegovo † tejlo, punošť toga, kí †† vsza vu vszem szpunyáva. † *Ef. 4, 12. 5, 30. †† Kol. 3, 11.*

DRŮGÍ (II.) TÁO.

I. Po natúri szo vszi grejsni, 1-3. II. Po milofesi blázení, 4-22.

1. 1. **I** vász je o'zivo: kí szte bíli mrtvi vu prasz-
toplenyj i vgrejhaj: *Kol. 2, 13.*

2. Vu steri szte † nigda hodili pouleg †† segè eto-
ga szvejta; pouleg ††† poglavníka, kí oblászť mà zrá-
ka, *rou je, pouleg* dúha, kí zdaj †††† dela vu szinsh te
nevernoszti. † *Tit. 3, 3.* †† *1. Kor. 6, 11.* ††† *Ivan. 14, 30.* †††† *Ef. 5, 6.*

3. Med † sterimi szmo sze i mí vszi obracsali nig-
da vu 'zeláj tejla naséga †† csinécsi voule tejla i mí-
szeo: i bíli szmo decza ††† szrditoszti po natúri, li-
ki i ti drúgi. † *Kol. 3, 7.* †† *Szv. 6, 5.* ††† *1. Tes. 5, 9.* *Rim. 2, 5-8.*

II. 4. Boug pa bogat bodoucsi vu szmilenoszti po
velikoj lúbeznoszti szvojoj, sterov je nász lúbo. *Rim. 5, 8.* *10, 12.*

5. I bodoucse nász mrtve vpresztopájaj sz-Krisztu-
som nász je o'zivo; (po miloscsi szte *sak* zvelicsani:)
Rim. 5, 6. *Kol. 3, 1. 3.*

6. I gori nász je zbúdo 'znyim vrét, i 'znyim vrét
nász je posztavo vu ta nebeszka po Krisztus Jezusi.
2. Kor. 4, 14.

7. Da bi pokázao vu pršesztnom vrejmeni to pre-
vecs obilno bogászťvo miloscsse szvoje po dobrotivno-
szti szvojoj nad nami v-Krisztus Jezusi. *Ef. 1, 7.*

8. *Ar szte † zmiloscsse zvelicsani po vóri: i rou je ††*
nej zvász; ††† Bo'zi dár je. † *Rim. 3, 24.* †† *Mát. 16,*
17. ††† *Ivan. 6, 29.*

9. Nej † zdejl; naj sze sto ne †† hváli. † *Rim. 3,*
20. 27. †† *1. Kor. 1, 29.* *Lúk. 18, 11. 12.*

10. *Ar szmo nyegova † náprava †† sztvorjeni vu*
Krisztus Jezusi na ††† dobra dela: stera je †††† pri-
*pravo Boug; naj vu * nysh hodimo.* † *Zolt. 100, 3.*
†† 2. Kor. 5, 17. ††† *Tit. 2, 14.* †††† *Fil. 2, 13.*
** Ef. 5, 2.*

11. Zató szpoumente sze; kaj szte ví nigda poga-
nye bíli vu tejli, i pravili szte sze neobrizávanye od

zrokou vcsinyenoga obrizávanya, stero sze velf vu tejlí. 1. Kor. 12, 2.

12. Kaj szte bill vtířtóm vrejmeni brezi Krířtusa, túhi od † pörgarřtva Izraelskoga i †† zvéna Zákonov obečsanya, vüpanya ††† nemajoucsi brezi Boga szte bill na šzvejtí. † Neb. 2, 20. †† Rim. 9, 4. ††† 1. Tef 4, 13.

13. Zdaj szte pa vu Krířtus Jezusi, vř, kí szte nigda bill dalecs, blüzi vcsinyeni po krvi Krířtusovojo. 1. Ivan. 2, 2.

14. Ár je on † mér nas: kí je obouje †† edno vcsíno; i te ††† šzrejdnye šztejne plout je doli vtrgno. † Ivan. 16, 33. †† Ivan. 10, 16. ††† Dján. 15, 10.

15. Protivnořt vu tejlí šzvojem, *toú je* † právdó zapovejd, vu návukaj bodouco, je odevzéo; da bi dvá řivouro vu šzebi na †† ednoga novoga csloveka, i ak bi vcsíno mér. † Kol. 2, 14. †† 2. Kor. 5, 17.

16. I zméro bi † obá vu †† ednom tejlí z-Bogoma po krí'zi *geto bi* protivnořt po nyem vmouro. † Kol. 1, 20. †† Ef. 4, 4.

17. I pridoucsi nazvišsávo je mér vám, kí szte dalecs, i, kí szte blüzi. Lúk. 2, 14.

18. Ár po nyem mámo prihodbo obouji vednom Dúhi k-Ocsi. Rim. 5, 2. Ivan. 10, 9. 14, 6.

19. Ze szte pa nej vecs túhénczi i 'zalárje: nego † pörgarje řřřvétimi vrés i †† dományi Bo'zi. † Fil. 3, 20. †† Gal. 6, 10.

20. Gori poczimprani na fundamentum † Apostolov i Prorokov: steroga †† vogléni kamen je Jezus Krířtus. † 1. Kor. 3, 11. †† Eř. 28, 16.

21. Vu kom vesh cziper † vküp zlo'zeni řařtéh na †† czerkev řvéto vu Gofřpodni. † Ef. 4, 16. †† 1. Kor. 3, 16.

22. Vu kom szte i vř navküp gori poczimprani na prebiváliscse Bo'ze vu řřřvétom Dúhi. 1. Pet. 2, 5.

TRÉTYI (III.) TÁO.

I. *Svojo sľú'zbo prepováca tim pozvánim poganom, 1-13.*

II. *Za nyè Bogà moli, 14-21.*

I. 1. **Z**áto jašz Paveo zvézani Krišztus Jezusov rob
za vášz poganov volo. *Dján. 21, 33.*

2. Da šzte csúli safaršztvo milošce Bo'ze dáno me-
ni kvám; *Dján. 9, 15. 13, 2.*

3. Kaj je † po oznanenyej meni na znánye dáo šzkrov-
nošzt: liki šzam †† pred tejm zmalim pšzao. † *Dj.*
22, 17 †† Ef. 1, 9. 10.

4. Zšteroga morete, geto ga šteli bodete, razmeti
znanošzt mojo vu šzkrovnoshti Krišztušovej. *Kol. 4, 3.*

5. Stera je vu drúgi pokolejnaj † nej dána na zná-
nye šzinom cslovešim; liki je †† zdaj oznanyena nye-
govim šzvétim Apoštolom i Protokom po Sz. Dúhi.
† *Kol. 1, 26. †† Dján. 10, 28.*

6. Kaj šzo poganýe znami vrét šrocšniczke i znami
edno tejšo i znami vrét tálniczke obešanya nyegovo-
ga vu Krišztuši po Evangyeliomi. *Gal. 3, 28.*

7. Steroga šzam jašz vcsinyen šzluga pouleg dána
milošce Bo'ze meni dáne, pouleg dela moucsi nyegove.

8. Meni † naj ménšemi všzej šzvécšov je dána ††
milošca eta: naj med poganmi nazviššávam nezgrún-
tano ††† bogášztvo Krišztušovo. † *1. Kor. 15, 9. 10.*
†† *Dján. 9, 15. ††† Ef. 2, 7.*

9. I † prezvejštim všze, štero je obešinfztvo ete
šzkrovnoshti, štera je †† šzkrita bíla od vekivekouma
vu Bougi; kí je všza šztvouro po Jezus Krišztuši. †
Dján. 26, 18. †† Rím. 16, 25.

10. Naj znána bode zdaj poglaváršztvi i oblášztvi vu
nebeški *prebiválišesaj* po gmajni vnouge šéle modroušza
Bo'za. *1. Pet. 2, 12.*

11. Pouleg šzkoncsanya vekivecsnoga; štero je vcsí-
no vu Krišztus Jezusi Gofšpodni našem.

12. Vu kom mámo † šzrcšnosht i †† prihodbo vu
všpaznoshti po vóri nyegovej. † *Zid. 4, 16. †† Iv. 10, 9.*

* *Epist.*

* *Epist. na XVI. po Sz. Trojštvi Nedelo.*

13. Zató † proszim vász, ne obrúďte vu moji nevoláj, štere za †† vász *wpim*; ár szo *one* díka vaš. † *Fil. 1, 14.* †† *Kol. 1, 24.*

14. Za etoga volo nakleknem koulina moja pred Ocsom Gofzpodna našega Jezufa Krištufa.

15. Zšteroga sze vsza dr'zina vu nebészaj i na zemli imenúje. *Ef. 1, 10.*

16. Naj vam dà pouleg bogáštvá díke šzvoje: † da sze mocsno potrdite po Dúhi nýgovom †† vu tom potrejsnyem csloveki. † *2. Kor. 4, 16.* †† *1. Pet. 3, 4.* *Ef. 4, 24.*

17. *Da* prebíva Krištus po vóri vu šzrczaj vaš. *Ivan. 14, 23.*

18. *I* da vu lúbeznošti † okorenyeni i fundálivani, morete zapopádnoti zevšejmí šzvéczi: štera je †† ta šerjava i dú'zava i globocína i višzína. † *Kol. 2, 7.* †† *Oz. 11, 1. 2.*

19. *I* šzpoznati, ka Krištufa lúbiti je vécš, liki vsza znati: naj sze napunite zevšzov punoštyov Bo'zov. *Kol. 2, 9.* *Ivan. 1, 16.*

20. Kí je pa mocsen više vszega vcsiniti obilno bole, liki proszimo, ali míšzlimo pouleg moucsi delajoucse vnami: *Rim. 16, 25.*

21. Tíštomi bojdi díka vu czérkvi po Krištus Jezufi med vszejmi národmi na vekí veke. Amen.]

S T R T I (IV.) T A O.

I. Opomina na svéti 'zítek, 1-16. II. Odvráca od grejsnoga 'zivlejnya, 17-32.

* Epist. na XVII. po Sz. Trojštvi Nedelo.

- L. 1. **P**roszim vasz záto jasz zvézani vu Goszpodni: hodite tak; kak sze doztaja pozványa, sžkim sžte pozváni. 1. *Tef.* 4, 1-7.
2. Zevšov poniznosžtyov i krotkosžtyov, sžtrplivosžtyov znásajoucsi edendrúgoga vu lúbeznosžti. *Kol.* 3, 12.
3. Pascsivši sze zdr'zati jedinštvó dűhá vu vezali méra. *Rim.* 15, 5. *Kol.* 2, 2.
4. Edno † tešlo i eden †† dűh bojđte: liki sžte i pozváni na edno vűpanye pozványa vašega. † *Rim.* 12, 5. †† 1. *Kor.* 12, 4.
5. Ar je † eden Goszpoud, †† edna vűra, ††† eden křšř. † 1. *Kor.* 8, 6. †† 'Zid. 11, 1. ††† *Ivan.* 3, 5. *Mát.* 28, 19.
6. Eden † Boug i †† Ocsa vszej: kí je nad vszejmi i po vszejmi i vu vszejmi vami.] † 1. *Kor.* 8, 4. †† *Es.* 63, 16.
7. Ednomi vsžakšemi med nami je pa dána milosca pouleg mere dára Křšřtušovoga. *Rim.* 12, 3. 6.
8. Záto právi: gori idoucsi vu višžno vlovleno je pelao vlovlenyè, i dáó je dári lidém. 'Zolt. 68, 19.
9. Tou pa, kaj je † gori sou, ka je: nego kaj je i †† doli sou prvle na ††† najnižši táó zemlè? † *Iv* 3, 13. †† *Ivan.* 1, 14. ††† *Mát* 12, 40. 1. *Pet.* 3, 19.
10. Tè, kí je doli sou, je tišřti: kí je gori sou višè vszej nebész; da bi napuno vsža. *Ivan.* 6, 62.
11. I on je dáó, nške Apošřtole, nške pa proroke, nške

ke pa Evangyeliste, nike pa pasztére i vucsitele. *1. Kor. 12, 28.*

12. Na vkúp szprávlanye szvéczov, na delo szlú'z-be, na czimpranye tejla Krisztusóvoga. *Rim. 12, 5. 1. Pet. 2, 5.*

13. Dokecs sze ne szrécsamo vfzi vu jedinsztvi vð-re i znanosztzi Szinà Bo'zega gda bomo popolni mo'zje vu meri pune vrszti Krisztusóvø. *Lúk. 3, 23. Fil. 2, 7-9.*

14. Naj vecs ne bomo czeczátja † decsicza; kí bi sze †† premetávali i okouli gonili od vszákoga vðtra kak-ftè návuka vu jálnosztzi i vu csalárnosztzi lúsztvá, kí za nami sùtajo. † *1. Kor. 14, 20. †† Mát. 11, 7. 'Zid. 13, 9.*

15. Isztino delajoucsi pa vu lúbeznosztzi, † rászmo vnyem vszegavejcs, kí nám je gláva, tou je, †† Krisztus. † *2. Pet. 3, 18. †† Kol 1, 18.*

16. Zsteroga vsze tejlo zrédom vkúp zlo'zeno i szkle-nyeno po vszej csonkláj podávanya pouleg premoucsi vu meri ednoga vszáksega tála rasenyè tejla csiní na czimpranye szvoje vu lúbeznosztzi. *Rim. 12, 5.*

17. Tou záto velim i szvedocsim vu Goszpodni: naj vecs ne hodite, liki i tí drúgi poganye hodijo, vu márnosztzi pámeti szvoje, *Rim. 1, 21.*

18. Kí szo vpámeti potemneli i odtúhnoli szo od 'zitka Bo'zega za volo neznanya, stero je vu nyih i za volo trditosztzi szrczá szvojega. *Ef. 2, 12. 1. Tes. 4, 5.*

19. Kí, geto szo sze 'zalosztiti henyali, szami szebè szo tà dáli hotlivosztzi, na delanye vsze necsisztoucse vu parovnosztzi. *Rim. 1, 24. 26.*

20. Ví szte sze pa nej tak veslli Krisztusa.

21. Csi szte ga nacsí csúli i vu nyem szte navcese-ni; liki je isztina vu Jezusi.

* *Epist. na XIX. po Sz. Trojsztvi Nedelo.*

22. Ka sze vám prisztája doli djáti pouleg † prvoga 'zivlejnja toga †† sztároga csloveka †††

szkvarjenoga pouleg * 'zél xapelávanya. † 1. Pet. 4, 3. †† 'Zolt. 51, 7. ††† 2. Pet. 1, 4. 2, 13-19. * Jak. 1, 14.

23. Ponoviti sze pa vdúbi pámeti vase. Rim. 6, 4. 12, 2. Ef. 1, 17. 18.

24. I oblejcsi † novvoga csloveka †† pouleg Boga sztvorjenoga vu praviczí i szvesztví te isztine. † Kol. 3, 10. †† Sztv. 1, 27.

25. Záto † doli dejte láz i gúcste †† isztino vszákfi zblí'znyim szvojim: ár szmo eden-drúgoga ††† kotrige. † Kol. 3, 9. †† Zak. 8, 16. ††† Rim. 12, 5.

26. Szrdte sze, ali ne grejste: szuncze naj ne zájde nad vasov szrditosztyov. 'Zolt. 4, 5. Jak. 1, 19.

27. Ne dájte mezta vrági. Jak. 4, 7.

28. Kí je kradno: vecs naj ne krádne; nego bole naj dela dobro csinécsi zrokami, da mà kaj podiliti tomi potrejbnomi.] 1. Tes. 4, 11.

29. Niksa † gníla reics zvúszť vasi naj vó nejde: nego csi je kákfa †† dobra na pobougsanye potrejbcsine, naj dà milofcsó poszlúsávczom. † Ef. 5, 4. Már. 12, 36. †† Kol. 3, 16.

30. I ne † dreszélte Bo'zega szvétoga Dúhá; vkom szte †† zapecsácseni na ††† dén odkúplenyá. † Es. 7, 13. 63, 10. †† Rim. 8, 16. ††† Lúk. 21, 28.

31. Vszáka britkoszť i csemér i szrd i krics i preklinyanye kraj hojdi od vász zevszov húdoubov. Kol. 3, 8-19.

32. Bojďte pa kedendrúgomi priaznivi, milofszťivni zobszťtom izi odpúscsávajoucsi: liki je i Boug vu Krisztví vám odpúszťto. Fil. 2, 1. Már. 6, 14.

P É T I (V .) T Á O .

I. Nadigáva od grejsnoga na szvéti 'zítek, 1-21.

II. Csészta dáva bi'znikom, 22-31.

* *Epist. na Oculi ali III. posztno Nedelo.*

I. 1. **B**ojdte záto nafsledniczke Bo'zi; liki lúbezniva decza. *Mát. 5, 45. 48.*

2. I † hodte vu lúbeznošti, liki je Krisztus lúbo nász i tà je dáó szám szebè za nász †† dár i áldov Bougi na dobro dífanye. † *lv. 13, 34. I. Ivan. 4, 11. †† 'Zid. 8, 3. 9, 14.*

3. Práznošt pa i vszáka necsíztoúcsa, ali szkopoušt sze naj ni ne imenúje med vami; jiki sze doštája szvéczov. *Kol. 3, 5.*

4. I rú'znošt i blázni gucs, ali fála, štera sze ne doštájajo: nego bole hválo zdávanye. *I. Tef. 5, 18.*

5. Ár tou vám na znánye bojdi: kaj vszáki práznik, ali necsízti, ali szkoupí, kí je bolváncsar, nema ôrocsíne vkráleštví Krisztušovom i Bo'zem. *I. Kor. 6, 10. Gal. 5, 21.*

6. Nišcse vášz naj ne zapela † szprázni mí ricsmí. Ár za toga †† volo príde šzrditošt Bo'za na sziní nevernošti. † *Mát. 24, 4. †† Kol. 3, 6.*

7. Ne bojdte záto *vtom* tálniczke 'znyimi.

8. Ár šzte bilí nigda † kmicza; zdaj šzte pa †† szvetlošt vu Golszpodni: liki decza ††† szvetlošti hodite. † *I. Tef. 5, 4. 5. †† Luk. 16, 18. ††† Mat. 5, 16.*

9. (Ár je † szád Dúhà vu vfzój dobrouti i praviczí i ísztini.) *Gal. 5, 22.*

10. Vardejvajte, ka je vugodno Gofzpodni. *Rim. 12, 2. 1. Tefz 5, 21.*

11. I ne mejte obcsínfztva znefzadovením delom te kmicze; nego je bole kárajte. *2. Kor. 6, 14. Rim. 13, 12.*

12. Ár, kà sze fzkřívoma godfjo od nyih, grdou je efce praviti. *Rim. 1, 26.*

13. Tà pa vfza, da sze kárajó od fsvetlofzti, ocšivefzna grátajo. Ár je vfze, ka je ocšivefzno vesinye-
no, fsvetlofzt. *Ivan, 3, 20. 21.*

14. Zàto právi: *zbúdi sze, ki fepis i fzaní zmrtví i prefzvejti sze ti Krifztus. Es. 60, 1. Vöid. 40, 38.*

* *Epift. na XX po Sz. Trojřzťvi Nedelo.*

15. Glédajte zàto; da fzkřblivo hodite: nej, liki nemoudri, nego liki moudri. *Mát. 10, 16.*

16. Vö fzi † kúnte křvelicsanyi †† přilicsno vřejmen: ár fzo ††† dnévi húdi. † *Kol. 4, 5. †† Pred. 3, 1-11. ††† Am. 5, 13.*

17. Zàto ne bojďte necsedni: nego rázím-
ni vonom; ka je Gofzpodnova vola. *Rim. 12, 2. 1. Tefz. 4, 3.*

18. I ne † zapójte sze zvínóm, vkom je †† hotlivofzt: nego sze ††† napunte fsvétím Dúhom; † *Lúk. 21, 34. †† Rim. 13, 13. Es. 5, 11. 22. ††† Lúk. 1, 41. 67.*

19. Gucsécsi med fzebóm z - Zoltármí i zhvální i zdúhovními peřzmami fšpejvavří i czinkavří vu fšrczí vařem Gofzpodni. *Kol. 3, 16.*

20. H-áto dávajoucsi vfzígdar za vfza vu ímóní Gofzpodna nafega Jezufa Krifztufa, Bou-
g-í Ocsi. *1. Tefz. 5, 18.*

21. Podáni edendrügomi vu sztráhi Bo'zem.]

I. Pet 5, 5.

11. 22. 'Zene lasztivnim mo'zom podáne naj bodo, liki Goszpodni Szrv. 3, 16. Kol. 3, 18.

23. Záno: kaj je † mou'z gláva 'zenè, liki je i Kriztus †† gl' a matere czérkvi; i on je ††† zvelicsiteo tejla. † 1. Kor. 11, 3. †† Rim. 12, 5. ††† Dj. 5, 31.

24. Nego, liki je czérkev podána Kriztusí, tak i 'zene lasztivnim mo'zom vu vřzem. Kol. 3, 18.

25. Mo'zjè, † lúbte 'zene szvoje: liki je i Kriztus †† lúbo mater czérkev i szám szebè je tà dáo za nyou; † Kol. 3, 19. †† Gal 2, 20.

26. Da bi jo † poszvèto ocsisztivši jo †† szkoupel-jov vodè vu ††† rejcsi. † Ivan. 17, 17. †† Tit. 3, 5. ††† Ivan. 15, 3.

27. Da bi jo posztavo szám szebi odleseno tákšo czérkev, ka bi ne mejla spreglo, ali grbo, ali kaj ták-sega: nego da bi bila szvéta i nepokárana. 'Zolt. 45, 14.

28. Tak szo du'zni mo'zjè lúbiti szvoje 'zene; liki szvoja tejla. Kí lúbi szvojo 'zeno: szám szebè lúbi.

29. Ár je niscse nej nigdár szá n szvoje tejlo odú-ro; nego je hráni i varje: liki i Goszpoud czérkev szvojo. Szrv. 2, 24.

30. Ár szmo kotrige tejla nyegovoga 'znyegovoga meszá i zkoušzt nyegovi. Rim. 12, 5.

31. Za toga volo osztávi cslovik ocsó szvojeja i mater szvojo i pridrú'zi sze k'zeni szvojoj, i dvà bodeta edno tejlo. Mát. 19, 5.

32. Eta szkrovnoszt je velika. Jasz pa právím od Kriztusa i od matere czérkvi.

33. Záto i ví eden po ednom, vszákši szvojo 'zena tak lúbte; liki szamí szebè: 'zena sze pa naj bojt mo'zá. Ef. 5, 28.

S É S Z T I (VI.) T Á O.

I. Dixtè, roáiselov i ár'zine cřeset, 1-9. II. Dúřevna-

ga ro'zjà gori oblejkanye na dúševno viteštvo, 10-19.

III. Zaprtek listà, 20-24.

1. 1. **O**troczi, pokorni bojdte roditelom vašim vu Goszpodni: ár je tou pravicsno. *Kol. 3, 20.*
2. Postûj oceso tvojeja i mater tvojo; (štera je prva zapovid vu obečsanyi.) *Vôid. 20, 12.*
3. Naj ti dobro bude i bodes dúgoga vrejmena na zemli. *Pravd. 5, 16.*
4. I vi ocseve ne drá'zd'zite otroke vaše; nego je hránte vu šztráhi i opomínanyi Goszpodnovom. *Kol. 3, 21. 'Zolt. 78, 4.*
5. Szluzi, pokorni bojdte vašim telovnim goszpodárom šztrahotov i šztrepetlivosztyov vu profsztoucsi šzrczá vašega, liki Krisztusi. *Kol. 3, 22. Tit. 2, 9.*
6. Naj nej li šzamo nazoucsi šzlú'zite; liki *da bi šce lidém šfeli dopádnosti*; nego, liki szluzi Krisztusovi, csinte volo Bo'zo zdúšc.
7. Zdobrov míšzlov šzlú'zécsi Goszpodni; i nej lidém. *Kol. 3, 23.*
8. Znajoucsi, kaj vszákli, kakoli dobroga vcsinf, tišztega plácso vzeme od Goszpodna, ali je szluga, ali szlobodnyák. *Rim. 2, 6. 1. Kor. 3, 8.*
9. I vi † goszpodárje ta iszta csinte 'znyimi tà nihávlí prtyè znajoucsi, kaj i vl šzamlí máte Goszpouda vu nebészaj i †† prijémanye oszoub je nej pri nyem. † *Kol. 4, 1. †† Dján. 10, 34.*

* *Epist. na XXI. po Sz. Trojšztvi Nedelo.*

- II. 10. Na ďale, bratje moji, mocsni bojdte v-Goszpodni i vu moucsi zmo'znoszti nyego-ve. *1. Kor. 16, 13.*
11. Oblejczte na šzè vsze ro'zjè Bo'ze; da bodte mogli štáti prouti jálnomi vraj'zemi sú-čanyi. *Rim. 13, 12. 14.*
12. At mí nemamo boja prouti † krvi i tejlí; nego

nego prouti †† poglavníkom, prouti oblászti, prouti szveita zmo'znofzti; kí vu ††† kmiczi etoga szveita ládajo, prouti dűhovnim hűdou-bam, za ti nebeszki volo. † *Mát.* 16, 17. †† *Ef.* 2, 2. ††† *Rim.* 2, 19. I. *Ivan.* 1, 6.

13. Zató gori vezemte vsze ro'zje Bo'ze; da morete prouti sztánoti vu tom hűdom dné-vi i vsza opravivši, obšzátati. 2. *Kor.* 10, 4. 5.

14. Sztojte zató opászani na ledevjáj vasi † zisztinov i oblecseni szpršznyekom †† pra-vicze. † *Lúk.* 12, 35. I. *Pet.* 1, 13. †† *Eil.* 3, 9.

15. I obűti na nogáj szprípravov Evangye-lioma toga méra. *Rim.* 10, 15.

16. Vise vszega *escse* vezemte gori zaszlobo te † vøre; szsterov morete vsze †† ognylene sztrejle toga hűdoga vgasziti. † I. *Pet.* 5, 9. †† 2. *Kor.* 2, 7-9.

17. I lebko † zvelicsanya vezemte i †† mecs dűhà; kí je rejcs Bo'za. † I. *Tefz.* 5, 8. †† 2. *Kor.* 6, 7.

18. Vu † vszàkoj molštvi i prosnyi molécsi *sztdlűi bojzte* vszàkom vrejmieni vu Dűhi, i vtom isztom vøre-šitűvajúousi vu vszoz gyedrnofzti i molitvi za vsze szvé-cze. † *Lúk.* 18, 1. I. *Tef.* 5, 17.

19. I za méne; naj sze mi dà rejcs vu odpéranyi vűšzť moji vu szrcsnofzti na oznanűvanye szktovno-fzti Evangyelioma *Dján.* 4, 29. *Kol.* 4, 3.

III. 20. Nad šterim pošzelszťvo nošzim vu láncti; naj vnyem szrcsno gucsim, liki trbej gűcsati. *Dj.* 28, 20.

21. Naj pa znáte i vi moja dugaványa, ka delam; vsza vám na znánye dà Tichikus te lűbléni brat i ve-ren szluga vu Gofzpodni. *Dján.* 20, 4.

22. Steroga szam poszlao kvám za toga volo : naj vám oznáni tà, *stera sze* okoli nášz godšjo, i obeszeli szrczà vasa. *Kol. 4, 7.*

23. Měr bratom i lúbezen zvórov od Ocsè Bogá i Goszpodna Jezusa Kriztusa.

24. Milosca zevšejmi, kí lúbijo Goszpodna našega Jezusa Kriztusa vneszkvarjenoszi. Amen. 2. *Kor. 13, 13.*

K-Efe'záncom písžani z-Ríma po Tichikusi.

SZ. PAVLA APOSTOLA
K-FILIPPENCZOM
PISZANI LISZT.

P R E D G O V O R.

§. 1.

Filippis je Maczedonie plemento meszto bilou od Filippa Velikoga Sándora ocsè ali zozidano, ali pobougsano: stero je melo pogane i 'Zido-ve pòrgare, ali Jzi bojdi, mesztáncsare.

§. 2. Geto sze je Boug i nad nyimi szmiluvao: poszlao nyim je Pavla po Krisztusovom rojsztvi na 51. leto. Kí, kak sze je pri nyi oponásao i trpo, sztojt pizsano Dján. 16, 9-40.

§. 3. Napiszanye je nadignyeni v Rimskom prvom robsztvi po Kriszt. rojsztvi vu 63. leti. 1, 8. 25. 26. 2, 2. 24. po almostvi: stero szo nyemi prikázali po Epafrodi-

P R E D G O V O R.

froditusi. Naj bole pa niki právde krívi
 vucsitelje.

§. 4. Czio píšma je nyè tu vðri potr-
 diti, vtrplivoszti i tu vszoy pobo'znoszti
 pokrepiti prouti vszáksemi zapelávanji i
 proti-vinsztvi.

§. 5. Må trouje dugoványe

I. Predgovor, ki sztoji zpoklona i zmo-
 litvi I. 1-11.

II. Argumentum, vkom naprej prinása

a.) Szád szvojega robsztva. 12-26.

β.) Opominánye

a. na blázeni 'zitek. 27-30.

b. na vjedinyanya poniznoszt, II.
 1-18.

γ.) Obecsanye, ka nyim Timotheusa
 i Epafroditusa posle, steriva nyim
 preporácsa, 19-30.

δ.) Od krívi Apostolov je po szvo-
 joj példi knebészam vrácsa, III.
 1-21.

ε.) Po pobúdjávanyi na vnouga do-
 bra dela nyim b'váli za poszlano
 álmostvo, IV. 1-20.

III. Zaprtek, sztoji szpozdráhlenya i
 zblagoszlova, 21-23.

PRVI (I.) T A O.

2. Po pekloni buálo dáva: ka szo tálniczke pouštali Evangyelioma; vŭpa ſze, ka vtom dokoncza oštáno, 1-11. II. Nazvišcsáva ſzvoje i Evangyelioma dugoványe, 12-26. III. Opomina na ſzvéri 'zitek, 27-30.

1. 1. **P**aveo i Timotheus ſzlugi Jezus Krištufovi vſzejm ſzvétim vu Krištus Jezusi, bodoucsim vu Filippi, ſzpŭspekmi i z-Diákonusmi vrét. 1. Kor. 1. 2.

2. Milofcsa vám i mér od Bogà Ocsè naſega i Gofz-podna Jezufa Krištufa.

* *Epist. na XXII. po Sz. Trojšti Nedelo.*

3. Hválo dájem Bougi mojemi: gda koli ſze zváš ſzpomínam. Rim. 1, 8. 13.

4. Vſzigdár vu vſzákoj molítvi mojoj za vſze váš zradofštyov molítev csinécsi.

5. Nad' obcsinštvov vašov vu Evangyeliomi od prvoga dnéva notri do vezdásnyega,

6. Gvŭſen bedoucsi vtom; kaj, kí † je zácsao vu vami to †† dobro delo, i dokoncza je notri do ††† dnéva Jezus Krištufa. † 'Zid. 12, 2. †† 1. Tef. 1, 3. ††† 1. Tef. 5, 23.

7. Liki je i pravicsno meni tou mišliti od vſzej váš; geto váš vu ſzrczi mám, i vu † vouzi mojoj i vu †† zagovárjanyi i potrdjávanyi Evangyelioma: liki kí ſzte vſzi tálniczke zmenom vrét milofcse. † Ef. 3, 1. †† v. 17.

8. Ár mi je ſzvedok Boug: kakda váš víze 'zelej vu lŭbeznošti Jezus Krištufovoj. Rim. 1, 9.

9. I záto ſze † molim: naj lŭbezen vaša efcse

escse bole i bole obiljáva vu szpoznávanyi i vszákóm †† 'zmahi. † 2. *Tefz.* 1, 3. †† 'Zid. 5, 14. 6, 5.

10. Da † szkűszite: sfera sze razlocsávajo; naj bodete †† csűszti i nepoteknyeni na dén Krizztusov. † *Rim.* 2, 1. †† *Fil.* 2, 15. 2. *Kor.* 1, 12.

11. Napunyeni szszádom pravicze po Jezus Krizztusi na díko i hválo Bo'zo] *Ef.* 5, 9. *Kol.* 1, 10.

11. 12. Scsém pa, naj znáte, bratje; kaj szo moje-
ga *robštva* dugoványa bole na naprej idejnye Evan-
gyelioma prisla. *Ef.* 6, 21.

13. Tak; da szo moja vézanya ocsiveszna vu Kriz-
tusi vesinyena vu czejlom *Czaszarszkom* dvorii vu vszej
drűgi mejstaj. *Djáu.* 28, 30. 31.

14. I vnougi bratov vu Gofzpodni zmoje vouze szo
szrcsnejši grátali, obilnej szmejjo brezi Iztrahà rejs
gűcsati. *Ef.* 3, 13.

15. Nűsteri isztina i znenávidnoszti i nyefke; nűste-
ri pa i zdopádnenyà prejdgajo Krizztusa.

16. Kű isztina znyefke Krizztusa nazviscsávajo nej
csűszto: sűmajo, ka *tak vékšo* nevoló princszéjo moj-
mi zvézanyi. 2. *Kor.* 4, 2.

17. Kű pa zlűbeznoszti: znájo, kaj szam *jasz* na za-
govárjanye Evangyelioma posztávleni.

18. Ka ráto? Dűnok zevszim tálom, ali szkazli-
voszti, ali zisztime sze nazviscsáva Krizztus, i ytom sze
radűjem; ali i radűvao sze bodem.

19. Ar znám; ka mi tou bode kzvelicsanyi po va-
soj molševi i pomáganyi Dűhà Jezus Krizztusovoga.
2. *Kor.* 1, 11.

20. Pouleg szkrblivoga csákanya i vűpanya mojega;
kaj sze vnikom ne ofaramotim; nego vszrcsnom gű-
csanyi,

csanyi, liki vfzigdár, tak i zdaj sze zvisáva Kriztus
 vu tejlí mojem, ali po 'zítki, ali po szmrti. *Rim. 5, 5.*

21. *Ar je meni 'zitek Kriztus i szmrt mi je dobicsek.*
Rim. 15, 18. Gal. 2, 20.

22. Csi mi je pa 'ziveti vu tejlí: tak mi je tou szád
 dela; i, ka *fzi* odloucsim, neznam.

23. Ar sze sztiszkávam od oboujega: 'zelejnye mána
krazvézanyi i fzi - Kriztusom biti; kotero mi zvnougim
 vecs valà. 1. *Král. 19, 4. 2. Kor. 5, 8.*

24. Ofztánoti pa vtejlí *mi* je bole potrejbno za vášz
 volo.

25. I tou za gvšsno znám: kaj ofztánem i zevfzej-
 mi vami ofztánem na vase gori jemánye i radofzt vóre;

26. Naj hvála vafa obiljáva vu Kriztus Jezuli nad
 menom po mojem páli kvám pridejnyi.

III. 27. Li, *kak je* vrejdnó, pouleg Evangyelioma
 Kriztusovoga hodite: naj, ali pridem i vídim vášz,
 ali ouzdalecs bodoucsi, csújem eta od vášz; kaj szto-
 jíte vu ednom Dúhi zednov dúšov sze navkúp boriv-
 ši za vóro Evangyelioma. 1. *Kor. 7, 20.*

28. I ne preztrašte sze vu nikom od ti prouti szto-
 jécsi; stero je nyim isztina kázanye szkvarjenyà, vama
 pazvelicsanya: i tou je od Bogà. *Fil. 3, 19. Rim. 8, 17.*

29. Ar je vám zobsztom dáno za Kriztusa nej sza-
 mo vu nyem vórvati, nego i za nyega trpeti. *Dján.*
5, 41. Rim. 5, 3.

30. Tè boj majoucsi, steroga szte vidili vmeni, i
 zdaj csújete od méne. *Dján. 16, 22. Kol. 2, 1.*

DRŮGI (II.) TÁO.

I. Opomina na jedinoszt i poniznoszt, 1-11. II. Ráta na
 delo pobó'znosztí i zvelicsanya, 12-18. III. Obejete,
 ka nyim posle Timotheusa, szebè i Epafroditusa, 19-30.

I. 1. **O**csi je záto kákse opominanye vu Kriztusí,
 csi je kákfa obeszélnoszt lúbezni, csi je kák-
 se obcsinsztvo dúhá, csi je kákfa milofztivnoszt i szmi-
 lenoszt med vami: *Rim. 12, 10.*

2. Napunte mojo radofzt; naj tou ifzto mífzlite, tou ifzto lúbeznoftz máte; edne důfe i edne mífzli bojdite. *Rim. 12, 16.*

3. Nikaj po nyefki, ali † márnjoj dŕki *ne csinte*: nego †† fzponiznoftzyov edendrůgoga od ſzébe za vékfe preftimajoucsi. † *Gal. 5, 26.* †† *1. Pet. 5, 5.*

4. Ne glédajte vŕzákŕi ſzvoja: nego i tà, ſtera ſzo ti drůgi, vŕzákŕi naj gléda. *1. Kor. 10, 24.*

* *Epift. na Palmarum ali czvzetno Nedelo.*

5. Tà náklonoftz naj bode vu vami: ſtera je i vu Kriſztus Jezufi. *Mát. 11, 28-30.*

6. Kí vu † obrázi Bo'zem bodoucsi nej je za ſtrgnenyè dr'zao; ka je †† ednáki bio z-Bogom. † *'Zid. 1, 3.* †† *Mát. 28, 18.*

7. Nego je ſzám ſzebè ſzprázno, obráz ſzlu-gov je *na ſzè vzéo* vu ſzpodobnoftzi cslove-csoj je bio. *Es. 42, 1.* *'Zid. 4, 15.*

8. I vnoſenyej je nájden, liki *prouſzti* cslo-vik: ponízo ſze je, vcsinyeni pokoren notri do ſzmrti, ſzmrti pa krí'za. *Es. 53, 3-10.*

9. Záto ga je i Boug gori zviŕzo i darů-vao nyemi je imè: ſtero je viſe vŕzega imé-na. *'Zolt. 110, 7.* *Es. 53, 12.* *'Zid. 2, 9.*

10. Naj ſze vu iméni Jezufovom vŕzáko koleno naklekne ti nebeſzkih i zemelſzkih i pod zem-louv bodoucsi *ſztvári.* *Es. 45, 23.* *Rim. 14, 11.*

11. I vŕzáki jezik vadlůje: kaj je Gofzpon Jezus, Kriſztus na díko Bogà Ocsè.] *Dján 2, 36.* *1. Kor. 8, 6.*

12. Záto, lúbléni moji, kak ſzte vŕzigdár pokorni bílŕ nej li ſzamo *reda*, gda ſzam pri vaſz nazoucsi bia; nego zdaj vnogo bole, da ſzam dalecs od váſz: ſztra-

hotov

hotov i sztrepetanyem szvoje zvelicsanye oprávlajte. *Ef. 6, 5. 1. Pet. 1, 17.*

13. *Ár je Bourg, ki dela vu vami i tou, naj scéte, i tou, naj delate; kak sze nyemi dopádne. 2. Kor. 3, 5. Iv. 15, 5.*

14. Vša csinte brezi mrmranya i dvojenya. *Ivan. 6, 43. 1. Pet. 4, 9.*

15. Naj bodete nekrivicsni i nedú'zni otroczi Bo'zi nevujvlacséni na † szrejdi med etim zaszúkanim i preobrnymim národom; med sterim †† sze szvejtite, liki szvetloszti na szvejti, † *1. Kor. 5, 10. †† Mat. 5, 14. 16.*

16. Rejcs † zstka *pred szebom* mejte meni na hválo na dén Krizstusov; kaj szam nej †† zamán drkao, ni ti szam nej zamán delao. † *2. Tim. 1, 13. †† 1. Kor. 9, 24.*

17. Nego csi sze i vó † vlejvam na áldov i szlú'zbo vóre vase: radújem †† sze i zevšzejmi vami sze radújem. † *Vbid. 29, 40. 2. Tim. 4, 6. †† 2. Kor. 7, 4.*

18. Na tom sze pa i ví radújte i zmenom vrét sze radújte.

III. 19. Vúpam sze pa vu Goszpon Jezusi: kaj vam Timotheusa szkoro poslem; naj i jaz pokojno dúšo mám szpoznavši tà, stera sze okoli vász godljo. *Dján. 16, 1.*

20. Ár nikoga nemam ednáke *zmenom* dúše; kí bi sze tak verno za tà, stera szo okoli vász, szkrbo. *1. Kor. 16, 10.*

21. Ár vši ta szvoja šicsejo: nej pa tà, *stera* szo Krizstus Jezusova.

22. Szkúšľanye nyegovo pa znáte: kaj, liki ocsi dejte, *tak* je zmenom szlú'zo vu Evangycliomi. *1. Kor. 10, 24.*

23. Toga záto vúpam poszlati, kak bom vido, ka de sze zmenóm godllo, preczi *Ef. 6, 22.*

24. Vúpam sze pa vu Goszpodni: kaj i szám szkoro prídem. *Fil. 1, 25.*

25. Za potrejbno szam pa stímao Epafrodítusa brata i pomocníka i vojuvácsa zmenom vrét mojega, vase

6. Pouleg vrejla *pobo'znofeti* szam preganyao czér-
kev *Bo'zo*, pouleg pravice vu právdi szam bio nekri-
vicsen. *Dján. 9, 1. 2.*

7. Ali, štera szo meni dobicsek bilà, tà szam za
Kriřtusa volo za skodo dr'zao. *Mát. 13, 44.*

8. I tak *zdaj* zaiřtino vsza za skodo dr'zim biti za
volo viřzikoga řzpoznanya Kriřtus Jezusovoga Gofz-
podna nafega: za šteroga vsza za skodo i za govno
dr'zim biti; naj Kriřtusa dobim. *Es. 53, 11. Jer. 9, 23.*

9. I nájdem ſze vu nyem *sákři*: *liki, ki* nemam mo-
jo † pravice ono, štera je zprávdé; nego ono, štera
je po vđri Kriřtusovoj, ono, štera je z-Boga, †† pra-
vice na vđro *gledoucs dáno*. † *Rim. 3, 21. 22.* †† *Rim.*
1, 17. 10, 3.

10. Da ga řzpoznam i moucs gori řztanenyà nye-
govoga i obřcsinřtvo trplejnya nyegovoga preobráza-
ni na řmrt nyegovo. *Rim. 6, 3 - 5.*

11. Csi kak pridem kgori řztanenyj ti mrtvi. *Ozn.*
10, 5. 6.

12. Nej kaj bi ga 'ze † vzéo, ali ka bi 'ze popolní
bio: vgányam ſze pa, csi ga kak popádnem; za štero-
ga volo szam i †† popádjeni od Kriřtus Jezusa. †
ř. 14. 1. Tim. 6, 12. †† Ivan. 6, 44.

13. Bratje, jařz řzám řzebè ne řřmam; ka bi ga
popadno.

14. Edno pa *csinim*: zoni, štera szo † odnajař, ſze
řzpozábim; štera szo pa †† pred menom za tiřtimi ſze
řtegújem; kecřli ſze vgányam za ††† nájem zgoránye-
gà pozványa *Bo'zega* vu Kriřtus Jezusi *obecsanoga*.
† *Zolt. 45, 11. Fil. 3, 4 - 16. †† 1. Kor. 9, 24. †††*
1. Pet. 5, 4.

15. Záto, kíkoli řzmo popolní, tou premislávajmo:
i, csi kaj naci miřlite, i tou vam Boug oznáni. *1.*
Kor. 2, 6. 14, 30.

16. Dđnok, na štero řzmo priřli, vtiřtoř † reguli
hodmo, tiřto †† premislávajmo. † *Gal. 6, 16. ††*
Rim. 12, 16.

* *Epist. na XXIII. po Sz. Trojsztovi Nedelo.*

II. 17. Naszledníczke moji bojdte, bratje; i kebžujte na te tak hodécse, kak náš peldo máte. 1. Kor. 4, 16. *Ef.* 5, 1.

18. Ác † vnougi hodijo; od šteri szam vám došztakrát pravo; zdaj pa i joucsics právim: ka szo †† nepriátelje kri'za Krisztušovoga. † *Mát.* 7, 13. †† *Gal.* 5, 21. 6, 12-14.

19. Kí konecz je pogibelnošz, kí Boug je trbùjh, i díka *nyibova* je vu szramoti nyihovoj; kí ta zemel'szka premislávajo. *Rim.* 16, 18.

20. Nafe † pòrgaszto je pa vu nebeszaj; odkud i zvelicsitela cšákamo Goszpodna Jezusa Krisztušfa. † *Ef.* 2, 6. 19.

21. Kí † premejni tešlo poniznošzti nafe: naj bo szpodobno †† kodicsenomí tešli nyegovomi, pouleg dela, po kom je zmo'zen i podvrzti šzebi vsza.] † 1. Kor. 15, 43-53. †† *Mát.* 17, 2.

STRTI (IV.) TÁO.

I. Opomina je na šezálno radošz, mér i vszako dobro delo, 1-9. II. Hváli nyim za pošzlaní dár, 10-19. III. Dokoncsa lišze šzpozdrávlanyem, 20-23.

I. 1. **Z**áto, bratje moji lúbléni i pre'zelní, radošz i korouna moja, tak šztojte vu Goszpodni, lúbléni. 2. Kor. 1, 14.

2. Evodiáša opomínam i Szintikeša profzim: naj edne míšzli bodeta vu Goszpodni.

3. Takáj profzim i tebe, moj veren pre'znyák: na pomoces hój onim 'zenám; štere šzofze vu Evangye-liomi znamenvrét borile i šz-Kelemenom i zdrúgi-mi pomoecsniki mojimi; šteri iména szo vu koigaj 'zitka. *Lúk.* 10, 10. *Ozn.* 3, 5. 13, 8.

* *Epist.*

* *Epist. na IV. Advenszko Nedelo.*

4. Radujte sze vu Gofzpodni vszidár: pa velim, radujte sze. 'Zolt. 32, 11.

5. Krotkolzt vafa znána bojdi vszejm lidém. Blůzi je Gofzpoud. 1. Kor. 10, 11.

6. Nikaj sze † ne szkrbte: nego vu vszák-
kaj †† molitvi i prosnyi zhválo zdávanyem
prosnye vaf sze naj oznánijo pri Bougi. †
Mát. 6, 25. ††. Tim. 2, 1.

7. I mér Bo'zi, kí je više vsze pámeti, obar-
je szrczà vafa i míszli vafé vu Krisztus Jezu-
fi.] *Rim. 5, 1.*

8. Na dale, bratje, stera szo istinszka, stera szo po-
sténa, stera szo pravicsna, stera szo csiszta, stera szo
lůbezniava, stera szo dobroga gláfza, csi je kákfa do-
brouta, i csi kákfa hvála *jeszte*, tà premislávajte.
Rim. 12, 17. 13, 13.

9. Stera szte sze i vcsfli, i prijali i csůli i vidili vmeni;
totà delajte: i Boug méra bode zvami. *Rim. 15, 33.*

10. Radůvao szam sze pa vu Gofzpodni jáko
kaj szte sze 'ze nigda ozelenili *vu vafem* od méne szpomí:
nanyi; od koga szte sze i szpomínali; ali nej szte me-
li pršlicsnoga vrejmena. 2. Kor. 11, 9.

11. Ne právim pa tou na moje zmenkanye gle-
douns. Ar szam sze jašz návcsso *sztejmi*, vu šteri szam,
zadovolen biti. 1. Tim. 6, 6.

12. Znám sze i poníziti, znám i obiljávati: vu
vszem i na vsze szam návcseni i nazítiti sze i gladů-
vati i obiljávati i zmenkávati. 2. Kor. 4, 11.

13. *Všza mđvem vu potrdjavajoucseni mené Krisztusi.*
Ef. 6, 10. Ivan. 15, 5.

14. Dónok dobro szte vcsnili; ka szte tálaiczke
moje nevoule. 'Zid. 13, 3.

15. Znáte pa i vi, Filippénczi; kaj mi je vu zacsét-

ki Evangyelioma, gda szam vò sou od Maczedonie, ni edna gmajna nej podišla kaj na vò dávanye i no-tri jemánye; nego vš szamí. 2. Kor. 11, 8. 9.

16. Ár i vu Tefszaloniko ednouk i drgoucs fzte mi na potrejbcsino pošlali.

17. Nej kaj bi † šzkao dár: nego šcsem †† šzád obiljávajoucsi vu racúnanyi vašem. † Lúk. 13, 7. †† 2. Kor. 9, 6.

18. Vzéo szam pa všza i obiljávam: napunyen szam, geto szam vzéo od Epafroditušá; štera šzo od váš pošlana, dihalo dobroga dšfenya¹²ldov prijéten i vugoden Bougi. 2. Kor. 9, 12. 'Zid. 13, 16.

19. Boug pa moj napuni všzo potrejbcsino vašo pouleg bogáštva švojega vu dški po Jezus Kriztušá. 2. Kor. 9, 8.

III. 20. Bougi pa i Ocsi našemi díka na vekí veke. Amen. 2. Tim. 4, 18.

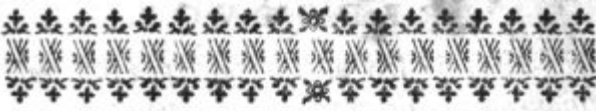
21. Pozdravte všákoga švétoga vu Kriztus Jezusi. Pozdrávlajo váš bratie, kí šzo zmenom. 1 Kor. 16, 20.

22. Pozdrávlajo váš vši švétí; naj bole pa, kí šzo z-Czarzarove hi'ze. 2. Kor. 13, 12.

13. Milošca Gofšpodna našega Jezusa Kriztušá zevšzejmi vami. Amen.

K-Filippénczom pšzani z-Ríma po Epafroditušá.

SZ. PAVLA APOSTOLA
 K-KOLOSSÁNCZOM
 PISZANI LISZT.

P R E D G O V O R.

§. 1.

Kolossa je bilou v^u ménsoj Á'zii Frigýie dr' zéla v-Kárie krajini nej dalecs od Láodiczee i Hierapolisa pouleg Likus potoka polo'zeno meszto tak, more biti, imenúv^uvano, od pri njej zbruncza naprávleni sztebrov. Stero je po etogaliszta vzétyi naszkori v^u zemle gíbanyi jako porúšeno: ali potom poprúvleno i zo vè sze zdaj Chore. Oros. Theophilačt.

§. 2. Pa veo isztina je tà nej prisao; csi je gli Frigýio prebodo Dján. 18, 23. nego Epafrás je je na v^oro pripelao 1, 7. Ali, da bi je niki kríva v^orczi, Simon Akáguša, kak stíma Krizosztomus i Ambrús, naszlednicke zácsali v^esiti; kaj je nej Krizstus,

nego angyelje szo nám nazáj szpravili nase zgu'bleno zvelicsanye, ukup mejsavsi 'Zido-ucsino i Filozofijo sz-Krisztusovim navukom, 2, 16-23. Paveo eto szlisa'vsi pise nyim z Rima vu prvom szvojem robsztvi, gda je escse Timotheus 'znyim bio. 1, 4. 10. 2. Tim. 4, 16. po Tichikusi i Onezimusi. 4, 7. 9.

§. 3. Sztoji czejli list

I. zpredgovora, ki ma poklon i blagoszlov. I, 1-8.

II. Argumentoma, ki ma

a.) Potrdjavanye Evangyelioma

a. szpreporacsanyem, 9-29. II, 1-3.

b. zvracsanyem od kri'vi vucsitelov, 4-23.

β.) Opominanye na Evangyelioma pokornoszt

a. obcsinszko vsze III, 1-11.

b. poszebi vszakoga 12-24.

c. obcsinszko IV, 1-6.

γ.) Ka'ze, od koga morejo nyego-vo dugovanye zvediti, 7-15.

III Zaprtek sztoji zpozdravlanja, od listu i Archippusi dane zapouvidi, 16-18.

P R V I (I .) T Á O .

I. *Napiszek listà zblagoslovom*, 1. 2. II. *Za Kolosáncze* *α.*) *buvalo dáva, ka szo na vóro pripelani*, 3-8. *β.*) *moli za uyè, naj vrom rasztéjo*, 9-22. *γ.*) *právi, ka bi rad vŕze kzvelicsanyi pripelao*, 23-29.

1. **P**aveo Apostol Jezus Krisztusov po vouli Božoj i Timotheus brat, 2. *Kor.* 1, 1.

2. Tim vu Kolosli švétim i vernim bratom vu Krisztusi: milosca vám i mér od Bogà Ocsè nasega i Gofzpodna Jezusa Krisztusa. *Rim.* 1, 7.

II. 3. Hválo dájemo Bougi i Ocsi Gofzpodna nasega Jezusa Krisztusa vszigdár za vášz molécsi. *Ef.* 1, 15.

4. *Kak szmo csúli vóro vašo vu Krisztus Jezusi i lúbezen kvšzejm švétim.*

5. *Za vúpanya volo, štera vám je vu nebészaj szrányena: štero šzte naprej csúli vu rejcsi isztinszkoga, Evangyelioma.* 1. *Pet.* 1, 4. 2. *Tim.* 4, 8.

6. *Steri je i kvám prisao, liki i na vezš šzvejt: i roden je povszud, liki i vu vami, od šteroga dnéva šzte csúli i šzpoznali milosco Božo vu isztini.* *Rim.* 10, 18.

7. *Liki šzte šze i návcsili od Epafrása lúblénoga známvrét szlugo nasega: kí je veren za vášz szlú zbeník vu Krisztusi.* *Kol.* 4, 12.

8. *Kí nám je i oznano vašo vu Dúhi lúbezen.*

* *Epist. na XXIV. po Sz. Trojštvi Nedelo.*

9. *Za toga volo i mí, od šteroga dnéva szmo csúli, ne henyamo za vášz Bogà moliti i profziti: naj šze napunite šzpoznanyem voule nyegove vu vszój modroušzti i rázumnosšzti dúhovnoj.* *Ef.* 1, 15. *Rim.* 12, 2.

10. *Naj hodite vrejčno Gofzpodni na vŕze dopádnenyè vu vszem dobrom deli szád pri nášajoucsi i rasztécsi vu šzpoznanyi Božem.* *Ef.* 4, 1.

11. Vu vsákoj moucsi mocsnejši gratúvavši pouleg zmo'znošti dike nyegove na vsze znáfanye i trplivoszt zradoštyov. 1. Kor. 16, 13.

12. Hválo dávajoucsi Ocsi, kí nášz ie vcsino † šzpodobne: naj táo vzememo †† órocsíne ti šzvéri vu šzvetlošti. † 2. Kor. 3, 6. †† Dján. 26, 18.

13. Kí nášz je vó štrgno zoblašzti te † kmiče i prejk nášz je pošztavo vu †† králešztvo Szinà lúbeznošti šzvoje. † Ef. 6, 12. †† Rim. 14, 17.

14. Vu kom mámo odkúplenýe po krvi nyegovoj, tou je, odpúšcsanye grejhov.] 1. Pet. 1, 19. Ef. 1, 7. 2, 6.

15. Kí je † kejp nevidoucsega Bogá i †† prvorodjeni vszega šztorjenýa 'Zid. 1, 3. †† Pril. 8, 22.

16. Ár szo vu nyem šztorjena vsza: štera szo vu nebészaj i štera szo na zemli, ta vidouca i ta nevidouca, ali thronusje, ali goszpošztva, ali poglavinsztva, ali oblášzti, vsza szo po nyem i vu nyem šztorjena. Ivan. 1, 3.

17. I on je pred vszejm i vsza szo vu nyem vkúp šztanola. Rim 11, 36.

18. I on je † gláva tejlja te czérkvi: kí je zacšetek i †† prvorodjeni zmrtvi; naj bode vu vszej on prvi. † Ef. 1, 22. †† 1. Kor. 15, 20.

19. Ár šze je dopadnolo Ocsi: naj vu nyem vsza punošz prebiva. Kol. 2, 9.

20. I po nyem šze vsza 'znyim zmrtšjo, mér vcsnivši po krvi nyegovoga křšza; po nyej, velim, ali szo na zemli, ali szo vnebészaj. Rim. 5, 10. 2. Kor. 5, 19.

21. I vášz, kí šzte nigda túbénczi i nepriátelje bill šzapametyov vu hudi delaj, Ef. 2, 12.

22. Je zdaj dónok † zméro vu tejlja mešzà šzvoje-
ga

ga po szmrti: da bi vász posztavo ff szvéte i nevuj-
vlacséne i nekrivicsne pred lice szvoje. † 2. Kor. 5, 19.
† Ef. 5, 27.

23. Csi li osztánete vu vóri † fundálivani i krepki
i negenyeni od vûpanya Evangyeliomszkoga: steroga
fite csûli, ka je prejdgani ff vszákomi sztvorjenyej pod
nébov, steroga szam jazs Paveo vcsinyen szluga. † 1.
Kor. 15, 58. † Rim. 10, 18.

24. Zdaj sze radbjem vu trplivosztaj moji za vász i
dopunyávam zmenkanya nevoul Krizstusovi vu tejlí
mojem za nyegovo tejlo, stero je czérkev. Ef. 3, 13.
2. Tim. 2, 10.

25. Stere szam jazs szluga vcsinyen pouleg Safaríz-
tva Bo'zega: stero mi je dáno med vami; naj napu-
nim rejcs Bo'zo. Ef. 3, 2. 7.

26. Tou je, ono szkrovnoszt, stera je od vekivejk i
od vszej národov, szkrita bíla: zdaj je pa oznanyena
tim szvétim nyegovim. Rim. 16, 25.

27. Sterim je stco Boug na znánye dati: kákse je
blágo odsene † szkrovnosztí ete med poganmi; kí
je Kriztus vu vami, † vûpazen dske. † Rim. 9, 23.
† 1. Tesz. 1, 3. 1. Tim. 1, 1.

28. Steroga mí nazvisávamo, opomnavsi vszákoga
csloveka i vucsvísi vszákoga csloveka vu vszój mo-
drouszti: naj naprej posztávimo vszákoga csloveka
popolnoga vu Kriztus Jezusi. Ef. 4, 13. 5, 27.

29. Vu sterom i delam borivsi sze pouleg moucsí
nyegove: stera i dela vu meni mocsno. 2. Tim. 4, 7.
1. Kor. 15, 10.

DR Ū G I (II.) T A O.

I. Káze, kak sze bori za nyè, 1-3. II. Opomina je,
naj sze od zapelávanya varjejo, 4-23.

I. 1. **Á**r scsém, naj znáte: kákli boj mám za vász
i za tè, kí szo vu Laodiczei, i kí szo nej
vidili lícza mojega vu tejlí. Fil. 1, 30.

2. Naj sže obeszeližo sžrcžà nyihova ti vkûp sžkle-nyeni vu lûbeznošžti i na vsže bogášžtvo gvûsnoga rž-
zuma, na sžpoznanye sžkrivnošžti Bo'ze i Ocsè i Kri-
sžtusa. 1. Kor. 1, 5.

3. Vu šterom sžo vsži kincsi modroušžti i zuánja sžkri-
ži. Es. 11, 2. Lûk. 2, 40.

II. 4. Tou pa právim: naj váš što ne vkani vu
sžkazlivom gucsi. Ef. 5, 6.

5. Ar, csi sžam vu † tešli dalecs od váš: dônok
vu †† dûhi sžam med vami radûvajoucsi sže i glêda-
joucsi vas rêd i krepkošžt vase vðre vu Krišžtuši. †
1. Kor. 5, 3. †† 1. Kor. 14, 40. Kol. 1, 23.

6. Žáto, kak sžte prijali Krišžtus Jezusa Gosžpod-
na našega, tak vnyem hodite. 1. Tefž. 4, 1.

7. Vkorenyeni † i gori poczimprani vu nyem i ††
potrdjeni vu vðri: liki sžte navcseni obiljávajoucsi vu
nyem ††† zhválo zdávanyem. † Ef. 2, 22. 3, 17.
†† 'Zid. 13, 9. ††† 1. Tefž. 5, 18.

8. Glêdajte, naj što med vami ne bode; kí bi vaš
porobo po sžvecžkoj modroušžti i márnom zapeláva-
nyi pouleg tadánka lûdi, pouleg píšžk etoga sžvejta i
nej pouleg Krišžtusa. Mát. 15, 2. Rim. 16, 17.

9. Ar vu nyem prebiva vsža punošžt bo'žánsžtva selo-
no. Ivan. 1, 14. Kol. 1, 19.

10. I vnyem sžte † napunyeni, kí je gláva vsžega
poglaváršžtva i oblášžti. Ef. 3, 19. Ivan. 1, 16.

11. Vu šterom sžte i obrezani † brezi rouk vcsi-
nyenim obrizávanyem vu vð sžlecsenyej †† grejhov
tešla i mešžà, vu obrizávanyi ††† Krišžtusovom. †
Práv. 10, 16. †† Rim. 6, 6. ††† Gal. 5, 24.

12. Pokopani † znyim vu křišžti; vu šterom †† sžte
i vkûp gori sžtanoli po vðri moucsi Bo'ze; kí ga je gori
zbûdo zmrrvi. † Rim. 6, 4 †† Kol. 3, 1.

13. I váš je † mrtve bodouce vpřesžtopáji i neo-
brizali tešla vašega 'znyim vrêt o'živo †† gda vam je
vsže grejhe odpûšžto. † Ef. 2, 1. 5. †† Lûk. 7, 41. 46.

14. I doli je zbrizao ono píšžmo vu návuki, šterò
je

I. 1. **C**si szte záto gori sztanoli sz-Krisztusom: ta zgoránya íscsite, gde je Krisztus, na defzniczi Bo'zoi szedécsi. *Zolt. 73, 25.*

2. Ta zgoránya premislávajte: nej tà, *stera szo* na zemli. *Mát. 6, 25-33.*

3. Ár szte † mrlí i 'zšteck vas je †† szkriti sz-Krisztusom vu Bougi. † *Rim. 6, 2.* †† *Ivan. 15, 19.*
I. *Ivan. 3, 1. 2.*

4. Gda sze pa Krisztus, † nas 'zšteck, szká'ze: teda sze i v'í znyim vrét †† szká'zete vu díki. † *Fil. 1, 2.*
†† *1. Kor. 15, 43. Fil. 3, 21.*

II. 5. Vmárjajte záto † vase zemelszke kotrige, práznoszt, nécsiszoucsó, hotlivo náklonoszt, húdo po'zelejnye, i szkopouszt, stera †† je bolvánosztvo. † *Ef. 4, 22.* *Gal. 5, 24.* †† *Ef. 5, 2.*

6. Po steri práde szrditoszt Bo'za na sziní nevernoszti. *Gal. 5, 19.* *Oz. 22, 15.*

7. Vu steri szte i v'í nigda hodili: gda szte vnysh 'ziveli. *Ef. 2, 3.* *Rim. 1, 26-32.*

8. Zdaj pa doli dejte i vi vsza eta: szrditoszt, csemér, húdoubó, preklynanye, rú'znogúcsanye, zvúszť vafi. *Rim. 6, 13.* *Zid. 12, 1.*

9. Nela'zte eden na drúgoga: *da szte 'ze* doli szlekli toga sztároga csloveka 'znyegovimi delami. *Ef. 4, 15.*

10. I oblekli szte toga nouvoga ponovlenoga na szpoznanye pouleg obráza tiszťoga; steri ga je szvouro. *Ef. 4, 24.*

11. Geto nega Grka, i 'Zidova, obrizávanya, i neobrizávanya, barbarusa, Szcstha, szlugo, szlobodnyáka; nego vsza i vu vszej je Krisztus. *Gal. 3, 28.*

* *Epist. na V. po Trí králi Nedelo.*

12. Oblejczte záto, liki ti odebráni Bo'zi, szvéti i lúbeznivi, csrejva milosztivnoszti, dobrotivozt, poniznoszt, krotkoszt, trplivozt. *Gal. 5, 22.* *Ef. 4, 32.*

13. Znáfajoucsi edendrűgoga i odpűszcsájoucsi ſzi; csi ſteri kákfo to'zbo mà na koga: liki vám je i Krifztus odpűszto, tak i ví. *Mát. 5, 24.*

14. Nad vſzejmi tejmi pa *escse oblejczte* lűbeznoizt: ſtera je vezalo popolnoſzti. *Iv. 13, 34. 15, 12. Ef. 4, 3.*

15. I mér Bo'zi naj láda vu ſzrczáj vaſi: na ſteroga ſzte i pozváni vu edno tejlo; i bojdtte zahválni. *Fil. 4, 7.*

16. *Rejcs Krifztusova naj prebiva vu vami bogato vſzákøj modrouſzti vucſeci i opomínajocsi ſze z'Zoltármi i zbválmi i zdűbovnimi peſzmami miľſztivno ſzpejvajoucsi vu ſzrczi vaſem Goſzpodni.* *1. Kor. 1, 5.*

17. I vſze, kakoli csiníte vrejcsi, ali vdeli, vſza vu Goſzpon Jezuſovom iméni csinte, bválo dávajoucsi Bougi i Ocsi po nyem.] *1. Kor. 10, 31.*

III. 18. 'Zene, podlo'zne bojdtte ľaſztivnim mo'zám: liki ſze priſztája vu Goſzpodni. *Ef. 5, 22.*

19. Mo'zjè, lűbte 'zene vaſe, i ne bojdtte knyim britki. *Ef. 5, 24.*

20. Otroczi, pokorni bojdtte roditelom vu vſzem: ár je tou vugodno Goſzpodni. *Ef. 6, 1.*

21. Ocseve, ne drá'zdžite otroke vaſe: naj vpátmeti ne zadrevenějjo. *Ef. 6, 4.*

22. Szlugi, pokorni bojdtte vu vſzem vaſim telovnim goſzpodárom nej li vu ocsoj ſzlűzbi, liki oni, kž ſze lidém iſcějo dopádnoti: nego vu proſztoucsi ſzrczábójeci ſze Bogà. *Ef. 6, 5.*

23. I vſze, kakoli csinſte, zdűſe delajte, liki Goſzpodni, i nej, liki lidém. *Ef. 6, 7.*

24. Znajoucsi, kaj od Goszpodna vzemete plácoš
šrocšine: ár Goszpon Krišztuši szlú'zite.
25. Kí pa nepravicsno dela; vzeme nájem szvoje
nepravicsnoszti; i nega *pri Bougi* prijimanya ošzoub.
2. Kor. 5, 10.
26. Goszpodárje, ka je pravicsno i szpodobno, szlu-
gom vó dájte, da znáte, kaj i ví máte Goszpouda vu
nebészaj. Ef. 6, 9.

STRTI (IV.) TÁO.

- I. *Opomina je na molitev, 1-3. II. Káze, kak sze májo
oponášati kvinejsnyim, 4. 5. III. Pife, ka nyegovo
dugoványe z - Tichikusa i z - Onezimusa lejbko zvejje,
6-8. IV. Po pozdráulenyi zaprè list, 9-17.*
- I. 1. **V**prosnyi sztálni bojďte vórnúštvájoucsi vneyj
zhválo zdávanyem. Ef. 6, 18.
2. Proszécsi kcsafzi i za nász; naj nám Boug odprè
dveri szvoje rejcsi: da gucsšmo szkrovnoszt Krišztu-
šovo; za štero szam i zvézani. Ef. 6, 19.
3. Naj jo oznánim: liki mi trbej gucsati. Tit. 1, 3.
- II. 4. Vu † modroušzti hodite pred zvinejsnyimi,
vrejmea †† odkúpivájoucsi. † 1. Kor. 5, 12. †† Ef. 5, 16.
5. Rejcs vaša vszigidár vu milošcsi naj bode szzoljouv
zacsinyena: da znáte; kakda vam trbej ednomi vszá-
komi odgovárajati. Es. 50, 14.
- III. 6. Stera sze pouleg méne godšjo: vsza vám na
znánye dá Tichikus *moj* lúbléni brat i veren szluga i
szlú'zbenšk zmenov vrét vu Goszpodni. Dján. 20, 4.
7. Steroga szam pošlao kvám za toga volo: naj
zvej ona, štera sze okouli váš *godijo*, i obeszeli szrczá
vaša. Ef. 6, 22.
8. Zonezimušom vernim i lúblénim bratom, kí je
zvász: *tejva* vám vsza na znánye dáta; štera sze eti
godijo Filem. 8, 10.
- IV. 9. Pozdrávla váš † Aristarkus *moj* zmenom-
vrét vóuznik, i †† Marko, szesztránecz Barnabášov:

od steroga szte vzéli zapouvidi; ka, csi kvám príde, gori ga primte. † *Dján.* 19, 20. †† *Dján.* 13, 5.

10. I Jezus, kí sze velí Jusztus, bodoucsi zobrizá-vanya; tej szamí *seo mi* pomocsniczke vu králeství Bo'zem; kí szo mi bill ma trouft. *Dján.* 18, 7.

11. Pozdrávla vász † Epafras zvász valon szluga Krisztusov: kí sze vszigdár †† bori za vász vu mo-lltvaj; naj sztojste popolni i napunyeni vu vszoz vouli Bo'zoi. † *Kol.* 1, 7. †† *Rim.* 15, 30.

12. Ar szvedocsim od nyega: kaj má vnogo szkrbf za vász i za tè, kí szo v-Laodiczei, i kí szo vu Hierápoli.

13. Pozdrávla vász † Lúkács vrács šabléni i †† De-mas. † 2. *Tim.* 4, 10. 11. †† *Filem.* 5, 24.

14. Pozdravte tè, vu Laodiczei *bodoucse* brate i Nim-fása i szpráviscse, stero je vnyegovoj hi'zi. *Rim.* 16, 15.

15. I, gda sze prestè od vász *ete* líszt, vesinte: naj sze i vu Laodicsáncsarov szprávisci prestè; i toga z-Laodiczee *piszanoga* naj i ví štete. 1. *Tesz.* 5, 27.

16. I erczite Archippusi: glédaj, kákso szlú'zbo ízt *na széle* vzéo vu Goszpodni, da jo szpunis. *Filem.* 5, 2.

17. Eto pozdrávlanye je píszano zmojov Pavlovov šokouv. Szpomente sze zmoje vouze. Miloscsa zvami. Amen. 1. *Kor.* 16, 21.

Kolofsánczom píszani z-Ríma po Tichikusi ino Oncezimuši.

SZ. PAVLA APOSTOLA
I. K - TESZSZALONI-
CSÁNCZOM
PISZANI LISZT.

P R E D G O V O R.

§. 1.

Teszszalonika je Maczedonie pouleg
mourja edno veliko sztáro meszto tak
imenûvano od Filippa velikoga Sándora ocse
za volo victorie, ali obládnošzti, nad Tesz-
szalonicsánczami: geto sze je prve Hália,
od Kaszszandra zozidano, zvalou, zdaj pa
Saloniki, razdeljeno na tri tále Krsztsane,
Zidove i Törke. Ma 23. csérkev i 80.
Sidovszki Sinagoug, ali szi bojdi szpráviscs.

§. 2. Paveo je te prvi: ki nyim je
Krisztuja predgao Dján. 17, 1. Odnut
idou-

P R E D G O V O R.

idoucsi v-Berreo i tam nibà Szilása i Timotheusa, szam odide v-Atheno. Dján. 17, 14-34. z-Athene posle knihim Timotheusa 3, 2. szám pa ide v-Korintbus. Dján, 18; 1. Kama gda bi Szilás i Timotheus pridoucsa Dján. 18, 5. dobri od nyib glász prineszla 3, 6. pise nyim; naj i nadale sztálni bodo vu Krisztusovom návuki.

§. 3. Mészto tak, odkud je ete list pišani, je nej Athena, liki mà podpiszek: nego Korintbus. Vrejme, vsterom je pišani, je 52. leto od Krisztusovoga rojstva. Itè je prvi list szvétoga Pavla.

§. 4. Tála sze na trouje

I. na Predgovor I, 1.

II. Argumentum je opominanye ksztalnoszti i krásenyi vu milosci; gde

a.) hválo dáva Bougi

1. ka szo gori prijali Apostolov rejcs I, 2-5.

P R E D G O V O R.

2. ka jo drúgim na példo naszledú-
jo 6-10.

B.) prepovidáva

1. kak szo sže dr'zali knyim? II,
I-12.

2. kak szo oni gori vzéli kyibo-vo
rejcs? 13-16.

3. zakaj nyim posle Timotheusa me-
szto szébe 17-20. III, 1-5.

4. Zakaj je po Timotheusi 'zelej
szám priglédnoti? 6-13.

v.) pobúdjáva je na vékse szvesz-
tvo. IV, 1-12.

ž.) vcsi od gori sztanenyá, 13-18.

•) opomina

1. na gyedrno csákanye Krisztusa
na szoudbo V, 1-11.

2. na oponásanye kvucsitelom,
kdrúgim i kszebi 12-22.

III. Zaprtek, 23-28.

P R V I (I .) T Á O .

I. Po napískei buválo dá za nyibove vóre pobo'znofet, 1-5.

II. Hváli nyibovo dobro példo, 6-10.

I. 1. **P**aveo i Szilvânus i Timotheus gmajni Tefz-
szalonicânszkoj vu Bougi Ocsi i Gofzpodni
Jezusi Krisztusi milofesa vám i mér od Bogâ Ocsè na-
sega i Gofzpodna Jezusa Krisztusa. 2. *Tefz. 1, 1.*

2. Hválo dájemo Bougi vszigidâr za vsze váš'šzpo-
mínajocsi sze zvášz vu molštvej nasi. *Rim. 1, 8 9.*

3. Nesztanoma sze šzpomínajocsi zcsinejnya vóre
vase i zdela lûbeznošzti i trplivošzti vûpanya Gofzpod-
na nasega Jezusa Krisztusa pred Bogom i Ocsom na-
šim; *Ivan. 6, 29. 'Zid. 6, 10.*

4. Znajoucsi, bratje lûbeznivi, od Bogâ odebránye
vase. 2. *Tefz. 2, 13.*

5. Ár je nas Evangyeliom nej bio kvâm vu rejcsi
szamo: nego i vu moucsi i vu Dûhi šzvétom i vu vnou-
goj gvûsnošzti; liki znáte, kâkšl šzmo bilš med vami
za vášz volo. 1. *Kor. 2, 5.*

II. 6. I ví szte našlednšczke nasi vcsinyeni i Gofz-
podna; *geto szte* gori pršjali rejcs Bo'zo vu vnougoj
nevouli zradofztyom Dûhâ šzvétoga 1. *Kor. 4, 16.*

7. Tak; da szte ví *na* példo vcsinyeni vszejm vór-
vajoucsim vu Maczedonii i Achaii. 1. *Tefz. 4, 10.*

8. Ár je od vášz razglâšena vò rejcs Gofzpodnova
nej szamo vu Maczedonii i Achaii: nego i vu vszâko
mezto je vóra vasa, štera je pri Bougi, vò razšla tak;
da nám je nej potrejbno kaj od toga *drûgim* gûcsati.
Rim. 1, 8.

9. Ár szamí od vášz nazvišcsâvajo: kâkšl šzmo me-
li kvâm notri idejnye i kakda szte sze povrnoli k-Bou-
gi od bolvanov; da bi šzlû'zili 'zivomi i ištinszkomí
Bougi. 1. *Tim. 6, 17.*

10. I csakali Szinâ nyegovoga znebcíz: šteroga je
zbûdo zmrtvi, Jezusa; ki nášz je ošzloubodo od pri-
šeztne šzrditošzti. *Kol. 3, 6. Oz. 6, 17.*

DRŮGI (II.) TÁO.

I. Naprej prináša Apostolov med nyimi vernofzt, 1-12.

II. Hváli nyibovo krejcsi Bo'zoi gyedrnofzt i za nyé volo trplivofzt, 13-16. III. Knyim fzoje po'zelejnye vadlúje, 17-20.

1. 1. **A**r szamí znáte, bratje, nase kvám notri idejnye: kajje nej zamán bilou. 1. *Tefz.* 1, 5. 9.

2. Nego *csi gli* szmo prvle trpeli i ospotani bili, liki znáte, vu Filippi: *děnok* szmo szrcsno delali vu Bougi nafem gucsécsi kvám Evangyeliom Bo'zi vu vnougom bori. *Dján.* 16, 22.

3. Ar je nase opomínanye nej bilou zhloudnofzti, niti znecsifztoucse, niti vu jálnofzti. 2. *Kor.* 7, 2.

4. Nego, liki szmo fzkúšeni od Bogà, da bi f'e na náfz zavúpaó Evangyeliom, tak gucsímo; nej liki *da bi fze steli* lidém dopádnosti; nego Bougi, kí vardejva szrczà nafa. *Gal.* 1, 10. 2, 7.

5. Ar szmo nigdár nej vu prilizávanói rejsi hodili, liki znáte, niti vu obrázi-fzkopoufzti: Boug je fzevdok. 2. *Kor.* 12, 14.

6. Niti szmo nej fzkali † zľúdi díko, niti od vász, niti od drůgi; csi gli bi vam *lejko* mogli na †† 'zmécsavo biti, liki Krifztusovi Apostolje. † *Ivan.* 5, 41. †† *Dján.* 20, 33.

7. Nego szmo bili, *likj* decza krotki na fzejdi med vami: liki dojka otroke fzoje varje; 1. *Kor.* 3, 2. 9, 1.

8. Tak szmo nagnyeni kvám bili; da szmo vám 'zeleli podiliti nej li szamo Evangyeliom Bo'zi, nego i dűse nase záo; ka fzte nám ľúbezniivi bilf. 2. *Kor.* 12, 15.

9. Ar fze fzpomínate, bratje, zdela † nasega i trůda. Ar szmo vnoesi i vojdue delali; naj na †† 'zmécsavo komi zváfz ne bodemo, predgajoucsi med vami Evangyeliom Bo'zi. † *Dján.* 20, 34. †† 2. *Kor.* 12, 13.

10. Vífzte fzevdoczke i Bouz: kak fzeveto i pravicsno i nekrivicsno szmo med vami, kí vörjeto, 'zivefi. 1. *Tim.* 3, 2.

11. Liki znáte: kak szmo ednoga vszákoga vász, liki ócsa szvoje otroke, opomfnali i obeszeljávali. *Dján. 20, 31.*

12. I poszvedocsávali: naj tak hodite; kak je vrejdno k-Bougi, kí vász je zváo vu szvoje králesztvo i díko. *Ef. 4, 1.*

11. 13. Záto i mf hválo dájemo Bougi nefztanoma, kaj szte pršjali rejcs, štero szte csúli od nász, Bo'zo, vzéli szte jo nej, liki cslovecso rejcs, nego, (kakti je zašztino,) *liki* Bo'zo rejcs; štera i dela vu vami, *ki* vórzete. *Rim. 1, 16. I. Tefz 1, 5.*

14. Ar szte vř naszledniczke vesinyeni, bratje, gmajn Bo'zi, štere szo vu Judei, vu Křizztus Jezusi: kaj szte tá trpeli i vř od lasztivnoga *šzvojega* plemenz, liki i oni od 'Zidovov. *Fil. 3, 17. 'Zid. 10, 34. 13, 3.*

15. Křszo i Gofzpon Jezusa vmourili i lasztivne proroke, i nász szo preganyali; i Bougi sze ne dopádnejo, i vszejm lidém szo prouti, *Dján 2, 22.*

16. Prepovidávajocsi nám, *naj ne* gucsšmo † poganom, ka bi sze zvelicsali; *i tou csinijo* na dopunývanye szvoji grejhov vszigdár. Pršla je pa 'ze Bo'za †† šzrditošzt nad nyimi na konecz. † *Dján. 22, 21. †† Máš. 23, 33.*

III. 17. Mř pa, bratje, osztávleni od vász do vrejmena vóre na obráz, nej šzreczè, *gledoucs*, obilnej szmo sze pašcsili vas obráz viditi vu velikom po'zelejnyj. *Rim. 1, 11.*

18. Záto szmo šteli šditi kvám naj bole jasz Paveo i ednoug i drgoucs: ali zadr'zao nász je Satan. *Dján. 17, 13. Rim. 15, 22.*

19. Ar ka je naše vřpanye, ali radošzt, ali korouna hvále? Jeli szte nej i vř pred šczom Gofzpodna našega Jezusa Křizztusa vu nyegovbm přšššztyi? 2. *Kor. 1, 18. Fil. 4, 1.*

20. Ar szte vř naša díka i radošzt.

T R É T Y I (III.) T Á O.

I. *Timotheusa nyim je poszlao na obeszeljè, 1-5. II. Timotheus nazáj pride zradofštyov, 6-8. III. Za radofst nad nyimi vzéto dà bválo i profzi Bogà, naj je i szám vidi, 9-13.*

I. 1. **Z**áto, da bi 'ze dale ne mogli trpeti, dopadnolo sze je nám; ka bi sze szamf vu Atheni niháli.

2. I poszlali szmo Timotheusa brata naséga i szlugo bo'zega i pomocnska naséga vu Evangyeliomi Kristusovom: naj vász potrdi i obeszelf vász vu vašoj vóri; *Dján. 16, 1. 17, 14. 15. Fil 2, 19. 20.*

3. Da íze níscse ne gyene vu eti nevoláj. Ár szamf znáte: kaj szmo na tou posztávleni. *Mát. 16, 24. Dján. 14, 22. 1. Pet. 2, 21.*

4. Ár, gda szmo pri vász bilf, naprej szmo vám povedali: kaj bomo nevoule trpeli; liki sze je i zgoudilo i znáte. *Dján. 17, 1.*

5. Záto i jaz szam nej mogao du'ze trpeti: poszlao szam ga, naj szpoznam vóro vašo; da bi vász kak ne † szkúsavao te szkúsávecz, i †† zamán bi bilou delo nasé. † *Mát. 4, 3. 2. Kor. 11, 3.* †† *Fil. 2, 16.*

II. 6. Zdaj pa pridoucsi Timotheus knám od vász i nazvejštyvli nám vóro i lúbezen vašo i kaj sze vszigdár dobro znáfz szpomínate 'zelejoucsi nász viditi, liki i mí vász.

7. Záto obészeli szmo sze, bratje, nad vami, vu vszákoj nevouli i potrejbcsini našoj po vóri vašoj.

8. Ár zdaj 'zivémo: csi vř sztojite vu Golzpodni. *Szv. 45, 27. Rim. 11, 20.*

III. 9. Ár kakda moremo Bougi zadošsta zahváliti za vász za vszo tou radofst, zšterov sze radújemo za volo vász pred Bogom našim.

10. Noues ino dén zvelikov obilnoštyov molécsi; da bi † mogli viditi vas obráz i dopuniti †† zmenkanya vóre vašé. † *Rim. 1, 11.* †† *Kol. 1, 24.*

11. Szám pa Boug i Ocsa nas i Gofzpon nas Jezus Krisztus ravnaj pout náso kvám.

12. Váfz pa Boug napuni i obilne vesfai zlíbezno-fztyov kedendrúgomi i kvfzejmi; liki szmo i mf kvám. I. Tefz. 4, 9.

13. I potrdi szrczà vafz: *da bodo* brezi krfvicze vu szvesztvi pred Bogom i pred Ocsom nasim vu prífesztyi Gofzpodna naséga Jezusa Krisztusa zevfzejmi szvé-czi szvojimi. I. Kor. 1, 8. Ef. 5, 27.

S T R T I (IV.) T Á O.

Opomína je I. na szvéti 'zítek, 1-8. II. Na rafenyè vlúbezni, 9-10. III. Na tiboto i posteno delo, 11-12. IV. Na vúpanye i moudus goví sztanenyà, 13-18.

** Epífl. na Reminifcere, ali II. posztno Nedelo.*

I. 1. **Z**áto, na dale, bratje, profzimo váfz i opomínamo vu Gofzpon Jezusi: naj, liki szte vzéli od nász, kakda vám † trbej hoditi i †† dopádnoti sze Bougi, *vtíftom* bole ††† obiljávate. † *Fil. 1, 27.* †† *'Zid. 11, 5.* ††† *Kol. 1, 9.*

2. Ár znáte, kakfe zapouvidi szmo vám dá-li po Jezus Krisztusi. 2. *Kor. 5, 20.*

3. Ár je eta vola Bo'za, *kí je* poszvecsenyè vafé: naj sze zdr'závate od práznofznofti. *Rim. 12, 2* 1. *Kor. 6, 13.*

4. I vszákfi vafz znà izvojo poszoudo lá-dati vu poszvecsenyej i postenyej.

5. Nej vu † náklonofzti po'zelejnyaz: liki i †† poganye, kí neznajo Bogà. † *Ef. 4, 10.* †† *Ef. 2, 12.* 4, 18.

6. Naj što ne preszkocsi, i ne vkani brata szvojega vkáksem deli. Ar je zadomesztiteo Gofzpoud vszega toga: liki szmo i naprej vám povedali i poszvedocsili. *Est.* 33, 15. 1. *Kor.* 6, 18.

7. Ar nász je Boug nej zváo na necsisztou-cso: nego na poszvecsenyè.] 1. *Kor.* 7, 40.

8. Záto, kí nász zavr'ze, ne zavr'ze csloveka: nego Bogà; kí je vnász dáo szvojega Sz. Dúhà. *Lúk* 10, 16.

II. 9. Od bratinszke lúbeznofti je pa nej potrejbno vám písati. Ar szte szamí vř od Bogà navcseni: naj edèndrúgoga lúbite. *Lev.* 19, 18.

10. Ar i csiníte tou zevszejmi bratmi yu czejloj Maczedonii. Opomínamo pa vász, bratje: naj bole obiljávate.

III. 11. I znásajte sze pokojni biti i csiniti ta lasztivna, i delajte zvasimi lasztivnimi rokami: liki szmo vám zapovedali. *Ef.* 4, 28. 2. *Tefz.* 3, 12.

12. Naj hodite posteno pred timi zvúnejsnyimi; i nikaj ne potrebújete. *Ef.* 2, 12.

* *Estlist.* na XXV. po Sz. Trojsztvi Nedelo.

IV. 13. Nescsem pa: ka bi neznali, bratje, od tej, kí szo † zászpalí; naj sze ne 'zalofztíte, liki i †† oni, kí nemajo vúpanya. † *Lúk.* 8, 52. †† *Dján.* 17, 32. 26, 24.

14. Ar, csi vörjemo, kaj je Jezus mr'u i gori lzrano: tak i Boug tè, kí szo zászpalí po Jezusi, 'znyini vrét naprej pripéla. 1. *Kor.* 15, 51.

15. Ar tou vám velímo z - Gofzpodnovov ricsjouv: kaj mí, kí 'zivoucsi ofztánemo do prífelztya Gofzpodnovoga, ne prejdemo one, kí szo zászpalí. 1. *Kor.* 7, 10. 15, 23. 51. 52.

16. Ar szám Gofzpoud † zbrodárízkim krí-

csanyem, †† zarchangyelsz kim glá szom i
 z-Bo'zov ††† trombóntov bode doli sou zne-
 bé sz: i ti mrtvi vu Krisztusi gori sztáno naj
 prvle. † Ivan. 5, 28. †† Mát. 25, 31. †††
 Jos. 6, 20. Vóid. 19, 16-19.

17. Potom mí 'zivoucsi, kí szmo ofztanoli,
 kcsafzi sze 'znyimi vneszémo vu obláke pred
 Goszpodna vu zrák: i tak vszigidár bomo
 z-Goszpodnom. 2. Tef. 1, 8. Oz. 11, 12.

18. Záto obeszjeljávajte edendrúgoga zeti-
 mi ric smí.]

P É T I (V .) T Á O .

I. Vcsi od Kriszt. na szoudbo prífesztjá, 1-5. II.
 Opomina na vórusztúvanye, 6-11. III. Csészta
 a.) posztlúsávczov kvucsitelom, 12-13. b.) vszej
 krsztsenikov, 14-22. IV. Zaprték, 23-28.
 * Epist. na XXVII. po Sz. Trojsztvi Nedelo.

I. 1. **O**d csaszov pa i vrejmenov, bratje,
 vám je nej potrejbno píszati. Mát.
 24, 36. Dján. 1, 7.

2. Ár szamí dobro znáte: kaj dén Goszpod-
 nov, liki tát vu nocsi, tak príde. Lúk. 12, 39.
 Oz. 3, 3.

3. Ár gda bode pravili: mér † i pokoj;
 teda na †† nágli príde na nyè pogibelnoszt,
 liki bolezen na noszecso 'zeno, i ne vujdejo.
 † Jer. 6, 14. †† Lúk. 21, 34.

4. Vi pa, bratje, nej szte vu † kmiczi, kaj
 bi vász tisztí dén, liki †† tát, zapopadno. †
 Ef. 5, 8. †† Oz. 16, 15.

5. Ví szte vszi szvetloszti szinovje i szinovje dnéva: nej szmo noucsi, niti temnoszti *szinovje*. *Lúk. 16, 8.*

II. 6. Zató tak ne † szpímo; liki ti drúgi: nego †† vörusztújmo i trejzni bojdmo. † *Rim. 13, 11. †† Lúk. 21, 36. Ef. 5, 14.*

7. Ár, kí szpíjo, vnocsi szpíjo; i kí sze zapójjó vnocsi szo piani. *Es. 5, 11. 12.*

8. Mí pa, dnéva *szinovje* bodoucsi, vörusztújmo oblecseni vprsznyek vöre i lúbezno-szti i vlebko, *ton je* vu vüpanye zvelicsanya. *Es. 59, 17. Ef. 6, 14. 17.*

9. Ár nász je Boug † nej posztavo na szreditoszt; nego na †† zadoblenyè zvelicsanya po Goszpodni nasem Jezusi Krisztusi. † *2. Pet. 3, 9. †† Ivan. 3, 36. Fil. 2, 12.*

10. Kí je mr'u za nász: naj ali vörusztújemo, ali szpímo, navkúp 'znyim 'zivémo. *Rim. 14, 8.*

11. Zató † opomínajte edendrúgoga i †† pobougsávajte sze med szebom: liki i csiníte. † *Kol. 3, 16. †† 'Zid. 10, 24.*

III. 12. Proszimo pa vász, bretje, szpoznaíte *one*, kí delajo med vami i pred vász szo posztávleni vu Goszpodni i opomínajo vász. *'Zid. 13, 7. 17.*

13. I jáko za † veliko je prestímajte vu lúbezno-szti za volo delanyihovoga: i †† mirovno 'zívte med szebom. † *Fil. 2, 29. †† 1. Kor. 13, 11.*

14. Proszimo pa vász, bretje, opomínajte † brezred-níke, obefzeljávajte te †† vczaglive, podpérajte te nemocsne, trplívi bojúte kvízejm. † *2. Tesz. 3, 6. 11. †† Rim. 14, 1.*

15. Glédajte; naj sto kómi húdo za húdo **ne plá-**
csa:

csa: nego vřzigdár to dobro prika'zújte, i edendrú-
pomi i vřzejm. *Rim. 12, 17. 1. Pet. 3, 9.*

16. Vřzigdár sze radújte. *Lúk. 10, 20. Fil. 4, 4.*

17. Nesztanoma molte. *Lúk. 18, 1. Kol. 4, 2.*

18. Vu vřzem hválo dávjate: ár je teu vola Bo'za
vu Křiztus Jezusi kvám. *Ef. 5, 20.*

19. Te düh ne vgáfzte. *1. Tim. 4, 14. 1. Kor. 14, 30.*

20. Prorofztvo ne zametávajte. *1. Kor. 14, 29-31.*

21. Vřza vardejvajte: to dobro obdr'zte. *Rim. 2,*

18. *1. Ivan. 4, 1.*

22. Od vřzega hűdoga pogléda sze varte. *Rim. 12,*

9. *Fil. 4, 8.*

IV. 23. *On pa, Boog méra, poszvėti vřsz vu vřzem:*
da sze czejli vas dűb i dűsa i tejlo nedű'zno na prifesztje
Gospodna našega Jezusa Křiztusa obdr'zi. 1. Kor. 1, 8.

24. Veren je on; kí vřsz je zváo, kí i vcsiní. *1.*
Kor. 1, 9.

25. Bratje, molte sze za nářz. *Ef. 6, 18.*

26. Pozdravte vřze brate vu řzvetom kűřšuvanyi.
1. Kor. 13, 12.

27. Primárjam vřsz na Gospodna: da sze prestě
ete řřzt vřzejm řzvetim bratom. *Kol. 4, 16.*

28. Miloscsa Gospodna našega Jezusa Křiztusa
řvami Amen.

K-Tefszalonicánczom prvi řřzt pífzani z-Athene.

SZ. PAVLA APOSTOLA
II. K - TESZSZALONI-
CSÁNCZOM
PISZANI LISZT.

P R E D G O V O R.

§. 1.

Geto je Pa-veo pouleg obecsanya vu prvom listi dánoga 3, 10. 11. nej mogao knyim idti, i nisteri szo sze najsli, ki szo nyegov ná-uk od pitanoga dné-va 4, 5. nej prav razmeli, niki szo pa doszta zmenkanya vszebi meli vrejdni strájfanya: záto nyim vszejm na pobougsanye pise; naj, ka nazoucsi nemre, ouzdalecs po listi doprneszè.

§. 2. Piszani je pa vu vrejmeni Klau-
dius Czaszara, szkoro po prvom, nej z-A-
tbene

thene, liki mà podpiszek: nego z-Korintbusa, iiki toga prvoga.

§. 3. Razdiljá-va sze na tri tále

I. na predgovor I, 1. 2.

II. na zdr'zá-vanye, gde

α.) obeszeljá-va 3-12.

β.) vcsi od

a. pitanoga dné-va, ka

1. escse ne pride II, 1. 2.

2. gda pride? 3.

b. Antikrisztusa

1. Kákfi je vszebi? 3. 4.

2. gde je? 4-7.

3. kak dugo bode? 8.

4. kákfi je z-vúna szébe 9-12.

γ.) Opomina

a. na b-válo zdá-vanye II, 13-17.

b. na molite-v za Apostole III, 1-5.

c. na dobro delo, 6-15.

III. Zaprtek 16-18.

P R V I (I .) T Á O .

I. *Apostolszki poklon, 1-2. II. Hválo zdávanje za nybove vóre trplejnye, 3-4. III. Troust znepriátelov, 5-10. IV. Moliteu za nyè, 11. 12.*

I. 1. **P**aveo i Szilvánus i Timotheus gmajni Tefz-fzalonicánfzkoj vu Bougi Ocsi našem i Gofz-podni Jezusi Kriřtusi. 1. *Tefz. 1, 1.*

2. Milošesa vám i mér od Bogà Ocsè našega i Gofz-podna Jezusa Kriřtusa. 1. *Pet. 1, 2.*

* *Epist. na XXVI. po Sz. Troisřtvi Nedelo.*

II. 3. Du'zni řzmo hválo dati Bougi vřzigdár za vářz, bratje, liki je vrejdno: kaj tak vřziko rafztè vóra vafa i obiljáva lúbezen ednoga vřzakoga vřzej vářz kedendrúgomi. *Ef. 1, 15. 1. Tef. 3, 12.*

4. Tak, da řze i mí řzamí nad vami hváli-mo vu gmajnaj Bo'zi nad trplivořřtyov vařov i vórov vu vřzej pregányanyaj vaři i nevolaj, řtere trpíte. 1. *Tef. 2, 19.*

III. 5. Kotero je kazanye práve řzoudbe Bo'ze: naj řze za vrejdne preřřimate na krá-lesřtvo Bo'ze; za řtero i trpíte. *Fil. 1, 28.*

6. Ar je pravicsno pri Bougi nazáj plácsati onim znevolami: kí vám nevolò řzprávľajo. *Jer. 51, 24. Oz. 18, 6.*

7. I vám, kí nevoule trpíte, dati odejhne-nye znami vu oznanofřti Gofzpodna našega Jezusa Kriřtusa od nébe zangyelmi zmo'z-nofřti řzvoje. *Lúk. 16, 25. 1. Tef. 4, 17.*

8. Vu ognya plámni, kí dà zadomeřcsenyè onim, kí neznajo Bogà, i kí řzo nepokorní

Evangyeliomi Gofzpodna násega Jezusa Krizstusa. *Es.* 66, 15. *Rim.* 2, 8.

9. Ki bodo kastigo trpeli, pogibelnoszt vekivecsno od lícza Gofzpodnovoga i od díke moucsi nyegove. *Es.* 30, 33. *Mát.* 25, 41.

10. Gda príde, naj sze odicsi vu szvéti szvoji i csúden bude vu vszej verni (ár szte vörvali násemi kvám szvedoufztvi) vu dnévi onom.] *Dján.* 1, 11. *Kol.* 3, 4.

IV. 11. Za stero sze i molimo vszigdár za vász; naj vász vrejdne vesinf toga pozványa Bouz nas i napuni vsze dopádnenyè dobroute *szvoje* i delo vöre vu zmo'znofzti. 1. *Tesz.* 5, 17.

12. Naj sze odicsi imè Gofzpodna násega Jezusa Krizstusa vu vami i ví vu nyem pouleg milofse Bougà násega i Gofzpodna Jezusa Krizstusa. 1. *Kor.* 1, 31.

DR Ū G I (II.) T A O.

I. *Nazviscsáva pridoucséga Antikrizstusa pred pitaním dnévom bodoucsó pogibelnoszt, 1-12. II. Hválo dá za te odebráne; stero zblagoszlovom i zopominanyem dokoucsa, 13-17.*

I. 1. **P**rofzimo pa vász, bretje, za prífesztyè Gofzpodna násega Jezusa Krizstusa i násega vkúp szpráviscsa knyemi: 1. *Tesz.* 4, 15. *Mát.* 25, 32.

2. Naj sze hitro ne dáte gyenoti od pámeti *vase*; niti zburkatí, niti po dúhi, niti po rejcsi, niti po lízsti, hki po nász *poszlanom*; kak da bi *ze* násztano déa Krizstusov. *Jer.* 29, 8. 1. *Tesz.* 5, 2.

3. Nífse † naj vász ne zapela szkáklim tálom. Ác ne príde prvle: kak *bode od vöre* †† odsztopenyè, i ††† vö sze vjavi cslovik grejha, szin te po íbelnoszti. † *Mát.* 24, 24. †† 1. *Tim.* 4, 1. ††† 1. *Ivan.* 2, 18. *Ozn.* 13, 11.

4. On, kí sze prouti *Bougi* posztávla i gori sze zvi-
 sáva víse vřzega; ka sze zovè Boug, ali Bo za szlú'z-
 ba tak; da vu czérkvi Bo'zój, kakti Boug, szidí szka-
 'zúvajoucsi sze, kaj je Boug. *Es.* 14, 13. *Dau.* 11, 36.

5. Ne poumnite, ka szam vám eta, gda szam efcse
 pri vášz bio, pravo? *Dján.* 17, 1.

6. I zdaj, ka ga zdr'záva, znáte: naj sze vò vjavi
 vu szvojem vřejmeni. 1. *Ivan.* 2, 18.

7. Ar szkrovnoszt te nepravdenosztí 'ze dela: liki
 dokecs sze tè, kí ga zdaj zdr'záva, szřredbíne vò vřze.
Dján. 10, 29. 30. 1. *Ivan.* 4, 3.

8. I teda sze vò vjavi te nepravdeni: šteroga Gofz-
 poud pogibi z-Dúhom vášz szvoji, i funda szkázanem
 prřsesztýà szvojegá. *Es.* 11, 4. *Ozn.* 19, 15. 20.

9. Šteroga prřsesztýè *bode* pouleg dela Satanovoga
 vu vszákój zmo'znosztí i znamejnáj i csúdjaj la'zlivj.
 2. *Kor.* 4, 4. *Ozn.* 13, 13.

10. I vu vszákóm zapelávanyi te nepravicsnosztí po
 tej, kí sze † szkvarřjo záto; ka szo lúbeznoszt ířztine
 gori †† nej prřjali, ka bi sze zvelicsali. † 2. *Kor.* 2, 15.
 †† *Gal.* 5, 7.

11. I za toga volo nyim posle Boug zmo'zno delo
 bloudnosztí: naj vòřjèjo lá'zi. 1. *Křál.* 22, 22. *Rim.* 1, 25.

12. Naj sze ofzomřijo vszi; kí ne vòřjèjo ířztini,
 nego zadovolnoszt májo vu nepravici.

III. 13. Mí szmo pa du'zni hválo dati Bougi vszig-
 dár za vášz, bratje, lúblèni od Gofzpodna: kaj vášz je
 Boug odébrao od zacsétka na zvelicsanye vu poszve-
 cseněj Dúhà i vòři ířztine. *Eř.* 1, 4. *Ivan.* 15, 16.

14. Na koj vášz je pouzvao po Evangyeliomi na-
 sem na zadoblennyè dške Gofzpodna našèga Křiřztusa.
Tit. 2, 14. 1. *Pet.* 2, 9.

15. Záto, bratje, sztojte i zdr'zte tadánke: na šte-
 re ířte navcseni, ali po rejsi, ali po lířzti našem.
 1. *Kor.* 16, 13.

16. On pa, Gofzpon naš Jezus Křiřztus i Boug i
 Ocsa

Ocsa nas, kí nász je lúbo i dáó. *nám* je obeszélnofzt vekivecsno i vúpazen dobro vu mijofesi, 1. *Iv.* 4, 10. 1. *Pet.* 1, 3.

17. Obéšzeli vafa szrezà i potrdi váfz vu vřzàkoj rejsi i dobrom deli. 1. *Tešz.* 3, 13.

T R E T Y I (III.) - T Á O.

I. *Profzi je, naj za vucsinele Bogà molijo, 1-5. II. Opamina ie šřoglivé na de'o, 6-15. III. Zapře líšzi zdobřim zelejnyem, 16-18.*

I. 1. **N**a dale pa moite, bratje, za nász: naj rejs Gofzpodnova bi'žš ino šze dícsi *posřzud*; kak ti i pri-vatž. *Ef.* 6, 19.

2. I naj šze † ofalobodfmo od neprířztojni i hůdi lůdi: ár je †† nej vřzej vōra. † *Djáu.* 2, 40. †† *Iv.* 6, 44.

3. Veren je pa Gofzpod; kí váfz potrdi i obarje od hůdoga. *Ivan.* 17, 15.

4. Vúpamo šze pa vu Gofzpodni od váfz: kaj, ka vám zapovidávamo, i csinite i csinli bodte.

5. Gofzpod pa naj † ravna šřrezà vafa na lůbezen Bo'žš i na †† trplivořzt Krířztušovo. † *Rim.* 5, 5. †† *Zid.* 12, 2, 3.

II. 6. Zapovidávamo pa vám, bratje, vu iméni Gofzpodna našega Jezufa Krířztuřa: naj šze kraj vličešte od vřzàkoga brata nepōředno hōdecsega i neř pouleg návuka, řteroga je vzéč od nász. 1. *Kor.* 5, 11. 1. *Tešz.* 4, 11.

7. Ar řzami znáte, kakda je potrejbno nász nařzledávati; geto řzmo nej neporedni biřš med vami. 1. *Kor.* 11, 1. *Fil.* 3, 17.

8. Niti řamo zobřztom nikoga krůha nej jeli: nego zdelom i řzřrdom vnoesi i vuřdne delajouci zãř; da bi komi na zmečsavu med vami ne biřš. *Djáu.* 20, 34.

9. Nej kaj ne bi meli oblášzi: nego naj řzami řze-

bé vám na példo dámo; naj nász naszledújete. *Mát. 10, 10. 1. Tefz. 1, 6.*

10. Ár, gda szmo i pri vasz bill, tou szmo vám zapovedali; kaj, csi sto nescse delati, naj ni ne jej.

11. Ár csújemo: ka níki med vami neporedno hodijo; kí nikaj ne delajo, nego sze dela ogšblejo. *1. Tefz. 3, 6. 1. Tim. 5, 13.*

12. Tejm táklím záto zapovidávamo i opomínamo je po Goszpodni našem Jezusi Krisztusi: naj szpokojom delajoucsi szvoj lasztivni krúh jejjo. *Ef. 4, 20. 1. Tefz. 4, 11.*

13. Vi pa, bratje, vdobrom csinejnyi ne obtrúdte. *Gal. 6, 9.*

14. Csi je pa sto nepokoren rejcsi nasoj po lšzti vám povejdanoj: toga znamenújte, i ne dr'zte sze 'znyim; naj sze oszramoti. *Mát. 18, 17.*

15. Niti ga, kak nepriátela, ne mejte: nego ga opomínajte, líki brata. *Mát. 18, 15. Gal. 6, 1. 2.*

III. 16. On pa, Goszpod méra, dáj vám mér všígdár vu vszem mešzti. Goszpod pa osztani zevšzejmi vami. *1. Tefz. 5, 23.*

17. Pozdrávlanye zmojov Pavlovov rokouv: kótero je znamejnye vu vszákom lšzti; tak píšem: *Kol. 4, 18.*

18. Miloscsa Goszpodna našega Jezusa Krisztusa zevšzejmi vami. Amen.

K-Tefzszalonicšanczom drúgi lšzti píszani z-Athene.

SZ. PAVLA APOSTOLA
I. K-TIMOTHEUSI
PISZANI LISZT.

P R E D G O V O R.

§. 1.

Timotheus z-Grcskoga ocse i 'Zido vszke
materè v Listri porodjen Dján. 16,
1. od mladostti je vu szvétom píszmi i vpo-
bo'znom 'zitki rászao 2. Tim. 1, 5. i 3. 15.
Paveo ga je na krsztsánszko vóro pripelao
2. Tim. 3, 10. 11. Dján. 13, 14. i zkrzst-
sánszke szlobofcsine na vlovlenyè 'Zido vov
ga obrej'ze Dján. 16, 3. Komi, da bi ga
vu vszem, vu návkiki i 'zitki notri vu
vouzo 'Zid. 13, 23. verno naszledúvao
2. Tim. 3, 10 11. je tak líbezni-vi bio :
da ga je nej li szamó vnuogom meszti pou-
leg i meszto szébe náczao Dján. 17. 14.

P R E D G O V O R.

18. nego je i na nyega zavúpao czejlo Efe-
zénszko púspekijo. Dj. 20, 3. 1. Tim. 1, 3.

§. 2. Pise nyemi záto z-Laodiczee, kak podpiszek ká'ze, ali kak vezdásnyi moudri sti-
majo, z-Filippissa okoli 65. od Krisztusovo-
ga rojsztva leta: kak sze mà dr'zati, na
szébe i na czejlo gmajno szkrb nosziti. Vkoj
csészti kak dugo je bio i kakda je mr'u:
nikaj nega gvúsnoga.

§. 3. Czejli ete list sze pa kála na trou-
je: liki

I. na predgovor, gde je napiszek i pok-
lon I. 1. 2.

II. na vszebi zdr'závanye, gde je

a.) csészti

a. Timotheusa,

1. na kríve vucsitele)	}	gle-	}	3-20.
i grejsnike				
2. na vsze lidi pov	}	doucs	}	II, 1-7.
szemszega				

b. mo-

P R E D G O V O R,

b. *mo'zouu II, 8.*

c. *'zén II, 9-15.*

d. *přispekou III, 1-7.*

e. *diakonusou. 8-16.*

β.) *nazviscsávanje od szlejdnyj dné-
vov. IV, 1-5.*

γ.) *ucsenyè, kak sje mà dr'zati*

1. *Timotheus vu ucsenyej i opo-
násati vszáksega réda csloveka
IV, 6-16. V, 1-25.*

2. *vszáksega réda cslovik*

a. *szlugi VI, 1. 2.*

b. *ucsitelje na*

1. <i>kríve ucsi-</i>	} gle. {	} VI, 3-5.
<i>tele</i>		
2. <i>szám szébe</i>		
3. <i>bogate</i>	} { VI, 17-19.	

III. *Zaprtek VI. 20. 21.*

1. 1. **O**pominam záto: naj sze pred vszejm csinijo molitvi, prosnye, molbe, hválo zdávanya za vsze lidi; Kol. 4, 2. 3.
2. Za krále i vsze vu viszikofzti bodoucse: naj pokojni i tibi 'zitek pelamo vu vszój pobo'znofzti i postenyej. 2. Tefz. 3, 12.
3. Ár je tou lejpa i priétno pred Bogom zvelicsitelom našim:
4. Ki vsze lidi scsè zvelicsati i na sepoznanye isztine priti. Ez. 18, 23. 2. Pet. 3, 9.
5. Ár je † eden Bong i †† eden szvedbenik Bo'zi i lúdi lovik Krisztus Jezus: † Gal. 3, 20. †† 'Zid. 9, 15.
6. Ki je dáó szám szobè meszto czejne odkúplenýá za sze, na szvedouszro nazviscsávanya vu lasztivnom vrej-
eni. Már. 20, 28.
7. Na koj szam jazs posztávlen predgar i Apostol (isztino právím vu Krisztusi i ne lá'zem,) vucsíteo poganov vu vóri i vu isztini. Dján. 9, 15.
8. 'Scsém záto, naj molijo mo'zjè vu † vszákom me-
szti gori zdignovli †† csiszte roké szvoje brezi ††† sz-
ditofzti i dvojnofzti. † Ivan. 4, 21. †† Es. 1, 15.
††† Jak. 1, 6. 20.
9. Priszpodobno i 'zene vu sznáj'znoj odeteli zszra-
meslivofztyov i zesisztooucsov sze naj sznáj'zijo: nej
vu 8. 'rovanyi vláfsz, ali zláti, ali d'zúnd'zi, ali drá-
govi gvanti; Tit. 2, 3.
10. Nego, (kak sze prisztája 'zén, ftere pobo'znofz-
szka'zújo,) po dobri delaj. 1. Tim. 5, 10.
- II. 11. 'Zena sze naj vu tihoti vesí vu vszój pod-
lo'znofzti.
12. 'Zenám pa † ne dopisztim vu csérkvi vesiti,
nisi †† ládati nad mo'zom: nego naj vu tihoti bodo.
† 1. Kor. 14, 34. †† Ef. 5, 24.
13. Ár je Ádam prvle sztvorjenis: potom Ejva.
Sztv. 2, 7.

14. I Ádam je nej zapelani: 'zena pa zapelana je prez toupila právdo. *Serv. 3, 6. 2. Kor. 11, 3.*

15. Zvelicsa sze pa vrodjenyej dicze: csi ofztáne vu vōri i lúbeznošti i vposzvecsenyej sztrejznoštyov. *Gal. 4, 13. Tit. 2, 4. 5.*

TRÉTYI (III.) TÁO.

I. *Kákfi mà biti pŕšpek, 1-7. II. Kákfi Diakonus i Diakonusojca, 8-13. III. Kak sze mà oponáfati Timotheus, 14-16.*

I. 1. **V**erna rejcs je *eta*: csi što pŕšpekŕjo 'zelej, lejpo delo 'zelej. *Dján. 20, 28.*

2. Potrebno je záto pŕšpeki nekrivicsnoma biti edne 'zené mou'zi, vōrusztŕvajoucsemi, trejznoma, sznáj'znoma, na sztán pŕmajoucsemi, na vcsenyé pŕlicsnoma. 1. *Tit. 1, 6. 1. Tim. 3, 12.*

3. Nej piánczi, nej biczi, nej rŕ'znoga dobšcska po'zelávczi: nego krotkomi, neborlívomi, nefzkou-pomi. 2. *Tim. 2, 24.*

4. Kí laštvivo hi'zo lipou pela, kí podlo'zno deczo mà zevšzin poštenyom. *Lúk. 1, 5. 6. 80.*

5. (Csi pa što laštvivo hi'zo ravnati nezna: kakda bi *tákfi* na czérkev Bo'zo šzkrb meo?)

6. Nej nouvomi: naj *od gizdošti* napšhnyeni vu vraj'zo szoudbu ne šzpádne.

7. Potrebno je pa; naj i dobro šzvèdouštvto mà od zvŕnejsnyi: da ne šzpádne vu šzramoto i vraj'ze mré'ze. 1. *Kor. 5, 12.*

II. 8. Diakonusom je rávno tak potrebno poštenim *biti*; nej dvoujega jezika, nej vnoga vŕna pŕvczom, nej rŕ'znoga dobšcska po'zelávczom. *Dján. 6, 2.*

9. Nego kí májo šzkrovnošt vōre vu cššztoj dŕsnoj vejšti. 1. *Tim. 1, 19.*

10. Tej tákfi sze pa naj pŕvle šzkŕšzijo: i potoma šzlŕ'zijo; csi šzo nekrivicsni.

11. 'Zene nythove rávno tak naj bodo postene: nej klajfaricze; nego trejzne i verne vu vřzem.

12. Diakonuske pa naj bodo edne 'zenè mo'zjè, de-
czy dobro naprej sztojšcsi i lařtívnoj dr'zini.

13. Ar, kí dobro szlù'zijo, dobro sztopnyo szí pri-
szlù'zijo i vnogo szrcsnofzti vu vřri; řtera je vu Kri-
řztus Jezusi *Mát* 25, 21. *Ef.* 3, 12.

III. 14. Tà ti přsem: *ar* řze vřpam; ka hitro kte-
bi přdem.

15. Csi bom řze pa midio: naj znás, kak řze más
vu hi'zi Bo'zój obracsati; řtera je csérkev 'řlvoga Bo-
gà, řzteber i trdnofzti řřtine. 2. *Tim.* 2, 20. *Ozn.* 3, 12.

16. I za gvřsno velika je te pobo'znofzti řzkrovnofzti,
eta; ka řze je † *Bong* nazvejšcto vu řejři, †† řzpravicseni
je vu dšbi, ††† videni je od angyelov, †††† p řejřgani je
med poganmi, * vřrvani je na řzvejti, gori je ** vzéti
vu diko. † *Ivan.* 1, 14. †† 'Zid. 9, 14. ††† 1. *Pet.* 1, 12.
†††† *Lúk.* 24, 47. * *Ivan.* 6, 69. ** *Djáu.* 1, 9.

Š T R T I (IV.) T A O.

I. Od vřre na vrajšzi návuk řzioplenyà, 1 - 5. II. Ti-
motbeuři ká ře, kak řze mà vu vcsenyej i v'řitki dr'za-
ri, 6 - 16.

1. 1. **D**šh pa ocsiveřzno právi; kaj vu řzlejdnýř
vřejmenaj odsztoupijo nřki od vřre i pošlř-
řali bodo dšhè zapělavcze i vrajšze návuke. *Mát.* 24,
24. 2. *Tefř.* 2, 3

2. Kí vu řzkazřivofzti la'ři práviřo i zvorczano má-
jo dšsnovejšzti řzvojo, *Ef.* 4, 19.

3. I bránio řze 'zeniti i zdr záváti řze od hráne; řte-
ro je *Bong* řzvyouro, naj řo vzemeřo zhváló zdáva-
nyem ti verni, i, kí řzo řzpoznali řřtino. *Kol.* 2, 21.
22. *Rim.* 14, 6.

4. Ar je vřze řztvorjenyè Bo'ze dobro i nikakřega
nej řřbeř zavřci: nego zhváló zdávanyem vzéti. *Satv.*
1, 31. *Djáu.* 10, 15. *Mát.* 15, 11. *Kol.* 2, 16.

5. Ar

3. Át sze poszvéti po rejcsi Bo'zoi mólitvi. *Tit. 1, 15.*
 II. 6. Eta csi bos naprej posztávlao bratom: dober szluga bodes Jezus Krisztusov, liki kí szo gori szkrm-
 leni vu ricsěj vóre i dobroga návuka; šteroga fzi i na-
 szledúvao. 2. *Tim. 1, 5.*

7. Szveczke i babinšzke fabule pa zavrzi: *šliszaj sže pa vu pobo'znofzti.* 2. *Tim. 2, 16.*

8. Át telovno šliszanye malo valà: *pobo'znofzti pa na vsza baszni i obečsanye má-'zitka vezdásnyega i prifesz-
 noga.* *Mát. 19, 27. Ef. 6, 3.*

9. Verna je tà rejcs i vřzega gorivzétja vrejdna. 1. *Tim. 1, 15.*

10. Át † záto i delamo i ospotávamo sže: kaj sže vúpamo vu 'zívom Bougi; kí je †† *zvelicsiteo vszej lú-
 di, naj bole pa ti verni.* † *Zolt. 3, 4. 36, 7. †† Gal. 6, 10.*

11. Eta nazvišcsávaj i vcsi.

12. Nifese tvojo mladofzti naj ne zavr'ze: nego példa boj tim vernim vu rejcsi, vu 'zivlejnyi, vu lú-
 bezni, vu dúhi, vu vóri, vu csisztoucsi. *Tit. 2, 15.*
 1. *Pet. 5, 3.*

13. Dokes pridem: boj gyedrni vu stejnyi, opo-
 mnanyi, vcsenyej. *Dján. 13, 15. 27.*

14. Ne zamúdi vu tebi *bodoucsi* dát: kí ti je dáni po-
 prorofzti gori zdejvanyem rouk ti štarišš. *Dján. 19, 6. 2. Tim. 1, 6.*

15. Eta premislávaj, vtej boj: naj tvoje naprej idej-
 nye ocsivešzno bode vu vřzem.

16. Kebzúj na szébe i návuk: oštani vtej. Át
 tou csinécš, i szám szébe zvelicsas: i tč, kí te po-
 szlúšfajo. *Dján. 20, 28. 2. Tim. 3, 14.*

P É T I (V .) T Á O .

I. Opomina Timotheusa, kak sže má oponáfati *kvszákse vszti i réda lidém*, 1-8. II. Ká'ze, káksa sže more na *szromákov szkrb odloucsiti?* 9-16. III. Kak sže *trbej za dšševne pasztère szkrbesi?* 17-18. IV. Ka *trbej zgrejsnikiči csiniti?* 19-25.

I. 1. **S**ztarejsoga *csloveka* ne strájfaj; nego ga opomínaj, kak oco; mlájse pa, liki brate. *Lev.* 19, 32.

2. Sztarejse 'zene liki † matere: mlájse, liki †† szeztre vu vszoy csiztoucei. † *Iv.* 19, 27. †† *1. Tim.* 4, 12.

3. Vdovicze postúj, stere szo zaiztino vdovicze.

4. Csi pa stera vdovicza deczo, ali vnúke mà: naj sze vcsjjo prvo *ksevoj* lasztivnoj hi'zi pobo'znofzt szka'zúvati i *sevojim* sztarifim to dobro nazáj povrnouti. Ar je tou lejpo i priétno pred Bogom. *Ef.* 6, 1. 2.

5. Stera je pa zaiztino vdovicza i száma nihána: naj sze vúpa vu Bougi i ofztáne vu molstvaj i prosnyaj noucs i dén. *Lúk.* 2, 36. 18, 1. 3.

6. Stera je pa hotliva: 'zivoucsa mrtva je.

7. I eta nazviscsávaj; naj nepokárani bodo.

8. Csi sze pa sto za lasztivne *sevoje* i naj bole za dománye ne szkrbf: vóro je zatájo i od nevernoga je lagojejli. *2. Tim.* 3, 5.

II. 9. Vdovicza sze naj odeberè nej menye od séfztedszét lejt sztara: stera je bila ednoga mo'zà 'zena; *Právd.* 24, 3. 4.

10. Vu dobri delaj szvedoufztvo majoucsa; csi je deczo gori hránila, csi je n^o sztán prijimala, csi je szvétim nogè prála, csi je nevolne pomágala, csi je víze dobro delo nazledúvala. *Máz.* 25, 35-40.

11. Mládi vdovicza sze pa ogfóli. Ar, gda hotlivi-jo prouti Krisztusi, scséjo kmou'zi idti.

12. Májo pa szoudbo; kaj szo to prvo vóro odvrgle. *Ozu.* 2, 4.

13. Kcsafzi pa i manyicze *bodoucs* vcsjjo sze † okouli hoditi po hi'zaj. Nej szamo szo pa manyicze: nego i †† csesketlive i ††† zvidávajoucs *gucsécse rákfa*, kà íze ne priztájajo. † *Pril.* 7, 11. †† *Tit.* 2, 3. ††† *2. Tesz.* 3, 11.

14. Scsém záto: naj te mláde kmou'zi ido, deczo rodjjo,

rodíjo, goszpodárijo i níkšo príliko ne dájo protivníski na zrok pšzúje. 1. *Kor.* 7, 9. *Tit.* 2, 4.

15. Ár szo sze 'ze nške obrnole za Satanom.

16. Csi šteri verni, ali verna mà vdovicze: naj nyim podiljáva, i ne 'zméti sze czérkev; naj tejm, štere szo zašztino vdovicze, dojde.

III. 17. Ti štaríši, kí dobro presztájajo, dvouje csészti szo vrejdni: naj bole tíšti, šteri delajo vrejsi i vnávuki. *Rim.* 12, 7. 8. 15, 27.

18. Ár velš píšzmo: † gyúnczi mlatécsemi ne zavé'zi goubcza. I: vrejden †† je delavec szvojega nájma. † 1. *Kor.* 9, 9. *Lúk.* 10, 7.

IV. 19. Prouti štáromi *vucsiteli* to'zbe notri ne vze-mi: nego csi na dvà ali trí szvedoke. *Právd.* 19, 15.

20. One, kí gríšjo, pred vszejmi káraj: naj i ti drúgi sztrájh májo. *Právd.* 17, 13. *Mát.* 18, 17.

21. Szvedocsim pred Bogom i Goszpon Jezus Krištusom i odebránimi angyelmi: naj eta zdr'závas brezi preszodjenyà níkaj nej csinécsi pouleg nagnyenofzti. 2. *Tim.* 4, 1. 6, 13.

22. Rokè hitro na níkoga ne polo'zi; níti tálnik ne boj vlúczki grejhi: szebè csésztoaga dr'zi. *Dján.* 6, 6.

23. Vecs ne pš szamo vodou: nego malo vína v'zšvaj za tvoje 'zaloucza i csésztoúkrát tvoje nemocsnošzi volo. *Zolt.* 104, 15.

24. Nški lúdi grejhi szo naprej vò vjavleni; da je naprej pelajo na szoudbo: nški pa i *potom* nazledújo. *Gal.* 5, 19.

25. Rávno tak i ta dobra dela szo naprej vò vjavlena: i, štera sze nácii májo, ízkriti sze nemrejo.

SÉSZTI (VI.) TÁÓ.

I. *Káze szlugov csészti*, 1-2. II. *Opomina Timotheusa*, naj a.) sze varje a. krivi *vucsitelov*, 3-5. b. *szkoponšzi*, 6-10. β.) *naszledúje pobó'zni 'zitek*, 11-16. γ.) *opomina bogáczé na dobro z bogáštvoom 'zivlejnye*, 17-19. δ.) sze *ogible zobšzton valon cšefkeranya*, 20-21.

vecsni, na steroga *szí* pozváni, i vadlúvao *szí* to dobro vadlúvanye pred vnougimi szvedokmi. 1. Kor. 9, 25. 26. *Fil.* 3, 12. 14.

13. Zapovedávam ti pred vsza o'zívajoucsim Bogom i Jezus Krištufom, kí je pod Pontzius Pilátufom to dobro vadlúvanye poszvedocso: *Iv.* 18, 36. 19, 11.

14. Da zdr'zís zapovid eto, brezi makule, nepokárani notri do szkázanya Goszpodna našega Jezusa Krištufa.

15. Stero vu laštivnom vrejmeni poká'ze te blá'zeni i szám zmo'zni kráó *vszej* kralúvajoucsi i Goszpoud *vszej* goszpodúvajoucsi. *Ozn.* 17, 14.

16. Kí szám má nemrtelnoszt i prebiva vu neprištoplenoj szvetlošti; steroga je ni eden cslovik ne j vido, niti ga viditi nemre: komi bojdi postenyè i moucs vekivecsna. Amen. *Vöid.* 33, 20. *Ivan.* 1, 18.

17. Tim bogatim na etom szvejtí zapovej: naj *szé* gori ne zvfšzijo, niti *szé* ne vřpajo vu negvúsnom bogáštvi; nego vu 'zívom Bougi, kí nám dáva bogato vsza na v'zívanye. *Job.* 31, 24. *Jak.* 5, 1-3.

18. Da dobrocsinécsi obogátijo vu dobri delaj, radi dávajo i podiljávajo. *Lúk.* 12, 21. *Jak.* 2, 5.

16. Szprávlajoucsi szamí szebi dober fundamentum na príseštno vrejmen naj vzemejo 'zitek vekivecsni. *Mát.* 6, 20.

20. Oh Timotheus! to pri tebi doli djáno blágo varti ogibajoucsi *szé* szveczkoga práznoga gláza i naprej prinášanya krivicsno imenúvanoga znánya, 2. *Tim.* 1, 14.

21. Stero niki nazvifcsávajoucsi okoli vðre szo za-bloudili. Milofcsa sztebom. Amen. 2 *Tim.* 2, 18.

K-Timotheusi prvi lízst pšřzani od Laodiczee, stero je naj vékfe meřto Frigie Pakacziánřke.

SZ. PAVLA APOSTOLA
II. K-TIMOTHEUSI

PISZANI LISZT.

P R E D G O V O R.

§. 1.

Paveo gda bi vido, ka sze nyemi szmrt pribli'zava i Timotheusi preganyanye: nej ga je steo brezi trousta nihati. Zato nyemi pise z Rima vu szlejdnyoj vouzi. I tou je Sz. Pavla szlejdnye piszanye.

§. 2. Czio toga pizma je Timotheusa 1, pobudjavati: naj, kak je zacsaio, tak i nadale nazviscsava Evangyeliom. 2. na znanye dati prisesztnoga vrejmena veliko zbloudnoszt.

§. 3.

P R E D G O V O R.

§. 3. Kála sze na tri tále

I. predgovor mà napiszek i poklon I,

1 - 2.

II. Argumentum mà

I. pobúdjávanje na

α.) E-vangyelioma szrcsno nazvis-
csávanje i zdr'závanje 3 - 18.

β.) na trplejnye i csiszto hasznovito
ucsenyè II, 1 - 26.

II. prorokúvanje od prisesztnoga bú-
doga vrejmena III, 1 - 9.

III. Opominanje: da liki je doszéga
máo csinio, vcsio i trpo, tak i potomtoga
III, 10 - 17. IV, 1 - 5.

IV. nazviscsávanje od szvoje szmrti,
'zelejnya, osztávlenyà i vúpanya IV. 6 - 18.

III. Zaprtek mà pozdrávlanje i blago-
szlov. IV. 19 - 22.

P R V I (I .) T A O .

I. Napiszek i poklon, 1-2. II. Hválo|zdávanye i opominanye na csészti szpunyávanye i zdr'závanye zdravoga návuka, 3-14. III. Szpominanye od neształni i ształni, 15-18.

I. 1. **P**aveo Apostol Jezus Kriztusov po vouli Bo'zoi pouleg obečsanya 'zítka onoga, kí je vu Kriztus Jezusi Gal. 1, 1.

2. Timotheusi mojemi lüblénomi szini, milošca, szmilenošt, mér od Bogà Ocsè i Kriztus Jezusa Goszpodna našega. I. Tim. 1, 2.

II. 3. Hválo † dájem Bougi, komi szlú'zim od sztarisli moji došztega máo, vu csíztoji dšsnoj vejšti: ka šze †† nesztanoma šztebe szpomínam vu molštvej moji nous i dèn. † Dján. 22, 3. †† Rim. 1, 8 9.

4. I 'zelejm te viditi, szpomínajoucsi šze šztoji šzkúz: naj šze zradoštyov napunim. Rim. 1, 11. 15, 22. 24.

5. Naj bole, gda mi na pamet přide ona, štera je vu tebi brezi šzkazlivošti, vđra, štera je prebívala prvle vu babi tvojoj Loidi i vmateri tvojoj Euniki; gvúšen šzam pa, ka i vtebi. Dján. 16, 1.

6. Za šteroga zroka volo te opomínam: da gori zneštis dár Bo'zi, kí je vtebi po gori dejvanyi rouk moji. I. Tefz. 5, 19. I. Tim. 4, 14. 5, 22.

7. Ar nej nám je dáó Boug dühà bojznoští: nego zmo'znoští i lübeznoští i trejznoští. Rim. 8, 15.

8. Naj te tak ne bode šzám šavedocsiti Goszpodna našega, niti menè zvézanoga nyegovoga: nego z-Evan-gyeliomom vrét trpi to hüdø pouleg moucsi Boze; Rim. 1, 16. Dján. 21, 33.

9. Kí náš je † zveličsao i pouzvao šzvétim pozványem; nej †† pouleg dejl náš; nego pouleg laštivnoga ††† gori djánya i milošce nám dáne vu Kriztus Jezusi před vekivecsnim vrejmenom: † Tit. 3, 5. I. Tefz. 4, 7. †† Ef. 1, 3. 4. ††† Rim. 16, 25.

10. Zdaj pa vó † vjavleno po ízkázanyi zvelicsite-
la nafega Jezusa Kríztusa: kí je †† ízmrt doli zbrí-
szao, 'zítek pa i neszkarvenofzt je na ízvetlofzt pri-
neszao po Evangyeliomi. *Es.* 25, 8. †† *Zid* 2, 14. 15.

11. Na íteroga ízam jaz polztávleni predgar i Apo-
stol i vucsíteo poganov. *Dján.* 22, 21. *Gal.* 1, 15.

12. Za íteroga zroka volo i eta trpím: ali nej me
je ízrám. Ár znám komi ízam vórvao i gvúfen ízam:
kaj je zmo'zen to pri nyem doli djáno meni obarva-
ti na tízti dén. *Ef.* 3, 1.

13. Példo mej zdravi rejcsi: ítere ízi od méne csúo
vu vóri i lúbeznoífti; ítera je vu Kríztus Jezusi. 2.
Tim. 3, 14. 20

14. To dobro pri tebi doli polo'zeno vari po Sz.
Dúhi, kí vnami prebíva. 1. *Tim.* 6, 20.

III. 15. Znás tou, kaj ízo íze kraj od méne obrnolí
vzí, kí ízo vu A'zii; zíterih je Figellus i Hermoge-
nes. *Dján.* 19, 10. 2. *Tim.* 4, 16.

16. Dáj Gofzpoud ízmílenofzt Oncefíforusovoj hí'zi:
kaj me je vñogokrát rafzladíla, i lancza mojega íze je
nej ízrameslúvala. 2. *Tim.* 4, 19.

17. Nego bodoucsi vu Rímí ízkrblivo me je ízka-
la i najsla me je.

18. Dáj jí Gofzpoud nájti ízmílenofzt pri Gofzpod-
ni vu onom dnévi: i keliko *mi* je vu Efezulí ízlú'zí-
la, 'tí bole vejs. *Mát.* 5, 7.

DRŪGI (II.) TÁO.

I. Opomina ga na a.) vszega búdoga pretrplejnye zcetetú-
rov prilíkov, 1-13. β) bábanje od rejcsnoga slúkanya,
14-18. II. Vcsi ga, kákse lídí má. Sz. M. cserkev,
19-21. III. Opomina ga, kak íze má noszíti a.)
v'zítki 22. b.) vcsenyej, 23-26.

I. 1. **T**í záto, ízínék moj, pokrejí íze vu mílofcsí:
ítera je vu Jezus Kríztusi. 1. *Kor.* 16, 13.
Ef. 6, 10.

2. I, stera fzi csũo od méne po vnougi szvedokej, ona zavũpaj na verne lidi; kí szo szpodobni i drũge vcsiti. *Tit. 1, 5.*

3. Tí záto trpi to hũdo, liki dober vitéz Jezus Kriztusov. 2. *Tim. 1, 8.*

4. Niscse fze pa, kí fze vitézije, ne zaplejšta vetoga 'zltka dela: naj fze dopádne onomi; kí ga je na vi-
testvo odébrao. 1. *Kor. 9, 25.*

5. *Csi fze pa i bori slo: ne korunũje fze prvle, nego csi fze pravdeno bode boro.*

6. Orács more prvle delati, i tak szád vzéti. 1. *Kor. 9 10.*

7. Razmi, ka právim. Dáj ti pa Gofzpod pamet vu vfzem.

8. Szpoumeni fze z-Jezus Kriztusa zmrtvi gori sztányenoga, kí je z-Dávidovoga szemena pouleg mo-
jega Evangyelioma. *Rim. 1, 3.*

9. Vstetom hũdou † trpim notri do vézanya, kak hũdodelnik: ali rejcs Bo'za je nej †† zvézana. † *Ef. 3, 13.* †† *Fil. 1, 13.*

10. Záto vfza znáfam za volo ti odebráni: naj i oni zvelicsanye dobjšo; stero je vu Jezus Kriztusũ zvekivecsnov dškov. *Kol 1, 24.*

11. *Verna je ta rejcs. Ár, csi szmo 'znyim mvlí, i 'znyim 'zíveli bomo. Rim. 6, 5.*

12. *Csi † znáfamo: i 'znyim kralũvali bomo. Csi ga †† zatajimo: i on zataji nášz. † Rim. 8, 17. †† Már. 10, 33.*

13. *Csi mi ne vórzemo: on veren ofztáne; zatajiti fze nemre. Rim. 3, 3.*

14. Eta nyim na pamet prináfaj poszvedocsávajo-
csi pred Gofzpodnom: naj fze nad ricšmš ne pernyá-
jo, stero níkaj ne valà; nego li na preobraenyè poszlũ-
sávczov szlũ'zi. *Tit. 3, 9.*

15. Pafcsi fze szkũššenoga posztaviti pred Bogã, liki neofzramoutnyeni delavecš i ednáko tálajoucsi rejcs isztine. *Jak. 1, 18.*

16. Te szveczke i prázne ricší pa zasztávlaj: ár na vékfo nepobo'znozst razhájajo. 1. *Tim.* 1, 4. 6, 20.

17. I rejcs nyh, liki rak, sze paszè: zsteri je Hime-neus i Filetus. 1. *Tim.* 1, 19.

18. Kí szo okoli isztine † zabloudili od czsla govo-
:écsi: kaj je †† gori sztanenyè 'ze vcsinyeno; i preo-
brácsajo níkih vðro † 1. *Tim.* 6, 21. †† 1. *Kor.* 15, 12.

II. 19. *Ali moeseu fundamentum Bo'zi sztoji; ki má
eto peccat: zuà Gofzpoud, ki szo nyegovi. I: odsztoupi
od nepravice vszákí, ki Krizstusovo imè imenúje.* 'Zolt.
1, 6. *Mát.* 7, 23.

20. Vu velikoj hí'zi je pa nej szamo zláta i szrebrna
poszoudá: nego i lészena i piszkrena: i nístera sztej je
na postenyè, nístera pa na nepostenyè. *Rim* 9, 21.

21. Csi sze záto isto zcsfízti od tejh: bode poszou-
da na postenyè, poszvecsena i hasznovita goszpodári
na vsze dobro delo pripravlena *Dj.* 2, 40. 2. *Tim.* 3, 17.

III. 22. Od mladostí po zelejnya pa bej'zi: naszle-
dúj pa praviczó, vðro, lúbezen, mér zonimi, kí zczá-
vajo Goszpodna zcsfíztoza szrczá. 1. *Tim.* 6, 11.

23. Norfzka i nevecsena szpitávanya pa odvizi zna-
foucsi, kaj li boj plodijo. 1. *Tim.* 4, 7.

24. Goszpodnovomi szlugí sze pa nej trbej boriti:
nego tihomi biti kvfzejm, szpodobnómi na vcsenyè
znáfajoucsemi te húde. 1. *Tim.* 3, 2.

25. Vu krotkofzti vucsécsemi protivníke: csi bi
nyim kak Boug dáó pokouro na szpoznanye isztine.
2. *Tim.* 4, 2.

26. I sztrejznili bi sze zvráj'zi mre'z vlovleni od
nyegí na doprnáfanye nyegovo volo. 1. *Tim.* 6, 9.

T R É T Y I (III.) T Á O.

I. *Nazvifcsávi búdoubo ti vu szkrádnyí duévi 'zivoucsi,*
1-9. II. *Timotheusa a.) hváli, ka ga je naszledávao,*
10-13. (s) *opomina, naj vtom i Sz. píszi osztaue,*
14-17.

1. 1. **E**to pa vej: kaj vu szlejdnyi dnévi neszmera vrejmena bodo. 1. *Tim.* 4, 1. 2. *Pet.* 3, 3.

2. Ár lidjè bodo szamf szebi radi, szkoupi, hválczy, gzdavi, preklinývczy, roditelom neokorni, nezahváni, neszvéti.

3. Nelúbznivi, nepogájavczy, ogrizávczy, nemertúclivi, plasni, nelúbczy dobroga.

4. Odávczy, nágli, napíhnyeni, nászladnoszti bole, kak Bogà lúbczy. *Fil.* 3, 17.

5. Kí májo formo pobo'znoszti, nyè moucs pa tajšjo. I tej sze ogšbli. *Mát.* 7, 15. 1. *Tim.* 6, 5.

6. Ár szo sztej: kí notri plejzijo vu bi'ze i vlovlene pelajo 'zene zgrejhmi oklajene; štere sze zvnougi-mi 'zelámi vodijo. *Mát.* 23, 14. 2. *Kor.* 11, 20.

7. Kí sze szeszkozsz vcsšjo: i *dónok* nigdár na szpoznanye isztine pšti ne morejo. 1. *Tim.* 2, 4.

8. Kak szta pa † Jannes i Jambres prouti sztalá Moj'zeli: tak i tej prouti sztojšjo isztini: lidjè †† szkvarjene pámeti, zavr'zeni okoli vðre. † *Vðid.* 7, 11. †† 1. *Tim.* 6, 5.

9. Ali ne bodo sli na vékše. Ár nyihova neszpa-metnoszt ocsiveszna bode vszejm: liki je i oni vcsinyena. 1. *Tim.* 5, 24.

10. Tí szi pa zapopadno moje vcsenyè, vodjenyè, gòri djánye, vðro, trplivoszt, lúbznoszt, znáfanye. 1. *Tim.* 4, 6.

11. Pregányanya, trplejnya, štera szo mi vcsinyena vu Antiochii, vu škonii, vu Lisztri, kákša pregányanya szam pretrpo: i *dónok* me je Goszpoud zevšzega vð ofzloubodo. *Dján.* 13, 50. 14, 1. 2. 19.

12. *Všzi* pa i oni, ki šeséjo pobo'zno 'zivetí vu *Krifztus Jezusí*, pregányali sze bodo. 1. *Tesz.* 3, 3.

13. Ti hšdi lidjè pa i zapelávczy naprej idejnye bodo meli *zbúdog*a na hšše zapelávajoucsi drúge, i *szami* sze zapelajo. 2. *Pet.* 2, 20. *Ozn.* 13, 10.

14. Tí pa ofztani vtíšti: štera szi sze návcsó i štera szo

ra szo na tébe zavûpana znajoucsi, od koga fzi sze návcsó.

15. I kaj od detinsztva szvéta pffzma znás: stera te morejo 'noudroga vcsiniti na zvelicsanye, po vûri, stera je vu Krisztus Jézuli. *Rim. 1, 16.*

16. *Vsze pifzmo je od Bogà vdejbuveno i basznovito je na vcsenyè, na kàranye, na poravnanye, na vodjenyè, stero je vu praviczí. 2. Pet. 1, 19.*

17. *Naj † popolui bode †† Bo'zi cslovik na vsze dobro delo pripravleni. † Lúk. 6, 40. †† 1. Tim. 6, 11:*

STRTI (IV.) TÁO.

I. *Timotheusa pripravla na vernofze vu cséfti, 1-5. II. Szvoje szmrti pribli'zavanye oznauuje, 6-8. III. Timotheusa kszebi zovè 9-13. IV. Tou'zi fze na Alexandra i drûge, 14-18. V. Zaprtek szpozdrávlanyem vrét, 19-22.*

I. 1. **Z**áto szvedocsim jasz pred Bogom i Goszpon Jezus Krisztusom; kí je priséftni szoudit 'zive i mrtve pouleg szkázanya szvojega i králefsztva szvojega: *Már. 25, 31.*

2. Predgaj rejcs *Bo'zo* vu † szpodobnom i neszpodobnom vrejmeni: †† kàraj, strájfaj, opomínaj vu vszem znásanyi i návuki. † *Es. 2, 5.* †† *Jer. 1, 10.*

3. Ar bode vrejmen; gda te zdravi návuk † ne bodo trpeli: nego pouleg †† lasztivni 'zél fzi bodo vucštele szprávlali szrblíva majoucsi vûha. † *Es. 30, 10.* *Jer. 44, 16.* †† *Ribí. 17, 1-13.*

4. I tak od isztine vûha obrnéjo: na fabule fze pa povrnéjo. 2. *Tefs. 2, 10. 11.*

5. Tí pa boj trejzen vu vszem, trpi, delo Evangyelista oprávlaj, szlú'zbo tvojo szrcsno dopunyáva). 2. *Tim. 1, 8. Ef. 4, 11.*

II. 6. Ar fze jasz 'ze, kak vla'zen áldov, vò vlejvam i vrejmen mojega razve'zuvanya fze pribli'záva. *Fil. 1, 23, 2, 17.*

7. Te dober boj szam szbojűvao, bi'záj szam dokoncsao, vóro szam zdr'zao, 1. Kor. 9, 24. 25.

8. Na dale, doli mi je djána † korouna pravice; stero mi dà Gofzpoud vu onom dnévi, te †† pravicsen szodect: nej pa szamo meni; nego i vszejm onim; ki nyego-vo szkázanye túbijo. † 1. Pet. 5, 4. †† Rim. 2, 6-8.

III. 9. Pascsi sze: da hitro kmeni prdes.

10. Ar me je Demas oštavo, geto je polúbo ete szvejt; i sou je v-Tefszaloniko, Krejzcsens v-Galátzio, Titu, vu Dalmátzio. Kol. 4, 14. Filem. v. 24.

11. Lúkács je szám zmenom. Marka kšzebi vzemi i pripelaj ga szebom: ár je meni hafznoviti na szlú'zbo. Dján. 15, 17. 37.

12. Tichikusa szam pa odpofzlao vu Efezus. Dján. 20, 4. Ef. 6, 21.

13. Plács, steroga szam niháo vu Troadi pri Karpusi, pridoucs ga prineszi, i knige, naj bole médre. Dján. 20, 6.

IV. 14. Alexander kotlár mi je vnogo húdoga prikázao. Povrni nyemi Gofzpoud pouleg dejl nyegovi. 1. Tim. 1, 20.

15. Steroga sze i tí vari. Ár je jáko prouti sztáo našim ricsém.

16. Vu prvom mojem zagovárjanyi je niscse nej bio zmenom: nego vszi szo me oštavili. (Naj sze nyim notri ne racsúna.) Ivan. 16, 32.

17. Gofzpoud je pa zmenom bio i pokrejpo me je: naj sze po meni prejdganye *Evangelima* izrcsno szpuni, i csújejo vszi poganye. I tak szam vó itrgo, eni zvúfzt orofzlánya. Dján. 12, 11.

18. I ošzlobodí me Gofzpoud od vszega húdoga dela i obdr'zí me na szvoje nebeszko králestvo. Komi boj i dška na veki veke. Amen. Már. 6, 13.

V. 19. Pozdravi Prisko i Aquila i Onoziforufovo h'zo. Dján. 18, 2. 2. Tim. 1, 16.

20. Erafztus je ofztano v-Korinthusi, Trofimusa szam pa niháo vu Miletu beté znoga. *Dj. 19, 22. 21, 29.*

21. Pascsi sze pred zsmov priti. Pozdrávla te Eubulus i Pudenz i Linus i Klaudia i vszi bratje.

22. Gozpon Jezus Krisztus *bojdi* sztvojm Dúhom Miloscsa zvami. Bmen.

K-Timotheusi Efe'zánfzke czérkvi prvomi gori poszve-
cšenomi púspeki drúgi lífzt písani z-Ríma, gda
je Paveo ob drúgim posztávlen bio pred
Nero Czarara.

SZ. PAVLA APOSTOLA
K - TITUSI

PISZANI LISZT.

P R E D G O V O R.

§. 1.

Titus je bio z-Grcskoga, i tak zpogánszkoga, národa Gal. 2, 3. more biti na zle'zenyè Korintbusánecz. Ár je tam za veliko prestimani 2. Kor. 7, 15. i na zbericze branyè je tà poszlani. 2. Kor. 8, 6.

§. 2. Potom, kak je na krsztsánszko vòro obrnyeni, je z-Pavlom vednom dúbí i sztopáji bodo 2. Kor. 8, 23. 12, 18. Zàto ga Pa-veo zdaj szinà Tit. 1, 4. zdaj brata 2. Kor. 2, 12. zdaj pomocnika 2. Kor. 8, 23. zovè. Geto je pa Pa-veo po prvoj Rimszkoj vouzi v Grcski ország idoucsi pobidoucs Krete zàton, slera je zdaj Kandia, z Evangyelioma szvetlosztyo v preszvejto Fil. 2, 24. Filem. 22. 'Zid. 13, 24. za szebom ga tam nibà nej, liki

Pro-

Provincziálisa ali Arcbiepiscopusá, ali szi bojdi Érseka, tou je, velikoga púspeka, kak Eras. Roterod. gucusi; ár szo teda escse od tákfi titulosov nikaj nej znali vu Krsztsánszkoj Bo'zój czérkvi: nego, liki púspeka; naj po mejsztaj posztávi preszbitere, tou je, sztarisse, ali sztarodicsne lidi na dússevne vucsitele, 1, 5. kí szo sze i púspeczke zváli. Dján. 20, 17. 28. Zsteroga sze lejko na pamet vzeme nej li szamo tou; ka szo teda púspeczke i sztarissi vszi edne csészti bili: nego i eto, ka szo vu szlí'zbi ednáko moucs meli. Dónok, ka sze dosztája Titusa, je i z-Krete Pavla vu drúgoj Rimszkoj vouzi bodoucsega pobodo. Ali od tisztecz vu Dalmátzio idoucsi 2. Tim. 4, 10. jeli je sou nazáj vu Kandijo, i tam' zíték szpuno, kak sztimajo, je escse nej brezi vsze dvojnósztí.

§. 3. *Vrejmen, gda je tè listt Paveo Titusi píszaó, je negvúšno: liki i meszto. Ár csi gli podpíšek právi, ka z-Nikopolisa pri Actiáckom broudi bodoucsega meszta zetoga lejko zroka, ka ga tà kjszebi zovè 3, 12. dónok Hedingerus zdrúgimi stíma; ka je z-Filippisa posztlani.*

P R E D G O V O R.

§. 4. *Vcsi ga pa vczejlom liszti náto: kak sze mà vu zítki i vcsenyej vszáksega réda lúdi sztrána dr'zati. I tak mà trí tále*

I. *Predgovor zdr'zava vszebi napi-szek I, 1-4.*

II. *Argumentum mà*

a.) *csészť*

1. *vucsitelov I, 5-16.*

a. *na szvoj'zitek } gle- { 5-8.*

b. *na vcsenyè } doucs { 9-16.*

2. *poszlúsávczo-v II, 1-11.*

a. *ti sztári 1-5.*

b. *ti mládi 6-8.*

c. *szlugo-v 9-10.*

d. *vszej na vsze gledoucs 11-15.*

e. *podlo'zanczo-v: na goszpodo gledoucs III, 1-3.*

β.) *Opominanye*

a. *na toga naprej zracsúnanoga dobroga potrdjávanye III, 4-8.*

b. *na búdoga ogíbanye, 9-11.*

c. *na znikimi kszebi pridejnye 12-14.*

III. *Zaprtek mà pozdrávlanye i blagoszlov, 15.*

P R V I (I .) T Á O .

I. Predgovor, 1-4. II. Kákfe vucsiete nyemi trbej odebrati? 5-8. III. Kretánczov lagoja sega, 9-16.

I. 1. **P**aveo szluga Bo'zi, Apostol pa Jezus Krisztusov pouleg vöre odebráni Bo'zi i szpoznáya isztine, sfera je pouleg pobo'znofzti 1. *Tim.* 3, 16.

2. Vu vüpanyi 'zitka vekivecsnoga; sferoga je obcsio te nela zliví Bog pred vekivecsním vrejmenom: *Rim.* 1, 2. 16, 25.

3. Vö ga je pa vjavo vu *szvojem* lasztivnom † vrejmeni, to je, Rejcs szvojo, po predganyi; sfero je namè zavüpano pouleg zapouvidi zvelicsitela Bogà nasega. † *Szv.* 3, 19. *Ef.* 1, 9 2. *Kor.* 2, 12.

4. Tituli lasztivnomi Szfni pouleg obcsinszke vöre, milofesa, szmilenoszt, mér od Bogà Ocsè i Gofzpodà za Jezusà Krisztusà zvelicsitela nasega. 2. *Kor.* 7, 14.

II. 5. Za toga volo szam te niháo vu Kreti: naj ta drüga zrendelüjes i posztávis vüáksem meszti sztariffè; iki szam ti jasz zapovedao. *Dján.* 14, 23.

6. Csi je sfo nekrivicsni edae 'zenè mou'z, deczo majoucsi verno, na sfero nega to zbe, ka bi hotliva ali neokorna bila. 1. *Tim.* 3, 2.

7. Ar je potrebno püspeki nekrivicsnomi biti, lili sfo zemi safari, nej szebí radomi, nej szrditomi, nej pivczy, nej bivczy, nej rüznoga dobcska pozelävczy. 1. *Kor.* 4, 1. 1. *Tim.* 3, 15.

8. Nego, kí rad na sztán príme, to dobro lübi, kí je trej zen, pravicsen, szvétí, zdr'závecz. 1. *Tim.* 3, 2.

III. 9. Kí sze dr'zi one verne rejcsi, sfera je pouleg návuka: naj bode zmo'zen i opomfnati vu zdravom vesenyej, i te prouti gucsécse premágati. 1. *Tim.* 6, 3.

10. Ar ji je vnogo neokorni, márnoricslivi i pámetizapelävczov, naj bole, kí sfo zobrizávanya. *Dj.* 15, 1.

11. Sterim trbej vüszta zateknoti, kí czejle hi'ze neobracsajo vucsecsi; ka nej trbej, za rüznoga dobcska volo. 2. *Tim.* 3, 6.

12. Erkao je panski 'znyih laštivni nyihov prorok: Kretánczi szo vízigdár la'zci, húde divjácsine, manyi trbúhi.

13. I tou szvedouštvo je ištinszko. Za šteroga volo je trdno káraj: naj zdravi bodo vu vóri.

14. I ne kebzúj na † 'zidovské fabule i †† zapouvidi cslovecse, kí preobrácšajo ištino. † 1. Tim. 1, 4. †† Es. 29, 13. Mát. 15, 9.

15. Ár szo vsša † csifzta tim csifztim: tim †† ofškrúnyenim pa i nevernim je níhaj nej csifzto: nego ofškrúnyena je nyibova i pamet i dúšua vejšz. † Mát. 15, 11. †† Mát. 23, 25. Pril. 15, 8.

16. Kí vadlújo, ka Bogà znájo, zdelom ga pa tajšjo, odúrni bodoucsi i neokorni i na vŕze dobro delo nešzpodobni. 2. Tim. 3, 5.

DRŮGI (II.) TÁO.

I. Kak šze mà kvszáksgea véda lidém oponášati? 1-10.

II. Zakaj moremo pobo'zno 'zivetí, 11-15.

1. 1. **T**i pa gúcsi: ka šze došztája zdravoga vcešnyà. 1. Tim. 6, 3.

2. Tí šztári naj bodo trejzni, poštini, mertúcslivi, zdravi vu vóri, lúbeznošzti, trplivošzti. Tit. 1, 13.

3. Te šztáre 'zene rávno tak: vu šzvešzta došztojnóm nošenyej, nej klajšaricze, nej vnošomi vŕni šzlú'zécse, nego dobra vucšécse. 1. Tim. 2, 9. 5, 13.

4. Naj vcsšjo te mláde lúbiti mo'zè šzvoje i lúbiti deczo šzvojo.

5. Trejzne, csifzta, hi'ze varivácskinye, dobre, podáne laštivnim mo'zom; naj šze rejcs Bo'za ne preklynja. Ef. 5, 22. 1. Tim. 3, 7.

6. Mla'lécze rávno tak opomínaj; naj trejzni bodo.

7. Povšzemšzega šze dávaj na példo dobri dejl vu vcešenyej, nešzškarjenyè i poštenyè šzka'zúvajoucsi. 1. Tim. 4, 12.

8. Rejcs zdravo, i nekrivicsno: naj sze tè, kí je prouti, ofzramotí, níkaj nemajoucsi, ka bi kaj húdoga od váfz pravo. 1. *Pet.* 2, 12.

9. Szlugi naj lasztivnim goszpodárom podáni bodo, vu vřzem priétni, nej proutigućsěcsi. *Kol.* 3, 22.

10. Nej kraj vlicsěcsi: nego vřzo dobro vernofzř fřka'zúvajoucsi; da návuk našega zvelicsitela Bogà vu vřzem řznájzijo. *Tit.* 1, 3.

* *Epist. na Koledni děn.*

II 11. Ár sze je řzkázala ta zvelicsánřřka milofřsa Bo'za vřzejm lidém. 1. *Ivan.* 4, 9. 1. *Tim.* 2, 4.

12. Vucšěcsa nářř, naj zatajímó nepobo'znofzř i řřveczke 'zelě, mertúćslivo i pravicsno i pobo'zno 'živémó na etom řřvejtí. *Lúk.* 1, 74. 75.

13. Csákajoucsi blá'zeno vřpanye i řřkázanye te díke toga velikoga Bogà i zvelicsitela našega Jezua Kriřřtufa. 1. *Kor.* 1, 7.

14. Kí je dáo řřám řřebě za nářř: da bi nářř odkúpo od vřře nepravdenofzřti i ocsířřto řřebi lúřřtvo lasztivno vřřjlo vu dobri delaj. *Eř.* 2, 10. 5, 2.

15. Eta gúcsi i opomínaj i káraj zevřřim zapovidávanyem. Nířřse te naj ne zavr'ze.] *Mal.* 2, 9. 1. *Tim.* 4, 12.

TRÉTYI (III.) TÁÓ.

L Opomina ga, naj a.) te verne opomina na podlo'znofzř i dobra dela 1-8. (ř.) nebařřnovita řřpitávanya i jeřřetnikov řřř bába, 9-11. 11. Prořřřiga, naj te imenúvane pozdráví, 12-15.

1. 1. **O**pomínaj je: naj poglavniškom i obláštrom podložni bodo i Pokorní, na vřze dobro delo pripravni. *Rim. 13, 1.*

2. Naj nikoga ne preklinyajo, *niti sže naj ne borijo; nego pravicsni vřzo krotkoszt szka'zújejo kvřzejm lidém.* *Fil. 4, 5. 2. Tim 4, 24. 25.*

3. Ar szmo i mí bilš nigda neřzpametni, neokorni, bloděcsi, szlú'zěcsi po'zelejnyam i nářzladosztam vnou-gim, vu hūdoubi i nenávidnosztí hoděcsi, sztraslivi, odúrjavajoucsi edendřúgoga. *1. Kor. 6, 11. Ef. 4, 17. 18.*

** Epist, na 11. Koledni dén.*

4. Gda sže je pa šzkázala dobrouta i lűbezni-vořzt klűřztvi zvelicsitela našega Boga *Tit. 2, 11.*

5. Nej † zpravice deřl, štera bi mí vsinili: nego pouleg †† szmilenosztí szvoje je náš zvelicsao po ††† koupeli prepородjenyà i ponovlenyà Dűbà šzvétoga. † Dján. 15, 11. †† *Rim. 3, 20. ††† Ivan. 3, 3. 5.*

6. Šteroga je vř vlejao na náš bogato po Jezus Krįřtusí zvelicsiteli našem. *Ez. 36, 25. 27. Dján 2, 33.*

7. Da pravicsni poštanovři 'znyeřove milosře bomo šrocšniczke pouleg vűpanya 'zřka vekivecsno-ga. *Rim. 3, 24. 8, 23. 24.*

8. Verna je tà reřcs: i řcsém, naj eta potr-djavas; da sže šzkrbįjo vu dobri delaj naprej řztati, kí řzo vřrvali Boga. Eta řzo dobra i hařznovita lidém.] *1. Tim. 4, 8.*

9. Blázna řřpitávanya i roda naprej racřúnanya i nyefke i borjenyà pravřena, zařřtávľaj. Ar řzo neha-řznovita i zamán. *1. Tim. 1, 4.*

10. Jeretnika csloveka po ednom i drűgom opomínanyi sže ogni, *2. Tim. 3, 5.*

11. Znajoucsi, kaj je tákfi preobrnyeni i grisf; liki kí sze je 'ze szám ofzoudo.

12. Gda poslem Artemása ktebi, ali Tichikusa; pasci sze kmeni príti vu Nikopolis. Ár szam nakano tam prezimávati. *Kol. 4, 7.*

13. Zenása právdoznánca i Apollosa szkrblivo kmene posli; naj sze nvima nikaj ne zmenká. *Dj. 18, 24.*

14. Naj sze pa vesijo i ti náfi z dobrim delom naprej sztáti, gde szo potrejbni; naj ne bodo brezi száda. *Tit 2, 14.*

15. Pozdrávlajo te, kí szo zmenom, vszi. Pozdrav, one; kí náfi lúbijo vu vóri. Milosca zevšejmi v'ami. Amen.

K-Títusi Kretánfzke czérkvi prvomi púspeki poszvecsenomi píszani *list* z-Nikopolisa Maczedonte.

SZ. PAVLA APOSTOLA
K - FILEMONI
PISZANI LISZT.
P R E D G O V O R.

§. 1.

Filemon je bio, kak Hieronimus pise, Kolossánecz: stero i drugi potrdjávajo Kol. 4, 9. - Paveo ga je na krsztsánsztvo pripélao *§. 19.* i zovéga szvojega brata *§. 7. 20.* pomocnika *§. 1.* More biti ga je pomágao *vu vcsenyej,* ali *vu podiljávanyi,* ali pa *vu oboujem na rasirjávanye Evangyelioma.* Ka je *prémocsen bio: sze razmi §. 7.*

§. 2. Zrok piszanya je Onezimus: ki okradnovsi Filemona szvojega goszpodára,
gda

gda bi v-Rim pribej'zao, pridoucsi k-Pavli
 a u vovuzi bodoucsemi po po'zalu'vanyi szvo-
 jega bűdoga dela da sze po'urnouti x. 10.
 Stero zľubezni vov geto k-Pavli szľu'zbo'u
 potrdi x. 11. 13. nazáj ga posle z-Rima
 zľisztom vrét, i, liki brata ga preporácsa
 Filemoni x. 16. naj ga nej li szamo gori pri-
 me; nego nyemi i odpisztí vszo bűdoubo
 x. 17, 18. Pavco tak vu tom málom
 ľiszticsi veliko dugoványe ká'ze. Ár czej-
 lo odkúplenýe cslovecsánšzkoga národa doli
 mála. Liki je Krisztus csinio za nász tatè
 pri szvojem Ocsi, da sze je vò szprázno
 szvoje pravice (jure) i ponizo sze je, csi
 je gli 'znyim ednáke díke i zmo'znosztí: go-
 ri sze je vzéo kre cslovecsánšzkoga náro-
 do szredbenik i ftifiteo sze je posztavò za
 nász pri nyem na teliko; da je nej li szamo
 doli ftisao szrditoszt Ocsè szvojega, nego je
 i eto doprneszao; da nász je vu szvojo ľu-
 beznoszt i králesztvo gori nazáj prijao: tak
 sze je i Pavco gori vzéo kre Onezimusa

P R E D G O V O R.

szám szebè je ze vszim Filemoni za nyega zalo'zo na teliko, da ga je nej li szamo znyim zméro; nego ga je escse nazáj vnyego vo bi'zo szpravo.

§. 3. *Mà tak tri tále*

I. *predgovor, gde je napiszek szpoklonom, 1 - 3.*

II. *Argumentum, gde*

a.) *b'váli Filemona 4 - 7.*

β.) *moli sze za Onezimusa*

1. *naj ga nazáj vzeme 8 - 17.*

2. *naj Pavla tejrja 18 - 21.*

γ.) *proszi ga, naj nyemi na zimo sztanýè szprávi, 22.*

III. *Zaprtek mà pozdrávlanye i blagoszlov, 23 - 25.*

S u m m a.

I. Poklon 1-3. II. Hválo zdávanye za vlúbeznošty náprej idejnye 4-9. III. Preprácsanye Onezímusa 10-21. IV. Zaprtek, 22-25.

1. 1. **P**aveo zvézani Krištvus Jezusov i Timotheus brat Filemoni lúblénomi i pomocsniki násemi, *Ef. 3, 1.*

2. I Afii lúblénoj i † Archippi znami vojškúvajoucseni i †† czérkvi; štera je vu tvojoj hi'zi † *Kol. 4, 17.* †† *Rim. 16, 5.*

3. Milóscsa vám i mér od Bogà Ocsè násega i Goszpon Jezus Krištvusa. *Ef. 3, 1.*

II. 4. Hválo dájem Bougi mojemi vszigdár szpomnájocsi sze štébe vu molštvaj moji. 1. *Tefš. 1, 2.*

5. Szlšavši tvojo lúbezen i vóro; štero más k-Goszpon Jezusi i kvšejm šzvétim. *Kol. 1, 4.*

6. Naj obsinštvó vóre tvoje delavno bode vu szpoznanyi vszega dobroga; štero je vu vami, k-Krištvus Jezusi. *Gal. 5, 6.*

7. Ar radošty mámo došta i obeszelišvanya nad tvojev lúbeznoštyov; kaj szo šzi ti šzvéti šzrczà poscinonla po tebi, brat.

8. Záto *csi gli* vnogo šzresnošty mám vu Krištvusi tebi zapovidávati; ka sze doštája: 1. *Tefš. 2, 7.*

9. Dónok za lúbeznošty volo ráj prošim; kí szam tákš, líki šztári Paveo, zdaj pa i zvézani Jezus Krištvusov.

III. 10. Prošim te za mojega šzinà, šteroga szam poroudo vu mojoj vouzi, Onezímusa. *Kol. 4, 9.* 1. *Kor. 4, 15.*

11. Šteri je nigda tebi neháznoviti bio, zdaj je pa tebi i meni háznoviti; šteroga szam ti nazáj pošlao.

12. Tš ga pa, tou je, moje šzrczè, gori přimi.

13. Šteroga szam pri šzebi šleo obdr'zati; kaj bi mi mešto tébe šzlú'zo vu vouzi; všteroj *šzam za* Evan-gyelioma volo: *Fil. 2, 30.*

14. Brezi tvojega znánja szam pa nikaj nej steo vcsiniti; naj ne bude, liki szpotrejbcsine dobrouta tvoja, nego z dobre voule.

15. Ár lejko je záto odíšao do csafza: naj ga na veke nazáj gori vzemes.

16. Nej vecs, liki szlugo, nego vise, *liki* szlugo, tou je, brata lúblénoga, naj bole meni, od koga bole pa tebi i vu tejl i vu Gofzpodni. *Ef. 6, 8.*

17. Csi me záto más za tiváriffa: prími ga gori, liki mené.

18. Csi je pa kaj *prouti* tebi prekaczo, ali *ti je* du'zen: - tou meni notti racúnaj.

19. Jasz Paveo szám szam píszao zmojov rokouv, jasz plácsam: naj ne velim tebi; kaj fzi mi efese i szám szebè du'zen.

20. Zaisztino, brat, jasz te *scsém* v'zívati vu Gofzpodni: razládi csrejva moja vu Gofzpodni.

21. Vúpavli sze vpokornofzti tvojoj píszao szam ti znajoucsi; kaj i vise ka právim, vcsíns. 2. *Kor. 7, 15 16.*

IV. 22. Kcsafzi mi pa i † sztán pripraví Ár sze †† vúpam; kaj sze vám po valí molltvaj nazáj darújem. † *Zid. 13, 2.* †† *Fil. 1, 25.*

23. Pozdrávla te Epaifás zmenomvrét zvézami vu Krifztus Jezusi.

24. Marko, Eristarkus, Demás, Lúkács szo pomocniczke moji.

25. Milofcsa Gofzpodna nafega Jezusa Krifztusa boj zvalim dúhom. Amen. 2. *Tim. 4, 22.*

K-Filemoni píszani z-Ríma po szlugi Onezímusi.

SZ. PAVLA APOSTOLA
K - 'ZIDOVOM

PISZANI LISZT.

P R E D G O V O R.

§. 1.

Zidovfski národ je naj bole prouti sztáo
Evangyeliomi tak; da szo ga mogli
Apostolje vnyegovoj szleposzti, vsteroj escse
zdaj bloudi, povrcsi i med pogane idti
Dján. 13, 46. Dónok szo sze vnougi
'znyih povrnoii: ali za toga volo szo i vnou-
ga trpeli. Stimali szo pa: ka nyim je po-
trejbnó i Moŕzesove czeremonie i návade
pouleg Evangyelioma zdr'závati. Piszani
nyim je záto ete liszt nyim i drúgim na vcese-
nyè i troust.

§. 2.

§. 2. *Piszács je bio, nej, kákfi Nova-
czianus, liki sze je nikim pri 6, 6. 10, 26.
12, 17. drejmalo; ni Rimszki Kelemen, ni
Lúkács, ali Apollo: nego po Sz. Dúbi na-
dejbnuyeni Pavleo. Ár, csi je gli pouleg se-
gè szvojega iména naprej gori nej djáo mo-
re biti záto; ka je' Zido vom odúrno bilou,
ka sze je poganov Apostol zváo; i Rim-
szka czérkev pouleg Hieronimusa i Eusebi-
usa szvedocsánsztva ga je nej stejla za Ka-
nonicsánszko písimo szpoznati: dónok ga je
Grcska czérkev za Sz. Pavla listt vszig-
dár escse pred Origenesom, kak ká'zejo Ke-
lemen, Didimus, Atanazius, Krizostomus, &c.
cvadlúvala. Stero i vezdásnyi moudri se-
reg naszledúje.*

§. 3. *Vrejmen i meszto je escse negvús-
no; gda i gde je písani. Li vidi sze: ka
je 2- Vlaskoga országa, kak podpiszek mà,
po prvom robsztvi. 13, 19. Filem. x. 22.
Fil. 2, 24.*

§. 4. *Tála mà d'vá*

P R E D G O V O R.

I. opomina na krsztsánszstvó obrnyene,
ali eszse vu tvóri szlabe 'Zido-ve na

A. sztálnosztvó vu krsztsánszskom ná-
zvuki i tvóri, pred nyè dejvajúoucsi
Krisztušovo

1. diko, I, 1-3.

2. oszobo; sztero vkúp zlága

α.) z-Ángyelszkozv, od sztere je vék-
sa na

a. vizokoszt	} gle- dov:cs	{ 4-14.	
b. návuk			} II, 1-4.
c. goszposzstvó			

β.) z-Mojzšovovzv, od szteroga je
plemenitejsa na

a. szklú'zbo	} gle- dov:cs	{ III, 1-6.
b. pocsiválicse		

γ.) z-Áronovovzv, od szteroga je
vizisa na

a. popouszstvó	} gle- dov:cs	{ 14-16.	
b. áldov			{ V, 19.
c. védpopouszstvó			{ 10. sztero potrdjá- va 1. znik-

P R E D G O V O R.

1. zniksim pripravlanym 11-14. VI, 1-20.

2. zdugovanyem; geto gucusi od † Melki'zedeka VII, 1-10.

†† Krisztusovoga, pouleg Melki'zedekovoga réda, popouštvava; gde

a.) právi, ka je

a. Áronszko puno zmenkanya VII, 11-19.

b. Krisztusovo je pa popolno 20-28. VIII, 1-13.

β.) ká'ze obilnej

	}	}	{	nakráczi doli
a. Levitánszko	ko-	}	}	IX, 1-10.
b. Krisztusovo	tero			
				X, 1-18.

2. nász na nyega baszek vzé-
tje ráta 19-39.

B. szvétoga zítka 'zivlejnye, stero sztoji

1. vu vđri; stero

a.) doli szpisáva XI, 1.

β.) nyè

i	dela	naprej	} 2. 3.
	(példe)		

 XI,
4-40.

2. vu dobri delaj; stera szo

a.) trplivoszt XII, 1-13.

β.) mér i lúbezen 14.

γ.) szpametnoszt, 15.

δ.) bratinszka lúbezen XIII,
1-3.

ε.) histva csisztoucsa - - 4.

ζ.) zadovolnoszt - - 5-6.

η.) kvucsitelom oponásanye 7-19.

II. Zapéra csejli líszt

1. zmolitvom, 20. 21.

2. zopominanyem, 22.

3. na znánye dávanyem, 23.

4. szpoklonom, 24.

5. zblagoszlovom, 25.

P R V I (I .) T Á O .

I. Bo'ze vnougom vrejmeni vnogo šele gúcsanye, 1. II. Kriztusa doli šepišvanye, 2-14.

1. 1. **V**nougom táli i vnougo doubó je nigda Boug gúcsao Ocsákom po † prorokaj: veti šzlejdnýi dnévi je pa nášm gúcsao po †† Szni šzvojem. † *Racs.* 12, 6. 8. †† 2. *Pet.* 3, 3.

II. 2. Steroga je † poštvavo šrocsnika vřzej: po †† sterom je i ete šzvejt šztvouro. † *'Zolt.* 2, 8. 8, 7. †† *Ivan.* 1, 3.

3. Kš bodoucsi † blifšk dške i †† obráz poštvave nyegove ††† nořzéci vřza zricsjouv zmo znořzti šzvoje, *geto je* po šzebi * ocsišcsávanye vesřno grejhov náš, ** šzeo šzi je na deřznico zviřnořzti, vu viřšni. † *Mod.* 7, 26. †† *Ivan.* 4, 9. ††† *Kol.* 1, 17. * *'Zid.* 9, 14. 16. ** *Ef.* 1, 20

4. I od toga je jakšejři vesinyeni od angyelov: od koga vékře imě je od nyřř šrokúvao. *Fil.* 2, 9. 10.

5. Ar komi je gda zangyelov erkao: † tš řzi moj Szin, jař řzam te dneřř porondo? I pa: †† jař bodem nyemi Ocsa i on bude meni Szin. † *'Zolt.* 2, 7. †† 2. *Sam.* 7, 14.

6. Gda pa páli notri pela † prvorođenoga vu ete šzvejt, velf: †† i naj ga molijo vřř angyelje Bo'zi. † *Kol.* 1, 18. †† *'Zolt.* 97 * 7.

7. I kangyelom iřztina právi: kš csinř angyele šzvoje dšhě i řzluge šzvoje ognya plamén. *'Zolt.* 104, 4.

8. Křřni pa: tvoj kráľeřřki řztolecř, ó Boug! na veki veke; palicza rávnořzti je palicza kráľeřřtva tvojeg. *'Zolt.* 45, 7.

9. Lúbo řzi práviczo i ođurjávao řzi kriviczo: záto te je namazao, ó Boug, Boug tvoj zoliom velfeljř viře od tvoji tivářiřov *'Zolt.* 45, 8. *Dján.* 10, 38

10. I tš řzi od zacsětka, Gofřpodne, zemlo fundalivao, i deřa řouk tvoji řzo neběřza. *'Zolt.* 102, 26

11. Ona preřřo, tš pa ořřtánes: i vřza, liki gvant ořřtářajo. *Es.* 51, 6.

12. I liki odivalo, zavijés je i preminéjo sze: tí izi pa te izsti, i lejta tvoja sze ne pomenkájo. 'Zolt. 102, 27. 28.

13. Kšteromi zangyelov je pa gda etkao: szedi izi zdejszne moje, naj polo'zim nepriátele tvoje podnogaoniczo noug tvoji? 'Zolt. 110, 1.

14. Nej izo li vszi szlú'zevni dūhovje na szlú'zbo vō poszlani za oni volo; kí bodo ōrokūvali zvelicsanye? 'Zolt. 34, 8. 91, 11.

DRŪGI (II.) TÁO.

I. Vu Evangyeliomi po Krizstusi dánomi sztálni obztojmo, 1-4. II. Krizstus má Bo'zánfzko obláfzt, 5-10.

III. Zrok nyegove kbratom priszpodobnoszti, 11-18.

I. 1. **Z**áto je nám potrejbno od toga bole kebžūvati na ta szlššana: naj kak mimo te szlššane rejcsi brezi baszka ne odbi'zšmo.

2. Ar, csi je po angyelaj gūcsana rejcs trdna vcsinyena, i vizáko prisztoplenyē i neokornoszt je vzēla pravicsni nájem. Dján. 7, 53. Pravd 27, 26.

3. Kakda vuidemo mí; csi za tákše zvelicsanye ne bomo márali; štero sze je zácsalo po Goszpodni; potom je pa od oni, kí izo je szlššali, vu nami potrdjeno; 'Zid. 10, 29. Mát 4, 17.

4. Stero je kcsafzi i Boug poszvedocso znamejnym i zcsūdami i zvnougimí mocsmí, i zrazdiljávanyamíszvétoga Dūhà pouleg szvoje voule? Mark. 16, 20. Dján. 2, 4.

II. 5. Ar je nejangyelom poudao te prššsztni szvejt; od šteroga gucsšmo. 2. Per. 3, 13.

6. Szvedocso je pa nindri nikák govorēcsi: ka je cslovik, kaj sze izpomšnas znyega? ali szin cslovecsi, kaj ga priglejūjes? 'Zolt. 8, 5. 144, 3.

7. Malo ménšega izi izstina vcsšno od angyelov: ali zdškov i szpoštenyom izi ga korunūvao, i posztavo izi ga nad delom rouk tvoji.

8. Vřza řzi podvřgao pod nožè nyegove. Ář, ka je nyemi vřza podvřgao, nikaj je nej niháo, ka bi nyemi ne bilo podvřzeno. Zdaj pa efese ne vřdimo: ka bi nyemi vřza podvřzena bilà. *'Zolt. 8, 7. Mát. 28, 18.*

9. *Onoga pa*, řteri je † edno malo od angyelov mén-fi vcsinyeni, vřdimo, Jezusa, po trplejnyaj řzmrti, zdřkov i řzpořtenyom korunůvanoga; da bi zmiľofese Bo'ze za †† vřze řzmrt kořtao. † *Fil. 2, 8. †† I. Iv. 2, 2.*

10. Ář řze je přřřtalo onomi; za † koga řzo vřza i po kom řzo vřza: *da bi ga, geto je* vnogo řzinou vř dřko připelao, liki †† poglavníka nyihovoga zveľicsanya, po ††† trplejnyaj popolnoga vcsřno. † *Rim. 11, 36. †† Es. 53, 11. 1. Pet. 3, 18. ††† Džán. 3, 15. Lúk. 24, 26.*

III. 11. *Geto řzo † vřzi zednoga i tè, kř* pořzvecsůje i ti pořzvecseni. Za řteroga volo ga je nej řzřám za †† brate one zvati † *Džán. 17, 26. Rim. 9, 5. †† Ivan. 20, 17.*

12. Govorécsi; nazviľcsávao bom imè tvoje bratom mojim; na řzrejdi vř řzpráviľcsi ti řzpejvao bodem. *'Zolt. 22, 23. 26.*

13. I opet: jař † bom řze vnyem vřpao. I pá: †† ovo jař i decza, řtero mi je Boug dáó. † *'Zolt. 18, 3. †† Es. 8, 18.*

14. *Geto tak decza obcsinřtvo meřzà i krvi mà: i † on je přřřpodobno nyib řálnik; da bi po řzmrti zřůřo †† roga; ki mà moucs řzmrti, tou je, vřgà.* † *Ivan. 1, 14. †† 1. Kor. 15, 54. 2. Tim. 1, 10.*

15. I ořzloubodo bi tè, kř řzo za volo řztrahà řzmrti vř vřzem 'řřtki pod řzlů'zbov bilř. *Lúk. 1, 74. Gal. 4, 1-5.*

16. Ář je nindri nej gori vzéo angyelov: nego Ábrahámovo řzemen je vzéo na řzèbe. *Racs. 35, 12.*

17. Záto je mogao vř vřzem kbratom přřřpodoben biti: da bi miľofřtiven bio i veren vřľcsnyi poř pri Bougi na řřřfanye grejhov ľůřřtva. *Fil. 2, 7.*

18. Ár, vu kom je on trpo szkúsávani, vtisztom more i onim, kf sze szkúsávajo, pomágati. 'Zid. 4, 15. 16.

T R Ê T Y I (III.) T Á O.

I. *Krisztusa, od Moj'zesa véksega, nám preporácsa 1-6;*
 II. *Na szétlnošet vu vóri opomina, 7-19.*

I. 1. **Z**áto, bratje, szvéti, † pozványa nebeszkoga tálniczke, †† pametújte Apostola i vísenyega popa vadlávanya násega, Krisztusa Jezusa. † I. Pet. 1, 15. †† 'Zid. 2, 1. 4, 14.

2. Kí je veren bio tomi, kí ga je *na tou* posztavo; liki i Moj'zes, vu czejloj nyegovoj hi'zi. *Racs. 12, 7.*

3. Ár je ete od toga vékse díke vrejden od Moj'zesa prestímáni: od koga vékse postenyè mà od hi'ze tè; kí jo je napravo. *Zak. 6, 12. Ef. 2, 12.*

4. Ár vszáka hi'za sze od nikoga napravla: kí je pa vsza napravo; je Boug. 2. *Kor. 3, 5. 5, 17. 18.*

5. I Moj'zes je isztina veren bio vu czejloj hi'zi nyegovoj: liki szluga na szvedouštvo onoga; štero je melo potom gúcsano biti. *Pravd. 18, 15.*

6. Krisztus pa, liki Szin nad hi'zov szvojov: šteroga hi'za szmo mí; csi vúpazen i vúpanya hválo notri do konce trdno obdr zímo. 1. *Kor. 3, 16.*

11. 7. Záto, liki Sz. Dúh právi: *duesz, csi glásez nyegov csúli bodte, 'Zolt. 95, 7.*

8. *Ne obtrdite šerczà vasa, liki vu razdrá'z'zenyej za dnéva szkúsávanya vu púšcsávi; Vóid. 17, 3.*

9. Gde szo me szkúsávali ocseve vasi, vardejvali szo me, i vidili szo dela moja štirideszét lejt.

10. Záto szam šze razcsémero na tè národ i erkaoszam: vszszkoušz bloudijo vszrczi. Oni szo pa nej poznali potš moje:

11. Da szam prizégno vu szrditofzti mojoj: csi bodo notri sli vu pocsíválifse moje. *Racs. 14, 21-37.*

12. Glédajte *tak*, bratje; naj kak ne bode vu šter-

rom zvász nevernoszti hũdo szrczè; stero bi od 'zivo-
ga Bogà odsztoupilo: *Pravd.* 29, 18.

13. Nego opominajte szami szebè vszákfi dén; dokecs
sze denésnyi dén zovè: naj sze sto zvász ne obrdi po za-
pelávanyi grejba. *Ef.* 4, 22.

14. Ár szmo tálniczke vesinyeni Krisztusovi; csi li
zacétek podsztati notri do konceza trdao obrdzimo.
2. Pet. 1, 4. *Oz.* 2, 10.

15. Dokecs sze vels: dnešz, csi glász nyegov csũ-
jete, ne obrdite szrczà vasa, liki vu razdrá'zd'zewej.

16. Ár nški, gda bi csũli, razdrá'zd'zili szo ga: ali
nej vszi, kí szo vò sli z-Egyptoma po Moj'zeši.

17. Na stere sze je pa csemerio štiridelzèt lejt? Nej
li na tè: kí szo pregrejšli, kí kotrige szo tà szkapale
vu pũcsávi? *Racs.* 14, 35.

18. Kim je pa prizégno; ka ne bodo notri sli vu
pocsiválisce nyegovo: nego tim nevõrvajoucsim?

19. I vídimo: kaj szo nej mogli notri idti za vole
nevernoszti. *1. Kor.* 10, 5.

STRTI (IV.) TÁO.

I. Opomina je, naj šlevi z - Evangyeliomszke milosce vò ne
szpádne 1-3. II. Od sztároga i Novvoga T.št. po-
csinka, 4-11. III. Od moucsi rejcsi Bo'ze, 12. 13.
IV. Oponinanye na ovoga pocsinka iszkanye, 14-16.

1. 1. **B**ojmo sze záto: da sze kak po tà nihánom
obecsanyi notri idejnya vu pocsiválisce nyeg-
govo sto zvász ne vřdi pomenkávati. *'Zolt.* 116, 7.

2. Ár je i nám nazvescsũvani bio Evangyeliom, liki
i onim: ali nej nyim je hafznola ta csũta rejcs záto;
kaj je nej zmešana blša po vòri zonimi; kí szo jo po-
szlũfali. *1. Kor.* 10, 11. 12.

3. Ár mš, kí vòrjemo, bomo notri sli vu pocsivá-
lisce, liki je povedao: kaj szam prizégno vu szrdi-
toszti mojoj, csi bodo notri sli vu pocsiválisce moje;
csi szo gli tà dela od gorivr'zenyà szvejta vesinyena.

II. 4. Ar je od szédmoga dnéva tak pravo vednom meszti: i pocsino je Boug vu szédmom dnévi od vszega dela szvojega. Szru. 2, 2.

5. I vtom meszti pà: csi bodo notri sli vu pocsiváliscse moje.

6. Geto tak ofztáne; ka niki bodo notri sli vu nyè i oni, kim je oprvics nazvejseno bilou, szo nej notri sli za nevernoszti volo:

7. Pà je eden dén zrendelúvao, dnešz, po Dávidi govorécsi po telikom vrejmeni (liki je povejdano,) dnešz, csi gláfz nyegov csúli bodte, ne obtrdite šzrczà vasa. 'Zot. 95, 7. 8.

8. Ar, da bi je Jo'zua vu pocsiváliscse pripelao, ne bi od drúgoga dnéva gúcsao potom toga.

9. Záto je efese edno szoboutno pocsiváliscse za Bo'ze lúšztvo. Es. 66, 23.

10. Ar, kí je notri fou vu pocsiváliscse szvoje, i on fzi je pocsno od dejl szvoji; liki Boug od szvoji lafzivni. Oz. 14, 13.

11. Pašcsimo sze záto notri idti vu tizto pocsiváliscse: naj što ne šzpádne vu ono pèldo te nevernoszti. 1. Kor. 10, 9. 10.

III. 12. Ar je Bo'za † rejcs 'ziva i †† mocna i ††† ofztrejfa od vszákoga zobej šztráni ofztrcz majoucsega mecsa, i došzégne notri do razdeljenyà i dúše i dúbà i šzklejp i mouzg, i ofzodjávecz je miszeo i naminyávanov šzrczà † Jer. 23, 29. †† Rim. 1, 16. ††† Oz. 1, 16. Pred. 12, 13.

13. I nega nevidoucsega sztvorjenyà pred nyim. Ar szo vsza nága i odkrita ocséjm nyegovim; od šteroga nám je rejcs. Sir. 15, 19. Pril. 20, 27.

IV. 14. Majoucsi záto velikoga vřšesnyega popa, kí je i nebéfza prejšao, Jezufa Szinà Bo'zega, dr'zmo eto vadlúvanyc. 'Zid. 3, 1. 6, 20.

15. Ar † nemamo tákšega vřšesnyega popa; kí bi ne mogao potrplejnye meti znafimi nemocnoszťami: nego †† šzkúšfanoga vu vřzem priřzpodobnim tálom, †††

zvũn grejha. † 'Zid. 2, 17. †† Mát. 4, 1-4. ††† 2. Kor. 5, 21.

16. Prisztáplajmo záto zvũpaznosztyov k milosťce sztouczy: da szmilenoszt vzememo i milosťso najdemo v potrebnom vrejmeni na pomoucs. *Rim. 5, 2. Ef. 2, 18. 3, 12.*

P É T I (V .) T Á O .

I. *Vifesnyega popa csészť zglibáva z-Krisztusouov csészťyov, 1-10. II. Strájťa 'Zidove; ka eťce tē návuk neznaťo, 11-14.*

1. 1. **A**r sze vszákí vifesnyi pop, zľúdi vzėti, za lidť posztávla pred Bogà: naj áldũje i dári i áldove za grejhe. 'Zid. 2, 17. 8, 3.

2. Kí bi sze mogao doszťoťno szmilũvati nad neznaťoucsimi i bloděcsimi; geto je i szám obvzėti znmocsnosztyov.

3. I záto *nyemi* je potrebno, liki za ľúšťvo, tak i za szébe áldũvati za volo grejhov. *Lev. 9, 7. 'Zid. 7, 26.*

4. I niscse szi ne vzeme tē csészťi: nego pozváni od Bogà, liki i Áron. *Všid. 28, 1.*

5. Tak je i † Krisztus nej szám szebi eto dsko vzéo; ka bi vifesnyi pop bio: nego, kí je knyemi gũcsao; tť szi †† moj Szin, jazť szam te dnešť poroudo. † *Iv. 8, 54* †† 'Zid. 1, 5.

6. Liki i vdrũgom mešťti právi: tť szi pop na veke pouleg réda Melchi'zedekovoga. *'Zolt. 110, 4.*

7. Kí je vu dnevi teťla szvojega i molťve i prosnye zvelikim kricsanyem i szkuzamí áldũvao *onomi*, kí ga je mogao zdr'zati od szmrti; i poszľũjnyen od sztrahà je *oszlobodjeni*. *Mát. 26, 39. 27, 46.*

8. I, csí gli je Szin *Bo'zi, dšnok* sze je návcsa od oni, štera je trpo, pokornoszt. *Fil. 2, 6. 8.*

9. I, gda bi † popolni grátao, vcsinyen je vszejm szebi pokornim †† zrok vekivecsnoga zvelicsanya. † *Zom. 19, 30. †† 'Zid. 2, 10.*

de'zd'z popijáva i rodi trávo szpodobno onim, po šteri sže dela, vzeme blagoszlov od Bogà.

8. Stera pa † trnye i šcsetálje prináfa: zavr'zena je i blúzi je kprekléštví; štere †† konecz je na 'zganyè. † 2. *Sam.* 23, 6. 7. †† *Es.* 33, 12. *Jud.* 5. 7.

9. Vúpamo sže pa od vášz, lúbleni, bougfa i záksa, štera májo zvelicsanye: csi gli tak gucsimo.

10. Ár je † nej nepravicsen Boug: kaj bi sže †† szpozábo zdela vašega i zcsinejnja lúbeznoštví; štero šte pokázali vu iméni nyegovom, gda sžte szlú'zili tim šzvétim i *escse* szlú'zite. † 2. *Tefz.* 1, 6. †† *Már.* 10, 42. 25, 40.

11. Zelejmo pa, da vášz edenvšzáki poká'ze to izšto szkrblivoštv na puno gvúšnoštv vúpanya notri do koncza *'Zid.* 3, 6. 14.

12. Naj manyi ne bodete: nazledújte pa one; kí po vóri i trplivoštví obecsanya órókújejo. *1. Kor.* 11, 1.

13. Ár, gda je Boug Abrahámi szemen obecsao, geto je nikoga nej meo vékšega, na koga bi prizégao, prizégno je na szébe *Szv.* 22, 16. 17.

14. Govorécsi: zaštvino blagoszlovivši blagoszlovim te, i povnou'zajoucsi povnou'zam te. *Szv.* 12, 3.

15. I tak trplivo csakajocsi doubó je obecsanye. *Jak.* 5, 7.

16. Ár izština lidjè na vékšega *od szébe* prizégajo i vřákoga nyihovoga protivništvá konecz je na potrdjenyè prizéga. *Všid.* 22, 11.

17. Vu kom da bi obilnej šleo Boug pokázati órocsnikom obecsanya tanácsa szvojega štválnoštv: prizégo je djáo med nyou. *Gal.* 3, 14.

18. Naj po dvoujem nepremenjenom deli, vkom je nemogoucse lagati Bougi, mocsno obefzeljè mámo pašcsivši sže obdr'zati pred nášz djáno vúpanye. *Tit.* 1, 2.

19. Stero, liki kotvo, dúšè mámo i mirovno i trdno: štera i notri ide vu to znotrejsnye zakrivala. *Všid.* 26, 33.

20. Kama je prebi'závecz za nász notri sou Jezus; kí je pouleg réda Melchi'zedekovoga víšesnyi pop vcsi-nyen na veke. 'Zid. 3, 1. 5, 6. 8, 1. 9, 11.

SZÉDMI (VII.) TÁO.

I. Melchi'zedekovo popoušztvo je vékše od Áronszkóga 1-10.
 II. Áronszko je nefztálno: Melchi'zedekovo je fztálno, 11-22. III. Melchi'zedekovo sze je szpunilo v-Kri-sztusi, 23-28.

I. 1. **A**r ete Melchi'zedek je bio Sálema kráo, pop víšesnyega Bogà: kí je sou pred Ábraháma; gda sze je povrno od pobstja králov, i blagoszlovo ga je. Szrv. 14, 18.

2. Komi je i defzetino zevszega dáó Ábrahám. Oprvics ifztina sze razszkláda kráo pravieze: potom pa i kráo Sálema, tou je kráo méra.

3. Brezi ocsè, brezi materè, brezi rodbine: niti zasètka dnévov, niti 'zitka koncza nemajoucsi, prizpodoben pa k-Szñi Bo'zemi, ofztáne pop na veke.

4. Glédajte pa, kákli je tè, komi je i Ábrahám pátriárcha dáó defzetino zdošeska.

5. I ifztina, kaj, kí zszinouv Levi popoušztvo vze-mejo, zapovid májo defzetiniti lúšztvo pouleg právde, tou je brate szvoje: csi gli szo z-Ábrahámovce bedrè zisli. Racs. 18, 21.

6. Tè je pa, šteroga rodbina je nej zoni, defzetni-vao Ábraháma; i blagoszlovo je toga, kí mà obecsa-nya. Szrv. 14, 20.

7. Brezi vřzega prouti gúcsanya sze pa te ménši od toga vékšega blagoszlávla.

8. I eti ifztina defzetino mrtelni lidjè jemléjo: tam pa, kí szvedoušztvo mà, ka 'živè.

9. I (naj tak ercsém) vu Ábrahámi je i Levi, kí defzetino jemlè; defzetino dáó. Rim. 4, 11.

10. Ár je ešce vu bedri ocsè bio: gda nyemi je prouti sou Melchi'zedek. Szrv. 14, 18.

II. 11. Da bi záto popolnoszt po Levitánfzkom poufztvi bila (ár je lúfztvo pod nyim právdo vzelo:) zakaj bi *tak* trbelo pouleg réda Melchi'zedekovoga drúgomi popi posztanoti; kí bi ne bio pouleg réda Aro-novoga imenúvan? *Gal. 2, 21.*

12. Ar gde je premejnyeno popoufztvo: tam more i právde premejnnyè biti.

13. Ar, od koga fze tou právi, zdrúgoga plemena je, zštetoga je níscse nej fzlú'zo pri oltári.

14. Ár je ocsivefzno: kaj je z- Júdovoga plemena zšfao gori nas Gofzpoud; šteromi plemeni je Moj'zes i ikaj nej gúcsao od popoufztva. *Lúk. 1, 78.*

15. I efcse je ocsivefznejše: csi pouleg prifzpodob- nofzti Melchi'zedekove drúgi pop gori fztáne;

16. Kí je nej pouleg právde telovne zapouvidi vcsinyen; nego pouleg moucsi 'zítka nerazvézanoga.

17. Ár fzvedocsi: ka fzi tí pop na veke pouleg réda Melchi'zedekovoga.

18. Ar odlo'zenyè prve zapouvidi ifztina je vcsinye- no záto: kaj je nemocsna i nehafznovita bila. *Gal. 4, 9.*

19. Ár je † nikaj nej popolnoga vcsinlla právda: ne- go je notri pripelanyè bougfega vüpanya; po kom †† fze pribli'závamo k-Bougi. † *Rim. 3, 20. Dján. 13, 38.* †† *Ef. 2, 18.*

20. I od toga bole: kaj je nej brezi pršfzege.

21. (Ar fzo övi brezi pršfzege popovje vcsinyeni bi- li: ete pa fzpršfzegov za volo onoga, kí je knyemi er- kao: pršféguo je Gofzpoud i ne bode nyemi 'zao: tí fzi pop na veke pouleg réda Melchi'zedekovoga.) *'Zolt. 110, 4.*

22. Od toga bougfega Zákona je vcsinyen porok Jezus. *'Zid. 8, 6.*

III. 23. I tifzti je ifztina vecs bilou vcsinyeni po- pouv záto: kaj fzo za volo fzmrti nej mogli *ofzgdár v'zítke ofztánoti:*

24. Ete pa, da na veke ofztáne, vekivecsno má popoufztvo.

25. Odkud i zvelicsati napuni more *one*; kí po nyem k-Bougi prihájajo. *Ar, da vszigidár 'zivè, moli sze za nyè. Rim. 8, 34.*

26. *Ar táksí vísesnyi pop sze je nász prisztájao, † szvéti, †† nekrivicni, ††† nevojulacséni, odlóceni * od grejsnikov i ** vífisi vcsinyen od nebész. † Lúk. 1, 35. †† 1. Pet. 1, 19. ††† Ivan. 1, 29. * 'Zid. 4, 15. ** Ef. 4, 10.*

27. Komi je nej potrejbno vszáki dén, liki onim vísesnyim popom, prvle za *szvoje* lasztivne grejhe áldov prineszti; potom pa za lúszta grejbe. *Ar je tou on vcsíno ednouk szám szebè áldúvajoucsi. Lev. 9, 7. 'Zid. 5, 3.*

28. *Ar právda lidi posztávla na vísesnye popa majouse nemocsnoszt: rejs pa priszéganya, sfera je po právdi vcsinyena, Sziná na veke popolnoga dejva. 'Zid. 5, 2, 9.*

OUSZMI (VIII.) TÁÓ.

I. *Krisztus je jaksí pop: liki sztároga Zákona popevje 1-5.*

II. *Krisztusov Zákon je sztalnejsi: liki Moj'zesov, 6-13.*

I. 1. **S**umma pa etoga gúcsanya je *eta: kaj tákséga mámo vísesnyega popa; kí fzi je szeo na deszniczo throunufa velikozti vu nebészaj. Ef. 1, 20.*

2. Toga Szvétoga dugovánja szluga i satora isztine: sferoga je posztavo Guszpoud, i nej cslovik. *'Zid. 9, 11. 24.*

3. *Ar vszáki vísesnyi pop sze za toga volo posztávla: naj gori noszi dári i áldove. Zato je potrejbno kaj meti i etomi: sfero bi áldúvao. Ef. 5, 2. 'Zid. 5, 1.*

4. *Ar, da bi efse na zemli bio, ne bi bio pop: geto sfo eti popevje ont; kí pouleg právde dári áldújejo.*

5. *Kí példi i szenczi izlú'zijo ti nebeszki dugovánjov: Mki je Moj'zes od Boga opoumčenyeni, gda bi dokončavao sator. Ar, glédaj, praj: da vsza naprávis pouleg forme, sfera ti je na gori pokázana. Kol. 2, 17. 'Víd. 25, 40.*

II. 6. Zdaj je pa od toga šakšejšo szlů'zbo doubó: od koga je bougléga Zákona szredbenšk; šteri je i nad bouglim obečsanyem šzkoncsan. 2. Kor. 3, 6. 'Zid. 7, 22.

7. Ar, da bi ov prvi brezi zmenkanya bio, tak tomi drůgomi ne bi bilou mešzto šzkanó.

8. Ar to'zécsi nyim právi: ovo dnévi prádo, právi Gofzpoud, i šzkoncsam zhi'zov Izraelšzkov i zhi'zov Jude zákon nouvi. Jer. 31, 31.

9. Nej pouleg Zákona, šteroga šzam vcsino 'znyi-hovimi očsáki vu dnévi; gda šzam je za rokou přšjao, da bi je vő šzpelao z-Egyiptomšzke zemlě. Ar šzo oni nej ofztanoli vu mojem zákoni: i jašz šzam nej má-rao za nyě; právi Gofzpoud. Es. 8, 11.

10. Ete je pa te Zákou; šteroga pošzťávím zbi'zov Izraelšzkov po tej dnévi, právi Gofzpoud: dám právdó mo-žo vu nyih pamet i vu nyih šzrczà jo zapíšem; i jašz nyim bodem Boug, i oni bodo meni lůšzťvo. Ez. 36, 26.

11. I nišcse ne bode vcsio bli'znyega šzvojega, niti brata šzvojega govorécsi: šzpoznaj Gofzpodna. Ar me vřzi šzpoznajo, od naj ménšega 'znyišk notri do naj vékšega znyišk. Ivan. 6, 45.

12. Ar milofztiven bodem nepravicsnofztim nyihovim i grejhom nyihovim i znepravdenofzti nyihove šze vcs ne šzpomeném. Rim. 11, 27.

13. Gda právi: nouvi, toga prvoga na šztároga šzprávla. Štero je pa ofztaralo i šzeiri: blůzi je kkonczi.

DE V Ě T I (IX.) T Á O.

I. Šztároga Zákona šzlů'zba i nyě škér šze naprej racšna, 1-10. II. Káze, ka šze je vřze vu Krifzťuřš šzpu-nilo, i 11-28.

I. 1. **M**eo je tak iřztina i te prvi šator pravicsnofzti šzlů'zbe i vůnějšnye šzveřzťvo.

2. Ar je šator naprávleni, vřšteroga prvom táli je bio pošzvečšnyek i šzto i pošzvečšenyà krůh; kí šze veřš izvéto. Křid. 25, 23.

3. Po drugom zakrivali je pa bio sator; ki sje zovè szvéto szvétih, *Vôid.* 26, 33.

4. *Steri* je meo zláto kadilniczo i lado zákona obliáno povízud zlátom: vsteroj je bilou to zláto vejdro imajouce manno, i Áronovo síbo, stera je preczvela, itáble zákona. *Vôid.* 16, 33. 25, 10. 34, 29. *Racs.* 17, 10.

5. Odzgora pa na njej szo bilf Kerubfni dike obfzenczavajoucsi ftisávniczo: od fteri je nej potrejbno zdaj po ednom gúcsati *Vôid.* 25, 18.

6. Gda bi pa cta etak szprávlena bilà: vte prvi sator ifztina szo vszigdár notri sli popevje na szkoncsávanye *Boze* szlú'zbe. *Vôid.* 25, 30.

7. Vte drúgi pa ednouk vleti, szám te vísesnyi pop, nej brezi krvi; stero je áldúvao za szvoje i za lúftva neznanofzti. *Vôid.* 30, 10.

8. Po sterom naznaníje Szvéti Dúh: kaj je nej vò vjavlena bfla pout kfzvetini; dokecs je te prvi sator gori fztáo, *'Zid.* 10, 19. *Ivan.* 14, 6.

9. Kí je bio szpodobnofzt vu tífztom vrejmeni: vsterom szo i dáti i áldove áldúvali; kí szo nej mogli popolnoga vcsiniti vdúsnof vejfzti toga szlú'zécsega *Bougi.* *Dján.* 13, 39.

10. Szamo zhránov i szpítvinov i zrázlocsnim prányem i fztelovnimi pravicsnofztni; stera szo notri do vrejmena poprávlenyà nafztávlena. *Racs.* 19, 7.

* *Epist. na Judico ali V. posztno Nedelo.*

II. 11. Gda je pa Krisztus, prísefztni do-brout vísesnyi pop, prífao po vékfem i popolnejsem satori nej zrokami naprávlenom, tou je, nej tè reje. *'Zid.* 3, 1. 4, 14.

12. Niti po krvi kozlouv i télec: nego po lasztivnoj krvi je notri sou ednouk vu ta szvéta i vekivecsno odkúplenýè je najfao. 1. *Pet.* 1, 19. *Es.* 45, 17.

13. *Ar csi krv bikouu i kozlouu i pepéo telicze poszkropení te ofzkrúnyene poszvecsúje na tejla csi-sztoucsó: Racs. 19, 14.*

14. *Od koga bole † krv Krisztuſova, kí je po vekivecsnom Dúki szám szebè †† áldúvao nevújvlacsénoga Bougi, ocsishti dúsno vejszt vafó od ††† mrtvi dejl; da szlú'zite 'zívomi Bougi. † Iv. 1, 7. †† Ef. 5, 2. ††† 'Zid. 6, 1.*

15. *I záto je † nouvoga Zákona †† szredbeník: da bi po ††† vcsinyenój szmrti na odkúplenyè pod prvím Zákonom bodoucsega presztóplenyà, ti pozváni vekivecsnoga óroka obecsanye vz. li.] † Mát. 26, 28. †† 1. Tim. 2, 5. ††† Rim. 5, 6.*

16. *Ar gde je zákon, tam more biti szmrt toga; kí zákon csiní.*

17. *Ar je zákon nad mrtvimi potrdjeni: naci je nemocsen; dokecs 'zivé tiszti, kí je zákon vcsno. Gal. 3, 15.*

18. *Odkud je ni te prvi brezi krvi nej bio poszvecseni.*

19. *Ar, gda bi vó zgúcsane bílé vsze zapouvidi pouleg právde od Moj'zefa vřzemi lúsztvi, vzéo je krv telecsó i kozjo zvodouu i zerdécsóv vunov vrét i zhisopom; i knige i vsze lúsztvo je poskroupo Vóid. 24, 5 .6.*

20. *Govorécsi: tou je krv tisztoza zákona; steroga vám je Boug zapovedao. Vóid. 24, 8. Mát. 26, 28.*

21. *I sator túdi i vszo poszoudu szlú'zbe je rávno tak szkrvjouu poskroupo. Vóid. 29, 36.*

22. *I szkoro sze vsza po krvi ocsiscsávajo pouleg právde: i brezi krvi prelcánya nega odpúcsánya grejbov. Lev. 17, 11.*

23. *Potrejbno je bilou záto: da bi sze tiszti, štera szo vu nebészaj, prilike szákřimi ocsiscsávale; száma pa ta nebészka od eti zjakseřřimi áldovami.*

24. Ar je Krizztus nej vu zrokami napravleno szvetino notri sou (štera je li pelda ti iztinfzki :) nego vu szaršo nébo, naj sze zdaj szka'zúje lšezi Bo'zemi za nász. *Rim. 8, 34. 'Zid. 7, 25.*

25. Nej, ka bi cšefsztoukrát szám szebè áldúvao; liki vřesnyi pop notri ide vu szvetino vřzako leto zľuczkov krvjouv. *Void. 30, 10.*

26. (Nacš bi mogao vñogokrát trpeti od zacsétka szvejta :) zdaj je pa ednouk pri szkoncsávanyi szvejta na odlo'zenyè grejha po szvojem *lašzívnom* áldovi szká-zani. *Gal. 4, 4.*

27. I, liki je gori djáno lidém ednouk mrejsi, potom pa szoudba: *Job. 30, 23.*

28. Tak je i Krizztus ednouk áldúvan na odnesenyè vñou-gi ľúdi grejšov; drúgoucš breži grejha bodo ga vidili oni; ki ga csákajo na zvelicsanye. *Rim. 5, 6. 1. Pet. 3, 18.*

DESZÉTI (X.) TÁÓ.

I. Kotevo szo sztároga Zákona popevje szvojmí áldovmi nej mogli: tou je Krizztus szvojmí dopřeszo 1-18. II. Opomina na szřcsno k-Bougi přiszťáplanye i szťálnošz vu vadľúvanyi, 19-31. III. Trouřta vu přegányanyi, 32-39.

I. 1. **A**r právda, li tejnyo majoucsa ti přšřszťni do-brout, nej pa szám kejp dugoványa, szťi-sztimi áldovmi, zšterimi vřzako leto neřsztanoma áldú-jo, nigdár nemre te křzebi přihájajoucse popolne vcsi-niti. *Kol. 2, 16. 17.*

2. Nacš bi hejnyali áldúvati: da bi vecš nikřo dšs-no vejszt ne meli grejhov ti szľú'zécš, ednouk ocsřšcseni.

3. Ali vtej je szpomínanye grejhov vřzako leto. *Rim. 3, 25.*

4. Ar je nemogoucse; ka bi krv bikouv i kozlouv odevzela grejhe. *'Zid. 9, 13.*

5. Záto notri idoucsi na szvejť právi: áldova i dáta řzi nej řteo; tejlo řzi mi pa napravvo. *'Zolt. 40, 7.*

6. Gorécsi áldovje i *áldovje* za grejh szo sze ti nej dopadnoli. 'Zolt. 51, 18. 19.

7. Teda szam erkao: ovo idem (vu prvi knigaj je písano od méne) naj csinim, Ô Boug! volo tvojo. *Ivan. 5, 46.*

8. *Geto*, da bi odzgora velo, kaj áldov i dár i czej-lo'zgána i za grejh áldúvana szi nej steo, niti szo sze ti nej dopadnola, (štera sze pouleg zapouvidi áldújejo)

9. Teda je i eto erkao: ovo idem, naj csinim, Ô Boug! volo tvojo. *Erak* kraj vzgme to prvo: naj to drúgo posztávi. 'Zid. 8, 13.

10. Vu šteroj vouli szmo poszvecseni po áldúvani tejlá Jezus Kríztušovoga ednouk.

11. I vszáki pop íština je posztávljeni: naj vszáki dén szlú'zi i tē íšzte áldove cseízoukrát áldúje; kí nikako nemrejo odevzēti grejhe. *Všid. 29, 39.*

12. Tē pa eden za grejhe áldúvajoucsi áldov, na veke szedí na dešzniczi Bo'zoi. 'Zid. 1, 3.

13. Nadale cséka; dokecs sze denejo nepriátelje nyegovi na podnogáoniczo noug nyegovi. 'Zid. 2, 8.

14. Ár je zednim áldovom pópolne vecšno na veke one; kí sze poszvecsújejo. 'Zid. 9, 12. 26.

15. Szvedocsi pa nám i Dúh szvéti. Ar gda bi naprej povedao:

16. Eto je te Zákon, šteroga 'znyimi vecsinim po oni dnēvi; velí Gofzpoud, dám právde moje vu szrczà nyihova i vu pámeti nyihove je zapísem. *Ivan. 6, 45.* 'Zid. 8, 8.

17. I zgrejhov nyihovi i znepravdenofzt nyihovi sze ne szpomešém vecs.

18. Gde je pa tejh odpúšcsanye: tam nega vecs áldova za grejh.

11. 19. *Geto* tak mámo, bratje, puno szlobofcsino vu notri ídejnye te szvetine po krvi Jezusovoj, *Ef. 2, 13.*

20. Štero nám je poszvéto na pout nouvo i 'zšvo po zakrivali, tou je, tejlá szvojem, *Ív. 14, 6.* 'Zid. 9, 8.

21. I popa velikoga nad hi'zov Bo'zov: 'Zid. 4, 4. 16.

22. Prifztáplajmo tak zifztinfzkim fzcrczom vu pu-
nofti vóre poskiopleni vífzcraž i ofzlobodjeni od húde
dúšne vejfti; 'Zid. 4, 16.

23. I opráni na tejlí † zcsfztov vodouy †† dr'zmo
vadlúvanye vúpanya nefzklekajoucsega: (ár je †††
veren, kí je je obecsao.) † Ez. 36. 25. †† 'Zid. 4, 4.
††† 1. Kor. 1, 9.

24. I vzemmo edendřugoga na pamet na pod'zřga-
nye lúbeznofti i dobri dejl; 'Zid. 3, 13.

25. Ne nihájmo tà nafe fzpráviſe; liki je nfki ſe-
ga: nego ſze opomínajmo. I tou od toga bole *csinte*;
od koga bole vídite; ka ſze te dén pribli'záva. *Rim.*
13, 11. 1. *Ivan.* 2, 18.

26. Ár, *csi* bomo zdbrevoule grejsili po vzétji
fzpoznanya ifztine, ne nihà ſze nám vecs za grejhe ál-
dov; *Racs.* 15, 30. *Mát.* 12, 31.

27. Nego níkſe fztrasno csákanye fzondbe i ognya
zadomeſcsávanye; kí pojej protivníke. *Právd.* 32, 22.

28. Csi ſto Moj'zeſovo právdó zavr'ze: brezi vřze
milofce na dvđj ali trí fzvedouk fzvėdouſztvo more
mrejtí. *Právd.* 17, 6. 19, 15.

29. Ka ſſmate, od koga húſi kaſſg bode vřjden;
kí bode † Szinà Bo'zega *znogami* klacso, i †† Zákona
krv, vu ſteroj je poſzvecseni, za prouſztó dr'zao, i †††
milofce Dúhà oſpotávao. † 2. *Pet.* 2, 1. †† *Mát.* 26, 28.
††† *Mát.* 12, 31. 32.

30. Ár známo, ſto je *tiſti*, kí je pravo: moje † je
zadomeſcsávanye, jaſz plácsam, velí Goſzpoud. I pà:
†† Goſzpoud bode ſzoudo lúſztvo ſzvoje. † *Právd.*
32, 35. †† 'Zolt. 135, 14

31. Sztrasno je pa fzpádnoti vu rokė 'zívoga Bogà,
2. *Sam.* 24, 34.

III. 32. Szpoumente ſze pa ſzti prvi dnėvov: vu
ſteri ſzte, † preſzvecseni, vnogo †† boja trplivoſze
pteneſzli, † 'Zid. 6, 4. †† *Kol.* 2, 1,

33. Zednoga sztrána; gda szte i po ospotávanyaj i nevoláj na † oglejávalo posztávleni; zdrúgoga sztrána pa, †† gda szte tálniczke vsinyeni tejh; kim sze rávno tak godf. † 1. Kor. 4, 9. †† 1. Pet. 5, 9.

34. Ar szte me i vu vouzi † mojoj milúvali; i raztrgávanye posftva vasega szte †† zradofsztyov pretrpeli, znajoucsi; ka vu szebi jakse ††† blágo máte, nebeszko i obfsztojécse. † Dján. 21, 11. 33. †† Kol. 1, 11. ††† Mát. 19, 29.

35. Ne odvrzte záto vúpaznoszt vafó: sfera veliko plácso má. Mát. 10, 32.

36. Ar vám je potrejbna trplivoszt: da, volo Bo'zo csinécse, vzemete obecsanye. Lúk. 21, 19.

37. Ar efcse jáko, jáko malo vrejmena csákajte, i te pridoucsi prfde i ne bode sze midio. Iv. 16, 16. Dj. 1, 11.

38. Te pravicsen pa zvóre bode 'zivo: i, csi sze kraj potégne, ne dopádne sze dúfi mojoj vu nyem Rim. 1, 17.

39. Mí szmo pa nej ztífzti; kí sze kraj potegújejo na szkvarjenyè: nego szmo vóre sz'novje na zadoble-nyè dúfe Szrv. 19, 22.

EDENAJSZETI (XI.) TAO.

Vóre I. doli szpisúvanye, 1. 2. II. példa, 3-32. III. moucs, 33-40.

I. 1. Vóra je pa onib, sferi sze vúpamo, podszta-va i nevidoučsega dugoványa kazalo. Rim. 8, 24 38. 2. Kor. 4, 18.

2. Ar szo po nyej dobro szvedoušstvo doubili ti sztarifí.

II 3. Po vóri razmimo: kaj szo vekivecsnoszti z-Bo'zov ricsjouy naprávlene tak; da szo szti nevidoucsi ta vidoucsa vsinyena. Szrv 1, 1.

4. Po vóri je Abel popolnejší áldov od Kajna áldú-vaó Bougi: po kom je szvedoušstvo doubó; ka je pravicsen, gda je szvedocso od nyegovi dárov Boug; i po nyej, csi je gli mr'u, dóuok efcse gucsf. Szrv. 4, 4.

5. Po vóri je Enoch preneseni: da bi ne vido szmrti.

I nej je nájdeni záto; ka ga je Boug preneszao. Ar je pred prenesenym szvojim szvedoufztvo meo; kaj je vugoden Bougi. Szrv. 5, 24.

6. Brezi vóre je pa nemogoucese vugodnomi biti; ar, ki fcsè k-Bougi prfti, more vórvati, kaj je Boug; i tífztim, kí ga lícsejo, je nájema placfár.

7. Po vóri sze je Noš, opomenyeni od Bogà, od tí nevidoucsi zbojao i napravao je bárko na zdr'závanje híze szvoje; po fteroj je ofzoudo ete szvejt, i tífzte pravice, ftera zvóre zabája, je vcsinyen órocsnik. Szrv. 6, 8.

8. Po vóri je, pozváni, Abrahám pokore bio vó idti na mefzto; ftero je meo vzéti za órocsfno: i vó je fou, neznajoucsi, kama bi fou. Szrv. 12, 4.

9. Po vóri je prebívao vu obecsanoj zemli, liki tú-béncz, vu fatoraj prebívajoucsi z-l'zaákom i z-ákobom; kí fzo 'znyim vrét órocsniczke bílí tífztoga obecsanya. Dján 7, 2.

10. Ar je csakao mefzto, ftero fundamentome má, fteroga zidár i napraviteo je Boug. 'Zid. 12, 22.

11. Po vóri je takáj i Sára moucs na poprietjè fze-mena vzéla i vó zvrejmena fztarofzti je porodíla. Ar je zavernoga dr'zála onoga: kí jí je obecsao. Szrv. 17, 19.

12. Záto sze jí je i od toga ednoga i od toga 'ze mrtvoga naplodilo tak vnogo: liki je zvezd na nébi, i liki je pejfzka na mourfzkom brejgi, nezracfúnanoga. Rim. 4, 19. Szrv. 22, 17.

13. Pouleg vóre fzo fzpoumrli tej vfzi i nej fzo vzéli obecsanya: nego fzo je lí ouzdalecs vidili i vórvati i obfmalí i vadlívali fzo; kaj fzo gofzjtjè i prífavczi na zemli. Ivan. 8, 52, 53. Szrv. 23, 4.

14. Ar, kí tak gucfíjo, ocsivefzno ká'zejo; kaj domovino ícsejo. Fil. 3, 20.

15. I ífztina, da bi sze zone fzpomínali, zftere fzo vó prisli, meli bi vrejmen na nazáj povrnejnje.

16. Zdaj pa bongfo 'zelejo, tou je nebefzko. Záto sze

sze ji ne szramesljuje Bog: nego sze za nysh Bogà zovè; ár nyim je mešto szpravo. *Dján. 7, 32.*

17. Po vòri je áldúvao Ábrahám l'zaáka szkúsávani od Bogà; i toga jedinorodjenoga je áldúvao, kí je teliko obecsanya vzéo. *Szrv. 22, 1 - -*

18. Steromi je erceno: kaj bode sze vù l'zaáki tebi zvalou szemen; *Rim. 9, 7.*

19. Sšlmajoucsi, kaj ga je i zmrtvi zmo'zen gori zbúdití Bog. Odkud ga je i vu pšlíki gori sztanenya nazáj vzéo.

20. Po vòri je od ti príseštni blagoszlovo l'zaák Jákoba i E'zaua. *Szrv. 27, 28. 29.*

21. Po vòri je Jákob vmérajoucsi vszákoga szinà Jo'zefovoga blagoszlovo: i nagno sze je na vrhek palicze szvoje. *Szrv. 48, 15.*

22. Po vòri sze je Jo'zef, szkoncsávavši 'ziték, zvò idejnaya szinou Izraelszki szpoumeno: i od koufz szvoji je zapovedao. *Szrv. 50, 24.*

23. Po vòri je Mo'zes, narodjeni, szkriti bio trí mešzecze od roditelov szvoji: geto szo vidili; kaj je lejpo dejte; i nej szo sze bojali zapouvidi králove. *Dján. 7, 20.*

24. Po vòri sze je Mo'zes, geto je veliki zráfzao, nej šeo zvati szin cséri Farahove. *Vòid. 2, 11. 12.*

25. Ar fzi je ráj odébrao to húdo trpeti zlúšztvom Bo'zim: liki do csafza meti grešhov v'zlvanye, 'Zolt. 84, 11. *Racs. 12, 3.*

26. I za vékše bogáštvo je dr'zao szramouto Krištušovo, liki vsze Egyptomšzke kincse. Ar je glédao na nájem.

27. Po vòri je niháo Egyptom i nej sze je bojao králove šzrditofzti. Ar sze je toga nevidoucsega; liki vidoucsega, dr'zao. *Vòid. 10, 28. 29.*

28. Po vòri je vcsfno Vúzen i preleánye krvi: naj sze ji tè, kí je vmárjao ta prvorodjena, ne dotekne. *Vòid. 12, 13.*

29. Po vōri szo sli prejk erđecsega mourja, liki po szūhom: sfero da bi szkūsávali Egyiptánczi, vtopleni szo. *Vōid.* 14, 21.

30. Po vōri je zidna Jerichova szpádnola: sfero szo szedem dní krou'zili. *Jos.* 6, 20.

31. Po vōri je Rááb práznicza nej pogínola znevernimi vrét; ka je naglejúvácse zmérom *notri* vzéla. *Jos.* 2, 2. 6, 23.

32. I ka efése právim? Vrejmen bi me nihálo: da bi naprej prinášao od Gedeona, i Baráka, i Sámsona i Jona, i Dávida i Samuela i Prorokov. *Ribt.* 4, 6. 6, 11. 13, 24.

III. 33. Kf szo po vōri králestva pozájali, pravice szo delali, obečsanya szo zadoubili, zateknoli szo orozslányom vūfta. *Ribt.* 14, 6. 1. *Sam.* 17, 34. 2. *Sam.* 8, 1. *Dan.* 6, 12.

34. Ognya moucs szo vgáfzili, ofztriczi mecsa szo vujšli, mocsni szo grátali od nemocsnofzti, vesinyeni szo krepki vu boji, túhénczov tábore szo razbejzfzili. *Ribt.* 7, 21. 1. *Sam.* 20, 1. *Ribt.* 14, 6. 2. *Kron.* 20, 15. 1. *Sam.* 14, 13.

35. 'Zene szo zgori sztanenyà szvoje mrtve nazáj vzéle. Nisteri szo pa sztegúvani: i *dōnok* szo nej gori vzéli ofzlobodjenyè; naj jakse gori sztanenyè dobjšo. 1. *Král.* 17, 22. 2. *Macc.* 6, 30. *Dan.* 12, 13.

36. Drūgi szo pa po ofspotávanyi i bicsúvanyi szkūsávanyi bilf: zvūn toga pa efése po vézanyi i vouzi. 1. *Král.* 22, 24. *Jer.* 20, 2.

37. Kamenúvani szo, 'zágani szo, szkūsávani szo, zmecsom vmorjeni szo mrtli, okouli szo hodili vu ovcseni i kozleni kou'zaj, vu zmenkenyaj, nevouláj i vhdoubi szo bilf. 2. *Krou.* 24, 21. 1. *Kor.* 4, 9. 13. *Mát.* 3, 4.

38. (Sterih je nej bio vrejden ete szvejt) vu pūcsávaj blodécsi i goráj i lyúknyaj i prepašztáj zemlè.

39. I tej szo vszi dobro szvédoufztvo doubili po vóri: ali obečsanya szo *dónok* nej vzéli.

40. Ar je Boug nikaj bougléga nám szpravo: naj sže brezi nász ne szkoncsajo. 'Zid. 9, 8. 10.

DVANÁJSZETI (XII.) TÁÓ.

Opomina I. na trplivo szátlnofzt, 1-13. II. Na pobó'z-ni szvétí 'zitek, 14-29.

I. 1. **Z**áto i mí, geto tákfi oblák szvedokov okoli szébe mámo, doli dejmo † vsze bremen i okoli *nász* krepko sztojécsi grejh: po †† trplivofzti bejzmo vtom, pred nász poštvávenom, boji. † *Rim. 6, 4.* †† 2. *Tim. 4, 7*

2. Kúmez glédajoucsi na voja, *liki na zacsitela* i dokorcsitela vóre Jezusa: kí je za pred sže polo'zeno radofzt † kí'z pretrpo, i szrám za nikoj prestimavfi na †† defzniczi throunusa Bo'zega szi je pošzio. † *Lúk. 24, 26. 46.* †† 'Zid. 1, 3. 13.

3. Ar premifzlite, kákfi je tè, kí je tákfe na sže proutigúcsanye od grejsnikov prenoszo: naj ne obtrifste i vdúšáj vaši pomenkate. *Lúk. 2, 34.*

4. Nej sžte sže ešcse *tak borili* prouti grejhi, kabi notri do krvi prouti sžtáli: 1. *Kor. 10, 13.*

5. I szpozábili sžte sže zobefzeljà; štero vám, liki szinom, právi: *moj szin, ne zav'r'zi kastiganye Gofzpou-novo i ne vczágaj pod nyegovim káranjem Job. 5, 17.*

6. Ar, koga *líbi Gofzpoud, toga kastiga: bicšúje pa vszákoga; šteroga za szinà primle. Oz. 3, 19.*

7. Csi kastiganye znáfate: liki szinom sže vám pošnája Boug. Ar šteri je tè szin: šteroga ne kastiga Ocsa?

8. Csi sžte pa brezi kastiganya, šteroga szo vzi tálniczke: tak sžte fotivje i nej szinovje.

9. Iština, naši telovni ocseve szo nász kastigali; i poštváli szmo sže ji. Ne podámo sže tak bole Ocsi dúhov: naj 'zvémo? *Racs. 27, 16.*

10. Ar iština oni szo *nász malo dní, kak sže je nyim vidilo,*

vidilo, kaſtigali: ete pa *nám* na haſzek; naj vnyegovom ſzveſztvi táo vzetemo.

11. Vſzáka kaſtiga pa, dokecs je nad nami, ſze nám ne vídi radoſzt biti; nego 'zalofzt: potom pa mirovni ſzád pravice dà tejm; kí ſze vnyej mujſtrajo. *Es.* 57, 15. *Jak.* 3, 18.

12. Záo rozpúſcsene rokè i trúdna koulina vaſa gori oprávlajte; *Es.* 35, 3.

13. I ſztopáje ednáke csinte znogami vaſimi; naj, kaj je plantavo, ne ſzklekne; nego ſze bole zvrácsi. *Es.* 31, 3.

11. 14. *Mér mejte zevſzejmi i ſzveſztvo: brezi ſteroga niſce ne bode vído Goſzpodna. Már.* 5, 9. *Rim.* 12, 18.

15. Gori glédajoucsi da ſto ne † odpáдне od miloſce Bo'ze: naj kákſi †† britki korén ne podraſztè i zburka váſz; i po nyem ſze vnougi oſzkrúnijo. † 2. *Kor.* 6, 1. †† *Právd* 29, 18.

16. Naj ſto ne bode práznik, ali neſznáj'zni, liki E'zau: kí je za edno hráno tà dáo prvorojſztvo ſzvoje. *Szv.* 25, 33.

17. Ar znáte; kaj je i potom, *geto je ſteo órokúvati* blagoſzlov, zavr'zeni. Ar je pokoure meſzta nej najſao: cſi gli jo je ſzkuzami iſzkao. *Szv.* 27, 35.

18. Ar ſzte nej priſztoupili kſlátajoucsemi brejgi i kgorécsemi ognji i temnoſzti i kmiczi i kvihéri, *Vöid.* 19, 22. 20, 21.

19. I ktroubi trombónte i kgláſzi rejcs; ſteroga kí ſzo cſúli, proſzili ſzo, da bi nyim vecs ne gúcsao: *Vöid.* 20, 19.

20. (Ar ſzo nej mogli znáſati tou: ſtero je zapovi dávano bilou. I cſi ſze govedo dotekne te gorè; kamenúvano bojdi, ali ſztrejlov zoſztrejano. *Právd* 5, 5.

21. I tak je ſztrasto bilou tou ſzkázano *dugoványe*: da je i Moj'zes erkao: preſztraſo ſzam ſze, i trepetao ſzam.) *Dján.* 7, 32.

22. Nego ſzte priſztoupili † k - Sionſzkoj gori i ††

kmeszti 'zlvoga Bogà, k-Jeru'zálemi nebeszkomi, i
 ††† kvnogo jezér angyelom, † *Es.* 2, 2. †† *Gal.* 4,
 26. ††† *Dán.* 7, 10.

23. Kobcsinszkomi † szpráviscsi i gmajni prvoro-
 djenih vu †† nebeszaj gori zapšzanih; i kvšzejh †††
 szodczy Bougi i kdúhom ti popolnoma pravicsnih, †
Jak. 1, 18. †† *Lúk.* 10, 20. ††† *Szrv.* 18, 25.

24. I novvoga Zákona † szredbenski Jezusi, i kkrvi
 poskroplenyà; štera bougse gucsí, liki †† Abelova.
 † 1. *Tim.* 2, 5. †† *Szrv.* 4, 10.

25. Vidite; da ne zavrzete toga gucsécsega. Ár
 csi szo ovi nej vujšli, kí szo zavrgli tisztoğa, kí je na
 zemli, opoumenyeni od Bogà, gúcsao: od koga bole
 ml; csi sze od toga, kí je znebesz, kraj obrnémo.
 † *Zid.* 2, 3.

26. Steroga gláfz je teda zemlo geno: zdaj je pa
 obecsao govorécsi: efse ednouk jasz genem nej li sza-
 mo zemlo; nego i nébo. *Agg.* 2, 7.

27. Tou pa, ka právi efse ednouk, ocsiveszno ká-
 'ze, ti gšbajoucsi prelo'zenyè, liki ti napravleni: naj
 ošztáno ta negšbajoucsa. 2. *Pet.* 3, 16.

28. Záto, králesztvo † negšbajoucsse gori vzévši,
 mejmo †† miloscsó: po šteroj vugodno szlú'zmo Bou-
 gi ††† szšzrámom i szšztráhom. † *Kol.* 1, 13. 2. *Pet.*
 1, 11. †† 2. *Tim.* 4, 18. ††† *Fil.* 2, 12. 1. *Pet.* 1, 17.

29. Ár je nas Boug gorécsi ogyen. *Právd.* 4, 24.

TRINÁJSZETI (XIII.) TÁO.

I. Opomina je na vuonga dobra dela, 1-19. II. 'Zelej
 nyim popolnošzt vu dobrom, 20, 21. III. Zaprè
 šzprosnyov, zobecsanyem i szpozdrávlanyem, 22-25.

1. 1. **B**ratinszka lúbeznošzt naj ošztáne. *Rim.* 12, 10.
Ef. 4, 3.

2. Zdávanya šztána sze ne szpozábte. Ár szo po
 tom nšsteri neznojocs angyele prijali na šztán. *Szrv.*
 18, 3. 1. *Pet.* 4, 9.

3. Szpou-

3. Szpoumente sze zvouznikov, liki 'znyimi vrét vouzniczke: i znevolni, liki kf szte i szamí vu tejlí. *Rim. 12, 15.*

4. Pošteno je hfztvo † vu vszem i posztela nevujvlacséna: †† práznike pa i kurvejse de Boug szoudo. † 1. *Kor. 7, 9.* †† 1. *Kor. 3, 17.*

5. Brezi † szkopoufzti 'zfvte. Zadovolte †† sze sztejm; ka máte. Ar je on erkao: ††† ne ofztávím te, niti te ne nihám. † 1. *Tim. 6, 6-10.* †† *Fil. 4, 11.* ††† *Jos. 1, 5.*

6. Tak, da zgvúsnoftzyov lejko velímo: Goszpoud mi je pomocsník i ne bom sze bojao; ka mi dene cslovík? 'Zolt. 56, 12.

7. Szpomfnajte sze zvoditelov vafí; kf szo vám gúcsali rejs Bo'zo: fterih 'zivlejnya vò idejnye oglejúvajoucsi, nazsledújte vòro *nyibovo.* 'Zid. 13, 17.

8. Jezus Krisztus, *ki je bio vcseraj i dnesz, tífzti bode i na veke.* Oz. 13, 8. 'Zid. 1, 10-12.

9. Zrázlocsnimi † návukmi i fztúhimi sze okouli ne gonte. Ar je lejpo *delo* †† zmilofcsov potrditi fzcze, ††† nejzhránov: ftera je * nikaj nej valála *onim*; kí szo vnyej hodili. † *Fer. 29, 8.* †† 1. *Pet. 2, 3.* ††† *Rim. 14, 17.* * *Kol. 2, 16.*

10. Mámo oltár; zfteroga jefzti nemajo obláfzti; kf fatori szlú'zijo. 1. *Kor. 10, 21.* Oz. 6, 9.

11. Ár, fteri fztvári krv sze notri nefzé za grejbe vu ta fsvéta po vífesnyem popi, tífzti tejlá sze 'zgéjo zvúna tábora. *Lev. 4, 5.*

12. Záto i Jezus, da bi lúfztvo zlafztivnov krvjou poszvéto, odzvúna vrát je trpo. *Ivan. 19, 16.*

13. Hodmo † vò tak knyemi vò ztábora †† spotnyegov nofzècsi. † *Es. 52, 11.* †† 'Zid. 11, 26.

14. Ár † *nemamo esi fztálnoga mcfzra: nego to †† priefszno ifcsemo.* † *Mik. 2, 10.* †† *Fil. 3, 20.*

15. Po nyem záto vszigdár Bougi áldújmo áldov
Y y 5 hvále,

hvále, tou je, szád lámp nasi, vadlúvajoucsi imè nyegovo. 'Zolt. 50, 23. Ef. 5, 20.

16. Zdobroga csinejnya pa i podiljávanya sze ne szpózabte: ár szo tákfi áldovje vugodni Bougi. 2. Kor. 9, 12. 'Zid. 12, 28.

17. Pokorni † bojdte vašim voditelom i bougajte je. Ár †† oni vórusztújo za dűse vaše; liki kim je racsun dati: naj ††† zradosztjom tou csinljo i nej zdihávanym; ár je tou vám nehafznovito. † Fil. 2, 29. †† Ez. 3, 17. ††† 1. Tesz. 5, 12.

18. Molte † za nász. Ár szmo †† gvűsni: kaj dobro dűsnovejšt mámo; liki, kí sze scsěmo vu vřzem dobro oponásati. † Ef. 6, 19. †† 2. Kor. 1, 12.

19. Od toga bole vášz profzim tou csiniti: naj sze vám naszkori nazáj povrném.

II. 20. Boug pa † méra, kí je zmrtvi szpelao toga velikoga †† paštéra ověcz po krvi vekivecsnoga Zákona, Gofzpodna nasęga Jezusa † Rim. 15, 13. †† Ivan. 10, 11.

21. Vesni vášz † pripravne vu vřzem dobrom deli †† na csinejnye szvoje voule csiněcsi vu vami: kaj je ††† vugodno pred nyim po Jezus Kriztusfi: komi bojdi díka na veki veke. Amen. † 2. Kor. 3, 5. †† Fil. 2, 13. ††† Rim. 12, 2.

III. 22. Profzim pa vášz, bratje; znásajte eto rejcs opomšnanya: ár szam vám nakráczi pšřzao.

23. Znájte pa; ka sze je Timotheus brat ofzloubodo: szkim vášz (csi naszkori pšřde) poglédnem.

24. Pozdravte vřze voditele vaše i vřze szvécz. Pozdrávlajo vášz: kí szo z-Vlaskoga országa.

25. Milosęa Bo'ęa zevřzejmi vami Amen.

K. 'Zidovom pšřzani od Vlaskoga országa po Timotheufi.

SZ. PETRA APOSTOLA
P R V I

O B C S I N S Z K I L I S Z T.

P R E D G O V O R.

§. 1.

Peter, ki sze je 'Zido-vszi Simon, tou je, poszlúšá-vecz, i Kefas, tou je, peccina, z'váo, je bio níksega Jónása ribicsa szin, brat Andrásó-v, zle'zenyà Beth'zájde. Iv. 1, 43. 45. szrcsne náture, Mát. 14, 28. 29. 26, 33. 35.

§. 2. Ribics bodoucsi vu 'Zido-vcini, geto sze je k-Krisztusi pridru'zo, vcsinyen je lúdi ribics Mát. 4, 19. tak szreccsen: da, liki sze je sz'vojga vucsitela z'velike knyemi lúbeznoszti vszeszkousz dr'zao Ivan. 6, 68. i vadlú-vao Mát. 16, 16. z'vún trikrat zatajenyà, Mát. 26, 74. tak ji je po ednoj predgi na Riszáoszko nedelo 3000. Dj. 2, 41.

P R E D G O V O R.

po drúgovej pa 5000. Dján. 4, 4. vlouvo nej brezi trplejnya. Dján. 4, 5. 12. Od koga vecs potom: kak je z Jeru'zálema vó sou i nej szamo 'Zido vszki ország, predgajoucsi i csúda csinécsi Dján. 5, 9. 10. nego i Pontus, Galáczijo, Kappadoczijo, Ázijo i Bitbinijo je obhodo, i od tisztecz v Babilonijo 1, 1. 13. med rasztevene po Assiririanszkoj vouzi 'Zidove, prisao. Ár liki je na Pavla med neobrizávanyem: tak na Petra med obrizávanyem zavúpani bio Evangyeliom. Gal. 2, 7. 9. Na konec ide v-Rim, i brs za vólo Simon Magusa, priétnoga Nero Czaszari czomprnyeka, stero roga je na nyego vo prosnyo Boug doli zráka vr'zenoga vmouro, raszpéti na kri'z, zglavom doli, szpetami gori, Ivánsceka 29. dnéva, vleti od Krisztusovoga rojsztva 70. preminè. Orig. tom. 3. in Gen. Hist. Magd. Cent. 2. libr. 2. cap. 10. Zstero roga eto vó zbája: ka je Peter nigdar nej bio Rimszki púspek, ali pápa. Ár ni Pavlo ne bi tak gizdav bio, da bi Peter v-Rimi 24. lejt szedo: ka bi sze'znyega ne szpoumeno, ali teda; gda je z Rima Filippénczom, Timotheusi, Filemoni i'Zidovom píszao, ka

P R E D G O V O R.

bi gmajne z- Petrovim inénom ne pozdravo; ali pa teda, gda je Rimlanczom piszao; ka bi ga naprej ne prineszao; geto drúge ní zise pozdráva Rim. 16, 3. 16. nego, csi lá'ze, (kotero je i miszliti od Pavla grejb,) ka píse Fil. 2, 20. 21. 2. Tim. 4, 16. níti Peter sze tak ne bi zviszo; ka Pavli v-Rim idoucsemi ne bi sou prouti zdrúgimi Dján. 28, 15. da bi v-Rimi bio; geto sze za vékse szám ne dr'zí 1. Pet. 5, 1. ní Pavleo je od nyega nej bio ménst 2. Kor. 12, 11. Záto nyemi je i prouti szmeo sztánoti. Gal. 2, 8. 11.

§. 3. Po szmríti nam je nibáo dvà listá. Toga prvoga píse z-Babilonie 5, 13. okoli 61. ali 62. leta prúle, liki je Pavleo v-Rim sou. Komi? napiszek ká'ze 1, 1. zakaj? Naj je trousta, opomenè i potrdí te povrnnyene Zidove vu pregányanyi bodoucse.

§. 4. Tála sze na trí tále

I. je predgovor I, 1-2.

II. Argumentum, gde

a.) vcsí pod bválo zdávanyem za Bo'zo miloscso Evangelicsánszki ná'vuk. I, 3-12.

β.)

β.) Opomir: a

a. vŕŕze na

1. ŕŕvti 'zitek I, 13 - 21.
2. bratinszko lbeznojzt I,
22 - 25.
3. 'zelejnye rejcsi Bo'ze II, 1 - 3.
4. czimpranye - - 4 - 10.
5. csiszti i pokorni 'zitek 11 - 17.

b. po ŕzebi

1. ŕzluge II, 18 - 25.
2. 'zene III, 1 - 6.
3. mo'z 7.

c. poŕzemŕzemŕzega III, 8 - 22.
IV, 1 - 11.

γ.) trouŕta IV, 12 - 19.

δ.) proŕzi

a. vucsitele, naj brezi goŕzpod.
vanya paŕŕjo Bo'zo csrejdo.
V, 1 - 4.

b. poŕzlsvce na pokornoszt, po-
niznoszt, vpaznoszt, trejznojzt
i vdrujzvanye, 5 - 9.

III. Zaprtek ŕztoj zŕelejnya, zpoz-
drvlanya i zblagojzlova V,
10 - 14.

P R V I (I .) T Ā O .

I. *Predgoror*, 1. 2. II. *Za preporodjenyà buválo zdávanye*, 3-12. III. *Opominanye na a.) szvéti 'zitek* 13-16. *š.) Bo'zi sztrájb*, 17-21. *γ.) bratinszko lúbzen*, 22-25.

1. 1. **P**eter Apostol Jezus Krisztusov odebránim tühénczom rasztepenim po Pontusi, Galácii, Kappadoczii, A'zii ino Bithnii.

2. Pouleg † naprej znánya Bogà Ocsè vu poszvecsenyej Dùhà szvétoga, na pokornoszt i †† poskroplenyè krvi Jezus Krisztusove: miloscsa i mér sze narájaj med vami. † *Rim* 8, 29. †† *'Zid.* 12, 14.

II. 3. Blagoszlovljeni † je Boug i Ocsa Gofzpodna nasèga Jezusa Krisztusa, kí nász je pouleg szvoje vnouge szmilenoszti †† preporoudo na ††† 'zivo vùpazen, po gori sztanenyej Jezus Krisztusovom od mrtvi. † 2. *Kor.* 1, 3. †† *Tit.* 3, 5. ††† *Rim* 15, 13.

4. Na † nesztkvarjeno i nezamázano i †† nepovejnyeno ôrocšno; štera sze vam vu nebészaj dr'zi. † 2. *Kor.* 4, 17. 18. †† 1. *Kor.* 9, 25.

5. Vám, velim, kí sze vmoucsi Bo'zój varjete po vòri na zvelicsanye: štero je pripravleno; naj sze oznáni vszlejdnym vrejmeni. 1. *Ivan.* 3, 2.

6. Všterom sze vezšellte: ako sze gli edno malo zdaj (csi je tak potrejbno,) 'zaloszšte vu vnougi szkùsávanyaj. *Rim.* 8, 18.

7. Naj sze † vardejvanye vase vòre, štera je vnogo †† dragša od prejdoucsega, po ††† ognyi dônok vardejvajoucsega, zláta, nájde vám na hválo, i poštenyè i díko vu * oznanenyej Jezus Krisztusovom. † *Jak.* 1, 3. †† *Es.* 48, 10. ††† *Pril.* 17, 3. * 1. *Kor.* 3, 13.

8. Šteroga szte † nej vidili, i dônok ga lúbite: šteroga ni zdaj ne vídite; vòrvajoucsi pa dônok sze vezšellte znezgovorjenov i zodščenov radosztyov. † *Ivan.* 20, 29.

9. Zkoj prineszíte konec vŕe vase; *ki je zvelicsanye dŕs. Rim. 6, 22.*

10. Od steroga zvelicsanya szo ziskávali ino zbrojávali proroczke; *ki szo od tĕ miloscse, stera je na nász prisla, prorokŕvali. Szrv. 49, 10.*

11. Zbrojavajoucsi na stero, ali kákse vrejmen † naminyáva vu nyŕh *bodoucsi* Dŕh Krizztusov, naprej szvedocsĕcsi od na †† Krizztusa *pridoucsĕga* trplejnya i po tej *velike* dĕke. † 2. *Pet. 1, 21.* †† *Zolt. 22, 7.*

12. Sterim je oznanyeno bilou: kaj szo nej ŕzebi, nego nám szlŕzili zonimi; stera szo zdaj vám nazvejscsena po oni; *ki szo vám Evangyeliom predgali vu szvĕtom Dŕhi znebĕsz poszlanom; vstera 'zelejjo i angyelje notri glĕdati. Dan. 12, 9. 13.*

III. 13. Záto opaste ledevjĕ pámeti vase, trejzni bojdate, i popolno sze vŕpajte na prinesĕno vám miloscso vu oznanĕnej Jezus Krizztusovom. *Lŕk. 12, 35.*

14. Liki szinovje pokornoszti ne priglihávajte sze ktim prvim vu neznanoszti vasej *doprueŕenim 'zelám: 1. Jf. 5, 1.*

15. Nego, liki je tĕ, *ki vase je pouzvaó, szvĕti, i vi vu vŕzem 'zivlejnyi vase szvĕti bojdate. Lŕk. 1, 75.*

16. Záto je piszano: *szvĕti bojdate; ár szam jasz szvĕti. Lev. 11, 44.*

17. I, csi † Ocsó zovĕte onoga, *ki †† brezi oszob pryŕmánya szoudi pouleg vŕzáksĕga dela, vbojaznoszti vasega ††† zalársztva vrejmen szprevájajte, † Práv. 10, 17. †† Dján. 10, 34. ††† 'Zid. 12, 28.*

18. Znajoucsi kaj szte nej szkvarjenimi *sztvármi*, szzrebrom ali zzlátom odkŕpleni od márnoga vasega 'zivlejnya od ocsĕv dánoga:

19. Nego zdrágov krvjouv, liki znedŕznoga i neoszkrányenoga ágnecca Krizztusa. *1. Kor. 6, 20. 7, 23.*

20. *Ki je isztina † prvle odlocseni; liki je †† etoga szvejta fundamentom vr'zeni; szkázani je pa vetom szlejdnym vrejmeni za volo vász; † ŕ. 2. †† Rim. 16, 25.*

21. Kí po nyem vörjete vu Bougi; kí ga je zmrtvi zbúdo i dáó nyemi je dsko; naj vóra vaša i vúpazen v-Bougi bode. *Dján. 2, 33.*

22. Ocsícsávajte † záto dúše vaše vu pokouri íszti-ne po Dúhi na nezkazlivo †† bratinísko lúbezen; zcsísztoza szrczá edendrugoga jáko lúbte. † *Dján. 15, 9.* †† *Éf. 4, 3.*

23. *Liki, ki szte preporodjeni nej szkvarjenoga szemena: nego nezkvarjenoga po rejcsi toga 'zlvoga i na veke obísztojécsega Bogà. Ivan. 1, 13. 3, 5.*

24. *Ár je vszáko tejlo, liki tráva, i vsza dika cslovecsa, liki czvejt tráve: poszejbuola je tráva, i czvejt nyè je doli szpadno. Es. 40, 6. 7. Jak. 1, 10. 11.*

25. Ali rejcs Bo'za osztáne na veke. Eta je pa ta rejcs: sfera je vám nazvejcsena. *Már. 5, 18.*

DR Ū G I (II.) T Á O.

Opomina I. brezi rázlocska vsze lidi na α.) 'zelejnye rejcsi Bo'ze 1-3. (β.) dúševno czimpranye, 4-10. II. Od szébe γ.) med poganmi 'zlvoucsa na ševéti 'zitek, 11. 12. α.) kmeri na pokornofzt, 13-17. β.) szluge na vernofzt, 18-25.

I. 1. **T**à dejte záto vszo húdoubó, i vszo jálnofzt, i szkazlivofti i nevoscsenoufti, i vsze ogri-závanye *Már. 18, 3. Rím. 6, 4.*

2. Liki zdaj narodjena decza rejcsi Bo'ze brezi jálnofztí *bodoucsa* mlejko 'zelte: naj vnyem rafztéte. *1. Kor. 14, 20.*

3. Da szte kofkali; kaj je priazniven Gofzpoud. *'Zolt. 34, 9.*

4. Kšteromi prihájajoucsi, liki k'zlvomi kamni, od lúdi ísztina zavř zenomi, pri Bougi pa odebránomi i drágomi. *Már. 21, 42.*

5. I ví sze, liki 'zlví kamni, gori zídajte; naj bodete dúhovná hi'za, szvéno popouftvo na áldúvanye dú-

hovni áldovov, priétni Bongi po Jezus Kriztufi. *Ef. 2, 22. Már. 16, 18.*

6. Záto i vpišmi sztojš: ovo dejvam v-Sioni kamen vogléni, odebráni, drági; i, kí vu nyem vörje, ne ofzramotí sze. *Es. 26, 16. Rim. 9, 33.*

7. Vám záto vörvajoucsim je na postenyè: nevörvajoucsim je pa tè kamen, šteroga szo zavrgli zidárje, vcsinyeni na glavics voglà, i kamen poteknennyà, i peccšna szpáke. *Zolt. 118, 22. Ef. 8, 14.*

8. Kí íze potikávajo vrejs nevörvajoucsi; na šteroga szo i položeni.

9. *Vi szte pa † rod odebráni, kráľeszko †† pupouštvó, národ švèti, lúštvó zadoblenyà: naj nazvišcsávate dobra dela onoga; kí vászje ††† zkmicze pouzvao na csúdnó szvojjo szvetloštv. † Oz. 1, 6. †† Vóid. 19, 6. ††† Kol. 1, 13.*

10. Kí szte nigda nej bili nyegovo lúštvó: zdaj szte pa bo'ze lúštvó. Kí szte nigda milošcsó nej doubili: zdaj szte pa milošcsó doubili. *Os. 2, 23.*

* *Epist. na Jubilate, ali III. po Vúzmi Nedelo.*

II. 11. Lúbléni, proszim vász, liki † zálaře i túhécze; †† zdr'závajte sze od telovni 'zél; štere sze ††† vojšzkújejo prouti dúši. † *Zid. 11, 9. †† Gal. 5, 16. ††† Jak. 4, 1.*

12. Zivlejnye † vase med poganmi naj dobro bode: da, vu kom †† prouti vám gucsíjo liki húdo delnikom, ††† zdobri dejl vafí vidoucsi vas 'ziték dícsíjo Bogà vu dnévi príglédanya. † *Fil. 2, 15. †† Tit. 2, 8. ††† Már. 5, 16.*

13. Podložni bojdite záto vszákšemi cslovcsánšzkomi sztvorjenyej za volo Gofzpodna: ali králi, liki víšesnyemi; *Rim. 13, 1.*

14. Ali vládnikom, liki po nyem pošzlanim

na kaſtigo tim hũdociſinécſim, na hválo pa tim dnbrocſinécſim. *Rim.* 13, 3. 4.

15. Ár je tak vola Bo'za: da dobro cſinécſi ſztáſznete ti neſzpametni lũdi neznanoſzt. *Tit.* 2, 8.

16. Liki ſzlobodni, ali nej liki pokrivalo majoucſi hũdoubé, ſzlobofcſino: nego liki ſzlugi Bo'zi. *Ivan.* 8, 32.

17. Vſe † poſtũjte; brátyo †† lũbte, Bo-gá ſze ††† bojte, krála ſze poſtũjte. † *Rim.* 12, 10. †† *Ef.* 4, 3. ††† *Pril.* 12, 13.

18. Hlápczi, podlo'zni bojdite vu vſzem ſztráhi goſzpodárom nej ſzamo tim dobrim i krotkim: nego i tim trdim. *Fil.* 2, 25.

19. Ár je tou miloſcſa, cſi ſto za volo dũs-ne vejſzti Bo'ze nevoule prenoſzi trpécſi nepravicsno. *Mát.* 5, 10.

20. Ár kákſa hvála je tou: cſi gríſte i za vũha plũſzkani, znáſate? Ali cſi dobro cſiníte i trpécſi znáſate: tou je miloſcſa pri Bou-gi.] *1. Pet.* 3, 14. 17.

* *Epíſt. na Miſericordias, ali II. po Vũzmi Nedelo.*

21. Ár náto ſzte pozváni, kaj je i Kriſztus trpo za náſz, i podpíſzek nám je niháo; naj nyegove ſztopáje naſzledũjete. *1. Pet.* 3, 18.

22. Kí je grejha nej vcsino, niti je ne najdena jálnoſzt vu nyegovi vũſztaj. *Es.* 53, 9. *Ivan.* 8, 46. *Oz.* 14, 5.

23. Kí pſzũvami je nej nazáj pſzũvao; trpécſi ſze je nej prtio: nego je na onoga niháo; kí pravicsno ſzoudi. *Es.* 53, 7. *Mát.* 27, 39.

24. *Kí je † grejbe nase szám gori neszao vu tejlí szvojem na drejvo: da grejbe †† ofztavivši pravi- czi 'z'ívno; zštere ranami szte zvrásceni. † Es. 53, 4. †† Rim. 6, 11.*

25. *Ar szte bilí, líki blodéscie ovczè: ali pournoli szte sze zdaj kpasztéri i kpúspiki dús vafi.] Es. 53, 6. Lúk. 15, 4.*

T R E T Y I (III.) T Á O.

Česť: I. ti o'zenyeni 1-7. II. Ti drúgi v'szej α.) med szebom, 8. β.) kprotivnikom, 9-12.

I. 1. **P**riřzpodobnim tálom i 'zene podlo'zne bojdi- te lařzivnim mo'zom: naj sze i oni, csi šteri ne v'órejo rejcsi, po 'zén 'zivlejnyí brezi rejcsi, do- bšjo Kol. 3, 13.

2. Vidoucsi vu šztráhi vaše čsřzto 'zivlejnye.

3. Šterih šznájga naj ne bode zvúnejsnyá vu šzple- tanyí vlášz i zavlanýí zlátom, ali vu oblicšávanyí lej- poga gvanta: 1. Tim. 2, 9.

4. Nego šzkriti šzrczà čslovik vu neszkvarenofzti krotkoga i tihoga dühà; kí je pred Bogom drági. Rim. 2, 29. 2. Kor. 5, 16.

5. Ar tak šzo sze nigda i one šzvéte 'zene, štere šzo sze vu Bougi vúpale, šznájzile, podlo'zne bodoucse lařzivnim mo'zom.

6. Líki je Šára podlo'zna blla Abrahámi za gořzpod- na ga zovécsa: štere otroczi šzte vcsřnyene i vi, csi dobrocsnište i ne bojšte sze nikakšega preštrařenyà. Šzv. 18, 12.

7. Mo'zjè rávno tak, vkúp prešřvajte 'znyimi pou- leg šzpoznanya, i líki šzřabejřoj pořzoudi 'zenřzkoj po- dilšvajte čsřřz: geto šzo i one zvami vrét čřocšnicze milošese 'řřtka; da sze ne zařřtšvlajo molřtvi vaše. Ef. 5, 25.

* *Epist. na V. po Sz. Trojszty Nedelo.*

II. 8. Na konec pa vsi edne mízli bojdte, vkúptřpte, bratovlúbci, szmileni, dobrovolni. *Rim. 12, 16.*

9. Ne placšijte zbudim za búdo, ali szpszuvanym za pszuvanje: nego pronsi bole blagoszlávlajte znajoucsi, ka szte náto pozváni; naj blagoszlov órokújete. *Rim. 12, 17.*

10. Ár, kí scsè 'zítek lúbiti i dobre dní viditi, naj zdr'záva jezik szvoj od húdoga, i lampe nyegove naj ne gucsijo jálnoszt. 'Zolt. 34, 13. *Jak. 1, 26.*

11. Naj sze ogne od húdoga i csiní dobro, íscse mér i nagánya ga. 'Zolt. 37, 27.

12. Ár ocsi Goszpodnove szo nad pravicsnimi; i nyegova vúha na nyih molítev kebzujo: obraz Goszpodnov je pa na one, kí húdou csinijo. 'Zolt. 33, 18.

13. I sto bode vám húdou csinio: csi tódtoga dobroga nazledniczke?

14. Nego i csi trpíte za volo pravicze; blá'zeni szte. Nyihovoga sztrahà sze pa ne bojte; niti sze ne zburkajte. *Mát. 5, 10. 1. Macc. 2, 62.*

15. *Goszpodna Bogà pa poszvešćavajte vu szrczáj vaš.* Bojdte pa gotovi vszigdár na zagovárjanje vzáksemi profšécsemi váš racsun od vúpanya, štero je vu vami, szkrotkosztyov i sztráhom.] 'Zolt. 119, 46. *Djan. 4, 8.*

16. Dobro dúšno vejšt mejte: da sze vtom, vkom vám prouti gucsijo, liki húdodelnikom, oszramotijo; kí preklynajo vaše dobro vu Křistufi 'zivlejnye. *Tit. 2, 8.*

17. Ár je bole; naj, dobrocsinécsi, esi tak scsè vo-
la Bo'za, trpíte: liki hùdocsinécsi. 1. *Pet.* 2, 20.

18. Ár je i Kriztus ednoug za grejhe trpo, pravi-
csen za te nepravicsne: da bi nász k-Bougi pripelao;
vmorjeni isztina na tejlo *gledoucs*, o'ziveni pa po Dùhi.
1. *Pet.* 2, 21.

19. Vsterom je i v:emniczi bodoucsim dùhom, tà
idoucsi, predgao. 1. *Pet.* 4, 6.

* *Epist. na Nedelo po Nouvom leti.*

20. Neokornim nigda, gda je je ednoug csá-
kala Bo'za trplivoszt vu dnévi Noa; gda sze
je napravvlala bárka; vsteroj ji je malo (tou je,
oszem dùs) zdr'záni bilou po vodi. *Sztv.* 6, 4.

21. Stere znamenúvanye zdaj i nász zdr'zá-
va, krfzt, (nej tejala rú'znosztí doli dejvanye,
nego dobre dùsneveisztí z-Bogom szpitávanye)
po gori sztanenyej Jezus Kriztušovom. *Ef.* 5,
26. *Kol.* 2, 11.

22. Kí je na deszniczi Bo'zój zasztoupivsi
vu nebsza: i podvr'zeni szo nyemi angyelje
i oblázti i moucsi.] *Ef.* 1, 20.

STRTI (IV.) TÁO.

*Opomina, na I. odsztoplenyè od pogánšakoga 'zivlejnya, 1-6.
II. Krfzšanszka dobra dela, 7-11. III. Znásjanye
trplejnya, 12-19.*

I. 1. **D**a je tak † Kriztus za nász trpo vu tejlí: i
všze sztejm isztim mislejnyem, kak zrosjom,
gori oblejczte. *Ár, ki †† trpi vu tejlí, bejnyno je od grej-
ba. † 1. Pet.* 2, 21. †† *Rim.* 6, 6.

2. Naj vees nej cslovecsim 'zelám; nego Bo'zój
vouli to niháno vu tejlí vrejmen 'zivé. *Rim.* 14, 7.

3. *Ár nám je zadoszta: ka szmo vtom preminouciem
vrej-*

vrejmeni 'zítka nafega volo poganov oprávlali, bodécsi vu bolivoszraj, po'zelejnyaj, popiávanaj, jejszrvinaj, pitvinaj i vodúrni bolvánszraj. *Éf. 4, 17.*

4. Záto sze i odtúhávjajo: ka 'znyimi vrét ne bi'zíte na ono ífíto oblofzúnofzti vó vlejvanye preklinývájoucsi váfz.

5. Kí racsun dájo onomi: kí je gotov szouditi 'zive i mrtve. *Dján. 10, 42.*

6. Ár je záto i tim mrtvim predgani Evangyeliom: naj sze ofzoudijo pouleg lúdi ífztina vu tejlí; 'zivéjo pa pouleg Bogà vu dúhi. *Ivan. 5, 25.*

* *Epíft. na Exaudi, ali VI. po Vúzmi Nedelo.*

II. 7. Vízega konec z je pa priblízo. *Mertúeslivi bojdi te záto í trejzni kmolítvam. 1. Kor. 10, 11. 1. Ivan. 2, 18.*

8. Predevfzejm pa szrcsno mejte med szebom lúbeznofzt. Ár lúbezen zakrije vno'zino grejhov. *1. Kor. 13, 7.*

9. Prijímajte na fztán edendrugoga brezi mrmranya. *'Zid. 13, 2.*

10. Edenvfzaki, líki je vzéo dár, tak fzi 'znyim fzlú'zte: líki dobri Safarje rázlocsne milofcse Bo'ze. *Rim. 12, 6.*

11. Csi fto gucsi; naj gucsi, líki Bo'ze ricfí: csi fto fzlú'zi; naj fzlú'zi, líki zmoucsi, ftero podiljáva Boug; naj sze vu vfzem dícsi Boug po Jezus Kriřztufi; komi bojdi díka i zmo'znofzt na vekí veke Amen.] *Fer. 23, 28. 1. Pet. 5, 11.*

III. 12. Lúbléni, ne odtúhite sze: ka sze po ogní vardejvate na fzkúsávanye vafe; líki da bi sze vám kaj túhoga pripetilo: *És. 48, 10. 1. Kor. 3, 13.*

13. Nego, líki fzte tálniczke vcsinyeni Kriřztufovoga

voga trplejnya, radújte sze; naj sze i vu oznanenyej dke nyegove radújete vefzelécsi. 2. Kor. 4, 10. *Mát. 5, 10. 11.*

14. Csi sze pšzújete za Křiztusovoga Iména volo: blázeni szte. Ar te dke i Bogà Dùh nad vami pocsíva: kí sze po nyih preklinya; po vášz sze pa dčsi. *Lúk. 6, 22. 1. Pet. 2, 20.*

15. Záto najšto med vami ne trpí, liki lúdomorecz, ali tát, ali hūdodelnik, ali liki drúgi ogleúvecz. 1. *Pet. 2, 19. 20.*

16. Csi pa, liki křiztsenik, *trpi*; ne bojdi ga sztrám: nego naj dčsi Bogà vu tom táli. *Gal. 6, 14. Iv. 21, 19.*

17. Ar je vrejmen: da † sze zacšne szoušba od hi'ze Bo'ze. Csi pa oprvics nad nami: kákš †† bode konecz tej; kí ne vórjejo Bo'zemi Evangyeliomi? † *Es. 10, 12. Lúk. 23, 31. †† Lúk. 10, 12. 2. Tefz. 1, 8.*

18. I csi sze te pravicsni komaj zvelicsa: te nepo'zni i grejsnik gde sze szká'ze? *Pril. 11, 31.*

19. Záto i, kí trpíjo pouleg Bo'ze voule, liki vernomi sztvoriteli naj preporácsajo dúše szvoje v dobrom esinejnyi. *Zolt. 31, 6. Lúk. 23, 46.*

P É T I (V .) T Á O .

I. *Opomina* s.) vucitele, naj pašzéjo csrejdo Bo'zo, 1-4. *β.) mladéncze na pokorňosť, ponizňosť i trejzno verušťúvanye, 5-9. II. 'Zelej nyim, naj je Boug masno pokrepi 10. 11. III. Zapéra szpozdrávlanyem, 12-14.*

1. 1. **T**e sztarise, kí szo med vami, proszim jašz 'znyimi vrét sztarisi i † szvedok Křiztusovoga trplejnya i pššesťtne, †† štera sze oznáni, dke tálnik. † *Lúk. 24, 48. †† Rim. 8, 17. 18.*

2. Páštete to med vami *bodoučso* csrejdo Bo'zo; kebžhávajoucsi na nyou nej zprimárjanyà; nego z dobre voule: niti za grdi dobícsek; nego zgotovoga szczà. *Džán. 20, 28.*

3. Niti, liki goszpodŭvajouesi nad Goszpodnovov
 ōrocsínov; nego példa bodoucsi te csrejde. 1. Kor. 3, 5.
Fil. 3, 17.

4. I, gda sze szká'ze † poglavnik pasztérov, vzeme-
 te to †† nepovejlanjeno dske korouno. † *Es. 40, 11.*
 †† 1. *Pet. 1, 4.*

5. Priszpodobnim tálom mladénczi, podlo'zni bojd-
 te sztarifim: vszi sze pa edendrugoni podvrzte. Po-
 niznoszt notri kizebi prikapsite. *Ar Boug tim gzdá-
 vim prouti sztoji: tim pouiznim pa dà milosco. Rim. 12,
 10. Jak. 4, 6.*

* *Epist. na III. po Sz. Trojsztvi Nedelo.*

6. Ponizte sze záto pod zmo'znov rokouv
 Bo'zov: naj válz vpotrejbnom vrejméni zvi-
 szí. *Lúk. 14, 10. Job. 22, 29.*

7. Vszo vaso † szkrb na nyega vrzte; ár
 on má †† szkrb na válz. † *Zolt. 37, 5. ††
 'Zolt. 40, 28.*

8. Trejzni † bojdite, vōrufztŭjte: ár ††
 protivník vas vrág, liki erjújoucsi orofzlány
 okouli hodi, iszkajoucsi steroga bi pou'zro.
 † *Lúk. 21, 36. †† Job. 1, 7. Lúk. 11, 24.*

9. Steromi † prout sztante mocsni bodoucsi vu
 vōri; znajoucsi; ka i valí †† brate na szvej-
 ti te iszte trplivosztí szkoncávajo. † *Es. 4, 27.*
Jak. 4, 7. †† 1. Tesz. 3, 3.

10. Boug pa vsze milosce, kí nász je
 zvéo na vekivecsno szvojo díko vu Krisztus
 Jezusi, on naj válz, kí zdaj edno malo trpíte,
 poprávi, podpré, pokrepí i potrdí. 2. *Kor. 4, 17.*

11. Komi bojdí díka i zmo'znoszt na vekí
 veke. Amen.]

III. 12. Po Szilvánusi szam, vám vernomi brati (liki stinam,) na kráczí pšzao opomšnajocsi i szvedouštvó csiněcsi: ka je eto ta pravicsna milošca Bo'za, vu šteroj štojšte. 1. *Tefz.* 1, 1.

13. Pozdrávla vász, ta zvami vrét odebrána *czérkev* Bo'za, štera je v-Babilonii, i Marko szin moj. *Dján.* 12, 13. 25.

14. Pozdravte edendřogoga vlúbeznivom kúšúvani. Měr vám *bojdi* všzejm vu Křiztus Jezulí. Amen. *Rim.* 16, 16.

SZ. PETRA APOSTOLA
DRŮGI

OBCSINSZKI LISZT.

P R E D G O V O R.

§. 1.

Peter Apostol je i ete drŮgi list, ki sze Petrov zove, piszao. Ar tou ka'ze
1, 1. 3, 1.

§. 2. Csi je pa gli nej gori djáno ; komi je piszani: dŮnok sze vnyem sztopáji nájde-jo táksi ; zsteri sze razmi, ka je i tē tisztim, sterim te pr-vi. 1. Pet. 1, 1. 3, 1. Tou je ijztina : ka je maio pred nyego-vo-v szmrtyo-v, zkotere sze szpomina 1, 14. i more biti z-Rima, gde je mátrniko-v korouno doubo, poszlani.

§. 3.

P R E D G O V O R.

§. 3. Zrok, ki ga je na tou nadigno, je ete: ka, vidoucsi naprej, kakda sze krsztsánszki nárvuk szkrívim vcsenyom, szvéti 'zitek pa zrúznimi grejbi oszkrúni, opomína te verne; naj sze toga notri vztoga právoga nárvuka dr'zijo, i ospotávczo v, ki bodo pitanoga dnéva prísesztjè za volo múdjenyà, vu dvojnósztt vlekli, sze ogiblejo.

§. 4. Má tri tále

I. je predgovor, ki sztoji znapiszka i poklona I, 1. 2.

II. Argumentum, vsterom je

a.) opominanye na szvéti 'zitek, I, 3 - 21.

β.) vcsenyè od

1. krívi vucsitelov II, 1 - 22.

2. krsztsánszkoga vadlívanya spotlívczov, III, 1 - 16.

III. Zaprtek, 17. 18.

P R V I (I .) T Á O .

I. Poklon, 1. 2. II. Opominanye na α.) pobo'znost, 3-11. β.) *szvoje szvojegea vcsenyà szpominanye 12-21.*

1. 1. **S**imon Peter szluga i Apostol Jezus Krisztusov tejm, ki szo znami vrét to rávno tak drágo vóro vzéli vu praviczí Bogà naséga i zvelicsítela Jezusa Krisztusa. *Rim. 1, 12.*

2. Miloscsa vám *bojdi* i mér obilni vu szpoznanyi Bogà i Jezusa Goszpodna naséga. *Rim. 1, 7. Iv 17, 3.*

II. 3. Liki nám je nyegova Bo'zánfzka moucs vřza, štera szo k'zítki i pobo'zností *potrejbna*, darúvala, po tisztoza szpoznanyi; ki nász je pouzvao po diki i do-brouti. 1. *Tim. 1, 4.* 2. *Kor. 12, 9.*

4. Po šteroj szo nám † velika i drága obecsanya darúvana : naj po tej bodete †† Bo'ze natúte tálniczke, ††† pobejnovlí od na szvejti vu po'zelejnyí *bodoucséga* szkvarjenyà. † *Rim. 8, 32.* †† *Ivan. 1, 12.* 1. *Ivan. 1, 7.* ††† *Ef. 4, 22.*

5. Tak vřzo gyedrnost náto prinészte: da podiljávate vu vóri vašoj dobro delo, vu dobrom deli pa szpoznanye,

6. Vu szpoznanyi pa zdr'závanye, vu zdr'závanyi pa znáfanye, vu znáfanyi pa pobo'znost,

7. Vu pobo'zností pa † bratinfzko lúbezen, vu bratinfzkoj lúbezni pa †† *obcsinfzko* lúbeznost. † 1. *Ivan. 3, 16.* 1. *Pet. 1, 22.* †† *Rim. 12, 18.* *Mát. 5, 44.*

8. Ar eta vu vami bodoucsa i obiljávajoucsa ne pozštávijo váš prázne, niti brezi šváda vu Goszpodna naséga Jezusa Krisztusa szpoznanyi. *Tit. 3, 14.*

9. Ar, pri kom eti nega, tè je † szlejpi i dalecs †† ne vřdi i ††† szpozábo sže je zocsifcsávanya szvoji sztári grejhov. † *Ivan. 7, 17.* †† 2. *Tim. 3, 7.* ††† 2. *Pet. 2, 22.*

10. Záto, bretje, bole sže pafcsite : da vaše pözvá-nye i odebránye krepko vcsinfte. Ar tà csinécsi nigdár ne szpádnete. 1. *Ivan. 3, 19.*

11. Ár sze vám tak obilno podilí notri idejnye vu vekivecsno králestvo Gofzpodna našega i zvelicsitela Jezusa Krisztusa. 1. *Tim.* 6, 16.

12. Záto ne zamidim váš vszigdár opomínati zetoga: csi gli znáte i potrdjeni jezíte vu vězdásnyoj ístini. *Rim.* 15, 14. 15.

13. Za vrejdno pa dr'zim: naj váš, dokecs szam vu etom fatori, obúdjavam po opomínanyi. 2. *Pet.* 3, 1.

14. Znajoucsi, kaj † naškori bode dolidejvanyé † † fatora mojega: liki mi je i † † † Gofzpon nas Jezus Krisztus oznano. † 2. *Tim.* 4, 6. † † 2. *Kor.* 5, 1. † † † *Ivan.* 21, 18.

15. Gyedrno sze pa bodem vszigdár i povszud: naj sze ztej i po mojém vó idejnyi ízpomínate. *Iv.* 16, 16.

16. Ár szmo nej † zmoudrousztyov zmíslene fabule našledúvali; gda szmo vám na znánye dáli Gofzpodna našega Jezusa Krisztusa moucs i příséztjè: nego szmo szamí † † vidili nyegovo velikoucsó. † 1. *Kor.* 2, 1. † † *Ivan.* 1, 14.

17. Ár je vzéo od Bogà Ocsè csészt i díko; gdare je etaklí gláfz přineseni knyemi od zvlšene díke: ete je te moj lúbeznivi szin, vsterom sze mi je dopadno-
lo. *Mát.* 3, 17.

18. I ete gláfz szmo mí csúli znebész přineseni: gda szmo 'znyim bílí na ízvétoj gori. *Mát.* 17, 5. 1

(* *Epíst. na VI. po trí králi Nedelo.*

19. I mámo od toga esce mocsnejšo proroczko rejcs: na stero ka kebzužete, liki na † szvejcsó, stera vu † † temnom meszti szvejti, dobro csiníte; dokecs sze † † † dén raszvetí i * zorzjenicza gori zide vu szrczáj váš. † *Zolt.* 119. 105 2. *Kor.* 4, 6. † † *Ivan.* 1, 5. 1. *Kor.* 2, 14. † † † *Mark.* 8, 24. * *Oz.* 22, 16.

20. Tou naj prole znajoucsi, kaj je ni edno pro-
roczko

rocško píszmo nej lasztivnoga razszkládanya. *Rim. 12, 7. 2. Tim. 3, 16.*

21. *Ár je nej zcslovecse voule naprej prineseno nigda prorosztvo: nego od Dúhá Szvetoga neseni szo gúcsali szvéti Bo'zi lidjè.] 1. Sam. 23, 2.*

DRŰGI (II.) TÁO.

I. *Nazvicsáva ad krívi vucsitelov prifesztjá i kástige 1-11.*
 II. *Doli szpisúje nyib pogibelno 'zivlejnye i zapelávanye, 12-21.*

1. 1. **B**ill szo pa i † krívi proroczke med lísztvom: liki i †† med vami bodo krívi vucsitelje; kí pouleg Bo'ze rejcsi notri pripelajo pogibelna jere-tinsztva; i Goszpouda, kí je je odkúpo, zatašjo; i tak szamí na szébe pripelajo náglo pogibelnoszt. † *Prav. 13, 1. †† Már. 24, 11. Tit 3, 10.*

2. I vnougi bodo nazledúvali nyihove pogibelnoszti: po šteri sze pout ísztine preklínyávala bude. *1. Per. 4, 14.*

3. I vu † szkopoušzti zmslenimi ricšmí bodo zva-mi tr'zili: šterim †† zgotovlena szoudba 'ze dávno sze ne midš i pogibelnoszt nyihóva ne szpí. † *2. Tefš. 2, 10. †† Pravd. 32, 35.*

4. Ár, csi je Boug angyele, kí szo pregrejšili, nej milúvao, nego je je, zlánczmi mráka *zvézane*, vu sztras-no pekla prepafzt szúno, i tà dáó; naj sze dr'zljó na szoudbo: *Ivan. 8, 44. Jud. 5. 6.*

5. I prvi szvejť je nej milúvao; nego je li oušzmo-ga Noa, pravícze predgara, obarvao, gda je potop na ti nepobo'zni szvejť pripelao: *Szv. 7, 7.*

6. I mejšzta Sodome i Gomorre je, na pepéo szpra-vivší, szpreobrnejnem ošzoudo, példo tim nepobo'z-no 'zivoucsim pošztavivší; *Szv. 19, 24.*

7. I toga pravicsnoga Lota, kí je obtrúdo od ne-pobo'zni vu hotlivoszti 'zivlejnya, je ošzloubodo. *Szv. 19, 7. 8.*

8. Ár po glédanyi i poszlúfanyi ete pravicsen, prebivajoucsi med nyimi, od dnéva do dnéva je izvoju pravicsno dúšo znepravdenimi *nyibovimi* delami mántrao. *Zolt. 119, 150. Ez. 9, 4.*

9. *Zná Goszpoud te pobo'zne zszkúšávanya oszloboditi: te nepravicsne pa na déu szoudbe, naj sze kastigajo, obdr'zati. 1. Kor. 10, 13.*

10. Naj bole pa one, steri za tejlom vu po'zelejnya rú'znofzti hodijo, i goszposztvo zametávajo, szmeuczi; kí sze szebi dopádnejo i dšk sze ne bojšjo preklinyati. *Jud. ý. 6-8. 16.*

11. Geto angyelje, zmocsjouv i zmo'znofztyov vékš bodoucsi, ne neszéjo prouti nyim pred Goszpodna prekléto szoudbo *Jud ý. 9.*

12. Tej pa, liki nerázumna 'zivna po natúri szplodjena na levlenyè i szkvarjenyè, tà, kà neznajo, preklinyávajoucsi, vu szvojem szkvarjenyè sze szkvaršjo. *Fer. 12, 3. Jud. ý. 10.*

13. *Tak vzemejo nájem nepravicsze; kí za nászlobnoszt dr'zšjo vu vszákóm dnévi szprevájajoucsi hotlivofzt gnúšznofzti i rú'znofzti; kí sze vezelšjo vu vkanývanyaj szvoji zvani sze gosztúvajoucsi. Jud. ý. 12.*

14. Ocsl májo pune † práznofzti, i nepresztanoma gríšjo; kízebi vábijo te †† nepokreplene dúše vu szkopoufzti zmujštrano szrczè majoucsi, prekléšztva szinovje. † *Mát. 5, 28. †† Ef. 4, 14.*

15. Kš, geto szo to právo pout niháli, zabloudili szo, nazledúvajoucsi pout Balašma Bozorovoga /zinà; kí je te nepravicsni nájem polúbo. *Racs. 22, 7.*

16. Káranye je pa meo lasztivne nepravdenofzti. Ár je pod bremen navajena nejma sztvár zcslovecsov ricsjouv govorécsa bránila proroka neszpametnoszt. *Racs. 22, 28.*

17. Tej szo sztúdeczi brezi vodè; obláčzke, kí sze od vihéra nošzijo; kim je mrák kmicze na veke obdr'záni. *Jud. ý. 12. Mat. 8, 12.*

18. Ár napihnyene márnofzti ricsf gncsécsi vábijo na po'zelejnye teja, po hotlivoszti one, kí szo za gvúsnó odbej'zali od oni; kí sze vu zbloudi vrtfjo. 1. Tim. 1, 6.

19. Szlobofcsino nyim od grejba obeccávajoucsi; ge-to szo szamf szlugi szkvarjenyà. Ár, od koga sze je sto obládao, tomi je i vu szlú'zbo dáni. Ivan. 8, 34.

20. Ár csi szo ednouk odbej'zali od etoga szvejta rú'znofzti po szpoznanyi Gofzpodna i zvelicsitela Jezusa Kriszusa, drúgoucs sze pa pa vnyè zapleteni obládajo, vcsinyena szo nyim ta szlejdnja dugoványa búsa od ti prvi. Lúk. 11, 24-26.

21. At bi nyim bole bilou ne szpoznati pout te pravice: liki, ka szo sze po szpoznanyi kraj obrnoli od dáne nyim szvéte zapouvidi. Lúk. 12, 47. 48.

22. Prigoudilo sze je pa nyim tou; ka sze vu onofj právoj prlíki právi: pesz sze je povrno na szvoje lasztivno vò metanye, i ta zeprána szvinya vu kalis blata. Pril. 16, 11.

TRÉTYI (III.) TÁO:

I. Nazvifcsáva, ka sze pred szoudnyim dnévom, spotlivczi pobidijo, 1-10. II. Opomina za volo szvejta preidejnyja, nové nébe i zémle sztvorjenyà i Bo'zega dugocrákanya, na pobo'znofzti, 11-18.

I. 1. **E**te 'ze, lúbléni, drúgi líszti vám písem: vu steri lísztéj obúdjávam po opomínanyi vašo cšfzto pamet; 2. Pet. 1, 10. 13.

2. Naj sze szpomenéte zrejcsi: stere szo naprej po'vejdane od szvéti prorokov, i zapouvidi od nász Apostolov Gofzpodna i zvelicsitela dáne. 2 Kor. 4, 1.

* *Epist. na XXVI. po Sz. Trojszti Nedelo.*

3. Tou najprvle znajoucsi, ka; prído vpozlejdnyj dnévi spotlivczi: kí bodo pouleg lasztivnoga szvojega po'zelejnyja hodili 1. Tim. 4, 1.

4. Govorécsi: gde je obečsanye nyegovoga prifesztya? Ár, od šteroga máo šzo ocsáki zášpali, všza tak šztojíjo od zacsétka šztvorjenjá. *Es. 5, 19. Jer. 17, 15.*

5. Ár tou oni šzami nešcsejo znati: ka šzo † nebésza 'ze dávno bilà; i †† zemla zvodè i vu vodi šztojí po Bo'zój rejcsi. † *Szto. 1, 6. 9. †† 'Zolt. 24, 2.*

6. Po šteri je teda zvodouv oblejáni šzvejt prejšao. *Szto. 7, 17.*

7. Tà nebésza pa, štera šzo zdaj, i zemla, šzo po nyegovoj rejcsi šzranyena: naj šze kognyí obdr'zijo; kí bode na dén šzoudbe i pogibelnošzti ti nepobo'zni lúdi. *'Zolt. 50, 3. 'Zid. 1, 11.*

8. Eto edno pa naj ne bode šzkrito pred vami, lúbléni: kaj je eden dén pri Gofšpodni, liki jezero lejt; i jezero jejt, liki eden dén. *Zolt. 40, 4.*

9. Ne † midí šze Gofšpoud obečsanya, (liki níšteri za múdbo dr'zijo:) nego †† potrplejnye mà znami, ††† ne šcsejoucsi; ka bi šze ššeri šzkváro; nego naj šze všzi na pokouro obrnejo. † *Hab. 2, 3. †† Rim 2, 4. ††† 1. Tim. 2, 4.*

10. Príde pa dén Gofšpodnov, liki † tát vnocsi; všterom †† nebésza škripanyem preminéjo, 'zivlošzti pa razhiczane šze rafšpilžtíjo; zemla pa i, štera šzo na nvej, dela šze zgorijo. † *Lúk. 12, 39. 40. †† 'Zolt. 102, 27.*

II. 11. Geto šze záto eta všza razvé'zejo: kákš

kákfi morete 'biri ví vu szvétom 'zivlejnyi i pobo'znofzti! *Lúk. 21, 36.*

12. Kí csákate i szílite prísefztyè dnéva Gofzpodnovoga: vsterom sze nebésza gorécsa rafzpíftíjo i 'zivlofzti razhiczane sze rafztopíjo.

13. *Nouva nebésza pa i zemlo nouvo pouleg obe-
csanya nyegovoga c:ákamo: vsteri pravicza prebíva. }*
Es. 65, 17. Oz. 21, 1.

14. Záto, lúbléni, eta csákajoucsi, nátom bojdite; da sze nezamázani i nepokárani pred nyim nájdete vu méri. *1. Tsfz. 3, 13.*

15. I Gofzpodna nafega dugocsákanye za zvelicsanye mejte: liki vám je i lúbléni nas brat Paveo, pouleg szebi dáne modroufzti, pífzao. *Rim. 2, 4.*

16. Liki i vu vszej lífztéj, gucsécsi vnysh od eti! Med fterimi szo níftera 'zmetnoga razmejnya; ftera tí nezevceni i nepokrepleni preobrácšajo, liki i ta drúga pífzma, na szvojo lafztivno pogibelnofzt. *Rim 8, 19.*

17. Ví záto, lúbléni, eta naprej znašocsi, varte sze: naj zbloudnofztyov ti húdi, 'znyimi vrét zapelani, vò ne szpádnete zlafztivne krepkofzti. *Mark. 13, 5. 23.*

18. Ráfzte pa vu milofcsi i szpoznanyi Gofzpodna nafega i zvelicsitela Jezus Krifztufa. Komi bojdi díka i zdaj i na dén vekivecsni. *Amen. Ef. 4, 15.*

SZ. IVANA APOSTOLA
PRVI LISZT.

P R E D G O V O R.

§. 1.

Szvéti Ivan sto? ka? i kákfi? je bio: sze zpred Evangyeliom djanoga predgovora szpozna. Ár je tisztí, kí je Evangyeliom píszaó, i ete listz píszaó: csi je gli tak, líki Paveo, szvojega iména naprej nej polo'zo; geto na vékse tákse ricsí má i vtou doub gucsi, kákse má i kak gucsi v-Evangyeliomi od szvétloszti i kmicze, 'zitka i szmrti, szrditoszti i lúbeznoszti, &c.

§. 2. Vcsi pa naj bole eto: ka právo Bo'ze i Krisztusovo szpoznanye ino vdrá zvelicsánszka more bití 'ziva, dela vna, i vu dobri delaj sztálna.

§. 3. Gda je pa píszani; csi gli laszti v-noga leta neznamo: dónok szám ká'ze; ka je priti i. seculuma konczi píszani prouti Antikrisztusa dúbom; kí szo tajlil Krisztusovo

sovo Bo'zanszko szinovcsino, na tou prekléto bloudnoszt szpadnovsi po Simon Mágusi Dján. 8, 18. Kákfi szo bili Nikolai-tánczi, Gnosztikuske &c. Ráuno tak ni tou je nej gvúso: komi je písani. Ár csi je gli Ágoston Doktor znikimi tákse miszli; ka je Parthufom, zsterih sze szpomina Lú-kács Dján. 2, 9. dónok drúgi zvéksim grúntom prá-vijo, ka je Pathmusánczom; gde, je od Antikrifztusa vnouge szkrovnosztí csúo i vido; ali pa bole pouleg bodoucsim vszejm obcsinszkim Ázianszkim gmajnam; geto Grcski napiszek mà Kato-licsánszki, tou je, obcsinszki. Mészto-me-re biti; ka je Esezus: gde sze je po z-Pathmusa oszlobodjenjej dr'zao.

- S. 4. Ma vszebi csetvéro dugoványe
- I. je eto, ka je potrejbno vszákfi grejb czilou tà osztaviti. I, 1-10. II, 1-18.
 - II. vrácsa od Antikrifztusa. II, 19-29.
 - III. mocsno ká'ze, ka trbej pobo'zno k-Bougi i kbl'znyemi lúbezni vo'zivetí. III, 1-24.
 - IV. vcsi od vóre obládnosztí, gvúso-nosztí, i krepkosztí. V, 1-21.

P R V I (I .) T Á O .

I. Szvedocsi, ka je Krizstus 'ze prisao, 1-5. II. Ká'ze, sto má tiváristvo z-Bogom, 6. 7. III. Právi, ka vszi mámo grejb, 8-10.

I. 1. **S**tero je † bilou od zacsétka, stero szmo csúli, stero szmo †† vidili znafimi ocsmf, stero szmo oglejávali, i nase ††† rokè szo slátale; od Rejcsi 'zitka. † Ivan. 1, 1. †† Ivan. 1, 14. ††† Ivan. 20, 27.

2. I té † 'zstek sze je szkázao, i vidili szmo ga i szvedocsimo, i nazviscsávamo vám te vekivecsni 'zitek; kí je †† pri Ocsi bio, i szkázao sze je nám. † Fil. 1, 21. †† Ivan. 1, 1, 2.

3. Stero szmo vidili i csúli: *ton* nazviscsávamo vám; naj i ví obcsino máte znami, i obcsina nasa bojdi z-Ocsom i Szinom nyegovim Jezus Kriztusom. Ivan. 17, 21. 1. Kor. 1, 9.

4. I eta pšfemo vám: naj vafa radofzt puna bode. Ivan. 16, 24.

5. I eto je tizto obecsanye; stero szmo csúli od nyega, i vám nazviscsávamo: kaj je † Boug szvetlofzt, i vnyem nikakle †† kmicze nega. † Ivan. 1, 9. 1. Tim. 6, 16. †† Jak. 1, 17.

II. 6. Csi bomo pravili; kaj obcsino 'znyim mámo, i vu kmiczi hodimo: lá'zemo, i né csimmo isztino. Ivan. 12, 35.

7. Csi pa vu † szvetlofzti bodimo; liki je on vu szvetlofzti: obcsino mámo eden'zdrúgim: i †† krv Jezus Kriztusa Szinà nyegovoga ocsifcsáva nász od vszega grejba. † Ivan. 8, 12. Ef. 5, 8. 9. †† 'Zid. 9, 14.

III. 8. Csi bodemo pravili; kaj grejha nemamo: framf szebè vkanimo, i isztine nega vnami. 1. Král. 8, 46. Pril. 20, 9.

9. Csi bodemo vadlúvali grejhe nase: veren i praviesen je; da nám odpitzi grejhe, i ocsifzti nász od vsze nepraviesnoszti. 'Zolt. 32, 5.

10. Csi bodemo pravili; kaj szmo nej vgrejfilii: la'zecz ga vcsinfmo, i nyega rejcs je nej vnami. *Rim. 3, 4. I. Ivan. 2, 4.*

DR Ū G I (II.) T Á O.

Vrácsa I. od grejba 1-11. II. Od szvejta lúbeznošzi 12-17. III. Od Antikrifztušov, 18-29.

I. 1. Szinki moji! eto vám píšem: naj ne grisite. I csi sto vgrisi: mámo zagovorítela pri Ocsi, Jezus Krifztuša pravicsnoga. *Rim. 8, 34.*

2. I on je † ftifanye za nase grejbe: nej pa za nase škamo; nego i za †† czejloga szvejta grejbe. † *Rim. 3, 25.* †† *Ivan. 4, 42.*

3. I po etom známo; kaj ga poznamo: csi zapouvidi nyegove zdr'závamo. *Ivan. 8, 55.*

4. Steri právi: znám ga, i zapouvidi nyegove ne zdr'záva: la'zecz je, i pravice vnyem nega. *Fer. 22, 16. Már. 7, 21. 23.*

5. Steri pa † zdr'záva nyegovo rejcs: zaifztino vtištom sze je lúbezea Bo'za šzpunila; po etom †† známo, kaj szmo vnyem. † *Ivan. 14, 21.* †† *Iv. 13, 35.*

6. Steri právi, kaj † vnyem ošztáne: †† more, líki je on hodo, i szám tak hoditi. † *Ivan. 15, 4. 5.* †† *Ivan 13, 19.*

7. Bratje, ne píšem vám nouvo zapovid: nego šztáro zapovid; štero šzte meli od zacsétka. Tà šztára zapovid je pa ta rejcs: štero šzte csúli od zacsétka. *I. Ivan. 3, 11.*

8. Pà vám † nouvo zapovid píšem; štera je iflinšzka vu nyem i vu vami. Ar †† kmicza odhája, i šzvetlošzt pravicsna sze 'ze šzvejti. † *Ivan. 15, 12.* †† *Ivan. 1, 9.*

9. Steri právi; kaj je vu šzvetlošzti, i brata šzvojga odúrjava: vkmiczi je do šzéga máo. *1. Kor. 13, 2. I. Ivan. 1, 5. 6.*

10. Steri lúbi brata szvojege : vu szvetlošzti ofztáne; i szpáke vu nyem nega. *Ivan. 12, 35. 2. Pet. 1, 10.*

11. Steri pa odúrjáva brata szvojege : vu kmiczi je, i vu kmiczi hodi, i nezna kama ide; ár je kmicza ofzlejčila ocsf nyegove. *Ivan. 3, 20.*

II. 12. Pššem vám, szinki; kaj sze vám odpúšcsávajo grejhi, za nyegovoga iména volo. *Dján. 10, 43.*

13. Pššem vám † ocseve: kaj szte poznali onoga; kí je od zacsétka. Pššem vám mladénczi: kaj szte obládali toga †† hūdoga. Pššem vám ††† decza: ár szte poznali Ocsó. † *Ef. 4, 13. †† 2. Tesz. 3, 3. Ozán. 12, 11. ††† 1. Pet. 2, 2. Jer. 31, 34.*

14. Pšzao szam vám ocseve: kaj szte poznali onoga; kí je od zacsétka. Pšzao szam vám mladénczi: kaj szte † mocsni, i Bo'za rejcs vu vami †† ofztáne i obládali szte toga hūdoga. † *Zid. 11, 34. †† Iv. 15, 7.*

15. Ne lúbate † szvejt, ni ona, stera szo na szvejti. Csi sto lúbi ete szvejt: nej †† je vnyem lúbeznošz Ocsé. † *Rim. 12, 2. †† Mát. 16, 24.*

16. Ár vsze ono, stero je na szvejti, tou je † tešla pò'zelejnye, i †† oucsi pò'zelejnye, mo 'zítka gizdofsz, nej je z-Ocsé; nego je zszvejta. † *Rim. 13, 13. 14. †† Pril. 27, 20. Pred 4, 8.*

17. Ete † szvejt pa prejde, i pò'zelejnye nyegovo. Kí pa †† Bo'zo volo csini: ofztáne na veke. † *2. Pet. 3, 10. 11. †† Ivan. 10, 27-29.*

III. 18. Decsicsa! szlejdnya vōra je: i, liki szte csūli, kaj Antikrifztus príde, i zdaj je dofzta Antikrifztufov poštanolo: odkud známo, kaj je szlejdnya vōra. *1. Pet. 4, 7.*

19. Znásza szo zísli: ali nej szo bíš znáfz. Ár, da bi znáfz bíš, ofztanoli bi znami; ali naj sze szká'zejo, kaj szo nej vszi znáfz. *Dján. 20, 30.*

20. I vs mazalo máte od toga szvétoga, i znáte vsza. *Dján. 10, 38. 'Zols. 133, 2.*

21. Nej szam vám pšzao; kaj bi ne znali isztino: nego kaj jo znáte, i kaj je nikša lá'z nej zifztine.
22. Sto je la'zecz: nego, kí tajš, kaj je Jezus nej Krifztus? Tè je Antikrifztus: kí tajš Oco i Szinà.
1. *Ivan. 4, 3.* 2. *Pet. 2, 1.* 2. *Ivan. 5, 7.*
23. Vřákí, šteri tajš Szinà, ni Ocsè nema. *Lúk. 12, 9.*
24. Vi záto, štero šzte csúli od zacsétka, vu vami naj ofztáne. Csi vu vami ofztáne; štero šzte od zacsétka csúli: i ví vu Szini i vu Ocsi ofztánete. *Ivan. 15, 7. 14, 23.*
25. I eto je tífzto obecsanye: štero je on nám obecsao, 'zítek vekivecsni. *Ivan. 3, 16.*
26. Eta szam vám pšzao od oni: kí váfz zapelávajo.
27. I ví, štero † mazalo šzte vzéli od nyega, vu vami ofztáne: i †† nej vám je potrejbno, naj váfz što vcsí; nego liki számo mazalo váfz od vszega vcsí, i isztina je i nej je lá'z; i, kak váfz je vcsílo, ofztante vnyem. † 5. 20. †† *Jer. 31, 34.*
28. I zdaj, szinki, ofztante vnyem: naj, gda šze šzká'ze, vúpaznošt mámo, i ne ofzramotímo šze od nyega vnyegovom přifšztyi. 1. *Ivan. 3, 2.*
29. Csi znáte, kaj je pravicsen: znájte, kaj vřákí, kí isztino csini, je 'znyega porodjeni. 1. *Ivan. 3, 7. 10.*

TRĚTYI (III.) TÁO.

- I. *Od Bo'zi šzinovv díke, 1. 2.* II. *Od onoga, ki grejb csini i ki grejb ne csini, 3-9.* III. *Od Bo'zi i vřaj'zi šzinovv znamejnya, 10-24.*
1. 1. **G**lédajte, kákšo lúbezen nám je dáó Ocsa: naj šze † Bo'zi šzinovje zovémo. Záto ete šzvejt †† ne pozna nášz: ár ne pozna nyega. † *Iv. 1, 12.* †† *Ivan. 16, 3.*
2. Lúbléni, zdaj šzmo 'ze Bo'zi šzinovje, i ešce šze je nej šzkázalo, ka bomo. Známo pa: kaj, csi šze šzká'ze, přifřpodobni knyemi bodémo; ár ga vidili bomo, liki je. *Fil. 3, 21.*

II. 3. I vszáki, kí mà tou vùpazen vu nyem, occis-
sáva sze: liki je i on csífti. *Jak. 4, 8. 2. Kor. 7, 1.*

4. Vszáki, kí grejh csiní, i nepravdenofzt csiní: i grejh je nepravdenofzt. *1. Ivan. 5, 17.*

5. I znáte, kaj sze je on szkázao; da bi † nase grej-
he odevzéo: i †† grejha vu nyem nega. † *Ivan. 1, 29.*
†† *Zid. 7, 26.*

6. Vszáki, kí vnyem ofztáne, ne grisl. Vszáki, kí
grisl, nejga je vido, niti ga je nej poznao. *1. Ivan. 2, 4. 4, 8.*

7. Szinki, niscse váfz naj ne zapela. Kí praviczó
csiní: pravicsen je; liki je i on pravicsen. *1. Iv. 2, 29.*

8. Kí grejh csiní; avragà je: ár vrág od † zacsét-
ka grisl. *Záto sze je szkázao Szin Bo'zi; naj vraj'za
dela razvéze. † Ivan. 4, 44.*

9. Vszáki, kí je z-Bogà narodjen, grejh ne csiní: ár
nyegovo szemen vu nyem ofztáne. I nemre griliti:
ár je z-Bogà porodjeni. *1. Pet. 1, 23.*

III. 10. Vetom sze szpoznajo Bo'zi szinovje i vraj-
'zi szinovje. Vszáki, kí praviczó ne dela, nej je z-Bo-
gà; i kí né lùbi brata szvojega. *1. Ivan. 2, 29.*

11. Ar je eto nazviscsávanye; stero szte csúli od za-
csétka: naj edendrùgoga lùbimo. *Ivan 13, 34.*

12. Nej, liki Kajn, kí je zhùdoga bio, ino je bujo
brata szvojega. I zakaj ga je bujo? Záto, kaj szo nye-
govova dela hùda bilà: nyegovoga brata szo pa pravics-
na. *Szv. 4, 8.*

* *Epist. na II. po Sz. Trojsztvi Nedelo.*

13. Ne csúдите sze, bráczí moji; csi váfz
odúrjáva ete szvejt. *Ivan. 15, 18.*

14. Mí známo: kaj szmo szsmrtvi prejk
prineseni na 'zítek; ár lùbimo brate. Kí ne
lùbi brata: ofztáne vu szmrti. *Lev. 19, 17.*

15. Vszáki, kí odúrjáva brata szvojega, lù-
domo-

domorecz je: i znáte, kaj ni eden lúdomorecz nema 'zítka vekivecsnoga vszebi obfztojécsega. *Mát. 5, 21, 22.*

16. Vetom szmo szpoznali lúbezen: kaj je on za nász szvojo dúšo doli djáo. I mí szmo du'zni za brate dúše doli djáti. *Ivan. 19, 30.*

17. Steri pa mà 'zivlejnye etoga szvejta, i vídi brata szvojega potrebuvajoucsega, i zaprè szrczè szvoje pred nyim: kakda lúbezen Bo'za ofztáne vu nyem? *Prav. 15, 7. Jak. 2, 15.*

18. Szinki moji, ne lúbmo *szc* zricsjom, ni ti zjezikom; nego zdelom i zifztinom.] *1. Pet. 1, 22. 4, 8.*

19. I zetoga poznamo: kaj szmo zifztine; i pred nyim pokrepímo szrczà nasa *zetim*:

20. Kaj, csi nász szkvarjúje szrczè nase, vékfi je Boug od szrczà nasega, i vsza znà. *1. Kor. 11, 30.*

21. Lúbléni, csi nász szrczè nase ne szkvarjúje: vùpaznoszt mámo k-Bougi.

22. I, kakoli bomo profzili, vzmemo od nyega: ár nyegove zapouvidi zdr'závamo; i stera szo priétna pred nyim, zà csinfmo. *Lúk. 11, 13.*

23. I eto je zapovid nyegova: naj † vórijemo vu iméni Szinà nyegovoga Jezus Krisztusa i †† lúbimó edendrugoga; liki nám je dáó zapovid. † *Ivan. 6, 29.* †† *Ivan. 15, 17.*

24. I, kí zdr'záva zapouvidi nyegove, vu nyem ofztáne, i on vu nyem. I zetoga známo: kaj vnami ofztáne, zdúhà; steroga nám je dáó. *Ivan. 14, 23.*

STR TI (IV.) T Á O.

I. Od rázlocsní dúbouv znamejnya 1-6. II. Od nadighvanya na bratinfzko lúbeznoszt 7-21.

1. 1. **L**übléni! ne vörte vszákseimi dühi: nego vardejvajte dühè, jeli szo z-Bogà. Ár je do-szta krívi prorokov vò prislo na ete szvejt. *Mát. 7, 15.*

2. *Ivan. 7, 7.*
2. Vetom poznajte Düh Bo'zi: Vszáki düh, sferi vadlúje, kaj je Jezus Krisztus vtejli 'ze prisao, z-Bogà je; *1. Kor. 12, 3*

3. I vszáki düh, sferi ne vadlúje, ka bi Jezus Krisztus vtejli 'ze prisao, nej je z-Bogà. I tè düb je Antikrisztusov düb: sferoga szte csüli, kaj príde: i zdaj je 'ze na szvejti. *2. Tesz. 2, 7.*

4. VÍ szte z-Bogà, szinki, i obládali szte je; ár je vékfi, kí je vu vami; liki, kí je na szvejti. *2. Král. 6, 16.*

5. Oni szo szvejta: záto od szvejta gucsíjo, i szvejt je poszlúsa. *Ivan. 3, 31.*

6. Míszmo z-Bogà. Kí pòzna Bogà; poszlúsa nász: kí je nej z-Bogà; ne poszlúsa nász. Zetoga poznamo dühà pravícze, i dühà zapelávanya. *Ivan. 8, 47.*

II. 7. Lübléni! lübmò edendrügoga: ár je lübezen z-Bogà; i vszáki, kí lübi, z-Bogà je porodjeni, i pozna Bogà.

8. Kí pa ne lübi; ne pozna Bogà: ár je Boug lübezen. *1. Ivan. 2, 4.*

9. *Vetom sze je shkázala lübeznoftz Bo'za vnami: kaj je Szinà szvojega jedinorodjenoga poszlao Boug na ete szvejt; naj 'zivémo po nyem Rim. 5, 8.*

10. Vetom je lübezen: nej, ka bi mí lübili Bogà; nego kaj je on lübo nász, i poszlao je Szinà szvojega stísanye za nase grejhe. *Ivan. 15, 16.*

11. Lübléni! csi je Boug nász tak lübo: i mí szmo du'zni edendrügoga lübiti. *Mát. 18, 33.*

12. Bogà je † niscse nigdár nej vido. Csi bomo pa edendrügoga lübilj: Boug vnami ofztáne; i nycgova lübezen je popolna vnami. † *Ivan. 1, 18.*

13. Vetom poznamo: kaj vnyem olztánemo, i on vnami, kaj nám je zszvojega Dühà dáó. *1. Iv. 3, 24.*

14. I mí szmo vidili, i szvedocsimo; kaj je Ocsa poszlaó Szinà zvelicsitela szvejta.

15. Sterikoli vadlûje; kaj je Jezus Szin Bo'zi: Boug vu nyem osztáne, i on vu Bougi. I. Ivan. 5, 5.

16. I mí szmo poznałi, i vôrvali szmo tou lûbezen; stero mà Boug vu nami.

* *Epist. na I. pò Sz. Trojsztvi Nedelo.*

Boug je lûbezen: i, kí osztáne vlûbezno-
szti, v-Bougi osztáne, i Boug vu nyem.

17. Verom sze je szpunila lûbezen vnami: naj † vûpaznoszt mámo vu szoudnyem dné-
vi. Ár, liki †† je on, i mí szmo tak na etom
szvejti. † Jak. 2, 13. †† I. Pet. 1, 15.

18. Bojaznoszt je nej vlûbeznoszt: nego
popolna lûbezen vò vr'ze bojaznoszt. Ár bo-
jaznoszt možo mà: kí sze pa bojí; tè je nej
popolni vu lûbeznoszt.

19. *Mí ga lûbimo: ár je on nász prvle lûbo.*

20. Csi bi sto pravo: lûbim Bogà, i brata
szvojega odûrjáva: la'zecz je. Ár, kí ne lûbi
brata szvojega, stero ga je vido, Bogà, stero ga
je nej vido, kakda more lûbiti? Ivan. 2, 4.

21. I eto zapovid mámo od nyega: naj, kí
lûbi Bogà, lûbi i brata szvojega.] Mat. 22, 39.

P É T I (V .) T Á O .

I. Ti preporodjeni znameljnye 1-5. II. Isztine szvedou-
sztvo 6-12. III. Zapriek lífztà: gde a.) zrok písza-
nya, 13. ß.) gvûsnoszt poszlužbnenyà 14. 15. γ.) za
koga nej trbej moliti? 16. 17. ð.) sto ne csini grejba?
18. 19. e.) 'zivo szpoznanye je Bo'zi dár, 20-21.

I. 1. **V**száki, kí vörje, kaj je Jezus, Krisztus, z-Bogà je porodjen. I vszáki, kí lübi roditela, lübi i narodjenoga 'znyega. 1. *Ivan.* 4, 20.

2. Vetom szpoznamo; kaj lübiamo szin **Bo'ze**: gda Bogà lübiamo, i zapouvidi nyegove zdr'zavamo. 1. *Iv.* 3, 19.

3. Ar je eta Bo'za lübezen: naj nyegove zapouvidi zdrzavamo; i zapouvidi nyegove szo nej zmetne. *Ivan.* 14, 15. *Mát.* 11, 30.

* *Epist. na Quasimodogeniti, ali I. po Vúzmi Nedelo.*

4. Ar vszáko porodjeno z-Bogà obláda ete szvejt: i eta je ta obládnoszt, sfera ete szvejt obláda, vóra nafa. *Ivan.* 16, 33.

5. Sto je, kí obláda ete szvejt: nego, kí vörje, kaj je Jezus Szin Bo'zi. 1. *Kor.* 15, 57.

II. 6. Tè je, kí je prisaó vu vodi i krvi, Jezus Krisztus, nej vu vodi szamo; nego vu vodi i krvi. I Düh je: kí szvedocsi; kaj je Düh isztina. *Ivan.* 19, 34.

7. Ar szo trijè, kí szvedocsijo **vnébi**, Ocsa, Rejcs, i szvéti Düh; i tej trijè szo edno. 'Zolt. 33, 6. *Mát.* 28, 19.

8. I trijè szo, kí szvedocsijo na zemli, Düh, i voda, i krv; i tej trijè szo na edno.

9. Csi szvedoušztvo lüdi gori **vzememo**: szvedoušztvo Bo'ze je vékse. Ar je eto szvedoušztvo Bo'ze; sfero je szvedocso od Szinà szvojega. *Ivan.* 5, 37.

10. Kí vörje vu Színi Bo'zem; mà † szvedoušztvo vu šzebi: kí pa †† ne vörje Bougi, la'zcza ga je vcsíno; kaj je nej vörvaona szvedoušztvo; sfero je szvedoc o Boug od Szinà szvojega.] † *Rim.* 8, 16. †† *Ivan.* 3, 18. 33.

11. I eto je to šzvedoušztvo: kaj nám je Boug dáó vekivecsni 'zítek; i te 'zítek je vnyegovom Színi.] *Ivan. 1, 4. 2. Tim. 1, 10.*

12. Kí mà Szinà; mà 'zítek: kí nema Szinà Bo'zega, nema 'zítka. *Ivan. 3, 16. 36.*

III. 13. Eta šzam vám pšzao; kí vóřjete vu iméni Szinà Bo'zega: naj znáte, kaj vekivecsni 'zítek máte; i naj vóřjete vu iméni Szinà Bo'zega. *Ivan. 20, 31.*

14. I eta je ta vŭpažnoszt; štero mámo knyemi: ka, csi bomo ga kaj profzili pouleg nyegove voule pošzlŭjhne nášz. *'Zolt. 145, 18.*

15. I, csi známo, kaj nášz pošzlŭjhne: kakoli ga bomo profzili; známo, kaj mámo prosnye; štere šzmo profzili od nyega.

16. Csi što † vřdi brata šzvojega grifiti grejh nej na šzmrť: nář profzi, i dà nyemi Boug 'zítek; *onim velim*; kí šzo vgrejsili nej na šzmrť. Jeřzte †† šzmrťni grejh: ne právim; naj za onoga što ††† moli. † 1. *Ivan. 3, 17. †† Racs. 15, 30. ††† Ez. 14, 14-20.*

17. Vřzákřa krivicza je grejh. Ali je grejh nej křzmrťi. 1. *Ivan. 3, 4.*

18. Známo, kaj vřzákři, z-Bogà porodjeni, ne grisi: nego porodjeni z-Bogà zdr'áva řzebè; i te hŭdi řze ga ne dotekne. 1. *Ivan. 3, 9.*

19. Známo, kaj šzmo *mi* z-Bogà: i *czeřli řzweřt us būdom le'zi.* *Gal. 1, 4. Ef. 2, 2.*

20. Známo pa; kaj je Šzin Bo'zi priřao; i dáó nám je † pamet; naj poznámo toga pravicsnoga. I jeřzmo vtom pravicsnom, v-Színi nyegovom Jezus Křifztuři. Tè je †† právi Boug i ††† 'zítek vekivecsni. † 1. *Kor. 2, 16. †† Rim. 9, 5. ††† 1. Ivan. 1, 1. 2.*

21. Šzinki, varte řze od bolvanov. Amen. 1. *Kor. 10., 14.*

SZ. IVANA APOSTOLA
DRUGI LISZT.

P R E D G O V O R.

§. 1.

Jeszo, ki të drugi liszt Sz. Ivana, nej Apostoli, nego niksemi preszbiteri, ali sztarczi pripisújo Eras. Roter. Ali brezi zroka. I toga je on piszao: stilus potrdjá-va. Ár je i on sztári vucsiteo bio.

§. 2. Gda? gde? i kama je piszani? je negvúšno. Tou je gvúšno: ka je niksoj premocsnoj i jáko Boga bojécsoj goszpej piszani x. 1. 5. More biti; ka je sz-vojim sztroskom vnouge bránila i pomágala: da bi med poganmi zobsztom Evangyeliom glászili.

§. 3. Ka vu szebi zdr'zá-va i keliko tá-lov má: lejbko sze zete pred nyega djáne Summe szpozna.

Sum-

Summa.

I. Napiszek 1-3. II. Radofzt nad vizštini bodécsimi, 4.
 III. Opominanye na ształnoszt vu isztini, 5-11. IV.
 Zaprtek, 12-13.

I. 1. **T**e sztári Ivan odebránoj gofzpej, i nyè szinom;
 fterè jafz lùbim vu isztini: i nej li szám; ne-
 go i vfzi, kí szo szpoznali isztino, 1. *Pet.* 5, 1.

2. Za isztine volo; ftera vnami ofztáne, i znami
 bode na veke.

3. Bojdi zvami milofcsa, szmilenoszt, mér, od Bogà
 Ocsè i od Gofzpon Jezus Krisztusa Szinà Ocsè vizštini
 i vlùbezni. 1. *Tim.* 1, 2.

II. 4. Radùvao szam fze jáko: kaj szam najšao zšzi-
 nouv tvoji hodécsè vizštini; liki szmo zapovid vzéli
 od Ocsè. 3. *Ivan.* 8, 4.

III. 5. I zdaj te profzim, gofzpa; nej, liki da bi ti nou-
 vo zapovid pšzao: nego, ftero szmo meli od zacsét-
 ka; najlùbimo edendrugoga. *Ivan.* 13, 34. 1. *Iv.* 2, 24.

6. I eta je ta lùbezen: naj hodimo pouleg zapou-
 vidi nyegove. Eta je pa zapovid, liki szte csùli od
 zacsétka: naj vnyeji hodite 1. *Ivan.* 5, 3.

7. Ár je došta zapeláveczov prislo na ete szvejt: kí
 ne szvedocsijo; kaj je Jezus Krisztus prisao vu tejli.
 Tè je zapelávecz i Antikrisztus. 1. *Ivan.* 4, 1. 2.

8. Glédajte fze; naj ne zgibímo; ftera szmo delali;
 nego bole pun nájem vze memo. 1. *Tefz.* 3, 5.

9. Vfzáki, kí presztápla zapovid i ne ofztáne vu
 Krisztusovom návuki, nema Bogà. Kí pa ofztáne
 v-Krisztusovom návuki: tè i Oco i Szinà mà. 1.
Ivan. 2, 23.

10. Csi što pride kvám i ete návuk ne pruešzè: ne v-
 zèmete ga vbízo; niti fze nyemi ne poklonite. *Tit.* 3, 10.

11. *Ar, ki sze nyemi pokloni, vjedina sze 'znyegovimá bűdimi delami. Tob. 4, 18.*

IV. 12. Dofzta vám mám pľzati: *ali nescem po papéri i csrnili: nego sze vŕpam; kaj kvám prídem, i zoucsi voucsi bodem zvami gúcsao; naj radofzta naša bode puna. 3. Ivan. 5. 13. 14.*

13. Pozdrávlajo te tvoje odebráne szeztré szino-
vje. Amen.

*SZ. IVANA APOSTOLA
TRÉTYI LISZT.*

P R E D G O V O R.

S. 1.

Szvėti Ivan Apostol je i tè trétyi liszt, nej kákfi drúgi sztarecz, píszao, nikse-mi Gájusi. Tou je pa nej gvúšno: ka jeli je tè tiszti bio; steroga za Pergamonszko-ga púspeka dr'zijo; ali pa Sz. Pavla po nyem okrsztseni 1. Kor. 1, 14. vért. Rim. 16, 23. Ár ji je i vecs bilou Dján. 19, 29. 20, 4.

S. 2. Gda? gde? i kama je píszani? neznamo. Ka je pa píszano: pred nyega djána summa káze

Summa.

I. Napíšek šzpoklonovrét 1-2. II. Radofzt nad Gájusom, 3-7. III. To'zba na Diotrefesa 8-11. IV. Domiter šze bváli, 12. V. Zaprtek, 13-15.

I. 1. **T**e šztaríši lúblénomi Gájusi, šteroga jašz lú-
bim vu íšztini. 1. *Pet.* 5, 1.

2. Lúbléni! vu vřzem 'zelejtm: naj šze ti dobro go-
dš, i zdrav bodes; liki šze dobro godš tvojoj dšši.

II. 3. Ár šzam šze jáko radŭvao nad pridoucsimi
bratmi, i šzvedocsšimi tvojoj íšztini: liki tš vu íšzti-
ni hodis 2. *Ivan.* 5, 4.

4. Vékšo od eti radofzt nemam: kak, gda csŭjem;
ka moji šzinovje vířtini hodišo. 1. *Teř.* 3, 8.

5. Lúbléni, verno csinís: kakoli delas zbratmi i
zgořtmi. *Rim.* 16, 23.

6. Kí šzo šzvedocsili od tvoje lúbeznořti pred gmaj-
nov. I dobro bos csinio: gda je od šzébe tak šzpre-
vodis; kak je vugodno Bougi. *Tit.* 3, 13.

7. Ár šzo za nyegovoga iména volo vŭ sli i nikaj
zo nej vzéli od poganov. *Mát.* 10, 8.

III. 8. Du'zni šzmo tak mš tákře gori vzéti: naj
žnyimivrét delavczi bomo ířztine.

9. Pšřzao šzam gmajni; ali ov, kí šcsè prvi biti med
nyimi, Diotrefes, nej nářz je notri vzéo.

10. Záto, csi přídem, opomeném ga zdejl: štera
csiní žhŭdimi ricšmi cšřketajoucsi prouti nám. I ni
žctim je nej zadovolen. Ár ni šzám gori ne přime
brate; i, kí je šcséjo gori přieti, prepovidáva *nyim* i
šzřprávířcsa je vŭ mecše. *Mát.* 23, 13.

11. Lúbléni! ne nařzledŭj to hŭdo: nego to dobro.
Ki dobro csini; z-Bogà je: ki pa bŭdo csini; nej je vido
Bogà. 1. *Ivan.* 3, 6. 9.

IV. 12. Od Domitra šzo vřzi dobro šzvedocsili, i
šzàma

száma ísztina: i mí túdi szvedocsimo; i znáte, kaj je nase szvedouštvo ísztinszko.

V. 13. Dofzta szam meo píszati: ali nescsem ti zcsrnílo m i szperom píszati. 2. *Ivan. v. 12.*

14. Vűpam sze pa; kaj bodem te szkoro vido, i zoucsi voucsi bova gűcsala.

15. Měr tebi. Pozdrávľajo te priátelje. Pozdravi priátelc po iméni.

SZ. JAKUBA APOSTOLA
OBCSINSZKI LISZT.

P R E D G O V O R.

§. 1.

Jakub je teliko: liki szpetou v klácsnik
Sztv. 25, 26. 27, 36. Biła szta pa
dvà: vékfi i ménfi. Ov, te vékfi, je bio
Zebedeus v i Salome Szin, brat Ivana
Evangyelista Mát. 4, 21. steromi je He-
rodes Agrippa dáo glavou vszejcsi od Kri-
sztusovoga rojstva vu 45. leti, pred vúz-
mom. Dján. 12, 2. I tak je szpuno: ka
je obecao Mát. 20, 22. Te ménfi, tak
zváni, ka je szletka pozváni na Apostol-
szto, je bio nej Divicze Marie mo'za
Jo'zefa od prve zenè Szin, csi sze gli Kri-
sztusov brat zo've Mát. 13, 55. nego nyè
szesztrè Marie mo'za Kleofása, ali Alfeusa
Mát. 15, 40. 16, 1. Ivan. 19, 25. Hieron.
in Gal. 1. (Brate je meo Júdása i Josefa
Mát. 15, 40. Dján. 1, 13.) Jeli sze
pa te razmi po onom; kí sze zo've Jusztus?
i je-

i jeli je tē zczérkvi doli vr'zeni i od 'Zido-vo-v bujti potom, kak je biš 30. lejt Jeru'zálemszki pšispek, liki scsè Euf. Libr. 2. c. 1? vezdásnyj moudri vnougi dvojižo: geto Apostol bodoucsi je mogao nej vednom meszti szeszkousz szideti; nego pouleg Kri-sztusove zapouvidi vđ idti Evangyeliom predgat. Mát. 28, 19. Tou je iština: ka je v-Jeru'zálemszkom szpráviscsi, stero je bilou po Pavla po vrnjenjej na 14. leto, lejpi odlocsek od obrizávanja dáo. Dj. 15, 25.

Š. 2. Med tejma dvođma je te ménsi eto-ga lišzta pišzács: csi szo gli vnougi od to-ga dvojiži zetoga zroka; ka szo stimali, ka od pravicsnoszti naj bole vu 2, 24. prouti Pavli vcsi. Ali geto szo dobro vkúp vrgli obà dvođ: tak szo szpoznali; ka je Pavle prouti Farizeuskoj szkazli-vošzti, stera sze li zvuina zprávide vinejsnyim delom bliscsi bre-zi znotrejsnyega vóre Fundamentoma Lúk. 18, 11. 12. geto sze z vóre zhájajoucsa de-la vponiznoj lúbeznoszti szka'zújejo i brezi vrejdnoszti b vóle doprnáfajo; Jakub sze pa bori prouti Szaduceuskoj szirouvoj telov-noj szrcsnoszti; stera sze z vórov b váli: ali vóre dela vu pobo'znoszti 'zitka ne de-

la; nego jo bole zrú'znim 'zi vlejnyem taji.
Mát. 22, 23 - 28.

§. 3. Gda? i odkud je pa píszani? je neg-
vúšno: nego 1, 1. sze razmi; ka je tomi ra-
sztepenomi XII. plemeni Iszraelszkomi písza-
ni. Zátosze i Katholicsánszki, tou je, obcsin-
szki zo vè: ka je nejli ednoj g-vúšnoj oszobi,
ali gmajni; nego vszejm gmajnam Bo'zim
píszani.

§. 4. Liki pa vczejlom líszti na eto trou-
je czíla; naj je potrousta vnevouli, kraj
odvurnè od zapelávczo v, naj bole Simoni-
anczo v, Nikolaitánczo v i Gnosztikusov;
i navcsi, ka je vóra táksa potrtoga szrczá
k-Bougi vúpaznoszt, stera brezi dobri dejl ni-
kako ne more biti, liki szfincze brezi szvetlo-
szti: tak tûdi czejli ete líszt mà trí tále

I. je predgo vor 1, 1.

II. je Argumentum, ki vszebi zdrzá va

a.) vcsenyè od

1. szkúsá vanya I, 2 - 15.

2. vóre I, 16-27. II. 1-26.

3. vucsitelo v III, 1 - 12.

4. prá ve modrouszti 13 - 18.

β.) ká ranye IV, 1 - 6.

γ.) opominanye IV, 7-17. V, 1-18.

III. Zaprtek V, 19. 20.

P R V I (I .) T A O .

I. *Po pokloni opomina na α.) mirovno trplejnye, 1-4. β.) prosnyo 5-8. II. Troustla szíromáke, bogate i vsze vu szkúsávanyi bodoucse, 9-12. III. Káze, ka od Bogà nikaj búdoga, nego vsze dobro, zbája, 13-18. IV. Ráta kraj od búdoga na poszlúfanye i zdr'závanye rejcsi Bo'ze, 19-27.*

I. 1. **J**akub Bogà Ocsè i Goszpodna Jezusa Krizztusa ízluga, tomi dvanájszeteromi razztepenomi plemeni zdrávje. *Ivan. 7, 35. Dján. 8, 1. 4.*

2. Za vszo radoszt dr'zte, bratje moji: gda vu rázlocsna szkúsávanya szpádnete: *Dján. 5, 41.*

3. Znajúcsi; kaj vardejvanye vase vðre dela znáfanye; *Rim. 5, 3.*

4. Znáfanye pa naj popolno delo mà; da bodete popolni, i czejli, vnikom ne zmenkani. *Kol. 1, 28.*

5. Csi sze pa komi zvasz zmenkáva modrousz: naj jo profzi od Bogà; ki jo dáva vszejm proufzto i neopofzno; i dà sze nyemi. *1. Král. 3, 9. 12.*

6. Naj pa profzi vu vðri nikaj ne dvojécsi. Ár je te dvojécsi priszpodoben kmorfzkomi válovji; itero sze od vðtra goni i vejja. *Már. 7, 7.*

7. Ár naj ne ílma on cslovik: ka kaj vzeme od Goszpodna.

8. Mou'z dvouje pámeti je nesztálni vu vszej potéjh szvoji.

9. Naj sze pa hváli te ponfzni brat vu viszíni szvojoj. *1. Pet. 5, 5.*

10. Te bogati pa vu poniznoszti szvojoj. Ár, liki czvejt tráve, préjde. *1. Pet. 1, 24.*

11. Ár liki je gori zíslo szuncze zvrocsfnov, i poszúfilo je trávo, i czvejt nyè je doli szpadno, i lepota nyè obráza je prejsla: tak i bogátecz vu szvoji potéjh povejhne. *Zolt. 10, 3. 15.*

12. *Blázeni je on mou'z: ki † znáfa szkúsávanye. Ár,*

geto je †† vardenyeni, vzeme 'zicka korouno; stero je obe-
esao Gofzpoud onim; ki ga lúbijo. † Job. 5, 17. 1. Pet.
1, 17. †† Oz. 3, 21.

III. 13. Naj pa ničse ne právi, gda sze fzkúsáva;
kaj sze od Bogà fzkúsáva. Ár sze Boug ne more fzkúsá-
vati od húdoga: szám pa ne fzkúsáva nikoga. Pril. 19, 3.

14. Vszáki sze pa fzkúsáva: gda sze od lasztivno-
ga 'zelejnya vlicsè i vábi.

15. Potom 'zelejnye, geto sze poprijè, porodí grejh:
grejh pa dokoncsani porodí szmrt. Rim. 6, 23.

* Epist. na Cantate, ali IV. po Vúzmi Nedelo.

16. Ne bloudite, lúbléni moji bratje. Gal. 6, 7.

17. Vszze dobro dánye, i vszáki popolni dár je
od toga zgorányega † doli idoucsi od Ocsè szvetlo-
szti: pri sterom †† nega premínyávanya, ali preo-
brnýávanya szencze. † Pril. 2, 6. †† Es. 14, 27.

18. Kí nász je zszvoje voule poroudo po
rejcsi isztine; da bi bilí kákfa prvotina nye-
govi sztvorjeni sztvár 1. Pet. 1, 23.

IV. 19. Záto, moji lúbléni bratje, vszáki
cslovik bojdi gyedrni na poszlúfanye; vúki pa
na gúcsanye, vúki na szrd. Pril. 17, 27.

20. Ár szrd mo'zà praviczó Bo'zo ne dela.
Pred. 7, 10.

21. Záto doli dejte vszo rú'znoszt, i obil-
noszt húdoubè: vkrotkosztí primte to vszaje-
no rejcs; stera je zmo'zna zdr'zati dúše vase.]
Rim. 13, 12.

* Epist. na Rogate ali V. po Vúzmi Nedelo.

22. Bojdite pa delavczi te rejcsi, i nej sza-
mo poszlúsávczi: nacsí szamí szebè vkanite.
Mat. 7, 21. 24.

23. Ar, csi je što li pošlůsávecz rejcsi, i nej delavecz: tē je szpodoben kmou'zi, kí prirodjenyà szvojega obráz vglédali gléda. *Lúk. 6, 47. 48.*

24. Ar sže je pogledno ino je odíšao; i preczi je pozábo, kákfi je bio.

25. Kí pa notri poglédne vu popolno právdo † szlobofcsine, i obšztojš *vnyej*; tē, *da* je nej pozablivi pošlůsávecz, nego csiniteo dela, tē, *právim*, blá'zen bode vu deli szvojem. *Ivan. 8, 31. 32. Mat. 5, 19.*

26. Csi sže što vídi med vami; ka Bogà cšéztí, i szvoj jezik ne dr'zí na vůzdi, nego zapeláva szvoje szrczē: toga Bo'za cšézt je márna. *'Zolt. 34, 13. 14.*

27. Ta csíszta i Bo'za cšézt je *pa* eta pri Bougi i Ocsi: priglédnoti sziroute i vdovicze vu nevouli nyihovoj, i szebē csísztoga zdr'závati od szvejta.] *Mat. 25, 36. 43.*

DR Ů G I (II.) T Á O.

I. *Prepovidáva ofzoub būdo prijimanye, 1-7. II. Kára szkazlivi hválczov brezi dejl vōvo 8-26.*

I. 1. **B**ratje moji, nej majte vu ofzoub prijimanyi vōvo odícšenoga Goszpodna našega Jezufa Krišztufa. *Lev. 19, 10.*

2. Ar csi notri ide vu szprávícse vaše *kákfi* mou'z, kí zláti pršztan mà, vu szvetlom gvanti; notri ide pa i szromák vu rů'znom gvanti,

3. I zglédnete sže na onoga, kí szvetli gvant nošzi, i ercsēte nyemi, tš szi ešzi szedi lipou; i szromáki ercsēte; tš etam sztoj, ali szi ešzi szedi pod podnogao-
niczo mojo:

4. Jeli ne vcsínste rázlocska med szebom, i nej ízte vcsinyeni szodczy hūdi mífzeo?

5. Pofzláfajte, bratji moji lūbléni: nej li je Boug odébrao fziromáke etoga fzevejta bogate vu vōri, i ōrocsnike kráfefzta; ftero je obecsau *omim*, kí ga lūbijo? 1. *Kor.* 1, 26.

6. VÍ fzte pa nepofštenoga vcsínili fziromáka. Jeli fzo nej ti bogati: kí váfz fzevojov obláfztyov mantrájó; i oni váfz vlácsijo na právde? † 1. *Kor.* 11, 22. †† *Mik.* 3, 3.

7. Jeli ne preklinyajo oni to lejpo imé: fzkim fze vÍ zovéte? 1. *Tim.* 6, 1.

11. 8. Dōnok, csi kráfefzko právdo doprnáfate pouleg pífzma: lūbi bl'znyega tvojega, liki fzám szebè, dobro csínste. *Mark.* 12, 31.

9. Csi pa ofzobe priífmléte: grejh delate, i kárate fze od právde; liki prefztoplávczí. *Lev* 19, 15.

10. Ar, kíkoli czejlo právdo zdr'zí, potekne fze pa vedno, vcsinyen je vÍzej krivicsen. *Mát.* 5, 19. *Gal.* 3, 10.

11. Ar, kí je pravo, ne praznújh, tè je pravo i ne vmouri. Csi tak ne bos praznúvao, vmorís pa; vcsinyen fzi prefztopávecz právde.

12. Tak gúcste, i tak csínste: liki kí bodte po právdi fzlóbofcsine fzdodjeni. *Jak.* 1, 25.

13. Ar fzoudba brezi fzmilenofzti bode tomi; kí ne csíní fzmilenofzt: i fzmilenofzt fze hváli prouti fzoudbi. *Mát.* 25, 41. 42.

14. Ka valà, bratje moji: csi fto právi, ka vōro mà, dejl pa nema? Jeli ga vōra more zvelicsati? *Mát.* 7, 26.

15. Csi bi pa brat, ali fzezfztra, nága bilà, i potrebfvála bi vfzakdenésnyo hráno, 1. *Ivan.* 3, 17.

16. Velo bi pa fto nyima zváfz; idta zmérom, fze grejta fze ino fze nafzítita, ne bi nyima pa dáo, ka fzo tejlí potrejbna: ka bi *nyima* tou valálo? 1. *Iv.* 3, 18.

17. *Tak i vōra, csi dejl nema, mrtva je notri vu fzebi.*

18. Ali ercsè sto: tí vőro más, i jaz dela mám; poká'zi mi vőro tvojo zdejl tvoji; i jaz ti poká'zem zdejl moji vőro mojo. *Gal. 5, 6.*

19. Tí vőrjes; kaj je Boug eden: dobro csins. I vrazjè vőrjejo, i trepecsejo. *Mát. 8, 29.*

20. Scsés pa znati, Ő clovik mární, kaj je vőra brezi dejl mrtva?

21. Ábrahám ocsa nas nej li je zdejl pravicsen vcsinyen; gda je I'zaáka Szinà szvojega na oltár gori neszao? *Szrv. 22, 9. 12.*

22. Vídís, ka je vőra delala 'znyegovimi delami-vrét; i zdejl je vőra popolna bfla? *'Zid. 11, 17.*

23. I tak sze je szpunilo pšzmo, stero právi: † vőrvao je pa Ábrahám Bougi i zracúnano nyemi je bilou za pravicsnoszt; i †† Bo'zi priáteo je bio zváni. † *Szrv. 15, 6.* †† *Es. 41, 8.*

24. Vídíte zato: kaj sze cslovik i zdejl zvelicsa; nej szamò zvőře? *Rim. 8, 4.*

25. Priszpodobno ps i Rááb práznicza, jeli je nej zdejl pravicsna vcsinyena; gda je notri vzéla te pozlanc, i po drúgoj pouti je je odpisztila? *'Zid. 11, 31.*

26. *Ár, liki tejlo brezi dűbà je mrtvo, tak i vőra brezi dejl je mrtva. Š, 17.*

TRÉTYI (III.) TÁO.

I. Nevcsene odratűje od vucsitelov cséřzi, 1. II. Zapovidáva jezík na vűzdi dr'zati, 2-11. III. Káze znamejnye nebeszke modrouřzi, 13-18.

1. 1. **N**e bojíte vnougi vucsitelje, bratie moji; znajoucsi, kaj vėkřo szoudbo vzmemo. *Mát. 7, 1. Rim. 2, 20. 21.*

II. 2. Ář sze vu vnougom pospleřznemo vřzi. Csi sze sto vrejsi ne pospleřzne: tē je popolni mou'z; kí je zmo'zen na vűzdi voditi i czešlo tejlo. 1. *Křál. 8, 46. Pril. 20, 9.*

3. Ovo, konyom vúzde vsobe mecsemo: naj nám pokorní bodo; i czejli nyihov trúp vodimo. *'Zolt. 32, 9.*

4. Ovo i ládje, kakstè velike szo i od trdi vótrov sze gonijo, dónok sze od málicskoga veszla zá pelajo: kamakoli ravnács scsè?

5. Tak je i † jezik mála kotriga, i velika dela szprávi: Ovo eden máli †† ogyen tak veliki lejšz vu'zgè. † *'Zolt. 12, 4. 5. 74, 8. 9. †† Es. 9, 18.*

6. I jezik je ogyen, szvejt nepravice. Etak je jezik posztávleni med naše kotrige gnúszécsi czejlo tejlo, i za'zigajoucsi potács narodjenyà *nasega*, geto sze pod'zšga od gehenne. *Már. 15, 11. 18. 19.*

7. Ár vszáka natúra i divji i letécsi, lazécsi i moršzki sztvár sze vkroti, i vkrotsene szo od nature cslovece.

8. Ali jezika niscse ne more zlúdi vkrotiti; neza-dr'zána húdoubá, puna szmrtnoga cseméra.

9. 'Znyim blagoszlávlamo Bogà i Oco: i 'znyim preklinyamo lidš; kí szo na prígliho Bo'ze sztvorjeni.

10. Zedni vúšzít zhája blagoszlóv i preklinyanye. Nej trbej, bratje moji, etomi tak biti.

11. Jeli sztúdenecz zedne lúknye vrè szlatko i britko?

12. Jeli more, bratje moji, figovo drejvo oli rodi-ti, ali tršz fige? Tak ni eden sztúdenecz oštoleno i szlatko vodou nemre dávati. *Már. 7, 15. 18.*

III. 13. Sto je mouder i cseden med vami? Naj poká'ze zdobroga 'zivlejnya dela szvoja vu krotkoszti modroušzti. *Ef. 5, 9.*

14. Csi pa csemérno nevoscsenoszti máte i nyefko vu vašem szrczi: ne hválte sze i ne la'zte prouti pravici. *Ef. 4, 25. 31.*

15. Nej je tà modroušzti od zgora zhajajoucsa: nego zemelšzka, telovna i vraj'za. *1. Kor. 2, 6. 7.*

16. Ár, gde je nevoscsenoušzti i nyefka, tam je zblouda i vsze húdo delo. *1. Kor. 3, 3.*

17. Ta modroušzti pa, štera je od zgora, naj prvle je csšzta, potom mirovna, poštena, bougajoucsa, pu-
na

na miloscse, i dobroga száda, nerafzodjavajoucsa i nefzkazлива.

18. Szád pa praviczé sze vu méri szejja tim csinócsim mér.

S T R T I (IV.) T Á O.

I. Kára α .) nászlobofzt, po'zelejnye i lagoza prosnyo 1-3. β .) práznofzt, szvejta priádtel'sztvo, návidnofzt, gizdoszt 4-6. II. Vcsi na α .) oponásfanye k-Bougi, vrági, szebi, i bli'znyemi 7-12. β .) gúcsanye od prifesztnoga, 13-17.

I. 1. **O**dkud je vojszkúvanye i boj med vami? Nejlí od etecz, *ten je*, zvalí nászlobofzt; sterc vojszkújejo vu kotrigaj vafi. *Rim. 7, 23.*

2. 'Zelejte i nemate: kolete sze i zdiháivate i nemorete dobiti: borite sze ino sze vojszkújete, i dónok nemate za toga volo; ka ne profzite. *Mát. 7, 7. 8.*

3. Profzite, i ne vzetete záto; kaj húdou profzite; naj vu vafi nászlobofztáj potrofité. *Job. 27, 9.*

4. Prázniczke i práznicze, neznate: kaj je priádtel'sztvo etoga szvejta protivinsztvo Bougi? Záto, kikoli scséd priáteo bití szvejta, protivník Bó'zi posztáne. *Rim. 8, 8.*

5. Jeli stfmáte, kaj zamán pšzmo právi: knevoscsenoufzti 'zelej dlh; kí vu nami preblva. *Gal. 5, 17.*

6. Vékso † miloscso pa dáva. Záto právi: *Boug †† gizdavim prouti sztoji; poniznim pa dà miloscso. † Ef. 2, 4. 7. †† 1. Pet. 5, 5.*

II. 7. Podájte sze záto Bougi: prouti sztante pa vrági, i odbi'zí od vász. *1. Pet. 5, 9.*

8. Pribli'závajte † sze k-Bougi, i pribli'závao sze bode kvám. Sznáj'zte †† rokè grejsniczke, i ††† ocsiscsávajte szrczà vasa dvouje pámeti. † *Jer. 15, 19. 'Zid. 10, 21. 22. †† Es. 1, 15. ††† Dján. 15, 9.*

9. Drefzélte sze i placíte sze i joucíte sze: szmej vas sze naj na plac obrně, i radofzt na 'zalofzt. *Lúk. 6, 25.*

10. Ponšzte sze pred Goszpodnom, i zvlšzi vász. *Ÿ. 6,*

11. Ne gúcste eden prouti drúgomi, brátje. Kí prouti brati gúcsf i szoudi brata szvojege: prouti gúcsf právdi, i szoudi právdo. Csi pa právdo szoudis: nej fzi delavec z právde; nego szodecz. *'Zolt. 15, 3. Már. 7, 1.*

12. Eden je právdedávecz; kí je zmo'zen zdr'zati i pogúbiti. Tí sto fzi: kí drúgoga szoudis? *Rim. 14, 4.*

13. No zdaj, kí právite: dnešz ali vútro bomo sli vu ovo mešzto, i bodemo tam edno leto, i tr'zili bomo, i dobimo. *Pril. 27, 1.*

14. Kí ne vejte: ka bode vútro. Ár kákfi je vas 'zítek? Li szpár je: kí sze edno malo szka'zúje; potom toga pa prejde. *Job. 14, 2.*

15. Mešzto koga bi mogli praviti: csi bode Gofz-poud steo, i 'ziveli bomo; tak vcsinšmo tou, ali ovo. *Dján. 18, 21.*

16. Zdaj sze pa hválite vu gúzdofzta z vafi. Vszáka tákfa hvála je hűda. *1. Kor. 5, 6.*

17. Zátó, kí zná dobro csiniti, i ne csinf, grejh aye-mi je. *Lúk. 12, 47.*

P É T I (V .) T Á O .

I. Kára bogate, szkoupe, nászlobne i ládomorcze 1-6. II. Opomina na znášanye 7-11. III. Vrácsa od prszé-ganya, 12. IV. Vcsi na molitvi i povrnejnyna baszek, 13-20.

I. 1. **N**o zdaj, bogáczi, joucste sze i troubte nad nevolami vašimi; štere na vášz prádo. *Pril. 11, 28. Am. 6, 1.*

2. Bogáfzstvo vaše je zegnšlilo, i vas gvant je molov jejšzavina vcsinyeni. *Már. 6, 19. 20.*

3. Zláto vaše i szrebro je zerjavilo, i erja nyihova vám na szvedofzstvo bode, i pojej mešzou vaše, liki ogyen. Kincs szte fzi szpravili vposzlejdnýi dnévi.

4. Ovo nájem delavczov, kí szo vaše dr'zéle 'zeli, zadr'záni od vášz kricsf; i kricsanye oni, kí szo 'zeli, jo

je vu vûha vszej seregouv Gofzpouda prislo. *Lev. 19, 15. Job. 24, 10-12.*

5. Názladno szte 'ziveli na zemli, i hotlivali szte sze, krmili szte szrczà vasa, liki kdnévi klánya. *Fer. 12, 3. Lúk. 16, 19. 25.*

6. Ofzoudili szte, vmourili szte toga pravicsnoga: kí vám ne sztojí prouti. *Mát. 5, 39.*

II. 7. Mirovno trpte tak, bratje, do prfesztya Gospodnovoga. Ovo orács csáka drági szád zemlé zmirovnim trplejnyem ga csákajoucsi; dokecs vzeme de'zd'z ráni i pozni. *Fer. 5, 24.*

8. Mirovno trpte i vs; pokrejte szrczà vasa: ár sze je prfesztye Gospodnovo pribf'zalo. *'Zolt. 37, 37. 1. Kor. 10, 11.*

9. Ne zdihávájte eden prouti drúgomi, bratje: naj sze ne ofzoudite. *Mát. 24, 33.*

10. Példo fzi vzemte húdo trplivoszti, bratje moji, ino mirovnoszti, proroke; kí szo gúcsali vu iméni Gospodnovom. *'Zid. 11, 36-38.*

11. Ovo blá'zene právimo te znásajoucese. Znásanye † Joba szte csúli; i konecz †† Gospodnov szte vidili: kaj je jáko milofztiven Goszpoud i szmileni; † *Job. 1, 21. †† 'Zid. 12, 2.*

III. 12. Pred vszejm pa, bratje moji, ne prifzégajte, ni na nébo, ni na zemlo, ni zdrúgov kákfov prifzégov. Bojdi pa rejcs vasa tak, tak, i nej, nej: naj vu szkazlivoszt ne szpádnete. *Mát. 5, 34.*

IV. 13. *Húdogo kaj trpi sto med vami? Naj molí. Dobre voule je sto? Naj popejva. Kol. 3, 16.*

14. *Bete'zen je sto med vami? Naj zovè te sztarise szpráviscsa: i naj molíjo nad nyim namázajoucsi ga zoliom vu iméni Gospodnovom. Mark. 6, 13.*

15. I molítev vðre zdr'zí toga beté'znoga, i pomorega Goszpoud; i, csi je grejh vcsno, odpíszti sze nyemi. *Fil. 2, 27.*

16. Vadlújte edendrúgomi pregrejsanye, i molte

eden za drůgoga: da sze zvrácsite. *Dofsta zmore pravicsnoga vu vóri oprávlena moliteu. Mát. 8, 2-13.*

17. Eliás je cslovik bio knám prifzpodobnim teskoucsam podvr'zeni: i zmoltvov je molo, da bi nej-fao de'zd'z; i nej je sou na zemlo trf lejta i séfzt mej-fzeczov. *1. Král. 17, 1*

18. I pà je molo; i nebésza szo de'zd'z dalà, i zem-la je prneszla szád szvoj. *1. Král. 18, 42. 45.*

19. Bratje, csi sto med vami zabloudi od isztine, i povrnéga sto: *Mát. 18, 15.*

20. Naj znà; kaj, ki povrné grejsnika zbloudne nyegove pouti, obdr'z' dűso od szmrti, i zakrije vno-zino grejhov. *1. Pet. 4, 8.*

SZ. JÚDASA APOSTOLA
L I S Z T.

P R E D G O V O R.

§. 1.

Júdas vcsini teliko ; liki confessor, vad-
lúvecz. Bila szta pa d'vã: eden Is-
kariotes , ki je Goszpon Jezusa za 15. tola-
rov oudao Mát. 26, 15. ki sze je potom
vu dvojnoszti obezso Dján. 1, 16 - 18.
drúgi pa Thaddæus, tou je, zgrablívecz,
ali poszlúsávecz poglavníka, ki sze na-
csi Lebbeus, tou je, szrczè, zovè, Divi-
cze Marie, kak niki stímajo, pászterek, ali
szesztránecz od Kleofása i tak brat ménse-
ga Jakuba. Evangyeliom je predgao vu
Me'zopotámii, Pontusi, Judei, Galilei, Sa-
márii, Sirii, Idumei i Arabii. Potom ide
v-Edeszszo: gde pouleg predganya z'vún
vnougi drúgi i krála z'vrácsi. Obszlej-

nyim zbratom Simonom v - Per'zio pride
vmorjeni tam od pogánszki popou v. Acad.
Jesu Christi z-Euf. L. 1. c. 14.

§. 2. Nibáo je za szebom ete líszt: kak
napiszek ká'ze 1, 1. Isztina, ka szo vnou-
gi dvojjili vtom: jeli je nyego v? Ali vecs
ji je bilou: ki szo ga za nyego voga dr'zali.
Joh. Gerh.

§. 3. Ka je szletka ppszani po Pavlovi
i Petrovi 1. Tim. 4, 1. 2. Tim. 3, 1.
2. Pet. 3, 3. sze razmi. Ali gde? niscse
nezna. Ppszani je pa vszejm gmajnam
krsztsánszskim x. 1. naj bole tilztim, gde je
szám bodo i Krisztusa razglá szo. Na stero
nyemi je priliko dála krsztseniko v sztálnoszt;
stere szo kri vi vucsitelje szkri vim návu-
kom i lagojim 'zitkom szpákali. Gda je zá-
to prouti táksim scsè vu csisztom návuki i
'zitki pokrepiti: nejli szamo doli szpisúje te
kri ve vucsitele ino sze nyim z-Bo'zo v sztras-
no v szoudbo v prtí; nego i te verne opo-
mina, naj sze ji zvdro v i zmolit vami
varjejo.

§. 4. *Mà tri tále*

I. je predgovor, i sztoji znapiszka i zpoklona 1. 2.

II. je argumentum, gde opomina na vð-
re, prouti tim krivim, boj. 3. 4.
Na steroga je ráta

1. po sztrasne szoudbe, stera je
na one, kí szo sze nej borili,
nego bole szo sze tim búdim
podvrgli, szpádnola, prepo-
vidávanyi, 5. 7.

2. po grejba rúznofzti, vkom
szo ti krivi, razszkládanyi
8-16.

3. po vernom zti drúgi Apосто-
lov, kí szo od nyih nazvis-
csáváli, rejcsi szpominanyi
17-19.

4. po líbezni vom na szvoje sze-
bi i drúgim du'zne csészti do-
prnásanye 20-23.

III. Zaprtek zvisáva Bogà. 24. 25.

1. Júdas Jezus Krifztušov služga, brat pa Jakubov, tim pozvánim, kí szo vu Bougi Ocsi pozvecseni, i vu Jezus Krifztuší zdr'ani. *Lúk. 6, 16. 1. Pet. 1, 5.*

2. Szmilenoftz sze naj vám i mér i lúbezen narája. *1. Pet. 1, 2.*

3. Lúbléni! *da* szam 'ze dávno zevřov škrblivoftzyov vám steo pšřzati od obscinfzkoga zvelicsanya: potrejbno mi je *tak* zdaj vám pšřzati, opomfnajoucsi, naj sze vojřzkújete za ednouk dáno tim švčtim vřo. *Fil. 1, 27.*

4. Ar szo notri šzplezili níklí lidjè: kí szo 'ze dávno paprej gori šzplřzani na tou šzoudbo, nepobo'zni; kí Bogà nařega milošco preobrácšajo na hotlivoftz, i šzámoga Gofřpodára Bogà i Gofřpodna nařega Jezufa Krifztuřa tajijo. *Rim. 9, 21-23. 2. Pet. 2, 1.*

5. Opomfnati pa vařř řcsém: *geto tak* eto 'ze ednouk znáte, kaj je Gofřpoud lúřtvo z-Egyptomřřke zemle ofřloubodo; *ali* potom je *dónok* te nevřovajoucsè po-gúbo. *1. Kor. 10, 5.*

6. I angyeie, kí szo nej zdr'zali řřvojzacsétek, nego řřo ofřtavili řřvoje lařřtivno prebiválřcsè, na řřoudbo řřoga velřkoga dnéva je je zvekivecsnim vezalom pod mrákom držařř. *2. Pet. 2, 4.*

7. Liki Sodoma i Gomorta i okouli tej bodoucsa meřřřta, gda bi priřřpodobnim tálom ketim praznúvala i za drúřim teřřlom řřa, pořřřávlèna řřo na pèldo vekivecsnoga ognya kařřřigo znářřajoucsa. *2. Pet. 2, 5.*

8. Rávno tak i eti *efře* vu řřne teřřlo gnúřřijo; gořřpořřtvo pa zametávajo, i díke preklinyávajo. *2. Pet. 2, 10.*

9. Miháo Archangyeo pa, gda bi sze zvrágom právdřřvajoucsi pregovárřjao za Mořřřřřovo teřřlo, nej je řřmeo řřoudbo preklinyanya na nyega vřesi: nego je erkao; pořřřářřj te Gofřpoud. *Dau. 10, 13. Zak. 3, 2.*

10. Eti pa, ka neznajo, preklinyajo: řřera pa po nařřri, liki nerázumne řřtvári, poznajo, vteřř sze řřřvarřřjéřřo. *2. Pet. 2, 12.*

11. Jaj nyim : kaj po † Kajnovoj pouti hodijo i po zapelávanyi † Balaámovoga nájema szo sze vò vlejjali, i szproutigúcsanyem Korehovim szo prejsli : † 1. *Juan.* 3, 12. † 2. *Pet.* 2, 15.

12. Tej szo vu vašem lúbeznivom goscsenyej gnúsz gosztúvajoucsi sze zvami brezi sztrahà szebè paszécsi, obláčzke brezi vodè ; kí sze od vòtrouy okouli goni-jo, drevje povéjnyeno, nerodno, dvakrat mrtvo i szkorenyom vò strznyeno. 2. *Pet.* 2, 13. 17. *Ez.* 34, 8.

13. Mourja divji válovje, kí szamí vò pejnijo szvo-jo szramoto ; blodécsse zvezjde, kím je mrák kmicze na veke zdr'záni *Ez.* 57, 20. 2. *Pet.* 2, 17.

14. Prorokúvao je pa i etim, szédmi od Adama, Enoch govorécsi : ovo príde Goszpoud zvnojo jezér szvojmi szvétimi *Szrv.* 5, 18. 21. *Zak.* 14, 5.

15. Csint szoudbo prouti vszejm, i kárati vsze nepobo'zne nyihove, zevszejnepobo'znofzti nyihovi dejl, stera szo nepobo'zno delali : i zevszej trdi *rejcs*, stere szo gúcsali prouti nyemi *ti* nepobo'zni grejsniczke. *Mát.* 12, 36.

16. Tej szo mrmlavezi, to'zczi pouleg 'zél szvoji bodécsi, i vászta nyihova gúcsljo napšhnyena : csúdi-vajoucsi sze nađ ofzobmi za hafzka volo. *Tit.* 3, 3.

17. Vi pa, lúbléni ! szpoumente sze zrejcsi ; stere szo vám pretejtoga povejdane od Apostolov Goszpodna našega Jezusa Krisztusa. 1. *Tefz* 1, 3.

18. Kí szo vám pravili : kaj vposzlejdnym vrejme-ni bodo spolívcezi ; kí bodo pouleg szvoje nepobo'z-nofzti 'zel hodili. 1. *Tim.* 4, 1.

19. Tej szo, kí sze odlocsávajo, telovni, nemajou-csi Dúhá szvétoga. 1. *Kor.* 2, 14.

20. Vi pa, lúbléni, czimprajte sze gori na naj szve-tejšo vóro vašo molécsi vu szvétom Dúhi.

21. Zdr'závajte sze vu lúbeznofti Bozój csakajou-csi szmilenoft Goszpodna našega Jezusa Krisztusa, na 'sték vekivecsni.

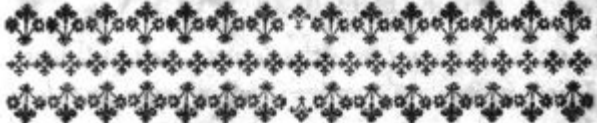
22. I rázlocsek majoucsi nad tejni sze szmilujte ;

23. Ete pa † vsztráhi zdr'zte, liki †† zognya je popadnovsi, odúrjavajoucsi *escse* i od tejla ††† gnúšzno *nyibovo* szúknyo. † *Fil.* 2, 12. †† *Es.* 46, 6. †† *Oz.* 3, 4.

24. Onomi pa, kí je mogoucsi vász zdr'zati od poteknenyà i posztaviti pred lícze díke szvoje neofzkrúnyene vu veszeljej, *Rim.* 16, 25. 1. *Tesz.* 5, 23.

25. Szamomi † moudromi Bougi †† zvelicsiteli nafemi díka i velikoucsa, i zmo'znofzt, i obláfzt, zdaj, ina vsze veke. Amen. † *Rim.* 16, 27. †† 1. *Tim.* 4, 10.

SZ. IVANA THEOLOGU-
SA OZNASZT.

P R E D G O V O R.

§. I.

Odzgora vu predgovori na Sz. Ivana
Evangyliom szmo pravili: ka je Sz.
Ivan piszao Evangyliom, tri listi i edne
proroczke knige, stere sze Grcki Apocaly-
psis, tou je, Odkrivnoszt ali lepsze Ozna-
noszt, zovejo. Eto szo tak tiszte pro-
roczke knige. Ar, csi je je gli Rimszki Ga-
jus (liki i Jeru'zalemszki Czirillus i Alexan-
driánszki Dionisius nikssemi Ivani popi pri-
pisuvajoucsi Euf. l. 7. cap. 23.) utrétym
seculumi zavrgao i jeretniki Czerintusi pri-
pisuvao za toga volo, ka sze od jezero lejt
blázensztva szpominajo Euf. l. 3. cap. 28:
dónok szo ti sztári ocsáczke pred Gájusom i
potom 'zivoucsi Justinus, Ireneus, Tertul-
anus,

anus, Origenes, Athanasius, Augustinus, Hieronimus &c. vszigdár z vrejdnim tálom Ivana Evangyelisty za nyib písácsa dr'zali; geto rávno sztáksimi ricsmi 'zivé vtej, liki vu Evangyeliomi i Epistolaj z vajoucsi Krisztusa za λόγος rejs 19, 13. za ágne- cza 29. krát, kí nász szvojuv krvjouv pe- ré 1, 5. i napája 'zivoúv vodou 7, 17. 21, 6. 22, 1. 17. &c. I, da je od Kri- stusovoga Bo'zánštva vu vszej trouji knjigaj jáko mocsno i ocsi veszno písao, z vá- ni je bio Theologus: liki potom i Nazian- zenus; ka je prouti Ariánusom od Krisztu- sovoga vekivecsnoga Bo'zánštva verno vcsio.

§. 2. Oznanoszt, ali odkrivnoszt, sze zovéjo ete knige záto: ka, sfera szo nigda od Krisztusa i nyegovoga szlejdnjega na etom szvejti králesztva ti sztári proroczke od Moj'zesa do Malakiása prorokúvali, tiszto je vnyib bole vó oznanyeno. Ar, liki je Krisztus vu szvojoj poniznoszti notri do vnébo nazáj vzétya zszvojim málim sere- gom i králesztva szvojega zacsétkom po sli- raj Evangyelistaj doli szpíszani i po Aposto-
láj

láj vď razgláseni: tak je eti po tisztom zne-
 bész vu szvojoj tisztoj velikoj Bo'zanszkoj
 diki, vsteroj je bio, je i bode po czejloga
 Nouvoga Zákona vrejmeni na vsze veke,
 ze vszim tisztim prísesztnim dugo-ványem,
 kotero sze mà zgoditi zedne sztráni vu Sz.
 M. czérkvi tim vernim; zdrúge sztráni
 pa do csasza i vszigdár tim ne-vernim, vď
 vjavleni. Ár zadojzta ocsi-veszno Sz. Dúh
 po Ivani nám, liki szpršztom, ká'ze: kakda
 bode vrág beszno? i kak bodo ti verni Bo'zi
 od vrejmena do vrejmena, zdaj vékse, zdaj
 ménse po Antikrisztusi, zapelá-vanye, pregá-
 nyanye, mantránye, vmárjanye i kr'vno pre-
 liá-vanye trpeli? Alii tou po vszédig vszejm
 Boga bojécsim na veliki troust oznaníje:
 kakda nyim je Krisztus prouti vrági i vszejm
 nepriátelom na pomoucs? Kak zmo'zno nyè
 bráni? vrága pa i vsze nepriátele obladi-
 je? I, csi gli vrág po szvojoj divjácsini,
 ali zvirini, Antikrisztusi zvelikim prouti
 Bougi i nyego-vomi sztánki preklinyá-
 nyem i bojom etoga szvejta lúšztvo na tou
 pripela; da bodo tou nyego-vorú'zno szt-vár
 i nyè kejp molili: dónok Krisztus one, ki szo
 vu'zitka knige zapíszani, obdr'zi, szvojoj
 Evan-

Evangyeliom po szvejtí pà vò razglászi, te
 budi szvejt bode kastigao, di-vjácsine ország
 okmicí, Antikrisztusa meszto Babilon pogi-
 bí, szveczke krále i poglavniké szvoji vúszt
 mecsom szpokole, zapelávcza krívoga pro-
 roka zdi-vjácsinov vrét vpekeo vr'ze, vra-
 gà zvé'ze i szvojoj czérkvi szprávi poci-
 nek jezero lejt. Stero potom vrág, odvė-
 zani, bode pà po pogani Gogi i Magogi pre-
 ganyati zacsinyao: ali na nágli sze od ognya
 poczejra; szám sze pa vrág vpekeo vr'ze.
 I tak po szoudbi Krisztus bode szvoje ver-
 ne, liki zenin szvojo zárocsniczo, domou
 vu Nebeszki Jeru'zálem zvelikov rado-
 sztyov na vekivecsno veszeljè peiao. Na
 ete velike szkrovnosztí, zsteri szo sze ze
 nike szpunile, nike szo pa escse prifesztne,
 gledoucs sze czejle tè knige proroczke 1, 3.
 knige zovéjo, i tak czejli Nouvi Zákon
 zapréjo zetimi ricími: csi sto kaj ketomi
 pridene; pridene Boug na nyega vsze
 tè vdarcze; kí szo popisani vu eti
 knigaj. I, csi sto kaj kraj vzeme od
 rejcsi etoga prorokúvanya kníg, vze-
 me Boug táo nyegov od kníg 'zit-
 ka i sztoga szvétoga meszta i zonoga,
 stera

stera szo píszana vu eti knigaj. 22,
18. 19.

§. 3. Ka sze dosztája meszta i vrejme-
na; gde i gda je tou szkrovnoszt Ivan
vpiszmo djáo: ká'ze szám 1, 9. ka je bilou
Patmus, eden veliki i zbajczami bogati zá-
ton, ki sze zdaj Palmoza zo've, i le'zít
v-Egeánszkom mourji med ménsov Á'ziov
i Grckim országom nej dalecs zedne sztrá-
ni od Efezusa, Smirne &c. kama je píszaó;
zdrúge sztráni pa od Krete, ali Kandie. Ár-
geto je Ivan z-Efezusa od Poglavára Á'zie
v-Rim poszlani i od Domiciánus Czařa-
ra vu 14. leti nyegovoga kralúvanya na
obsálnoszt krštsánszkoga iména, stero
v-Grckom jeziki od mázanya zbája, vu
vrejlom olii kúbani i mázani brezi skode,
odegnani je v-Patmus, more biti; kak Pal-
mázius stíma, na bányszko, ali szi bojdi, bajcz-
ko delo. Gde nyemi je Goszpon Krisztus
oznano: ka mà nashkori biti 1, 1. i potom
toga vu prísesztnom vrejmeni notri do kon-
cza szveřta 1, 3. Zgoudilo sze je tou oko-
li 96. po Krisztusovom rojsztvi leta dalecs
szletka, kak je Jeru'zálem zrúřeni. Heding.

P R E D G O V O R.

§. 4. Rasztála sze lejko na

I. predgovor I, 1-8.

II. Videjnya od

a.) tim szedem gmajnam pifzani listou v i szedem zvejsz, 9-20.

II. III, 1-22.

β.) szedmérimi peccatimi zapecsá-cseni knig i nyib szprávlanya. IV-VII.

γ.) szedem trombóntajoucsi angye-lo v i szedem grmlajncz na szedem koflike kázajoucsi. VIII. XI.

δ.) vszunczi oblecsene zené i velikoga pozoja XII.

e.) di-vjácsin i ágnecha sz-vojimi seregmi XIII-XIV.

ζ.) szedem kofliko v Bo'ze szrdito-szti XV-XIX.

η.) ti sz-véti jezero lejt trpécsega blá'zensztva XX.

θ.) szoudnyega dné-va i vekivecs-noga'zitka, XXI. XXII. 1, 5.

III. Zaprtek XXII, 6-21.

P R V I (I .) T A O .

I. Predgovor špeklonom vrét 1-8. II. Prepovidávanje od Kriztufovoga med šzedem pošvecsnyekmi bodécsega videjnya, 9-20.

1. 1. **O**znanofzt Jezus Kriztufova, štero nyemi je dáo Boug: da bi pokázao šzlugom šzvojem; štera morejo hitro biti; i ozmano je po pošlanom angyeli šzvojem šzlugi šzvojem i vani. Oz. 22, 6. 7.

2. Kí je šzvedocso rejs Bo'zo i šzvedoušatvo Jezus Kriztufovo, i kakoli je vido. 1. Ivan. 1, 1.

3. Blá'zeni, † kí štèi kí csújejo ricsí toga prorofztva, i zdr'zijo ona, štera šzo vnyem pošzana. Ar je vrejmen blúzi. † Jak. 1, 22. 25. 5, 8.

4. Ivan tim šzedmérim † gmajnam, štere šzo vu Á'zii. Milofca vám i mér od †† onoga, kí je, i kí je bio, i kí je pridoucsi: i od ††† šzedem dūhouv, kí šzo pred nyegovim šztouczom. † ŷ. 11. †† ŷ. 8. 17. 18. ††† Es. 11, 2.

5. I od Jezus Kriztufa, kí je te † veren šzvedok i †† prvorodjeni zti mrtvi i ††† poglavnik králov zemšzki; kí nášz je * lúbo i ouprao od grejhov nášz vu krvi šzvojoj. † Es. 55, 4. †† 1. Kor. 15, 20. ††† Oz. 17, 14. * 'Zid. 9, 14.

6. I vcsino nášz je krále i pope Bougi i Ocsi šzvojem. Nyemi bojdi dška i zmo'znofzt na vekí veke Amen. 1. Pet. 2, 9.

7. Ovo ide zoblákmí: i vidilo ga bode vřzako okou; i k\ šzo ga prebodnoli: i plakali šze bodo nad nyim v\z\ národje zemlè. Zaiřztino. Amen. Ivan. 19, 37.

8. Ja šzam Alfa i Omega, zacšetek i konec: právi Gofzpoud, kí je, kí je bio, i kí je pridoucsi, te vřzámogoucsi. Es. 41, 4.

II. 9. Jařz Ivan, i brat vas i tiváris vu nevouli i vu králeřztvi i vtrplivofzti Jezus Kriztufovom, šzam bio vu zátoni, kí šze zovè Patmus, za volo rejsi

Bo'ze

Bo'ze i za volo szvedouštva Jezus Kriztufovoga.
Rim. 8, 17.

10. Bio szam vu dŭhi vu Goszpodnovom dnévi:
i csŭo szam za menom gláfz veliki, liki trombŏnte

11. Govorécsi: ja szam Alfa i Omega, te prvi i te
szlejdnyi. I, ka vŭdis, píli vu knige, i posli gmajnam,
stere szo vu Á'zii, vu Efezus i vu Smirno i vu Perga-
mon, i vu Tiatiro i vu Sardis i vu Filadelfijo i vu
Laodiczejo. *Es. 44, 6.*

12. I obrno szam sze: da bi vido te gláfz, kí je zme-
nom gŭcsao. I obrnyeni vido szam szedem zláti po-
szvecsnyekov. *Vŭid. 25, 37.*

13. I na szrejdi szedem poszvecsnyekov priszpodob-
noga k-Szŭni cslovecsemi oblecsenoga do glejznya vdú-
gom gvanti i opáfzanoga pod prszami zlátim pojáfzom.
Ez. 1, 26.

14. Nyegova gláva pa i vlaszjè szo bejli bili, liki
bejla vuna, liki sznejg: i ocsi nyegove, liki plamén
ognya. *Dan. 7, 9.*

15. I nogè nyegove szo priszpodobne bilè klecsé-
csemi medi, liki vu pécsi gorécse: i gláfz nyegov, li-
ki gláfz vnogo vodè.

16. I meo je vu defznoj szvojoj rouki szedem zvezjd:
i zvŭšzt nyegovi je † mecs na obà kraja ofztri
zhájao; i obráz nyegov, liki †† szuncze, gda szvejti
vu jakofzti szvojoj. † *Zid. 4, 12.* †† *Mal. 4, 2.*

17. I, gda bi ga vido, szpadno szam pred nogè nye-
gove, liki mrtev. I † djáo je dejšzno szvojo rokou
na mè erkoucsi meni: ne boj sze; ja †† szam te prvi
i te szlejdnyi. † *Dán. 8, 18.* †† *Es. 41, 4.*

18. I te † 'zivoucsi i bio szam mrtev, i ovo 'zivou-
csi szam na veki veke: Amen. I mám klŭcse †† pe-
kla i szmrti. † *Rim. 6, 9.* †† *Job. 12, 14.* *Zid. 2, 14. 15.*

19. Píli, ka fzi vido i stera jetzo, i stera sze bodo
godšla po tom.

20. Sakrovnofzti ti szedem zvezjd, stera fzi vido
vdejšz-

vdejšznoj mojoj: i ti ſzedem zláti poſzvecsnyekov. Te ſzedmére zvejzde ſzo angyelje ti ſzedméri gmajn, i ſzedméri poſzvecsnyeczke, ſtere ſzi vido, ſzo te ſzedmére czérkvi. *Mal. 2, 7.*

DRŪGI (II.) TÁÓ.

Lifz pifzani I. v-Efezus 1-7. II. Smirno 8-11. III. v-Pergamon 12-17. IV. v-Tiatio 18-29.

I. 1. **A**ngyeli Efe'zánſzke czérkvi pſſi: tou veſſ, kí ti ſzedem zvejzd dr'zí vu dejšznoj ſzvojoj i hodi na ſzrejdi ti ſzedem zláti poſzvecsnyekov. *Oz. 1, 13, 16.*

2. Znáám dela tvoja i csinejnya tvoja i znáſanye tvoje, i ka nemres noſziti te hűde: i ſzkűſzo ſzi one, kí právjio, ka ſzo Apoſtolje, i nej ſzo; i najſáo ſzi je la'zcze. 1. *Ivan 4, 1.*

3. I † noſzo ſzi i znáſanye más i za iména mojega volo ſzi ſze tridio i nej ſzi obtrűdo. † 1. *Ivan. 19, 17.*

4. Ali mám *nikaj* prouti tebi eto: ka ſzi tvojo prvo lűbezen niháo. 1. *Tim. 5, 12.*

5. Szpoumeni ſze záto odkud ſzi vű ſzpadno i povrni ſze i ta prva dela csni. Csi pa nej: prűdem ti hitro i kraj ſzűnem tvoj poſzvecsnyek zſzvojega meſzta; csi ſze ne povrnés. *Mát. 3, 2.*

6. Ali tou más; ka odűrűavas dela Mikloſánczov: ſtera i jaſz odűrűavam. *'Zolt. 139, 21.*

7. Kí mà vűha: naj poſzűűſa, ka Dűh právi czérkvám. Tomi, kí obláda, dám jeſzti ztoga 'zítka drejva; ſtero je na ſzrejdi paradi'zoma bo'zega. *Szrv. 2, 9. Oz. 22, 2.*

II. 8. I † angyeli Smirnánſzke czérkvi pſſi: eta právi te prvi i te ſzlejűnyi, kí je bio mrtev i o'zűvo ſze je. † *Mát. 11, 10.*

9. Znáám tvoja dela i nevoule i ſzitomaſtvo (ali † bogat ſzi) i preklínyavanye oni, kí ſze za †† 'Zido-

ve zovéjo i nej szo; nego szprávišcse Satanovo. † 2. Kor. 6, 10. †† Oz. 3, 9.

10. Nikaj sze ne boj *toga*, štera bos trpo. Ovo vr'ze nške zvášz vrág vu temniczo; naj sze szkúšzite; i bodte meli nevoló defzét dnš. *Bojdi veren notri do smrti; i dám ti 'zirká koronno.* 1. Kor. 9, 25.

11. Kí mà vúha: naj pošzlúša, ka Dúh velf czérkvám. Kí obláda; ne vrazí sze od te drúge smrti. Oz. 20, 6. 14.

III. 12. I angyeli vu Pergami *bodoucse* czérkvi píši: eta velf, kí mà mecs na obà kraja ošztri. Oz. 1, 16.

13. Znám tvoja dela i gde prebšvas; *tam* gde je † Satanov šztolec; i †† dr'zšs imè moje i nej szi zatájo vóro mojo i vñ dnévi, všteri je Antipas, ov moj veren szvedok, kí je vmorjeni pri vášz, gde šatan prebšva, *šmrti pretrpo.* † Oz. 13, 2. †† Oz. 3, 8.

14. Ali mám prouti tebi edno malo to'zbe: ka más tam tákše, kí návuk Bálaámov dr'zšjo; kí je vcsio Baláka šzpáko metati pred šziní Izraelšzke, ka bi jeli bolvanom djána i praznúvali. 2. Pet. 2, 15.

15. Tak *rúdi* más i tí, kí návuk Miklosánczov dr'zijo: šteroga odúrjavam.

16. Povrni sze. Csi pa nej: prídem ti hitro; i bojúvao bom sze 'znyimi zmecsom vúšzt moji. 2. Tefz. 2, 8.

17. Kí mà vúha: naj pošzlúša, ka právi Dúh czérkvám. Tomi, kí obláda, dám jefzti zte szkrite manše: i dám nyemi káncsecz bejli i na káncsecz imè novo napíšzano; štero nišcse nezna; nego tè, kí je vzeme. Es. 62, 2.

IV. 18. I angyeli, kí je vu Tiatirisánczov czérkvi, píši. Eta velf Szin Bo'zi, kí mà ocšš šzvoje, liki plámén ognya, i nogè nyegove *šzo* príšzpodobne klešcšcsemi medi. Oz. 1, 14, 15.

19. Znám tvoja dela i lúbezen i šzlú'zbo i vóro i znášanye tvoje i *ta* prvá dela tvoja, i ta šzlejdnja šteri je vcsš od tí prvi.

20. Ali mám prouti tebi edno malo to'zbe: ka ni-hás 'zeni Jezabel, štera ſze za prorokiczo právi, vcsiti i zapelávati moje ſzluže, kurváriti i bolvanom djána jeſzti. *1. Král. 16, 31.*

21. I dáo ſzam ji vrejmen; naj ſze povrnè ſzvoje-ga kurvejſtva: i nej ſze je povrnoula.

22. Ovo jaſz jo vu poſztelo vr'zem; i, kſ 'znyouv praznújejo, vu veliko nevolu; cſi ſze ne povrnèjo zdejl ſzvoji.

23. I nyè ſzinſ zſzmrtuov vmorim: i ſzpoznajo vſze czérkvi; ka ſzam jaſz, ki † zgrúntávam obifzti i ſzrczd, i †† dám vám vſzákfemi pouleg dejl vaſi. † *1. Sam. 16, 7.* †† *Rim. 2, 6.*

24. Vám pa velim i tim drúgim vu Tiatiri; kſko-li nemajo tè návuk i kſ ſzo nej ſzpoznali ſatanove globocſne, liki veljo: ne vr'zem na vaſz drúgo bremen.

25. Dónok, ka máte, dr'zte: dokecs prídem. *Oz. 3, 11.*

26. I, kſ obláda i kſ zdr'zi do konceza dela moja, dám nyemi obláſzt nad poganmi. *Zolt. 2, 8.*

27. I páſzao je bode z'zeleznov ſblov, i liki ilojsna poſzouda ſze vkúp ſzterejo; liki ſzam i jaſz vzéo od Ocsè mojega. *Lúk. 22, 29.*

28. I dám nyemi zorjánſzko zvezjdo. *2. Pet. 1, 19.*

29. Kſ mà vúha: naj poſalúſa, ka Dúh veli czérkvám.

T R E T Y I (III.) T Á O.

Liſzt piſzani I. v - Sardis 1-6. II. v - Filadelfijo 7-13.

III. v - Laodiczejo, 14-22.

I. 1. **I** angyeli, kſ je vu Sardiskoj czérkvi, píſi. Eta vell, kſ mà ſzedem dúhouv Bo'zi i ſzedem zvezjd. Znám tvoja dela; ka imè más, ka 'zivéſ, i mrtev ſzi. *Oz. 1, 4. 16.*

2. Bojdi veruſztúvajoucsi i potrdi ta drúga; ſtera ſzo v m'érajoucsa. Ar ſzam nej najſáo tvoja dela popol-na pred Bogom. *Lúk. 22, 32.*

3. Szpoumeni ſze záto, kakda ſzi vzéo i cſúo; i

zdr'zi je i † povrni sze. Csi pa ne bos verusztúvao: prídem na tébe, liki †† tát, i ne bos znáo, vsteroj vó-ri prídem na tébe. † Oz. 2, 5. †† 1. Tefz. 5, 2.

4. Ali más ji *edno* malo i vu Sardisi; steri szo nej vujvácsili gvant szvoj, i hodijo zmenom vbejlom: ár szo *toga* vrejdni.

5. Kí obláda, tè sze oblicsè vbejli gvant, i ne zbršsem vó imè nyegovo z'zitka knšg i vadlúvao bom imè nyegovo pred Ocsom mojim i pred angyelmi nyegovimi. *Mát. 10, 32.*

6. Kí mà vúha: naj poszlúsa; ka Dúh velí czérkvám.

II. 7. I angyeli, ki je vu Filadelfie czérkvi, píši. Eta velí te Szvéti, i te ísztinszki, kí mà † klúcs Dávidov: kí odprè i niscse ne zaprè, i zaprè, i niscse ne odprè. † Oz. 1, 18.

8. Znám tvoja dela. Ovo dáó szam pred tébe dverti odprte i niscse je nemre zaprejti. Ár malo moucsi más: i *dónok* fzi zdr'zao moje ricš, i nej fzi zatájo imè moje.

9. Ovo dám zšzpráviscsa satanovoga: kí sze za † Zidove právjio, i nej szo, nego lá'zejo. Ovo vcsinim: naj prídejo i †† doli pokleknejo pred nogè tvoje, i *tak* szpoznajo; ka szam te jasž lúbo. † Oz. 2, 9. †† *Es. 45, 14.*

10. Ka fzi obdr'zao rejcs trplivoszti moje. I jasž te zdr'zim zvóre szkúšávanya: stero je pridoucse na ete czejli ízvejt szkúšávat te prebivajoucse na zemli. *Lúk. 8, 15.*

11. Ovo, idem hitro: dr'zi, ka más; naj ti niscse ne vzeme korouno tvojo. *Oz. I, 3. 2, 25.*

12. Kí obláda: vcsinim ga † szteber vu czérkvi Bogà mojega; i odnut ne bode vecs vó sou. I napíšem na nycga †† imè Bogà mojega: i imè mešzta Bogà mojega toga novoga Jetu'zálema; kí doli ide znebész od Bogà mojega; i ††† imè moje nouvo. † *Gal. 2, 9.* †† *Es. 42, 8. 44, 5.* ††† *Oz. 1, 6.*

13. Kí mà vúha: naj poszlúsa, ka Dúh velí czérkvám.

III. 14. I angyeli czérkvi Laodicsánšzke píši. Eta velí Amen, te verni i ísztinszki szvedok zacsétek ízvorjenyà Bo'zega. *Kol. 1, 15.*

15. Známtvoja dela: ka fzi nej ni mrzeo, ni topeo. Bár da bi mrzeo bio, ali topeo. *Lúk. 12, 47.*

16. Tak pa, da fzi mlácsni, i nej fzi ni mrzeo, ni topeo, vò te plúnem zvúfzt moji:

17. Ka právis; ka bogat szam i obogato szam i ní-kaj ne potrebújem. I neznas; ka fzi tí nevolen i szmilni i szíromák i szlejpi i nági. *Oz. 12, 9. 1. Kor. 4, 8.*

18. Tanácsiem ti: kúpi fzi od méne † zláto vognyí preczvito; naj obogátis; i †† gvant bejli, naj sze oblicsés i ne szká'ze sze ††† szám goloute tvoje, i * zokovniczov nama'zi ocst tvoje, naj v'idis. † *1. Pet. 1, 7.* †† *Oz. 7, 13.* ††† *Rim 3, 23.* * *1. Ivan. 2, 27.*

19. *Jasz, stere koli lúbim, káram je i kastigam. Vrejli bojdi záto i povrni sze.* *'Zid. 12, 6.*

20. *Ovo sztojím pred dverami i trúplem: csi bode sto csúo gláfz moj i odprè mi dveri; nosri bom sou knyemi i vecsérjao bom 'znyim i on zmenom.* *Ivan 14, 23.*

21. Kí obláda; dám nyemi szideti zmenom na mojem králeszkom sztouczí: liki szam i jasz obládao i szeo szam *fzi z-Ocsom* mojim na nyegov králeszki sztolec. *Már. 19, 28.*

22. Kí vúha mà: naj poszlúfá; ka Dúh velí czérkvám.

S T R T I (IV.) T Á O.

Vu odprti nebészaj vidi I. vu prvom králeszkom sztouczí Bogà i okouli nyega a.) stíridvajszet sztarífi 1-5. (3.) stíri sztvári 6-8. II. Ka dicstjo vszi Bogà, 9-11.

I. 1. **P**otom szam vido: i ovo dveri odprte na nébi; i te prvi gláfz, steroga szam csúo, je bio, liki gláfz trombònte zmenom gucsése govorécsi: hodi gori eszi, i pokázem ti, stera májo potom biti. *Oz. 1, 10. 19.*

2. I preczi szam bio v'júhi. I ovo sztolec králeszki je bio polo'zeni vnébészaj; i na sztouczí eden szidécsi. *Es. 1, 26.*

3. I te szidécsi je bio priszpodoben na glédanye kam-

ni jaspisi i fardiusi i roug je okouli vzéo te sztolécz pri-
szpodoben na pogléd kúmaragdufi.

4. I okoli toga králefkoga sztoucza je *bilon* stiri-
dvajszet sztouczov : i na sztouczaj szam vido stiridvaj-
szet sztarisov szidécse, oblecsene vbejlom gvanti ; i
meli szo na szvoji glaváj zláte koroune. Oz. 5, 11-14.
Es. 20, 25.

5. I od toga králefkoga sztoucza szo vó sle blíz-
kanycze i grmlanycze i gláfzove : i *bilon* je szedem zog-
nyom gorécsi lampasov pred tim králefkim sztou-
czom ; kí szo szedméri dúhovje Bo'zi. 'Zolt. 29, 3.

6. I pred králefkim sztouczom je *bilon* † gla'zeno
mourje priszpodobno kkristalli. I na szrejdi sztoucza
i okouli sztoucza szo bilé stiri sztvári ; stere szo †† na-
punyene bilé zocsmf naprej i odzajaj. † 1. Král. 7,
23. †† Es. 1, 18.

7. I ta prva sztvár je priszpodobna *bila* korofzlányi ;
i ta drúga sztvár je priszpodobna *bila* kteleti ; i ta tré-
tya sztvár je mejla obráz, liki cslovik ; i ta strta sztvár
je priszpodobna kletécsemi orli. Es. 1, 10.

8. I tè stiri sztvári edna po ednoj vsákfa je mejla
sészť perout okouli i znoutra napunyene zocsmf. I
gmaha szo nej mele vujdne i vnocsi govorécse : szvét,
szvét, szvét Gofzpodin Bong vszamogoucsi, kí je bio,
kí je *zadaj*, i kí je pridoucsi. Es. 6, 3.

11. 9. I, gda bi dalé te sztvári diko i postenyé i
hválo tomi szedécsemi na králefkom sztouczu, tomi
'zivoucsemi na veki veke,

10. Szpadnolo je ti stiridvajszet sztarisov pred szidéc-
sim na králefkom sztouczu ; i molili szo toga 'zivu-
csega na veki veke ; i vrgli szo koroune szvoje pred
nyegov králefki sztolec z govorécsi : Oz. 5, 14.

11. Viejden szí Gofzpodne vzéti diko i postenyé i
zmo'znofat. Ar szí tf vsza sztvouro i po tvojoj vou-
li szo i sztvorjena szo. Oz. 5, 12. 10, 6.

P É T I (V .) T Á O .

I. Ivan vidí vu kráľefzkom ſztouczy ſzidécsega rokáj za-
pecsácsene knige 1-4. II. Te vmorjeni ágnecz knige
vzeme, naj je odprè 5-7. III. Toga vmorjenoza ág-
necza dicsijo, 8-14.

I. 1. I vido ſzam vu dejſznoj rouki toga ſzidécsega
na kráľefzkom ſztouczy knige napíſzane znou-
tra i zvûna zapecsácsene ſzedmimi peccatami. Ez. 2, 9. 10.

2. I vido ſzam *ednoga* mocsnoga angyela kricsécsega
zvelikim gláfzom: ſto je vrejden odprejti te knige i
odvézati nyegove peccati.

3. I niſcse ſze je nej najſao vu nébi, niti na zemli,
niti pod zemlouv: kí bi oudpro te knige, i vnyè po-
gledno. *Fil* 2, 10.

4. I ja ſzam ſze jáko joukao: ka ſze je niſcse vrej-
den nej najſao; kí bi oudpro i ſteo te knige, niti *ki bi*
vnyè pogledno.

II. 5. I eden zti ſztariſov mi ercsè: ne joucsi ſze.
Ovo obládao je z- Judovoga plemena *bodoucsi* orofz-
lány, korén Dávidov; naj odprè te knige i odvéze
ſzedem peccát nyegovi. *Es* 11, 1. *Rim* 16, 25.

6. I vido ſzam i ovo na ſzrejdi toga kráľefzkoga
ſztoucza i ti ſtiri ſztvári i na ſzrejdi med timi ſztari-
mi je *bio* † Ágnecz ſztojécsi, liki bujti, imajoucsi ſze-
dem rogov i ſzedem †† oucs: ſtere ſzo ti ††† ſzed-
méri dűhovje Bo'zi poſzlani na vſzo eto zemlo. †
Ivan 1, 29. †† *Zak* 3, 9. ††† *Oz* 1, 4.

7. I priſao je i vzéo je te knige zdejízne toga ſzi-
décsega na kráľefzkom ſztouczy.

III. 8. I, gda bi vzéo te knige, te ſtiri ſztvári i ti
ſtiridvajſzeteri ſztariſje ſzo ſzpadnoli pred Ágneczom
imajoucsi vſzáki † czitare i zláte peháre †† pune ſzka-
dilom; ſtera ſzo ††† molítvi ti ſzvécšov. † *Oz* 14, 2.
†† *Racs* 16, 17. ††† *Zolt* 141, 2.

9. I popejvali ſzo peſzen † nouvo govorécsi: vrej-

den fzi vzéti te knige i odprejti pecsati nyegove. Ár fzi vmorjeni bio i † kúpo fzi nász Bougi sztvojev krvjouv zevszáksěga plemena i jezika i lúštva i národa. † Oz. 14, 3. † 1. Pet. 1, 18. 19.

10. I vcsino fzi nász Bougi nasemi krále i pope: i kralúvali bomo na zemli. Oz. 1, 5.

11. I vido szam i csúo szam gláfz vnougi angyelov okoli králešzkoga sztoucza i ti sztvári i ti sztarišov: i bio je racsún-nyšh sztou krát jezero jezér i jezero krát jezér. Dán 7, 10.

12. Erkoucsi zvelikim gláfzom: vrciden je te vmorjeni Ágnečz vzéti zmo'znofzt i bogáfztvo i modroufzt i krepkofzt i poštenyè i dško i hválo Oz. 4, 11.

13. I vszako sztvorjenyè, štero je vnébi i na zemli i pod zemlou, i štero je vmourji i štera szo veti vsza, csúo szam govorécse: tomi szidécsemj na králešzkom sztouczi i Ágnečzi blagosfzov i poštenyè i dika i moucs na veki veke. 'Zolt. 148, 1.

14. I te štiri sztvári szo erkle: Amen. I ti štiridvajšfeteri sztariške szo doli šzpadnoli i molili szo toga 'zivoucsega na veki veke.

SĚSZTI (VI.) TÁO.

Sěszti pecsátou gori vtrguenyè I. Te prve 1. 2. II. Te drúge 3. 4. III. Te trétye, 5. 6. IV. Te štvrte 7. 8. V. Te pěto 9 - 11. VI. Te šězste, 12 - 17.

1. 1. **I** vido szam gda je oudpro te Ágnečz edno zti pecsátov; i csúo szam edno zti štiraj sztvár govorécso, liki gláfz grmlajcze: hodi i glédaj.

2. I vido szam: i ovo eden bejli kony, i te šziděcsi na nyem je meo loczén; i dána nyemi je korouna i vò je šou ovladúvajoucsi i ka bi ovládao. Zak. 6, 2. 3. 'Zolt. 45, 5. 6.

11. 3. I, gda bi oudpro to drúgo pecsát, csúo szam to drúgo štvár govorécso: poj i glédaj.

4. I vò je šou drúgi kony erjávi; i tomi šziděcse-

mi na nyem je nyemi dáno, ka bi vzéo mér od zemlè, i naj edendrugoga vmárjajo. I dáni nyemi je mecs veliki. *Zak. 11, 8. Es. 9, 19.*

III. 5. I, gda bi oudpro to trétyo peccat, csúo szam to trétyo sztvár govorecsó: hodi i glédaj. I vido szam: i ovo *eden* csrni kony; i szidécsi na nyem je meo vágo vu rouki szvojoj.

6. I csúo szam gláfz na szrejdi ti stiri sztvári erkoucsi: mericza pšenicze za eden 'zukavecz i tri mericze gecsmena za eden 'zukavecz; oliji pa i vñi nesvoudi.

IV. 7. I, gda bi oudpro to strto peccat, csúo szam gláfz te strte sztvári erkoucse: hodi i glédaj.

8. I vido szam: i ovo *eden* plávi kony, i kí je na nyem szedo, imè nyemi je *bilou* szmrt; i peceo jo je nafzledúvao. I dána nyima je obláfzt vmoriti strti táo lúszta na zemli zmecsom, i zgládom i zviršov zemelfzkov. *Oz. 20, 14. Ez. 14, 21.*

V. 9. I, gda bi oudpro to péto peccat, vido szam pod † oltárom dúse ti †† vmorjeni za volo rejcsi Boze i za volo szvedoufztva, štero májo. † *Oz. 8, 3. †† Oz. 18, 24. 19, 10*

10. I krícsale szo zvelikim gláfzom erkoucse: kak dugo, Gofzpodne, szvéti i pravicsni, ne bodes szoudo i zadomecsávao krv nafo nad prebtvajoucsimi na zemli? *Szru. 4, 10.*

11. I dáne szo vfzákfoj bejle dúge szrakicze: i povejdano nyim je; naj pocstvajo efese edno malo vrejmena; dokecs sze szpuni i *szlugov* nyihovi i bratov nyihovi racsún, kí sze vmoršjo, liki i oni. *Oz. 3, 5.*

VI. 12. I vido szam, gda bi oudpro to séfzto peccat: i ovo veliko † zemlè gibanye je vesinyeno i †† szuncze je grátalo csrno, liki kofzmáto vrecse, i mejszecz je, liki krv, erdécsi grátao. † *Oz. 16, 18. †† Joel. 2, 10. Lúk. 21, 25.*

13. I zvezjde nebeszke szo na zemlo kapale; liki

figovo drejvo szébe zmece szvoj nezreli szád, *gda sze* od velikoga vótra troufzi. *Es. 14, 12.*

14. I néba je odsztoupila, liki zafšucene knige: i vszi brigouvje i zátonje szo sze szvoji mejšzt genoli. *'Zals. 102, 27.*

15. I králove zemlè i ti veliki, i ti bogati i jezer-
niczke, i vláduiczke i vszákí szluga i vszákí szlobod-
nyák, szo sze szkrili vlúknye i vbrigouv pecšne. *Oz. 19, 18. 19.*

16. I erkli szo gorám i pecšnam: szpadnite na nász
i szkršte nász pred líczom toga szidécsega na králeškom
sztouczí i od szrditošzi Agnecza. *Es. 2, 19.*

17. Ár je prišao te velike szrditošzi nyegove dén:
i što more obštáti. *Es. 13, 9.*

SZÉDMI (VII.) TÁÓ.

*I. z-'Zidovov odebráni zapešacsanye, 1-8. II. Szpoga-
nov odebráni veliko blá'zenštvó, 9-17.*

I. 1. **I** potom szam vido štiri angyele sztojécse na
štiri kikláj zemlè zdr'závajoucse štiri vótre te
zemlè: naj ne píše vóter na zemlo, niti na mourje, ni
na nikakše drevje.

** Epist. na Vřzej švécšov dén.*

2. I vido szam drúgoga angyela gori idou-
csega od szuncsenoga hoda, kí je meo pecšat
'zívoga Bogà: i krícsao je zvelikim glášzom
tím štiram angyelom; šterim je dáno skoudi-
ti zemli i mourji. *Oz. 14, 1.*

3. Erkoucší: ne skoudite zemli, niti mourji,
niti drevji; dokecs ne zapešátimo szluge Bo-
gà našega na cšeli nyihovom. *Es. 9, 4.*

4. I csúo szam racšún ti zapešacseni sztou
štiridešzét i štiri jezero zapešacseni zevšák-
sega plemena szinouv Izraelszki. *Oz. 14, 3.*

5. Zple-

5. Zplemena Judovoga dvanájszet jezér zapecsáczeni: zplemena Rúbenovoga dvanájszet jezér zapecsáczeni: zplemena Gádovoga dvanájszet jezér zapecsáczeni.

6. Zplemena Ašerovoga dvanájszet jezér zapecsáczeni: zplemena Neftalimovoga dvanájszet jezér zapecsáczeni: zplemena Manafševovoga dvanájszet jezér zapecsáczeni.

7. Zplemena Simeonovoga dvanájszet jezér zapecsáczeni: zplemena Leviovoga dvanájszet jezér zapecsáczeni: zplemena Ífašcharovoga dvanájszet jezér zapecsáczeni.

8. Zplemena Zabulonovoga dvanájszet jezér zapecsáczeni: zplemena Jo'zefovoga dvanájszet jezér zapecsáczeni: zplemena Benjaminovoga dvanájszet jezér zapecsáczeni.

II. 9. Po tom ſzam vido: i ovo lúſztva vno-go, ſteroga je niſcse nej mogao zracúnati zev-ſzega národa i plemena i jezika ſztojécsi pred králeſzkim ſztouczom i pred Ágneeczom, obleczeni vu dúge bejle ſzrakicze i páľme vrokaj nyihovi.

10. I kricsécsi zvelikim gláſzom govorécsi: zvelicsanye Bougi naſemi tomi ſzidécsemi na králeſzkom ſztouczy i Ágneczy. Oz. 6, 12.

11. I vſzi angyelje ſzo ſztáli okoli toga králeſzkoga ſztoucza i ti ſztarifov i ſtiri ſztvár: i ſzpadnoli ſzo doli pred králeſzki ſztolecž na obráz ſzvoj, i molili ſzo Boga

12. Govorécsi: Amen, blažoſzlov i díka i modřoufzt i hvála i poſtenye i zmo'znoſzt i
moucs

moucs Bougi našemi na vekí veke Amen.]

Oz. 5, 12.

13. I odgouvoro je eden zti štarisov govorécsi meni: ti odeti vu bejle dúge šzrakicze što šzo i odkecz šzo prisli?

14. I erkao šzam nyemi: Gofšpodne, tí znás. I erkao mi je: eti šzo, kí šzo prisli zte velike nevoule, i ouprali šzo šzrakicze šzvoje i obejlili šzo gvant šzvoj vu Agneczovoj krvi.

15. Záto šzo pred králešzkim šztoucjom Bo'zim, i šzlú'zijo nyemi dén i noucs vu czérkvi nyegovoj: i te šzèécsi na králešzkom šztouczí bode med nyimi prebívao. 'Zid 9, 14.

16. Ne bodo † lacsni, niti 'zédni vecs, niti ne šzpádne na nyè †† šzuncze, ni nikša vrocsna † Es. 49, 10. †† 'Zolt. 121, 6.

17. Ar te Agnecz, kí je na šzrejdi králešzkoga šztoucza, je † pášzao bode i vodo je bode k'šzvoga šztú-dencza vodám: i †† doli zbršše Boug všze šzkuzè 'znyi-hovi oucsi. † 'Zolt. 23, 1. 2. †† Es. 25, 8.

OUSZMI (VIII.) TÁO.

I. *Ta šzédma peccat šze odprè, 1. II. Tim šzedem angyelom šze šzedem trombònt dà, 2. III. Pri oltári šztojécsi angyeo, 3-5. IV. Štirje angyelje trombòntijejo, 6-13.*

I. 1. **I**, gda bi oudpro to šzédmo peccat, grátala je ti-hota vu nébi, liki pou vòre.

II. 2. I vido šzam šzedem angyelov; kí šzo pred Bogom šztáli: i dáne šzo nyim šzedmére trombònte.

III. 3. I drúgi angyeo je prišao i pošztano je pri † oltári, kí je meo zláto kadioniczo: i dáno nyemi je vno'zino †† kadila; ka bí dáo kmolitvam všzej šzvé-czov na te zláti oltár, kí je pred králešzkim šztoucjom. † Oz. 6, 9. †† Oz. 5, 8.

4. I gori je sou din toga kadila zmolitvami ti fzevčozov zangyelove roke pred Bogã. 'Zolt. 141, 2. *Djãn.* 10, 4.

5. I vzéo je angyeo to kadioniczo i napuno jo je † zognyom oltára i szipao ga je na †† zemlo. I vcsinyeni szo gláfzove i grmlajcze i blifzkanye i zemlè gí-banye. † *Racs.* 16, 46. 47. †† *Djãn.* 2, 3.

IV. 6. I ti fzedméri angyelje, kí szo meli te fzedmére trombõnte, pripravili szo fze: ka bi trombõntivali

7. I te prvi angyeo je trombõntivao: i vcsinyena je tocsa i ogyen zmejſani ſzkrvjouv; i vr'zen je na zemlo; i trétyi táó drevja je zgorelo i vſza zeléna tráva je zgorejla.

8. I te drúgi angyeo je trombõntivao: i liki *edna* velika gora zognyom gorécsa je vr'zena vu mourje; i trétyi táó mourja je krv grátao. *Võid.* 7, 17.

9. I pogino je trétyi táó ſztvorjenjá vu mourji, ſtera szo mela dúſe: i trétyi táó ládj je ſzkvarjeni.

10. I te trétyi angyeo je trombõntivao: i ſzpádnola je znebéfz *edna* velika zvezda gorécsa, liki lampas; i ſzpádnola je na trétyi táó potokouv i na ſztúdéncsne vodè *Oz.* 9, 1.

11. I imè te zvezde fze zovè pelin. I obrno fze je trétyi táó vodè na pelin: i vnougi lidjè szo mrlí od vodè; ár szo zbrignole.

12. I te ſtrti angyeo je trombõntivao: i pobiti je trétyi táó ſzuncza i trétyi táó mejſzecza i trétyi táó zvezd *tak*; da ji je trétyi táó potemno i trétyi táó dnéva je nej ſzvejto, i noucsi rávno tak.

13. I vido ſzam i csúo ſzam ednoga angyela letécegã na ſzrejdi po nébi govorécsega zvelikim gláfzom: jaj, jaj, jaj prebſvajoucsim na zemli za volo ti drúgi gláfzov ti trſh angyelov trombõnt; kí bodo po tom trombõntivali. *Oz.* 9, 12. 11, 14.

D E V Ě T I (IX.) T Á O.

Od trombóntivanya I. toga pétoga angyela, 1-12. II.

Toga séstoga angyela 13-21.

I. 1. **I** te péti angyeo je trombóntivao: i vido szam, ka je zvezda znebéšz na zemlo szpádnoła; i dáni ji je klúcs te prepašzti sztúdenca. *Oz. 17, 8.*

2. I odprla je sztúdenecz te prepašzti; i gori je sou din zštúdenca, liki zvelike pécsi *idoucsi* din; i potemnelo je szuncze i zrák od dšna toga sztúdenca. *Oz. 8, 12.*

3. I zdšna szo zšle kobilicze na zemlo: i dána nyim je oblášzt; naj májo oblášzt, *liki oblášzt májo* šširovje zemelšzki. *Všid. 10, 4, 5.*

4. I ercšeno nyim je; naj ne † skoudijo zemelšzkoj trávi, ni nikšemi zelenyej, ni nikšemi drejvi: nego szamim lidém, kí nemajo †† pešcati Bogà na cšeláj szvoji. † *Oz. 6, 6.* †† *Oz. 7, 3.*

5. I dáno nyim je; naj je ne vmárjajo; nego, naj je mantrájo pét mejšzczov, i moka nyihova, liki šširova moka, gda cšloveka vgrizne.

6. I vu oni dnévi iškali bodo lidjè ššmrt, i ne nájdejo je: i 'zeleli bodo mrejtj; i odbi'zš ššmrt od nyih. *Jer. 8, 3.*

7. I prišzpodobnošzti ti kobšlicz szo prišzpodobno bilè kkonyom pripravlenim na boj, i na glaváj nyihovi, liki obrázje cšlovecsi. *Joel. 2, 4.*

8. I mele szo vlasžè, liki 'zenšzke vlasžè; i zobjè nyihovi szo bilš, liki orošzlányov zobjè. *Joel. 1, 6.*

9. I mele szo prišznyeke, liki 'zelezne prišznyeke: i glášz nyihovi perout, liki glášz koul; gda 'zuyimi vno go konyouv bi'zš na bojšvanye. *Jer. 47, 3.*

10. I mele szo repè šzpodobne kíšštam; i 'zálczi szo bilš vu repá: nyihovi: i oblášzt nyihova je skouditi lidém pét mejšzczov.

11. i mele szo nad ššebom krála angyela te prepašzti:

fzti: fteroga imè je 'Zidovszki Abaddon v-Greskom jeziki pa imè mà Apollion. 2. *Tefz.* 2, 3.

12. Eden jaj je odíšao: ovo dvà jaja pa efce po tom prideta.

III. 13. I séfzti angyeo je trombontivao; i csúo szam eden gláfz zti ftiri rogouv toga zlátoga oltára, ki je pred Bogom *Oz.* 16, 7.

14. Govorécsi tomi séfztomi angyeli, kí je trombonto meo: odvé'zi te ftiri angyele; kí fzo pri tom velikom potoki Eufratefi zvezani. *Oz.* 20, 7. 16, 12.

15. I odvézani fzo ti ftirje angyelje gotovi *vfzáko* vóro, i dén i mejszecz i leto *náto*, naj vmoríjo trétyi táó lúfztva.

16. I racsun vojfzke *vfzej* konyenikov je bilou dvej fztou krát jezero jezér. Ár szam csúo racsun nyihov. *Oz.* 5, 11.

17. I tak szam vido konye vu videjnyi i te fzié-cse na nyi imajoucse prfznyeke ogyene i i moudre i 'zveplene: i glavè ti konyouv, liki glavè orofzlányov; i zvúfzt nyihovi je sou ogyen i din i 'zveplo.

18. Od eti tréjh je vmorjeni trétyi táó lúfztva, zognyom i zdinom i 'zveplom 'znyihovi vúfzt zhajajoucsim.

19. Ár fzo nyihove obláfzti vu nyihovi vúfztaj bilè. Ár nyihovi répove fzo fspodobni kkacsam, imajoucsi glavè: i fztejmi skoudijo.

20. I ti drúgi lidjè, kí fzo nej vmorjeni vu eti vdár-czi, dónok fzo fze nej † povrnoli od dejl rouk fsvoji; da bi ne molili †† vragè, i bolvane ††† zláte i fzebrne i medene i kamene i lifzene; kí ni glédati ne morejo, niti csúti, niti hoditi. † *Oz.* 16, 11. †† *Zolt.* 106, 37. ††† *Zolt.* 115, 4.

21. I nej fzo fze povrnoli zmorjenyà fsvojega, niti zczomprnje fsvoje, niti zkurvejftva fsvojega, niti ztatje fsvoje. *Es.* 47, 9. 12.

DESZÉTI (X.) TÁO.

I. Na zemli i mourji sztojécsi angyeo *α.*) má odprte knige, 1-4. *β.*) prszéga 5-8. II. Gláfz veli znebész Ivani od Angyela knige vzéti i po'zrejti 9-11.

1. 1. **I** vido szam drügoga † angyela moesnoga doli idoucsega znebész odenyenoga zoblákom: i †† roug je meo obr gláve szvoje; i obráz nyegov je bio, liki szuncze, i nogè nyegove, liki ognjeni sztebri. † Oz. 5, 2. †† Oz. 4, 2.

2. I meo je vu rouki szvojoj knige odprte: i djáo je szvojo dejšno nogou na mourje, to lejvo pa na zemlo. 'Zolt. 72, 8.

3. I krícsao je zvelikim gláfzom, liki orofzlány erjúje. I, gda bi krícsao, gúcsale szo te szedmére grmlajcze szvoj gláfz. Jer. 25, 30.

4. I, gda bi gúcsale te szedmére grmlajcze gláfze szvoje, steo szam pšzati. I csúo szam gláfz znebész govorécsi meni: zapecsati, ka szo gúcsale te szedmére grmlajcze i ne pšli je. Dán. 8, 26. 12, 4. 9.

5. I angyeo, šteroga szam vido sztojécsaga na mourji i na zemli, gori je zdigno rokou szvojo knébi

6. I pršzegno je na toga 'zivoucsega na vekí veke; kí je sztvouro nébo i, štera szo vnycj, i na zemlo i, štera szo vu nyej, i na mourje, i štera szo vu nyem: ka vrejmena vecs ne bode; Pravd. 32, 40.

7. Nego vu toga † szédmoga angyela gláfza dnévi, gda bode trombóntivao; i †† šzpuni šze šzkrovnofzt Bo'za; liki je nazvejšto szvojom szlugom pro-rokom. † Oz. 11, 15 †† Rim. 16, 25. 26.

II. 8. I te gláfz, šteroga szam csúo znebész, je pà zmenom gúcsao i erkao: idi, vzemi te odprte knige, štere szo vu rouki toga na mourji i na zemli sztojécsaga angyela.

9. I idoucsi kangyeli erkao szam nyemi: daj mi te knige. I erkao mi je: vzemi i po'zri je i britko vcsi-
nšjo

nsjo tvoje csrvou; ali vu vűsztaj tvoji bodo szlatke, liki méd. *Ex. 3, 1-3.*

10. I vzéo szam te knige zangyelove rouke i pouzro szam je: i bilè szo vu vűsztaj moji, liki méd, szlatke. I, gda szam je pojo, britko je posztanolo csrvou moje.

11. I ercsè mi: potrejbno ti je pà prorokűvati lidém i národom i jezikom i králom vnougim.

EDENÁJSZETI (XI.) TAO.

I. *Ivan czérkev mejri, 1-2. II. Dvè szvedoka sze bujeta i pà gori szálneta 3-14. III. Te szédmi angyeo trombóntije 15-19.*

1. 1. **I**dána mi je trszt priszpodobna kűcsápi. I posztano je angyeo erkoucsi: sztani gori i meri czérkev Bo'zo, i oltár i one, kí vu nyej molijo. *Ex. 40, 3. 5.*

2. I dvor vűnejsnyi te czérkvi vò vrzi i ne meri ga. Ár je dani poganom: i to szvèto meszto bodo klacsi-li szirideszèt i dvè mejszecza. *Lűk. 21, 24.*

III. 3. I dàm *oblűsz* mojma dvòma szvedokoma; i prorokűvala hodta jezero dvejstou i sűsztdeszèt dnű odeta zvrecsami. *Ozn. 12, 6.*

4. Tejva szta tivi dvej olivi i dvè poszvecsnyeke, pred Bogom zemlè sztojűcsa. *Zak. 4, 2. 3. 12, 14.*

5. I, csi szo scsè nyima skouditi, ogyen zűde 'znyidva vűszti po'zrè nyidva nepriátele: i, csi szo scsè nyima zkouditi, tak sze mà vmoriti. 2. *Krűl. 1, 10, 14.*

6. Etiva máta † oblűsz zaprejti nébo; naj nejde de'zd'z vu dnűvi nyidva prorokűvanya: i máta †† oblűsz nad vodami; da je obrnèta na krv, i bűjeta zemlo zevszákűim vdűrczom, kelikokolikrát scsèta. † 1. *Krűl. 17, 1. †† Vűid. 7, 19. 20.*

7. I, gda szkonesata szvedoufztvo szvoje, ta divjűcsina gori idotűcsa zprepszti vcsini boj 'znyima i oblűda nyidva i buje nyidva. *Dan. 7, 21. Oz. 13, 7.*

8. I nyidva tešla *bodo le'zala* na viliczaj toga veliko-
ga mešta: štero šze po dühovnom zovè Sodoma i
Egyptus; gde je i nas Gofzpoud rafpèti. Oz. 17, 18.

9. I vidili bodo *vnougi* zluštva i zplemena i zješk-
kov i zpoganov nyidva tešla tré dnš i pou; i nyidva
tešla ne nihájo pokopati vgrob.

10. I ti prešvajoucsi na zemli šze radúvali bodo
nad nyima: i vešzeli, i dáre poslejo edendrúgomi. Ar
šzta tešva dvà proroka mantrala te prešvajoucse na
zemli. Oz. 8, 13. Ivan. 16, 20.

11. I po trétyem i pou dnévi je zštká Düh od Bo-
gá prišao na nyidva; i na šzvoje nogè šzta šztanola:
i veliki šztrájh je šzpadno na one; kí šzo nyidva vi-
dili. Lúk. 7, 16.

12. I csúli šzo veliki glášz znebéšz govorécsi nyima:
hodta ešzi gori. I gori šzta šla vnébo vu obláki. I
vidili šzo nyidva nepriátelje nyihóvi. Szrv. 5, 24-
2. Král. 2, 11.

13. I vu tištoj vóri zgoudilo šze je veliko zemlè
gšbanye: i dešzèti táo toga mešta je šzpadno; i vmor-
jeno je vtom zemlè gšbanyi po imèni luštva šzedem
ježér. Ti drúgi šzo šze pa prešztrašili: i dáli šzo dško
Bougi nebešzkomí. Máč. 27, 54.

14. Te drúgi jaj je odššao: ovo jaj trétyi hitro pri-
hája.

III. 15. I te šzédmi angyeo je trombóntivao: i vcsi-
nyen je veliki glášz znebéšz erkoucsi: vcsinyena šzo
králešzta etoga šzvejta Gofzpodna našega i Kriztusa
nyegovoga; i kralúvao bode na vekí-veke. Oz. 12, 10.

16. I ti dvajšzèti i štirje šztaríši pred Bogom šzidè-
csi na šzvoji šztouczej, šzpadnoli šzo na obráz šzvoj i
molili šzo Bogá. Oz. 4, 4.

17. Govorécsi: hválo dájemo tebi Gofzpodne Bo'ze
všzamogoucsi, kí šzi, i kí šzi bio, i kí šzi pridoucsi.
Ar šzi gori vžéo tvojo veliko zmo'znofzt i kralújes.
Oz. 4, 8. 19, 6.

18. I poganye fzo fze rafzrdili: i prisla je fzditoftz tvoja i vrejmen ti mrtvi; naj je fzoudis i dás nájem fzlugom fzvojm prorokom i tim fzvétim, kí fze tvojeja iména bojfo, tim málim i tim velikim, i fzkvarís *one, kí fzkvarjújejo zemlo.* 2. *Tefz. 1, 6.*

19. I odprta je czérkev Bo'za-vu nébi: i videna je lada zákona nyegovoga vu nyegovoj czérkvi i vcsinyene fzo blifzkajncze i gláfzi i grmlajncze i zemlé gfbanye i velika tocsa. *Oz. 15, 5.*

DVANAJSZETI (XII.) TÁÓ.

I. *Od vzfzuncze oblecene 'zené 1-8.* II. *Satan od Mihál arcbaugyela obládani tò 'zeno nagánya, 9-17.*

I. 1. **I** veliko znamejnye je videno na nébi: *edna † 'zena odeta †† zsfzunczom i ††† meifzcz je bio pod nyè nogami i na nyè glávi je bila korouna * zdvanáfzet zvezd naprávléna. † Es. 54, 6. †† Mal. 4, 2. ††† Rim. 13, 12. * Lúk. 9, 1.*

2. I nofzecsá bodoucsá krícsála je rodécsá i mantrajoucsá fze vu rodjenyej. *Rim. 8, 22. Es. 37, 3.*

3. I videno je drúgo znamejnye na nébi: i ovo *eden* veliki erjávi pozój je meo fzedem gláv i defzét rogouy, i na glaváj fzvoji fzedem koroun. *Oz. 13, 2. 4, 11.*

4. I nyegov rép je vlejkao trétyi táó zvezd nebefzki: i vrgao je je na zemlou. I fztáo je te pozój pred tov 'zenouy; ftera je mejla roditi: da, kak bi porodíla, *prezsi* bi pou'zro nyè dejte. *Már. 2, 13. Es. 9, 15.*

5. I porodíla je fzinà fzamcza; kí bode páfzao vfze pogane z'zeleznov síhov. I vneseni je tè nyè Szink-Bougi i knyegovomi krá ef:komi fztouczy. *Oz. 2, 27.*

6. Ta 'zena je pa bej'zala vu púfcsávo: gde mà mefzto od Bogá pripravléno; naj jo tam hránijo jezero dvejfztou i séfztdéfzét dní. *Vóid. 12, 33.*

7. I vcsinyeni je boj na nébi: Miháo i angyelje nyegovi fzo fze bojúvali prouti pozóji; i pozój fze je bojúvao i angyelje nyegovi. *Dan. 10, 13. 21.*

8. I nej szo premogli, niti sze je vecs nyihovo me-
szto nej najslo na nébi.

11. 9. I vr'zeni je te veliki pozøj, ona sztára kacsá,
stera sze zovè vrág i satan, zapelávajoucsa czejli etc
szvéjt, vr'zeni je, *právim*, na zemlo i angyelje nyego-
vi szo 'znyim *vrét doli* vr'zeni. *Lúk. 10, 18.*

10. I csúo szam gláfz veliki govorécsi vu nébi: *zdaj*
je vsinyeno zvelicsanye i zmo'znoszt i králesztvo Bogà na-
séga i obláfzt nyegovoga Krisztusa. Ár je doli vr'zeni to-
'zecz nast brátov; ki je je tou'zo pred Bogom nasim unjdno
i vnocsi. Zak. 3, 1.

11. I oni szo ga obládali po krvi Ágneeczovoj i po rejcsi
szvedouštva szvojega; i nej szo milúvali dúšo szvojo no-
tri do szmrtn. 1. *Ivan. 4, 5. Rim. 8, 37.*

12. Zátó † vezélte sze nebéfza: i, kí vu nyh pre-
bívate. Jaj pa prebivajoucsim na †† zemli i na mour-
ji! Ár je doli sztoupó vrág kvám majoucsi veliko
szrditofzt, znajoucsi; ka malo vrejména mà. † *Zolt.*
96, 10. 11. †† Oz. 8, 13.

13. I, gda bi vido te pozøj, ka je vr'zeni na zem-
lo, naganyao je to 'zeno: stera je porodila számca.
Vöid. 14, 8. Már. 2, 16.

14. I dáni szo toj 'zeni dvej velikoga orla perouti;
ka bi letejla vu púscsávo vu mešto szvoje: gde bi
sze hránila do vrejména i vrejmenov, i pou vrejména,
pred lsczom kacsè. *Právd. 34, 11. 12.*

15. I vlijála je ta kacsá za tov 'zenouv zvúšzt szvo-
ji vodou, liki *eden* potok; da bi jo tak po bífztro te-
koucsem potoki zgrábila. *Vöid. 14, 6. 7. 'Zolt. 124, 3-6.*

16. I pomogla je zemla toj 'zeni i odprla je zemla
vúšzta szvoja i po'zrla je te potok; stérogá je pozøj
szvoji vúšzt vlejjao. *Vöid. 14, 28.*

17. I razcsémero sze je te pózøj na to 'zeno i odš-
fao je: da bi vsúno boj sztimi drúgimi, kí szo nyè
szeména, *tou je*, kí zdr'závajo zapouvidi Bo'ze i májo
Jezus Kríztušovo szvedouštvo. *Már. 2, 16.*

TRINAJSZETI (XIII.) TÁO.

I. *Od fzedem gláv i defzét rogouv majoucse mourfzke divjácsine 1-10. II. Od dvě rogà majoucse zemelfzke divjácsine 11-19.*

I. 1. **I** fztáo szam na mourfzkom pejfski.
2. I vido szam † zmourja *edno* divjácsino gori idti: sfera je †† mejla fzedem gláv i defzét rogouv, i na nyè rogáj defzét koron i na nyè glaváj je *bilou* imè prekléftva. † Oz. 12, 1. †† Oz. 17, 3. 5.

3. I ta divjácsina, sfero szam vido, je prifzpodobna *bila* kpárduczi, i nyè nogè, liki medveda, i nyè vűszta, liki vűszta orofzlánya. I dáo ji je te pozoy zmo'znoft szvojo i szvoj fztolecz i veliko obláfzt. Oz. 12, 3. Ez. 29, 19.

4. I vido szam *edno* zti gláv nyegovi, liki na szmrt bujto: ali nyè szmrtni vdárecz je zvrácseni. I csűdivala fze je vűza zemla: *sfera je sla* za divjácsinov. Oz. 17, 8.

5. I molili fzo toga pozoya: kí je dáo obláfzt divjácsini. Molili fzo i divjácsino govorécsi: sfo je prifzpodoben ketoj divjácsini? sfo fze more vojfszkűvati znyouv?

6. I dána fzo ji vűszta gűcsati velika *dugovány*a i prekléftva: i dána ji je obláfzt boj csiniti ftiridefzét mejfreczov i dvě. *Dáu.* 7, 20. Oz. 11, 7.

7. I odprla je vűszta szvoja na preklinyanye prouti Bougi: da bi preklinyala imè nyegovo i fztáne^k nyegov i vu nébi prebivajoucse. Oz. 16, 9. 11.

8. I dáno ji je boj csiniti fztimi fsvétimi i obládati je: i dána ji je obláfzt nad vűzákim plemenom i jezikom i národom. *Dáu.* 7, 21. Oz. 11, 7.

9. I molili jo bodo vűzi prebivajoucsi na zemli; sferi iména fzo nej bilà † zapfszana vu zftka knigaj toga Agnecza †† od zacsétka fzevejta bujtoga. † *Vűid.* 33, 33. †† 1. *Pet.* 1, 20.

10. Csi sto mà vùha : naj poszlùsa.

11. Csi † sto *drùge* vu vouzo szpráva ; *szám* bo-
de sou † vu vouzo ; csi †† sto zmecsom vmárja ;
potrebno ga je zmecsom vmoriti. Eti je trplivoszt i
vóra ti szvéti. † *Es.* 14, 2. 2. *Tim.* 3, 13. †† *Mát.* 26, 52.

12. I vido szam drùgo divjácsimo gori idouco
zzemlè : stera je mejla dvà rogà priszpodobna kágne-
czovimi : i gúcsala je, liki pozoi. *Oz.* 19, 20. *Mát.* 7, 15.

13. I vszo oblászt te prve divjácsine csinf pred nyom ;
i csinf, naj zemla i-na nyej prebšvajoucsi molijo to
prvo divjácsino ; stera szmrtni vdárecz je ozdravo.

14. I csinf znamejnya velika tak ; da i ogyen csinf
doli idti znébe na zemlo pred lidmi. 2. *Tefz.* 2, 9.
Job. 1, 16.

15. I zapeláva prebšvajoucse na zemli po znamej-
nyaj ; stera szo ji dána csiniti pred divjácsinov. I ve-
lejla je prebšvajoucsim na zemli napraviti kejp te div-
jácsine : stera mà vdárecz od mecsa ; i o'zšvila sze je.

16. I dáno ji je : ka bi düh dála te divjácsine kejpi
tak ; naj i gúcsi te divjácsine kejp, i csinf ; da, kíkoli
ne bodo molili te divjácsine kejp, naj sze vmoršjo.

17. I vcsinf : naj vszákomi málomi i velikomi bo-
gátomi i sziromáki i szlobodnyáki i szlugi dà znamej-
nye na nyihovo právo rokou, ali na cselo nyihovo.
Oz. 19, 20.

18. I naj niscse nemre kùpúvati ali odávati : nego,
kš mà znamejnye, ali imè te divjácsine, ali racsun nyè
iména. *Oz.* 14, 11.

19. Eti je † mo'rouszt. Kí mà pamet : naj zracšú-
na racšun te divjácsine. Ár je cslovecsi racšun : i ra-
csun nyè je †† séšztšztou séšztdefzét i séšzt. † *Oz.* 17
9 18, 2. †† *Esd.* 2, 3.

STIRINAJSZETI (XIV.) TAO.

I. *Aguecz na Sionszákoi gori sztoji szvojimi nouvo peszen
popejvajoucsimi, 1-5. II. Dvà angyela letécsa, zko-*

teri eden nazvifcsáva *Evangyeliom*, te drúgi pa *Babilona fzapadnyè*, 6-13. III. *Od'zétve i brátve*, 14-20.

I. 1. I vido szam: i † Agnecz sztojécsi na Sionszkoi gori i 'znyim †† sztou stirideszét i stiri jezero; kí szo meli ††† imè Ocsè nyegovoga napíszano na cseláj szvoji. † *Zolt.* 2, 6. †† *Oz.* 7, 4. ††† *Oz.* 3, 12.

2. I csúo szam gláfz znebész; liki vno'zino vodè gláfz, i liki gláfz velike grmlajcze: i csúo szam gláfz czitaráfov, kí szo czitarálivali zszvojmi czitarami.

3. I popejvali szo, liki *edno* † nouvo pefzen pred králeszkim sztouczom i pred timi stirami sztvármi i sztarifimi: i nifese sze je nej mogao navcsiti te pefzmi; nego *li* ti sztou stirideszét stiri jezero; kí szo kúpleni od zemlè. † *Vôid.* 15, 1-21. *Zolt.* 96, 1.

4. Tej szo, kí szo sze † z'zenami nej ofzkrúnoli; ár szo †† dévojke. Eti nazledújo Agnecza; kamakoli idé. Tej szo ††† kúpleni zlúdi, prvotina Bo'za i Agneczova. † *Oz.* 2, 20. 17, 1. 2. †† 1. *Kor.* 6, 11. ††† *Oz.* 5, 6.

5. I vu nyihovi vúsztaj je nej nájdena † jálnofzt. Ár szo †† nevujvlacséni pred králeszkim sztouczom Bo'zim. † 1. *Pet.* 2, 22. †† *Ef.* 5, 27.

II. 6. I vido szam drúgoga angyela letécsega na szrejdi nebész, kí je meo vekivecsni *Evangyeliom*; ka bi ga nazvifcsávao tim prebívajoucsim na zemli i vszemi národi i plemeni i jeziki i lúsztvi. *Oz.* 8, 13.

7. Govorécsega zvelikim gláfzom: bojte sze Bogà i dájte nyemu olko; ár je prisla vðra szondbe nyegove. I molte ga, kí je napravo nébo i zemlo i mourje i sztúdcenze vsze vodè. *Djánu.* 14, 15.

8. I eden drúgi angyeo ga je nazledúvao govorecsi: szpadno je, szpadno je Babilon, to veliko mefzto, záro, kaj je szrditoszti vlnom, *to* je práznofzti szvoje napájalo vsze národe. *Es.* 21, 9.

9. I te trétyi angyeo je je nazledúvao govorecsi zvelikim gláfzom: csi bode sto to divjácsino molo i

nyè kejp i vzeme znamejnye na cselo szvoje, ali na rouko szvojo; Oz. 13, 15. 16.

10. I on bode pio zvna szrditoszti Bo'ze; ftero je brezi zmejsanya tocseno vu nyegové † szrditoszti pe-hár; i mantrani bodo vu †† ognyi i 'zvepli pred szvé-timi angyelmi i pred Ágnezmom. † Oz. 16, 19. †† Oz. 19, 20.

11. I din nyihove moke bode gori sou na veki ve-ke: i ne bodo meli gmaha vujdne i vnocsi; kí bodo molili to divjácsino i nyè kejp, i csi sto gori vzeme znamejnye nyè iména. Oz. 19, 3. Es. 34, 10.

12. Eti je † trplivoszt ti szvéti. Eti szo: †† kí zdr-'závajo zapouvidi Bo'ze i vóro Jezusovo. † Oz. 13, 10. †† Oz. 12, 17.

13. I csúo szam gláfz znebész erkoucsi meni; pšli: *blázeni szo ti mrtvi, ki vu Goszpodni vmérajó od † vez-dásnyega bipa. Zaisztino veli Dúb: ka szí pocsintjó od oupravicz †† szvoji; nyibova dela je pa ††† bodo naszle-dšvala za nyimi. Lúk. 23, 41. †† Moud. 3, 1. ††† Mát. 25, 35-40.*

III. 14. I vido szam: i ovo oblák bejli, i na oblá-ki szidécsi príszpopoben k-Színi cslovecsemi imajou-esi na glávi szvojoj zláto korouno i vu szvojoj rouki eden ošztri szrp. Oz. 1, 13.

15. I drúgi angyeo je príšao zczérkvi kricsécsi zve-likim gláfzom tomi szidécsemi na obláki: púšzti szrp tvoj i 'zenyaj; ár ti je 'ze prisla vóra, naj 'zenyas; ge-to sze je 'ze dozorila zemlè 'zétva. Joel. 3, 18. Mát. 13, 39.

16. I vrgao je te szidécsi na obláki szrp szvoj na zemlo: i po'zeta je zemla.

17. I drúgi angyeo je vó príšao zczérkvi, štera je vu nébi, imajoucsi i on szrp ošztri.

18. I drúgi angyeo je príšao od oltára kí je meo oblášt nad ognjom. I kricsao je zvelikim kricsom tomi; kí je te ošztri szrp meo govorécsi: púšzti tvoj ošztri

ofztri fzrp i poberi grozdje *vsze* zemlè goricz. Át fze je 'ze dozorilo nyfh grozdje.

19. I vrgao je te angyeo fzvoj fzrp na zemlo i poubrao je *vsze* goricze te zemlè; i vrgao je je vu te velike fzditofti Bo'ze preffo.

20. I klácsena je ta preffa od zvúna mefzta: i krv je sla vò zpreffe notri do vúzd konyom na jezero séfzftou bi zájov. *Es. 63, 3.*

PETNAJSZETI (XV.) TÁÓ.

I. Szedem angyelov fzedmimi 'zlakmi 1. II. Kre gla'zenoga mourja Moj'zefovo pefzen popejvajoucsi 2-4.

III. Znebefzke czérkvi vò pridoucsi fzedem angyelov vzeme fzedem koffikov, 5-8.

I. 1. **I** vido fzam drúgo znamejnye na nébi veliko i csúдно, fzedem angyelov: kí fzo meli *obláftz* ti fzedem fzelejnyí vdárczov. Át fze je vnyfh dokoncsala fzditoftz Bo'za. *Oz. 12, 1. 2.*

II. 2. I vido fzam, liki *edno* gla'zeno mourje zognyom zmejfano. I tè, kí fzo-obládali to divjácsimo i nyè kejp i nyè znamejnye i nyè iména racsun, *vido fzam* fztójécse pri gla'zenom mourji majoucse czitare Bo'ze. *Oz. 4, 6.*

3. I fzejvali fzo pefzen Moj'zefovo fzlugo Bo'zega i pefzen Agneczovo govorécsi: velika i csúдна fzo dela tvoja Gofzpodne Bo'ze vřzamogoucsi; pravicsne i ifztinfzke fzo potř tvoje, oh kráó fzvéczov! *Vóid. 15, 1-19.*

4. Sto bi fze te † ne bojao, Gofzpodne, i dľcso inè tvoje? Át fzi fšám fšvétí. Át †† vřzi poganye přídó i molili bodo pred tebum; ár fzo tvoja fšodjenyà vò fškázana. † *Jer. 10, 7.* †† *Es. 66, 23.*

III. 5. I po tom fšam vido: i ovo odprla fze je czérkev fštánka fšvedoufštva vu nebéfzaj. *Ozn. 11, 19.*

6. I vò je příšlo zczérkvi fšedem angyelov kí fšomeli fšedem vdárczov *obláftz* oblecseni zcsřfštim i bej-

lim rúsenfzkim plátnom i opáfzani okoli prfz zzlátimi pojáfzmi. *Oz. 1, 13.*

7. I edna zti stíraj sztvár je dála tím szedem angye-
lom szedem zláti koflikov: *ki szo puni bili ztoga na*
veki veke 'zivoucsega Bogà szrditošztyov. Oz. 4, 6.

8. I napunyena je czérkev zdinom od Bo'ze džke i
zmo'znofzti nyegove. I níse je nej mogao notri idti
vu czérkev: *dokecs szo sze nej szkoncsali ti szedem*
vdárzci szedem angyelov. 1. Král. 8, 10.

SESZTNAJSZETI (XVI.) TÁO.

*Od szedem angyelov na vò vlijáni szedem koflikov naszledú-
zajouse velike nevoule.*

1. **I** csúo szam veliki gláfz zezérkvi erkoucsi tím
szedem angyelom: *idite i vò vlejte te Bo'ze*
szrditošzti koflike na zemlo. Oz. 15, 7.

2. I odsáo je te prvi i vò je vlejao szvoj koflik na
zemlo: i zvrkao sze je mozoj lagoji i hũdi na liděj;
ki szo meli znamejnye te divjácsine i kf szo nyè kejp
molili. *Vòid. 9, 8. 9.*

3. I te drůgi angyeo je vò vlejao szvoj koflik na
mourje i grátalo je, liki káksega mrtvoga krv; i vszá-
ka 'zivoucsa dũfa vu mourji je mrla. *Vòid. 7, 17. 21.*

4. I te trétyi angyeo je vò vlejao szvoj koflik vu
potoke i sztúdencsne vodè: i grátale szo krv. *Vòid. 7, 17.*

5. I csúo szam vodè angyela govorécsega: pravics-
ni szi Goszpodne, kf szi, kí szi bio, i kf szi szvéti; ka
szi eta ofzoudo. *Vòid. 9, 27.*

6. Ár szo tvoji szvéczov i prorokov krv vò vlejali,
i krv szi nyim dáo piti: *ár szo toga vrejdni. 'Zolt. 79, 3.*

7. I csúo szam drůgoga od oltára govorécsega: za-
isztino Goszpodne Bo'ze vszamogoucsi, isztinszke i pra-
vicsne izo szoudbe tvoje. *Oz. 9, 13.*

8. I te šrti angyeo je vò vlejao szvoj koflik na szur-
eze: i dáo nyemi je pecsi lidš vu ognji.

9. I pecseni szo lidjé zvelikov vrocšnov i prekliny-
li

li szo imè Bo'ze: kí mà obláfzt nad tejmi vdárczi; i nej szo sze povrnoli, ka bi nyemi díko dáli. *Oz.* 13, 6. *Es.* 8, 21.

10. I te péti angyeo je vò vlejao szvoj koflik na te divjácsine íztoleczi: i grátalo je nyè králefztvo kmicsno. I grizli szo jezike szvoje od boleznofzti. *Vbid.* 10, 21-23.

11. I preklínyali szo Bogà nebeszkoga za volo boleznofzt szvoji i mozoulóv szvoji: i nej szo sze povrnoli zdejl szvoji. *Oz.* 9, 20.

12. I te séfzti angyeo je vò vlejao szvoj koflik na te veliki potok Eufrates: i vò je poszejnola nyegova voda; naj gotova bode polt králom od szuncsenoga zhoda *pridoucsim.* *Es.* 11, 15. 9, 13.

13. I vido szam zvúfzt pozoja i zvúfzt te divjácsine i zvúfzt toga krívoga proroka trí necsfzte dűhè, prífzpodobne k'zabam, vò idoucse. *Oz.* 12, 9. 17.

14. Ár szo vraj'zi dűhovje csinècsi znamejnya: kí idejo kzemelfzkim králom i kczejlomi szvejti; naj je vkúp szprávijo na boj onoga velikoga dnéva toga vszámogoucsega Bogà. *Oz.* 13, 13. 19, 17.

15. Ovo, idem, liki tát. Blá'zeni je on: kí verufztűje i dr'zi szvoj gvant; naj nági ne hodi, i vldi sze szramota nyegova. 2. *Kor.* 5, 3.

16. I vkúp je je szpravo na mezto: štero sze zové "Zidovfzki Armageddon. *Zak.* 12, 11. *Joel.* 3, 11.

17. I te sfédmi angyeo je vò vlejao szvoj koflik na zrák; i zífao je veliki gláfz znebeszke czérkvi od králefzkoga íztoucza govorècsi; vcsinyeno je. *Oz.* 21, 6.

18. I vcsinyeni szo gláfzove i grmlajcze i blfšfkajncze: i vcsinyeno je veliko zemlè gfbanye; kákšega je nej bilou, od koga máo szo lidjè bíli na zemli, tákšè i tak velike zemlè gfbanye. *Oz.* 11, 13.

19. I to veliko mezto je na trí tále razfšlo: i poganov mejfzta szo vkúp szpadnola. I te veliki Babilon

lon je na pamet prisao pred Bogom: da bi nyemi dáo pehár vína neesemurne szreditofzti szvoje. *Oz. 14, 10.*

20. I vszáki záton je odbej'zao; i gorè szo nej náj-dene vecs. *Oz. 6, 14.*

21. I velika tocsa, liki talentova, je sla znebész na lidi. I preklinjali szo lidjè Bogà za volo vdáreczov tocsè. Ár je nyè vdárecz jáko veliki bio. *Vóid. 9, 21. Oz. 11, 19.*

SZEDENÁJSZETI (XVII.) TÁO.

Szoudl a te velike kurve I. vu videjnyi sze poká'ze Ivani 1-6. II. Ocsiveszno sze nyemi razkladè, 7-18.

I. 1. **I** prisao je eden zti szedem angyelov kí je meo szedem koflikov; i gúcsao je zmenom govorecsi meni: hodi, poká'zem ti szoudbo te velike † kurve; sfera na vnougi †† vodáj szidí. † *Oz. 14, 8. †† Jer. 51, 13.*

2. Zsterov szo kurválili králove zemelfzki i zapó-jili szo sze 'znyè práznofzti vlnom ti na zemli preb-vajoucsi.

3. I odneszao me je † vu púsesávo vdúhi. I vido szam *edno* 'zeno szidécsó na ednoj erjávój divjácsini; sfera je †† puna bíla szpreklinyanya iménami imajoucsa szedem gláv i deszét rogouv. † *Es. 21, 1. †† Oz. 13, 5.*

4. I tà 'zena je oblecsena bíla skarlatom i sztafutom i pozlacsena zlátom i zdrágim kaményem i zd'zúnd'zom, i mejla je zláti pehár vu szvojoj rouki punoga zodúrnofztni i znecsísztoucsov kurvejstva szvojeja. *Oz. 18, 16.*

5. I na nyè cseli je *eto* imè mejla píszano; szkrov-nofzt, Babilon te veliki, mati kurvejstva i odúrnofzti zemlè. 2. *Téfe. 2, 7.*

6. I vido szam tò 'zeno pijano od krví szvéczov i od krví szvedokov Jezusóvi: i vidoucsi jo csúdivao szam sze zvelikim csúdom. *Oz. 18, 24.*

II. 7. I erkao mi je te angyeo: zakaj szi sze csú-divao?

divao? Jafz ti povejm tè 'zenè i tè divjácsine, ftera je nofzi, imajoucsa fzedem gláv i defzét rogouv, fzkrovnoftz. Oz. 13, 1.

8. Ta divjácsina, ftero fzi vido, je bfla, i nega je, i bode gori sla zprepaftzi i odftde na pogibelnoftz. I csúdivati fze bodo ti prebívajoucsi na zemli (fteri iména fzo nej píszana vu knige 'zítka od zacsétka fzevejta) vidoucsi to divjácsino, ka je bfla, i nega je, csi gli je. Oz. 11, 7. 13, 1.

9. Eti je pamet: ftera mà modrouftz. Ti fzedem gláv je fzedem brigouv; na fterimi fzi dí ta 'zena.

10. I fzedem králov. Pét ji je fzapadnolo i eden jefzte; te drúgi je pa efcse nej prífao. I, gda príde, edno malo nyemi je potrejbno ofztánoti.

11. I ta divjácsina, ftera je bila i nega je; i on je te oufzmi i zti fzedmi je, i na pogibelnoftz ide. Oz. 19, 19. 20.

12. I ti defzét rogouv, ftere fzi vido, je defzét králov: kí fzo králeftzva efcse nej vzéli; ali obláftz, liki králove, edno vóro zdivjácsinov vrét vzemejo. Oz. 13, 1.

13. Eti edno ftímo májo: i zmo'znofzt i obláftz fzvojo divjácsini dájo.

14. Eti fze bodo z-Ágnezom vojfzkúvali: i Ágnez je ovláda. Ár je gofzpodè Gofzpoud, i králov Kráó; i, kí fzo 'znyim, fzo pozváni i odebřáni i verni. 1. Tim. 6, 15.

15. I ercšè mi: te vodè, ftere fzi vido, gde ta kurva fzi dí, fzo lidjè, i lúftzvo i národje i jeziczke. Ef. 8, 7.

16. I ti defzét rogouvje, ftere fzi vido na divjácsini, fzo oni; kí odúrijo to kurvo i opifztíjo jo i do nágoga jo fzlicšéjo, i nyè mefzou bodo jeli, i zognyom jo ze'zgéjo. Oz. 18, 8.

17. Ár nyim je Boug vu fzrczà dáó: naj nyegovo volo csiníjo i vřzi edno volo csiníjo: i králeftzvo fzvoje divjácsini dájo dokecs fze fzapuníjo zicsf Bo'ze.

18. I 'zena, štero ſzi vido, je to veliko meſzto: ſtero mà králeſztvo nad zemelſzkimi králi. Oz. 16, 19.

OSZENAJSZETI (XVIII.) TÁO.

I. Babiloná ſzpadáj 1-3. II. Nebefzki gláfz te verue 'znyega vď ráta 4-8. III. Szvejt ga placse 9-19. IV. Nebefza ſze radújo, 20. V. Angyeco nazviſcsáva nyegovo vekivecsno pogihelnoſzt, 21-24.

I. 1. **I** po eti vido ſzam ednoga angyela doli idoucsega znebéfz imajoucsega obláfzt veliko: i zemla ſze je preſzvejtila od díke nyegove.

2. I krícsao je zeufze moucsi zvelikim gláfzom govorécsi: ſzpadno je, ſzpadno je Babilon te! veliki; i vcsinyen je prebiválifcse vragouv i zdr'zavanye vſzákfega necſíſztoga dűhà izdr'zavanye vſzákfega necſíſztoga i odűrnoga ſticsa. Jer 51, 8. 37.

3. Ár ſzo 'znyè nicsemurnoga kurvejſtva vna pilſ vſzi národje; i králove zemelſzki ſzo 'znyouv praznúvali, i tr'zci zemelſzki ſzo 'znyè náſzlobofzti zmo'znoſzti obogatili. Oz. 14, 8.

II. 4. I cſho ſzam drűgí gláfz znebéfz govorécsi: idte vo 'znyega, lűſztvo moje; naj tála ne vzemete vu nyegovi grejhi, i naj ne vzemete 'znyegovi vdárczov ſáo. 2. Kor. 6, 17.

5. Ár ſzo doſzégnoſi nyegovi grejhi notri do nébe: i ſzpoumeno ſze je Boug znepravicsnoſzt nyegovi. Oz. 16, 19.

6. Nazáj nyemi dájte: liki je i on vám dáo; i podrgacste nyemi ſzpodrgácsanyem pouleg dela nyegovoga. Pehár, vſteroga vám je nalejvao, nalejte nyemi ga po dvej giběj. Zolt. 137, 8. 2. Teſz 1, 6.

7. Na keliko ſze je odícso i naſzlobo: teliko nyemi dájte mouk i trplejnyna 'zalofzti. Ár vu ſzvojem ſzrezi veſt: ſzidím, liki králfcza, i nej ſzam vdovicza, i 'zalofzti ne bom vſdila. Jer 50, 29.

8. Záo vu ednom dnévi prádo nyegovi vdárczi, ſzmrt

szmrt i zalofzt i glád i zognyom sze ze'zgè: ár je mo-
csen Gofzpodin Boug; kí bode ga szoundo. Oz. 17, 16.

III. 9. I joukali sze bodo i trgali nad nyim zemel-
szki králove; kí szo 'znyim praznúvali i nafzlobúvali:
gda bodo vidili din nyegovoga 'zganyà, Oz. 17, 2.

10. Onzdalecs sztojácsi za volo sztrahà moke nye-
gove govorécsi: jaj! jaj! to veliko mezto Babilon,
to mocsno mezto; ár je vu ednoj vðri prisla szoudba
tvoja. Oz. 14, 8.

11. I krámarje zemelszki sze bodo joukali i 'zalo-
szftli nad nyim: kaj nyihovoga kráma niscse ne bode
vecs kúpúvao. Oz. 18, 15.

12. Kráma zláta i szrebra i drágoga kaménya i d'zúnd-
'za i kmenta i skarlata i szvile i tafute i nikli thyinov
lejst i nikakfo poszoundo szlonovi koufzt, i nikakfo
poszoundo znaj dragéga listà i zmeda i z'zeleza i zmra-
mora. Ez. 27, 12, 13.

13. I czinamoma i dšfanya i mászti i kadila, i vina
i olija i zemlè i pšenicze, i márhe i ovécz i konyov
i kocsúhov i tejl i dšs lúdi. Ez. 27, 13.

14. I szád 'zelejnya dšse tvoje je odšfao od tébe, i
vfza túcsna i lešcsécsa szo odšsla od tébe, i vecs je ne
nájdes.

15. I krámarje, *ki szo sztejm tr'zili*, ouzdalecs bo-
do sztáli za volo sztrahà nyegovove moke joukajoucsi i
'zalofztúvajoucsi sze Jer. 50, 13, 16.

16. I govorécsi: jaj! jaj! to veliko mezto, *štero je*
odeto bilou szkmentom i skarlatom i ztafutov i pozla-
cseno zzlátom i zdrágim kaményem i zd'zúnd'zom.
Ár je vednoj vðri opúšcseno teliko bogáštva. Oz. 17, 4.

17. I vfzáki ravnács i vfza na ladjaj *bodoucsa* vno-
'zina i ladjárje, i kíkoli na mourji prekúpcšújejo, ou-
zdalecs szo sztanoli Ez. 27, 29.

18. I kícsali szo vidoucsi din gorejnya nyegovoga
govorécsi: *što je prizpodoben biš ketomi velikomi*
mezti?

19. I prájh szo metalí na glavè szvoje i kršcsalí szo jocsécsi i plakajoucsi sze govorécsi: jaj! jaj! mešto veliko, vu šterom szo obogatili vřzi, kí ládje májo na mourji, špredrágoga kráma nyegovoga, kak je edno vóro opúšcseno? *Jof. 7, 6.*

IV. 20. Radúj sze nad nyim *néba* i vř šzvéti Apostolje i prořoczke; ár je ořzoudo Boug szoudbo vařo nad nyim. *Oz. 19, 1. 2.*

V. 21. I gori je vzéo eden mocsen angyeo eden veliki kamen, liki mlinřzki; i vrgao ga je vu mourje govorécsi: etak sze řřlov vr'ze Babilon to veliko meřto, i ne nájde sze vecs. *Jer. 51, 63, 64.*

22. I glářz ti czitarářov i muřikářov i 'zveglářov i trombitářov ne bode vecs csúti vu tebi. I nikři meřterřzki cslovik níkře meřřřje sze vecs vtebi ne nájde, i mlinřzkoga glářza ne bode vecs vtebi csúti. *Es. 24, 7.*

23. I řzvetlořt † řzvejcs sze ne bode vecs vtebi řzvejtila: i glářz zárocňnika i zárocňnicze ne bode vecs csúti. Ár szo tvoji †† krámarje bili poglavničzke zemelřzki. Ár szo řřtvojim ††† czompranyem zapelani vřzi národje. † *Jer. 25, 10. 11.* †† *Es. 23, 8.* ††† *Oz. 14, 8.*

24. I nájdena je vnyem krv prorokov i řzvéczov i vřzej řřpoklani na zemli. *Oz. 17, 6. 12, 6.*

DEVETNÁJSZETI (XIX.) TÁÓ.

I. *Radořřt ti nebeřzki nad Babilona pogibelnořřřov 1-9.*

II. *Angyeo sze ne dá moliti 10.* III. *Boj krála nebeřzkoga 11-17.* IV. *Divjácsina sze ovláda, 18-21.*

1. 1. **I** po etí řřzam csúo eden veliki glářz, liki vnogo lúřřtva vu nébi govorécsaga: álleluja, zvelicsanye i řřka i pořtenyè i zmo'žnořřt Gofřřpodni Bougi nařemi. *Oz. 11, 18.*

2. Ár szo iřřtinřzke i pravicsne řřoudbe nyegove: kaj je ořzoudo řřo veliko kurvo, řřera je řřkvarřla zemlou vu řřvojem kurvejřřtvi i zadomejřřto je krv řřlugo

gov fzvoji *vd. ja zifzkajoucsi* 'znyè rokè. Oz. 18, 20, 11, 18.

3. I drúgoucs fzo erkli: álleluja. I nyè din je gori fou na vekí veke. Oz. 14, 11.

4. I fzapdnolo je ti ftiridvajfzeti fztarifov i te ftiri fztvári, i molili fzo Bogà fziðécsega na králefzkoma fztouczí govorécsi: Amen, álleluja. Oz. 4, 10.

5. I priáo je gláfz od králefzkoga fztoucza govorecí: hválte Bogà nafega vfzi fzlugi nyegovi i, kí fze ga bojíte, i máli i veliki. Oz. 21, 3.

6. I csúo fzam, liki vnogo lúfztva gláfz, i liki vodè gláfz, i liki gláfz mocsne grmlajncze govorécsi: álleluja; ár kralúje Gofzpodin Boug vfzamogoucsi. *v. 1.*

7. Radújmo fze i vezélmo fze i dájmo nyemi dsko. Ár je prislo gofztúvanye Ágnečovovo i 'zena nyegova fze je pripravila. *Mát. 22, 2.*

8. I dáno jí je, naj fze oblicsè fzcíftim i lefcécsim kmentom. Ár je kment pravicsnofzt ti fzevczov. *'Zolt. 45, 14. 15. Es 61, 10.*

9. I ercsè mi: píli; *blá'zeni fzo, kí fzo na vecsérje Ágnečovova gofztúvanya pozváni.* I velí mi: ete ricí fzo ifztinfzke Bo'ze ricí. *Lúk. 14, 15.*

10. I doli fzam fzapdno pred nyegovimi nogami: ka bi ga mólo. I velí mi: vídi, ne vcsni; i jafz fzam fztebom vrét fzluga Bo'zi i zbratmi tvojimi, kí májo Jezusovo fzevedoufztvo. Bogà moli. Ár Jezusovo fzevedoufztvo je Dáh prorofztva. *Djánu. 10, 26. Oz. 22, 8. 9.*

11. I vído fzam nébo odprto: i ovo eden † bejli kony i te †† fziðécsi na nyem fze je zváo veren i ifztinfzki i vu praviczí fzouði i vu praviczí fze vojfzkúje. † Oz. 6, 2. †† Oz. 1, 5. 3, 14.

12. Ocsí pa nyegove, liki plamén ognya: i na nyegovej glávi koroun vnogo; imajoucsi imè napíszano; ftero je níscse nej znáo, nego on fzam. Oz. 1, 4.

13. I oblecseni vu † krv namocsenim gvantom: i

zovè sze nyegovo imè : †† Rejcs Bo'za. † *Es.* 63, 1-3.

†† *Ivan,* 1, 1.

14. I ta vojškva vu nébi nazledúvala ga je na bejli konyej oblecsena zbejlím i szcsísztim kmentom. *Oz.* 4, 4.

15. I 'znyegovi vűszt je zhájao *eden* † olztti mecs; naj bíje 'znyim pogane. I on bode je †† pászao z'zeleznov síbov. I on ††† klácsi pressó vűna zadomescsávanya i szrditoszti toga vszamogoucsega Bogà. † *Oz.* 1, 16. †† *Oz.* 2, 17. ††† *Es.* 63, 3. *Oz.* 14, 19, 20.

16. I mà na gvanti i na bedráj szvoji imè napiszano: králov Kráo i goszpodè Goszpod. *Oz.* 17, 14.

17. I vido szam ednoga angyela sztojécsega vu szuneci. I kriésao je zvelikim gláfzom govorécsi vszejm sticzam letajoucsim na szrejdi nébe: hodte i szpravte sze vkúp na vecsérjo toga velikoga Bogà; *Es.* 39, 17.

18. Naj jejte mešzou králov i mešzou jezernikov i mešzou ti mocsni i mešzou konyouv i ti na nyimi szidécsci i mešzou vszej szlobodnyákov i szlugov i máli i veliki. *Es.* 49, 26.

IV. 19 I vido szam tó divjácsino i zemelszke krále, i vojškvo nyihovo vkúp szprávléno delajoucsó boj sztim na konyi szidécscim i zvojškouv nyegovov. *Oz.* 13, 7, 16, 13-16.

20. I zgrábléna je † ta divjácsina i 'znyouv te †† křvì prorok; kí je znamejnaya csinio pred nyouv; zšterimi je zapelao *one*: kí szo vzéli znamejnaya te divjácsine, i kí szo nyè kejš molili: i 'zíviva szta vt'zena obà dvà vu ††† z'zveplom gorécsega ognya mlako. † *Oz.* 13, 1, 15. †† *Oz.* 13, 11. ††† *Es.* 30, 33.

21. I ti drůgi szo vmorjeni zmecsom; kí je vò fou ztoga na konyi szidécsega vűszt; i vsze sticze szo sze nazitile 'znyihovim mešzom.

DVAJSZETI (XX.) TÁO.

Od I. jezera lejt vrpécse szobotte ti verni, 1-6. II. Goga i Mágoga, 7-10, III. Szlejduyega szondnyega dnéva, 11-15.

I. 1. **I** vido szam angyela doli idoucsega znebész: kí je meo klúcs te prepařzti i veliki lancz vu szvojoj rouki. Oz. 1, 18.

2. I zgrabo je toga pozolja, to řztáro kacso, řtera je vrág i fatan: i zvézao ga je na jezero lejt. Oz. 12, 9.

3. I vrgao ga je vu prepařzt, i zápro ga je i zapecsato je zvrhka nyega: naj ne zapeláva vecs národe; dokecs řze ne řzpuni jezero lejt; i po tej ga je potrejbno pa odvézati edno malo vrejmena. Oz. 16, 14.

4. I vido szam kráľeřzke řztoncze: i řzeli řzo řzi na nyè; i dána nyim je řzoudba. I vido řzam dűře onih, kim řzo glavè odřzecsene za volo řzvedouřztva Jezuřovoga i za volo rejsi Bo'ze, i kí řzo nej molili to divjácsino, niti nyè kejpa: i nej řzo vzéli nyè znamejnye na cselo řzvoje i na rokou řzvojo; i řzivali bodo i kralűvali řz-Kriřztuřom jezero lejt. Dán. 7, 9. 18. 22.

5. Ti drűgi mrtvi řzo řze pa nej o'řzřvili; dokecs řze je nej řzpunilo jezero lejt. Eto je to prvo gori řztanenyè. Eř. 16, 14.

6. Blá'zeni i řzvéti je on; kí ma táo vu tom prvom gori řztanenyej. Nad teřmi ta drűga řzmrt nema oblářzti: nego bodo popevje Bo'zi i Kriřztuřovi i kralűvali bodo řznyim jezero lejt. Lűk. 14, 14. Oz. 2, 11.

II. 7. I, gda řze řzpuni jezero lejt, odvé'ze řze fatan ztemnicze řzvoje.

8. I vò bode řou zapelávat pogane; kí řzo na řřirě kikláj zemlè, Goga i Mágoga; da je vkűp řzprávi na boj: řřeri racřna je řeliko; liki mourřzkoga peřřzka. Eř. 38, 19.

9. I gori řzo prisli na řérjavo zemlè: i okouli řzo vzéli tábor ti řzvéti i to lűbeznivo meřřto. I doli je priřao ogyen od Bogà znebész: i pou'zro ře je. Eř. 38, 22. 39, 6.

10. I te vrág, kí je je zapelávao, vr'zen je vu zognyom i řzveplom gorěcsa mlako; gde je ta divjácsina

i te krivi prorok: i mantrali sze bodo dén i nous na vekí velce. Oz. 19, 20.

11. I vido szam eden veliki bejli králefszki sztolec, i toga szidécsega na nyem: od koga obráza je pobegnola zemla i néba; i nyihovo meszto je vecs nej nájdeno. Oz. 21, 5.

12. I vido szam te † mrtve, mále i velike sztojécse pred Bogom; i odprte szo †† knige. I ††† drúge knige szo odprte; stère szo 'zstka knige: i szodjeni szo ti mrtvi ztoga; stera szo pšzana vu knigaj, *rou je*, pouleg dejl szvoji. † Iv. 5, 28. †† Oz. 5, 5. ††† Oz. 13, 8.

13. I vò je dalon mourje te mrtve, kí szo vnyem bilí; i szmrt i pekeo szta vò dalà túdi te mrtve, kí szo vnyima bilí: i szodjeni je vszákí pouleg dejl szvoji.

14. I † szmrt i pekeo szta vr'zена vu ognjeno mlako. Tà je ta †† drúga szmrt. † Oz. 6, 8. 1. Kor. 15, 54. †† Oz. 21, 8.

15. I, csi je sto nej nájdeni vu 'zstka knigaj zapšzani, vr'zeni je *i on* vu to ognjeno mlako. Már. 25, 41.

EDENDVAJSZETI (XXI.) TÁO.

Od toga nouvoga Jeru'zálema I. doli idejnua 1. 2. II. Blázensztva a.) ti vnyem prebivajoucsi 3-8. (b.) nyegovoga zida, 9-27.

I. 1. **I** vido szam nouvo nébo i nouvo zemlo. Ár je ta prva néba i ta prva zemla prejsla, i mourja je vecs nej bilou. Es. 66, 17. 22.

2. I jazs Ivan szam vido to szvéto meszto te nov i Jeru'zálem doli idoucsi od Boga znebész pripravleni, liki zárocniczo ofznáj'zeno mou'zi szvojemi. Gal. 4, 26.

II. 3. I csúo szam veliki gláfz znebész govorecsi: ovo sztánek Bo'zi je zlidmí, i prebívao bode 'znyimi, líki nyihov Boug. 2. Kor. 6, 16.

4. I Boug † doli zbríse vsze szkuré 'znyihovi oucs: i †† szmrti vecs ne bode, niti 'zalofzti, niti kricsa, niti

15. I kí je zmenom gúcsao je meo trfzt zlato; ka bi mero to mefzto, i vráta nyegova, i zidíno nyegovo. Oz. 11, 1. Ez. 40, 3.

16. I to mefzto je na ftiri kıklè le'zalo: i dú'zava nyegova je telika, kelika je i sérjava. I zmero je to mefzto sztrfztom na dvanájszet jezér bi'zájov: i nyegova dú'zava i sérjava i vífzina je vŕze edna. Ef. 3, 18.

17. I zmero je nyegovo zidíno na fztou ftiridefzét i ftiri lakti fzslovecsov merov, ŕtera je angyelfzka.

18. I bilou je zídanye onoga zída, jaspis; mefzto pa csfzto zlato prifzpodobno keŕŕfztomi gla'zi.

19. I fundamentomovje zída toga mefzta *fzo bili* vfzáklím drágím kaményem ofznájzeni. Te prvi fundamentum je *bio* jaspis, te drúgi zafirus, te trétyi kalcedon, te ŕrti smaragdus. - *Všíd.* 28, 17.

20. Te pèti fardonix, te séŕzti fardius, te ŕzédmi krizolitus, te oufzmi berillus, te devéti topázius, te defzéti krizoprafus, te edenájszeti hiacynthus, te dvanájszeti amethifztus.

21. I ta dvanájszetera vráta *fzo bila* zdvanájszet d'zúnd'zov. *Ar* fzo vfzáka vráta bila zednoga d'zúnd'za. I vilicza mefzta csfzto zlato, liki fzkoufz vidoucsi gla'z. Oz. 22, 1.

22. I czérkvi fzam vnyem nej vido. *Ar* je Gofzpo-din Bong vfzamogoucsi nyegova czérkev i Ágnecz.

23. I tou mefzto ne potrebnje ŕzuncza, niti mejšzecza: ka bi vnyem ŕzvejtíla. *Ar* Bo'za dlka je je preŕzvejtíla, i ŕzkala nyegova je Ágnecz. Ez. 60, 19.

24. I ti zvelicsani poganye bodo vnyegovoj ŕzvetlofzti hodíli: i zemelfzki králove bodo *fzvoje* dlko i poŕtenyè ŕzvoje va nyè nefzli. Ez. 60, 3. 5.

25. I vráta nyegova ŕze ne zapréjo vujdne: *ar* noucsi tam ne bode. Oz. 22, 5.

26. I vnyè bodo nefzli díko i poŕtenyè poganov. Ez. 60, 11.

27. I † ne bode slo vnyè níkej necŕŕfztoga i ka odúrnoŕt

noszt csinf i lá'z: nego li ríszti, ki szo vu † † 'zítka kni-
ge toga Ágnezca zapíszani. † *Es.* 35, 8. † † *Fil.* 4, 3.

DVÁDVAJSZETI (XXII.) TÁO.

I. *Od nebeszkoga paradi'zoma, 1-7. II. Angyeo sze na dá moliti 8. 9. III. Vcsenyè od eti szkrovni knig, 10-16. IV. Zaprték, 17-21.*

I. 1. **I** pokázao mi je eden esíszti † potok 'zíve vodè szvetli, liki kristal, † † vò idoucsi od krále-
szkoga sztoucza Bo'zega i Ágnezovoga. † *Ivan.* 7, 39.
† † *Ivan.* 15,

2. Na szrejdi † vilicze nyegove pa i toga potoka zetoga i zovoga kraja je † † 'zítka drejvo, štero priná-
sa dvanájszeteri szád i na vszáki mejšzecz vò dáva szvoj szád; i lisztje toga drejva je na zdrávje poganom. †
Oz. 21, 21. † † *Szrv.* 2, 9.

3. I níkséga prekléštevva vees ne bode: nego krále-
szki sztolec Bo zi i Ágnezov bode vu nyem; i nyegovi szlugi bode nyemi szlú'zili. *Zak.* 14, 11. 7.

4. I vidili bode obráz nyegov; i imè nyegovo na eseláj nyihovi bode. 1. *Ivan.* 3, 2.

5. I † noucsi tam ne bode; i nej nyim trbej szvej-
cse i szvetloszti szuncza. Ár je † † Gofzpodin Boug preszvécšava; i kralúvali bode na veki veke. † *Oz.* 21,
25. † † *Zolt.* 36, 10.

6. I erkao mi je: ete ricsí szo verne i isztinszke. I Gofzpond, Boug ti szvéti prorokov, je pošlao angye-
la szvojega kázat szlugom szvojim; štera sze na nágli morejo zgoditi. *Oz.* 1, 1. 19, 9. 21, 5.

7. Ovo idem hitro. Blá'zeni je: kí zdr'záva ricsí prorokúvanya eti kníg. *Oz.* 3, 11.

II. 8. I jazš Ivan szam vido eta i esúo. I, gda bi esúo i vido, szpadno szam molit pred nogè angyela onoga; ki mi je eta kázao. *Oz.* 19, 10.

9. I velš mi: vídi, ne vcsini. Ár szam jazš sztebom vrét

szlú'zbeník *Bo'zi* i szprorokmi bratmi tvojmí i zdr'zá' vajoucsimi ricsí kníg eti. Bogà moli.

III. 10. I velí mi: ne zapecsati ricsí prorokúvanya kníg eti. Ár je vrejmen blúzi. *Dan. 8, 26.*

11. Kí skoudi, naj skoudi efcse; i kí vonya, naj vonya efcse; i te pravicsen naj bode efcse pravicsnejú, i te szvéti szo naj efcse *bole* poszvetí. 2. *Tim. 3, 13.*
2. *Kor. 7, 1.*

12. I ovo idem hitro, i nájem moj je zmenom: naj dám vszáksemi *tak*; kak nyegovo delo bode. *Oz. 3, 11.*

13. Jasz szam Alfa i Omega, zacsétek i konecz, te prvi i te szlejdnyi.

14. Blá'zeni szo; kí csiníjo zapouvidi nyègove: naj bode oblászt nyihova nad 'zítka drevom i naj na vrá'ta notri idejo vu meszto.

15. *Vinej pa bodo pszi i czomprniczke i prázniczke i lúdomorczy i bolváncsarje i vszi; kí lúbijo i csiníjo láz.*
1. *Kor. 6, 10.*

16. Jasz Jezus szam poszlaó angyela mojega: ka bi vám eta szvedocso po gmajnaj. Jasz szam korén i rod Dávidov, ta szvetla zvezda zorján'szka. *Oz. 1, 1. 5, 5.*

IV. 17. I Dúh i zárocsnicza velsta: hodi! I, kí csúje, naj velst: hodi! I, kí 'zéja, naj príde; i, kí fcsé, naj fzi vzeme vodou 'zítka zobsztom. *Iv. 7, 38. 39.*

18. Ár szvedocsim vszáksemi; kí csúje ricsí prorokúvanya eti kníg: *ka*, csi sto kaj pridene ketomi, pridene Boug na nyega *vsze* tè vdárcze, kí szo szpíszani vu eti knígaj. *Prav. 4, 2.*

19. I, csi sto *kaj kraj* vzeme od rejcsi kníg etoga prorokúvanya, vzeme Boug táo nyegov od kníg 'zítka, i sztoga szvétoga meszta i *zonoga*, *stera szo* píszana vu eti knígaj. *Pril. 30, 5. 6.*

20. *Tak* velst, kí eta szvedocsi: zaisztino; ka hitro prídem. Amen. Zaisztino prídi Goszpon Jezus. *Oz. 1, 7.*

21. Milofca Gofzpodna našega Jezufa Krisztufa zevfzejmi vami. Amen. 2. *Tim.* 4, 23. *'Zid.* 13, 25.

Sz, Ivana Oznanofzti i czejloga Nouvoga Zákona

K O N E C Z.

Nedelni i Szvétesni Evan- gyeliomov i Epistol Kazács.

- Advenszka I.* Mát. 21, 1-9. Rim. 13, 11-14.
Advenszka II. Lúk. 21, 25-36. Rim. 15, 4-13.
Advenszka III. Mát. 11, 2-10. 1. Kor. 4, 1-5.
Advenszka IV. Ivan. 1, 19-28. Filip 4, 4-7.
Koledni I. Lúk. 2, 1-14. Tit. 2, 11-15.
Koledni II. Lúk. 2, 15-20. Tit. 3, 4-8.
Koledni III. Ivan. 1, 1-14. 'Zid. 1, 1-12.
Koledni IV. Mát. 1, 18-25. 'Zitl. 2, 14-16.
Pred notivim letom. Lúk. 2, 33-40. Gal. 4, 1-7.
Novvo Leto. Lúk. 2, 21. Gal. 3, 23-29.
Tri Králov den. Mát. 2, 1-12. Es. 60, 1-6.
Po tri Králi I. Lúk. 2, 41-52. Rim. 12, 1-5.
Po tri Králi II. Ivan. 2, 1-11. Rim. 12, 6-16.
Po tri Králi III. Mát. 8, 1-13. Rim. 12, 17-21.
Po tri Králi IV. Mát. 8, 23-27. Rim. 13, 8-10.
Po tri Králi V. Mát. 13, 24-30. Kol. 3, 12-17.
Po tri Králi VI. Mát. 13, 31-35. 2. Petr. 1, 19-21.
Septuagesima. Mát. 20, 1-16. 1. Kor. 9, 24-10, 1-5.
Sextagesima. Lúk. 8, 4-15. 2. Kor. 11, 12, 1-9.
Quinquagesima. Lúk. 18, 31-43. 1. Kor. 13, 1-10.
Postava I. Mát. 4, 1-11. 2. Kor. 6, 1-10.
Postava II. Mát. 15, 21-28. 1. Tefa 4, 1-7.
Postava III. Lúk. 11, 14-28. Efez. 5, 1-9.
Postava IV. Ivan. 6, 1-15. Gal. 4, 21-31.
Postava V. Ivan. 8, 46-59. 'Zid. 9, 11-15.
Postava VI. Mát. 21, 1-9. Fil. 2, 5-11.
Veliki Cvetek. Ivan. 13, 1-15. 1. Kor. 11, 25-29.
Veliki Pátek. Ivan. 19, 16-30. Es. 53, 5-10.

Nedele Evangyeliomje, Epistole.

- Vúzenszki I.* Mark. 16, 1-8. 1. Kor. 5, 6-8.
Vúzenszki II. Lúk. 24, 13-35. Dján. 10, 34-41.
Vúzenszki III. Lúk. 24, 36-47. Dján. 13, 26-33.
Po Vúzmi I. Ivan. 20, 19-23. 1. Ivan. 5, 4-10.
Po Vúzmi II. Ivan. 10, 11-16. 1. Petr. 2, 21-25.
Po Vúzmi III. Ivan. 16, 16-23. 1. Petr. 2, 11-20.
Po Vúzmi IV. Ivan. 16, 5-15. Jak. 1, 16-21.
Po Vúzmi V. Ivan. 16, 23-30. Jak. 1, 22-27.
Kriszt. unébo zafstoplenyé. Mark. 16, 14-20. Dján. 1,
 1-11.
Po Vúzmi VI. Ivan. 15, 26. 16, 1-4. 1. Petr. 4, 7-11.
Riszálszki I. Ivan. 14, 23-31. Dján. 2, 1-13.
Riszálszki II. Ivan. 3, 16-21. Dján. 10, 42-48.
Riszálszki III. Ivan. 10, 1-10. Dján. 8, 14-17.
Sz. Troisztatva. Ivan. 3, 1-15. Rim. 11, 33-36.
Po Sz. Troisztatvi I. Lúk. 16, 19-31. 1. Ivan. 4, 16-21.
Po Sz. Troisztatvi II. Lúk. 14, 16-24. 1. Ivan. 5, 13-18.
Po Sz. Troisztatvi III. Lúk. 15, 1-10. 1. Petr. 5, 6-11.
Po Sz. Troisztatvi IV. Lúk. 6, 36-42. Rim. 8, 18-23.
Po Sz. Troisztatvi V. Lúk. 5, 1-11. 1. Petr. 3, 8-15.
Po Sz. Troisztatvi VI. Mát. 5, 20-26. Rim. 6, 3-11.
Po Sz. Troisztatvi VII. Mark. 8, 1-9. Rim. 6, 19-23.
Po Sz. Troisztatvi VIII. Mát. 7, 15-23. Rim. 8, 12-17.
Po Sz. Troisztatvi IX. Lúk. 16, 1-9. 1. Kor. 10, 6-13.
Po Sz. Troisztatvi X. Lúk. 19, 41-48. 1. Kor. 12, 1-11.
Po Sz. Troisztatvi XI. Lúk. 18, 9-14. 1. Kor. 15, 1-10.
Po Sz. Troisztatvi XII. Mark. 7, 31-37. 2. Kor. 3, 4-9.
Po Sz. Troisztatvi XIII. Lúk. 10, 23-37. Gal. 3, 15-22.
Po Sz. Troisztatvi XIV. Lúk. 17, 11-19. Gal. 5, 16-24.
Po Sz. Troisztatvi XV. Mát. 6, 24-34. Gal. 5, 25-6, 1-10.
Po Sz. Troisztatvi XVI. Lúk. 7, 11-17. Efez. 3, 13-21.
Po Sz. Troisztatvi XVII. Lúk. 14, 1-11. Efez. 4, 1-6.
Po Sz. Troisztatvi XVIII. Mát. 22, 34-46. 1. Kor. 1, 4-9.
Po Sz. Troisztatvi XIX. Mát. 9, 1-8. Efez. 4, 22-28.
Po Sz. Troisztatvi XX. Mát. 22, 1-11. Efez. 5, 15-21.
Po Sz. Troisztatvi XXI. Ivan. 4, 47-54. Efez. 6, 1-17.

Szvetki Evangyeliomje, Epistole.

- Po Sz. Troisztvi XXII. Mát. 18, 23-35. Fil. 1, 5-11.
 Po Sz. Troisztvi XXIII. Mát. 22, 15-22. Fil. 3, 17-21.
 Po Sz. Troisztvi XXIV. Mát. 9, 18-26. Kol. 1, 9-14.
 Po Sz. Troisztvi XXV. Mát. 24, 15-28. 1. Tefz. 4, 13-18.
 Po Sz. Troisztvi XXVI. Mát. 25, 31-46. 2. Tefz. 1, 3-10.
 Po Sz. Troisztvi XXVII. Mát. 24, 37-51. 2. Pet. 3, 3-13.

Szvetki Evangyeliomje Epistole.

- Szveti *András*. Mát. 4, 18-22. Rim. 10, 8-18.
 Sz. *Tomás*. Ivan. 20, 24-29. Efez. 1, 3-6.
 Sz. *Noucs*. Lük. 2, 10-12. Es. 9, 5-8.
 Sz. *Stevan*. Mát. 23, 34-39. Dján. 6, 8-15. 7, 60.
 Sz. *Ivan Evang.* Ivan. 21, 19-24. Rim. 8, 28-39.
Droubne Decze. Mát. 2, 13-18. Ozn. 14, 1-5.
 Sz. *Pavla povernenyá*. Mát. 19, 27-30. Dján. 9, 1-22.
Dev. Márie ocsifcsáv. Lük. 2, 22-32. Mal. 3, 1-14.
 Sz. *Matyas*. Mát. 11, 25-30. Dján. 1, 15-26.
Kriszt. poprietyá. Lük. 1, 26-38. Es. 7, 10-15.
 Sz. *Gyúri*. Ivan. 15, 1-8. Jak. 1, 2-12.
 Sz. *Marko*. Lük. 10, 1-7. Jak. 1, 2-12.
 Sz. *Filip i Jakab*. Ivan. 14, 1-14. Efez. 2, 19-22.
 Sz. *Ivan Kriszt.* Lük. 1, 57-80. Es. 40, 1-5.
 Sz. *Peter i Pavel*. Mát. 16, 13-20. Dján. 12, 1-12.
D. M. Prigléd. Lük. 1, 39-56. Rim. 12, 9-16.
Mária Magd. Lük. 7, 36-50. Pril. 31, 10-30.
 Sz. *Jakub*. Mát. 20, 20-24. Rim. 8, 28-39.
Kriszt. Licza priob. Mát. 17, 1-9. 2. Pet. 1, 14-18.
 Sz. *Lourence*. Ivan. 12, 24-26. 2. Kor. 9, 6-11.
D. Márie Szuntri. Lük. 10, 38-42. Rim. 12, 9-16.
 Sz. *Bralan*. Lük. 22, 24-30. 2. Kor. 4, 7-10.
D. Márie roisztva. Mát. 1, 1-16. Sir. 24, 22-31.
 Sz. *Márta*. Mát. 9, 9-13. Efez. 4, 7-15.
 Sz. *Abhály*. Mát. 18, 1-11. Ozn. 12, 7-22.
 Sz. *László*. Lük. 10, 1-9. Jak. 1, 2-12.
 Sz. *Simon i Jakab*. Ivan. 15, 17-21. 1. Pet. 1, 3-9.

Szvétki Evangyeliomje, Epistole.

- Vszej szvéczov.* Mát. 5, 1-12. Oz. 7, 2-10.
Sz. Mártin. Lúk. 12, 35-40. Zidov. 5, 1-10.
Sz. Katafejua. Mát. 25, 1-13. 1. Kor. 7, 25-31.
Czérkvi poszv. Lúk. 19, 1-10. Oz. 21, 2-5.
Pokoure. Mát. 3, 1-12. Rim. 2, 1-8.
Po 'zétvi. Ivan 4, 34-38. 2. Kor. 9, 6-11.
Po brárv. Mát. 21, 33-41. Esez. 5, 15-20.
V-Orszáceskom szpráviu. Mát. 12, 25. 1. Kor. 12, 14-27.
V-Koronúvanyi. Mát. 22, 15-22. Rim. 13, 1-7.

S. B. D. L. H.

Níste-

Nísterež-Sztároga Zákona vó vzéte Epistole.

Na Sz. Novcs ali Koledni L. Szvétek. Es. 9, 6-8.

Dejte sze je nám naroudilo, i Szin je nám dáni: na šteroga plécsaj je poglavárštvó, i zové sze imé nyegovo csúden, tanácsnik, mocsen Boug, Ocsa vekí-vecsnošti, poglavnik méra. Povno'závanje nyegovoga poglavárštvá i méra ne bode koncza: na Dávidovin štouczi i nyegovim králefštvom *bode szedo*; naj je zravna i pokrepl vu štoudbi ino vu praviczi od eti máo na *vše* veke. Vtejl *všej* seregouv Bogà bode tou csinio,

Na tri Králov den. Es. 60, 1-6.

Sztani gori, *ó Sion*, preszvejtí sze. Ár tvoja šzvetlošti ide, i díka Gofzpodnova gori zhája nad tehom. Ár ovo kmicza pokriva zemlo i mrák lúštvó. Nad tehom pa gori zhája Gofzpoud: i díka nyegova sze šká'ze nad tehom. I poganye bodo prihájali ktvoj šzvetlošti i králove kleščejnyí tvojega šzhoda. Zdigni gori okouli tvoje ocsi i glédaj: tej vši sze vkúp šzprávijo i ktebi prído; ouzdalecs prído ktebi šzinovje tvoji i tvoje cseri od šzvoji dojk sze vu nárocsaj ktebi přineszéjo. Teda hodes vido i vó sze vderés i šzrczé tvoje sze presztráši i rafirš: *gda* sze ktebi povrné vnožina moarja i šereg poganov ktebi príde. *Gda* te vnožina kumš pokrje, bi žicze z-Mídie i z-Eše. Vší oni z-Sebe prído i zlato ino kadilo přineszéjo i gláfzili bodo díko Gofzpodnovo.

Na

Na veliki Pětek. Es. 53, 5-10.

Ali on je prebodjeni za našega preztoplenyà volo i za naši nepravicsnoszt je vkúp zmo'zd'zeni. Kastiganyè našega méra je na nyem: i 'zlaczi nyegovi szo naše zdrávje. Mí szmo vszi, liki ovczè, bloudili; vszáki náš sze je na szvojo pout obrno: ali Gofzpoud je vszej nepravicsnoszti na nyega vrgao. Gda je trdno szpitávani i mantrani; nej je oudpro szvoji vúszt: liki na vmárjanye pelani ágnecz i liki ovcza pred szvojim brijácsm obnejmi; tak je ni on nej oudpro szvoji vúszt. Ali szftizkávanya i szoudbe je vò strgnyeni: što more nyegošoga 'zitka sztaroszt vò povedati? Ár je od zemlè ti 'zivouèsi kraj vrejzani: za mojega lúszta preztoplenyà volo je meo vdárcze *na szebi*. Dalou nyemi je *lúszto* pokopáliscse pri ti nepobo'zni: ali pri tom bogátom je bio vu szvojoj szmrti; da je nepravicsnoszti nej vcsfno, niti jálnoszti je nej bilou vu nyegovi vúsztaj. Ali Gofzpoud ga je steo zmo'zd'ziti i oszlabiti. Gda pa nyegova dšfa za grejhe áldov tà polo'zi: vido bode szemen i podú'za *szí* dnš; i vola Gofzpodnova po nyegovoj rouki bode szrecsno naprej sla.

Na D. Marie ocsifcsávanye dén. Mál. 3, 1-4.

Ovo jazs poslem angyela mojega i on pripraví pout pred líczm mojím. I preczi přde kšzvojoj czérkvi te Gofzpoud, šteroga ví šfcete; i angyeo zák ona, šteroga 'zelejte. Ovo ide: tak právi *vszej* šeregouv Gofzpoud. Ali što bode mogao znáfati nyegovoga přšfciztyà dén? i što bode mogao obšztáti vu nyegovom šzkázanyi? geto bode on, liki ogyen rafztopczov i liki mujvalo bejlczov. I šzedo bode rafztáplajoucsi i ocsifcsávajoucsi šzrebro. Ocsifzti šzinš Leviove i rafztopí je, liki šzrebro i zláto. Teda bodo Gofzpodnovi, áldúvajoucsi áldov vu praviezi. I priétni bode Gofzpodni áldov Júde i Jeru'zálema; kak je *priétni bio* zdávnya i vu *preminoucsi* šztári lejtaj.

* *Na czeplene Marie, ali Krizst. poprietyà dén. Es. 7, 10-15.*

I nadale je pa gúcsao Gofzpoud Acházi govorécsi: profzi fzi znamejnye od Gofzpodnoga Bogà tvoje- ga, ali odzspodi vu globocsni; ali pa odzgora na vi- szini. Odgouvoró je pa Acház: ne bom profzo, niti ne bom fzkúsavao Gofzpodna. Teda je erkao *prorok*: poszlúfajte tak, hi'za Dávidova; jeli vám je malo, ka lidš tridšte? ka i ešese Bogà mojega te'zšte? Záto vám szám Gofzpoud dà znamejnye: *ovo děvicza poprijè i po- rodi Szinà i zvála bode imè nyegovo Immánnel. Mlejkó i méd bode jo: naj znà zavrcsi tò húdo i odebrati to dobro.*

* *Na Sz. Ivana krizstítela dén. Es. 49, 1-5.*

Poszlúfajte me zátonje, i ví ouzdalecs valon lidjè kebzújte. Gofzpoud me je od moje materè utro- be pouzvao: ešese, gda szam sze nej popršjao vu moje materè csrejvi, sze je szpoumeno zmojega iména. I veslno je moja vúszta, liki ošter mecs, vu szenczi rou- ke szvoje me je fzkrio; i djáo me je na csšzto sztrejlo i vu szvoj tul me je fzkrio. I erkao mi je: moj szlu- ga fzi tí, Izrael, vkom sze jašz odšcsim. Jašz szam pa erkao: zamán szam delao, zamán i zobšztom szam potrošo moucs mojo. Dónok je moja szoudba pri Gofzpodni i mojega dela nájem je pri Bougi mojém. I zdaj právi Gofzpoud, kí me je szebi od moje mate- rè utrobe na szlugo ošznouvo: naj nyemi Jákoba na- záj pripelam; da sze Izrael knyemi szprávi. Záto szam odšcseni vu ocsěj Gofzpodna mojega, i moj Boug mi je moja moucs grátao.

* *Na Máv. Maydalejue dén. Pril. 31, 10-30.*

Plemenite farscnofzti 'zeno što nájde? ár nyè vrej- dnofz je vékša od drágoga d'zúnd'za. Zavúpa sze ná nyon nyè mo'za fzeze i vdobleski sze nyemi nikaj ne zimenká. Dobro csiní 'znyim, i nej húdo, vse dní 'zítka

'zštka szvojega. Possese szi vuno i predšvo i dela wdo-
broj vouli rouk szvoji. Táksa je, liki tr'zcza ládja;
štera zdalekoga prináša szvoj krúh. Ešcse gda je nous,
gori sztáne i dà hráno szvojoj hi'zi i táo *jela i dela* szvo-
jim diklám. Premisláva szi od nyive, i kúpi jo: szvo-
ji rouk zšzáda szi vinograd zaszadl. Szvoje ledevjé
podpáše zmocsjouv, i pokrepl szvoje mšske. Vidi, ka
je dobro nyè tr'ztvo: ne vgašzi sze vnocsi nyè pošzvejt.
Rokè na kolovrat dene i szpršztami vreteno goni. Vó
štégne szvojo rokou kšziromáki, i szvoje rokè rašzpre-
sztrè kpotreboucsemi. Ne bošl sze za hi'zo od sznej-
ga: ár všza nyè hi'za podmetano odejvko má. Po-
krouvcze szi napravla: kment i skarlat je nyè odejv-
ka. Poznájó nyè mo'zá med vrátami: gda szidi med
sztarilimi zemlè. Plátno dela i odà je: i pojášz dà
tr'zczi. Nyè odeteo je moucs i poštenyè: i szmejè sze
zpršššztnoga dnéva. Odprè szvoja vúšzta zmodrou-
šztyov; i dobrotivnošzti návuk je na nyè jeziki. Glé-
da na hodbo szvoje hi'ze; i štraglivošzti krúha ne jej.
Gori sztánejo nyè szinovje, i blá'zeno jo právjio. *Rá-
no tak* i nyè mou'z jo hváli govorecsi: vnouge 'zene
szo szi bogášzstvo szpravile; tí pa všze premores. Pri-
aznivošzti je jálnošzti i lepota je márnošzti: 'zena, štera
sze Bogà bošl, bode sze száma hválila. Dájte ji zšzá-
da nyè rouk: naj jo hválijó med vrátaj nyè dela.

* *Na mále messe, ali M. narodjenyà dèn.* Sir. 24, 8-16.

Jasz szam te práve lúbezni i sztrahà i znánja i šzvó-
toga vúpanja mati: štera dávam vekivecsna du-
govánja všzejm otrokom mojim imenúvanim od nyè-
ga. Prihájjate kmeni, kí me 'zelejte, i našzítite sze
zmojim szádom. Ár je moje šzpomšnanye šzlájše od
méda, i šrocššna moja od mešztovejá. Kí me jejjo;
od toga bole me gladújejo: i kí me pijéjo; od toga
bole me 'zėjajo. Kí me pošzlušáo bode, nigdár sze
ne ošzramotl: i, kí vu meni delajo, ne pregriššjo.
Všza eta právjio toga vššesnyega Bogà zákonšzke kai-

ge; právda, štero nám je zapovedao Moj'zes mešto
 ōrocsine, vu Jákobovi šzprávišcsaj. Ne pomenkajte
 mocšno z-Gofzpodnom csiniti: naj i on váš pokrepí.
 Knyemi šze pridrú'zte. Ar je li te vřzamogoucsi Go-
 fzpoud šzám Bong: i zvún nyega nega níkřega drú-
 goga zvelicsitela.

Molítvi na vřzáko Nedelo i Šzvétek zrendelúvanoga Evangyelioma.

*) Na Nedelne i veliki řzvétkov dní.

Na I. Advensřko Nedelo.

Gofzpodne Bo'ze Ocsa nas drági nebesřki! Dořztoj-
 no je; naj ti zvrejdnim tálom hválo dámo, tebe
 dícsimo i gori zvisávomo, na vřze veke: ka řzi nám
 nevolnim lidém, kí bi za volo grejha vu řzmrtnoj i
 vraj'zoi oblářti mogli biti, dáo krála tvojega řzvéto-
 řziná; kí je pravicsen, pokoren i zvelicsiteo; kí je náš
 znař grejhov ořzloubodo; i gotov je náš takáj i od
 řzmrtni brániti i varvati. Prořzimo te: po tvojem řz.
 Dúhi preřzveji náš, i tak náš ravnaj; da řie li eto-
 ga pravicsnoga i zvelicsitelnoga krála dr'zimo; i tak
 vu nyem zmocšnov vřpaznořtyov na vřze veke řzi-
 vémo. Tou nam dáj po onom tvojem řz. řřni Go-
 fzpodni našem Jezuí Kriřtuři; kí řztebom i z-Dúhom
 řz. řzive i kralúje na vřze veke. Amen.

Na II. Advensřko Nedelo.

Gofzpodne Bo'ze, Ocsa nas drági nebesřki; kí řzi nám
 po tvojem řz. řřni oznano; ka néba i zemla prejde,
 naše tejlo gori řřtáne, i vřzi řze bomo neřřli pred př-
 řtáni řzoudnyi řřtolecř! Prořzimo te; zdr'zi náš po tvo-
 jem

jem sz. Dúhi vtvojoj reješi i vprávoj vóri. Bráni nász od grejha i húdoga szkúsávanya; da nafa szrczà zjejsztvinov i szpštnivov, ali pa za tešla nasega szkrblivoštyov ne po'zmécsamo: nego vszigidár vórnšztújemo; i tvojeja sz. Szinà prifesztyè sztrdnov vúpaznoštyov csákamo, i po nyem na vekivecsno blá'zenštyvo prídemo. Amen.

Na III. Advenšzko Nedelo.

Gošpodne Bo'ze Ocsa nas drági nebeszki; kí szí tvojeja sz. Szinà na ete szvejt poizlao, i šteo szí, naj cslovik bode za toga volo: naj nász nevolne lidš od vrajze bišznoucse obráni, od grejha i szmrti ošzlobodš i na vekivecsno blá'zenštyvo pripela! Prošzimo te, vodi i ravnaj po tvojem sz. Dúhi nafa szrczà tak; da li na nyegovo rejsz glédamo, i vszàke šzpàke sze, na štero bi nász nas rázum pelao, ogíblemo, i vtíštom szprávišcsi sze nájdemo, štero sze vtvojem Színi Jezuší Kríštuší ne šzpàka, i etak na vekivecsno blá'zenštyvo prídemo. Amen.

Na IV. Advenšzko Nedelo.

Gošpodne Bo'ze Ocsa nas drági nebeszki! Hválo ti dájemo: ka szí zvelicsánšzki kríšt po šzvétom Ivani kríštiteli szpravo i nász szí vnyem tálkike vesšno; vkom szí za tvojeja šzvétoja Szinà Gošpodna nasega Jezusa Kríštuša volo nám grejhov odpúšcsanye, Dúhà šzvétoja i 'zštek vešivecsni obecsao. Prošzimo te, obdr'zi nász vu tvoje milošese vúpaznoštyi; da vu etom tvojem obecsanyi ne dvojšmo: nego bole sze vu vszákóm šzkúsávanyi 'znyim obeszjeljavamo. Dáj nam i tou po tvojem sz. Dúhi: da sze od grejha hábamo i, na štero nedú'znofzt šzmo vu sz. kríšti prisli, vtíštoj 'živémo. Csi pa ztelovne krjškoucse vu grejh šzpádnemo: oh! ne dáj nam vnyem le'zati; nego po právoj pokouti povrni nász i šztvojoj obecsanov milošesov i oblúbov obeszjeljavaj nász; da tak po

tvojem sz. Szini na vekivecsno bla'zensztvo prídemo.
Amen.

Na I. Koledni Szvétek.

Gofzpodne Bo'ze Ocsa nas drági nebeszki! Hválo ti dájemo za tvojo veliko dobrouto i milosco: ka fzi tvojega jednorodjenoga Szinà nej milúvao; nego fzi ga na ete szvejt pošlao; naj cslovik bude i nász od nali grejhov i vekivecsne szmrti ofzlobodi. Profzimo te; preszvejtí nám nasa szrczà po tvojem sz. Dúhi: da szezte tvoje velike dobroute nigdár ne szpozábimo; nego zahválni bodemo i tak sztvojim sz. Szlnom Jezus Krifztusom na veke 'zivémo. Amen.

Na II. Koledni Szvétek.

Gofzpodne Bo'ze Ocsa nas drági nebeszki; kí fzi po tvoji szvétí angyelaj paštérom na pouli tvojega szvétoga Szinà Jezusa Krifztusa nazvejšto, i zapovedao, naj sze ne bojijo; nego sze naj radújejo, ka sze je zvelicsiteo Jezus Krifztus 'ze narodu! Profzimo te; po tvojem sz. Dúhi vzemi vò szrczà našega vszo bojznoszt; i pobúdi vnami eto veliko i vekivecsno radoszt: da, csi gli szmo mí na etom szvejtí odúrní i gnúszní, dónok záto zvelicsitela mámo Gofzpon Jezus Krifztusa Szinà tvojega, kí je za nász cslovik gráto, da bi nász od szmrti i vszáke pogibelnošzti ofzloubodo, i na vekivecsno zvelicsanye pripelao; kí sztebom i z-Dúhom szvétim 'zivè i gofzpodúje na vsze veke. Amen.

Na III. Koledni Szvétek.

Gofzpodne Bo'ze Ocsa nas drági nebeszki! Hválo ti dájemo: ka je tvoj szvétí Szin Jezus Krifztus nas ofzloboditeo, 'zštek i szvetlošztk. Dáj nam tvojega sz. Dúhà: da ga poznamo i kšzebi notri prímlemo, po nyem 'zivémo, preszvejtimo sze, i tvoji pravicsni szinovje bodemo i na veke sze vu tvojem országi velzelimo, po etom tvojem szvétom Szlni Jezusi Krifztu-

Krifztusi; kí sztehom i z-Dúhom szvétim 'zivé i goszpodúje na vekí veke. Amen.

Na Octavo, ali na Nedelo pred Nouvim Letom.

Goszpodne Bo'ze Ocsa nas drági nebeszki; kí szi nám po Símeoni nazvejšto; ka Krisztus Jezus tvoj szvéti Szin vu Izraeli vnougim na doli szpadnenyè i vnougim na gori sztánenyè bode. Proszimo te: preszvejtí nasa szrczà po tvojem sz. Dúhi; da na tvojega szvétoga Szinà Jezusa Krisztusa právo szpoznanye prídemo i vu vszákoj potrejbcsini i nevouli sze vnyem vúpamo; da sze zetím nevórvanim i szlejpim szvejtóm ne szpácsimo; nego po nyem gori sztánemo i vu vszákom szkúsávanyi i zburkanyi, sfera za nyegovoga iména i rejcsi volo nad nami bode, sze od nyega obeszjeljavamo i 'znyim na vekí veke 'zivémo. Amen.

Na Nouvo Leto.

Milosztivni Ocsa vsramogoucsi Goszpodne Bo'ze! Hválo ti dájemo za tvojo ocsinszko milosco; ka nevolne grejsnike ne ódúrjavas; nego szi tvojega szvétoga Szinà za nysh volo pod právdo vrgao i obrezati dáó; da bi 'znyegovov pokornosztyov i szpopolnim právde szpunyávanyem tvojo prouti nám gori pobúdjeno szrditoszt fítsao i nalo okornosz obészelo. Proszimo te; preszvejtí szrczà nasa po tvojem sz. Dúhi: da sze sztvojega szvétoga Szinà za nász doprnesenov pokornosztyov prouti grejhi obeszjeljavamo i vóro po tvojem sz. Dúhi potrdjavamo, i du'zno tebi pokornosz zacsnemo; da tak po tvojem sz. Szlni 'zitek vekivecsni vzememo. Amen.

Na Nedelo po Nouvom leti.

Goszpodne Bo'ze Ocsa nas drági nebeszki! Hválo ti dájemo; ka szi ocsiscsávanye zgrejha szvéti křízt nashavo. Proszimo te, ó milosztivni Goszpodne Bo'ze! vcsni hafznovito vnami etoga kříztá izve-

Na II. po tri králi Nedelo.

Gospodne Bo'ze Ocsa nas drági nebeszki! Hválo ti dájemo: ka szi tvojega szvétoga Szinà za nász na ete szvejt poszlao, i, naj szvojo nazoucsnoszt szpreobrnynov na vlnò vodouv poká'ze, szi steo. Proszimo te: dáj nám tvojega sz. Dùhà: da vòrjemo ka je tvoj szvéti Szin na ete szvejt prisao, cslovecse tejlo na szébe vzéo, moko i szmrt pretrpo, i vnébo zasztoupo; gde sztebom 'zivé i goszpoduje vu jedinsztvi Dùhà szvétoga na vsze veki veke. Amen.

Na III. po tri králi Nedelo.

Gospodne Bo'ze Ocsa nas drági nebeszki: kí szí tvojega sz. Szinà za nász na ete szvejt poszlao i na nezsmerno szmrt dáó! Proszimo te: dáj nám tvojega sz. Dùhà; da vszo vùpazen polo zimo vu tvojem szvetom Szini i po nyem grejhov nali odpùsanye i 'zšteek vekivecsni tak szpunov vòrov vòrjemo; szkákfov je te sztotnik vòrvao; ka sze nyegov szluga li zednov ricsjouv zvrácsi: da etak sztákov vòrov 'zivoucsi i vnyej vszigidár do koncza osztanovli sztvojim sz. Szinom vkùp hodemo i vnebeszkom králeisztvi sze veszelismo; po onom tvojem sz. Szlai, kí sztebom i z-Dùhom sz. 'zivé i goszpoduje na vsze veki veke. Amen.

Na IV. po tri králi Nedelo.

Gospodne Bo'ze Ocsa nas drági nebeszki; kí szi nász tvoje szini ztvojega ocsinszkgoga tanácsa pod trplejnya podvrgao, i vszakovaeski kri z szi na nász pùszto na hábanye grejha; na vòre pa i na vùpaznoszti i molitvi mnjstranye! Proszimo te, szmiluj sze nad nami i vu vszáksem szkùsávanyi poszlùjlni i pomozí nász: da tvojo milofeso i ocsinszko pomoucs szpoznamo i tebè zevszejmi szvéczí tvojimi dšesimo i gori zvisávamo; kí szi sztvojim szvétim Szinom i z-Dùhom sz. vekivecsni i vszamogoucsi Boug. Amen.

Na V. po tri králi Nedelo.

Gospodne Bo'ze Ocsa nas drági nebeszki! Hválo ti dájemo: ka fzi to dobro szemen, tou je, tvojo szvéto rejcs, vu nase szrczè poszejja. Proszimo te: o'zivi po tvojem sz. Dùhi tou szemen vu našem szrczi i vesni rodno; obdr'zi je i od hùdoga nepriátela, naj koukol med nyè ne poszejja. Obari nász i od telovne mirovnoszti i zdr'zi nász vu tvojem sztráhi. Pomáčaj nám vu naši szkúsávanyaj vsze tecsasz: dokecs po tvojem sz. Szini Jezusi Krisztusi vu vekivecsno blázenstvo prídemo. Amen.

Na VI. po tri králi Nedelo.

Gospodne Bo'ze Ocsa nas drági nebeszki; kí pouleg zneszkoncsane modrouszti tvoje tvojo szvéto mater czérkev zmálim i szlabim dugoványm zacsnes; ali vízáki dén poveksavas i rasérjavas: da rávno glfha bode khorcsicsnoma szemeni, stero csi je gli naj ménse, dônok vò pridouce med vszejm zelenom je naj vékse. Ktáksfemi horcsicsnoma szemeni je priszpodoben Nouvoga Zákona zacsétek; geto je Evangye-liom naj prvle prejdgani li vu Izraeli, potom pa i med poganmi. Etak je 'ze mati czérkev med vszejmi lidmi, jeziki i národmi zafzajena. Oh! raséri i povnou'zaj tvoje verne, kí te verno szlú'zijo i vísztini csestijo sztvojm sz. Szinom i z-Dùhom szvétim na vsze veke. Amen.

Na Septuagesimæ Nedelo.

Gospodne Bo'ze Ocsa nas drági nebeszki; kí fzi nász po tvojoj szvétoj rejcsi vu tvoj vinograd pouzvaó! Proszimo te: dáj nam vnasa szrczà tvojega sz. Dùhá; da vu tvojem vinogradi verno delamo, nász od szpáke i grejha hábamo, pouleg tvoje szvéte rejcsi i voule 'zivémo, vszo vùpazen li vu tvojoj milofesi, stero fzi po tvojem szvétom Szini oznano, polo'zimo, i tak vu vekivecsno blázenstvo prídemo; po onom tvojem

tvojem sz. Szni Jezusi Krisztusi, kf sztebom i z-Dúhom szvétim 'zivé i goszpodúje na vekí veke. Amen.

Na Sexagesimæ Nedelo.

Goszpodne Bo'ze Ocsa nas drági nebeszki! Hválo ti dájemo; ka fzi tvojo szvéto rejcs med nami, po tvojem szvéto Szni, razszejjao. Proszimo te: po tvojem sz. Dúhi szpravi na tou nase szrczè; naj tvoja szvéta rejcs pri nász priétna bude, vnašem szrczi osztáne, i korenyè szpíszti i vu mirovnoj trplivoszti szád prinása; da grejh odúrjávamo i vnami ga zadáviamo, vu vszákome zburkanyi sze pa vtvojoj milosesi i szvesztvi vúpamo, po onom tvojem szvéto Szni Jezusi Krisztusi, kf sztebom 'zivé i goszpodúje vu jedinszti Dúhá szvétoga na vsze vekí veke. Amen.

Na Quinquagesimæ Nedelo.

Goszpodne Bo'ze Ocsa nas drági nebeszki; kf fzi tomi szlejpomi esloveki po tvojem sz. Szni Jezusi Krisztusi pogléd dáo! I m' sze ti nevolni grejsniczke molimo; preszvejti po tvojoj szvétoj rejcsi naša szlejpa szrczà túdi: da te m' po tvojem szvéto Szni, kí je za nász na křznom drejvi szvojov szvétov szmrtyov zadolžta vesno, praviesno poznamo i vu vszákome szkúšávanyi i nevouli k'tebi bi'zimo i vu tvojoj ocsinszkoj milosesi sze vúpamo, pri tebi pomoucs i tronsť nájdemo; po onom tvojem szvéto Szni, kf sztebom i z-Dúhom szvétim 'zivé i goszpodúje na vekí veke. Amen.

Na Invocavit, ali I. Posztno, Nedelo.

Goszpodne Bo'ze Ocsa nas drági nebeszki! Da je te húdi nepriáteo vszszkousz nad nami i tak hodi, kak bi naš mogao, liki erjújoucsi oroszlány, po'zrejti: proszimo te; dáj nam za tvojega szvétoga Szinà Jezusa Krisztusa volo tvojega sz. Dúhá, i potrdi po tvojoj szvétoj rejcsi naša szrczà; da toga nepriátela obládamo, i pouleg tvoje voule 'zivémo i na 'zitek vekivecsni přidemo,

demo, po onom tvojem sz. Színi Jezusi Kriřtusi, kí řztebom i z-Dúhom řzvétim 'živè i gořzpodúje na veki veke. Amen.

Na Reminiscere, ali II. Pořztno, Nedelo.

Gořzpodne Bo'ze Ocsa nas dráži nebeszki! Prořzimo te; potrdi po tvojem řzvétom Dúhi vu tvojoj milořsci vúro i vúpaznořzt naso: da, csi gli vídimo naso grejsno řztálnořzt i nevrejdnořzt, dónok řze záto i mř, líki ta Kananeánřzka 'zena vu tvojoj milořsci vúpamo, ktebi řze pridrú'zimo i po Jezus Kriřtusi pri tebi vu vřzákøj potrejbcsini i nevouli řzlobořcsino nájdemo; kí řztebom i z-Dúhom řz. 'živè i gořzpodúje na vřze veki veke. Amen.

Na Oculi, ali III. Pořztno, Nedelo.

Gořzpodne Bo'ze Ocsa nas dráži nebeszki; kí řzi tvojega řz. Sziná Gořzpodna nasęga Jezusa Kriřtusa na ete řzvejt pořzlaol; naj vraj'zøj biřznoucsi prouiti řztáne i nářz nevolne lidi od toga húdoga nepriátela obráni. Za eto tvojo milořřtivno dobrouto hválo ti dájemo, i prořzimo te: bojdi nám vu vřzákøm řzkúřáványi na pomoucs, i zdr'zi nářz po tvojem řz. Dúhi vu tvojoj rejsi i vtvojem řztráři; da dokonęza od húdoga nepriátela vu méri ořřtánemo, i po tvojem řz. Színi na vekivecsno blá'zenřřtvo přídemo; kí řztebom i z-Dúhom řzvétim 'živè i gořzpodúje na veki veke. Amen.

Na Lætare, ali IV. Pořztno, Nedelo.

Gořzpodne Bo'ze Ocsa nas dráži nebeszki; kí řzi po tvojem řz. Színi vu púřřřřmi pět jezér ľudi li řzpetimi krúhi i zdvejmi ribami obilno naszito! Prořzimo te: řztvojim řzvétim blagořřzlovom bojdi nám milořřřtiv. Obari nářz od nezadovolnořřti i od etoga řzveczkoga 'zika řzkrblivořřti: da pred vřřzejm tvoje králeřřtvo i nyęgovo praviczo iřřřřmo i tvoje ocsinářzko obilno dobro csinejaye vtelořni i vdúřřvni potrejbcsináj

náj szpoznamo, po onom tvojem sz. Szfai Gofzpodni Jezusi Krisztusi, kí sztebom i z-Dúhom sz. 'zivè i gofzpodúje na vsze vekí veke. Amen.

Na Judico, ali V. Pofzno, Nedelo.

Gofzpodne Bo'ze Ocsa nas drághi nebeszki! Tvoj szvéti Szin Gofzpon Jezus Krisztus je erkao: stokoli rejs mojo obdr'zi, tè nigdár ne bode vido szmrti. Profzimo te záto: dáj nám tvojege sz. Dúhá; da tvojege szvétoga Szinà rejs razmimo i zdr'zimo, zcsfzto-ga szrczà sze knyey pridrú zimo i na szrejdi med szmrttyov sze 'znyouv obeszeljavamo i szmrti nigdár ne kostamo, po tvojem sz. Szini Jezusi Krisztusi našem drá-gom odkúpiteli, kí sztebom i z-Dúhom sz. 'zivè i gofzpodúje na vsze vekí veke. Amen.

Na Ceverno Nedelo.

Gofzpodne Bo'ze Ocsa nas drághi nebeszki! Hválo ti dájemo: ka szi tvojege sz. Szinà tak, liki szi obecsao, na ete szvejt posztao, i steo szi, naj szvojo Bo'zo i králeszko cséft pred szmrttyov pouleg Zaka-riás proroka rejsi oznáni. Profzimo te: dáj nám tvojege szvétoga Dúhá; da i mí vörjemo nyegovo na ete szvejt-pršeszyè, zvelicsánzko, pravicsno i pokor-ne králeszko sztálnofzt; da eto vörvavší knyemi sze pribli'zavamo, nyega sze zgrábimo, pri nyem do kon-cza ofztánemo i na vekivecsno blá'zenszto pridemo; kí sztebon i z-Dúhom sz. 'zivè i gofzpodúje na vekí veke. Amen.

Na veliki Cetrtek.

Gofzpodne Bo'ze Ocsa nas drághi nebeszki! Hválo ti dájemo za tvojo veliko mšofco: ka szi nám po tvojem szvétom Szfai Jezusi Krisztusi szvéto vecsérjo naztavo; vsferoj mí nyegovo tejlo jejmo i krv pi-jemo. Profzimo te: dáj nám tvojege szvétoga Dúhá; naj tvoje dári nevrejdo ne'zlvamo; nego grejhe naše

ocšivefzno fzpoznamo i czilou tà nihámo i nyſh po tvojem fz. Szíui odpúſcsanya ſze vúpamo, i tak od dnéva do dnéva vu vóri, v-Bo'zoj i bratinſzkoj lúbeznoſzti ſze povèksávamo, i po tvojem fz. Színi na vekivecsno blá'zenſztvo prídemo. Amen.

Na veliki Pétek.

Goſzpodne Bo'ze Ocsa nas drági nebeszki! Hválo ti dájemo za tvojo veliko i nezgovorno miloſcso: ka ſzi tvojega jednorodjenoga Szinà nej milúvao; nego ſzi ga za naſi rú'zni i vnougi grejhov volo na ete ſzvejť poſzľao, vneverni 'Zidovov i poganov rokè dáo, oſpotao, za vúhi plúſzkaao, i oplúvao, bicsúvao, ſztrnavov korounov korunúvao, na viſzokom kri'zi med dvôma razbojnikoma gori ráľzpíao, drágo ſz. krv vô preľjao i na ſzmrt poſzľao. Proſzimo te: dáj nám za tvojega ſzvétoga Szinà moko i ſzmrt tvojega ſzvétoga Dúhà; da naſi grejhov veliko rú'znofzt pravicsno ſzpoznamo i od tvoje prouti grejhi ſzrditoſzti ſze preſztraſívlí vſzáki grejh odúrímo; da ſze po tvojega ſz. Szinà ſzmrti i krvi preľányi pred tehom ſzpraviczamo i na veke zvelicsamo. Amen.

Na I. Vúzenſzki ſzvéték.

Goſzpodne Bo'ze Ocsa nas drági nebeszki: kí ſzi tvojega jednorodjenoga Szinà Jezufa Kriſztuſa za naſi grejhov volo na ſzmrt dáo i za naſe pravicsnoſzti volo na trétyi dén od mrtvi gori zbúdo. Proſzimo te: dáj nám tvojega ſzvétoga Dúhà i po tiſztom tvojem ſz. Dúhi ravnať i vodi náſz: da vu právoj vóri oſtánemo, od grejha ſze hábamo i po tvojega ſzvétoga Szinà gori ſztanenyej i mí blá'zeno gori ſztánemo; kí ſztehom i z-Dúhom ſzvétim 'živè i goſzpodúje na vekí veke. Amen.

Na II. Vúzenſzki ſzvéték.

Goſzpodne Bo'ze Ocsa nas drági nebeszki, kí ſzi tvojega ſzvétoga Szinà vu Emaus idoucsíma dvôma

ma vucsenkoma oznano! Proszimo te: preszvejti i nasa szrcza po tvojoj szvétoj rejcsi i Dúhi; da sie vu právoj vđri pokrepímo i z'zítkom nazledújemo záto: da, gda hode i nám pouleg tvojega szvétoğa Szinà prílike trpeti, vsze mirovno pretrpímo, sztvojev ricsjouv sie obesznelimo i po etom 'zítki sie sztvojim Szinom na 'zítek vekivecsni gori obidímo; kí sztebom i z-Dúhom sz. zívè i goszpodúje na veki veke. Amen.

Na III. Vúzenszki szvétek.

Goszpodne Bo'ze Ocsa nas drági nebeszki; kí fzi po tvojem szvétom Színi Jezusi Krisztusi Apostolom pámeti na písma razmejnye oudpro! Proszimo te: preszvejti nám i nase pámeti po tvojem sz. Dúhi; da tvojo szvéto rejcs razmejmo i razmevši vđrjemo; ka i mí sztvojim szvétim Szinom gori sztánovši vu novoti 'zítka 'zivémo i po etom 'zítki na vekivecsni 'zítek gori sztánemo, po onom tvojom sz. Színi Goszpodni našem Jezusi Krisztusi, kí sztebom i z-Dúhom sz. 'zivè i goszpodúje na vsze veki veke. Amen.

Na Quasimodogeniti, ali I. po Vúzmi, Nedelo.

Goszpodne Bo'ze Ocsa nas drági nebeszki! Hválo ti dájemo za tvojo veliko i nezgovorno milosco: ka fzi po tvojem sz. Színi Goszpodni našem Jezusi Krisztusi Evangyelioma prejdganye i szvezítva vđ szlú'zenyè szpravo na nase odkúplenýè; naj vu tejh grejhov odpúscsanye nájdemo. Proszimo te: dáj nám tvojega sz. Dúhà vu nasa szrcza; da tvojoj szvétoj rejcsi zevszega szrcza vđrjemo i po szvezítvi vu právoj vđri razstémo i na vekivecsno blázensztvo pridemo; po onom tvojem sz. Színi Jezusi Krisztusi, kí sztebom &c.

Na Misericordias, ali II. po Vúzmi, Nedelo.

Goszpodne Bo'ze Ocsa nas drági nebeszki: kí fzi pogledno nase nevoló i tvojega szvétoğa Szinà fzi nám pasztéra dáo; naj on nász szvojov szvétoğ ricsjouv paszè i szvojov obrambov od szmrti i od vrága oszlobodí i bráni.

bomo vu nyegovom iméni profzili, dás nám. Profzimo te záto: zdr'zi nász vu tvojoj sz. rejcsi: dáj nám tvojeja sz. Dúhà; naj nász ravna i vodi vu tvojoj sz. rejcsi pouleg tvoje szvéte voule. Bráni nász od vraz'zega králestva, jálnoga návuka i od krive Bo'ze szlú'zbe. Vari nám dúšo i tejlo od vsze húde nefzrecse: dáj nam tvoj blagoszlov i mér; da mš vu vszem tvojo miloseso poznamo i tebe na etom i na drúgom szvejtí po Jezusi Krisztusi dšcsimo i gori zvisávamo; kí sztebom i z-Dúhom sz. 'zivè &c.

Na Krisztusovoga vnébo zasztoplenyà dén.

Goszpon Jezus Krisztus Ocsè Bogà vszamogoucsega szvéti Szin; kí szi 'ze nej vszitomaskoj i nevolnoj sztálnosztí na zemli; nego na tvojeja Ocsè deszniczi nad vszejm goszpodújes! Profzimo te: posli nám tvojeja szvétoga Dúhà; i dáj nam pobo'zne rejcsi tvoje pasztére; zdr'zi nász vu tvojoj rejcsi, i odvrni kraj od nász vragà i ete bejszni szvejt vsze tecsász; dokcs sze ti tvoji nepriátelje pod nogè vr'zejo; da mš po tebi vu vekivecsno blá'zenštvo prídemo i na veke 'zivémo; kí 'zivés i goszpodújes z-Ocsom i z-Dúhom szvétim na veke veke. Amen.

Na Exaudi, ali VI. po Vúzmi, Nedelo.

Goszpodne Bo'ze Ocsa nas drági nebeszki! Hválo ti dájemo: ka szi po tvojem sz. Dúhi od tvojeja szvétoga Szinà Goszpodna našega Jezusa Krisztusa szvedocso Profzimo te: da, geto ete szvejt tákšega szvedouštva ne more trpeti; dáj nám szrczè i obéšzeli nász; da sze vu zburkanyi ne szpácsimo; nego vu tvojem szvedouštvi i rejcsi osztánemo, i vtisztom szprávisesi sze, štero tebe i tvojeja sz. Szinà pozna, nájdemo, i na konec z vu vekivecsno blá'zenštvo prídemo; po onom tvojem sz. Szini &c.

Na I. Rizšálšzki švétek.

Goszpon Jezus Krisztus Ocsè Bogà vszamogoucsega szvéti Szin: kí szi ete denésnyi dén pouleg tvojeja

jega obečsanya tvojeja szvétoga Dúhà na Apoštole csúdnó vò poszlao i po nyem fzi je preszvejto i potrdo! Profzimo te: dáj i nám tvojeja sz. Dúhà; naj nász ravna i vodi pouleg tvoje voule vu vszem 'zštki. On nász naj obefzeljáva vu vszem szkúsávanyi i nevouli. On nász naj dr'zí prouti jcretinsztvi vu právom návuki: da vu právoj vòri osztánemo, vu bratinšzkoj lúbeznošzti i vu vszem dobrom rafztémo, i po vúpaznošzti one milofse, štero fzi nám sztvojov szvétov szmrtyov szpravo, na vekivecsno blá'zenšzstvo prídemo; kí 'zivéš i gofzpodújes &c.

Na II. Ríšálšzki szvétek.

Gofzpodne Bo'ze Ocsa nas drági nebeszki! Hválo ti dájemo: ka fzi nám grejsnim lidém sztvoje ocsinszke milofse i lúbeznošzti tvojeja szvétoga Szinà darúvao: naj mí vnyem vòrjemo i po vòri vu nyem fze zvelicsamo. Profzimo te: dáj nám tvojeja szvétoga Dúhà vu szrczè; da vu právoj vòri do koncza osztánemo i na vekivecsno blá'zenšzstvo prídemo, po onom tvojem sz. Színi Gofzpodni nafem Jezufi Kríštuš; kí sztebom i z-Dúhom sz. 'zivéš i gofzpodúje &c.

Na III. Ríšálšzki szvétek.

Gofzpodne Bo'ze Ocsa nas drági nebeszki! Hválo ti dájemo za eto tvojo veliko ktvojim nevolnim ovesiczam skázano lúbeznošzť: ka nyim na trouš tvojo szvéto mater czérkev ovesárniczto imenújes, za štere dveri fze dr'zí szám tvoj sz. Szin nas Gofzpon Jezus Kríštus, kí za vratára mà Dúhà szvétoga pri fzebi. Profzimo te: szmiluj fze nad tvojoj rafzrganov ovesárniczov i nad nami tvojami nevolnimi ovesiczami; i dáj nám tákše paštére, kí indri vtvojo ovesárniczto notri ne pridejo; nego po dveraj, štere nyim tè nebeszki vratár szám sz. Dújh Boug odprè. Odvrni od tvoje ovesárnicze kraj vsze tákše razbojniké i tatè; kí bi tvojo sz. rejcs od nász kraj jemáli i naše dúše

zsemérnov pašov, peklénfzkoga vragà la'zmi i hùdi lùdi zmislejnyem, vmàrjali. Vlej i vnàsz tvojega sz. Dùhà: da sze po nyem tej tákli ogfblemo, nyihovo rejcs ne pošzlùfamo; nego od nysh ktaj bi'zmo; te práve dùševne paštère pa, kí od tébe pošzlani sz-Krifztušovov ricsjouv i sz. zítkom pred nami hodijo, radi bougamo i nafzledùjemo i na pítani dén sze 'znyimivrét na dejfzno sztrán ovoga velikoga ovécz paštéra, Gofzpodna nafega Jezufa Krifztufa, poštváximo; kí sztebom i z-Dùhom sz. 'zivè i gofzpodùje na vŕze veke. Amen.

Na sz. Trojsztva Nedelo.

Gofzpodne Bo'ze Ocsa nas drági nebeszki! Vadlùjemo: ka nikaj dobroga nega vnami i za grejhov naši volo bi na veke mogli zgfnoti. Ali prošximo te: bojdi nám milofztiv i dáj nam vŕzcè za tvojega sz. Szinà Gofzpodna nafega Jezufa Krifztufa volo tvojega sz. Dùhà; da náš znouvics porodí i nouve lidí vcsiní, naj grejhov za Krifztufa odpùšcsanye, ŕtero nám je vu sz. krŕzti obečsano, zagvùsno vòrjemo i blí'znyega lùbimo i na vŕze dobro sze povèksávamo, i tak na vekivecsno blá'zenŕtvo prídemo po onom tvojem sz. Színi; kí sztebom i z-Dùhom sz. 'zivè i gofzpodùje na vekí veke. Amen.

Na I. po sz. Trojsztvi Nedelo.

Gofzpodne Bo'ze Ocsa nas drági nebeszki! Prošximo te: tak ravnaj i vodi ŕzcè naša po tvojem sz. Dùhi; da ne odírímo tvoje ŕzvéte rejcsi, liki te bogátecz; nego vtebi sze vùpavli od tébe vzétimi dármí dobro 'zivèmo, gŕzdofzti i obloŕzúnofzti sze ogfblemo, ŕziromáke i vbouge, na keliko od náš mote biti, pošmágamo; a nevolò pa, ŕtero na náš pùšcsávas, zvekivecsni dobrout vùpaznofztyov mirovno trpímo i na vekivecsni 'zítek prídemo po onom tvojem Színi. *i. n. d.*

Na II. po sz. Trojsztvi Nedelo.

Gofzpodne Bo'ze Ocsa nas drági nebeszki! Hválo ti dájemo: ka ŕzi náš po tvojoj sz. rejcsi na ve-

esérjo, tou je, na vekivecsni 'zšteek pouzvaó. Profzimo te: po tvojem sz. Dúhi pod'zigávaj nafa szrczà; naj tvoje rejcsi zobsztom ne poszlúšamo i náfz na tvojo vecsérjo pripravlamo i znikšim sze od nyè ne srgávamo; da tak i na drúgom szvejtí po tvojem sz. Színi 'zivémo ino sze vefzelšmo; kí sztebom 'zivè i goszpodúje na vekí veke. Amen.

Na III. po sz. Trojsztvi Nedelo.

Goszpodne Bo'ze Ocsa nas drági nebeszki! Mí szmo rávno tak, liki te pogúbléne ovczè. Ar náfz je pogúbo te pekléšzki vrág i nafa grejsno tejlo. Ali profzimo te: bojdi nám milošztiv, i odpúšzti nám vsze grejhe za volo tvojega sz. Színà Goszpodna nafega Jezufa Krisztufa; i za'zgi nafa szrczà po tvojem sz. Dúhi; da tvojo rejcs bougamo, i po tvojem sz. Színi sze vu tebi vúpamo; da sze po onoga tvojega Színà plécsaj vtvoj sz. ország vu vekivecsno blá'zenšzstvo princszémo; kí sztebom i z-Dúhom sz. &c.

Na IV. po sz. Trojsztvi Nedelo.

Goszpodne Bo'ze Ocsa nas drági nebeszki: kí szi milošztiven knám i kí szi nám po tvojem sz. Színi obecsao; ka náfz, kí sze ktebi povrnémo, nefscesofzouditi, niti szkvariti; nego nám šcsés grejhe odpiszttiti i vsze potrejbcsine dati! Profzimo te: povékšaj i potrdi vnami po sz. Dúhi eto nafa vu tvojoj milošcsi bodoucsó vúpaznoszt; da i mí milošztivni bodemo knafemi blí'znyemi; naj nikoga ne szoudimo niti ne szkvarjújemo, vszákomi odpiszttšmo, vszákomi dámo; szamí szebè pa szoudimo i szkvarjújemo i vu tvojoj bojaznoszti pobo'zno 'zivémo po tvojem sz. Színi Goszpodni nafem Jezufi Krisztufi, kí sztebom i z-Dúhom sz. 'zivè i goszpodúje &c.

Na V. po sz. Trojsztvi Nedelo.

Oh Goszpon Jezus Krisztus 'zšvoga Bogà sz. Szín! Hválo ti dájemo; ka náfz sztvojev' ricsjov jáko obilno

obilno pašés, i više toga zevšzim důlevnim i telovnim darůjes. Csi gli známo i vadlůjemo, ka szmo toga nej vrejdi: dónok te proszimo, bojdi nám i potom toga vu vszej nevoláj i vu vszej potrejbcsinaj na pomoucs. Ne glédaj naso nevrejdnoszt i nezahválnoszt: nego glédaj tvojo klidém veliko lůbeznoszt i dobrouto; da mí etak tvoji křszsanye bodemo i sztebom na veki veke osztánemo; kř 'živés i goszpodůjes z-Ocsom i z-Důhom sz. na veki veke. Amen.

Na VI. po sz. Trejsztvi Nedelo.

Goszpodne Bo'ze Ocsa nas drági nebeszki! Známo i vadlůjemo; ka vnami nikaj dobroga nega: ali proszimo te; odpůszti nám grejhe nase i dáj nam tvojeja szvétoga Důhà; naj sze prav ktebi povrném, vu tebi sze vůpamo, blůznyega lůbimo i po tvojem sz. Szni Křsztuši Jezuli na vekivecsno blůzenšzto přídemo. Amen.

Na VII. po sz. Trojsztvi Nedelo.

Goszpodne Bo'ze Ocsa nas drági nebeszki! Hválo ti dájemo: ka, liki szi vu půšcsávi po tvojem sz. Szni Goszpodni našem Jezuli Křsztuši štiri sztou lůsztva szedem lejz krůhom i zedno malo ribiczami našzito, tak i nášz vu vszej potrejbcsinaj 'živés i hránis. Proszimo te: přszvejti nám naša szrczà po tvojem sz. Důhi; da szpoznamo tvojo znami dobro vsinenyè i ogšblemo sze nedopunozsti i za ete szveczki 'zštek szkřblivozsti; i šicsemo náj prvle tvoje králeszto nebeszko i nyegovo pravicz, i tak 'živoucsi po tvojem sz. Szni vzememo vekivecsno blůzenšzto; kř sztebom i z-Důhom sz. &c.

Na VIII. po sz. Trojsztvi Nedelo.

Goszpodne Bo'ze Ocsa nas drági nebeszki! Hválo ti dájemo: ka szi nášz na tvoje sz. rejcsi szpoznanaye pripelao. Proszimo te: 'zdr'zi nášz do koncza vu tvoje

rejcsi pravicsnom szpoznanyi i rázumi; i vari te verne i pravicsne vucsitele od zbloude i krivoga návuka: te kríve vucsitele pa, kí, csi sze gli za pobø'zne szka'zú-jeio, dônok záto szo zgrablívi vuczke, odvni od tvo-ji křístsénikov; naj te vszi szpoznamo, vtebi sze vù-pamo, tebè dšcsimo i po tvojem sz. Szini Jezusi Kří-štusi na vekivecsno blá'zenštvu přídemo; kí szte- bom i z-Dúhom sz. 'živè i gošzpodúje na veki veke. Amen.

Na IX. po sz. Trojsztvi Nedelo.

Gošzpodne Bo'ze Ocsa nas drági nebeszki! Tí, kí szi vsze bogato prigledno i vízakdenésnyim krú- hom obilno darúvao: prošzimo te, obari nášz od szko- poušzti i oblošzúnoszti; i za'zgi naša šzeczà; da šzto- juga blagošzlova i od tébe nám dáni dárov šziromá- kom radi i z dobre voule podiljávamo záto; da sze tvo- juga blága dobri šafarje nájdemo i ne zmenkamo, gda sze zetakšega šafarštvu vø vr'zemo i pred tvoji přitáni šztolecž pošztávimo, po onom tvojem sz. Szini šec.

Na X. po sz. Trojsztvi Nedelo.

Všzamogoucsi Ocsa Gošzpodin Bouz, tí, kí szi nam tvojo sz. rejcs od tvojega sz. Szinà po sz. Dúhi vø vjavo! Prošzimo te: za'zgi naša šzeczà; naj tvojo rejcs zašztino gori vzememo i zobšztom ne pošzlúša- mo, líki tvoje 'Zidovšzko lúšztvo, za toga volo; naj vu tvojem šztráhi i vmiloscse vùpanyi 'živèmo i po tvojem sz. Szini Jezusi Kříštusi sze zvelicsamo i ve- šzešmo brezi koncza vtvojoj dški. Amen.

Na XI. po sz. Trojsztvi Nedelo.

Gošzpodne Bo'ze Ocsa nas drági nebeszki! Prošzimo te: po tvojem sz. Dúhi tak nášz vodi i ravnaj; da sze znaši grejhov ne szpozábimo, i šzitouvi ne bo- demo; nego vřízgdár vu pokouri 'živèmo, od dnéva bougli bojdmu, i od tébe sze zetim trouštajmo; ka sze nad nami za tvojega sz. Szinà Jezusa Kříštusa šzmi- lujes, grejhe nám odpíšztiš i nášz zvelicsas. Amen.

Na

Na XII. po sz. Trojszsvi Nedelo.

Vekivecsni, všamogoucsi Gofzpodne Bo'ze všzej šztvári miloštviven šztvoršteo! Hválo ti dájemo: ka ſzi nám zdravo tešlo dáo i nas jezik i vŭha i drŭge kotrige ſzi nám miloštvivno od hŭdoga nepriátela obarvao. Prošzimo te: dáj nám tvojega ſz. Dŭhà; da naj bole znalimi vŭhami tvojo ſz. rejcs gyedrno pošzlŭšamo i na pamet vzememo, zjezikom tvojo milošeso gori zvisávamo i gláſzimo záto; da ſze niſeſe po naſem jeziki ne ſzklekne, nego vſzáki ſze pobougſa. Am.

Na XIII. po sz. Trojszsvi Nedelo.

Gofzpodne Bo'ze Ocsa nas drági nebeſzki! Zcsí-šztoga ſzrczà ti hválo dájemo; ka ſzi nám eto blá'zeno vrejmèn dáo zadobiti, vſterom ſze tvojo ſz. rejcs veſſmo, ſz. Evangycliom cšŭjemo, tvojo volo i ocsinſzko lŭbeznoſt razmimo i tvojega ſz. Szinà Jezufa Kriſztufa ſzpoznamo. Prošzimo te: dr zi pri naſz miloštvivno tvoje rejcsi ſzvetloſt i preſzvejtí po tvojem ſz. Dŭhi naſega ſzrczà temnoſt; da ſze od tvoje rejcsi kraj ne ſergnemo; nego vnyej do koncza oſztánemo i na koncza ná vekivecsno blá'zenſtvo prídemo po Gofzpodni naſem Jezufi Kriſztufi; kí ſztebom i z-Dŭhom ſz. 'zivè i gofzpodŭje na vekí veke. Am.

Na XIV. po sz. Trojszsvi Nedelo.

Gofzpodne Bo'ze Ocsa nas drági nebeſzki! Ofzlou- budo ſzi náſz všze, kí vtebi vŭrjemo, po tvŭjoj rejcsi i křzti od grejha rŭzne gobe. Alí i zdaj za tvojega ſz. Szinà Jezufa Kriſztufa tvojo miloštvivno pomoucs vu všzej potrejbcsinaj vſzáki dén ſzka'zŭjes knám. Prošzimo te: za'zgi po tvojem ſz. Dŭhi naſa ſzrczà; naj ſze zetakſi tvoji dobroŭt neſzpozábimo: nego vprá- voj bojarnoſti i vtvoje milošese vŭpaznoſti 'zivémo, tebi vſzigidár zradoštyov ſzrczà hválo dájemo i gori te zvisávamo. Amen.

Na XV. po šz. Trojsztvi Nedelo.

Gofzpodne Bo'ze Ocsa nas drági nebeszki! Hválo ti dájemo za vszáko tvoje dobro csinejnye; ka szi nám dúlo i tejšlo dáo i do széga máo szi je milofztivno obarvao. Profzimo te: ne vzemi kraj tvojega blagoszlova od nász; nego bráni nász od szkopoufzti i zblouduofzti i oblofzúnošzti; da mf li tebi szlú'zimo, tebè lúbito, od tébe višzimo i szebè zvráj'zega mammona zhajajouce szlú'zbe bolvánšztvom ne ofzkrúnišmo; nego vszo vúpanye i vúpaznošzti li vu tvojoj dobroti i vmilofcsi polo'zimo po Krišztuši Jezusi tvojem sz. Szni Gofzpodni našem; kí sztebom i z-Dúhom sz. 'zivé i gofzpodúje &c.

Na XVI. po šz. Trojsztvi Nedelo.

Gofzpodne Bo'ze Ocsa nas drági nebeszki! Ti, kí szi šteo, naj tvoj sz. Szin cslovik bode záto: naj szvojov szmrtyov za naše grejhe zadofzta vcsinš, i nász od vekivecsne szmrti ofzlobodš. Profzimo te: obdrž i nász vu etom vúpanyi; da vetom ne dvojimo; ka, liki je nas lúbléni Gofzpon Jezus Krišztus te Nainšzke vdovicze szinà zmrtyvi li zednov ricšjouv gori zbúdo, tak i nász vszkrádnym dnévi gori obidš i na vekivecsno blázenšzstvo pelao bode. Amen.

Na XVII. po šz. Trojsztvi Nedelo.

Gofzpodne Bo'ze Ocsa nas drági nebeszki! Profzimo te: tak nász vodi po tvojem sz. Dúhi; da vu tvojem sztráhi 'zivémo, pred tebov sze prav ponizšimo i vnikšem táli gizdavi ne bojdmo; nego vu vřzem li tvoje poštenyè šfeseimo; da sze po tebi gori zvišzimo; vsze naše vúpanye i vúpaznošzti vtvojem sz. Szni Jezusi Krišztuši polo'zimo; ka jeli on naše pravice szvezšzstvo, odkúplenýè, obramba, moucs, gori zvisávanye, vekivecsni 'zštek i blá'zenšzstvo. Amen.

Na XVIII. po šz. Trojsztvi Nedelo.

Gofzpodne Bo'ze Ocsa nas drági nebeszki! Mí nevolni grejsni lidjè tvojo volo razmimo: ali za volo szlabofiti jo ne moremo szpuniti. Mocno je tešlo i krv vnami: ni pogiblèni nepriáteo vrág nám ne dà pocsinka. Záto proszimo te: dáj nám tvojega šz. Dúhà vnafà szrczà; da szprávov vórov vu tvojem šz. Színi Krisztusi Jezusi ofztánemo; i 'znyegovov mokov i szmrtyov sze obefzeljavamo; i tak eti na zemli pouleg tvoje voule 'zivémo, i vu vrejmèni szmrti po Jezusi Krisztusi vtvojoj milofesi sze vúpamo. Amen.

Na XIX. po šz. Trojsztvi Nedelo.

Vszamogoucsi Ocsa Gofzpodne Bo'ze, kí fzi po tvojem šz. Színi sztim Bo'zim 'zlakom vdárjenoga csloveka vdúfi i vtejli obészelo! Proszimo te: z tvoje nefzkoncsane milofese bojdi nám milofztiv; i odpúszti nám vsze nafè' grejhe, potrdi nám vóro po tvojoj rejcsi i szvétom Dúhi; i tak nafz ravnaj, da za volo grejha na beteg i nevolu zroka ne dámo; nego bole vu tvojoj bojznofzti 'zivémo, i tak eti do csafza, tam pa na vsze veke sze od kalfige ofzlohodfimo po ovom tvojem šz. Színi; kí sztebom i z-Dúhom šz. 'zivè i gofzpodúje na veki veke. Amen.

Na XX. po šz. Trojsztvi Nedelo.

Gofzpodne Bo'ze Ocsa nas drági nebeszki! Hválo ti dájemo za tvojo veliko milofeso i dobrouto; ka fzi nafz po tvoje rejcsi rázumi na tvoje veliko gofztúvanye pripelao i nám fzi nafè' grejhe po tvojem šz. Színi odpúszto. Ali, da sze nefztanoma szkúšávamo i krjhki i na grejh szmo nagnyeni, proszimo te: bráni nafz po tvojem šz. Dúhi; i, csi gde szpádnemo i tak to szvadbeno szúknyo, vftero nafz je tvoj lúblèni Szin Jezus Krisztus, oblejkao, vujvlácsimo, milofztivno nafz páli gorri pomozi i nefzi nafz na právo pokouto i vóro; da sztebom bodemo na vsze veke. Amen.

Na XXI. po sz. Trojsztvi Nedelo.

Vekivecsni, vszamogoucsi Gofzpodin Boug: kí fzi nám po tvojem sz. Színi obečsao grejhov odpúscsanye, pravicsnoszt i vekivecsni 'zitek! Proszimo te: po tvojem sz. Dúhi ravnaj i zbúdi gori naša szrczà; da mi vu vszákóm vrejmeňi i vu vszákóej potrejbcsini i szkúšávanyi pri onom tvojem sz. Színi zmolštvmi šícsemo pomoucs, i po právoj vóri pouleg nyegovoga obečsanya i rejcsi jo túdi, nájdemo i nájdevlí jo po nyem na vsze vekí veke v'zivamo. Amen.

Na XXII. po sz. Trojsztvi Nedelo.

Vszamogoucsi Gofzpodne Bo'ze! Známo: ka szimo nevolní grejsniczke i tebi szimo došzta du'zni. Hválo ti pa dájemo zcsísztoga szrczà: ka fzi tè dug doli znáš vzéo i na tvojeja sz. Színà fzi ga vrgao, i tak fzi 'znyim za náš plácsao. Proszimo te: zdr'zi náš vu tvoej vóri; i po tvojem sz. Dúhi eti na szvejti náš tak vodi i ravnaj, da pouleg tvoje sz. voule 'zivémo, naše bl'zesnye lúbimo, nyim szlú'zimo i pomágamo i vszo szrditoszt, nezmérjanye i zadomešcsávanya 'zelejnye doli dejmo; da tvojo szrditoszt prouti szebi gori ne nadignemo; nego notri do szmrti po Krišztuší Jezufi tebè knám milošztivnoga szpoznajmo; kí sztebom i z-Dúhom sz. 'živè i gofzpodúje ná vekí veke. Amen.

Na XXIII. po sz. Trojsztvi Nedelo.

Gofzpodne Bo'ze Ocsa nas drági nebeszki! Hválo ti dájemo: ka fzi náš do eti máo vu méri i pokoji obdr'zao, i od túhoga poglavníka obarvao. Proszimo te: i potom toga dáj nám tvojeja sz. Dúhà; da vu tvojem sztráhi tebi po vouli 'zivémo i na boj ali na kákšo drúgo kaštigo zgrejhom zroka ne dámo. Ravnaj i naše poglavníke tak: da tebi du'zno szlú'zbo ne bránijo; nego jo bole razširjavajo; da šze mí pod nyihovim ládanym od toga bole blagoszlovimo i obiljavamo po tvojem sz. Színi. Amen.

Na XXIV. po sv. Trojszsvi Nedelo.

Vszamogoucsi Gofzpodne Bo'ze: ki szi po tvojem sz. Szini grejnov odpücsnaye i zvekivecsne szmr-ti ofzlobodjenye nám obecsao! Profzimo te: potrdi nász po tvojem sz. Dúhi; da sze vu tvoje milofese vüpanofzti po Krisztusi vszáki dén povéksávamo i vetom vüpanyi ofztánemo, ka ne merjémo; nego li zafzpmo i po tvojem sz. Szini Jezusi Krisztusi na fzelejnyí déa pà gori fztánemo. Amen.

Na XXV. po sv. Trojszsvi Nedelo.

Gofzpodne Bo'ze Ocsa nas drágyi nebeszki! Hválo ti dájemo: ka szi nász po tvojoj rejcsi zpogibelne zbloude vö prineszao i na tvoje milofese fsvetlofzt pripelao. Profzimo te: obdr'zi nász milofztivno vetoj fsvetlofzti i obari nász od vszáke zbloude i nevernofzti; da ne bomo nezahválni i tvojo rejcs ne odúrímó, niti ne zburkamo, liki 'zidovje; nego zevszega fsvczà jo prímemo, 'zítek pouleg nyè ravnamo i vszo vüpanofzti li va tvojoj milofcsi i vu tvojega Szinà Jezusa Krisztusa znami dobrom vsinejnyí polo'zimo, kí fztebom i z-Dúhom sz. 'zivé i gofzpodúje na vekí veke. Am.

Na XXVI. po sv. Trojszsvi Nedelo.

Gofzpodne Bo'ze Ocsa nas drágyi nebeszki! Hválo ti dájemo: ka szi nász za tvojega sz. Szinà Gofzpodna Jezusa Krisztusa po sz. Dúhi med tvoje krfztsane i blá'zene pripelao. Profzimo te: da po onom tvojem sz. Dúhi tak vodi i ravnaj nász; da pouleg tvoje fsvéte voule 'zivémo, tebe vu vřzem 'zítki dšcsimo i blřznyemi bratinřzke lübeznořzti delo fřzka'zřjmo; da, gda tvoj sz. Szin Gofzpon Jezus Krisztus na etoga fřveřta fřzoudbo prřde, med tvořimi blá'zenimi fře nájdemo, med ovczè fře pořztávimo, řztimi vernimi fře na vekivecsno blá'zenřstvo prinesřemo i vu tvojem kráľeřtvi řztebom i řztvořim sz. Szinom i z-Dúhom fřvétim na vekí veke 'zivémo. Amen.

pimo, naj sže ne ofzramotímo; nego sže hválimo, darújmo i po tvojem sz. Szlni na vekivecsno blá'zenstvo prídemo; kí sztebom i z-Dúhom szvétim &c.

Na sz. Tomáša Apostola dén.

Gofzpodne Bo'ze Ocsa nas dráži nebeszki: kí szi tvojega sz. Szinà na ete szvejť poszlao, za náfz na szmrt dáo i od mrtvi gori zbúdo! Profzimo te: bojdi nám milofztiv; i, liki szi nevórvanoga Tomáša vu nycgovoj nevernofzti nej niháo; nego szi ga po tvojem sz. Szlni znevernofzti vó vzéo, tak dáj i nám vu nafa szrczà tvojega sz Dúhá; da mš vu tvojoj milofcsi i vu tvojega sz. Szinà znamí dobrom djányi nikaj ne dvojšmo; nego sže prav i mocsno vúpamo; da po tom tvojem sz. Szlni na vekivecsni 'zšteťk prídemo. Amen.

Na sz. Stevana prvoga mocsenika dén.

Gofzpodne Bo'ze Ocsa nas dráži nebeszki: kí szi dopúšzto; naj za tvojega vadlúvanya sz. Stevana bujejo, i sztejm szi oznano; kaj je tvoje králesztvo nej szveczko králesztvo! Profzimo te: da, gda bode i nám potrejbno za tvoje rejcsi trpeti, pokrejpi nafa szrczà po tvojem sz. Dúhi; da mš vu tvojoj praviezí ofztánemo i sztvojov milofcsov i zvekivecsnimi dobrouťami, štera szi nám szpravo, sže troušťamo. Amen.

Na sz. Ivana Evangyelista dén.

Gofzpodne Bo'ze Ocsa nas dráži nebeszki: kí szi na etom szvejti vnouga rázlocsna pozványa szpravo, i tou šcsés, naj vřzákí vu szvojem pozványi hodi! Profzimo te: po tvojem sz. Dúhi tak vodi i ravnaj náfz; da sže po tvojem sz. Szlni vu tebi vúpamo, tebe lúbimo, tebe sže bojšmo i vu nášem pozványi tvojemi Bo'zemi iméni na dško i bl'znyemi na naprej idejnye verno hodišmo, i tak vu vekivecsnom blá'zenstvi tálnicake bodemo; kí sztebom i z-Dúhom sz. &c.

Na Droubne Decze dén.

Milofztiven Ocsa vřzamogoucsi Gofzpodin Boug', kř fzi tvojega řz. Szinà vu detinfztvi v-Egyiptom neřzao i tak řzi ga od Herodesove biřznouce obràno! Prořzimo te: bràni i zdaj tvojo mater czérkev od Herodesov i od vřzej beřřzni; kř řzo na tom, naj tvojega řz. Szinà pravicsni návuk i znami tvoje dobro djánye řzifřzkávajo, okřmcsijo i pod nogami klácsijo. Sterim de pa pouleg prřlike Bethlehemiřzke diczè trpeti za tvojega řz. Szinà pravicze volo: tej řzrczà pokrejpř po tvojem řz. Dřhi; da vu pravicze vadlřványi ořřtànajo i řzvojov milofřsov řze trouřřajo; i tak po tvojem řz Szřni na vekivecsno blà'zenřřtvo prřdemo. Am.

Na řz. Pavla povruenyà dén.

Gofzpodne Bo'ze Ocsa nas dràgi nebesřzki: kř řzi řz. Pavla řzvoje velike milofřse křzebi pouřzvaj, zgrejha řzi ga vř povrno, zburkávczà pravicze řzi ga na odebràno tvojo pořřzoudo pořřřtavo! Prořzimo te: dáj i nám; da i nř tvojoj rejsi i opomřřnanyi dopiřřřmo, grejhe nàř řzpoznamo i tà nihàmo, i řzebè li řzvojov milofřsov po tvojem řz. Szřni trouřřamo, i po onom tvojem řz. Szřni Gofzpodni nàřem Jezusi Křřřřtuřři na vekivecsni 'řitek prřdemo; kř řzřebom i z-Dřhom řz. 'řivè i gofzpodřje na veki veke. Amen.

Na Màrie ocřřřřřvanya dén.

Gofzpodne Bo'ze Ocsa nas dràgi nebesřzki: kř řzi nám tvojega řz. Szinà za ořřloboditela dáo i prřpravo, naj on bode poganom řřvetlořřř i 'řidovom dika! Prořzimo te: prřřřvejti i nàř řzrczà třřdi: da tvojo knám ocřřřřřzko dobro volo vu nyem řzpoznamo i nyega za nàřega prouti grejhi nàřemi i vřagi ořřloboditela drřřimo i po nyem vekivecsno blà'zenřřtvo vřřememo; kř řzřebom i z-Dřhom řz. 'řivè i gofzpodřje na veki veke. Amen.

Na fz. Maryasa Apostola dén.

Gofzpodne Bo'ze Ocsa nas drági nebeszki: kí fzi fze po tvojem fz. Szfni Gofzpodni nafem Jezufi Kriřtufi nám vó vjavo! Profzimo te: zdr'zi náš notri do koncza vu tvojoj řzvétoj rejcsi; da mí eti řzveczki moudri i řzpametni řzpákajoucsó példo ne nafzledújemo; nego fze vu vřzákóm zburkanyi, řtero za tvoje rejcsi volo na náš prihája, zetim trouřtamo; ka fzi nám tvojega fz. Szinà Gofzpodna nafega Jezufa Kriřtufa darúvao, da mí, kí řzmo zgrejhom oklajeni, knyemi idemo, zgrejha fze ofzlobodímo i ponovimo; da nyegov járem nořzimo pouleg nyegove voule 'živémo i tak na vekivecsno blá'zenřtvo přídemo, po onóm tvojem fz. Szfni &c.

Na Kriřtufovoga poprietyà dén.

Gofzpodne Bo'ze Ocsa nas drági nebeszki! Hválo ti dájemo za tvojo veliko neřzgovorno milořcsó: ka fzi fze znáš nevolni grejsnikov řzpoumeno i tvojega jednorodjenoga Szinà fzi vu cslovecsém teřli na ete řzvejt pořzlaó i řteo fzi, naj za náš zcslovekom pořztáne! Profzimo te: po tvojem fz. Dúhi preřzveřti nafa řzrczà; da fze mí 'znyegovim zcslovekom pořztá. nenyem, mokov i řzmrtyov obefzeljávamo, za nafega Gofzponda i kráľa ga řzpoznamo i vadlújemo, i po nyem řztebóm i z-Dúhom fz. na veki veke 'živémo. Am.

Na fz. Gyřřrja dén.

Gofzpodne Bo'ze Ocsa nas drági nebeszki, kí fzi po tvojem fz. Szfni eto velo; ka, liki rozga řzáma od řzébe ne more řzáda dopnráfati, nego cři na trřzi ofřtáne, tak i mí nemremo, nego cři vnyem ofřtánemo! Profzimo te: dáj nám tvojega fz. Dúhà; da za právi trřz tvojega fz. Szinà ztvoje řzvéte rejcsi řzpoznamo, vnyem řze vřpámo, i vřřigdar, dokecs 'živeli bomo, vnyem ofřtánemo; da tak tvojemi fz. iméni na díko vnořo vugodnoga řzáda přineřzémo i na vekivecsno

vecsno blá'zenství přídeme po onom tvojem sz. Színi &c.

Na sz. Marka Evangelistá dén.

Gospodne Bo'ze Ocsa nas drázi nebeszki, kí szi po tvojeza sz. Színi Jezufa Krizstufa deli i rejcsi i opomínanyi vò vjavo; kak jáko szo potrejbni vucsitelje vtvojoj sz. materi czérkvi! Proszimo te: dáj med tvoje ovczè pobo'zne i verne vucsitele; kí tvojo rejcs pravicsno i ocsivefzno brezi vszega sztrahà glászijo i prejdgajo. Bojdi nyim i obramba: ár je nyihova sztálnofzt na szvejti, liki je tvoj sz. Szin povedao, nej nacsí; kak ovècz med vukmí. Nadale dopúfzti: naj nyihovo vcsenyè med lidmí hafznovito bode; da sze tvoje sz. Bo'zánství povszud zvisáva i po vszej dícsi od tej máo na vsze veki veke. Amen.

Na sz. Filipa i Jakuba Apostola dén.

Gospodne Bo'ze Ocsa nas drázi nebeszki! Hválo ti dájemo: ka szi tvojo knám milofztivno volo i lúbezen vu tvojem sz. Színi Jezufi Krizstufi tak ocsivefzno nám kázao. Proszimo te: vtom táksem szpoznanyi od dnéva do dnéva nász povèksávaj; da sze vu vszákóm szkúsávanyi zetím obefzeljávamo i ztáksím vùpanyem nad vszejm oblášt vzememo i na vekivecsno blá'zenství přídeme po onom tvojem sz. Színi. Am.

Na sz. Ivana kriztitela dén.

Gospodne Bo'ze Ocsa nas drázi nebeszki! Hválo ti dájemo, za tvojo veliko milofcso: ka szi nász vu právde predganyi nej niháo; nego szi sz. Ivana poszlao; naj szprštom ká'ze Krizstufa i vu nyem nám obecsa grejhov odpúfcsanye, szveštvo i praviczó. Proszimo te: preszvejti nám naša szrczà; da sz. Ivana zetakie milofcse zhájajoucsój predgi vòrjemo i tebi brezi sztrahà vsze dní 'zítka našega vu szveštvi i praviczi szlú zimo, i na konec z vu vekivecsno blá'zenství přídeme

demo po tvojem sz. Szni Jezusi Krisztusi; kí sztebom i z-Dúhom sz. 'zivé i goszpodúje na vekí veke. Amen.

Na sz. Petra i Pavla Apostola dén.

Oh Ocsa vszamogoucsi Goszpodne Bo'ze! Hválo ti dájemo; ka fzi nász na tvojega sz. Szinà szpoznanye pripelao. Proszimo te: da, geto pekléafzki vrág ne hejnya nász zvnougim rázlocsnim tálom od tvojega sz. Szinà kraj strgnoti, ravnaj nász sztvojm sz. Dúhom; da sztvojm sz. Szinom do koncza 'zítka nafega ofztánemo i po nyem na vekivecsno blá'zenštvò prídemo, kí sztebom i z-Dúhom sz. 'zivé i goszpodúje na vekí veke. Amen.

Na Márie priglédanyà dén.

Goszpodne Bo'ze Ocsa nas drági nebeszki! Hválo ti dájemo: ka fzi nám hválo zdávanya példo po Diviczi Márii pred nász djáo i na znánye fzi nam dáó; ka fze ti ne vezelsz vdrúgi; nego vu oni, kí fze te bojšjo. Proszimo te: dáj nam za tvojega sz. Szinà tvojega sz. Dúhà; naji mš tebi za tvoja nezracsúnana dobra vesinenyà vszigidár i povszud hválo dájemo, tebè lúbimo, i zevszega szrczà fze te bojšmo: da fze ni na etom szvejti ni na drúgom ne ofzramotšmo, niti ne odvr'zemo; nego fze bole vu tvojoj milošci pomoremo, gori zvfšzimo i po tvojem sz. Szni na vekívecsno králestvo prídemo. Amen.

Na Márie Magdalejne dén.

Oh Jezus Krisztus 'zívoga Bogà sz. Szin, kí grejsnoga csloveka ne odúrjavas, nego kfzebi prijšmšes; i, csi fze szvoji grejhov povrnè, vsze grejhe nyemà odpíššš! Proszimo te: dáj fze i nám prav znafš grejhov ktebi povrnouti, vu tebi vŕpati, tebè lúbiti, szrebov na veke ofztánoti i na vekivecsno blá'zenštvò prídti; kí 'zívés i goszpodújes z-Ocsom i z-Dúhorn sz. na vsze vekí veke. Amen.

blá'zenstvó prídemo i 'znyim na vsze veke 'živémo; kí sztebom i z-Dúhom sz. 'živè i goszpodúje na vekí veke. Amen.

Na velike Messè, ali D. Márie szmrí, dén.

Goszpodne Bo'ze Ocsa nas drági nebeszki! Hválo ti dájemo; ka szi tvojo sz. rejcs med nami tūdi ztvoje velike ocsinszke milosze csfzto i pravicsno glá-fzo. Proszimo te: preszvejti i nasa szrczà po tvojem sz. Dúhi; kaj, liki je Mária Márthe szesztra tvojo sz. rejcs za veliko prestímala i rada poszlúfala; tak jo i mí za veliko i od vszega za naj bole potrejbnejšo prestímajmo, radi poszlúfajmo, z'zítkom naszledújmo; i tak po tvojem sz. Színi Goszpodni Jezusi Krisztusi na vekivecsno blá'zenstvó prídemo; kí sztebom i z-Dúhom sz. &c.

Na sz. Bríalana dén.

Goszpodne Bo'ze Ocsa nas drági nebeszki! Hválo ti dájemo; ka szi nász po tvoje sz. Matere czérkví szlugaj, kí tvojo volo i sz. rejcs prejdgajo, na tvoje szpoznanye i vtvoje králesztvo pripelao. Proszimo te: ravnaj je za tvojega sz. Színà Jezusa Krisztusa volo po tvojem sz. Dúhi; da sze oni od húdoga nepriátela, tou je, vrága, ne vkanijo i ni na glzdofzt, ni na díke 'zelejnye, ni na kákšo drúgo húdoubó sze ne prneszéjo; nego vu szvojoj cséfzti pravicsno hodijo tebè z'zítkom i vse-nyejm zvlásavajo, i tvojim ovczám dobro példo i zve-licsánszko vcsenyè dávajo; da sze etak tvoja czérkev od dnéva do dnéva vu vszem dobrom potrdjáva i na tvojega sz. iména vekivecsno díko poveksáva. Am.

Na mále Messè, ali Márie narodjenyà, dén.

Goszpodne Bo'ze Ocsa nas drági nebeszki! Hválo ti dájemo; ka szi ti sztoga tvojega sz. Színà, stero-ga szi našim sztarísim obecsao, nám nyihovomi odvejt-ki z-Dávidovoga plemena po Diviczi Márii na ete szvejt porodjenoga za gvúsno poszlao. Proszimo te ponizno:

dáj nam ga pravicsno za našega Meššiasa tak šzpozna-
ti; da, liki vu tešli, tak i vu šzmrtni naj bole, gda bo-
mo šze zetoga šzvejta vō šzelili, šze vu 'zštká knigaš
zapšzani nájdemo, všze dúševne i telovne vouze šze
ošzlobodimo i vnebéšza ketoga tvojege i Divicze Márie
Šzinà rodbini prinéšzemo po onom tvojem šz. Šzini
Gošzpodni našem Jezuš Krišztuš; kí šztebomi z-Dū-
hom šz. 'živè i gošzpodúje na veki veke. Amen.

Na šz. Mátaja Evangyelista dén.

Gošzpodne Bo'ze Ocsa nas drági nebeszki, kí šzi nášz
po tvojoj šz. réjcsi zváo vu tvoj oršzág, vkom je
grejhov odpúšcsanye i všza milošcsa! Prošzimo te po
tvojem šz. Dúhi: za'zgi i prešzvejti šzrczè naše; da, liki
šzvèti Mátaš publikánus, tak te i mí, gda nášz zovés,
bougamo, od grejha šze kraj šzrgnemo, poboušamo
i po tvojem šz. Šzini Jezuš Krišztuš všzo milošcsa za-
dobimo, i tak šze zvelicsamo; kí šztebom 'živè i go-
šzpodúje na veki veke. Amen.

Na šz. Mibála Archangyela dén.

Gošzpodne Bo'ze Ocsa nas drági nebeszki! Hválo ti
dájemo za tvojo ocsinšzko milošcsa: ka šzi tvoje
šz. angyele tak zrendelúvao; naj na nášz glédajo i od
peklénšzškoga šatana nášz bránijo. Prošzimo te: rav-
naj i vodi naša šzrczè po tvojem šz. Dúhi; da vu tvo-
jem šztráhi 'živèno prouti tvojoj vouli nikaj ne dela-
mo i vu všzákoj nevouli šze vu tebi vūpamo; da tvo-
ji šz. angyelje znamí ošztáno, nášz od vrága i od všzá-
ke pogibeli bránijo po Gošzpodni našem Jezuš Kri-
šztuš; kí šztebom i z-Dúhom šz. 'živè i. n. d.

Na šz. Lúkácsa Evangyelista dén.

Gošzpodne Bo'ze Ocsa nas drági nebeszki! Hválo ti
dájemo: ka šzi z tvoje velike milošcse vucsitele
pošzlae na ete šzvejt, kí tvojo šz. volo i praviczó ver-
no i pravicsno prejdgajo. Prošzimo te: kí šzi te'zétve

i zaszpáni. Proszimo te: dáj nám tvojega sz. Dúhá; da zovi csíszti i veruszttúvajoucsi krisztsanov bodemo, tebè poznamo, vtebi sze vúpamo, tebè lúbimo ino sze te bojmo, blíznyemi szlú'zimo i vu vszem ponleg tvoje voule 'zivémo; da, gda tvoj sz. Szin Gofzpon Jezus Krisztus príde, naj nász ne nájde vu szpányi, nego vu veruszttúvanyi, i potom 'znyim i po nyem vu vekivecsno blá'zenasztvo notri idemo. Amen.

Na czérkvá gori poszvecsenyà dén.

Oh vszamogoucsi milofztivni Jehova Gofzpodne Bo'ze, kí szi zapovedao tvojemi Izraelszkomi lúsztví, naj ti sztánek nápravíjo, da tvojega iména szpomínanye tà posztávis! Hválo ti dájemo: ka szi i na eto nász meszto milofztivno pogledno i nász szi gori pomogao, ka szmo ti mogli czérkev napraviti tvojemi iméni na díko; zdaj szmo pa 'ze vkúp szprisli, da bi jo tebi, liki kákfi áldov, notriprikázali i poszvétili. Oh Gofzpodne! bojdi nám 'ze milofztiv i vzemi ete máli sztánek vu tvoje zmo'zne rokè i obrambo. Hodi, poszvéti szi ga tebi, i posztavi eszi tvojega iména szpomínanye i prebívaj znami; da, gdakoli sze vetom sz. meszti vkúp szprávimó, med nami sze nájdes. Etak tebi, czejlo sz. Trojsztvo, bojdi blagoszlov, díka i hvála na vsze veki veke. Amen.

Na pokouro dr'zányà dén.

Gofzpodne Bo'ze Ocsa nás drázi nebeszki! Tí nescsés, naj sze sto szkvari za szvoji grejhov volo; nego eto je tvoja sz. vola, naj sze te nevórvajoucsi szvoje blúde pouti povrnè i 'zivé. Ovo mí vszi vadlújemo: ka szmo prouti tebi krouto neszmerno pregrejsili. Za szteroga volo i tí túdi sztrasno nász nej li szamo na dúsi, nego esze na teji i pouli i na vszákoj zivoucsósz sztvári, kásztigas; geto nám tvoj szvéti blagoszlov znási rouk dela zdaj po tocsi, zdaj po plohi i povoudni, zdaj po velikom mrazí, ali pa vrocšní, kraj jemlés. Ah! proszimo

szimo te ponizno: szpoumeni sze; ka szmo tvoji rouk delo. Szmiluj sze nad nami; odpúszti nám naše velké grejhe, odvrni kraj vszo kástigo; i dáj nám tvojeja sz. Dúhà, da sze vszega húdoga hábamo, tebè dícsimo i hválimo po tvojem sz. Színí Gofzpodní našem Jezusí Krísztusí, steri sztebom i z-Dúhom sz. 'zivé i gofzpodúje na vekí veke. Amen.

Po 'zétvi i brátvi búválo zdávanye.

Oh vszamogoucsi, dobri i milofztivni Gofzpodne Bo'ze! Hválo ti dájemo: ka szi nám nej szamo 'zítek podejlo; nego szi efce na nyega zdr'závanye vszáko trávo, drevje i zivíno naprej sztvouro. Kak szi nász i vetom leti prigledno: dáo szi nám krúh na pouli i vno vu vinogradi pouleg vnougoga zelenyà i száda na je'íztvino i pítvino. Sterov tvojov lejpov dobroutov naj na oblofzúnofzt i pianofzt ne 'zivémo i tebè na szrditofzt prouti szebi gori ne podignemo; dr'zi nász po tvojem sztráhi vu mertúclivofzti i trejznofzti. Hráni nász i nadale túdi sztvojmí dármí; blagofzlávlej naše delo i zdr'závaj naše polè i gorè vu obilnofzti; da sze nász glád' i drágocea ne dotekne. Csi bí sze pa nám gda pripetilo, ka bí sze nám naša telovna hrána zmenkala: ah! ne dáj nam vczagati i vu tvojoj ocsinfzkoj lúbeznošzti zdvojiti; nego bole po tvojem sz. Dúhi vrácsaj nász kfzebi; da od toga bole 'zelejmo to dúševno je'íztvino i pítvino zavrejdnošzti tvojeja sz. Színà Gofzpodna našega Jezusá Krísztusá; ki sztebom i z-Dúhom sz. 'zivé i gofzpodúje na vekí veke. Amen.

Vu orszáčskom Szprávífcí.

Gofzpodne Bo'ze Oca naš drági nebeszki, Bóg velikoga tanácsa i dela! Tí nász vřdis sztvoje nebeszke vířřine i dobro znás; zakaj szmo sze efzi zdaj vkúp szpravili. Prořzimo te: posli knám tvojeja sz. Dúhà; naj on nász ravna vu etom našem szprávífcí tak; da

da bode tvojemi sz. iméni na posztenyè, nám i vszejm podlo'zanczom našim na telovno i důseвно zvelicsanye. Naj sze szrécsa milofesa ino isztina, pravicza i mér sze naj obšmleta po tvojem predrágom Színi Gofzpodni našem Jezusi Krisztusi; kí sztebom i z-Důhom sz. 'zivè i gofzpodůje na vsze veke. Amen.

Na Krála posztávlennyà i korunůvanya dén.

Gofzpodne Bo'ze Ocsa nas drági nebeszki! Tí fzi vszej králov Kráo i vsze gofzpodè Gofzpod. Proszimo te: vlej tvojega szvétoga Důhá na etoga nasega odebránoga krála; da ne bode Roboam niti Jeroboám; nego Dávid, Salamon i Ezechiás; šteri bode tvoje matere czérkvi dojka i czejloga országa lůbléni ocsa. Dáj nyemi důgi i mirovni 'zštek: da i mí pod nyegovimi perotami mirovni i pokojni 'zštek 'zivémo vu vszój Bogà bojaznoszti i vposztenyej tvojemi sz. iméni na posztenyè, čško i hválo po tvojem sz. Színi Gofzpodni našem Jezusi Krisztusi; kí sztebom i z-Důhom szvétim 'zivè i gofzpodůje na vsze vekì veke

A M E N.

*Díka bojudi Bongi Ocsi ino Színi
I Důbi szvétomi tú i na viszini.*

